Central Baptist Theological Seminary
0 0021 0032980 0

BIBLIA SACRA

IUXTA LATINAM VULGATAM VERSIONEM

AD CODICUM FIDEM

IUSSU

PAULI PP. VI

CURA ET STUDIO
MONACHORUM ABBATIAE PONTIFICIAE SANCTI HIERONYMI IN URBE
ORDINIS SANCTI BENEDICTI
EDITA

LIBER HIEZECHIELIS

EX INTERPRETATIONE SANCTI HIERONYMI

CUM PROLOGO EIUSDEM ET VARIIS CAPITULORUM SERIEBUS

ROMAE
TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS
MDCCCCLXXVIII

Central BAPTIST
THEOLOGICAL SEMINARY

presented by

KANSAS CITY, KANSAS

0 0021 0032980 0

BOOK

Index Codicum et Editionum

C (*Cavensis*) Cavensis, Abb. 1 (14), paulo post 850.
X (*Complutensis*[1]) Matritensis, Univ. Centr. 31, s. x.
Σ^T (*Toletanus*) Matritensis, Bibl. Nat. Vitr. 13-1, ante 988.
Δ^L (*Legionensis*[1]) Legionensis, Capit. Cath. 6, a. 920.
Δ^M (*Aemilianensis*) Matritensis, Academ. Hist. 20, ca 900.
Λ^L (*Legionensis*[2]) Legionensis, S. Isidori, a. 960.

Γ^L (*Casinensis*) Casinensis, Abb. 543, s. xi.

A (*Amiatinus*) Florentinus, Laurent., ca 700.
Φ^E (*Epternacensis*[2]) Parisinus lat. 8847, ca 800.
Φ^R (*Rorigonis*) Parisinus lat. 3, ca 835.
Φ^G (*Grandivallensis*) Londiniensis Add. 10546, ante 843.
Φ^P (*Paulinus*) Romanus, Abb. S. Pauli extra Muros, ante 875.

O (*Floriacensis*) Aurelianensis, Bibl. Civit. 17 (14), s. viii-ix.
Θ^S (*Weingartensis*) Stuttgardiensis H. B. II 16, s. viii ex.
Θ^H (*Hubertianus*) Londiniensis Add. 24142, ca 800.
Θ^A (*Aniciensis*) Anciensis, Capit. Cath., ca 800.
Θ^M (*Mesmianus*) Parisinus lat. 9380, ca. 800.
Θ^G (*Sangermanensis parvus*) Parisinus lat. 11937, ca 800.

R (*Ratisbonensis*[1]) Vindobonensis, Bibl. Nat. lat. 1218, s. viii[2].
Y (*Ratisbonensis*[2]) Monacensis lat. 14197, s. viii[2].

E (*Epternacensis*[1]) Parisinus lat. 9382, s. viii in.
T (*Turonensis*) Parisinus Nov. acq. lat. 1586, ca 780.
S (*Sangallensis*) Sangallensis, Abb. 44, ann. 760-781.
U (*Augustodunensis*) Augustodunensis, Bibl. Civit. 2 (S. 1), s. viii ex.

M (*Corbeiensis*) Ambianensis 8, s. ix inc.

Q (*Bobiensis*) Mediolanensis, Ambros. E. 26 inf., ca 850.
Γ^A (*Abiascensis*) Mediolanensis, Ambros. E. 53 inf., s. x.
Γ^D (*Bovin.*) Vaticanus lat. 10511, ca 1100.

Ω^M (*Mazarinaeus*) Parisinus, Bibl. Mazar. 5, ante 1231.
Ω^S (*Universitatis* seu *Sorbonicus*) Parisinus lat. 15467, a. 1270.
Ω^J (*Correctorium S. Iacobi*) Parisinus lat. 16721, ca 1250.

f *fragm. e cod. rescripto* Sangallensi, Abb. 193, s. v.
k *fragm. in cod.* Aurelianensi, Bibl. Civit. 19 (16), s. vi.
d *fragm. in cod.* Mediolanensi, Ambros. A. 138 sup., s. vii.
l *fragm. e cod. rescripto* Legionensi, Bibl. Cath. 15, s. vii.
i *fragm. in cod.* Parisino lat. 152, s. vii-viii.
u *fragm. e cod. Admuntensi*, Monacensi lat. 29158 (a), s. viii in.
z *fragm. in cod.* Turicensi, Archiv. Civ. A.G. 19, n. XII, s. viii-ix.
m *fragm. e cod.* Monacensi lat. 29157 (b), s. ix in.

a Editio princeps, 42 lin. dicta, Moguntiae(?) a. 1452(?).
g Editio Gobelini Laridii, Coloniae 1530.
r Editio Roberti Stephani secunda, Parisiis 1532.
e Editio Roberti Stephani quarta, Parisiis 1540.
l Editio Theologorum Lovaniensium, Antverpiae 1583.
o *Codex Carafianus* (Vaticanus lat. 12959), ubi lectionem I immutatam servat.
w *Codex Carafianus*, ubi lectionem I mutat.
s Editio Sixti V, Romae 1590.
c Editio Clementis VIII, Romae 1592.
m Editio Roberti Weber altera, Stuttgardiae 1975.

Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/bibliasacra0000vari_q5k8

BIBLIA SACRA

IUXTA LATINAM VULGATAM VERSIONEM

XV

HIEZECHIEL

BIBLIA SACRA

IUXTA LATINAM VULGATAM VERSIONEM

AD CODICUM FIDEM

IUSSU

PAULI PP. VI

CURA ET STUDIO
MONACHORUM ABBATIAE PONTIFICIAE SANCTI HIERONYMI IN URBE
ORDINIS SANCTI BENEDICTI
EDITA

LIBER HIEZECHIELIS

EX INTERPRETATIONE SANCTI HIERONYMI

CUM PROLOGO EIUSDEM ET VARIIS CAPITULORUM SERIEBUS

ROMAE
TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS
MDCCCCLXXVIII

LIBRARY
CENTRAL BAPTIST THEOLOGICAL SEMINARY
KANSAS CITY, KANSAS 66102

R
220.47
B582
G249

IN HOC QUINTO DECIMO SS. BIBLIORUM VOLUMINE INVENIES

PAG.

PROLEGOMENA IX

I. De codicibus biblicis XI
I. De codicibus ad hanc editionem adhibitis XI
II. De nonnullis codicibus praetermissis XIV
III. De veteris latinae translationis codicibus XVII
De capitulorum distributione in codicibus 175 177 et in serie Aa XIX

II. De traditione indirecta XXI
I. De Hieronymi Commentariis XXI
II. De Gregorii Magni Homiliis XXIV
III. De ceteris Patribus XXVI
IV. De codicibus liturgicis XXVI

III. De corporis prophetici recensionibus XXIX
I. De subarchetypo AkO XXX
1. De codicis k apographis ($O\Theta^{AM}$) – 2. De correctionibus k^2 – 3. De lectionibus AO – 4. De lectionibus $AO\Theta^{H}$ ($= k\Theta^{H}$)
II. De subarchetypo $\Theta^{S}dQ$ (Γ^{A}) XXXIV
III. De codicis Π^{L} cum recensionibus italicis necessitudinibus XXXV
1. De lectionibus $\Pi^{L}AO$ – 2. De lectionibus $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$
IV. De lectionibus italicis $AO\Theta^{S}Q\Pi^{L}$ XXXVII
V. De subarchetypo transalpino RY XL
VI. De subarchetypo transalpino ETSU XL
VII. De recensionibus turonensibus XLII
1. De exemplari deperdito T** – 2. De recensionis gradibus – 3. De recensione T – 4. De recensione T^2 – 5. De recensione Φ
VIII. De codicibus mutilis XLVII
1. De reliquiis sangallensibus f – 2. De reliquiis legionensibus l – 3. De codice luxoviensi u et de lectionario 251 – 4. De codice austrasiano i – 5. De codice benedictoburensi m – 6. De codice hibernico z
IX. De codicibus hispanis LI
1. De codice C – 2. De codicibus $C\Sigma^{T}$ – 3. De codicibus CX – 4. De necessitudinibus codicum Δ cum Θ

66197

PAG.

X. De nonnullis recensionibus e quibus editio Ω conformata est LIV
1. De recensione Z^c – 2. De editione H – 3. De codice Z^p – 4. De emendationibus in codices carolinos manu altera introductis
XI. De recensionum origine LIX

IV. De quibusdam lectionibus difficilioribus LXIII
I. De lectionibus cum hebraico consonantibus LXIII
3,13. – 1,1. – 23,42. – 44,27.
II. De lectionibus cum *HI* consonantibus LXVI
Prol. 16. – 6,13. – 35,8. – 37,23. – 20,18. – 44,19. – 11,16. – 32,22.
III. De lectionibus interpreti aberranti tribuendis . . . LXXI
37,16. – 42,4. – 36,36. – 42,13.

V. De archetypi auctoritate LXXV
I. De mendis quae *HI* non communicat LXXVI
II. De Hieronymi notario peccante LXXVIII

Prologus S. Hieronymi in libro Hiezechielis 1

Capitula sive tituli libri Hiezechielis 7
1. Series Aa et Ab 11
2. Series B 30
3. Series C 32
4. Series D 34
5. Notae marginales codd. Δ^{LB} 36

Liber Hiezechielis Prophetae 41

Orthographica 275
I. Nomina personarum et locorum 279
II. Nomina appellativa 288
I. Notae aspirationis h additio aut detractio 288
II. Commutationes i - y 295
III. Commutationes v - f 297

PROLEGOMENA

Liber Hiezechielis in plerisque translationis Vulgatae codicibus libros Hieremiae (Baruch[1]) et Lamentationum subsequitur; quam dispositionem praebent CXΣᵀΔΛᴸΠᴸAΦOΘETᵗUΨᴰΩl *edd.*

In codice tamen E ex libris Hieremiae Hiezechielis Danihelis Duodecim prophetarum libellos constitisse inter se distinctos ex eo licet conicere, quod fasciculi quattuor, quibus Hieremias et Lamentationes continentur, soli sunt prima manu signati; quod prophetiae Hiezechielis fasciculus primus ita elapsus est, ut libellus sit acephalus; quod ultimae singulorum libellorum plagulae vacuae sunt, atque attritae et luridae. Sequitur ut quem in ordinem librarius prophetias adducere intenderit statuere nequeamus.

Item codicis T librarius (T†), expletis Lamentationibus (f. 136ʳ), exscripsit (f. 136ᵛ) prologum in Danihelem *Ubicumque medicina*[2], interpretationes nempe hebraicorum nominum e Commentariis Hieronymi in Danihelem sumptas, adiunxitque Hieronymi praefationem in eumdem librum. Quibus omnibus erasis et foliis eiusdem quaternionis subsequentibus excisis novoque quaternione adhibito, prologum *Hiezechiel propheta*

---

[1] De codicibus in quibus liber Baruch adiunctus est, cf. *Biblia Sacra XIV*, Liber Hieremiae, Romae 1972, p. XXV-XXVI.

[2] Prologum *Ubicumque* edidit D. De Bruyne, *Préfaces de la Bible Latine*, Namurci 1920, p. 134; quem critice recognoscendum una cum Danihelis prophetia curabimus.

inchoavit (f. 137^{r}). Denique, post Hiezechielis librum et ante Danihelem (mutilum, f. 209^{v}), prologum et praefationem iterum exaravit (ff. 207^{r}-209^{r}).

Codices RY, S et M, utpote qui partes sint corporis prophetici diversos in libros distributi, ab Hiezechiele omnes ordiuntur. Ex eis quae in codicum RYS descriptione dicentur, patet Isaiam et Hieremiam antecessisse in codicibus gemellis. Codex autem M unam Hiezechielis prophetiam continet, sed nihil impedit quin bibliothecarius corbeiensis ordinem consuetum *Is Ier Ez Dan* secutus sit.

Codices denique longobardici QΓ^{A}, ordinem liturgicum secuti, Hiezechielem post libros Macchabeorum reposuerunt.

Post Hiezechielis prophetiam subsequitur, in codicibus CΧΔΛ^{L}Π^{L} ΑΦΟRΥΕΤUQΓ^{A}Ψ^{D}Ωl *edd.*, Danihel, secundum ordinem LXX; in recensionibus autem ΣΘ, prophetia Osee, secundum traditionem rabbinicam a Hieronymo in prologo galeato pervulgatam; in S vero Prophetae minores et Danihel. M denique nihil habet nisi Hiezechielem.

In codicum fkdiuzm membris disiectis, ordo prophetarum qui fuerit non liquet.

Proprietatibus codicum ETS perspectis, dubitari potest familiaene ETSU exemplar subarchetypum librum Danihelis iam admiserit. Librum enim Danihelis, quem Hieronymus admonebat « non haberi apud Hebraeos inter Prophetas, sed inter eos qui Agiografa conscripserunt [3] », librarii, etsi ad corpus propheticum haud necessario pertinebat, libenter addiderunt, sive loco solito in fine prophetarum maiorum, sive in fine totius corporis prophetici (S), sive, ratione temporum fortasse habita [4], ante Hiezechielem (T†).

---

[3] In prologo *Danihelem prophetam*, cf. *Biblia Sacra*, Stuttgardiae 1975, p. 1342, 45-46.

[4] Incipit Danihel *Anno tertio regni Ioachim*, Hiezechiel autem *Et factum est in tricesimo anno*. In libro II *De doctrina christiana*, 8, 13, hoc ordine enumerat Augustinus prophetas maiores: *Esaias, Hieremias, Danihel, Ezechiel*. Eodem sese excipiunt ordine in Hieronymi *Libro interpretationis hebraicorum nominum* (ed. P. De Lagarde, Corpus Christianorum LXXII, 1959, 120-133), prophetis minoribus inter Isaiam et Hieremiam insertis; item in Melitone, Origene, Hilario, Breviario Hipponensi (in collectione saltem Quesnelliana), cf. H. B. Swete, *An Introduction to the Old Testament in Greek*, Cantabrigiae ^{2}1914, p. 200-230; T. Zahn, *Geschichte des neutestamentlichen Kanons* II, 1, Erlangae 1890, p. 153.

Caput I
DE CODICIBUS BIBLICIS

I. De codicibus ad hanc editionem adhibitis

Codicibus CΧΣ^{T}Δ^{LM}Λ^{L}Π^{L}ΑΦ^{ERGP}ΟΘ^{SHAMG}ETUΓ^{A}Ψ^{D}Ω^{MSJ}klum et editionibus agrelb(w)scm in volumine XIV, p. XI-XIII, codice autem Q in volumine VII, p. X, iam enumeratis, restat ut codices qui a libro Hiezechielis incipiunt producamus, eaque indicemus quae in membris disiectis continentur.

R *Codicis vindobonensis*[1], *Bibl. Nat. lat. 1218*, olim *88* (f. 1^{r}), Ratisbonae saec. VIII^{2} litteris iam carolinis (exceptis f. 1 et f. 67, saec. XII) exarati, folia 70 (mm. 325 × 230, ⟨225-240 × circ. 170⟩) bin. column., lin. 28-29 supersunt. Continet libros Hiezechielis cum prologo *Hiezechiel propheta*, Danihelis, Prophetarum minorum (usque ad *Agg* 1,6). Amplitudine dispositione cultu similis est codicis lat. monacensis 14080 (Isaias et Hieremias), cuius reputatur fuisse pars altera; pro ambobus ergo codicibus uno eodemque siglo R usi sumus.

Y *Codex lat. monacensis*[2] *14197*, saec. VIII^{2} litteris minusculis praecarolinis (ff. 87-88 saec. IX exceptis), Ratisbonae sicut R exaratus, fol. 1 + 136 (mm. 300 × 215, ⟨225 × 156-160⟩) lin. plen. 26, eosdem libros continet quos R, quocum lectionibus variis arte cohaeret. Fuit abbatiae S. Emmerani.

S *Codicis sangallensis*[3], *Abb. 44*, paginae 1-184 (mm. 300 × 215, ⟨237-245 × 165-180⟩) lin. 28-37 plenis (exceptis pag. 2-12, 150, 152 bin. column. dispositis) litt. minusculis alamannicis in abbatia sangallensi abbatis Iohannis II (760-781) iussu scriptae, Hiezechielem cum Hieronymi prologo et capitulis Aa, Prophetas minores, Danihelem continent. Quo in

---

[1] E. A. Lowe, *Codices latini antiquiores* (= C.L.A.) X, Oxonii 1963, n. 1499; cf. B. Fischer, *Bibeltext und Bibelreform unter Karl dem Grossen*, in *Karl der Grosse* II, Dusseldorfii 1965, p. 207.

[2] Lowe, C.L.A. IX, 1959, n. 1292: « bold Italianate pre-caroline minuscule ». Cf. B. Fischer, *l.l.*, qui censet magnam codicis Y partem eadem manu scriptam atque codicem Isaiae R; quod etiamsi ita est, sigla tamen codicum R et Y, qui eumdem ambo textum exhibent, in Hiezechielis libro immutare supersedemus.

[3] Lowe, C.L.A. VII, 1956, n. 899; cf. B. Fischer, *l.l.*, p. 204, qui codicem quoque 40 iussu Iohannis abbatis scriptum arbitratur.

volumine verisimile est partem haberi alteram corporis prophetici cuius pars prior (*Is Ier*) in cod. sangallensi 40 (S in editione nostra) servatur. Paginae autem 185-368 codicis 44, in quibus libelli quidam medicinales leguntur, saec. IX exaratae sunt. Conicere licet codicem sangallensem 43, saec. XI, prophetas eosdem eodem ordine praebentem, e codice S fuisse descriptum.

M *Codex ambianensis* [4], *Bibl. Civ. 8*, olim corbeiensis 163 (f. 1[r]), f. 126 (mm. 290 × 200, ⟨210 × 120⟩), litt. carolinis, lin. plen. 22, saec. IX inc. in abbatia corbeiensi scriptus librum Hiezechielis unum habet cum prologo Hieronymi et capitulis Aa. Qui etsi viginti fere annis post editionem illam Maurdramni plures in codices (ambianenses 6, 7, 9, 11, 12, ceterosque) distributam perfectus, eam quodammodo supplet, quippe quae Danihelem una cum Prophetis minoribus exhibeat (ambianensis 9), non autem tres prophetas maiores. De ambianensis tamen 8 testimonio, quantum habeat ponderis, statuere non audemus; idcirco, retento M siglo, quod editioni Maurdramni attribueramus, codicem a codicibus Φ sepositum post ETSU in apparatu collocavimus.

M[s] Folia 91-98 codicis M, quae disperdita saec. X exeunte, ut videtur, amanuensis quidam corbeiensis supplevit, siglo M[s] distinximus.

f *Codicum sangallensium* [5], *Abb. 193* et *567* (pp. 142-153), anno circ. 800 in quodam rhaetico vel alamannico scriptorio exaratorum, folia rescripta 83, in Italia ut vid. septentrionali iam saec. V lineis plenis 21, aut rarius 20 (olim mm. circ. 270 × 230, ⟨195 × 160⟩) litteris semiuncialibus per cola et commata exscripta, Hiezechielis (40, 20-29; 40, 39-41, 7; 41, 16-42, 1; 42, 11-43, 17; 44, 9-45, 17; 46, 2-47, 16; 48, 6-22), Danihelis, Prophetarum minorum fragmenta continent. Transcriptionem ab A. Dold editam ita usurpavimus, ut eam tamen denuo recognosceremus.

k Fragmentorum *aurelianensium* [6], *Bibl. Civ. 19* (*16*), folia 23-25 *Ez* 42, 6-43, 8; 44, 25-45, 15; 47, 9-48, 10 continent.

---

[4] E. COYECQUE, *Catalogue général des manuscrits des Bibliothèques publiques de France, Départements*, XI, Parisiis 1893, p. 5. B. FISCHER, *l.l.*, *p.* 187, disiungit codices ambianenses 8 et 10 a codicibus 6, 7, 9, 11, 12: « sie gehören nicht zur Maurdramnusbibel ».

[5] LOWE, C.L.A. VII, 1956, n. 916. Ed. [A. MANSER], *Codex sangallensis* 193 *continens fragmenta plurium prophetarum secundum translationem s. Hieronymi* (Spicilegium Palimpsestorum arte photographica paratum I), Beuronae 1913; transcr. A. DOLD, *Prophetentexte in Vulgata-Übersetzung nach der ältesten Handschriftenüberlieferung der St. Galler Palimpseste n°* 193 *und n°* 567 (Texte und Arbeiten 1, 1-2), Beuronae 1917.

[6] *Biblia Sacra XIII*, p. XIII-XIV; *XIV*, p. XII.

d *Codicis ambrosiani*[7] *A. 138 sup.* folia 1-2, olim bifolium in cuiusdam codicis saec. x (Haymonis in Epistulas Pauli) custodiae locum adnexum, litteris uncialibus saec. vii in bobiensi monasterio, nisi fallimur, (mm. 275 × 190, ⟨233 × 165⟩) lineis 28 plenis per cola et commata scripta sunt. Continent *Ez* 26, 17-27, 9 et 27, 33-28, 11. Divisiones litteris longe maioribus in ipsis laterculis indicatae sunt, atque numeris eisdem instructae quibus in codice Q. Cuius codicis Q codex antiquus d fuit exemplar, ut dicetur p. xxxiv-xxxv.

l *Codicis legionensis*[8], *Arch. Cathedr. 15*, folia Hiezechielis tria exstant, ex quibus totidem bifolia codicis saec. ix rescripti effecta sunt; quae continent *Ez* 20, 25-23, 19 (ff. 174 + 181); 23, 20-27, 7 (ff. 17 + 18); *Ez* 48, 7-35, prologum Hieronymi in librum Danihelis, *Dan* 1, 1-2, 15 (ff. 43 + 38). Patet igitur Danihelem Hiezechielis prophetiam subsecutum esse; praeterea verisimile est libros Isaiae et Hieremiae initio corporis prophetici fuisse collocatos, cum folium unum deperditum *Is* 65, 17-66, 22, Prologum, *Ier* 1, 1-2, 28 commode continere potuit (inter fol. 68 + 61 et 72 + 73).

i *Codicis parisini*[9], *Bibl. Nat. lat. 152*, foliis 1-8 (mm. 350 × 300, ⟨295 × 260⟩), litt. uncialibus saec. vii-viii, bin. column., lin. 38, scriptis quaternio unus (signatus XLII, f. 8ᵛ) servatur alicuius codicis deperditi, qui eodem in Galliae orientalis scriptorio confectus est, in quo, ut perspexit E. A. Lowe, alii codices qui traditiones anglo-saxonicas redolent videntur exarati; continet *Ez* 16, 5-23, 21. Codex autem i paulo prius scriptus est quam ceteri omnes eiusdem originis. Cum quaterniones eius amplitudinis decem fere desint in quibus Danihel et Prophetae minores legebantur, volumen integrum ex LII quaternionibus minimum, hoc est 560 foliis, constabat.[9a] Novum Testamentum requirebat alios XXVI quaterniones, de quibus dubitari potest fuerintne eodem in volumine conglutinati. Ceteroquin Octateuchus, libri Regum, Isaias, Hieremias prioribus XL quaternionibus capi non poterant; ergo in quaternione i reliquias habemus partis alterius editionis maioris in tres codices digestae.

Divisiones maiores non sunt signatae; minores autem, quae divisionibus per cola et commata respondent, litteris initialibus signantur in laterculis.

u *Codicis* prophetarum *admuntensis*[10] folium *clm 29158a*, s. viii inc., *Ez* 38, 1-20 praebens, imaginemque fragmenti *admuntensis 12* luce in

---

[7] Lowe, C.L.A. III, 1938, n. 307.

[8] *Biblia Sacra XIII*, p. xiv; *XIV*, p. xii.

[9] Lowe, C.L.A. V, 1950, n. 522.

[9a] Nisi coniciendum sit *Ez* praeter consuetudinem esse in corporis prophetarum fine repositum (cf. supra, p. ix-x, librorum ordinem in cod. T†).

[10] *Biblia Sacra XIV*, p. xii.

C.L.A. X expressam et *Ez* 42, 14-16; 43, 1-3 exhibentem usurpavimus. Fragmenta autem olim admuntensia 12, quae *Ez* 11, 3-12, 3; 42, 16-18; 43, 3-4 et 7-13 continent, ubi nunc adserventur nescimus.

z *Codicis turicensis*[11], *Arch. Civ. A. G. 19, n. XII*, nomine folia duo designantur, nunc ff. 24-25 (pp. 61-64) numerata, litteris minusculis hibernicis ternis column. (mm. 225 × 210 f. 24; 230 × 120 f. 25), saec. VIII-IX in Hibernia ut videtur exarata. « Ezechiel propheta in volumine I » inter « libros scottice scriptos » bibliothecae sangallensis iam saec. IX recensitus est[12]. In laterculo medio lin. olim 35 vel 36 *Ez* 2, 6-3, 5; 3, 7-15; 16, 4-21; 16, 26-42 cum glossis interlinearibus continetur; commentaria autem, in primis ex Gregorii Magni homiliis sumpta, in ceteris laterculis lin. olim plus 85 litteris minutioribus scripta sunt. Hiezechielis prophetia sine prologis folia 33 requirebat.

m *Codicis monacensis*[13] *lat. 29157b*, in monasterio benedictoburensi litteris minusculis alamannicis binis columnis saec. IX inc. confecti, fragmenta quattuor, hoc est ff. 14-17, *Ez* 24, 13-26,9; 27, 26-30, 21; 32, 11-33, 12 continent. Distributio per cola et commata nullo modo, divisiones autem maiores litteris grandioribus extra columnas paulum excedentibus indicantur.

m *Biblia Sacra iuxta Vulgatam versionem* a R. Weber recensita et prelis *Württembergische Bibelanstalt* Stuttgardiae expressa secundum editionem alteram (anno 1975) advocantur[14].

II. De nonnullis codicibus praetermissis

Ad textum recognoscendum, codices complures sive integre, sive partim exploravimus, quos ab apparatu ne gravaretur exclusimus; tamen haud ingratum videbitur si de horum codicum inter se necessitudinibus nonnihil addiderimus.

G 1. *Codex parisinus*[15] *Bibl. Nat. lat. 11553*, olim *Sangermanensis 15*, initio mutilus, iam a vol. VII testis advocatus est; cuius pandectae pars prior,

---

[11] Lowe, C.L.A. VII, 1956, n. 1008.

[12] G. Becker, *Catalogi Bibliothecarum antiqui*, Bonnae 1885, p. 43, nº 22, 6.

[13] *Biblia Sacra XIII*, p. XV; *XIV*, p. XIII.

[14] *Biblia Sacra iuxta Vulgatam versionem*, adiuvantibus B. Fischer, I. Gribomont, H. F. D. Sparks, W. Thiele, recensuit et brevi apparatu instruxit R. Weber. Editio altera emendata, Stuttgardiae 1975. Ad Hiezechielem recensendum adhibiti sunt codices AC, ΣΛOSTMΦfkl et editio t.

[15] *Biblia Sacra VII*, p. X, ubi siglo N signatus est codex parisinus; siglum vero G inde a volumine XI repetivimus. Quanti hic codex faciendus esset denuo demonstravit H. J. Frede, *Vetus Latina* XXV, Friburgi Brisgoviae 1975, 37-40.

quae corpus quoque propheticum continebat, nunc deperdita, anno 1540 a Roberto Stephano usurpata est ad lectiones selectas ad margines editionis suae ε adscribendas, quas siglo *Ge. l.* (*Sangermanensis lati*) signavit [16]. In Hiezechiele quinque tantum [17] lectiones *Ge. l.* protulit Stephanus, quae cum recensione nostra omnes concinunt: 3,10 *quos* omisso *ego*; 4,13 *et dixit*; 10,10 *quasi sit*; 13,4 *desertis*; 16,6 *conculcari*.

Φ^B 2. *Codex bambergensis Bibl. Nat. Biblia 1* (A.1.5), ff. 423 (mm. 474 × 355, ⟨365 × 265⟩), binis columnis, lin. 50 (interdum 51 vel 52), Turonibus, et quidem, ut acute coniecit W. Koehler [18], in Maiore Monasterio (Marmoutier) Adalhardi temporibus (834-843), confectus est. Quae pandectes [19], etsi in alcuinianis est adnumeranda, ab eis tamen manu interdum magis archaea, exempli gratia litterarum quarumdam legaturis, distinguitur [20]. Iam a H. I. White in editione oxoniensi Novi Testamenti siglo B signata, siglo Φ^B vero ab editoribus Novi Testamenti Veteris Latinae beuronensis [21], W. Thiele et H. J. Frede, usurpata est.

In Hiezechielis prophetia, in qua codicem cum ceteris omnibus accurate contulimus, tam mire cum T conectitur, ut eum ab apparatu censuerimus excludendum; eius tamen cum ETSU necessitudines subtilius infra [22] tractabuntur.

Δ^B 3. *Codex burgensis* [23] *Semin. S. Hieronymi*, olim caradignensis, ff. 397 (mm. 470 × 330), binis columnis lin. 52, manu visigothica scriptus, Biblia sacra continet integra, Apocalypsi tamen mutila a 12,6 deficiente. Inde a vol. I ad vol. VI huius editionis siglo B instructus velut testis inter hispanicos novissimus adhibitus est; eodem siglo distinctus laudatus est in editione Psalterii iuxta Hebraeos [24] atque in Genesi beuronensi. In Novo autem Testamento editionis beuronensis siglo Δ^B distinctus in familiae Δ testibus collocatus est.

---

[16] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. XV-XVI; *XIV*, p. XIV-XV.

[17] Lectiones G longe plures in Isaia et Hieremia inveniuntur, etsi Stephani apparatus lectiones varias non pauciores in Hiezechiele continet quam in ceteris prophetis; non liquet cur codex sangermanensis multo rarius hic compareat.

[18] *Die karolingischen Miniaturen. I. Die Schule von Tours*, Berolini 1930, p. 233.

[19] Deest liber Apocalypsis.

[20] Cf. B. FISCHER, *Die Alkuin-Bibel* (1957) (Aus der Geschichte der lateinischen Bibel, 1), Friburgi Brisgoviae 1957, p. 11-12.16; ID., *Bibeltext...* (supra, n. 1), p. 171; ID., *Die Alkuinbibel* (1972), in *Die Bibel von Moutier-Granval*, Bernae 1972, p. 63. Ab eodem B. Fischer accepimus codicem Φ^B in Hiezechielis libro non semper cum ceteris alcuinianis concinere.

[21] In libro Actuum Apostolorum et in Epistulis Catholicis.

[22] P. XL-XLVII.

[23] *Biblia Sacra I*, p. XX; cf. B. FISCHER, *Bibelausgaben des frühen Mittelalters*, in *La Bibbia nell'alto medioevo* (Settimane di Studio del Centro italiano di studi sull'alto medioevo, X), Spoletae 1963, 519-600, p. 564 et 573-574.

[24] Collectanea Biblica Latina XI, Romae 1954.

In corpore prophetico codices Δ^{LB} artissime inter se conectuntur; in vol. XIII editionis nostrae menda eorum communia in quinque capitibus computavimus omnia: « codices Δ^{BL}, qui familiam quamdam constituunt, mendis communibus scatent... Ad ceteros hispanos Δ^{L} propius quam Δ^{B} accedit; testem quemdam exterum Δ^{B} fortasse sic adhibuit, ut errores insigniores exemplaris Δ eliminaret; inde efficitur ut Δ^{B} ex apparatu nostro excludendum iudicaverimus »[25]. Codex vero Δ^{M} a familia Δ haud raro discedit. Easdem adfinitates in Hiezechielis prophetia observavimus; quapropter codicis Δ^{B} nihil rettulimus, nisi notas eius marginales (p. 36), quibus codicis Δ^{L} notae infauste recisae supplentur.

Z^{c} 4. *Codex parisinus* [26] *Bibl. Nat. lat. 11532-11533*, olim *Corbeiensis*, postea *Sangermanensis 1-2*, ff. 217 + 242 (mm. 445 × 355), binis columnis, lin. 47, in Gallia septentrionali intra annos 830-850 exaratus est. Utroque huius pandectae volumine usi sumus inde a vol. V ad IX siglo E, et in vol. XIV, pro libro Baruch tantum, siglo Θ^{E} signatae. Inde a vol. XXIV/2 Veteris Latinae, codex siglo Z^{c} distinctus est, atque quibusdam aliis codicibus (Z) eiusdem regionis et aetatis adnumeratus.

Etsi omnibus probatur in codicem Z^{c} traditiones Θ et Φ confluxisse [27], praetermissum est recensorem, ut inter has traditiones diiudicaret, ad Hieronymi Commentaria atque ad ipsam veritatem hebraicam confugisse. De eius recensoris studio infra [28] tractabitur.

Z^{p} 5. *Codex parisinus* [29] *Bibl. Nat. lat. 11504-11505*, olim *Sangermanensis 3-4*, ff. 199 + 215 (mm. 525 × 340, ⟨390-410 × 250-260⟩), bin. column. lin. 54-56, in partibus parisiensibus anno 822 scriptus est, et inde a saec. IX in monasterio sangermanensi adservatus. Siglo P signatus in vol. I-IX editionis nostrae et in vol. XXVI/1 *Veteris Latinae*, siglo vero Z^{p} instructus in vol. XXIV/2-XXV eiusdem editionis usurpatus est. Codex Z^{p} recensionem Φ saepe sequitur [30].

---

[25] *Biblia Sacra XIII*, p. XXXIII-XXXIV.

[26] Codicem olim monasterii fuisse corbeiensis certum est, ubi eum H. J. Frede etiam scriptum esse (« in Corbie oder Umgebung ») asseveravit, cf. *Veterem Latinam* XXV, 1975, p. 55. In ultimo autem codicis 11533 binione, ff. 242^{v}-243, *Adbreviatio Chronicae* usque ad annum 809 « *Adam cum esset...* » exarata est, cui adiuncta est computatio « a hludovico imperatore usque ad hlotharium anni XXVII; a hlothario imperatore usque ad hlotharium filium eius anni XVIII ». Quod additamentum si eiusdem est manus cuius Chronica et pandectes ipsa, sicut illi arbitrati sunt (p. 239) qui elenchum *Catalogue des manuscrits en écriture latine portant des indications de date, de lieu ou de copistes. III. Bibliothèque Nationale, Fonds latin*, 8001-18613, Lutetiae Parisiorum 1974, ediderunt, codex intra annos 855-869, et quidem verisimilius in Lotharingia, confectus est. Nihil tamen impedit quin fuerint in Gallia orientali aliqua scriptoria quae cum corbeiensi necessitudine quadam coniungerentur atque commercio.

[27] Cf. B. Fischer, *Bibeltext...* (supra n. 1), p. 187.

[28] Infra p. LIV-LVII.

[29] Cf. B. Fischer, *Bibeltext...*, p. 184-185; H. J. Frede, *Vet. Lat.* XXV, p. 59.

[30] Cf. infra p. LVIII-LIX.

H 6. *Codex parisinus*[31] *Bibl. Nat. lat. 45 + 93*, ff. 262 + 261 (mm. 505 × 340, ⟨398 × 255⟩), binis columnis lin. 42, verisimiliter in monasterio S. Dionysii intra annos 820-840 scriptus, in vol. V-IX huius editionis siglo H, siglo autem Q in *Veteris Latinae* editione distinctus usurpatus est. Codex H et ordinem librorum et psalterium iuxta Hebraeos ex recensione Σ deprompsit. Interpretationem autem Tobiae et Iudith veterem eamdem habet quam Z^{P} et Metensis 7 (Z^{M}), cum quibus in libris quoque Hester, Esdrae, Macchabeorum saepe concinit. Liber Hiezechielis legitur in codice 45, ff. 225^{v}-264^{r}. Lectionibus Θ inter se commixtis, recensionem Ω iam olet, ut infra dicetur[32].

III. De veteris latinae translationis codicibus

Interpretationis Hiezechielis veteris codices tres tantum iique mutili supersunt[33]: qui in apparatu afferuntur sicubi lectioni alicuius nostrorum codicum variae suffragantur.

175 Codicis cuiusdam prophetarum olim constantiensis, deinde weingartensis, folia 46 exstant, in quinque bibliothecas nunc dispertita[34]. Qui codex « liber prophetarum » esse videtur « quem Hiltiger (823-838) de Italia adduxit », ut in antiquo augiensi elencho refertur[35]; folia (mm. circ. 280 × 260, ⟨170 × 186⟩) ternis columnis lin. 23 litteris uncialibus saec. v in Italia septentrionali sunt exarata. Imagines luce depictas P. Lehmann vulgavit[36]; editione vero usi sumus ab A. Dold curata[37].

Numero (XXXVI) quaternionis ubi explicit Hiezechiel servato, Hiezechielis et Danihelis fragmenta in quaternionibus XXVI-XL A. Dold rite resarsit; prophetarum autem minorum reliquias in quaterniones quinque collegit, quos anno 1923 in codicis capite (II-VI), deinde anno 1940 verisimilius ad calcem (XLI-XLV) collocatos fuisse credidit[38],

---

[31] Cf. B. Fischer, *Bibeltext...*, p. 188-189; H. J. Frede, *Vet. Lat.* XXV, p. 44-45.

[32] Cf. infra p. LVII-LVIII.

[33] De eorum inter se necessitudinibus cf. M. Stenzel, *Die Konstanzer und St. Galler Fragmente zum altlateinischen Dodekapropheton*, in *Sacris Erudiri* V, 1953, p. 27-85.

[34] Lowe, C.L.A. VIII, 1959, n. 1174.

[35] Cf. B. Becker, *Catalogi Bibliothecarum antiqui*, Bonnae 1885, p. 18, num. 106.

[36] *Die Konstanz-Weingartener Propheten-Fragmente*, Lugduni Batavorum 1912.

[37] *Konstanzer altlateinische Propheten- und Evangelien-Bruchstücke mit Glossen* (Texte und Arbeiten I, 7-9), Beuronae 1923; *Neue St. Galler vorhieronymische Prophetenfragmente* (T. und A. I, 31), Beuronae 1940.

[38] A. Dold, *Konstanzer...*, p. 22, autumabat quaterniones deperditos VII-XXV satis spatii praebuisse ut in eis Isaie et Hieremiae prophetiae continerentur; eos quaterniones D. De Bruyne, *Deux notes sur les fragments des Prophètes en écriture onciale provenant de Constance*, *Revue Bénédictine* 43, 1931, p. 159-160, Hieremiam tantum contendit continuisse. Cuius argumentis commotus A. Dold, *Neue St. Galler...*, p. 9-10, Dodekapropheton ad calcem codicis reiecit. M. Stenzel denique, op. laud. (n. 33), p. 30, ordinem prophetiarum Is Ier Dodekapropheton Ez Dn fuisse opinatus est.

Isaiae et Hieremiae prophetiis in quaternionibus I-XXV praemissis, qui omnino perierunt.

Hiezechielis haec supersunt: 8, 1-7; 12, 2-7. 13-18; 16, 52-17, 6; 17, 19-18, 17; 20, 18-47; 24, 25-25, 14; 26, 10-27, 19; 28, 1-17; 32, 4-10. 21-32; 33, 4-11. 15. 20-30; 34, 4-12; 42, 5-6. 14; 43, 22-44, 5; 44, 19-45, 2; 46, 9-47, 15; 48, 22-30.

A latere dextro et sinistro uniuscuiusque columnae adnotationes litteris uncialibus « in quarto », ut dicitur, eodem tempore scriptae sunt quo codex confectus est [39]; duabus ex eis in ipsum textum insertis (num. 2 et 53, ad *Os* 8, 3 et ad *Ioel* 1, 11), patet amanuensem exemplar iam adnotationibus instructum ante oculos habuisse; quod corroboratur mira marginum amplitudine quibus laterculi separantur. Quae adnotationes, etsi Origenis mentionem faciunt [40], exegesin litteralem et, ut ita dicamus, textualem, potius quam allegoricam sapiunt; adscriptae sunt enim lectiones variae ex LXX et aliis interpretationibus hexaplaribus non solum latine sed etiam graece repetitae, inter quas duae « aliis » attributae (num. 21 « magis alii *gabaa* »; 54 « thamuz: *adonis* »), quae, etsi cum Vulgata hieronymiana concinunt, ex ipsis interpretationibus hexaplaribus depromptae videntur, ut ex verbo « aliis », quibus indicari solent, licet opinari.

176 *Codex sangallensis* [41], *Abb. 1398b*, laciniis ex legaturis plurium codicum extractis ab Ildefonso von Arx saec. XIX sollerter restitutus est. Paginae 78-229 (circ. mm. 370 × 240) bin. column. lin. 36, 42, 44, ex uno eodemque codice effluxerunt, in Italia septentrionali saec. IX litteris minusculis carolinis exarato. Praeterea, duo fragmenta (XXIII-XXIV) in Bibliotheca centrali turicensi adservantur, atque aliae laciniae sangallenses nuper repertae sunt et in unum collectae [42]. Supersunt folia non solum librorum I-II Esdrae, Isaiae, Hieremiae, I-II Macchabeorum, secundum recensionem vulgatam, sed etiam Hiezechielis, Danihelis, prophetarum minorum, secundum veterem interpretationem. Qui ultimi libri ex codice 175 sunt descripti [43], interposito fortasse quodam codice hic illic emendato [44]. Libros quoque Isaiae et Hieremiae, etsi secundum

---

[39] Viri docti, cum observassent compendium *dn̄s* in textu, *dn̄s* autem in adnotationibus usurpari, censuerunt alterum scribam eumque seriorem adnotationes exscripsisse. Nihil tamen prohibet quin idem librarius ad adnotationes in marginibus scribendas stilum quoque variarit atque scripturas compendiarias praeoptarit obsoletas.

[40] Cf. adn. 40, ad *Mi* 4, 8: « *ex babylonia* alii non habent, ut Origenis dicit ».

[41] Cf. A. Dold, *Konstanzer...*, p. 225-227.

[42] Cf. A. Dold, *Neue... Fragmente*, p. 1-21.

[43] In cod. 175, *Ez* 20, 47 verba *saltui nabeg* (pro *nageb*) linea desinente inepte dividuntur *saltu inabeg*; item una eademque linea *saltu inabeg* 176. Dn 8, 2 verba *eram supra* corrupta sunt in 175 *ERAHISUIRA*; 176 *erahi sui ra.*

[44] A. Dold, *Neue... Fragmente*, p. 14-15, locos 32 enumeravit in quibus 176 a 175 discre-

Hieronymi interpretationem traditos, ex eodem tamen antiquo codice 175 exscriptos arbitratus est A. Dold. At quis crediderit virum eruditissimum, qui ad codicem 175 adnotandum ad recensionem graecam lectionesque hexaplares adire potuit, partem tantum corporis prophetici secundum translationem vulgatam habuisse, aut exscribere voluisse? Verisimilius est librario qui codicem 176 exaravit partem tantum codicis 175 iam mutili obtigisse.

Exstant *Ez* 7, 11-11, 20; 13, 15-16, 46; 17, 24-22, 4; 23, 25-25, 4; 29, 8-31, 10; 33, 6-34, 21; 35, 4-15; 36, 4-11; 38, 14-40, 12; 48, 10-35.

177 *Codicis wirceburgensis* [45], *Bibl. Univ. Mp. th. f. 64a* paginae 17-20, 29-46, 49-50, 97-132, 169-268, 277-280, 295-316 (mm. 263 × 223, ⟨175 × 150⟩), bin. column. 25 lin. litteris uncialibus saec. v in Italia exaratae sunt, et in monasterio, ut videtur, luxoviensi anno circ. 700 rescriptae. Corpus propheticum hoc ordine continebat codex antiquus: Dodekapropheton, Isaiam [46], Hieremiam, Lamentationes, Hiezechielem, Danihelem. Prophetiae Hiezechielis haec exstant: 24, 4-21; 26, 10-27, 4; 34, 16-35, 5; 37, 19-42, 18 (omissis cap. 38-39); 38, 6-26 (ordine praepostero); 45, 1-46, 9; 48, 28-35. Usi sumus editione ab E. Ranke curata [47].

De capitulorum distributione in codicibus 175 177 et in serie Aa

Litteris grandioribus, quae extra columnas excedunt, textus hic illic in codicibus 175 177 distinguitur. Illae distinctiones cum capitulis seriei Aa [48], quae ad prophetas secundum veterem latinam interpretationem distribuendos confecta esse, et in hieronymianam postea introducta compertum habemus [49], saepe faciunt, ita tamen ut cum versibus cohaereant ad quos capitula Aa referuntur, non autem cum numeris quibus ea capitula nunc instruuntur. Nam re ipsa, duobus vel tribus capitulis inter se sub uno numero coniunctis [50], pluria sunt capitula Aa quam numeri (CXXVII) quibus computantur. Item in codicis 175 marginibus litterae initiales numeris interdum signatae sunt, sed rarius quam in serie Aa.

---

pat. Saepe lectio recentior librario sive negligenti sive nimis diligenti attribui potest, sed interdum orta est ex emendatione inter lineas posita et in contextum praepostere inserta, ex. gr. *Ez* 8, 12: « quoniam dixerunt dereliquit *dominus non respicit* dominus terram », quo in loco codicis 175 dispositio lectionis variae non reddit rationem.

[45] Lowe, C.L.A. IX, 1959, n. 1419-1420.

[46] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. xxiii, adn. 12; *XIV*, p. xxiv.

[47] *Par Palimpsestorum Wirceburgensium*, Vindobonae 1871.

[48] Cf. infra, p. 11-30.

[49] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. 9.

[50] Exempli gratia Aa V: Ubi cibatur propheta volumine libri a Domino (3,1) et mittitur ad filios Israhel (3,4).

Hic proponantur loci ubi litterae initiales in 175 occurrunt, numeris qui in marginibus leguntur inter uncinos collocatis; versus qui cum distinctionibus Aa concordant typis distinguimus italicis: 8, 4. *5*. 6. *8*. 13 (= VIII).15. *16*[...]; 12, *3*. *17*[...]; 16, *59*; 17, 1. 3(= XVI)[...]. 19. *22*; 18, *1*(XVII). *3*. *14*[...]; [...]; 20, 19. *27*. 30. 31b. 33(= XVIIII).39. 46. 47 [...]; 25, 1. *2*. 3. 4. *6*. 7. *8*. *12*. 13[...]; 26, *15*. 19; 27, *3b* [...]; 28, 6. 7. 11 (= XXVIIII)[...]; 32, 32[...]; 33, *6*(= XXXIII). 7. 9. 10. *11*. 20. 22. *23*. 29. *30*[...]; 34, 10. 11[...]; 43, 27; 44, 1. *2*. 4. *5*[...]. 31[...]; 46, *12*. *16*. 17. *19*(= XLV ut videtur). *20*; 47, 6. *13*[...]; 48, 29.

In codice quoque 177 oracula litteris grandioribus ita distinguuntur, ut alibi multiplicentur, alibi vero omnino deficiant: 24, 6. 8. *14a*. 14b. 15. 17c. 18. 19. 21b[...]; 26, *15*. 19; 27, 1. *3c*[...]; 34, *17b*. *20*. *25*. *29*; 35, *1*. *3b*[...]; 37, 21b; 42, *15*[...]; 38, 10b. 14. 17. 20[...]; 45, *9*. 13. *18*. *21*. 25; 46, *1*. *2*[...]; 48, 33. Nulla littera maiuscula neque 40, 1, neque cap. 40-41 scripta est.

Cum in Hiezechielis ratione dicendi oracula iteratis formulis introducerentur [51], amanuenses de litteris initialibus ubi essent collocandae dubitantes litteras grandiores ad initia signanda multiplicaverunt; exempli gratia, litteris grandioribus 8, 4. *5* initium unius eiusdemque oraculi signatum videtur; item 8, 15. *16*; 20, 46. 47; 25, 1. *2*; 33, 22. *23*; 44, 1. *2*; et alibi. Quae si attenderis, numerus locorum in quibus codices saepius quam Aa distinguunt aliquantum minuetur. Loci in quibus codex 175 cum Aa discordat hi sunt praecipui: in Aa non distinguuntur 17, 1. 3; 20, 30. 31b. 33. 46; 28, 6; 32, 32; 48, 29; distinguuntur autem 17, 24; 44, 23.

Capitulis codicum veteris interpretationis ita digestis, censendum est in editionibus antiquioribus litteras grandiores esse additas vel omissas, in serioribus vero titulos initio prophetiae esse collocatos, ac numeros in marginibus, ut ad locos referrentur, appositos. Distributioni capitulorum Aa non plus aequo est fidendum, ut quae, etsi complures in codices diffusa, traditionem tamen singularem, quae in translationem vulgatam sit introducta, repraesentet.

---

[51] Exempli gratia 8, 4. 5. 6 ad unum oraculum pertinent: « et ecce ibi gloria... et dixit ad me... et dixit ad me »; 8, 15. 16: « et dixit ad me... et introduxit me... »; 25, 1. 2: « et factus est sermo domini dicens: fili hominis... ».

Caput II
DE TRADITIONE INDIRECTA

I. De Hieronymi Commentariis

Hiezechielis translationem anno 397 perfecit Hieronymus, ut ex praefatiuncula patet, in qua Rufinum quod Pamphili Apologiam in latinum paulo ante convertisset atque divulgasset dente carpit atro (cf. infra p. LXVII); Commentariorum vero in eamdem prophetiam libros XIV annis 411-414 conscripsit.

Hieronymi Commentaria in libros prophetarum M. Adriaen et F. Glorie in Corpore Christianorum nuper ediderunt; codicum tamen ob multitudinem ab editione vallarsiana ab integro retractanda supersederunt. Commentaria tantum in Hieremiam S. Reiter in Corpore Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum (1913) secundum leges criticas recensuerat; quae editio optima in Corpore Christianorum, omissis tamen verborum indicibus, publici iuris denuo facta est. Adriaen editionem vallarsianam Commentariorum in Isaiam et XII Prophetas repetiit, lectionibus nonnullorum antiquiorum codicum optimis in apparatum consulto reiectis; Glorie autem libros in Hiezechielem[1] et in Danielem emendandos ita suscepit, ut pauciores codices adhibuerit quam ut eorum necessitudines ullo stemmate possent depingi.

Commentariorum in Hiezechielem codex *P* (Paris. lat. 12155, corbeiensis, saec. VIII²) integer servatur; codices *K* (Colon. Cath. 51, intra annos 785-819 exaratus) et *G* (Sangall., Abb. 118, saec. IX) bonae sunt notae, sed mutili; alii vix memorandi sunt. Rhabanum praeterea secundum editionem G. Colvenerii (Coloniae Agrippinae 1617; P.L. 110, 493-1084) Hieronymi Commentariorum testem citavit Glorie; quam editionem item laudavimus, etsi in ea textus biblicus ex exemplari quodam medii aevi contaminatus nobis videtur. Difficilioribus in locis nonnullos Bibliothecae Vaticanae codices addidimus; qui sunt *R* (Vatic. lat. 326, Remensis, saec. IX-X; in quo cap. 1-24 a duobus amanuensibus, R^{A} saec. XII, R^{B} saec. XV, sunt suppleta), *V* (Vatic. lat. 10250, saec. IX-X, qui cap. 31-39 tantum praebet), *W* (Vatic. lat. 325, saec. XI-XII; cap. 1-20). Editiones I. Martianay (1704) et D. Vallarsi (1768) haud parvae sunt auctoritatis, quamquam quibus codicibus fultae sint vix potest dinosci.

---

[1] S. Hieronymi *Commentariorum in Hiezechielem Libri XIV* (Corpus Christianorum, Series latina, LXXV), Turnholti 1964.

Expositionem suam Commentator in pericopas digessit, quibus praefixit lemmata bina, unum iuxta hebraicum, alterum iuxta editionem Septuaginta virorum; quae sicut in voluminibus XIII et XIV siglis *HI* et *HI*(𝔊) in apparatu distinximus, nisi, aliis Hieronymi operibus additis, Commentariorum in Hiezechielem lemmata plane *HI Ez* vel *HI Ez*(𝔊) signare oportuit. Quibus siglis ad lectiones in Corpore Christianorum receptas refertur, non vero ad lectiones veras quas, ut supra diximus, ex apparatu saepius haurias necesse est. Ubi lemmatis verba in expositione repetuntur, *HI* $^{2}/_{2}$ vel $^{3}/_{3}$ notavimus; si autem ipsa expositionis verba afferenda sunt, *HI* « *in expositione* » scripsimus, addito lineae numero in Corporis Christianorum volumine. Cuius expositionis testimonium caute ponderandum est, cum saepissime Commentator eruditus Graecorum sententias ita repetierit, ut eis tamen non assentiret.

Cum Hiezechielis pleraque oracula essent profusiora editioque graeca ab originali parum discreparet, atque lemma *HI*(𝔊), si esset ad verbum citatum saepe nihil fere novi attulisset, Hieronymus lemmata longiora [2] non iteravit, sed quas Septuaginta interpretes proprias habebant lectiones inter uncinos, ut ita dicamus, verbo *sive* aut *vel* praemisso, in *HI* lemma intexere maluit. Versus 440 numeravimus binis lemmatibus, 830 vero singulis introductos. In his 830 lemmatibus, lectiones 550 a translatione vulgata discrepantes, in illis 440, lectiones 200 tantum computavimus; ergo sicubi lemma hebraicum cum graeco commixtum est, lectiones a Vulgata discrepantes multiplicantur. Quae immutationes cum plerumque sint levissimae, lemmata *HI* translationem vulgatam iam absolutam (anno 397) supponunt. Hieronymus ille quidem variationibus numquam non indulsit; editionem enim latinam ita veritati hebraicae inservire faciebat, ut quod ipse olim scripsisset sacrosanctum sibi ipse esse minime arbitraretur. Huc accedit quod vir litterarum studiosus variationemque affectans, suis in lemmatibus editionem vulgatam modo iuxta hebraicum limabat et emendabat, modo ad veterem latinam, ut asperitates quasdam hebraicas exaequaret, accommodabat.

Nonnulla afferantur exempla in quibus interpretationem vulgatam Commentator in lemmate *HI* secundum hebraicum vel Hexapla correxit:

2, 3 *patres*] *ipsi et patres HI* cum 𝔓𝔊; quae lemmatis lectio in expositione (lin. 708) corroboratur et Vulgatae lectioni expresse opponitur: « non solum patres, sed et filii ». Intelligi nequit cur Hieronymus anno 397 verba *ipsi et* praetermiserit.

3, 4 *vade* (*ad domum Israhel*)] *vade et ingredere HI* $^{2}/_{2}$. Item 𝔓, sine copula *et*. Ab huiusmodi asyndetis, quae hoc in capitulo quater offenduntur,

[2] « Multum est si utramque ponam editionem, et librorum extenditur longitudo, maxime ubi aut nulla aut parva distantia est; ponam igitur nonnulla quae discrepant » p. 285, lin. 235-237; cf. p. 317, 1162-1164; p. 349, 475-477; p. 437, 96-98; p. 456, 710-714; p. 483, 122-125.

toties in Vulgata Hieronymus elegantiae gratia temperavit: 3, 1 *vadens loquere*; 3, 22 *surgens egredere*; 3, 23 *surgens egressus sum*. In lemmatibus autem *HI* aut hebraismum servavit (3, 1 *vade loquere*; 3, 22 *surge egredere*), aut addita copula mitigavit (3, 4 supra; 3, 23 *surrexi et egressus sum*). In expositione 3, 4 (lin. 877) Commentator, dum in verbo *ingredere* paulum consistit, translationem vulgatam reprehendit: « ostenditur non fuisse (Hiezechielem) cum populo peccatore, licet in isdem videretur finibus commorari... separata enim erat prophetae conversatio »; deinde « cum fuisset ingressus (Moyses)... ».

7, 25 *angustia superveniente*] *angustia adest HI* cum 𝔊. In expositione confitetur Hieronymus se olim nimis laxe transtulisse (lin. 1094): « nos autem iuxta Symmachum priorem sententiam cum posteriore coniunximus ».

Alios confer locos in quibus quoddam idioma liberius in Vulgata, in lemmate autem ad verbum redditum est: 2, 7 *ergo*] *et*; 2, 9 *qui*] *et*; 3, 6 *mittereris*] *mitterem te*; 3, 22 *facta est* + *ibi* (in expositione, lin. 1095: « quod ex hebraeo transtulimus *ibi* et in Septuaginta non habetur, significanter positum est, nec dubium quin locum significet »); 7, 14 *uniuersum populum*] *omnem multitudinem*; 8, 3 *adduxit* + *me*; 8, 17 *HI* om. *hoc*; 9, 8 *heu heu heu*] *heu*; 9, 11 *in dorso suo*] *in lumbis suis*; 10, 2 *manum tuam*] *manus tuas*; ceteraque huiusmodi.

Haud tamen negandum est Commentatorem interdum lemma *HI* ad traditionem graecam vel fortasse ad veterem latinam scite accommodasse. Exempli gratia 31, 18 Vulgata cum 𝔊 *ipse* (*est Pharao*)] *HI* (in lemmate l. 95; item in expositione 202, 204) *sic*; *HI* in fine expositionis (l. 374-376): « *ipse*, siue iuxta Septuaginta *sic*, ... *sic* et Aegyptius ». Codicibus graecis omnibus *οὕτως* habentibus, Ziegler recte restituit *οὗτος* cum 𝔊[3]. Liquet Commentatorem *sic* legere maluisse, editionemque vulgatam prius consulto immutasse quam notario expositionem dictaret; nam ipse in expositionis fine animadvertit lectionem *ipse* exsistere variam, quam codicibus graecis corruptis nimis confisus recipere noluit.

Adde, si placet, hos versus, in quibus translatio Vulgata cum 𝔊, *HI* autem bis cum 𝔖 facit: 22, 25 *animam* (*devoraverunt*), sensu collectivo] *animas* (l. 676, 718); 35, 11 *per eos*] *tibi* (l. 369, 499).

Alibi lemma a vulgata editione mire dissentit, cum expositio ad eam redeat. Exempli gratia 7, 8 Vulgata et expositio (l. 707) *scelera tua*] *HI* (l. 190) *abominationes tuas* cum 𝔖; 25, 14 Vulgata cum 𝔊 *scient vindictam meam*, quae insolens verborum coniunctio hebraicum redolet] *HI scient indignationem meam*, expositionis l. 293 « meam expleant indignationem »,

[3] Cf. *Ezechiel*, ed. J. Ziegler (*Septuaginta*, XVI, 1), Gottingae, 1952.

l. 295 « intellegant iustam fuisse uindictam », l. 311 « intellegat uindictam ad hoc profecisse », quibus locis, idiomate studiose alio atque alio modo reiecto, vox *vindicta*, sicut in Vulgata legebatur, in fine vicit; 36, 2 et 12 Vulgata et expositio (l. 589, cf. l. 720) cum 𝔅 *in hereditatem*] *HI* (l. 529, 571) *in possessionem* cum 𝔖. Itaque Hieronymus, cum haec lemmata translationi vulgatae aliquantulum dissimilia dictaret, vel asperitates quasdam hebraicas statuit esse levigandas, vel vocabulis linguae christianae (velut *abominationes*) indulsit; cum autem expositionem conficeret, vocabula quibus hebraicum apte reddiderat ipsa recurrerunt.

Lectiones *HI* quotiescumque alicui codici suffragantur, in apparatu rettulimus. Ex quo non continuo coniciendum codicem lectionem veram praebere, utpote qui aut casu cum *HI* concinere possit, aut lectionem *HI* e Commentariis sumpsisse, quod emendationibus quoque manus alterius (velut Θ^{M2} vel M^2) manifestatur. Quae omnia perpendat oportet qui apparatum nostrum prudenter legere intenderit.

II. De Gregorii Magni Homiliis

Quas anno 593 exeunte Gregorius Magnus coram populo homilias habuerat, eas anno 601 duobus voluminibus retractatas vulgavit; in quibus capitulorum 1-3 et 40 Hiezechielis mystica rimatus est. Homilias antiquis codicibus usus sollerter recensuit M. Adriaen et in Corpore Christianorum [4] edidit.

Singulos prophetiae versus, vel potius minutissima uniuscuiusque versus membra, suis in orationibus ponere et indefesse repetere solebat Gregorius iuxta Hieronymi translationem. Cum recensione quam secutus est mire conspirat codex bobiensis Q, qui cum fragmento d tam arte conectitur ut eius credatur esse apographon; ad eamdem traditionem, quacum codex theodulfianus antiquissimus Θ^s semper fere concinit, codex quoque ambrosianus Γ^A, etsi valde mutilus atque hic illic corruptus, pertinet. Denique codex casinensis Π^L tam multas lectiones cum $dQ\Theta^s\Gamma^A$ et Gregorio communicat, ut ex eadem traditione, Gregorii temporibus Romae vulgata, haud pauca hausisse censeatur.

Quarum necessitudinum haec exempla afferantur, quae pauca quidem esse videntur; sed quattuor tantum prophetiae capitibus a Gregorio explanatis, plura certe sunt quam ut sint parvi facienda:

1° Lectiones Gregorio cum $\Theta^sQ(\Gamma^A)$ communes hae sunt, lectionibus quibus alii codices cum his faciunt omissis:

1, 22 om *et* (2°). – 3, 12 + *dicentis*; cf. *GR-M* in expositione, l. 432, « dicentem ». – 3, 23 *vidi*] *videram*; cf. *GR-M* in expositione, l. 185, « vi-

[4] Corpus Christianorum CXLII, Turnholti 1971.

derat ». – 3, 23 *fluvium*] *flumen* (item Σ^{T}). – 24, 4 + *et*. – 37, 6 *vobis*] *vos*. – 40, 42 ~ *unius cubiti* (item RY). – 40, 42 *ponant*] *ponunt* (item Δ^{L}f).

In libris quoque Moralium in Iob duos versus Hiezechielis laudat Gregorius cum varietatibus, quae etsi minimi ponderis, sunt quoque cum $\Theta^{s}Q(\Gamma^{A})$ communes: 28, 13 ante *topadius* praem. *et* (item Δ^{L}RY); post *topadius* om. *et GR-M* cum Π^{L} et 𝔅. – 32, 27 (*descenderunt*) *ad*] *in* (item $\Delta^{L}\Omega^{sJ}$*).

Lectionem difficilem codicum $\Theta^{s}Q$ cum *GR-M* unam, aliis testibus inter se discrepantibus, probam esse arbitramur, praesertim cum Hieronymus lectionem simillimam alibi (21, 14) praebeat: 3, 13 *altera ad alteram* (cf. infra p. LXIV). Gregorii lemma (l. 518) corruptum est, ut patet ex editionis Adriaen apparatu; in expositione vero « altera », vel « una », vel « ala » in nominativo recurrunt lin. 527 (bis), 536, 557, 565, 568, 570 (in optimo codice *G*). Uno tantum vel altero loco (lin. 534, cf. 570), ubi *alteram ad alteram* legitur, accusativus ipsa verborum structura postulatus est.

2° Lectiones Gregorio cum $\Theta^{s}Q(\Gamma^{A})$ et Π^{L} communes hae sunt:

1, 12 + *eorum* (item Φ). – 1, 22 *caput* cum 𝔖] *capita* (*GR-M* $^{5}/_{5}$) cum 𝔅. – 1, 24 *sonus* (2°)] *sonitus* (*GR-M* $^{4}/_{4}$; item X). – 2, 8 om. *ego*. – 3, 11 (*ad transmigrationem*) *ad filios*] *filiorum*, lectio facilior. – 3, 15 *ubi*] *ibi ubi* (*GR-M* secundum cod. *G* antiquissimum). – 14, 16 *qui*] *si* cum *HI* (om. Θ^{s}).

3° Lectiones recensionis $\Theta^{s}Q$, quas erroneas Gregorius non accepit:

1, 1 *vidi visiones*] *divisiones* Q*, *visiones* Θ^{s}* ut vid.; mendum subarchetypi, unde lectio Θ^{s}* effluxit, facile correctum est in $Q^{2}\Theta^{s2}$, et fortasse in Gregorii exemplari. – 1, 4 *ventus turbinis*] *turbidinis ventus*. – 1, 15 (*aspicerem*) *in* (*animalia*). – 1, 21 (*sequentes*) *ea* (= *animalia*)] *eam*. – 1, 22 *in firmamento*. – 2, 2 *et* (1°) om. – 2, 9 *illum* (*librum*)] *illud*. – 3, 10 (*adsume in corde tuo et*) *in* (*auribus tuis audi*). – 3, 12 (*audivi post me vocem commotionis magnae*) + *dicentis*. – 3, 26 *adhaerescere*] *adhaerere* $\Theta^{s}\Pi^{L}$T; *adhere* Q, librario fortasse ambigente utram formam eligeret.

4° Lectiones Gregorii erroneae, quibus a $\Theta^{s}Q$ dissentit:

1, 1 *in quarto* + *mense*, cum AOΠ^{L} al. – 1, 1 *dei*] *domini*, cum OΠ^{L}. – 1, 8 (*in quattuor*) *partibus*] *partes*, cum R^{A}. – 1, 16 *quasi* + *si*, cum R^{A}Y al. – 1, 25 *supra*] *super*, cum X$\Sigma^{T}\Phi$ al. – 2, 2 *supra*] *super*, cum CΣ^{T}T*S al. – 8, 3 *adduxit* + *me*, cum X$\Delta\Pi^{L}\Theta^{HAMG}$T*S al.

Lectiones quibus Gregorius a $\Theta^{s}Q$ peccantibus discrepat (num. 3°) non sunt magni momenti, quippe quas minutiores facile, sive de industria, sive alio quodam exemplari adhibito, sanare potuerit. Ceterum editioni non plus aequo fidendum, cum M. Adriaen eiusmodi quisquilias praetermisisse videatur. Lectiones vero erroneae (num. 4°), quibus Gregorius cum

aliis codicibus a $\Theta^{s}Q$ discedit, potius Gregorio, etsi duae in traditione $O\Pi^{L}$ inveniuntur, quam cuidam origini certae et definitae sunt referendae.

Lectiones autem quibus Gregorius cum $\Theta^{s}Q$ assidue concinit (cf. num. 1° et 2°) pluris sunt faciendae, cum eiusmodi non sint quas sive Gregorius, sive librarii vel editores in homilias introducere potuerint.

III. De ceteris Patribus

Hieronymi editionem Augustinus iam legebat, eamque hic illic laudavit: *De civitate Dei* (*AU ci*) 18, 34 (*Ez* 37, 22-23; cf. infra p. LXIX). Item usurpatur in Speculo « Quis ignorat » (*AU spe*); invenitur quoque apud Cassianum (*CAn*), Eucherium (*EUCH*) recentioresque scriptores[5]. Antiquiores vero Patres, cum veterem translationem latinam eiusdem generis atque codices mutili 175-177 protulerint, non citavimus nisi quo nostrorum codicum lectiones variae declararentur. Schedulas in abbatia beuronensi adservatas consuluimus omnes; quas qui Veteri Latinae edendae praesunt humanissime nobis communicaverunt.

Versus saepius prolati hi sunt: 3, 17-19; 11, 19; 13, 18-19; 16, 3-4; 18, 2-4. 20-22. 31-32; 20, 25; 28, 12-16; 33, 6-9. 11-12. 14; 34, 4; 36, 22-27; 44, 2.

IV. De codicibus liturgicis

Hiezechielis prophetiae nonnihil continent codices liturgici; eos siglis beuronensibus signatos in apparatum rettulimus. Cum eidem fere sint quos in volumine XIV citavimus, nihil de eis amplius dicemus nisi saeculum quo quisque sit scriptus.

32 *Codex* rescriptus *guelferbytanus*[6] *wissemburgensis 76*, ann. circ. 500. Continet excerpta ex *Ez* 14, 33, 34, 36, 37; versus autem allatos suo quemque loco indicabimus.

57 *Codex selestadiensis*[7] *1*, saec. VII-VIII: *Ez* 3, 5, 14, 18, 37.

182 In *codice veronensi*[8], *Bibl. Capit. II* (*2*), fol. 1^{v}, veronensis quidam saec. VIII litteris cursivis minusculis lectionem *Ez* 36, 22-28 exscripsit secundum veterem interpretationem latinam.

---

[5] Pelagius (*PEL*) atque Iulianus Aeclanensis (*JUL-E*) veterem quamdam interpretationem latinam usurpasse videntur.

[6] Ed. A. Dold, *Das älteste Liturgiebuch der lateinischen Kirche* (Texte und Arbeiten 1, 26-28), Beuronae 1936.

[7] Codicem ipsi contulimus.

[8] Lowe, C.L.A. IV, 1947, n. 477.

251 *Codex parisinus* [9] *lat. 9427* seu lectionarium luxoviense, ann. circ. 700: *Ez* 34, 37, 43, 44.

τ Liber commicus liturgiae visigothicae [10], cuius exemplaria usurpata sunt quinque:

τ^{56} (*Silensis*) *Parisinus lat. nov. acq. 2176*, ante a. 1041: *Ez* 28, 33, 36, 37;
τ^{68} *Toletanus, Capit. 35-8*, saec. XII: *Ez* 18, 34;
τ^{69} *Legionensis, Cathedr. 2*, ante a. 1071: *Ez* 28, 33, 36;
τ^{70} (*Aemilianensis*) *Matritensis, Bibl. Acad. Hist. 22*, a. 1073: *Ez* 28, 33, 34, 36, 37;
τ^{71} (*Carcasonensis*) *Parisinus* [11] *lat. 2269*, saec. VIII-IX, rescriptus: *Ez* 13, 18.

Brev.Goth. Breviarium gothicum [12]. Leguntur pericopae ex cap. 9, 10, 11, 18, 20, 25, 28, 29, 33, 34, 35, 36, 39. Cum huic editioni non nimis sit fidendum, paucas lectiones tantum citabimus quae a Vulgata clementina discrepant.

Cant Unum modo canticum (36, 24-28) cum in liturgia mozarabica, tum in benedictina ex libro Hiezechielis depromptum est:

411 (*Silensis*) *Londiniensis* [13], *Add. 30851*, saec. XI.
Cant Ben t (*Trevirensis*) *Manchesteriensis* [14], *John Rylands Bibl. lat. 116*, saec. IX ex.;
c (*Casinensis*) *Vaticanus, Urbinas lat. 585*, a. 1099-1105;
n (*Narniensis*) *Vaticanus lat. 7172*, saec. XI.
b (*Beneventanus*) *Vaticanus lat. 4928*, saec. XII.

Ceteri quoque libri liturgici, qui raro citandi sunt, siglis beuronensibus designantur:

ANT- Antiphonalia: *ANT-M* = mozarabicum legionense [15]; *ANT-R* = romanum [16]; *ANT-S* = sinaiticum [17].

Berg Sacramentarium bergomense [18]; in editione Veteris Latinae beuronensi nunc siglo μ^{B} designatum.

---

[9] Ed. P. SALMON, *Le lectionnaire de Luxeuil* (Collectanea Biblica Latina 7), Romae 1944.

[10] Ed. J. PEREZ DE URBEL-A. GONZALEZ Y RUIZ-ZORRILLA, Matriti 1950-1955.

[11] Ed. A. M. MUNDÓ, *El Commicus Palimsest Paris Lat. 2269 amb notes sobre liturgia...*, *Liturgica I* (Scripta et Documenta 7), Montis Serrati 1956, 151-275.

[12] Secundum editionem lorenzanianam, Matriti 1775 = P.L. 86.

[13] Ed. J. P. GILSON, *The Mozarabic Psalter* (Henry Bradshaw Society 30), Londini 1905.

[14] Cantica benedictina ipsi contulimus.

[15] *Antifonario Visigotico Mozarabe de la Catedral de León*, ed. L. BROU-J. VIVES, Barcinonae-Matriti 1959.

[16] *Corpus Antiphonalium officii*, ed. R. J. HESBERT, III-IV, Romae 1968-1970.

[17] Ed. E. A. LOWE-B. FISCHER, in *Revue Bénédictine* 74 (1964), 256-279.

[18] Ed. A. PAREDI, Bergomi 1962.

M- Missalia: *M-A* = ambrosianum [19]; *M-Bo* = bobiense [20]; *M-M* = mozarabicum [21]; *M-R* = romanum [22]; *M-St* = Stowe missale [23].

RES-R Responsoriale romanum [24].

S- Sacramentaria: *S-Gr* = gregorianum [25]; *S-L* = leonianum [26]; *S-Mo* = mozarabicum [27].

---

[19] *Missale Ambrosianum duplex*, ed. A. Ratti-M. Magistretti, Mediolani 1913.

[20] *The Bobbio Missal*, ed. E. A. Lowe (Henry Bradshaw Society 58), Londini 1920.

[21] P.L. 85.

[22] *Antiphonale missarum sextuplex*, ed. R. J. Hesbert, Bruxellis 1935.

[23] *The Stowe Missal* II, ed. G. F. Warner (Henry Bradshaw Society 32), Londini 1915.

[24] *Corpus Antiphonalium Officii*, ed. R. J. Hesbert, IV, Romae 1970.

[25] *Das Sakramentarium Gregorianum*, ed. H. Lietzmann, Monasterii 1921.

[26] *Sacramentarium Veronense*, ed. L. C. Mohlberg, Romae 1956.

[27] *Le Liber Mozarabicus Sacramentorum*, ed. M. Ferotin, Parisiis 1912.

Caput III
DE CORPORIS PROPHETICI RECENSIONIBUS

Librorum sacrorum exemplaria non ita alia ab aliis emanarunt, ut, mendis a librariis temporum progressu paulatim multiplicatis, ordo propagationis, codicum familiis singillatim distinctis, clare possit discerni. Etenim librarii, cum Veteris etiam Testamenti libros in promptu complures haberent, codices exemplaribus inter se collatis emendare studuerunt, lectionesque introduxerunt quibus ratio propagationis adeo turbaretur et occultaretur, ut stemmate vix exprimi atque eius leges ad nescio quam aeneam recensorum regulam possint redigi. Quae propagatio lectionibus quibus stirpes diversae concrepant confuse tantum declaratur. In volumine tamen XIII codicum lectiones retinuimus omnes, ut eis statistice computatis textus historiam, quae dicitur, adumbrare possemus.

Hoc in volumine viam aliam statuimus ingrediendam, qua iis lectionibus tantum retentis quibus testes pauciores suffragantur, ad exemplaria saltem subarchetypa gradatim accedere valeremus. Cum testes nonnulli essent lacunosi, alia capita alios ad codices explorandos selegimus. Quas collegimus lectiones ita multiplicantur, ut etsi quisquiliae nonnumquam videntur, eas subarchetypis necesse sit assignare. Non desunt tamen lectiones graviores, a recensoribus scite introductae, quibus eorum consilium perspiciatur qui subarchetypos edendos curaverunt.

Recensores, cum interpretatio hieronymiana corporis prophetici oracula perobscura et inter se vix cohaerentia ad verbum reddidisset, non iisdem difficultatibus sunt implicati quibus in libris sapientialibus et historicis exscribendis et edendis aestuarunt. Interpretationes contra veteres, ut quae a Vulgata multum discreparent, in eam haud multum influxisse videntur; quarum reliquiae habentur paucissimae.

Traditio italica tres in familias (AO, $\Theta^{s}Q$, Π^{L}) dividitur; quarum lectiones primum proprias, deinde communes afferemus. Familiae RY et ETSU, in partes transalpinas divulgatae, a traditionibus quoque italicis duxerunt originem. Editio deinde turonensis a traditione ETSU emanavit. Has traditiones omnes, cum inter se cohaereant, prius tractabimus quam codices mutilos, etsi antiquissimos, quorum testimonium haud recte ponderaris nisi eas iam digestas cognoveris. Traditiones autem hispanicas, quarum testes parum inter se consentiant, brevius perstringemus; quae tamen influxerunt, ut compertum habemus, in recensiones aevi carolini. Studium denique quod saeculo nono recensores ad codices inter se conferendos atque secundum Hieronymi commentaria et hebraicum corrigendos impenderunt emendationibus declaratur, manu altera in marginibus introductis.

I. De subarchetypo AkO

Traditionis italicae testis habetur princeps atque notissimus codex Amiatinus (A). Quocum in corpore prophetarum codices QΠ^{L}OΓ^{A}, ut in Isaiae prolegomenis dictum est[1], saepe faciunt, in libro autem Hiezechielis codex O artissime sociatur.

1. De codicis k apographis (OΘ^{AM})

Codex O, in Theodulfi scriptorio anno circ. 800 confectus, ab exemplari italico saeculi sexti exscriptus est, cuius reliquiae k in bibliotheca aurelianensi adservantur. Qui codex k in eodem scriptorio theodulfiano ita porro usurpatus est, ut Θ^{H} nonnullas ex eo lectiones depromeret (cf. infra p. XXXIII-XXXIV), codices deinde Θ^{AM} eum exemplar praecipuum haberent, Θ^{M2} vero lectiones eius saepe respueret, denique Θ^{G} et postea recensiones Ψ^{VD}Ω^{MS} vestigia eius lectionum numquam fere retinerent. Itaque lectiones k temporum progressu rariores reperiuntur.

Ipsius codicis k quod infauste periit suppleri potest, concordantibus inter se A cum O, vel etiam Θ^{A}(Θ^{M}) cum O; nam patet Θ^{A} et Θ^{M}, cum menda O propria non exhibeant, ipsum exemplar k habuisse.

Sed prius quam lectiones AOΘ^{AM} proferamus, oportet quae supersunt folia k cum O et Θ^{AM} diligenter comparentur, ut correctionibus k^{2} subtilius consideratis, quanti sint momenti, k deficiente, lectiones AO, AΘ^{AM}, AΘ^{HAM} communes, rite perpendere valeamus.

2. De correctionibus k^{2}

Quod prophetiae Isaiae et Hiezechielis codex k continet, emendationes octo tantum exhibet antiquissimas, quae omnes fere ad rationem orthographicam attinentes, sunt ante O exscriptum introductae:

Is 7,25 *pasca* k*] *pascua* k^{2}O cet. – 29,9 *vacillate* k*Θ^{AM} cet.] *vaccillate* k^{2}OAQC. – 29,14 *adam* k*] *addam* k^{2}O cet. – 29,17 *nonnne* k*] *nonne* k^{2}O cet. – 30,22 *eas* (*sicut*) k*RS] *ea* k^{2}O cet. – 30,26 *sui* om. k*. – *Ez* 42,7 *longitudo eius quinquaginta cubitorum* om. k* per homoeotel. – 47,18 *iordanes*[2] k*AΘ^{S}QRY] *iordanis* k^{2}O cet. – Praeterea *Ez* 44,28 *erit autem eis* (= *sa-*

[1] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. LIV-LVI.

[2] Quae vox nonnumquam et in Vulgata interpretatione (*Iud* 1, 9; *Is* 9, 1 *iordanen* in accusativo) et in Vetere Latina (*Ps* 113, 3.5 *iordanes γδζη* moz^{C}; item *iordannes* α in nomin., v. 3; *iordanne* α in vocat., v. 5) secundum declinationem graecam flectitur. Lectionem *iordanes*, cum testes graviores ei refragarentur, hic reiecimus; item in Psalterio gallicano et iuxta Hebraeos, locis supra indicatis, in quibus psalterium triplex F fere unum scripturam *iordanes*, quam in recensione antiqua invenerat, ternis in columnis repetivit; item *Iob* 40, 18, ubi notandum A^{2} scripturam *iordanes* suo Marte introduxisse. In libro autem *Ios* (13, 23 et 19, 22) lectio *iordanes*, gravissimis testibus tradita, ab editoribus m recte accepta est.

cerdotibus levitis) *hereditas ego hereditas eorum* k*O* codicesque optimae notae, recte] *non* praem. $k^2O^2\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Lambda^{L}\Phi^{P}SM\Psi^{'D}\Omega$, lectio facilior [3]. In codice O additum est *non* altera manu [4], spatio de industria relicto, amanuensi dubitante utrum k* an k^2 sequeretur; quam lectionem Θ^{H*AMG} quoque acceperunt, Θ^{H2} autem reiecit [5].

Emendationes k^2 quae in Hiezechiele frequentiores occurrunt, in theodulfiano scriptorio introductae sunt, serius quidem quam O, prius vero quam Θ^{AM} sunt exarati; quarum non paucas O^2 quoque accepit. Ergo etsi viri docti codices O et Θ^{SHAM} anno circiter 800 exscriptos opinaverunt, patet Θ^{AM}, ut qui codicem k iam emendatum supposuerint, aliquanto post eius apographum O esse confectos.

Hi sunt loci omnes ubi O codicem k, Θ^{AM} vero emendationes k^2 secuti sunt (primum lectio k*, deinde k^2 notatur):

Is 7,18 *sibilavit* k*O*AΠ^{L}R] *sibilabit* $k^2O^2\Theta^{AM}$ cet. – 7,25 *vobis* k*O* $\Pi^{L}\Delta^{L}$*] *bovis* $k^2O^2\Theta^{AM}$ cet. – 29,8 *athuc* kO*] *adhuc* $O^2\Theta^{AM}$ cet. – 29,17 *chelmel* (1°) k*O*] *chermel* $k^2O^2\Theta^{AM}$ cet. – *Ez* 42,17 *in calamo* [6] om. k*O. – 43,7 *et* (1°) om. k*O. – 43,8 *consumsi* scr. k*O alii] *consumpsi* $k^2\Theta^{AM}$ cet. – 44,27 *ministrent* [7] k*O*Θ^{M2}A alii] *ministret* $k^2O^2\Theta^{AM}$* cet. – 44,29 *omnem* (*votum*) k*O*Π^{L}E] *omne* $k^2O^2\Theta^{AM}$ cet. – 45,5 *viginti quinque milia autem* k*O$\Psi^{'D}$] *viginti autem quinque milia* $\Pi^{L}\Omega$; *viginti quinque autem milia* $k^2\Theta^{AM}$ cet. – 45,9 (*vestra*) *populo* k*OΣ^{T}] *a populo* $k^2\Theta^{AM}$ cet. – 45,15 *de gregem* scr. k*A* et fortasse O*. – 47,12 *afferent* k*OA] *afferet* $k^2\Theta^{AM}$ cet. – 47,14 (*terram*) *quam* (*levavi manum meam ut darem patribus vestris*) k*O* alii, lectio difficilis eaque vera [8]] *ad quam* $k^2O^2\Theta^{H*AMG}$; *in quam* $X\Delta^{LM*}$; *super quam* cet. – 47,16 *beroth* k*O$\Delta^{L}\Omega^{MJ}$] *berotha* $k^2\Theta^{AM}$ cet. – 47,16 *atticon* k*O alii (lectio vera)] *atthicon* $k^2\Theta^{AMG}$. – 48,1 *aethlon* k*O alii (lectio vera)] *aethelon* $k^2\Theta^{AM}$.

3. De lectionibus AO

Sed de paucis reliquiis k hactenus. Nunc autem codicis O auctoritate recognita, lectiones AO (saepe cum Θ^{AM}) singulares quae nobis, prae-

---

[3] Cf. quae subsequuntur eodem versu 44, 28: *possessionem* non *dabitis eis... ego enim possessio eorum*; et *Dt* 10, 9 *non habuit levi partem... quia ipse dominus possessio eius est.*

[4] Lectio k^2 manu antiquiore introducta videtur, quam ut e codice Θ^{H} potuerit emanare; nihil est dubii quin codex Θ^{H} eam a k correcto hauserit.

[5] Codice A cum Θ^{AM} concinente, lectio codicis k deficientis restitui potest, etiam si O ab eis discrepare videatur: 6, 3 (*audite verbum*) *domini dei*] *domini* A$\Theta^{AM*}\Psi^{'D}$QU^2 et *AU spe* cum 𝔖. Quam lectionem O† habuisse censemus: nam vocem *dei* spatio vacuo relicto additam esse suspicamur, quasi exemplar k (k*-k^2) ambas lectiones praebuisset.

[6] Verba *in calamo*, quae v. 16-19 quater recurrunt, omittuntur in Θ^{A} v. 16, quasi hanc lectionem codicis k* (v. 17) praeoptaverit eamque praepostere introduxerit.

[7] Cf. infra p. LXV-LXVI.

[8] Accus. *quam* a *darem* pendet.

sertim in *Ez* 1-20, occurrerunt proferantur (primum lectio vera notatur, deinde AO):

1,1 *visiones*] *visionem* AO cum ΔU^2 et $\mathfrak{G}^L$. – 1,21 (*rotae sequentes*) *ea* (= *animalia*)] *eas* [9] AO*; *eam* Θ^sQ. – 1,22 *extenti*] *extensi* $AO\Theta^{AM*G2}$. – 2,4 (*dura*) *facie*] *cervice* $AO\Theta^{G2}\Psi^{'D}$ cum *GR-M* $^1/_3$, lectio tritior; *facie cervice* Θ^A. – 2,6 *timeas* (2°)] *metuas* $AO\Theta^{AM}$, ex eiusdem versus initio *neque sermones eorum metuas*. – 3,7 ~ *corde duro* $AO\Theta^{AM}$. – 3,13 *altera ad alteram* [10]] *alter ad alterum* AO. – 3,15 (*veni ad transmigrationem*) *acervum* [11] (*fructuum*), cum $\mathfrak{P}$] *in acervum* $AO*\Theta^{AM}*$, lectio facilior; *ad acervum* O^2 alii. – 5,1 *stateram*] *staterem* AO, sive ex 4,10 *viginti stateres*, sive commutatione declinationis. – 7,13 *quia qui vendit*] *qui vendit* AO. Qui recensionem curavit, versu superiore *qui emit non laetetur et qui vendit non lugeat* considerato, v. 13 ad membra superiora inscite accommodavit. – 8,1 (*in anno sexto*) *in sexto mense*] *in mense quinto* AO, cf. *in quinto mense* 176 cum $\mathfrak{G}$; computatio mensis ex Vetere Latina consulto deprompta est, ordine verborum ad priora accommodato. – 8,10 (*depicta in pariete*) *in circuitu* (*per totum*)] *in circuitum* AO*. – 12,3 *ad*] *in* $AO\Theta^{AM}$. – 12,15 *illos*] *eos* $AO\Theta^{AM}$. – 12,16 *narrent*] *enarrent* $AO\Theta^{AMG2}$. – 12,22 (*est proverbium*) *in terra* (*israhel*)] *in terram* AO*. – 12,27 ~ *prophetat iste* $AO\Theta^{AM}$. – 13,17 (*prophetant de*) *corde suo*] *cordibus suis* $AO\Theta^{AM*G2}$. *De corde* numero singulari, iuxta dictionem hebraicam (animadverte inprimis 13,2 cum *prophetantibus*), 14^{es} occurrit in interpretatione Vulgata, numero autem plurali (*de cordibus vestris*) semel tantum (*Mt* 18,35); quem locum evangelicum recensor in mente habuit, nisi modum dicendi graecum ac latinum praeoptavit. – 14,16 (*tres viri isti qui*) *fuerint*] *fuerunt* AO, insulse. – 14,18 (*vivo ego dicit dominus deus*) *non* (*liberabunt*)] *quia non* $AO\Theta^{AMG}$, per accommodationem ad v. 16 simillimum. – 16,45 (*soror sororum tuarum*) *tu* (*quae proiecerunt*)] *tu* (vocat.) om. $AO\Delta S^2U\Omega^M$ cum *HI*($\mathfrak{G}$) 176 et $\mathfrak{G}$, quod mendum facile inrepere potuit. – 16,53 (*convertam reversionem tuam in medio*) *earum* (= *filiarum sodomorum et samariae*)] *eorum* $AO\Phi^G$, habitantibus pro civitatibus sumptis, verba tritissima. – 17,12 (*dic ad domum exasperantem*) *nescitis*] *nec scitis* A, quod explicare nequimus; *nec scietis* O*. – 17,22 (*haec dicit dominus deus*) *et sumam ego* (*de medulla caedri*)] *adsumam ego* $AO\Theta^{AM*\Psi'D}$; particula *et* initio oraculi durior sonabat. – 18,4 *ecce*] *et ecce* AO, sicut 17, 7.18 et saepius. – 18,8 ~ *manum suam averterit* $AO\Theta^A\tau^{68}$ et infra ~ *inter virum fecerit et virum* AO. Versus 18 *κώλοις* quattuor formatur, quorum in prioribus verbum in fine collocatur: *ad usuram non commodaverit, et amplius non acce-*

---

[9] Vox *animalia* et aliae huiusmodi in lingua vulgari ad genus femininum transierunt, cf. W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelbergae ^{3}1953, n. 476, 2; V. Väänänen, *Introduction au latin vulgaire*, Lutetiae Parisiorum 1963, § 224.

[10] Cf. infra p. LXIV.

[11] Accusativus *acervum* appositus est ad accusativum *transmigrationem*. *Acervus fructuum* (hebraice Tell Aviv) locus erat Babyloniae.

perit; idem fecerunt in tertio membro AO, qui in ultimo membro verbum ita seposuerunt ut inter duo nomina elegantius collocaretur. Notandum Θ^{M} lectiones ambas, Θ^{A} alteram tantum respuisse. – 18,16 ~ *vestimento operuerit* AO$\Theta^{AM}\Omega^{s}$. Sicut 18,8 supra, verbis in prioribus membris ter in fine collocatis, in ultimo membro recensor noster verbum in fine quoque posuit. – 18,17 ~ *manum suam averterit* AOE$^{2}\Psi^{'D}$. Idem dicendum. – 20,23 (*ut dispergerem illos in nationes et ventilarem*) *in terras* (= 22,15)] *in terris* AOΔ^{LM} cum ⊛, adsimulatione, ut vid., aliis locis: 30,23 (*nationibus... terris*), 30,26 (*nationes... terris*), 36,19 (*gentes... terris*). – 20,28 (*immolaverunt ibi victimas suas et dederunt ibi irritationem*) *oblationis suae*] *oblectationis suae* AOΦ^{B}. Lectio insolentior, cf. tamen *odorem suavitatis* infra. – 20,47 (*propheta ad saltum...*) *et dices* (*saltui*), cum *HI* et ℍ] *et dic* AO$\Theta^{A\dagger M*G2}$; *et dic ad* Θ^{s}; modo imperativo ex consecutione sermonis[12], cf. 21,28 et 30,2 *propheta et dic*. – Addere liceat 25,5 (*in cubile*) *pecorum*] *porcorum* AO, ad filiorum Ammon ignominiam denotandam. – 27,3 *negotiationi*] *negotia* AO*Θ^{A*M*}. – 27,23 (*aran et chene et*) *eden* (*negotiatores*)] *teden* AOΘ^{AM*}, ad significationem paradisi excludendam. – 29,14 *et reducam captivitatem aegypti* AOΘ^{AMG2}. Hunc *στίχον* arbitramur in exemplari antiquissimo cap. 29 praetermissum, in margine autem suppletum, in subarchetypum esse praepostere (30,4) introductum, deinde in apographo ex quo k exscriptus est alia ex fonte depromptum denuo esse loco restitutum. – 34,21a *inpingebatis* (absolute) + *omnia infirma pecora* A, ex membro subsequente; + *omnia* OE^{2}; et infra 34,21b (*ventilabatis*) *omnia infirma pecora* lectio vera, cum A et ceteris] *infirma pecora* OE^{2}. Quod in subarchetypo mendose repetitum censemus A retinuisse, O(k) autem ita digessisse, ut verbum utrumque accusativo coniungeretur.

4. De lectionibus AOΘ^{H} (= kΘ^{H})

Qui codicem Θ^{H} recensuit nonnullas, ut diximus, lectiones exemplaris k cognovit et retinuit. Inter quas ea in primis notanda est quae 21,29 est introducta. Scripserat enim Hieronymus: *cum tibi viderentur vana et divinarentur mendacia... venit dies in tempore iniquitatis praefinita*, quod oraculum subobscurum esse nemo infitiabitur. Post *mendacia* additur in AO $\Theta^{HAM*G}\Psi^{'D}$ *non est daemonum divinatio sed dei iudicium qui perfectae malitiae dedit finem*. Hanc adnotatiunculam, quae theologiam magis sapit quam exegesin, in subarchetypi margine adscriptam, deinde in ipsum textum erronee insertam existimamus; eiusmodi sententiam, quam in scriptoribus ecclesiasticis invenire non potuimus[13], conici licet ad illum esse referendam qui recensionem AO perfecit.

---

[12] Cf. R. Kühner-B. Gerth, *Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache*, Hannoverae ^{3}1898, § 348, adn. 3; R. Kühner-C. Stegmann, *Ausführliche Grammatik der lateinischen Sprache*, ibid. ^{2}1912, § 22, adn. 1.

[13] Perlustravimus in primis Augustini librum *De divinatione daemonum*, librumque X *De civitate Dei* (contra Porphyrii et Platonicorum theurgiam); interpretationes latinas *Vitae Antonii* (§§ 31-34) ab Athanasio conscriptas; Lactantii *Institutiones* II, 15-17.

Alicubi deprehendes Θ^{H} cum $O\Theta^{AM}$ et quibusdam aliis stirpis k codicibus concinentem, exempli gratia 16,25 + *tibi*; 19,9 + *et*; 23,17 + *in*; 23,35 *porta*] *portabis*; 29,17 + *mense*; 30,20 + *mense*; 30,21 *ut* (2°)] *et*; 32,25 + *et cadentes*; 44,28 + *non*; 47,14 + *ad*. Quibus exemplis alia adici possent, nisi recensio Θ^{H} eas praecipue exemplaris k lectiones recepisset, quae aliorum quoque codicum auctoritate confirmarentur; ex quo efficitur ut eius cum codicibus kO necessitudines non tam liquido appareant.

II. De subarchetypo $\Theta^{s}dQ(\Gamma^{A})$

Gregorium Magnum, etsi vix capita quattuor Hiezechielis suis in homiliis explanavit, codicem quemdam codicibus $\Theta^{s}Q$ adfinem patet usurpasse [14]. Lectionibus cap. 1-4 iam perpensis (p. XXX-XXXIV), restat ut varietates quas $\Theta^{s}Q$ alibi communicant colligamus et ponderemus. Quibus codicibus bifolium d bobiense, saec. VII, opportune adiungitur, quippe in quo reliquias habeamus eius exemplaris, ex quo codex quoque bobiensis Q exscriptus est, ut firmissime probatur lectionibus innumeris quibus inter se conectuntur. Ad eamdem pertinet recensionem codex Γ^{A} mutilus, sed eam cum editionis Φ et aliarum traditionum lectionibus commiscuit.

Codicibus dQ et Γ^{A} traditionem bobiensem et ambrosianam exhibentibus, censere licet exemplar ex quo Θ^{s} manavit iis codicibus adnumerandum esse, qui ex Italia ad ripas Ligeris sunt asportati [15].

Huius recensionis lectiones hic illic ut veras accipere non dubitavimus, exempli gratia 1,1 *in quarto*, cum ΦTS. – 3,13 *altera ad alteram* (ceteris codicibus inter se discrepantibus [16]). – 21,27 *non*, cum Φ.

Plerumque tamen lectiones $\Theta^{s}Q$ proprias antiquas sane, sed mendosas esse arbitrati sumus; inter quàs eae primum afferentur, quae consulto videntur introductae:

16,4 *aqua* (*lota*), omisso *in*. – 16,20 *generasti* (voce de muliere dicta)] *genuisti*. – 18,21 *quibus* (*operatus est*) et 18,27 *qua* (*operatus est*). – 20,22 (*averti manum meam et*) *non* (*feci*). – 20,28 + *ibi* (ut iam ter supra). – 20,41 *in quibus*. – 20,43 *in quibus*, cum 175 176. – 22,10 (*verecundiora patris discoperuerunt in te*) + *similis facinore cham*, adnotatione ex margine in textum recepta. – 23,41 *lecto*] *lectulo*, cum *HI*. – 24,5 *struices* + *lignorum*, cf. *Gn* 22,9. – 24,7 *illum* (de sanguine, cum *GR-M*)] *illud* (cf. formam *sanguen*, quae linguis romanis postulatur). – 24,21 (*filii vestri et filiae*) *quas*] *quos*, cum 176. – 26,2

---

[14] Cf. supra p. XXIV-XXVI.

[15] Cf. in primis fragmentum floriacense, nunc aurelianense, Bibl. Civ. 184 (Lowe, C.L.A. VI, n. 803), saec. VI-VII, in quo K. Gamber, *Leimabdrücke eines mailändischen Lektionars*, *Scriptorium* XV, 1961, 117-121, reliquias lectionarii cuiusdam mediolanensis in Theodulfi monasterium advecti existimavit invenisse.

[16] Cf. infra p. LXIV.

implebor deserta est] *implebo deserta eius.* – 26,17 *habitatoribus*] *amatoribus.* – 27,3 (*insulas*) *multas*] *maris.* – 27,32 (*in medio*) *maris*] *mari.* – 29,10 *solitudinem*, numero singulari.

Deinde versus enumerabuntur in quibus lectiones minutiores $\Theta^{s}Q$ propriae nobis in *Ez* 16-30 occurrerunt:

16,3. 15 (*meo* Θ^{s}, insulse; om. Q). 39. 49. – 17, 7. – 18, 9. – 19, 10. 12. – 20, 21. 26. 42. – 21, 13. 22. 26. – 22, 25. 29. – 23, 15. 17. 32. 40. 46. – 24, 4. 7. 25. – 26, 7 (bis). 9. 10. 17. – 27, 35. – 28, 24. – 29, 5. 9. 11. 17. 19. – 30, 6. His lectionibus propriis addendae sunt quattuor, quas Θ^{HG} $\Delta\Psi\Omega$ ex Θ^{s} retinuerunt: 16, 8. 21; 23, 29; 30,6. Quarum summa haec est: $18 + 37 + 4 = 59$.

Praeterea $\Theta^{s}Q(\Gamma^{A})$ septies decies eisdem in capitibus cum paucis aliis concrepant:

16,5, cum 176. – 17,3, cum 175. – 17,15, cum RY. – 20,5 *elevavi* (2°). – 21,24, cum *HI* et 176. – 21,27, cum ESU et *HI.* – 21,31, cum *HI.* – 22,10, cum ORY. – 22,30, cum *AU spe.* – 23,11. – 23,13. – 23,27. – 25,15, cum RY. – 26,3, cum RY. – 26,10, cum *HI.* – 28,13, cum RY, 175 et *GR-M.* – 29,1, cum ESU et *HI.* Nec mirum si $\Theta^{s}Q$ eas maxime lectiones cum aliis communicant, quae in 175-176 (cum adsunt) vel *HI* inveniuntur.

III. De codicis Π^{L} cum recensionibus italicis necessitudinibus

De recensionibus Bibliorum sacrorum casinensibus, cum earum testes recentioris sint aetatis et inter se arte conexi, pauca dici possunt quae sint satis certa. Iam vero si Π^{L} cum codicibus aliarum traditionum compararis, nullum invenies cum quo ita faciat quemadmodum A cum O vel Θ^{s} cum Q. Tamen codicem Π^{L}, utpote qui necessitudines cum A, Q, potissimumque cum O in libro Isaiae exhiberet[17], ad stirpem italicam pertinere iam probavimus.

Sed ante omnia proponenda sunt quae 16,3 in Π^{L} uno addita leguntur: *de terra chanaan* (*chanaan* cum $\Theta^{s}Q$) + *invenerunt sibi parentes non de quibus nascerentur sed quorum mores sectando pariter damnarentur.* Quae ex Tractatu 42 in Ioannem (10, 31-32) deprompta sunt, ubi Augustinus originem Iudaeorum diabolicam (*Io* 8, 44) ab Hiezechiele (16, 3) *pater tuus amorrhaeus et mater tua cethaea* confirmari arbitratus est; adscripta sunt in cuiusdam exemplaris casinensis margine, deinde in ipsum textum inserta.

Alibi (23, 4) addita sunt verba haec, ex Hieronymi expositione in Hiezechielem (lin. 803) vel ex libro interpretationis hebraicorum nominum (p. 132, 12) hausta: *tabernaculum meum in ea*; quod additamentum eodem habet loco codex quoque Γ^{A}. Quibus notulis in contextum insertis forsitan

---

[17] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. LIV-LVI.

studium declaretur quod monachi casinenses ad sacram scripturam explanandam impenderunt, quippe qui, si quid in dubium vocassent, de eo excussis Hieronymi et aliorum Patrum commentariis decernere niterentur. Sed verisimilius est additamentum in codicem Γ^{A} ex ea recensione italica notulis aucta effluxisse quam casinenses postea usurpaverunt.

Lectiones Π^{L} cum AO, deinde cum $\Theta^{S}Q$ communes huc collegimus, lectiones autem Π^{L} cum AO$\Theta^{S}Q$ communes infra (§ IV) afferentur.

1. De lectionibus Π^{L}AO

His locis Π^{L} cum AO concinit: 1,10 (*facies aquilae*) *ipsorum*] *desuper ipsorum*, cum $\Phi^{P}MQ^{2}\Omega$ et *GR-M*. Vox *desuper* vi parallelismi additur[18], cf. supra *a dextris* et *a sinistris*. Quod additamentum Gregorium a recensione AO sumpsisse, codices vero $\Theta^{S}Q$ respuisse conici potest. – 7,7 *contractio*] *confractio*, cum $\Theta^{AM}*\Delta^{M}*$; *conflatio* Δ^{L}. Codices iidem eamdem lectionem 7,10 habent, praeter Π^{L} (*contritio*, cum Φ et aliis). – 8,15 + *et*, cum 175 176, ad scelerum incrementum pressius exprimendum. – 10,2 (*prunis*) *ignis*] *igneis*, cum Y (deest R). – 13,15 (*non sunt qui*) *liniunt*] *liniant*, cum Θ^{AM}, *HI* (cod. *P*) et τ^{71}, forsitan recte. – 18,7 ~ *vestimenta operuerit*, cum $\Theta^{AM}\Omega^{SJ}*$; ordo vocum in recensione AO iterum atque iterum in v. 7-17 ita immutatur, ut verba extremis in membris sint collocata[19], Π^{L} vero hic tantum ordinem verborum convertit. – 24,10 + *in*, cum $\Theta^{AMG}\Omega^{S}$. – 24,24 *deus* om. A$\Theta^{A}\Pi^{L}\Omega^{S}$ cum 176. – 25,10 *filiis* (1°)] *filios*, cum $\Theta^{AMG}\Delta^{L}\Lambda^{L2}S^{2}$ et 175, conexione cum v. 9 praetermissa.

Addendae sunt duae lectiones AΠ^{L} et quattuor OΠ^{L}:

1,19 (*iuxta*) *ea* (= *animalia*)] *eam*[20] A*Π^{L}. – 24,23 *plangetis*] *plangebitis* AΠ^{L} cum Δ, confusis inter se coniugationibus[21]. – 1,1 (*visiones*) *dei*] *domini*[22] OΠ^{L} cum *GR-M*. – 1,7 *planta* (*pedis eorum*)] *plantae* O*Π^{L} cum $\Phi^{RG}T^{2}$. – 1,13 + *et* O$\Theta^{AM}*^{G}\Pi^{L}$ cum $\Phi^{P}\Psi^{P}\Omega^{MJ}M$ et *GR-M* (codd.). – 7,16 *in* (2°) om. OΠ^{L} cum $\Phi^{E}*$ et *HI* (cod. *P*).

2. De Lectionibus $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$

Versus viginti quattuor huc afferre sufficiat, ut necessitudines demonstrentur, quae inter Π^{L} et $\Theta^{S}Q$ intercedunt; eos codices addemus

---

[18] Commentariorum *HI* vera lectio sine ulla dubitatione censenda est *ipsorum* (= cod. *PW*), contra editiones. Hoc verbo *ipsorum*, quod ad *facies*, non autem ad verba *a dextris* neque *a sinistris* est referendum, Hieronymus articulum reddidit.

[19] Cf. supra p. XXXII-XXXIII.

[20] Cf. supra p. XXXII, n. 9.

[21] Cf. F. Sommer, *Handbuch der lateinischen Laut- und Formenlehre*, Heidelbergae ³1948, p. 507-509, 527; V. Väänänen, *Introduction au latin vulgaire*, Lutetiae Parisiorum 1963, § 314.

[22] Orta est emendatio ex 1, 3 et 2, 1.

qui, quamquam ad stirpem $\Theta^{s}Q$ non pertinent, lectionem $\Pi^{L}\Theta^{s}Q$ admiserunt:

4,17 cum T. – 5,12 cum X. – 5,15. – 6,3. 11. – 7,19. 20 cum Φ. 21. – 10,1. 22 cum X et 176. – 13,14. – 14,15. – 16,3 cum Σ^{T}, *HI* et 176. – 18,8 cum RY et *HI*. – 20,5 *elevavi* (1°) cum *M-A*. – 20,13 (sed non Θ^{s}). – 22,4 cum RY. 27 cum Φ. – 23,42 cum 𝔊. – 24,24. – 25,7 cum Cl et 175. – 26,2 cum Φl. – 30,8 cum Λ^{L}E. 22 cum Δ^{L}Y (deest R).

Mirae sunt *Ez* 20 emendationes: 8-9 (*et dixi ut effunderem indignationem meam...*) *et feci* (*propter nomen meum*)] *et non feci* Π^{L} cum $\mathfrak{G}^{B2}$; item v. 13-14 Π^{L} cum $\mathfrak{G}^{AL}$; item denique v. 21-22 $\Theta^{s}Q$ (non autem Π^{L}) cum $\mathfrak{G}^{A}$. Negationem ter habent codices byzantini 239 et 301 (saec. XI). Etsi aliquot testes graeci negationi suffragantur, verisimilius est tamen lectionem in versus 9, 14, 22 a recensore quodam latino esse introductam.

His lectionibus $\Pi^{L}\Theta^{s}Q$ eae septem addendae sunt quae in Gregorii Magni homiliis nobis occurrerunt [23].

IV. De lectionibus italicis AO-Θ^{s}Q-Π^{L}

Lectiones quas cum recensione $\Theta^{s}Q$ et codice Π^{L} recensio AO communicat, etsi paucae, magni tamen sunt momenti, cum, traditionibus Ak et Θ^{s}d longe ante annum 600 constitutis, ad corporis prophetarum hieronymiani propagationem antiquissimam illustrandam nonnihil conferant.

Sed antequam ad prophetiam ipsam veniamus, seriem capitulorum Ab oportet considerare, quam ex serie donatista Aa retractatam [24] codex Amiatinus quattuor libris prophetarum maiorum praefixit. Eamdem seriem retractatam exhibent *Is Ez Dn* in Q (deest *Ier*), Hiezechiel tantum in Θ^{s} (ubi nullis capitulis reliqui prophetae instructi sunt) et in Π^{L} (ubi libris *Is Ier* capitula Aa, libro autem *Dn* nulla sunt praeposita).

Series Aa in Africa ad corpus prophetarum secundum interpretationem veterem distribuendum elaborata, saec. V iam ineunte interpretationi hieronymianae adiuncta esse videtur. Quae series postea ad interpretationem novam sedulo ita accommodata est, ut, verbis hic illic ex vulgata interpretatione depromptis, prophetia aptius divideretur; quo illius studium declaratur qui ab exemplari quoque prophetico emendando non temperavit. Sequitur ut AΘ^{s}Q ex uno eodemque fonte manaverint, de quo Π^{L} nonnulla hauserit.

In Hieronymi prologo (l. 16), iidem codices simul peccaverunt: (*nemo eos compellat ut*) *scribant*] *scripta mea legant* AQ$\Pi^{L}\Psi^{p}$ (prologus in codicibus OΘ^{AM} secundum aliam traditionem legitur; deest in Θ^{s}, folio avulso).

---

[23] Cf. supra p. XXIV.

[24] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. 9.

Ut infra dicetur [25], Hieronymus verbo *scribant* Rufinum criminabatur, quod Apologiam Pamphili pro Origene divulgasset; qui subarchetypum italicum recensuit, propositum cum non intellexisset, vocem *scribant* arbitratus est esse corruptam.

Ez 7,4 (*non parcet oculus meus super te et non*) *miserebor*] *miserebitur* AO Θ^{A}*Θ^{s}QΠ^{L}, persona verbi ad *parcet* accommodata. – 16,57 + *in* AΘ^{s}Q cum T*. – 17,6 (*crevit... radices eius sub illa*) *erant*] *erunt* AO*Θ^{AM}*Q* cum S, fortasse secundum interpretationem messianicam. – 17,20 *expandam*] *extendam* AQ. – 20,31 (*ego respondebo... vivo ego...*) *quia* (*non respondebo*)] *quia ego* AO$\Theta^{HAMG}$$\Theta^{s}Q\Pi^{L}$ cum l, contra 𝔓. – 22,28 (*divinantes*) *ei* (*mendacium*)] *eis* A cum aliis; om. O$\Theta^{HAM*G}$$\Theta^{s}Q\Delta$RYMi cum *AU spe* et 𝔊, lectio facilior, cf. 13,6.9. – 24,14 *iudicavi*] *iudicabo* AO$\Theta^{H2AMG}$$\Theta^{s}Q\Gamma^{A}$$\Pi^{L}$$\Delta^{L}$M $\Psi^{D}\Omega^{MS}$ cum 176 177. – 24,18 (*locutus sum*) *ergo*] *ego* AΦ^{P}*m*; *ergo ego* Θ^{s}QΓ^{A}RYM. – 26,10 (*inundatio equorum... a sonitu*) *equitum* (*et rotarum et curruum*)] *equorum* AOΘ^{AM}*Θ^{s}QΓ^{A}RY cum 177 et 𝔊^{L}. – 28,16 (*perdidi te o cherub*) *protegens de medio lapidum*] *procedens de medio lapidum* AOΘ^{H*AMG2} Θ^{s}QΓ^{A}. Verba *o cherub protegens* in casu vocativo posita (cf. 28,14 *cherub extentus et protegens*), cum a verbis *perdidi te de medio* essent distinguenda, recensor ad subsequentia putavit esse referenda. – 31,1 (*undecimo anno*) *tertio*] *mense tertio* AOΘ^{AM}*Θ^{s}Q^{1}(in ras.)Δ^{L}; *tertio mense* $\Pi^{L}\Theta^{H*G}\Delta^{M}\Phi^{E}\Omega$. Mentione facta numeri, mentio quoque mensis exspectabatur. – 41,15 (*mensus est*) *longitudinem* (*aedificii*)] *latitudinem* AOΘ^{AM}*Θ^{s}QΠ^{L}RY, voce immutata ad verborum consecutionem instaurandam, cf. 13 *mensus est domus longitudinem* et 14 *latitudo autem*.

Quibus lectionibus eae adiungendae sunt, quae minutiores ad scribendi rationem potissimum pertinent, sed propinquitatem codicum ad eorum subarchetypum declarant. Huc colligere sufficiat nomina neutra quae, debilissima *-m* littera vitiose addita, in masculinum genus transisse videntur:

12,13 *retem meum* AQΠ^{L}RYCX et, altera manu, $\Delta^{L2M2}\Theta^{s2}T^{2}$, forsitan cum archetypo [26]; *retem meam* Θ^{s}*Δ^{L}*. – 21,10 *omnem lignum* AQ Π^{L}i*. – 47,18 *mare orientalem* AkO*Θ^{A}Y. – 44,29 *omnem votum* k*O*Π^{L}E. – 19,8 *retem suum* Θ^{s}Q*Δ^{M} (*retes suos* S). – 20,47 *omnem* (*omne* O) *lignum viridem* O*Θ^{s}Qi. – 21,7 *omnem cor* QΠ^{L}. – 29,21 *cornum* (nomin.[27]) Θ^{s}Q* XΔ^{M}. – 30,22 *brachium fortem* Θ^{s}QΠ^{L}YX. – Adde, praeter confusionem inter *in terra* et *in terram* aliasque multas similes: 45,15 *de gregem* A*k*. –

[25] Cf. infra p. LXVII.

[26] Cf. *Biblia Sacra XIV*, p. 385, nº 76 cum adn. 146; Charisius (ed. H. KEIL, *Grammatici latini* I, 61, 15) genus quoque masculinum comprobavit, non autem femininum, quod nonnullis dialectis romanis postulatur, cf. W. MEYER-LÜBKE, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, nº 7255, 2.

[27] Cf. *Biblia Sacra, XIV*, p. 385, nº 76 cum adn. 147.

1,12 *coram faciem suam* O*Π^{L}U* (cf. *ante faciem suam* T*). – 30,24 *coram faciem* Θ^{s}QE*. Quod extensioni casus accusativi possis tribuere [28].

Sicubi unus tantum codicum gemellorum scripturam id genus exhibet peculiarem, conici licet subarchetypi rationem scribendi ad grammaticorum regulas esse in altero exactam, ex. gr. 1,4 *ab aquilonem* Q*.

Quibus omnibus ponderatis [29], necessitudines artissimae quae inter A et kO(Θ^{AM}), inter Θ^{s} et dQ(Γ^{A}) intercedunt negari non possunt: etenim lectionibus plurimis concinunt, discrepant paucissimis. Necessitudines autem quae inter AO et Θ^{s}Q intercedunt multo sunt laxiores, si exceperis capitulorum seriem et Hieronymi prologum.

Recensio AO prophetiae Hiezechielis eiusdem est generis atque retractatio Ab capitulorum (cf. supra, p. XXXVII), quacum artiore coniungitur vinculo quam recensio Θ^{s}Q.

Hic memorentur lectiones AO insigniores quibus recensoris studium perspiciatur: 3,13 *alter ad alterum*; 3,15 *ad acervum*; 7,7 et 10 *confractio*; 18,7-17 transpositio verborum quinquies repetita; 20,28 *oblectationis*; 25,5 *porcorum*; 25,10 *filios*; 27,23 *teden*; 28,16 *procedens*; 30,4 *et reducam captivitatem aegypti*; 41,15 *latitudinem*.

Inter quas lectiones consulto introductas, Θ^{s}Q duas communicant, 28,16 et 41,15. Ambigi potest utrum hae varietates subarchetypo AkΘ^{s}Q sint revocandae, an a recensione Ak una cum capitulis Ab sumptae et in codices Θ^{s}Q introductae. Recensio enim Θ^{s}Q lectiones ex vetere interpretatione latina saepius quam recensio AO deprompsit [30], quibus errata plura miscuit [31] quam ut credatur illam ad eumdem subarchetypum eumque accurate emendatum esse revocandam. Huc accedit quod lectio conflata 24,18 *ergo*] *ego* A, *ergo ego* Θ^{s}QΓ^{A}RYM contaminationem redolet.

Qui codicem Π^{L} recensuit exemplaria complura in promptu habuit, inter quae recensionum Θ^{s}Q et AO nonnulla. Nam, ut exemplum afferamus, cum recensione AO emendationem *confractio* 7,7, non autem 7,10 (ubi *contritio* cum Φ praeoptavit), primamque tantum verborum transpositionem 18,7 accepit. Eius vero cum recensione Θ^{s}Q necessitudines indicibus supra instructis satis declarantur.

---

[28] Cf. J. B. Hofmann-A. Szantyr, *Lateinische Syntax und Stilistik*, p. 257, 259, 264; *TLL*, *ab*, *coram*, *de*; V. Väänänen, *Introduction au latin vulgaire*, §§ 245-247.

[29] Codices RY, etsi cum Θ^{s}Q saepius faciunt, non adeo arte cum AO et Π^{L} cohaerent, ut una cum eis tractentur; itaque de ea stirpe infra dicetur.

[30] Cf. indicem lectionum Θ^{s}Q cum aliis, p. XXXIV, et Θ^{s}Q Π^{L}, p. XXXVI-XXXVII.

[31] Cf. versus 37 pag. XXXV enumeratos.

V. De subarchetypo transalpino RY

Codices RY in indicibus supra allatis saepe saepius una cum $\Theta^{s}Q$ nobis occurrerunt [32]. Proprias tamen lectiones complures exhibent, quae non raro ex vetere interpretatione latina haustae sunt.

Lectiones RY cum vetere interpretatione, vel, ea deficiente, cum 𝔖 communes, hae sunt in *Ez* 1-30:

4,4 + *quinquaginta et centum.* – 4,5 *trecentos et nonaginta*] *quinquaginta et centum.* – 4,9 *trecentos et nonaginta*] *nonaginta et centum.* – 8,14 *adonidem*] *tammuz.* – 8,15 + *numquid modica sunt domui iuda ut facerent iniquitates quas fecerunt ipsi isti hic* (cf. vulgatam interpretationem 8,17). – 8,16 *viginti quinque*] *viginti.* – 16,13 *similam*] *semidalin*, cum A. – 17,3 *grandis*] *magna* 175; praem. *magna* RY. – 17,23 *illum.* – 18,2 *vertistis*, cum Δ^{L}. – 18,24 *iniquitates.*

Aliae quoque lectiones minutiores sunt cum 176 vel 𝔖 communes:

1,13 + *et.* – 3,9 + *et.* – 5,11 + *tui.* – 15,2 *fiet*] *erit.* – 24,1 + *die.* – 24,11 om. *eius* (2°).

Praeterea, has lectiones habent RY iisdem in capitibus proprias:

1, 1. 2. 21 cum S. – 3, 10 cum *HI.* 14. 24. – 4, 2 cum S. – 5, 11. – 11, 7. – 12, 4/5. 6. 12. 16 cum A. – 13, 21. – 14, 20. 21. 22. – 16, 63. – 17, 1. 6. – 18. 10. 19. 29 (cf. 176). 31. – 20, 6. 12. 13 (bis). 31. 32. 43. – 21, 5. 9. 11. 32 (bis). – 22, 3 (bis). 4. 6. 10. 20. 31.– 23, 8 (bis). 10. 17. 23. 27. 41. 43. 47. – 24, 21. 26. – 26, 8. 10. – 27, 36.

Traditionem RY in eamdem regionem esse diffusam in qua codex u saec. VIII inc. exaratus est necessitudinibus demonstrabitur quae inter RY et u intercedunt (p. XLIX-L).

VI. De subarchetypo transalpino ETSU

Etsi non est infitiandum codicem epternacensem E, augustodunensem U, sangallensem S, turonensem T, cum altero turonensi [33] Φ^{B}, ex una eademque recensione, saec., ut vid., VII in Austrasia divulgata, defluxisse [34], tamen non tam arte inter se cohaerent quam codices AO, $\Theta^{s}Q$, RY. Haec enim Austrasiae recensio, quae ex codicis U ratione scribendi horrida et inculta fuisse videtur, in scriptorio sangallensi et turonensi ita sedulo retractata est, ut lectiones subarchetypi saepissime occultarentur.

[32] Cf. indices supra (in adn. 30) indicatos, ac (p. XXXVIII-XXXIX) lectiones RY nonnullas cum $AO\Theta^{s}Q$ communes.

[33] De hoc codice, ab eodem exemplari descripto quo T, cf. supra p. XV.

[34] De lectionibus ETSU in Isaia communibus, cf. *Biblia Sacra XIII*, p. LVII-LVIII.

Haud inopportunum notare videtur quomodo saeculo VIII exeunte sint a viris doctis excussa, examinata, purgata, quae a librariis rudioribus aetatis superioris essent tradita.

In *Ez* 16-30 codices ETSU aut omnes aut terni aut bini lectiones 170 aut soli aut paucis cum codicibus exhibent; inter quas 18 ETSU, 48 ETU, 30 ESU, 2 TSU, 4 ETS, 38 EU, 10 ES, 6 ET, 9 SU, 4 TU, 1 TS communicant. Ex quo patet recensores codicum S et T subarchetypum 96^{es} et 87^{es} emendasse[35]; codices vero U et E, cum ex his 170 lectionibus lectiones 149 vel 154 praebeant, vix retractati videntur. Dubitari enim licet quae in EU non leguntur fuerintne in subarchetypo: dittographiam 23,35 *porta scelus*] *portas scelus* TS casu committere potuerunt; item verisimiliter[36] TU 21,27; 25,3. Lectiones vero TSU omnes ac quattuor ex lectionibus novem SU ad exemplar codicis E, ut infra notabitur, et ad stirpis subarchetypum sunt revocandae.

Has subarchetypi lectiones peculiares manus posterior in codicibus ETS saepissime correxit.

Lectiones ETSU communes hae sunt:

17, 20. – 18, 17. 24. – 20, 42. – 21, 5. 31. – 23, 6. 42. – 24, 10. – 25, 3. 7. – 26, 5. 14. – 29,7. 19 (bis). – 30,16. 26.

Lectiones ETU:

16, 5. 19. 49. – 17,17 (bis). – 18,6 cum *M-Bo*, libro liturgico eiusdem provinciae. 8. 9 cum *M-Bo*. 24. – 19,10. 12. – 20,7. 9. 13. 42. 48. – 21,3. 10. 20. – 22,26. 29 (bis). – 23,7. 46. – 24, 6. 17. 20. 22. 25. – 25,4. – 26, 5. 7. 10 (bis). 20. – 27,7. 32. – 29,5. 10. 14 (bis). 18. 19. – 30,3. 4. 5. 6. 11.

Lectiones ESU:

16, 6. 13. 14. 23. 40. – 18,16. – 20, 47. – 21. 12. – 22, 4. 30 (bis). – 23,17. – 24,4. 7. 16. 17. 22. – 25,4. 6. – 26,19. – 27,27 (bis). 34. – 28,2. 7. 16. 18. – 30,23. 24. 26.

Lectiones TSU:

16,5 cum E^2. – 20,15 (cf. $\sim$ E). In utroque versu, exemplar unde E exscriptus est lectionem archetypi habuisse videtur.

Lectiones ETS:

16,12 (exemplar codicis T emendatum erat, sed imperfecte). – 23, 42. 47. – 24,27.

Lectiones EU:

16,19. 31. 33. 40. – 17, 20. – 18. 8. 17. 21. – 20, 28. 29. 36. 40. – 21,

[35] De recensione T et Φ^B, cf. infra p. XLIII-XLVI.

[36] Ambas lectiones minutiores, cum eas Φ^B non exhibeat, in codicem T separatim introductas esse censendum est.

7. 27. – 22, 3. 16. – 23, 12. 21. 27. 39. – 24, 8. 27. – 25, 4. – 26, 4. – 27, 3. 4. 10. 11. – 28, 4. 13. 19. 21. 22. 23. – 29. 9. 18 (bis). – 30, 15.

Lectiones ES:

20, 13. 38. 39. – 23, 18. 45. – 24, 25. – 25, 4. – 26, 17. – 29, 10. – 30, 6.

Lectiones ET:

18, 23. – 21, 19. – 22, 9. – 23, 37. – 24, 25. – 30, 19.

Lectiones SU:

16, 55. – 21, 13 (fortasse etiam E*). – 22, 3. – 23, 11 (cf. E). – 24, 11 (fortasse etiam E*). 21. – 26, 17. – 27, 31. – 29, 12 (om. Em).

Lectiones TU:

20, 9. – 21, 3. 27. – 25, 3.

Lectio unica TS levissima:

23, 55.

Ex quibus 170 lectionibus complures minutissimae ad scribendi rationem subarchetypi sunt revocandae, velut 17,20 *conprehendetur*] *conprehenditur*. – 20,42 *in terram*] *in terra*. – 21,3 *gladium meum*] *gladio meo*. – 29,19 *accipiet*] *accipient*. Sicubi inveniuntur lectiones graviores, dubitandum sintne ad ullum recensionis studium referendae, velut 16,40 *trucidabut*] *cruciabunt*. – 18,24 *recordabuntur*] *reputabuntur*. – 14,10 *congere*] *congrega*. – 25,3 *domum*] *humum*. – 25,4 *conlocabunt*] *conculcabunt*. – 29,5 *uolatilibus*] *uolucribus*. – *comminutas*] *comminatas*. – 30,5 *lydii*] *lybi*. – 30,26 *dispergam*] *disperdam*. Nonnullae tamen lectiones, quae recensionem sapiunt, commentariis Hieronymi[37] innixae videntur: 23,42 (*in manibus*) *earum*... (*in capitibus*) *earum*] *brachiorum suorum*... *suis*. – 31,9-12 *eum* (quinquies)... *illum*] *eam*... *illam*. – 38,16 *eum*] *illud*. – 39,19 *immolabo*] *immolavi*.

VII. De recensionibus turonensibus

Lectionibus subarchetypi transalpini et codicum ETSU ex eo manantium perpensis, liquet codicem T turonensem, anno circiter 780 exaratum, huius subarchetypi menda complura (87/170 in cap. 16-30) iam correxisse. Emendationes alias easque plurimas recensor quidam eruditus (T^2) postea introduxit, quibus editio alcuiniana quodam modo praefiguraretur ac praepararetur. Quae recensio T^2 utrum sit post annum 796 de mandato Alcuini effecta, an ignoto cuidam monacho turonensi superioris aetatis tribuenda, definire non audemus.

---

[37] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. LVII; *XIV*, p. XLIII-XLIV.

1. De exemplari deperdito T**

Cum a Bonifatio Fischer accepissemus codicem Φ^{B} bambergensem, etsi anno circiter 840 exscriptum, in prophetia Hiezechielis a reliquis alcuinianis mire dissidere, lectiones eius varias collegimus omnes, comperimusque eum non solum cum T, verum etiam semper fere cum T* artissime esse conexum; codicem ergo Φ^{B}, in eodem Maiore Monasterio quo T confectum, ex apparatu exclusimus, quasi esset ex T exscriptum.

Sed, lectionibus ETSU subtilius perpensis, patet codices T et Φ^{B} ex uno eodemque exemplari deperdito, quod siglo T** signare liceat, ita defluxisse, ut lectionibus Φ^{B} recte ponderatis, traditionem turonensem qualis fuerit ante T confectum perspicere possimus. Exemplari T** eae lectiones tribuendae sunt, quas sive T cum Φ^{B}, sive codex T vel Φ^{B} cum uno aliove codicum ESU communicant. Ceterum in ipso T** corrector quidam lectiones varias in margines sine dubio iam congesserat, quibus traditio ESU gradatim emendaretur; amanuenses enim qui T et Φ^{B} transcripserunt, nonnullas lectiones acceperunt exemplaris T** manu altera correcti.

Accidit enim ut, T* a traditione ETSU(Φ^{B}) desciscente, T^{2} ad eam rediret:

4,2 *aggerem*] *aggyrem* T^{2}, cf. *aggirem* U* – 5,16 *vobis*] *a vobis* $T^{2}U$ – 10,4 *cherub*] *cherubi(m)* $T^{2}SU$ – 10,9 *cherub*] *cherubi(m)* $T^{2}S^{*}$ – 10,22 *vultuum*] *vultum* (gen. pl.) $T^{2}S\Phi^{B*}$ – 11,21 *ambulat*] *ambulabat* $T^{2}SU\Phi^{B}$ – 13,14 *sum* om. $T^{2}SU$ – 14,13 *iumentum*] *iumenta* $T^{2}ESU$ – 16,41 *domos*] *domus* (acc. pl.) $T^{2}ES^{*}U$. Notae *vide* tironianae, de quibus infra dicemus, leguntur 10,22; 11,21; 13,14; 14,13. Correctiones T^{2} 10,4.9 et 14,13 acceperunt codices Φ omnes, item Φ^{G} 11,21; Φ^{E*R} 16,41; $\Phi^{P*}M\Psi^{D}$ 10,22. Lectiones autem T^{2} 10,4. 9 – 13, 14 – 14, 13 – 16, 41 alii codices communicant.

Praeter ea quae in cap. 1-20 collegimus, notanda sunt in cap. 32 additamenta duo, quibus alio aliis in codicibus insertis, necessitudines mire declarantur, quae inter T-Φ^{B}-Φ^{ERG} intercesserunt. Verba addita haec sunt: (α) *propter universas iniquitates quas operatus es* (cf. 18, 21. 24. – 33, 13. – et praesertim 33,16); (β) *cum ceciderint vulnerati tui in medio terrae ait dominus* (cf. 30,4 et 20,8). T addit α 32,3, post *dicit dominus deus*. Φ^{B} addit α 32,8, post *dicit dominus deus*; ibidem $\Phi^{ERGP}\Psi^{D}\Omega^{MSJ^{2}}$ addunt β. T addit β 32,10, post *formidabunt super te*; item Φ^{B}; ibidem $\Phi^{ERGP}\Psi^{D}\Omega$ addunt α. Constat haec verba, de quorum origine, etsi interpretationem vulgatam certe sapiunt, decernere mittimus, ad exemplaris T** margines ita fuisse apposita, ut librarii qui ex eo apographa descripserunt de versu dubitaverint, in quem essent inserenda. T cum Φ^{B} (32,10), Φ^{B} cum Φ^{ERG} (32,8) concinentibus, verisimillimum est β ad 32,10, α ad 32,8 fuisse in T** referenda,

T autem propter verba *dicit dominus deus*, quae 33,3 quoque leguntur, esse in errorem inductum. Patet recensorem alcuinianum codici T diffisum non satis habuisse si eum ad traditionum aliarum fidem emendaret, sed eum cum exemplari T** contulisse.

2. De recensionis gradibus

Quae cum ita sint, gradus ut ita dicamus plures discernere possumus, quibus recensio alcuiniana processit: codicum ETSU subarchetypum, exemplar T** (priorem manum et alteram), T, T^2, Φ^{ERG}. Codices autem alcuiniani Φ^{ERG} tam arte inter se cohaerent, ut eorum necessitudines vix ordinari atque stemmate repraesentari possint [38]. Codex denique Φ^{P}, quippe qui in regione remensi, non turonensi, anno circiter 870 sit perfectus, atque cum theodulfianis saepius concinat, in alcuinianis genuinis iam non est adnumerandus.

3. De recensione T

Lectiones quibus T ab archetypo codicum ETSU transalpino discedit, supra enumeravimus [39] (vide huius familiae lectiones quas T non communicat, lectiones nempe ESU, ES, EU, SU); quae plerumque, cum in Φ^{B} quoque inveniantur, ad exemplar T** vel ad eius correctorem sunt referendae.

Accidit tamen ut, Φ^{B} et ESU inter se consentientibus, T ab illis et ab exemplari T** discederet:

ESUΦ^{B}: 16, 13. 40. – 18, 16. – 22, 30. – 24, 16. – 27, 27 (bis). 34. – 30, 26.
EUΦ^{B}: 30, 15.
SUΦ^{B}: 24, 11.

Notanda sunt etiam haec duo orthographica codicis Φ^{B}, quae rationem scribendi familiae ETSU redolentia ex T** manasse videntur: 16,15 *fieres*] *fieris* Φ^{B}*U*. – 16,46 *soror*] *sor* Φ^{B}, cf. U alibi [40].

4. De recensione T^2

Lectiones quas corrector T^2 ut recensionem T longius proveheret introduxit [41], quippe quae maxima cum cura sint selectae, studium sapiunt quo Caroli Magni temporibus Turonenses claruerunt. Etenim vir

[38] Ex codicibus turonensibus inde ab anno 796 ad annum 850 conscriptis triginta circiter supersunt qui Evangelia continent; quorum omnium lectionibus diligenter excussis, Bonifatius Fischer monuit fore ut indagationes de codicum alcuinianorum propagine frustra suscipiantur: *Das Neue Testament in lateinischer Sprache*, in K. Aland, *Die alten Übersetzungen des Neuen Testaments*, Berolini 1972, 17-20.

[39] Cf. p. XLI-XLII.

[40] Cf. *Biblia Sacra XIV*, p. 382, nº 71, adn. 134, cod. U.

[41] Cf. *Biblia Sacra XIV*, p. XLIII.

ille eruditus hic illic notis tironianis [42], quibus *vide* significaretur (ff. 146v-157v), aut lineola proclivi (ff. 138v-140v), locos vel sibi ipsi vel amanuensi emendandos in marginibus indicavit [43]. Quae signa in hoc lectionum elencho notis (*V*) et (/) indicabimus.

Lectiones vero T* reiectae non unius eiusdemque sunt generis. Aliae enim codicis T unius erant propriae (*1°*); aliae cum paucis, sive casu, sive quadam cognatione (maxime cum $\Theta^{s}Q$) communes (*2°*); aliae familiae ETSU peculiares (*3°*); aliae et ETSU et multorum aliorum communes (*4°*); aliae denique totius traditionis, nullo codice emendationem T^{2} communicante, nisi alcuiniani qui eam a T^{2} receperunt (*5°*).

Hae sunt in cap. 1-20 lectiones T^{2} omnes. Quae sunt in traditione alcuiniana receptae [44], nisi expresse ($\neq \Phi$) notetur:

1°. T^{2} lectiones proprias correxit, quibus T* a codice Φ^{B} et ceteris omnibus discesserat: *Prol.* 17 *uva amara*. – *Ez* 1, 12. 16 (/) ($\neq \Phi$). – 2,3 *mihi* (/). 3 *hanc*. 4 (/). 7. – 3,3. 4 (/). 11 (/). 26. – 4, 3. 10. – 5, 8. 11. 12. 13. – 7, 23. – 10, 16. – 11, 6. 9. 23 (*V*). – 12, 2 (*V*). 15. 22 (*V*). – 14, 16. – 16, 6. 8 (*V*). 19. 34. 42. – 17, 18. – 18, 6. 9. 16. – 20, 11. 20. 41.

2°. T^{2} lectiones correxit, quibus T* a subarchetypo discedens cum perpaucis codicibus concordabat, sive casu: 16, 14 (*V*) cum Δ^{L}; sive necessitudine quadam, cum $\Theta^{s}Q$: 3, 26 ($= \Phi^{B}$). – 4, 16. – 5, 2. – 8, 7. – 8, 18 (*V*) cum RY. – 16, 57 (*V*) cum A.

3°. T^{2} lectiones familiae ETSU, quas alii pauci codices interdum communicant, reiecit: *Prol.* 17 *ut vocentur*; ΦΑSΟΔΟΙΡΟΙ. – *Ez* 1, 13 (/). 27 (/). – 2, 2. – 3, 3 (/). 27. – 4, 3. 15 *bobuum* T*, *bouum* SU, *boum* ceteri. – 5, 2. 13. – 6, 7. 13. – 7, 11. 13. 15. 16. – 8, 11 (*V*). – 9, 2. 7 (*V*). – 10, 3 (*V*). – 11, 1 (*V*). 5. 21. 24. – 12, 7 (ter). 13 ($\neq \Phi$). – 14, 10. 13 (*V*). 17 (*V*). – 16, 5 (*V*). 12 (*V*) (quae in E*S* omissa, praepostere sunt in T* inserta). 13 (*V*). 19 (*V*). 36. 41. 46. 49. – 17, 17. 20. – 18, 24. – 20, 9. 16 (bis). 18.

4°. T^{2} lectiones familiae ETSU, quas alii multi communicant, ita reiecit, ut paucis codicibus recensioni T^{2} suffragantibus, iam quodam modo appareat a qua traditione recensor eas hauserit: *Prol.* 3 *ad* om.

---

[42] Cf. *Biblia Sacra XIV*, p. XXXI-XXXIX.

[43] Accidit ut signo (/) in margine apposito nulla effecta sit emendatio: 1, 10 (ubi emendator, omnibus perpensis, lectionem $AO\Pi^{L}$ *desuper* recipere noluit); 1, 23. 26 (bis). Item, signo (*V*) adiuncto, 11, 22; 14, 20. Patet recensoris dubitationem potius quam decisionem esse his signis expressam.

[44] Sicubi codices Φ correctionem T^{2} non exhibent, conici potest emendationem T^{2} correctori aetatis serioris esse tribuendam.

cum XΔ. – 12 *transtulerit*] *transtulerunt* cum UA*Π^{L}. – 17 + *hoc est manducantes senecias* cum AY (codice O hoc in prologo a traditione italica discedente, R autem deficiente; additamento T^{2} partim notis tironianis scripto). – *Ez* 1,7 *planta*] *plantae* cum OΠ^{L}. – 1,10 *a*] *ad* cum X (≠ Φ). – 1,12 + *eorum* cum Θ^{s}QΠ^{L} et *GR-M.* – 1,25 *supra*] *super* (/) cum XΣ^{T} et *GR-M.* – 3,7 *nolent*] *nolunt* (/) cum AOΘ^{AM}Θ^{s}QRY. – 3,13 *alteram*] *altera* (/) cum Θ^{s}Q (≠ Φ). – 5,12 ~ cum RYX. – 6,13 + *et* XΔ^{L}Π^{L} OΘQ. – 7,2 + *venit* cum CΣ^{T}. – 8,3 *adduxit me*] *adduxit* (*V*) cum S*AOΘ^{s} QRYCΣ^{T}Λ^{L}. – 8,11 *turabulum*] *turibulum* cum OΠ^{L}Θ^{s}QRCΣ^{T}Δ. – 10,7 *egressus*] *ingressus* (*V*) cum Φ^{B}Q. – 10,11 *declinabat*] *declinabant* cum SXΔ. – 10,15 *flumen*] *fluvium* (*V*) cum Φ^{B}OΔ^{L}. – 10,19 + *et* cum Y. – 11,9 *manu*] *manus* cum SRYΠ^{L}. – 12,6 *portaberis*] *portaveris* cum OQΠ^{L}Θ^{HG}CΣ^{T}Δ^{L} (≠ Φ). – 12,11 *ego*] *ergo* cum SO*CΣ^{T}Δ^{M}. – 12,13 *rete*] *retem* cum AΘ^{s}Q RYΠ^{L}CXΔ^{L}(≠ Φ). – 13,10 *illi*] *ipsi* cum A. – 13,15 *parietem*] *pariete* cum OΘ^{HAMG}Π^{L}XΛ^{L}. – 13,17 *filias*] *filios* cum QΔ^{L}. – 14,7 *homo homo*] *homo* (*V*) cum Π^{L}. – 16,47 *pauxillum*] *pusillum* cum Θ^{sH}QXΔ^{M}. – 16,61 *te*] *et* cum X. – 17,8 *et*] *ut* cum RYΠ^{L}. – 17,17 *proelium*] *bellum* cum OΘ^{AMG}. – 17,20 *illum*] *eum* cum AOΘQRYΔ. – 20,23 *solitudine*] *solitudinem* cum Δi (≠ Φ). Liquet codices nonnullos aut fortuito aut vi locorum similium aut qualibet de causa eamdem lectionem atque T^{2} exhibere posse. Lectiones tamen *Prol.* 17 et *Ez* 17,17 maioris certe sunt momenti quam ut negetur eas recensorem T^{2} ex eadem traditione atque AORY et OΘ^{AM}(= k) sumpsisse. Lectionibus plurimis, etsi levioribus, T^{2} cum Θ^{s}Q concinit.

5°. T^{2} lectiones exhibet quae nullis in codicibus inveniuntur, nisi in eis qui eas a T^{2} acceperunt[45]: *Prol.* 11 *causae*] *causa* (≠ Φ). – 15 *dicite*] *dicitis*. – 1,12 (*ubi erat*) *impetus* (*spiritus*)] om. cum *HI Ez h.* – 3,21 *tu* (2°) om. cum *AU spe.* – 4,7 *convertes*] *convertas* (≠ Φ). – 6,10 *quia*] *quoniam*. – 8,3 + *et* (≠ Φ). – 8,3 *statutum*] *statum* (*V*) (≠ Φ). – 10,2 *subtus*] *sub* (*V*). – 12,7 + *et* (≠ Φ). – 13,5 *ascendistis*] *ascendentis* (*V*) (≠ Φ). – 14,11 *deum*] *domino* (*V*) (≠ Φ). – 14,23 + *super* (cf. v. 22). – 16,19 *et similam*] *similia*. – 16,27 *extendi*] *extendo*. – 16,27 *ius tuum*] *iustificationem tuam* cum *HI*. – 16,28 *assyriorum*] *aegyptiorum* (*V*) (cf. v. 26). – 16,28 *satiata*] *sedata* (*V*). – 16,31 *fastidio*] *fastidiosa* cum Π^{L}. – 20,23 *terras*] *terram* (≠ Φ). Notentur, praeter omissionem vocis *impetus* (1,12), emendationes in cap. 16, 27-31 frequentes, ad quas introducendas notae *vide* tironianae adscriptae sunt.

5. De recensione Φ

Correctiones T^{2} in editionem Φ omnes fere influxerunt; recensor autem alcuinianus vestigia traditionis ETSU ita delevit, ut omnis necessitudo

[45] Lectionem T* proferemus, deinde T^{2}. Eos codices indicare praetermisimus quorum lectiones ex T^{2} emanant.

inter Φ et subarchetypum transalpinum occultaretur, nisi in codice Maioris Monasterii recensionis gradus T**, T*, T^2 internoscere possemus.

In *Ez* 1-20 editor Φ menda subarchetypi ETSU 62, quae correctorem T^2 effugerant [46], reiecit [47]: *Prol.* 16 *eos.* – *Ez* 2, 1. – 3, 10. 19. – 4, 1. 10. 11. 14. – 5, 7. 15. – 6, 13. – 7, 3. 9. 20. – 8, 6. 12. – 10, 7. 11. – 11, 2. 13. – 12, 7. – 13, 6. 10. 11. 12. 15. 23. – 14, 8 (bis). 17. 18. – 16, 34. 38. – 17, 4 (bis). 9. 17. 20. 23. – 18, 6. 8. 9. 17. 23. 24. 26. 27. 30. – 19, 4. 9 (bis). 10. 11. 12. – 20, 7. 9. 13. 23. 29. 42 (bis). 48.

Praeterea recensio Φ menda T propria 6 reiecit, quae T^2 corrigere omiserat: 8, 13. – 9, 4. – 16, 5. – 17, 23. – 19, 11. – 20, 14. Item 1, 20 lectionem T cum $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}$; 4, 17 lectionem T cum $\Theta^{s}Q\Pi^{L}$.

Accidit contra ut recensor Φ lectiones nonnullas T^2 non acciperet, ut iam supra diximus [48].

Recensor alcuinianus non solum menda subarchetypi transalpini corrigere studuit, sed lectiones alias a diversis traditionibus deprompsit alias vero introduxit, quas unus alterve codex interdum communicat.

Lectiones quinque: 5, 14 *gentibus.* – 14, 13. – 18, 19. – 19, 12. – 20, 31, a traditione $O\Theta^{AM}$ (= k) depromptae videntur. Lectiones septem, quae omnes minoris sunt momenti: 10, 16. – 13, 20. – 14, 6. – 16, 53. – 20, 23. 28. 33, codices EU RY Q aut alii communicant.

Hae sunt lectiones Φ omnino propriae: 5, 14. – 7, 20. – 18, 15. 24. – 20, 21. 28. Quibus lectionibus propriis, cum in cap. 1-20 sint paucissimae, eas adiungere liceat quae in cap. 21-35 plures nobis occurrerunt: 21, 11 cum *HI.* – 21, 27 *fiet* cum *HI.* – 21, 31. – 22, 12. 23. – 23, 4. 7. – 24, 6 *sors*] *ros.* – 24, 8. 25. – 26, 15. 16 (cum $X\Delta^{L}$). 20. – 27, 11 *erunt*; + *tuo.* – 27, 27. – 28, 12. 17. – 29, 7. 12 (cum Δ). 15. 16. 20. – 30, 21. – 31, 14. 16. 18. – 32, 1. 8. 10. 23. – 33, 29. – 34, 4. 10. 20. 27. – 35, 13. Addendae sunt lectiones orthographicae quibus recensor Φ rationem scribendi ad ea grammaticorum praecepta direxit, quae recensores T et T^2 observare iam contenderant [49].

VIII. De codicibus mutilis

De reliquiis k et d, de eorum apographis O et Q, de stirpibus ad quas pertinent supra diximus (p. xxx-xxxv).

---

[46] Vide 2, v. 1 et 2 *supra* (*pedes meos*) bis; *super* T bis cum S; *supra* T^2 altero tantum versu; *supra* Φ bis, quasi alcuiniani perfecerint quod corrector T^2 in animo certe habuerat.

[47] Vide 7, v. 7 et 10 *contractio* bis; *contritio* bis TU; *contractio... contritio* Φ, ita ut vestigium traditionis T non sit in recensione alcuiniana omnino deletum.

[48] Cf. supra p. xliii: 4, 2 – 5, 16 – 10, 22 – 13, 14 – 32, 3. 10; p. xlv, *1°*: 1, 16; ibid. *3°*: 12, 13; p. xlvi, *4°*: 1, 10 – 3, 13 – 12, 6. 13 – 20, 23; ibid. *5°*: *Prol.* 11 – 4, 7 – 8, 3 (bis) – 12, 7 – 13, 5 – 14, 11 – 20, 23.

[49] Orthographica omnia invenies in appendice vol. *XIII*, p. 247-277, selecta vero in vol. *XIV*, p. 373-389, et in hoc vol. *XV*, p. 288-297.

1. De reliquiis sangallensibus f

Codex f rescriptus, cum sit purissimus, lectiones varias habet fere nullas. Archetypo mendoso ter suffragatur 41, 1. 3. – 44, 30. Praeterea hos errores levissimos cum nonnullis codicibus communicat: 40, 25 *longitudine et latitudine*] *longitudinem et latitudinem* XΔΛ^{L}Φ^{E*RP}Θ^{SH}E*TSU cum *GR-M*; *longitudinem et latitudine* fRY, qui oscitantes accusativum posuerunt, ablativum autem recte retinuerunt. – 40, 42 *ponant*] *ponunt* fΘ^{S}QΔ^{L} cum *GR-M*, quae lectio est facilior. – 41, 1 *latitudinem*] *latitudine* fΘ^{S}Q.– 41, 6 *adtingerent*] *adtingeret* f*RY. – 45, 4 *ministris* (*sanctuarii*)] *ministri* fΠ^{L} QΔ^{L}Φ^{E*}S*; in codice f uno consecutio vocum, pronomine *qui* omisso, restituta est. – 45,8 *ei*] *eis* fAkOΘ^{AM*G}Π^{L}Θ^{S}Γ^{A}RY. – 46,16 *ea*] *eam* fOΠ^{L} Θ^{SHM2}QΓ^{A}Φ^{EP}RYETS^{2}U. – 46,22 *angulos*] *angulis* fQΓ^{A}RYXΛ^{L}Φ^{ER2GP2}. Ex quibus octo lectionibus codex f sex cum Θ^{S}Q(Γ^{A}Π^{L}), quinque cum RY praebet. Nota quoque 40,24 *duxit*] f*; *eduxit* f^{2}AOΘ^{AMG}.

Saepissime autem f aliarum familiarum menda non communicat:

dissentit a Θ^{S}QΓ^{A}RY et *GR-M*: 40, 42;

dissentit a Θ^{S}Q: 40, 42. 45. 48 (cum Γ^{A}RY). 49 (cum Π^{L}RY). 49 (cum Γ^{A}). 49 (cum Π^{L}Γ^{A}). – 41, 2. 3 (cum Γ^{A}). 17 (cum Γ^{A}). 19. 20 (cum ARY). 25 (cum XΣ^{T}Δ). 25. – 42, 13 (cum Γ^{A}AOΘ^{HAM}RYΦ). 15. – 43, 3. 5 (cum CΣ^{T}). 5. 6. 7. 8 (cum Γ^{A}Δ). 8 (cum ARY). 13. 13 (cum Π^{L}). 15. – 44, 11 (cum Γ^{A}Δ^{L}). 14 (cum Θ^{HAMG}Φ^{P}Γ^{A}*). 16. 19 (cum Θ^{H}Δ). 20 (cum Γ^{A}). 22. 25 (cum XΣ^{T}). 27 (cum Γ^{A}ΦX). 28 (cum Γ^{A}). 29 (cum X). 30 (cum Γ^{A}Σ^{T}). – 45, 11 (cum Π^{L}ETSU). 14 (cum ETS UΘ^{H}Δ). – 46, 4 (cum Π^{L}ΦETUΘ^{H}*). 5. 9 (cum Δ^{L}). 20. – 47, 3 (cum Γ^{A}). 6 (cum Γ^{A}Θ^{H2AMG}). 13 (cum ESUXΣ^{T}Δ). – 48, 22 (cum AO);

dissentit a RY: 40, 21. 23 (cum ETSUΦ). 40 (cum k). 43. 45. 46. 47 bis. – 42, 20. – 43, 4. – 44, 10. 22. – 45, 4 (cum Π^{L}). 5 (cum Γ^{A}Π^{L} Σ^{T}). 11. – 46, 9 (cum EU);

dissentit ab A vel k: 40, 42. 43. 46. – 42, 13. 17. – 43, 7. 16. – 44, 10. – 47, 12;

dissentit a Φ: 40, 21. 45. – 41, 22. – 42, 1. – 44, 10. 23. 30. – 48, 19. 21;

dissentit denique ab ETSU, a Π^{L}, a X, a Σ^{T}.

2. De reliquiis legionensibus l

Codex l rescriptus, praeter lectiones quas exhibet proprias, lectiones 45, ex quibus 22 graviores, 23 minutiores, cum multis codicibus communicat. Ex illis 22 gravioribus, 11 habet cum Θ^{S}Q, 9 cum Π^{L}, 9 cum X, 7 cum Σ^{T}, 7 cum Δ^{L}, 2 cum C.

Varietates maiores his locis invenies: 20, 31. 34. 37. – 21, 31. – 22, 2. 4. – 23, 2. 10. 17. – 24, 1. 4. 14. – 26, 2. 13 bis. 20. – 48, 13 bis. 22 bis. 29 bis. Minutiores vero: 20, 31. – 21, 6. 7. 10. 14. – 22, 3. 4. – 23, 17. 37. – 24, 2. 3. 4. 18. – 25, 6. – 26, 7. – 27, 3. – 48, 10. 16 bis. 30 bis. 35 bis.

Huc afferentur lectiones insigniores: 20, 31 + *ego* cum Π^{L}AOΘQ. – 20,37 (*vinculis*) *foederis*] *ferreis* cum CX$\Sigma^{T}\Delta^{M2}$, cf. Psalt. moz. – 21,31 *sufflabo te* (om. *in*) cum X$\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{S}$Q^{0}. – 22,4 + *tibi* cum X. – 23, 17 *mammarum*] *ambarum* cum X$T^{2}\Psi^{D}$. – 26,2 *est* (2°)] *eius* cum $\Pi^{L}\Phi$ Θ^{S}QΓ^{A}. – 26,20 *porro* + *cum* cum $\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}$OΘUQΓ^{A}d. – 48,29 *tribubus*] *tribus* cum CX$\Sigma^{T}\Delta\Theta^{S}$*Q*ES*U. – 48,29 *partitiones*] *partiones* cum X$\Delta\Theta^{S}$ QESU.

Nihil mirum si codex legionensis cum hispanis — codice C tamen excepto — nonnusquam consentit. Sed notandum eum mire cum traditione Θ^{S}Q(Π^{L}) concrepare.

3. De codice luxoviensi u et de lectionario 251

Foliis u aliis alio dispertitis, reliquiae prophetiae Hiezechielis quas colligere potuimus tenuiores sunt quam ut eas tantum investigemus. Lectiones enim u in *Ez* variae hae sunt: 38,8 + *a* = RY$T^{2}\Phi$C$\Delta^{L}\Lambda^{L}\Pi^{L}A^{2}$ Θ^{SHG}. – 38,14 *ait*] *dicit* = Θ^{S}QΓ^{A}SUΦC$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}$. – 38,16 *me*] *meae* = RYT$\Phi^{E*R*GP}\Pi^{L}$AX. – 42,15 *eduxit*] *et duxit* = Φ^{E}S*M*. – 43,2 om. *a* = Q*.

Itaque lectiones u in *Ier* 17-18 et 51 atque *Lam* 2-3 addere liceat, quibus liquet codices RY ad reliquias u propius accedere.

Nam septies u cum R uno concinit: *Ier* 17,26 om. *et* (ult.). – 17,27 om. *et* (1°). – *Lam* 2,16 om. *suum*. – 2,19 om. *ad*. – 2,20 *vide*] *video*. – 2,22 *educavi*] *educavit* (cum Φ^{P}*). – 3,18 *dixi*] *dixit* (cum Φ^{P}).

Lectiones quinque atque easdem graviores codex u cum R et diversis codicibus communicat: *Ier* 51,29 *ponat*] *ponam* cum Θ^{HA}E*SU. – *Lam* 2,14 *eiectiones*] *electiones* cum $\Pi^{L}\Delta^{L}$. – 2,15 *haecine est*] *haec inaest* cum T*O^{2}, cf. A*XΛ^{L}*. – 2,19 *conpetorum*] *conflictorum* cum A*Γ^{A}. – 2,21 *senes*] *senex* cum ETSUO$\Theta\Lambda^{L}$. Notandum praeterea litterarum hebraicarum ordinem *Lam* 2,16-17: *FE... AIN* RAOTSUΓ^{A}X cum 𝔓; *FE*, omisso *AIN*, u; ~ *AIN... FE* ceteri, ordinem solitum secuti. *Ier* 51,42 (*multitudine*) *fluctuum*] *fluctum* scr. RΔ; *fluctus* uΘ^{G} (qua lectione scriptura *-um* codicis R in codice u, traditionis vero Δ in Θ^{G} est emendata).

Addantur lectiones sex minutiores cum R et aliis codicibus communes: *Ier* 17,22 *praecepi*] *praecipi* cum ES*U. – 17,27 *devorabit*] *devoravit* cum O$\Pi^{L2}\Phi^{E}$*. – 18,8 *adversum*] *adversus* cum EO$\Theta^{AMG}\Phi^{P}\Pi^{L}\Sigma^{T}\Delta$. – 51,41 *stuporem*] *stupore* cum A*$\Pi^{L}\Theta^{G}$. – *Lam* 2,17 scr. *cornum* cum Γ^{A}XΔ^{M}. – 2,22 *enutrivi*] *nutrivi* cum EAΓ^{A}XΣ^{T}.

His vero lectionibus iisque levioribus codex u a R dissidet: *Ier* 17,19 om. *et* (3°). – 18,4 om. *illud* cum A. – 51,43 *inhabitabilis*] *inhabitabiles*. – *Lam* 2,17 *laetificavit*] *laetificabit*. – 2,18 *muros*] *muro*. – 3,14 (*in*) *derisum*] *derisu*. – 3,26 *salutare*] *salutari*. – 3,28 *levavit*] *levabit*. – 3,39 *murmuravit*] *murmurabit*.

Lectio varia *Lam* 3,42 digna est sane quae notetur: (*ad iracundiam provocavimus idcirco tu*) *inexorabilis es*] *exorabilis es* u cum lectionario luxoviensi (251) (quasi contra Dei misericordiam peccasset Hieremias). Quae lectio, cum R eam non habeat, a lectionario in codicem u videtur effluxisse.

Ea lectione u cum 251 communi adducimur ut lectionarium luxoviense, quod iisdem in Galliae partibus eodemque fere tempore (circ. 700) quo u conscriptum est, etsi eosdem Hiezechielis versus non continet, cum ceteris codicibus nostris comparemus.

Lectionarium cum $\Theta^{s}Q\Pi^{L}\Gamma^{A}$ artius quam cum RY (34, 4. 8. 12) conectitur. Notandum imprimis additamentum 44,3 + *sic sicut est clausa rex transibit per eam* $\Theta^{s}Q\Pi^{L}$; deinde 34,17 *iudico*] *iudicabo* $\Theta^{s}Q^{2}\Pi^{L}X$. – 34,27 + *deus* $\Theta^{s}Q$. – 37,5 *vos*] *vobis* $\Theta^{s}Q\Gamma^{A}X\Delta^{L}\Lambda^{L}$. – 37,6 *vobis*] *vos* $\Theta^{s}Q$ *GR-M*. – 43,20 *coronam*] *cornua* $\Theta^{s}Q\Gamma^{A}Y^{2}SX$. – 43,24 + *in* $\Theta^{s}Q\Gamma^{A}\Pi^{L}X\Delta^{L}$. – 43,26 *manum*] *manus* $\Theta^{s*H}S*\Delta\Phi^{p*}$. – 43,27 + *septem* $\Theta^{s}Q\Pi^{L}R^{2}\Phi^{R2}\Lambda^{L}$. – 43,27 *pace*] *peccato* $\Theta^{s}Q\Pi^{L}AO\Theta^{AMG}\Delta\Lambda^{L}$. Verumtamen non desunt lectiones $\Theta^{s}Q$, quas 251 non habeat.

4. De codice austrasiano i

Quaternio i (*Ez* 16,5-23,21), quamquam in Gallia orientali exaratus, ad stirpem ETSU non pertinet. Lectiones varias 18 notavimus, praetermissis varietatibus minoribus: 16, 17. 46. 48. 56. – 17, 23. – 18, 21. 24. 31. – 20, 7. 36. 41. – 21, 22. – 22, 2. 20. 25. 27. 28. – 23, 10. Ex quibus 18 lectionibus, 13 cum Θ^{A}, 11 cum Θ^{M}, 11 cum Π^{L}, 10 cum O, 5 cum A concordant. Conici ergo licet traditionem k iam anno circ. 700 in Gallias esse diffusam.

5. De codice benedictoburensi m

Reliquiae m, in Hieremia 52, 5-34 et in *Lament.* 1, 1-6, cum codice R artissime conectuntur. In Hiezechiele autem cum RY nisi lectionibus minutioribus non faciunt, cf. 26, 8 (cum EU). – 27, 27. – 28, 2 (cum $E^{2}TS$). – 29, 21 (cum U). – 30, 8 (cum ETS). 14 (cum ETS). – 33, 12 (cum S). Pluris ducendae sunt lectiones quibus cum recensione ETSU concinunt: 24, 17. – 25, 9. – 26, 4. – 27, 27. – 29, 10 bis. 12. 17. 18. 19. – 32, 27.

Quibus necessitudinibus diversis comprobatur corpus propheticum in RY editione duas in partes esse distributum; eamdem distributionem praebet codex S, tamquam eam ut antiquiorem librarii Germaniae meridionalis retinuerint.

6. De codice hibernico z

Reliquiae z, etsi commentaria ex Gregorii Magni homiliis sumpta extremis in laterculis praeferunt, atque cum $\Theta^{s}Q$ quater consentiunt (3,14 *levavit*] *elevavit* cum Π^{L} et *GR-M.* – 3,15 *ubi*] *ibi* cum Π^{L}, cf. ⓖ. – 16,10 *ianthino*] *iacinthino* archet., *iacinto* $z\Theta^{s}Q\Pi^{L}\Theta^{HG}\Delta^{L}X$ cum ⓖ. – 16,27 (*in*) *animam* (*odientium*)] *animas* cum $\Pi\Theta^{HAMG}\Delta^{M}$* 176 et ⓖ), saepius tamen a traditione $\Theta^{s}Q$ discrepant: 2,8 $\Theta^{s}Q\Pi^{L}$ cum *GR-M.* – 3,11 item. – 2, 9. – 3, 10. 12. 13. – 16, 4. 5 $\Theta^{s}Q\Phi ETU$ cum 176. 8 $\Theta^{s}Q\Theta^{HG}\Delta^{M}$. 13 $\Theta^{s}QT\Phi$. 20. 29 $\Theta^{s}QRSi$. Lectiones AO (2, 6. – 3, 13. 15. – 16, 17), O (2, 6), ETSU (2, 6. – 3, 10. – 16, 5. 6. 13. 19. 31), RY (3, 9. 15. – 16, 13. 28), $C\Sigma^{T}\Delta$ (2, 8. – 3, 9. 11. – 16, 14. 30. 38) non communicant.

Librarius rationem scribendi hibernicam secutus [50] *filii* (in vocativo) semper (2, 8. – 3, 1. 3. 4. 10) scripsit; quae scriptura omnibus Hiezechielis prophetiae locis in codice quoque A invenitur.

Menda quibus cum codicibus plerisque (3, 13) aut cum paucis sed fortuito (16, 27 cum Δ^{M}) conectitur, nihil conferunt, quo eius adfinitates declarare valeamus.

Earum reliquiarum antiquissimarum auctoritate testimonium familiarum confirmatur, quae cum eis cohaerent. Nam familiae $O\Theta^{AM}$ non solum codex k, sed reliquiae quoque i suffragantur; traditio $\Theta^{s}Q$ testimonio corroboratur non solum codicis d, sed etiam lectionarii 251 et lectionum quas cum l et fortasse cum fz communicat. Origo autem et propagatio traditionis RY lectionibus u et m declaratur. Codicis denique legionensis l lectionibus recensiones hispanae X, Σ^{T}, Δ^{L} praesagiuntur.

IX. De codicibus hispanis

Necessitudines quae inter codices hispanos intercedunt in Prolegomenis libri Isaiae fuse tractavimus [51]. In libro autem Hiezechielis menda eorum codicum communia pauciora sunt quam quibus historia traditionis, quae dicitur, possit illustrari.

1. De codice C

In codice Cavensi oracula contra nationes titulis instructa sunt, qui litteris uncialibus in columnas inserti aut, deficiente spatio, in marginibus additi, cum notis ad margines codicum Δ^{LB} adscriptis [52] sunt quodammodo conexi: 25,1 *contra ammon.* – 25,8 *de moab et seyr.* – 26,1 *de tyro.* – 28,20 *de sidone.* – 29,1 *de pharaone et de aegypto.* – 35,1 *ad seyr* (litteris capitalibus).

---

[50] Cf. B. Löfstedt, *Der hibernolateinische Grammatiker Malsachanus*, Upsalae 1965, p. 88.

[51] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. XXIX-XXXV, XLIX-LIV.

[52] Cf. infra p. 36-39.

Adde (litteris minusculis visigothicis) 37,1 *de resurrectione.* – 37,25 *de christo.* – 38,2 *de tempore antichristi.*

Memorentur praeterea notae marginales quas, cum ad exegesin pertinerent, in apparatum nostrum non adduximus: 40,17 *gazophylacia* ¶ *id est cellulas parvas*; 41,18 *cherubim* ¶ *scientiae multitudo. ceterum cerubin ipsud in sancta sanctorum duo tantum significantur animalia*; *aliis vero locis hubi hoc nomen legitur aut picturam aliquam indicat aut varietatem.* Quae ambae ex Eucherii Lugdunensis Institutionibus [53] sunt depromptae. Titulos et notas is librarius arbitramur apposuisse, qui codicem exaravit.

Menda nonnulla ex vitio aliquo exemplaris in codicem cavensem irrepsisse videntur, litteris evanidis a librario coniectura suppletis: vide 25,14 *idumeam*] *eam.* – 31,14 *filiorum*] *fluviorum.* – 34,4 *aegrotum*] *hegregium.* – 38,9 *ut*] *cito.* – vel etiam 32,2 *cornu*] *coyanu.* – 16,9 *sanguinem*] *te a inem.* Cf. 40,43 *oblationis*] *hobligationis.* – 40,44 *orientalis*] *horientis talis.*

2. De codicibus CΣ^{T}

Ad codicem C codex Σ^{T}, deinde Δ^{L}, in Hiezechiel propior accedit. Menda CΣ^{T} in cap. 1-30 haec sunt (adduntur codices qui ea communicant): 1, 24. – 2, 8 cum Δ. – 3, 11. 23 cum Δ^{M}. 27. – 4, 1. 10. – 5, 16. – 6, 9. – 7, 2. 9. 15. – 9, 6 cum X. – 10, 14. – 11, 16. 17. 21 cum Δ^{L}. – 12, 7 cum ΔΛ^{L}. – 13, 15. – 14, 11 cum Δ^{L}Φ^{RG}. 19 *misero* cum Δ^{M}U; *in sanguinem* cum Δ; *iumenta* cum Δ^{L}E*. – 15, 2. 3, cf. 176. 3 cum Δ^{L}. – 16, 7. 9. 14. 30 cf. X. – 16, 55 *antiquitatem*] *iniquitatem* ter: 1° CΣ^{T}Θ^{A}; 2° CXΣ^{T}Δ^{L}Θ^{A}; 3° Δ^{L}Θ^{A}U. – 17, 6 cum XΔ^{M}. – 18, 22 cum Δ^{L}. 30 Δ^{L} *HI.* – 19, 2 cum Δ^{L}. – 20, 5-6. 38 cum Θ^{A}. – 21, 10 cum Δ^{L}Λ^{L}. 26. – 22, 26. – 23, 5. 16 cum Λ^{L}U. 20. 25. 39 cum EU. 40. – 24, 3. 8 cum ESU. – 26, 9 cum XΔΛ^{L}*Θ^{HAG}. 10 cum Δ. – 27, 5. 5 ~ cum Δ^{L}. 8 cum Δ^{LM2}Λ^{L}. 11. 34. 36 cum Π^{L}Θ^{H}. – 28, 16 cum Δ^{LM2}Λ^{L}. 18 CΣ^{T2} cum Δ^{LM2}Θ^{M}*. – 29, 5 cum Π^{L}Θ^{G}YU. 9 cum XΔ^{LM2}ΦΘ^{HAMG}S et *HI.* – 30, 18 cum Λ^{L}Π^{L}ΦΘ^{HAMG} *HI.* 22 CΣ^{T2} cum XΠ^{L}Θ^{AM}. Adde 44,4 + *et audivi vocem dicentis ad me benedicta gloria domini de loco suo.*

3. De codicibus CX

In Hiezechielis libro codex X cum Cavensi solo perraro concordat. Has lectiones amborum proprias notavimus: 11,18 *de illa*] *in die illa*; 23,7 *in* 3° om. cum Λ^{L}*Φ^{R}* *HI*; 35,6 *sanguinem oderis*] *sanguine morieris.*

4. De necessitudinibus codicum Δ cum Θ

Necessitudines recensionis Δ cum theodulfianis iampridem notae sunt. Codices autem theodulfiani non sunt unius eiusdemque recensionis: nam Θ^{S} eorum antiquissimus cum codice bobiensi artissime conectitur [54],

[53] Ed. C. Wotke, CSEL XXXI, Vindobonae 1894, p. 149, 17 et p. 146, 13.

[54] Cf. supra p. xxxiv.

Θ^{AM} vero codicem italicum k patet exemplar praecipuum habuisse[55]; Θ^{H} autem, quem Θ^{G} secutus est, ex alia quadam traditione profluxit, a qua codices quoque Δ^{LM} multa hauserunt. Contigit tamen ut Θ^{H} nonnulla ex Θ^{s} repeteret, Θ^{AM} lectiones Θ^{H} servarent, Θ^{G} denique ad Θ^{AM} rediret.

Huc afferentur lectiones 19 quibus Δ^{LM} in *Ez* 1-30 cum Θ, inprimis cum Θ^{H}, concinunt: 1,3 *secus flumen*] *iuxta fluvium* $\Delta\Theta^{HMG}$. 5 + *quasi* $\Delta\Theta^{HAM*G}$. – 5,7 $\Delta\Theta^{HG}$. – 6,10 $\Delta\Theta^{HG}$. – 8,12 $\Delta\Theta^{G*}$. 17 $\Delta\Theta^{H}$. 18 $\Delta\Theta^{H}\Phi^{P}$. – 9,10 $\Delta\Theta^{HAM2G*}$. – 10,9 $\Delta\Theta^{H}\Phi^{P}$. 20 + *super domum* $\Delta\Theta^{HG*}$. 22 $\Delta\Theta^{H}$. – 12,27 *longa*] *multa* $\Delta\Theta^{H}$. – 16,43 $\Delta\Theta^{H}$. – 19,1 + *fili hominis* $\Delta\Theta^{HAMG}\Phi^{P}$. – 20,28 $\Delta\Theta^{HAM*G}$E. 46 *austri*] praem. *theman* Δ; + *theman* Θ^{HA2G*} (ex 175 176). – 22,18 $\Delta\Theta^{HG*}$. – 27,16 *chodchod*] *coccum* $\Delta\Theta^{H*A2G*}$; *cocco* Σ^{T}. 36 *in perpetuum*] *in sempiternum* $\Delta\Theta^{HG}$.

Codex Δ^{L} nusquam cum Θ facit, quin cum Δ^{M} societur; nam lectio 20,47 *comburem* $\Delta^{L}\Theta^{HG}\Psi^{D*}$ a librario Δ^{M} in lectionem veram *comburam* emendata est.

Codex contra Δ^{M} lectionibus 20 cum codicibus Θ eisdem in capitibus 1-30 consentit: 11,18 $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$. 19 (*cor*) *unum*] *novum* $\Delta^{M*}\Theta^{HM*G}$X cum *Brev. Goth.* – 13,22 *confortastis*] *confirmastis* $\Delta^{M*}\Theta^{HG}$. – 15,7 $\Delta^{M}\Theta^{H}$. – 17,7 $\Delta^{M*}\Theta^{HG}$. – 22,17 $\Delta^{M}\Theta^{G}$. – 23,36 $\Delta^{M*}\Theta^{HG*}$. 42 $\Delta^{M}\Theta^{G}$. – 24,5 $\Delta^{M*}\Theta^{G}$. 21 $\Delta^{M}\Theta^{HAG*}$. 27 $\Delta^{M}\Theta^{H*AMG}$. – 26,5 *sagenarum*] *sanguinarum* $\Delta^{M}\Theta^{H}$. 11 $\Delta^{M*}\Theta^{HA*G*}$. – 27,4 *aedificaverunt*] *fabricaverunt* $\Delta^{M}\Theta^{H}$. 14 $\Delta^{M*}\Theta^{H*AMG}$. 17 $\Delta^{M*}\Theta^{H*}$. – 28,4 $\Delta^{M*}\Theta^{H2G}\Pi^{L}$. – 29,16 $\Delta^{M}\Theta^{G*}$. 17 + *primi* $\Delta^{M}\Theta^{H*AM*G}$ cum 176. – 30,20 $\Delta^{M*}\Theta^{HAG*}$.

Itaque cum Δ 40^{es} faciunt theodulfiani, inter quos Θ^{H} 34^{es} (10^{es} solus), Θ^{G} 30^{es} (6^{es} solus), Θ^{A} vel Θ^{M} 14^{es} (semper cum Θ^{H}). Exemplar ex quo Θ^{G} exscriptus est sex lectiones hispanicas (8, 12. – 11, 18. – 22, 17. – 23, 42. – 24, 5. – 29, 16) retinuit, quas Θ^{H} iam reiecerat.

Lectiones Δ^{LM}-Θ atque Δ^{M}-Θ cum eiusdem sint generis, certum est codicem Δ^{L} traditiones in se plures admisisse, inter quas inprimis[56] toletanam Σ^{T}; codicem autem Δ^{M} puriorem esse. Lectio tamen $\Delta^{M}\Theta^{H}$ communis nulla ante 11,18 invenitur; Δ^{L} in cap. 1-10 quare cum eis tam mire concinat, explicare desistimus.

In libri Isaiae prolegomenis[57] traditionem Δ ex editione Θ pendere arbitrabamur. Nunc autem censemus Theodulfum exemplaria visigothica ad prophetas sicut ad alios libros[58] recensendos adhibuisse. Vide *Ez* 5,7 *non* om. $\Delta O^{2}\Theta^{HA2MG}$ cum $CX\Sigma^{T}$; 11,19 (*cor*) *unum*] *novum* $\Delta^{M}\Theta^{HMG}$ cum X et Breviario Gothico; 26,9 *vineas*] *lineas* $\Delta\Theta^{HAG}$ cum $CX\Sigma^{T}\Lambda^{L*}$.

---

[55] Cf. supra p. XXX-XXXIV.

[56] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. XXXIV.

[57] Cf. ibid., p. XXXIV, XXXIX.

[58] Cf. B. FISCHER, *Bibeltext...* (supra p. XI, adn. 1), p. 179-182.

Vide quoque lectiones $C\Sigma^{T}$ supra [59] selectas, quas nonnulli familiae Θ codices communicant: 16, 55 (bis). – 20, 38. – 26, 9 cum Δ. – 27,36. – 28, 18 cum Δ. – 29, 5. 9 cum Δ. – 30, 18. 22.

X. De nonnullis recensionibus e quibus editio Ω conformata est

De editionibus Φ et Θ, Caroli Magni temporibus perfectis, satis dictum est [60]. Quas librarii inter se et cum aliis ita postea commiscuerunt ut, proprietatibus traditionum antiquiorum oblitteratis, in plerosque codices admiserint, velut in codices Φ^{P}, Ψ^{D}, atque in alios quos in prioribus huius editionis voluminibus ad textum recognoscendum adhibitos in posterioribus ab apparatu reiecimus. Haud inopportunum tamen videtur has traditiones mixtas accuratius explorare, quippe quibus studium quod recensores litterati impenderunt declaretur; quod in codice corbeiensi Z^{c} maxime eminet.

1. De recensione Z^{c}

Traditiones Θ et Φ in plerisque codicis Z^{c} libris ita commixtas esse, ut tamen aliae quoque traditiones admiscerentur, viri docti iampridem agnoverunt [61]. In lectionibus perpendendis et eligendis studium eruditi cuiusdam recensoris apparet, qui textum diligenter emendandum curavit. Patet enim ex Hiezechielis capitibus 31-39, quae subtilius scrutavimus, hunc recensorem diversorum exemplarium lectiones ad veritatem hebraicam exegisse; non quod ad hebraicum verbum pro verbo reddendum lectiones novas, sicut « hebraeus ille modernis temporibus in legis scientia peritus » [62] qui in codice Θ^{G} libros Heptateuchi Regum Iob ac Psalterium adnotavit [63], excogitaret; sed exemplar masoreticum ad lectiones Θ, Φ, interdum ETSU, $\Theta^{s}Q$, *HI*, ponderandas et diiudicandas vel ipse vel potius hebraeus quidam quem advocavit adiutorem adhibuit. Hebraeus autem ille quem Theodulfus advocaverat eos emendavit libros in quos Hieronymus commentaria nulla fecerat; recensor vero Z^{c} etiam commentaria *HI* ad prophetas edendos accurate contulit.

---

[59] Cf. supra p. LII.

[60] Cf. supra p. XLVI-XLVII, XXIX-XXXIX, LII-LIV.

[61] Vide apud B. Fischer, *Bibeltext...*, p. 187, quid senserint auctores.

[62] Rhabanus Maurus, ep. 14, in *Monumentis Germaniae Historicis*, Epist. V, 2, Berolini 1899, p. 403.

[63] Quae emendationes insertae sunt in ipsum codicis Θ^{K} textum, cf. H. de Sainte-Marie, *S. Hieronymi Psalterium iuxta Hebraeos*, Romae 1954, p. XXXI-XXXIII. De illo hebraeo et de *Questionibus hebraicis in libros Regum* vide A. Saltmann, *Questions on the Book of Samuel* (Studia post-biblica 26), Lugduni Batavorum 1975, p. 5-17.

Ex erroribus minutioribus, quibus Z^c deturpatur[64], coniciendum codicem parisinum editionem ut ita dicamus principem non constituisse, sed textum praebuisse quem recensor paulo ante emendaverat.

Eiusdem generis textum alii quoque praeferunt codices carolini, in primis alter codex corbeiensis M (etiam M^2), et maxime M^s quo eius folia deperdita (36, 34 - 39, 28) sunt suppleta[65]. Quanti recensio corbeiensis fuerit ponderis in Universitatis parisiensis editione elaboranda, conici licet ex lectionum ΦZ^c et ΘZ^c frequentia, quae in codicibus Ω inveniuntur; lectiones tamen quae Z^c (M^s) sunt propriae (cum 𝔎), nec in M nec in Ω sunt receptae. Cum idem dicendum sit de emendationibus quae in Θ^G, ut vocabula hebraica pressius redderentur, adscriptae sunt, colligi potest recensores carolinos ad hebraicum confugere sine dubio potuisse, sed lectiones a peritis propositas, ab antiqua autem traditione alienas, de industria repudiasse[66].

Sed necessitudines recensionis Z^c cum 𝔎 ostendamus.

Sicubi lectiones cum 𝔎 congruentes in codicibus quoque antiquioribus inveniuntur, non continuo existimandum est recensorem, exemplar hebraicum in expedito habuisse. Cum autem non desint lectiones quas Z^c unus vel fere unus exhibeat, dubitare non licet quin recensor textum ad veritatis hebraicae normam, *HI* commentariis prudenter consultis, exegerit.

33, 21 codices omnes cum archetypo (*in duodecimo anno*) *in duodecimo mense*; *in decimo mense HI* (in lemmate l. 1198, item bis in expositione l. 1207 et 1243); *in decimo* Z^c cum 𝔎, accuratissime; aℓ *in decimo* M in margine. Forsitan quispiam dixerit numerum decimum e Commentariis esse sumptum. At quomodo fieri potest ut vox *mensis* sit omissa? Vix credideris recensorem contra codices latinos *mensem* expungere potuisse, nisi errorem de numero, Commentariis adhibitis et hebraico consulto, deprehendisset.

33, 11 codices omnes cum archetypo et *HI convertimini* (semel)[67]; in 𝔎 vox iteratur (שובו שובו), cf. 𝔊 *ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε* et Veteris

---

[64] Amanuensis nonnullos errores admisit quos correxit altera manus: 31, 3 om. *et* (1°); 31, 4 *in circuitum*; 31, 9 *quae*] *qui*; 31, 13 post *eius* (2°) erasum est vocabulum quoddam; 31, 15 *infer******; 31, 17 (*inter*)*fectos gladio* in rasura; et multa his similia. Nec desunt errores quos nemo correxerit: 31, 8 *illi in pulchritudine eius* – 32, 10 *stupescent* – 32, 12 *et inexpugnabiles* – 32, 25 *dederunt... descenderunt* – 32, 30 *descenderunt*. Quae lectiones recensioni non sunt tribuendae.

[65] Qui codicis M folia 91-98, saec. x exeunte ut videtur, supplevit (M^s), ipsum codicem Z^c habuit exemplar.

[66] Correctores Universitatis parisiensis, quos assidue in apparatu nostro laudamus, lectiones novas, quamvis interpretationem latinam sedulo cum 𝔎 contulissent, nullas introduxerunt, sed lectiones quas in codicibus legebant notis *h, a, i, m* (quae scilicet lectiones cum *h*ebraico, cum *a*ntiquis codicibus, cum *i*eronymo, cum *m*odernis concrepabant) distinguere studuerunt.

[67] Verborum geminationem ita neglegere Hieronymus non consuevit; nihil ergo prohibet quin eius notarius vocem semel transcripserit, quam ipse bis, fortasse parum distincte, dictasset. Afferentur infra lectiones nonnullae quas Commentaria ex archetypo iam corrupto repetierunt, cf. p. LXXVIII-LXXXII.

interpretationis latinae codices 175 176 *aversione avertite vos*; *convertimini et redite* Z^c. Recensor Hieronymi expositione profecto usus est, in qua continuo post lemma (33, 1-20) versum simillimum 18, 30 (qui in Vulgata translatus est *convertimini et agite paenitentiam*) legebat eodem modo redditum: « si neglegenter legamus, videtur nobis eadem prophetia esse quae supra, in qua dicitur... *convertimini et redite ab universis impietatibus vestris* »[68]. Fieri nequit quin, versu 18, 30 (non autem 33, 11) hanc in expositionem adducto, ad omissionem deprehendendam ipsum hebraicum adhibuerit; ad verbum autem supplendum, cum lectionem novam (exempli gratia *convertimini convertimini*) suo Marte excogitare nollet, lectionem hieronymianam 18, 30 in expositione curiose perquisivit.

32, 25-26 enumerati sunt reges interfecti eorumque populi in inferno positi. Quinque membra, v. 18-26, eodem fere modo repetuntur: *interfecti et qui ceciderunt gladio* (22), *interfecti cadentesque gladio* (23), *interfecti ruentesque gladio* (24), *interfectique gladio* (25, cum 𝔓; *interfecti et cadentes gladio* AO Θ^{HAM*G}, ex v. sequenti), *interfectique et cadentes gladio* (26). Ultimis tamen versibus 25-26 omisit 𝔓 verba *et cadentes*; item meliores codices latini v. 25 tantum. Quamquam Z^c a traditione Θ manavit, lectionem tamen breviorem Φ recensor v. 25 praeoptavit, hebraico consulto: nam v. 26 verba *et cadentes*, quae codices omnes cum *HI* praebebant, hebraico solo confisus cancellavit; quae verba abundantia fortasse non reiecisset, nisi v. 25 traditione Φ fretus.

32, 10 *ruinae suae* codices omnes cum *HI*; *ruinae tuae* restituimus[69] cum 𝔓𝔊 et Z^c uno, ubi lectio vera ex hebraico sumpta sit necesse est.

37, 19 (*in manu*) *eius* codices cum *HI*; *mea* Z^cM^s cum 𝔓.

39, 7 (*et scient gentes quia ego*) *dominus sanctus israhel* codices; *dominus deus sanctus israhel HI*; *dominus sanctus in israhel* Z^cM^s cum 𝔓, quem consensum in lectionem insolentem fortuitum esse nemo erit qui censeat.

31, 12 (2°); 34, 31; 36, 5 (2°); 39, 18 (3°) copula *et* omissa lectionem difficiliorem Z^cM^s una cum S, ETSU, Σ^{T*}, Π^L elegerunt.

31, 15 additur *et* cum Θ^sQU; 32, 29 item cum $\Psi^{'D}\Omega^{sJ}$.

31, 1 praem. *in* (*in tertio*); 32, 1 item (*in duodecimo anno*) cum $\Pi^L\Phi^{E2P*}$ $SQ^2\Omega^{sJ*}$.

39, 19 (*et comedetis... de victima quam ego*) *immolabo*] *immolavi* Z^c cum E*SU *HI*; *immolo* $\Theta^{M*G*}\Delta^{M*}\Phi^P\Gamma^A\Psi^{'D}$ ex v. 17.

Conici licet recensorem Z^c, cum de lectione Θ^M an Φ praeoptanda dubitaret, traditionis ESU lectionem testimonio *HI* et 𝔓 fretum repetiisse.

Necessitudines Z^c cum codicibus Θ (qui saepe traditionem AO secuti sunt) artiores sunt quam ut omnes huc colligantur. Pauca tantum hic

---

[68] Ed. F. Glorie, p. 470, 1139-1144.

[69] Cf. infra p. LXXVIII.

afferantur : 34, 25 ~ *pactum pacis cum eis.* – 36, 11 *dominus deus.* – 38, 22 *et cum lapidibus.* – 31, 7 (1^a manus) *arbustarum suarum.* – 36, 37 (1^a manus) *in eis.* – 37, 23 *in deum.*

Haec cum quibusdam aliis $Z^c\Theta$ communicant: 32, 24 *sui*] *eius.* – 33, 2 *suis*] *eorum.* – 33, 28 *in desertum* (cum *HI*). – 34, 14 *earum* (cum *HI*). – 36, 18 *effuderunt.* – 37, 1 *et facta est.* – 37, 25 *vestri*] *eorum.* – 38, 8 *dies autem.* – 39, 11 *faciat.*

Contingit quoque ut, nullo codice Θ in apparatum relato, Z^c cum O ita faciat ut coniciendum sit aliquem codicem Θ lectionem k tradidisse: 37, 11 *est*] *sunt* (1^a manus). – 39, 17 *agri*] *terrae* cum M^s; *terrae agri* Θ^A. – 39, 17 (*ut comedatis*) *carnes* (*et bibatis sanguinem*)] *carnem* cum M^s et $X\Pi^L$. Vocabulum בשר, quod in plurali numquam invenitur, in translationibus latinis Veteris Testamenti (etiam in *HI*) hoc in sensu liturgico *carnes* reddi solet.

Contra non desunt lectionum alcuinianarum vestigia quibus necessitudines Z^c cum Φ agnosci possint: 33,1 *factus est sermo.* – 33,25 (1^a manus) *comedetis.* – 33,29 *terram eorum.* – 34,23 *ea* (2°)] *eas.* – 39,2 *reducam.*

2. De editione H

Ad editionem corbeiensem conficiendam hebraicum ita est adhibitum, ut Z^c ad editionem Ω Universitatis, quin etiam ad textum nostrum critice recognitum proxime accedat. Eodem vero tempore traditiones latinae in S. Dionysii scriptorio tam sagaciter sunt inter se collatae, ut sine ullius exemplaris hebraici adiumento editio H cum textu critice recognito saepissime concinat; lectiones varias quas exhibet paucissimas in cap. 1-20 et 31-33 huc collegimus, iis mendis praetermissis quibus solus deturpatur: 1,3 *ezechielem* = $\Sigma^{T2}\Delta^M\Omega^{sJ}$. – *iuxta* = $\Delta\Theta^{HMG}\Psi'^D$. – 1,12 ~ *spiritus impetus* = $\Theta^{HG}\Omega^M$. – 1,16 + *si* = $\Lambda^L\Phi^{E*RG2P2}\Theta^{M2}R^AYT\Omega$. – 1,18 om. *et* ($2^o$) = U. – 1,21 *levabantur* = RYS, cf. v. 20. – 1, 25 *super* = $X\Sigma^T\Phi^{ERG}\Omega$. – 2,2 *super* = $C\Sigma^T\Delta^{M2}\Phi^{P*}T^*SM\Omega^{sJ*}$. – 2,4 *facie*] *cervice* = $AO\Theta^{G2}\Psi'^D$, cf. Θ^A. – 3,13 *alteram ad alterum* = Ψ'^D. – 3,17 *domus* = $C\Sigma^T\Theta^HY^*U^*$. – *verba* = Δ^{M2}. – 4,11 *in mensuram* = $\Pi^L\Phi^P\Theta YTS^*MQ\Omega^J$. – 4,17 *corruant* = $\Pi^L\Theta^sTQ\Omega^s$. – 5,4 *et ex eo* = $\Lambda^L\Pi^L\Phi^{E2}O\Theta R^2U^2Q\Psi'^D\Omega$. – 6,11 *quia* = $\Sigma^T\Pi^L\Phi^{E2}Q\Omega^s$. – 7,6 *evigilabit* = $\Delta AO\Theta^{HAMG}\Omega$. – 7,13 *egredietur* = $CX\Sigma^T\Pi^L\Phi^P\Theta^sT^*U^*\Omega^M$. – om. *in* ($2^o$) = $\Phi^{E*}Y^*SU$. – 7,19 *iniquitates* = SU*. – 8,3 *inter*] *in* = Θ^AU^*. – 9,1 *visitationis* = $\Phi^{E*}Y^*S^*U^*$. – 9,6 *parvulos* = $\Delta^{M2}\Psi'^D$. – 10,10 + *si* = $\Lambda^L\Phi^{R2}\Theta^{M2}YU^2Q\Omega^{sJ}$. – 10,22 scr. *vultum* = $\Phi^PT^2SM\Psi'^D$. – 11,10 + *sum* = $\Delta^{M2}S$. – 11,13 *facies* = Θ^sQ. – 11,15 om. *tui* (2°) = $\Delta^{M2}\Theta^{HAM*G2}\Psi'^D$. – 11,18 om. *eius* = $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$. – 11,21 *via* = $C\Delta^{LM2}\Pi^LYT^*U\Psi'^D$. – 12,7 *et in calig.* = Ω^{MS}. – 12,13 *eum* = Ω^s. – 12,19 *in sollicitudinem* = $\Sigma^T\Theta^{s*}R^*Y^*UQ^2$. – *in desolationem* = $\Phi^P\Theta^{SA}Q\Psi'^D$. – 12,25 om. *et* = Ω^{MS}. – 13,20 om. *deus* = Π^L. – 14,17 *et si* = Δ^{M2}. – *per*] *super* = Δ^{M2}. – 16,3 *chananea*] *chanaan* = $\Sigma^{T*}\Pi^L\Phi^{R2P}\Theta^{SM2}QM\Psi'^D$. – 16,7

confusionis] *confusione* = CXΣ^{T}Δ^{L}ΦOΘ^{HAMG}ETUΨ^{D}Ω. – 16,10 *hyacinthino* = archet. – 16,13 *multis coloribus* = archet. – 16,21 *immolantis*] *immolasti* = Φ^{E2R2}Θ^{SG}R^{2}Y^{2}UQΨ^{D}Ω. – 16,27 *extendi*] *extendam* = XΔΛ^{L2}Π^{L} AΦ^{E2}OΘMQΩ. – 16,33 + *dona* = Φ^{R2}Ψ^{D2}. – 16,38 *in sanguine* = CXΣ^{T} Θ^{S}ETUQΨ^{D}. – 16,46 *filiae* (1°)] *filia* = CΔ^{L}Λ^{L2}Φ^{R*P}Θ^{H*M*}i. – 16,53 *reversionem*] *conversionem* = Δ^{M}. – 17,4 *semente*] *semine* = Δ^{L}Λ^{L}Π^{L}Φ^{E2R2}Θ^{S} R^{2}Y^{2}MQΩi. – 17,8 *et*] *ut* = Π^{L}ΦRYT^{2}U*MΩ. – 18,3 om. *deus* = X Δ^{M2}. – 18,21 + *et* = CΣ^{T}Δ^{L}Π^{L}ΦOΘ^{HAMG}ETUMQΨ^{D}Ω. – 18,24 *fecerat*] *fecerit* = Δ^{M2}Φ^{E}. – *in ipso* = Π^{L}Mi. – 19,6 + *et* = XΔ^{M2}Ωi. – 20,3 *numquid* = Δ^{L}OR^{2}ESUΨ^{D}Ω^{S}. – 20,23 *illos*] *eos* = Π^{L}ΦRYSMΩ. – 20,34 *valida*] *forti* = Δ^{L}. – 20,36 om. *deus* = XΛ^{L}Π^{L}AΦ^{GP}OΘ^{S}RYE^{2}TUQΩi. – 20,41 *quas*] *qua* = ΔΠ^{L}Φ^{R*G}Θ^{AG*}Y*Ui*. – 20,43 om. *ibi* = Σ^{T}Π^{L}Θ^{AM*} RYQ. – 31,11 *et* = Φ^{P2}Ω^{MS}Z^{P}. – 31,15 *contristatus*] *contritus* = CΣ^{T}Φ^{P2} Ω^{M}Z^{P2}. – 32,2 *cornua* = Z^{P2}. – 32,16 *aegyptum* = Δ^{M}Π^{L}Φ$^{E\dagger R2}$ΘYS^{2}UMQ Ω^{M}. – 32,18 *robustorum* = Θ^{H*}. – *descendent* = T. – 32,25 *dederunt* = Δ^{L}Π^{L} Θ^{H2AMG2}ΩZ^{P}. – 32,31 *universam multitudinem suam* = Δ^{M2}Θ^{H2}SΩ^{MS}m. – 33,6 ~ *se non* = Δ^{L}ΦΘ^{S}YTSUQΩ^{MJ2}. – 33,11 *moriemini* = permulti. – 33,14 *si* = Π^{L}AOΘ^{H*}ETUM*Ω. – 33,15 + *et* = permulti. – 33,18 *iniquitates* = permulti. – 33,22 *aperuique* = XΔ^{M}Λ^{L}AΦ^{RG}Θ^{HM*G*}YTSMQ Ψ^{D}Ω^{M}. – 33,27 *morietur* = Δ^{L2}Π^{L}Θ^{S}E*. – Inter quas maioris sunt momenti lectiones 1,3 (*iuxta*). – 16, 21. 46. – 18, 21. – 20, 34. 43. – 31, 11. 15. – 32, 18. – 33, 6; quarum aliae vestigia sunt exemplaris cuiusdam codici Θ^{G}(Θ^{G2}) haud dissimilis, aliae traditionis Σ et fortasse Φ. Praeter exspectationem cum codice nostro saepe saepius concinunt Δ^{M} et Δ^{M2}: 1, 3 bis. – 2, 2. – 3, 17. – 9, 6. – 11, 10. 15. 18. 21. – 14, 17 bis. – 16, 27. 53. – 18, 3. 24. – 20, 41. – 32, 16. 31. – 33, 22.

Patet itaque editioni parisiensi H etsi purissimae non plus aequo fidendum, cum sint in ea traditiones complures inter se commixtae.

Lectiones recensionum Φ et Θ proprias codex H non accepit, neque lectiones quibus Z^{c} (sicut 32, 10. 25. 26. – 33, 11. 21. – 34, 25. – 36, 11. – 37, 19. – 38, 22. – 39, 7. 19) distinguitur [70].

3. De codice Z^{P}

Editio Z^{P}, cum sit paulo ante quam H et Z^{c} perfecta (an. 821-822), omnia fere ex recensione alcuiniana ita hausit, ut ei in Prophetarum libris pauca ex aliis traditionibus, inter quas Θ^{AM}, deprompta admisceret [71].

Lectiones recensionis Φ proprias [72] communicat fere omnes ($^{37}/_{42}$): Z^{P}Φ 18, 15. – 20, 21. 28. – 21, 11. 31. – 22, 23. 25. – 23, 4. – 27, 11. –

---

[70] Cf. supra p. LV-LVII.

[71] Cf. 31, 16 *consolata*] *conlocata* Z^{P}OΘ^{AM*G2} – 32, 25 *dederant*] *dederunt* Z^{P}Θ^{H2AMG2}Δ^{L}Π^{L}Ω – 32, 25 + *et cadentes* Z^{P2}AOΘ^{HAM*G}.

[72] Cf. supra p. XLVII. Lectiones quibus traditio Φ cum codicibus antiquioribus facit, cum necessitudines quae inter Φ et Z^{P} parum illustrarent, notare supersedimus.

29, 7. 16. 20. – 31, 14. 16. 18. – 32, 8. 10. – 33, 29. – 34, 20. Adde $Z^{p2}\Phi$ 24, 8, ubi librarius se ipse correxisse videtur; ac lectiones $Z^{p*}\Phi$ manu altera deletas 7, 20. – 21, 27. – 23, 7. – 24, 6. – 26, 16. – 27, 11. 27. – 28, 12. 17. – 29, 12. 15. – 30, 21. – 32, 1. 23. – 34, 4. 10. – 35, 13. Menda Φ propria quinque tantum numero librarius non accepit, utpote quae in exemplari quo utebatur iam essent correcta: 22, 12. – 24, 25. – 26, 15. 20. – 34, 27. Ex his quinque emendationibus Z^{p} et septemdecim Z^{p2} liquet nono iam saeculo incipiente lectiones Φ haud temere esse receptas, quin eas recensores sedulo ponderarent.

4. De emendationibus in codices carolinos manu altera introductis

Lectionibus T et T^2 subtiliter examinatis [73], perspeximus correctiones eo in codice esse saeculo octavo exeunte congestas, ut editio turonensis pararetur et formaretur; item dicendum de emendationibus creberrimis E^2, S^2, R^2, multisque aliis nono quoque saeculo introductis. Quae cum ita sint, praeter editiones in scriptoriis maioribus recensitas et vulgatas, haud negligendae sunt correctiones in exemplaria ad eas retractandas introductae. Liquet huius generis correctiones in iis potissimum scriptoriis esse factas, in quibus artium et litterarum studia vigerent codicesque exquirerentur et circumferrentur: codices scilicet hispani rarius vel rarissime, libri vero in monasteriis carolinis adservati et lectitati iterum atque iterum sunt emendati.

Quarum emendationum aliae in eodem scriptorio atque eadem via et ratione sunt effectae, ut editio iam vulgata perficeretur, aliae diversis in locis ita sunt introductae, ut traditiones diversae inter se commiscerentur. Ita codices Θ^{M} et Θ^{G} in scriptorio theodulfiano emendati sunt, sicut comprobatur et correctionum scriptura, et codice Θ^{K} Psalterii iuxta hebraeos, in quem lectiones Θ^{G2} effluxerunt omnes [74]. Emendationes vero codicis parisini Z^{p2} cum codice parisino H ac remensi Φ^{p2} in *Ez* 31-33 concinere notavimus [75].

Nihil mirum, si eiusmodi lectionibus Θ^{M2}, Θ^{G2}, Z^{p2}, quibus traditiones aliae cum aliis permiscebantur, editio Ω quodammodo adumbrabatur, quam magistri parisienses erant vulgaturi.

XI. De recensionum origine

Quemadmodum Novi Testamenti aut veterum translationum latinarum recensiones papyris declarantur aut Patrum scriptis, ita fere interpretationis vulgatae traditiones, quales fuerint antequam codices scribe-

---

[73] Cf. supra, p. XLII-XLVI.

[74] Cf. H. DE SAINTE-MARIE, *S. Hieronymi Psalterium iuxta Hebraeos*, Romae 1954, p. XXXI-XXXIII.

[75] Cf. supra p. LVIII.

rentur qui nobis praesto sunt, codicibus mutilis, lectionariis, Gregorii Magni homiliis agnoscuntur. Atque codices nostri, quamvis sint antiquitus longe lateque dispersi, lectiones bini communicant [76] quibus, cum eas necesse sit ab aliquo subarchetypo repetere, editionis hieronymianae origo et propagatio illustratur. Nam ad ultimos annos saeculi V aut summum ad primos saeculi VI referenda sunt exemplaria e quibus codices Ak et Θ^sd, ea autem ad saeculum VII e quibus ETSU emanarunt.

Cum vero iis exemplaribus antiquissimis lectiones iam sint pleraeque tribuendae, quas in apparatum protulimus, manifestum est editionis vulgatae propagationem non eo stemmate posse depingi, in quo codices ex archetypo velut rami e trunco emanati sic diducerentur ut, mendis et correctionibus eadem ratione ac via multiplicatis, sensim diverterent et separarentur. Librarii enim, codicibus sedulo collatis, lectiones undique sumptas ita commiscuerunt, ut singulae familiae, quarum capita haud mediocriter inter se distabant, propius in dies ad omnes ceteras accederent.

Non quod Hieronymus, sicut nonnulli scriptores, editiones plures vulgaverit, quas ipse correxisset et retractasset. Nihil est enim in eius Commentariis ex quo arbitrari possimus eum suae translationis, etiamsi Commentariorum lemmata hic illic ab ea discrepent, editionem alteram divulgasse, quam ad lemmata accommodasset; neque lectionibus id genus subarchetypi inter se dissentiebant.

Lectiones subarchetyporum nonnullae quidem sunt a recensoribus consulto introductae, quarum specimina adtulimus quae nobis insignia viderentur [77]. Non est tamen quod censeamus subarchetyporum varietates eadem ratione esse exortas, quasi recensores, quas sibi praefixissent regulas eadem semper mente eodemque consilio secuti, de via quam essent initi numquam deflecterent; nam subarchetypi, aut veterum interpretationum ratione dicendi retenta, aut sermone ad grammaticorum praecepta redacto seu ad verba locorum similium adaequato, quisquiliis inter se potissimum distinguebantur.

Quae varietates antiquissimae, cum nec interpreti sint tribuendae nec notariis qui in ipso monasterio bethleemitico verba eius exceperunt et transcripserunt, prius exortae sunt quam est translatio hieronymiana pervulgata et in usum Ecclesiarum conversa. Nam translatione semel recepta ac late diffusa, librarii vix sibi sumere potuerunt, ut lectiones novas

[76] Codices inter se ita binos comparavimus, ut familiae gradatim constituerentur: k-O, A-kO, d-Q, Θ^s-dQ, AO-Θ^sQ, AO-Π^L, Θ^sQ-Π^L...Accidit tamen ut codices plures (ETSU) ex eodem archetypo defluxerint. Accidit etiam ut subarchetypi lectionem difficiliorem unum tantum *ἀπόγραφον* retinuerit; vide subarchetypi ETSU lectiones in scriptorio turonensi aut sangallensi, codicibus sedulo inter se collatis, purificatis, ad grammaticorum regulas exactis, a viris eruditis sagaciter reiectas.

[77] Cf. supra AO p. XXXI-XXXIII, Θ^sQ p. XXXIV-XXXV, AOΘ^sQ p. XXXVII-XXXIX, RY (saepe cum veteribus interpretationibus) p. XL, ETSU (interdum cum *HI*) p. XL-XLVI.

introducerent. Conici ergo licet eas varietates minutiores quibus subarchetypi alii ab aliis distinguebantur tum esse introductas cum interpretatio est ad usum liturgicum adhibita [78], atque eam diversis in Ecclesiis esse receptam potius quam una ex Ecclesia, ut esset romana, diffusam.

Subarchetypis antiquis sic distinctis studium illuminatur quod recensores aetatis carolinae ad editiones Φ et Θ instituendas impenderunt. Ad hanc curandam Theodulfus traditionum maxime curiosus exemplaria suis cum lectionibus propriis, lectionibus tamen codicum Θ superiorum hic illic revocatis, ita sincere expressit (Θ^{s} ex recensione dQ; Θ^{H} ex Δ; Θ^{AM} ex k), ut codices Θ, elegantia nitentes, minime inter se cohaeserint. Ad illam perficiendam Alcuinus artis criticae haud imperitus exemplaria ita sagaciter selegit, recognovit, atque inter se eodem consilio eademque ratione contulit, ut codices Φ, magnificentia praestantiores in dies effecti, artissime sint inter se conexi. Quod studium in codicis T adnotationibus perspicitur, quas recensor ad editionem perpoliendam adiunxit.

Recensores temporum progressu traditiones ita inter se commiscuerunt ut lectiones etiam ab hebraico depromptas (Z^{c}) respuerint et varietates fere omnes limaverint et adaequarint.

---

[78] Editores beuronenses commonefecerunt Vulgatae Novi Testamenti traditionem iam ante Hieronymum defunctum lectionibus veterum latinarum interpretationum contaminatam; cf. B. Fischer, in K. Aland, *Die alten Übersetzungen* (supra, p. xliv, adn. 38), p. 49, adn. 162, et p. 68.

Caput IV
DE QUIBUSDAM LECTIONIBUS DIFFICILIORIBUS

Argumentis internis quae dicuntur simul et externis ars utitur critica; quibus omnibus inter se concinentibus de lectione vera firmiter decernit. Sunt autem lectiones quae, etsi codicibus paucis eisque nonnumquam deterioribus sunt traditae, idcirco verae existimentur, quod cum veritate hebraica, aut Commentariorum lemmate vel expositione, aut denique sermone concordant quo interpres uti solitus est. Quae omnia aliter alibi sunt ponderanda.

In haec cap. IV et V earum dumtaxat lectionum specimina collegimus, quae nobis, cum lectionibus aliis alia argumenta suffragari viderentur, difficultates maiores attulerunt. Iam vero principia ad textum recensendum eo melius discerni poterunt, quo subtilius singula argumenta pensabuntur.

Lectiones mendosas quae, cum in archetypo fuisse videantur, Hieronymi notario sunt tribuendae, in cap. V tractabimus. Nunc vero exempla adferamus

I. quattuor, in quibus lectiones cum hebraico et Commentariis consonantes, paucis vero codicibus traditas, accepimus;

II. octo, in quibus lectiones ab hebraico quidem aliquantulum absonas, sed quae Hieronymi latinum sermonem saperent, discrevimus; quarum una (in Prologo) definitur annus, quo editus est liber Hiezechielis (398), atque Hieronymi cum Rufino commercium mire quam illustratur;

III. quinque, in quibus archetypi lectiones, etsi hebraicum male reddunt, aut grammaticorum regulas infringere videntur, ab interprete oscitante non sunt abiudicandae.

I. De lectionibus cum hebraico consonantibus

Lectiones multis codicibus cum *HI* et 𝔐 concordantibus traditae numerari non possunt, ut apparatum legenti usque quaque apparebit. Cave tamen ne auctoritati hebraicae plus aequo fidas. Sunt enim lectiones quae, cum Hieronymus liberius interpretari sit interdum coactus, hebraicum presse non reddant; neque eae desunt quas, etsi hebraico et Commentariis consentaneas codices quidam, velut ETSU et Ω, communicant, reicere tamen oporteat ut ex Commentariis sumptas. Quibus hae quattuor non sunt adnumerandae.

3, 13 (*vocem alarum animalium percutientium*) *altera ad alteram.* Ita Θ^{s}*Q cum Gregorio Magno [1], M* *HI*(𝔊) cum 𝔊. Quam lectionem locus simillimus *Ez* 21, 14, *percute manu ad manum*, corroborat atque indicat vocem *altera* casu instrumentali esse intelligendam. Quod cum librarii non intellegerent, *alteram ad alteram*, quasi accusativus e verbo *percutere* penderet, plerique scripserunt et lectionem faciliorem, accusativo ad accusativum sequentem attracto, veram esse temere iudicaverunt. Codices melioris notae insolentiores exhibent lectiones: *alter ad alterum* AO, ex haplographia ut videtur, cum masculinum genus [2] in versu nullum inveniatur; quin etiam *alterum ad alteram* CS*, *alterum* ad *animal* referentes, sed genera mire inter se copulantes. Cetera vide in apparatu hoc loco. Animadverte traditionem antiquam Θ^{s}Q cum Gregorio concinentem magni hic faciendam.

1, 1 (*in tricensimo anno*) *in quarto* (*in quinta mensis*). Ita $\Phi\Psi^{D}$, Θ^{sG}Q*, TS, M, Ω^{mj}, *HI* ($^{2}/_{2}$) et 𝔙. *In quarto mense* ceteri cum *GR-M*. Quae sit lectio vera iam Hieronymi sermone indicatur, quo locis similibus usus est. Huiusmodi enim computatio anni mensis diei octies in *Ez* recurrit [3]: 1,1; 8,1; 20,1; 24,1; 29,1; 30,20; 31,1; 32,1. *Mense* bis scripsit interpres cum 𝔙 (24,1; 32,1); subaudito autem *mense* sexies in originali, vocem bis (8,1; 29,1) addidit, quater (20,1; 30,20; 31,1; praeter hunc versum 1,1) reticere non dubitavit, nonnullis codicibus eam toties supplentibus. Quod lectio brevior, initio praesertim prophetiae, difficilior apparuit, id et codicibus plurimis declaratur qui lectionem pleniorem exhibent, et ipsius Hieronymi Commentariis confirmatur. Nam hic Hieronymus praeter consuetudinem editionem suam explicavit et defendit [4]: « quod scriptum est *in quarto* pendente sententia subauditur *mense* » (18-19); quod non solum ad verba hebraica, sed etiam ad interpretationem latinam eamque iam vulgatam referri potest. Lectionis brevioris testes pauci, eoque pauciores quod qui Ω, M, vel iam TS recensuerunt, Commentaria Hieronymi adhibere potuerunt [5]; codices tamen Φ et Θ^{s}Q, siquando lectionem difficiliorem exhibent, non licet parvi pendere, codicibus etiam gravissimae auctoritatis CAO aliisque obstantibus.

23, 42 (*posuerunt armillas in manibus*) *earum* (*et coronas... in capitibus*) *earum.* Ita codex A unus cum 𝔙; *suis... suis HI*; *brachiorum suorum... suis*

---

[1] Cf. supra, p. xxv.

[2] Vox hebraica אִשָּׁה, cum feminini sit generis, Hieronymum forsitan impulerit ut *altera* eligeret, quamquam in hebraico ad *animal* potius refertur. Quod librarios quodammodo percepisse non negaverimus, qui codicum AO et CS lectiones excogitaverunt.

[3] Cf. praeterea 34, 18. 21. 25, ubi annus non memoratur.

[4] Cum vix credatur Rufinum eiusmodi quisquilias oppugnasse, conici licet Hieronymum interpretationem suam potius contra emendationem *in quarto mense* confirmasse ex notariorum vel amicorum retractatione iam exortam.

[5] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. LVII; *XIV*, p. XLIII.

ETS; *brachiorum suorum... earum* U; *eorum... eorum* ceteri. In familiae ETSU lectione vestigia, ut nonnusquam alibi, Commentariorum Hieronymi discernuntur[6], ita tamen ut lectiones variae non ex uno exemplari eoque iam recensito, sed ex adnotationibus marginalibus sumptae sint, quarum altera (*suis*) est in codice U praetermissa; liquet codicis U exemplar eamdem lectionem quam codicem A habuisse.

Hoc capitulo propheta sorores Oollam et Oolibam pariter vituperavit quod fornicatae essent: « *miserunt* ad viros venientes de longe » (v. 40); tum, mutatione grammaticali introducta, adulteram personaliter allocutus est, *lavisti... posuisti* (v. 40-41); deinde amatores commemoravit « qui *veniebant*[7] de deserto » (v. 42). Addidit denique *posuerunt*; quam formam hebraice masculinam esse patet: iam non agitur de illis viris qui venerant de deserto, sed de eis (impersonaliter)[8], qui manus et capita adulterarum (*earum* in 𝔓) ornanda susceperant. Commutatio haec ultima usus personalis cum impersonali, quae in hebraico minime offendit, librariis graecis et latinis difficultatem attulit, praesertim cum nec subiectum verborum, utrum masculini esset generis an feminini, nec pronominis (*αὐτῶν*, *suis*) genus posset dignosci.

Hieronymus in expositione, ubi commentaria quaedam graeca secutus est, subiectum plane expressit: « in tantam exarsistis, o *sorores* pessimae, insaniam... ut *imponeretis*... »; vocem autem *αὐτῶν*, quam apud commentatorem legebat, duobus modis reddidit, ex graeco primum, deinde suo Marte ex hebraico: « manibus et capitibus *amatorum* vestrorum, sive *vobis ipsis* » (1193-95). Item in lemmate « posuerunt in manibus *suis* », genus subiecti femininum licet non expresserit, definivit tamen, reflexivo *suis* usurpato. Eodem fortasse consilio, cum Hiezechielem latine reddidisset, vocem *posuerunt* potius quam *dederunt* elegerat, ne mercedem ab amatoribus datam esse intelligeretur.

Lectio igitur codicis A difficilior, cum hebraicum ad verbum reddat et Hieronymi Commentariis fulciatur, est archetypo vindicanda. Quod non est mirum, cum codex ille optimae sit notae; sed oportet auctoritas quoque familiae ETSU notetur, quae, quamquam Commentariis contaminatur et lectionem conflatam exhibet, e fonte puro liquet vocem *earum* hausisse.

44, 27 (v. 15. *sacerdotes...* 25. *ad mortuum hominem non ingredientur...* 26. *postquam fuerit emundatus...* 27. *in die introitus sui...*) *ut ministret...* (*offeret*). Sic CXΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{ERG}ΘΨΩ^{J}*f (ut vid.). *Ut ministrent* AΦ^{P}O*RYE*

[6] Cf. adn. 5 supra.

[7] Ita sane Hieronymus in interpretatione vulgata atque in Commentariis.

[8] Verbum ויתנו ad amatores vix referri potest; nam mulieres se ipsae ornari (v. 40) mensamque ad fornicandum ordinare (v. 41), nec quidquam bonum ab amatoribus accepisse toto capite dicuntur. M. Buber, *Bücher der Kündung*, Coloniae, 1966, p. 503, bene interpretatur « *man* gab Spangen ».

TSUΓ^{A}Ω^{MS}k* cum 175. *HI* in lemmate *ministrent* (= lin. 1782, codices *P***K*; *ministrat* P^{2} et editiones [9]) habet; in expositione autem, quae, cum sit primo typica, deinde moralis, Origenem sapit, *ministret* (lin. 1837; cf. lin. 1831 *possit ministrare*).

Denuo, mutato in sermone hebraico verborum numero, librarii in scopulos incurrerunt. Nam in hac altera cap. 44 parte (vers. 15-31), de sacerdotibus filiis Sadoc generatim, in versu autem 26 singillatim de sacerdote qui sit in mortuo homine contaminatus, in versibus denique 28-31 iterum generatim de sacerdotibus actum est. Hoc versu 27, sicut v. 26, verba in 𝔊^{OL} singulariter, in 𝔖 pluraliter sicut v. 28 leguntur. In codicibus nostris de singulari *offeret* non dubitatur; verbum autem ministrandi in 𝔊 modo infinitivo expressum est, de quo cuius sit numeri ita ambigitur, ut latine sive *ministret* sive *ministrent* reddi possit. Lectio *ministrent*, etsi ante verbum *offeret* difficilior, ideo introducta est, quod librarii omnem sacerdotum classem in mente habuerunt, de quibus a v. 15 actum erat, et qui hoc quoque versu 27 verbis *in die introitus sui* commemorari videbantur. Lectio vero *ministret* una est quae, hebraico apte reddito, cum lectione *offeret* concinat. Quae lectio verbis quoque *introitus sui* corroboratur; nam verbum hebraicum בּאוֹ dupliciter legi potest: sive numero plurali, quemadmodum legerunt LXX interpretes; sive modo infinitivo cum pronomine singulari *introitus sui* (sing.), ut Masoretae et Hieronymus recte intellexerunt.

Itaque Hieronymi qui fuerit modus interpretandi hebraico in toto quasi contextu orationis considerato, cum pronomen suffixum sit singulare, agnoscitur. Lectio vero *ministrent* difficilis tot codicibus bonae notae tradita est, ut alicui subarchetypo italico antiquissimo, quin etiam ipsi archetypo, sit vindicanda. Nec mirum si istiusmodi corruptelam multi librarii emendaverunt. Quodsi ipsum archetypum esse corruptum arbitrari malueris, hunc versum iis adde qui, velut 36,5 vel 41,1, infra cap. V perpendentur.

II. De lectionibus cum *HI* consonantibus

Non sunt lectiones omnes ad hebraicum diiudicandae; accidit enim ut Hieronymus de veritate hebraica aliquantulum discederet, quo politior fieret oratio et latinae aures permulcerentur. Ex quo conicere licet eas lectiones esse retinendas quae sermonem puriorem et urbaniorem resipiant; librariis vero eas esse tribuendas, quae temere vel inepte ad grammaticorum normas sint redactae, aut plerumque tritiores locorum similium causa introductae. Quod his octo exemplis declarabitur.

---

[9] Post lemma *Ez* 44, 22-24, F. Glorie codicem *P* secutus adiecit vers. 25-28 (lin. 1708-1727) cum lectione *ministret* (lin. 1715). Quae tamen excogitavit argumenta (lin. 1708) haud satis habent firmitatis ut credatur codici P uni esse confidendum. Praeterea in lemmatibus 44, 17-45, 10 *HI* varietates *HI*(𝔖) hebraico admiscuit (cf. supra, p. xxii); hic contra versus 25-28 secundum interpretationem vulgatam sunt allati.

Primum exemplum Prologus praebet, eo magis insigne quod in Prologis scribendis Hieronymus non eisdem regulis quibus in Scriptura interpretanda se existimabat adstrictum.

In Prologo *Hiezechiel propheta*, ubi nullum praeter traditionem manuscriptam habemus subsidium, duas in difficultates easque graviores, lin. 16 et 17, incurrimus: (*dicite eis quod nemo eos conpellat ut*) *scribant*] *scripta mea legant* $\Pi^{L}AY^{2}Q$; et paulo infra, post vocem contumeliosam *φαγολοίδοροι*, $\Pi^{L}A\Phi OYQ\Psi^{D}\Omega$ addunt *hoc est manducans* (*manducantes* $\Pi^{L}AY$) *senecias*. Indicium tamen habemus satis firmum lectiones varias e voce *φαγολοίδοροι* ambas exortas esse; hanc enim vocem, quae nec ab ullo scriptore graeco usurpatur, nec secundum etymologiae rationem componitur [10], Hieronymus ex Apologia Pamphili a Rufino translata astute repetiit, ut iaculum in se vibratum retorqueret. Haec enim erant verba Rufini [11]: « Aliud quoque est genus hominum, foedum sane et turpe quantum ad probitatem pertinet morum, sed ad calumniandum vehementius et tetrius ad incusandum, quos graeci *φαγολοιδόρους* appellarunt ». Vox ergo *φαγολοίδοροι* eadem significatione activa et, ut ita dicamus, mordaci [12], qua in Apologia, est intelligenda, « genus hominum ad calumniandum vehemens ». Constat igitur interpretationem quasi passivam « manducans convicia » cuidam librario esse tribuendam, qui Pamphili Apologiam in animo non haberet. Accedit quod Hieronymus, si quos flores atticos ad sermonem ornandum sparsit, interpretationibus temperare urbanus consuevit [13]; quod formula « hoc est » eius sermonem non resipit [14]; quod codices qui additamentum habent inter se discrepant, cum alii *manducans*, sicut adnotationi in margine adscriptae convenit, praebeant, alii vero *manducantes* ad verborum consecutionem numero plurali accommodaverint; quod glossema *seneciae*, omnino inauditum, intelligi non potest [15]; quod denique telum graecanicum adversus Rufinum ita retortum plus habet in cauda veneni.

---

[10] Secundum analogiam *ἀνθρωποφάγου* vel *σαρκοφάγου* componuntur voces a *φαγείν* derivatae.

[11] PG 17, 547A. Hieronymus, si forte se his verbis offensum arbitratus est, quae Rufinus adiunxit sine dubio aegre tulit: « Qui summum studium... libris eius (Origenis) dederunt, ita ut et magistro eo in omnibus uterentur... Sed ubi ad id loci ventum est, ut iam se magistros malint quam discipulos nominari, ... alienum esse Origenem continuo protestantur, nihil sibi cum ipsius doctrina commune esse confirmant ».

[12] Vir doctissimus I. Martianay, Apologiam Pamphili commemorans (PL 28, 939B), *φαγολοίδορον* cum syriaco ܐܟܠ ܩܪܨܐ (*calumniatore, diabolo*; ad verbum *manducante carnem*) acute contulit.

[13] Voces contra hebraicas et graecas latine reddidit, quoties eas e textu biblico repetiit.

[14] Prologis biblicis epistulisque omnibus perlustratis, *id est, quod interpretatur*, aut *quem nos dicimus, qui appellatur*, et similia repperimus.

[15] Cf. A. Vaccari, *Senecia* (Archivum Latinitatis Medii Aevi XVI, 1941, 155-160), qui glossam *hoc est — seneciam* excludit, eamque crucem fuisse interpretum a Guillelmi Britanni tem-

Eodem modo, mendum « ut scripta mea legant » (lin. 16) ex interpretatione passiva *φαγολοιδόρου* exortum est; nam Hieronymus Rufinum vituperabat, non quod scripta sua non legeret, sed quod libellum Pamphili divulgasset, atque Origenis *Περὶ ἀρχῶν* Romanis tradere instituisset. Ceterum, lectio $A\Pi^{L}$ adeo liquida videbatur, ut, si vera esset, vix dubitari potest quin codices eam retinuissent. Neutra emendatio lin. 16 nec lin. 17 casu accidit, sed eruditae cuiusdam recensionis specimen habendum est.

Uno tantum loco codices de vocabulo ab interprete usurpato inter se dissentiunt.

6,13 (*in medio idolorum vestrorum in circuitu ararum vestrarum... subtus omne lignum nemorosum...*) *lucum* (*ubi accenderunt tura*). Sic $X\Delta^{L}\Pi^{L}AO\Theta^{HAMG}$; *locum* ceteri codices cum 𝔓𝔊^{O} (מקום, *τόπον*). Hic lectionem habes quae, cum codicibus et hebraico niteretur, eligenda videbatur, eoque praeoptanda quod vox אשרה nusquam voce *lucus* non redditur. Sed vox *lucus* cum rarius occurrat ita facile corrumpitur, ut mendum *locus* saepissime (cf. *III Rg* 15,13; *II Par* 15,16; etiam *Ex* 34,13; *Dt* 7,5; *Iud* 6,28; *IV Rg* 18,4; *Ier* 17,2; etc.), *lucus* contra pro *locus* perraro irrepserit (cf. tamen *Is* 22,23 cod. Q). Quis post aras et lignum nemorosum vocem *lucum* apte et eleganter inseruerit, utrum Hieronymus ipse an quidam librarius, vix ambigitur.

Commentariorum quidem lemma *locum* exhibere videtur (codd. $PR^{A}W$ et editiones); sed in expositione Hieronymus scripsit « inter ipsa idolorum altaria *lucosque* qui appellantur ligna nemorosa ». Hic *lucosque* $R^{A2}W$ et editiones omnes; *locusque* P^{*}, *locosque* $P^{2}R^{A*}$; amanuenses ergo in solitum errorem denuo lapsos deprehendimus, qua corruptela Hieronymi stilus est hebetatus et sermo depravatus, qui ubique *loca* numero plurali secundum grammaticorum leges scripsit.

Quae cum ita sint, lectionem subtiliorem et luculentiorem Hieronymo tribuendam censuimus. Neque fortuito accidit ut vox *locus* hebraico consentanea, cum eam Hieronymus in animo prius habuisset quam sibi *lucum* decerneret scribendum, in plerisque translationis Vulgatae codicibus recuperaretur. Si quis dixerit interpretem *locum* et in Vulgata et in lemmate, *lucum* autem et in expositione, et fortasse, ut infra [16] ad 36,5 dicetur, in quodam Prophetarum exemplari serius divulgato scribere potuisse, obiciemus emendationes quas Stridonensis sua in expositione introduxit, in codices $X\Delta\Pi AO\Theta$ numquam transiisse.

Iam specimina afferamus lectionum minutiorum, quae nec ad interpretationem nec ad vocabulorum delectum, sed ad syntaxin pertinent.

---

poribus (circ. 1250) ostendit. Quod si negaveris ullum librarium *senecias* effingere potuisse, ecquidnam absurdum ipsi tribues Hieronymo?

[16] Cf. infra cap. V, p. LXXIX.

Nam in sermone hebraico particulae multiplicantur nominibus adiunctae (velut *in*, *eius*), praesertim ubi nomina iterantur; a quibus in latinitate aurea libentius temperatur. Librarii autem inferioris aetatis, cum Hieronymus ipse priorum interpretum usum secutus praepositiones vocesque possessivas exprimere plerumque non dubitasset, ab illa antiqua temperantia declinare consueverunt. Itaque siquando Hieronymus aliquid concessit orationis elegantiae, particulas ultro addiderunt. Cf. exempli causa *Lv* 20,25 *in pecore et in avibus et cunctis...*; *Ez* 16,22 *post omnes abominationes tuas et fornicationes*; 24,21 *filii vestri et filiae*; quibus locis nonnullis in codicibus particula aut vox possessiva addita est.

35,8 (*in collibus tuis et in vallibus tuis*) *atque torrentibus*. Ita quattuor tantum codices CΔ^{L}Λ^{L}M, cum *HI* in lemmate (codd. *PKRV* et editiones); *atque in torrentibus* ceteri. Particula omissa, *torrentes* cum *vallibus* artius coniunguntur; quod non est absurdum, praesertim cum valles collibus opponantur. Voce autem possessiva *tuis* nullis in codicibus iterata, confirmatur lectio vera.

37,23 (*in idolis suis*) *et abominationibus* (*et in cunctis iniquitatibus suis*). Ita XΔ^{L}Λ^{L}ΦΘ^{SH}*ETSQΓ^{A} cum *HI* et *AU ci*; ceteri codices *et abominationibus suis*, cum 𝔓 et compluribus codicibus graecis. Augustinus, *De civitate Dei* XVIII, 34, testis antiquissimus, Hiezechielis oracula (34,23-24 et 37,22-24) ad verbum exscripsit, et ea quidem secundum interpretationem Hieronymi. Conicere licet familias CΣ^{T}Δ^{M} et Π^{L}AOΘ^{AM} eumdem in errorem separatim incidisse, earumque lectionem ad archetypum non esse referendam. Hic quoque, particula *in* omnibus in codicibus omissa, *abominationes* cum *idolis* ita conexae sunt, ut quidquid colebant nationes pariter exprimeretur. Etenim quibus in codicibus cola et commata distinguuntur, verbis *et in cunctis* incipit stichus novus.

20,18 *idolis* (*polluamini*). Sic Σ^{T}Λ^{L}*E*T*U*Ω^{M}i cum *HI* (cod. P^{1} et editiones); *in idolis* ceteri cum *HI* (codd. $P^{\dagger}$, ut vid., et R^{A}, Rabanus) et 𝔓𝔊. Hieronymus in translatione Vulgata, cum particulam hebraicam ב redderet, *polluor in* scribere solitus est; praepositioni tamen parcuit aliquando, non solum ubicumque hebraicum ad verbum non reddidit et sermone latino puriore usus est (cf. *Lv* 5,3; 15,32; *Nm* 19,18; *Dt* 23,10; *Ios* 7,12; *Lm* 1,17), sed etiam, etsi multo rarius, ubi verba hebraica accurate expressit (*Ez* 23,17; *Is* 59,3; *Lm* 4,14). Lectioni breviori codices diversi, cum quibus *HI* concinit, suffragantur; particula autem locorum similium causa facile addita est, ut patet ex emendationibus codicum Λ^{L}*E*T*U*; cf. Commentariorum quoque codices $P^{\dagger}R^{A}$.

Ultima specimina ad verborum spectant declinationem. Verbis hebraicis formas multo pauciores habentibus quam graeca et latina, adducti sunt interpretes ut paucis ipsi et temporibus et modis uterentur; qua rursus inopia librarii inferioris aetatis adsueti perfectum, usitatissimum illud tempus, eo etiam introduxerunt ubi Hieronymus consecutionis tem-

porum leges custodierat. Non quod tempus perfectum sit ubique reiciendum; nam accidit ex contrario ut quidam amanuenses, cum non penitus intelligerent quod Hieronymus expresserat, eius sermonem ad regulas Donati censerent exigendum ac limandum. His tribus locis eo difficilius est de lectione vera decernere, quod interpres per sententiam relativam multa et varia significare potuit, quae in hebraico non exprimuntur; quod de forma *ministraverint* ambigitur [17] sitne perfectum modi subiunctivi an futurum exactum; quod denique lemma *HI* lectionem habere videtur quae paucis codicibus nostris est tradita.

44,19 (*exuent se vestimentis in quibus*) *ministraverint*. Ita Λ^{L}* et f soli; ceteri autem inter se dissentiunt, codicibus AO cum aliis nonnullis *ministraverunt* scribentibus, CΦS* aliisque cum *HI ministraverant*. Codicem f antiquissimum maximi fecimus, praesertim cum codices alii aliud testarentur. Ceterum, subiunctivus modus apposite usurpatus videtur, cum propheta hoc versu inter ministerium in templo exactum et vestimentorum depositionem lineorum, quae ad hoc ministerium servarentur, causalitatis nexum potius quam temporis exprimere intenderit; vide quoque Hieronymi expositionem (lin. 1544-1549). Quae intentio scribas fugit, qui utramque lectionem variam introduxerunt.

11,16 (*ero eis in sanctificationem... in terris ad quas*) *venerunt*. Ita plurimi codices; *venerint* $C\Sigma^{T}$ cum *HI* in lemmate; ex expositione nihil utile eruitur. Lectionem $C\Sigma^{T}$ accipere non ausi sumus; nam hi codices unius eiusdemque stirpis saepius ad artis grammaticae normas sunt directi, quam ut eorum cum *HI* concordantia fortuita esse videretur. Itaque Hieronymus, ut temporum consecutio observaretur, futurum exactum polite in lemma introduxit, cum in ipsa translatione perfectum hebraicum ad verbum, nisi fallimur, reddidisset; nam lectionem elegantiorem codices nostri fere omnes haud facile respuissent.

32,22 (*omnes interfecti et*) *qui ceciderunt* (*gladio*). Ita plurimi codices cum *HI* (*PKRV* editiones); *qui ceciderint* $C\Lambda^{L}\Pi^{L}OY\Psi^{D}$. In expositione legitur (lin. 859) « qui omnes vulnerati — vel interfecti — sunt gladio, et ideo corruerunt ». Idem participium hebraicum repetitur vv. 23 et 24 (cf. 26), ubi *cadentesque gladio*, *ruentesque gladio*, *et cadentes gladio* est redditum. Quae omnia participia, cum in hebraico sine copula ad *interfecti* apposita substantivorum vicem, ut ita dicamus, obtinerent, Hieronymus cum *interfecti* sic copulavit, ut consecutio temporum non servaretur. Non dubitavit tamen v. 21 perfecta *qui descenderunt et dormierunt* usurpare. In huiusmodi participiorum serie, non erat cur futurum exactum contra Commentaria

---

[17] Iure suspicatur ipsos scriptores latinos has formas vix inter se distinxisse; cf. F. Sommer, *Handbuch der lateinischen Laut- und Formenlehre*, Heidelbergae ³1913, § 364; A. Ernout-F. Thomas, *Syntaxe latine*, Lutetiae Parisiorum ²1953, § 268; J. B. Hofmann-A. Szantyr, *Lateinische Syntax und Stilistik*, Monachi 1965, p. 323, § 180.

eligeremus, etsi libenter fatemur hanc lectionem codicibus non paucis iisque diversis traditam fuisse fortasse retinendam.

III. De lectionibus interpreti aberranti tribuendis

Restat ut lectiones quinque difficillimae proponantur, quas, cum archetypum emendare nequiremus, ad Hieronymum censuimus referendas, sive hebraicum perperam intellexit aut imperite transtulit, sive contra latini sermonis, quod sciamus, integritatem peccavit. Lectiones vero alias, quas alii librarii ad textum sanandum introduxerunt reicere oportet.

37,16 ... *sume tibi lignum unum*
et scribe super illud
iudae et filiorum israhel sociis eius
et tolle lignum alterum
et scribe super eum
ioseph lignum ephraim et cunctae domui israhel sociorumque eius.

Nominibus propriis declinatione carentibus, verborum occultatur consecutio, etsi ל particula in 𝔓 *iudae* et *ioseph* praemissa dativus attributionis potius quam genitivus exposcitur. Verba tamen quae cum his nominibus copulantur inconcinno *χιασμῷ* opponuntur[18]: nam *filiorum* ad *domui*, *sociis* ad *sociorum*, genitivus ad dativum respondet. Verum membra *iudae — sociis eius* et *ioseph — sociorumque eius* ita sunt inter se parallela, ut verba *lignum ephraim* inmissa esse videantur in oraculum hebraicum et, ut ita dicamus, inter uncinos inclusa.

Quae cum ita sint, non mirum si offenderunt testes alioqui graves[19]: ante *sociis* posuerunt *et*, et scripserunt *domus* (*israhel*) XAΦ^{F}OΘRYM^{s}QΓ^{A}; *et* addidit quoque Ψ^{D}, ac *domus* scripserunt Δ^{L}Π^{L}Φ^{ERG}ETUΩ. In *HI* legitur *sociis* sine *et*[20], sed inter *domui* et *domus* codices Commentariorum fluctuantur[21]. Lectio *et sociis* aliquanto facilior est, nec habet quidquam in 𝔓 quo nitatur[22]; lectio vero *domui* multo difficilior, cum ante *israhel* compendiose scriptum (*sr̄hl*) esset posita, sic labi potuit: *domuisr̄hl*[23] *domu isr̄hl* *domus israhel*. Quem progressum, propter *s* litteram in exitu *domus* scriptam, haud expedite inverteris[24].

---

[18] Optime notavit Guillelmus de Mara suo in Correctorio: « quod dicitur *ioseph* in hebraeo dativi casus est, et sicut genitivis iungebat dativum, sic dativo iungit genitivos ».

[19] Praeterea multi codices *illud* pro *eum* habent, cf. p. LXXII.

[20] Praeter unum codicem vaticanum *R*.

[21] In lemmate, lin. 1190, F. Glorie ex coniectura *domus* scripsit, addiditque in apparatu: « domuis (i *sup. lin. ut vid. 1 m. K*) *archaeo genitivo 1 m. PK*, cunctae domui *Hraban. cum Vulg.*, omnis domus *Martianay Vallarsi* ». Codices vaticani *RV*: *et domui israhel*.

[22] Idem dicendum de particula *-que* ad *sociorum* adiuncta.

[23] Quo ex compendio scriptura quoque *domuis* in codicibus *PK*^{2} Commentariorum *HI* (cf. supra adn. 21) plane intelligitur.

[24] Hoc utique in libro *domui* (*israhel*) in *domus* persaepe corrumpitur, cf. ad 28, 24, p. LXXVIII.

Lectionibus facilioribus reiectis, vicissitudines *iudae... filiorum... sociis*, atque *ioseph... ephraim... domui... sociorumque* ad archetypum referri oportet. Glorie autem ad Hieronymi lemma explanandum haec finxit: « recte pulchreque hic *sociis* adiectivum ablativo absoluto legunt codd., cum tantum pars Israel quasi fortuito socia fuerat Iudae ac Beniamin, et *sociorum* legunt infra pro maxima parte vel *cuncta* domo Israel quae iungitur Ioseph. Nil dubium itaque quin hic *sociis* istic *sociorum* genuinum sit [25] ».

Ibidem 37, 16 (*lignum alterum*) *et scribe super eum.* Quem lapsum cum Hieronymus animadverteret, verba quae initio versiculi usurpaverat in Commentariorum lemmate repetivit: *et scribe super illud.* Item $\Lambda^{L}\Phi^{P}$RYE TSU$\Psi^{D}\Omega$, sive sunt librarii Commentaria secuti, sive mendum sua sponte tollere conati. Iam Hieronymus dormitans pronomen masculinum pro neutro alibi usurpavit, ut *Nm* 13, 31 *Chaleb conpescens*) *murmur populi qui oriebatur contra Mosen* [25a]; *II Par* 34, 31 *in volumine illo quem legerat.*

Item *Ez* 42, 4 (*gazophylacia ... ostia*) *earum*, ita *HI* quoque in lemmate (lin. 52 et 207); $\Pi^{L}\Theta^{H*}\Gamma^{A}$ *eorum.* Hoc de errore Hieronymus se in expositione excusare contendit, quod vox graeca *ἐξέδραι*, quam in *Ἐξαπλοῖς* legerat, sibi in mentem venisset (lin. 212-214): « quod iungitur *ostia earum* subauditur *exedrarum* sive *gazophylaciorum* ».

Contigit ut archetypi lectionem, etsi difficiliorem quam ut eam apte enodare possemus, edendam tamen statueremus.

36,36. In fine oraculi v. 16 sqq., post *scient gentes... quia ego dominus aedificavi*, sequitur iusiurandum *ego dominus locutus sum et fecerim.* Ita codices complures. Lectionem faciliorem *feci* introduxerunt $\Delta\Theta^{SA}$Q. *HI* in lemmate *locutus sim et fecerim* [26], ita quoque $\Lambda^{L}\Phi^{P}$ETΩ^{J1}, fortasse ex *HI.* Cui lectioni expositio quodam modo suffragatur, quamquam in ea effatum oblique exprimitur: « ita ut omnis creatura cognoscat... quod dominus aedificaverit... et quod pollicitus fuerit (cf. *locutus sim*) opere compleverit (cf. *fecerim*) » (lin. 887-889); et « ut sciant omnes... quod dominus aedificaverit... et ipse rebus praestiterit (cf. *fecerim*) qui sermone promisit (cf. *locutus sum*) » (lin. 959-962).

---

[25] *Corpus Christianorum* LXXV, p. 517.

[25a] Hebraicum coartatum את־העם אל־משה Hieronymus dilatavit atque his verbis explicavit: *murmur, qui oriebatur.* Haud dubium est quin sit *oriebatur* ad *murmur* referendum, velut paulo supra *Nm* 11, 1 *ortum est murmur populi* ויהי העם; *Ex* 12, 30 *ortus est clamor*; alibi saepius. Verisimile est genus pronominis (*qui*) potius hebraico העם esse tribuendum, quam generis immutationi nominis (TLL VIII, 1675, 27-31), quamquam bis occurrit in Novo Testamento: *Io* 7, 12 *murmur multus*; *Act* 6, 1 *factus est murmur.* Nam *murmur* neutrum omnibus aliis Veteris Testamenti locis scripsit Hieronymus; libros autem Novi Testamenti aut cursim aut omnino non recognovit.

[26] Ita codices quoque vaticani *RV** Commentariorum; *sum* et *faciam* V^{2}.

Modorum discrepantia *locutus sum... fecerim* referri potest ad notam ך conversam, quae dicitur; idem effatum translatum est 22,24 *ego dominus locutus sum et faciam*; cf. etiam 24,14.

Lectio *ego dominus locutus sum*, quae novies locis similibus invenitur, facile quidem irrepere, lectio tamen *locutus sim* facile quoque verbis *et fecerim* praeponi poterat, ut patet ex correctione amanuensis Ω^{1} qui, traditione Ω reiecta, ex *su* rescripsit *sim*.

Neutram lectionem, cum modus subiunctivus *fecerim* cur adhibitus sit non liqueat, subtilius explicare valemus.

42,13 (*vescuntur sacerdotes qui adpropinquant ad dominum*) *in sancta sanctorum*. Ita codices omnes, praeter Ok*, in quibus, praepositione *in* omissa, *sancta sanctorum* cum *vescuntur* conectenda sunt et de oblationibus intelligenda. Quae verborum consecutio ad hebraicam proxime accedit, ac significationi congruit quam *sancta sanctorum* habent in membro quod subsequitur *ibi ponent sancta sanctorum et oblationem pro peccato*; sed haud verisimile est Hieronymum *vesci* cum accusativo pro *comedere* usurpasse (cf. tamen *Lv* 14,4). Ceterum *HI* in lemmate et in expositione *in* habet: « qui accedunt ad dominum, et non in quolibet loco, sed *in sancto* (*sancta* Glorie cum cod. *P*) *sanctorum* [27] ». Codici ergo k* fides non est tribuenda, nisi coniciatur aliquod exemplar incorruptum prius esse vulgatum, quam Hieronymus exemplar aliud idque mendosum commentaretur. Cum amanuenses epistulam ad Hebraeos 9,3, « secundum tabernaculum quod dicitur *sancta sanctorum* » cognoscerent omnes, haud mirum lectionem (*qui adpropinquant ad dominum*) *in sancta sanctorum* iam in ipsius Hieronymi codicem irrepsisse, et mendum plerosque in codices atque eosdem optimos esse diffusum. Lectionem breviorem accepissemus, nisi notassemus Hieronymum verbo *vesci* pro *comedere* hoc loco vix uti potuisse.

---

[27] Cf. apparatum criticum editionis a F. Glorie curatae; codice *P* corrupto, editio vallarsiana codicibus vaticanis $R^{A}W$ nititur.

Caput V
DE ARCHETYPI AUCTORITATE

Cum in voluminis XIII Prolegomenis codices corporis prophetici et eorum inter se necessitudines tractaremus, fieri non potuit quin de capite et origine traditionis nonnihil diceremus[1]; accidit enim ut codicibus in familias redactis lectiones commendarentur, quae, cum hebraico et Hieronymi ratione interpretandi etsi omnino non concordarent, eis tamen adeo essent vicinae, ut emendatione levissima adhibita cum eis concinerent. Quae emendationes iam in codicibus aut editionibus nonnumquam inveniuntur, sed ex coniectura videntur factae potius quam ulla codicum auctoritate suffultae.

Lectionem archetypi ab ea quam scriptor in mente habuit distinguendam statuit H. Quentin[2]. Itaque quoties ab archetypo censuit esse declinandum, emendationem crucibus signavit ut, sicubi Hieronymus aut liberius esset interpretatus aut aliter legisset, codicum lectiones, quanti essent faciendae, existimarentur et emendationes potiores liceret excogitare. Quae ratio critica experientia magis in dies est probata, tametsi illud exemplar archetypum tantum postulatur, nec quisquam unde sit profectum atque quo tempore divulgatum potest definire. Nec tamen desunt qui aegre concedant translationis Vulgatae codices ex uno exemplari eodemque recentiore, ceteris exemplaribus hieronymianis sine propagine relictis, omnes esse defluxos.

Adest nobis in corpore prophetico recensendo ipse Hieronymus suis Commentariis, testis gravissimus et, ut ita dicamus, terminus antiquissimus ad quem referatur. Discrepant tamen nonnumquam Commentaria a translationis archetypo, sive interpres, ut saepe accidit, sese retractavit, sive ipsa Commentariorum traditio corrupta est, sive denique archetypum Vulgatae mendosum; qui errores utrum in archetypum post Commentaria confecta irrepserint an ante, simul ac notarius verba Hieronymi dictantis in tabulas exceperit vel in schedulas transcripserit, tum diiudicare possumus si quod mendum Commentaria et archetypus communicant.

Huiusmodi errores in Isaiae prophetia nobis occurrerunt[3], velut 13,11 (*visitabo super*) † *orbem* † (*mala*) cum 𝔓; *orbis* archetypum cum *HI*.

---

[1] *Biblia Sacra XIII*, p. XXII et LXIII-LXIV.

[2] H. Quentin, *Mémoire sur l'établissement du texte de la Vulgate* (Collectanea Biblica Latina 6), Romae 1922, p. 489; Id., *Essais de critique textuelle*, Lutetiae Parisiorum 1926, p. 37, 42, 99-100, 108; Id., *Revue des Etudes Latines* 5, 1927, p. 91.

[3] Cf. *Biblia Sacra XIII*, p. LXIV.

53,11 (*iustificabit ipse iustus*) † *servus meus* † (*multos*), cum paucis codicibus et 𝔓; *servos meos* archetypum et *HI*, ut videtur. 66,12 † *ad ubera* † (*portabimini*) cum nonnullis codicibus et 𝔓; *ab ubera* archetypum corruptum; *ab ubere HI*. Et praecipue 40,2 (*completa est*) † *militia*[4] † (*eius*) cum 𝔓 (צבא); *malitia* codices omnes atque *HI*[5], quae lectio facilior ex eodem exemplari manifeste corrupto emanat. Hieronymus exemplaris menda saepe sane, quippe cum inter alia subsidia Hexaplis perpetuo uteretur, deprehendit et correxit; fieri tamen non potuit quin eum nonnulla fugerent.

In Hieremiae autem prophetia, cuius Hieronymus aetate iam provectus priorem tantum partem (*Ier* 1-32) explanare valuit, nullum archetypi invenimus mendum, quod in Commentariis repetitum videretur atque confirmatum. De quibusdam tamen lectionibus difficilioribus disseruimus in cap. IV Praefationis, p. XXVII-XXVIII.

Libro Hiezechielis recensito, archetypi menda quindecim, ex quibus quinque Hieronymus ipse in Commentariis retinuit, numerantur. Fatemur tamen harum lectionum nonnullas, quae nobis mendosae visae sunt, alios aliter perpendere posse. Fieri enim potest ut Hieronymus, cum Hiezechielem latine redderet, 1,2 *ioiachim*; 16,10 *hyacinthino*; 16,39 *plenam ignominiam*; 47,16 et 48,22 *in terminum* revera scripserit neque sit archetypum emendandum.

I. De mendis quae *HI* non communicat

Hi sunt loci ubi, translationis Vulgatae archetypo et *HI* inter se discrepantibus, Commentaria ad archetypum emendandum adhibuimus.

1,2 † *ioiachin* †. Hanc scripturam, ut quae consonantes hebraicas accurate exprimeret, ex *HI* cum in lemmate tum in expositione (lin. 41): « ioiachin id est iechonias », restituimus. Codices complures scripserunt *ioachim* cum 𝔊; verum, cum $\Sigma^{T}\Lambda^{L}$ *ioachin*, A* *ioiachim* habeant, quae fuerit archetypi scriptura non liquet. Lectio codicis A *ioiac-* archetypi fuisse videretur, nisi hoc in codice iam decies occurrisset[6], quasi istius regis nomen esset diligenter retractatum. Librarii prope omnes a scrip-

---

[4] Lectionem *malitia* edidimus; postea vero in Prolegomenis, p. LXII, quae esset vera lectio agnovimus.

[5] In lemmate; in expositione autem vox non repetitur. Si Hieronymus vocem *militia* elegisset, eam explanare non praetermisisset, cum egeret declaratione, ut tempus servitutis intelligeretur (cf. *Iob* 7, 1: *militia* [צבא] *est vita hominis super terram*).

[6] In libris Regum, ubi duo reges *ioiachim* et *ioiachin* vix confundi possunt, *ioiachin* sexies edidimus cum $A\Theta^{AMG}$, praeter *IV Rg* 24, 15, ubi A *ioiachim* scripsit; in hoc libro quarto partim adest codex antiquissimus R, qui $^{4}/_{4}$ *ioiachim* priore manu, $^{3}/_{4}$ *ioiachin* altera manu exhibet. *II Par* 36, 8 et 9, *ioachim* A solus scripsit, *ioachin* vero, fortasse male, cum codicibus pluribus edidimus. *Ier* 52, 31 bis in versu, *ioiachim* iterum A solus, unde † *ioiachin* † restituimus.

tura insolenti *ioiac-* videntur abhorruisse [7]; si quid de regum serie cogitaverunt, patrem et filium exitu *-im* et *-in* inter se distinguere studuerunt. Ceterum haud affirmaverimus Hieronymum haec nomina inter se semper attente distinxisse [8].

16,10 † *ianthino* †. Ita Δ^{m}R*Y; plerique codices *hyacinthino*, cum archetypo ut videtur. Hieronymus duas voces in lemmate posuit (l. 1150): « [𝔍] *ianthino* [9]; LXX *hyacintho* [10] ». Quam distinctionem fusius explanavit in expositione: « Aquila et Symmachus *ianthina*, Septuaginta et Theodotio *hyacinthina* transtulerunt, pro quo in hebraeo scriptum est *thas* ». Deinde elucubrationes spirituales a quodam graeco fonte haustas secutus, cum bis *ὑακίνθινα* recitaret, toties « sive *ἰάνθινα* » (ll. 1155, 1170) adiunxit.

Color ianthinus perraro apud scriptores latinos distincte notatur [11]. Vox deest et in Vetere interpretatione latina et in LXX, ubi voce *ὑακίνθ(ιν)ον* redduntur pariter תכלת et תחש; introducta est tamen ad vocem תחש reddendam ab Aquila et Symmacho, quos Hieronymus in Pentateucho assidue secutus est. Sed librarii vocem *(h)ianthinam* insolentem, quasi mendum esset orthographicum, corrigere conati *hyacinthinam* ex Vetere Latina plerumque repetierunt [12]. Fortasse arbitraberis Hieronymum, cum Hiezechielem ante annum 398 latine redderet, distinctionem ab Aquila factam neglexisse, eamque postea sua in Commentaria introduxisse; verisimilius est tamen errorem sive in codices fere omnes, sive potius in archetypum facillime irrepsisse; nam in Commentariis *ianthinus* ita praeoptatur, ut nihil indicet interpretationem novam esse introductam.

16,13 (*vestita es bysso et polymito et*) † *multicoloribus* †. Ita *HI* in lemmate; codices Hiezechielis omnes *multis coloribus*. Eadem vox רקמה infra (v. 18) *multicoloria* redditur; supra autem (v. 10) *discoloribus*, sicut et in expositione huius v. 13 (lin. 1328); in lemmate v. 13 secundum 𝔊 (lin. 1321) *versicoloribus* (*ποικίλα*). Lectio facilior *multis coloribus*, quae vocem

---

[7] Nomina propria quae in *ioia-* incipiunt sunt in codicibus interpretationis LXX plerumque *ιωα-* transcripta; sicubi accuratius transcripta sunt (id est: *ιωιαδα*, *ιωιαδαε*, *ιωιαριβ*, *ιωιας*, facillime corrumpuntur.

[8] *In Matthaeum* I, 1, 12 (ed. M. Adriaen, Corp. Christ. LXXVII, 1959, p. 9) hos reges saepe confusos esse admonuit: « Sciamus ergo Iechoniam priorem ipsum esse quem et Ioiacim, secundum autem filium non patrem; quorum prior per *κ* et *μ*, et sequens per *χ* et *ν* scribitur; quod scriptorum vitio et longitudine temporum apud graecos et latinos confusum est ». Liquet tamen Hieronymum, cum Evangelium explanaret, nomina graeca in mente habuisse.

[9] Ita Commentariorum codex *P** et editiones; *iacinthino* P^{2} cum Rabano.

[10] Ita *P* et editiones; *iacinthino* commemorat Vallarsi ex quibusdam codicibus, cf. expositionem quae *hyacinthina* LXX interpretibus attribuit (lin. 1151-1152); 𝔊 *ὑάκινθον*.

[11] Bis apud Plinium nominatur, semel apud Martialem Ulpianum Vopiscum.

[12] Cf. *Biblia Sacra IV*, 1939, *Orthographica totius Octateuchi*, p. 435.

hebraicam non tam accurate exprimit, aliena est ab hac compositorum serie.

28,24 (*non erit ultra*) † *domui* † (*israhel offendiculum*). Ita *HI* in lemmate et Ω; ceteri codices *domus*. De ista confusione ex dativo *domuisr̃hl* orta iam p. LXXI diximus. Dativus hic restituendus est cum hebraico ל.

33,21 (*in duodecimo anno in*) † *decimo* † (*mense*). Ita *HI* (3/3) et 𝔊𝔖^{O} cum Ω; *duodecimo* ceteri codices cum 𝔖, quae archetypi lectio vi Veteris interpretationis latinae et fortasse ex nota *X* post notam *XII* annorum posita facile exorta est. Cum *decimo* Commentariis constanter, et iam recensione Origenis hexaplari tradatur, vix conici potest Hieronymum in exemplari hebraico quo utebatur *duodecimo* legisse.

41,1 (*sex cubitos latitudinis hinc et sex cubitos*) † *latitudinis* † (*inde*). Ita *HI* cum 𝔊𝔖 et $\Sigma^{T}\Delta\Phi^{RGP}O\Theta^{S}\Omega^{J}$; *latitudo* Ω^{S}; *altitudinis* reliqui. Lectionem veram sine dubitatione restituimus. Archetypum autem, quamquam lectionem probam codices nonnulli exhibent, corruptum tamen arbitrati sumus; nam librarii, ratione mensurarum pari vocibus *hinc* et *inde* significata, mendum *altitudinis* facillime corrigere potuerunt.

41,3 (*portam*) † *sex* † (*cubitorum*). Ita *HI* et 𝔊𝔖 cum $E^{*}S\Omega^{MJ}$; *decem* ceteri, ex v. 2 *latitudo portae decem cubitorum*. Fortasse numerorum notae, manu cursiva scriptae, sunt inter se confusae, cf. supra, 33,21.

47,15 † *hethalon* † restituimus cum *HI* (*ethalon* lin. 1297, 1335, 1346), 𝔊 et Ω^{M}; *bethalon*, non sine aliqua varietate orthographica, reliqui; aliter LXX. Archetypum sine dubio corruptum est. Hoc nomen nusquam legitur, nisi 48,1, ubi *aethlon* scripsimus cum archetypo et *HI* (*ethlon* codices omnes lin. 1510 et 1527). Quae Hieronymi fuerit ratio ה scribendi etsi non liquet, similitudo *b* litterae cum *h* intercedere potuit.

II. De Hieronymi notario peccante

Loci autem ubi exemplaris translationis Vulgatae corrupti vestigia in Commentariis agnoscuntur hi sunt:

32,10 (*reges... obstupescent... pro anima sua in die ruinae*) † *tuae* †. Ita 𝔊𝔖 et *HI*(𝔖); *suae* omnes codices cum *HI* in lemmate (codd. *PKR*^{A} Rabanus Glorie; *tuae* Martianay; om. *V* Vallarsi). In expositione autem Hieronymus lectionem *HI*(𝔖) *tuae* in animo habuit: « in *tua* ruina ruinam similem pertimescunt » (lin. 462), et iterum: « ut obstupescentes super *ruina Pharaonis*, se in illo videant esse deiectos » (lin. 619). Lectio *suae* quattuor modis potest explicari: nam Hieronymus aut hebraicum aliter legit, aut hebraicum etsi liquidum male intellexit, aut a veritate hebraica con-

sulto declinavit, aut verisimilius *tuae* recte dictavit, notario verbis *pro anima sua* decepto *suae* perperam excipiente vel in schedulas transcribente.

44,30 (*primitiva... dabitis sacerdoti ut reponat benedictionem domui*) † *tuae* †. Ita 𝔓, ubi secunda persona singularis secundam pluralem *dabitis* subsequitur; *suae* omnes codices cum *HI* ($^3/_3$). Hebraicam asperitatem LXX interpretes complanarunt *ὑμῶν* vertendo. Patet hoc loco Hieronymum exemplari latino mendoso esse confisum, idque non solum bis in lemmate (lin. 1725 et 1857) sed etiam in expositione: « ut reponat sacerdos benedictionem et oblationem nostram in domo *sua* » (lin. 1880).

36,5 Contra Idumeam et gentes, quae in tempore ruinae Hierusalem terram Domini vastaverunt, propheta vaticinatur: « (*qui dederunt terram tuam... cum*) † *gaudio* † (*et toto corde ex animo... ut vastarent*). Lectionem *gaudio*, quae a contextu aliena videtur, sed respondet hebraicae veritati שִׂמְחָה et graecae interpretationi *εὐφροσύνῃ*, exhibent codices $A^{2}\Phi\Theta^{HAMG}\Psi^{D}$ Ω^{SJ}, lemma *HI* (codd. *PRV* et editiones), *GR-M* [13]. Codices autem plerique *gladio*; quae corruptela, cum eam stirpes codicum hispanorum omnes, et familiae diversae $\Pi^{L}A^{*}O$, $\Theta^{S}Q$, RY, ETSU, Ω^{M} communicent, eo magis ad archetypum revocanda est, quod et in codice *K* lemmatis *HI* et apud Rabanum, et praesertim in expositione Hieronymi [14] plane legitur: « contra Idumaeam... quae tenuit terram meam... et possedit *gladio* et toto corde possedit, ut eiceret habitatores... terramque vastaret » (lin. 594-599). Corruptela igitur *gladio* prius exorta est quam Hieronymi expositio confecta; quin etiam, quam ea Hiezechielis exemplaria divulgata, e quibus pleraeque codicum stirpes sunt ortae.

His discrepantiis et translationis Vulgatae codicum inter se et Commentariorum lemmatis cum expositione perpensis, in ipsius Hieronymi scriptorium, ut ita dicamus, introducimur. Primo *gladio* in Vulgatae archetypo, et in lemmate [15] (cf. codicem *K*) legebatur; quod mendum, expositione confecta, est a Hieronymo correctum et in lemmate (cf. codices *PRV* et editiones antiquas) et in eius Hiezechielis exemplari, unde

---

[13] *Regula pastoralis* III, XXVI, PL 77, 99B: « non solum quia gaudeant, sed quod toto corde et ex animo gaudeant ».

[14] F. Glorie, expositionem ad lemma inconsulte adaequando, hic *gaudio* scripsit contra codices et editiones antiquiores; paraphrasis tamen Hieronymi « possedit gladio » coniecturam *gaudio* omnino excludit.

[15] Post lemma secundum 𝔓 sive Vulgatam, sequitur eiusdem versus 5 lemma secundum 𝔊: « cum *gaudio* despicientes animas ut subverterent eas in vastatione » (lin. 546-548). Mirum est hoc quoque loco mendum *cum odio* pro *cum gaudio* omnibus in libris latinis, etiam in *K*, et in editionibus, praeter editionem F. Glorie qui ex coniectura textum sanavit, inveniri. Cum vix credatur Hieronymum *μετ' εὐφροσύνης* omnium codicum graecorum sic reddi voluisse, mendum *odio* difficultatem iterum manifestat, quam vox *gaudium* in contextu orationis afferebat. Qui alter error, cum lectionem *gladio* iam supponat in translatione secundum hebraicum, priorem confirmat.

lectio vera *gaudio* in nonnullos Vulgatae codices effluxit [16]. Quis enim alius eiusmodi errorem deprehendere potuit, nisi interpres ipse; aut quis lectionem veram *gaudio*, si eam e codicibus biblicis in lemma introductam esse obieceris, in $A^{2}\Phi\Theta^{HAMG}$ restituere? Etenim cum Vulgatae et Commentariorum traditiones inter se non sint contaminatae, nisi in quibusdam testibus levioribus [17]; cum vero testes utriusque traditionis gravissimi in lectionem quae hebraicae veritati responderet una reciderint, censendum est huius generis retractationem nusquam nisi in scriptorio hieronymiano adhiberi potuisse.

42,6 *eminebant de inferioribus et de mediis a terra.* Ita codices meliores CΔARY cum 𝔓. Plerique autem addunt *cubitis* (vel *cubitos*) *quinquaginta*, aut saltem *cubitis* (Λ^{L}Ok), omisso *quinquaginta* [18]. Tametsi in 𝔓 nihil huiusmodi habetur, adiungitur tamen in $\mathfrak{G}^{O}$ ※ *πεντήκοντα*, in codicis hexaplaris Q margine *οἱ γ'* addito. Cum dubium sit Aquilam verbum pro verbo reddentem quidquam addidisse, asteriscus verisimiliter significat numerum esse ex Theodotionis vel Symmachi interpretationibus sumptum (ex v. 7). Hieronymus *cubitis quinquaginta* in Commentariorum lemmate iteravit (lin. 58, 212), et in expositione, quae Origenem certe olet, repetiit (lin. 240). Lectio Vulgatae brevior, quae 𝔓 presse reddit, sine dubitatione servanda est. Cum tamen fieri nequeat ut tot codices lectionem ullam ex Hieronymi Commentariis sumpserint, lectio hexaplaris ipsi Hieronymo vindicanda est, qui eam aut in exemplaris margine adscribendam dictavit [19], aut exemplari iam confecto addidit, aut denique in exemplar quo ad Commentaria conficienda usus est introduxit.

47,16 † *inter terminum* † (*damasci et confinium emath*). Ita C(*inter terminos*) $X\Lambda^{L}RY\Gamma^{A}$ cum *HI* (edit. Victorii) et 𝔓; *in terminum* plerique; *in terminos* Σ^{T}; *inter minimum* Θ^{S}; *inter medium* $\Psi^{D}\Omega$ cum *HI* in lemmate (codices omnes *PKR*, Rabanus, Martianay, Vallarsi, Glorie) et 𝔊.

48,22 † *inter terminum* † (*iuda et*) † *inter terminum* † (*beniamin*). Ita CRY et f (ut vid.) cum *HI* (Rabanus et editiones antiquae) et 𝔓𝔊; bis *in terminum* plerique cum *HI* (*PKR* et Glorie); *inter interminum... et interminum* l;

---

[16] Codices $O\Theta^{AM}$ (et nonnumquam Θ^{H}) ex eodem codice k exscripti sunt, qui persaepe cum A, interdum cum Π^{L} facit (cf. supra, p. xxx-xxxvi). Codicibus Π^{L}Ak inter se concordantibus, lectio *gladio* ex eorum exemplari emanavit. Correctus est codex A, f. 620va, punctis supra et infra *L* litteram additis, *U* autem littera unciali supra lineam eadem manu inserta. Manu A* cum O, manu autem A^{2} cum Θ^{AM} congruente, conici licet codicem quoque k utramque lectionem habuisse, sicut et codicum A et k exemplar antiquissimum.

[17] Codices ETSU, Θ^{M2}, M^{2} Commentariorum lectionibus contaminati sunt, Rabanus autem translatione Vulgata.

[18] Fortasse numerus *L* nota erat scriptus. Notandum verba *longitudo eius quinquaginta cubitorum* (v. 7) esse in k* omissa.

[19] Huiusmodi notae marginales inveniuntur in codice Evangeliorum, saec. v inc. scripto, sangallensi 1395 (cf. C.L.A. VII, n. 984).

bis *in eternum* Δ^{L}, item Δ^{M*} priore loco, ut videtur; *inter tribum iuda et beniamin HI* in expositione (lin. 1866); *inter medium finium iuda et beniamin* 175.

Et 47,16 et 48,22 spatium inter utrumque terminum, non vero punctum in utriusque confinio definitur; quapropter, cum *in* aegre conveniret, edidimus *inter* cum 𝔓 (בין). *Gn* 49,14, H. Quentin ediderat † *inter terminos* † cum $G^{C}\Sigma^{OM}AM\Omega^{SJ}$, contra lectionem *in terminos* plerisque codicibus, etiam G* et Σ^{T} (qui codex sincerior est quam Σ^{OM}), traditam. Ubicumque ergo *inter terminum* legitur, codices plerique vel lectionem variam ex haplographia introduxerunt, vel potius mendum antiquissimum retinuerunt. Nam tam constanter recurrit, ut notarii rationi scribendi sit tribuenda, nisi fortasse ipsi Hieronymo, cui *inter terminum* quodam modo displicuisse videtur: cf. 47,16 lemma *inter medium*; 48,22 expositionem *inter tribum*.

His denique duobus locis codices plerique lectiones retinuerunt quae ad orthographica potissimum pertinent.

27,9 (*habuerunt nautas ad ministerium variae*) † *supellectilis* † (*tuae*). Sic $X\Delta^{L}\Lambda^{L}\Phi^{P}RY\Omega^{S}$, codices inferioris notae; *supellectiles* ceteri, inter quos ii qui per cola et commata scripti verba *variae supellectiles tuae* a membro superiore perperam disiunxerunt. Hieronymus in Commentariorum lemmate scripsisse videtur *supellectilis* (codices *KR* et editiones; *supellectiles* tamen codex *P*); in expositione autem « praebuerunt nautas ad ministerium et variam *supellectilem* praebuerunt », cum genitivum *supellectilis* ad *ministerium* referre recusaret, *supellectilem* de industria scripsit verbumque *praebuerunt* iteravit. Hieronymus liberrime certe transtulit; hebraica tamen vox בדקך, quae ad *variae supellectilis tuae* respondet, numero singulari, sub statu ut dicunt constructo, legitur: quam ob rem lectio *supellectiles* ob numerum et casum haud convenit. Ceterum verba *variae supellectiles tuae* casu nominativo cum versu contexi vix possunt. Denique *supellex*, ut docent grammatici atque ipsius Hieronymi in interpretatione vulgata usus declarat, numquam plurali usurpatur.

Ergo scripturam *supellectiles* archetypo vindicavimus, eamque ex mera commutatione *-is*] *-es* exortam suspicati sumus. Huiusmodi scribendi rationem, quae in codicibus deperditis antiquioris aetatis percrebuisse videtur, amanuenses diligenter ad grammaticorum praecepta redigere conati sunt; quod plerique hic non fecerunt, cum *supellectiles* subiectum esse verbi *habuerunt* arbitrarentur, vero subiecto *senes bibli et prudentes eius* (v. 9a) ad versum superiorem *habitatores sidonis... sapientes tui tyre* praepostere referto, ratione civitatis maritimae alterius alteri propinquae habita.

16,39 (*nudam plenamque*) † *ignominia* †. Scribunt *ignominiam* $C\Sigma^{T*}A\Phi^{R*GP}O\Theta^{M*}SU$, codex quoque antiquus Commentariorum *P* (*P*² se-

cundum F. Glorie, nisi apparatu parum sollerter composito *P** intelligendum sit). Haec scriptura vitiosa [20], cum tot codicibus optimae notae tradatur, ad notarium est probabilius referenda.

Censebit fortasse quispian nos archetypi scripturas etiam id genus comprobare et adsciscere debuisse; eas tamen notario maluimus tribuere quam Hieronymo, cuius de ratione scribendi longum est disserere.

---

[20] In quibusdam codicibus antiquis, velut Ak, huiusmodi scripturae haud raro inveniuntur; quae amanuensi tribuendae non videntur, sed probabilius ad traditionis italicae exemplaria quin etiam ad archetypum revocandae.

PROLOGUS SANCTI HIERONYMI

IN LIBRO HIEZECHIELIS PROPHETAE

INDEX CODICUM

PROLOGUS

C Cavensis, Abb. 1 (14), paulo post 850.
X Matritensis, Univ. Centr. 31, s. x.
Σ^{T} Matritensis, Bibl. Nat. Vitr. 13-1, ante 988.
Δ^{L} Legionensis, Capit. Cath. 6, a. 920.
Δ^{M} Matritensis, Academ. Hist. 20, ca 900.
Λ^{L} Legionensis, S. Isidori, a. 960.

Π^{L} Casinensis, Abb. 543, s. xi.

A (*Amiatinus*) Florentinus, Laurent., ca 700.
Φ^{E} Parisinus lat. 8847, ca 800.
Φ^{R} Parisinus lat. 3, ca 835.
Φ^{G} Londiniensis, Add. 10546, ante 843.
Φ^{P} Romanus, Abb. S. Pauli extra Muros, ante 875.

O Aurelianensis, Bibl. Civit. 17 (14), ca 800.
Θ^{H} Londiniensis, Add. 24142, ca 800.
Θ^{A} Aniciensis, Capituli, ca 800.
Θ^{M} Parisinus lat. 9380, ca 800.
Θ^{G} Parisinus lat. 11937, ca 800.

Y Monacensis lat. 14197, s. viii^{2}.
T Parisinus Nov. Acq. lat. 1586, ca 780.
S Sangallensis, Abb. 44, ca 760-781.
U Augustodunensis, Bibl. Civit. 2, s. viii ex.

M Ambianensis 8, s. ix inc.
Q Mediolanensis, Ambros. E. 26 inf., ca 850.

Γ^{A} Mediolanensis Ambros. E. 53. inf., s. x.
Ψ^{D} Vaticanus lat. 10511, ca 1100.

Ω^{M} Parisinus, Bibl. Mazar. 5, ante 1231.
Ω^{S} Parisinus lat. 15467, a. 1270.
Ω^{J} Parisinus lat. 16721, ca. 1250.

a Editio princeps, a. 1452(?).
g Editio Gobelini Laridii, a. 1530.
r Editio Roberti Stephani secunda, a. 1532.
e Editio Roberti Stephani quarta, a. 1540.
c Editio Clementis VIII, a. 1593.
m Editio Roberti Weber altera, a. 1975.

INCIPIT PROLOGUS HIEZECHIELIS PROPHETAE

Hiezechiel propheta cum Ioachim rege Iudae captivus ductus est in Babylonem, ibique his qui cum eo capti fuerant prophetavit, paenitentibus quod ad Hieremiae vaticinium se ultro adversariis tradidissent, et viderent adhuc urbem Hierosolymam stare, quam ille casuram esse praedixerat; tricensimo autem aetatis suae anno et captivitatis quinto exorsus est ad concaptivos loqui. Et eodem tempore, licet posterior, hic in Chaldea, Hieremias in Iudea prophetaverunt. Sermo eius nec satis disertus, nec admodum rusticus est, sed ex utroque medie temperatus. Sacerdos et ipse, sicut et Hieremias, principia voluminis et finem magnis habens obscuritatibus involuta. Sed et vulgata eius editio non multum distat ab hebraico; unde satis miror quid causae extiterit, ut si eosdem in uni-

---

Codd. CXΣ^{T} *etc.*

Tit. incipit prologus (+ in libro a; + in Λ^{L}, *cf.* E. Löfstedt, *Syntactica* II, Lund^{2} 1956, p. 250) (hi)ezec(i)elis prophetae (hiezechī proꝑ A; hiezechiel propheta M*) Λ^{L}Π^{L}AΦ^{R*G}SMQam; incipit prolecus U; inc. prol. ezechielis Ω^{SJ*} (*ut vid.*); inc. prol. in (hi)ezechielem prophetam Φ^{P}Ω^{M}; inc. prol. in ezechiel propheta Γ^{A}; inc. prol. in (ih)ezecielo propheta CX; inc. prol. iheronimi in hezechihel O^{2}; inc. prol. beati (sancti Φ^{E2}; *om.* Φ^{R2}) (g)eronimi presb(i)teri (*om.* Σ^{T}) in libro (librum Φ^{E2}Ω^{J2}; *om.* Φ^{R2}) (e)zec(i)elis (iezechiele Φ^{R2}) prophetae (*om.* Φ^{R2}) Σ^{T}Π^{L2}Φ^{E2R2}Ω^{J2}; inc. prologum ezecielis prophete iuxta (h)ebraicam ueritatem translatum a (+ beato Δ^{L}) iheronimo presb(y)tero (+ ad easdem quibus et supra Δ^{L2}) Δ; inc. praefatio de libro (de l. *om.* Θ^{G}) hiezechi(h)elis prophetae Θ^{HAMG}; inc. prephatio sancti hieronimi pbr̄i in hiezechechiel propheta Ψ^{D2} (*in ras. brev. spat.*); d. (*om.* re) hieronymi presbyteri (*om.* re) in (i)ezechielem prophetam (*om.* re) praefatio gre; eiusdem in ezechielem praefatio c; incipit (explicit Φ^{E2}) oratio hieremiae Φ^{E}; *tit. om.* O*YT.

1. ioachin Λ^{L}S^{2}ec | regem XΠ^{L}Φ^{E*R*G} O*YTS* | iudeae Θ^{HAMG} | captiuus *om.* S | ∼ ductus captiuus T*U | est *om.* S | 2. ibiq. + ** Δ^{M} | hiis Ω^{MS}a; iis ec; *praem.* cum Ω^{J*} | qui *om.* Θ^{M*}; + in Ω^{J*} | capti] capti(u)i XΔ^{LM*}Λ^{L}Φ^{ER*GP}YSU*QΓ^{A}Ψ^{D}Ωagrec; ducti Π^{L}; + ducti Λ^{L}QΓ^{A}Ψ^{D} | fuerant] erant Δ^{L*} | ∼ (fu)erant captiui Δ^{L} | prophetabit XΔ^{L*M} | 3. ad *om.* XΔ^{LM*}Φ^{E*R*GP}T^{2} | hieremiae] Δ^{M*}; iheremiam Δ^{LM2} | uaticinio X | uiderunt Γ^{A} | 4. hierosolymam] ierłm Ψ^{D} | ∼ urbem ierosol. adhuc g | casurum Θ^{H} | esse *om.* S | predixerant Δ^{M*}; predixerunt Δ^{M2} | 5. ∼ anno aetatis sue S | exorsum S*; exursus U* | est] et S* (*ut vid.*); *om.* Ω^{M} | 6. ad captiuos Γ^{A}Ω^{MS} | et] qui ex Q | posteriore T*; *praem.* ille Ψ^{D} | 7. hieremias in iudea *om.* SU* | serm* Θ^{M*} | nec satis] n****atis Θ^{M*} | nec (*1°*)] ut Ψ^{D} | desertus O*T*U*a; + est UΩ^{S*} | 8. admodum] ad modicum Ω^{S} | est *om.* SU* | ex *om.* Δ^{L} | utraque Q* | mediae Φ^{P}YM*Q; medię Δ^{L}Λ^{L}Π^{L}; medi S* | temporatus U | sacerdo*** Φ^{E*} | et] Q*; *om.* ΔΛ^{L}Q^{2}; ⟨et O | 9. ipse + fuit arec | et (*1°*)] Q*; *om.* Φ^{P}Θ^{G}USQ^{2}arec | ∼ sicut et ipse ΔΛ^{L} | magnis] magis Γ^{A} | 10. inuolutam Π^{L}; inuolut** Δ^{L*M*}; interpolata Γ^{A}. ¶ inuolutatum X | et] U*; *om.* U^{2}, | uulgate Δ^{LM*} (*ut vid.*) | 11. hebraico] ieremia Ω^{M} | satis] *praem.* non ec | miror] minor Q* | causae] T*; causa T^{2} | ut] U*; est U^{2}, *ut vid.*; *praem.* quod O | in *om.* ΔΘ^{A*}Ψ^{D}.

versis libris habemus interpretes, in aliis eadem, in aliis diversa transtulerint. Legite igitur et hunc iuxta translationem nostram, quia per cola scriptus et commata, manifestiorem sensum legentibus tribuit. Si autem amici mei et hunc subsannaverint, dicite eis quod nemo eos compellat ut scribant; sed vereor ne illud eis eveniat, quod graece significantius dicitur, ut vocentur *φαγολοίδορoι*.

EXPLICIT PROLOGUS

Codd. CXΣ^{T} *etc.*

12. haberemus $\Delta^{L*M*}\Theta^{HAM*G}U^{2}$ | interpretes] interpraeter Θ^{HM} | eadem *om.* S† ; + et Ω^{S} | diuersis M*, *ut vid.* | transtulerint] Δ^{M*} T*; transtulerunt $\Pi^{L}A*\Phi^{G*}T^{2}U\mathfrak{a}$; transtulerant $\Delta^{M2}O*$ | 13. igitur] iterum A | hunc] hanc Φ^{E*}(*ut vid.*)S* | quia] qui Λ^{L}; quoniam $\Omega^{S}\mathfrak{arec}$ | cola] Θ^{G*}; colam Δ^{L*M*}; cuda S*, *ut vid.*; scola Θ^{G2}; loca Φ^{G*} | 14. scriptus + est Δ^{L*}(*ut vid.*)$^{M*}O*\Theta^{HAM*G*}T*SU\Gamma^{A}\Psi^{D}$ | et *om.* U* | commota $X\Delta^{L}A*\Phi^{E*}\Theta^{AG*}U^{2}\Gamma^{A}$; commuta S*U* | manifestatiorem $\Phi^{P}Q$; mane festi iborem U* | legent.] U*; intellegentibus $\Delta^{LM*}\Lambda^{L}\Theta^{HG*}U^{2}$ | ∼ legent. sensum trib. $\Omega^{S}\mathfrak{agrec}$; ∼ leg. tr. sensum Ω^{J} | 15. mei] nostri Ω^{M} | et *om.* Q | subsannauerunt $\Lambda^{L*}\Omega^{SJ*}\mathfrak{a}$; subsauerit S* | dicite] dicitis T^{2}; dicetis $\Phi\Omega^{MS}$ | eis] illis $C\Lambda^{L}\Pi^{L}O\Theta^{AM}Y$ T*SUQ$\Gamma^{A}\Psi^{D}$ | eos compellat] et sc̄o pellat Ψ^{D} | eos] illos $\Sigma^{T}STU*$ | conpellit $X\Gamma^{A}$; conpellatus Δ^{M*} | 16. ut *om.* Δ^{M} | scribant] Y*; scripta (scriptura Ψ^{D}) mea legant $\Pi^{L}AY^{2}Q$ $\Psi^{D}\mathfrak{m}$, *cf. Prolegom., p.* LXVII | eis] illis A*; eos $\Lambda^{L*}S*$; *praem.* in $\Pi^{L}Q\Gamma^{A}$ | ueniat $\Delta^{L}O$ $\Theta^{M}Q\Gamma^{A}$ | greci S | significant** O* | 17. ut uocentur] T^{2}, *ut vid.*; uocentur Λ^{L*}; uocetur Q; *om.* $\Sigma^{T}\Lambda^{L2}T*SU$; + quod Ω^{SJ} | *ΦΑΓΟΛΟΙΔΟΡΟΙ* = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{ER2GP}O\Theta^{M}T^{2}\mathfrak{gcm}$; *ΦΑΓΟΛΟΔΟΡΟΙ* Θ^{G*}; *ΦΑΓΟΛΟΙΔΟΡΙ* $\Phi^{R*}\Theta^{G2}$; *ΦΑΓΟΛΥΔΟΡΟΙ* AQ; fagolidori $\mathfrak{a}$; fagolidore Δ^{M2}; *ΦΑΤΟΛΥΔΟΡΙ* X; *ΦΑΓΟΛΟΥΔΟΡΙ* M^{2}; *ΦΑΓΟΔΟΙΔΟΡΟΙ* Y; *ΦΑΓΟΛΟΙΛΟΡΟΙ* $\Theta^{H}\Psi^{D}$; *ΦΑΤΟΛΟΙΑ ΟΡΟΙ* Γ^{A}; *ΦΑΓΟΛΙΔΟΡΟC* Ω^{M}; *ΦΑΓΟΔΟΡΙ* M*; *ΦΑSΟΔΟΙΡΟΙ* T*; *ΦΑSΟΔΟΙΡΟΤ* U; masodiopoi S; q̄d (*pro Φ*) *ΑΓΟRΑΛΟΙΔΟΡΙ* Ω^{S}; q̄d (*item pro Φ*) *ΑΓΟRΙΔΟRΙ* (*ex ΑΓΟRΙΑRΙ*) Ω^{J2}; philoloedori $\mathfrak{re}$, *ex Erasmi coniectura*; *om.* $\Delta^{LM*}\Theta^{A}$(*spat. vac. rel.*); *praem.* fagolioli O^{2}(*alt.* oli *in ras.*); + id est fagoloidoroi Θ^{M}; + id est fagolidori Θ^{HG*}; + hoc est manducantes senecias AY$\mathfrak{m}$; + quod est manducantes senecias (sannas $\mathfrak{t}$) $\mathfrak{agc}$; + id est manducans senecias Θ^{G2}; + hoc est manducans senecias (synecias Q) OMQΩ^{M}; + quod est manducans senecias Ψ^{D}; + hoc est fagolydoros (fagolidorus Φ^{E}) hoc est manducans (manducantes T^{2}) senecias (sinantias Φ^{E2}, *in ras.*) ΦT^{2}; + phagolidoros (id est phabolidori Ω^{S}) hoc est apud nos manducans senecias (sene Ω^{S}) Ω^{SJ}; + hoc est uua amara T*. ¶ fagolidori $\Phi^{E2}Y^{2}$; fagoli dore Y*; fagolidoroi Q^{2}: fagolilidoroi Q*; fagoli doroi uel fagoli doros M; a[=alcuinus?] hoc est manducans senicias Θ^{M}, *cf. Prolegom., p.* LXVII.

Subscr. explicit prolo(g)us = $X\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{G}O$ $ST^{2}MQ\Omega^{MJ}\mathfrak{m}$; explicuit prologus Φ^{RP}; explic̄ prologus $A\Phi^{E}$; expl(i)cit pr(aef)atio $C\Theta^{HAMG}$ U$\Gamma^{A}\Psi^{D}$; + iheronimi C; + iheronimi pr̄sbri iuxta ebreum Δ^{M}; + eiusdem Θ^{G}; + hiezechi(h)elis prophetae $A\Phi^{R*}$; + hieronimi p̄bi in hiezechiele propheta Φ^{R2}; *sine subscr.* $\Sigma^{T}YT*\Omega^{S}\mathfrak{agrec}$.

CAPITULA SIVE TITULI

LIBRI HIEZECHIELIS

INDEX CODICUM

1

Series A

Forma a

S Sangallensis[1], Abb. 44, ca 760-781.
M Ambianensis 8, s. IX inc.
G Bruxellensis II 2525, s. XII.
Γ^{A} Mediolanensis, Ambros. E. 53. inf., s. X.
Γ^{E} Mediolanensis, Ambros. B. 57. inf., s. XII.
Γ^{F} Mediolanensis, Ambros. B. 28. inf., s. XII.
Γ^{K} Mediolanensis, Ambros. D. 532. inf., s. XII.
Γ^{L} Mediolanensis, Ambros. E. 51. inf., s. XII.
P Vaticanus, S. Petri C 92, s. XI.
K Casinensis, Abb. 508, s. XIII.
Ψ^{J} Vaticanus, Barber. 588, s. XII.
Ψ^{M} Venetus, S. Marci Z. 1 (1949), s. XII.
Ψ^{X} Vaticanus lat. 4220, s. XII.
Ψ^{Z} Romanus, Casanat. 722, s. XII.

Forma b

A (*Amiatinus*) Florentinus, Laurent., ca 700.
Θ^{S} Stuttgardiensis H.B. II 16, s. VIII ex.
Q (*Bobbiensis*) Mediolanensis, Ambros. E. 26. inf., ca 850.
Π^{L} Casinensis[2], Abb. 543, s. XI.
Π^{M} Casinensis, Abb. 571, s. XI.
Π^{F} Casinensis, Abb. 557, s. XII med.
Π^{V} Romanus, Vallic. B. 7, s. XII.
F Vaticanus, Ottob. 329, s. XIII.
V Romanus, Vallic. D. 8, s. XII ex.

De serie Aa in parte Donati confecta ac de retractatione Ab, cf. vol. XIII, p. 9. De necessitudinibus autem seriei Aa cum distinctionibus in codice 175 saec. V per litteras grandiores notatis, cf. Prolegomena supra, p. XIX-XX.

2

Series B

X (*Complutensis*[1]) Matritensis, Univ. Centr. 31, s. X.

3

Series C

J Parisinus lat. 16267, s. XIII.

---

[1] In Codice S, capitula 2, 3, 4, 20, 21, 23, 24, 25, 29, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 44, 48, 49, 50, 51, 58, 59 inveniuntur et in ipso libri Hiezechielis contextu; quae capitula littera S^{b} designantur, dum capitula initio libri inscripta littera S^{a} distinguuntur.

[2] In codice Π^{L}, capitula in corpore libri Hiezechielis dispertiuntur.

4

Series D

U Augustodunensis, Bibl. Civit. 2 (S. 1), s. VIII ex.

APPENDIX

5

Notae marginales codd. Δ^{LB}

Δ^{L} Legionensis, Capit. Cath. 6, a. 920.
Δ^{B} Burgensis, Seminarii, s. X.

CAPITULA LIBRI HIEZECHIELIS PROPHETAE

I

SERIES *A*

Forma a

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

i. Visio quattuor animalium (1, 1).

ii. Visio rotarum (1, 15).

iii. Visio throni Dei et imaginis Dei super thronum (1, 26).

iiii. Dominus mittit prophetam ad populum ut revertantur ab erroribus suis (2, 3).

v. Ubi cibatur propheta volumine libri a Domino (3,1) et mittitur ad filios Israhel sedentes in captivitate (3, 4).

vi. Quod prophetam sive sacerdotem omni facinoroso facinora

Forma b

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

i. Visio quattuor animalium (1, 1)
et rotarum (1, 15).

ii. Visio throni Dei et imaginis eius super thronum (1, 26).

iii. Dominus mittit prophetam ad populum ut revertantur ab erroribus suis (2, 3).

iiii. Ubi cibatur propheta volumine libri a Domino (3, 1) et mittitur ad filios Israhel sedentes in captivitate (3, 4).

v. Quod propheta sive sacerdos omni facinoroso peccanti ad-

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

Incipiunt capitula $S^{a}MG\Gamma^{AF}PK\Psi^{JZ}$; + hiezechiel propheta (-tae S) $S^{a}MP$; + in iezechihel propheta Ψ^{X}; + libri hyezechielis prophete $\Gamma^{E}\Psi^{J}$. *Deest* Ψ^{M} *usque ad cap.* 4 (prophetam). *Numeros om.* $S^{b}K$.

1. *capit. om.* $S^{b}\Psi^{J}$ | 2. (1. Ψ^{J} *et sic deinceps usque ad* 4) | 3. thronis P | 4. ~ mittit dominus Γ^{AF} | populum — 5. propheta *om.* Ψ *per homoeot.* | reuertatur Γ^{K} | ab erroribus G^{2} *in ras.* | 5. (6. Γ^{L}) *capit. om.* S^{b} | uolumini Ψ | a domino] dño $\Gamma^{A}\Psi^{J}$; duo Ψ^{MXZ} | et mitt.] emittitur Γ^{F} | ad filiis S^{a*} | captiuitatem $\Gamma^{AL}P\Psi^{JXZ}$ | 6. (4. Ψ^{J} *et sic deinceps usque ad* 10) *capit. om.* S^{b} | propheta $M\Gamma^{A}$; *praem.* ad M* | siue] sine Ψ^{JZ}; *om.* G* | omnia Γ^{E} | facinoroso] facinoro M; facinorosa Ψ^{JXZ} | facinara Γ^{F}; facinera MP; *om.* Ψ^{M}.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$

Deest Θ^{S} *usque ad cap.* LXXI *evanueruntque numeri marginales, ultimo excepto.*

Incipiunt tituli A; incipiunt capitula $Q\Pi^{MFV}F$ + eiusdem libri V; *sine tit.* Π^{L}, *qui titulos capitulis ipsius libri intermixtos praebet, numerosque omittit; item numeros om.* V.

1. uisi Π^{M*} | 2. throni] thronis Π^{L}; thronum Q | 3. propheta Π^{L} | reuertatur ΠF | ab err. suis *om.* Π | suis *om.* FV | 4. cib.] curabatur Q | et — captiuitate *om.* Π | captiuitatem QFV; + pessimam F | 5. facinoroso] facinoris V | peccanti] peccati Π^{L}.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}MXZ$

eius adnuntiare oporteat (3, 17) ut desinat et vivat ne sanguinem eius Dominus requirat ab eo (3, 18) quod si non audierit periet in suo facinore (3, 19) similiter et de iusto si peccaverit (3, 21).

VII. Ubi iterum in campo visus est Dominus prophetae (3, 22) et mittit eum ad populum cum praeceptis (3, 27).

VIII. De latere super quem propheta iussus aedificavit Hierusalem in signum (4, 1) ut de diebus quibus dormivit duobus lateribus suis propheta in signum civitatis et populi (4, 4).

VIIII. Ubi propheta iubetur panem in pondere manducare (4, 10) fimo coctum (4, 15) in signum populi futuri pro peccatis et aquam in mensuram bibere (4, 16).

X. Ubi propheta accepit ma-

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

nuntiare oporteat (3, 16) ut desinat et vivat ne sanguinem eius Dominus ab eo requirat (3, 18) quod si non audierit periet in suo facinore (3, 19) similiter et de iusto si peccaverit (3, 21).

VI. Ubi in campo visus est Dominus prophetae (3, 22) et mittit eum ad populum cum praeceptis (3, 27).

VII. De latere super quem propheta iussus depinxit Hierusalem in signum (4, 1) et portavit iniquitatem populi CCCXC diebus (4, 5).

VIII. Ubi propheta iubetur panem in pondere manducare (4, 10) fimo boum cocto (4, 15) in signum populi futuri et aquam in mensuram bibere (4, 16).

VIIII. Ubi propheta accepit

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}MXZ$

oportet + ei P | desinat et] desinentur Γ^{E} | uiuat] mittat Γ^{KL} | ne — peccauerit *om.* Ψ^{c} | sanguine Γ^{EL} | dominus *om.* S^{a} | quod (2°)] *praem.* VII Γ^{FKL} | audierint P | periet — facinore *om.* K† | periit K; peribit Γ^{F} | in] et M; *om.* S^{a} | peccauit Γ^{E} | 7. (8. Γ^{FL} *et sic deinceps usque ad* 18) *capit. om.* S^{b} | de latera M | prophete M | iussus] missus K | edificauit S^{a}*; (ę)dificat GK; edificare S^{a2}; edifitium Γ^{F}; | signum (1°) + ciuitatis et populi Γ^{K}, *cf. infra* | ut] S^{a}*; et $S^{a2}G\Gamma^{K}PK\Psi^{M}$, *lectio facilior, forsitan recta* | de *om.* $\Gamma^{L}\Psi^{c}MX$ | dormiunt Ψ^{M}; + in Γ^{K} | prophetam M; prophetas Ψ^{c}; prophetet Γ^{AEFL} | in *om.* $\Psi^{c}JMZ$ | ∼ in signum proph. Γ^{K} | ciuitas $\Psi^{c}XZ$; ciuita' Ψ^{M} | ∼ in signum ciu. et pop. propheta K* | 9. *capit. om.* S^{b} | prophetae $\Psi^{J}MZ$ | iuventur $P\Gamma^{E}$ | pane $P\Psi^{c}JXZ$ | inpondere Ψ^{J}; inponere P | funo Γ^{K} | cocto $S^{a}MG$; cetum Γ^{E} | in signo $S^{a}\Psi^{c}JMZ$ | pro peccatore Ψ^{J}; peccatore $\Psi^{c}MXZ$ | et *om.* Ψ^{c} | aquam] quam P | (men)suram bibere Ψ^{J2} *in ras.* | mensura $M\Gamma^{FK}$ | bib.] habere Γ^{L} | 10. *capit. om.* S^{b} | prophetam Γ^{FL} | accipit Ψ^{cZ}; accipiat Ψ^{M} | machera $\Psi^{c}MX$; macheriam $S^{a}*M\Gamma^{FL}K$.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

adn. oporteat] adnuntiet F; ad nuntii V | oportet Π^{FV}; opor̄t Π^{M} | ut — peccauerit *om.* ΠFV | sanguine A | 6. dominus *om.* Π^{L} | cum p̄cipitio F; p̄cipitii V; *om.* Π | 7. quem] quod Π^{V} | ∼ iussus propheta $\Pi^{FLM}FV$ | depinxi Π^{L} | in signum — diebus *om.* Π | in *om.* F | et — diebus *om.* F | 8. fimo — bibere *om.* Π | coctum F | in signum — futuri *om.* F | 9. prophetam Π^{L}.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

cheram super novaculam tonsoris acutam (5, 1) ut raderet caput suum et barbam et daret eam igni et vento et sparsioni in interitu populi signum (5, 2).

XI. Pro idolis diversis plagis percussum populum in fame et gladio et dispersione (5, 8).

XII. Pro idolis traditos Iudaeos diversis malis (6, 1).

XIII. Hic dicit: qui possidet non gaudeat et venditor non fleat (7, 12).

XIIII. Argentum eorum abicietur et aurum eorum non liberabit eos (7, 19).

XV. Sermo Domini super prophetam et super sacerdotes et seniores (7, 26) et super regem et magistratus (7, 27).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

machera acuta (5, 1) ut raderet caput suum et barbam et spargeret vento in interitu populi signum (5, 2).

X. Pro idolis percussum populum fame et gladio et dispersione (5, 8).

XI. Pro idolis traditos Iudaeos in diversis malis (6, 1) et destruxit Dominus delubra eorum ante eos (6, 6).

XII. Hic dicit: qui emit non gaudeat et venditor non defleat (7, 12) de tribus plagis (7, 15) et in capitibus Iudaeorum calvitium (7, 18).

XIII. Argentum eorum et aurum eorum non liberabit eos (7, 19).

XIIII. Sermo Domini super prophetam et super sacerdotes et seniores (7, 26) et regem et principes (7, 27).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

nouacula S^{a}; noaculam Ψ^{J} | ut *om.* Ψ | traderet M; uaderet Γ^{K} | dare Ψ; traderet K | ea Ψ | spartione MG; spartionem S^{a}; sparsionis P; sparsionii Γ^{FK} | interitum $P\Gamma^{F}$; introitu Ψ | pop. sig. *om.* Ψ | populi] prelii Γ^{F}; + in K | 11. (*num. om.* Ψ^{J}) *capit. om.* S^{b} | ~ plagis diuersis Γ^{K} | perculsum Γ^{E} | populum *om.* G* | fame] flamma M; *praem.* in Ψ^{J} | et (1°)] in Γ^{L} | gladium S^{a}*M | dispersionem S^{a}*M$\Gamma^{E}\Psi$ | 12. (9. Ψ^{J} *et sic deinceps usque ad* 52) *capit. om.* S^{b} | malis Γ^{AL} | 13. *capit. om.* S^{b} | sic dicit Γ^{K}; *om.* Γ^{E} | hęc G | possedit MGK; possedet S^{a}; possident Ψ | non (1°) *om.* Ψ | gaudeant Ψ^{MX} | uindetur S^{a}*M; *praem.* qui M | fleuit Ψ^{JMZ} | 14. *capit. om.* S^{b} | abiecetur Ψ^{M} | eorum (2°) *om.* Γ^{E} | non *om.* P | liberauit SKΨ | 15. *capit. om.* S^{b} | propheta PΨ^{JZ} | super (2°) *om.* S^{a} | et super regem *om.* Ψ^{MXZ} | reges $S^{a}\Gamma^{F}P$; regie ne $\Gamma^{K\dagger}$; gentes Ψ^{J} | et magistros Ψ; et magī $\Gamma^{E}P$; *om.* S^{a}MGK.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

macheram ΠF; macera AV | acutam ΠF | ut — signum *om.* Π | ut rad.] et radere F; et radet V | barba A | et spargeret — signum *om.* FV | 10. et dispersionem Q; *om.* ΠF | 11. et destr. — eos *om.* Π | eorum ante eos *om.* FV | 12. dicit *om.* ΠF | fleat Π^{L} | de tribus — caluitium *om.* ΠFV | 13. eorum (*bis*) *om.* F | et aurum eorum *om.* V | et *om.* A* | liberauit AΠ^{L}F | 14. prophetas Π | super (2°) *om.* Π^{V} | et reg. et princ. *om.* Π | principem FV.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

XVI. Visio similitudinis claritatis Dei (8, 1) et sermo Domini ad prophetam super populum pro idolis (8, 5).

XVII. De septuaginta senioribus operantibus facinora idolis (8, 8).

XVIII. De mulieribus plangentibus pro idolis (8, 14).

XVIIII. De viginti quinque viris domus Iudae adorantibus solem (8, 16).

XX. Ubi misit Dominus angelos ad vastationem populi in Hierusalem (9, 2) et dixit: a sanctis meis incipite (9, 6).

XXI. Orat propheta pro vastatione populi (9, 8) et non auditur (9, 9).

XXII. De viro qui accepit carbones de medio rotarum et Cherubin (10, 2).

XXIII. De similitudine claritatis Dei et Cherubin (10, 6) et quattuor rotis (10, 9).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

XV. Visio similis claritatis Dei (8, 1) et sermo prophetae ad populum pro idolis (8, 5).

XVI. De septuaginta senioribus operantibus facinora (8, 7).

XVII. De mulieribus plangentibus idola (8, 13).

XVIII. De viginti quinque viris domus Iudae adorantibus solem (8, 16) et vasa interfectionis tenentibus (9, 2).

XVIIII. Ubi misit Dominus angelos vastare Hierusalem (9, 2) et ut a sanctis eius inciperent (9, 6).

XX. Orat propheta pro vastatione populi (9, 8) et non auditur (9, 9).

XXI. De viro qui accepit carbones de medio rotarum et Cherubin (10, 2)
et similitudine claritatis Dei (10, 4) et quattuor rotis (10, 9).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

16. *capit. om.* S^{b} | sim.] multitudinis K | dei et sermo *om.* $\Gamma^{A\dagger}$ | et ad prophetas sermo domini Ψ | ad propheta P | pro idolum Ψ^{J2}; *om.* Ψ^{J*MXZ} | 17. (7. Γ^{K} *et sic deinceps usque ad* 72) *capit. om.* S^{b} | LXX] XX $M^{*}\Gamma^{L}$ | uiginti Γ^{F} | orantibus $S^{a}M\Psi^{M*}$; *om.* P | facin. id.] abhominationes in obscuro GK | (i)dol $\Gamma^{F}\Psi^{M}$; pro idolis $P\Gamma^{K}$, *cf. capit. super. et seq.*; pro idolum Ψ^{J2} | 18. *cap. om.* $S^{b}\Gamma^{L}$ | 19. (*sic et* Γ^{L}; 20. Γ^{F} *et sic deinceps usque ad* 37) *capit. om.* S^{b} | XXV] XX Γ^{A}; XXX P; LXXV Ψ^{MZ} | uiros Ψ | adorantibus solem in domibus iude K | iudee Γ^{E} | adornantibus P | 20. ~ dominus misit P | angelum Γ^{E*} (*ut vid.*) Ψ | in *om.* Γ^{FL} | et — incipite *om.* S^{b} | ad sanctis Ψ | meis inc.] pro (i)dolum Ψ^{MZ} | 21. pro] quod Ψ^{M} | auditor Ψ^{JZ}; audierunt Ψ^{M} | 22. (*num. om.* Ψ^{MZ}) *capit. om.* S^{b} | de (2°)] in Ψ | et cherubin *om.* Ψ | 23. (22. Ψ^{MZ} *et sic deinceps usque ad* 53 *et* 101) *capit. om.* Γ^{L} | caritatis Γ^{F} | dei *om.* S^{ab} | et (1°) + de $\Gamma^{FK}P\Psi$ | et qu. rot. *om.* Ψ | et (2°) + de $\Gamma^{AFK}P$ | rotis *om.* Γ^{E}.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

15. ~ clar. dei similis Π | prophetae — idolis *om.* FV | et prophetae Π^{L} | pro idolis *om.* Π | 16. seniores Π^{L} | 17. idolis Q, *forsitan recte, cf.* Aa; idoli Π^{M} | 18. uiros Q | domo V* | domo iuda F | et — tenent. *om.* ΠF | tenentes Q | 19. ubi — incip.] de sex uiris qui ueniebant de uia portae superioris et de uiro lineis uestito F | et — incip. *om.* Π | 20. erat F | audit V | 21. accipit A* | et cherubin — rotis *om.* Π | et simil. — rotis *om.* FV.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

XXIIII. Sermo Domini super principes Israhel pro eorum iniquitatibus (11, 2) quod ipsi essent carnes et Hierusalem olla (11, 7).

XXV. Ubi iterum vidit propheta claritatem Domini (11, 22) et factus est ad eum sermo Domini (12, 1).

XXVI. Praecepit Dominus ut propheta vasa captivitatis acciperet (12, 3) et fosso pariete nocte exiret de civitate (12, 5) quo esset exiturus populus in captivitatem (12, 11).

XXVII. Edet panem propheta cum dolore et bibet aquam tribulationis (12, 17) ut sic populus captivatus pateretur (12, 19).

XXVIII. Irascitur Dominus populo dicenti: elongabunt dies et periet visio (12, 21) ideoque Dominum locutum omnia et fecisse (12, 25).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

XXII. Sermo Domini super principes Israhel (11, 2) quod ipsi essent carnes et Hierusalem olla (11, 7) et de morte Feltiae (11, 13).

XXIII. Ubi iterum vidit propheta claritatem Domini (11, 22) et factus est ad eum sermo eius (12, 1).

XXIIII. Praecepit Dominus prophetae ut vasa captivitatis acciperet (12, 3) et fosso pariete nocte exiret de civitate (12, 5) quo populus exiturus esset in captivitate (12, 11).

XXV. Edet panem propheta et aquam bibet in tribulatione (12, 17) ut sic populus in captivitate potaretur (12, 19).

XXVI. Irascitur Deus populo dicenti: elongabunt dies et periet visio (12, 21).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{(A)EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A} (*a cap.* 26)

24. principi G† | israhel *om.* G* | pro *om.* Ψ^{M} | quod — olla *om.* $S^{b}\Gamma^{E}$ | ipse P | essent carnes *om.* Ψ^{Z} | carnes *om.* Ψ^{J} | et hier. *om.* Ψ^{M*} | et *om.* ΓP | ollam Γ^{KL}; loda Ψ^{J}; *om.* Ψ^{MXZ} | 25. (24. Γ^{L}) prophetam S^{a}; prophetas Ψ^{JZ} | ∼ propheta uidit Ψ^{MX} | et — sermo domini *om.* S^{b} | ad eum sermo domini *om.* Γ^{E}; sermo domini Γ^{L}; ∼ ad eum s.d. est Γ^{K} | 26. *capit. om.* S^{b} | reciperet $S^{a}MGK$; accipere Ψ^{J} | et — captiu. *om.* Γ^{E} | et] ex P | fossa $S^{a}MG*$ | nocte *om.* Ψ^{MZ} | quo — captiu. *om.* M | quo] *legi nequit* S*; quod $\Gamma^{FKL}\Psi$ | esset + unus Γ^{KL} | exituros Ψ^{J}; *om.* S^{a} | populi Ψ^{JZ} | in] ad $S^{a}GK$ | captiuitate Ψ^{Z} | 27. *capit. om.* S^{b} | edit $G\Gamma^{EK}$ | prophetam Ψ^{M} | bibit $G\Gamma^{EK}\Psi^{JZ}$ | tribulati Γ^{E} | ut — pater. *om.* Γ^{E} | ut] et $M\Gamma^{FKL}$ | sic] sit Ψ | populis Γ^{K} | captiuitatis Ψ^{MZ}; captiuitas Ψ^{J} | paretur $\Gamma^{K}P$; pariter Γ^{FL}; *om.* Ψ | 28. *capit. om.* S^{b} | dominus] deus $\Gamma^{EF}P\Psi$ *cum* Ab, *forsitan recte* | populi M | dicente $S^{a}\Psi$ | elongabuntur Γ^{FKL}; et longabunt $S^{a}M$ | peribit K; perit Γ^{E}; perient Ψ^{Z} | uisio — fecisse *om.* Γ^{E} | dominum] deum Ψ^{M}; *om.* G* | locuturum P | omnia] ori Γ^{K} | fecisset Ψ; fecisses Γ^{L} | ∼ et fecisse omnia $K*\Psi^{M}$.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

22. quod — feltiae *om.* ΠFV | ipsi *om.* A† | 23. ∼ proph. uidit V | domini] dei FV | et — eius *om.* ΠFV | 24. prophetae *om.* Π^{F} | ut] quod FV | uasa *om.* Π^{L} | captiuitatis *om.* Π | accepit F; acceperit V | et fosso — captiuitate *om.* ΠFV | 25. ∼ proph. panem Π | bibit Q; *om.* Π | ut — potaretur *om.* ΠFV | portaretur Q | 26. irascetur FV | elongabuntur FV; elongabitur Π | et periet uisio *om.* Π | peribit F; periit V; pariet Q.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

xxviiii. Sermo Domini super pseudo prophetas quos non misit Dominus (13, 1).

xxx. Sermo Domini super feminas falsas prophetantes (13, 17).

xxxi. De iusto et iniquo iudicium Domini (13, 20).

xxxii. Sermo Domini super viros Israhel pro abominationibus suis et iniustitiis (14, 2).

xxxiii. Ut convertatur homo a peccatis malis ad Dominum (14, 6) quia Dominus novit corda hominum (14, 7).

xxxiiii. De propheta errante (14, 9).

xxxv. Si fuerint tres viri Noe Danihel et Iob in terra quae peccaverit (14, 12) non posse per eos liberari peccatores (14, 16) sed ipsos solos salvari a fame bestiis et gladio (14, 20).

xxxvi. Sermo Domini super vitem Hierusalem infructuosam (15, 1).

Codd. $A\Theta^{s}Q\Pi^{LMFV}FV$

xxvii. Sermo Domini super pseudo prophetas quos non misit Dominus (13, 1).

xxviii. Sermo Domini super feminas falsa prophetantes (13, 17) et de iusto et iniusto viro (13, 22).

xxviiii. Sermo Domini super viros Israhel pro abominationibus suis (14, 1)
admonet eos Dominus converti a peccatis (14, 6)
quia ipse novit corda hominum (14, 7).

xxx. De propheta errante (14, 9).

xxxi. Si fuerint Noe Danihel et Iob (14, 12) non posse per eos liberari peccatores (14, 16) sed ipsos tantum salvari a bestiis fame et gladio (14, 20).

xxxii. Sermo Domini super vitem Hierusalem infructuosam (15, 1).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A}

29. prophetis Ψ^{M} | quos] quod $P\Psi$ | dominus *om.* Γ^{E} | 30. super + po Γ^{L}† | ~ falsas feminas Γ^{F} | 31. iniquo] impio K; + et P | iudi(c)io $G\Gamma^{FKL}$ | dei $\Gamma^{E}K$ | 32. *capit. om.* S^{b} | israhel] yrłm Γ^{K} | iniustiis P; iniustis Γ^{L}; *om.* Γ^{E} | 33. (12. P†) conuertat M | peccatis + suis Γ^{K} | nouit — hominum *om.* Γ^{E} | nouit *om.* Ψ | hominum] omnium Ψ | ~ (hominum) corda $P\Psi$ | 34. de *om.* P | 35. quae] qua Ψ^{M} | peccauerit — gladio *om.* Γ^{E} | peccauerint $\Gamma^{F}\Psi$; peccauerunt S^{a}; + et S^{b} | possent Ψ^{Z} | super eos Γ^{F}; *om.* Ψ | liberare $S^{a}M\Psi^{JZ}$; libera Ψ^{M}; + eam Ψ | peccatorem SG | sed — gladio *om.* S^{b} | ipso Ψ^{J} | solus $S^{a*}\Psi^{JZ}$; *om.* Ψ^{M} | saluare S^{a*} | bestiis *om.* Ψ; *praem.* et Γ^{FKL} | et gladiis P; *om.* Ψ | 36. (*num. om.* Γ^{L}) *capit. om.* S^{b} | uit(ę) $P\Psi$ | fructuosam hierłm P.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{s}

27. pseudos F; *om.* Π^{F}† | quos — dominus *om.* FV | 28. feminas — 29. super *om.* Π *per homoeot.* | feminas falsa] falsas prophetas V; prophetas de corde suo F | 29. sermo dom. super *om.* Π, *cf. supra* 28 | admonet — hominum *om.* ΠFV | 30. (29. Π^{MFV}) errante + 30. sermo domini super feminas (f Π^{M}, *per compendium*) falsa (falsas Π^{LV}) prophetantes (prophetas Π^{V}) Π, *cf. supra* 28. | 31. *cap. om.* Π^{L*}; si — iob *add.* Π^{L2} | non — gladio *om.* Π | peccatores — gladio *om.* FV | ipsi Q | 32. infructuosam *om.* F.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

XXXVII. Increpatio Domini super Hierusalem pro idolis (16, 1).

XXXVIII. Hic dixit: mater vestra Cethea et pater Amorreus (16, 45) et soror vestra Samaria (16, 46).

XXXVIIII. Iustificat Dominus peccata Sodomorum et Samariae super peccata Israhel (16, 48).

XL. De ecclesia significat hoc loco (16, 59).

XLI. Quod Hierusalem et magistratus traderentur regi Babyloniae pro peccatis (17, 11) et reliqui in gladio caderent et in dispersionem mitterentur (17, 21).

XLII. Promissio populi novi ex gentibus (17, 22).

XLIII. Hic dixit humiliare excelsum et humilem exaltare (17, 24).

XLIIII. De uva acerva et quod non pater pro filio non filius pro

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

XXXIII. Increpat Dominus Hierusalem pro idolis et adulteria (16, 1).

XXXIIII. Hic dicit: mater vestra Cetthea et pater vester Amorreus (16, 43) et soror vestra Samaria et Sodoma (16, 46)
quae sunt iustificatae quam Israhel (16, 48).

XXXV. De parabola aquilae id est ecclesiae (17, 1).

XXXVI. Quod Hierusalem traderetur regi Babyloniae (17, 11) et reliqui gladio caderent et in dispersionem mitterentur (17, 21).

XXXVII. De promissione populi novi ex gentibus (17, 22).

XXXVIII. Hic dicit humiliari excelsum et humilem exaltari (17, 24).

XXXVIIII. De uva acerva (18, 1) et de patre iusto et filio impio

---

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A}

37. (36. Γ^{L} *et sic deinceps usque ad* 50) de increpatione Γ^{FKL} | pro idolum Ψ^{Z} | 38. (40. Γ^{F}) *capit. om.* S^{b} | hic] sic Γ^{F} | mater] p Ψ^{M}† | pater + uester $G\Gamma K\Psi$ | amorreos P; amorreum Ψ^{MXZ}; morreum Ψ^{J} | et soror u. samaria *om.* Γ^{E} | 39. (40. Γ^{F} *et sic deinceps usque ad* 41) iustificat + impium Ψ^{MX}; + impius Ψ^{JZ} | samaria S^{b}† | super — isr. *om.* Γ^{K} | pecc. isr. *om.* Γ^{E} | 40. (xxxv. G†) significa Γ^{F}; significant Ψ | och loco Ψ^{J2} *in ras.* | 41. et (1°) *om.* Γ^{F} | magistratos tradiderunt P | bab. — mitter. *om.* Γ^{E} | bab(i)lonis GK; babilonia Ψ^{J}; babylone Γ^{L} | et reliqui — mitter. *om.* S^{b} | cadent Ψ^{M} | et (3°) *om.* PΨ | mitterentur *om.* Ψ | 42. (*ita et* Γ^{F} *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | ∼ noui populi K | ex] et S^{a}* | 43. *capit. om.* S^{b} | hic] sic Γ^{K} | excelsam P | humile exaltatur Ψ | 44. de (1°) *om.* P | uua] uia $\Gamma^{EF}\Psi^{Z}$ | pro filios PΨ^{J2} (*in ras.*) | non (2°)] nec GKΨ^{MZ} | filius] Ψ^{J}*; filios $S^{b}\Psi^{J2Z}$*.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

33. et adulteria *om.* ΠFV | et *om.* A | 34. uestra (1°)] tua Π | cethea F | uester] tuus Π | et soror — israhel *om.* ΠFV | soror] sor Q | 35. parabole Π^{F}* | id est ecclesiae *om.* Π | ecła Q; eccłam V | 36. tradetur FV | babylonis $\Pi^{MFV}FV$; babyloni Π^{L} | et rel. — mitterentur *om.* ΠFV | dispersione Q | 37. noui + et A | 38. *totum capit. expunxit* F^{2}; *num. om.* F | hic *om.* F* | excelsum] excelsa Π^{MFV}; excelsam Π^{L} | humilem] humilia Π | 39. (38. F *et sic deinceps usque ad* 57) | *scr.* acerba $\Pi^{MFV}F$ | filio *om.* Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}MXZ$

patre in peccato teneatur (18, 1) et de patre iusto et filio impio (18, 10) et cucurrit per quattuor generationes iusti et iniusti (18, 14).

XLV. Si peccator aversus a peccato fecerit iustitiam vivet (18, 21).

XLVI. Iustus si peccaverit morietur (18, 24).

XLVII. Hortatur Dominus peccatores reverti ad se ut vivant (18, 25) quia Deus mortem non fecit (18, 30).

XLVIII. Increpatio Domini super Hierusalem et regnum eius (19, 1) quod dari haberet in manu regis Babyloniae (19, 6).

XLVIIII. Sermo Domini super seniores Israhel cum venirent interrogare prophetam in Domino (20, 1).

L. Sermo Domini super domum Israhel quod in terra in qua

Codd. $A\Theta^{s}Q\Pi^{LMFV}FV$

(18, 10) currit per quattuor generationes iusti et iniusti (18, 14).

XL. Si peccator aversus a peccatis fecerit iustitiam vivet (18, 21)

et iustus si peccaverit morietur (18, 24).

XLI. Hortatur Dominus peccatores reverti ad se ut vivant quia Deus mortem non fecit (18, 30).

XLII. Parabola leaenae cum catulis suis ubi increpat Dominus Hierusalem et regnum eius (19, 1) quod daretur in manu regis Babyloniae (19, 6).

XLIII. Sermo Domini super seniores Israhel cum venirent interrogare prophetam in Domino (20, 1).

XLIIII. Sermo Domini super domum Israhel eo quod sabbatum

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{J}MXZ$; *deest* Γ^{A}

patre (*1°*) — iniusti *om.* Γ^{E} | in peccato *om.* S^{b*} | et de — iniusti *om.* S^{b} | et de patre — impio *om.* Γ^{KL} | cucurri Γ^{F}; percurrit Ψ^{r} | quattuor *om.* S^{a} | 45. *capit. om.* S^{b} | peccatur S^{a} | auersus a pecc. fuerit Γ^{E}; auers. fuerit a pecc. et Γ^{K} | a *om.* P | iustitia Ψ^{r}; + et K | uiuit $S^{a}\Gamma^{E}$; *om.* Ψ^{r} | 46. *capit. om.* S^{b} | moriturum GK | 47. *capit. om.* S^{b} | dominus] deus G; omnes Ψ^{rM} | a se Ψ^{rZ} | et uiuere K | deus — fecit *om.* Γ^{E} | deus] dominus S^{a} | facit S^{a} | 48. et regnum — babyloniae *om.* S^{b} | et regnum — manu *om.* S^{a} | dari — bab. *om.* Γ^{E} | dari *om.* MGK | abiret GK; debet Ψ^{rM} | manum MGK; man' Ψ^{rM} | bab(i)lonis $G\Psi^{r}$ | 49. *capit. om.* Γ^{E} *ex homoeot.* | senioris S^{a*} | uenerint K; uenerunt Γ^{K} | interrogarent $\Gamma^{L}\Psi^{rZ}$ | propheta $S^{a*b}P\Psi^{r}$ | in] S^{a*}; de S^{a2} | 50. (49. Γ^{E} *et sic deinceps usque ad* 59) domino Ψ^{J} | domus S^{b}; seniores Γ^{E}, *cf. cap.* 49 | israhel] yrlm Γ^{K} | quod — gentium *om.* S^{b} | in terra — dominus *om.* G | in quam K.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{s}

currit — iniusti] F*; *om.* ΠF^{2} | cucurrit Q | iusti et iniusti *om.* V | 40. *capit. om.* Π^{L} | auersus *om.* $\Pi^{F\dagger}$ | peccato Π^{MFV} | iustitiam] iudicium Π^{MFV} | uiuet — morietur *om.* $\Pi^{MFV}FV$ | 41. peccatorem Π^{MFV}; peccator Π^{L} | conuerti F | ad se — fecit *om.* FV | ut uiuant — fecit *om.* Π | 42. parabole Π^{LF} | leena Q; leę Π^{MFV}; lee Π^{L} | ubi — babyloniae *om.* ΠFV | 43. seniores — 44. super *om.* $\Pi^{L}V$ *per homoeot.* | cum — domino *om.* $\Pi^{MFV}F$ | 44. domum] seniores $A\Pi F$, *cf. capit.* 43 | sabbata Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

induxit eos Dominus sacrificaverunt idolis gentium (20, 27).

LI. De reditu filiorum Israhel in terra sua (20, 40).

LII. Sermo Domini in gladio super Hierusalem et terram Israhel (21, 1).

LIII. Sententia secunda in gladio super populum pro peccatis (21, 8).

LIIII. Sermo Domini super filios Ammon in gladio (21, 18).

LV. Sermo Domini super Hierusalem effundentem sanguinem (22, 1).

LVI. Sermo Domini de inhonoratione parentum et de advena oppresso et adulteriis et stupris ceterisque malis (22, 6).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

violarent et idolis gentium sacrificaverint ipsi et filii eorum (20, 6).

XLV. Ubi immolaverunt filios suos diis alienis sub omne lignum frondosum (20, 25).

XLVI. Ubi promittit Dominus filiis Israhel introducere eos in terram quam iuravit patribus eorum (20, 39).

XLVII. Sermo Domini super saltu meridiano in igne (20, 45).

XLVIII. Sermo Domini in gladio super Hierusalem et terram Israhel pro idolis (21, 1).

XLVIIII. Sermo Domini super filios Ammon in gladio (21, 28).

L. Sermo Domini super Hierusalem effundentem sanguinem (22, 1).

LI. De inhonoratione parentum et de advena oppresso et adulteriis et stupris (22, 6) ita ut quis nurum suam et sororem suam violaret (22, 11).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A}

duxit Γ^{E} | eos — gentium *om.* Γ^{E} | dominus *om.* Ψ^{JXZ} | sacrificauerent S^{a}; sacrificauerint $MG\Gamma^{FL}K\Psi^{Z}$ | 51. (*num. om.* Γ^{L}) reditu] ritu $\Gamma^{F}\Psi'$ | filiorum *om.* Ψ' | terra sua Γ^{F2} *in ras.*; terram suam $G\Gamma^{EKL}K$ | 52. (XLX. Γ^{L}) *capit. om.* $S^{b}G$ | (ierł)m et — isrł Γ^{F2} *in ras.* | terra Ψ^{JXZ}; in terra Ψ'^{M} | 53. (52. G *et sic deinceps usque ad* 54; 51. Γ^{L} *et sic deinceps usque ad* 61) *capit. om.* $S^{b}\Psi'^{J}$ | gladio — peccatis Ψ'^{Z2} *in ras.* | populum + secundum Γ^{K}; + uel Γ^{E} | peccatis] *praem.* LIII. Γ^{E*} | 54. (50. Ψ'^{J} *et sic deinceps usque ad* 68) *capit. om.* $S^{b}K\Psi'^{M}$ | filiorammon (*sic*) Ψ'^{J} | amon $S^{a}\Gamma^{L}$ | 55. (*ita et* G *et sic deinceps*; 53. Ψ'^{M} *et sic deinceps usque ad* 85) *capit. om.* S^{b} | effundente Ψ'^{M} | 56. *capit. om.* S^{b} | de (*1°*)] dei in P; *om.* Γ^{F} | inhonorationem M; honoratione $\Gamma^{E}\Psi'^{JXZ}$; oratione $\Gamma^{F}\Psi'^{M}$ | opp̄ssio Γ^{F}; *praem.* LVII. Γ^{E} | et adult. — malis *om.* Γ^{E} | adulteriis] adulter Ψ'^{MZ}; adulteraui ei ra Ψ'^{J} | et stupris *om.* Ψ' | ceterisque] et ceteris Γ^{F}; scelerisque P; pro sceleris Ψ' | malis *om.* Ψ'.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

uiolarent — eorum *om.* Π | uiol. et] uiolarint Q | et idolis — eorum *om.* FV | 45. filios] *praem.* filii israhel A, *cf. capit.* 46 | alienis — frondosum *om.* FV | 46. introducere eos *om.* ΠF | in *om.* FV | terra $Q\Pi^{LMF}$, *forsitan recte*; *om.* Π^{V} | quam — eorum *om.* Π | 47. saltui Q; salto V; *om.* Π^{L} | 48. et — idolis *om.* ΠFV | 49. in gladio *om.* FV | 50. effund. sang. *om.* FV | effundens Π | 51. de in horatione Π^{L} | et de aduena — uiolaret *om.* Π | adulteris QFV | et stupris — uiolaret *om.* FV | nurum suum Q*.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

LVII. Sermo et indignatio Domini super populum commixtum velut aeramentum ferrum stagnum et plumbum in camino (22, 17).

LVIII. Sermo Domini super Samariam quae dicta est Olla et super Hierusalem quae dicta est Ooliba quae fornicatae sunt in idolis gentium (23, 1).

LVIIII. Sermo Domini super Ooliba quae est Hierusalem (23, 22).

LX. Ubi accepit Hierusalem bibendum calicem exterminii pro idolis (23, 32).

LXI. Sermo Domini super Hierusalem et Samaria in ultione gladii (23, 46).

LXII. Sermo Domini super parabolam ollae cum carnibus succensae quae est civitas sanguinum Samaria pro idolis (24, 3).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

LII. De populo commixto velut aeramentum ferrum stagnum et plumbum in camino (22, 17).

LIII. De pseudo prophetis et sacerdotibus (22, 23).

LIIII. De Samaria quae dicta est Oola et Hierusalem Ooliba quae fornicatae sunt in idolis gentium (23, 1).

LV. Ubi accepit Hierusalem bibendum calicem exterminii pro idolis et effusionem sanguinis (23, 22).

LVI. Sermo Domini super Hierusalem et Samariam in ultione gladii (23, 46).

LVII. Parabola ollae cum carnibus succensae quae est Samaria civitas sanguinum pro idolis (24, 1).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A}

57. *capit. om.* S^{b} | indignatio] incrẽpatio Γ^{EFL} | ∼ domini et indignatio Ψ^{s} | uelut — camino *om.* Γ^{E} | eramentum Γ^{F} | ferrum — camino *om.* P | ferrum *om.* Ψ^{s} | stagnum] sanguinum Ψ^{s} | et (2°) *om.* K | ∼ plumbum stagnum Γ^{KL} | 58. olla] P*; oolla $\Gamma^{FK}P^{2}\Psi^{J2Z}$; oollan Ψ^{J}*; colla Γ^{L}; ooliua Γ^{E} | et super *om.* M* | hierus. — gentium *om.* Γ^{E} | que dicta (2°) — gentium *om.* P | oliba GK; ooliua Γ^{FL}; oliua SM; oolibama Ψ^{sM}; (o)oliuama Ψ^{JZ} | quae (3°) — gentium *om.* S^{b} | quae (3°)] qui Ψ^{s} | fornicati Ψ^{sM} | 59. (60. Γ^{E} *et sic deinceps usque ad* 67) *capit. om.* K | domini *om.* Γ^{F}* | super + omnes Ψ^{J} | ooliba] Γ^{K}*; ooliua P; oolibam Γ^{K2}; oliua $S^{b}MK$; oliuam S^{a}; oolibama $\Gamma^{F}\Psi^{sMX}$ | quae — hierus. *om.* P | 60. *capit. om.* S^{b} | bibendum *om.* Ψ^{s} | ∼ exterminii calicem $S^{a}MGK$ | exterm. pro idolis *om.* P | pro idolis] gladii Ψ^{s}; *om.* Γ^{EK} | 61. *capit. om.* S^{b} | samariam S^{a}*$G\Gamma^{K}PK$, *forsitan recte* | in ult. gl. *om.* P | gladii *om.* Ψ^{s} | 62. (*num. om.* Γ^{L}) *capit. om.* S^{b} | parabola Ψ^{sMJZ2}; parabole Ψ^{sZ}*; + ** G | carbonibus GK | succensae — idolis *om.* P | quae — idolis *om.* Γ^{E} | ∼ sam. ciu. sang. Γ^{KL}.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

52. (51. Q*, *ut vid., et sic deinceps usque ad* 61) de populum conmixtum Q, *cf.* Aa | ferrum — camino *om.* Π | 53. prophetis + ** Q | 54. dicta est *om.* Π^{F} | oolla Q $\Pi^{LF}FV$, *forsitan recte*; oolam Π^{MV} | et hier. — gentium *om.* FV | et *om.* Π | ooliua Π | quae — gentium *om.* Π | 55. exterminii — sanguinis *om.* Π | et effusionem sanguinis *om.* FV | 56. samaria QV, *forsitan recte*; samͣ Π^{M} | in ult. gladii *om.* ΠFV | 57. parabolam Π | quae — idolis *om.* ΠFV.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

LXIII. De Domino Christo qui se dixit venisse (24, 14).

LXIIII. Sermo Domini super filios Ammon qui dominati sunt terrae Israhel supra modum (25, 2).

LXV. Sermo Domini super plaudentes manu et personantes pede (25, 6).

LXVI. Sermo Domini super Moab et Seir (25, 8) et Idumaeam (25, 12) et Allophylos (25, 15).

LXVII. Sermo Domini super Sor id est Tyrum pro Hierusalem (26, 15).

LXVIII. Genera negotiationum et terrarum (27, 5).

LXVIIII. Adhuc de negotiationibus Tyri (27, 12).

LXX. Adhuc sermo Domini super Tyrum (28, 1).

LXXI. Nomina lapidum pretio-

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

LVIII. De Domino Christo praecipiens prophetae non lugere in exemplum populi (24, 14).

LVIIII. Sermo Domini super filios Ammon qui dominati sunt terrae Israhel (25, 1)

et plauserunt manu et pede (25, 6).

LX. Sermo Domini super Moab et Seir (25, 8) et Idumaea (25, 12) et Allophylis et Palestinis (25, 15).

LXI. Sermo Domini super Sor id est Tyrum in ultionem pro Hierusalem (26, 1).

LXII. De genere negotiationum Tyri (27, 1) et fletus eorum super eam (27, 30).

LXIII. De principe Tyri ingrato (28, 1)
et de lapidibus pretiosis (28, 11).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A}

63. (*ita* G*; 62. G^2; 60. Γ^{L} *et sic deinceps usque ad* 67) *capit. om.* S^{b} | domino] ihu Ψ^{Z} | christo *om.* Γ | qui se] ubi se GK; uiso M | se dixerit Ψ^{JZ}; seduxerit Ψ^{M} | uenisset P | ~ uenisse dixit $S^{a}M$ (xit *eras.* M^2 | 64. (63. G *et sic deinceps usque ad* 75) *capit. om.* S^{b} | domini *om.* Ψ^{MJZ} | filius S^{a}* | amon $S^{a}\Gamma^{EL}K\Psi^{J}$ | qui — modum *om.* P | terrae — modum *om.* Γ^{E} | terra Ψ^{JZ}; in terra Ψ^{MX} | israhel] ierłm K | 65. *capit. om.* S^{b} | laudantes M; laudentes Γ^{EF} | manum P | et — pede *om.* P | pedes Ψ^{c} | 66. *capit. om.* S^{b} | et idum. et all. *om.* P | idumea Γ^{EL} | allofilus S^{a}* | 67. *capit. om.* S^{b} | sor id est *om.* $G\Gamma^{F}K$ | sor] S^{a}*; sur S^{a2}; asor Ψ^{MX}; seir P | tyrum] uru Ψ^{JZ} | pro hier. *om.* P | pro] Γ^{E}*; super Γ^{E2} | 68. (70. Γ^{EL}) *capit. om.* S^{b} | g.n.] generatione cogitationum P | negotiorum GK; negotiatorum Γ^{F}; negotiantium Γ^{L}; negotiationem Ψ^{J} | et ter.] in terra Ψ^{M}; *om.* Γ^{L} | et *om.* GK | 69. *capit. om.* $S^{b}\Gamma^{F}\Psi^{c}$ (*cf. infra* 71 *bis*) | de generationibus K; cogitationibus P | 70. (65. Ψ^{J}; 67. Ψ^{M}; 68. Ψ^{Z}; 69. Γ^{F}; 72. Γ^{E}; *sic deinceps usque ad* 72 Ψ^{c}, *ad* 88 Γ^{F}, *ad* 104 Γ^{E}) *cap. om.* S^{b}, *spat. vac. rel.* | 71. *capit. om.* S^{b} | p̄tiosarum Ψ^{MZ}; p̄ciosum S^{a}*.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

58. (56. F *et sic deinceps usque ad* 70) p̄cipienti F | prophetis Π^{V} | ne lugeret V*; *om.* QV^2 | in ex. pop. *om.* ΠFV | 59. domini] dei $\Pi^{M}V$ | amon Π^{M} | qui — pede *om.* ΠFV | 60. domino Π^{F}*; dei Π^{M} | seir] siri V | et idumaea — palestinis *om.* Π | idumeam Q | palestinos Q | 61. sor id est *om.* ΠF | sorori V | in ult. — hierus.] Q^{1} *in ras., cf. cap. seq.*; *om.* ΠFV | ultione Q^{1} | 62. *capit. om.* Q, *cf. cap.* 61 *et cap.* 51; *capit. in ras.* Π^{L} | negotiationis Π^{F2} (a *corr.*) | et — eam *om.* Π | super eam *om.* V | 63. (62. Q *et sic deinceps usque ad* 66) et — pretiosis *om.* Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

sorum et divitiae datae homini ingrato et peccanti (28, 11).

LXXII. Sermo Domini super Sidonem quae iniuria adfecit filios Israhel (28, 20).

LXXIII. Promissio Domini quod de dispersione congregaret ad terram suam ex gentibus filios Israhel (28, 25).

LXXIIII. Sermo Domini super Pharaonem regem Aegypti et super Aegyptum quod filios Israhel adficerent (29, 1).

LXXV. Quod XL annis esset Aegyptus deserta futura pro peccatis (29, 8b) et restitueretur postea (29, 13).

LXXVI. Ubi tradidit Dominus terram Aegypti pro populo Israhel regi Nabuchodonosor in praedam (29, 17).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

LXIIII. Sermo Domini super Sidonem qui iniuria adfecit populum Israhel (28, 20).

LXV. Promissio Domini quod congregaret filios Israhel ex dispersione (28, 25).

LXVI. Sermo Domini super Pharaonem et Aegyptum (29, 1)

quod deserta esset XL annis (29, 8b) et postea restitueretur (29, 13).

LXVII. Ubi tradidit Dominus Aegyptum pro Israhel regi Nabuchodonosor in praedam (29, 17).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JMXZ}$; *deest* Γ^{A}

et diuitiae — peccanti *om.* P | diuite Ψ^{J}; diuidite Ψ^{Z} | dati Γ^{L} | hom. — pecc. *om.* Γ^{E} | peccati Ψ^{J*Z}; peccato Γ^{L}; peccatori Ψ^{M}; + os isrł Ψ^{JZ} (*cf.* 72 *in fine*); + o irsł Ψ^{MX}†; + 67. (Ψ^{J}; 68. Ψ^{M}; 70. Ψ^{Z}) adhuc de negotiationibus (negationibus Ψ^{Z}; generationibus Ψ^{M}) tyri Ψ^{JMZ} | 72. (68. Ψ^{J}; 69. Ψ^{M}; 71. Ψ^{Z} *et sic deinceps usque ad* 80) *capit. om.* S^{b} *spat. vac. rel.* | sydone Ψ | quae — israhel *om.* P | qui $\Gamma^{KL}\Psi^{JMZ}$ | iniuriam Γ^{E} | a(d)ficit GKΨ; fecit Γ^{EF} | filios israhel] filii Ψ^{JZ} (*cf.* 71 *in fine*) | 73. *capit. om.* $S^{b}\Gamma^{K}$ | congreget Γ^{EF}; migraret Ψ | ad terram suam *om.* P | filios isrł *om.* Γ^{E}; ~ fil. isr. ex gent. K | 74. (63. Γ^{K} *et sic deinceps usque ad* 109) *capit. om.* S^{b} *spat. vac. rel.* | super] contra K | pharaone Γ^{E} | aegypti — adfic. *om.* P | et sup. aeg. *om.* Ψ^{M} | aegyptum — adfic. *om.* Γ^{E} | filiis Γ^{FKL} | adficerint Ψ; fecerint Γ^{FKL} | 75. *capit. om.* S^{b} | XL] x Γ^{E}†; LX Γ^{E1} | esset *om.* SMGK | egiptus Γ^{F*}; egiptiis Γ^{E2}; egiptii Γ^{L} | futura — postea *om.* P | et — postea *om.* Γ^{E} | restituetur G*; resti Ψ^{J}; restitui Ψ^{MZ}; *deinde lin. infer.* (72. Ψ^{J}; 73. Ψ^{M}; 75. Ψ^{Z}) tueretur Ψ | ~ postea restit. $\Gamma^{FKL}\Psi$ | 76. (*ita* G*; 75. G^{2} *et sic deinceps usque ad* 95; *numerum ad finem cap. superioris scribunt* Ψ^{JMZ}) *capit. om.* S^{b} | dominus *om.* S^{a} | ~ dom. trad. Ψ | terra Ψ^{JXZ}; in terra Ψ^{M} | pro — praedam *om.* P | pro *om.* G* $\Gamma^{EF}\Psi^{M}$ | regem Ψ^{JZ}; rege Ψ^{MX}; + babilonię Γ^{K} | nabucho Γ^{E} | in pr(a)eda Γ^{FL}; *om.* Γ^{E}.

Codd. $AQ\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S}

64. *capit. in ras.* Π^{L2} | dei Π^{MV} | qui — israhel *om.* Π | iniuriam QF | fecit F | populo FV | 65. domini *om.* Π^{F}† | filios *om.* FV | israhel *om.* Π^{F} | ex dispersione *om.* ΠFV | 66. et (1°) *om.* Q | quod — restitueretur *om.* Π | 67. (*ita et* Q) regi — praedam *om.* Π | regni Q | in *om.* F.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}M^{XZ}$

LXXVII. De Aegypto tradita (30, 1).

LXXVIII. Sermo Domini de civitatibus Aegypti exterminandis (30, 13).

LXXVIIII. Ubi tradidit Dominus Pharaonem regem Aegypti in manus regis Babyloniae occidendum (31, 11).

LXXX. Sermo Domini adhuc super Pharaonem regem Aegypti et super Aegyptum (32, 1).

LXXXI. De gigantibus mortuis (32, 17).

LXXXII. Sermo Domini super populum ut a peccatis se abstineant et speculatorem populi (33, 1) ut si non distinxerit peccatori peccatum fugiendi ipse pro eo teneatur (33, 4) quod si distinxerit et non audierit eum ille sit reus animae suae (33, 6).

LXXXIII. Nolo mortem morientis quantum ut revertatur et vivat (33, 11).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

LXVIII. De civitatibus Aegypti exterminandis (30, 1).

LXVIII. Ubi tradidit Dominus Pharaonem in manu Nabuchodonosor regis Babyloniae occidendum (30, 20).

LXX. Sermo Domini super Pharaonem et super Aegyptum in ultionem (31, 1).

LXXI. De gigantibus mortuis (32, 17).

LXXII. De speculatore dicit (33, 1)

et nolle Deus mortem peccatoris sed ut revertatur et vivat (33, 11).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{J}M^{XZ}$; *deest* Γ^{A}

77. *capit. om.* S^{b} *spat. vac. rel.* | traditam Γ^{E} | 78. *capit. om.* S^{b} | exterminantis Γ^{F}; *om.* P | 79. *capit. om.* S^{b} | aegypti — occidendum *om.* P | in manu Γ^{F}; + nabuchodonosor Γ^{FKL} | regis — occid. *om.* Γ^{E} | regem Γ^{L} | babilonis $\Psi^{M}X$ | 80. *capit. om.* S^{b} | et sup. aeg. *om.* $P\Gamma^{E}$ | et *om.* Γ^{F} | + (77. Ψ^{J}; 78. Ψ^{M}; 80 Ψ^{Z}) sermo domini adhuc super pharaonem regem (a)eg(i)pti Ψ | 81. (78. Ψ^{J}; 79. Ψ^{M}; 81. Ψ^{Z}) *capit. om.* S^{b} | ginantibus P | 82. (*num. om.* GΨ) *capit. om.* S^{b} | ut (*1°*) *om.* Ψ | ~ se a peccatis Γ^{EK} | et spec. — animae suae *om.* $\Gamma^{E}P$ | de speculatore Γ^{FKL} | si (*1°*) *om.* Ψ | distinxerint (*1°*) Ψ. ¶ dixerit S^{a} | peccatori] peccatorum Ψ^{J}*; peccator Γ^{F} | ipsi S^{a}* | quod si] *praem.* et Γ^{K}; *praem.* 83. Γ^{L} | distinxerunt (*2°*) Ψ^{J}*. ¶ dixerit S^{a} | et (*2°*)] sed Ψ^{J}* | sit] erit Γ^{FKL}; *om.* Ψ | 83. (84. Γ^{L} *et sic deinceps usque ad* 84; *item* P† *usque ad* 112) *capit. om.* S^{b} | noli Ψ^{J}; *praem.* de eo quod dictum est a domino (deo Γ^{F}) Γ^{FKL} | morte $P\Psi^{JM}$ | morientis] impii Γ^{EFK}; pro impii Γ^{L} | quantum] S^{a}*; quantu Ψ^{M}; tantum $S^{2}GK$; *praem.* sed K | conuertatur Γ^{E} | et] ut Ψ^{Z}*.

Codd. $A(\Theta^{S})Q\Pi^{LMFV}FV$; *deest* Θ^{S} *usque ad* 70

69. in manus Q, *forsitan recte, cf.* Aa | regis — occid. *om.* Π | regi FV | babyloniae *om.* F | 70. dei $\Pi^{F}V$; *om.* Π^{L} | in ultione Q; *ou.* Π | 71. (*num. om.* F) de gigant.] dedignantibus F | 72. (69. F *et sic deinceps usque ad* 89) de speculatoribus Q*, *ut vid.*; de speculatorem $\Theta^{S}Q^{2}$ | nolle] quod nollet Π | deum AFV; dominus Π^{L}* | morte Π^{L} | sed — uiuat *om.* Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}{}^{MXZ}$

LXXXIIII. Iustum perdere iustitiam in die peccati et peccatorem salvari in die conversionis eius (33, 12b).

LXXXV. Sermo Domini super populum pro idolis et adulteriis et ceteris peccatis (33, 23).

LXXXVI. Sermo Domini super populum non credentem verba prophetae sed in canticum converterunt eos (33, 30).

LXXXVII. Sermo Domini super pastores populi neglegentes oves (34, 1).

LXXXVIII. Sermo Domini super oves et arietes et hircos (34, 17).

LXXXVIIII. De Domino Christo pastore novo (34, 20) et testamento pacis (34, 25) et populo novo nostro (34, 30).

XC. Sermo Domini super montem Seir et de perditione eius (35,

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

LXXIII. De iusto praevaricante et peccatore converso (33, 12).

LXXIIII. Sermo Domini super populum pro idolis et adulteriis et ceteris peccatis (33, 21).

LXXV. Sermo Domini super populum non credentem verbis prophetae sed in canticum eos convertentes (33, 30).

LXXVI. De pastores neglegentes oves Domini (34, 1)

et arietes et hircos (34, 17).

LXXVII. De Domino Christo pastore novo (34, 20) et testamento pacis (34, 25) et populo novo (34, 30).

LXXVIII. Sermo Domini super montem Seir et perditione eius (35,

---

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{J(M)XZ}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{M}(*a cap.* 86)

84. *capit. om.* S^{b} | iustum] + peccantem Γ^{K} | in die peccati] peccantem Γ^{EFL}; *om.* Γ^{K}, *cf. supra* | et peccatorem — eius *om.* P † peccatores Γ^{E} | saluari — eius *om.* Γ^{E} | saluare S^{a}*Γ^{F} | diem Ψ^{MX} | conuersiones S^{a}; conuersationis Ψ | illius Ψ^{MXZ} | 85. (*ita et* Γ^{FL}, *et sic deinceps usque ad* 106 Γ^{F}, 114 Γ^{L}) *capit. om.* S^{b} | et adult. — peccatis *om.* P | adulteris $\Gamma^{E}\Psi^{MX}$ | peccatis *om.* Γ^{E} | 86. *cetera capit. om.* Ψ^{M}; *capitulum om.* S^{b} | non] $\tilde{\text{n}}$ Γ^{FKL}; *om.* Ψ^{JZ} | credentem] hereditatem Ψ^{Z} | uerba — eos *om.* P | prophetae — eos *om.* Γ^{E} | prophetis Ψ^{J}*; prophetes Ψ^{J2}; prophetarum Γ^{K}; prophetiae M | sed] et Ψ^{J} | cantico GK | conuertetur Γ^{F} | ea GK | 87. *capit. om.* S^{b} | super *om.* Γ^{E} | negl. oues *om.* P | oues + domini Γ^{FKL}; *om.* $\Gamma^{E}\Psi^{JXZ}$ | 88. *capit. om.* S^{b} | oues et *om.* Γ^{L} | ~ arietes et oues K | et hircos *om.* P | yrcus S^{a}* | 89. *capit. om.* S^{b} | christum Ψ^{J}; *om.* Γ^{K} | pastorem Ψ^{JX} | nouum (*1°*) Ψ^{JXZ} | et test. — nostro *om.* P | testamentum Ψ^{JXZ} | et pop. — nostro *om.* Γ^{E} | nostros Ψ^{J} | 90. *capit. om.* S^{b} | montes Γ^{K} | et — domini *om.* P | perdictione Γ^{E}; proditione Γ^{K}.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

73. iusti V | conuertente II | 74. dei V | et cet. pecc. *om.* II | 75. dei $\Pi^{F}V$ | prophetis $\Theta^{S}Q$, *forsitan recte* (*gen. verbi* prophetes?) | sed — conuertentes *om.* II | eos conu.] se cū uertentem V; se conuertentem AF, *forsitan recte* | 76. de pastores neglegentes] $\Theta^{S}Q$, *cf.* Aa; de pastoribus negligentibus AIIFV, *forsitan recte* | domini *om.* Π^{V} | et ar. et hircos *om.* II | 77. ~ xp̄o dom. F | et testamento — nouo *om.* II | et (*1°*)] ut Q | 78. dei $\Pi^{F}V$ | perditionem F.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}MXZ$

1) pro quo lesit populum Domini (35, 5).

XCI. Sermo Domini super montes Israhel quod vindicati sint ab inimicis (36, 1).

XCII. Quod Dominus vindicaverit Israhel et restituerit in terram suam et multiplicaverit (36, 6).

XCIII. Quod peccatis idolatriae vindicatum sit in Israhel (36, 16).

XCIIII. Promissio Domini quod recolligat populum Israhel ex dispersione in terram suam et sanctificatur in eis (36, 22).

XCV. De baptismi novi gratia quo baptizabuntur Iudaei (36, 25).

XCVI. Hortatur Dominus populum reverti a peccatis et confundi in via mala et reverti ad Dominum (36, 32).

XCVII. Promittit Dominus integri restitutionem Iudaeis in terra sua (36, 33).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

1) propter populi adflictionem (35, 5).

LXXVIIII. Sermo Domini super montes Israhel eo quod vindicati sint ab inimicis (36, 1)

et restituerit Dominus Israhel in terram suam et multiplicaret eos (36, 6).

LXXX. Quod pro peccato idolatriae vindicatum sit in Israhel (36, 16).

LXXXI. De baptismi gratia (36, 22) et abundantia frugum (36, 30).

LXXXII. Ubi Dominus promittit restitutionem populo Israhel in terra sua (36, 32).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JXZ}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{M}

pro — domini *om.* Γ^{E} | ~ quo pro S^{a} | populus M | 91. *capit. om.* S^{b} | quod — inimicis *om.* P | quod] qui K | indicati Γ^{F} | sunt $\Gamma^{L}K\Psi^{JXZ}$ | ab inimicis *om.* Ψ^{JXZ} | 92. *capit. om.* S^{b} | quod] *praem.* eo Γ^{FKL} | restitueret M | et multipl. *om.* $M\Gamma^{E}P$ | multiplicaret Γ^{F} | 93. *capit. om.* S^{b} | eo quod Γ^{F}; + pro $\Gamma PK\Psi^{JXZ}$ | idolatria Ψ^{J} | in *om.* $\Gamma^{F}P$ | 94. *capit. om.* S^{b} | quod] que Γ^{E} | populus Γ^{KL}; *om.* Γ^{E} | ex] et $\Gamma^{E}\Psi^{Z}$ | dispersionem $M\Gamma^{E}$ | in terram — eis *om.* $\Gamma^{E}P$ | sanctificetur $G\Gamma^{FKL}K$; sanctificator Ψ^{J} | 95. (*ita et* P†; 96. P^{1} *et sic deinceps usque ad* 112) *capit. om.* S^{b} | gratiam S^{a} | quo — iud. *om.* P | quod $S\Gamma^{EL}$; quando Ψ^{JZ}; *praem.* eo Γ^{F} | baptizabunt M; baptizantur G* | 96. (*ita et* G *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | populum + suum Γ^{KL} | reu. a] reuerentia S^{a} | a pecc. — dominum *om.* P | a pecc.] ad dominum Γ^{K} | et conf. — dominum *om.* Γ^{E} | uia] die Ψ^{JXZ} | et reuerti ad dom. *om.* Γ^{K} | 97. *capit. om.* S^{b} | integre G; integram $\Gamma^{FK}K$ | restitutioñ S^{a}; -ni M; -ne Γ^{E} | iudę P | in terram suam $S^{a}M\Gamma^{KL}\Psi^{JXZ}$, *forsitan recte*; in terra iuda K; *om.* Γ^{E}.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

propter — adflict. *om.* Π | adflictione $\Theta^{S}Q$ | 79. dei V | montem Π | eo quod — eos *om.* Π | sint] Θ^{S*}; sunt $\Theta^{S2}Q^{*}$(*ut vid.*)FV | et (1°)] ut F | restitueret F | in *om.* Q | ~ terram suam in išrl Θ^{S} | 80. pro peccatum $\Theta^{S}Q$, *forsitan recte;* peccatum Π^{FV} | in] i Π^{F}; *om.* $\Pi^{L}F$ | 81. de baptismo gratiae Π | habundantię Π^{F}; abundañ Π^{M} | frugum *om.* Π | 82. deus Π^{L} | repromittit F | restitutione Π^{L} | in terram suam FV; *om.* Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

XCVIII. De resurrectione mortuorum (37, 1).

XCVIIII. De Domino Christo quod eum recepturi sint in novissimis diebus et sanctificabitur in eis (37, 15).

C. Sermo Domini super Gog et Magog de interitu eorum pro populo Domini (38, 1).

CI. Quod in novissimis diebus Gog et Magog de interitu eorum pro populo Domini (39, 1).

CII. Convocat Dominus volatilia caeli et bestias campi ut edant carnes et bibant sanguinem exercitus Gog (39, 17).

CIII. Positio templi Domini ostensa Ezechielo prophetae (40, 1).

CIIII. Custodes † aedis † et

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

LXXXIII. De resurrectione mortuorum (37, 1).

LXXXIIII. De Domino Christo quod congregaturus sit populum Israhel in novissimis diebus et sanctificari in eis (37, 15).

LXXXV. De Gog et Magog et interitu eorum (38, 1)

in novissimis diebus et arma eorum igni conburenda (39, 1).

LXXXVI. Convocat Dominus volatilia caeli et bestias campi ut edant carnes et bibant sanguinem exercitus Gog (39, 17) et arma eorum succendentur in ultione populi Dei (39, 9).

LXXXVII. De ostensione templi Domini Hiezechielo prophetae (40, 1).

LXXXVIII. De sacerdotibus et

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JXZ}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{M}

98. *capit. om.* S^{b} | de resurrectionem Ψ^{JZ} | 99. *capit. om.* S^{b} | quo deum Ψ^{J} | sunt $\Gamma^{EFL}K$ | diebus *om.* Ψ^{Z}*; + iudei Γ^{FKL} | et — eis *om.* $\Gamma^{E}P$ | eis + populus domini Ψ^{JXZ} | 100. *capit. om.* S^{b} | et magog *om.* Ψ^{X} | de — domini *om.* P | et de Γ^{EK}; *om.* Γ^{L} | eorum — populo] populi G | pro — dom. *om.* Γ^{E} | pro] et K; *om.* Γ^{FK} | domini] dei $G\Psi^{J}$ | 101. *capit. om.* S^{b} | magog + insurgant super populum domini (dei G) et GK | de interitu — domini] *cf. capit.* 100; *bis scriptum in archetypo, ut vid.*; cadent Γ^{K}; *om.* P | pro pop. dom. *om.* $\Gamma^{E}GK$ | pro *om.* Γ^{F} | dom.] dei $\Gamma^{KL}\Psi^{JZ}$ | 102. (1. Ψ^{Z} *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | conuocauit Γ^{EF} | et bestias — gog *om.* P | carnes — gog *om.* Γ^{E} | exerc. gog *om.* Ψ^{JXZ} | 103. *capit. om.* S^{b} | ostensio MGK; extensio S^{a} | ~ domini ostensa templi Γ^{E} | (hi)ezechi(h)el $S^{a}M\Psi^{JZ}$; -lis GK; -li Γ^{K} | propheta $M\Gamma^{EF}$ | 104. *capit. om.* S^{b} | custodes (1°)] custodis S^{a}; de custode Γ^{FL} | edis Γ^{EK}; sedis $S^{a}G\Gamma^{FL}PK\Psi$; sedes M.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

84. (85. Q* *et sic deinceps usque ad* 86) domino + ihū Q | sit] est Π | israhel — in eis *om.* Π | sc̄ificare V; sanctificetur F | 85. et (2°) *om.* FV | in — comburenda *om.* Π | armis igni comburendis F | eorum *om.* V | 86. uolatilias Π^{MF} | campi] terrae Π; ***** Θ^{S}* | ut — dei *om.* Π | carnes] carnem V; panem F | gog + et magog F | succendetur QF | ultionem V | dei *om.* FV | 87. (*ita et* Q; 86. Π^{V} *et sic deinceps usque ad* 97) ostensione (e *prim. in ras.*) + domini Q* | iezechieli F; *om.* Π | propheta A (*et forsitan* Q*); *om.* Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}MXZ$

custodes altaris filii Levi et filii Sadoch (40, 45).

CV. Locus in aede Domini quod non introeunt nisi sacerdotes offerentes oblationes sanctorum et sacrificia pro peccato et ignorantia (42, 13).

CVI. Ubi vidit propheta claritatem Domini in domo Dei sibi revelatam (43, 1).

CVII. Ubi Dominus arguit Iudaeos pro peccatis idolorum et pro homicidiis quae faciebant ut convertantur et vivant (43, 6).

CVIII. Dispositio domus Dei et altaris et holocaustomatorum (43, 10).

CVIIII. De porta Domini clausa per quam Dominus solus ingreditur (44, 2).

CX. Praecepta Domini ne introeat aliquis de populo in sancta

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

levitis filiis Sadoch custodientibus templum Domini et altare (40, 43).

LXXXVIIII. De mensuris templi Domini (40, 47).

XC. De loco sancto quo non ingrediuntur nisi sacerdotes offerre oblationes sanctorum et sacrificia pro peccatis ignorantiae et de veste sacerdotali (42, 13).

XCI. Ubi vidit propheta claritatem Domini in domo Dei sibi revelatam (43, 1).

XCII. Ubi Dominus arguit Iudaeos pro peccatis idolorum (43, 6).

XCIII. Dispositio domus Domini et altaris et holocaustomata offerenda (43, 10).

XCIIII. De porta Domini clausa per quam Dominus ingressus est (44, 1).

XCV. Praecepit Dominus ne quis introeat de populo in sancta

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{J(X)Z}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{MX}(*a cap.* 105)

custodis (*2°*) $S^{a*}\Psi^{J}$; custode Γ^{F} | filii leui *om.* S^{a} | et filii sadoch *om.* $S^{a}P$; + 102. promissio domini quod de dispersione migraret ad terram suam ex gentibus filios israhel (= 94 [Ψ^{X} 71]); *deinde*: Expliciunt capitula in iezechihel propheta, *om. rel. capit.* Ψ^{X} | 105. (106. Γ^{EF} *et sic deinceps usque ad* 106 *vel ad finem*) *capit. om.* S^{b} | ędem P | introeant S^{a} | offerentes — ignorantia *om.* P | oblationes — ignorantia *om.* Γ^{E} | oblationem S^{a} | 106. (107. *et* 108. Γ^{E}) *capit. om.* S^{b} | caritatem Γ^{E} | in — reuel. *om.* P | dei] domini Γ^{EK} | reuelata Ψ^{JZ} | 107. (110. Γ^{E} *et sic deinceps usque ad* 110) *capit. om.* S^{b} | et pro — uiuant *om.* P | et (*1°*) *om.* G | quae — uiuant *om.* Γ^{E} | faciebat Ψ^{J} | 108. *capit. om.* S^{b} | et holocaustomatorum *om.* P | holocaustomatum Γ^{K}; -storum $\Gamma^{L}\Psi^{Z}$ | 109. *capit. om.* S^{b} | ~ solus dominus S^{a} | ~ ingreditur solus G | 110. (100. Γ^{K} *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | precepto Ψ^{Z} | intret K.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

88. filiis — altare *om.* Π | filii QFV | 89. *capit. om.* Π^{L} | 90. (*num. om.* F) de locum sanctum $\Theta^{S}Q$, *cf. capit.* 17, 18, 52, 60, 72, 76, 80, 101, 103, 107 | quo] qui Θ^{S*}; quod Π^{LMV} | offerre — sacerdotali *om.* Π | oblationem Θ^{S} | 91. (87. F *et sic deinceps usque ad* 110) uidet FV | domini] dei Π | in — reuelatam *om.* Π | dei] domini $\Theta^{S}Q$; + sui V | 92. dominus *om.* Π^{F}; ~ arguit dom. Π^{LMV} | arguet QFV | idolorum *om.* Π | 93. dei ΠFV | et hol. offer. *om.* Π | olocaustis offerendis F | 94. egressus Π | 95. precipit Θ^{S} | in sancta — eorum *om.* Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

sanctorum id est alienigena incircumcisus praeter levitas qui resilierant a Domino cum errarent et populus et ipsi eis ministrarent sacrificia eorum (44, 5).

CXI. Reprobat populum Dominus pro idolis quibus deservierunt (44, 12b).

CXII. De sacerdotibus et levitis sanctificatis ad propitiandum Dominum in sacrificiis et habitu stolarum sancto et commune et de eorum actu et vita (44, 15).

CXIII. De inmundo in anima quod est si super mortuum introierit sacerdos (44, 23).

CXIIII. Quod sacerdotibus non sit possessio cum filiis Israhel quia Dominus est possessio eorum et quod primitiae omnes et sacrificia ipsis debeantur iussu Domini (44, 28).

CXV. Demensio terrae (45, 1) in qua sunt sancta sanctorum (45,

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

sanctorum praeter levitas qui cum erraret populus a Domino ipsi ministrabant sacrificia eorum (44, 5).

XCVI. Reprobat Dominus populum pro idolis quibus deservierunt (44, 12b).

XCVII. De sacerdotibus et levitis sanctificatis et stolis eorum et actu eorum et vita (44, 15)

et si super mortuum introierint (44, 23).

XCVIII. De possessione sacerdotum et levitarum quod primitiae sacrificiorum et victimarum ipsis datae sint (44, 28) et ut morticinum et captum a bestia non comedant (44, 31).

XCIX. De divisione terrae (45, 1) in qua sunt sancta sanctorum

---

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JZ}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{MX}

id est — eorum *om.* Γ^{E} | id est] mittest Ψ^{J} | circumcisus Ψ^{J}* | praeter — eorum *om.* P | propter $S^{a}MK$ | resilierant] *in ras.* Γ^{K1} | ipsi] ipse $M\Gamma^{KL}$ | ministrent Γ^{FKL} | sacrificium Ψ^{JZ} | eorum *om.* Ψ^{JZ} | 111. (110. Γ^{E} *et sic deinceps usque ad* 119) *capit. om.* S^{b} | probat $S^{a}MP$, *forsitan recte* | pro] quae Ψ^{J2} | quibus deseruierint Ψ^{J}; quibus seruierunt Ψ^{Z}; qui seruierunt Γ^{L}; *om.* P | 112. *capit. om.* S^{b} | ad prop. — uita *om.* P | dominum — uita *om.* Γ^{E} | dominum + qui Γ^{F} | habitu] *praem.* de $\Gamma^{FKL}\Psi^{JZ}$ | stolarum *om.* GK | communi et $\Gamma^{FKL}\Psi^{JZ}$; communet K | de (2°)] da Ψ^{Z} | acto et S^{a}*; actum et Ψ^{JZ}; *om.* Γ^{KL} | 113. *capit. om.* S^{b} | mundo Γ^{E}; immuno $S^{a}M$ | in] et Γ^{FL} | quod] hoc GK | est] et Γ | si *om.* $P\Psi^{Z}$ | super] per K; mortuo P | introierit sacerdos *om.* $\Gamma^{E}P$ | 114. *capit. om.* S^{b} | quod (1°) + si Γ^{E} | non *om.* Ψ^{JZ} | sint Γ^{FL} | cum — possessio (2°) *om.* $S^{a}\Gamma$ *per homoeot.* | quia — domini *om.* P | omnes — domini *om.* Γ^{E} | omnes] oms $M\Psi^{JZ}$ | iusso $S\Psi^{JZ}$ | 115. (114. Γ^{L} *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | dimensio $M\Gamma^{KL}$; si mensio Γ^{F}; de mensura G | sunt (*per compendium*) P | sancta *om.* S^{a}.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

qui] quia A | 96. populum *om.* Π^{F} | pro] super V | quibus deseruierunt *om.* Π | 97. leuitis] laicis Π^{L} | et stolis — introierunt *om.* Π | stolae $\Theta^{S}Q$ | 98. (91. Π^{V} *et sic deinceps usque ad* 104) quod — comedant *om.* Π | sacrificiorum — datae *om.* F | data $\Theta^{S}Q$ | et (*ult.*)] ut Q | 99. de uisione Θ^{S}* | in quo Θ^{S}(*ut vid.*)Π.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{J}{}^{MXZ}$

3) et locus segregatus habitationis sanctorum (45, 4).

CXVI. De pondere iusto et mensura iusta et ratione ponderum et mensurarum (45, 9).

CXVII. De vitulo propitiationis (45, 18).

CXVIII. De pascha Domini mense novorum celebrando (45, 21).

CXVIIII. Sacramentum sabbati et neomeniae (46, 1).

CXX. Quemadmodum introeat populus in templum adorare Dominum (46, 3).

CXXI. De voluntario holocausto et salutare sacerdotis (46, 12).

CXXII. Sacerdotem de sua hereditate dimittere filiis hereditatem et nihil tollere de hereditate populi (46, 16).

CXXIII. Locus ubi sacerdotes quoquent sacrificia (46, 19).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

(45, 3) et locus habitationis levitarum segregatus (45, 4).

C. De pondere iusto et mensura et ratione eorum ponderum et mensurarum (45, 9) et sacrificium sabbati et kalendae (45, 17).

CI. De vitulo propitiationis (45, 18).

CII. De pascha Domini mense novorum celebrandum (45, 21).

CIII. De sacramento sabbati et neomeniae (46, 1).

CIIII. Quomodo debeat ingredi populus in templum adorare Dominum (46, 3).

CV. De voluntario holocausto sacerdotum (46, 12).

CVI. Ut sacerdotes ex sua hereditate debeant filiis suis relinquere et non de populis (46, 16).

CVII. De loco ubi sacerdotes sacrificia coquent (46, 19).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JZ}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{MX}

et locus — sanctorum (*2°*) *om.* P | habitationis sanct. *om.* Γ^{E} | habitationi K; habitationes Γ^{FL} | 116. (117. M*) *capit. om.* S^{b} | iusto] iustorum Γ^{F} | iuxta Γ^{L} | et ratione — mensurarum *om.* P | rationem Ψ^{JZ}; oratione Γ^{E} | et mensurarum *om.* Γ^{E} | 117. (118. M*) *capit. om.* S^{b} | propitiationes S^{a} | 118. (120. M* *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | nonorum Γ^{F} | celebrandum S^{a}; *om.* $\Gamma^{K}P$ | 119. *capit. om.* S^{b} | sacramento $S^{a}M$; de sacramento GK | numinae M; nomine S^{a}; numeniae Ψ^{J} | 120. (*ita et* Γ^{E} *et sic deinceps usque ad* 123) *capit. om.* S^{b} | quemadmodo S^{a} | populum P | in templo S^{a}; *om.* P | dominum *om.* Γ^{E} | 121. *capit. om.* S^{b} | uoluntarię P | et salutaris sacerdotes Ψ^{JZ}; *om.* P | salutari Γ^{EKL} | 122. (124. Γ^{F}) *capit. om.* S^{b} | de sacerdote Γ^{L} | hereditate (*1°*)] hereditatem P | demittere S; dimittit $G\Gamma^{KL}$ | hereditatem — populi] hereditare Γ^{A}; *om.* P | populi] isrł Ψ^{J}*, *ut vid.* | 123. *capit. om.* $S^{b}\Gamma^{F}$ | sacerdos Ψ^{Z} | coquunt Γ^{KL}.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

et locus — segreg. *om.* Π | 100. eorum — kalendae *om.* Π | sacrificio F | kalendis F | 101. de uitulum Q, *cf. capit.* 90 | 102. celebranda Π^{F}; celebrandam V; celebrando F; celebratę Π^{L}; celebratione Π^{MV} | 103. de sacramentum $\Theta^{S}Q$, *cf.* Aa *et capit.* 90 | 104. quomodo] quo Π^{L} | debeat ingr.] ingrediebatur ΠF; ingrediebant V | populum V | in templum — 110. israhel *om.* Π^{LM}(*spat. vac. rel.*)^{FV} | 105. uoluntarie V | 106. debeant] *praem.* non F | et — populis *om.* F | de populo $A^{*}\Theta^{S}$(*ut vid.*), *forsitan recte* | 107. de locum Q, *cf. capit.* 90 | cogant V.

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{AEFKL}PK\Psi^{JMXZ}$

CXXIIII. Locus quocorum quoquentium populo (46, 21).

CXXV. De aquis multis sibi ostensis quae procedunt de aede Domini et discenderunt in Galileam et Arabiam et usque ad mare (47, 1).

CXXVI. Aqua baptismi significatur (47, 9).

CXXVII. Disterminatio terrae quam in hereditate accepit Israhel (47, 13).

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

CVIII. Locus coquorum coquentium populo (46, 21).

CVIIII. De aquis multis sibi ostensis quae procedunt de aede Domini et descendunt in Galilaeam et Arabiam et usque ad mare (47, 1)
quae baptismum significant (47, 9).

CX. De distributione terrae quam hereditate accepit Israhel (47, 13).

Codd. $S^{ab}MG\Gamma^{EFKL}PK\Psi^{JZ}$; *deest* Γ^{A}; *om.* Ψ^{MX}

124. (125. Γ^{E}; 135. Γ^{F}) *capit. om.* S^{b} | quocorum] ęquorum Γ^{E} | populi $S^{a}MG$; populis K; populum Γ^{E*} | 125. (126. Γ^{EF} *et sic deinceps*) *capit. om.* S^{b} | multis *om.* Γ^{E} | quae — mare *om.* P | procidunt Γ^{E} | et disc. — mare *om.* Γ^{E} | descendunt Γ^{FKL} | galilea G | et arabiam et *om.* M | arabia G* | et (*ult.*) *om.* K | ad *om.* M | 126. *capit. om.* S^{b} | aquam MG Γ^{FKL}K | significauit MGΓP; significant K | 127. *capit. om.* S^{b} | desterminatio P; disterminatione Γ^{FL}; exterminatione Γ^{E}; de terminatione Γ^{K}; de termino GK; + populi Ψ^{Z*} | in *om.* GK | hereditatem Γ^{FK}; *legi nequit* S^{a}. Expliciunt (explicit SP*) capitula (+ libri huius S) $S^{a}MG\Gamma^{FK}PK\Psi^{JZ}$; expliciunt capitula super hyezechielem prophetam Γ^{E}; *sine subscriptione* $\Gamma^{L}\Psi^{M}$.

Codd. $A\Theta^{S}Q\Pi^{LMFV}FV$

109. sibi] sine V | domini] dei F | galilaeam] galicam F | et arabiam — significant *om.* FV | 110. israhel *om.* F. Expliciunt tituli hiezechihelis prophetae A; exp̄ breuis Q; expliciunt capitula $\Pi^{MFV}FV$; *sine subscriptione* $\Theta^{S}\Pi^{L}$.

2
SERIES *B.*

Cod. X

I. De anno tricesimo prophete et similitudine quattuor animalium (1, 1).
II. Ubi mittitur prophetari filiis Israhel (2, 2).
III. De volumine et carmen et ve (2, 9).
IIII. De latere in quo discribitur Iherusalem (4, 1).
V. De sartagine ferrea (4, 3).
VI. Ubi dormit super latus dextrum sive sinistrum (4, 4).
VII. Ubi precipitur prophete ut sumat sibi frumentum (4, 9).

Cod. X

Kcapitula in Ezecielo propheta.

VIII. Et iterum sume tibi gladium acutum (5, 1).
VIIII. Ubi dicitur percute manu tua et allide pede (6, 11).
X. Ubi dicitur afflictio una afflictio ecce venit finis venit (7, 1).
XI. Ubi elebatus in cincinno capitis adducitur in Iherusalem (8, 3).
XII. Ubi dicitur ad eum fode parietem (8, 7).
XIII. De ydola depicta in pariete (8, 10).
XIIII. De signo tau super frontes virorum (9, 4).
XV. De prunis ignis sub alis cerub in medio rotarum (10, 2).
XVI. De egressione glorie Domini a limine templi (10, 18).
XVII. Ubi facit sibi vasa transmigrationis (12, 3).
XVIII. De pane conturbationis et aqua festinationis (12, 17).
XVIIII. Prophetatio ad prophetas insipientes (13, 1).
XX. Prophetatio quod conversi recedant a ydolis (14, 6).
XXI. Conparatio de Noe et Daniel et Iob (14, 12).
XXII. Conparatio de ligno vitis inter ligna silvarum (15, 1).
XXIII. Ubi rememorat delicias Iherusalem (16, 1).
XXIIII. De aquila grandi magnarum alarum (17, 1).
XXV. Quod rex Babilonis iterum veniet in Iherusalem (17, 11).
XXVI. Conparatio de uba acerba (18, 1).
XXVII. De inpio si penitentiam egerit (18, 21).
XXVIII. Lamentum super principes Israhel (19, 1).
XXVIIII. De violatione sabbati (20, 12).
XXX. Profetatio ad saltum agri meridiani (20, 45).
XXXI. Profetatio ad sanctuaria Iherusalem (21, 1).
XXXII. De gladio regis Babilonis et regis Ammon (21, 19).
XXXIII. De mucrone gladii evaginati (21, 28).
XXXIIII. Quod domus Israhel versa sit in scoriam (22, 17).
XXXV. Conparatio duarum mulierum fornicatarum (23, 1).
XXXVI. Ubi discribitur dies in qua confirmatus est rex Babilonis super Iherusalem (24, 1).
XXXVII. Ne propheta plangat mortuos suos (24, 15).
XXXVIII. Profetatio contra filios Ammon (25, 1).
XXXVIIII. Profetatio contra Tyrum (26, 1).
XL. Profetatio contra Sydonum (28, 20).
XLI. Profetatio contra Faraonem regem Egypti (29, 1).
XLII. De eo quod Nabuquodonosor depredaret Egyptum (29, 1).
XLIII. De confractione bracii Faraonis et exterminio eius (29, 17).
XLIIII. Rursus profetatio contra Faraonem (30, 20).
XLV. Ubi Farao leoni gentium et draconi adsimilatus est (32, 1).
XLVI. Ubi canitur lugubro super Egyptum (32, 17).
XLVII. De speculatore et gladio veniente (33, 1).
XLVIII. Rursum de speculatore et concussione impii (33, 7).

Cod. X

XLVIIII. De iustitia iusti et inpietate inpii (33, 12).
L. De pastoribus et exterminio gregum (34, 1).
LI. Adversus montem Seyr eo quod desoletur (35, 1).
LII. De montibus Israhel (36, 1).
LIII. Tollam vos de gentibus (36, 24).
LIIII. Vocabo frumentum et multiplicabo (36, 29b).
LV. De ossibus mortuorum et suscitatione mortuorum (37, 1).
LVI. De duobus lignis scriptis (37, 15).
LVII. De Gog principe Mosoc (38, 1).
LVIII. Profetatio ad volucres ut comedant carnes (39, 17).
LVIIII. Visio et discriptio civitatis Dei (40, 1).

Cod. X

Finit capitulatio.

3
SERIES *C*

Cod. J.

I. De celis apertis Iezechieli (1, 1) et de visione quatuor animalium (1, 5) et rotarum (1, 15).

II. De visione throni dei et similitudine hominis desuper (1, 26) de voce mittentis prophetam (2, 1) et hortantis ne timeat (2, 6) et de volumine quo cibatur (2, 9).

III. De eo quod mittitur ad transmigrationem (3, 11) et de voce commotionis magne audita (3, 12) et de eo quod speculator constituitur et de speculationis officio (3, 17).

IV. De visione in campo (3, 23) et de signo obsidionis Ierusalem (4, 1) et de dormitatione prophete super utrumque latus (4, 4) et de pane in fimo cocto (4, 9) et aqua quae iubetur edere et bibere in pondere et mensura (4, 11).

V. De gladio acuto quod iubetur propheta ducere per caput suum et barbam et in tres partes dividere pilos (5, 1) et quid per hoc significat (5, 8).

VI. Verbum Domini contra montes Israel et interminatio gravium malorum contra populum propter ydolatriam (6, 1).

VII. De visione in qua adductus est propheta per spiritum in Ierusalem (8, 1) et de abhominationibus illi ostensis (8, 3) et de viro induto lineis et attramentarium portante (9, 2) qui missus est signare tau in frontibus dolentium (9, 4) et de reliquo percutere civitatem (9, 5).

VIII. Item de visione animalium et rotarum (10, 1) et de viro qui

---

Cod. J

Incipiunt capitula.

missus est sumere ignem de medio cherubim et effundere super civitatem (10, 2) et de Felthia principe mortuo (11, 13).

IX. Sermo Domini contra pseudo prophetas et comminatio contra eos qui se alienant a Domino (13, 1) et de Noe Daniel et Iob quod filium aut filiam non liberent (14, 14).

X. Parabola de ligno vitis et quid significet (15, 1) de Ierusalem quod in die ortus sui non sit praecisus umbilicus eius (16, 4) et quod in abhominationibus suis Sodomam et Samariam iustificaverit (16, 24) et de conversione earum (16, 47).

XI. Parabola de aquila grandi et quod Dominus humiliavit lignum sublime et e converso (17, 3) item de uva acerba et quod unusquisque in iusticia vivat et in peccato suo moriatur et quod non vult Dominus mortem impii (18, 1).

XII. Quod filii exacerbaverunt Deum (20, 21) et testatur se dedisse eis praecepta non bona (20, 25) item de gladio exacuto et limato (21, 9) et de domo Israel versa in scoriam (22, 17) et de olla vacua super carbones ponenda (24, 3).

XIII. Planctus super regem Tyri (28, 11) item prophetia contra Pharaonem et Egiptum (29, 1) item de Assur comparato cedro (31, 3) itemque de Pharaone Assur et Elam descendentibus ad inferos (32, 1).

XIIII. Verbum Domini contra malos pastores (34, 1) et de eo quod Dominus ipse venturum se dicit ad requirendum oves suas (34, 11) et de iudicio eius inter pecus et pecus (34, 17) item de pastore Christo sub nomine David et de pacto pacis (34, 23).

XV. Consolatio promittitur montibus Israel et confusio inimicis (36, 1) item pollicetur Dominus ut educat populum suum de gentibus et ut effundat super eos aquam mundam et auferat ab eis cor lapideum et sanet eos ex omnibus inquinamentis suis (36, 22).

XVI. De resurrectione (37, 1) item vaticinium de Gog et Magog (38, 1) et de duobus lignis Ioseph et Iude (37, 15).

XVII. De edificio in monte et de his que ad ipsum pertinent (40, 1).

XVIII. De primitiis separandis Domino cum ceperit terra dividi et de dimensionibus possessionum (45, 1) item de porta orientali atrii interioris (46, 1) et quod ingredientes per portam aquilonis ad adorandum egredi debent per portam meridianam et e converso (46, 9).

XIX. De aquis egredientibus a latere templi dextro (47, 1) et de omni ligno pomifero in ripis torrentis ex omni parte (47, 7).

XX. De mensura civitatis et suburbanorum eius (48, 15) et de ternis portis eius per quatuor plagas celi (48, 31) et quod nomen civitatis sit Dominus ibidem (48, 35).

Cod. J

16. I^{a} *m.* iosephi (*ut vid.*) | 20. de] e, *err. rubric.* Expliciunt capitula.

4
SERIES *D*

Cod. U

I. Ubi dixit: similitudo autem et vultus eorum (1, 10).
II. Ubi dixit: ad gentes apostatrices a Deo mittitur (2, 2).
III. Ubi dixit: speculatorem constitui te super populum (3, 17b).
IIII. Ubi dixit: iubetur super sinestrum latus dormire (4, 1).
V. Ubi arguet Dominus Hyerusalem pro impietate (4, 15).
VI. Ubi promittit gladium famem et pestem (5, 12).
VII. Ubi dixit: qui emit non letetur et qui vindit non lugeat (7, 12).
VIII. Ubi dixit: vidit terribiles visionis Dei (8, 1).
VIIII. De signatorem et percossores (9, 1).
X. Vox Dei omnipotentes loquentes (10, 6).
XI. Ubi Felcicos subitu mortuus est (11, 13).
XII. Ubi dixit: panem tuum in conturbacione comedeae (12, 17).
XIII. Ubi dixit: eorumpere faciam spiritum tempestatum (13, 13).
XIIII. Ubi dixit Noe Iob et Danahel non salvare filius (14, 12).
XV. Ubi dixit: sicut lignum vitis inter ligna silvarum (15, 1).
XVI. Ubi dixit: dolet Deus quia filii sui idolis immolaverunt (16, 1).
XVII. Ubi dixit: sicut mater ita et filia (16, 44b).
XVIII. Ubi dixit parabula de aquila (17, 1).
XVIIII. Ubi dixit: non pergeneris filius peccata parentum (18, 1).
XX. Ubi dixit: non est volontates meae mors impii (18, 23).
XXI. Ubi dixit: interrogatus Deus et iratus non respondit populo (20, 3b).
XXII. De praecepta non bona duobus lucis (20, 25).
XXIII. Ubi dixit: iudicabor vobiscum ficiae ad faciae (20, 35b).
XXIIII. Ubi dixit gladium agutum et limatum (21, 8).
XXV. Ubi dixit: pro eo quod die recordati estis iniquitatis uestris (21, 24).
XXVI. Ubi dixit: versa est domus Israhel in scoria (22, 17).
XXVII. Ubi dixit duo mulieris matris uninius filiae (23, 1).
XXVIII. Ubi dixit: tradam te in manus eorum quos odisti (23, 28b).
XXVIIII. Ubi dixit: scribe nomen diei huius (24, 1).
XXX. Contra filius Amon profetat (25, 1).
XXXI. Profetat ad Tyrum (26, 1).
XXXII. Lamentum super Tyrum (27, 1).

Cod. U

Incipit recapitulacio. 6. femem U | 8. uidit] *lege* uidi | 12. (conturbacio)ne comede(ae) U¹ *in ras.* | 14. saluare] ialuare U | 19. pergeneris] = portabit? | 24. agutum U² *in ras.* | 26. isrł U | 32. super] ad U†.

XXXIII. De principe Tyri (28, 1).
XXXIIII. Ubi dixit: ad Pharoonem prophetat (29, 1b).
XXXV. Ubi dixit: populauit cornu domus Israhel (29, 21).
XXXVI. Ubi dixit: in diae quando discendit ad inferus induxit luctum (31, 15).
XXXVII. Ubi contra Aegyptum profetat (32, 18).
XXXVIII. Ubi dixit: si populos constituat sibi speculatorem (33, 1).
XXXVIIII. Ubi dixit: unumquemque iuxta vias suas iudicabo (33, 20b).
XL. Ubi dixit de pastoribus et de grege (34, 17).
XLI. Ubi dixit: propheta ad montes Israhel (36, 1).
XLII. Ubi dixit: effundam super uos aquam mundam (36, 25).
XLIII. De ossa arida quae surrexerunt (37, 1).
XLIIII. Ubi dixit: unus erit rex imperans omnibus (37, 22b).
XLV. Ubi dixit: ascendant sermones cor tuum (38, 10).
XLVI. Ubi adversum Cog et Magog profetat (39, 1).
XLVII. De visionis civitathis ac templi Dei (40, 1).
XLVIII. De atrio interiore (40, 32).
XLVIIII. Ubi dixit: in visione Dei introducitur in templum (41, 1).
L. De manna sancta (42, 13).
LI. Ubi dixit: eduxit me per viam porte orientes (42, 15).
LII. Ubi dixit: ista est lex domus (43, 12).
LIII. Ubi dixit de porta qui semper est clausa (44, 2).
LIIII. Ubi dixit de sacerdotis: vinum non bibant immolaturi (44, 21).
LV. Ubi dixit de ponderibus et mensuris iustis (45, 9).
LVI. De pascha (45, 21b).
LVII. Ubi dixit: introduxit me per ingressum (46, 19).
LVIII. Ubi dixit de fluvio et lignis vitae perennis (47, 10b).

Cod. U

33. tyrum U* | 35. populauit] *sic codex* U *in* 29, 21 *pro* pullulabit | ish U | 36. induxit] *sic codex* T (*non* U) 31, 15, *pro* induxi *vel* indixi | 38. populum U* | 41. isrhl U | 58. flauio U.

APPENDIX

5
Notae marginales codd. Δ^{LB}

In codicum Δ^{LB} *marginibus notae complures inveniuntur, quas, etsi ad unam eamdemque seriem non omnes pertinent (v.g.* 21, 33, 73, 80, 81, 88, 91, 102, 103, 104, 112...), *huc collectas publici iuris facimus. Etsi codex* Δ^{L} *melioris est notae, codici tamen recentiori* Δ^{B}, *in quo ultima verba non sint recisa, fidem potius facere cogimur. Haec notarum series, e Vulgata deprompta, nonnullis saeculis antiquior quam codices ambo esse videtur; animadverte* de *particulae usum cum eodem casu (nominativo vel accusativo) in quo verba in Vulgata legebantur* (3, 7, 9, 11, 17, 18, 22, 24, 27, 28, 29, 37, 65). *Numeri in codicibus non inveniuntur.*

In codice C *quoque nonnullas inveniuntur notae marginales, quae notarum* Δ^{LB} *affines ad cap.* 25-38 *Hiezechielis adscriptae sunt; de quibus videsis Prolegomena p.* LI-LII.

1. Visio prima xxx anno (1, 1).
2. De libro (2, 9).
3. De adamantem et silicem (3, 9).
4. Ad filios populi tui (3, 11).
5. De impio (3, 18).
6. De iusto (3, 20).
7. De vincula (3, 25).
8. De sartagine ferrea (4, 3).
9. De panes (4, 9).
10. De stercore hominis (4, 12).
11. De fimum boum (4, 15).
12. De capillis et barba erasis et tribus partibus divisis (5, 1).
13. De montibus Israhel (6, 3).
14. De alisione pedis (6, 11).
15. De venditione et emtione (7, 12).
16. Hic ductus est in spiritu Iherosolima ex Babilone (8, 1).
17. De foramen in pariete (8, 7).
18. De lxx viri et Iezonias (8, 11).

Codd. Δ^{LB}

1. *om.* Δ^{B} | 3. adamantem et silicem] Δ^{B*}; adamante et silice Δ^{LB2} | 4. *om.* Δ^{L} | 5. impi**** Δ^{L} | 8. fer*** Δ^{B}; *om.* Δ^{L} | 9. panis Δ^{L}; panibus Δ^{B} | 10. hominis *om.* Δ^{L} | 11. fimo Δ^{B} | 12. et in tribus Δ^{B} | 13. srhł Δ^{B}; *om.* Δ^{L} | 15. *om.* Δ^{L} | 17. foramine Δ^{B} | 18. de *om.* Δ^{L} | uiris Δ^{B} | et iezonias *om.* Δ^{L} |

19. De mulieribus (8, 14).
20. xxv viri (8, 16).
21. I. II. III. IV (*pro unaquaque facie*) (10, 14).
22. De Phelthias filius Banaie (11, 13).
23. Ubi rediit in spiritu Babilonem (11, 34).
24. De vasa transmigrationis (12, 3).
25. Sedeciam (12, 10).
26. Ad prophetas falsas (13, 2).
27. De pulvillos (13, 18).
28. I. De famem (14, 13).
29. II. De bestias (14, 15).
30. III. De gladio (14, 17).
31. IIII. De pestilentia (14, 19).
32. De ligno vitis (15, 2).
33. Hec et de anima potest intelligi (16, 15).
34. Proverbium (16, 44).
35. Samaria (16, 46).
36. Sodoma (16, 46).
37. De enigma. De aquila (17, 2).
38. Explanatio (17, 12).
39. De viro iusto (18, 5).
40. De filio iniusto (18, 10).
41. De filio eius iniusto (18, 14).
42. Anno VII (20, 1).
43. Laus terrae Chanaan (20, 6).
44. Praecepta dicit non bona (20, 25).
45. De saltu meridiano (20, 47).
46. De sanctuario (21, 2).
47. De gemitu (21, 6).
48. De gladio (21, 9).
49. Sedecias (21, 25).
50. Citharim: palleus sacerdotis et bisso (21, 26).
51. Mucro (21, 28).
52. De scoria (22, 18).
53. De iniquitate cunctorum (22, 24).
54. Comparatio de duabus mulieribus (23, 2).
55. Oolla et Ooliba (23, 4).

Codd. Δ^{LB}.

19. *om.* Δ^{B} | 20. *om.* Δ^{B}; *num legendum* de xxv uiri? *cf.* 18. 21. *om.* Δ^{B} | 22. fil. ban. *om.* Δ^{L} | 23. redit Δ^{L*} | in *om.* Δ^{L*} | 24. uasis Δ^{L} | 26. falsas *om.* Δ^{L} | 27. *om.* Δ^{B} | 28. famme Δ^{B} | 29. bestiis Δ^{B} | 37. *om.* Δ^{B} | 41. iniusto] *legi nequit* Δ^{B}; *num legendum* iusto? | 42. *om.* Δ^{B} | 43. terrae *om.* Δ^{L} | 44. dicit *om.* Δ^{L} | 45. de saltu] saltui Δ^{L} | 48. *legi nequit* Δ^{B} | 50. citharim *om.* Δ^{L} |

56. Samaria (23, 5).
57. Iherusalem (23, 11).
58. Samaria (23, 32).
59. Hic ambobus dicitur (23, 36).
60. Parabolam de olla et carnibus (24, 3).
61. De uxore sua (24, 16).
62. Hiezeciel (24, 24).
63. De ammon (25, 1).
64. Moab et Idumea (25, 8).
65. De palestinos (25, 15).
66. De Thiro anno XI (26, 1).
67. De Nabuquodonosor (26, 7).
68. Item ad Tyrum (27, 2).
69. Varietas gentium (27, 3).
70. Transtra (27, 6).
71. Nundinas (27, 12).
72. De hornamentis (27, 16).
73. Et hoc ad Tyrum hoc est diabolum (28, 1).
74. Ad eundem (28, 11).
75. De novem lapidibus (28, 13).
76. Cherub (28, 14).
77. Sidon (28, 21).
78. De Egypto anno X (29, 1).
79. Fatures (29, 4).
80. Et hoc ad Egyptum (29, 17).
81. Et hoc ad Egyptum (30, 1).
82. Alexandria (30, 14).
83. Pilusium (30, 16).
84. Elipoleos (30, 17).
85. Et hoc ad Egyptum anno XI (30, 20).
86. Bracium Faraonis (30, 22).
87. Et hoc ad Egyptum (31, 1).
88. Hoc et de diabolo intelligi potest (31, 8).
89. Nabuquodonosor (31, 11).
90. Et hoc ad Egyptum anno XII (32, 1).
91. Id est diabolo (32, 2).
92. Et hoc ad Egyptum anno XII (32, 17).

Codd. Δ^{LB}.

56. *om.* Δ^{B}. 58. *legi nequit* Δ^{B} (*forsitan erasit* Δ^{B2}) | 59. amb.] cum ambobus Δ^{B} | 60. parabolam *om.* Δ^{L} | 61. ~ sua uxore Δ^{B} | 63. *legi nequit* Δ^{L} | 67. de *om.* Δ^{L} | 69-70. *om.* Δ^{B} | 72. ornamento Δ^{B} | 75. de *om.* Δ^{L} | 78. in anno Δ^{B} | 79. *om.* Δ^{B} | 82-84. *om.* Δ^{B} | 85. decimo Δ^{L} | ~ XI anno Δ^{B} | 86. *om.* Δ^{B} | 88. hoc] hęc Δ^{B} | 90. ~ anno XII et hoc ad eg. Δ^{L} | 91. id est (*ut vid.*) + de Δ^{L} |

93. Assur (32, 22).
94. Helam (32, 24).
95. Mosoch et Tubal (32, 26).
96. Principes aquilonis (32, 30).
97. Id est diabolus (32, 31).
98. De speculatoribus (33, 2).
99. De pastoribus (34, 2).
100. Ad Sehir (35, 1).
101. Montibus (36, 1).
102. Canticum (36, 24).
103. In vigilia Pasce (37, 1).
104. **** (37, 7).
105. De duobus lignis id est de duobus populis (37, 16).
106. Hic de Christo dicit (37, 25, *David*).
107. Contra Gog (38, 2).
108. Mosoch et Tubal (38, 3).
109. Tempore Antichristi (38, 19 *in die illa*).
110. In novissimo die (39, 1).
111. Sepulcrum Gog (39, 11).
112. Simile est in Apocalipsin (39, 17).
113. Spiritum sanctum (39, 29).
114. De edificio civitatis et templi (40, 1).
115. Hic de beata Maria dicit (44, 2).

Codd. Δ^{LB}.

94. *om.* Δ^{L}. 99. *deest* Δ^{L} *folio lacerato* | 101-103. *om.* Δ^{B} | 104. *om.* Δ^{LB2} | 105. de (*2°*) *om.* Δ^{L} | 106. *om.* Δ^{B} | 111-113. *om.* Δ^{B} | 114. edificatione Δ^{B} (*sed cf.* 40, 2) | et] ac Δ^{B} | 115. hic *om.* Δ^{B} | beata] sancta Δ^{B} | dicit *deest* Δ^{B} *folio lacerato.*

HIEZECHIEL

INDEX CODICUM ET EDITIONUM

C (*Cavensis*), Cavensis, Abb. 1 (14), paulo post 850.
X (*Complutensis*^{1}) Matritensis, Univ. Centr. 31, s. x.
Σ^{T} (*Toletanus*) Matritensis, Bibl. Nat. Vitr. 13-1, ante 988.
Δ^{L} (*Legionensis*^{1}) Legionensis, Capit. Cath. 6, a. 920.
Δ^{M} (*Aemilianensis*) Matritensis, Academ. Hist. 20, ca 900.
Λ^{L} (*Legionensis*^{2}) Legionensis, S. Isidori, a. 960.

Π^{L} (*Casinensis*) Casinensis, Abb. 543, s. xi.

A (*Amiatinus*) Florentinus, Laurent., ca 700.
Φ^{E} (*Epternacensis*^{2}) Parisinus lat. 8847, ca 800.
Φ^{R} (*Rorigonis*) Parisinus lat. 3, ca 835.
Φ^{G} (*Grandivallensis*) Londiniensis Add. 10546, ante 843.
Φ^{P} (*Paulinus*) Romanus, Abb. S. Pauli extra Muros, ante 875.

O (*Floriacensis*) Aurelianensis, Bibl. Civit. 17 (14), s. viii-ix.
Θ^{S} (*Weingartensis*) Stuttgardiensis H. B. II 16, s. viii ex.
Θ^{H} (*Hubertianus*) Londiniensis Add. 24142, ca 800.
Θ^{A} (*Aniciensis*) Aniciensis, Capit. Cath., ca 800.
Θ^{M} (*Mesmianus*) Parisinus lat. 9380, ca 800.
Θ^{G} (*Sangermanensis parvus*) Parisinus lat. 11937, ca 800.

R (*Ratisbonensis*^{1}) Vindobonensis, Bibl. Nat. lat. 1218, s. viii^{2}.
Y (*Ratisbonensis*^{2}) Monacensis lat. 14197, s. viii^{2}.

E (*Epternacensis*^{1}) Parisinus lat. 9382, s. viii in.
T (*Turonensis*) Parisinus Nov. Acq. lat. 1586, ca 780.
S (*Sangallensis*) Sangallensis, Abb. 44, ann. 760-781.
U (*Augustodunensis*) Augustodunensis, Bibl. Civit. 2 (S. 1), s. viii ex.

M (*Corbeiensis*) Ambianensis 8, s. ix inc.

Q (*Bobiensis*) Mediolanensis, Ambros. E 26 inf., ca 850.
Γ^{A} (*Abiascensis*) Mediolanensis, Ambros. E. 53 inf., s. x.
Ψ^{D} (*Bovin.*) Vaticanus lat. 10511, ca 1100.

Ω^{M} (*Mazarinaeus*) Parisinus, Bibl. Mazar. 5, ante 1231.
Ω^{S} (*Universitatis* seu *Sorbonicus*) Parisinus lat. 15467, a. 1270.
Ω^{J} (*Correctorium S. Iacobi*) Parisinus lat. 16721, ca 1250.

f *fragm. e cod. rescripto* Sangallensi, Abb. 193, s. v.
[*continent lacunose* 40, 20-48, 22].
k *fragm. in cod.* Aurelianensi, Bibl. Civit. 19 (16), foll. 23-25, s. vi.
[*continent* 42, 6-43, 8; 44, 25-45, 15; 47, 9-48, 10].

d *fragm. in cod.* Mediolanensi, Ambros. A. 138 sup., foll. 1-2, s. VII.
[*continent* 26, 17-27, 9 et 27, 33-28, 11].
l *fragm. e cod. rescripto* Legionensi, Bibl. Cath. 15, s. VII.
[*continent lacunose* 20, 25-27, 7; 48, 7-35].
i *fragm. in cod.* Parisino lat. 152, foll. 1-8, s. VII-VIII.
[*continent* 15, 5-23, 21].
u *fragm. e cod. Admuntensi*, Monacensi lat. 29158 (a), fol. 1, s. VIII in.
[*continet* 42, 14-16 et 53, 1-4].
z *fragm. in cod.* Turicensi, Archiv. Civ. A. G. 19, n. XII, foll. 24-25, s. VIII-IX.
[*continent lacunose* 2, 6-3, 15 et 16, 4-42].
m *fragm. in cod.* Monacensi lat. 29157 (b), foll. 14-17, s. IX in.
[*continent* 24, 13-26, 9; 27, 26-30, 21; 32, 11-33, 12].

a Editio princeps, 42 lin. dicta, Moguntiae(?) a. 1452(?).
g Editio Gobelini Laridii, Coloniae 1530.
r Editio Roberti Stephani secunda, Parisiis 1532.
e Editio Roberti Stephani quarta, Parisiis 1540.
I Editio Theologorum Lovaniensium, Antverpiae 1583.
v *Codex Carafianus* (Vaticanus lat. 12959), ubi lectionem I immutatam servat.
w *Codex Carafianus*, ubi lectionem I mutat.
s Editio Sixti V, Romae 1590.
c Editio Clementis VIII, Romae 1592, 1593, 1598.
m Editio Roberti Weber altera, Stuttgardiae 1975.

Hug. Correctorium Hugonis a S. Caro (*in cod.* Vaticano Ottobon. lat. 293, s. XIII-XIV).
Guill. Correctorium Guillelmi de Mara (*in cod.* Vatic. lat. 3466, s. XIII).
Iac. Correctorium Conventus S. Iacobi O. P. (*in cod.* Paris. lat. 16721, ca 1250).

$\Delta\Phi\Theta\Omega$ Consensus codicum Δ^{LM}, Φ^{ERGP}, Θ^{SHAMG}, Ω^{MSJ}.

De *HI*, de *GR-M*, de codd. liturgicis: 32, 57, 182, 251, 411, τ, etc., cf. Prolegomena, p. XXI-XXVIII.

In capite apparatus enumerantur tam codices deficientes quam fragmenta biblica vel libri liturgici in apparatu notati.

Passim usurpantur sigla quibus uti consueverunt tam editio Stuttgardiensis (𝔓) *Bibliorum Hebraicorum* quam editio Gottingensis (𝔊) *Veteris Testamenti Graeci* et *Vetus Latina* Beuronensis.

De codd., 175, 176, 177, cf. Prolegomena, p. XVII-XX.

DE NOTARUM APPARATU

Apparatus et de restitutione archetypi et de historia textus rationem reddit, variasque lectiones omnium codicum et editionum refert, exceptis mere orthographicis. Quando legi possunt, codices rescripti expressis verbis adlegantur, ita ut ex silentio apparatus nihil concludi liceat.

Alter apparatus divisiones textus exhibet maiores ex codicibus omnibus, minores vero plerumque ex CAOT tantum. In isto apparatu sigla inter uncinos significant numerum capituli vix in codice legi vel certo loco referri posse.

DECLARATIO SIGNORUM

In textu:

† † locos designant ubi lectio mendosa archetypi ex coniectura vel iuxta lectionem codicum recentiorum corrigitur.

In notarum apparatu:

= lectioni ipsius textus postponitur cui codicum universorum testimonium subnectitur (*apparatus plenior* seu *positivus*).

] lectionem ipsius textus designat de qua aliquid notatur vel cui refertur varia lectio alterius formae seu radicis.

**** numerum indicat litterarum erasarum in codice.

[ ] litterarum indicat numerum, sive determinatum ([.] vel [..]), sive incertum ([...]), quae legi nequeunt in codicibus rescriptis.

† post sigla codicum, lectionem designat quae prima manu scripta in codice legebatur, priusquam *ipse scriptor* eam aliquo modo mutaret vel corrigeret.

* item post sigla codicum, lectioni postponitur quae in codice prima manu scripta erat, deinde vero ab *altero scriptore*, seu *secunda manu*, correcta est.

¹ item post sigla codicum, lectionem sequitur quam ipse scriptor propria manu corrigendo induxit.

² item, lectionem designat ab altero scriptore, seu secunda manu, inductam.

³ item, lectio tertia manu inducta.

Nota bene: Ubicumque post † vel * non apparet signum ¹ vel ² in notis, corrector lectionem codicis sui ad formam textus nostri reduxit.

~ inversa verba designat.

praem. praemissa verba praecedit.

+ additis verbis praeponitur.

om. omissa verba sequitur.

scrips. varia lectio mere orthographica.

⟦ ⟧ post longiorem variam lectionem pluribus codicibus communem, singulorum codicum varias lectiones includunt.

¶ notis praeponitur quae ex *Correctoriis* vel ex codicum marginibus desumuntur.

In altero apparatu:

¶ < divisiones textus designant maiores et minores.

INCIPIT LIBER HIEZECHIELIS PROPHETAE

I. [1] Et factum est in tricensimo anno in quarto in quinta mensis
cum essem in medio captivorum iuxta fluvium Chobar
aperti sunt caeli et vidi visiones Dei
[2] in quinta mensis ipse est annus quintus transmigrationis regis † Ioiachin †
[3] factum est verbum Domini ad Hiezechiel filium Buzi sacerdotem in terra Chaldaeorum secus flumen Chobar
et facta est super eum ibi manus Domini

Desunt R(*supplet* R^{A})EΓ^{A}.

Tit. incipit liber (hi)ezec(h)i(h)elis pro(ph)et(a)e $C\Sigma^{T}\Phi^{RG}\Psi^{D}\Omega^{J}$am; incipit liber (hi)ezechi(h)el prophet(ae) $\Lambda^{L}\Phi^{E}M\Omega^{M}$; incipit liber eiusdem $\Pi^{L}AQ$; incipit (+ ipse O) liber $O\Theta^{S}$; incipit (hi)ezec(h)i(h)el pro(ph)eta $X\Delta^{L}$(ezecihelis, *sic*)^{M}S(-tae)$U\Omega^{S}$; *item ante praefat.* Θ^{HA}(*in ras., ut vid*)^{M}; incipit hiezechiel propheta Φ^{P}; incipit textus (*post praefat.*) Θ^{HAMG}; liber ezechielis prophetae ℊ; (h)iezechiel propheta R^{A}(*ante prol.*)𝔤; prophetia ezechielis relɒc; *legi nequit, litt. tiron. mutilatis* T^{2}; *sine tit.* YT*.

I. 1. in quarto = $\Phi\Theta^{S}$(*ut vid.*)^{M2G}TSM $Q^{*}\Psi^{D}\Omega^{MJ}$agrelɒc *cum HI* (« quod scriptum est ‘ in quarto ’ pendente sententia subauditur ‘ mense ’ ») *et* 𝔎, *lectio archetypi, ut* 20, 1; 30, 20; 31, 1; in quartum mensem Θ^{A*}; in quarto mense Θ^{M*} *cett. cum* 𝔊, *HI Ez h et GR-M, lectio facilior, ut* 8, 1; 24, 1; 29, 1; 32, 1; *cf. Prolegom., p.* LXIV. ¶ hebr. et anti. «in quarto in quinta mensis» *Hug.* «in quarto in quinto mensis» *Guill.* | in quinta] Q^{2} (a *corr.*); quinta $R^{A}Y$; *praem.* et U; + di(a)e $\Delta R^{A}Y$; + decima Θ^{HAM*}, *cf.* 32, 17; + decima die Φ^{P}, *cf.* 45, 25 | iuxta fluuium] *cum HI*; iuxta flumen $\Pi^{L}\Psi^{D}$ *cum HI Ez h, cf. v.* 3; 3, 15; 10,15; iuxta flumine Δ^{L} | uidi uis.] diuisiones Q^{*}; uisiones Θ^{S*}, *ut vid.* | uidit Φ^{G*}, *ut vid.* | uisiones] *cum HI, HI Ez h Abd, GR-M* ($^{3}/_{3}$) *et* 𝔎𝔊; uisionis S*U*; uisionem Δ^{LM*} AOU^{2} *cum* $\mathfrak{G}^{LC}$, *cf.* 43, 3 | dei] *cum HI, ANT-S et* 𝔎𝔊; domini $\Pi^{L}O$ *cum GR-M* ($^{3}/_{3}$), *cf.* 2, 1.

2. in quinta + die $R^{A}Y$ | est *om.* U* Q* | ~ quintus annus T* | regis ioachim Θ^{M*3G*}; iuda regis ioachim $O\Theta^{A*M2G2}$, *cf. Dn* 2, 25 (transmigrationis iudae); ioachi(m) regis iuda Ω. ¶ ant. hebr. ier. greg. « ioachin » nec habent « iuda » *Iac.* | ioiachin *restituimus cum HI* ($^{2}/_{2}$); ioiachim A*; io(h)ac(h)in $\Sigma^{T}\Lambda^{L}Y^{2}S^{2}\Omega^{J2}$grelɒcm *cum GR-M et* 𝔎; io(h)a(ch)im Y*S*Ω^{J*} *cett. cum GR-M* (*cod. G*) *et* 𝔊, *cf. Prolegom., p.* LXXVI. ¶ qui est iechonias Y^{2}; hebr. et anti. « ioachin » *Hug.* « ioachim » *Guill.*

3. factum] *praem.* et $U^{2}\Omega^{S}$ cum *GR-M et* 𝔊 | ad hiezeciel Σ^{T*}; ad (hi)ezec(h)i(h)elem $\Sigma^{T2}\Delta^{M}\Omega^{SJ}$agrelɒc | sacerdotis R^{A} | secus] iuxta $\Delta\Theta^{HMG}\Psi^{D}$, *cf. v.* 1 | flumen] *cum HI*; flu(u)ium $\Delta^{LM*}\Theta^{HMG}\Omega^{M}$, *cf. v.* 1; 3, 23; 10, 20. 22; 43, 3. ¶ anti. « flumen » moderni « fluuium » *Iac.* | facta] *cum HI*; factum $\Sigma^{T}\Lambda^{L}$†O*(*ut vid.*)S* | super eum ibi] *cum HI et GR-M* ($^{3}/_{3}$); ibi super eum Ω^{M}; super eum Ω^{S}; super me Q *cum HI*(𝔊), *ANT-S et* 𝔊. ¶ ał me Λ^{L}.

I. 1. ¶ et (1°). I. XUQ; *sine numero cett.* | ⟨cum CAOTS | ⟨aperti CAOT | 2. ⟨in CAOTS | ⟨ipse C | 3. ¶ factum I. $\Theta^{S}Q$; *Div. sine num.* $C\Pi^{L}\Phi^{ER}YTU$; ⟨factum AOS | ⟨in A | ¶ et *Div. sine num.* Σ^{T}; ⟨et CAOTS.

4 et vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone et nubes magna et ignis involvens et splendor in circuitu eius
et de medio eius quasi species electri id est de medio ignis
5 et ex medio eorum similitudo quattuor animalium et hic aspectus eorum similitudo hominis in eis
6 et quattuor facies uni et quattuor pinnae uni
7 et pedes eorum pedes recti et planta pedis eorum quasi planta pedis vituli et scintillae quasi aspectus aeris candentis
8 et manus hominis sub pinnis eorum in quattuor partibus
et facies et pinnas per quattuor partes habebant
9 iunctaeque erant pinnae eorum alterius ad alterum
non revertebantur cum incederent
sed unumquodque ante faciem suam gradiebatur
10 similitudo autem vultus eorum facies hominis et facies leonis a dextris ipsorum quattuor
facies autem bovis a sinistris ipsorum quattuor
et facies aquilae ipsorum quattuor

Desunt R(*supplet* R^{A})$E\Gamma^{A}$.

4. uentus turb.] turbidinis uentus Θ^{S} Q | et (*ante* nubes) *om.* r | et (*ante* ignis) *om.* Q* | eius (2°)] ignis ae. ¶ « eius » *Hug.*

5. ex] *cum* 𝔎; in $\Theta^{M2}U^{2}$aesc *cum HI* (3/3), *GR-M* (2/2), *TA sent et* 𝔊; ** $\Theta^{M*}U^{*}$ | eorum] Θ^{M*}; earum e; eius $\Theta^{M2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agrlusc *cum HI* (3/3), *GR-M* (2/2), *TA sent et* 𝔎; + quasi $\Delta^{LM*}\Theta^{HAM*}$(*ut vid.*)^{G2}(*ex* qua) *cum* 𝔊. ¶ anti et hebr. « in medio eius similitudo » *Hug.* anti. « et ex medio eorum similitudo » licet hebr. habeat « eius » *Guill., item Iac.* | animalia Σ^{T} | similitudo (2°)] *praem.* quasi Ω^{J*}, *cf. v.* 4.

6. et (1°) *om.* sc | facies — quattuor (2°)] *in ras., ut vid.*, Σ^{T2} | et (2°) — uni (2°) *om.* U*, *per homoeotel.* | pinn(a)e = $CX\Sigma^{T}\Delta^{LM*}AO*\Theta^{SHAMG*}Y*TSU^{2}$m; pennae U* *cett.*

7. et (1°) *om.* R^{A}sc | pedes (2°) — eorum (2°) *om.* Λ^{L*}, *per homoeotel.* | pedes (2°) *om.* Δ^{LM*} *cum* 𝔊 | planta (1°)] T* *cum HI, GR-M et* 𝔎; plant(a)e $\Pi^{L}\Phi^{RG}O*T^{2}$; plantem O^{2} | pedis (1°)] pedes $X\Phi^{RG}O*U$ | plante (2°) Π^{L} | spectus Θ^{A} | cand.] cadentis Θ^{M*}.

8. pinnis = $CX\Sigma^{T}\Delta^{L*M}AO\Theta^{SHAMG*}YTSU*Q*$m; pennis *cett.* | partibus] partes R^{A} *cum GR-M* | et (3°) *om.* Φ^{E*} | pinnas = $CX\Sigma^{T}\Delta^{L*M}AO\Theta^{SHAMG*}YT*SU*Q*$m; pennae U^{2}; pennas *cett.*

9. erant *om.* Θ^{H*}, *cf.* 𝔎𝔊^{AOL} | pinn(a)e = $CX\Sigma^{T}\Delta^{L*M}AO\Theta^{SH*AMG*}YTSU*Q*$m; penę Λ^{L*}; pennae *cett.* | reuertebantur] reuer*****tur Θ^{A*} | incenderent Q*; inc***erent Σ^{T*} | gradiebatur] U^{2}; gradiebantur $U^{3}M*Q$, *cf. v.* 12; gradiebuntur U*.

10. a (1°)] ad Θ^{H}; *om.* $\Phi^{P\dagger}$ | facies (3°)] *praem.* et C, *cf. infra* | autem (2°) — sinistris] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2} | a (2°)] T*; ad XT^{2} | ipsorum (3°)] Q* *cum HI* (*codd. PW*) *et* 𝔎𝔊; desuper ipsorum $\Pi^{L}A\Phi^{P}OMQ^{2}\Omega$ agsc, *ex parallelismo membrorum, cum HI et GR-M* (4/4). ¶ nec hebr. nec anti. habent « desuper » *Guill., item Iac.* | ∼ ips. quattuor aquile U^{2}.

---

4. ⟨et (1°) CAO | ⟨et (2°) CT | ⟨et (3°) A | ⟨et (4°) CAT | ⟨et (5°) S | ⟨et (6°) CAOT | ⟨id C | 5. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨et (2°) CATS | ⟨similitudo (2°) C | 6. ⟨et (1°) CAOTS | 7. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et (2°) CATS | ⟨et (3°) CAT | 8. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et (2°) CAOT | 9. ⟨iunctaeque CAOTS | ⟨non CAOT | ⟨sed CAOTS | 10. ⟨similitudo CAOTS | ⟨facies (1°) CAOT | ⟨facies (3°) CAOTS | ⟨et (2°) CAOTS.

11 et facies eorum et pinnae eorum extentae desuper
duae pinnae singulorum iungebantur et duae tegebant corpora eorum 12 et unumquodque coram facie sua ambulabat
ubi erat impetus spiritus illuc gradiebantur nec revertebantur cum ambularent
13 et similitudo animalium aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium et quasi aspectus lampadarum
haec erat visio discurrens in medio animalium
splendor ignis et de igne fulgur egrediens 14 et animalia ibant et revertebantur in similitudinem fulguris coruscantis
15 cumque aspicerem animalia apparuit rota una super terram iuxta animalia habens quattuor facies
16 et aspectus rotarum et opus earum quasi visio maris
et una similitudo ipsarum quattuor
et aspectus earum et opera quasi sit rota in medio rotae
17 per quattuor partes earum eun-

Desunt R(*supplet* R^{A})$E\Gamma^{A}$.

11. et (*1°*) *om.* 𝔰𝔱 | et pinnae eorum *om.* Π^{L} | pinn(a)e (*1°*) = CXΣ^{T}Δ^{LM}*AO Θ^{SHAMG}*YTSUQ*𝔪; pennae *cett.* | eorum (*2°*) + quattuor et facies eorum et penne eorum U^{2} | pinn(a)e (*2°*) = CXΣ^{T}ΔAO*Θ YTSU*Q*𝔪; pennae *cett.* | tegebant] tangebant S*; ****bant Θ^{M}* | ∼ eorum corpora Ω^{M}.

12. unumquodque] T* *cum HI et* 𝔊𝔊; unumquodque eorum $\Pi^{L}\Phi\Theta^{S}T^{2}MQ\Psi^{D}\Omega$a 𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum GR-M* | coram faciem suam Π^{L} O*U*; ante faciem suam T* *cum RUF Ps* | impetus *om.* $\Phi^{ER*G}T^{2}$ *cum HI Ez h, cf.* 𝔊𝔊. ¶ interponendum « impetus » *Guill.* iuxta hebr. et anti. non est interponendum « impetus » *Iac.* | ∼ spiritus impetus $\Theta^{HG}\Omega^{M}$ | illuc grad.] ill*****diebantur Ω^{J}* | nec reuertebantur *om.* Y*Ω^{S}* | ambularant Q*.

13. aspectus (*1°*)] Φ^{E*} *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊; et aspectus $\Pi^{L}\Phi^{E2P}$*OΘ^{AM*G}MΨ^{D} Ω^{MJ}𝔯𝔢𝔩 (et *sublin.* 𝔴) *cum GR-M* (*codd.*), *cf. v.* 16. ¶ hebr. et anti. non habent « et » *Iac.* | earum Ω^{M} | carbonum] *cum HI*; carbonis XS*U^{2}; carbones T*S^{2}U* *cum HI Ez h et BEA Apc* | animalium *om.* Φ^{E*}; + et R^{A}Y *cum HI* (𝔊) *et* 𝔊𝔊 | fulgur = Δ$\Lambda^{L}\Phi^{E*RP}$ $O^{2}\Theta^{H2G}R^{A}$YM$\Psi^{D}\Omega$a𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum HI*; fulgor O*Θ^{H*} *cett.*

14. in similitudine $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{S}$S*$U^{1}$; similitudine S^{2}; in similitudo U† | fulguris] S*(-es)M*^{3}; fulgoris CXΣ^{T}Δ$\Pi^{L2}\Phi^{E2G}$O*ΘT S^{2}U*$M^{2}Q\Psi^{D}$; furgoris Π^{L}*; fulg**** Φ^{E}*.

15. aspicerem] respicerem Π^{L}; + in Θ^{S}Q | super terra CΘ^{S} | terram] *in ras.* Φ^{E2} | habentia Θ^{M2} *cum HI*; hab*** Θ^{M}*.

16. quasi (*1°*) + ** Φ^{E} | ipsarum] earum Δ^{LM*} | quattuor] *in ras. lat. spat.* Φ^{E2}; *om.* Q | earum (*2°*)] eorum Θ^{H}S* | opera + eorum S*; + earum $S^{2}\Psi^{D}$ *cum* 𝔊𝔊, *cf. HI* (𝔊) | quasi (*2°*) + si $\Lambda^{L}\Phi^{E*RG2P2}$ $\Theta^{M2}R^{A}$Y*T*Ω *cum GR-M* ($^{2}/_{2}$). ¶ ier. hebr. et al. non habent « si » alii habent *Iac.* | sit *om.* Θ^{A}*U* | rota] rotae Φ^{E*}, *ut vid.*

17. quattuor**** Θ^{S} | eorum S* | euntes] ** T†; + ** Φ^{E}. ¶ « euntes » *Hug.* |

---

11. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨duae (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CATS | 12. ⟨et CAT | ⟨ubi CAOTS | ⟨nec CAT | 13. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨aspectus C | ⟨et (*2°*) CAT | ⟨haec CAOTS | ⟨splendor CAOTS | 14. ⟨et (*1°*) CA | ⟨in CA | 15. ¶ cumque II. [SMΩ^{M}]; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨cumque CA OTS | ⟨iuxta CA | 16. ¶ et (*1°*) I. A; ⟨et (*1°*) COT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) CAOT | 17. ⟨per CAOTS.

tes ibant et non revertebantur
cum ambularent
18 statura quoque erat rotis et altitudo et horribilis aspectus
et totum corpus plenum oculis
in circuitu ipsarum quattuor
19 cumque ambularent animalia
ambulabant pariter et rotae
iuxta ea
et cum elevarentur animalia de
terra elevabantur simul et rotae
20 quocumque ibat spiritus illuc
eunte spiritu et rotae pariter
levabantur sequentes eum
spiritus enim vitae erat in rotis
21 cum euntibus ibant et cum stantibus stabant
et cum elevatis a terra pariter
elevabantur et rotae sequentes
ea quia spiritus vitae erat in
rotis
22 et similitudo super caput animalium firmamenti quasi aspectus
cristalli horribilis et extenti super capita eorum desuper
23 sub firmamento autem pinnae
eorum rectae alterius ad alterum unumquodque duabus
alis velabat corpus suum et
alterum similiter velabatur

Desunt R(*usque ad v.* 19, rotae 2°; *supplet* R^{A})$E\Gamma^{A}$.

non] cum Φ^{E*}. ¶ « non » *Hug.* | ambularent + ad quem locum declinabat que prima erat sequebantur et cetere non reuertebantur cum ambularent Ω^{SJ*}. ¶ hebr. et ant. « ambularent. statura » *Hug., item Iac.*

18. altitudo] U*; latitudo U^{2} | et (2°) *om.* U | horribilia Q | totus Ω^{M*}, *ut vid.* | ~ oculis plenum arelust | ipsorum $M^{*}\Omega^{J*}$ *cum GR-M* ($^{2}/_{2}$) *et in expos.*: non « ipsarum » sed « ipsorum ». ¶ ier. hebr. et ant. « ipsarum rotharum » greg. « ipsorum animalium » in hebr. potest ad utrumque referri *Iac.*

19. ambulabant] ambulant Θ^{S}; ambularent U* | pariter] *cum HI*; *om.* Δ^{LM*} *cum* 𝔓𝔊 | ea] eam $\Pi^{L}A^{*}$; *om.* S* | animali (2°) U*; *praem.* et S*, *ut vid.* | ~ de terra animalia Ω^{J} | simul] *cum HI*; similiter X; pariter Σ^{T} *cum GR-M, cf. supra.*

20. quodcumque Q* | illuc] illa Δ^{M*} | euntes spiritum U | le(u)abantur = $X\Delta^{M}\Lambda^{L}$ $A\Phi O\Theta RYSUMQ\Omega^{M2SJ}$agm *cum HI et GR-M* ($^{4}/_{4}$); lebantur Ω^{M*}; eleuabantur *cett., cf. vv.* 19 *et* 21; + simul et rote U^{2} | seq. eum *bis scripsit* Ω^{S} | spir. enim] quia spiritus Φ^{E2}, *cf. v.* 21; spiritus Φ^{E*}.

21. cum (1°)] cumque O* | ibant et cum stantibus *om.* R*, *per homoeotel.* | eleuatis] eleuantis Λ^{L}; eleuares $\Psi^{'D*}$, *ut vid.*; eleuarentur $\Psi^{'D2}$ | eleuabantur] *cum HI* (*codd.*) *et GR-M* ($^{2}/_{2}$); eleuabuntur U; eleuantur Λ^{L}; leuabantur RYS *cum HI, cf. v.* 20; et leuabantur Q | rotae] retę Λ^{L*} | eam $\Theta^{S}Q$; eas AO* | uita Q^{2}; *om.* Q* | rotis 22. et] ro***** Θ^{H*}.

22. caput] *cum HI et* 𝔊; capita $\Pi^{L}\Theta^{S}$ $Q\Psi^{'D}$relust *cum GR-M* ($^{5}/_{5}$) *et* 𝔓. ¶ « caput » *Guill.* | animalia Q*; animali* S† | firmamentum U; in firmamento $\Theta^{S}Q$; + et Ω^{SJ}. ¶ ier. hebr. et anti. « et quasi aspectus » *Iac.* (*om.* 2^{a} *m.*) | et (2°)] ***** Q*; *om.* $\Theta^{S}Q^{2}$ *cum GR-M* ($^{2}/_{2}$) *et* 𝔓𝔊 | extenti] Θ^{G*} *cum HI et GR-M* ($^{4}/_{4}$); extente Ω^{S}; extensi AO Θ^{AM*}(*ut vid.*)^{G2}, *cf. T.L.L.* V 2, 1969, 15 *sqq.* | eorum] ipsorum Π^{L}.

23. pinn(a)e = $CX\Sigma^{T}\Delta AO\Theta^{SH*AMG*}$ R*YTSQm; pinna U*; penna U^{2}; pennae *cett.* | rectae] *cum HI* ($^{2}/_{2}$), *GR-M* ($^{5}/_{5}$), 𝔓, *Symm. et Theod.*; (h)erect(a)e Ca, *cf.* 𝔊 | duobus U | alis] aliis Φ^{G*} | uelabat] Θ^{M2} (*pr.* a *corr.*); uelabant Δ^{M}, *cf.* 𝔓𝔊; ualebat $\Psi^{'D}$ | alterum (2°)] alter Δ^{L} | uelabatur] Θ^{M2} (*pr.* a *corr.*); uelabantur Δ^{L*}, *cf.* 𝔓𝔊.

⟨et AO | 18. ⟨statura CAOTS | ⟨et (3°) CAOT | 19. ⟨cumque CAOTS | ⟨et (2°) CAOTS | 20. ⟨quocumque CAOTS | ⟨spiritus (2°) CAOTS | 21. ⟨cum (1°) CAOT | ⟨et (2°) CAOTS | ⟨quia CAT | 22. ⟨et (1°) CAOT | ⟨quasi CA | 23. ⟨sub CAOTS | ⟨alterius A | ⟨unumquodque AOT | ⟨et CATS.

24 et audiebam sonum alarum quasi
sonum aquarum multarum
quasi sonum sublimis Dei
cum ambularent quasi sonus erat
multitudinis ut sonus castro-
rum
cumque starent dimittebantur
pinnae eorum
25 nam cum fieret vox supra firma-
mentum quod erat super ca-
put eorum stabant et summit-
tebant alas suas
26 et super firmamentum quod erat
imminens capiti eorum quasi
aspectus lapidis sapphiri
similitudo throni et super simi-
litudinem throni similitudo
quasi aspectus hominis desuper
27 et vidi quasi speciem electri velut
aspectum ignis intrinsecus eius
per circuitum a lumbis eius
et desuper
et a lumbis eius usque deorsum
vidi quasi speciem ignis splen-
dentis in circuitu
28 velut aspectum arcus cum fuerit
in nube in die pluviae
hic erat aspectus splendoris per
gyrum
II. 1 haec visio similitudinis gloriae
Domini
et vidi et cecidi in faciem meam
et audivi vocem loquentis et dixit
ad me

Desunt $E\Gamma^{A}$.

24. et — ambularent] *in ras. brev spat.* Θ^{M2} | audiebat Π^{L} | sonum (*2°*) — dei] *partim in marg. et partim in ras.* Σ^{T2} | sonum (*2°*)] *legi nequit* Q*; sonus $\Sigma^{T2}\Pi^{L}$; *om.* Q^{2} | quasi (*2°*)] *praem.* et Σ^{T2} | ut] et U* | sonus (*2°*)] *cum HI*; sonitus $X\Pi^{L}\Theta^{S}Q$ *cum GR-M* (4/4) | castr.] eorum Q | staret Q* | dimittebantur] $\Lambda^{L*}\Phi^{E*R*}O^{*}\Theta^{M*}\mathfrak{c}$(1598); demittebantur $\Lambda^{L2}\Phi^{E2R2}O^{2}\Theta^{M2}U^{*}\mathfrak{relvsc}$(1592, 1593). ¶ hebr. et anti. habent « dimittebantur »... non est ibi « demittebantur » *Guill. et Iac.* | pinn(a)e = $CX\Sigma^{T}\Delta AO^{*}\Theta^{SH*AMG}YTSU^{*}\mathfrak{m}$; pennae *cett.* | ęorum C* *cum HI*; (ę)arum $C^{2}\Sigma^{T}\Delta$.

25. cum] qu* Θ^{G*} | supra firmamento S* | supra] T* *cum HI*; super $X\Sigma^{T}\Phi^{ERG}T^{2}\Omega$ $\mathfrak{arelvsc}$ *cum GR-M, cf. infra et v.* 26 | super] supra S, *cf. supra* | stabat Θ^{G*} | suas *om.* Ω^{M}.

26. eminens Θ^{S} | capiti] U*; capite $\Phi^{E*}U^{2}$; capita Ψ^{D*}, *ut vid.* | eorum *om.* T* | aspectans Q | l**pidis Q* | saphiri Θ^{H*}; sap(p)h(i)ris $\Pi^{L}\Theta^{H2G}Q$ | et (*2°*) — throni (*2°*) *om.* Ω^{M}, *per homoeotel.* | super similitudine X | similitudo (*2°*)] similitudinem C.

27. ueluti C | aspectu U | ignis (*1°*)] ignae Q | intrinsicum S*, *ut vid.*; *praem.* et U; + autem Q | ~ per circ. eius Ω. ¶ hebr. et ant. « intrinsecus eius per circuitum » *Guill., item Iac.* | a lumbis eius et des.] ***** R* | et desuper — eius (*3°*) *om.* Λ^{L*}, *per homoeotel.* | et (*ante* des.) *om.* $\Sigma^{T}Q$. ¶ hebr. et ier. « a lumbis eius et desuper » *Iac., item Hug.* | et a lumbis eius *om.* S | et (*ante* a) *om.* U* | usque + ad $\Theta^{M2}T^{*}SU$ | dorsum Ω^{S}; deorum U*, *ut vid.* | speciem (*2°*)] species $\Theta^{H\dagger}$.

28. aspectum] aspectus $\Sigma^{T}\Theta^{S}Q^{*}\Omega^{M}$ *cum GR-M, cf. infra*; aspectu ΔQ^{2} | per] super Θ^{S}.

II. 1. hic S*; et haec Π^{L} *cum GR-M* (2/2) | gloria Q | cecidi] Θ^{A2} (ceci *in ras.*) | audi X; uidi $\Theta^{A\dagger}$ | et dixit ad me *om.* S |

---

24. ⟨et CAOTS | ⟨quasi (*2°*) CA | ⟨cum CAOTS | ⟨cumque CAOTS | 25. ⟨nam CAOTS | ⟨quod AO | ⟨stabant CAT | 26. ¶ et (*1°*) II. $A\Theta^{S}Q$; III. Ω^{M}; ⟨et (*1°*) COT | ⟨quasi (*1°*) CAT | ⟨similitudo (*1°*) OT | ⟨et (*2°*) CAT | 27. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨a lumbis (*2°*) CAT | ⟨et (*3°*) CAT | ⟨vidi C | 28. ⟨velut CAOT | ⟨hic CAOTS.

II. 1. ¶ haec II. Ω^{SJ}; ⟨haec CAOTS | ¶ et (*1°*) II. Δ^{L}; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}O$; ⟨et (*1°*) CAT | ¶ et (*3°*) *Div. sine num.* Δ^{M}; ⟨et (*3°*) CAOT.

fili hominis sta supra pedes tuos
et loquar tecum
2 et ingressus est in me spiritus
postquam locutus est mihi
et statuit me supra pedes meos
et audivi loquentem ad me
3 et dicentem
fili hominis mitto ego te ad filios
Israhel
ad gentes apostatrices quae re-
cesserunt a me
patres eorum praevaricati sunt
pactum meum usque ad diem
hanc
4 et filii dura facie et indomabili
corde sunt ad quos ego mitto te
et dices ad eos haec dicit Do-
minus Deus
5 si forte vel ipsi audiant et si
forte quiescant
quoniam domus exasperans est
et scient quia propheta fuerit in
medio eorum
6 tu ergo fili hominis ne timeas eos
neque sermones eorum metuas
quoniam increduli et subversores
sunt tecum et cum scorpioni-
bus habitas
verba eorum ne timeas et vultus
eorum ne formides
quia domus exasperans est
7 loqueris ergo verba mea ad eos
si forte audiant et quiescant
quoniam inritatores sunt

Desunt EΓ^{A}; *adest* z (*a v.* 6 sermones).

filii Π^{L}AΦ^{G}Θ^{S*} | supra = XΔΛ^{L}AΦ^{ERG}OΘ^{AM} RΩ^{MS}𝔤𝔪, *cf. v.* 2; sup Y(*sic*); super *cett. cum HI et GR-M* ($^{3}/_{3}$) | tuos + rectos Φ^{P}Θ^{M*G2}, *cf.* 1, 7 *et Act* 14, 9; + rectis Θ^{A} | tecum] Θ^{M*}, *ut vid., cum GR-M* ($^{2}/_{2}$); tibi Θ^{M2} *cum HI.*

2. et (*1°*) *om.* Θ^{S}Q | in me] itaque Q | ∼ spiritus in me S | supra] Δ^{M*} *cum HI*; super CΣ^{T}Δ^{M2}Φ^{P*}(*ut vid.*)T*SMΩ^{SJ*}(*ut vid.*) *cum HI* (𝔊), *GR-M, PS-AU spe* | audi Φ^{R*} | ad *om.* S.

3. et *om.* Δ^{M*}Q | dicentem + mihi T* *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊; + ne formides (e *ex* i) quia dn̄s (*sic*) exasperans est U, *cf. v.* 6 | fili] filii A | ego] *cum HI et GR-M* ($^{3}/_{3}$); *om.* Δ^{LM*} *cum LUC par, PS-IS Jud et BEA Apc* | ∼ ego mitto Ω^{M} | te] ad te Π^{L} | patres] *cum GR-M* ($^{2}/_{2}$); *praem.* ipsi et Θ^{M2}𝔤𝔯𝔴𝔰𝔱 *cum HI* (*cf. expos.*, 708: « sed et filii »), *LUC par, PS-IS Jud et* 𝔓𝔊, *forsitan recte.* ¶ hebr. et ier. « ipsi et patres ». ant. et greg. non habent « ipsi et » *Iac.* | praeu. sunt] pr(a)euaricaberunt Δ | ad (*3°*)] in Θ^{M} *cum LUC par et PS-IS Jud* | hanc *om.* T*.

4. fili R*U* | durae O* | facie] Θ^{G*} *cum HI* ($^{2}/_{2}$), *GR-M* ($^{2}/_{3}$) *et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; ceruice AOΘ^{G2}Ψ^{D} *cum GR-M* ($^{1}/_{3}$, *hom.* XI, 1), *cf. Act* 7, 51, *etc.*; + ceruice Θ^{A} | indomabili] T (*2^{a} et 4^{a} m.*) *cum HI*; indomabilis T*; indomabile T^{3} | ∼ te mitto AΩ^{MS} | deus *om.* X *cum* 𝔊.

5. uel — forte (*2°*) *om.* U*, *per homoeotel.* | uel *om.* S* | ipse audient U^{2} | est] es Σ^{T*}.

6. filii A | sermonem Θ^{A} | ∼ tecum sunt Ω^{M} | et (*2°*)] *cum HI et GR-M* ($^{4}/_{4}$); et tu OΘ^{AM*} | habitans Σ^{T*}, *cf.* 𝔓 | timeas (*2°*)] *cum HI, HI ep, GR-M et PS-AU spe*; metuas AOΘ^{AM} | uultum Y* | quia — est *om.* SU*.

7. loquere T*; loque*** Λ^{L*} | ergo *om.* Q, *cf. HI* (et loqueris) *et* 𝔓𝔊 | mea *om.* Q* | aud. et quiesc. ¶ al. audiant timeant uel quiescant Θ^{M}, *ex HI* | audient Ψ^{D} | quiescunt Σ^{T} | quoniam *om.* S*.

¶ fili III. AΘ^{S}SMQΩ^{M}; *Div. sine num.* Π^{L}Φ^{P}; ⟨fili COT | 2. ¶ et (*1°*) II. Φ^{E}U; ⟨et (*1°*) CA OTS | ⟨et (*2°*) CAOTS | ¶ et (*3°*) II. X; *Div. sine num.* OΘ^{G}; ⟨et (*3°*) TS | 3. ⟨fili CAOTS | ⟨ad gentes CAOTS | ⟨patres CAOTS | 4. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ad quos S | ⟨et (*3°*) CAOT | ¶ haec dicit *Div. sine num.* Σ^{T}R; ⟨haec dicit CS | 5. ¶ si forte (*1°*) *Div. sine num.* Y; ⟨si forte (*1°*) CAOT | ⟨quoniam CAOS | ⟨et (*2°*) CAOTS | 6. ¶ tu ergo III. M; *Div. sine num.* Φ^{E}O; ⟨tu ergo CATS | ⟨neque AO | ⟨quoniam CAOTS | ⟨verba CAOTS | ⟨et vultus T | ⟨quia CAO | 7. ⟨loqueris CAOTS | ⟨si CAOT

8 tu autem fili hominis audi quae-
cumque loquor ad te
et noli esse exasperans sicut do-
mus exasperatrix est
aperi os tuum et comede quae-
cumque ego do tibi
9 et vidi et ecce manus missa ad
me in qua erat involutus liber
et expandit illum coram me qui
erat scriptus intus et foris
et scriptae erant in eo lamenta-
tiones et carmen et vae
III. 1 et dixit ad me fili hominis
quodcumque inveneris comede
comede volumen istud et vadens
loquere ad filios Israhel
2 et aperui os meum et cibavit me
volumine illo
3 et dixit ad me fili hominis venter
tuus comedet et viscera tua
complebuntur volumine isto
quod ego do tibi
et comedi illud et factum est in
ore meo sicut mel dulce
4 et dixit ad me fili hominis vade
ad domum Israhel et loqueris
verba mea ad eos
5 non enim ad populum profundi
sermonis et ignotae linguae tu
mitteris ad domum Israhel

Desunt EΓ^{A}; *adest* z (*usque ad v.* 5, israhel).

8. filii Az(*ut vid.*) | loquor] *cum HI, GR-M et BEA Apc*; loquar XΔ^{L}ΦTS*UMΩ | ad] a U; *om.* S* | esse ex.] ****asperans S* | sicuti X; sicut et Σ^{T}Δ; sicuti et C | domus + isrl Ω^{MSJ}* *cum BEA Apc.* ¶ « domus exasperatrix » hebr. ier. et greg. non habent « israel » *Iac.* | exasperatrix] exasperans Δ^{LM}*Λ^{L}*Θ^{AM}*(*ut vid.*). ¶ exasperatrix Θ^{A2} | ego *om.* Π^{L}Θ^{S}Q *cum HI* (*codd.*) *et GR-M* | do] d** Φ^{P}*.

9. qua] quem Δ^{M} | uolutus Σ^{T} | et (*3°*) *om.* Λ^{L}O* | expandi X | illud Θ^{S}Q | qui *om.* U* | scriptus *om.* M* | foras U* | ∼ intus et foris scriptus Φ^{P}M^{2} | scr. erant] scriptaerant C; scriptarant U* | scriptae] scribta Λ^{L}Θ^{A}; script* S*. ¶ non est ibi « scripta » *Guill. et Iac.* | eo] illo Σ^{T} | et carmen] S^{2}, *ut vid., cum HI, GR-M* (*codd.*) *et* 𝔓𝔊; carmen XΣ^{T} *cum GR-M et PRIM*; *om.* S*^{3} | et uae] Y*; et ua Y^{2}; *om.* S*.

III. 1. filii Az | comede (*1°*)] **** Φ^{E} | comede (*2°*) *om.* S; + de O* | istud] U*; istu* Θ^{H}; illum U^{2}, *cf. v.* 2 | uadens] *cum GR-M*; uade et Π^{L} *cum CAr Ps, cf. HI* (uade) *et* 𝔓𝔊.

2. et (*1°*) *om.* U* | aperuit Δ^{M}*Θ^{S}S *cum HI*(𝔊); apere U* | cibauit] Θ^{H}* *cum HI et* 𝔓𝔊; cibaui Θ^{H2} | me *om.* X.

3. filii Az | uenter] z, *ut vid.*; uester Λ^{L}*, *ut vid.* | comedet] comedit T*SU *cum HI* (*cod. P*) | tua + a te O*, *ut vid.*; + ** Φ^{E} | implebuntur O, *cf. HI*(𝔊): implebitur | comedi] comede S* | illum Δ^{LM}*, *cf. T.L.L.* VII 1, 340, 59-71 | factus Y* | in os meum Σ^{T} | sicut] quasi Ω^{MS}.

4. dixi Θ^{M}†; + dominus QΨ^{D} | filii ATz | uade] Θ^{M}* *cum GR-M*; uade et ingredere Θ^{M2}𝔤 *cum HI et* 𝔊^{B}, *cf.* 𝔓𝔊, *v.* 11 *et etiam LUC par* (ingredere) | loqueris] *cum HI, GR-M et* 𝔓; loquere XT* *cum LUC par, AU Cre et* 𝔊.

5. profundis Π^{L} | ignotae] ***** Θ^{M}* | tu — 6. linguae *om.* Ω^{S}*, *per homoeotel.* | tu *om.* Θ^{G} | ad (*2°*)] Φ^{E}*; sed ad Φ^{E2}Ω^{M}.

---

8. ¶ tu IIII. AΘ^{S}; *Div. sine num.* Q; ⟨tu COTS | ⟨et noli CAO | ⟨aperi CAOTS | 9. ¶ et vidi III. X; *Div. sine num.* CΛ^{L}; ⟨et vidi AOTS | ⟨in qua CA | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨qui CA | ⟨et scriptae CAOTS.

III. 1. ¶ et (*1°*) III. Ω^{SJ}; IIII. S; V. MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΠ^{L}Φ^{P}OR; ⟨et (*1°*) AT | ⟨fili CO | ⟨comede (*2°*) CAOT | 2. ⟨et (*1°*) CAOTS | 3. ⟨et (*1°*) CAT | ⟨fili CO | ⟨venter C | ⟨et viscera O | ⟨volumine CA | ⟨et comedi CAO | ⟨et (*ult.*) TS | 4. ¶ et (*1°*) III. Φ^{E}; *Div. sine num.* Y; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨fili CO | ⟨vade C | ⟨et (*2°*) C | 5. ⟨non CAOTS | ⟨et A.

6 neque ad populos multos profundi sermonis et ignotae linguae
quorum non possis audire sermones
et si ad illos mittereris ipsi audirent te
7 domus autem Israhel nolent audire te quia nolunt audire me
omnis quippe domus Israhel attrita fronte est et duro corde
8 ecce dedi faciem tuam valentiorem faciebus eorum
et frontem tuam duriorem frontibus eorum
9 ut adamantem et ut silicem dedi faciem tuam
ne timeas eos neque metuas a facie eorum quia domus exasperans est
10 et dixit ad me fili hominis omnes sermones meos quos loquor ad te adsume in corde tuo et auribus tuis audi
11 et vade ingredere ad transmigrationem ad filios populi tui et loqueris ad eos et dices eis
haec dicit Dominus Deus si forte audiant et quiescant
12 et adsumpsit me spiritus et audivi post me vocem commotionis magnae
benedicta gloria Domini de loco suo

Desunt EΓ^{A}; *adest* z (*a v.* 7, duro).

6. neque — linguae *om.* Ω^{S}* | multos *om.* U*𝔰 | profundis Θ^{A}. ¶ hebr. et ant. « profundi » *Iac.* | sermones. ¶ hebr. et ant. « sermones » *Iac.*, *cf. HI*: sermonem | ad (*2°*) *om.* Π^{L}* | mitteris Δ^{L}Λ^{L}*AOΦ$^{G\dagger P}$* Θ^{S}T, *cf. v.* 5; mitteres Θ^{A†} | audi*rent Θ^{M}*; audierint U^{2} (*alt.* i *ex* e).

7. autem *om.* Q* | israhel nolent] *in ras. brev. spat.* Θ^{M2} | nolent = CXΣ^{T}ΔΛ^{L} Π^{L}Φ^{E}Θ^{M2}T*SU𝔪 *cum HI* (*codd. P^{2}W*), *LUC par et* 𝔓𝔊^{BAQ}; noluit Θ^{H}Ω^{MJ}*(*ut vid.*); nolunt *cett. cum HI et GR-M* (3/3). ¶ « nolunt » *Guill.* | quia] quoniam Δ^{LM}*Θ^{H1}(i *ex* o)^{G} | nolunt] Φ^{E2} (u *corr.*) | audire (*2°*)] audi Ω^{M}* | ∼ corde duro AOΘ^{AM}.

8. durior** Φ^{G}*; duritiorem Δ^{LM}*.

9. ut (*1°*)] U* *cum HI, GR-M et* 𝔓; et ut RYU^{2}Ω^{S} *cum* 𝔊 | adamantem] Θ^{G}*U*; adamante Σ^{T}U^{2}; a diamantem Θ^{G2} | ut (*2°*)] *cum HI et GR-M*; *om.* C*Δ^{L}Λ^{L}* *cum HI Is et BED Sam* | silicem] ilicem Θ^{H}*, *ut vid.* | ne] neque z | timea** Ω^{M}* | a facie] a faciem tuam U†; facies Π^{L}.

10. dixi Ω^{M} | filii Az | meos *om.* Ω^{S}. ¶ « sermones meos » *Guill.* hebr. ant. et ier. « meos » *Iac.* | loquor] Θ^{M}*, *ut vid.*, *cum HI et GR-M*; loquar Φ^{P}Θ^{M2}TSU M𝔴; *praem.* ego Ω^{MSJ}*agrest. ¶ « quos loquor » *Guill.* | adsume** Θ^{M}* | auribus] *praem.* in Θ^{S}Q, *cf.* 𝔓 | tuis *om.* RY* *cum HI.*

11. ingredire z, *cf. T.L.L.* VII 1, 1567, 5-6; *praem.* et T* | transmigr. ¶ al. ad transmigrationem siue ad captiuitatem Θ^{M}, *cf. HI* | ∼ uade ad tr. et ingr. 𝔰 | ad filios] *cum HI*; filiorum Π^{L}Θ^{S}Q *cum GR-M* | tui] mei 𝔞𝔢 | dices eis] d***is Q*; dic eis Q^{2} | eis] ad eos Ω^{S} | deus] *cum HI, GR-M et* 𝔓; *om.* XU* *cum* 𝔊. ¶ hebr. « deus » *Iac.* | audiant + te CΣ^{T}.

12. audiuit Φ^{E†} | magnae + dicentis Θ^{S}Q, *cf.* 𝔊$^{C'}$ | de] *cum HI* (2/2); e O.

---

6. ⟨neque CAOT | ⟨quorum CAOT | ⟨et si CAOT | 7. ⟨domus (*1°*) CAOTS | ⟨omnis CAOTS | 8. ⟨ecce CAOTS | ⟨et CAOT | 9. ⟨ut (*1°*) CAOT | ⟨ne CAOTS | 10. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨fili CO | ⟨omnes C | ⟨adsume CAT | 11. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CA | ¶ haec *Div. sine num.* Σ^{T}O; ⟨haec CATS | 12. ¶ et (*1°*) III. Φ^{E}; ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) O | ⟨benedicta CATS.

13 et vocem alarum animalium percutientium altera ad alteram
et vocem rotarum sequentium animalia et vocem commotionis magnae
14 spiritus quoque levavit me et adsumpsit me
et abii amarus in indignatione spiritus mei
manus enim Domini erat mecum confortans me
15 et veni ad transmigrationem acervum novarum frugum
ad eos qui habitabant iuxta flumen Chobar
et sedi ubi illi sedebant
et mansi ibi septem diebus merens in medio eorum
16 cum autem pertransissent septem dies factum est verbum Domini ad me dicens
17 fili hominis speculatorem dedi te domui Israhel
et audies de ore meo verbum et adnuntiabis eis ex me
18 si dicente me ad impium morte

Desunt ΕΓ^{A}; *adsunt* z (*usque ad v.* 15, diebus) 57 (*vv.* 16 *et* 17).

13. uocem (*1°*)] uoce Θ^{S}Q | animalium] animarum Λ^{L}† | altera ad alteram = Θ^{S}*R^{2}T^{2}M*Q *cum HI, HI*(𝔊), *GR-M* (*in expos., ll.* 536 *et* 557), *IS sent et* 𝔊, *cf.* 21, 14 (percute manu ad manum) *et cf. Prolegom., p.* LXIV; alter ad alteram Θ^{S2}R*Y*; alter ad alterum AO *cum BEA Apc*; alteram ad alterum Ψ^{D}; alterum ad alterum Ω^{M} *cum GR-M* (*ed. princ.*); alterum ad alteram CS* *cum GR-M* (*cod. G*); alteram ad alteram T* *cett. cum HI* (*cod. R^{A}*), *HI*(𝔊, *codd.*), *GR-M* (*cf. in expos., l. 534*) *et* 𝔊$^{L'}$ | animalia] animalium Λ^{L}*, *ut vid.*; animaliam U, *cf. T.L.L.* II, 77, 46-47 | motionis Θ^{S}.

14. leuauit] Y* *cum HI*; le(u)abit XΔ^{M}Θ^{M}*Y^{2}; (e)leuauit Π^{L}Θ^{S}QΨ^{D}z *cum HI* (𝔊) *et GR-M* ($^{3}/_{3}$); eleuabit Δ^{L}; lauauit Θ^{H2}; lauabit Θ^{H}* | adsumit Y* | amaro Y | in indignationem R*Y*; indignatione z.

15. uenit Φ^{G}*Θ^{S}*A* | aceruum] Θ^{M3} *cum HI* (*codd. WR^{A}*) *et* 𝔓; *praem.* ad XΦ^{P}*O^{2} Θ^{M2}(*ut vid.*)MΨ^{D}Ωagrelust *cum HI et GR-M* ($^{3}/_{3}$); *praem.* in AO*Θ^{AM}*(*ut vid.*); *praem.* et z; *praem.* acerui U^{2}. ¶ anti. habent « ad aceruum » forte iuxta historiam melius *Guill., item Iac.* | frugum] *cum HI*; fructuum Δ | eos] *os Ω^{M} | habita bant] *cum HI* (*codd. P^{2}R^{A}W cett.* $^{3}/_{3}$) *et GR-M*; habitabat Q*; (h)abitant ΔΦ^{R}†^{P}Θ^{HAG}RYMΨ^{D}Ω^{S} *cum HI* (= *cod. P** $^{3}/_{3}$); inhabitabant X. ¶ hebr. et ant. « habitabant » *Iac.* | flumen] *cum HI* ($^{1}/_{2}$) *et GR-M*; fluuium Δ^{L}Ω^{M} *cum HI* ($^{1}/_{2}$) *et HI*(𝔊), *cf.* 1, 1; 3, 23; 10, 20. 22; 43, 3 | ubi] *cum HI*; ibi ubi Π^{L}Φ^{G}*(*ut vid.*) Θ^{S}Q *cum GR-M* (*cod. G*); ibi c̄ (= cum *vel* contra) z | illis Q* | ibi] *cum HI* (𝔊); *om.* Λ^{L} *cum HI* | ∼ diebus septem Σ^{T}.

16. pertransisset Q; persissent S* | dies] S* *cum HI*; diebus Δ^{L}S^{2} *cum HI* (*cod. P^{2}*), *cf. v.* 15.

17. filii A; fili** X | specul.] *praem.* *** Θ^{H}* | dedi te] *cum HI et GR-M*; te dedi C *cum HIL Ps, HI Jr So et PS-AU spe* | domui] *cum HI Ez Is Jn So, AU spe, GR-M et* 57; domus CΣ^{T}Θ^{H}Y*U* *cum HI* (*cod. P*) *et EUCH inst*; domu R | et audies... et adnunt.] *cum HI,* 57 *et* 𝔓𝔊; audiens... adnunt. X *cum PS-CY ab, cf. CO-TOL* (audiens ergo... adnunt.) | audiens Θ^{S}, *ut vid., cum PS-AU spe* (*codd. MVLC*) | uerbum] Δ^{M}*; uerba Δ^{M2}.

18. dicente] *cum HI, GR-M, AU spe et* 57; dicentem Θ^{HAM}*G* | ad impio O | mortem S | non] S* *cum HI, GR-M, AU spe,*

---

13. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOTS | 14. ⟨spiritus CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨manus CAOTS | 15. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* CORY; ⟨et (*1°*) AT | ⟨ad eos CAO | ⟨et sedi CAOS | ⟨et mansi CAOT | 16. ¶ cum III. Δ^{L}; V. AΘ^{S}Q; VI. Ω^{M}; *Div. sine num.* CΛ^{L}O; ⟨cum TS | ¶ factum V. Φ^{E}; *Div. sine num.* Φ^{R}, *cum* 𝔓(𝔇); ⟨factum AT | 17. ¶ fili V. S; VI. M; *Div. sine num.* Π^{L}Φ^{P}; ⟨fili CAOT | ¶ speculatorem III. U; ⟨speculatorem C | ⟨et (*1°*) CAOT | 18. ⟨si CAOT.

morieris
non adnuntiaveris ei neque locutus fueris ut avertatur a via sua impia et vivat
ipse impius in iniquitate sua morietur
sanguinem autem eius de manu tua requiram
19 si autem tu adnuntiaveris impio et ille non fuerit conversus ab impietate sua et via sua impia
ipse quidem in iniquitate sua morietur
tu autem animam tuam liberasti
20 sed et si conversus iustus a iustitia sua fecerit iniquitatem
ponam offendiculum coram eo
ipse morietur quia non adnuntiasti ei in peccato suo morietur
et non erunt in memoria iustitiae eius quas fecit
sanguinem vero eius de manu tua requiram
21 si autem tu adnuntiaveris iusto ut non peccet iustus et ille non peccaverit
vivens vivet quia adnuntiasti ei et tu animam tuam liberasti
22 et facta est super me manus Domini et dixit ad me
surgens egredere in campum et ibi loquar tecum
23 et surgens egressus sum in campum

Desunt ΕΓ^{A}.

CO-TOL et 57; et non S^{2} *cum AU s*; si non Ψ^{D} *cum PS-AU spe* (et si non) | annuntiabis Φ^{R}†, *ut vid.* | auert. + uir Ω^{S} | in iniq. sua *om.* Y* | in] *cum HI, GR-M, AU spe,* 57 *et* 𝔓; *om.* AU *cum HI* (*cod. P**) *et* 𝔊 | sanguine Q.

19. tu (*1°*)] *cum GR-M, AU spe,* 57 *et* 𝔓𝔊; *om.* CΔ^{LM}*Θ^{M2} *cum HI et CAE s* (²/₂) | fueris Ψ^{D} | impietate] *cum AU spe, GR-M et* 57; iniquitate ΔΟΩ^{M} *cum HI, cf. v.* 18 | sua (*1°*) *om.* Θ^{M2} *cum HI* | et (*2°*) = CΔ^{M}A Φ^{E*RG}ΟΘ^{AG2}RYSm *cum AU spe,* 57 *et* 𝔊; et a Θ^{G*} *cett. cum HI, GR-M, LUC par, AU spe* (*cod. P**), *HES et* 𝔓𝔊$^{OL'}$ | impia] *cum HI, GR-M et* 57; mala Θ^{G}, *cf.* 13, 22; *Ier* 18, 11, *etc.* | in] *cum HI, GR-M, AU spe,* 57 *et* 𝔓; *om.* AΘ^{A} | iniquitate] *cum HI et* 57; impietate are *cum GR-M* | sua (*3°*) *om.* Δ^{L} | autem (*2°*)] uero Σ^{T} | liberasti *om.* Q.

20. si *om.* Φ^{P*}Θ^{M}†Ω^{S} | iustus *om.* Q | sua + fuerit S^{2}, *ut vid.*; + fuerit et Ωarelbsc; + et Φ^{E*G}TM* *cum* 𝔓𝔊. ¶ hebr. et ant. « et fecerunt (*sic*) » *Guill.* greg. et ier. non habent « fuerit et » *Iac.* | feceritque ΔΘ^{HG*} | quia — morietur (*2°*) *om.* Σ^{T*} *cum HI* (*cod. P**), *per homoeotel.* | quia] Δ^{M*} *cum HI, GR-M et* 57; quoniam Δ^{M2} *cum LUC par*; qua C; + tu X | non (*1°*) *om.* X* | in memoria] M* *cum HI et* 57; in memoriam ΔM^{2} *cum LUC par*; in memoriae U; memoria Θ^{G*} | iustitia Q | uero *om.* Q* | tua *om.* S.

21. uiuet] *cum HI, GR-M et* 𝔊; uiuit Θ^{S}*S*U *cum* 57 | quia] qui Φ^{E*}Θ^{A} | eis Φ^{G}† | tu (*2°*)] *cum HI, LUC par,* 57 *et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{ER*G}T^{2} *cum AU spe* | liberasti] *cum HI, GR-M et* 57; liberabis Δ^{L} *cum AM ep.*

22. facta est] *cum GR-M et* 𝔊; + ibi Θ^{M2}Ω^{J2}(*ut vid.*)gs *cum HI* (*cf. expos.*: « quod ex hebraeo transtulimus 'ibi' et in LXX non habetur, significanter positum est ») *et* 𝔓. ¶ « est ibi » *Hug.* hebr. ant. et ier. « ibi » non habent *Iac.* | egredere] **gredere M* | in campum — 23. egr. sum *om.* Φ^{P*}, *ut vid.*

23. egressum sum Θ^{A}; egressum U*;

⟨non CATS | ⟨neque O | ⟨ipse CAT | ⟨sanguinem CAOT | 19. ⟨si CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ipse CAOT | ⟨tu autem CAOT | 20. ⟨sed CAOTS | ⟨ponam CAOS | ⟨ipse CAOT | ⟨quia S | ⟨in peccato COT | ⟨et non CAOT | ⟨sanguinem CAOT | 21. ⟨si CAOTS | ⟨et ille CO | ⟨vivens CAO | ⟨et tu A | 22. ¶ et facta III. XΔ^{L}; VI. AΦ^{E}Θ^{S}SQ; VII. MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΔ^{M}Λ^{L}Π^{L}Φ^{P}ΟΘ^{MG}RYTΨ^{D} | ⟨surgens CAOT | 23. ⟨et surgens CAOT.

et ecce ibi gloria Domini stabat quasi gloria quam vidi iuxta fluvium Chobar
et cecidi in faciem meam [24] et ingressus est in me spiritus et statuit me super pedes meos
et locutus est mihi et dixit ad me
ingredere et includere in medio domus tuae
[25] et tu fili hominis ecce data sunt super te vincula
et ligabunt te in eis et non egredieris in medio eorum
[26] et linguam tuam adherescere faciam palato tuo
et eris mutus nec quasi vir obiurgans
quia domus exasperans est
[27] cum autem locutus fuero tibi aperiam os tuum et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
qui audit audiat et qui quiescit quiescat quia domus exasperans est

IV. [1] et tu fili hominis sume tibi laterem et pones eum coram te
et describes in eo civitatem Hierusalem
[2] et ordinabis adversus eam obsidionem et aedificabis munitiones et conportabis aggerem

---

Desunt ΕΓ^{A}

praem. egens U | ibi] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊; *om.* S* *cum GR-M* (*codd.*) | quasi gloriam CΣ^{T} Δ^{M}; *om.* Q | uidi] *cum HI* (*codd. WR*^{A} *cett.*) *et GR-M*; uideram Θ^{S}Q *cum HI* (= *cod. P*), *cf. GR-M* (*in expos., l.* 34) *et* 8, 4; 10, 15, *etc.* | fluuium] *cum HI*; flumen Σ^{T}Θ^{S}QΨ^{D} *cum GR-M, cf.* 1, 3; 3, 15; 10, 15.

24. supra Ψ^{D} | pedes] **edes X* | mihi] *cum GR-M et* 𝔊𝔊; mecum RY, *cf. Apc* 17, 1 *et* 21, 9; *om.* Θ^{M2} *cum HI* | incl.] cludere U*, *cf. T.L.L.* III, 1300, 29-33 *et* 42-75 | in med. dom. tuae] *in ras. brev. spat.* Θ^{G2}.

25. filii A | data sunt] dicta sunt Δ^{M}*; dabunt X | legabunt U^{2}; legabant U* | in (*1°*) *om.* Θ^{M2} *cum HI* (*codd. P* al.*). ¶ hebr. et anti. « in eis » *Iac.* | in (*2°*)] Θ^{M}*, *ut vid., cum GR-M* ($^{2}/_{2}$) *et* 𝔊; de Θ^{M2}𝔤𝔱 *cum HI et* 𝔊.

26. tuam *om.* T*. ¶ « linguam tuam » *Guill.* | adh(e)r(e)scere] Y*, *ut vid., cum GR-M, cf. HI expos.* (cohaerescit); adh(a)erere ΠLΘSR2Y2T*Ωagrelɜt *cum HI et PS-HI bre*; adhaererere R*; adhere Q. ¶ anti. « adherescere » *Iac.* | tuo ¶ palato et gutturi tuo Θ^{M}, *cf. HI*: « ' palato ' uel ' gutturi tuo ' ».

27. deus] *cum HI et GR-M*; dominus ΩJ*, *cf.* 𝔊 *et* 𝔊$^{codd.}$; *om.* XΣ^{T} *cum* 𝔊 | audit] audiat S* | qui (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊; *om.* T*S*QΨ^{D2} | quiescit] quiescet Φ^{E}* | domus] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊; domus mea CΣ^{T}.

IV. 1. filii A | sume] Λ^{L}*(summe) *cum HI et GR-M*; su(m)mes CΣ^{T}Λ^{L2}, *cf. infra* pones; assume ΩJ* | latere Δ^{L} | eum] eo U | discribes CΣ^{T}Δ^{L}Θ^{H}S*(-is)Ua; describens Q | in eo] T† *cum HI et GR-M*; in eum ΔT^{1}U.

2. ordinabis — obsidionem et *om.* Σ^{T}*, *per homoeotel.* | aduersus — dabis *om.* Δ^{L}†, *ut vid.* | aduersus] *cum HI et GR-M*; aduersum Λ^{L}ΦOΘ^{SAM}TSU*(*ut vid.*)MQΨ^{D}𝔤 | munitiones] *cum HI, GR-M et* 𝔊; munitionem Π^{L}, *cf.* 𝔊; monitionis S* | conport.] conpa-

---

⟨et (*2°*) CAOT | ⟨quasi T | ⟨et (*ult.*) CAOT | 24. ⟨et (*1°*) CA | ⟨et statuit T | ⟨et locutus CAO | ⟨ingredere CAOTS | 25. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* T; ⟨et (*1°*) CAOS | ⟨et (*2°*) CAOT | 26. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨nec S | ⟨quia CAO | 27. ⟨cum CAOTS | ⟨aperiam AO | ¶ haec *Div. sine num.* Σ^{T}Y; ⟨haec CAOS | ⟨qui (*1°*) CAOT | ⟨quia CA.

IV. 1. ¶ et (*1°*) III. UΩ^{SJ}; VII. AΘ^{S}SQ; VIII. MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΠ^{L}Φ^{P}OΘ^{MG}; ⟨et (*1°*) T | ⟨et (*2°*) O | ⟨et (*3°*) CAOT | 2. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CA | ⟨et (*3°*) T.

et dabis contra eam castra et pones arietes in gyro
3 et tu sume tibi sartaginem ferream
et pones eam murum ferreum inter te et inter civitatem
et obfirmabis faciem tuam ad eam et erit in obsidione
et circumdabis eam
signum est domui Israhel
4 et tu dormies super latus tuum sinistrum et pones iniquitates domus Israhel super eo numero dierum quibus dormies super illud
et adsumes iniquitatem eorum
5 ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum numero dierum trecentos et nonaginta dies
et portabis iniquitatem domus Israhel
6 et cum compleveris haec dormies super latus tuum dextrum secundo
et adsumes iniquitatem domus Iuda quadraginta diebus
diem pro anno diem inquam pro anno dedi tibi
7 et ad obsidionem Hierusalem convertes faciem tuam

Desunt ΕΓ^{A}.

rabis R*Y*S* | et (*4°*) — et (*5°*)] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | castram C, *cf. T.L.L.* III, 548, 46-50; c*astra O*; astra Θ^{A*} | arietes] parietes X | gyro] agro X.

3. tu] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{M} R^{2} | eam] eum SQ. ¶ hebr. et anti. « ea » (*sic*) *Hug.* | muram ferream Δ^{L}; *praem.* in $\Sigma^{T}\Omega$aes*t.* ¶ ier. ant. et hebr. non habent « in » *Iac.* | in obsidione = $AO\Theta^{S}Q$ *cum GR-M* (*cod. G*), *cf.* 𝔊𝔊 *et Zach* 12, 2; in obsidionem *cett. cum HI et GR-M, lectio facilior* | est] et T*; *** Θ^{A*}; + **** Φ^{E*} | domui] M* *cum HI* (2/2), *GR-M* (*ed. princeps* 3/3) *et* 𝔊, *cf.* 𝔊; domus $CX\Sigma^{T}$ $T*SUM^{2}$ *cum GR-M* (3/3), *cf. v.* 4 *et* 3, 17. ¶ ier. hebr. et ant. « domui » *Iac., item Hug.*

4. dormies (*1°*)] dormieris Θ^{S} | pones] Y*; ponens Y^{2} | iniquitates] *cum HI et* 𝔊; iniquitatem $\Lambda^{L}Q\Omega^{M}$ *cum* 𝔊, *cf. infra et v.* 5 | super eo] $S*U*\Omega^{J2}$(*in ras.*) *cum HI*; super eum $\Delta O*S^{2}U^{2}$; super eos Π^{L} | numero] S^{2}, *ut vid.*; numerum $X\Delta S*$(*ut vid.*); in numero Ψ^{D} | dierum + quinquaginta et centum RY *cum* 𝔊, *cf. apparatum in v.* 5 *sub verbis* trec. et nonag. | quibus dormies *bis scr.* Ω^{M} | iniquitatem] *cum HI et* 𝔊; iniquitates $CX\Sigma^{T}\Phi^{ERG}\Theta^{S}TUQ\Omega^{MS}$ae *cum* 𝔊, *cf. supra*; iniquitatum Θ^{H*}. ¶ hebr. et anti. « iniquitatem » *Hug.* | eorum] illorum $X\Sigma^{T}$.

5. trec. et nonag.] *cum HI et* 𝔊; quinquaginta et centum RY *cum* 𝔊, *cf. HI in expos., l. 1342*: « satisque miror cur uulgata exemplaria ' centum nonaginta annos ' habeant et in quibusdam scriptum sit ' centum quinquaginta ' » | trec.] trecento T*; trecentorum Ω^{S} | et (*1°*) *om.* $\Theta^{A}U*$ | nonag. + LXL U*; + LX U^{2} | iniquitatem] iniquitates Σ^{T}, *cf. v.* 4.

6. compl.] impleueris Ω^{S}; *pleueris Ω^{J*} | super latum tuum Δ^{L} | dextero Ω^{M} | sumes Δ^{LM*} | iniquitates $\Theta^{S}Q\Omega^{M}$, *cf. v.* 4, *HI in expos., HI Os et* 𝔊; iniquitate T* | iuda] Φ^{E*}; iudae Φ^{E2} | diem inquam pro anno *om.* S*, *per homoeotel.*

7. ad *om.* $O*\Omega^{S*}$ | obsidiones U* | conuertes] T*U*; conuertis U^{2}; conuertas T^{2};

⟨et (*4°*) CAO | ⟨et (*5°*) T | 3. ¶ et (*1°*) V. X; ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAO | ⟨et (*4°*) CA OT | ⟨et (*ult.*) CAOT | ⟨signum CAO | 4. ¶ et (*1°*) VI. X; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) AOT | ⟨numero CAT | ⟨et (*ult.*) CAO | 5. ⟨ego CAOTS | ⟨trecentos A | ⟨et (*ult.*) CAOT | 6. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨dormies T | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨diem (*1°*) CAOTS | ⟨diem (*2°*) C | 7. ⟨et (*1°*) CAOT.

et brachium tuum erit exertum
et prophetabis adversus eam
[8] ecce circumdedi te vinculis et
non te convertes a latere tuo
in latus aliud
donec conpleas dies obsidionis
tuae
[9] et tu sume tibi frumentum et
hordeum et fabam et lentem
et milium et viciam
et mittes ea in vas unum et
facies tibi panes numero die-
rum quibus dormies super la-
tus tuum
trecentis et nonaginta diebus
comedes illud
[10] cibus autem tuus quo vesceris
erit in pondere viginti stateres
in die
a tempore usque ad tempus
comedes illud
[11] et aquam in mensura bibes sex-
tam partem hin
a tempore usque ad tempus bibes
illud
[12] et quasi subcinericium hordea-
cium comedes illud
et stercore quod egredietur de
homine operies illud in oculis
eorum
[13] et dixit Dominus sic comedent
filii Israhel panem suum pol-
lutum inter gentes ad quas
eiciam eos

Desunt ΕΓ[A].

conuertens Δ^{L}; *praem.* et $\Phi^{G*}M^{*}$ | et (*2°*) — exertum *om.* Λ^{L*}. ¶ anti. iuxta hebr. habent « et ... extentum » *Guill.* | tuum *om.* Φ^{G*} | erit *om.* Δ^{M*} | exertum = C(ex.)$X\Sigma^{T}\Delta^{LM*}\Lambda^{L2}$ $A\Phi^{P2}\Theta^{H2AMG}$RYSMgrwm *cum HI*; extentum $\Phi^{P*3}\Theta^{H*3}$ *cett.* ¶ anti. iuxta hebr. « extentum » *Guill.* anti iuxta hebr. « extentum » uel « exertum » hebr. (*pro* LXX) « nudatum » *Iac.* | aduersum $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{ERG}\Theta^{AM}$TS*U *cum HI* | eum Q*.

8. te (*2°*) *om.* Φ^{E*}𝔤 | aliud] alterum 𝔤 *cum HI* | diem Π^{L} | obsid. ¶ uel conclusionis Θ^{M} *cum HI.*

9. tu + fili hominis $\Phi^{E2}\Theta^{G}$ | et (*4°*) *om.* Φ^{E} | lente Π^{L}S* | uiciam + et sicalam Φ^{E2}, *cf. HI in expos., l. 1402* | mittis XS; mitte Δ^{L}Q; misces Π^{L} | panes] *cum HI et* 𝔊; panem Π^{L*}, *cf.* 𝔎 | dormis Δ | tuum] suum Φ^{G} | trec. et non.] nonaginta et centum RY *cum* 𝔊; *praem.* et Q | et (*9°*) *om.* Θ^{S}. ¶ hebr. et anti. interponunt « et » *Guill. et Iac.* | comedis Θ^{S}.

10. tuos quo U*Q*; tuos quos U^{2} | uig.] xxx U* | stateris O*S*M*; stares T* | in die] Λ^{L*}; in di(a)em $C\Sigma^{T}\Lambda^{L2}$ | (us)que — 11. aquam in] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2}, *cf.* R* *infra* | usque a tempo U | comedes — 11. tempus *om.* R*, *per homoeotel.* | comede TU.

11. et — tempus *om.* R* | in mensura] *cum HI et* 𝔎𝔊; in mensuram $\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta$YTS* MQΩ^{J} | bibes (*1°*)] b(i)bis Π^{L}U*Q | hin] hinc U; in die X | usque a tempo U | bibes (*2°*)] bebis U*.

12. et (*1°*) *om.* U* | sub cinericinum Ω^{M*} | hordiacem M* | comedes] R^{2}(des *corr.*) | egredietur] Φ^{E*}O*; egreditur $\Delta^{L}\Lambda^{L}$ $\Phi^{E2}O^{2}\Theta^{S}$RU*MQΩ^{S}agrelbst. ¶ hebr. et anti. « egredietur » *Iac.*

13. et] h(a)ec Ω^{SJ*}(*ut vid.*)are | dicit Ω^{SJ*}(*ut vid.*)ar; dices ad eos hec dicit C, *cf.* 𝔊. ¶ hebr. et anti. « et dixit » *Guill., item Iac.* | dominus + deus U; + ad me Σ^{T}. ¶ hebr. et anti. « dominus sic » *Guill.* | sic] si $\Pi^{L}\Theta^{S*H*}$Qlbs | fili R* | suum *om.* C | ad quos Δ^{LM*}M*.

⟨et (*2°*) CAT | 8. ⟨ecce CAOT | ⟨et CA | ⟨donec CAO | 9. ¶ et (*1°*) VII. $X\Phi^{E}$; VIII. $A\Theta^{S}$SQ; VIIII. $M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}O\Theta^{MG}$Y; ⟨et (*1°*) CT | ⟨et lentem CA | ⟨et mittes CAO | ⟨et facies CAT | ⟨trecentis CAOT | 10. ⟨cibus CAOTS | ⟨a tempore CAOT | 11. ⟨et CAOTS | ⟨sextam C | ⟨a tempore CAOT | 12. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | 13. ¶ et *Div. sine num.* R; ⟨et CAOTS | ⟨sic CO.

14 et dixi ha ha ha Domine Deus
ecce anima mea non est polluta
et morticinum et laceratum a
bestiis non comedi ab infantia
mea usque nunc
et non est ingressa os meum
omnis caro inmunda
15 et dixit ad me ecce dedi tibi
fimum boum pro stercoribus
humanis
et facies panem tuum in eo
16 et dixit ad me fili hominis ecce
ego conteram baculum panis
in Hierusalem
et comedent panem in pondere
et in sollicitudine
et aquam in mensura et in an-
gustia bibent
17 ut deficientibus pane et aqua
corruat unusquisque ad fra-
trem suum
et contabescant in iniquitatibus
suis
V. 1 et tu fili hominis sume tibi
gladium acutum radentem pi-
los adsumes eum et duces per
caput tuum et per barbam
tuam
et adsumes tibi stateram pon-
deris et divides eos 2 tertiam
partem igni conbures in me-
dio civitatis iuxta conpletio-

Desunt ΕΓ^{A}.

14. deus + meus $\Delta^{M}\Theta^{H}$ | ecce] *in ras.* X^{2} | est (*1°*) *om.* S* | et (*2°*) *om.* Π^{L} | morticinium $\Phi^{P*}\Theta^{A}S*$(*ut vid.*)ɡ | a] *in ras.* R^{2} | est (*2°*) *om.* $\Lambda^{L*}S*$ | os] *cum HI* (*cod. P**); *praem.* in $\Delta^{M2}\Pi^{L}A\Phi^{E2P}\Theta^{S}$RYTUQΩ^{J}ɡrelʊsɛ *cum HI.* ¶ hebr. et anti. « in os » *Iac.*

15. dixit + dominus Δ^{L} *cum* $\mathfrak{G}^{A}$ | humanis] U*; hominis U^{2}.

16. dixit + dominus Δ^{L} *cum* $\mathfrak{G}^{codd.}$ | filii A | ego] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* $\Sigma^{T}T*Q\Omega^{S}$ are. ¶ hebr. ier. et anti. « ego » *Iac.* | bàculum] bucellam U, *cf. Gn* 18, 5, *etc.* | in (*1°*) *om.* Θ^{M*} | panem] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; + suum Ωare. ¶ « panem in pondere » *Hug.* ier. hebr. et anti. non habent « suum » *Iac.* | podere Δ^{M} | in so(l)licitudinem $\Lambda^{L*}A*\Phi^{P*}U*$; in so(l)litudine $\Theta^{A}\Omega^{M*}$; in solitudinem U^{2}. ¶ « in solitudine (*2ª m.* solicitudine) » *Guill.* | et (*ante* aquam) *om.* Λ^{L*} | aqua $\Theta^{S}U*Q$. ¶ « aquam » *Guill.* | in mensura] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; in mensuram $X\Delta A*YT*\Omega^{J*}$ | bibant $\Theta^{S}Q$.

17. deficientibus] A*S* *cum HI*; deficiente S^{2}; deficient A^{2} | panem $\Delta^{L*}\Pi^{L}$ S*U | aquam Π^{L}; aquis Φ^{R*}, *ut vid.* | corruet Φ^{E}; co(r)ruant $\Pi^{L}\Theta^{S}TQ\Omega^{S}$; *praem.* et Θ^{H*} | fratrem] ********m C* | contabescant] *cum HI*; contabescent Xs; contab(e)scat Uare; contabescunt M* | in] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* $\Sigma^{T}A*\Theta^{M*}\Omega^{M*}$.

V. 1. filii $A\Phi^{G}$ | acutum + et nouacula Φ^{E2}, *cf. HI, l. 4* « quasi nouaculam » | adsumes (*1°*)] *praem.* et $X\Delta A\Theta^{HAMG}\Omega^{SJ}$agrel (*sublin.* ɯ)sɛ, *cf. infra* (et adsumes). ¶ hebr. et anti. non premittunt « et » *Guill., item Iac.* | eum] illum Ψ^{D} | duces ¶ ier. hebr. et anti. « duces » *Iac.* | per (*2°*)] *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; in Δ^{L}; *om.* $X\Phi^{P}M\Psi^{D}$ *cum HI* | tibi (*2°*)] eam Q, *cf. supra* (eum) | stateram] *cum HI*; statera Δ^{L}; staterem AO.

2. igne $C\Delta T*S^{2}$(*ut vid.*)Us; *om.* S*^{3} | conburens S, *ut vid.* | ~ conbures igne C | iuxta complecione U | iuxta + enim Q |

---

14. ¶ et (*1°*) VIII Φ^{E}; *Div. sine num.* RT; ⟨et (*1°*) CA | ⟨ha (*1°*) COS | ⟨ecce CAO | ⟨non comedi A | ⟨et non CAOT | 15. ¶ et (*1°*) V. U; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨ecce CO | ⟨et (*2°*) CAO | 16. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* R; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨fili CO | ⟨ecce CT | ⟨et comedent CAOT | ⟨et aquam CAOT | 17. ⟨ut CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT.

V. 1. ¶ et (*1°*) V. Ω^{SJ}; VIII. X; VIIII. $A\Phi^{E}\Theta^{S}SQ$; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}O\Theta^{MG}R\Omega^{M}$; ⟨et (*1°*) CT | ⟨adsumes (*1°*) CAT | ⟨et (*3°*) C | ⟨et (*4°*) CAOT | 2. ⟨tertiam (*1°*) CAT | ⟨iuxta CA.

nem dierum obsidionis
et adsumens tertiam partem concides gladio in circuitu eius tertiam vero aliam disperges in ventum et gladium nudabo post eos
3 et sumes inde parvum numerum et ligabis eos in summitate pallii tui
4 et ex eis rursum tolles et proicies in medio ignis et conbures eos igni
ex eo egredietur ignis in omnem domum Israhel
5 haec dicit Dominus Deus
ista est Hierusalem in medio gentium posui eam et in circuitu eius terras
6 et contempsit iudicia mea ut plus esset impia quam gentes
et praecepta mea ultra quam terrae quae in circuitu eius sunt
iudicia enim mea proiecerunt et in praeceptis meis non ambulaverunt
7 idcirco haec dicit Dominus Deus quia superastis gentes quae in circuitu vestro sunt
in praeceptis meis non ambulastis et iudicia mea non fecistis
et iuxta iudicia gentium quae in

Desunt EΓ^{A}; *adest* 57 (*a v.* 5).

adsumens] U*; a(d)sumes XΦ^{R*}SM*Ψ^{D} **arelvsc** *cum* **𝔥𝔊**; adsumis U^{2}; *om.* Φ^{E} | tertiam (*2°*)] terram Q* | concides] *praem.* et Ω^{S}**arelvsc** *cum* **𝔊** | tertia* (*3°*) Q | alia U | dispergis Θ^{S}T*SQ; disperdis U* | in uento ΔΘ^{S}Q; in omnem uentum Ψ^{D}, *ex v.* 12 | ~ in uentum disp. Ω | nudabo] A* *cum HI et* **𝔥𝔊**; nudabis CΔΘ^{HAG}UΩ^{S}**ae**; nudab** Θ^{M*}; nuda A^{2}; dabo Π^{L}; *praem.* et Θ^{S}. ¶ « nudabo » *Hug.* hebr. anti. et ier. « nudabo » *Iac.*

3. sumes] *cum HI*; a(d)sumes XΩ^{SJ*}, *cf. v.* 2. ¶ ier. et anti. « sumes » *Iac.* | numero Δ^{L} | et (*2°*) *om.* Δ^{M*} | legabis U | in summitatem ORY.

4. ex eis] exies Θ^{S}Q | tolles] U*; tollis Θ^{S}U^{2}Q | ~ tolles rursum Π^{L} | proicies] *cum HI*; proicias O*, *ut vid.*; + eos Ω**agrel vsc** *cum* **𝔥𝔊**. ¶ hebr. et anti. « eos » *Iac.* | in medium O^{2}Ω *cum HI et* **𝔥𝔊**; in in medio O* | igni] igne S; ignis Θ^{H*}; *om.* **g** *cum HI* | ex (*2°*)] Φ^{E*}R*U* *cum HI et* **𝔥𝔊**; et ex Λ^{L} Π^{L}Φ^{E2}OΘR^{2}U^{2}QΨ^{D}Ω**arel**(et *sublin.* **w**)**sc**. ¶ hebr. et anti. non premittunt « et » *Guill. et Iac.* | eo] eis **ae** | egredietur] Π^{L*}; egrediet Π^{L2} | in omne Δ.

5. haec] *praem.* et factum est uerbum dñi ad iezechihel prophetam dicens fili homini felices (*pro* haec dices) domui isrl Ψ^{D} | deus *om.* Θ^{S} *cum* 57 *et* **𝔊**^{B} | eum U* | et *om.* U.

6. ut plus esset] ********** S* (ut — mea (*2°*) *om.* S†, *ut vid.*) | ut *om.* U* | esset] **t Φ^{E}† | ultra + et terrae Q* | terras X. ¶ ier. hebr. et anti. « terre » *Iac.* | proiecerint Ω^{M} | ambulauerint Φ^{E*}.

7. deus *om.* X *cum* **𝔊**^{B} | superasti Φ^{P*} *cum HI* (*cod. P*^{2}) *et* 57 | quae (*1°*)] qui O* Θ^{M*} | uestro (*1°*)] U*; nostro U^{2} | in praeceptis] *cum HI et* **𝔥**; *praem.* et ΔΘ^{HG}R^{2}Ω**agrel** (*sublin.* **w**)**sc** *cum* **𝔊**, *cf. v.* 6 | meis *om.* Λ^{L*} | ambulauerunt Θ^{A}, *ex v.* 6 | et (*2°*)] *cum HI er* **𝔥**; sed XΠ^{L}Q *cum PS-CY sng et* **𝔊** | iudicia (*2°*)] iudicium Θ^{G}†; iustitias **s**; *om.* S* |

⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨tertiam (*ult.*) CAT | ⟨et (*ult.*) CA | 3. ⟨et (*1°*) CAOT | 4. ⟨et (*1°*) CA OT | ⟨ex (*2°*) CAOTS | 5. ¶ haec *Div. sine num.* Σ^{T}Δ^{M}Λ^{L}ΦOΘ^{G}R; ⟨haec CATS | ⟨ista CA OT | ⟨in medio CA | ⟨et in CA | 6. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ut A | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨iudicia (*2°*) CAOTS | ⟨et (*ult.*) T | 7. ⟨idcirco CAOTS | ⟨haec C | ⟨quia CAT | ⟨in (*2°*) CAOTS | ⟨et (*ult.*) CAOT.

circuitu vestro sunt non estis operati
8 ideo haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te
et ipse ego faciam in medio tui iudicia in oculis gentium
9 et faciam in te quae non feci
et quibus similia ultra non faciam
propter omnes abominationes tuas
10 ideo patres comedent filios in medio tui
et filii comedent patres suos
et faciam in te iudicia
et ventilabo universas reliquias tuas in omnem ventum
11 idcirco vivo ego dicit Dominus Deus
nisi pro eo quod sanctum meum violasti in omnibus offensionibus tuis
et in omnibus abominationibus tuis
ego quoque confringam et non parcet oculus meus et non miserebor
12 tertia tui pars peste morietur
et fame consumetur in medio tui
et tertia tui pars gladio cadet in circuitu tuo
tertiam vero partem tuam in omnem ventum dispergam
et gladium evaginabo post eos
13 et conpleam furorem meum et

Desunt $E\Gamma^{A}$; *adest* 57.

uestro (*2°*)] U*; nostro U^{2} | sunt (*2°*) + in preceptis meis U* | non (*3°*)] S* (*ut vid.*) *cum HI*, 57 *et* 𝔐𝔊; nunc $\Pi^{L}O^{*}$(*ut vid.*)$\Theta^{S}Q$; uos $TU^{*}\Psi^{D}$, *cf. aliq. codd. hebr.*; *om.* $CX\Sigma^{T}\Delta O^{2}\Theta^{HA2M*G}S^{2}\Omega^{M}$ *cum aliq. codd. hebr.*, *cf.* 11, 12. ¶ hebr. et anti. « non » *Hug.* non habet « non » expresse *Guill.* anti. et ier. habent « non » alii habent « uos » *Iac.* | inoperati R*.

8. ideo] idcirco Ψ^{D} | et *om.* T*. ¶ ier. anti. et mod. biblie habent sic « et ipse ego » *Iac.* | ipse] U*; ipsi $S^{*}U^{2}$ | iudicium X *cum* $\mathfrak{G}^{BA}$.

9. quae] *cum HI*, 57 *et* 𝔊; quod Ω^{S} 𝔞𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠; quo $\Lambda^{L\dagger}$ | faciam (*2°*)] *in ras.* Θ^{G1} *cum HI et* 57; fient $\Delta^{LM*}\Theta^{H}$, *cf. Mc* 13, 19.

10. comederunt (*utroque loco*) S | ∼ com. patres Ω𝔞 | filios + suos $X\Pi^{L}\Omega^{M}$𝔰 *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$, *cf. infra* (patres suos) | fili T* | suos] tuos C | reliquas Ω^{M}.

11. deus *om.* Φ^{G*} *cum* $\mathfrak{G}^{B}$ | uiolasti] Λ^{L*3} *cum HI*, 57 *et* 𝔐𝔊; uiolastis $C^{*}\Delta^{L*}\Lambda^{L2}R^{*}Y$ | offensibus Q | omnibus (*2°*)] cunctis 𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠 *cum HI* (²/₂), *cf.* 9, 4 | quoque *om.* T† | parcet] parc** S*. ¶ hebr. et anti. « parcet » non interponunt « te » *Guill.* | oculos meos Θ^{H}(meus)Q *cum HI* (*cod.* P^{2}) | miseribitur U; + tui RY *cum* $\mathfrak{G}^{A'}$.

12. tertia (*1°*)] *praem.* et X | tui (*1°*) *om.* M* | ∼ pars tui (*1°*) $X\Delta^{M2}\Phi^{ERG}RYT^{2}\Psi^{D}\Omega$𝔞𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠 | et (*1°*) *om.* Δ^{L} | consumitur T*; consumentur Θ^{A*}; consummetur Δ^{L} *cum* 57 | ∼ pars tui (*2°*) $X\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{S}Q\Psi^{D}\Omega$ 𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠 | in gladio 𝔞𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠. ¶ ier. et anti. « gladio » *Iac.* | cadet] U*; cadit U^{2} *cum* 57 | gladium] gladio Φ^{G*}, *ut vid.*, *cum* 57 | eos *om.* Ω^{M}.

13. conpleam] Θ^{M*}, *ut vid.*, *cum* 57; co(m)plebo $\Lambda^{L}\Omega$𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠; inplebo Θ^{M2} *cum HI* | furorem meam Θ^{S*}; furore meo T* |

---

8. ¶ ideo X. $A\Theta^{S}SQ$; XI. $M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{RP}O\Theta^{MG}Y$; ⟨ideo CT | ⟨ecce COT | ⟨et CA | 9. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨propter CAOT | 10. ⟨ideo CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOS | ⟨et (*3°*) CAOT | 11. ¶ idcirco *Div. sine num.* $C\Theta^{G}$; ⟨idcirco AOTS | ⟨nisi CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ego (*ult.*) CAOTS | 12. ¶ tertia VI. U; ⟨tertia CAOT | ⟨et fame CAOT | ⟨et tertia CAOTS | ⟨tertiam CAOTS | ⟨et (*ult.*) CAOT | 13. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) CAT.

requiescere faciam indignationem meam in eis
et consolabor et scient quia ego Dominus locutus sum in zelo meo
cum implevero indignationem meam in eis
14 et dabo te in desertum et in obprobrium in gentibus quae in circuitu tuo sunt in conspectu omnis praetereuntis
15 et eris obprobrium et blasphemia exemplum et stupor in gentibus quae in circuitu tuo sunt
cum fecero in te iudicia in furore et in indignatione
et in increpationibus irae 16 ego Dominus locutus sum
quando misero sagittas famis pessimas in eos
quae erunt mortiferae et quas mittam ut disperdam vos
et famem congregabo super vos et conteram vobis baculum panis
17 et inmittam in vos famem et bestias pessimas usque ad internicionem
et pestilentia et sanguis transibunt per te
et gladium inducam super te ego Dominus locutus sum

Desunt ΕΓ^{A}; *adest* 57 (*usque ad v.* 13, meo).

indign. (*1°*)] *praem.* in Φ^{P*} | meam (*1°*) *om.* Δ^{M*} | scietis Σ^{T}, *cf.* 6, 13; 7, 4, *etc.* | quia] quoniam Π^{L}Θ^{S} | ego + sum X | cum] *praem.* et T*SU | impleuero] co(m)ple(u)ero Δ^{L} Θ^{S}, *cf. supra* (conpleam). ¶ hebr. et anti. « impleuero » *Hug.* | indign. (*2°*)] *praem.* omnem Ωare.

14. et (*1°*) *om.* S^{2} | desertum ¶ ier. hebr. et anti. « desertum » *Iac.* | et in] *cum HI et* 𝔅𝔊$^{OL'}$; et Φ^{RGP}U*; in Φ^{E*}. ¶ anti. « et obprobrium » *Guill.* | in gentibus = Δ^{L} Λ^{L}Π^{L}AΘ^{M2}RYTSU†Ω^{J}𝔴𝔪 *cum* 𝔅𝔊^{OL}; gentibus Θ^{M*} *cett. cum HI et PS-IS Jud, cf.* 22, 4 *et Ier* 29, 18 *et* 44, 8. ¶ « gentibus » *Guill.* | qui U | praetereuntibus Θ^{A}.

15. eris] *cum HI et* 𝔊; eritis C; + in Ψ^{D}. ¶ hebr. anti. et ier. « eris opprobrium » *Iac.* | blasphemia] *cum HI*; blasfemiam Δ^{L}; blasphemiae Φ^{E}Θ^{H}TSUΨ^{D}; + et Π^{L}Θ^{S}Q | iudicia] Θ^{G1} (ci *in ras.*); + et S | in indignationem Φ^{G2}; in indignationibus Δ^{L}; indignatione XΠ^{L}Φ^{R}Q *cum HI*; indignationem Φ^{G*}; indignatione mea Ω^{M}. ¶ hebr. anti. et ier. « in indignatione » *Iac.* | in (*ante* increp.) *om.* XΦ^{E*G}UQΨ^{D} | irae ¶ hebr. et anti. « ire » *Iac.*

16. ego] *praem.* qu(a)e Θ^{M2}𝔞𝔢 *cum HI*; *praem.* et Ω^{J2}. ¶ ier. « que ego » hebr. non habent « que » *Iac.* | famis] fames U*; famem Δ^{LM*}, *cf. infra et v.* 17; + (b)estias ΔΛ^{L}O^{2} Θ^{HAM*G}U^{2}; + et bestias Φ^{P1}, *cf. v.* 17 *et HI in expos., l.* 280; + et * Φ^{P†} | in eos] M*; in uos M^{2}; *om.* 𝔞𝔢 *cum HI* | mortis ferae Φ^{G*} | et (*1°*)] *evan.* Φ^{E}; at Θ^{A}; ad 𝔯; *om.* Δ^{LM*} | mittam] *cum HI*; (h)emittam CΣ^{T} | ut] et S* | dispergam Ω^{M} | famem] fame Θ^{A} | super *om.* U* | uobis] T*; a uobis T^{2}U; in uobis Ωare𝔩(in *sublin.* 𝔴)𝔰𝔱; uobis in Δ^{L}. ¶ hebr. et anti. non habent « in » *Guill., item Iac.* | baculum ¶ hebr. et anti. « baculum » uel « firmamentum » *Iac., cf. HI, l.* 277.

17. mittam Π^{L} | et pest. — sum *om.* S* | et (*3°*) *om.* Π^{L} | pestilentia] *cum HI*; pestilentiae Φ^{P}SM | pertransibunt Θ^{S}Q | per — 6, 1. est] *in ras. brev. spat.* Θ^{A2} | ducam S^{2} | dominus] deus Ω^{M}.

〈et (*3°*) CAOTS | 〈cum CAOT | 14. 〈et (*1°*) CAOTS | 〈in conspectu CAT | 15. 〈et (*1°*) CAOTS | 〈exemplum CO | 〈cum CAOTS | 〈et (*ult.*) CAO | 16. 〈ego T | 〈quando CAOTS, *cum* 𝔅 | 〈quae CAOT | 〈et (*2°*) CAOTS | 〈et (*ult.*) OT | 17. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et (*3°*) CAOT | 〈et (*ult.*) CAOT | 〈ego T.

VI. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens
[2] fili hominis pone faciem tuam ad montes Israhel
et prophetabis ad eos [3] et dices
montes Israhel audite verbum Domini Dei
haec dicit Dominus Deus montibus et collibus rupibus et vallibus
ecce ego inducam super vos gladium et disperdam excelsa vestra
[4] et demoliar aras vestras et confringentur simulacra vestra
et deiciam interfectos vestros ante idola vestra
[5] et dabo cadavera filiorum Israhel ante faciem simulacrorum vestrorum
et dispergam ossa vestra circum aras vestras
[6] in omnibus habitationibus vestris urbes desertae erunt
et excelsa demolientur et dissipabuntur
et interibunt arae vestrae et confringentur et cessabunt idola vestra
et conterentur delubra vestra et delebuntur opera vestra
[7] et cadet interfectus in medio vestri et scietis quoniam ego Dominus
[8] et relinquam in vobis eos qui fugerint gladium in gentibus cum dispersero vos in terris [9] et

---

Desunt $E\Gamma^{A}$.

VI. 1. est *om.* T*.

2. filii A.

3. et dices] *cum HI et* 𝔓𝔊; dicens Π^{L} $\Theta^{S}Q\mathfrak{x}$; + montes U^{2} | dei] *cum HI et* 𝔓; *om.* $A\Theta^{AM}*U^{2}Q\Psi^{'D}$ *cum PS-AU spe et* 𝔊 | uallibus ¶ montibus Λ^{L} | adducam $\Phi^{E}\Omega^{MSJ}*$. ¶ ier. et anti. « inducam » *Iac.* | dispergam $\Lambda^{L}*$, *cf. v.* 5.

4. demoliam $\Delta^{L}M*$ | et (*2°*) — inter-(fectos)] *in ras.* Σ^{T2} | confringetur U*; confringam X; demolientur $\Theta^{S}Q$, *cf. supra* (demoliar) *et v.* 6 | deiciam] deficiam $\Theta^{H}*$.

5. cadau. fil.] *in ras.* Φ^{E2} | cadauera] $U*^{3}$; cadauera uestra U^{2} | disperdam S, *cf. v.* 3 | circum] U* *cum HI* (*in expos., l. 369*); circa $U^{2}\mathfrak{r}$ *cum HI*; circam S*.

6. habit.] habhominationibus Φ^{E}, *cf. v.* 9 | urbes] **rbes $\Phi^{P}*$ | erunt] sunt $\Theta^{H}*$ | demoliuntur $\Theta^{M}*$ | interibunt** U | arçe Δ^{L} | et cont. del. uestra *om.* T*, *per homoeotel.* | conterentur] Δ^{L2} (ter *in ras.*) | deleb.] delectabuntur O*, *ut vid.*

7. cadet interfectus] U* *cum HI*; cadent interfecti $\Psi^{'D}$ *cum* 𝔊, *cf. HI* (*in expos.*); cadent interfectis $\Pi^{L}U^{2}$. ¶ hebr. ier. et anti. « cadet interfectus » *Iac., item Hug.* | quoniam] *cum HI* (3/2); quia $\Phi^{P}M\Omega$agrelust, *cf. v.* 10 | ego] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf. v.* 10; ego sum $\Delta^{L}T*U\Omega$agrel(sum *sublin.* w)st. ¶ hebr. ier. et anti. non habent « sum » *Iac.*

8. reliquam Q; + *** T* | ~ eos in uobis Ω^{J} | fugerint] S* *cum HI*; fug(i)erunt $\Lambda^{L}*T*$; fugerent S^{2}, *ut vid.*; + ** Θ^{M} | disperdero Π^{L}; + in $\Theta^{G}*$ | in terris] $\Theta^{M}*$, *ut vid., cum* 𝔓𝔊; in terras $\Theta^{M2}\Omega^{M1SJ}\mathfrak{r}$ *cum HI*; in gentibus Ω^{M}†.

VI. 1. ¶ et V. Δ^{L}; VI. Ω^{SJ}; X. Φ^{E}; XI. $A\Theta^{S}SQ$; XII. $M(\Omega^{M})$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}$ $\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RY$; ⟨et T | 2. ⟨fili CAOT | ⟨pone C | ⟨et CAOT | 3. ⟨montes CAOT | ⟨haec CAOT | ⟨ecce CAOTS | 4. et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) T | ⟨et (*3°*) CAOT | 5. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | 6. ⟨in CAOTS | ⟨urbes S | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOTS | ⟨et (*4°*) C | ⟨et (*6°*) CAO | ⟨et (*7°*) T | 7. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) T | 8. ⟨et CAOTS | ⟨cum CAO | 9. ⟨et (*1°*) CT.

recordabuntur mei liberati vestri in gentibus ad quas captivi ducti sunt
quia contrivi cor eorum fornicans et recedens a me et oculos eorum fornicantes post idola sua
et displicebunt sibimet super malis quae fecerant in universis abominationibus suis
10 et scient quia ego Dominus non frustra locutus sum ut facerem eis malum hoc
11 haec dicit Dominus Deus
percute manu tua et allide pedem tuum
et dic eheu ad omnes abominationes malorum domus Israhel qui gladio fame peste ruituri sunt
12 qui longe est peste morietur qui autem prope gladio corruet
et qui relictus fuerit et obsessus fame morietur
et conpleam indignationem meam in eis
13 et scietis quia ego Dominus
cum fuerint interfecti vestri in medio idolorum vestrorum in circuitu ararum vestrarum
in omni colle excelso in cunctis summitatibus montium
et subtus omne lignum nemorosum et subtus universam quercum frondosam

---

Desunt ΕΓ^{A}.

9. liberati] R^{2} (at *corr.*) *cum HI*; liberatores Ω^{M}. ¶ hebr. anti. et ier. « liberati » *Iac.* | uestri + **** Θ^{S} | quas] quos S | quia] qui Φ^{E*} | fornicans + et recorderis O* | recede Π^{L} | oculos] *cum HI*; oculi ΔΘ^{HG*3}; oculis Θ^{G2}; oculus S | fornicantes] Θ^{M2} (tes *in ras.*) | displicebunt] *cum HI*; displicebant CΔ^{L} | sibimet] U* *cum HI*; sibi et U^{2}; sibi X; sibimetipsi Ψ^{D} | quae] quas CΣ^{T} | fecerant] *cum HI*; fecerunt X Λ^{L}Π^{L}AΦ^{P}Θ^{S}MQΨ^{D}𝔴𝔱𝔪 | suis] illis 𝔞; *om.* Θ^{HG*}.

10. quia] T* *cum HI*; quoniam ΦT^{2}, *cf. v.* 7 | dominus] *cum HI et* 𝔊𝔊; dominus deus ΔΘ^{HG}, *cf. v.* 11 | sum *om.* S.

11. deus] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Σ^{T} *cum* 𝔊 | manu tua = CXΣ^{T}Δ^{M*}(*ut vid.*)Λ^{L*} AΦ^{E*G}Θ^{H*M2G}TSΨ^{D}𝔤𝔪 *cum HI, AM ep Lc vg et* 𝔊𝔊; manus tua Φ^{R*}, *ut vid.*; manum tuam Θ^{M*} *cett. cum HI* (*cod. P*^{2}). ¶ hebr. et ant. « manum » *Hug.* anti. « manu tua » alia littera « manum tuam » *Guill., item Iac.* | elide Δ^{LM*}. ¶ ier. hebr. anti. « allide » *Iac.* | eheu] Θ^{A*} *cum HI et* 𝔊𝔊$^{OL^{2}}$; heu heu Θ^{HA2} *cum* 𝔊; heu heu heu ΔΘ^{G}UΨ^{D}, *cf.* 9, 8 *et* 11, 13 | ad omnes] **dones R* | domus *om.* Ω^{M†} | qui — sunt *om.* Ω^{J*} | qui] Φ^{E*} *cum HI et* 𝔊; quia Σ^{T}Π^{L}Φ^{E2}QΩ^{S}𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱; qua Θ^{S}. ¶ « qui gladio » *Hug.* al. « quia », ier. hebr. et alii anti. « qui » *Iac.* | fame *om.* Θ^{G2}; *praem.* et Θ^{S*} *cum* 𝔊; + et Π^{L}Φ^{E2} Θ^{S}Q𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum* 𝔊𝔊, *cf.* 𝔊. ¶ ier. hebr. anti. « fame peste » *Iac.* | ruitur sunt Φ^{E†}. ¶ « ruituri sunt » *Iac.*

12. et (*2°*) *om.* SU | obsessum Θ^{M*}, *ut vid.* | fame] morte Q, *cf.* 18, 13 | et (*3°*) *om.* S | conpleam] Θ^{M*}, *ut vid.*; co(n)plebo Λ^{L}Θ^{M2}Ω𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 | in *om.* Θ^{S*}, *ut vid.*

13. dominus + deus X | fuerint] fugerint O*; f**erint Θ^{M*} | in (*3°*)] et in Ω^{S} | omni] omne Δ^{L*}U; *om.* Ω^{S*} | in (*4°*) = CΣ^{T} Λ^{L}ARYT*SU𝔪 *cum* 𝔊; *om.* Δ^{M}; et in *cett. cum HI et* 𝔊$^{codd.}$ | subtus (*1°*)] Θ^{M*}, *ut vid., cum HI* (*in expos.*); subter Θ^{M2} *cum HI* | omne] omnem Π^{L}; uniuersa U†, *cf. infra* | subtus (*2°*)] Θ^{M*}, *ut vid.*; subter Θ^{M2}Ω^{M} *cum HI* (2/2) |

〈in gentibus OT | 〈quia CAOTS | 〈et oc. CAT | 〈et (*4°*) CAOT | 〈in universis T | 10. 〈et CAOTS | 11. ¶ haec VIII. X; *Div. sine num.* CΣ^{T}Δ^{M}Φ^{RG}OΘ^{G}; 〈haec ATS | 〈percute CAO | 〈et (*2°*) CAOT | 〈eheu C | 〈qui CAOT | 12. 〈qui (*1°*) CAOTS | 〈qui (*2°*) COT | 〈et (*1°*) CAOT | 〈et (*3°*) CAOTS | 13. 〈et (*1°*) CAOT | 〈cum CAOTS | 〈in omni CAOT | 〈et subtus (*1°*) CAOTS.

lucum ubi accenderunt tura redolentia universis idolis suis
14 et extendam manum meam super eos et faciam terram desolatam et destitutam
a deserto Deblatha in omnibus habitationibus eorum
et scient quia ego Dominus
VII. 1 et factus est sermo Domini ad me dicens
2 et tu fili hominis haec dicit Dominus Deus terrae Israhel
finis venit finis super quattuor plagas terrae
3 nunc finis super te
et emittam furorem meum in te et iudicabo te iuxta vias tuas
et ponam contra te omnes abominationes tuas
4 et non parcet oculus meus super te et non miserebor
sed vias tuas ponam super te et abominationes tuae in medio tui erunt
et scietis quia ego Dominus
5 haec dicit Dominus Deus
afflictio una afflictio ecce venit
6 finis venit venit finis
evigilavit adversum te ecce venit
7 venit contractio super te qui

Desunt ΕΓ^{A}.

lucum = XΔ^{L}Π^{L}AOΘ^{HAMG}, *cf. HI* (*in expos., l. 500*) *et Prolegom., p.* LXVIII; locum *cett. cum HI et* 𝔊𝔊^{O}; *praem.* id est Ω^{MSJ*}. ¶ « locum » *Hug., Guill., Iac.* | accederunt Φ^{R*} Θ^{S*}; incenderunt T*U | redolantia Δ^{M} | idolis suis *om.* Q | tuis Δ^{L*}.

14. et (*1°*)] *cum HI* (*codd.* $R^{A}W$) *et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{L}Θ^{S} *cum HI* | terram + eorum Ω^{SJ*}æ. ¶ hebr. ier. et anti. « terram desolatam » *Iac.* | deserto debla(tha)] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | habitationibus *om.* U*.

VII. 1. factum Π^{L}.

2. et — hominis] *in ras.* Θ^{M1} | filii A | dom.] deus Ψ$^{'D}$† | finis (*2°*) = Π^{L}AO*Θ^{SM2} YT*S*(-es)U*Qm *cum HI* (⅔) *et* 𝔊; finit R*; finis uenit CΣ^{T}T^{2}S^{2} *cum* 𝔊; uenit finis Θ^{M*} *cett., cf. v.* 6. ¶ anti. « finis uenit ». alii minus antiqui « finis uenit finis uenit » (fin. uen. *2° om. Guill.*). noui sic « finis uenit uenit finis ». hebr. sic « finis uenit » *Guill. et Iac.*

3. et (*1°*) *om.* Ω^{M} | emittam] Θ^{M*3}, *ut vid.*; i(n)mittam Λ^{L}TSUΨ$^{'D}$Ωagrelvsc; mittam Θ^{SM2}Q *cum HI.* ¶ al. « emittam » *Iac.* | iudicabo] uindicabo U* | te (*4°*) *om.* Ω^{J}.

4. miserebor] *cum HI et* 𝔊𝔊; miserebitur Π^{L}AOΘ^{SA*}Q *cum HES et* 𝔊^{38}, *cf. v.* 9 *et* 8, 18 | ponam + te Θ^{A} | super (*2°*) *om* T† | tuae] tuas O*(*ut vid.*)Θ^{M*} | ego] S^{2}; *om.* S*^{3}.

5. deus] dominus Ω^{J*} | afflictio (*2°*) *om.* Θ^{H*}.

6. uenit uenit finis] uenit finis Σ^{T}, *cf. v.* 2; uenit***** Φ^{E*}; *om.* R* | euigilauit] Φ^{E2} (e *corr.*) *cum HI*; euigilabit ΔAOΘ^{HAMG} Ω^{MSJ*}; euilauit Σ^{T*}; et uigilabit XΨ$^{'D}$ *cum AN h Tol*; et uigilauit Θ^{S}UQ. ¶ hebr. et anti. « euigilauit » *Hug.* ier. et hebr. « euigilauit » uel « euigilabit » *Iac.* | aduersum ¶ hebr. et ier. « aduersum » *Iac.*

7. uenit (*1°*) *om.* Δ^{M*} | contractio = CΣ^{T}Φ^{ERG}Θ^{SM2}R*YS*(*ut vid.*)MQΩ^{J}m *cum HI* (*Vallarsi* ²/₂, *codd.* R^{A} ¹/₂, *W* ¹/₂) *et Aq.* (συστολή), *cf. v.* 10; contractatio X; confractio Δ^{M*}Π^{L}AOΘ^{AM*}; conflatio Δ^{L}; contri(t)io Δ^{M2}Λ^{L}Φ^{P}Θ^{HG}R^{2}TS^{2}UΨ$^{'D}$Ω^{MS}agrelvsc *cum HI et AN h Tol.* ¶ al. contractio Θ^{G2}; « contractio » *Hug., item Guill.* hebr. et ier. « con-

---

⟨lucum CAOT | ⟨redolentia C | ⟨universis A | 14. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ et (*2°*) AOT | ⟨a deserto CAOT | ⟨in omnibus T | ⟨et (*ult.*) CAOT.

VII. 1. ¶ et VI. Δ^{L}; VII. Ω^{SJ}; X. X; XIII. M (*cf. infra vers.* 12); *Div. sine num.* CΣ^{T} Λ^{L}Φ^{ERG}OΘ^{MG}RYT; ⟨et A | 2. ⟨et CAOT | ⟨haec AOTS | ⟨finis (*1°*) CAOTS | 3. ⟨nunc CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOTS | 4. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨sed CAOT | ⟨et (*3°*) OT | ⟨et (*4°*) CA OT | 5. ¶ haec *Div. sine num.* Σ^{T}O; ⟨haec CATS | ⟨afflictio (*1°*) CAOT | 6. ⟨finis (*1°*) CAOS | ⟨venit (*2°*) CS | ⟨evigilavit CAOT | 7. ⟨venit (*1°*) CAOT.

habitas in terra
venit tempus prope est dies occisionis et non gloriae montium
8 nunc de propinquo effundam iram meam super te
et conpleam furorem meum in te
et iudicabo te iuxta vias tuas
et inponam tibi omnia scelera tua
9 et non parcet oculus meus neque miserebor
sed vias tuas inponam tibi et abominationes tuae in medio tui erunt
et scietis quia ego sum Dominus percutiens
10 ecce dies ecce venit
egressa est contractio floruit virga germinavit superbia
11 iniquitas surrexit in virga impietatis non ex eis et non ex populo neque ex sonitu eorum
et non erit requies in eis
12 venit tempus adpropinquavit dies
qui emit non laetetur et qui vendit non lugeat quia ira super omnem populum eius
13 quia qui vendit ad id quod vendidit non revertetur
et adhuc in viventibus vita eorum
visio enim ad omnem multitudinem eius non regredietur
et vir in iniquitate vitae suae non confortabitur

Desunt ΕΓ^{A}.

tractio», al. «conctricio» *Iac.* | habitatis Ω^{M} | in terram X | prope] *praem.* et Φ^{P}M | montium] nuntium Δ^{M*}.

8. nunc] non U | conpleam] Θ^{M*}, *ut vid.*; co(m)plebo $\Lambda^{L}\Theta^{M2}\Omega$agrelbst *cum HI* ($^{1}/_{2}$) | iuxta] secundum ae | omni**celera U*.

9. nec agrelbst | miserebitur TU *cum HES et* $\mathfrak{G}^{88}$, *cf. v.* 4 | imponam] O^{2} (im *in ras.*); ponam $C\Sigma^{T}$, *cf. v.* 4 | tuae] *om.* Ω^{S}; *praem.* tuas inponam tibi et abominationes U | scies Δ^{L} | sum dominus] *cum HI et* $\mathfrak{G}$; ~ dominus sum M*; dominus $\Sigma^{T}\Delta\Theta^{SA}$U* *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}^{V}$; + deus Π^{L} | percutiens] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; + te XΔ *cum* $\mathfrak{G}^{46}$.

10. ecce (*2°*)] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* Δ^{LM*}U*; + dies X | egressa] *in ras.* Φ^{G2} | contractio = $CX\Sigma^{T}\Phi^{R2P2}\Theta^{HM2G}$*RYS*M$\Psi^{D}$ Ω^{J}gm *cum HI* (= *cod. P*), *cf. v.* 7; confractio Δ^{M*}AOΘ^{AM*}(*ut vid.*)^{G2}; conflatio Δ^{L}; contri(t)io $\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{ER*GP*}\Theta^{S}$TS^{2}U$\Omega^{MS}$arelbst *cum HI* (*edd. vet.*); contentio Q. ¶ «contractio» anti. «contritio» *Guill. et Iac.* | uirga] uirgo Φ^{R*} | germinauit] *cum HI*; germinabit $X\Sigma^{T}\Delta\Theta^{HG}$UQ.

11. in uirgam Ω^{SJ*} | impietatis] *cum HI*; iniquitatis T*SUQ, *cf. supra* | ex eis] exies X | et (*1°*) *om.* O* | ex sonitus Δ | eorum] (ae)rum $C\Sigma^{T}$ | in (*2°*) ¶ hebr. et anti. «in» *Iac.*, *cf. HI* (eis).

12. adpropinquauit] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; a(d)propinquabit $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Theta^{HAMG}$; adpropinquaui $\Phi^{E\dagger}$ | dies] d** Φ^{P*} | emet T* | uindet T; uendidit $X\Phi^{EG*}$. ¶ anti. «uendidit» hebr. «qui vendit» uel «uenditur» *Iac.* | omnem *om.* Q.

13. quia *om.* AO$\mathfrak{w}$(*sublin.*) | uendit] *cum HI*; uendidit C | uendidit] *cum HI*; uendit X *cum HI* (*cod. P**) | in (*1°*) *om.* Θ^{A*}M* | uita] uitam Θ^{S}Q; uitae U | uisio enim] uisionem Λ^{L*} | regredietur] *cum HI*; (h)egredietur $CX\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{S}$T*U*$\Omega^{M}$. ¶ hebr. et anti. «regredietur» *Iac.* | in (*2°*) *om.* Φ^{E*}Y*SU | uitae suae] ~ sue uite Ω^{SJ}; sua (*ex* suae) Q^{2}.

⟨venit (*2°*) CAOTS | 8. ⟨nunc CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | 9. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨sed CAOTS | ⟨et (*2°*) T | ⟨et (*ult.*) CAOT | 10. ⟨ecce CATS | ⟨egressa C AO | ⟨floruit C | 11. ⟨iniquitas CAOT | ⟨non (*1°*) CAT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 12. ¶ venit VII. U; XII. AΘ^{S}[S]Q; XIII. *vel* XIIII. M*; *legi nequit* Ω^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨venit CT | ⟨qui (*1°*) CAOT | ⟨quia CATS | 13. ⟨quia CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨visio CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOTS.

14 canite tuba praeparentur omnes
et non est qui vadat ad proelium
ira enim mea super universum
populum eius
15 gladius foris pestis et fames in-
trinsecus
qui in agro est gladio morietur
et qui in civitate pestilentia et
fame devorabuntur
16 et salvabuntur qui fugerint ex eis
et erunt in montibus quasi co-
lumbae convallium
omnes trepidi unusquisque in ini-
quitate sua
17 omnes manus dissolventur et om-
nia genua fluent aquis
18 et accingent se ciliciis et operiet
eos formido
et in omni facie confusio et in uni-
versis capitibus eorum calvitium
19 argentum eorum foris proicietur
et aurum eorum in sterquili-
nium erit
argentum eorum et aurum eo-
rum non valebit liberare eos
in die furoris Domini
animam suam non saturabunt
et ventres eorum non imple-
buntur
quia scandalum iniquitatis eo-
rum factum est
20 et ornamentum monilium suo-
rum in superbiam posuerunt
et imagines abominationum sua-
rum et simulacrorum fecerunt
ex eo

Desunt EΓ^{A}.

14. uadat] dat T* | meam Φ^{G} | uniu. populum] omnem populum Δ^{L}; omnem multitudinem 𝔞 *cum HI.*

15. foris] Λ^{L2} (o *in ras.*); foris et Δ^{LM*} Θ^{HAM*G}Ψ^{D}𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠; furoris et Δ^{M2}; furoris eius CΣ^{T}; *praem.* enim Φ^{P} | fames] famis CX Σ^{T}ΔΛ^{L*}Π^{L}Θ^{SHAM*}T*U*QΨ^{D} | qui (*1°*)] U*; quia U^{2} | est] *in ras.* Φ^{P2}; et Q*; *om.* Q^{2} | ciuitate] *in ras.* Θ^{A2} | pestilentia* Θ^{M*}; pestilentie X | deuorabitur Ω^{S}.

16. fugerunt U*; fugerent S* | ex] de Ψ^{D} | ∼ ex eis fug. T*SU | quasi] sicut O Θ^{AM} | trepidi] trepitentes U*; + et Ω^{M} | in (*2°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔐𝔊; *om.* Π^{L}Φ^{E*}O* *cum HI* (*cod. P*).

17. genu* Λ^{L*}; gena M* | aquas Δ^{M*}, *ut vid.*

18. accinget Ω^{S}𝔠(1593) | operient Q* | in (*1°*)] *cum* 𝔐𝔊; *om.* Δ^{M*}S *cum HI.* ¶ hebr. et anti. « in » *Iac.* | in (*2°*)] *cum HI et* 𝔐𝔊; *om.* Φ^{E}S*M* | eorum ¶ hebr. et anti. « eorum » *Iac., cf. HI qui* eorum *om.*

19. foris] Δ^{M*}Φ^{R*} *cum HI*; foras Δ^{M2} Φ^{R2}RYΩ^{J}𝔤𝔢𝔩𝔳𝔰𝔠 | proiecitur U | eorum (*2°*) *om.* S* | in sterquilinio Π^{L}Θ^{S}Q; in sterquilinum Δ^{M}A*O*Θ^{M*}R; in sterquilium Ω^{M}; inter squilinium X | eorum (*4°*) *om.* X | in die] inde Θ^{S} | furoris] ire furoris Σ^{T}, *cf. AU s* (irae) | saturabuntur Δ^{M}Θ^{A}; satiabunt Δ^{L}Θ^{HG}; saluabunt Θ^{S2}Q; saluabunt* Θ^{S*}. ¶ al. saturabunt Θ^{G2} | implebuntur] *cum HI et PS-AU spe*; replebuntur ΔΘ^{H} | iniquitates SU*; iniquitas U^{2}; *praem.* in Λ^{L*} | factus est X; est Q.

20. ornamentum] *cum HI et* 𝔐, *cf. Symm.*; ornamenta Π^{L}ΦΘ^{S}Q. ¶ ier. et anti. « ornamentum » *Iac.* | in superbiam] *cum HI, PS-AU spe et* 𝔐𝔊; in super(b)ia CΣ^{T} Θ^{HG2}R*YTS*UΨ^{D}; in superbia* Θ^{G*} | imagin*** Φ^{G*}; *praem.* in Φ^{ER*}(*ut vid.*)^{GP*} *cum HI* (*cod. P**) | abominationem S* | et (*3°*)]

---

14. ⟨canite CAOTS | ⟨et CAOT | ⟨ira CAOT | 15. ⟨gladius CAOTS | ⟨qui (*1°*) CAOT | ⟨et qui CAOTS | 16. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨omnes CAOTS | 17. ⟨omnes CAOTS | 18. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) TS | 19. ¶ argentum (*1°*) XIII. AΘ^{S}SQ; XIIII. M[Ω^{M}]; *Div. sine num.* Π^{L}Φ^{P}Y; ⟨argentum (*1°*) COT | ⟨et (*1°*) COT | argentum (*2°*) *Div. sine num.* Φ^{R}; ⟨argentum (*2°*) CAOTS | ⟨animam CAOTS | ⟨et ventres T | ⟨quia CTAO | 20. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT.

propter hoc dedi eis illud in inmunditiam
21 et dabo illud in manus alienorum ad diripiendum
et impiis terrae in praedam
et contaminabunt illud
22 et avertam faciem meam ab eis
et violabunt arcanum meum
et introibunt in illud emissarii et contaminabunt illud
23 fac conclusionem quoniam terra plena est iudicio sanguinum
et civitas plena iniquitate
24 et adducam pessimos de gentibus
et possidebunt domos eorum
et quiescere faciam superbiam potentium
et possidebunt sanctuaria eorum
25 angustia superveniente requirent pacem et non erit
26 conturbatio super conturbationem veniet
et auditus super auditum
et quaerent visionem de propheta et lex peribit a sacerdote et consilium a senioribus
27 rex lugebit et princeps induetur merore
et manus populi terrae conturbabuntur
secundum viam eorum faciam eis et secundum iudicia eorum iudicabo eos
et scient quia ego Dominus
VIII. 1 et factum est in anno sexto in sexto mense in quinta mensis

---

Desunt $E\Gamma^{A}$.

in Π^{L} | hoc] quod Ω^{S}. ¶ ier. hebr. et anti. « hoc » *Iac.* | in (*2°*) *om.* $\Phi^{E*}\Psi^{D*}$.

21. in manus] *cum HI et* 𝔊; in manibus $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$ | deripiendum C | impii Π^{L}; impius Λ^{L*}.

22. et (*1°*) — illud (*2°*) *om.* Σ^{T*}, *ex homoeotel.* | et (*1°*) *om.* $\Theta^{S}Q$ | aduertam U | uiolabunt] uolabunt Φ^{E*}; uigilabunt Ψ^{D} | in *om.* Q | illud (*2°*)] T^{2} (d *in ras.*) | emissarii] demissarii A; *emissarii Φ^{E*}; missar* Θ^{G*}.

23. sanguinem Φ^{R*}, *ut vid.*; *praem.* et T* | plena (*2°*) + est $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi^{E2}\Theta^{S}S^{*}$(*ut vid.*)Q *cum HI et* 176, *vi parallelismi* | iniquitatem S*.

24. et quiesc.] e***quiescere Θ^{M*}, *cf. Raban. in Ez.* (et requiescere) | superbia R* YT*; *om.* Φ^{R*} | potentum Ω^{S}; putentum U*; potentiam Q.

25. superuenient te Σ^{T} | requirunt S | pace Δ^{M}.

26. cont. super cont.] cont. super conturba(t)ione CU^{2}; conturbacione U* | ueniet] *cum HI et* 𝔓, *cf.* 𝔊; *om.* X | super (*2°*)] *cum HI* (3/2); supra Θ^{A} | qu(a)erent] U* *cum HI*; qu(a)erunt $\Pi^{L}M^{*}$; querit U^{2}; requirent $\Delta\Theta^{HG*}$ | de] a S*, *ut vid.* | propheta + et non erit Ψ^{D}, *ex v.* 25 | lex] rex $\Theta^{A\dagger}$ | a (*1°*) *om.* Θ^{S*}.

27. princeps induetur] Φ^{G*} *cum HI*; princeps induentur Φ^{G2}; principes induetur $\Pi^{L}\Phi^{E*}$; principes induentur $\Sigma^{T}\Theta^{S}$UQ𝔞𝔤𝔢 *cum Rabano* | induitur T*; induebit X | merorem XQ | conturbabunt S* | faciam eis] faciem eis Λ^{L}; facientes S*, *ut vid.*; facient eis S^{2} | iudicia] *cum HI et* 𝔓𝔊; iudicium U* Ω^{J}𝔞𝔢 | indicabo Ψ^{D}.

VIII. 1. et (*1°*) *om.* Φ^{E2} | sexto mense] mense quinto AO, *cf.* 176 *et* 𝔊 | quinta] quar-

---

⟨propter CAOTS | 21. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨et (*3°*) CAOS | 22. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | 23. ¶ fac XIIII. $A\Theta^{S}SQ$; XV. M[Ω^{M}]; *Div. sine num.* $C\Pi^{L}\Phi^{P}YT$; ⟨fac O | ⟨quoniam T | ⟨et CAOT | 24. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOTS | ⟨et (*4°*) CAOT | 25. ⟨angustia CAOT | 26. ⟨conturbatio CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) OT | 27. ⟨rex CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨secundum CAOT | ⟨et (*3°*) COT | ⟨et (*ult.*) CAOT.

VIII. 1. ¶ et (*1°*) VII. Δ^{L}; VIII. $U\Omega^{SJ}$; XI. $X\Phi^{E}$; XV. A[Θ^{S}S]Q; XVI. M[Ω^{M}]; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi^{RGP}$ORYT.

ego sedebam in domo mea et senes Iuda sedebant coram me et cecidit super me ibi manus Domini Dei
2 et vidi et ecce similitudo quasi aspectus ignis ab aspectu lumborum eius et deorsum ignis et a lumbis eius et sursum quasi aspectus splendoris ut visio electri
3 et emissa similitudo manus adprehendit me in cincinno capitis mei et elevavit me spiritus inter terram et caelum et adduxit in Hierusalem in visione Dei iuxta ostium interius quod respiciebat aquilonem ubi erat statutum idolum zeli ad provocandam aemulationem
4 et ecce ibi gloria Dei Israhel secundum visionem quam videram in campo
5 et dixit ad me fili hominis leva oculos tuos ad viam aquilonis et levavi oculos meos ad viam aquilonis et ecce ab aquilone portae altaris idolum zeli in ipso introitu 6 et dixit ad me fili hominis putasne vides tu quid

---

Desunt ΕΓ[A].

ta Δ^{L*}; + di(e) $\Delta^{L*}\Theta^{S}$Q | iuda] Φ^{E*}; iude Φ^{E2}; iudas Ψ^{D} | sedebant *om.* Π^{L} | super me ibi] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{OL}$; ibi super me Φ^{E2}Ωarelυst *cum* $\mathfrak{G}^{V}$; supra me ibi Θ^{AM*}(*ut vid.*); super me Φ^{E*}U*Q *cum* $\mathfrak{G}$ | dei] *cum HI et* $\mathfrak{H}$; *om.* $M^{*}U^{2}$ *cum* 175, 176 *et* $\mathfrak{G}$.

2. quasi (*1°*) *om.* Q | ignis ab asp. *om.* S† | ab aspectu — ignis (*2°*) *om.* Δ^{M*}U*, *per homoeotel.* | ab aspectu] Φ^{E*} *cum HI*; et ab aspectu Φ^{E2}; et ab aspectus Π^{L}; ab expectu Σ^{T} | deorsum + erat Ω^{SJ}; + erit Ω^{M}. ¶ hebr. et anti « deorsum ignis » *Hug.* hebr. ier. et anti. non habent « erat » *Iac.* | ut] Θ^{M*}, *ut vid., cum HI*; et Θ^{M2}Rε.

3. similitudo] multitudo Q | adpreh. me] adpręY*; + et T^{2} | circinno Y*, *ut vid.*; cacinno S^{2} (*ex* canc.) | eleuauit] *cum HI et GR-M*; ele(u)abit $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}$Y; leuauit Ψ^{D} | me (*2°*) *om.* S | inter terram et caelum] *in ras. lat. spat.* Θ^{M2}, *cf.* 175 *et* 176 (inter medium terrae et inter medium caeli); inter celum et terram Ω^{S}a. ¶ hebr. et anti. « inter terram et celum » *Hug., item Iac.* | inter] in Θ^{A}U* | adduxit + me $X\Delta^{LM*}\Pi^{L}\Phi^{E2}\Theta^{HAMG}$T*$S^{2}UM^{2}\Psi^{D}$Ωagrelυst *cum HI, GR-M,* 175, 176 *et* $\mathfrak{HG}$. ¶ hebr. et ier. habent « me » anti. non habent *Iac.* | in uisionem Ψ^{D} | dei] Φ^{E*}; domini Φ^{E2}M† | ostium + porte Φ^{E2} *cum* 175 *et* 176, *cf. v.* 14 | quod] quos R* | aquilonem = $C\Delta^{M}\Pi^{L}$AO* Θ^{SH*AMG}RYm *cum HI et* $\mathfrak{H}$; *om.* Q; *praem.* ad *cett. cum GR-M,* 175, 176 *et* $\mathfrak{G}$; + et U^{2} | statutum] T*; statum T^{2} | prouocandam] *cum HI et GR-M*; prouocandum $X\Sigma^{T}\Phi^{E*}$ SQ*Ω^{M}. ¶ uel minus recte « prouocandum » *Iac.*

4. ibi *om.* Q*; + in X | in campo] T^{2} (mpo *in ras.*) *cum HI,* 175, 176 *et* $\mathfrak{HG}$; in campum XA*U.

5. filii A | aquilonis (*1°*) ¶ ier. et hebr. habent « fili... aquilonis (*1°*) » aliqui anti. non habent (*erronee hic, ut vid., cf. infra*) *Iac.* | et leuaui — aquilonis (*2°*) *om.* $\Sigma^{T}\Phi^{G*}$(*ut vid.*)Θ^{G*}(*ut vid.*)R*, *per homoeotel.* ¶ « et leuauit (*sic*) oculos meos ad uiam aquilonis » *Hug., cf. Iac. supra* | leuaui ¶ hebr. et ier. « leuaui » *Iac.* | idolum] Λ^{L*}; idoli $\Sigma^{T}\Lambda^{L2}$.

6. filii A | faciant] Δ^{M*}O* *cum HI* (R^{A} *et edd. vet.*) *et Raban. in Ez.*; faciunt $\Sigma^{T}\Delta^{M2}$

⟨ego CAOT | ⟨et (*3°*) CAOTS | 2. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ab CAOT | ⟨et (*4°*) CAOT | 3. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*4°*) AOT | ⟨iuxta CAOTS | ⟨ubi CAOT | 4. ⟨et CAOT | ⟨secundum OT | 5. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨fili CO | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨et (*3°*) CAOTS | 6. et (*1°*) CO | ⟨fili CAOTS | ⟨putasne C.

isti faciant abominationes magnas
quas domus Israhel facit hic ut procul recedam a sanctuario meo
et adhuc conversus videbis abominationes maiores
7 et introduxit me ad ostium atrii et vidi et ecce foramen unum in pariete
8 et dixit ad me fili hominis fode parietem
et cum perfodissem parietem apparuit ostium unum
9 et dixit ad me ingredere et vide abominationes pessimas quas isti faciunt hic
10 et ingressus vidi et ecce omnis similitudo reptilium et animalium abominatio
et universa idola domus Israhel depicta erant in pariete in circuitu per totum
11 et septuaginta viri de senioribus domus Israhel
et Hiezonias filius Saphan stabat in medio eorum stantium ante picturas
et unusquisque habebat turabulum in manu sua et vapor nebulae de ture consurgebat
12 et dixit ad me certe vides fili hominis quae seniores domus Israhel faciunt in tenebris unusquisque in abscondito cubiculi sui
dicunt enim non videt Dominus

Desunt EΓ^{A}.

$\Phi^{P}O^{2}\Theta^{SM}$*TSUMQΨ^{D}Ωagrelbsc *cum HI et* 176, *cf. v.* 12. ¶ ier. et hebr. habent aliter « quid isti faciunt (*sine illo punct. interr. quod add. in textu* Ω^{J2}) abhominationes magnas » et cetera *Iac.* | quos S* | facit] fecit Θ^{S}Q | hic] hoc Δ^{L}* | uidebis] U*, *ut vid.*; uidebunt U^{2}.

7. et (*1°*) *om.* S | me] Θ^{M2} (m *in ras.*) | in parietem Θ^{S}T*Q.

8. et (*1°*) *om.* Ω^{M} | filii A | fode] U* *cum HI*; fodi $\Delta\Phi^{P}\Theta^{SH*AMG*}$(*ut vid.*)RYS*$U^{2}$ Q | cum *om.* S* | perfodissem] fodissem Σ^{T} aelsc | aperuit Θ^{H}.

9. et dixit ad me] Φ^{E*}, *ut vid.*; *om.* S; + fili hominis Φ^{E2} | uidi Φ^{P*}, *cf. v.* 10.

10. ecce omnis] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2}; ecce oms̄ $\Delta\Pi^{L}$ | et animalium *om.* Q | abom. + hic X, *cf. v.* 9 | uniuersi Θ^{A} | depicta] M^{2}(ta *in ras.*) | erat U | in parietem S*; + et Φ^{P} | in circuitum AO* | ~ in circuitu erant in pariete Ω^{M}. ¶ ier. et anti. « in circuitu per totum » *Iac.* | totum] *praem.* d S†.

11. domus *om.* Ω^{M} | hiezonias] (h)iec(h)onias OQΩ^{MS}a *cum* 176 et $\mathfrak{G}^{B}$. ¶ hebr. anti. et ier. « iezonias » *Iac.* | medio eorum] mediorum Θ^{S} | turabulum = XΛ^{L}*A$\Theta^{H*A*M1G*}$YT*S*(*ut vid.*) *cum* 176; turrabulum U; turi Θ^{M}†; t(h)ur(r)ibulum *cett. cum HI* | uapor] pauor T*S*U | de turre U*; de tura Θ^{H}*.

12. uidis Θ^{G}*SU; uidisti AOΘ^{AMG2}r *cum HI* (*cod. W*), 176 *et* $\mathfrak{G}$, *cf. vv.* 15 *et* 17 *et* 47, 6; audisti Ω^{M} | filii A | senior*** Θ^{M*} | cubiculi] *cum HI* ($R^{A}W$ *et ed. Vall., cf. expos.*), *cf.* cubiculo *in* 175, 176 *et TE Jud*; cubili $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi^{E**R}$R*YTUQΨ^{D} *cum HI*; cubilis CR$^{2}\Omega^{SJ}$agrel | sui] *cum HI*; suo Π^{L} R*Y *cum* 175 *et* 176 | uidit S*U. ¶ « non uidet (*ex* uides) dominus nos » *Guill.* | domi-

---

⟨quas CAO | ⟨et (*2°*) CAOT | 7. ¶ et (*1°*) XII. X; XVI. AΘ^{S}Q; *Div. sine num.* O; ⟨et (*1°*) CTS | ⟨et (*2°*) COT | 8. ¶ et (*1°*) XVI. S; XVII. M; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨fili CO | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨apparuit CO | 9. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ingredere COS | 10. ¶ et (*1°*) XIII. X; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) T | ⟨et (*4°*) CAOT | ⟨in circuitu T | 11. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) COTS | 12. ⟨et CAOT | ⟨certe CO | ⟨unusquisque CAOT | ⟨dicunt CAOTS | ⟨non C.

nos dereliquit Dominus terram
13 et dixit ad me adhuc conversus videbis abominationes maiores quas isti faciunt
14 et introduxit me per ostium portae domus Domini quod respiciebat ad aquilonem
et ecce ibi mulieres sedebant plangentes Adonidem
15 et dixit ad me certe vidisti fili hominis
adhuc conversus videbis abominationes maiores his
16 et introduxit me in atrium domus Domini interius
et ecce in ostio templi Domini inter vestibulum et altare
quasi viginti quinque viri dorsa habentes contra templum Domini et facies ad orientem et adorabant ad ortum solis
17 et dixit ad me certe vidisti fili hominis
numquid leve est hoc domui Iuda ut facerent abominationes istas quas fecerunt hic
quia replentes terram iniquitate conversi sunt ad irritandum me
et ecce applicant ramum ad nares suas

Desunt ΕΓ^{A}.

nus (*1°*)] *cum HI, TE Jud,* 176 *et* 𝔓𝔊; + deus $\Delta^{LM*}\Theta^{G*}\Psi^{D}$ | nos *om.* Δ^{M*} *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 9, 9 | ∼ nos dominus $\Sigma^{T}Y^{*}$ | derelinqui(t) $X\Delta O^{*}U$ *cum TE Jud* (*cod. T**); *praem.* et TU | terra Δ.

13. dixit + dominus $Q\Omega^{SJ}$; + deus Ω^{M} | quas isti faciunt *om.* S* | quas] quam T.

14. portae *om.* C | ad] ab Q | aquilo** Φ^{R*}; orientem X | ibi *om.* Σ^{T} *cum HI* | mulier sedebat T*; + mulieres S*; + et U | adonidem] Y* (adonem, *ut vid.*); tammuz RY^{2} *cum TE Jud* (*cod. R*), *cf.* 175 *et* 176 (thamuz) *et* 𝔊.

15. dixit + dominus Q | filii A; filium Q* | hominis + numquid modica sunt domui iuda ut facerent iniquitates quas fecerunt ipsi isti hic RY *cum* 175, 176 *et* $\mathfrak{G}^{A,'}$ [[domus Y* | ut facerent] R*; facerent R^{2}; facere 175 *et* 176, *cf.* $\mathfrak{G}^{A}$ | isti hic] R*; istic 175 *et* 176; hic R^{s}; *om.* R^{2}]], *ex v.* 17 | adhuc] *praem.* et $\Pi^{L}AO$ *cum* 175 *et* 176 | hiis Ω^{SJ}𝔞.

16. in atriis Δ | ∼ interius domus domini X | in ostium SQ; ostium Θ^{S} | templi domini] ***** Φ^{E*} | altarem C | quasi uiginti *bis scr.* Θ^{S*} | quasi] quas U*; qua Φ^{E*} | uiginti quinque] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; uiginti et quinque $\Delta\Theta^{HG*}\Psi^{D}$ *cum TE Jud*; uiginti RY *cum* 175, 176 *et* $\mathfrak{G}^{B}$ (*cf. HI in expos.*: « Septuaginta 'uiginti' posuerunt et in quibusdam exemplaribus 'quinque' de Theodotione additi sunt ») | dorsa] Θ^{S2} (or *in ras.*) | et (*4°*)] ut Q | et (*5°*) *om.* Σ^{T} *cum TE Jud* | adorabunt $\Pi^{L}\Phi^{E*P}S\Psi^{D}\Omega^{M}$ | ad (*ante* ortum)] *cum HI* (1/2); ab Q; *om.* $\Phi^{E2}\Theta^{M2}Y^{*}$ *cum HI* (1/2). ¶ quidam dicunt quod hebr. non habet « ad », set habet implicite... require Iosue x [*v.* 38] *Guill.* hebr. et anti. « ad » *Iac.* (*erronee verbis* ad orientem *relatum*).

17. uidisti] *cum HI,* 176 *et* 𝔊; uides $\Sigma^{T}\Theta^{S}$ *cum TE Jud, cf. v.* 12 | filii $A\Phi^{G}$; filium Q | ∼ fili hom. certe uid. $\Delta\Theta^{H}$ | hoc *om.* $\Theta^{SG*}Q$ *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊 | iuda] Φ^{E*}; iudae Φ^{E2} | ∼ domui iuda hoc Ψ^{D} | facerent] faciant Δ *cum TE Jud et* 176 | quia] qui XS*; quare M; quam Φ^{R*} | replent RY | terra Δ | iniquitatem $\Pi^{L}A*O*\Theta^{AM*}$ S*Q, *cf. Svennung, Unters. zu Pallad., p.* 229 | suas] meas Δ^{L}, *cf.* 𝔓 (*Tiq. Soph.*).

〈dereliquit OT | 13. ¶ et XVII. $A\Theta^{S}$; *Div. sine num.* CY; 〈et OT | 〈adhuc CO | 14. ¶ et (*1°*) XVII. S; XVIII. M; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; 〈et (*1°*) CAOT | 〈et (*2°*) CAOT | 15. ¶ et XVIII. $A[\Theta^{S}]$; 〈et COTS | 〈certe C | 〈adhuc CAOT | 16. ¶ et (*1°*) XVIII. S; XVIIII. $M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$; 〈et (*1°*) CAOT | 〈et (*2°*) CAOTS | 〈quasi CAO | 〈dorsa O | 〈et facies AO | 〈et (*ult.*) O | 17. 〈et (*1°*) CAOTS | 〈certe CO | 〈numquid CAOTS | 〈quia CAOT | 〈et ecce CAOTS.

18 ergo et ego faciam in furore
non parcet oculus meus nec miserebor
et cum clamaverint ad aures meas voce magna non exaudiam eos
IX. 1 et clamavit in auribus meis voce magna dicens
adpropinquaverunt visitationes urbis
et unusquisque vas interfectionis habet in manu sua
2 et ecce sex viri veniebant de via portae superioris quae respicit ad aquilonem
et uniuscuiusque vas interitus in manu eius
vir quoque unus in medio eorum vestitus lineis
et atramentarium scriptoris ad renes eius
et ingressi sunt et steterunt iuxta altare aereum
3 et gloria Domini Israhel adsumpta est de cherub quae erat super eum ad limen domus
et vocavit virum qui indutus erat lineis
et atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis
4 et dixit Dominus ad eum
transi per mediam civitatem in medio Hierusalem
et signa tau super frontem virorum gementium et dolentium
super cunctis abominationibus

Desunt R(*a v.* 4, et signa)ΕΓ^{A}.

18. et (*1°*) *om.* Σ^{T} | in furore meo Θ^{S}Q^{2} *cum* 𝔊^{62}; in furorem meum Q*; + et ΔΦ^{P}* Θ^{H} | miserebitur Θ^{S}RYT*Q | cum] dum U^{2} (*in ras.*) | ad *om.* Σ^{T} | meas *om.* Q.

IX. 1. clamabit XΔ | adpropinq.] et adpropiauerunt S | uisita(t)ionis Φ^{E}*Y*S* U* | orbis Δ | uas *om.* Σ^{T}* | habebat Θ^{S}SQ *cum* 176.

2. sex] rex Q*; tres Q^{2} | (uenieba)nt de uia portae] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | superiores T*S*U* | uniusc.] *cum HI* (*codd. R^{A}W et edd. vet.*); unusquisque MΩ^{M}𝔞 *cum HI* (= *cod. P*), *cf. v.* 1. ¶ ier. et ant. « uniuscuiusque » *Iac.* | uas *om.* Π^{L} | interitum SU; interius XΦ^{E}* M* | in manum Π^{L}; in manus 𝔤 | unus + erat Θ^{S}Q | uestitus + erat Λ^{L2}Ψ^{D}Ωrel(*sublin.* 𝔴)𝔰𝔱. ¶ hebr. et anti. « uestitus lineis » *Hug.* anti. iuxta hebr. non interponunt quod dicitur « erat » supplendum pocius fuisset « ueniebat » *Guill.* hebr. et anti. non habent « erat » *Iac.* | ∼ uestitus lineis in medio eorum Σ^{T} | atramentorum Q | scripturis S | altarea U* | aereum] Θ^{M}*R*U*; (a)eneum Θ^{M2}U^{2}Ma *cum HI*; aureum R^{2}, *cf. Apc* 8, 3.

3. domini + dei Θ^{S}Q, *cf.* 176 *et TE Jud* | cherub] Θ^{A}* *cum HI et* 𝔓; c(h)erubin Δ^{LM}*Θ^{HA2G}*RYSUΨ^{D} *cum HI* (*cod. P*), *TE Jud et* 𝔊 | ad] a Δ | uocabit XΔ; uocaui Ψ^{D} | uirum] Ω^{M2} (um *in ras.*) | ∼ erat indutus Ω^{M}.

4. dixit *om.* S | ad *om.* S* | eum] me Θ^{A}†Ω^{M}† *cum AU spe* (*cod. P**) *et TE Marc* | ∼ ihrslm in medio Δ^{L} | tau] ta S*; *om.* Θ^{G}* *cum TE Jud* (*cod.* Φ) *et* 𝔊 | super frontem = AΦ^{E}*(*ut vid.*)^{RGP}OΘ^{A}(-trem)^{M*G}M *cum AU spe et PS-AU alt*; super fronte T; super frontes *cett. cum HI Ez Is, GR-M et* 𝔓𝔊, *forsitan recte.* ¶ anti. « super frontem » *Guill., item Iac.* | uirorum] eorum Θ^{H}* | cunctos U* | abomin. quae] abominationes usque S*, *ut vid.*

---

18. ⟨ergo CAOTS | ⟨non CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT.

IX. 1. ¶ et (*1°*) VIII. U; IX. Ω^{SJ}; *Div. sine num.* CΛ^{L}; ⟨et (*1°*) AOTS | ⟨adpropinquaverunt CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | 2. ¶ et (*1°*) XII. Φ^{E}; XVIIII. A[Θ^{S}]SQ; XX. MΩ^{M}; *Div. sine num.* Π^{L}Φ^{P}O; ⟨et (*1°*) CT | ⟨quae T | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨vir CAOTS | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) CAOT | 3. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | 4. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* O; ⟨et (*1°*) CAT | ¶ transi XIIII. X; ⟨transi CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨super (*2°*) CAOT.

quae fiunt in medio eius
5 et illis dixit audiente me transite per civitatem sequentes eum et percutite non parcat oculus vester neque misereamini
6 senem adulescentulum et virginem parvulum et mulieres interficite usque ad internicionem omnem autem super quem videritis tau ne occidatis
et a sanctuario meo incipite
coeperunt ergo a viris senioribus qui erant ante faciem domus
7 et dixit ad eos contaminate domum et implete atria interfectis
egredimini et egressi sunt et percutiebant eos qui erant in civitate
8 et caede completa remansi ego ruique super faciem meam et clamans aio
heu heu heu Domine Deus
ergone disperdes omnes reliquias Israhel effundens furorem tuum super Hierusalem
9 et dixit ad me iniquitas domus Israhel et Iuda magna est nimis valde
et repleta est terra sanguinibus et civitas repleta est aversione
dixerunt enim dereliquit Dominus terram et Dominus non videt
10 igitur et meus non parcet oculus neque miserebor
viam eorum super caput eorum reddam

Desunt REΓ^{A}.

5. dixit + illis Ω^{S} | audite $\Pi^{L}\Phi^{E}$ | ciuit.] *praem.* mediam Ω^{S} *cum AU spe, cf. v.* 4 *et HI in exposit, l.* 650 | uester] meus Λ^{L*}, *cf.* 8, 18.

6. senem] senex Φ^{E*}, *ut vid.*; semen Θ^{SA*}; + et Ψ'^{D} | adoliscentem Ψ'^{D} | et (1°) *om.* Φ^{E2} | paruulum] Δ^{M*}; par(uu)los Δ^{M2} Ψ'^{D}ls *cum* 176, *cf. CY te Dem et PS-AU alt*; *praem.* et $\Phi^{E2}\Omega^{J}$ *cum AU spe, TE Jud et* 176 | mulierem Δ^{L} | quem] quam Θ^{A} | uideris Φ^{E*}, *ut vid.*; uider** M* | ne] *cum HI, AU spe et* 176; non $CX\Sigma^{T}$ | occidatur Λ^{L*}; + dicit dominus $O\Theta^{AM*G2}$ | a (2°)] ** Σ^{T*} | ~ senior. uiris Θ^{S}.

7. dixit + ****** Θ^{S} | cominate S* | atria] Λ^{L2} (tri *in ras.*); atrii Q | egrediemini Φ^{E*RG}TU; **gredimini Φ^{P*}; *praem.* et $X\Delta$ Θ^{H}T*SUMΨ'^{D}. ¶ « egredimini » non premittitur « et » *Guill.* hebr. anti. et ier. « egredimini » *Iac.* | et egressi sunt *bis scrips.* Ω^{S}.

8. caede* Θ^{G*} | complete Θ^{H*} | ego] eos Ψ'^{D} | rui*que $\Phi^{E*}\Theta^{M*}$; rui Q | et (2°) *om.* Θ^{S} | aio] dixi Ω^{S}. ¶ ier. et anti. « aio » *Iac.* | heu heu heu] *cf.* 11, 13; heu *HI cum* 𝔓𝔊 | domine deus] dominus deus Δ^{M}; domine deus meus X | disperdes] *cum HI*; disperdas $SU^{2}\Psi'^{D}\Omega^{M}$𝔞; disperdis $\Delta^{L}\Theta^{S}$; perdis Δ^{L}; dele U*, *cf.* 176 (deles) | reliquas Θ^{S*} | effundes T*SU; et fundens Φ^{E} | tuum] suum Φ^{G}.

9. iuda] Φ^{E*}; iudae Φ^{E2} | ~ ualde nimis Π^{L} | ualde + magna est Θ^{H*} | sanguinibus] *praem.* a Π^{L} | (reple)ta — dereliquit] *in ras.* Λ^{L2} | dereliquit] *cum HI*; derelinqui(t) $X\Delta\Theta^{SG}$UQ; reliquit Ω^{S} | dominus (1°)] impius Q | uidet] U*; uidit S*U^{2}.

10. et] nec U | meus *om.* Θ^{H*} | uiam] M* *cum* 𝔓; uias $\Delta^{LM*}\Theta^{HAM2}$(s *in ras.*)^{G*}(*ut vid.*)$M^{2}\Psi'^{D}$ *cum HI Ez* ($^{2}/_{2}$) *Is*, 176 *et* 𝔊; + enim Ω^{M} | eorum (1°)] illorum Ω^{J}.

---

5. ⟨et (1°) CAOS | ⟨audiente T | ⟨transite CS | ⟨et (2°) CAOT | 6. ⟨senem CAOTS | ⟨parvulum T | ⟨et mulieres C | ⟨omnem CAOTS | ⟨ne CO | ⟨et (*ult.*) CAO | ⟨coeperunt CAOTS | ⟨qui O | 7. ⟨et (1°) CAOT | ⟨contaminate CO | ⟨et implete A | ⟨egredimini CAO | ⟨et egressi CTO | 8. ¶ et (1°) XX. A[Θ^{S}S]Q; XXI. MΩ^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨et (1°) COT | ⟨et (2°) CAT | ⟨heu (1°) CAO | ⟨ergone CAOT | ⟨effundens AOTS | 9. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨iniquitas CO | ⟨et (3°) CAOT | ⟨dixerunt CAOTS | ⟨dereliquit C | 10. ⟨igitur CAOTS | ⟨viam CAOT.

11 et ecce vir qui indutus erat lineis
qui habebat atramentarium in
dorso suo
respondit verbum dicens feci
sicut praecepisti mihi
X. 1 et vidi et ecce in firmamento
quod erat super caput cheru-
bin quasi lapis saffirus
quasi species similitudinis solii
apparuit super ea
2 et dixit ad virum qui indutus
erat lineis et ait
ingredere in medio rotarum quae
sunt subtus cherub
et imple manum tuam prunis
ignis quae sunt inter cherubin
et effunde super civitatem
ingressusque est in conspectu
meo
3 cherubin autem stabant a dextris
domus cum ingrederetur vir
et nubes implevit atrium interius
4 et elevata est gloria Domini
desuper cherub ad limen do-
mus
et repleta est domus nube
et atrium repletum est splendore
gloriae Domini

Desunt REΓ^{A}.

11. ~ erat indutus Ω^{MS}arelust | atramentario T*U | in dorso suo ¶ aliqui anti. hebr. et ier. « in lumbis suis » *Iac.* | uerbum ¶ hebr. et anti. « uerbum » *Hug.*, *quia om. HI* | sicuti C.

X. 1. lapidis Δ^{L} | saphyris Φ^{E*} | quasi] (2°)] Σ^{T*} *cum HI et* 𝔓𝔊^{O}; *praem.* et $X\Sigma^{T2}\Pi^{L}\Omega$are *cum Brev. Goth.* ¶ anti. hebr. et ier. non habent « et » *Iac.* | species] *in ras.* T^{2}. ¶ ier. hebr. et anti. « species » *Iac.* | solii] sol** Σ^{T*}; solis $X\Sigma^{T2}$ *cum Brev. Goth. et M-M* | eam YS *cum HI*; eum $\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Omega^{MS}$ae *cum HI* (*cod. W*). ¶ « super ea », scilicet cherubin, et est neutrum plurale, quod est abusus quia hebr. semper habet « cherubin » (2ª *m.* « cherubim ») per m finalem quod est plurale masculinum, « cherub » autem singulare est alius (2ª *m.* illius) plurale *Guill.*

2. et ait *om.* X *cum* 176 *et* 𝔊 | ingrede T†; egredere U. ¶ « ingredere » *Guill.* | quae (1°)] qui a | subtus] T* *cum HI et* 176; sub Φ^{E*}(*ut vid.*)$^{RGP}T^{2}$; super $\Theta^{A}T^{3}$ | c(h)erub = $CX\Sigma^{T}M^{2}$m *cum HI et* 𝔓; c(h)erubi(n) M* *cett. cum* 176 *et* 𝔊 | manum tuam] $\Theta^{M*}\Omega^{J*}$; manus tuas $\Theta^{M2}\Omega^{J2}$ *cum HI* (*cf. expos.*: « non una manu, sed ambabus »), *HES*, 176 *et* 𝔓𝔊. ¶ « manus tuas » *Hug.* « manum tuam » *Guill.* ier. et hebr. « manus tuas » anti. « manum tuam » *Iac.* | ignis] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; igneis Π^{L}AOY, *cf. Dn* 7, 10 | inter] subter Δ^{M*}, *ut vid.* | et effunde — ing(ressusque)] *in ras. lat. spat.* Δ^{M2} | effundes $O\Theta^{AM}$ | super] desuper Θ^{S}; *om.* Π^{L*} | et ingressus X | est *om.* Ω^{M*}.

3. stabant] *cum HI et* 𝔓; stabat $X\Sigma^{T}$ $\Delta^{L}\Pi^{L}M^{*}\Psi^{D}$ *cum* 176 *et* 𝔊 | a] ad $\Phi^{P}\Theta^{H2}$ (*in ras.*)$S^{*}\Psi^{D}$ | cum — 4. domus (2°) *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | ingrederetur] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; egred(e)retur T*SU | nubis $\Delta\Phi^{E*}$(*ut vid.*); nubs X; nube Θ^{G} | implebit $X\Sigma^{T}\Delta$ | in********terius Λ^{L}; in terris Θ^{A*}.

4. et (1°) — domus (2°) *om.* Π^{L} | est (1°)] et S*, *ut vid.* | desuper] *cum HI*; super $\Delta^{L}O$ $\Theta^{HAMG}\Omega^{M}$ *cum HI* (*cod. P**); et super Δ^{M*}; ***** Φ^{P*} | c(h)erub = $CX\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Theta^{M2}T^{*}M^{2}$ Ω^{SJ} *edd. cum HI et* 𝔓; c(h)erubi(n) $\Theta^{M*}M^{*}$ *cett. cum* 𝔊. ¶ hebr. habet « cherub » qui secundum anti. pro omnibus quattuor accipitur *Guill.* ier. et hebr. « cherub » anti. « cherubin » *Iac.* | ad ¶ ier. et hebr. « ad » *Iac.* | et (2°) — domus (2°) *om.* U*, *per homoeotel.* | nubem Q; *om.* O† | splendor Ψ^{D}. ¶ « splendore » ier. hebr. et anti. non habent « a » *Iac.* | gloria A*.

---

11. ¶ et XXII. Ω^{M}; ⟨et CAOTS | ⟨qui (2°) OT | ⟨respondit CAOT | ⟨feci CO.

X. 1. ¶ et (1°) X. Ω^{SJ}; XIII. Φ^{E}; XXI. A[Θ^{S}]Q; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}Y$; ⟨et (1°) OTS | ⟨quasi (2°) CAOT | 2. ¶ et (1°) XXI. S; XXII. M; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨et (1°) CAOT | ¶ ingredere XV. X; ⟨ingredere CAOT | ⟨et (3°) CAOT | ⟨et (4°) OT | ⟨ingressusque CA OT | 3. ⟨cherubin CAOTS | ⟨et CAOT | 4. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et (2°) CAOT | ⟨et (3°) CAO.

5 et sonitus alarum cherubin audiebatur usque ad atrium exterius
quasi vox Dei omnipotentis loquentis
6 cumque praecepisset viro qui indutus erat lineis dicens
sume ignem de medio rotarum quae sunt inter cherubin
ingressus ille stetit iuxta rotam
7 et extendit cherub manum de medio cherubin ad ignem qui erat inter cherubin
et sumpsit et dedit in manus eius qui indutus erat lineis
qui accipiens egressus est
8 et apparuit in cherubin similitudo manus hominis subtus pinnas eorum
9 et vidi et ecce quattuor rotae iuxta cherubin
rota una iuxta cherub unum
et rota alia iuxta cherub unum
species autem erat rotarum quasi visio lapidis chrysoliti
10 et aspectus earum similitudo una quattuor
quasi sit rota in medio rotae
11 cumque ambularent in quattuor partes gradiebantur
non revertebantur ambulantes
sed ad locum ad quem ire decli-

Desunt REΓ^{A}.

5. sonitum Θ^{A} | exteris Δ^{M}; exterium Π^{L} | dei] Θ^{G*} *cum HI, 176 et* 𝔓𝔊; domini $O\Theta^{AM*G2}$ U* | ∼ dei uox omn. loq. Q; ∼ uox loq. dei omn. Ω^{MS}a. ¶ ier. hebr. et anti. habent « uox dei omnipotentis loquentis » *Iac., item Hug.*

6. erat] Θ^{H2} (at *in ras.*) | linteis C; l*neis Φ^{P*} | quae sunt] quae sit Θ^{H2}, *in ras.* | rotam] rotarum Θ^{SM*}(*ut vid.*), *cf.* 𝔊.

7. cherubimanum Λ^{L*} | cherub] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; cherubi(n) $\Pi^{L}AO\Theta^{SHAMG*}$ Y*SUQΨ$^{'D}$; *om.* Δ^{LM*} *cum* 176 *et* 𝔊^{B}. ¶ « cherub » *Guill.* | manum] *cum HI*; manu CTSU; manum suam Ω^{MSJ*} *cum* 176 *et* 𝔓𝔊. ¶ « manum » *Guill.* | de] *in ras.* U^{2} | ad — cherubin (*2°*) *om.* M*, *per homoeotel.* | qui erat] T*; quę erat T^{2}; *om.* Σ^{T} | et (*2°*) *om.* Y*Q | in manus] Θ^{S*M*} *cum* 176 *et* 𝔓𝔊; in manu CX $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{S2M2}$SU* *cum HI* (2/2). ¶ « manus » uel minus recte « manu » *Iac.* | eius ¶ hebr. et anti. « eius » *Iac.* | egressus] T* *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (exiuit); regressus $O\Theta^{AM*}$; ingressus $\Phi^{G}T^{2}Q$; **gressus $\Phi^{E*}M*$.

8. cherubin ¶ « apparuit cherubin » « cherubin » genitiui cassus, require Num. 14 [*v.* 10?] noui plenius habent « in cherubin » *Guill.* anti. « apparuit cherubin » *Iac.* | pinnas] $\Theta^{H*}T*S*U*$; pennas $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi\Theta^{H2}T^{2}$ $S^{2}U^{2}M\Psi^{'D}\Omega$agrelust.

9. cherubin + unum Φ^{P*}, *cf. infra* | una — rota (*2°*) *om.* U, *per homoeotel.* | cherub (*1°*)] T* *cum HI et* 𝔓𝔊; c(h)erubi(n) $\Delta\Pi^{L}$ $\Phi^{ER*G}\Theta^{SG*}YT^{2}S*Q$ *cum* 176 *et* 𝔊$^{L'}$. ¶ « cherub » *Guill.* | unum (*1°*) *om.* S | rota (*2°*)] rotae Θ^{AM*} | cherub unum (*2°*)] cherubinum U* | cherub (*2°*)] T* *cum HI et* 𝔓𝔊; c(h)erubi(n) $\Delta^{LM*}\Pi^{L}\Phi^{ER*G}\Theta^{SG*}YT^{2}SU^{2}Q$ *cum* 𝔊^{L} | unum (*2°*)] alterum $\Theta^{S}Q$ | erat *om.* $\Theta^{S}Q$ *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | ∼ rotarum erat $\Delta\Phi^{P}\Theta^{H}\Omega$agrelust.

10. eorum Θ^{A*} *cum* 176; erat Φ^{E} | quattuor *om.* S^{2} | quasi sit] $\Phi^{R*}\Theta^{M*}$; quasi U*, *ut vid.*; quasi si T*S; quasi si si Q*; quasi si sit $\Lambda^{L}\Phi^{R2}\Theta^{M2}YU^{2}Q^{2}\Omega^{SJ}$ae *cum HI* (*cod. P**). ¶ hebr. et plures alii non habent « si » *Iac.*

11. ambularent] U*; ambulassent U^{2} | non] *praem.* et $TU\Psi^{'D}\Omega^{MS}$agrel(*sublin.* w)st *cum HI.* ¶ hebr. ier. et anti. non habent « et » aliqui habent minus recte « et non » *Iac.* | ad (*2°*) *om.* C | ire] irae $\Pi^{L}\Phi^{E}\Theta^{A*M*}$ | decli-

---

5. ⟨et CAOTS | ⟨quasi CAO | 6. ¶ cumque X. U; XXII. S; XXIII. MΩ^{M}; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨cumque CAOT | ⟨sume CAOTS | ⟨ingressus CAOTS | 7. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨qui (*ult.*) CAOTS | 8. ⟨et CAOT | 9. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨rota (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨species CAOTS | 10. ⟨et CAOT | ⟨similitudo C | ⟨quasi CAO | 11. ⟨cumque CAOTS | ⟨non CAOT | ⟨sed CAOT.

nabat quae prima erat
sequebantur et ceterae nec convertebantur
12 et omne corpus earum et colla et manus et pinnae et circuli
plena erant oculis in circuitu quattuor rotarum
13 et rotas istas vocavit volubiles audiente me
14 quattuor autem facies habebat unum
facies una facies cherub
et facies secunda facies hominis
et in tertio facies leonis
et in quarto facies aquilae
15 et elevata sunt cherubin ipsum est animal quod videram iuxta flumen Chobar
16 cumque ambularent cherubin ibant pariter et rotae iuxta ea
et cum levarent cherubin alas suas ut exaltarentur de terra
non residebant rotae sed et ipsae iuxta erant
17 stantibus illis stabant et cum elevatis elevabantur spiritus enim vitae erat in eis
18 et egressa est gloria Domini a limine templi et stetit super cherubim

---

Desunt REΓ^{A}.

nabat] T* *cum HI*; declinabant XΔ^{L2}(cli *in ras.*)^{M*}Φ^{E*}(*ut vid.*)^{RGP}Θ^{H2}(ba *corr.*)T^{2}SM*Ψ^{D} Ω^{J}. ¶ ant. « declinabant que prima erant » *Iac., item Guill.* | erant Θ^{HG*}; ierat Ψ^{D} | cetera Θ^{G*}; certe a | nec] *cum HI*; non Θ^{S}Ψ^{D}; ne S | reuertebantur ΔΩ^{MSJ*}r, *cf. supra.* ¶ « reuertebantur » *Guill.* ier. et anti. « conuertebantur » al. « reuertebantur » *Iac.*

12. corpus] Φ^{E2} (us *in ras.*) | earum] Θ^{H2} (a *in ras.*) | pinn(a)e] Θ^{H2}(nae *in ras.*)T*U*; penn(a)e Λ^{L}Π^{L}ΦT^{2}U^{2}MΨ^{D}Ωagrelust | pleⁿ(a)e ΔAΦ^{P*} | oculis — quattuor] *in ras.* Θ^{H2}.

13. istas uoc.] ist******uit Θ^{H*} | ista Δ^{M} | uocabit XΣ^{T}ΔΛ^{L}S*Y | uolub.] uocabulis Θ^{S}Q | me + facies una S.

14. quattuor + rotarum et rotas istas U*, *ex vv.* 12 *et* 13 | habebat] *in ras.* Θ^{H2}; (h)abebant Δ^{LM*}S*M*Ω^{M} | unum facies] unum facies una facies Δ^{M*}; unus facies una facies cerub Δ^{M2}; facies Δ^{M3} | unum] *cum HI*; uni Δ^{L}, *cf.* 176 *et* ℌ𝔊$^{codd.}$; + et Π^{L} | una] uni Δ^{L*} | cherub] *cum HI et* ℌ𝔊$^{codd.}$; c(h)erubi(n) XΔΠ^{L}Θ^{SH*G*}YS*UQΨ^{D}; uituli Θ^{H2} S^{2}; **** Φ^{P}†; *praem.* uituli XΔΛ^{L}Θ^{H*G*} (*ut vid.*) *cum* 176; + uituli CΘ^{AM*G2}S*UΨ^{D}, *cf. HI in expos., ll. 791-793* | et (*1°*)] *cum HI,* 176 *et* ℌ𝔊$^{codd.}$; *om.* CΣ^{T} | secunda + facies secunda Ω^{S} | et (*2°*) *om.* Ω^{M} | in tertio] tertio CΣ^{T}; tertia X *cum* 176 *et* ℌ𝔊$^{codd.}$ | in quarto] quarto Ψ^{D}; quarta X *cum* ℌ𝔊$^{codd.}$.

15. elebate XΔ | ipsud Σ^{T}Θ^{H}; ipsut X Δ^{M}; in ipsum A* | est] et Q; *om.* Δ^{L} *cum* ℌ𝔊 | flumen] T*; flu(u)ium Δ^{L}ΦOT^{2}MΩrelust, *cf. v.* 22, *etc.* ¶ originale « flumen » *Iac.*

16. ibat Σ^{T} | rotae (*1°*)] retae Λ^{L}. ¶ rotae Λ^{L} | iuxta ea] *cum HI*; iuxta eam CΣ^{T}A*; iuxta eas Δ^{LM*}; iuxta earum O* | leuarent] U* *cum HI* (*cod. R^{A}*); eleuarent OΘU^{2}MQΨ^{D}Ωagrelust *cum HI*; eleuaret Σ^{T} | exalarentur Δ^{M*}; eleuarent Ω^{S} | de] *cum HI*; a Δ^{LM*}ΦΘ^{H}MΨ^{D} *cum* 176, *cf. v.* 19; (h)e CΣ^{T} | sedebant S; recedebant Y; rediebant Δ^{LM*} | et (*3°*) *om.* T* *cum HI* (= *cod. P*) | iuxta (*2°*)] ****ta Δ^{M*} | erunt T*.

17. illis] illi Π^{L} | eleuabatur Θ^{A*}; eleuabuntur U* | uita Q | eis] Σ^{T2} (i *in ras.*) *cum HI,* 176 *et* ℌ𝔊; rotis Θ^{S}Q *cum M-M, cf.* 1, 20. 21.

18. egressa] *cum HI et* ℌ𝔊; ingressa Q | a limine] T* *cum HI et* ℌ𝔊; ad limen Π^{L}AO; a limen Δ^{LM*}; ad limine T^{2}, *ut vid.* | steti Σ^{T*}.

⟨sequebantur CAOT | 12. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨plena CAO | 13. ⟨et CAOTS | 14. ⟨quattuor CA OT | ⟨facies (*2°*) CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAO | 15. ⟨et CAOTS | ⟨ipsum CATS | 16. ⟨cumque CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨non CAOT | ⟨sed C | 17. ⟨stantibus CAOTS | ⟨et CT | ⟨spiritus CAT | 18. ¶ et (*1°*) XVI. X; *Div. sine num.* CO; ⟨et (*1°*) ATS.

19 et elevantia cherubim alas suas
exaltata sunt a terra coram me
et illis egredientibus rotae quoque subsecutae sunt
et stetit in introitu portae domus Domini orientalis
et gloria Dei Israhel erat super ea
20 ipsum est animal quod vidi subter Deum Israhel iuxta fluvium Chobar
et intellexi quia cherubin essent
21 quattuor per quattuor vultus uni
et quattuor alae uni
et similitudo manus hominis sub alis eorum
22 et similitudo vultuum eorum ipsi vultus quos videram iuxta fluvium Chobar
et intuitus eorum et impetus singulorum ante faciem suam ingredi

XI. 1 et elevavit me spiritus et introduxit me ad portam domus Domini orientalem
quae respicit solis ortum
et ecce in introitu portae viginti quinque viri
et vidi in medio eorum Hiezoniam filium Azur et Pheltiam filium Banaiae principes populi

---

Desunt R(*usque ad v.* 22, vult. eorum)EΓ^{A}.

19. et eleu. cher. *om.* M* | eleuantia] U*, *ut vid., cum HI*; eleuati a Θ^{S}; eleuantes Λ^{L}U^{2} | exalt. — coram] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2} | exaltati Λ^{L}; *praem.* et ΦΕR*GPY*T^{2}M*g, *cf.* 176 *et* 𝔓𝔊; *praem.* * Q. ¶ hebr. et anti. bis habent « et » *Guill., item Iac.* | a] *cum HI et* 176; e Σ^{T} | ∼ egred. illis Ω^{M} | subseecuti U* | in introitum Y; *praem.* cherubin Ω^{S} | dei] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; domini Δ^{LM}*Θ^{H} SU*Ψ^{D}Ω^{M} | israhel *om.* Ω^{M} | super] *in ras.* Q^{2} | (ę)am CΣ^{T}S; eos æ.

20. ipsud Σ^{T}Δ^{L}; ipsut Δ^{M} | subter] *cum HI et* 𝔓𝔊; super CΣ^{T}Π^{L}YU | deum] dominum Y; + super domum Δ^{LM}*Θ^{HG}* | quia] qu** Θ^{M}* | cher. essent] cerub inessent X.

21. quattuor (*1°*) *om.* Δ^{M2} | per quattuor] *cum HI*; et IIII Ω^{M}; quatuor grw *cum* 𝔓; *om.* Θ^{H2}lst *cum* 176 *et* 𝔊. ¶ hebr. ier. et anti. « quatuor per quatuor » *Iac., item Hug.* | uultus uni] Θ^{A}*; uultu sunt Θ^{A2} | uni (*1°*)] Θ^{M2} (i *in ras.*) | sub] Θ^{S2} (b *in ras.*).

22. uultuum] T* *cum HI et* 𝔓𝔊; uultum Φ^{P}*T^{2}SMΨ^{D}; uultus XΠ^{L}Θ^{S}Q *cum* 176, *cf.* 1, 10; uul**um Θ^{H}*. ¶ « uultuum » *Hug.* hebr. ier. et anti « uultuum » *Iac.* | ipsi uultus *om.* X | ipsi] ipsius M*; quasi Ψ^{D}; + erant Ω^{S} | fluuium] *cum HI*; flumen QΩ^{S} *cum* 176, *cf. v.* 15, *etc.* | et (*2°*) *om.* S | intuitus] inuitus Q*; in**tus Θ^{A}* | eorum (*2°*) *om.* Θ^{S}* | ingredi] U* *cum HI*; ingredie(b)antur Σ^{T}Λ^{L}R; ingrediebatur U^{2}; ingrediebant Y; ingrediuntur ΔΘ^{H}; gradiebantur C, *cf.* 1, 9. 12; 10, 11. ¶ « ingredi » *Hug.* hebr. ier. et anti. « ingredi » *Iac.*

XI. 1. ele(u)abit XΔ^{M}Y | ad portae Θ^{A} | orientalem] *cum HI*; **orientalem Θ^{G}; orientalis O *cum HI in expos., ubi* (*ll. 862 et 949*) *adiectivum* orientalis *cum verbo* domus *coniungit* | respicit + ad agrelust | et (*3°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{P} | in introitu] Σ^{T2} (troi *rescr.*); in introitum A*UQ^{2}; introitum Q* | quinque *om.* Φ^{E}*^{G} | uiris U* | (h)iec(h)oniam OΩ^{MS}a *cum* 176 *et* 𝔊^{BA} | azur] U* *cum HI et* 𝔓𝔊; a*or U^{2}, *ut vid.*; achar Ω^{M}; achir Ω^{S} | bananie Ω^{M} | principes] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (duces); principis T*U; princeps Θ^{A}*Ω^{M}*.

---

19. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨exaltata CAO | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) CAO | 20. ⟨ipsum CAOT | ⟨et CAOTS | 21. ⟨quattuor CAOT | ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) CAOT | 22. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨ante C.

XI. 1. ¶ et (*1°*) XI. Ω^{SJ}; XIIII. Φ^{E}; XXII. AΘ^{S}Q; *Div. sine num.* CΛ^{L}; ⟨et (*1°*) OTS | ⟨quae CAO | ⟨et (*3°*) CAOTS | ⟨et (*4°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) COT.

[2] dixitque ad me fili hominis hi viri qui cogitant iniquitatem et tractant consilium pessimum in urbe ista [3] dicentes
nonne dudum aedificatae sunt domus
haec est lebes nos autem carnes
[4] idcirco vaticinare de eis vaticinare fili hominis
[5] et inruit in me spiritus Domini et dixit ad me
loquere haec dicit Dominus
sic locuti estis domus Israhel
et cogitationes cordis vestri ego novi
[6] plurimos occidistis in urbe hac et implestis vias eius interfectis
[7] propterea haec dicit Dominus Deus
interfecti vestri quos posuistis in medio eius hi sunt carnes et haec est lebes
et educam vos de medio eius
[8] gladium metuistis et gladium inducam super vos ait Dominus Deus
[9] et eiciam vos de medio eius
daboque vos in manu hostium et faciam in vobis iudicia
[10] gladio cadetis in finibus Israhel iudicabo vos
et scietis quia ego Dominus
[11] haec non erit vobis in lebetem et vos non eritis in medio eius in carnes
in finibus Israhel iudicabo vos

Desunt ΕΓ^{A}.

2. et dixitque U; et dixit T; dixit Q | filii A | hominis] *cum HI et* 176; homnis Λ^{L} | hi] T*; hii CXΣ^{T}ΔΛ^{L}Θ^{SHA}RYT^{2}S*QΩam; *om.* Θ^{G}*; + sunt grelbsc | qui *om.* a | iniq.] *praem.* in U | tractant] Θ^{G2} (c *corr.*).

3. domos CΣ^{T}Λ^{L}*Π^{L}Θ^{G} | haec] *praem.* olla X, *cf.* 176 (haec est olla) | carnei C.

4. de eis uaticinare *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | de eis] deis S* | uaticina (2°) Λ^{L}* | filii AΩ^{M}; fili** Q*.

5. domini *om.* Π^{L} *cum* 176 *et* 𝔊^{B} | ad *om.* X | dominus] *cum HI,* 176, *PS-AU spe et* 𝔓𝔊; + deus Π^{L}AOΘ^{SAMG}Q, *cf.* 𝔊^{L}, *et vv.* 7, 17, *etc.* | sic] sicut AΘ^{H} | cogitationis Θ^{M}*T*S | noui] *cum HI,* 176 *et PS-AU spe*; cogno(u)i XΔΨ^{D}.

6. occidisti T* | impletis Q*; replestis Δ^{L}.

7. deus] *cum HI et* 𝔓; *om.* Φ^{E}*R*ae *cum* 176 *et* 𝔊^{B}, *cf. v.* 5; + isrł Ω^{M} | uestris Δ^{M}*, *ut vid.* | quos] Σ^{T2} (s *rescr.*); quod Ψ^{D} | posuisti Ω^{M} | in — 8. metuistis *om.* S*, *per homoeotel.* | hii CXΣ^{T}ΔΛ^{L}AΘ^{SHA}RYQΩam | est *om.* Π^{L} | uos *om.* Φ^{P} | de] *cum HI et* 176; e Σ^{T}; in RY.

8. et *om.* Y* | induca* Φ^{G}*; *praem.* *** Q | ait] *cum HI*; dicit Ω^{S}a *cum* 176.

9. de**medio Φ^{G} | in manu] T*U* *cum HI,* 176 *et* 𝔓; in manum Ω^{SJ}ael; in manus Π^{L}Φ^{ERG}RYT^{2}SU^{2}MΨ^{D}Ω^{M} *cum* 𝔊. ¶ ier. et hebr. « in manum » *Iac.* | **iudicia Θ^{G}*.

10. cadens Ψ^{D} *cum* 176. ¶ ier. et hebr. « cadetis » *Iac.* | ego] Δ^{M}* *cum HI et* 𝔓𝔊; ego sum Δ^{M2}S *cum* 176.

11. haec — 12. dominus *om.* Ψ^{D}, *per homoeotel.* | haec] h*** Θ^{H} | erat a; + in U; + ** Θ^{S} | in lebete Θ^{S}Q | eritis] eris U | ~ non eritis uos Σ^{T} | in (3°) *om.* a | in finibus] *in ras.* S^{1}.

---

2. ¶ dixitque XXIII. S; XXIIII. M; *Div. sine num.* Π^{L}Φ^{P}; ⟨dixitque CAOT | ⟨fili CO | ⟨hi C | ⟨et CAOT | 3. ⟨nonne CAOTS | ⟨haec CAOT | 4. ⟨idcirco CAOTS | 5. ¶ et (1°) *Div. sine num.* C; ⟨et (1°) AOTS | ⟨loquere CAOT | ¶ haec *Div. sine num.* Σ^{T}Λ^{L}; ⟨haec CS | ⟨sic CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 6. ⟨plurimos CAOT | ⟨et CA | 7. ⟨propterea CAOTS | ⟨interfecti CAOT | ⟨et (1°) O | ⟨et (2°) CAOT | 8. ⟨gladium (1°) CAOT | 9. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨daboque CAOT | 10. ⟨gladio CAOT | ⟨iudicabo T | ⟨et CAO | 11. ⟨haec CAOTS | ⟨et OT | ⟨in finibus CAOT.

12 et scietis quia ego Dominus
qui in praeceptis meis non ambulastis et iudicia mea non fecistis
sed iuxta iudicia gentium quae in circuitu vestro sunt estis operati
13 et factum est cum prophetarem Pheltias filius Banaiae mortuus est
et cecidi in faciem meam clamans voce magna et dixi
heu heu heu Domine Deus consummationem tu facis reliquiarum Israhel
14 et factum est verbum Domini ad me dicens
15 fili hominis fratres tui fratres tui viri propinqui tui
et omnis domus Israhel universi quibus dixerunt habitatores Hierusalem
longe recedite a Domino nobis data est terra in possessionem
16 propterea haec dicit Dominus Deus
quia longe feci eos in gentibus et quia dispersi eos in terris
ero eis in sanctificationem modicam in terris ad quas venerunt
17 propterea loquere haec dicit Dominus Deus
congregabo vos de populis et adunabo de terris in quibus

Desunt ΕΓ^{A}.

12. et (*1°*) — dominus *om.* Ψ^{D} | et (*1°*) *om.* Θ^{A} | ego + sum SΩ^{M} *cum* 176 | qui = Δ^{M*}AΦ^{E*R*G}OΘ^{HAM*G}TSU𝔪 *cum* 𝔊; quia *cett. cum HI* (2/2) *et* 𝔊^{OL}. ¶ anti. « qui in » id est: quia uos *Guill., item Iac.* | iudicia* (*2°*) Φ^{P}Θ^{S} | estis *om.* S*.

13. prophetaret Θ^{S}Q | banani(a)e R Ω^{M}. ¶ ier. hebr. et anti « banaie » *Iac.* | cecidit Π^{L}Q*(*ut vid.*) | uocem magnam S* | et dixi] **** Φ^{P*} | ∼ et clam. uoce magna Δ^{L} | heu** (*1°*) O* | heu (*3°*)] *cum HI* (2/2); *legi nequit* Θ^{S}; *om.* Φ^{E*} *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊 | consu(m)ma(t)ione TU, *cf.* 176 (in consummatione) | facis] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; facies Θ^{S}Q; fac X | israhel — 15. tui (*3°*)] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2}.

14. *tot. vers. in ras.* Φ^{P2}.

15. fili — tui (*3°*)] *in ras.* Φ^{P2} | filii A | fratris (*1°*) U; fr̃s Y | fratres tui (*2°*)] Φ^{E*} (*ut vid.*)Θ^{G*} *cum HI et* 𝔊𝔊^{O}; fratres Δ^{M2} Θ^{HAM*G2}Ψ^{D} *cum HI* (*cod. P* 1/2); *om.* Δ^{LM*} Λ^{L}Π^{L}AΦ^{E2}OUQΩ^{SJ*}Ιυ𝔰 *cum M-A, Brev. Goth.*, 176 *et* 𝔊. ¶ ier. hebr. et anti. habent bis « fratres tui » *Iac., item Hug. et Guill.* | uiro Φ^{P2} | omnes Λ^{L}Π^{L} | uniuersi] *praem.* et Ω^{SJ*} | recedit Q | terram Q | in possessione Σ^{T}Δ^{L}S* *cum Brev. Goth.*

16. fecit... dispersit Δ^{M*} | eos (*1°*)] e* Q* | ero] *praem.* et U *cum* 176 *et* 𝔊𝔊 | in sanctificacione modica U; in sanctificatio modicam Φ^{G*} | in terras ad quas uen. X; *om.* Δ^{M*} | ad qua Φ^{E*}; ad aquas U | uenerunt] Θ^{M*}R*; uenerint CΣ^{T}Δ^{M2}Θ^{M2}R^{2}, *forsitan recte, cf. Proleg., p.* LXX, *cum HI et* 𝔊, *cf.* 176 (quocumque intrauerint illic). ¶ « uenerunt » uel « uenerint » *Iac.*

17. propterea — deus *om.* Π^{L} | loquere] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{M*}Ω^{S*} *cum* 176 *et* 𝔊^{A} | congregabo — estis] de terris in quibus dispersi estis congregabo uos Δ^{M*} | et] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* CΣ^{T} | adun.] adnuntiabo Θ^{A*M*} | de (*2°*)] in Q | hu-

---

12. ⟨et (*1°*) CO | ⟨qui CAOTS | ⟨et (*2°*) AOT | ⟨sed CAOT | 13. ¶ et (*1°*) XI. U; *Div. sine num.* CORY; ⟨et (*1°*) ATS | ⟨pheltias COT | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨heu (*1°*) CAO | ⟨domine CA | ⟨consummationem COT | 14. ¶ et VIII. Δ^{L}; XXIII. Ω^{M}; *Div. sine num.* ORY; ⟨et CATS | 15. ⟨fili CAO | ⟨fratres (*1°*) CO | ⟨et CAO | ⟨longe CAO | 16. ⟨propterea CAOTS | ⟨quia CAOT | ⟨et O | ⟨ero CAO | ⟨in terris O | 17. ⟨propterea CAOT | ¶ haec *Div. sine num.* Σ^{T}Λ^{L}; ⟨haec CS | ⟨congregabo CAOT | ⟨et O.

dispersi estis
daboque vobis humum Israhel
18 et ingredientur illuc et auferent omnes offensiones cunctasque abominationes eius de illa
19 et dabo eis cor unum et spiritum novum tribuam in visceribus eorum
et auferam cor lapideum de carne eorum et dabo eis cor carneum
20 ut in praeceptis meis ambulent et iudicia mea custodiant
faciantque ea et sint mihi in populum et ego sim eis in Deum
21 quorum cor post offendicula et abominationes suas ambulat
horum viam in capite suo ponam dicit Dominus Deus
22 et elevaverunt cherubin alas suas et rotae cum eis
et gloria Dei Israhel erat super ea
23 et ascendit gloria Domini de medio civitatis
stetitque super montem qui est ad orientem urbis
24 et spiritus levavit me adduxitque in Chaldaeam ad transmigrationem in visione in spiritu Dei
et sublata est a me visio quam videram

Desunt ΕΓ^{A}.

mum] domum U.

18. auferam Ω^{S} | cunct. abom. eius *om.* U* | cunctas Π^{L} | ∼ abom. cunct. offens. Ψ^{D} | eius] *cum HI* (*codd.* $R^{A}W$) *et* 176; suas X; *om.* $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$ *cum HI.* ¶ hebr. et anti. « eius » *Iac.* | de] in di(a)e CX.

19. unum] S*, *ut vid., cum HI, CAn co et* 𝔓; no(u)um $X\Delta^{M*}\Theta^{HM*GS^{2}}$ *cum FU Mon et Brev. Goth., cf.* 36, 26. ¶ « cor nouum » *Hug.* hebr. et anti. « cor unum » *Iac.* | nouum ¶ hebr. et anti. « nouum » *Iac.*

20. ut] et Q | ambularent S* | custodiant] *in ras.* Θ^{A1}; custodient Q | faciantque] Φ^{E*}; facientque S; et faciant Φ^{E2} | et (*2°*)] ut U* | et (*3°*) *om.* Θ^{A}.

21. quorum + autem $\Theta^{M2}M^{2}\Omega^{J}$agre *cum HI, cf.* 𝔓𝔊. ¶ « quorum autem cor » *Hug.* « quorum cor » *Guill.* ier. et hebr. habent « autem », anti. non habent « autem » *Iac.* | post] p** Φ^{E*} | offendiculum Q* | abominacionibus U*; *praem.* in Q | ambulat] T* *cum HI*; ambulant X; ambul*t Θ^{M*}; ambulabat $\Phi^{G}T^{2}$SU. ¶ alia littera « ambulabat » *Iac.* | uiam] Δ^{M*} *cum HI*; uia $C\Delta^{LM2}\Pi^{L}YT*U\Psi^{D}$; *legi neq.* Θ^{S} | in capite suo] Q^{2} (o *in ras.*) *cum HI*; in capita sua $C\Sigma^{T}\Delta^{L}$ | dicit] *cum HI*; ait $\Theta^{SHG}Q$.

22. et (*1°*) *om.* Ω^{J*}, *ut vid.* | alas] *praem.* in U | rota O | dei] *cum HI et* 𝔓𝔊; domini Θ^{A}S, *cf. v.* 23; domini dei Δ^{L} | super ea] *cum HI*; super eam S; super eos ag.

23. ascendit + ** Θ^{S}, *ut vid.* | stetitque] et stetit Δ^{L} | qui] quae Δ^{L}; **ui Θ^{S*} | est] erat T* | ∼ urbis orientem Ω^{M}.

24. eleuauit Π^{L} | adduxitque] *cum HI*; et adduxit Σ^{T}; + me $X\Phi^{E2}Y\Omega^{J*}$ *cum PS-AU spe et* 𝔓𝔊 | in uisione] Σ^{T2} (e *in ras.*) *cum HI*; in uisionem $\Pi^{L}T*U\Omega^{S}$ae; uisione Θ^{A*}; *bis scripsit* S*. ¶ « in uisione » *Hug.* | in spiritu] *cum HI et* 𝔓𝔊; spiritu Σ^{T}; spiritus $C\Delta^{LM*}\Pi^{L}\Phi^{E}\Theta^{S}Q\Omega^{MS}$ *cum PS-AU spe*; in spiritus Δ^{M2}. ¶ hebr. ier. et anti. « in spiritu dei » *Iac., item Hug.* | sublata] subleuata S | uideam C.

〈daboque CAOT | 18. 〈et (*1°*) CAO | 〈et (*2°*) OT | 〈cunctasque T | 19. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et (*3°*) CAOT | 〈et (*4°*) O | 20. 〈ut CAOT | 〈faciantque CAOT | 〈et (*ult.*) O | 21. 〈quorum CAOT | 〈et CO | 〈horum CAO | 22. ¶ et (*1°*) XV. Φ^{E}; XXIII. $A\Theta^{S}Q$; XXIIII. S; XXV. $M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}O$; 〈et (*1°*) T | 〈et (*3°*) CAOT | 23. 〈et CAOTS | 〈stetitque CAOTS | 24. ¶ et (*1°*) XVII. X; 〈et (*1°*) CAOTS | 〈ad T | 〈et (*2°*) CAOT.

25 et locutus sum ad transmigrationem omnia verba Domini quae ostenderat mihi

XII. 1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis in medio domus exasperantis tu habitas
qui oculos habent ad videndum et non vident
et aures ad audiendum et non audiunt
quia domus exasperans est

3 tu ergo fili hominis fac tibi vasa transmigrationis et transmigrabis per diem coram eis
transmigrabis autem de loco tuo ad locum alterum in conspectu eorum
si forte aspiciant quia domus exasperans est

4 et efferes foras vasa tua quasi vasa transmigrantis per diem in conspectu eorum
tu autem egredieris vespere coram eis sicut egreditur migrans

5 ante oculos eorum perfodi tibi parietem et egredieris per eum

6 in conspectu eorum in umeris portaberis in caligine efferes

---

Desunt ΕΓ^{A}.

25. domini *om.* Θ^{G*} | ostenderit U.

XII. 1. fact. est sermo] factum est uerbum Δ^{L}, *cf.* 1, 3; 3, 16, *etc.* | dicens] Θ^{H2}(s *corr.*).

2. filii A | quia oculos T*; quoculos Δ^{M*}; + non Θ^{G2} | et non uident *om.* S | aures + habent X *cum* 175 (*ut vid.*) *et* 𝔊 | audient XΘ^{S}UQ, *cf. Ps* 113, 14 | domus (2°) *om.* Y* | exasperans] exasperantis Δ^{L}.

3. ergo] uero Θ^{A} | filii AΩ^{M} | et *om.* Ω^{I*} | coram eis tr. autem *om.* R*, *per homoeotel.* | autem] per diem Θ^{S}Q, *cf. supra* | ad] *cum HI*; in AOΘ^{AM}.

4. efferens Π^{L}U | foras *om.* Θ^{S}Q | tua — diem] *in ras.* Λ^{L2} | quasi] qu**si Φ^{G*}; qui si Φ^{G2}, *ut vid.* | uasa (2°)] uas Δ^{M} Θ^{AM} | transmigrantis] *cum HI* ($^{3}/_{3}$), *cf.* 𝔓; transmigrationis CXΣ^{T}Δ^{LM*}(-nes)Φ^{E*} Θ^{HAM*G}Qa *cum* 𝔊 *et v.* 3, *cf. HI*(𝔊) *et* 175 (captiuitatis). ¶ « transmigrantis » *Hug. et Guill.* anti. « transmigrationis » hebr. « transmigrantis » uel « captiue » in femineo *Iac.* | egrediris U* | uesperae CΠ^{L}; uesperes S* | sicuti CΘ^{G} | egrediuntur Δ^{L}.

5. ante] ****nte Θ^{M*} | ~ ante oculos eorum migrans RY | perfodi = XΣ^{T}Δ^{M*} Π^{L}AOΘ^{SH*AMG}R*YQm, *imperativo modo*; perfode *cett.* | egredieris] Θ^{M2} (ier *in ras.*) | per Δ^{M*}; super Δ^{M2}.

6. portaberis] T* *cum HI*(𝔊), 𝔊 *et Aq.*; portaueris CΣ^{T}Δ^{L}Π^{L}O*Θ^{H*G}T^{2}Q; portabis Δ^{M}Θ^{M2}SU* *cum HI et* 𝔓; portab**** Θ^{M*}. ¶ hebr. anti. et ier. « portabis », scilicet sarcinas tuas, LXX « portaberis » *Hug.* anti. « portaberis », alii dicunt habere hebr. et ier. « portabis », set uidetur ibi esse « portaberis » quia erat portentum ducis portati, et magister in historiis dicit esse portatum prophetam [P.L. 198, 1444 A]. denique ubi [*v.* 12] dicitur « dux portabitur », idem est hebreus quod ibi « in humeris portaberis », thau addita pro secunda persona, ut pro tercia dicatur issa, pro secunda tissa *Guill. et Iac.* | in caligine] U* *cum HI*; in caliginem ΔRY; in caliginis U^{2} | efferes = CA* O*Θ^{M2}RYS *cum HI in expos.* (*l.* 1223) *et* 𝔓, *cf. v.* 4; efferens U*Ψ^{D}; efferreris Θ^{AM*}(*ut vid.*); et fereris X; et efferreris Δ^{M}; effereris *cett.*; effugies *HI.* ¶ hebr. et anti. « efferens (2^{a} *m.* efferes) », LXX « effereris » *Hug.* anti. « effereris », alii dicunt habere hebr. et ier.

---

25. ⟨et CAOTS | ⟨omnia O.

XII. 1. ¶ et VIIII. Δ^{L}; XII. Ω^{SJ}; XVI Φ^{E}; XXV. S; XXVI. MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΣ^{T}Δ^{L}Π^{L}Φ^{P}Θ^{M}YΨ^{D}; ⟨et AOT | 2. ⟨fili CAOT | ⟨in medio C | ⟨qui CAOT | ⟨et aures CA OTS | ⟨quia CAOT | 3. ¶ tu XXIIII. A[Θ^{S}]Q; ⟨tu COTS | ⟨et COT | ⟨transmigrabis (2°) ATS | ⟨in conspectu CO | ⟨si forte CAOT | 4. ⟨et CAOT | ⟨tu CAOTS | ⟨sicut OT | 5. ⟨ante CAO | ⟨perfodi S | 6. ⟨in (1°) CAOT | ⟨in (2°) S.

faciem tuam velabis et non videbis terram
quia portentum dedi te domui Israhel
7 feci ergo sicut praeceperat mihi
vasa mea protuli quasi vasa transmigrantis per diem
et vespere perfodi mihi parietem manu
in caligine egressus sum
et in umeris portatus in conspectu eorum
8 et factus est sermo Domini ad me mane dicens
9 fili hominis numquid non dixerunt ad te domus Israhel domus exasperans quid tu facis
10 dic ad eos haec dicit Dominus Deus
super ducem onus istud qui est in Hierusalem
et super omnem domum Israhel quae est in medio eorum
11 dic ego portentum vestrum quomodo feci sic fiet illis
in transmigrationem et captivitatem ibunt
12 et dux qui est in medio eorum in umeris portabitur
in caligine egredietur parietem perfodient ut educant eum
facies eius operietur ut non videat oculo terram
13 et extendam rete meum super illum

Desunt ΕΓ[A].

« efferes » *Guill., item Iac.* | uelabis] ualebis Ψ[D] | quia] qui 𝔞 | portentum] Θ[H2] (u *corr.*) | domui] *cum HI* (3/3) *et* 𝔊𝔊; domus Δ[L]Φ[P]Q.

7. praece**** Φ[E*] | mihi (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 24, 18 *et* 37, 7. 10; mihi dominus CΣ[T]ΔΛ[L]Ψ[D]Ω𝔞𝔤𝔯𝔢𝔰𝔠. ¶ *reprobat* « dominus » *Iac.* | pertuli Θ[A] | quasi uas Q; quasa C | transmigrationis XΔ[L*]Π[L]Θ[AM*G] *cum* 𝔊 *et v.* 3 | per diem *bis scripsit* Ψ[D] | perfodii Θ[S]; *praem.* et Δ[M2] | pariete T*S*U | manu] U*; manum Y*; mane U[2], *cf. v.* 8 | in caliginem S; *praem.* et Ω[MS]𝔞𝔢𝔩𝔰𝔠 *cum* 𝔊; + et Π[L] | et in] *cum HI* (*cod. P[2]*); et T[2] *cum HI*; in 𝔰𝔠; *om.* T*S | portatus] Θ[M*]; portatus sum Δ[M]A *cum* 𝔊; portatus fui U; portabar R[2](ar *in ras.*); porta(u)i Θ[M2]YT*S𝔤 *cum HI et* 𝔊𝔖. ¶ hebr. et anti. « portaui » LXX « portatus sum » *Hug.* anti. « portatus » alii dicunt habere hebr. et ier. « portaui » *Guill., item Iac.*

8. et *om.* S | mane] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* CXΣ[T]Π[L]Φ[E]Θ[G]. ¶ hebr. et ant. non habent « mane » *Guill., item Iac.* | ∼ mane ad me 𝔞𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠.

9. filii A | numquid non ¶ anti. « numquid dixerunt »; simile infra 22, 2 « num » pro « nonne » ... nouiores hic ponunt « numquid non » *Guill., item Iac.* | domus (*1°*)] *in ras.* Θ[M2].

10. deus] *cum HI et* 𝔊𝔊[codd.]; *om.* XS *cum* 𝔊 | qui] quod Ω[M] | est (*1°*) *om.* Ω[M*] | omne XΘ[S] | domus Σ[T]; domu Θ[S], *ut vid.*

11. ego] T* *cum HI et* 𝔊𝔊; ergo CΣ[T] Δ[M]ΦR*G*O*T[2]S | uestrum] *cum HI et* 𝔊; istut X; sum Σ[T]; *om.* U*, *cf.* 𝔊 | et fiet Ψ[D]; et Σ[T*] | in transmigratione et captiuitate Δ[L] | captiu.] *praem.* in XΔ[M]Π[L]Φ[P]U[2]MΩ[S]𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠 *cum HI et* 𝔊𝔊 | ibunt] Φ[E2] (u *corr.*).

12. egreditur Q; egredientur X | perf.] effodient Ω[M]; *praem.* et U | ut ed.] et educant O*; et educent O[2] | eius *om.* XΔ[L*] | operitur RY | ut (*2°*)] et Φ[E*] | uideant Π[L] | oculo] Θ[A*M*] *cum* 𝔊𝔊; oculis Θ[HA2M2G*]Q[2]𝔯 *cum HI*; oculus Q*; oculos Δ[M*]; *om.* Σ[T].

13. rete meum] Δ[M*]T* *cum HI*; retem meum CX*Δ[L2M2]Π[L]AΘ[S2]R*Y*T[2]Q, *fors. cum archetypo*; retem meam Δ[L*]Θ[S*]; manum meam Σ[T], *cf. I Sm* 26, 11 | illum] *cum HI*;

⟨faciem CAOTS | ⟨quia CAOT | 7. ⟨feci CAOTS | ⟨vasa (*1°*) CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨in (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAO | 8. ¶ et X. Δ[L]; XVIII. X; *Div. sine num.* CΣ[T]Λ[L]OΘ[MG]YTΨ[D]; ⟨et AS | 9. ⟨fili CAOTS | ⟨numquid COS | ⟨quid C | 10. ⟨dic CAOTS | ⟨haec CS | ⟨super (*1°*) CA OT | ⟨et super CAOT | 11. ⟨dic ergo CAOTS | ⟨portentum C | ⟨quomodo AO | ⟨in CAOTS | 12. ⟨et CAOTS | ⟨in caligine CAO | ⟨parietem CATS | ⟨facies CAOTS | 13. ⟨et (*1°*) CAOT.

et capietur in sagena mea
et adducam eum in Babylonem
in terram Chaldaeorum
et ipsam non videbit ibique morietur
14 et omnes qui circa eum sunt
praesidium eius et agmina eius
dispergam in omnem ventum
et gladium evaginabo post eos
15 et scient quia ego Dominus quando dispersero illos in gentibus
et disseminavero eos in terris
16 et relinquam ex eis viros paucos
a gladio et fame et pestilentia
ut narrent omnia scelera eorum
in gentibus ad quas ingredientur et scient quia ego Dominus
17 et factus est sermo Domini ad me dicens
18 fili hominis panem tuum in conturbatione comede
sed et aquam tuam in festinatione et merore bibe
19 et dices ad populum terrae
haec dicit Dominus Deus ad eos qui habitant in Hierusalem in terra Israhel
panem suum in sollicitudine comedent et aquam suam in desolatione bibent
ut desoletur terra a multitudine sua
propter iniquitatem omnium qui habitant in ea
20 et civitates quae nunc habitantur desolatae erunt terraque deserta
et scietis quia ego Dominus

Desunt ΕΓ^{A}.

eum Ω^{S}arelbst *cum PS-CY pa et* 175 | sagina Θ^{S}S*U*; sagene Φ^{P} | eum] eam Λ^{L*} | in bab(y)lone $X\Sigma^{T}\Delta^{L}\Psi^{'D}$; in babilonia $\Lambda^{L\dagger}$, *cf.* 175 (in babyloniam) | in terram] *cum HI,* 175 *et* 𝔊; in terra $X\Delta^{L}\Phi^{E*RGP}T*U\Psi^{'D}$ *cum PS-CY pa* | ipsa U.

14. eius (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{G*} $\Psi^{'D}$ | et agm. eius *om.* Φ^{E*}, *per homoeotel.* | eius (*2°*)] ****** Θ^{M*}, *cf. HI* (illius) | disperdam Π^{L} | gladio S*.

15. disperero Δ^{L*} | illos] S* *cum HI*; eos $\Delta^{M}AO\Theta^{AM}S^{2}$ *cum* 175 (*ut vid.*), *cf. infra.* ¶ illos Δ^{M} | disseminabo Δ^{L} | in terras Λ^{L*} T* *cum HI.*

16. ex eos Δ^{L*} | a] et Δ^{L}; *om.* Q | narrent] Θ^{G*} *cum HI* (2/2); enarrent $\Delta^{M}A\Phi^{P}O$ $\Theta^{AM2G2}M\Omega$elbst *cum* 175; e*narrent Θ^{M*}; enarrant a | quos Δ^{L} | ingredietur R*; egredientur Δ^{L} | scient] *cum HI,* 175 *et* 𝔓𝔊; sciant AR*Y.

17. factum est Φ^{E*} | ad me *om.* S*.

18. filii A | turbatione Δ^{M*} | sed et] ***et M; *** Φ^{E*}; et $\Pi^{L}\Phi^{E2}$ *cum HI et* 175, *cf.* 𝔓𝔊 | in festinati* Λ^{L*}.

19. et (*1°*)] haec U† | dices] M*, *ut vid., cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊; dicis Θ^{S}; dic M^{2} *cum HI* (2/2) | in (*1°*) *om.* $\Delta^{L}\Lambda^{L}\Phi\Theta^{M2}$RYSM *cum HI et* 𝔓𝔊, *forsitan recte.* ¶ hebr. et anti. non interponunt « in » *Guill., item Iac.* | in terram Δ^{M}T; et in terra U | in sollicitudine] *cum HI*; in sollicitudinem $\Sigma^{T}\Theta^{S*}$(*ut vid.*)R*Y*U Q^{2}; in so(l)litudine $\Pi^{L}\Theta^{A*}S*\Omega^{MS}$ae; in solitudinem $\Delta^{L}Q*$ | com.] edent X | in desolationem $\Phi^{P}\Theta^{SA}Q\Psi^{'D}$ | propter iniquitate U; propter iniquitates ae.

20. habitant Σ^{T} | erant Ω^{M*} | terraque] O^{2} (a *in ras.*) | deserta] desolata Θ^{G*}, *cf. supra* | scient U, *cf. vv.* 15 *et* 16, *etc.* | quia] qui Θ^{A}.

⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOTS | ⟨et (*ult.*) CAOT | 14. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) T | ⟨et (*3°*) CAOT | 15. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨quando O | ⟨et (*2°*) CAO | 16. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ut CAOT | ⟨ad quas OT | ⟨et (*ult.*) AO | 17. ¶ et XI. Δ^{L}; XII. U; XVII. Φ^{E}; XVIIII. X; XXV. A[Θ^{S}]Q; XXVI. S; XXVII. MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}O\Theta^{M}RYT\Psi^{'D}$ | 18. ⟨fili CAOTS | ⟨panem C | ⟨sed CAOT | 19. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨haec CAOTS | ⟨panem CAOT | ⟨et aquam CAT | ⟨ut CAOT | ⟨propter CAOT | 20. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨terraque T | et (*2°*) CAOT.

21 et factus est sermo Domini ad me dicens
22 fili hominis quod est proverbium istud vobis in terra Israhel dicentium
in longum differentur dies et peribit omnis visio
23 ideo dic ad eos haec dicit Dominus Deus
quiescere faciam proverbium istud neque vulgo dicetur ultra in Israhel
et loquere ad eos quod adpropinquaverint dies et sermo omnis visionis
24 non enim erit ultra omnis visio cassa
neque divinatio ambigua in medio filiorum Israhel
25 quia ego Dominus loquar quodcumque locutus fuero verbum et fiet
non prolongabitur amplius
sed in diebus vestris domus exasperans
loquar verbum et faciam illud dicit Dominus Deus
26 et factus est sermo Domini ad me dicens
27 fili hominis ecce domus Israhel dicentium
visio quam hic videt in dies multos et in tempora longa iste prophetat
28 propterea dic ad eos haec dicit Dominus Deus
non prolongabitur ultra omnis sermo meus
verbum quod locutus fuero complebitur dicit Dominus Deus

Desunt ΕΓ^{A}.

21. factum est Φ^{E}*.

22. filii A | istud] U* *cum HI*; istum T*U^{2}; illud Θ^{G}*, *ut vid.*; *om.* Ω^{J} *cum* 𝔊^{B} | ∼ uobis istud Δ^{L} | in terram A*O | in longum] U*; in longo U^{2}; in longidine S | differuntur 𝔞; deferentur SU*.

23. deus] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* Σ^{T} *cum* 𝔊^{B} | uulgo] uul**** Θ^{A}* | dicitur S | ultra] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* A | ∼ ultra dicetur X* | quod ¶ ier. et ant. « quod » *Iac.* | adpropinquauerint] *cum HI*; appropinquauerunt Ω^{SJ}*; adpropinquauerit Q*; adpropinquauit S | sermones omnis U^{2} (i *ex* e); sermonis C.

24. enim *om.* U*. ¶ ier. hebr. et anti. « enim » *Iac.* | ultra ¶ ier. hebr. et anti. « ultra » *Iac.*

25. quia] que X | quodc.] *praem.* et 𝔢𝔩(*sublin.* 𝔴)𝔰𝔠 | et fiet] fiet et Φ^{E2}𝔰𝔠; fiet Ω^{MS}; fi***** Φ^{E}*; + et Π^{L}. ¶ hebr. et anti. « et fiet » *Hug., item Guill. et Iac.* | non *om.* 𝔞 | prol.] longabitur Π^{L} | loquar] *praem.* et S | et (*2°*)] ut Q | faciat Π^{L}.

26. est *om.* S†, *ut vid.*

27. filii A | uidet] *cum HI*; uidit Δ^{L}U | in diebus multis Θ^{A} | longa] Φ^{E2} (a *ex* o) *cum HI et* 𝔓𝔊; multa Δ^{LM}*Θ^{H}, *cf. supra* | ∼ prophetat iste AOΘ^{AM}.

28. dic] *cum HI et* 𝔓𝔊; dices CΔ^{L}S* (*ut vid.*) | deus (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* XM* *cum* 𝔊^{B} | meus] *cum HI, cf.* 𝔓𝔊; eius SQ | ∼ omnis sermo ultra meus Ω^{J}* | deus (*2°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* XII^{L} *cum* 𝔊.

---

21. ¶ et XII. Δ^{L}; XXVI. A[Θ^{S}]Q; XXVII. S; XXVIII. MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΣ^{T}Λ^{L} Π^{L}Φ^{P}OΘ^{MG}RT | 22. ⟨fili CAOT | ⟨quod C | ⟨in longum CAOTS | ⟨et A | 23. ⟨ideo COTS | ⟨haec CA | ⟨quiescere CAOT | ⟨neque AT | ⟨et loquere CAOT | ⟨et (*ult.*) O | 24. ⟨non CAOT | ⟨neque CAOT | 25. ⟨quia CAT | ⟨quodcumque S | ⟨non CAO | ⟨sed CAOT | ⟨loquar CAO | 26. ¶ et XIII. Δ^{L}; *Div. sine num.* CXΣ^{T}OΘ^{M}R; ⟨et ATS | 27. ⟨fili CAOTS | ⟨ecce C | ⟨visio AOT | ⟨et AOT | 28. ⟨propterea CAOT | ⟨haec CS | ⟨non CAOT | ⟨verbum CAOT.

XIII. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens
[2] fili hominis vaticinare ad prophetas Israhel qui prophetant et dices prophetantibus de corde suo audite verbum Domini
[3] haec dicit Dominus Deus vae prophetis insipientibus qui secuntur spiritum suum et nihil vident
[4] quasi vulpes in desertis prophetae tui Israhel erant
[5] non ascendistis ex adverso neque opposuistis murum pro domo Israhel ut staretis in proelio in die Domini
[6] vident vana et divinant mendacium dicentes ait Dominus cum Dominus non miserit eos et perseveraverunt confirmare sermonem
[7] numquid non visionem cassam vidistis et divinationem mendacem locuti estis et dicitis ait Dominus cum ego non sim locutus
[8] propterea haec dicit Dominus Deus quia locuti estis vana et vidistis mendacium ideo ecce ego ad vos ait Dominus Deus
[9] et erit manus mea super prophetas qui vident vana et divinant mendacium

---

Desunt ΕΓ^{A}.

XIII. 1. factum est Φ^{E} | dicens ¶ hebr. et ant. « dicens » *Iac.*

2. filii A | israhel *om.* Φ^{P*}.

4. uulpis S* | in desertis] *cum HI, HI* (𝔊) *et* 𝔙𝔊; in desertos U*; in deserto U^{2}*ae cum HI ap et Ez h et PS-AU spe* | erant] Φ^{E*} (a *corr.*) Θ^{M*} *cum HI et* 𝔙$\mathfrak{G}^{O}$; (h)errant $C\Theta^{H}$ Ω^{S}; *om.* Θ^{M2} *cum* 𝔊. ¶ hebr. et anti. « erant », alii « errant », ier. et LXX nec « erant » nec « errant » *Hug.* hebr. et ant. nec « errant » nec « erant » *Guill., item Iac.*

5. ascendistis] T*; ascendisti $\Phi^{P*}Q$; ascendentis T^{2} | opposuistis + uos Ω^{S} | murum] munerum Φ^{E*}, *ut vid.* | pro domui Θ^{A}; pro domus Δ^{M} | die domini ¶ ier. et anti. « in die domini », al. « in domo domini » *Hug.*

6. uident] *praem.* qui Ω^{M} | et (*1°*) *om.* Θ^{A} *cum* 𝔊 | mendacium] *cum HI et* 𝔙𝔊; mendacia $\Delta^{L}\dagger\Omega^{M}$ | et dicentis U*; et dicent U^{2} | dominus (*2°*)] *cum HI, RUF Rm et* 𝔙𝔊; deus TSU | perseuerauerunt] Φ^{G2}(*alt.* ue *in ras.*) S*; perseuerauerant S^{2}, *ut vid.* | sermo Ω^{S}; + domini $\Theta^{S}Q$.

7. uisione Π^{L} | cassam] causam U* | uidetis Δ^{M} | ~ uidistis cassam Θ^{H} | dicitis] U*; dicetis U^{2}; dixistis Ω | ait] *cum HI*; dicit A *cum HI*(𝔊) | dom.] deus Ω^{M} | ego] ergo S*, *ut vid.* | sum $\Delta^{L*M}\Phi^{E}$, *cf. HI*(𝔊) | ~ locutus non sim Ω^{M}.

8. deus (*1°*)] *cum HI et* 𝔙$\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Φ^{E} *cum* $\mathfrak{G}^{B}$ | quia] *cum HI*; qui AS* | ego *om.* O | ait] *cum HI*; dicit $\Sigma^{T}AO\Theta^{AMG}$**relust** *cum HI*(𝔊), *cf. supra.*

9. et (*1°*) *om.* XS | mea] manus Φ^{E*} | qui uident] quia uident $O^{*}\Theta^{A*M*}$; quident

---

XIII. 1. ¶ et XIII. Ω^{SJ}; XIIII. Δ^{L}; XX. X; XXVII $A\Theta^{S}Q$; XXVIIII. MSΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RT\Psi^{D}$ | 2. ⟨fili CAOT | ⟨vaticinare C | ⟨et CAO | ⟨audite T | 3. ⟨haec CAOS | ⟨vae CAOT | ⟨qui CATS | 4. ⟨quasi CAOT | 5. ⟨non CAOT | ⟨neque T | ⟨ut CAOT | 6. ⟨vident CAOT | ⟨dicentes CAOT | ⟨cum C | ⟨et (*ult.*) CAOTS | 7. ⟨numquid CAOTS | ⟨et (*1°*) OT | ⟨et (*2°*) CT | ⟨ait AO | ⟨cum S | 8. ⟨propterea CAOTS | ⟨quia CAOT | ⟨ideo CAOT | 9. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨qui CAOT | ⟨et (*1°*) O.

in concilio populi mei non erunt
et in scriptura domus Israhel non scribentur
nec in terra Israhel ingredientur
et scietis quia ego Dominus Deus
10 eo quod deceperint populum meum dicentes pax et non est pax
et ipse aedificabat parietem illi autem liniebant eum luto absque paleis
11 dic ad eos qui liniunt absque temperatura quod casurus sit
erit enim imber inundans et
dabo lapides praegrandes desuper inruentes
et ventum procellae dissipantem
12 siquidem ecce cecidit paries
numquid non dicetur vobis ubi est litura quam levistis
13 propterea haec dicit Dominus Deus
et erumpere faciam spiritum tempestatum in indignatione mea
et imber inundans in furore meo erit
et lapides grandes in ira in consummationem

Desunt $E\Gamma^{A}$; *adest* τ^{71} (*a v.* 11).

Φ^{E} concilio] *cum HI* (2/2); consilio $\Delta^{L}\Lambda^{L}$ $\Phi^{E}\Theta^{A*}S\Omega^{MS}$agst *cum CAn co*; conspectu Ψ^{D}. ¶ «consilio» require Ieremie 6 [*v.* 11] *Guill.* | et (*3°*) *om.* S | in (*2°*) *om.* Ω^{M*} | nec — ingredientur *om.* Φ^{E*}, *per homoeotel.* | in terra] *cum CAn co et CAEL ep 14, cf. IV Rg* 6, 20 *et T.L.L.* VII 1, 1568, 61-77; in terram $X\Phi^{E2}$ $\Theta^{MG}\Omega$Jagrelust *cum HI* (2/2) *et* 𝔓𝔊 | scietis] *cum HI et* 𝔓; scient Q *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊 | ego + sum U *cum* $\mathfrak{G}^{A'}$.

10. deciperent S*U*; ceperint Ω^{M*} | meum *om.* Ω^{M} | pax (*1°*) + pax $\Pi^{L}\Theta^{M}$ Ωae *cum HI, AM Jb, PS-AU spe et* 𝔊, *cf. Ier* 6, 14 *et* 8, 11 *et HI in expos.* (*ll. 219-226*). ¶ hebr. et anti. «pax et non est» *Guill.* | est] er** Φ^{P*} | et (*2°*) *om.* Δ^{L} | ipse aedificabat] U*(ed-) *cum HI, GR-M Jb et* 𝔓𝔊; ipsi (a)edificabant $\Delta OU^{2}\Omega^{M}$; ipse aedificabant Θ^{A*}; ips** aedificabant Θ^{M*}; ipsi edificabat S; ipsa aedificabat A | illi] T* *cum HI et GR-M Jb*; ipsi $A\Phi^{ERGP2}$(*in ras.*)T^{2} *cum PS-AU spe* | liniebant] M* *cum HI* (*cod. P*) *et GR-M Jb*; linebant R*YM^{2}; leniebant TS* | eum *om.* Δ^{M*}. ¶ hebr. et anti. «eum» *Iac.*

11. liniunt] $\Theta^{M*}M^{*}$ *cum HI* (*cod. P²*); linunt $X\Delta^{M2}O^{*}\Theta^{M2}R^{*}YSM^{2}$a *cum HI*; leniunt T*U; lenunt Δ^{M*} | absque temp.] ab****peratura Φ^{P*} | tempera**** Δ^{M*} | casurum Σ^{T} | erit] *praem.* et Φ^{E*}, *cf. PS-AU spe et* 𝔊 | praegrandes] Y* *cum HI*; pergrandes R^{2}(er *in ras.*)Y^{2}a; grandes Ω^{S}, *cf. v.* 13; p̄grandines Ψ^{D}; *om.* Q | super Q | inruentes] inuentis U | procellem X | dissipantes Q^{2}; dissipatum Q*.

12. siquidem] *praem.* et Ω^{S}, *cf.* 𝔓𝔊 | ecce] *cum HI et* 𝔓𝔊; hec X; et Δ^{M*} | cecidi Q | num Λ^{L} | dicitur $X\Delta S^{*}$ *cum* τ^{71} | qua RUs | leuistis = $C\Pi^{L}$(leb-)$AO\Theta^{A*MG}R^{*}Y^{*}$ SMm *cum HI*; leu*stis U*; liuistis $\Phi^{E2P}\Theta^{S}$ $Y^{2}Q$a; lenistis XTU^{2}; linistis $\Phi^{E*RG}R^{2}\Psi^{D}$ Ωgrelust; lenuistis Θ^{HA2}; linuistis $\Delta\Lambda^{L}$; deleuistis Σ^{T*}; delenistis Σ^{T2}. ¶ ał lini estis Θ^{G2}.

13. deus et] *cum HI,* τ^{71} *et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; deus $\Delta^{L}\Phi^{G2}\Theta^{S}T^{*}Q$; ** Φ^{E*}; *om.* Φ^{E2}U | tempestatis Ω^{M} | in (*1°*) *om.* U* | inundans] **undans Θ^{G} | fur. meo erit] furorem ederit Q | pregrandes Ω^{S}, *cf. v.* 11. ¶ ier. et anti. «grandes» *Iac.* | in ira in] in iram in $Y\Psi^{D}$; in ira M*; irae in Θ^{M2}(ire)M^{2} *cum HI*; intra in Θ^{AM*}; intra O | in consummatione X *cum HI* (*cod. P**); in consum(pt)ionem Λ^{L}

⟨in concilio CAOT | ⟨et in CAOT | ⟨nec CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 10. ⟨eo CAOT | ⟨dicentes A | ⟨et ipse CAOT | ⟨illi O | 11. ⟨dic CAOTS | ⟨erit CAOT | ⟨et dabo O | ⟨et ventum CAOTS | 12. ⟨siquidem CAOT | ⟨numquid CAOTS | ⟨ubi O | 13. ¶ propterea XIII. U; ⟨propterea CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT.

14 et destruam parietem quem levistis absque temperamento
et adaequabo eum terrae et revelabitur fundamentum eius
et cadet et consumetur in medio eius
et scietis quia ego sum Dominus
15 et complebo indignationem meam in parietem et in his qui liniunt eum absque temperamento
dicamque vobis non est paries et non sunt qui liniunt eum
16 prophetae Israhel qui prophetant ad Hierusalem
et vident ei visionem pacis et non est pax ait Dominus Deus
17 et tu fili hominis pone faciem tuam contra filias populi tui quae prophetant de corde suo
et vaticinare super eas 18 et dic haec ait Dominus Deus
vae quae consuunt pulvillos sub omni cubitu manus
et faciunt cervicalia sub capite universae aetatis ad capiendas animas

---

Desunt ΕΓ^{A}; *adest* τ^{71}.

AΘ^{A}Ω^{MS}arelbst, *cf.* τ^{71} (in consumptione); in conmissationem Q; in consummatione consumptionis Δ^{L}. ¶ hebr. ier. et anti. « consummationem » *Iac.*

14. quam XΣ^{T*}Δ^{L}AM*a | l(e)uistis] Σ^{T*}R*U* *cum HI* (*cod. P*); lenistis Φ^{E*R*}TU^{2}Ψ^{D}; linistis XΣ^{T2}Φ^{R2G2}R^{2}Ωgrelbst; lenuistis Φ^{G*}Θ^{H}; linuistis ΔΘ^{G*}. ¶ ał lenistis Θ^{G2} | absque temperamentum U | et (*2°*) *om.* Φ^{G2} | eius (*1°*) *om.* U | et cons. in medio eius] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | et (*5°*) *om.* Θ^{A} | consummetur ΔΛ^{L} | scitis Θ^{M*} | quia ego sum dom.] *in ras.* Θ^{M2} | sum] *cum HI et* τ^{71}; *om.* Σ^{T}ΠΙ^{L}Θ^{A}T^{2}SU *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊 | dominus + deus Π^{L}Θ^{S}Q | ∼ sum dom. ego A*.

15. meam *om.* Q | in parietem = CΣ^{T} Δ^{LM*}AΘ^{S}R*YT*SUQΨ^{D}m *cum HI* (*cod. P**); in pariete *cett. cum HI et* τ^{71} | hiis Ωa | liniunt (*1°*)] Θ^{M*} *cum* τ^{71}; leniunt Δ^{M*}TU; linunt CXΛ^{L*}Θ^{M2}R*YS^{2}Mm *cum HI* (*cod. P**); lenunt S*; linant O* | eum (*1°*)] Σ^{T2} (*in ras.*)Π^{L*} *cum HI et* 176; eam CΔ^{L}Π^{L2} *cum* τ^{71} | absque temperamentum U | paries] Φ^{P} (*s corr.*) | non est qui liniuit CΣ^{T} | leniunt (*2°*) Δ^{M*}TU; linunt XΛ^{L*}Φ^{E*}R*YSMm; liniant Π^{L}AO^{2}Θ^{AM*} *cum HI* (*cod. P*) *et* τ^{71}; linant O*Θ^{M2} | eum (*2°*)] Π^{L*}; eam Δ^{L} Π^{L2}(*ut vid.*) *cum* τ^{71}.

16. prophetabant Δ^{M*} | ei *om.* Ω^{M} | est *om.* Φ^{E*} | ait *om.* Θ^{A}.

17. filii A | tuam] *in ras.* S^{2} | filias] Y*^{3}T* *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; filios Δ^{L}Y^{2}T^{2}Q* *cum* τ^{71}. ¶ quidam anti. « contra filios... qui » et forte melius quia ad sensum redducunt idioma lingue sicut expresse de hebr. femineo dicitur *Guill.*, *item Iac.* | tui] mei Θ^{A} | corde suo] Θ^{G*} *cum HI*, τ^{71}, 176 *et* 𝔓𝔊; cordibus suis AOΘ^{AM*G2} | eos U.

18. a(i)t = C^{2}AOΘ^{A}m, *cf.* 36, 3 *et* 38, 14; dicit C* *cett. cum HI*, τ^{71} *et* 176, *lectio communior in hac formula.* ¶ ayt Λ^{L} | deus *om.* Π^{L} *cum* 176 *et* 𝔊^{B} | quae] Θ^{H*} *cum HI*, *HI Ct*, τ^{71} *et* 176; qui CΣ^{T}Δ^{M}Π^{L}ΦΘ^{H2G}Y† TUMΨ^{D}Ωel *cum HI* (*cod. P*), *HI Ct* (*codd. BCEFG*), *GR-M Jb* (²/₂) *et PS-AU spe*; *praem.* h(i)is M^{2}a *cum HI, AM Jb Ps et* 176. ¶ hebr. et anti « qui » *Iac.*, *item Guill.* | consunt XΦ^{P*}(*ut vid.*), *cf. T.L.L.* IV, 259, 3; sunt Δ^{M*} | puluilos S^{2} (lui *in ras.*); puluillo Δ^{M*} U* | ∼ sub omni pulu. Δ^{M*} | cubitu = C Σ^{T}Π^{L}Φ^{ERG}O^{2}Θ^{SG*}TS^{2}(*ex* -tus)UQΨ^{D}a *cum HI et HI Ct*; cubito O* *cett. cum GR-M Jb* (²/₂) | faciunt] fac**** Θ^{G} | uniuersa U | etates S*; et artes U | animas (*1°*) *om.* Q |

---

14. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) O | ⟨et (*4°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 15. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) O | ⟨dicamque CAOT | 16. ⟨prophetae CAOT | ⟨et (*1°*) CAO | 17. ¶ et (*1°*) XV. Δ^{L}; XXVIII. AQ; XXX. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* CXΛ^{L}Π^{L}ΦΟΘ^{MG}YT | ⟨pone C | ⟨et (*ult.*) CAOS | 18. ⟨haec CAOS | ⟨vae CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT.

cum caperent animas populi mei vivificabant animas eorum
19 et violabant me ad populum meum propter pugillum hordei et fragmen panis
ut interficerent animas quae non moriuntur et vivificarent animas quae non vivunt
mentientes populo meo credenti mendaciis
20 propter hoc haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad pulvillos vestros quibus vos capitis animas volantes
et disrumpam eos de brachiis vestris
et dimittam animas quas vos capitis animas ad volandum
21 et disrumpam cervicalia vestra et liberabo populum meum de manu vestra
neque erunt ultra in manibus vestris ad praedandum et scietis quia ego Dominus
22 pro eo quod merere fecistis cor iusti mendaciter quem ego non contristavi
et confortastis manus impii ut non reverteretur a via sua mala et viveret
23 propterea vana non videbitis et divinationes non divinabitis amplius
et eruam populum meum de manu vestra
et scietis quoniam ego Dominus

Desunt E(*usque ad v.* 23, propterea)Γ^{A}; *adest* τ^{71} (*usque ad v.* 23).

cum cap. animas *om.* S, *per homoeotel.* | cum] M* *cum* τ^{71}; et cum $M^{2}\Omega$Jarelust *cum HI*; ut Ω^{MS}. ¶ « cum caperent » hebr. et anti. non premittunt « et » neque subiungunt « que » *Guill.* ier. et anti. « et cum » *Iac.* | caperent] capiebant Δ^{M}*, *ut vid.*

19. uiolant U | meum + de manu uestra U*, *ex v.* 21 | fragmen] Θ^{A}* *cum HI* (*cod. P*); fracmen Φ^{E2} (*partim in ras.*); fragmentum Θ^{HA2} *cum* τ^{71} *et* 176; frumentum Δ^{M}* | ut] et Φ^{G}* | quae (*1°*)] qu* Φ^{E}* | morientur O* | uiuificare Π^{L}, *cf.* ℌ𝔊 | meo] suo Π^{L} | credentes O; + in A.

20. propter hoc] *cum* τ^{71}; propterea Ψ^{D} *cum HI et* 176 | haec *om.* 𝔞 | deus *om.* Π^{L} *cum* 176 *et* 𝔊 | pulpillos U^{2} (lp *in ras.*); pupillos S*, *ut vid.*; p**illos Φ^{P}* | uos (*1°*) *om.* Φ^{P} | uolantes] Θ^{G2}(*in ras.*)R*Y*S*; uolentes Q* Ω^{M}*; uiolantes $R^{2}Y^{2}S^{2}$ | et (*1°*) *om.* 𝔯 | eas O | de] in Δ^{L} | demittam Φ^{E}*R*$^{G}\Theta^{S}$U | animas (*3°*) *om.* Ω^{M} | uolandum] R*Y*S*; uiolandum $R^{2}Y^{2}S^{2}$.

21. neque + enim S | in man.] ani mabus Q | praed.] pr*****d*m Φ^{P}* | neque — praedandum *verbis* et liberabo — uestra *antepon.* RY, *cf. HI*(𝔊).

22. merere O*Ψ^{D} | cor iusti] Δ^{M}*; cor iustis Δ^{M2}; corruisti Ψ^{D}; cor(r)uistis U*Q | quem] Δ^{M}*; quoniam Δ^{M2} | confortastis] *cum HI et* τ^{71}; confortatis Q*; confortatus Ω^{M}*; confirmastis Δ^{M}*(*ut vid.*)Θ^{G}; confirmasti Θ^{H}. ¶ confortastis Θ^{G2} | non (*2°*) *om.* S* | reuerteretur] Φ^{G}*; reuerterentur Φ^{G2}; reuertetur Θ^{G}𝔞 | male Θ^{S}* | et (*2°*)] ut Δ^{M}* | uiueret] Φ^{G}*; uiuerent Φ^{G2}; biberet Σ^{T}*.

23. uana *om.* Ω^{M} | uidebis Θ^{A} | et diuin. non diuin. *om.* O, *per homoeotel.* | diuinationes] *cum HI,* τ^{71}, 176 *et* 𝔊; diuinationem A *cum* ℌ𝔊^{A} | non (*2°*)] ñ Y^{2}, *in ras.* | diu. ampl.] Θ^{M2} (itis ampli *in ras.*) | diuinatis Π^{L} | meum *om.* Q | et scientes Σ^{T} | quoniam] *cum HI*; quia $\Delta\Pi^{L}\Theta^{S}$TSUQΩagrelust *cum* τ^{71} *et* 176; qui E.

⟨cum CAOT | ⟨vivificabant S | 19. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨ut CAO | ⟨et (*3°*) CO | ⟨mentientes | CAOS | 20. ⟨propter CAOT | ¶ ecce XXXI. MSΩ^{M}; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨ecce CAOT | ⟨quibus OT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨animas (*ult.*) CO | 21. et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) COT | ⟨neque CAOT | ⟨et (*ult.*) COT | 22. ⟨pro CAOT | ⟨quem O | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨a via O | 23. ⟨propterea CAOTS | ⟨et (*1°*) CAT | ⟨et (*2°*) CAOTS | ⟨et (*3°*) CAOT.

XIV. [1] et venerunt ad me viri seniorum Israhel et sederunt coram me
[2] et factus est sermo Domini ad me dicens
[3] fili hominis viri isti posuerunt inmunditias suas in cordibus suis
et scandalum iniquitatis suae statuerunt contra faciem suam
numquid interrogatus respondebo eis
[4] propter hoc loquere eis et dices ad eos haec dicit Dominus Deus
homo homo de domo Israhel qui posuerit inmunditias suas in corde suo
et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam
et venerit ad prophetam interrogans per eum me
ego Dominus respondebo ei in multitudine inmunditiarum suarum
[5] ut capiatur domus Israhel in corde suo
quo recesserunt a me in cunctis idolis suis
[6] propterea dic ad domum Israhel haec dicit Dominus Deus
convertimini et recedite ab idolis vestris
et ab universis contaminationibus vestris avertite facies vestras
[7] quia homo homo de domo Israhel et de proselytis quicumque advena fuerit in Israhel
si alienatus fuerit a me et posuerit idola sua in corde suo

Deest Γ^{A}.

XIV. 1. uiri *bis scrips.* Ω^{J*} | seniorum] *cum* 176 *et* 𝔓𝔊; seniores Δ^{L} *cum HI* | et (*2°*) *om.* E*.
2. ~ ad me sermo dom. Δ^{L}.
3. filii A | inmundiciis S* | statuerunt] *praem.* et Q.
4. propter hoc] *cum HI et* 176; propterea Δ^{L}; propterea hoc Θ^{A} | loqueris Δ^{M} | homo homo] R* *cum HI et* 𝔓𝔊; omnis homo X; homo $AR^{2}S^{*}$ *cum* 176. ¶ hebr. et anti. « homo homo » *Hug.* | domo *om.* Π^{L} | haec dicit dominus deus *post* homo — israhel *transponit* Π^{L} | posuerit] *cum HI, M-A et* 𝔓𝔊; posuerunt $X\Psi^{D}\Omega^{M}$ *cum* 176 | inmund. suas] inmunditias E; inmunditiam Δ^{M*} | suae] suas U* | statuerit] *cum HI* (*cod. P*); statuerunt Ω^{M}; posuerit EU *cum HI et HI*(𝔊), *cf. supra*; *praem.* et S | uener*** Θ^{M*} | interr.] *praem.* et Q | ~ me per eum A | ego] *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊; *praem.* et EU *cum HI* | ei] et Θ^{A*} | in multitudinem $\Sigma^{T}\Delta^{M}RY$ | inmund.] iniquitatum Δ^{L*}, *cf.* 28, 18.
5. domum Q, *cf.* 176 *et* 𝔓𝔊 | quo] Q*; qui Q^{2} | secesserunt $O\Theta^{A}$.
6. deus *om.* X *cum* 176 *et* 𝔊 | conuertimini] *cum HI et* 176; conuertemini $\Phi^{R*G*}E$ | reced.] redite A | idolis] *praem.* uniuersis Δ^{L}, *cf. infra* | uestris (*2°*)] suis Y† | auertite] *cum HI*; auertitis Π^{L}; auerte Ω^{M}.
7. quia] qui T* | homo homo] R*T* *cum HI, M-A et* 𝔓𝔊; homo $\Pi^{L}R^{3}T^{2}$. ¶ hebr. et anti. « homo homo » *Hug.* | et (*1°*) — israhel (*2°*) *om.* U*, *per homoeotel.* | de prosel.] *cum HI, M-A et* 𝔓𝔊; pros(ely)tis $X\Theta^{G*}$ *cum* $\mathfrak{G}^{A}$; prosel(y)tus $\Delta^{M*}\Theta^{H}$ | ~ contra faciem suam

---

XIV. 1. ¶ et (*1°*) XIV. Ω^{SJ}; XXVIIII. AQ; [...]Θ^{S}; XXXII. Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}$ $O\Theta^{M}$; ⟨et (*1°*) T | 2. ¶ et XVI. Δ^{L}; XVIII. Φ^{E}; XXXII. SM; *Div. sine num.* $CX\Sigma^{T}\Phi^{P}O\Theta^{HM}$ RYT *cum* 𝔓; ⟨et A | 3. ⟨fili CAOT | ⟨viri C | ⟨et CAOT | ⟨numquid CAOTS | 4. ¶ propter *Div. sine num.* Φ^{ERG}; ⟨propter CAOTS | ⟨haec COTS | ⟨homo (*1°*) CAOT | ⟨qui O | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAO | ⟨ego CAOT | 5. ⟨ut CAO ⟨quo CAOT | 6. ¶ propterea XXXIII. SM; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Phi^{P}O$; ⟨propterea CAT | ¶ haec XXI. X; XXXIII. Ω^{M}; ⟨haec CAOS | ⟨convertimini CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 7. ⟨quia CAOT | ⟨et (*1°*) O | ⟨si CAOT.

et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam
et venerit ad prophetam ut interroget per eum me
ego Dominus respondebo ei per me
8 et ponam faciem meam super hominem illum
et faciam eum in exemplum et in proverbium
et disperdam eum de medio populi mei
et scietis quia ego Dominus
9 et propheta cum erraverit et locutus fuerit verbum
ego Dominus decepi prophetam illum
et extendam manum meam super eum
et delebo eum de medio populi mei Israhel
10 et portabunt iniquitatem suam
iuxta iniquitatem interrogantis sic iniquitas prophetae erit
11 ut non erret ultra domus Israhel a me
neque polluatur in universis praevaricationibus suis
sed sit mihi in populum et ego sim eis in Deum ait Dominus exercituum
12 et factus est sermo Domini ad me dicens
13 fili hominis terra cum peccaverit mihi ut praevaricetur praevaricans
extendam manum meam super eam et conteram virgam pa-

Deest Γ^{A}; *adsunt, a v.* 12, 32 57.

stat. Ω^{M} | uenerit] Θ^{G2} (rit *in ras.*) | me (2°)] Δ^{M*3}; per me Δ^{M2}; *om.* Φ^{E*}. ¶ ier. hebr. et anti. « me » *Iac.* | ~ me per eum $\Pi^{L}\Omega^{M}$.

8. et fac. eum *om.* U | eum (1°)] *cum HI*; illum ETS *cum* 176; *om.* Δ^{M*} | in (1°) *om.* S | prouerbium] *cum HI et* 𝔊; o(b)pro-(b)rium $\Delta^{M*}E^{*}TU$; obprouerbium Θ^{M*}(*ut vid.*)E^{2} | eum (2°) *om.* U | medio *om.* Φ^{E*} | ego *om.* S*.

9. et (1°) — dominus *om.* R*, *per homoeotel.* | et (1°)] et si Δ^{M*}, *ut vid.* | propheta] prophetam Δ^{M}; prophetae Θ^{M*} | cum] *cum HI*; si Δ^{M} *cum HI*(𝔊), *AU Jul*, 176 *et* 𝔊 | errauerint Θ^{S*} | uerbis S | decepi] Λ^{L*} *cum HI et* 𝔊𝔊; decipi $\Delta^{L}\Lambda^{L2}$; decoepi* Q; dec(i)piam $\Lambda^{L3}\Omega^{MSJ*}$. ¶ hebr. et anti. « decepi » *Hug.* | prophetam *om.* Π^{L} | eum (1°)] *cum HI, AU Jul gr et* 176; illum Ψ^{D} agrelust | eum (2°) *om.* O.

10. portabunt] *cum HI et* 𝔊𝔊; portabit ET*U *cum* $\mathfrak{G}^{26}$, *cf.* 176 (accipiet); prophetabunt X | iuxta] *praem.* et Q | interrogantes E*S*U*.

11. ut] U* *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; et AS*(*ut vid.*)U^{2} | non *om.* R* | erret] erit U | ultra ¶ hebr. et anti. « ultra » *Iac.* | ~ domus isrł ultra Θ^{S} | sed sit] se***t Φ^{E*} | sit] *cum HI*; sint $\Delta^{M}\Theta^{HMG}S^{2}\Psi^{D}\Omega^{S}$relust *cum M-A, cf.* 𝔊𝔊; *om.* S*. ¶ « sed sit » *Guill.* | eis] *cum HI et* 𝔊𝔊; ei $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi^{RG}$. ¶ « sim ei » *Guill.* | in deum] T*; in domino T^{2} | ait dom. exerc. *om.* Ω^{M}, *per homoeotel.*

13. filii A | hominibus Θ^{A} | peccauit Φ^{G}† | ut praeu. praeu.] *in ras. brev. spat.* Θ^{G2} | (praeuari)cetur praeuaricans*** Φ^{E2}, *partim in marg., partim in ras.* | extendam] *cum HI*; *praem.* et $\Delta^{M}\Phi^{E*RGP*}O*M*$ *cum* 176 *et* 𝔊𝔊 | meam ¶ hebr. et anti. « meam » *Iac.* |

⟨et (3°) CAOT | ⟨et (4°) CAOT | ⟨ego CAOTS | 8. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et (2°) CAOT | ⟨et (4°) CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 9. ¶ et (1°) XXX. A[Θ^{S}]Q; XXXIIII. M[S]Ω^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}O$; ⟨et (1°) CT | ⟨ego CAOT | ⟨et (3°) CAOTS | ⟨et (4°) CAOT | 10. ⟨et CAOT | ⟨iuxta CAOT | ⟨sic OS | 11. ⟨ut CAOT | ⟨neque CAOT | ⟨sed CAOTS | 12. ¶ et XIIII. U; XVII. Δ^{L}; XVIIII. Φ^{E}; XXII. X; XXXI. A[Θ^{S}]Q; XXXV. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}$ $\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RYET\Psi^{D}$ | 13. ⟨fili CAOT | ⟨terra O | ⟨extendam CAOTS.

nis eius
et inmittam in eam famem et interficiam de ea hominem et iumenta
14 et si fuerint tres viri isti in medio eius Noe Danihel et Iob
ipsi iustitia sua liberabunt animas suas ait Dominus exercituum
15 quod si et bestias pessimas induxero super terram ut vastem eam
et fuerit invia eo quod non sit pertransiens propter bestias
16 tres viri isti qui fuerint in ea
vivo ego dicit Dominus Deus
quia nec filios nec filias liberabunt
sed ipsi soli liberabuntur terra autem desolabitur
17 vel si gladium induxero super terram illam
et dixero gladio transi per terram
et interfecero de ea hominem et iumentum
18 et tres viri isti fuerint in medio eius
vivo ego dicit Dominus Deus non liberabunt filios neque filias sed ipsi soli liberabuntur
19 si autem et pestilentiam inmisero super terram illam

Deest Γ^{A}; *adsunt* 32 57.

eius] *cum HI et* 32; *om.* Π^{L} *cum* 𝔊𝔊, *cf.* 176 | inmittam] *cum HI*, 32, 57 *et CY Fo lap*; emittam E*T*U, *cf.* 𝔊; mittam $X\Delta^{M}\Theta^{S}$ *cum* 176 *et CY lap* (*cod. S*) | in eum Ω^{J}; in ea $X\Psi^{D}$ | de eo R*Y* | iumenta = $A\Phi^{ERG}O$ $\Theta^{M2}RYE*T^{2}SU*$ *cum HI* (*cod. P*) *et* 57, *cf.* 176 (pecora) *et* 𝔊; iumen*** $\Theta^{M}*$; iumentum T* *cett. cum* $\mathfrak{GG}^{OL}$, *cf. vv.* 17 *et* 19. ¶ hebr. et anti. « iumentum » *Iac.*

14. isti *om.* OU | et (*2°*) *om.* E*U | ipsi] *praem.* uibo ego dicit dominus deus quoniam filium et filiam non liberabunt sed X, *cf. v.* 16 | sua *om.* X *cum* 57 | ait dom. exerc. *om.* X, *cf. v.* 20.

15. si et] *cum HI*, 32, 57 *et* 𝔊; et si $\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Psi^{D}$ag; si $\Delta^{L}\Omega^{S}$ | et best.] *in ras.* R^{2}; + suas Ψ^{D} | uastem] *cum HI*, 57 *et* $\mathfrak{G}^{codd.}$𝔊; uastent $\Delta^{L}\Omega^{S}$a, *cf.* 𝔊; *praem.* et R*. ¶ ier. in originali et anti. « uastem » mo. « uastent » *Iac.* | fuerint XA | inuia — non] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2} | inuia] U*; in inuia U^{2}.

16. tres] M* *cum HI*, 57 *et* 𝔊; et tres $\Delta^{M}*$(*ut vid.*)$\Theta^{HAMG}M^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}*$ *cum* 𝔊, *cf. v.* 18. ¶ ier. et hebr. (*pro* anti.) non habent « et » set habent « qui ». hebr. habet « et » et non « qui » et ita habent aliqui anti. *Iac.* | qui] R*S* *cum HI* (*codd.* $R^{A}W$) *et* 57; si Π^{L} $R^{2}S^{2}$Qagrelust *cum HI et GR-M Jb*, *cf. v.* 14; *om.* $C\Delta^{M}\Theta^{SHMG}M^{2}$ *cum PS-IS Jud et* 𝔊𝔊, *cf. v.* 18 | fuerunt AO | deus] *cum GR-M Jb*, 32, 57 *et* $\mathfrak{GG}^{codd}$; *om.* $\Theta^{S}E*T*$ *cum HI et* $\mathfrak{G}^{BA'}$ | quia] qui $\Lambda^{L}*$ | nec *om.* O† | lib. sed ipsi soli *om.* U*, *per homoeoarcton.*

17. gladium] gladio S* *cum* 57 | super] in Π^{L} | illam] *cum HI*, 57 *et* 𝔊𝔊; isr(ahe)l E*T* SU; *om.* $\Delta^{M}*$ | dix.] si dixero Δ^{M2}; *****-**ero $\Delta^{M}*$ | pertransi ETU | per] $\Delta^{M}*$; super Δ^{M2} | terram (*2°*)] *cum HI*, 57 *et* 𝔊𝔊; eam $\Theta^{HG}*\Psi^{D}\Omega^{M}$ | interfecero] *cum HI*, 57 *et* 𝔊𝔊; interficito Ω^{S} | ~ hom. et ium. de ea Ω^{M}.

18. deus] *cum HI*, 32, 57 *et* $\mathfrak{GG}^{codd.}$; + quia $AO\Theta^{AMG}$, *cf. v.* 16 | non — filias] filios et (neque Θ^{G2}, *ut vid.*; et Θ^{G3}) filias non liberabunt $O\Theta^{AMG2}$(*in ras.*), *cf. v.* 16 | liberabunt] liberabuntur Δ^{L}, *cf. infra* | filios + suos ETU | nec Δ^{M} | filias + suas S^{2} | sed *om.* $\Delta^{M}*$ | liberabuntur] liberabunt E*, *cf. supra.*

19. pestilentia $\Delta^{M}*$ | inmisero] *cum HI*, 57 *et* 176, *cf.* 𝔊; misero $C\Sigma^{T}\Delta^{M}U$, *cf. v.* 21 | super terra illa U; **super terram E |

⟨et (*2°*) CAO | ⟨et (*3°*) COT | 14. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨noe C | ⟨ipsi CAOT | 15. ⟨quod CA OTS | ⟨et fuerit CAOT | 16. ⟨tres CAOT | ⟨vivo CAOS | ⟨sed CAOTS | ⟨terra CA | 17. ⟨vel CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | 18. ⟨et CAOT | ⟨vivo CAOT | ⟨non C | ⟨sed COTS | 19. ¶ si *Div. sine num.* C; ⟨si AOTS.

et effudero indignationem meam super eam in sanguine
ut auferam ex ea hominem et iumentum
20 et Noe et Danihel et Iob fuerint in medio eius
vivo ego dicit Dominus Deus quia filium et filiam non liberabunt
sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas
21 quoniam haec dicit Dominus Deus
quod si et quattuor iudicia mea pessima
gladium et famem et bestias malas et pestilentiam misero in Hierusalem
ut interficiam de ea hominem et pecus
22 tamen relinquetur in ea salvatio educentium filios et filias
ecce ipsi egredientur ad vos et videbitis viam eorum et adinventiones eorum
et consolabimini super malo quod induxi in Hierusalem
in omnibus quae inportavi super eam
23 et consolabuntur vos cum videritis viam eorum et adinventiones eorum

---

Deest Γ^{A}; *adsunt* 32(*usque ad v.* 19, sanguine)57.

super eā* Φ^{E}; super ea Λ^{L}*; *om.* X *cum* 176 | in sanguine] *cum HI,* 57 *et* 𝔊𝔊; in sanguinem $C\Sigma^{T}\Delta\Phi^{E*GP}O\Theta^{HAM*G}ET\Omega^{M}$ *cum HI* (*cod. P**) *et* 176 | ut] *cum HI,* 57 *et* 𝔊𝔊; et $X\Delta^{L}\Phi^{P}\Psi^{D}$ *cum* 176 | ~ hom. ut auf. ex ea U | iumentum] *cum HI,* 57 *et* 𝔊𝔊; iumenta $C\Sigma^{T}\Delta^{L}E*$, *cf. v.* 13.

20. et noe *om.* C | noe — fuerint] si fuerint in ea noe daniel et iob Ω^{MS}, *cf. v.* 14. ¶ hebr. anti. et ier. « et noe et » *Iac.* | et (*2°*)] *cum HI,* 57 *et* 𝔊; *om.* $\Delta^{M*}\Theta^{HG*}$a *cum* 176 *et* 𝔊, *cf. v.* 14 | fuerunt U*a | medio ¶ ier. hebr. et anti. « in medio eius » *Iac.* | uiuo — deus] *in ras.* E^{2} | deus] *cum HI,* 57 *et* 𝔊$^{codd.}$; *om.* C *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}^{BA}$ | quia] quoniam RY | filiam + suam Δ^{M*} | sed — liberabunt (*2°*) *om.* U, *per homoeotel.*

21. quoniam] quia X; quod Θ^{A}, *cf. infra* | deus *om.* aɛ *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}^{B}$ | quod] quia Ω^{S} | si et] *cum HI,* 57 *et* 𝔊, *cf.* 176 (si etiam); et si $S^{2}\Psi^{D}\Omega^{MS}$agrelst; et S* | mea *om.* O | ~ pessima mea RY | gladium] *praem.* et A | fame C | ~ famem et gladium Ω^{M2}. ¶ ier. hebr. et anti. « gladium et famem » *Iac.* | et (*3°*)] Ω^{J*}; ac Ω^{MSJ2}agrelust | pestilentia S* *cum* 57 | i(n)misero Ωagrelust *cum* 176, *cf. v.* 19 | in] *cum HI,* 57, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* C | de eo M*; *om.* Q.

22. tamen] *praem.* et $Q\Omega^{SJ*}$a; + et C | relinquitur Δ^{L} *cum* 57 | egredietur Ψ^{D}; egrediuntur E*SU; ingredientur t | adinuen(t)ionis E*U*; aduentiones $\Phi^{E*}S^{2}$; aduentionis S*. ¶ hebr. anti. et ier. « adinuentiones » *Iac.* | et consol. — 23. eorum (*2°*) *bis scrips.* M* | consolamini R*Y | induxi] *cum HI,* 57 *et* 176; adduxi C | in (*2°*)] *cum HI et* 157; super Π^{L} *cum* 176 *et* 𝔊𝔊, *cf. infra* | in (*3°*)] et in Δ^{L} | inportabis Ψ^{D} | eam] E^{2} (a *in ras.*); + et conteram uirgam panis eius et inmittam in eam famem et interficiam de eam hominem Δ^{M2}, *ex v.* 13.

23. uos] T*; super uos $\Phi T^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$, *cf. v.* 22 (super malo); + autem S^{2}, *ut vid.* ¶ « uos » ał « super uos » *Hug.* « super uos » hebr. etiam non solum habet « uos » set etiam « uobiscum » quod ergo dicitur « consolabuntur » passiue dicitur sicut quod dicitur « consolatus est » infra XXXII [*v.* 31] accipitur *Guill., item Iac.* | eorum (*1°*) *om.* U | adinuen(t)ionis E*U; inaduentiones A* |

⟨et (*2°*) CAOT | ⟨ut CAO | 20. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨vivo CAOT | ⟨quia C | ⟨sed CAOTS | 21. ¶ quoniam *Div. sine num.* C; ⟨quoniam AOT | ⟨quod CAOTS | ⟨gladium CAOT | ⟨ut CAOT | 22. ⟨tamen COT | ⟨ecce CAOT | ⟨et (*2°*) CA | ⟨et (*4°*) CAO | ⟨in omnibus CAOT | 23. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨vos S | ⟨et (*2°*) AO.

et cognoscetis quod non frustra fecerim omnia quae feci in ea ait Dominus Deus

XV. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens

[2] fili hominis quid fiet ligno vitis ex omnibus lignis nemorum quae sunt inter ligna silvarum

[3] numquid tolletur de ea lignum ut fiat opus

aut fabricabitur de ea paxillus ut dependeat in eo quodcumque vas

[4] ecce igni datum est in escam utramque partem eius consumpsit ignis

et medietas eius redacta est in favillam

numquid utile erit ad opus

[5] etiam cum esset integrum non erat aptum ad opus

quanto magis cum ignis illud devoraverit et conbuserit nihil ex eo fiet operis

[6] propterea haec dicit Dominus Deus

quomodo lignum vitis inter ligna silvarum quod dedi igni ad devorandum

sic tradidi habitatores Hierusalem

[7] et ponam faciem meam in eos de igne egredientur et ignis consumet eos

et scietis quia ego Dominus cum posuero faciem meam in eos

Deest Γ^{A}; *adest* 57, *usque ad v.* 23, deus.

non] con Δ^{M2}; *om.* Δ^{M*} | fecerint $\Psi^{'D}$ | quae] quecumque Ω *cum* 176. ¶ al. « omnia que feci » *Iac., item Guill.* | deus + omnipotens Ω^{J*} *cum* 57. ¶ hebr. et anti. « deus » *Iac.*

XV. 2. filii A | fiet] erit RY *cum* 176 | ligno] Ω^{S*} *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; de ligno Ω^{S2J} agrelbgc; ligni $C\Sigma^{T}$. ¶ « de » *recusavit Iac.* | siluarum] nemorum Φ^{E*}, *ut vid., cf. supra.*

3. tollitur E*S *cum HI* (= *cod. P sol.*); tolleretur U*; *praem.* non Θ^{H} | ligna $\Psi^{'D*}$ | faciat $C\Sigma^{T}$, *cf.* 176 (faciant) | aut] *in ras.* Φ^{E2}; ut Θ^{A}; et Θ^{H2} *in ras.* | fabricabitur] U*; fabricatur $O\Theta^{S}$; figatur U^{2} | ea (2°)] *cum HI et* 176; illa Θ^{G}g | pax illius U* | dependeat] M*; dependat $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{H*}$; pendeat M^{2} *cum HI* (2/2) | in] *cum* 176 *et* 𝔊𝔊; de $C\Sigma^{T}\Delta^{L}$ *cum HI* (1/2); ex Θ^{M2} (*in ras.*) *cum HI* (1/2); *praem.* *** Φ^{E*} | eo] *cum* 176 *et* 𝔊, *cf. HI in expos.* (*l.* 744, «de quo»); ea Σ^{T} *cum HI* (= *cod. P*).

4. in (e)sca $\Phi^{E*RGP}M*$ | consumit EU; sumpsit M*; consit Θ^{H*}; cōbussit $\Psi^{'D}$ | ignem U* | redata S* | in fa(u)illa $C\Sigma^{T}$ | utile* Θ^{M2} (e *corr.*); utille U; ille Q | opus] *opu*** Φ^{E*}.

5. quantum S*(*ut vid.*) U | illum S *cum HI* (*cod. P*) | ~ illud ignis $\Sigma^{T}\Omega^{MS}$agrelbgc | et conbuserit *om.* Δ^{M*}, *cf.* 𝔊 | et] aut E | conbus.] consumpserit $\Theta^{H}\Psi^{'D}$, *cf.* 176.

6. propterea] propter hoc Ω^{S} | dixit Λ^{L*} | lignum ¶ ier. hebr. et anti. « lignum » *Iac.* | dedi *om.* Π^{L} | igne E; ligni Λ^{L*} | tradidi] Θ^{M2}(*in ras.*)M*, *cf.* 176 (dedi) *et* 𝔊𝔊; tradam $\Phi^{ERG}M^{2}\Psi^{'D}\Omega^{J}$agrelgc *cum HI* (*cod. P et cf. exposit.*); et tradam Ω^{S}. ¶ ier. hebr. et anti. « tradam » *Iac.* | habit. hierus.] *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 176; (hie)rus. et habitatores eius $\Theta^{HAMG}\Psi^{'D}$, *cf. Ier* 46, 8 *et* 47, 2.

7. de — eos (2°) *om.* Φ^{E2}; *bis scrips.* Q | de] et de X | igne] M*; igni E*S*M^{2} | in eos (2°)] *cum HI,* 176 *et* 𝔊; in eis $\Delta^{M}\Theta^{H}\Psi^{'D}\Omega^{MS}$. ¶ ier. hebr. (*om.* 2^{a} *m.*) et anti. « in eos » *Iac.*

⟨et (3°) CAOT.

XV. 1. ¶ et XV. $U\Omega^{SJ}$; XVIII. Δ^{L}; XX. Φ^{E}; XXIII. X; XXXII. A[Θ^{S}]Q; XXXVI. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RYET\Psi^{'D}$ | 2. ⟨fili CAOTS | ⟨quid CO | ⟨ex CA | 3. ⟨numquid CAOTS | ⟨aut CAOT | ⟨ut (2°) T | 4. ⟨ecce CAOTS | ⟨utramque CT | ⟨et CAOT | ⟨numquid CAOTS | 5. ⟨etiam CAT | ⟨quanto CAOT | ⟨nihil C | 6. ¶ propterea XXXIII. $A\Theta^{S}Q$; *Div. sine num.* $O\Theta^{MG}RE$; ⟨propterea CTS | ⟨quomodo CAOT | ⟨sic CAOTS | 7. ⟨et (1°) CAOT | ⟨de igne CAOTS | ⟨et scietis CAOT | ⟨cum posuero OS.

[8] et dedero terram inviam et desolatam
eo quod praevaricatores extiterint dicit Dominus Deus
XVI. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens
[2] fili hominis notas fac Hierusalem abominationes suas [3] et dices haec dicit Dominus Deus Hierusalem
radix tua et generatio tua de terra chananea
pater tuus Amorreus et mater tua Chetthea
[4] et quando nata es in die ortus tui non est praecisus umbilicus tuus
et in aqua non es lota in salutem nec sale salita nec involuta pannis
[5] non pepercit super te oculus ut facerem tibi unum de his miseratus tui
sed proiecta es super faciem terrae in abiectione animae tuae in die qua nata es
[6] transiens autem per te vidi te conculcari in sanguine tuo
et dixi tibi cum esses in sanguine

Deest Γ^{A}; *adsunt* i (*a v.* 5, tibi) z (*partim, a v.* 4, [umbili]cus).

8. terram + eorum U | inuiam] U*; in inuiam U^{2} | et (2°) *om.* S | extiterunt Π^{L}E | dicit] ayt Δ^{L} | deus *om.* S *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}^{BA}$.

XVI. 2. filii A.

3. dicet Π^{L} | dominus *om.* U | hierus.] isra(h)el Ω^{S}a. ¶ ier. hebr. et anti. « ierusalem » *Iac., item Hug.* | et (2°) *om.* Δ^{L} | tua (2°) + et terra tua Θ^{S}Q | chanan(e)a] Φ^{R*} Θ^{M*}; chanaan Σ^{T*}(*ut vid.*)$\Pi^{L}\Phi^{R2P}\Theta^{SM2}$MQ Ψ^{D}agrelust *cum HI* (3/3), *HI Ez h et Na*, 176 *et* $\mathfrak{G}$; canone S; + inuenerunt sibi parentes non de quibus nascerentur sed quorum mores sectando pariter damnarentur Π^{L}, *ex AU Jo 42, 10* | chetthea] Φ^{P2} (chet *in ras.*).

4. nata] nota Λ^{L*} | es (1°)] est Θ^{A*} RQ* | praecisum Θ^{A*M*}; prescisus Ω^{J*} | umbiculus Θ^{A}; uerbilicus Ψ^{D*} | in aqua] Θ^{S2} *cum HI*, 176 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; in aquam S*, *ut vid.*; aqua Θ^{S*3}Qagrelust | es (2°)] *cum HI, CHRO h* (*cod. B*), 176 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; est Π^{L}RE*Q* *cum CHRO h* | lotus Δ^{M*} | in salute X; et salutem S*; salutem U | salita] Φ^{E2} (alit *ref.*) | pannis] Θ^{H2} (an *in ras.*); panis Y*.

5. non] *cum HI et* $\mathfrak{H}$; nec z *cum HI*($\mathfrak{G}$), 176 *et* $\mathfrak{G}$ | oculus] R* *cum HI et* $\mathfrak{H}$; oculus meus $\Phi\Theta^{S}R^{2}$ETUQ$\Psi^{D}\Omega$ *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}$. ¶ hebr. et anti. « oculus » LXX « oculus tuus » *Hug.* ier. non habet « meus » *Iac.* | facerem] $\Sigma^{T*}\Theta^{M*}$E*z(*ut vid.*) *cum HI*($\mathfrak{G}$), *HI Ez h et AN h*; faceret $\Sigma^{T2}\Delta^{L}\Theta^{M2}E^{2}T*SU^{2}$ (-et *ex* -it)Magrelust *cum HI* (*cf. expos., ll. 968-977*) *et APO, forsitan recte*; facerent Ω^{M*}, *ut vid.* ¶ hebr. ier. et anti. « facerem » *Iac.* | unum] *praem.* de Δ^{M2} | hiis Ω^{SJ}a | miseratus] Φ^{E*}; misertus $\Phi^{E2}\Omega^{SJ}$agrelust *cum HI*; miserans Π^{L} | sed] et Ω^{J*}, *ut vid., cum* 176 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$ | es (1°)] est Θ^{S} | in abiectione animae tuae *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | in abiectione] Δ^{M*} *cum HI* (*cod. P*); in abiectionem $\Delta^{M2}\Theta^{HAMG}$; in abiectatione S* | qua] *cum HI*; in qua SΩ^{J*}; quae U; quando T.

6. uidi te] Σ^{T2} (*alt.* i *in ras.*) *cum HI*, 176 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; uidete Θ^{AM*} | conculcari] Θ^{M*}, *ut vid.*; conculcare ESU; conculcatam Θ^{M2} Mae *cum HI* (2/2) *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$ | et — 7. es (2°)] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | et — tuo (2°) *om.* U, *per homoeotel., sed cf. infra* | dixi (1°)] dixit Θ^{A} | cum — 7. quasi] *in ras. litt. minut.* Φ^{E2} | esses]

---

8. ⟨et (1°) CAOT | ⟨eo quod CAOT.

XVI. 1. ¶ et XVI. UΩ^{SJ}; XVIIII. Δ^{L}; XXIIII. X; XXXVII. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RYT\Psi^{D}$; ⟨et A | 2. ⟨fili CAOTS | ⟨notas C | 3. ⟨et (1°) CA | ⟨haec COS | ⟨radix CAOT | ⟨pater CAOTS | 4. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et (2°) CAOT | ⟨nec CAOTS | 5. ⟨non CAOT | ⟨ut C | ⟨sed CAOTS | ⟨in abiectione COT | ⟨in die S | 6. ⟨transiens CAOTi | ⟨et CAOTi.

tuo vive dixi inquam tibi in sanguine tuo vive
7 multiplicatam quasi germen agri dedi te
et multiplicata es et grandis effecta
et ingressa es et pervenisti ad mundum muliebrem
ubera tua intumuerunt et pilus tuus germinavit
et eras nuda et confusionis plena
8 et transivi per te et vidi te
et ecce tempus tuum tempus amantium
et expandi amictum meum super te et operui ignominiam tuam
et iuravi tibi et ingressus sum pactum tecum ait Dominus Deus et facta es mihi 9 et lavi te aqua
et emundavi sanguinem tuum ex te et unxi te oleo
10 et vestivi te discoloribus et calciavi te † ianthino †
et cinxi te bysso et indui te subtilibus
11 et ornavi te ornamento
et dedi armillas in manibus tuis et torquem circa collum tuum
12 et dedi inaurem super os tuum

Deest Γ^{A}; *adsunt* iz(*partim*).

es Ω^{M} | uiue (*1°*)] Σ^{T2}, *ut vid., cum HI*; *om.* $C\Sigma^{T*3}$ | dixi (*2°*) — uiue (*2°*) *om.* $O*T*$, *per homoeotel.* | dixi (*2°*)] et dixi $\Pi^{L}U$; + tibi U*; + **** Q, *ut vid.* | inquam] quam Σ^{T*}; in aquam Δ | uiue (*2°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* E*; + et dixi U*.

7. multiplicatam — es (*2°*)] *in ras.* Φ^{P2} | multipl. quasi] $\Delta^{M*}\Phi^{E2}$(*in ras.*); multiplica ta(n)quam $X\Theta^{M*}$(*ut vid.*); multiplicata quasi $\Delta^{M2}\Pi^{L}\Phi^{R*G}E*TU$, *cf. infra*; *praem.* et Φ^{E*} *cum* $\mathfrak{G}^{A}$, *cf. infra* | germen] *cum HI*; semen $C\Sigma^{T}$ | et (*1°*) *om.* Δ^{L} | es (*1°*)] est R | et grandis eff. *bis scrips.* M* | et (*3°*) *om.* Δ^{L} | ingressa] Δ^{M*} *cum HI et* 𝔓𝔊; egressa X; incrassa Σ^{T}, *cf. Dt* 32, 15; ingrassata Δ^{M2} | mundam S | muliebrem] O* *cum HI*; muliebre O^{2}; mulierem Θ^{A*} | uberta tua U* | intum.] int**muerunt Φ^{G*} | pilis Δ^{M} | germinauit] *HI cum* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (exhortus est); germinabit $X\Delta A\Theta^{H*}$i | confusionis = $\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}A\Theta^{S}RYSMQ$iz(confuss.)am *cum HI et APO*; contusione U*; in confusione Φ^{P*}; confusione *cett., cf. v.* 22.

8. transii $\Theta^{S}Q$ | uidi te] uidete Θ^{A} | et (*ante* ecce)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{LM2} Φ^{E*} | amant.] animantium $X\Delta^{L}$; ***mantium $\Theta^{M*}E*$ | meum] *in ras.* Φ^{P2} | et (*ante* oper.) *om.* 𝔤 | operui] *per* Φ^{R*} | pactum + meum Ψ^{vD} | tecum] tuum Θ^{M*}, *ut vid.* | ~ tecum pactum $\Delta^{M}\Theta^{SHG}Q$ | facta es] T^{2}; factes T*; facta est $\Theta^{H*}T^{3}$ | mihi ¶ hebr. et anti. « mihi » *Hug.*

9. aqua *om.* Ω^{J*}, *ut vid.* | emundaui] *cum HI*; emundabis Θ^{A2}(b *ex* u); mundaui $C\Sigma^{T}$ *cum HI* (*cod. P**) *et APO* | sang.] te a inem (*sic*) C | ex te *om.* S.

10. disc.] decoloribus X | calcaui Π^{L} | ia(nth)ino = $\Delta^{M}\Theta^{M2}R*YS^{2}$wem *cum HI*; (hiacinth)o $X\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{SHG}R^{2}Q\Psi^{vD}\Omega$zagrels *cum HI Ez h*, 176, *APO et* 𝔊; (hiacinth)ino $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}A\Phi^{RGP}O\Theta^{AM*}ETS*$(*ut vid.*)UM*(-na M^{2})i *cum HI* (*codd. P²W*), *cf. Prolegom., p.* LXXVII; *cintino Φ^{E}. ¶ « iacincto » uel « iacinctino » *Iac.* | et (*4°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* A.

11. dedi + te $\Psi^{vD*}\Omega^{M*}$ | torques Ω^{S}.

12. et (*1°*) — tuum *om.* E*S, *cf.* T *infra* | dedi + te Π^{L} | super os tuum] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | super] *cum HI et* 𝔓; in X; insuper (*ex* isuper) in U | tuum] siue nares tuas M *cum HI, qui translationem* 𝔊 *addit* |

⟨vive (*1°*) S | ⟨dixi (*2°*) CAO^{2} | 7. ⟨multiplicatam CAOT | ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨et (*3°*) CAOTi | ⟨ubera CAOTSi | ⟨et eras CAOTi | 8. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨et expandi CAOTSi | ⟨et iuravi CAOTi | ⟨et facta OTSi | 9. ⟨et (*1°*) C | ⟨et (*2°*) AOT | ⟨et (*ult.*) CATi | 10. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) ATSi | ⟨et (*3°*) CAOi | ⟨et (*ult.*) T | 11. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) CA OTSi | ⟨et (*3°*) CAOTi | 12. ⟨et (*1°*) CAOTi.

et circulos auribus tuis
et coronam decoris in capite tuo
13 et ornata es auro et argento
et vestita es bysso et polymito et
† multicoloribus †
similam et mel et oleum comedisti
et decora facta es vehementer nimis
et profecisti in regnum
14 et egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam
quia perfecta eras in decore meo quem posueram super te dicit Dominus Deus
15 et habens fiduciam in pulchritudine tua
fornicata es in nomine tuo
et exposuisti fornicationem tuam omni transeunti ut eius fieres
16 et sumens de vestimentis meis fecisti tibi excelsa hinc inde consuta
et fornicata es super eis sicut non est factum neque futurum est
17 et tulisti vasa decoris tui de auro meo et de argento meo quae dedi tibi
et fecisti tibi imagines masculinas et fornicata es in eis
18 et sumpsisti vestimenta tua mul-

Deest Γ^{A}; *adsunt* iz(*partim*).

auribus] S^{2} (au *in ras.*); *praem.* in Xz *cum APO et Rab. Mauro* | et circ. aur. tuis *verbis* et dedi *anteponit* T*, *cf.* E*S *supra* | dec. in cap.] decorum capiti Ω^{J}*.

13. et (1°) — argento *om.* E | es (*tribus locis*)] est Q* | multicoloribus *restituimus cum* Θ^{M2}gwscm *et HI, cf. Prolegom., p.* LXXVII; multiscolori* Φ^{R}*; [...]ribus z; multis coloribus *cett. cum HI* (*codd.* $R^{A}W$) | similam] *cum HI Ez, Is, Ez h et* 176; s(i)mila $\Phi^{E*R*G}\Theta^{S}$TQ; similae U^{2}; similaginem ΔE*S(-ne)U* (*ut vid.*); s(e)midali(n) AR* (*ut vid.*)Y* (*ut vid.*) *cum* 𝔊 | et oleo comedisti S*; comedisti et oleo Δ^{L} | decorae Θ^{A}; decorata ET*SU* | facta] S^{2} (fa *in ras.*) | nimis] *cum HI* (*cf. exposit.*: « non semel, sed repetito 'nimis, nimis'»), 176 *et* 𝔓𝔊^{A}; *om.* Δ^{M*} *cum* 𝔊.

14. in gentes] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; in gentibus Δ^{L}T*, *cf.* 𝔓𝔊; in gentiles CΣ^{T}; inter gentes Θ^{S} | perf.] profecta U* | eras] *cum HI et GR-M past*; es XS*; erat CΔ^{M*} *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | meo] *cum HI, GR-M past et* 𝔓; tuo E*SUa | proposueram Θ^{S}.

15. in pulchritudine tua] *cum HI et* 𝔓𝔊; in pulchritudinem tuam Q*i | pulchr.] turpitudine Δ^{M*} | tua** Θ^{M*} | tuo] meo Θ^{S}; *om.* Q | fornicationem] *praem.* omnem a.

16. et (1°) *om.* Ω^{J}* | meis] *in ras.* S^{2}, *cf. HI in exposit., l. 1454*: « uestimenta tua, quibus mea largitate donata es »; tuis Θ^{M2} (*in ras.*)agrelbst *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊, *fors. recte* | fecistis Y* | tibi] *bi Θ^{A*} | hic S* | et forn. *om.* S* | super eos Θ^{H*} | nec Φ^{R*}.

17. uasam R* | de (1°)] Θ^{G*} *cum HI, AU ba,* 176 *et* 𝔓𝔊; et de Π^{L}AOΘ^{AM*G2}i *cum* $\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Δ^{L} | et de = X$\Delta^{M2}\Pi^{L}\Phi$OΘ^{AMG2} T^{2}SMΩ^{SJ}i *cum HI, AU ba et* 𝔓𝔊; atque relbst; et $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$T* *cett., forsitan recte* | meo (2°) *om.* Δ^{L} | quae] E* *cum* 𝔊; quaē E^{2}; quod Δ^{L} *cum HI* | et (3°) *om.* Π^{L} | ∼ ymagines tibi Ω^{M} | es] est Π^{L}.

18. multicoloria] Φ^{E*}; multicolora X Φ^{E2}; mul**loria i* | et uestita es eis] et operuisti illas Θ^{M2}(et op *in ras.*)agrelbt *cum HI et* 𝔓𝔊. ¶ hebr. et ier. « operuistis illas » *Hug.* ier. in comento (*sic*) pro hac « uestita es eis » ponit istam plus secundum hebr. « operuisti illas » nec per hoc intelligo primam dampna-

---

⟨et (2°) CSi | ⟨et (3°) CAOi | 13. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨et (3°) CAOTi | ⟨similam CAOTi | ⟨et (*penult.*) CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 14. ⟨et CAOS | ⟨quia CAOTS | 15. ⟨et (1°) CAOTSi | ⟨fornicata CAOS | ⟨et (2°) CAOTi | 16. ⟨et (1°) CAOTSi | ⟨fecisti O | ⟨et (2°) CAOT | 17. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨de auro CAi | ⟨et fecisti CAOSi | 18. ⟨et (1°) CAOTi.

ticoloria et vestita es eis
et oleum meum et thymiama meum posuisti coram eis
19 et panem meum quem dedi tibi
similam et oleum et mel quibus enutrivi te
posuisti in conspectu eorum in odorem suavitatis
et factum est ait Dominus Deus
20 et tulisti filios tuos et filias tuas quas generasti mihi
et immolasti eis ad devorandum
numquid parva est fornicatio tua 21 immolantis filios meos
et dedisti illos consecrans eis
22 et post omnes abominationes tuas et fornicationes
non es recordata dierum adulescentiae tuae
quando eras nuda et confusione plena conculcata in sanguine tuo
23 et accidit post omnem malitiam tuam vae vae tibi ait Dominus Deus
24 et aedificasti tibi lupanar et fecisti tibi prostibulum in cunctis plateis
25 ad omne caput viae aedificasti signum prostitutionis tuae
et abominabilem fecisti decorem tuum
et divisisti pedes tuos omni transeunti et multiplicasti fornicationes tuas

---

Deest Γ^{A}; *adsunt* iz(*partim, usque ad v.* 21, consecrans).

tam *Guill.* ier. et hebr. « operuisti eas » *Iac.* | uestita es] uestimenta es Φ^{E*}; + in Δ^{M*} Φ^{G*} | et (*4°*) *om.* Σ^{T} | thimiama meam Λ^{L*}; timiama mea Δ^{L}; timiamam (+ in U^{2}) eum U | coram eis] coronam eis S*, *ut vid.*; in conspectu eorum Ω.

19. quem] Φ^{E2} (e *in ras.*); quam Φ^{P} | similam] T*; simila $\Phi^{E*R*G}T^{2}$; *praem.* et E T*U | ∼ mel et oleum Σ^{T} *cum HI et* $\mathfrak{G}^{L}$, *cf. v.* 13 | quibus enut. te *om.* T* | enutriui] Ω^{M}(ui *corr.*)i^{2} (*in ras.*) | posuisti] *praem.* et Θ^{S}EUQ, *cf.* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$ | in conspectum Q*, *ut vid.*

20. tuas] *cum HI*, 176 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* Δ^{M*}S | genuisti Θ^{S}Q *cum HI et* 176; genueras Σ^{T}; genuerasti Θ^{H*}i*(*ut vid.*) | eos $Q\Psi^{D}$; ea eis Δ^{L}; + et Θ^{H*} | parua] praua a; *praem.* non Θ^{H}.

21. immolantis] Φ^{E*R*}(*ut vid.*)R*Y* *cum HI*; (i)mmolantes Π^{L}S* *cum HI* (*cod. P²*); i(m)molanti $X\Phi^{P}$; immolasti $\Phi^{E2R2}\Theta^{SG}R^{2}$ $Y^{2}UQ\Psi^{D}\Omega$grelst *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$, *cf.* 176 (interfecisti) *et v.* 20; immolas Δ^{L*} | meos] *cum HI et* $\mathfrak{H}$; tuos Δ^{M} *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}$. ¶ LXX « tuos » *Hug.* | illos] *cum HI*; eos $\Delta^{M}\Theta^{H}$ *cum* 176 | eis *bis scrips.* Ω^{S*}.

22. tuas] *om.* Φ^{E*} | fornicationes] *cum HI*; + tuas $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Theta^{HG*}E\Omega^{M*}$r *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}^{codd.}$, *cf. v.* 25 | es] est O* | dierum *bis scrips.* Θ^{S*} | conculcata] *cum HI et* $\mathfrak{H}$, *cf.* 176 (conmixta); *praem.* et $\Sigma^{T}U\Psi^{D}$; + es Ω^{SJ*}.

23. et *om.* E*SU | accidit] *cum HI*; accedit Π^{L}ES*i *cum HI* (*cod. P**); occidit Θ^{H*} | post** E | uae (*2°*) + uae Π^{L} | deus *om.* Θ^{S} *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}^{BA}$.

24. et aedif. tibi lup. *om.* O* | edificas S*.

25. omne] *in ras.* i^{2}; omnem Δ^{L}S*U | aedific. + tibi $O\Theta^{HAMG}$M, *cf. v.* 24 | prostitutionis] *in ras., ut vid.*, Θ^{M2}; prostitutiones i | tuum] tuam U* | diuisist** E* | fornicationes tuas] *cum HI et* $\mathfrak{H}$; fornica(t)ionem tuam U*Q *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}$, *cf. v.* 26; *praem.* omnes Ωagre.

⟨et (*2°*) T | ⟨et (*3°*) CAO | 19. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨similam CAOT | ⟨posuisti CAOTi | ¶ et (*ult.*) XVII. U; *Div. sine num.* ET; ⟨et (*ult.*) CAOi | 20. ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | ⟨numquid CAOTSi | 21. ⟨et CAOT | 22. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨non CAO | ⟨quando CAOTi | ⟨conculcata T | 23. ⟨et CAOTS | ⟨vae (*1°*) T | 24. ⟨et (*1°*) $CAO^{2}TSi$ | ⟨et (*2°*) AOTi | 25. ⟨ad CAOT | ⟨aedificasti S | ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) AOTi | ⟨et (*ult.*) COTi.

[26] et fornicata es cum filiis Aegypti vicinis tuis magnarum carnium
et multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum me
[27] ecce ego extendi manum meam super te et auferam ius tuum
et dabo te in animam odientium te filiarum palestinarum
quae erubescunt in via tua scelerata
[28] et fornicata es in filiis Assyriorum
eo quod necdum fueris expleta
et postquam fornicata es nec sic es satiata
[29] et multiplicasti fornicationem tuam in terra Chanaan cum Chaldaeis
et nec sic satiata es
[30] in quo mundabo cor tuum ait Dominus Deus
cum facias omnia haec opera mulieris meretricis et procacis
[31] quia fabricasti lupanar tuum in capite omnis viae
et excelsum tuum fecisti in omni platea
nec facta es quasi meretrix fastidio augens pretium

Deest Γ^{A}; *adsunt* iz(*partim, a v.* 26, cum).

26. et (*1°*) — tuam *om.* U*, *per homoeotel.* | multipl.] irritasti X, *cf. infra* | fornicationem tuam] *cum HI et* 𝔓; fornicationes tuas XE*(-nis), *cf. v.* 25; fornicationem i* | ad i(r)ritandum] *in ras.* E^{2}.

27. extendi = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}$*RYET*SUm *cum HI* (*codd.* $P^{2}R^{A}W$) *et* 𝔓, *cf. HI in expos.*; extendo $\Phi^{E*RGP}T^{2}$; ostendi Ω^{M*}; ostendam Ψ^{D}; *deest* z; extendam *cett. cum HI* (= *cod.* P*) *et* $\mathfrak{G}^{L''}$, *cf.* 6, 14; 14, 9. 13, *etc.* ¶ « extendam » *Hug.* alia littera « extendi » *Iac.* | manum ¶ hebr. et ier. « manum » *Iac.* | ius tuum] T*; iustum $\Delta^{M*}\Theta^{H*}$EU*; iustum tuum $\Delta^{L}\Pi^{L}$; iustificationem tuam $\Phi^{ERG}T^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agelst *cum HI* | dabo te] do te Φ^{E*}; dabo $\Phi^{P}\Theta^{H*}$ | in anima Λ^{L}AO*(*ut vid.*)$Y\Omega^{M}$ *cum* 𝔓, *forsitan recte*; in animas $\Delta^{M*}\Pi^{L}O^{2}\Theta Q\Omega^{S}$zarelust *cum HI*(𝔊), *HI Ez h*, 176 *et* 𝔊; in manu Σ^{T}, *cf. Ps* 105, 10; in manus Ψ^{D}. ¶ hebr. « in animam » *Iac., item Hug.* | odientium O* | te (*3°*) *om.* Θ^{H} | palestinorum $\Delta^{M*}\Omega^{S}$; phalestinorum Δ^{M2}; filistinorum Δ^{L} | quae] ****** U* | erubescunt] Λ^{L*} *cum HI*; erubescant $\Delta^{M}\Lambda^{L2}$z. ¶ hebr. et anti. « erubescunt » *Hug., item Iac.* | uia] uita Θ^{S*} | tua] sua Θ^{A*} | scelerata] *cum HI*; scelera tua $X\Delta\Phi^{E*}$R.

28. in filiis] *cum HI*; in filios M *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓$\mathfrak{G}^{O'L''}$ | assyriorum] T* *cum HI et* 𝔓𝔊; aegyptiorum $\Phi^{RG}T^{2}$, *cf. v.* 26; *om.* Φ^{E*}. ¶ ał « egyptiorum » *Iac.* | necdum] non Δ^{L} | fuerit X; fueritis Ω^{M*} | sic] sis X | es (*3°*) *om.* RY | satiata] T^{*3} *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; sedata $\Phi^{E*RG}T^{2}$(*ut vid.*)Ω. ¶ satiata Φ^{R}; « sedata » uel minus recte « saciata » *Iac.* | ~ satiata es Σ^{T}, *cf. v.* 29.

29. multipl.] multi Θ^{G*} | in terra] *cum HI et* 176; in terram Θ^{S}RSQi; inter M* | cum chaldeos S*, *ut vid.*; cum chald[...] Y | cum] *corr.* Φ^{E2} | et nec] *cum HI Ez h et* 176, *cf.* 𝔓𝔊; et ne Q; et non Ω^{M}; nec Ω^{J} *cum HI.* ¶ *recusavit* « et » *Iac.*

30. facis Π^{L} | omnia haec opera] *cum HI et* 𝔓$\mathfrak{G}^{B}$; hec omnia opera X *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; omnia opera haec S; (h)omnia (h)opera $C\Sigma^{T}$ | prouocacis Λ^{L*}.

31. quia] *cum HI*; qui $\Pi^{L}\Theta^{G}$; qu(a)e E*U | uiae] uitae Φ^{G}E* | et *om.* $O\Theta^{A}$ | in *om.* Θ^{AG*} | fast. augens] fastidiosagens Δ^{M*} | fastidio] T* *cum HI*; fastidiosa $\Pi^{L}\Phi^{E*R*G}T^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$. ¶ hebr. et anti. « fastidio » *Hug.* ier. et anti. minus recte « fastidiosa » *Iac.*

---

26. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨magnarum S | ⟨et (*2°*) CAOTSi | 27. ⟨ecce CAOTSi | ⟨et dabo CAOTi | ⟨quae CAOTS | 28. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨eo CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOTi | 29. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT |30. ⟨in quo CAOTi | ⟨cum CAOTSi | 31. ⟨quia CAOTi | ⟨et CAOTi | ⟨nec CA OTSi | ⟨fastidio S.

32 sed quasi mulier adultera quae
super virum suum inducit alienos
33 omnibus meretricibus dantur
mercedes
tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis
et donabas eis ut intrarent ad
te undique ad fornicandum
tecum
34 factumque in te est contra consuetudinem mulierum in fornicationibus tuis
et post te non erit fornicatio
in eo enim quod dedisti mercedes
et mercedes non accepisti
factum est in te contrarium
35 propterea meretrix audi verbum
Domini
36 haec dicit Dominus Deus
quia effusum est aes tuum et
revelata est ignominia tua in
fornicationibus tuis
super amatores tuos et super
idola abominationum tuarum
in sanguine filiorum tuorum quos
dedisti eis
37 ecce ego congregabo omnes amatores tuos quibus commixta es
et omnes quos dilexisti cum universis quos oderas
et congregabo eos super te undique
et nudabo ignominiam tuam coram eis
et videbunt omnem turpitudinem
tuam
38 et iudicabo te iudiciis adultera-

Deest Γ^{A}; *adsunt* iz(*partim*).

32. inducet Π^{L}.

33. omnibus] *praem.* et Q | dabantur E*U* | mercedes (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; mercedem $X\Psi^{D}\Omega^{S}i\dagger$. ¶ hebr. et anti. « mercedes » *Hug., item Iac.* | donabas] Φ^{R*} *cum HI et HI Ez h, cf.* 𝔊𝔊; dona donabas Φ^{R2} Ψ^{D2}(-bas *ex* -bis)agrelvsc; dabas Δ^{M*} | undique] undi A* | ad (*2°*) *om.* S*.

34. ∼ est in te $\Delta^{L*}\Phi^{E2R}O\Theta^{AMG}E^{2}M^{2}$ $\Psi^{D}\Omega^{M}$agrelvsc *cum HI et* 176, *cf. infra* | contra consuetudinem] E^{2} (em *in ras.*) *cum HI*; contra consuetudine $\Pi^{L}TU$; + tuam Δ^{L*} | mulierem Φ^{E*} | dedit Θ^{AM*} | mercedes (*1°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; mercedem X *cum* 𝔊; *om.* T* | et mercedes] *cum HI*, 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊; *om.* E*U | non (*2°*)] quod Θ^{S} | factum est] *cum HI*; factumque est $\Delta^{L}\Pi^{L}O*\Theta^{S}Q$ *cum* 𝔊𝔊, *cf. supra et* 176 (et facta sunt); *om.* Δ^{M*} | in te *om.* Q*.

35. propterea] *praem.* et Θ^{G2} | ∼ audi meretrix Ω^{MS}.

36. quia] qui R* | diffusum X | aes tuum] *in ras.* R^{2} *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; cor tuum S; est sum U | super (*1°*)] semper Ω^{M*} | idola] *praem.* omnia gr; + tu Θ^{A*} | abominationum] *cum HI et* 𝔊; abominatium Θ^{A}; aduencionum U; adinuentionum E* T* | in sanguine] *cum HI*; in sanguinem AO | quos] *cum HI*; quod $X\Theta^{M*}$; quo T†; ****quos E | eis] estis X.

37. congregabo (*1°*)] congrega Θ^{M} | ∼ amat. omnes Ω^{M*} | co(m)mixta] S* *cum HI*; admixta S^{2} | es et] est Δ^{L*} | dilexisti* E | ignominia tua Δ^{M*}, *cf.* 𝔊 *et* 176 (malitias tuas); ignominiam S* | omnem] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; omnes XS^{2}, *cf. HI*(𝔊) (cuncti) *et expos. l.*, *458* (« ut omnes uideant turpitudinem tuam »); *** S*.

38. iudicabo ¶ hebr. anti. et ier. « iudicabo » *Iac.* | in iudiciis Σ^{T} | adult.] alterarum

---

32. ⟨sed CAOTSi | ⟨quae O | 33. ⟨omnibus CAOTS | ⟨tu CAOTi | ⟨et CAOTi | 34. ⟨factumque CAOTi | ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨in eo CAOTS | ⟨et mercedes Ti | ⟨factum CAOTi | 35. ⟨propterea CAOTSi | 36. ¶ haec *Div. sine num.* $\Sigma^{T}T$; ⟨haec CAOSi | ⟨quia CAOT | ⟨et (*1°*) OT | ⟨super CAOT | ⟨in sanguine CAOT | 37. ⟨ecce CAOTSi | ⟨et omnes CAOT | ⟨et congregabo CAOTSi | ⟨et nudabo CAOTi | ⟨et videbunt CAOTi | 38. ⟨et (*1°*) CAOTSi.

rum et effundentium sanguinem
et dabo te in sanguinem furoris et zeli
39 et dabo te in manus eorum et destruent lupanar tuum
et demolientur prostibulum tuum
et denudabunt te vestimentis tuis et auferent vasa decoris tui
et derelinquent te nudam plenamque † ignominia †
40 et adducent super te multitudinem
et lapidabunt te lapidibus et trucidabunt te gladiis suis
41 et comburent domos tuas igni
et facient in te iudicia in oculis mulierum plurimarum
et desines fornicari et mercedes ultra non dabis
42 et requiescet indignatio mea in te
et auferetur zelus meus a te
et quiescam nec irascar amplius
43 eo quod non fueris recordata dierum adulescentiae tuae
et provocasti me in omnibus his quapropter et ego vias tuas in capite tuo dedi ait Dominus Deus
et non feci iuxta scelera tua in omnibus abominationibus tuis
44 ecce omnis qui dicit vulgo proverbium in te adsumet illud

Deest Γ^{A}; *adsunt* iz(*partim, usque ad v.* 42, auferetur).

Δ^{L} | in sanguinem] *cum HI* (= *cod. P*), *HI* (𝔊), 176 *et* 𝔊$^{A''}$; in sanguine CX $\Sigma^{T}\Theta^{S}$ETU $Q\Psi^{'D}$ *cum HI* (*codd. WR*^{A} *et in expos., l. 510*) *et* 𝔊, *forsitan recte* | furoris] foris Λ^{L*}, *ut vid.* | et (*4°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* CΔ^{L} *cum* 𝔊^{106}.

39. in manus] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; in manu $\Theta^{S}Q$ *cum* 𝔓; in manibus Θ^{G*}, *ut vid.* | et (*2°*)] *** R* | destruent] *cum HI et* 𝔓𝔊; dextruant Σ^{T}; destruunt Q; destruam Φ^{EG}; distru[...] z | tuum (*1°*)] Φ^{E2} (t *corr.*); *om.* Ω^{S*} | et denudabo X; et nudabunt Ω^{MS}; **nudabunt Φ^{P*} | te (*2°*) *om.* O* | et (*5°*) — tui *om.* Q, *per homoeoarcton* | auferent] Δ^{M*} *cum HI et* 𝔓𝔊; auferet Δ^{L*}; auferentur XΔ^{M2}AO*EU, *cf. Dn* 5, 2 | derelinquant Σ^{T*}S*(*ut vid.*)M*; relinquent Θ^{H*} | ignominia] *cum HI et* 𝔓𝔊; ignominiam CΣ^{T*}A*Φ^{R*}(*ut vid.*)^{GP}O*Θ^{M*}(*ut vid.*)S*U, *cum HI* (*cod. P*^{2}), *cf. Prolegom., p.* LXXXI; ignominię Θ^{M2}.

40. adducant Ψ^{D} | te (*2°*) *om.* E*U | trucid.] cruciabunt ESU | suis *om.* Φ^{P*}, *ut vid.*

41. et (*1°*) — igni *om.* Q, *per homoeoarcton* | tuas] suas $\Psi^{'D*}$ | igne 𝔰 | faciant X; faciunt M*; faci*nt Θ^{M*}; si facient Ω^{M*}, *ut vid.* | iudicium Ω^{S}; + igni Δ^{L} | oculis] conspectu Σ^{T} *cum* 176 | desines] *cum HI*; desinis X$\Delta^{M*}\Pi^{L}\Theta^{A*}$(*ut vid.*)T*S* *cum HI* (*cod. P*^{2}) | f(o)rnicare SU.

42. indignatione Q | et (*2°*) — te (*2°*) *om.* T*, *per homoeotel.* | aufertur Δ^{M}. ¶ hebr. « auferetur » *Guill.* | a] *cum HI, cf.* 176 (ex) *et* 𝔓𝔊; ad Δ^{L} | requiescam Ω^{S} *cum* 176, *cf. supra* (requiescet) | nec] *in ras.* Φ^{E2} *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176; ne $\Delta^{LM*}\Phi^{GP}\Theta^{M*}$(*ut vid.*)^{G*} S | irascatur U.

43. eo quod *bis scrips.* $\Omega^{J\dagger}$ | eo *om.* U | prouoc.] prouasti U | hiis Ω^{SJ}ą; ***bus Σ^{T*} | dedi] *praem.* non $\Delta^{LM*}\Theta^{H}$, *cf. infra* (non feci) | fęcit Π^{L} | omnibus (*2°*) + hiis Ω^{S}, *cf. supra.* ¶ alia littera minus recte addit « hiis » *Iac.*

44. qui] Σ^{T*}; quod Σ^{T2} | uulgum E |

⟨et dabo CAOTSi | 39. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) O | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) CAOT | ⟨et(*5°*) COTSi | ⟨et (*6°*) CAOT | 40. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) Oi | 41. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) i | 42. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOi | ⟨et (*3°*) CAOTi | 43. ⟨eo CAOTi | ⟨et (*1°*) CAOTi | ¶ quapropter XXXIIII. AΘQ; ⟨quapropter COTS | ⟨et non CAOTSi | 44. ¶ ecce XXXV[III]. Ω^{M}; *Div. sine num.* O; ⟨ecce CATi | ⟨in te COT.

dicens
sicut mater ita et filia eius
45 filia matris tuae es tu
quae proiecit virum suum et filios suos
et soror sororum tuarum tu quae proiecerunt viros suos et filios suos
mater vestra Chetthea et pater vester Amorreus
46 et soror tua maior Samaria
ipsa et filiae eius quae habitat ad sinistram tuam
soror autem tua minor te quae habitat a dextris tuis Sodoma et filiae eius
47 sed nec in viis earum ambulasti neque secundum scelera earum fecisti
pauxillum minus paene sceleratiora fecisti illis in omnibus viis tuis
48 vivo ego dicit Dominus Deus
quia non fecit Sodoma soror tua ipsa et filiae eius
sicut fecisti tu et filiae tuae
49 ecce haec fuit iniquitas Sodomae sororis tuae
superbia saturitas panis et abundantia
et otium ipsius et filiarum eius
et manum egeno et pauperi non porrigebant
50 et elevatae sunt et fecerunt abominationes coram me et abstuli eas sicut vidisti

---

Deest Γ^{A}; *adest* i.

adsumit SQ | sicuti X | filię Ψ^{rD}, *cf. v.* 46.

45. tu (*1°*) *om.* M^{2} *cum HI* | uirum suum] Φ^{G*3}; uiros suos Φ^{G2}, *cf. infra* | et (*1°*) *om.* Ω^{M} | soror] so**** Θ^{M*}, *cf.* soror es *HI* (*codd. P*W*); *bis scrips.* Q*; *om.* S | tu (*2°*)] Θ^{G*} *cum* 𝔓, *cf. HI*; es tu Θ^{G2}𝔤𝔯𝔩(es *sublin.* 𝔴) 𝔰𝔱, *cf. supra*; *** S*; *om.* $\Delta AOS^{2}U\Omega^{M}$ *cum HI*(𝔊), 176 *et* 𝔊 | quae] qua E* | uestre ęthee X | uestra] uester Θ^{H}, *cf. infra*; tua Δ^{L} *cum AU Jul im, cf. v.* 3 | uester *om.* Δ^{L}.

46. ipse $Q\Psi^{rD}$ | filiae (*1°*)] Λ^{L*} *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; filia $C\Delta^{L}\Lambda^{L2}\Phi^{R*P}\Theta^{H*M*}$i, *cf. v.* 44 *et infra* (quae habitat). ¶ « filie » *Hug.* | (h)abitat (*1°*) = $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Theta^{M2}R*$ YE*T*Uim *cum HI et* 𝔓𝔊; habitant Θ^{M*} *cett. cum* 176 | tua (*2°*) *om.* S *cum HI* (*cod. P**) | te] *cum HI*; a te X, *cf.* 𝔓 | quae (*2°*)] qui Q | filiae (*2°*)] filia $\Phi^{P}\Theta^{HA}$, *cf. v.* 44.

47. nec] neque Σ^{T} | in (*1°*)] *in ras.* Θ^{M2} | earum (*1°*)] *cum HI*; eorum Ua; eius X | earum (*2°*)] *cum HI*; eorum $X\Delta^{L}AO\Theta^{M*}Q\Omega^{M}$, *cf. Is* 58, 1 | pa(ux)illum] Y*T*; pusillum $X\Delta^{M*}\Phi^{ERG}\Theta^{SH}Y^{2}T^{2}Q\Omega$. ¶ ał paulo minus Θ^{M2} *cum HI* | minus *om.* Δ^{L} | paene] poenis U | sceleratoria Ω^{S}; + *** Φ^{E*} | illis *om.* S.

48. deus + tuus Ω^{M} | quia] *cum HI*; quoniam X; qui U* | sodomo Δ^{L*} | filiae (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; filia $\Delta^{L}\Theta^{HA}$i*, *cf. v.* 44 | sicuti C.

49. ∼ fuit haec Ψ^{rD*} | iniq. + tua i | ∼ sororis tuae sodomae ET*U | saturitas] *cum HI et* 𝔓; saturitatis $\Theta^{S}Q$; *praem.* et Φ^{E2} *cum PIR* | abund. + panis X; + tua Ψ^{rD} | otium** E. ¶ alia littera « et delitie eius » *Hug., cf.* 𝔊 *et HI in expos., l. 684*: « otium et deliciae » | manu i | egeni Δ^{M}; egenum Q* | porrigebat Q.

50. leuate S | abominat.] *praem.* alias Ω. ¶ *recusavit* « alias » *Iac., item Hug.* | uidisti] Θ^{G*} *cum HI et* 𝔓; uidi Θ^{G2}𝔯 *cum* 𝔊; audisti Σ^{T}.

⟨sicut CAOTi | 45. ⟨filia CAOTi | ⟨quae (*1°*) CAO | ⟨et soror CAOi | ⟨quae (*2°*) CATi | ¶ mater XXXVIII. SM; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}O$; ⟨mater CATi | ⟨et pater Oi | 46. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨ipsa CAOTi | ¶ soror (*2°*) XXXIX. Ω^{M}; ⟨soror (*2°*) CAOTSi | ⟨quae habitat CT | 47. ⟨sed CAOT | ⟨neque CAOT | ⟨pauxillum CAOT | ⟨in omnibus C | 48. ¶ vivo XXXVIIII. SM; *Div. sine num.* $X\Phi^{P}O$; ⟨vivo CATi | ⟨quia CAO | ⟨ipsa T | ⟨sicut CAOi | 49. ⟨ecce CAOTi | ⟨superbia CAOT | ⟨et otium CAOT | ⟨et manum CAOT | 50. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) Si.

51 et Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit sed vicisti eas sceleribus tuis
et iustificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis quas operata es
52 ergo et tu porta confusionem tuam
quae vicisti sorores tuas peccatis tuis sceleratius agens ab eis
iustificatae sunt enim a te
ergo et tu confundere et porta ignominiam tuam
quae iustificasti sorores tuas
53 et convertam restituens eas conversione Sodomorum cum filiabus suis
et conversione Samariae et filiarum eius
et convertam reversionem tuam in medio earum
54 ut portes ignominiam tuam et confundaris in omnibus quae fecisti consolans eas
55 et soror tua Sodoma et filiae eius revertentur ad antiquitatem suam
et Samaria et filiae eius revertentur ad antiquitatem suam
et tu et filiae tuae revertemini ad antiquitatem vestram
56 non fuit autem Sodoma soror tua audita in ore tuo in die superbiae tuae

---

Deest Γ^{A}; *adest* i.

51. samariam X | demedium Φ^{E*P*} E^{2} (*pr.* e *ex* i); dimidio E^{3} | peccauit — eas] *in ras.* Φ^{P2} | peccabit $X\Sigma^{T}\Delta$ | uicistis Θ^{M*} | eas] $\Theta^{M*}M^{*}$ *cum* 𝔓𝔊; eam $\Theta^{M2}M^{2}$𝔤 *cum HI* | tuis (*1°*) + et iustificationibus tuis X | tuas + peccatis tuis Π^{L} *ex v.* 52 | quas] que S.

52. portas Π^{L} | confusionem**tuam quae* E | tuis *om.* O* | scelerantius X; sceleratibus Θ^{M*} | ab eis] $\Phi^{E*}O^{*}$ *cum HI* (*codd.*), *cf.* 𝔓; ab his $\Delta^{M*}\Theta^{HA}$(is)Ψ^{D}; eis $\Phi^{E2}O^{2}$; illis Θ^{M2} *cum HI*; ***** Θ^{M*} | iustificatae] iustificati U | ∼ enim sunt Ω^{S} | tuam (*2°*) *bis scrips.* X*.

53. conuert. restit.] conuertens Δ^{M*}, *ut vid.* | restitues Q* | eas] Ω^{M*}; eis Ω^{M2} | conversione (*1°*)] Δ^{M*} *cum HI*; conuersionem $\Pi^{L}\Phi^{E*R*G}R^{*}Y\Omega^{M}$ *cum* 𝔓𝔊; conuersiones $\Delta^{M2}\Theta^{S}$, *cf.* 𝔊. ¶ anti. « conuersionem... conuersionem... reuersionem » accusatiui magis exprimunt iuxta hebr. possunt tamen ibi esse ablatiui *Iac.*, *item Guill.* | sodomarum Δ^{L}; sodorum E | filiabus] filiis Δ^{L} | tuis Φ^{P*}, *ut vid.* | et (*2°*) *om.* S* | conuersione (*2°*)] Δ^{M*}; conuersionem $E\Omega^{MSJ*}$ *cum* 𝔓𝔊; conuersiones Δ^{M2}; confusione Δ^{L}; confusionem Π^{L} | et (*3°*) *om.* Q | filiarum] filiae Δ^{L} | reuersionem] *cum HI*; conuersionem Δ^{M}, *cf. supra* | earum] *cum HI et* 175; eorum $A\Phi^{G}O$.

54. ut portes] et portas U | consolans] *praem.* et U | eas] eos Q*.

55. filiae (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; filia Θ^{H}; filii SU | antiquitatem (*1°*)] Θ^{M2} (an *in ras.*) *cum HI et* 𝔓𝔊; iniquitatem $C\Sigma^{T}\Theta^{A}$ | et (*3°*) — suam (*2°*) *om.* $U\Omega^{S*}$ *cum* 175, *per homoeotel.* | samariae $\Delta^{M}\Theta^{A}$ | filiae (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; filia Φ^{P}; filii S | antiquitatem (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; iniquitatem $CX\Sigma^{T}\Delta^{L}\Theta^{A}$ | et tu *om.* S* | reuertemini = $\Lambda^{L}\Phi^{R2G}O^{2}\Theta^{M2}RY$ Ω^{M2J2}𝔤𝔯𝔢𝔦𝔳𝔱 *cum HI in expos., ll. 834 et 840, et* 𝔓𝔊; reuertimini $\Phi^{R*}O^{*}\Theta^{M*}\Omega^{M*J*}$ *et cett. cum HI Ez Is ep, fors. cum archet., cf. apparatum in Ios* 1, 15 | antiquitatem (*3°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; iniquitatem $\Delta^{L}\Theta^{A}U$.

56. ∼ soror tua sodoma $O\Theta^{AM}$i, *cf. v.* 55.

---

51. ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨sed COTSi | ⟨et (*ult.*) CAOT | ⟨quas A | 52. ⟨ergo (*1°*) CAOTSi | ⟨quae (*1°*) CAOT | ⟨sceleratius i | ⟨iustificatae CAOT | ⟨ergo (*2°*) CAOTSi | ⟨quae (*ult.*) CAOT | 53. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et conversione CAOTSi | ⟨et convertam CAOTi | 54. ⟨ut CAOTi | ⟨in omnibus COT | 55. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et samaria CAOTi | ⟨et tu CAOTi | 56. ⟨non CAOTS.

57 antequam revelaretur malitia tua
sicut hoc tempore in obprobrium filiarum Syriae
et cunctarum in circuitu tuo
filiarum palestinarum quae ambiunt te per gyrum
58 scelus tuum et ignominiam tuam
tu portasti ait Dominus Deus
59 quia haec dicit Dominus Deus
et faciam tibi sicut despexisti
iuramentum ut irritum faceres
pactum
60 et recordabor ego pacti mei tecum in diebus adulescentiae tuae
et suscitabo tibi pactum sempiternum
61 et recordaberis viarum tuarum
et confunderis
cum receperis sorores tuas te maiores cum minoribus tuis
et dabo eas tibi in filias sed non ex pacto tuo
62 et suscitabo ego pactum meum tecum et scies quia ego Dominus
63 ut recorderis et confundaris
et non sit tibi ultra aperire os prae confusione tua
cum placatus fuero tibi in omnibus quae fecisti ait Dominus Deus
XVII. 1 et factum est verbum Domini ad me dicens

Deest Γ^{A}; *adest* i.

57. reueletur Θ^{A*}, *ut vid.*; reuellabitur U | hoc tempore] *cum HI*; in hoc tempore $A\Theta^{S}T^{*}Q$ | in obprobrio Δ^{M*} | et — per] *in ras. brev. spat.* Θ^{A2} | tuo] *cum HI et HI Ez h*; *om.* $A\Theta^{A2}\mathfrak{w}$(*sublin.*) *cum HI* (*cod.* P^{2}) | palest(h)inorum $\Delta^{L}M$ | qui R*Y; quem U.

58. ignominia tua Δ^{M*} | tu *om.* Θ^{A} *cum* $\mathfrak{G}^{B*}$ | deus + tuus Φ^{G}.

59. quia — deus *om.* $SQ\Omega^{S}$ *cum* 175, *per homoeotel.* | et] *cum HI*, 175 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; ut Ω^{M*}, *errante rubric.*; *om.* Δ^{L} | faciam] fac Q | despexisti $CX\Sigma^{T}\Phi^{E2}O^{*}\Theta^{MG}ES^{*}Uim$; ******isti Λ^{L*} | iuramentum] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}^{L'}$; testamentum Δ^{L}, *cf. HI*($\mathfrak{G}$): « despexisti haec ut praeterires testamentum meum »; + tuum X | ut] et Q | pactum + meum $A\Psi^{D}$ *cum HI*($\mathfrak{G}$), 175 *et* $\mathfrak{G}$, *cf. v.* 60 (pacti mei).

60. recordabo Θ^{A*}.

61. confundere $\mathfrak{t}$ (1598) | te maiores] Θ^{M2}(te *in ras.*)$^{G*}T^{*}$ *cum HI*($\mathfrak{G}$) *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; maiores te Φ^{E2}; et maiores $X\Phi^{E*}$(*ut vid.*)^{R*G} $\Theta^{G2}T^{2}\Omega^{S}$; tecum maiores $\Phi^{R2P}OM$ *cum HI*; tecum maiores te Ω^{J}; maiores Π^{L}. ¶ « maiores te » *Hug.* | cum (2°) *om.* S. ¶ hebr. et anti. « cum minoribus tuis » *Iac.*, *item Hug.* | tuis + liniabunt R^{2}; + laniabunt R^{3} | ~ tibi eas Ω^{M} *cum HI et* 175 | in *om.* S* | pactu tuo $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L*}\Theta^{H2}$(a *ex* e)$^{G*}E^{*}T^{*}\mathfrak{a}$; pactuo U^{2} (u *ex* o).

62. ego (1°)] *cum HI*($\mathfrak{G}$), 175 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; tibi Φ^{P} *cum HI, cf. v.* 60 | pactum meum] *in ras. brev. spat.* i²; pectum mecum Θ^{H*} | scies] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; sciens Θ^{A*}; scietis $\Phi^{G*P*}RY^{*}$, *cf.* 6, 7. 13; 7, 4, *etc.*; sci*** Θ^{H*M*} | ego (2°)] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; ego sum Ω^{J} *cum* 175 | dominus ¶ ier. hebr. et anti. « dominus » *Iac.*

63. et (1°) + ut X | confunderes S*; confunderis $\Phi^{E\dagger}$ | non *om.* S* | sit *om.* Θ^{H*} | tibi (1°) *om.* $\mathfrak{a}$ | ultra *om.* S | os] eos $\Phi^{E*}U^{*}$ | prae confusione* tua A; prae confusionem tuam RY* | ~ tibi fuero Ω^{S}agrelusc.

XVII. 1. uerbum] *in ras.* Θ^{M2} | domini *om.* S* | ~ dicens ad me RY.

---

57. ⟨antequam CAOTi | ⟨sicut T | ⟨et CAOTi | ⟨quae CAT | 58. ⟨scelus CAOTi | 59. ¶ quia *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}O$; ⟨quia CATi | ¶ et XL. [S]$M\Omega^{M}$; ⟨et CAOT | ⟨ut CO | 60. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et (2°) CAOTi | 61. ⟨et (1°) CAOT | ⟨cum CAOTi | ⟨et dabo CAOi | ⟨sed T | 62. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨et (2°) CAT | 63. ⟨ut CAOi | ⟨et (2°) CAT | ⟨cum CAOTi.

XVII. 1. ¶ et XVII. Ω^{SJ}; XVIII. U; XX. Δ^{L}; XXI. Φ^{E}; XXV. X; XXXV. $A\Theta^{S}Q$; [XLI.] Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{RG}O\Theta^{HMG}RYET$; ⟨et Si.

2 fili hominis propone enigma et narra parabolam ad domum Israhel 3 et dices
haec dicit Dominus Deus
aquila grandis magnarum alarum longo membrorum ductu plena plumis et varietate
venit ad Libanum et tulit medullam caedri 4 summitatem frondium eius avellit
et transportavit eam in terram Chanaan
in urbem negotiatorum posuit illam
5 et tulit de semente terrae et posuit illud in terra pro semine
ut firmaret radicem super aquas multas in superficie posuit illud
6 cumque germinasset crevit in vineam latiorem
humilis statura respicientibus ramis eius ad eam
et radices eius sub illa erant
facta est ergo vinea et fructificavit in palmites et emisit propagines
7 et facta est aquila altera grandis magnis alis multisque plumis
et ecce vinea ista quasi mittens

Deest Γ^{A}; *adest* i.

2. filii AE*(*ut vid.*)U | pone Δ^{L} | enigma] *cum HI et* 𝔊𝔊; enigmata $\Delta^{M}\Theta^{H}U^{*}$; anima Q^{2} (*ex* aen-). ¶ alibi « apertione » Y | narrabo Θ^{S} | parabula ad domo Δ^{M}; parab***domum Θ^{S}*.

3. et dices] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; dicens A *cum HI*(𝔊) | grandis] *cum HI*; *praem.* magna RY, *cf. HI*(𝔊), *HI Is*, 175, *qui* magna *pro* grandis *scribunt*; + ***** Q* | alarum] altarum Q*, *ut vid.*; *om.* Π^{L} | ∼ alarum magnarum $\Theta^{H\dagger}\Omega^{M}$ | longa $\Delta^{L}\Theta^{S}Q$ *cum* 175 *et PS-AU spe*; longe E | ducto U; ducta i | medulla RYQ | c(a)edri] R*; cedrii R^{2}, *ut vid.*

4. summitate $\Delta^{M}\Pi^{L}E^{*}U$; *praem.* et $\Delta O^{2}\Theta^{HAMG}E^{2}\Psi^{D}\Omega^{M}$ *cum GR-M* 𝔍*b* | auellit] *cum HI* (2/3); auulsit Ωgrlυst; euellit $X\Delta^{M}A\Theta^{HAMG}\Psi^{D}$ae *cum Rab. Mauro* | transportabit $X\Delta^{L*M}$ | ea $X\Delta^{M}ETU$ | in terram] *cum HI*(2/3), 175 *et* 𝔊𝔊; in terra $CX\Delta^{L*M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}ETUQ\Psi^{D}\Omega^{MS}$ *cum HI*(*codd.* $R^{A}W$, 2/3) *et PS-AU spe* | canaam Δ^{M} *cum* 175 | in urbem] Φ^{E2}(m *in ras.*)O* *cum HI Ez h et* 𝔊; in urbe $\Delta^{M}\Pi^{L}O^{2}\Theta^{HAMG}S\Psi^{D}\Omega$grelυst *cum HI, lectio forsitan Hieronymi, cf.* 𝔊 | negotiatorem Q*; negotiarum $\Phi^{E\dagger}U^{*}$; negoti**** Θ^{M*} | illam] *cum HI*; eam $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$, *cf.* 175 *et PS-AU spe* (ea).

5. de semente = $C\Sigma^{T}AO\Theta^{HAMG}$m *cum HI* (*cod. W* 2/2, *cett.* 1/2); de sementa S; de sementem Δ^{L*}; de semen $X\Delta^{M}\Phi^{E*3R*GP}R^{*}Y^{*}ETU\Psi^{D}$; de semine $\Phi^{E2\ et\ 4}$ *et cett. cum HI* (1/2), *HI*(𝔊), *HI Ez h et* 175 | pro semini E* | radicem] *cum HI*; radices $X\Pi^{L}\Theta^{S}$ | in superf.] superficie $S\Psi^{Di1}$; superfacie i†, *ut vid.* | pos.] superposuit S*.

6. humilis = $C\Lambda^{L}\Pi^{L}A\Phi^{RG*}O\Theta^{AM*}R$ YMQi*, *cf. Dt* 1, 28; *Is* 10, 33; *Dn* 2, 31 *et* 𝔊𝔊; humili *cett. cum HI* (3/3), *cf. Bar* 3, 26 | stratura Δ^{L*} | ad eum Θ^{G*} | sub illam Δ^{M*} | erant] *cum HI et* 𝔊; erunt $AO^{*}\Theta^{A}SQ^{*}$m; er*** Θ^{M*} | uinea] uineam $R^{*}Y^{*}$; *praem.* in X, *cf. HI*(𝔊) *et supra* | fructificabit $X\Delta^{L*}\Lambda^{L}$ | in (2°) *om.* Θ^{M*} | misit CX $\Sigma^{T}\Delta^{M}$.

7. altera] Φ^{E2}; alia Ω^{SJ*}; *om.* Φ^{E*3} | ∼ altera aquila $\Sigma^{T}\Delta^{L}$ | plumis] plurimis $\Delta^{M*}Q^{*}$ | mittens] m***tens U* | suas]

---

2. ⟨fili CAOT | ⟨propone C | ⟨et O | 3. ⟨et (1°) C | ⟨haec CATSi | ⟨aquila CAOTi | ⟨longo COT | ⟨venit CAOTSi | 4. ⟨summitatem AOT | ⟨et CAOTi | ⟨in urbem CAOTi | 5. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨ut CAOT | ⟨in (*ult.*) COT | 6. ⟨cumque CAOTi | ⟨humilis CAOTi | ⟨respicientibus i | ⟨et (1°) CAOTi | ⟨facta CAOi | ⟨et fructificavit OT | ⟨et (*ult.*) O | 7. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨et ecce CAOTi.

radices suas ad eam
palmites suos extendit ad illam
ut inrigaret eam de areolis germinis sui
8 in terra bona super aquas multas plantata est
ut faciat frondes et portet fructum
et sit in vineam grandem
9 dic haec dicit Dominus Deus
ergone prosperabitur
nonne radices eius evellet et fructum eius destringet
et siccabit omnes palmites germinis eius et arescet
et non in brachio grandi neque in populo multo ut evelleret eam radicitus
10 ecce plantata est ergone prosperabitur
nonne cum tetigerit eam ventus urens siccabitur
et in areis germinis sui arescet
11 et factum est verbum Domini ad me dicens
12 dic ad domum exasperantem
nescitis quid ista significent
dic ecce venit rex Babylonis Hierusalem
et adsumet regem et principes eius
et adducet eos ad semetipsum in Babylonem 13 et tollet de semine regni
ferietque cum eo foedus et accipiet ab eo iusiurandum

Deest Γ^{A}; *adest* i.

suos Q | suos] Δ^{M*}; suas Δ^{M2} | extendat Φ^{E} | rigaret Δ^{L} | eam (*2°*)] *cum HI*; illam Δ^{M*} $\Theta^{HGΨ^{D}}$ | areolis] aerecolis Θ^{S}; aereculis Q | germinis] Θ^{S2} (g *in ras.*) | sui] suis X.

8. in (*1°*)] *praem.* que Ω^{MSJ*}𝔞. ¶ anti. hebr. et ier. « in terra bona » *Iac.* | ∼ plantata est super aquas multas Φ^{P} | portet] faceret Θ^{A}, *cf. v.* 23 | et (*2°*)] T* *cum HI et HI*(𝔊); ut $\Pi^{L}\Phi RYT^{2}U*M\Omega$agrelbc *cum HI Ez h et* 𝔓𝔊; ∗t Θ^{M*}. ¶ hebr. et anti. « ut » *Hug.* uel « et » *Iac.* | in uinea grande Y; uineam grandem Ω^{M}.

9. dic *om.* X | deus *om.* Ω^{S*} *cum* $\mathfrak{G}^{BA'2}$ | ergo S* | radices eius] i^{2} (ces eius *in ras. brev. spat.*) | euellit Ui | fructum] *cum HI et* 𝔓; fructus $\Phi^{E2GP}RY\Psi'^{D}\Omega$agrelbc *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊; fructos Φ^{E*}. ¶ hebr. et anti. « fructus eius » uel « fructum » *Iac.* | destringet] O* M*; distringet $X\Sigma^{T}\Delta^{L2M}\Pi^{L}A*O^{2}E*TUM^{2}$ Ω^{SJ2} *edd. cum HI*; distringit $\Delta^{L*}S$; distringetur Ω^{J*} | siccauit $\Delta^{L*}\Pi^{L}O*RY$ | palmites + eius Δ^{M2} | germinens U* | eius (*3°*) *om.* O* | arescit $\Delta^{L*}O*EM*$ | brachio] *in ras.* E^{2} | grande S; gradi i | radicitus] radicibus Δ^{L*}.

10. ergone] ergo in Q | nonne — siccabitur *om.* U, *per homoeotel.* | eam *om.* Ω^{S*} | arescit $\Phi^{P}O*\Theta^{S}EQ$.

11. est *om.* Θ^{G*} | uerbum] *in ras.* Θ^{M2}.

12. exasp.] asperantem i | nescitis] nec scitis A; nec scietis O* | ista] Φ^{P2} (a *in ras.*) | significet Λ^{L*}; signa fiant X | ueniet Σ^{T}𝔢 | hierus.] *cum HI et* 𝔓; *praem.* in $X\Delta O^{2}$ $\Theta^{HAMG}E^{2}\Psi'^{D}\Omega^{MSJ*}$agrel(*sublin.* 𝔴)𝔰𝔠 *cum* $\mathfrak{G}^{A'}$. ¶ « in » *reprobat Iac., item Guill.* | et (*1°*) *om.* U | reges Δ^{L} | ad semetipso U | in bab(y)lone XRY* | ∼ in babyl. ad semet. Σ^{T}.

13. de] *praem.* et R* | regni feri et que R*; feri regni et que R^{2} | ferieque Ω^{M*}; fieretque $\Phi^{P}O*\Theta^{AM*}$ | cum eo foedus] *in ras.* C^{2}; + pepigit (it *ex* e) R^{2} | ab eo *om.* Π^{L} |

⟨palmites CAOTi | 8. ⟨in CAOTS | ⟨ut (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOTi | 9. ⟨dic CAOTSi | ⟨ergone COS | ⟨nonne CATi | ⟨et siccabit CAOTi | ⟨et non CAOTi | 10. ⟨ecce CAOTi | ⟨nonne CAOTSi | ⟨et in CAOTi | 11. ¶ et XXI. Δ^{L}; XXVI. X; XXXVI. Θ^{S}Q; XLI. [S]M; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi\Phi^{P}O\Theta^{HMG}RE$; ⟨et ATi | 12. ¶ dic (*1°*) XXXVI. A; ⟨dic (*1°*) COT | ⟨nescitis CAOTi | ⟨dic (*2°*) CAOTSi | ⟨ecce C | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et adducet CAOT | 13. ⟨et (*1°*) T | ⟨ferietque CAOTi.

sed et fortes terrae tollet [14] ut sit regnum humile et non elevetur
sed custodiat pactum eius et servet illud
[15] qui recedens ab eo misit nuntios ad Aegyptum ut daret sibi equos et populum multum
numquid prosperabitur vel consequetur salutem qui fecit haec
et qui dissolvit pactum numquid effugiet
[16] vivo ego dicit Dominus Deus
quoniam in loco regis qui constituit eum regem
cuius fecit irritum iuramentum et solvit pactum quod habebat cum eo
in medio Babylonis morietur
[17] et non in exercitu grandi neque in populo multo faciet contra eum Pharao proelium
in iactu aggeris et in extructione vallorum ut interficiat animas multas
[18] spreverat enim iuramentum ut solveret foedus
et ecce dedit manum suam
et cum omnia haec fecerit non effugiet
[19] propterea haec dicit Dominus Deus
vivo ego quoniam iuramentum quod sprevit et foedus quod praevaricatus est ponam in caput eius
[20] et expandam super eum rete meum
et conprehendetur sagena mea
et adducam eum in Babylonem

Deest Γ^{A}; *adest* i.

$\sim$ accipiet ab eo Ω^{S}arelbsc | tollet (*2°*) *om.* O*.

14. humilem $\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}$U | eleuentur E | sed + ut Q | et (*2°*)] ut Ib | seruet] *cum HI*; seruiet Σ^{T}Q*Ω^{M}*.

15. recidens U* | nun(t)ius E*U*Q | daret] Φ^{E}* *cum HI*; darent Φ^{E2}(*ut vid.*)Θ^{S}R YQ | properabitur S | uel] sed Ψ^{D}* | consequitur XΔ^{M}*ESU | salute U | dissoluet S; desoluit U | pactum] peccatum S*, *ut vid.*

16. constituet E | et soluit pactum *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | soluet E | habeat i.

17. multo — pha(rao)] *in ras. brev. spat.* Φ^{R2} | faciat Σ^{T}; facie** Θ^{M}* | contra eo X; contra eos Δ^{L} | $\sim$ pharao contra eum ET*U | proelium] T* *cum HI*; bellum Φ^{ERG} OΘ^{AMG}T$^{2}\Omega^{M}$ | et in extructione] Φ^{P2} (et in ex *in ras.*) *cum HI*; et instruc(t)ione $\Sigma^{T}\Delta^{L}$R YETU | et (*2°*) *om.* Δ^{L} | uallarum Π^{L}.

18. spreuerat] *in ras.* E^{2} | ut] et Δ^{LM}* O*; uis Q | soluerat Δ^{L}; solbero Δ^{M}* | et (*1°*) *om.* Δ^{L} | dedi U | manum] animam Λ^{L}. ¶ manum Λ^{L} | omnia *om.* T* | haec *om.* Θ^{H}*.

19. ego + ayt dominus Δ^{L} | est] et U*; * E* | poenam U | in caput] O* *cum HI* ($^{2}/_{2}$); in capite O$^{2}\Theta^{HAMG}$.

20. expandam] Φ^{R2} (*ult.* ã *in ras.*) *cum HI et* 175; extendam AQ | eum (*1°*)] eam Q | rete] i*, *ut vid.*; retem $\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}$R*Y*S*Q*i^{2} | meum] Θ^{M2} (eu *corr.*); meam Q | conpr(e)-henditur ETSU^{2} (*alt.* e *ex* i) | sagena] i*; sagina E*SU*i^{2}; sagene M*; *praem.* in XΔ^{M}* $\Pi^{L}\Phi^{R*P*}$O$^{2}\Theta^{SHAM*G2}$UMQ$\Psi^{D}\Omega^{MJ}$ agrelbsc *cum HI* ($^{2}/_{2}$), 175 *et* ⁊Θ | et (*3°*)] ut EU | eum (*2°*)] illum Σ^{T} | in babilone X |

⟨sed CAOTSi | 14. ⟨ut CAT | ⟨sed CAOTi | 15. ⟨qui (*1°*) AOT | ⟨ut CT | ⟨numquid (*1°*) CAOTSi | ⟨et (*ult.*) CAO | 16. ⟨vivo CAOTi | ⟨quoniam CAOSi | ⟨cuius CAOTi | ⟨et solvit T | ⟨in medio CAOTi | 17. ⟨et (*1°*) COTi | ⟨faciet O | ⟨in iactu CAOT | ⟨ut interficiat O | 18. ⟨spreverat CAOTi | ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOT | 19. ⟨propterea CAOTSi | ⟨vivo CAOTS | ⟨et AOT | 20. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) COTi.

et iudicabo illum ibi in praevaricatione qua despexit me
21 et omnes profugi eius cum universo agmine gladio cadent
residui autem in omnem ventum dispergentur
et scietis quia ego Dominus locutus sum
22 haec dicit Dominus Deus
et sumam ego de medulla caedri sublimis
et ponam de vertice ramorum eius
tenerum destringam et plantabo super montem excelsum et eminentem
23 in monte sublimi Israhel plantabo illud
et erumpet in germen et faciet fructum et erit in caedrum magnam
et habitabunt sub eo omnes volucres
universum volatile sub umbra frondium eius nidificabit
24 et scient omnia ligna regionis quia ego Dominus
humiliavi lignum sublime et exaltavi lignum humile
et siccavi lignum viride et frondere feci lignum aridum
ego Dominus locutus sum et feci

Deest Γ^{A}; *adest* i.

illum] T* *cum HI* (1/2); eum ΔΑΦ^{ERG}ΟΘRY $T^{2}Q\Psi^{pD}\Omega$agrelust *cum HI* (1/2, *l.* 1155: eum illic) | ibi *om.* $\Pi^{L}\Omega^{M}$ | in praeuaricationem S*i; *praem.* et X | despexit] Θ^{M*}; dispexit Δ $\Pi^{L}\Phi^{E}O\Theta^{S*M2G}$ETSUM$\Psi^{pD}$i; despexerit Ω^{M}.

21. omnes] omne $\Phi^{E*}\Theta^{A}$ | agmine] *cum HI*; + suo Ωagrelust, *cf.* 𝔎𝔊. ¶ anti. non habent « suo » *Iac.*, *item Guill.* | ∼ cadent gladio Δ^{L} *cum* 175 | omnem] om̄ S | locutus — 22. deus *om.* Δ^{M*}, *per homoeotel.*

22. deus *om.* U* *cum HI*, 175 *et* 𝔊 | et sumam] R* *cum HI et* 𝔎𝔊, *cf.* 175 *et PS-AU spe* (et accipiam); a(d)sumam AO$\Theta^{AM*\Psi^{pD}}$; **sumam Φ^{E*}; sumam Δ^{L2}(a *ex* e)R^{2} | de med.] medullam Θ^{G*}; medulla Π^{L} | sublimis + dicit dominus Δ^{L} | ramarum Θ^{H*}, *ut vid.* | teneram Δ^{L} | destringam = Λ^{L}AΦO* Θ^{SHAM}R*YTQi; defringam R^{2}; dispergam ae; distringam *cett.*; *praem.* et Y*Q, *cf.* 175.

23. in monte] Y*; in montem $\Delta^{L}Y^{2}$ EU | sublimis U | israhel *om.* Σ^{T*}; *praem.* in i | illud] Φ^{E2}(ud *in ras.*)^{R2} (*item*) *cum HI et PS-AU spe*; illum RY *cum* 175; illam Φ^{GP}. ¶ anti. « illam » scilicet « cedrum » *Guill.* ier. « illud », anti. « illam » *Iac.* | erumpat Θ^{M*}; erumpit U* | germ* O* | magnum XO*Θ^{SG*}Q | habitabant Θ^{A} | eo] M* *cum HI*; ea $\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Theta^{HAM*}ETUM^{2}\Psi^{pD}\Omega^{S}$iagrel ust *cum PS-AU spe et Rab. Mauro.* ¶ ier. « eo », anti. « ea » *Iac.* | uolucres] *cum HI et* 𝔓; + caeli i, *cf. Gn* 6, 7; *Ps* 8, 9, *etc.*; + et XΔ^{M*} $\Phi^{P}\Theta^{HAMG}M^{2}\Psi^{pD}\Omega^{M}$agrelst *cum* 175, *PS-AU spe et* 𝔊 | uolatilem $\Pi^{L}Y^{*}$; uolabile Φ^{E*} | sub (*2°*)] *in ras.* Δ^{L2} | nidificauit Π^{L}S; nidificabunt O*; nidificant T.

24. et (*1°*) — humile et] *in ras. brev. spat.* Θ^{M2} | humilaui R*, *cf. T.L.L.* VI 3, 3100, 35-49 | lignum (*1°*)] lignam Λ^{L*} | sublimem XO*R*Y*i; sub limine Θ^{S} | humilem Δ^{LM*} O*R*Y*Ψ^{pD} | et sicc.] exsiccaui $\Theta^{H}\Psi^{pD}$ | lignum (*3°*)] ***gnum Θ^{M*} | uiridem Δ^{LM*} O*R*Y* | et feci *om.* Θ^{A}S.

⟨et iudicabo O | ⟨in praevaricatione CAT | 21. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨residui CAOTi | ⟨et scietis CAOTi | 22. ¶ haec XXXVII. Θ^{S}; XLII. Ω^{M}; ⟨haec CAOTSi | ¶ et sumam XXXVII. AQ; XLII. [S]M; *Div. sine num.* C$\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{G}$RT; ⟨et sumam i | ⟨et ponam CAOTi | ⟨tenerum CAO*T | ⟨et (*3°*) i | 23. in (*1°*) CAOT | ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et erit i | ⟨et habitabunt CAOTi | ⟨universum CAOTi | 24. ⟨et (*1°*) CAOTi | ¶ humiliavi XXXVIII. AΘ^{S}Q; XLIII. SM[Ω^{M}]; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$OT; ⟨humiliavi Ci | ⟨et exaltavi COT | ⟨et siccavi CAOTi | ⟨et frondere COT | ⟨ego CAOT.

XVIII. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens
[2] quid est quod inter vos parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israhel dicentes
patres comederunt uvam acervam et dentes filiorum obstupescunt
[3] vivo ego dicit Dominus Deus si erit vobis ultra parabola haec in proverbium in Israhel
[4] ecce omnes animae meae sunt ut anima patris ita et anima fili mea est
anima quae peccaverit ipsa morietur
[5] et vir si fuerit iustus et fecerit iudicium et iustitiam
[6] in montibus non comederit et oculos suos non levaverit ad idola domus Israhel
et uxorem proximi sui non violaverit
et ad mulierem menstruatam non accesserit
[7] et hominem non contristaverit
pignus debitori reddiderit per vim nihil rapuerit
panem suum esurienti dederit
et nudum operuerit vestimento
[8] ad usuram non commodaverit
et amplius non acceperit

Deest Γ^{A}; *adsunt* i 57 (*a v.* 1), τ^{68} (*a v.* 1) ^{71} (*a v.* 2), *M-Bo* (*a v.* 1), *Berg* (*item*).

XVIII. 1. factus est sermo] *cum HI*, 175 *et* 176; factum est sermo Π^{L} *cum* 57; factum est uerbum Δ^{L}E *cum M-Bo et DIDa, cf.* 1, 3; 3, 16, *etc.* | sermo dom.] *in ras. brev. spat.* i^{2}.

2. quid] *praem.* fili hominis X *cum HI* (𝔊), τ^{68}, 175, 176, *AU Jul im et* 𝔊 | parabola Π^{L} | uertitis] *cum HI*; uirtitis i^{2} (*alt.* i *ex* u); uertetis EU; uertistis Δ^{L}RY*, *cf.* 57 (uertestes); uertitur Δ^{M}* *cum* τ^{68} | istum U* | in terram Π^{L} *cum M-A* ($^{2}/_{2}$) | comederunt] *cum HI* ($^{2}/_{2}$), 57 *et* $\tau^{68\ 71}$; comedunt Λ^{L}*; manducaberunt Δ^{L} *cum* 175, 176, *JUL-E fi et AU ench* | uuam] ** R* | **dentes Φ^{G} | obstupescent X *cum GR-M Jb* ($^{1}/_{2}$) *et* $\tau^{68\ 71}$; obst(i)puerunt AΦ^{E}*(*ut vid.*)^{RG}OΘ^{SAM}*E*TU QΩ^{J}gr *cum HI* ($^{2}/_{2}$), *GR-M Jb* ($^{1}/_{2}$), 57, 175, 176 *et* 𝔊, *cf. Ier* 31, 29.

3. deus] *cum* 57, *M-Bo*, τ^{71} *et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* XΔ^{M2} *cum HI Ez Jr So*, τ^{68}, 175, 176 *et* 𝔊 | uobis *om.* S *cum PEL ind et* 𝔊 | ∼ ultra uobis Ω^{MS}agrelust | parabola] *cum HI*; fabula S | ∼ hec parabola Ω^{M} *cum HI Jr So et PEL ind* | in (2°)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L} *cum* 57 *et* τ^{71}.

4. ecce] *cum HI et* 𝔓𝔊; et ecce AO | meae] mea (*ex* mee) Δ^{M2} | anima (1°)] anime Θ^{A} | et *om.* Δ^{L} *cum HI*(𝔊) *et* τ^{71} | fili* Φ^{E}* | mea] meae Θ^{A}*, *cf.* 𝔊.

6. montibus] ****bus Θ^{A}* | leuauerit] *cum HI et* 57; eleuauerit ETU *cum M-Bo* | idola] Θ^{M2} (id *in ras.*); idulam E* | domui T* | uxorem] *praem.* ad Δ^{M} | uiolauerit — non (4°) *om.* Δ^{M}*, *per homeotel.*

7. et (1°) *om.* Ω^{M} | homine U | tristauerit Π^{L} | redderit Δ^{M} | per — rapuerit *om.* Δ^{M}*, *per homoeotel.* | uim] uiam Ω^{S}i | nihil] *cum HI*; non E*, *ut vid., cum HI*(𝔊) | esurientem Θ^{S}*E*(*ut vid.*)U* | operuit Q*; ****** Φ^{P}* | ∼ uest. oper. Π^{L}AOΘ^{AM} Ω^{SJ}*.

8. ad] *cum* 57, *AU spe*, $\tau^{68\ 71}$ *et* 𝔓; et ad $\Pi^{L}\Theta^{S}$RYQ *cum HI* ($^{2}/_{2}$), *cf.* 175, 176 *et* 𝔊 | commod.] commendauerit Θ^{S} *cum M-Bo* |

XVIII. 1. ¶ et XVIII. Ω^{SJ}; XVIIII. U; XXII. $\Delta^{L}\Phi^{E}$; XXVII. X; XXXVIIII. A Θ^{S}Q; XLIIII. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{P}O\Theta^{MG}$RYET; ⟨et i | 2. ⟨quid CAOTi | ⟨in terra Ai | ⟨patres CAOT | ⟨et Oi | 3. ⟨vivo CAOTSi | ⟨si CA | 4. ⟨ecce CAOTi | ⟨ut CATi | ⟨anima (*ult.*) COTSi | 5. ⟨et (1°) CAOTSi | 6. ⟨in CAOT | ⟨et (1°) CAT | ⟨et (2°) CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 7. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨pignus CAOTi | ⟨per vim OTi | ⟨panem CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 8. ⟨ad CAOTS | ⟨et (1°) CAOT.

ab iniquitate averterit manum suam
iudicium verum fecerit inter virum et virum
9 in praeceptis meis ambulaverit et iudicia mea custodierit ut faciat veritatem
hic iustus est vita vivet ait Dominus Deus
10 quod si genuerit filium latronem effundentem sanguinem
et fecerit unum de istis
11 et haec quidem omnia non facientem
sed in montibus comedentem
et uxorem proximi sui polluentem
12 egenum et pauperem contristantem
rapientem rapinas
pignus non reddentem
et ad idola levantem oculos suos
abominationem facientem
13 ad usuram dantem et amplius accipientem
numquid vivet non vivet
cum universa detestanda haec fecerit morte morietur
sanguis eius in ipso erit
14 quod si genuerit filium qui videns omnia peccata patris sui quae fecit
timuerit et non fecerit simile eis
15 super montes non comederit et

Deest Γ^{A}; *adsunt* i 57, τ^{68} (*usque ad v.* 9, deus) ^{71}, *M-Bo* (*usque ad v.* 9, deus), *Berg* (*item*).

ab] *cum HI*, 57, τ^{68} ^{71} *et* 𝔓; *praem.* et ET U *cum* 175, 176 *et* 𝔊 | auerteret S *cum* 57; auertit EU *cum* 175 *et* 176 | manum] *cum HI et* 𝔓𝔊; animam Σ^{T*} | ∼ manum suam auert. AOΘ^{A} *cum* τ^{68} | iudicium] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et agrel(*sublin.* w)st *cum* $\mathfrak{G}^{L''}$. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « et » *Iac.* | uerum *om.* Π^{L} | ∼ inter uirum fec. AO | et uirum *om.* Q.

9. in] *cum HI et* 𝔓; et in $\Omega^{SJ}$are *cum* τ^{71}, 175, 176 *et* $\mathfrak{G}^{L''}$, *cf.* 𝔊. ¶ hebr. ier. et anti. non habent « et » *Iac.* | ambul.] *praem.* *** X | indicia w | mea *om.* T* | faciet a; fac***** Δ^{L*} | uita uiuet *om.* Θ^{S}Q | uiuet] *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; uiuit ETU *cum* 57, *M-Bo et* τ^{71}.

10. genuerit filium] *in ras. brev. spat.* M^{2} | generaberit Σ^{T} | effundentem] *cum HI*, 57, τ^{71} *et* 𝔓𝔊; et fundentem RYM*Ω^{S}; et effundentem E *cum AU spe* | fecerit] Δ^{M*}; efecerit Δ^{M2}.

11. ∼ omnia quidem Θ^{A} | in mont.] *in ras.* Θ^{M2}; in omnibus U* | uxorem] *praem.* in Δ^{M2} | sui] ** Φ^{P*} | ∼ sui prox. Δ^{L} | polluentem — 15. proximi sui *om.* S*, *per homoeotel.*

12. *tot. v. om.* S* | contrist.] *praem.* non Y* | rapientes Π^{L} | et (*2°*) *om.* Ω^{S} *cum* τ^{71} | ad idola] E*; ad idolam E^{2}i | leuante EU | abomin.] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et X | faciente U.

13. *tot. v. om.* S* | uiuet (*1°*)] *cum HI*; uiuit $\Delta^{L}\Phi^{P*}S^{2}$U *cum* 57 | non uiuet] *cum HI*; non uiuit U *cum* 57; *om.* S^{2}i | cum + enim Q | destanda X | haec *om.* Ω^{S*} | ∼ haec detestanda Ω^{MJ}arelwst.

14. *tot. v. om.* S* | uidens] *cum HI*; uiderit S^{2}, *cf.* 175 *et* 176 (et uiderit) *cum* 𝔓𝔊 | fecit] fecerit Ω^{M} | timuerit] Φ^{E3}; timuerunt Φ^{E*}; et timuerit Φ^{E2}, *cf.* 175, 176 *et* 𝔓𝔊 | fecerit] fecit Θ^{S}; feceris Θ^{A} | similia S^{2} | ei U; eius i.

15. super — sui *om.* S* | montem Δ^{L}

⟨ab CAOT | ⟨iudicium CAOTi | 9. ⟨in CAOTSi | ⟨et OT | ⟨hic CAOTSi | 10. ¶ quod *Div. sine num.* Φ^{RG}; ⟨quod CAOTSi | ⟨et CAOi | 11. ⟨et (*1°*) CAOi | ⟨sed CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOT | 12. ⟨egenum CAOT | ⟨rapientem CAOTi | ⟨pignus CAOi | ⟨et (*ult.*) CAOTSi | ⟨abominationem CAOTi | 13. ⟨ad CAOTS | ⟨et AO | ⟨numquid CAO | ⟨non C | ⟨cum CAOT | ⟨sanguis CAO | 14. ⟨quod CAOTSi | ⟨qui CO | ⟨timuerit CAOT | 15. ⟨super CA OTSi | ⟨et (*1°*) COTi.

oculos suos non levaverit ad idola domus Israhel
et uxorem proximi sui non violaverit
16 et virum non contristaverit
pignus non retinuerit
et rapinam non rapuerit
panem suum esurienti dederit et nudum operuerit vestimento
17 a pauperis iniuria averterit manum suam
usuram et superabundantiam non acceperit
iudicia mea fecerit
in praeceptis meis ambulaverit
hic non morietur in iniquitate patris sui sed vita vivet
18 pater eius quia calumniatus est et vim fecit fratri et malum operatus est in medio populi sui
ecce mortuus est in iniquitate sua
19 et dicitis quare non portavit filius iniquitatem patris
videlicet quia filius iudicium et iustitiam operatus est
omnia praecepta mea custodivit et fecit illa vita vivet
20 anima quae peccaverit ipsa morietur
filius non portabit iniquitatem patris
et pater non portabit iniquitatem fili

Deest Γ^{A}; *adsunt* i 57, τ^{68} (*a v.* 20) ^{71}, *Berg* (*a v.* 20).

Φ^{E*}(*ut vid.*)^{RGP} | suos *om.* Δ^{L} | idolam E | domui T* | uxore U | non uiol.] nolauerit Λ^{L*}.

16. retinuerit — 17. iudicia] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | retin.] t(e)nuerit ESU | et (*2°*) — rapuerit *om.* T*, *per homoeotel.* | rapina X | panem] *praem.* et Δ^{M2} | esurientem i | ∼ uest. oper. $AO\Theta^{AM}\Omega^{S}$.

17. a — ini(quitate)] *in ras. brev. spat.* Θ^{G2} | a] *cum HI et* 𝔓; et a Δ^{L} *cum* 175, 176 *et* 𝔊 | pauperis] Δ^{M*}; paupere Δ^{M2} | iniuriam CR*Y*E*U | auertit Ψ^{D} *cum* 175 *et* 176 | manum] *cum HI et* 𝔓𝔊; animam Σ^{T*}, *ut vid.* | ∼ manum suam auert. $AOE^{2}\Psi^{D}$ | usura Ψ^{D}; *praem.* ad Δ^{L} | iudicia] *praem.* et Ωaɛ. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « et » *Iac.* | in (*1°*)] *cum HI,* 57 *et* 𝔓; et in E*(*ut vid.*)TSUΨ^{D}ɾɛ *cum AU spe,* 176 *et* 𝔊 | in (*2°*)] *cum HI, AU spe,* 57 *et* τ^{71}; *om.* $\Pi^{L}\Theta^{A}$Y* E*U*Q | uita *om.* Π^{L} | uiuit EU*i *cum* 176.

18. pater] Φ^{E2} (p *in ras.*); patris Δ^{L}; pa**** E* | quia] *cum HI* (= *cod. P*), 57 *et* 𝔓; qui $\Delta^{L}\Phi^{R*P*}$(*ut vid.*)Θ^{M*}RYT† | est (*1°*)] es U | et (*1°*) — op. est *om.* Ψ^{D}, *per homoeotel.* | et (*1°*) *om.* S | fecit] Φ^{E2}(it *in* ras.)Y* *cum HI, AU spe et* 57; facit Y^{2}; fecerit $X\Sigma^{T}\Omega^{MS*}$ *cum AU spe* (*cod. R*) *et* 176 | fratri] patri U† | est (*2°*) *om.* Ω^{M} | sui *om.* Θ^{H}† | in (*2°*)] *cum HI, AU spe et* 57; *om.* C†.

19. dicetis U *cum* 176 *et* 𝔊 | portauit] O* *cum HI* (²/₂), *AU spe,* 57 *et* 𝔓𝔊; portabit $X\Sigma^{T}\Delta\Phi O^{2}\Theta Q\Omega^{J}$agrelbs *cum Rab. Mauro, cf. v.* 20; portat Ω^{S}. ¶ ier. et anti. « portabit » *Iac.* | filius (*1°*) *om.* Q* | patris] *cum HI,* 57 *et* 𝔓𝔊; patri Π^{L}; *praem.* **** U*; + sui $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi^{E2}$O *cum* $\mathfrak{G}^{codd.}$ | quia] qui S | et iust.] iustitia Ψ^{D} | et fecit illa *om.* RY | uita *om.* S*; *praem.* et Ω^{S} | uiuit U* *cum* 57 | ∼ uiuet uita relbsc.

20. anima — morietur *om.* Δ^{M*} | anima] *praem.* haec dicit dominus Q | morietur] *cum HI et* 𝔓𝔊; punietur Σ^{T} *cum OPT Par et PS-AM fi* | portabit (*1°*)] *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; portauit $\Delta^{L}\Pi^{L}$O*RYE*SU *cum AU spe* (*codd. MP*C*) *et* 57, *cf. v.* 19 | pater] patrem Δ^{L} | portabit (*2°*)] *cum AU spe et* 𝔓𝔊; portauit $\Delta^{L}\Pi^{L}$O*RYESUi *cum AU spe*

⟨et (*ult.*) CAOTSi | 16. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨pignus CAOi | ⟨et (*2°*) CAOi | ⟨panem CAOTi | ⟨et (*ult.*) AOT | 17. ⟨a CAOTi | ⟨usuram CAOTSi | ⟨iudicia CAOTi | ⟨in praeceptis CAOi | ⟨hic CAOTi | 18. ⟨pater CAOTi | ⟨et (*2°*) CAT | ⟨ecce CAOTi | 19. ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨videlicet CAOTSi | ⟨omnia CAOT | ⟨vita A | 20. ⟨anima CAOTi | ⟨filius CAOTi | ⟨et pater CAOTi.

iustitia iusti super eum erit
et impietas impii erit super eum
21 si autem impius egerit paenitentiam ab omnibus peccatis suis quae operatus est
et custodierit universa praecepta mea
et fecerit iudicium et iustitiam vita vivet non morietur
22 omnium iniquitatum eius quas operatus est non recordabor
in iustitia sua quam operatus est vivet
23 numquid voluntatis meae est mors impii dicit Dominus Deus
et non ut convertatur a viis suis et vivat
24 si autem averterit se iustus a iustitia sua
et fecerit iniquitatem secundum omnes abominationes quas operari solet impius numquid vivet
omnes iustitiae eius quas fecerat non recordabuntur
in praevaricatione qua praevaricatus est et in peccato suo quod peccavit in ipsis morietur
25 et dixistis non est aequa via Domini

Deest Γ^{A}; *adsunt* i 57 (*usque ad v.* 21, morietur), $\tau^{68\ 71}$ (*usque ad* 20, eum, *2°*), *Berg.*

(*codd. MP*C*) *et* 57, *cf. v.* 19 | et (*2°*) — eum (*2°*) *om.* Ω^{J*} | impii] Φ^{E2} (*ult.* i *in ras.*) | ∼ super eum erit $\Sigma^{T}\Delta^{L}AOE\Omega^{MS}$ *cum AU spe et* 𝔊𝔊, *cf. supra.*

21. peccatis] *cum HI et* τ^{68}; iniquitatibus EU *cum* 176 *et PS-AU spe, cf. v.* 22 | quae] quibus $\Theta^{S}Q$, *cf.* 𝔊 | uniuersa] *cum HI, AU spe,* 57 *et* τ^{68}; omnia $\Delta^{L}\Lambda^{L}\Phi^{P}\Omega^{SJ}$ arelust *cum PS-AU spe et* 176, *cf. v.* 19; *om.* Q | et (*2°*) — iustitiam *om.* Δ^{M*} | iustitiam + in terra Ω^{M}, *cf. Ier* 23, 5 *et* 33, 15 | uiuet] *cum HI et* 𝔊𝔊; uiuit U*i *cum* 57, *Berg et* 176 | non = $X\Delta^{M}\Lambda^{L}A\Theta^{S}RYS\mathfrak{w}$(et *sublin.*)$\mathfrak{m}$ *cum AU spe* (*cod. S*), 57 *et* 𝔊𝔊; et non *cett. cum HI, AU spe,* 176, *etc., cf. v.* 28.

22. omnia O*, *ut vid.* | qua Θ^{A*} | non — est (*2°*) *om.* Q*, *per homoeotel.* | recordabo Δ^{L} | ∼ in sua iustitia $C\Sigma^{T}\Delta^{L}$i *cum PS-AU spe, cf. HI in expos.,* 176 (in suam iustitiam) *et Ps Ro* 30, 2 (in tua iustitia).

23. uoluntati ET | mea Δ^{M*}; me Δ^{L*} | est *om.* E* *cum Berg* | deus] Δ^{M2} *cum HI, AU spe et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* $X\Delta^{M*3}\Phi^{P*}$(*ut vid.*)i *cum HI in expos.,* τ^{68}, *Berg,* 176 *et* 𝔊 | ut] *cum HI et* 176; *om.* Δ^{L*}E | conuertatur] *cum HI, AU spe et* τ^{68}; conuertantur U *cum S-L*; reuertatur Δ^{L} *cum HI Mi, PS-CY Vig et AMst 2 Cor, cf.* 𝔊 *et* 33, 11; corruatur Π^{L} | uiuet Φ^{P}, *cf.* 𝔊𝔊; uiuant U* *cum S-L.*

24. iniquitatem] *cum HI, AU spe,* τ^{68}, 176 *et* 𝔊𝔊, *cf.* 33, 18; iniquitates RY *cum AU Jul im* | omnes (*1°*)] *cum HI, AU spe,* τ^{68}, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* X *cum AU spe* (*cod. P**) | quas (*1°*)] suas U*; suas quas $O^{*}\Omega^{MSJ*}$, *cf.* 33, 29. ¶ hebr. et anti. non habent « suas » *Iac.* | operare S* *cum AU spe* (*codd. MP*) | iustitiae] iustitias $\Delta^{M}\Phi^{E*R*G}\Psi^{D}$ | eius] Θ^{M2} (*in ras.*) *cum HI,* τ^{68} *et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{L} | fecerat] Δ^{M*} *cum HI, AU spe et* τ^{68}; fecerit $\Delta^{M2}\Phi^{E}$, *cf. supra*; fęcit Π^{L} *cum AU spe* (*cod. S*) *et* 𝔊 | record.] rep(u)tabuntur E*TU | qua] quam T | et (*2°*)] *cum HI, AU spe,* τ^{68}, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* ET*S*U* | quod] *cum AU spe,* τ^{68} *et Berg*; quo X *cum HI, cf.* 𝔊 | ipsis] *cum AU spe,* τ^{68}, 176 *et* 𝔊𝔊; ipso Π^{L}Mi *cum HI.*

25. est (*1°*)] et Φ^{E*}, *ut vid.* | aequa + *

⟨iustitia CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 21. ¶ si XXVIII. X; XL. $A\Theta^{S}Q$; XLV. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$OR; ⟨si CTi | ⟨ab AT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et fecerit CAOT | ⟨vita CATi 22. ⟨omnium CAOSi | ⟨in CAOTi | 23. ¶ numquid XX. U; ⟨numquid CAOTSi | ⟨et (*1°*) CAOTi | 24. ¶ si XLVI. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Phi^{P}$R; ⟨si CAOTi | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨quas OT | ⟨numquid CA | ⟨omnes (*2°*) CAOTi | ⟨in praevaricatione CAOTi | ⟨et in OT | 25. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* O; ⟨et (*1°*) CATi | ⟨non est C.

audite domus Israhel
numquid via mea non est aequa et non magis viae vestrae pravae sunt
26 cum enim averterit se iustus a iustitia sua et fecerit iniquitatem morietur in eis
in iniustitia quam operatus est morietur
27 et cum averterit se impius ab impietate sua quam operatus est
et fecerit iudicium et iustitiam ipse animam suam vivificabit
28 considerans enim et avertens se ab omnibus iniquitatibus suis quas operatus est
vita vivet et non morietur
29 et dicunt filii Israhel non est aequa via Domini
numquid viae meae non sunt aequae domus Israhel
et non magis viae vestrae pravae
30 idcirco unumquemque iuxta vias suas iudicabo domus Israhel ait Dominus Deus
convertimini et agite paenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris
et non erit vobis in ruinam iniquitas
31 proicite a vobis omnes praevaricationes vestras in quibus praevaricati estis
et facite vobis cor novum et spiritum novum

Deest Γ^{A}; *adsunt* i τ^{68} (*usque ad v.* 25, sunt, *et a v.* 30), *Berg* (*usque ad v.* 28, morietur).

Φ^{EP} | audite] *cum HI et AU spe*; + ergo $\Delta^{M}\Omega$ arelust *cum* τ^{68} *et* 𝔙𝔊, *cf. Is* 7, 13 | non (*3°*) *om.* S*.

26. iniquitate TU; + morte E*, *cf. v.* 13 | eis ¶ hebr. et anti. « eis » *Hug.* ał « illis » *Iac.* | in iniustitia] *cum AU spe et* 𝔙𝔊, *cf. HI* (in iniquitate) *et* 176 (in suo delicto); iniustitia $C\Phi^{G}\Theta^{M}$*Y* *cum AU spe* (*codd. MC*) *et Berg*; in iniustitiam i; et iniustitia S*; *praem.* et Δ^{L} | quam] *cum HI et AU spe*; qua Θ^{S}, *cf.* 𝔊; quae U^{2}; sua quam Φ^{E}*(*ut vid.*)^{P}*(*ut vid.*)$S\Psi^{D}\Omega^{M}$ *cum Berg et* 𝔙; sua qua Q *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$; sua U* | operatu***est E*.

27. quam] *cum HI et* 176; qua Θ^{S}Q, *cf.* 𝔊 | ipse] et ipse Ω^{J} | uiuificabit] *cum AU spe* (*codd. RS*) *et* 𝔙; uiuificauit $C\Pi^{L}$RYETSU Ω^{M}i *cum HI, AU spe* (*codd. MPC*) *et* 𝔊; liberabit Q, *cf.* 3, 19. 21, *etc.*

28. aduertens U; uertens Δ^{L} | suis] *cum HI, AU spe,* 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* A | quas] quam $C\Theta^{M}$* | uiuet] *cum HI*; uiuit U*i | et (*2°*)] *cum HI et* 176; *om.* X *cum* 𝔙𝔊, *cf. v.* 21.

29. uiae (*1°*) — aequae] *cum HI, AU spe et* 𝔙; uia mea non est aequa RY *cum* 176 (uia mea non dirigit) *et* 𝔊, *cf. v.* 25 | prauae] *cum HI et AU spe*; + sunt $\Theta^{S}U\Psi^{D}$, *cf. v.* 25.

30. unumquemque] *cum AU spe,* τ^{68}, 176 *et* 𝔙𝔊; unum quem Ω^{M}; + uestrum $C\Sigma^{T}\Delta^{L}$ *cum HI et AU Jul im* | suas] *cum HI, AU spe et* 𝔙𝔊; *om.* Φ^{P} | iudicabo] *cum HI, AU spe et* τ^{68}; + de uobis X, *cf.* 𝔙𝔊 *et* uestrum *supra in apparatu* | conuertemini Φ^{RG} | uobis *om.* Π^{L} | in ruinam] *cum HI, AU spe et* 𝔊; in ruina $\Delta\Theta^{S}E^{2}TUQ$ *cum AU spe* (*codd. MP*) *et* τ^{68}; ruina E* | iniquitas] *cum HI, AU spe et* 𝔙; iniquitatis $A\Phi^{P}$ *cum AU spe* (*cod. P**), τ^{68}, 176, *PS-AU spe et* 𝔊.

31. praeuar.] iniquitates ae *cum FU Mon, cf. v.* 30 | nouum (*1°*)] *in ras.* Φ^{E2} | et spir. nouum *om.* Ω^{S}*, *per homoeotel.* |

¶ audite XLVII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨audite AOTi | ⟨numquid CAO | ⟨et non CAT | 26. ⟨cum CAOTi | ⟨et CAT | ⟨in iniustitia CAOTi | 27. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et fecerit CAO | ⟨ipse CAi | 28. ⟨considerans CAOTi | ⟨vita CAOi | 29. ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨numquid CAOTSi | ⟨et non CAOTi | 30. ⟨idcirco CAOTSi | ¶ convertimini XLI. $A\Theta^{S}Q$; XLVIII. SM; *Div. sine num.* $CX\Lambda^{L}\Pi^{L}O\Theta^{HA}T$; ⟨convertimini i | ⟨et non CAOTi | 31. ⟨proicite CAOTSi | ⟨in quibus A | ⟨et (*1°*) CAOTi.

et quare morimini domus Israhel
32 quia nolo mortem morientis dicit Dominus Deus
revertimini et vivite
XIX. 1 et tu adsume planctum super principes Israhel 2 et dices
quare mater tua leaena inter leones cubavit
in medio leunculorum enutrivit catulos suos
3 et eduxit unum de leunculis suis
leo factus est et didicit capere praedam hominemque comedere
4 et audierunt de eo gentes et non absque vulneribus suis ceperunt eum
et adduxerunt eum in catenis in terram Aegypti
5 quae cum vidisset quoniam infirmata est et periit expectatio eius
tulit unum de leunculis suis leonem constituit eum
6 qui incedebat inter leones
et factus est leo didicit praedam

Deest Γ^{A}; *adsunt* i τ^{68} (*usque ad v.* 32, vivite).

morimini = CAOΘ^{M2} *cum* 𝔊, *cf. FU Mon*; moriemini Θ^{M*} (*ut vid.*) *cett. cum HI Ez ep, AU spe,* τ^{68}, *PS-AU spe,* 176 *et* 𝔓𝔊 | ~ domus isr. moriemini RY.

32. morientis] *cum HI Ez* (*codd. R*^{A}*W et edd. ant.*) *Ecl, AU spe, AMst 2 Cor,* τ^{68}, *CY pat lap et* 176; peccatoris morientis *HI* (= *cod. P sol.*). ¶ peccatoris M *cum HI ep Am, AU spe* (*cod. C*), *CAr Ps* (3/3), *BEN-N, etc., ex* 33, 11 *sec. antiq. vers.* | dicit] *praem.* se(d) ut conuertatur (-tantur S*) et uiuat (-ant S*) Φ^{P}SM*Ω^{SJ} *cum CAr Ps* (3/3), *GR-M ep, BEN-N, etc., ex* 33, 11. ¶ non sequitur de textu hoc « set ut conuertatur et uiuat » *Guill., item Iac.* | reuertemini Φ^{R*G} | uiu.] uenite Q.

XIX. 1. tu] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; + fili (h)ominis $\Delta\Phi^{P}\Theta^{HAMG}E^{2}\Psi^{'D}\Omega$ae(filii)s *cum* $\mathfrak{G}^{A''}$, *cf.* 37, 16. ¶ hebr. et anti. « tu » *Hug. et Guill.* « fili hominis » *reprobat Iac.* | planctum] Ω^{S} (p *corr.*) | israhel] eius $\Psi^{'D}$.

2. et dicens Ω^{J*}, *ut vid.*; dicens Π^{L} | leaena *om.* Θ^{S}† | cubabit X$\Sigma^{T}\Delta^{M}$M*; cubat Δ^{L} | le(u)ncularum Δ^{L}i*(*ut vid.*); leuncorum U* | enutriuit] Δ^{M*}(-bit) *cum HI Ez Is et* 𝔓𝔊; nutriuit C$\Sigma^{T}\Delta^{L}$; et nutriuit $\Psi^{'D}$; et enutribit Δ^{M2} | suis X.

3. eduxit + ioachaz Δ^{L2} (ch *ex* c), *cf. HI in expos., l.* 747 | leo] Φ^{E*} *cum HI et* 𝔓𝔊; et leo $\Phi^{E2}\Omega^{S}$st *cum* 176 | est] *in ras.* Φ^{P2} | did.] dicit U* | hominemque] U* *cum HI et* 𝔓; hominesque $U^{2}\Omega^{J}$, *cf.* 176 (homines) *et* 𝔊; *praem.* hominem Δ^{M*}; *praem.* homines Δ^{L}.

4. de *om.* Δ^{L*} | non] nunc Δ^{L} | ceperunt] *cum HI*; susceperunt Ω^{SJ*} | addux.] *cum HI et* 176; deduxerunt X | eum (2°)] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* $\Psi^{'D}$ | in terram] *cum HI* (1/2), 176 *et* 𝔓𝔊; in terra X$\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}$ET SUQ$\Psi^{'D}$ia *cum HI* (1/2) *et HI*(𝔊).

5. uidisse** Σ^{T*} | quoniam infirmata] *in ras.* E^{2}; quod inf. $\Psi^{'D}$ | et] *cum HI,* 176 *et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Θ^{M*}, *cf.* 𝔓𝔊 | tulit] *praem.* et Θ^{S} *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | leonem] Φ^{E*} *cum HI et* 𝔓𝔊; leonemque Ω^{S}; et leonem $\Delta^{L}\Phi^{E2}$ | const.] *praem.* et Δ^{M} *cum* 176 | eum] *cum HI et* 176; illum Σ^{T}.

6. incedebat] U*; incidebat Π^{L}Q*; incendebat U^{2}; intercedebat Δ^{M*} | didicit] *in ras. brev. spat.* E^{2} *cum HI*; *praem.* et XΔ^{M2}

〈et (*ult.*) COTi | 32. 〈quia CAOTi | 〈revertimini CAOTS.

XIX. 1. ¶ et XIX. Ω^{SJ}; XXIII. Φ^{E}; XXVIIII. X; XLII. AΘ^{S}Q; XLVIII. Ω^{M}; *Div. sine num.* C$\Lambda^{L}\Phi^{P}$RY; 〈et OTSi | 2. 〈et S | ¶ quare *Div. sine num.* Φ^{RG}; 〈quare CAOTS | 〈in medio CAOTi | 3. 〈et (1°) CAOTi | 〈leo CAOi | 4. 〈et (1°) CAOTSi | 〈et (*ult.*) CAOTi | 5. 〈quae CAOTi | 〈tulit CAOTi | 〈leonem CA | | 6. 〈qui CAOT | ¶ et (1°) XLVIIII. SM; *Div. sine num.* Π^{L}O; 〈et (1°) CATi.

capere et homines devorare
7 didicit viduas facere et civitates eorum in desertum adducere
et desolata est terra et plenitudo eius a voce rugitus illius
8 et convenerunt adversum eum gentes undique de provinciis
et expanderunt super eum rete suum
in vulneribus earum captus est
9 et miserunt eum in caveam in catenis
adduxerunt eum ad regem Babylonis
miseruntque eum in carcerem ne audiretur vox eius ultra super montes Israhel
10 mater tua quasi vinea in sanguine tuo super aquam plantata
fructus eius et frondes eius creverunt ex aquis multis
11 et factae sunt ei virgae solidae in sceptra dominantium
et exaltata est statura eius inter frondes
et vidit altitudinem suam in multitudine palmitum suorum
12 et evulsa est in ira in terramque proiecta
et ventus urens siccavit fructum eius
marcuerunt et arefactae sunt virgae roboris eius ignis comedit eam

---

Deest Γ^{A}; *adest* i.

Ωiarelυst *cum HI*(𝔊), 176 *et* 𝔓𝔊, *cf. v.* 3; + facere Δ^{M} | et (*2°*) *om.* Θ^{M*} | homines] *cum HI,* 176 *et* 𝔊; hominem $\Sigma^{T}\Phi^{E}\Theta^{G*}Y*$ *cum* 𝔓, *cf. v.* 3 | deuorare] Σ^{T*} *cum HI*; uorare E*; decorare Σ^{T2}.

7. et (*1°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; ***et Θ^{M}; *om.* E* | eorum] *cum HI,* 176 *et* 𝔓; earum Ψ^{D}ae | est] *scr.* es $\Delta^{L}\Theta^{M*}$ | a *om.* Θ^{A*}.

8. aduersum] Ω^{J*}; aduersus $X\Pi^{L}\Phi\Theta^{SG}MQ\Omega^{MSJ2}$agrelυst *cum HI* | de *om.* Δ^{M*} | prouinc. + suis Ω^{M} | retem suum $\Delta^{M}\Theta^{S}Q*$; rete suo E*U; retes suos S, *cf.* 176 (retia sua) *et* 𝔊 | in] *in ras.* S* | earum] Φ^{E*} *cum HI*; eorum $\Lambda^{L*}\Phi^{E2}\Theta^{SH*AM*}Q$ | est] *cum HI et* 176; erit O.

9. et ¶ ier. et anti. non habent « et », hebr. habet *Iac.* (*sic*; *ad* adduxerunt *referendum*) | eum (*1°*) *om.* i* | in ca(u)ea XRYET *cum* 176 *et* 𝔊; hic auia U; + et $O\Theta^{HAMG}\Psi^{D}$ *cum* 176 *et* 𝔊 | addux.] M*, *cf.* 176 (uenit) *et* 𝔊; adduxeruntque Ω^{MSJ*}; et adduxerunt $\Theta^{S}UM^{2}\Omega^{J2}$g *cum HI et* 𝔓𝔊$^{L''}$, *cf. Iac. supra* | et miseruntque U^{2}; et miserunt U* | in carcerem] *cum HI, cf.* 176 (in custodiam) *et* 𝔊; in carcere XETUΨ^{D} | audiret Φ^{E} | supra Θ^{A} | montem Q.

10. tuo] *cum HI et* 𝔓; suo $\Theta^{S}Q$ | super aqua E*TU | plantata] *cum HI et* 176; + est Ω^{MSJ*}arelυst | fructus eius] fructusque U; + ******* Δ^{M*} | eius (*2°*) *om.* E*.

11. factae sunt] Δ^{M*}(-te); facta sunt Δ^{M2}, *cf.* 176 (facta est) *et* 𝔊 | ei uirgae] *cum HI et* 𝔓, *cf.* 176 *et* 𝔊; uirgae eius Π^{L}; uirge $Q*\Omega^{M}$ | in sceptro T | est *om.* E | stature Q | inter] *cum* 𝔓𝔊; super X | in multitudinem $\Delta^{L}R*YE*TS^{2}$(e *ex* u)Ψ^{D} *cum HI et* 176 | palmitum ¶ uel frondium Σ^{T}.

12. auulsa Ω^{M} | in ira] *cum HI et* 176; in iram $A\Phi^{E*RGP}O\Theta^{AM*G}\Omega^{M}$; ira S^{2}; iram S*; *om.* Q* | in terramque] S*, *ut vid., cum HI*; in terraque X; in terra S^{2} | proiecta + est $\Delta^{M*}\Omega^{MJ}$ *cum* 176. ¶ *reprobat* « est » *Iac.* | siccabit $X\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}S*MQ*$(*ut vid.*) | fructus $X\Omega^{M}$ *cum HI* ($^{2}/_{3}$) | emarcuerunt Δ^{L} | uirgae] Δ^{M*}(-ge) *cum HI*; uirga Δ^{M2} *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | ignis] *cum HI et* 𝔓𝔊; ignisque $\Theta^{S}Q$; et ignis E*TU *cum* 176 | comedit] *cum HI et* 𝔓𝔊; comedet A*, *ut vid.*

---

7. ⟨didicit CAOTSi | ⟨et desolata CAOTi | 8. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨in CAOT | 9. ⟨et CAOTi | ⟨adduxerunt CAOT | ⟨miseruntque CAOTi | ⟨ne CAT | 10. ¶ mater *Div. sine num.* T; ⟨mater CAOSi | ⟨fructus CAOTSi | 11. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨et (*3°*) CAOTi | 12. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨marcuerunt CAOTi | ⟨ignis COTi.

13 et nunc transplantata est in desertum
in terra invia et sitienti
14 et egressus est ignis de virga ramorum eius qui fructum eius comedit
et non fuit in ea virga fortis sceptrum dominantium
planctus est et erit in planctum
XX. 1 et factum est in anno septimo in quinto in decima mensis
venerunt viri de senioribus Israhel ut interrogarent Dominum et sederunt coram me
2 et factus est sermo Domini ad me dicens
3 fili hominis loquere senioribus Israhel et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
num ad interrogandum me vos venistis
vivo ego quia non respondebo vobis ait Dominus Deus
4 si iudicas eos si iudicas fili hominis abominationes patrum eorum ostende eis
5 et dices ad eos haec dicit Dominus Deus
in die qua elegi Israhel et le-

Deest Γ^{A}; *adest* i.

13. in desertum] *cum HI*; in deserto $\Pi^{L}\Phi^{P}M\Omega$ *cum HI*(𝔊), 176 *et* 𝔓𝔊. ¶ « in desertum in terra inuia (*ex* inua) » nota diuersos modos Exo VIII [*v.* 24: in domo... et in omnem terram] *Guill.* anti. « desertum » *Iac.* | inuia] uia E* | in sitienti Q; sitien** Θ^{G}*; sidenti i; scienti Σ^{T}*.

14. est (*1°*)] *praem.* et Δ^{M}* | de *om.* S* | fructum + ramorum Ω^{J}* | sceptrus X; *praem.* in Θ^{HAM*G} | planctus] Θ^{M2} (c *corr.*) *cum HI*; planctatus Σ^{T}; plantatus Δ^{M}*; plan***tus Θ^{A}*; *praem.* et M* | in planctum] O*[3] *cum HI et* 𝔓𝔊; in plan(c)tu $C\Delta^{L}O^{2}$ $\Theta^{HG}\Psi^{rD}$i.

XX. 1. factus O†, *cf. v.* 2 | quinto] Λ^{L}*E* *cum HI et* 𝔓; quinta $\Pi^{L}RY\Psi^{rD}$ *cum* 176; *praem.* mense Δ^{L}; + mense $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L2}$ $A\Phi^{P2}$(*in ras.*)$O\Theta^{HAMG*}E^{2}\Omega^{SJ}$m *cum* 176 *et* 𝔊. ¶ non est ibi « mense » *Guill.*, *item Hug.* hebr. et ant. non habent « mense » *Iac.* | in dec. — senio(ribus)] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | in decima] *cum HI*; in decimo U; et decima S; decima $C\Sigma^{T}\Pi^{L}RY\Psi^{rD}$ *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 24, 1; 29, 1, *etc.*; + die Ω^{M} ¶ non est ibi « die » *Guill.* | uiri *om.* E*S | de *om.* U | ut] et U | dominum] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; deum X | sederunt] *cum HI in exposit. et* 𝔓𝔊; sederent Δ^{L}Ea; sedebant *HI* | coram] contra X.

2. factum Π^{L}, *cf. v.* 1 | est *om.* Λ^{L}*.

3. fili — eos *om.* Φ^{E}* | filii A | senioribus] E^{2} (nio *in ras.*); filiis Δ^{L} | dicis E; dic Σ^{T}*, *ut vid.* | num] R*; nu(n)quid $\Delta^{L}OR^{2}$ $ESU\Psi^{rD}\Omega^{S}$greisc *cum HI et M-A* | me *om.* Σ^{T}* | uos *om.* $RYE\Omega^{S}$ | uenitis Φ^{G} *cum* 𝔊 | quia] qui S*; + ego Ψ^{rD} | uobis] uos Φ^{G} | deus (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* X *cum* 176 *et* 𝔊.

4. si iudicas (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; sic iudica Δ; iudicas Π^{L}; iudica U; *om.* RYE* | filii AQ* | patrem X | ostendi i; *praem.* et S*.

5. deus (*1°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* U *cum* 𝔊 | elegi + fi Φ^{G}†, *ut vid.* | leuaui (*1°*)] *cum HI*; eleuaui $\Pi^{L}\Theta^{S}$Qa *cum M-A* |

---

13. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨in terra CAOTi | 14. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨qui OT | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨planctus CAOTi | ⟨et (*ult.*) C.

XX. 1. ¶ et (*1°*) XX. Ω^{SJ}; XXIII. Δ^{L}; XXIIII. Φ^{E}; XXX. X; XLIII. $A\Theta^{S}Q$; XLIX. Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RYT$; ⟨et (*1°*) Si | ⟨venerunt CAOT | ⟨et (*ult.*) COSi | 2. ¶ et *Div. sine num.* R; ⟨et CAOTSi | 3. ⟨fili CAOTi | ⟨loquere C | ⟨¶ haec XXI. U; ⟨haec CAOSi | ⟨num CAOTS | ⟨vivo CAOTSi | 4. ⟨si (*1°*) CAOTSi | 5. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨haec CS | ⟨in die CAOT | ⟨et levavi (*1°*) i.

vavi manum meam pro stirpe domus Iacob
et apparui eis in terra Aegypti
et levavi manum meam pro eis dicens ego Dominus Deus vester
6 in die illa levavi manum meam pro eis ut educerem eos de terra Aegypti
in terram quam provideram eis fluentem lacte et melle
quae est egregia inter omnes terras
7 et dixi ad eos unusquisque offensiones oculorum suorum abiciat
et in idolis Aegypti nolite pollui ego Dominus Deus vester
8 et irritaverunt me nolueruntque audire
unusquisque abominationes oculorum suorum non proiecit
nec idola Aegypti reliquerunt
et dixi ut effunderem indignationem meam super eos
et implerem iram meam in eis in medio terrae Aegypti
9 et feci propter nomen meum ut non violaretur coram gentibus in quarum medio erant
et inter quas apparui eis ut educerem eos de terra Aegypti
10 eieci ergo eos de terra Aegypti et eduxi in desertum
11 et dedi eis praecepta mea et iudicia mea ostendi eis quae faciat

---

Deest Γ^{A}; *adest* i.

meam (*1°*)] manum Φ^{P} | leuaui (*2°*)] *cum HI*; eleuaui $\Lambda^{L}\Phi^{G}\Theta^{S}Q$a *cum M-A* | manum (*2°*) — 6. leuaui *om.* $C\Sigma^{T}$*, *per homoeotel.*

6. in (*1°*) — leuaui *om.* $C\Sigma^{T}$* | meam] me** Λ^{L}* | pro eis *om.* RY | ut educ. eos *om.* U | in terram] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; in terra $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$ | prouid.] uideram Ψ^{D} | lacte et melle] *cum HI*; lactem et mellem S*; lac melle O*; lac et mel $X\Delta^{L}$ *cum* 176 *et* 𝔊 | omnes] Φ^{E2} (s *in ras.*) | terras] terrae U.

7. dixi] *cum* 176 *et* 𝔓𝔊; dixit $Q\Psi^{D}$ *cum HI et HI*(𝔊) | offensionem E*TU | suorum] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* $O\Omega^{S}$*i* *cum* $\mathfrak{G}^{B}$* | abiciat] E*; abiciant Q*; abiciet E^{2} | et (*2°*) *om.* U | in idola Δ^{M}; idolis Θ^{M}* | aegypti *om.* Ω^{J}*.

8. audire] *cum HI* ($^{2}/_{2}$); *praem.* me Φ $\Theta^{G2}M\Omega^{MS}$agrelvsc; + me $C\Sigma^{T}\Delta\Theta^{HG}$*$\Omega^{J}$ *cum* 176 *et* 𝔓𝔊. ¶ hebr. ant. et ier. « audire me » *Iac.* | in idola O | et (*2°*) *om.* Θ^{H}* | dixit Π^{L} | effund.] ostenderem Φ^{P} | super eis X | inplere X *cum* 𝔊; impler[...] i | in eis *om.* Π^{L}.

9. et (*1°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; et non Π^{L} *cum* $\mathfrak{G}^{B2}$ | ut (*1°*)] et S* | non *om.* U | uiolaretur] T^{2}; uiolarentur $T^{*3}U$ | coram] a Q^{2}; *om.* Q* | quarum] Θ^{A}*; quorum Θ^{HA2G}* | medium ETU | erant] Ω^{M}*; erat $\Psi^{D}\Omega^{M2}$ | et (*2°*)] *cum HI*; *om.* S *cum HI* (*cod. P*), 176 *et* 𝔓𝔊 | inter] in Θ^{G}* | apparuit Ω^{M*S} | ducerem Π^{L}.

10. eieci — in desertum *om.* O | eieci ergo] et ei. ego X, *cf.* 𝔓𝔊; et ei. ergo Π^{L} | ergo] *in ras.* E^{2} *cum HI et M-A*; e** S†; *om.* Φ^{P} | eos *om.* Θ^{A} | eduxi] *cum HI*; induxi S; + eos Ω^{MS}arelvsc *cum HI Gal, M-A et* 𝔓𝔊 | in] *** S.

11. faciat h. et uiuat] *cum HI*; faciat h. uiuat T*; faciat h. ut uibat X *cum HES et M-A*; faciet h. et uibat Σ^{T2} (*pr.* et *in ras.*); faciat h. et uiuet Φ^{E}; faciet h. et uiuet a *cum*

⟨et apparui CAOTi | ⟨et levavi (*ult.*) CAOTSi | 6. ¶ in die XLIIII. $A\Theta^{S}Q$; ⟨in die OTi | ⟨in terram CAT | ⟨quae CAOT | 7. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨unusquisque CS | ⟨et (*ult.*) CAOi | ⟨ego CAT | 8. ⟨et (*1°*) CAOSi | ⟨unusquisque CAOT | ⟨nec CAOT | ⟨et dixi CAOTSi | ⟨et (*ult.*) CAOTSi | ⟨in medio CAi | 9. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨in quarum S | ⟨et inter CAOTi | 10. ⟨eieci CAOTS | ⟨et Ci | 11. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨quae CAT.

homo et vivat in eis
12 insuper et sabbata mea dedi eis
ut esset signum inter me et eos
et scirent quia ego Dominus
sanctificans eos
13 et irritaverunt me domus Israhel
in deserto in praeceptis meis
non ambulaverunt
et iudicia mea proiecerunt quae
faciens homo vivet in eis
et sabbata mea violaverunt ve-
hementer
dixi ergo ut effunderem furorem
meum super eos in deserto et
consumerem eos
14 et feci propter nomen meum ne
violaretur coram gentibus
de quibus eieci eos in conspectu
earum
15 ego igitur levavi manum meam
super eos in deserto
ne inducerem eos in terram
quam dedi eis fluentem lacte
et melle
praecipuam terrarum omnium
16 quia iudicia mea proiecerunt
et in praeceptis meis non ambu-
laverunt
et sabbata mea violaverunt
post idola enim cor eorum gra-
diebatur
17 et pepercit oculus meus super
eos ut non interficerem eos
nec consumpsi eos in deserto

Deest Γ^{A}; *adest* i.

HI Gal (2/2); faciens h. uiuet **relvsc**, *ex v.* 13. ¶ anti. « facit homo et uiuat » *Guill.* anti. « faciat homo et uiuat », ier. et hebr. « faciet homo et uiuet » *Iac.*

12. ut — eos (*1°*) *om.* O | essent $\Theta^{M*}\Omega^{M}$ **elvsc**; + in eis RY, *ex v.* 11 | signum] regnum Θ^{H} | eos (*1°*)] eis U; te $\Phi^{G\dagger}$ | et (*3°*)] O*; ut $O^{2}E$ *cum* 176, *IR et AU ci, cf.* 𝔐𝔊 | scirent] Θ^{M2} (rent *in ras.*); scient Π^{L*} | dominus + deus Δ^{M}.

13. in praec. meis non ambulauerunt *om.* Δ^{M*} | in praec.] *cum HI et* 𝔐𝔊; *praem.* et RY *cum* 176, *cf. v.* 16 | faciens] *cum HI*; faciet O *cum* 176 *et* 𝔐𝔊 | uiuet] *cum HI et* 𝔐𝔊; uiuit ESi *cum* 176; uiuens $\Pi^{L}\Phi^{P}$; *praem.* et Θ^{S} *cum* 176 *et* 𝔐𝔊 | uiolauerunt] *cum HI*; spreuerunt Π^{L} | dixi] *praem.* et S, *cf.* 176 *et* 𝔐𝔊 | fur. meum] *in ras. lat. spat.* E^{2}; indignationem meam $\Pi^{L}Q$, *cf. v.* 8 | in desertum E*TU | et cons. eos *om.* Θ^{S} | et (*4°*)] ut X, *cf.* 𝔐𝔊 | consummarem RY.

14. et] *cum HI*, 176 *et* 𝔐𝔊; et non Π^{L} *cum* $\mathfrak{G}^{A'\text{'}L'}$ | uiolarentur T | eos + et eduxi eos Ψ^{D}, *cf. v.* 10 *et* 176 (eduxi *pro* eieci) | earum] *cum HI*; eorum $\Delta^{LM*}\Lambda^{L}S\Omega^{MS}$ *cum* 176.

15. ego] ergo M* | fluentem] *cum HI et* 176; fluente $\Delta^{L}\Pi^{L}U$ *cum HI* (*cod. P*) | lacte] *cum HI*; lac XS* *cum* 176 | terrarum] *cum HI et* 𝔐; terram $\Phi^{E*}TSU$ | ∼ omnium terrarum E.

16. proiecerunt] *cum HI*; proiecerant X $\Sigma^{T}T^{*}i$ *cum Rab. Mauro* | in *om.* Θ^{H*} | non *om.* Ψ^{D*} | ambulauerunt] *cum HI et* 𝔊; amb(u)la(u)erant $X\Sigma^{T}E^{*}T^{*}Ui$ *cum HI* (*cod. P*) | uiolauerunt] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 176 (profanauerunt); uiolauerant $X\Sigma^{T}\Pi^{L}T^{*}Ui$ *cum HI* (*cod. P*) | enim *om.* $\Delta^{M*}\Omega^{M}$, *cf.* 176 | gradieb. + ergo dedi eis precepta non bona et iudicia iniquitatibus non ueniunt U, *cf. v.* 25.

17. eos (*1°*)] illos Σ^{T}, *rescr.* | ut — eos (*3°*) *om.* Λ^{L*}, *per homoeotel.* | ut non int. eos] Θ^{M2} (ut non inter *in ras.*); *om.* Q* *per homoeotel.* | ut] et U | consumpsit $\Delta^{M*}\Theta^{A*}$ | eos (*3°*)] Σ^{T*}; eis Σ^{T2}.

---

12. ⟨insuper CAOTi | ⟨ut CATi | ⟨et (*ult.*) CAOT | 13. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨in praeceptis CAT | ⟨et iudicia CAOTS | ⟨et sabbata CAOTi | ⟨dixi CAOTi | 14. ⟨et CAOTi | ⟨de quibus CAOTi | 15. ⟨ego CAOTSi | ⟨ne inducerem CAOT | ⟨fluentem CO | ⟨praecipuam CAOTi | 16. ⟨quia CAOT | ⟨et in CAOTi | ⟨et sabbata CAOTi | ⟨post CAOTS | ¶ (ergo dedi eis) XXII. U | 17. ⟨et CAOTi | ⟨nec CAOTi.

18 dixi autem ad filios eorum in solitudine
in praeceptis patrum vestrorum nolite incedere
nec iudicia eorum custodiatis nec idolis eorum polluamini
19 ego Dominus Deus vester
in praeceptis meis ambulate et iudicia mea custodite et facite ea
20 et sabbata mea sanctificate ut sit signum inter me et vos
et sciatur quia ego Dominus Deus vester
21 et exacerbaverunt me filii
in praeceptis meis non ambulaverunt
et iudicia mea non custodierunt ut facerent ea quae cum fecerit homo vivet in eis
et sabbata mea violaverunt
et comminatus sum ut effunderem furorem meum super eos
et implerem iram meam in eis in deserto
22 averti autem manum meam et feci propter nomen meum ut non violaretur coram gentibus de quibus eieci eos in oculis earum
23 iterum levavi manum meam in eos in solitudine

Deest Γ^{A}; *adest* i.

18. dixi] *cum HI* (*cod.* R^{A} *et edd. ant.*), *Rab. Mauro*, 176 *et* 𝔙𝔊; dixit $\Sigma^{T*}\Delta^{M*}$ *cum HI* | in solitudinem Δ^{M}i *cum HI* (*cod. W*) | praec. + meis $U^{\dagger}$ | uestr.] nostrorum Q* | incedere] Δ^{M2}(ce *in ras.*); incidere S*; cedere Q* | nec (*2°*)] ne E*; *om.* S*, *cf. infra* | (i)dolis = $\Sigma^{T}\Lambda^{L*}$E*T*U*Ω^{M}i *cum HI*; *praem.* in *cett. cum* 𝔙𝔊, *cf. Prolegom., p.* LXIX | eorum (*3°*) *om.* U | poll.] *praem.* non S.

19. et (*1°*) *om.* Φ^{E2}𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 | cust. + **** E.

20. ut — uos *om.* Q | ut] et U | sit] *legi neq.* Θ^{S}; sint 𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum* 175 (*ut vid.*), 176 *et* 𝔙 | signum + meum Δ^{L} | ~ uos et me Θ^{A} | sciatur] O*S*U* *cum HI* ('sciatur' siue 'sciatis'), *cf.* 𝔙𝔊; scietur Ω^{M}; sciatis $O^{2}\Theta^{A}$ $ES^{2}\Psi^{D}$𝔯𝔰𝔱 *cum HI*, 175 *et* 176, *cf. Ex* 10, 2; scietis U^{2}, *cf. Ez* 6, 7, *etc.* ¶ al. sciatis Λ^{L}; anti. « sciatur » uel minus recte « sciatis » *Iac.* | ego] *cum HI et* 𝔙𝔊; *om.* T*; + sum 𝔯𝔢𝔩(*sublin.* 𝔴)𝔰𝔱 *cum Rab. Mauro*, 175 *et* 176 | uester + ego Θ^{S}.

21. et (*1°*)] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* XE* | (exacerbauer)unt me filii] *in ras.* Θ^{M2} | filii] *cum HI et* 𝔙; fili Θ^{A*}; *praem.* sibi Φ^{E*R*G}; + isra(h)el $\Sigma^{T}A\Phi^{P}OE*S^{2}M$; + eorum $X\Lambda^{L}\Theta^{HAM2}E^{2}$ *cum* 176 *et* 𝔊; + eorum et $\Delta^{LM*}\Theta^{G}\Psi^{D}$; + uestri Θ^{S}Q; + et Δ^{M2} Φ^{ERG}Ωare, *cf. v.* 16. ¶ hebr. et anti. « filii » *Iac.* | et (*2°*) ¶ hebr. et anti. « et » *Iac.* | mea (*1°*)] *corr.* Ω^{J1} | quae cum] qu(aec)umque O^{*}(*ut vid.*)Θ^{SH*}(*ut vid.*)Y*U | fecerim U^{2} (i *ex* e) | homo] ea Δ^{M} *ex Gal* 3, 12; ea homo S* | uiuit i | impleuerem R* | eis in] Δ^{M*} *cum HI*; ipsis in Δ^{M2}; eis Λ^{L2}; *om.* Λ^{L*}.

22. autem] *cum HI*; enim Θ^{G}; *om.* Ω^{SJ*} | manum] faciem E* | feci] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔙𝔊; *praem.* non Θ^{S}Q; *praem.* hoc Ω^{MSJ*}. ¶ hebr. et anti. « feci » *Hug., item Iac.* | meum] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔙𝔊; tuum Θ^{A} | ut] huti C | coram] in Q^{2}, *cf.* 36, 21. 22; *om.* Q* | de quibus *om.* Ω^{M} | earum] *cum HI*; eorum $\Delta^{LM*}\Phi^{P*}\Theta^{A*}\Omega^{S}$𝔤 *cum* 176. ¶ ier. et anti. « earum » *Iac.*

23. in eos] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔙𝔊; in eis Σ^{T} *cum HI* (*cod. W*); ****** C* | in solitudine] T* *cum HI et* 𝔙𝔊; in solitudinem

---

18. ⟨dixi CAOTSi | ⟨in praeceptis CAOTS | ⟨nec iudicia CAOT | ⟨nec (*2°*) OTSi | 19. ⟨ego CAOi | ⟨in CAOTSi | ⟨et (*1°*) CAOT | 20. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*3°*) CAO | 21. ⟨et (*1°*) CA OTSi | ⟨in praeceptis CAOT | ⟨et iudicia CAOTi | ⟨quae COTi | ⟨et sabbata CAOTi | ⟨et comminatus CAO | ⟨ut T | ⟨et (*ult.*) CAOT | 22. ⟨averti CAOTSi | ⟨ut non CA | ⟨de quibus CAO | 23. ⟨iterum CAOTSi.

ut dispergerem illos in nationes
et ventilarem in terras
24 eo quod iudicia mea non fecissent
et praecepta mea reprobassent
et sabbata mea violassent
et post idola patrum suorum
fuissent oculi eorum
25 ergo et ego dedi eis praecepta
non bona et iudicia in quibus
non vivent
26 et pollui eos in muneribus suis
cum offerrent omne quod aperit
vulvam propter delicta sua
et scient quia ego Dominus
27 quam ob rem loquere ad domum
Israhel fili hominis et dices
ad eos
haec dicit Dominus Deus
adhuc et in hoc blasphemaverunt
me patres vestri
cum sprevissent me contemnentes
28 et induxissem eos in terram super
quam levavi manum meam ut
darem eis
viderunt omnem collem excelsum et omne lignum nemorosum
et immolaverunt ibi victimas
suas
et dederunt ibi irritationem oblationis suae
et posuerunt ibi odorem suavi-

Deest Γ^{A}; *adsunt* l (*a v.* 25, ergo) i.

$\Delta^{LM*}T^{2}i$ | dispergerem] *cum HI*; disperderem $\Delta^{M}\Phi^{P}\Theta^{H}\Omega^{M}$; disrumperem Δ^{L} | illos] *cum HI*; eos $\Sigma^{T}\Delta^{L*}\Theta^{H*}ETU\Psi^{'D}$; illam Λ^{L*} | in nationes] *cum HI* ($^{2}/_{3}$); in nationibus X *cum HI* ($^{1}/_{3}$), *cf. Ps* 105, 27 | uentilarem] *cum HI*; + eos $\Pi^{L}\Phi$RYSMΩ *cum* 𝔊𝔊. ¶ anti. et ier. non habent « eos » *Iac.* | in terras] T* *cum HI*; in terris Δ^{LM*}AO *cum* 𝔊; in terram T^{2}.

24. reprobassent] *cum HI et* 𝔊𝔊; nòn reprobassent O*; non seruassent Π^{L} | patrum + ** E.

25. et (1°)] l *cum HI*; *om.* XΣ^{T} | praecepta] l *cum HI et* 𝔊𝔊; + mea Q.

26. (po)llui eos in mu(neribus) *om.* Ω^{J*} | polluit i | eos] l *cum HI*; eis S* | suis] l; *om.* S | offerrent] l *cum HI*; offerret RY | omne] l *cum HI et* 𝔊𝔊; omnes U*; omnia Δ^{M} | quod] Φ^{E2}(*in ras.*)l | aperit] l; aperuit Θ^{A}; ***erit Φ^{E*} | et scient] Φ^{E*}l *cum HI*; et scirent Σ^{T}; ut scirent Φ^{E2} *cum* 𝔊𝔊$^{codd.}$.

27. domum] dn̄m 𝔤 | fili] l; filii AΦ^{P*} E* | dices] l *cum HI et* 𝔊𝔊; dic $\Sigma^{T}\Delta^{M}$ *cum* 176 | (ad)huc — blasphema(auerunt)] *in ras. brev. spat.* E^{2} | me (1°)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* $\Phi^{P}O\Theta^{AM*G}$ | me (2°)] l; *om.* S*.

28. in terram] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; in terra Σ^{T} | quam] quem C | eis] l *cum HI et* $\mathfrak{G}^{BA'3}$, *cf.* 175 *et* 176 (illis); *praem.* illam $\Delta\Theta^{HAM*G}$Eg𝔯 *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊𝔊; + illam $\Psi^{'D}$ | *scr.* uiderent U* | et omne lignum nemorosum *om.* Σ^{T*}, *per homoeotel.* | omne] l; omnem X$\Delta^{L}\Theta^{S}$ES*Q*i *cum* 175 *et* 176* | ibi (1°)] l *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (illic); sibi Σ^{T} | irrit.] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{O'L'3}$; irrationem E*; *praem.* in $\Delta^{L2}\Phi^{E*RGP}\Omega^{MSJ*}$. ¶ hebr. ier. et anti. « irritationem » *Iac., item Hug.* | oblationis suae] l *cum HI*, *cf.* $\mathfrak{G}^{O'L'3}$; oblectationis suae AO; oblationes suas $\Delta^{L*}\Phi^{E*}$(suae)^{RG} $S*\Psi^{'D}\Omega^{SJ*}$. ¶ hebr. et anti. « oblationis » *Iac.* | et (5°) — suae (2°) *om.* M*, *per homoeotel.* | ibi (2°)] l; ib* Θ^{G*} | odorem] l, *ut*

⟨ut CAOT | 24. ⟨eo CAOT | ⟨et praecepta CAOTi | ⟨et sabbata CATi | ⟨et post CAOTi | 25. ¶ ergo XLV. AΘ^{S}Q; *Div. sine num.* CO; ⟨ergo Ti | ⟨et (2°) CAT | 26. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨cum CAOTS | ⟨et (*ult.*) CAi | 27. ¶ quamobrem L. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Pi^{L}\Phi^{P}$O; ⟨quamobrem AT | ⟨haec CAOSi | ⟨adhuc CAOT | ⟨cum CAOTi | 28. ⟨et (1°) CAOT | ⟨super T | ⟨viderunt CAOTi | ⟨et immolaverunt AOTi | ⟨et dederunt CAOTi | ⟨et posuerunt CAOTi.

tatis suae
et libaverunt libationes suas
[29] et dixi ad eos quid est excelsum ad quod vos ingredimini
et vocatum est nomen eius excelsum usque ad hunc diem
[30] propterea dic ad domum Israhel haec dicit Dominus Deus
certe in via patrum vestrorum vos polluimini
et post offendicula eorum vos fornicamini
[31] et in oblatione donorum vestrorum cum transducitis filios vestros per ignem vos polluimini
in omnibus idolis vestris usque hodie
et ego respondebo vobis domus Israhel
vivo ego dicit Dominus Deus quia non respondebo vobis
[32] neque cogitatio mentis vestrae fiet dicentium
erimus sicut gentes et sicut cognationes terrae ut colamus ligna et lapides
[33] vivo ego dicit Dominus Deus quoniam in manu forti et brachio extento et in furore effuso regnabo super vos

---

Deest Γ^{A}; *adsunt* li.

vid.; odores Δ^{M} | libauerunt] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔓𝔊; liberauerunt Θ^{S*}(*ut vid.*)E*U*; + ibi Θ^{S}Q *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (illic) *et supra* | libationes] l *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (libamina); liberationes Θ^{S*}, *ut vid.* | suas (*2°*)] sua* E*.

29. quid] *cum HI*, 175 *et* 176; quod Σ^{T}; [...]d l; + ** E | quod] l *cum HI*; quos Σ^{T*} $\Pi^{L}\Phi^{G}$M*Ψ'^{D} | est (*2°*)] l *cum HI*; *om.* Y* | eius + *******us E | ad hunc diem = A Φ^{ERG}OΘ^{AM2}RY$\Psi'^{D}\Omega$; ad h[.]nc diem l; adhuc diem Θ^{M*}; hanc diem EU; ad diem hanc Π^{L}; ad hanc diem *cett.*, *sec. usum Hieronymi.*

30. domum] Θ^{H*} *cum HI*; domus Θ^{H2}; domu[.] l | certo U* | in uia] *cum HI et* 𝔓; in uiam RY* | uos (*1°*)] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Qi | polluimini] l (*ut vid.*) *cum HI et* 𝔓𝔊; p(ol)luemini X$\Delta^{L}\Phi^{E*R*G}$TSU𝔤 | et — fornicamini *om.* Δ^{M*}, *per homoeotel.*

31. et (*1°*)] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* U | in oblatione] l *cum HI*; in oblationem AΦ^{E*R*GP}OSi; in obliuione RY*; oblationem Ω^{S} | domorum Ω^{M}; odorum Δ^{M*}, *ut vid.* | uestrorum + polluistis Ω^{S} | transductis Θ^{S}Q | uos] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{M*} | polluimini] *cum HI et* 𝔊; po(l)luemini X$\Delta^{L}\Phi^{E*}$Ui𝔤; poll[.]aemini l | omnibus] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L} | et (*2°*)] l (*ut vid.*) *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* U* | domus] l *cum HI et* 𝔓𝔊; fili Δ^{M*} | uiuo — 32. lapides] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | ego (*2°*)] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{M2}S* | quia] l *cum HI*, *cf.* 𝔓𝔊; quod O*; + ego Π^{L}AOΘQ], *cf. supra.*

32. neque — lapides] *in ras.* Φ^{P2} | cogitatio mentis] R*l *cum HI*; cogitationes R^{2}; cogitabo mentis Ω^{M} | fiet] U*l *cum HI*; fiat Φ^{R}; fiant U^{2} | sicut (*1°*)] l; sicuti C | et (*1°*)] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊; *om.* RY *cum* 𝔓 | cognat.] *cum HI*; cogitationes Θ^{S*}S*Ψ'^{D}l (*ut vid.*), *cf. supra* | ut col.] u**lamus Θ^{S*}; uiolamus Θ^{S2}, *ut vid.*

33. in (*1°*)] *praem.* **** Θ^{H*} | *scr.* forte S*U | et (*1°*)] Θ^{S*}l *cum HI* (*cod.* R^{A}) *et* 176, *cf. v.* 34 *et HI in exposit., l. 1338*; in Ψ'^{D}; et in X$\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi\Theta^{S2}$MQΩ𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum HI et* 𝔓𝔊 | effusa Θ^{A}, *cf.* 176 (in ira effusa); effusio Q*; effu*** Σ^{T*} | uos] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; eos Q*.

⟨et libaverunt CAOT | 29. ⟨et (*1°*) CAOi | ⟨quid OTS | ⟨et (*2°*) CAOTi | 30. ⟨propterea CAOTi | ⟨haec CS | ⟨certe CAOT | ⟨et CAOTi | 31. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨cum T | ⟨in omnibus CAOTS | ⟨et ego CAOTSi | ⟨vivo CAOTSi | 32. ⟨neque CAOi | ⟨erimus CAOi | ⟨et OT | 33. ⟨vivo CAOTSi | ⟨quoniam CAOSi | ⟨et (*1°*) i | ⟨et (*2°*) i.

34 et educam vos de populis et congregabo vos de terris in quibus dispersi estis
in manu valida et brachio extento et in furore effuso regnabo super vos
35 et adducam vos in desertum populorum
et iudicabor vobiscum ibi facie ad faciem
36 sicuti iudicio contendi adversum patres vestros in deserto terrae Aegypti
sic iudicabo vos dicit Dominus Deus
37 et subiciam vos sceptro meo et inducam vos in vinculis foederis
38 et eligam de vobis transgressores et impios
et de terra incolatus eorum educam eos
et terram Israhel non ingredientur
et scietis quia ego Dominus
39 et vos domus Israhel haec dicit Dominus Deus
singuli post idola vestra ambu-

Deest Γ^{A}; *adsunt* li.

34. et (*1°*) — uos (*3°*) *om.* X, *per homoeotel.* | populis] Σ^{T}*(is *in ras.*); popul[..] l | uos (*2°*)] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{L} | de (*2°*) — 35. desertum] *in ras. lat. spat.* Φ^{R2} | dispersi] l *cum HI*; dipersi Φ^{P2}; diuersi Φ^{P}* | ualida] l *cum HI*; forti Δ^{L} *cum* 175, 176 *et TY reg, cf. v.* 33 | et (*3°*)] *cum HI*, 175 *et* $\mathfrak{G}^{B}$; et in $\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{R2P}\Theta^{S}$lagrelust *cum* 176 *et* 𝔊𝔊 | et in fur.] Δ^{M}*l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; regno Δ^{M2}; et S* | effu*** Σ^{T}*.

35. et (*1°*) — desertum] *in ras.* Φ^{R2} | adducam] l *cum HI*; educam 𝔤, *cf. v.* 34. ¶ anti. « educam », licet hebr. habeat « adducam », quia interpres sequitur proprietatem materie; simile penitus Num. xx, [*v.* 4] « cur eduxistis » *Iac., item Guill.* | in desertum] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; in deserto UΨ^{D}i *cum TY reg* (*cod. V*) | populum Δ^{L}* | iudicabor] l *cum HI et* 𝔊𝔊; iudicabo XΔ^{L}E², *cf.* 175 *et* 176 (disputabo); iudica*or E* | ibique C | ∼ ibi uob. $\Pi^{L}\Theta^{S}$Q | facie] *cum HI*; faciem S*(*ut vid.*)i *cum* 175 *et* 176.

36. sicuti = CΣ^{T}AO; sicut l *et cett. cum HI* | iudicium $\Delta^{L}\Pi^{L}$ | conten** Φ^{P} (*sic*) | aduersus Π^{L}RYSΩ^{SJ}* *cum HI*; aduersu[.] l | terrae] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; terra EU | sic] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; sicuti O*, *cf. TY reg* (*cod. V**, sicut) | uos] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* U | deus] E*l *cum* $\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* X$\Lambda^{L}\Pi^{L}$ AΦ^{GP}OΘ^{S}RYE²TUQΩiaels *cum HI*, 176, *TY reg et* 𝔊, *forsitan recte, cf.* 24, 14.

37. sceptro] exceptro Θ^{HM}* (*ut vid.*) | inducam] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊; ducam S; [..]ducam i | uos (*2°*)] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; eos Q | foederis] Δ^{M}*(fed.) *cum HI et* 𝔊; ferreis C$\Sigma^{T}\Delta^{M2}$l, *cf. Ps* (*Rom et Moz*) 149, 8. ¶ al ferreis Λ^{L}.

38. et inpi[.]s l; impius U*; *om.* E*S *cum HI* (*cod. P*) | et (*3°*)] l *cum HI*; *om.* Ψ^{D} Ω^{J}*(*ut vid.*) *cum* 𝔊𝔊. ¶ hebr. ier. et anti. non habent « et » *Iac.* | de terra] l *cum HI et* $\mathfrak{G}^{L'}$; ad terram Δ^{L} | eos] *cum TY reg et* 𝔊𝔊; eas Ψ^{D}; uos C$\Sigma^{T}\Theta^{A}$, *cf. v.* 34 | terram] *cum HI* (*cod. P²*); in terram Ω^{M}relust *cum* 175, 176 *et TY reg, cf.* 𝔊𝔊; de terra U, *cf. supra* | israhel *bis scripsit* R* | non — 39. israhel *om.* U, *per homoeotel.* | ingred.] egredientur i | dominus] l *cum* 175, 176, *TY reg et* 𝔊𝔊, *cf. vv.* 42 *et* 44; dominus deus $\Delta^{M}\Pi^{L}\Theta^{HG}\Psi^{D}$ *cum* $\mathfrak{G}^{codd.}$, *cf.* 23, 49 *et* 24, 24.

39. haec *om.* Φ^{P}* | deus] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊$\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* E* *cum* 𝔊 | ambulate et seruite] *cum HI et* 𝔊; ne ambuletis et ne

---

34. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) O | ⟨in manu CAOT | ⟨et in Oi | 35. ⟨et (*1°*) CAOTi | ¶ et (*2°*) XXIII. U; ⟨et (*2°*) CAOTSi | 36. ⟨sicuti CAOTi | ⟨sic CAOTSi | 37. ⟨et (*1°*) CAOSi | ⟨et (*2°*) T | 38. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*3°*) CATi | ⟨et (*4°*) CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOi | 39. ¶ et (*1°*) XXXV. Φ^{E}; XLVI. A[Θ^{S}]Q; LI. Ω^{M}; *Div. sine num.* OT; ⟨et (*1°*) Ci | ¶ haec *Div. sine num.* Λ^{L}; ⟨haec CASi | ⟨singuli CAOT

late et servite eis
quod si et in hoc non audieritis me
et nomen meum sanctum polluetis ultra in muneribus vestris et in idolis vestris
40 in monte sancto meo in monte excelso Israhel ait Dominus Deus
ibi serviet mihi omnis domus Israhel omnes inquam in terra in qua placebunt mihi
et ibi quaeram primitias vestras et initium decimarum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris
41 in odorem suavitatis suscipiam vos
cum eduxero vos de populis
et congregavero vos de terris in quas dispersi estis
et sanctificabor in vobis in oculis nationum
42 et scietis quia ego Dominus cum induxero vos ad terram Israhel
in terram pro qua levavi manum meam ut darem eam patribus vestris
43 et recordabimini ibi viarum vestrarum
et omnium scelerum vestrorum

Deest Γ^{A}; *adsunt* li.

seruiatis Σ^{T} | eis] ei Σ^{T*} | ~ et si Ω. ¶ hebr. et anti. « quod si (*om. 1ª m.*) et » *Hug.* | in (*1°*)] *cum HI*; *om.* ES | meum sanctum] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊; ~ sanctum meum $X\Sigma^{T}\Delta^{L}\Psi^{D}\Omega^{J}$, *cf.* 36, 20. 22, *etc. et* 𝔚; meum Ω^{M} | et in idolis uestris *om.* $\Delta^{M*}M^{*}$, *per homoeotel., cum* 175 *et* 176 | et (*5°*) *om.* U.

40. sancto — monte (*2°*) *om.* Φ^{E}†, *ut vid., per homoeotel.* | monte (*2°*) + sancto Ω^{J} | ~ isr. excelso X | omnis] *cum HI et* 𝔚𝔊; omnes U*i *cum* 176 | omnes] Φ^{R*}; omnis $\Delta^{M}\Pi^{L}\Phi^{R2}M\Omega^{M}$ *cum HI, cf.* 𝔚. ¶ hebr. et anti. « omnes » *Iac., item Hug.* | in terra] *cum HI et* $\mathfrak{W}\mathfrak{G}^{L''}$; in terram $C\Delta^{L}\Theta^{H}S\dagger\Omega^{S}$; terra $\Delta^{M*}\Omega^{M}$; terram X | in qua] l *cum HI*; in quam Δ^{L} | placebunt] *cum HI*; placebant $\Delta^{M}\Theta^{G*}$; pla[...] l | quaeram] *cum* 𝔚𝔊, *cf. HI* (requiram); querebam Δ^{M*} | init.] indicium EU | in (*5°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔚𝔊; et in U; *om.* Δ^{LM*}

41. in odorem] Φ^{E2} (in *in ras.*) *cum* 176; in odore Λ^{L}U *cum HI* | uos (*1°*) + **** E | congregauero] l *cum HI*; congregabo $Q\Omega^{S}$, *ex v.* 34. ¶ ier. et anti. « congregauero » *Iac.* | in quas] *cum HI et* 176; in qua $\Delta\Pi^{L}\Phi^{R*G}\Theta^{AG*}$ $Y^{*}U^{*}i^{*}$; in quibus $\Theta^{S}Q\Omega^{SJ}$ *cum* 𝔊, *cf. v.* 34 *et* 28, 25; 29, 13; quas T* | in (*3°*)] l; *om.* Ω^{M*} | nationum ¶ hebr. et anti. non habent « omnium » *Guill.*

42. induxero] l *cum HI et* 𝔚𝔊; introduxero $\Theta^{S}Q$; eduxero ΔUaɛ, *cf. v.* 41 | ad terram] in terram $E^{2}Q$ *cum* 175 *et* 176; in terra E*TU; de terra Δ^{M}; [..]terram l. ¶ hebr. et anti. habent « ad » *Guill., item Iac.* | in terram] in terra $\Delta\Pi^{L}E^{*}TSUa$ | ut darem eam *om.* O, *per homoeotel.* | darem] dar* C*.

43. et (*1°*)] l *cum* 176 *et* 𝔚𝔊; ut Σ^{T}; *praem.* tunc scietis quia ego dñs M^{2}, *cf. vv.* 42 *et* 44 | recordabimini] l (*ut vid.*) *cum* 𝔚𝔊; recordamini $\Pi^{L*}\Theta^{H*}RY$ | ibi] l *cum* 𝔚𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (illic); *om.* $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{AM*}RYQ$ *cum HI Ez Jov Pel.* ¶ hebr. et anti. « ibi » *Iac., item Hug.* | ~ uestrorum scelerum Ω^{S} |

⟨quod si CAOTi | ⟨et nomen CAOTi | ⟨et (*ult.*) i | 40. ¶ in (*1°*) *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨in (*1°*) CAO | ¶ ait LI. SM; *Div. sine num.* Π^{L} | ⟨ibi CAOTi | ⟨omnes AOTi | ⟨et ibi CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 41. in (*1°*) CAOTi | ⟨cum CAOTSi | ⟨et congregavero CAO | ⟨et sanctificabor CAOTSi | 42. ⟨et CAOTi | ⟨cum CAOS | ⟨in terram CAOTS | ⟨ut darem T | 43. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOT.

quibus polluti estis in eis
et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris quas fecistis
44 et scietis quia ego Dominus cum benefecero vobis propter nomen meum
non secundum vias vestras malas neque secundum scelera vestra pessima domus Israhel ait Dominus Deus
45 et factus est sermo Domini ad me dicens
46 fili hominis pone faciem tuam contra viam austri et stilla ad africum
et propheta ad saltum agri meridiani 47 et dices saltui meridiano
audi verbum Domini haec dicit Dominus Deus
ecce ego succendam in te ignem
et comburam in te omne lignum viride et omne lignum aridum
non extinguetur flamma succensionis
et comburetur in ea omnis facies ab austro usque ad aquilonem
48 et videbit universa caro quia ego Dominus succendi eam
nec extinguetur
49 et dixi ha ha ha Domine Deus ipsi dicunt de me numquid

Deest Γ^{A}; *adsunt* li.

quibus] $\Delta^{M}*\Phi^{P}*$(*ut vid.*)l *cum HI et* 𝔓; in quibus $\Delta^{M2}\Phi^{P2}\Theta^{S}Q$ *cum* 175, 176 *et* 𝔊 | eis] l; *om.* $\Theta^{H}*$ | displicebitis] l; dis*plicebitis E; displicebit $\Phi^{P}*$(*ut vid.*)M *cum HI Pel*; displicemini RY.

44. non] l *cum HI Ez Pel*, 175, 176 *et* 𝔓; et non CΩ^{S}arelυst *cum HI Jov et* 𝔊. ¶ hebr. et anti. omittunt « et » *Iac.* | deus] l *cum* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* X *cum* 175 *et* 𝔊.

45. factus] l *cum HI et* 176; factum $\Delta^{L}\Pi^{L}$ *cum HI* (*cod. K**).

46. fili] l; filii A | contra uiam] Ω^{S2} (uiam *in ras.*); contra uia Q | austri] l; *praem.* theman Δ^{L}(temam)^{M}; + theman $\Theta^{HA2G}*$, *cf. HI*(𝔊), 175, 176, *TY reg et* 𝔓𝔊. ¶ teman id est auster Δ^{M} | et (*1°*)] l; *om.* Ψ^{D} *cum TY reg* | stilla] l; stella Π^{L} | saltum] salutem $\Theta^{H}*$ | meridiani] U*l *cum HI*; meridianum U^{2}.

47. dices] *cum HI*; dicis E*Q*; dic[.]s l; dic** $\Theta^{G}*$; dic AO$\Theta^{A\dagger M*G2}$; dic ad Θ^{S} | saltui] l; saluero Q | meridianō] Θ^{M2}(no *in ras.*)l; me*ridiano $\Theta^{G}*$ | audi] l; audi** Θ^{M}; audite Φ^{G} | dicet U; dic[..] l | ego] l; *om.* i* | in te (*1°*)] in a; *om.* l | co(m)-burem $\Delta^{L}\Theta^{HG}\Psi^{D}*$ | omne (*1°*)] l *cum HI et* 𝔓𝔊; omni Λ^{L}; omnem Θ^{S}Qi; omne* $\Phi^{E}*$ | uiride] l *cum HI*; uiridem O*Θ^{S}Qi *cum* 175 *et* 176; uiride** $\Phi^{E}*$ | omne (*2°*)] l *cum* 175; omnem i *cum* 176 | extinguetur] l^{2} (gu *in ras.*) *cum* 176; extinguitur Δ^{L}i *cum HI* (*cod. K*); extingu*ntur S* | comburetur] l *cum HI et* 176; conbur E*; conburet E^{2}; conburentur $\Delta^{M}*$ *cum* 𝔓 | ea] l *cum HI et* 176; eo ESUM | omnis] l; omnes XQi | ad aquilonem] l *cum HI et* 176; ad aquil(l)one Δ^{L}E*U; ab aquilonem Π^{L}.

48. uniuersa] l; omnis ETU *cum* 176, *cf. Is* 40, 5; *bis scr.* Θ^{S} | quia] l *cum HI et* 176; quid $\Delta^{L}*$ | ego] l *cum* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* $\Theta^{S}\Psi^{D}$ | nec] ne E.

49. ha ha ha] a a U | de] ad S *cum* 176 |

⟨et (*ult.*) CAOTSi | ⟨in omnibus OT | 44. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨cum S | ⟨(et) non CAOTSi | ⟨neque CAOTS | 45. ¶ et XXI. Ω^{S}; XXIIII. Δ^{L}; XXVI. Φ^{E}; XXXI. X; XLVII. A[Θ^{S}]Q; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{RG}O\Theta^{AMG}$RYET; ⟨et Si | 46. ⟨fili CAOTi | ⟨pone O | ⟨et (*1°*) CA | ⟨et (*2°*) CAOTi | 47. ⟨et (*1°*) COTSi | ⟨audi CAOTi | ⟨haec COi | ⟨ecce CAOTi | ⟨et comburam CAOT | ⟨et omne Oi | ⟨non CAOT | ⟨et comburetur CAOTi | 48. ⟨et CAOTi | ⟨quia O | 49. ⟨et CAOTSi | ⟨ha (*1°*) Ci | ⟨ipsi CAO.

non per parabolas loquitur iste
XXI. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens
[2] fili hominis pone faciem tuam ad Hierusalem
et stilla ad sanctuaria et propheta contra humum Israhel
[3] et dices terrae Israhel
haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te
et eiciam gladium meum de vagina sua
et occidam in te iustum et impium
[4] pro eo autem quod occidi in te iustum et impium
idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem ab austro ad aquilonem
[5] ut sciat omnis caro quia ego Dominus eduxi gladium meum de vagina sua inrevocabilem
[6] et tu fili hominis ingemesce in contritione lumborum et in amaritudinibus ingemesces coram eis
[7] cumque dixerint ad te quare tu gemis
dices pro auditu quia venit
et tabescet omne cor et dissolventur universae manus

Deest Γ^{A}; *adsunt* li.

non] l, *ut vid.*; *om.* $\Theta^{H*MG}Y\Omega^{S*}$. ¶ anti. « nunquid per parabolas », licet « nunquid non » siue « nonne » plus hebr. congruere uideatur hic tamen modus expressiuus magis est despectus et inuectionis; require Mich. III [*v.* 1] et hic infra XXII [*v.* 2] *Iac., item Guill.* | per *om.* $U\Omega^{M}$.

XXI. 2. fili] l; filii A | stillam U; stella li | sanctuaria] l *cum HI et* ℌ; sanct(u)arium $\Delta^{L}U$ *cum HI* (*cod K*); + eius $\Phi^{E2}E$, *cf. TY reg et* 176 (eorum) *cum* ℌ | humum] l *cum HI*; hymnum Ω^{S}; domum X.

3. dices] l; dicis E* | terrae] l *cum HI et* ℌ; terra $\Lambda^{L*}S$ | deus] l *cum HI et* ℌ *codd.*; deus ihł Π^{L} | ecce] l; *om.* S* | et eiciam] l; eiciamque Ω^{M}; eiciam $\Delta^{M*}\Psi^{D*}i$ *cum* 176; et e(t)iam $\Phi^{G}S\dagger$ | gladium meum] l; gladio meo TU; gladio E* | sua] l; mea U* | iustum] l; *om.* Θ^{S*}.

4. pro — impium *om.* $\Delta^{L*}\Pi^{L}ORYU\ \Omega^{S*}$, *per homoeotel.* | (occid)i in te iustum et impium] *in ras.* Ω^{J2} | occidis E*, *ut vid.* | idcirco] l; *om.* M^{2} *cum HI* | meus] l; *om.* Ω^{M} | ad (*1°*) — aquilonem *om.* Ω^{J*}, *ut vid.* | carnem + omnem M* | ad aquilonem] Δ^{M*} *cum HI*; ad aquilone U; ab aquilone Sl; et ad aquilonem X; et ab aquilone Δ^{M2}; usque ad aquilonem $\Phi\Theta^{S}MQ\Psi^{D}\Omega^{MSJ2}$agrelvsc. ¶ anti. « usque », hebr. non habent (*sic*) *Iac.*

5. sciat] l; sciant Π^{L} | eduxi] l; et eduxi E*TSU | inreuocabile R*Y.

6. fili] l, *ut vid.*; filii A | ingemesce] l *cum HI*, 176 *et* ℌ; ingemescere S^{2}; ingemiscis S* | in contritionem Q | amaritudinibus] l *cum HI*; amaritudine* Φ^{E*}; amatoribus Δ^{M*}, *ut vid.* | ingem(e)sces] $\Phi^{E*}\Theta^{M*}U*$ *cum* ℌ; ingem(e)sce $C\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{E2}AO\ \Theta^{M2G}RY\Psi^{D}$lagrelvscm *cum HI* (= *codd. PK GR*^{A}), *lectio facilior, vi parallelismi*; ingem(i)scis $\Theta^{S}S*U^{2}Q$.

7. cumque] l; quum Δ^{L} | gemis] $\Delta^{M*}\ \Theta^{G*}$ *cum HI*; gemes $X\Delta^{M2}\Theta^{AM*G2}Tl$(*ut vid.*)i *cum* 176 | dices] l; dicis S*; dicens R*, *ut vid.* | quia] l *cum HI et* ℌ; qui $X\Delta^{L}$; qua Θ^{S*} | uenit (*1°*)] l *cum HI*, 176 *et* ℌ; ueniet C | tabescet] l *cum HI et* ℌ; tabescit $\Phi^{ER*GP}O*ESi$ | omne] l; omnem $\Pi^{L}Q$;

XXI. 1. ¶ et XXI. Ω^{J}; XXV. Δ^{L}; XXXII. X; XLVIII. $A\Theta^{S}Q$; LII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi\Theta^{MG}RT$; ⟨et Oi | 2. ⟨fili CAOTSi | ⟨pone O | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) T | 3. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨haec CAOTSi | ⟨ecce CAO | ⟨et eiciam CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 4. ⟨pro CAOTi | ⟨idcirco CAOTSi | 5. ⟨ut CAOTi | ⟨eduxi TSi | 6. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* ORT; ⟨et (*1°*) CASi | ⟨ingemesce CO | ⟨in contritione A | ⟨et in i | 7. ⟨cumque CAOTSi | ⟨dices CAOTi | ⟨pro C | ⟨et tabescet CAOi | ⟨et dissolventur i.

et infirmabitur omnis spiritus et per cuncta genua fluent aquae ecce venit et fiet ait Dominus Deus
8 et factus est sermo Domini ad me dicens
9 fili hominis propheta et dices haec dicit Dominus Deus loquere gladius gladius exacutus est et limatus
10 ut caedat victimas exacutus est ut splendeat limatus est qui moves sceptrum fili mei succidisti omne lignum
11 et dedi eum ad levigandum ut teneatur manu iste exacutus est gladius et iste limatus ut sit in manu interficientis
12 clama et ulula fili hominis quia hic factus est in populo meo hic in cunctis ducibus Israhel qui fugerant gladio traditi sunt cum populo meo idcirco plaude super femur
13 quia probatus est et hoc cum sceptrum subverterit

Deest Γ^{A} (*usque ad v.* 9, hominis); *adsunt* li.

om̃ S*; omnis S^{2}, *ut vid.* | infirmabitur] l; firmabitur Θ^{A} | fluent] l *cum HI*; flent $\Lambda^{L}*\Theta^{A}*$ | ecce] l *cum* 176 *et* 𝔓𝔊; et ecce AE*U | uenit (2°)] l *cum HI et* 𝔓𝔊; ueniet $X\Sigma^{T}\Delta^{M}\Pi^{L}$.

8. me] l; meus U*.

9. fili] l; filii A | gladius gladius] S* Γ^{A}*l *cum HI et* 𝔓𝔊; gladius S^{2}UM*(*ut vid.*) Γ^{A2} *cum HI* (*cod.* R^{A}). ¶ « gladius gladius » *Hug.* | exacutus] l; exacuatus Ω^{SJ}*; exacutatus O*(*ut vid.*)Θ^{AM}*(*ut vid.*) | est] l; *om.* R*Y* | et (2°) — 10. est (1°) *om.* U, *per homoeotel.* | limatus] l *cum HI*; elimatus Ω^{SJ}*; + est XY^{2} *cum HI* (*cod.* R^{A}).

10. ut (1°) — est (1°) *om.* U | cedat $CX\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}\Theta^{SAMG}RYS\Psi^{D}\Omega$l(*ut vid.*)a *cum HI* (*codd. PG*) | exacuatus Ω^{SJ}* | ut (2°) — est (2°) *om.* Q, *per homoeotel.* | ut (2°)] l*, *ut vid.*; et ut l^{2} *cum HI* | splendeat] l *cum HI*; explendeat Δ^{L} | qui] l *cum HI*; quia Ω^{S} | moues] l *cum HI*; mouet Π^{L} *cum HI* (*cod.* K^{2}); mouis E*TUi; mouens Ω^{MSJ}*. ¶ hebr. et anti. « moues » *Hug.* ier. et anti. « moues » *Iac.* | fili mei] *cum HI* (*cf. exposit., l.* 249) *et* 𝔓; filiit Θ^{M}†; fili mi i *cum* 𝔊^{O}; + dicit dominus Δ^{L}; + dicit dominus deus $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}$ | succidisti] l *cum HI*; succedisti X *cum HI* (*codd.* $P^{2}K$); succidistis E*U^{2}; succedistis U* | omne] l *cum HI*; omnem Π^{L}AQi* (*ut vid.*); + **** E.

11. dedi] l *cum HI*; dedisti Θ^{G}* | teneatur] l *cum HI*; teneretur S*, *ut vid.* | manu (1°)] l *cum HI*; manum $\Pi^{L}\Theta^{H}$*; manus R*YU | exacutus] l *cum HI et* 176; exactus Φ^{R}*; exacutatus O*(*ut vid.*)Θ^{AM}*(*ut vid.*); exacuatus Ω^{S} | est] l *cum HI*; *om.* S* | et (2°)] l, *ut vid., cum HI et* 𝔓; *om.* M*i | iste limatus] sublimatus Q | isti Π^{L}; is T* | limatus] l; elimatus U; luminatus 𝔰*; + est Φ^{ERG} $E^{2}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$agrelust *cum HI* | ut sit *om.* ae.

12. fili] l; filii A | qui] l *cum HI*; quia Θ^{S}*, *ut vid.*; que X | fugerant] l *cum HI*; fugerint $X\Omega^{M}$; fug(i)erunt $\Delta^{L}\Phi^{P}*\Theta^{S}$Q; fugebant i; fuerant E*S; fuerunt U | gladio] O*l *cum HI et* 176; gladium O^{2}. ¶ ier. hebr. et anti. « gladio » *Iac.*, *item Hug.* | plaude] l *cum HI et* 𝔓𝔊; plaudes Δ^{M}.

13. quia probatus] *in ras. brev. spat.* Φ^{E1} | probatus est] Σ^{T2}(tus est *in ras.*)l; prolatus est SU; probatus Φ^{E}†T† | hoc] l *cum HI*; hic Ω^{M}; *om.* S | subuerteret S |

〈et infirmabitur CAOT | 〈et per OT | 〈ecce CAOTi | 8. ¶ et XXIIII. U; XXVI. Δ^{L}; LIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi\Theta^{MG}$RET; 〈et AOi | 9. 〈fili CAOTi | 〈propheta C | 〈haec COS | 〈loquere C | 〈gladius (1°) CAOi | 〈gladius (2°) i | 10. 〈ut (1°) CAOTi | 〈ut splendeat Ci | 〈qui CAOSi | 〈succidisti i | 11. 〈et (1°) CAOT | 〈iste (1°) CAOTSi | 〈iste (2°) i | 〈ut sit CAOT | 12. 〈clama CAOTi | 〈quia CAO | 〈hic i | 〈qui fugerant CAOTi | 〈idcirco CAOTSi | 13. 〈quia CA | 〈et hoc Si.

et non erit dicit Dominus Deus
14 tu ergo fili hominis propheta et percute manu ad manum
et duplicetur gladius ac triplicetur gladius interfectorum
hic est gladius occisionis magnae
qui obstupescere eos facit 15 et corde tabescere et multiplicat ruinas
in omnibus portis eorum dedi conturbationem
gladii acuti et limati ad fulgendum amicti ad caedem
16 exacuere vade ad dextram sive ad sinistram
quocumque faciei tuae est appetitus
17 quin et ego plaudam manu ad manum
et implebo indignationem meam
ego Dominus locutus sum
18 et factus est sermo Domini ad me dicens
19 et tu fili hominis pone tibi duas vias
ut veniat gladius regis Babylonis de terra una egredientur ambo
et manu capiet coniecturam
in capite viae civitatis coniciet

Adsunt 1 (*sed a v.* 15, [fulgen]dum, *usque ad v.* 19, tibi, *deest vel legi nequit*) i.

et non erit] 1; *om.* Si, *per homoeotel.* | deus] 1 *cum HI et* 𝔊𝔊$^{coda.}$; *om.* Θ^{S}Q *cum* 176 *et* 𝔊.

14. fili] 1; filii Δ^{L}A | manu] Φ^{E*} *cum HI*; manum $\Phi^{E2}O\Theta^{HAMG}ET*S*UM\Psi^{D}\Omega^{S}$1 *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊 *et* 3, 13 (percutientium altera ad alteram). ¶ anti. « manu »; simile supra 6 [*v.* 11] *Guill.* | ad — triplice(tur)] *in ras. brev. spat.* Ω^{J1} | et (*2°*)] $\Delta^{M}*E*$ *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; ut $\Delta^{M2}\Phi^{E2}$(*in ras.*)$E^{2}\Omega^{S}$; [..] 1 | duplicetur] 1 *cum HI et* 𝔊𝔊; duplicitur $\Phi^{R}*U*$; dupplicit S*; displicetur Θ^{A} | gladius (*1°*) ¶ ier. hebr. et anti. «gladius» *Iac.*, *item Hug.* | ac triplicetur gladius *om.* R*UΓ^{A} *cum HI* (*cod. P*) | ac] 1 *cum HI*; ad S; et Q | tripliciter S*; triplicitetur Θ^{M} | gladius (*2°*) ¶ hebr. et anti. « gladius » *Hug.* | occisionis] Q^{2} (occisio *in ras.*) | facit] 1, *ut vid., cum HI*; faciet X$\Delta^{M}*$ $\Lambda^{L}S\Omega^{MSJ}*$ *cum* 𝔊. ¶ ier. et anti. « facit » *Iac.*

15. et (*1°*)] 1; *om.* $\Delta^{M}*$ | tabescere Θ^{H2} (cere *in ras.*); *praem.* et E*, *ut vid.* | multiplicat] 1; multiplica $\Delta^{M}*$ | portis] 1 *cum HI*; portibus M | limati] 1; limate U* | ad (*1°*) — caedem] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2}, *ut vid.* | ad (*2°*)] *cum* 176 *et* 𝔊𝔊; et ad Σ^{T}.

16. exacuere ¶ hebr. et anti. « exacuere » *Hug.* | dextrum E* | siue ad] et Ψ^{D} | quocumque] *cum HI et* 176; quodcumque UM*; quęcumque Π^{L} | faciei] R^{2}(ei *in ras.*)i* *cum HI*; faciae U; facies i^{2}, *ut vid., cum* 176 | appetitus] *in ras.* R^{2}.

17. quin] *cum HI*; quia AO; quoniam $\Omega^{J}*$; qui non Ψ^{D} | manu] $\Delta^{L}*$ *cum HI*; manum $\Delta^{L2M}\Phi^{E}\Theta^{HAMG}S*\Gamma^{A}\Omega^{J}$ *cum HI* (*cod. P*^{2}) *et* 176, *cf.* 𝔊𝔊. ¶ anti. « manu » simile supra 6 [*v.* 11] *Iac.* | ad manum] *cum HI et* 176; ad manu X; *om.* $\Delta^{M}*O$.

18. factum U | dominus T*.

19. filii Δ^{L}A | propone S | ~ uias duas Ω^{M} | ut] *cum HI in expos.* (*l. 346*), 176 *et* 𝔊𝔊; et $\Lambda^{L}RYE*T$ *cum HI* (= *codd. PKG*$*R^{A}$) | ueniat] 1; uenias Π^{L}; teneat S* | egredientur] 1, *ut vid., cum HI et* 𝔊𝔊; uenient Δ^{M} | ambo] *cum HI*; ambae grst. ¶ uel minus recte « ambe » *Iac.* | et (*2°*)] 1, *ut vid., cum HI et* 176; ut Q | uiae] uibe $\Delta^{M}*$ | coniciet 20. uiam] conici tu iam R*Y*; conicie tu iam Y^{2}; conici et uiam R^{2} | coniciet] 1, *ut vid., cum HI*; conuiciet $\Omega^{J}*$; conueniet Ω^{M}.

⟨et non AOT | 14. ⟨tu CAOTSi | ⟨et duplicetur CAOTi | ⟨hic CAOTSi | ⟨qui CAOSi | 15. ⟨in omnibus CAOTi | ⟨gladii CAOTi | 16. ⟨exacuere CAOT | ⟨vade S | ⟨quocumque CAOT | 17. ⟨quin CAOTi | ⟨et implebo CAOT | ⟨ego CAOT | 18. ¶ et XXVII. Δ^{L}; XXXIII. X; LIIII. M; *subdiv.* II. Ω^{M} (*cf. vers.* 8 *et* 28); *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}$R YT; ⟨et ASi | 19. ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨pone C | ⟨ut veniat CAOTi | ⟨de terra CAOTi | ⟨et manu CAOT | ⟨in capite CAOTSi.

20 viam pones ut veniat gladius ad Rabbath filiorum Ammon
et ad Iudam in Hierusalem munitissimam
21 stetit enim rex Babylonis in bivio
in capite duarum viarum
divinationem quaerens commiscens sagittas
interrogavit idola exta consuluit
22 ad dextram eius facta est divinatio supra Hierusalem
ut ponat arietes ut aperiat os in caede
ut elevet vocem in ululatu
ut ponat arietes contra portas
ut conportet aggerem ut aedificet munitiones
23 eritque quasi consulens frustra oraculum in oculis eorum et sabbatorum otium imitans
ipse autem recordabitur iniquitatis ad capiendum
24 idcirco haec dicit Dominus Deus
pro eo quod recordati estis iniquitatis vestrae
et revelastis praevaricationes vestras
et apparuerunt peccata vestra in omnibus cogitationibus vestris
pro eo inquam quod recordati estis manu capiemini

Adsunt 1 (*a v.* 22, [con]tra, *legi nequit*) i.

20. pones] *cum HI et* 𝔙𝔊; ponis Δ^{M}E TU; ponens Ω^{MSJ*}; p[...] 1; + ** E. ¶ ier. hebr. et anti. « pones » *Iac.* | ad iudam] 1 *cum HI*; ad iuda 𝔰 | in] 1 *cum HI et* 𝔙; *om.* XΛ^{L*}A | munitissimum AO†(*ut vid.*).

21. enim] Φ^{P2}(*in ras.*)l(*ut vid.*) *cum HI*; ergo Ω^{J*}, *ut vid., cum HI* (*cod. G*) | biuio] S^{2} (b *in ras.*) | in] 1 *cum HI*; et in Π^{L} | ∼ uiarum duarum Θ^{S} | diuinationes E | commiscens] l, *ut vid., cum HI*; conmittens X | interrogauit] l, *ut vid., cum HI*; interrogabit XΔ | exta] *cum HI*; exto Δ^{L}; extam Π^{L}; extra M*, *ut vid.*; exacta X; extuma A; festa Q; fexta Θ^{S}; intestina hostiarum Φ^{P*}, *ut vid.* ¶ intestina hostiarum T^{2} | consuluit] *cum HI*; consulunt Ω^{M}; consoluit Δ^{M*}Ui.

22. ad dext(e)ra $\Delta^{L}\Pi^{L}$ | fact**est Φ^{E*} | supra] $\Theta^{G*}\Omega^{J*}$l; super $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}AO\Theta^{SAMG2}$ SMQΩ^{MSJ2} *edd. cum HI et* 176 | ponat (*1°*)] 1 *cum HI*; ponet Ψ^{D} | os] l; ōs (= omnes) Ω^{J} | in cedem Ω^{M} | ut eleuet uocem] *in ras. brev. spat.* Θ^{G2} | ut (*3°*)] $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$ *cum HI et* 𝔙𝔊; et $\Delta^{M2}\Pi^{L}\Phi$OΘ^{SAM*G2}RYMQΩ^{M}i | eleuet] 1 *cum HI*; euellet Ψ^{D} | in ululatum Δ^{M} | ponat (*2°*)] ponet Ψ^{D} | contra] 1 *cum HI*; ad Δ^{M*} | ut (*5°*)] et ut Θ^{S}Q | portet RY; confortet Λ^{L*}.

23. eritque] er** S* | quasi] *cum HI et* 𝔙𝔊; *om.* Ω^{M} | oracula E†; oraculis Δ^{L} | oculis] hosculis C | sabbatorum + in oculis eorum et sabbatorum Φ^{E*} | imitans] *cum HI*; immutans Ω^{SJ*} | iniquitatis] U* *cum HI et* 𝔙; iniquitates XΘ^{H*}S*U^{2} *cum* 176; iniquitas Ψ^{D}.

24. deus] *cum HI et* 𝔙𝔊$^{codd.}$; *om.* Δ^{L} *cum* 176 *et* 𝔊 | iniquitatis uestr(a)e] U* *cum* 𝔙; iniquitates uestras X$\Delta^{M*}\Phi^{E*RG2}$(*pr.* e *ex* i)$\Theta^{S}U^{2}$QΨ^{D} *cum HI*, 176 *et* 𝔊, *cf. infra* (praeuaricationes uestras); iniquitates uestr(a)e Δ^{M2}S*; iniquitatis Ω^{S*}. ¶ ier. et hebr. habent « in memoriam reuocastis iniquitates uestras » *Iac.* | reuelatis O*Θ^{A*M*} | pro (*2°*) — estis (*2°*) ¶ ier. « pro eo inquam [quod] in memoriam reuocastis » *Iac.* | manu] *** Θ^{H*} | capiemini] *cum HI*; capientium Ω^{M}.

---

20. ⟨viam CAOTi | ⟨et CAOT | 21. ⟨stetit CAOTSi | ⟨in capite CAOT | ⟨divinationem CAOT | ⟨interrogavit CAOTi | 22. ⟨ad CAOTi | ⟨ut ponat (*1°*) CAOTSi | ⟨ut elevet CAOT | ⟨ut ponat (*2°*) CAOTSi | ⟨ut conportet OTi | ⟨ut aedificet CAi | 23. ⟨eritque CAOTi | ⟨et CATi | ⟨ipse COT | 24. ¶ idcirco XXV. U; *Div. sine num.* C; ⟨idcirco AOTSi | ⟨pro eo (*1°*) CAOTi | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨pro eo (*2°*) CAOTi.

25 tu autem profane impie dux Israhel
cuius venit dies in tempore iniquitatis praefinita
26 haec dicit Dominus Deus aufer cidarim tolle coronam
nonne haec est quae humilem sublevavit et sublimem humiliavit
27 iniquitatem iniquitatem iniquitatem ponam eam
et hoc † non † factum est donec veniret cuius est iudicium et tradam ei
28 et tu fili hominis propheta et dic
haec dicit Dominus Deus ad filios Ammon et ad obprobrium eorum
et dices mucro mucro evaginate ad occidendum limate ut interficias et fulgeas
29 cum tibi viderentur vana et divinarentur mendacia
ut dareris super colla vulneratorum impiorum
quorum venit dies in tempore iniquitatis praefinita

Adsunt l (*qui legi potest a v.* 25, praefinita) i.

25. pro(ph)anae $C\Theta^{S2}$(e *in ras.*) | prefinite Ω^{MS}.

26. aufert Ω^{M} | cidarem U*, *ut vid.* | coronam] l; corona U | humiles 𝔰𝔱 | subleuauit] l *cum HI* (= *codd. PK*); suble(u)abit $X\Delta^{L}$ *cum HI* (*cod. G*); sublimauit $C\Sigma^{T2}$; sublimabit Σ^{T}*; exaltauit Ψ^{D}; exaltabit Δ^{M} | sub limen $\Theta^{SM}Q$ | humiliauit] l, *ut vid.*, *cum HI*; humiliabit $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}$.

27. iniquitatem iniquitatem iniquitatem] Θ^{S2}(*pr.* e *in ras.*)Γ^{A}*l *cum HI et* 𝔊; iniquitatem iniquitatem $RYQ\Gamma^{A2}\Psi^{D}$i *cum HI* (*cod. P**), 176 *et* 𝔊; iniquitatem Π^{L}; *praem.* in Φ^{E2} | hoc] l; *om.* T*U* | non factum est] nunc factum est Φ^{E2}, *in ras. brev. spat.* | non = $\Phi^{RGP2}\Theta^{SM2}M^{2}Q\Gamma^{A}\Omega$agrelbst *cum HI et* 𝔊; nunc $CX\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}A\Phi^{E2P}$*(*ut vid.*)O Θ^{HAM}*^{G}RYETSUM*Ψ^{D}lim, *errante archetypo.* ¶ ał non Δ^{M} | factum est] Φ^{P}*(*ut vid.*)Γ^{A}*l; fiet Φ^{RGP2} *cum HI*; est Γ^{A2}. ¶ ał fiet Θ^{M}; hebr. « factum est » ał hebr. « fiet » *Iac.* | ueniret] M*, *ut vid.*; ueni*** Θ^{M}*; ueniat Θ^{SM2}E*SUM^{2}QΓ^{A}l^{2}(at *in ras.*) *cum HI, HI*(𝔊) *et* 176. ¶ hebr. et anti. « ueniat » *Iac.*, *item Hug.* | est (2°)] l; *om.* M* | et tr. ei *om.* Q | et (2°)] l *cum HI*; ut EU.

28. filii Δ^{L}A | propheta] l; profetia U* | et dices *om.* Δ^{L} | mucro mucro] S*l *cum HI et* 𝔊; mucro S^{2}; *praem.* ad U. ¶ « mucro mucro » *Hug.*, *item Guill.* | euaginate... limate] Σ^{T}*Λ^{L}*Φ^{E}*^{P2}(ina *in ras.*)R*Y*Q*ɛ(1592^{2}, 1593, 1598), *casu vocativo, cum HI* (*codd. PG*), *cf. HI in exposit.* (qui paratus es ad caedem, qui limatus) *et* 𝔊; euaginate... lima te O *cum HI* (*cod. K*); euagina te... lima te Σ^{T2} $\Lambda^{L2}A\Phi^{E2}R^{2}Y^{2}Q^{2}\Omega$agrelbsɛ(1592*) *cum HI.* ¶ « euagina te... lima te » *Hug.* quod dicitur « euaginate » et « limate » duo sunt participia *Guill. et Iac.* | ad occ. limate *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | ad (3°)] et ad S | (inter)ficias — 29. ut] *legi nequit* Γ^{A} | fulgeas] l; fugias E.

29. cum — ut] *legi nequit* Γ^{A} | uiderentur] l; uiderent Ψ^{D} | uana] l *cum HI*; uacua Ω^{M} | mendacia] l *cum HI*; *praem.* in C; + non est d(a)emonum (demonium $\Theta^{A}\Psi^{D}$) d(i)uinatio sed dei iudicium qui perfectae malitiae dedit finem $AO\Theta^{HAMG}\Psi^{D}$, *cf. Proleg., p.* XXXIII | dareris] l *cum HI et* 𝔊; daretis Ω^{MS} | super] l; supra i | uenit] l *cum HI et* 𝔊; ueniet Ω agɾe | praefinita] U*Q*l(*ut vid.*); prefinit(a)e $XU^{2}\Omega^{S}$; propinata Q^{2}. ¶ « prefinita » sicut et supra [*v.* 25] non est ibi « prefinite » *Guill.*

---

25. ¶ tu *subdiv.* III. Ω^{M}; ⟨tu CAOTSi | ⟨cuius CAOT | 26. ⟨haec CAOTSi | ⟨aufer C | ⟨nonne CAOTi | 27. ⟨iniquitatem (1°) AOT | ⟨iniquitatem (2°) i | ⟨et hoc CAOTSi | ⟨donec CO | 28. ¶ et (1°) XXVII. Φ^{E}; XXXIIII. X; XLVIIII. $A\Theta^{S}Q$; LIIII. [S]Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RG}\Theta^{G}$YTM; ⟨et (1°) OSi | ⟨haec CAOSi | ⟨et dices CAOTi | ⟨mucro (1°) C | ⟨mucro (2°) i | ⟨limate COi | 29. ⟨cum CAOTi | ⟨et i | ⟨(non est) AO | ⟨(iudicium) AO* | ⟨ut dareris CAOi | ⟨quorum CAOTi.

30 revertere ad vaginam tuam in loco in quo creatus es
in terra nativitatis tuae iudicabo te
31 et effundam super te indignationem meam
in igne furoris mei sufflabo in te
daboque te in manus hominum insipientium et fabricantium interitum
32 igni eris cibus sanguis tuus erit in medio terrae
oblivioni traderis quia ego Dominus locutus sum

XXII. 1 et factum est verbum Domini ad me dicens
2 et tu fili hominis num iudicas num iudicas civitatem sanguinum
3 et ostendes ei omnes abominationes suas
et dices haec dicit Dominus Deus
civitas effundens sanguinem in medio sui ut veniat tempus eius
et quae fecit idola contra semetipsam ut pollueretur
4 in sanguine tuo qui a te effusus

Adsunt li.

30. ad uaginam tuam] l *cum HI*; ad uagina tua Δ^{M*}; in uaginam tuam $\Lambda^{L}\Omega^{S}$ | in loco] $O^{*}\Theta^{M*}$l *cum HI* (*cod. P*²) *et* 176; in locum $O^{2}\Theta^{M2}$ETUΩ^{SJ}iagre *cum HI* | in (*2°*)] l *cum HI*; *om.* Ω^{S} *cum* 𝔊 | est Θ^{A*} | in terra] l, *ut vid.*, *cum HI*, 176 *et* 𝔊; in terram Xi.

31. in igne] E^{2}l *cum HI*, 176 (in igni) *et* 𝔊; in ignem $\Delta^{L}\Theta^{S}$; igne E*T*S*(*ut vid.*)U; ignem $S^{2}E^{2}$ | in (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; *om.* $X\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{S}Q^{2}$l | te (*3°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊; *om.* Λ^{L} | in manus] l *cum* 176 *et* 𝔊; in manu Φ^{ERG} *cum* 𝔊; in manibus $\Delta^{M}\Theta^{S}Q$ *cum HI*. ¶ hebr. et anti. habent « in manu » *Guill. et Iac.* | interritum U*; in interitum U^{2}.

32. igni eris] ignis Θ^{S}† | igni] l *cum* 𝔊; igne U; ignis $\Delta RY\Omega^{M}$ *cum HI* (²/₂). ¶ hebr. et anti. « igni » *Iac.*, *item Hug.* | eris] *cum HI*; (a)eris $C\Theta^{H}U$; erit $X\Delta RY$; er[..] l | erit] *praem.* quia X | obliuioni] *cum HI*; obliuione $\Phi^{P}ET^{*}$(*ut vid.*)$S^{*}\Omega^{M}$ *cum HI* (*cod. K*) | traderis] l, *ut vid.*; tradideris Ω^{S}; tradere t (1598).

XXII. 1. factum est uerbum] l *cum HI*; factum est sermo Θ^{HM*}(*ut vid.*)Ω^{S}; factus est sermo Ψ^{D} *cum* 176, *cf.* 6, 1; 7, 1, *etc.* ¶ « factum est uerbum » *Guill.*

2. filii Δ^{L}A | num (*1°*)] non $\Gamma^{A}\Omega^{MS}$ *cum* $\mathfrak{G}^{A}$; nonne relust *cum HI*. ¶ ħ nonne iudicas Θ^{M}; « num iudicas num iudicas » (*Paris. Ars.* 94; « unum », *utroque loco*, *Vat. Ottob. lat.* 293) *Hug.* anti. secundum hebr. « num iudicas num iudicas »; « num » pro « nonne » accipitur sicut supra 12 [*v.* 9] et 20 [*v.* 49] et Num. 20 [*v.* 10] « num de petra » id est « nonne » *Guill.* hebr. et anti. « num » ier. hebr. et anti. « iudicas » *bis Iac.* | iudicas (*1°*)] l *cum* 176; iudicasti U | num iudicas (*2°*)] nonne iudicas rlust *cum* 𝔊; *om.* $X\Pi^{L}\Theta^{SH*A}$ $R^{2}ES^{*}M^{*}Q\Gamma^{A}\Omega^{MSJ*}$liae *cum HI*, 176 *et* 𝔊 | ciuitatem] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊; ciuitates Δ^{L}.

3. ostendes] Φ^{R2} (*alt.* e *in ras.*) *cum HI*; ostend[.]s l; ostendis S*Uae *cum HI* (*cod. O*); ostendas Φ^{G} | ei] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; eis $X\Delta^{L}\Pi^{L}\Omega^{S}$l. ¶ hebr. et anti. « ei » *Hug. et Iac.* | suas *om.* Θ^{S*} | ∼ abom. suas omnes RY | dices] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊; dicis R*Y *cum HI* (*codd. P*KO*) | deus] l (*ut vid.*) *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Δ^{L} *cum* 176 *et* 𝔊 | ciuitas] l *cum HI*; ciuitatis Ω^{M} | effundes Θ^{A} | ueniat] l *cum HI et* 176; eueniat Ω^{M} | ∼ que et Δ^{M*} | contra semetipsam] l *cum HI*; contra semetipsa E*U.

4. tuo] E^{2}(t *in ras.*)l *cum HI*. ¶ suo Θ^{M} *cum HI* (*codd. P²O*) | qui a te effusus est] *in*

---

30. ⟨revertere CAOTi | ⟨in terra CAOTS | 31. ⟨et CAOTi | ⟨in igne CAOT | ⟨daboque CAOT | 32. ⟨igni CAOTi | ⟨oblivioni CAOT.

XXII. 1. ¶ et XXII. Ω^{SJ}; XXVIII. Δ^{L}; L. $A\Theta^{S}Q$; LIIII. Γ^{A}; LV. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{MG}RT$; ⟨et i | 2. ⟨et CAOTi | 3. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨haec CSi | ⟨civitas CAOT | ⟨et quae CAOT | 4. ⟨in (*1°*) CAOTi.

est deliquisti
et in idolis tuis quae fecisti polluta es
et adpropinquare fecisti dies tuos et adduxisti tempus annorum tuorum
propterea dedi te obprobrium gentibus et inrisionem universis terris
5 quae iuxta sunt et quae procul a te triumphabunt de te
sordida nobilis grandis interitu
6 ecce principes Israhel singuli in brachio suo fuerunt in te ad effundendum sanguinem
7 patrem et matrem contumeliis affecerunt in te
advenam calumniati sunt in medio tui
pupillum et viduam contristaverunt apud te
8 sanctuaria mea sprevistis et sabbata mea polluistis
9 viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem
et super montes comederunt in te
scelus operati sunt in medio tui
10 verecundiora patris discoperuerunt in te
inmunditiam menstruatae humiliaverunt in te

Adsunt 1 (*usque ad v.* 10, verecundiora) i.

ras. brev. spat. Θ^{M2} | est] *in ras.* E^2 | deliquisti] *cum HI*; dereliquisti Π^L | et (1°)] 1 *cum HI*, 176 *et* 𝔔𝔊; *om.* ES*U | in (2°)] 1 *cum HI*, 176 *et* 𝔊; *om.* Xi | fecisti (1°) + tibi Xl, *cf.* 16, 16. 17. 24 | polluta — tuos] dies tuos polluta es Ψ'^D | es et] esset S* | dies] *cum HI et* 𝔔𝔊; deos Ω^M | dedi te] 1 *cum HI*; dedit Q | o(b)probr.] 1 *cum HI et* 𝔔; *praem.* in $\Delta^{M*}\Omega^S$ *cum* 𝔊, *cf.* 5, 14 | ~ oppr. dedi te RY | gentibus] 1 *cum HI et* 𝔔𝔊; gentium Δ^M; *praem.* in $\Pi^L\Phi^{E2}\Theta^S$RYQΨ'^D *cum* $\mathfrak{G}^V$, *cf.* 5, 14 | i(n)risionem] *cum HI et* 𝔔; inrisione $C\Sigma^T$l; in derisionem Ψ'^D, *cf.* 𝔊.

5. iuxta] *cum HI et* 𝔔; + te $O\Theta^{AMG2}\Omega^{S2}$ *cum* 𝔊 | a te] 1 *cum HI et* 𝔔𝔊; *om.* Π^L; + sunt Ω^M, *cf.* 𝔊; + et $X\Phi^{P*}$Mi *cum* 𝔊 | nobilis] *cum HI*; nubilis U; nobilis** Ω^{J*} | interitu] *cum HI et* 𝔔; interitus R^2S; interitum $\Theta^{H*}R^*Y$; *praem.* in Π^L, *cf.* 𝔊.

6. principes] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; princeps S* | suo] 1 *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; tuo X; *om.* Ω^{S*} | fuerunt] Φ^{E*}l(*ut vid.*) *cum HI, AU spe et* 𝔔; fecerunt Φ^{E2}RY | in te] 1 *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; ad te Δ^{M*}, *ut vid.*; *om.* Π^L.

7. patrem et matrem] R*l(*ut vid.*); patrum et matrum R^2; patrum et matrem U | columniati E^2 (ti *in ras.*); *praem.* et Θ^{H*} | pupillum] l; pupillam Q† | apud] S* *cum HI et AU spe*; in S^2 *cum* 𝔔𝔊, *cf. vv.* 9, 10, 11.

8. spreuistis] *cum HI, AU spe et* 𝔊; p̄uistis S*U; spr(eu)isti $\Delta^{M*}\Phi^{P*}$ɛ *cum AU spe* (*cod. P**) *et* 𝔔 | polluistis] *cum HI, AU spe et* 𝔊; pol[...] l; polluisti $\Delta^{M*}\Phi^P$ɯɛ *cum AU spe* (*cod. P**) *et* 𝔔.

9. detractores] *cum HI et AU spe*; detractatores ETi *cum AU spe* (*cod. P*) | fuerunt] l; fuerint Q* | operati sunt] l; operatus est E.

10. uerecundiora] Φ^{E2}(or *in ras.*) *cum HI et AU spe*; uerecundia $\Theta^{S\dagger}$(*ut vid.*)U; *praem.* similis facinore cham Θ^SQ | disco(o)perierunt $\Delta\Theta^{H*}\Gamma^{A}$i; discoperuer* Θ^{S*}; discooperunt Π^L; discooperuit U *cum* 𝔔; *operuerunt O* | in te (1°)] *in ras.* O^1 *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; *om.* Φ^{P*}RY | inmunditia $X\Sigma^T\Delta^L\Pi^L O\Psi'^D$; *praem.* et X *cum HI* ($^2/_2$) *et* 𝔊.

⟨deliquisti S | ⟨et in CAOT | ⟨et adpropinquare CAOT | ⟨et adduxisti OTi | ⟨propterea CAOTSi | ⟨et (*ult.*) O | 5. ⟨quae CAO | ⟨et quae OT | ⟨(et) triumphabunt Oi | ⟨sordida CAOT | 6. ¶ ecce LI. $A\Theta^SQ$; LV. Γ^A; LVI. [S]MΩ^M; *Div. sine num.* $C\Lambda^L\Pi^L\Phi^P$OY; ⟨ecce Ti | 7. ⟨patrem CAOT | ⟨advenam CAOTS | ⟨pupillum CAOTSi | 8. ⟨sanctuaria CAOTSi | ⟨et OTi | 9. ⟨viri CAOTSi | ⟨et CAOTi | ⟨scelus CAOTSi | 10. ⟨verecundiora CAOTi | ⟨inmunditiam CAOTi.

11 et unusquisque in uxorem proximi sui operatus est abominationem
et socer nurum suam polluit nefarie
frater sororem suam filiam patris sui oppressit in te
12 munera acceperunt apud te ad effundendum sanguinem
usuram et superabundantiam accepisti
et avare proximos tuos calumniabaris
meique oblita es ait Dominus Deus
13 ecce conplosi manus meas super avaritiam tuam quam fecisti
et super sanguinem qui effusus est in medio tui
14 numquid sustinebit cor tuum aut praevalebunt manus tuae in diebus quos ego faciam tibi
ego Dominus locutus sum et faciam
15 et dispergam te in nationes et ventilabo te in terras
et deficere faciam inmunditiam tuam a te
16 et possidebo te in conspectu gentium et scies quia ego Dominus

---

Deest Γ^{A} (*partim a v.* 14, sustinebit); *adsunt* l (*a v.* 12, usuram) i.

11. et (*1°*) *om.* Ω^{S} *cum* 𝔊 | in uxorem] Θ^{M*}; in uxore $\Theta^{M2}\Gamma^{A}$(*ut vid.*); uxorem Ψ^{D}, *cf.* 𝔊 | op. est] operati sunt Q, *cf.* 𝔊 | nurum suum Ω^{M}; nuram suam Λ^{L*}, *ut vid.* | polluat Ω^{M} | fratres U; *praem.* et Γ^{A} *cum* 𝔙𝔊, *cf. HI in exposit., l. 565* | filia Π^{L}.

12. apud] *cum HI et AU spe*; in $\Delta\Pi^{L}$ Θ^{H*} *cum* 𝔙𝔊, *cf. vv.* 9, 10, 11 | ad *om.* U | usuram] l *cum HI et AU spe*; usura Ψ^{D} *cum HI* (*cod. K*) | accepisti] *cum HI, AU spe et* 𝔙; accepistis $\Delta^{L}\Lambda^{L*}\Omega^{M}$; acceperunt Φ^{E*}(*ut vid.*)^{RG} Ψ^{D} *cum* 𝔊, *cf. supra* (munera acceperunt). ¶ anti. « acceperunt » licet hebr. habeat « accepisti »; simile Mich. 6 [*v.* 15] « custodisti » *Guill. et Iac.* | calumniaberis $X\Lambda^{L*}Q$ | meique] *cum HI et AU spe* (*cod. S*); mei quoque $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{A}$ *cum AU spe* | ait] *cum HI et AU spe*; dicit Ω^{S}a; dixit O.

13. ecce] l *cum HI*; et ecce X *cum* 𝔙 | co(n)plosi] Φ^{E*} *cum HI*; conplusi A*EU; conclusi O; conplexi RY; c̄pollui Φ^{E2} | auaritiam tuam] R^{2}l (*ut vid.*) *cum HI* (*codd.* $P^{2}K^{2}$); auaritia tua $O*\Theta^{S}R*^{3}Y*Q$ *cum HI* | medio] l *cum HI*; gaudio i.

14. aut] l *cum HI*; ut $\Theta^{A}T*$ | in diebus] l; *om.* O* | quos] l (*ut vid.*) *cum HI et* 𝔙, *cf.* 𝔊; quo Q | faciam tibi ego *om.* Y†, *per homoeotel.* | ego (*2°*)] l *cum HI et* 𝔙𝔊; *praem.* ecce Ω^{S}; + enim Ω^{MJ}. ¶ hebr. et anti. non habent « enim » *Hug. et Iac.* | et faciam] l, *ut vid., cum HI et* 𝔙𝔊; ut faciam Ψ^{D}; *om.* Ω^{M*}.

15. et (*1°*)] l *cum HI* (1/2) *et* 𝔙𝔊; ut X *cum HI* (1/2) | dispergam] l *cum HI*; disperdam Ω^{M} | in nationes] l *cum HI* (1/2); in nationibus $\Delta^{M}\Theta^{A}$ *cum HI* (1/2) *et* 𝔙𝔊 | te (*2°*)] l, *ut vid., cum HI* (1/2) *et* 𝔙𝔊; *om.* Δ^{L} *cum HI* (1/2) | deficere] l *cum HI*; defici Y†; + ****** E | inmunditiam tuam] l *cum HI et* 𝔙, *cf.* 𝔊; inmunditias tuas X | a te] l *cum HI et* 𝔙𝔊; ad te Q; in te Θ^{A}.

16. scies] l *cum HI* (*cod. G*) *et* $\mathfrak{V}\mathfrak{G}^{A'2}$; scietis $\Delta^{L}\Theta^{HA*M*}$EU *cum* 𝔊, *cf. v.* 22 *et* 6, 7. 13; 7, 4, *etc.* | quia] l *cum HI*; quoniam Δ^{M*}.

---

11. ⟨et (*1°*) CAOTSi | ⟨et socer CAOTS | ⟨frater CAOTi | 12. ⟨munera CAOTSi | ⟨ad effundendum i | ⟨usuram CAOTS | ⟨et avare CAOT | ⟨meique CAOT | 13. ⟨ecce CA OTSi | ⟨et CAOT | 14. ⟨numquid CAOTSi | ⟨ego (*2°*) CAOTi | ⟨et S | 15. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) Oi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 16. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) T.

17 et factum est verbum Domini ad me dicens
18 fili hominis versa est mihi domus Israhel in scoriam
omnes isti aes et stagnum et ferrum et plumbum
in medio fornacis scoria argenti facti sunt
19 propterea haec dicit Dominus Deus
eo quod versi estis omnes in scoriam
propterea ecce ego congregabo vos in medium Hierusalem
20 congregatione argenti et aeris et ferri et stagni et plumbi in medium fornacis
ut succendam in eam ignem ad conflandum
sic congregabo in furore meo et in ira mea et requiescam et conflabo vos
21 et congregabo vos et succendam vos in igne furoris mei
et conflabimini in medio eius
22 ut conflatur argentum in medio fornacis sic eritis in medio eius
et scietis quia ego Dominus effuderim indignationem meam super vos

---

Deest Γ^{A} (*partim usque ad v.* 17, domini); *adsunt* li.

17. factum est uerbum] l *cum HI*; factus est sermo $\Delta^{M}\Theta^{G}$, *cf.* 6, 1; 7, 1, *etc.*

18. filii Δ^{L}A | omnes] l *cum HI et* 𝔊; *praem.* et S | isti + sanguinem Ω^{M}, *fortasse ex Is* 4, 4 *in HI* (*l.* 634) *citato* | et (*1°*) *om.* l*, *ut vid.* | et (*2°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Σ^{T} | scoria] l *cum HI et* 𝔊; *praem.* in A | facti] l *cum HI*; effecti $\Delta\Theta^{HG}$*.

19. haec — propterea (*2°*) *om.* O*, *per homoeotel.* | uersi] l *cum HI*; conuersi Φ^{P}* | omnes] l *cum HI et* 𝔊; *om.* E *cum* $\mathfrak{G}^{B}$ | in (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* i | ego] *cum HI et* 𝔊; e[..] l; *om.* S | in medium] l (*ut vid.*) *cum HI* (*cod.* R^{A}) *et* 𝔊; in medio $\Delta\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{SH*AM*G}$ETSUMQ$\Gamma^{A}\Omega$agrelsc *cum HI* | hierus.] s*** l, *ut vid.*

20. congregatione] l *cum HI*; congrega(t)ionem RYU; congregationes Q; *praem.* et ETSU | (a)eris] l *cum HI et* 𝔊; *praem.* auri et Δ^{M2} *cum* $\mathfrak{G}^{967}$ | ∼ stagni et ferri arelsc | in medium = $X\Sigma^{T}\Delta^{M}\Pi^{L}A\Phi O\Theta^{M2}$ RYE$\Gamma^{A}\Psi^{D}$lum *cum HI et* 𝔊; in medio Θ^{M*} *cett.* ¶ « in medium » hebr. habet « ad medium », set infra [*v.* 21] bene habetur « in medio eius » *Guill.* | fornacis] *cum HI et* 𝔊; *scrips.* fornaces S*U^{2}; fornacem U* | ut] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; et $X\Delta\Pi^{L}\Phi^{RGP}\Theta^{S}$ SMQ$\Gamma^{A}\Omega^{M}$i, *cf. v.* 21; [..] l | in eam = CX $\Sigma^{T}A\Phi^{RG}\Theta^{S}$ETS*Ulim *cum HI* (*cod. K*) *et* $\mathfrak{G}^{L'}$; *om.* Q; in ea *cett. cum HI, cf.* $\mathfrak{G}^{A''}$; + in Γ^{A}i*(*ut vid.*), *cf. v.* 21 | ad conflandam E; ad**fflandum Δ^{M*} | congregabo + uos Γ^{A}, *cf. v.* 21 | et in] l *cum HI et* 𝔊; et Δ^{M2}; *om.* Δ^{M*} | et (*6°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* X.

21. et congr. uos] l *cum* 𝔊; *om.* Θ^{M2} *cum HI et* 𝔊. ¶ hebr. et anti. « congregabo » *Iac.* | uos (*2°*)] l *cum HI, cf.* 𝔊; *om.* A *cum HI in exposit., l.* 624 (postquam congregauero uos atque succendero in igne), *forsitan recte* | in igne] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; in igni S; in ignem $\Theta^{S}\Omega^{S}$; igne l; ignem UQ | conflabimini] *cum HI*; conflamini X.

22. effuderim] l (effund.) *cum HI et* 𝔊; effunderem US*; effuderem S^{2}(*ut vid.*)M*; *praem.* cum $X\Sigma^{T2}\Delta^{M}O^{2}\Theta^{HAM*GS2}$ $\Psi^{D}\Omega^{MS}$arelsc | indignatione mea R | uos] l *cum HI et* 𝔊; eo Λ^{L}*, *ut vid.*

---

17. ¶ et XXVI. U; XXVIII. Φ^{E}; XXVIIII. Δ^{L}; XXXV. X; LII. AΘ^{S}Q; LVI. Γ^{A}; LVII. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}$RT; ⟨et i | 18. ⟨fili CAOTSi | ⟨versa C | ⟨omnes CAOTi | ⟨aes Ci | ⟨et stagnum Ci | ⟨et ferrum i | ⟨in medio CAOTi | ⟨scoria S | 19. ⟨propterea (*1°*) CAOTSi | ⟨eo quod $CAO^{2}T$ | ⟨propterea (*2°*) $CAO^{2}Ti$ | 20. ⟨congregatione CAOTi | ⟨et ferri i | ⟨et stagni i | ⟨et plumbi i | ⟨in medium i | ⟨ut CAOTi | ⟨sic CAOTi | ⟨et requiescam Oi | 21. ⟨et (*1°*) CTi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 22. ⟨ut CAOT | ⟨et CAOT.

23 et factum est verbum Domini ad me dicens
24 fili hominis dic ei tu es terra inmunda et non conpluta in die furoris
25 coniuratio prophetarum in medio eius sicut leo rugiens capiensque praedam
animam devoraverunt opes et pretium acceperunt
viduas eius multiplicaverunt in medio illius
26 sacerdotes eius contempserunt legem meam et polluerunt sanctuaria mea
inter sanctum et profanum non habuere distantiam
et inter pollutum et mundum non intellexerunt et a sabbatis meis averterunt oculos suos
et coinquinabar in medio eorum
27 principes eius in medio illius quasi lupi rapientes praedam ad effundendum sanguinem et perdendas animas et avare sectanda lucra

---

Adsunt li.

23. factum est uerbum] l *cum HI et AU spe*; factus est sermo $\Phi\Omega^{M}$**r**, *cf.* 6, 1; 7, 1, *etc.* | uerbum] *in ras.* Θ^{M2} | domini] l *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; dei Θ^{A}.

24. filii A | ei] l *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; eis Δ^{LM*} | die] l (diae); medio Ψ^{D}, *cf. v.* 25 | furoris] l *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; + domini Π^{L}, *cf.* 7, 19 *et Lam* 2, 22.

25. coniur.] l *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; *praem.* et Γ^{A} | prophet.] l *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; *om.* Ω^{S*} | sicuti C | capiensque] $\Theta^{H\dagger}$l *cum HI et AU spe*; capiens $\Theta^{H1}E^{*}Q$; rapiensque **aelust**, *cf. v.* 27 (rapientes praedam) | animam] $\Theta^{M*}Y^{*3}M^{*}$l *cum AU spe et* 𝔓; anima Π^{L}; animas $\Theta^{M2}Y^{2}M^{2}\Omega$**arelust** *cum HI, PS-AU spe et* 𝔊. ¶ anti. et hebr. « animam » *Iac., item Hug.* | opes] $\Delta^{M*}\Theta^{M2}$l *cum HI, AU spe et* 𝔓; inopes $\Phi^{E*R*G}\Theta^{M3}U\Psi^{D}$; inopis $\Delta^{M2}\Pi^{L}A\Phi^{E2R2P}O\Theta^{HAM*G}ETM^{*}\Gamma^{A}$i *cum HI* (*cod. G*²) *et AU spe* (*cod. S*). ¶ hebr. et anti « opes » *Hug.* anti. « inopis » hebr. « opes » *Iac.* | pretium] *scrips.* praedium l | eius (*2°*)] l *cum HI, AU spe et* 𝔓; *om.* $\Sigma^{T}\Pi^{L}$ | illius] l *cum HI et AU spe*; eius $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Omega^{SJ}$ *cum AU spe* (*cod. P*).

26. eius] *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; ipsius X; eorum Δ^{M} | (contem)pserunt — mea] *in ras. brev. spat.* Θ^{M2} | non (*1°*)] l *cum HI et* 𝔎𝔊; *om.* Δ^{M*} | (h)abuere] l *cum HI et AU spe*; habere Δ^{L} *cum HI* (*cod. G*²); habuerunt $\Sigma^{T}\Phi M\Omega^{MS}$**relust** | distantiam] l *cum HI et AU spe, cf.* 𝔎𝔊; substantiam Q | et (*3°*)] l *cum HI, AU spe et* 𝔎𝔊; *om.* Ω^{MS}**ag**. ¶ hebr. et anti. « et » *Guill.* | mundum] l *cum HI*; inmundum Φ^{EP}ETU(-do)Q*(*ut vid.*)Ω^{M} *cum AU spe, cf. COL-AV* (et immundi) *et* $\mathfrak{G}^{V}$ | ∼ mundum et pollutum $C\Sigma^{T}$. ¶ hebr. et anti. « inter pollutum et mundum » *Guill.* | a] l *cum HI et* 𝔎𝔊; *om.* $\Delta^{L}A^{*}T^{*}SQ^{*}$ *cum HI* (*cod. R*^{A}) | meis] l *cum HI, RUF Gr et* 𝔎𝔊; *om.* U | oculos suos] *cum HI*; oculis suis Σ^{T*}; oculus S*.

27. illius] l *cum HI et AU spe*; eius $\Lambda^{L}\Omega^{SJ}$ *cum PS-AU spe* (²/₂) | lupi] l *cum HI et* 𝔎𝔊; *om.* RY*; + **** E | rapientes] S*l; rapientis S²; rupientes Δ^{L} | ad] l *cum HI et* 𝔎𝔊; *praem.* prumti U | perdendas] *cum HI*; perdendam l; predendas **a**; *praem.* ad $A\Phi O\Theta^{HAMG}E^{2}M\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$**iagrelust** *cum AU spe* | auare] Q² (e *in ras.*) | sectanda] l *cum HI et AU spe*; sectando $\Pi^{L}\Phi\Theta^{S}Q\Omega^{J}$; *praem.* ad **st**. ¶ « sectando » uel « sectanda » *Iac.*

---

23. ¶ et XXX. Δ^{L}; LIII. $A\Theta^{S}Q$; [LVIII.] S; [...]II. Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}RYET$; ⟨et i | 24. ⟨fili CAOTSi | ⟨dic C | ⟨tu C | ⟨in die CAO | 25. ⟨coniuratio CTi *cum* 𝔎𝔊 *et HI* | ⟨sicut CTi | ⟨animam CAOTi | ⟨opes C | ⟨et C | ⟨viduas CAOTi | 26. ⟨sacerdotes CAOTi | ⟨inter (*1°*) CAOTi | ⟨et inter CAOTi | ⟨et a sabbatis OTSi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 27. ⟨principes CAOTi | ⟨quasi O | ⟨ad effundendum CATi.

28 prophetae autem eius liniebant eos absque temperamento
videntes vana et divinantes ei mendacium
dicentes haec dicit Dominus Deus cum Dominus non sit locutus
29 populi terrae calumniabantur calumniam et rapiebant violenter egenum et pauperem affligebant et advenam opprimebant calumnia absque iudicio
30 et quaesivi de eis virum qui interponeret sepem et staret oppositus contra me pro terra ne dissiparem eam et non inveni
31 et effudi super eos indignationem meam
in igne irae meae consumpsi eos viam eorum in caput eorum reddidi ait Dominus Deus
XXIII. 1 et factus est sermo Domini ad me dicens

Adsunt li.

28. eius] l *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{H*}, *ut vid.* | liniebant] $\Theta^{M*}M^{*}$ *cum HI* (*codd. P*KGR*^{A}) *et AU spe*; line(b)ant $CX\Sigma^{T}$ $\Pi^{L}\Theta^{M2}R^{*}YSM^{2}$ *cum HI*; linibant Γ^{A}i; li-n[..]ant l; leniebant Δ^{M*} | eos] l *cum HI et* 𝔓𝔊; eum $\Phi^{P}S$ | uidentes] l *cum HI*; + autem X | uana] l, *ut vid.*; *scrips.* una Θ^{S} | et] l *cum HI et* 𝔓; *om.* O *cum* 𝔊 | ei = C(ęi)$\Sigma^{T*}\Delta^{M2}$ Λ^{L}ETS$\Psi^{D}\Omega$l(*ut vid.*)ae; eis $X\Sigma^{T2}\Pi^{L}A\Phi\Theta^{M2}U$ Γ^{A}grlbscm *cum HI* (eius *in ed., ex mendo*) *et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{O}$, *forsitan recte*; *om.* $\Delta^{LM*}O\Theta^{SHAM*G}RY$ MQi *cum AU spe et* 𝔊, *cf.* 13, 6. 9 | mendacium] Θ^{G*} *cum HI, AU spe et* 𝔓; mendacia $O\Theta^{AMG2}$ *cum* 𝔊, *cf.* 21, 29 | deus] l *cum HI* (1/2), *AU spe et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Π^{L} *cum HI* (1/2) *et* 𝔊 | cum] *in ras.* Φ^{E2} | dominus (2°)] l *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; deus $\Delta^{M}E^{*}$.

29. populi] M*l *cum HI* (*cod. P*^{2}) *et AU spe, cf.* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{O}$; populum $\Theta^{S}M^{2}Q\Gamma^{A}$ *cum HI et* 𝔊; populo Δ^{L} | calumniabantur] l, *ut vid., cum HI et AU spe*; calumniabuntur Q; calumniantur Θ^{G*} | calumniam] $\Theta^{G*}M^{*}$ *cum AU spe et* $\mathfrak{G}^{O}$, *cf.* 𝔓; calum(p)nia $\Delta^{M*}\Phi^{R}$ $\Theta^{SAMG2}M^{2}Q\Gamma^{A}\Omega^{J}$ *cum HI et* 𝔊 *et cf. infra*; calumni[..] l. ¶ hebr. et anti. « calumpniam » *Hug. et Iac.* | rapiebant] *cum HI et AU spe*; rapiebantur ETU | uiolenter] l *cum HI et AU spe*; uiolentes Ψ^{D}; + et E*TU *cum* 𝔓 | et (3°)] l *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; *om.* U | calumnia] l *cum HI et AU spe*; calumniam Δ^{M}, *cf. supra.*

30. qui] l *cum HI et AU spe, cf.* 𝔓𝔊; et qui S* | interponeret] Y^{1}(*alt.* t *ex* n)l *cum HI et AU spe*; interpone R*; interpr(a)etaretur ES*U | sepem] s[.]pem l; spem S*; septem Ψ^{D} | staret ¶ ier. hebr. et anti. « staret » *Iac.* | oppositus] *cum HI et AU spe*; *praem.* ** Φ^{E*} | pro terra] l *cum HI et AU spe*; pro terram $C\Delta^{LM2}$ *cum HI* (*codd. P*^{2}K); propter terram $\Delta^{M*}AO\Theta^{HAMG}\Psi^{D}$; propterea $\Phi^{P}R$ YESU *cum HI* (*cod.* R^{A}) *et FAU-R gr* | dissiparem] l *cum HI et GR-M Jb*; dissipare R*; disperderem $\Delta^{L}\Phi^{G}\Theta^{S}Q$ *cum AU spe et FAU-R gr* | eam] l *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; ea U; eum E*, *ut vid.*

31. in igne] l *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; in ignem $\Delta A^{*}E^{*}TS^{\dagger}$; in igni R*Y; et in igne $\Pi^{L}\Phi^{ERG}\Theta^{S}$(-nae)$Q\Gamma^{A}\Omega^{M}$ae *cum AU spe* (*cod. P*); et in ignem $E^{2}\Omega^{SJ}$ | irae meae] l *cum HI, AU spe et* 𝔓𝔊; ira mea Δ^{M*} | uiam] l; uia RY *cum HI* (*cod. P*) | in caput] l; in capite Σ^{T} | reddidi] l *cum HI et AU spe*; reddi R*YU *cum AU spe* (*cod. M*).

XXIII. 1. factus est sermo] l *cum HI*; factum est uerbum $AO\Theta^{AM2}$(uerbum *in ras.*) E*T*U, *cf.* 1, 3; 3, 16, *etc.*; factum est sermo Δ^{L2}(sermo *in ras.*)Λ^{L*}; factus est uerbum $E^{2}T^{2}$ | ad — 2. hominis] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2}.

---

28. ⟨prophetae CAOTi | ⟨videntes CAOTi | ⟨dicentes CAOT | ⟨haec i | ⟨cum O | 29. ⟨populi CAOTi | ⟨et (1°) CO | ⟨egenum CAOTSi | ⟨et (*ult.*) CAOi | 30. ⟨et (1°) CAOTi | ⟨qui C | ⟨et (2°) i | ⟨oppositus C | ⟨pro terra OT | 31. ⟨et CAOTi | ⟨in igne CAOT | ⟨viam CAOTi.

XXIII. 1. ¶ et XXIII. Ω^{SJ}; XXVII. U; XXVIIII. Φ^{E}; XXXI. Δ^{L}; XXXVI. X; LIIII. $A\Theta^{S}Q$; [LVII.] Γ^{A}; LVIII. [S]$M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}$RYET; ⟨et i.

2 fili hominis duae mulieres filiae matris unius fuerunt
3 et fornicatae sunt in Aegypto in adulescentia sua fornicatae sunt
ibi subacta sunt ubera earum
et fractae sunt mammae pubertatis earum
4 nomina autem earum Oolla maior et Ooliba soror eius
et habui eas et pepererunt filios et filias
porro earum nomina Samaria Oolla et Hierusalem Ooliba
5 fornicata est igitur Oolla super me
et insanivit in amatores suos in Assyrios propinquantes
6 vestitos hyacinto principes et magistratus iuvenes cupidinis
universos equites ascensores equorum
7 et dedit fornicationes suas super eos
electos filios Assyriorum universos
et in omnibus in quos insanivit in inmunditiis eorum polluta est

---

Adsunt 1 (*usque ad v.* 7, insanivit) i.

2. filii Δ^{L}A | filiae matris unius fuerunt] *cum HI et* 𝔓; ~ filiae unius matris fuerunt C$\Delta^{L}\Theta^{G}$ *cum* 𝔊$^{130*\ 233}$; ~ fuerunt filiae unius matris Θ^{S}; ~ matris unius filiae fuerunt Σ^{T}AΦ^{ERG}OΘ^{AM*}l; ~ matris unius fuerunt filie Ω^{M} *cum* 𝔊$^{239'}$.

3. fornicatae (*1°*)] l *cum HI*; fornicati Φ^{G}; confornicatae Θ^{A} | sunt (*1°*)] l *cum HI*; *om.* U | in adul. sua forn. sunt *om.* M* | forn. (*2°*) — earum (*1°*)] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | ibi] l *cum HI*; ubi Ω^{M} | subacta] l *cum HI*; subacte Σ^{T} | earum (*1°*)] l *cum HI, GR-M past et* 𝔓𝔊; eorum $\Sigma^{T}\Delta^{L}$(ęorum)$^{M*}\Pi^{L*}\Phi^{E*}$O *cum HI* (*cod. G**) *et TA sent* | et (*2°*) — earum (*2°*) *om.* Δ^{M*}, *per homoeotel.* | fractae] l *cum HI et* 𝔓; fracta T; fact(a)e XO*SU *cum HI* (*cod. G**); facta E.

4. nom. autem earum] samaria autem nomina earum et ihrslm Δ^{L}, *sed vide infra* | nomina (*1°*)] l *cum HI et* 𝔓𝔊; nomen Λ^{L}; nomin U* | autem] l; *om.* S* *cum HI* | earum (*1°*)] l *cum HI et* 𝔓; eorum Δ^{M*} | maior *om.* l | et (*1°*)] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L} | ooliba (*1°*)] oolla Δ^{L*} | soror] sorore Θ^{A} | eius] l *cum HI et* 𝔓𝔊; + minor $\Phi\Gamma^{A}\Omega$aelsc. ¶ « soror eius et » *Hug.* anti. habent « minor » *Guill. et Iac.* | et (*2°*)] l; *praem.* tabernaculum meum in ea $\Pi^{L}\Gamma^{A}$ *cum HI in expos., l. 803* | habuit O* | filias + oolla et ooliba Δ^{L} | earum nomina] l; earum nomine Θ^{A}; nomina earum ETU *cum HI et* 𝔓𝔊 | oolla (*2°*)... ooliba (*2°*) *om.* Δ^{L}, *cf. supra* | ooliba (*2°*)] T*l *cum HI et* 𝔓𝔊; oolibama T^{2}.

5. oollam Δ^{M*}; *om.* CΣ^{T*} | ~ super me oolla arelusc | insaniuit] l *cum HI*; insanauit U; insanuit $\Sigma^{T}\Theta^{S*H*}$ | in (*1°*)] l; super Δ^{M*}, *cf.* 𝔓𝔊 | in (*2°*)] l, *ut vid., cum HI et* 𝔓𝔊; et in Ψ^{D} | propinquitatis X.

6. uestito Π^{L} | hyacincthos Q | magistratus] l *cum HI*; magistratos C$\Delta^{L}\Lambda^{L*}\Pi^{L}$ Θ^{M*}TM*i | cupidinis] l *cum HI et* 𝔓; cupidines $\Delta^{LM*}\Theta^{S}$Q | ascensores] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et Φ^{P}ETSUMΩ^{MS} *cum* 𝔊^{306}.

7. suas super eos] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | suas] Ω^{J2}(a *ex* o)l *cum HI et* 𝔓; *om.* Λ^{L}S* | electos] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et X$\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Pi^{L}$A O$\Theta^{SHAM*G}Q\Psi^{D}$ *cum* 𝔊^{311} | uniuersos ¶ hebr. ier. et anti. « uniuersos » *Iac.* | in quos] *cum* 𝔓; in quibus E*TU; quos M*; *om.* Φ^{E*R*G}. ¶ quidam a iudeis seducti hic apposuerunt hoc « in quos », set et si noster codex hebreus habeat addicionem non est punctis distincta quasi minus ualida *Guill., item Iac.* | insanuit Θ^{S*}S; saniuit Σ^{T} | in (*3°*)] *cum HI* (*codd. PG**) *et* 𝔊, *cf.* 𝔓; *om.* C$X\Lambda^{L*}\Phi^{R*}$(*ut vid.*) *cum HI.*

---

2. ⟨fili CAOTi | ⟨duae C | 3. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨ibi CAOTi | ⟨subacta S | ⟨et (*ult.*) CAOi | 4. ⟨nomina (*1°*) CAOTi | ⟨oolla CT | ⟨et (*1°*) COi | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨porro CAOTSi | ⟨samaria S | ⟨et (*ult.*) Oi | 5. ⟨fornicata CAOTi | ⟨et CAOT | 6. ⟨vestitos CAOTi | ⟨principes i | ⟨universos CAOTi | 7. ⟨et (*1°*) AOTi | ⟨electos CAOTi | ⟨et (*2°*) CAOTi.

8 insuper et fornicationes suas quas habuerat in Aegypto non reliquit
nam et illi dormierant cum ea in adulescentia eius
et illi confregerant ubera pubertatis eius
et effuderant fornicationem suam super eam
9 propterea tradidi eam in manu amatorum suorum
in manus filiorum Assur super quorum insanivit libidinem
10 ipsi discoperuerunt ignominiam eius
filios et filias illius tulerunt et ipsam occiderunt gladio
et factae sunt famosae mulieres
et iudicia perpetrarunt in ea
11 quod cum vidisset soror eius Ooliba plus quam illa insanivit libidine
et fornicationem suam super fornicationem sororis suae
12 ad filios Assyriorum praebuit inpudenter
ducibus et magistratibus ad se venientibus indutis veste varia

---

Adsunt 1 (*a v.* 9, [insani]vit) i.

8. insuper] *praem.* et RY | et (*1°*) *om.* Y*E | habuerat] *cum HI, cf.* 𝔓𝔊; habuerant Δ^{L} | in (*1°*) — dormierant *om.* Λ^{L*} | in aegyptum RY | relinqui(t) $X\Delta^{M*}A*U$ | dormierant] *cum HI*; dormierunt $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi\Theta^{S*}$(*ut vid.*) RYΩagrelυsc. ¶ uel minus recte « dormierant » *Iac.* | eius (*1°*)] *in ras.* Φ^{P2} *cum HI*; sua Ω^{M}ae | et (*3°*)] nam et Δ^{L}, *cf. supra* | illi confr.] ilico fregerant Π^{L} | illi (*2°*) *om.* M^{2} *cum HI* | confregerant] *cum HI*; confr(e)gerunt $\Delta^{L}\Phi^{E*RGP}$ESUΩagrelυsc. ¶ uel minus recte « confregerant » *Iac.* | ubera] *cum HI*; uerba Ω^{M} | effuderant] *cum HI*; eff(u)derunt $\Sigma^{T}\Delta\Phi S\Omega$agrelυsc. ¶ uel minus recte « effuderant » *Iac.* | fornicationem suam] E* *cum HI et* 𝔓𝔊; fornicationes suas E^{2}i.

9. tradidit Δ^{M*}; dedi X | eam] * Θ^{S*} | in manu] $A*\Phi^{E*R*}R*M*$ *cum* 𝔓; in manum $\Phi^{E2}R^{2}$; in manus $\Delta^{M}\Pi^{L}A^{2}\Phi^{R2}O\Theta^{HAMG}M^{2}$ Ψ^{D}Ωagrelυsc; in man[..] E | in manus] C* *cum HI et* 𝔊; in manu $C^{2}\Delta^{L}\Theta^{S}E*Q\Gamma^{A}$ *cum* 𝔓; *praem.* et Ω^{S}a. ¶ hebr. et anti. « suorum in » *Iac.* | insaniuit] *cum HI*; insanuit Φ^{G}S; insanauit Δ^{L*} *cum HI* (*cod. K*) | libidinem] $O*U*M*\Omega^{J*}$; li(b)idine $C*\Delta^{L}\Lambda^{L}\Pi^{L}O^{2}SU^{2}$ $M^{2}\Omega^{J2}$iagrsc *cum HI*; in libidinem Δ^{M}. ¶ « libidine » uel minus recte « libidinem » *Iac.*

10. discoperierunt X; discooperunt Δ^{M*} U | ignominiam] 1 *cum HI*; ignominia RY | eius] 1 *cum HI*; illius Ω^{S}, *cf. infra* | illius = $CX\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Pi^{L}$ETS*U$\Omega^{SJ}$m *cum HI*; *om.* Δ^{LM*} *cum HI* (*codd. P*K**, *ut vid.*); eius 1 *et cett. cum HI* (*codd.* $P^{2}K^{2}G$) | gladio] 1 *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* E* | ∼ mulieres famosae $AO\Theta^{AM}$ | perpetra(u)erunt $\Delta^{M*}\Pi^{L}\Theta^{SHG*}RYM^{2}Q\Gamma^{A}\Psi^{D}$ Ω^{SJ}grelυsc; perpetraue[...] 1; perpetrati sunt M* | in ea] *cum HI et* 𝔓𝔊; in eam Ω.

11. uidisset] 1 *cum HI et* 𝔓𝔊; audisset Ω^{M} | soror] l. ¶ hebr. ier. et anti. « soror » *Iac.* | plus] Θ^{H*3}l *cum HI*; et plus Θ^{H2}, *cf.* 𝔓𝔊 | insanuit $X\Sigma^{T}\Theta^{H}S$ | libidine] T*l *cum HI, cf. v.* 20; in libidine $T^{2}\Gamma^{A}$; libidinem $X\Phi^{R}\Theta^{M*}$(*ut vid.*)R *cum HI* (*codd. P*K*), *cf.* 𝔓𝔊; in libidinem $\Delta^{M*}\Theta^{S}Q$ | et] 1 *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Π^{L} | fornicatione sua Γ^{A} | suam super forn. *om.* SU, *per homoeotel.* | super *om.* E | fornicationem (*2°*)] 1 *cum HI et* 𝔊; fornicationes X *cum* 𝔓, *cf. v.* 14.

12. filios] *cum HI et* 𝔓𝔊; filias Ψ^{D} | inprudenter $\Phi^{G}*R$ | ad se uenientibus] 1 *cum HI*; aduenientibus E*U; *om.* Y†, *per homoeotel.* | indutis] Δ^{M*}1 (*ut vid.*) *cum HI*;

---

8. ⟨insuper CAOTi | ⟨nam CAOTSi | ⟨et (*penult.*) CAOTi | ⟨et (*ult.*) CAOTi | 9. ⟨propterea CAOTSi | ⟨in manus CAOTi | ⟨super T | 10. ⟨ipsi CAOTi | ⟨filios CAOTSi | ⟨et factae CAOTi | ⟨et iudicia CAOTi | 11. ⟨quod CAOTSi | ⟨et CAOi | 12. ⟨ad CAOTi | ⟨ducibus CAOTSi.

equitibus qui vectabantur equis
et adulescentibus forma cunctis egregia
13 et vidi quod polluta esset via una ambarum
14 et auxit fornicationes suas
cumque vidisset viros depictos in pariete
imagines Chaldaeorum expressas coloribus
15 et accinctos balteis renes et tiaras tinctas in capitibus eorum
formam ducum omnium similitudinem filiorum Babylonis
terraeque Chaldaeorum in qua orti sunt
16 et insanivit super eos concupiscentia oculorum suorum
et misit nuntios ad eos in Chaldaeam
17 cumque venissent ad eam filii Babylonis ad cubile mammarum
polluerunt eam stupris suis
et polluta est ab eis et saturata est anima eius ab illis
18 denudavit quoque fornicationes suas
et discoperuit ignominiam suam
et recessit anima mea ab ea sicut recesserat anima mea a sorore eius
19 multiplicavit enim fornicationes suas

Adsunt li.

induti $\Delta^{LM2}\Pi^{L}A^{*}$; indutus S | equitibus — egregia *om.* S*, *per homoeotel.* | equitibus] l *cum HI et* 𝔊; equibus Σ^{T} *cum HI* (*codd. P*K*) | uectabantur] *cum HI*; uectebantur Y*(*ut vid.*)Γ^{A} | equis] l *cum HI*; equitis X.

13. uidi] *cum HI et* 𝔊; uidit $\Delta^{L}\Theta^{S}Q$; uide 𝔩𝔲 | ambarum] *cum HI*; amborum Θ^{H*}.

14. et] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Π^{L} | in pariete] l *cum HI*; in parietem S* | expressis coloribus Θ^{A}; expressa scolaribus Q; *praem.* et Δ^{M*}.

15. renes] Δ^{M*}, *ut vid., cum HI*; renibus Δ^{M2} | tiaras tinctas] *cum HI*; tiaras tinctos E; tiaras cinctas Ψ^{rD}𝔩𝔲; tiara strictos X | forma[.] l; formas $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Omega^{M}$. ¶ « formam » *Hug.* hebr. anti. et ier. « formam » *Iac.* | ducum] Φ^{P2} (ucu *in ras.*) *cum HI*; *om.* Θ^{G*} | similitudinem] l; similitudine S*(*ut vid.*)U *cum HI* | terraque Δ^{L} | chaldaeorum] l, *ut vid., cum HI et* 𝔊; chaldeo* Θ^{H*}.

16. et (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{E2}O^{2}U\Omega^{MSJ*}$agrelusc. ¶ *reprobat* « et » *Iac.* | super] Ω^{J2}(*in ras.*)l *cum HI et* 𝔊; contra Ω^{MS} | concupiscentia] l *cum HI et* 𝔊; *praem.* et U | eos (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; eam Γ^{A} | in chaldaeam] E*l(*ut vid.*) *cum HI et* 𝔊; in chald(a)ea $\Phi^{E*R*GP}R*$(*ut vid.*)$YE^{2}\Omega^{M}$; in chaldeos Q *cum HI* (*cod. K²*); *om.* Γ^{A2}.

17. cumque — eam (*1°*) *om.* E*, *per homoeotel.* | uenissent] Θ^{A2} (enis *in ras.*) | ad eam] E^{2}, *ut vid.*; *om.* E^{3} | filii] *cum HI et* 𝔊; filie U; filia X | ad cubile] $\Delta^{M*}T^{*}$ *cum HI*; ad cubilem $X\Delta^{LM2}\Theta^{S}RT^{2}Q$l(*ut vid.*); a cubile ES*; a cubilem U | mammarum] Δ^{M*} T* *cum HI et* 𝔥; aminarum R (*sic*); ambarum $XT^{2}\Psi^{rD}$l (*ut vid.*); amarum $\Delta^{M2}Q$; amarem U | pulluerant U | eam (*2°*) *om.* Q | stupris] *cum HI*; stuporis U; *praem.* in XO $\Theta^{HAM*G2}\Omega$ *cum* 𝔊, *cf.* 𝔥 | ad eis U | et (*2°*) *om.* U | saturata] *cum HI* (²/₂); satiata $\Theta^{S}Q$, *cf. v.* 22; [...]ata l | illis] l *cum HI*; ipsis RY.

18. suas + recordans dies adolescentie sue Ω^{J}, *ex v.* 19. ¶ uacat « recordans dies adolescentie sue » *Iac.* | discoperuit] *cum HI et* 𝔊; discooperuerunt eos Q | sicut] l *cum HI*; sicuti C | recesserat] l *cum HI*; recessit E*$S\Gamma^{A}$, *cf. supra*; recesse E^{2}; *om.* U.

⟨equitibus CAOTi | ⟨et adulescentibus T | ⟨forma O | 13. ⟨et CAOTSi | 14. ⟨et CAOT | ⟨cumque CAOTSi | ⟨imagines CAOTS | 15. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨et (*2°*) OTi | ⟨formam CA OTi | ⟨similitudinem T | ⟨terraeque CAOTi | 16. ⟨(et) insanivit CAOTSi | ⟨et (*2°*) CAOTi | 17. ⟨cumque CAOTSi | ⟨ad (*2°*) S | ⟨polluerunt CAOTi | ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) T | 18. ⟨denudavit CAOTSi | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOTi | ⟨sicut Oi | 19. ⟨multiplicavit CAOTSi.

recordans dies adulescentiae suae
quibus fornicata est in terra
Aegypti
20 et insanivit libidine super con-
cubitu eorum
quorum carnes sunt ut carnes
asinorum et sicut fluxus equo-
rum fluxus eorum
21 et visitasti scelus adulescentiae
tuae
quando subacta sunt in Aegypto
ubera tua
et confractae mammae pubertа-
tis tuae
22 propterea Ooliba haec dicit Do-
minus Deus
ecce ego suscitabo omnes ama-
tores tuos contra te de quibus
satiata est anima tua
et congregabo eos adversum te
in circuitu
23 filios Babylonis et universos Chal-
daeos nobiles tyrannosque et
principes omnes filios Assy-
riorum iuvenes forma egregia
duces et magistratus universos
principes principum et nomi-
natos ascensores equorum
24 et venient super te instructi cur-
ru et rota multitudo popula-
rum
lorica et clypeo et galea arma-

Adsunt li (*usque ad v.* 21, tuae, *1°*).

19. dies] Θ^{M*}(*ut vid.*)l; dierum Σ^{T} Θ^{M2} *cum HI, cf.* 16, 22 *et* 43.

20. et (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Γ^{A} | libidine] $\Delta^{M*}Y*E*$l(liu-) *cum HI, cf. v.* 11; li(b)idinem $\Delta^{M2}Y^{2}E^{2}$(*ut vid.*)i; libidini $M\Phi^{P*}$ Θ^{M*}(*ut vid.*); libido X; libidines Q | super concubitu] O* *cum HI*; super concu(b)ito S*U; super concubitum $\Delta^{M*}O^{2}\Theta^{HAMG}Y*$ Ω^{SJ}agrel(m *sublin.* w)st; concubitum Ω^{M} | concub. eor(um)] *deest* l, *fol. fenestr.*; concubitorum Δ^{L} | quorum] Σ^{T2}(qu *in ras.*) | carnes sunt] *in ras.* Φ^{P2} | ut] l *cum HI*; sicut X, *cf. infra* | asinorum] *cum HI et* 𝔊; as**orum Φ^{E*}; assyriorum U | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; *om.* $C\Sigma^{T}$ | sicuti C | fluxus eorum] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2}.

21. uisitati Σ^{T*} | scelus + eorum Ω^{S2} | tuae (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; suae Φ^{P*} | subacta] Ω^{J2} (sub *in ras.*) *cum HI*; subiecta Θ^{S*}(*ut vid.*) RY; *bis scrips.* E* | et (*2°*) — tuae (*2°*) *om.* T* | confractae] l; + sunt Ω^{MSJ*}agrel(*sublin.* w)st *cum HI, cf. v.* 3. ¶ *reprobat* « sunt » *Iac.* | mammae] *cum HI et* 𝔊; mammas Θ^{AM*}; manus E*U | pubertatis] E* *cum HI*; (h)ubertatis $E^{2}U$ | tuae (*2°*)] l *cum HI et* 𝔊; suę S.

22. o oli(b)a ES | deus] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* RY *cum* 𝔊 | suscit.] uisitabo Ω^{M} | de] l, *cf. v.* 28; *om.* Θ^{M2} *cum HI* | satiata] l *cum HI*; saturata a, *cf. v.* 17 | tua] l *cum HI et* 𝔊; mea Θ^{H*} | congregabo] *cum HI et* 𝔊; congrego Y* | eos] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Ψ^{D} | aduersum] l *cum HI*; aduersus Θ^{G} | in circuitu] l *cum HI*; in circuitum U.

23. filios (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; filii Δ^{M*} | nob. tyr.] nobilesque tyrannos RY | iuuenes] l *cum HI*; iuuenesque Ω^{SJ} | forme egregie Δ^{M}; forma et gregia S*; forme grecia U; *praem.* ex l, *ut vid.* | magistratus] E*l *cum HI*; magistratos $X\Delta^{L}O*E^{2}T$ *cum HI* (*cod. G²*) | uniuersos (*2°*)] *praem.* et Δ^{L} *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$; + ********* Φ^{E*} | *scrips.* principium S* | *scrips.* accensores Θ^{A}.

24. uenient] *cum HI et* 𝔊; uenit Ψ^{D} | curro et XU; corruet Q*; *praem.* et Θ^{H*} | et (*2°*)] E*l *cum HI*; *om.* E^{2}, *ut vid.* | rota] l *cum HI*; tota Δ^{L} | multit.] l; *praem.* et a *cum* 𝔄 | populorum] *cum HI*; populi eorum C |

⟨recordans CAOT | ⟨quibus CAT | 20. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨quorum CAOTi | ⟨et (*ult.*) AOTi | 21. ⟨et (*1°*) CAOTi | ⟨quando CAOT | ⟨et (*ult.*) CAO | 22. ¶ propterea LV. $A\Theta^{S}Q$; LVIII. Γ^{A}; LVIIII. $M\Omega^{M}$; LX. S; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RP}O\Theta^{G}$; ⟨propterea T | ⟨ecce CAOT | ⟨de quibus CAT | ⟨et congregabo CAOT | 23. ⟨filios CAOT | ⟨nobiles O | ⟨omnes CAT | ⟨duces CAOT | ⟨principes (*2°*) CAT | ⟨et (*ult.*) O | 24. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨lorica CAO.

buntur contra te undique
et dabo coram eis iudicium et iudicabunt te iudiciis suis
25 et ponam zelum meum in te quem exercent tecum in furore
nasum tuum et aures tuas praecident
et quae remanserint gladio concident
ipsi filios tuos et filias tuas capient
et novissimum tuum devorabitur igni
26 et denudabunt te vestimentis tuis et tollent vasa gloriae tuae
27 et requiescere faciam scelus tuum de te et fornicationem tuam de terra Aegypti
nec levabis oculos tuos ad eos
et Aegypti non recordaberis amplius
28 quia haec dicit Dominus Deus ecce ego tradam te in manus eorum quos odisti
in manu de quibus satiata est anima tua
29 et agent tecum in odio et tollent omnes labores tuos
et dimittent te nudam et ignominia plenam

Adest l.

coram] l. ¶ hebr. et anti. « coram » *Iac.* | iudiciis] l *cum HI* (²/₂) *et HI*(𝔊); iudicis E* U²; iudices U*; *praem.* in $\Sigma^{T}\Delta^{M*}\Theta^{HG*}\Psi^{D}\Omega^{M}$ *cum* 𝔊, *cf.* 𝔓 | suis] l *cum HI*; eius S.

25. zelum meum ¶ hebr. anti. et ier. « zelum meum » *Iac.* | quem] l *cum HI*; quum C; qu*m Σ^{T*} | exerc. tecum] tecum exercent 𝔞; exercentes cum Θ^{A}. ¶ « exercent » aℓ « exerceant » *Hug.* si dicatur « exercent » sumendum in futuro sicut in Iohanne [15, 6] « et in ignem mittent et ardet » uel « exercebunt » *Iac.* | tuas (*1°*)] l; tuos E; *om.* Ω^{S*} | praecident] Θ^{S2} (ent *in ras.*) | quae] l *cum HI*; qua Θ^{M*} | remanserint] l *cum HI*; remanserunt XE*Ω^{S}𝔞; + in $X\Delta^{M2}$ *cum* 𝔊, *cf.* 𝔓 | concident] l *cum HI*; cadent Σ^{T} | tuos] l *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf. HI in exposit., l. 1029*: « tuos, inquit, et tuas, non meos et meas »; *om.* A *cum* 176 | tuas (*2°*)] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L} *cum* 176 | capiant U | tuum (*2°*)] l *cum HI*; tuorum Π^{L} | deuorabit ignis 𝔞 | deuorabitur] l *cum HI et* 𝔓; deuorabuntur U | igni] R*l *cum HI et* 𝔓; igne S𝔰; ignis XR^{2} *cum* 𝔊, *cf.* 176 (ignis uorauit) | ~ ign(i) deuorabitur SM.

26. uestimentis] l *cum HI* (²/₂); *praem.* a Σ^{T} ⌈ et (*2°*)] l *cum HI*; qu** Ω^{J*}; *praem.* *** Λ^{L*}.

27. faciam] l *cum HI* (*cod. G**) *et* 𝔓𝔊. ¶ hebr. et anti. « faciam » *Iac.* (*cf. HI*: « facient ») | de (*1°*)] l *cum HI*; a $\Delta^{L}\Theta^{S}Q$ *cum HI*(𝔊) | leuabis] l *cum HI*; ele(u)a(b)is $X\Delta^{L}E*U$ | et (*3°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* S*l*(*ut vid.*) | aegypti (*2°*)] aegyptii RY | recordabaris S* | amplius 28. quia] ***** E*.

28. ego] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* T* | in manus] Δ^{M*} *cum HI*, 176 *et* 𝔊; in manum E*; in manu $C\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Lambda^{L}\Theta^{S}E^{2}$𝔪 *cum* 𝔓; in manu *vel* in manu[.] l | in manu] $\Theta^{H*}R*$ E* *cum* 𝔓; in manum E^{2}; in manus $\Sigma^{T}\Delta^{M*}$ $\Pi^{L}A\Phi\Theta^{H2G*}R^{2}\Gamma^{A}$Ωagrelust, *cf. supra*; *praem.* et S | de] l *cum HI et* 𝔊; in Π^{L} | *scrips.* es T*.

29. et (*1°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; sed Σ^{T} | in] E*Q^{2} *cum HI*, 176 *et* 𝔊; *om.* $\Theta^{S}E^{2}$(*ut vid.*)$Q*^{3}$ | dimittant Ω^{M}; dimittem Ψ^{D}; dimittam Ω^{SJ}; demittent T^{2}(*alt.* e *in ras.*)U | te] l *cum HI et* 𝔓; *om.* S* | ignominia (*1°*)] $Y*^{3}$l *cum HI*; ignominiam $\Pi^{L}\Theta^{H*}Y^{2}S*U\Psi^{D}$ *cum HI* (*codd. PK*) | plenam] l *cum HI*; plena $\Theta^{S}R*Y*Q$; plebem Ψ^{D}; + et $\Delta^{M2}\Theta^{SH*AMG}$

⟨et dabo CAOT | 25. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨nasum CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨ipsi CAOTS | ⟨et (*ult.*) CAOT | 26. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) COT | 27. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) AOT | ⟨nec CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 28. ⟨quia CAOTS | ¶ ecce XXVIII. U | ⟨in (*1°*) T | ⟨in (*ult.*) CAOS | 29. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et dimittent CAOT.

revelabitur ignominia fornicationum tuarum
scelus tuum et fornicationes tuae
30 fecerunt haec tibi
quia fornicata es post gentes
inter quas polluta es in idolis
eorum
31 in via sororis tuae ambulasti
et dabo calicem eius in manu
tua
32 haec dicit Dominus Deus
calicem sororis tuae bibes profundum et latum
eris in derisum et in subsannationem quae es capacissima
33 ebrietate et dolore repleberis
calicem meroris et tristitiae
calicem sororis tuae Samariae
34 et bibes illum et epotabis usque
ad feces
et fragmenta eius devorabis
et ubera tua lacerabis quia ego
locutus sum ait Dominus Deus
35 propterea haec dicit Dominus
Deus
quia oblita es mei et proiecisti
me post corpus tuum
tu quoque porta scelus tuum et
fornicationes tuas
36 et ait Dominus ad me dicens

Adest 1 *usque ad v.* 33, tristitiae *et a v.* 35, corpus.

QΨ'DΩSJagrelvsc *cum* 176 *et* 𝔊𝔊 | ignominiam (*2°*) ΠLU; + plenam ΘH, *cf. supra* | tuae] 1 *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* ΔL.

30. quia] qui ΔM* | es (*1°*)] 1 *cum HI et* 𝔊𝔊; est S*Ω^{J} | es (*2°*)] 1 *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; est E | in idolum U | eorum] ΘM*1 *cum* 176 *et* 𝔊; earum ΛLΘM2grelvsc *cum HI.*

31. *scrips.* uiae U | calicem] 1; cal****m ΣT*.

32. deus] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* ΔM2U *cum* 176 *et* 𝔊B | calice T* | *scrips.* bibis U2 (*alt.* b *ex* u) | lat. eris] lateris ΣT* | in derisum] *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$; in derisu ΘSQΓA | et (*2°*)] 1 *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* ΘA | in subsannationem] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; in subsannatione ΓAΩM; subsan(n)a(t)ionem ΔLAΦPU*M *cum* 𝔊L. ¶ hebr. et anti. « in » *Iac.* | es capac.] es***pacissima E* | es] 1 *cum HI*; est XΔM*ΠLAΦE*R*GPOΘSAM*GE2M*QΓA Ψ'Drelvsc.

33. et dolore] S* *cum HI et* 𝔊; et dolo E*S2(*ut vid.*); *om.* ΔL | repleberis] 1 *cum HI*; repleueris ΔLΦG(-uiris)ΘAMGETSM*Q *cum HI* (*codd. PG*2). ¶ « repleberis » *Iac.* | calicem (*1°*)] M* *cum HI*, 176 *et* 𝔊; calice CXΛLA ΦRPRYTM2Ψ'DΩM1(*ut vid.*) *edd. cum HI* (*cod. K*) | meroris — calicem (*2°*) *om.* ΦE*R*GP M*, *per homoeotel.* | meroris] S*(-res) *cum HI et* 𝔊; erroris ΣT*; sororis S2 | et trist. cal. sororis *om.* S*, *per homoeotel.* | cal. sor. tuae *om.* Q, *per homoeotel.* | calicem (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; calice XΛLAΦR2RTUM2Ψ'DΩM *edd.* ¶ hebr. et anti. « calicem » *Hug.*

34. et (*2°*) ¶ hebr. et anti. « et » *Hug.* | epotabis] S*, *ut vid., cum HI, cf.* 𝔊𝔊$^{codd.}$; potabis XΣTΔΠLΦΘRYE*TUM*QΓAΨ'DΩMS gr; epulaberis S2; + illum ΠL; + eum ΩS | feces] *cum HI*; fecem X; fauces U | fragm.] *cum HI, cf.* 𝔊𝔊L'; frumenta ΔL | deuorabit U | et (*4°*) *om.* elv | ubera] ΓA2 (u *in ras.*) | ego + *** ΘM.

35. propterea — deus *om.* ΔM*, *per homoeotel.* | mei] *cum HI et* 176; me X | corpus ¶ ier. hebr. et anti. « corpus » *Iac., item Hug.* | porta] *cum HI et* 𝔊𝔊; portas TS; portabis ΔAOΘHAM*GΨ'D.

36. dominus] 1, *ut vid., cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; + deus ΔM*ΘHG*Ψ'D | dicens] 1 *cum*

⟨revelabitur CAOTS | ⟨scelus CAOT | 30. ⟨quia CAOT | ⟨inter O | 31. ⟨in (*1°*) CAOT | ⟨et CAOT | 32. ¶ haec LVIIII. ΓA; LX. M; *Div. sine num.* ΛLΠLΦRGPO; ⟨haec CAT2S | ¶ calicem LX. ΩM; ⟨calicem CAOT | ⟨eris CAOTS | ⟨quae OT | 33. ⟨ebrietate CAO | ⟨calicem (*1°*) CAOT | ⟨calicem (*2°*) CAOT | 34. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*4°*) CAOT | ⟨quia CO | 35. ⟨propterea CAOTS | ⟨quia CAO | ⟨tu CAOT | 36. ¶ et (*1°*) XXX. ΦE; II. ΩM; *Div. sine num.* ΘGRYT; ⟨et (*1°*) CAOS.

fili hominis numquid iudicas Oollam et Oolibam et adnuntias eis scelera earum
37 quia adulterae sunt et sanguis in manibus earum
et cum idolis suis fornicatae sunt
insuper et filios suos quos genuerunt mihi obtulerunt eis ad devorandum
38 sed et hoc fecerunt mihi
polluerunt sanctuarium meum in die illa
et sabbata mea profanaverunt
39 cumque immolarent filios suos idolis suis
et ingrederentur sanctuarium meum in die illa ut polluerent illud
etiam haec fecerunt in medio domus meae
40 miserunt ad viros venientes de longe ad quos nuntium miserant
itaque ecce venerunt quibus te lavisti
et circumlevisti stibio oculos tuos et ornata es mundo muliebri
41 sedisti in lecto pulcherrimo
et mensa ordinata est ante te
thymiama meum et unguentum meum posuisti super eam

Deest Γ^{A} (*partim a v.* 37, fornicatae, *usque ad v.* 39, meae); *adest* l.

HI; *om.* E* *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | filii Δ^{L}AE | numquid] *cum HI*; quid non M*, *cf.* 𝔊 *et* 176 (non) | oollam et] *cum HI et* 176; o ollam et ETS; *om.* Λ^{L}† | annuntians O*, *ut vid.* | earum] Θ^{A}* *cum HI*, 176 *et* 𝔓; eorum XΔ^{M} Θ^{H}*^{A2G}*SQ*Ω^{MJ}*(*ut vid.*)l *cum HI* (*cod. K*), *cf. Is* 58, 1.

37. adulterae] l(*ut vid.*) *cum HI*; adulterat(a)e ETΩarelust *cum HI* (*cod. K*) *et HI* (𝔊); scelerati U | sunt (*1°*)] erunt Δ^{L} | ∼ earum in manibus OΘ^{AM}* | suos *om.* U | genuerunt] *cum* 176; genuerant U^{2} *cum HI*; genuerat U* | eis] *cum HI et* 𝔓𝔊; eos Δ^{L} *cum* 176 (ducebant eos).

38. et (*1°*)] l, *ut vid.*, *cum HI*; *om.* O* | hoc] l *cum HI*; hec Ω^{S} *cum* 𝔊 | m**eum Q.

39. meum] *cum HI et* 𝔓; *om.* Δ^{L}E* | polluerent] *cum HI et* 176, *cf.* 𝔓𝔊; polluerunt XΘ^{H}*; pollueretur Ω^{S}; pollu[...] l | illum E* S*U | haec fec.] fecerunt illud M† | haec] Δ^{M}* (hec) *cum HI*; hoc C$\Sigma^{T}\Delta^{M2}$EUΩ^{MS}; et Θ^{A}.

40. miserunt] *cum HI*; *praem.* et Θ^{S}Q Γ^{A}, *cf.* 𝔓𝔊 | ad (*1°*)] l *cum HI et* 𝔓; *om.* Ω^{M} | longe] l, *ut vid.*, *cum HI*; longinquo Ω^{M} | ∼ de longe uenientes Ω^{S} | nuntium] Δ^{L2}(ti *in ras.*)Φ^{R}*l *cum HI et* 𝔓; nun(t)ios $\Lambda^{L}\Pi^{L}A\Phi^{ER2P}$ OΘETS^{2}(o *ex* u)U(-us)Q$\Gamma^{A}\Psi^{D}$Ωr *cum* 𝔊; *praem.* nūcias Ω^{J}* | miserant] *cum HI*; miserunt $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi^{R}$*$^{G}\Theta^{S}$YUM*Q$\Gamma^{A}$, *cf. supra*; mi[.]e-[...] l | ∼ mis. nuntium CΣ^{T} | circumleuisti stibio oculos] circum leuistis tibi oculos E | circumleuisti] Φ^{E}* *cum HI*; circumliuisti $\Pi^{L}\Phi^{E2}$; circumlauisti $\Delta^{M2}\Phi^{P}$; circumlenisti Ω^{MJ}*; circu(m)linisti Ω^{SJ2}l(*ut vid.*)agrelust; circumlinuisti XΔ^{LM}*(*ut vid.*); circum****-isti Θ^{G}*; circumlenistis Θ^{S}RY*Q; idcircum leuisti U. ¶ linisti Θ^{A}; ier. « circumleuisti » *Iac.* | stibio] l *cum HI*, *cf.* 𝔊; tibi XΔA*Φ^{ER}*^{GP} OΘ^{SH}*^{AM}*^{G}RY*SUM$\Gamma^{A}\Psi^{D}$ *cum HI* (*codd. PK*); *tibi Q.

41. in lecto *om.* S* | lecto] l; lectulo Θ^{S}Q *cum HI* (²/₃) | ordinata] *cum HI*; ornata X$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi\Theta^{SH}$*ETSUMQ$\Gamma^{A}\Psi^{D}$Ωagrelst *cum HI*, 176 *et* 𝔊, *cf. v.* 40 | te] l *cum HI et* $\mathfrak{G}^{967}$; *om.* Θ^{A} | th(y)miamata mea RY | thymiama] *cum HI*; t(h)ymiamam EU; thimiamata Θ^{S}; thyamata Q; *praem.* et Δ^{M}*E*Ψ^{D} *cum HI* (*cod.* P^{2}) *et* 𝔓𝔊 | **posuisti Θ^{G}*.

¶ fili *Div. sine num.* Φ^{G}; ⟨fili CAOTS | ⟨numquid CO | ⟨et (*ult.*) AO | 37. ⟨quia CAOT | ⟨et (*1°*) O | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨insuper CAOT | 38. ⟨sed CAOS | ⟨polluerunt CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 39. ⟨cumque CAO TS | ⟨et CAOT | ⟨etiam CAOT | 40. ⟨miserunt CAOTS | ⟨ad quos O | ⟨itaque CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et ornata O | ⟨muliebri S | 41. ⟨sedisti CAOT | ⟨et mensa CAO | thymiama CAOT.

42 et vox multitudinis exultantis erat in ea
et in viris qui de multitudine hominum adducebantur
et veniebant de deserto posuerunt armillas in manibus earum
et coronas speciosas in capitibus earum
43 et dixi ei quae adtrita est in adulteriis
nunc fornicabitur in fornicatione sua etiam haec
44 et ingressi sunt ad eam quasi ad mulierem meretricem
sic ingrediebantur ad Oollam et ad Oolibam mulieres nefarias
45 viri ergo iusti sunt hi iudicabunt eas iudicio adulterarum
et iudicio effundentium sanguinem
quia adulterae sunt et sanguis in manibus earum
46 haec enim dicit Dominus Deus adduc ad eas multitudinem et

Adest l.

42. exultantes Δ^{L}U; exultans S | erant Δ^{L}T† | ea* T; eo S* | qui de] l, *ut vid., cf.* 176 (de) *et* 𝔓𝔊; qui in Ω^{M}; quidem XΣ^{T} $\Delta\Pi^{L}\Phi^{G}$OΘ^{SH*AMG}ES^{2}UQΓ^{A} *cum HI*; que S*, *ut vid.* ¶ hebr. et anti. «qui de» *Iac.* | multitudine] multitudinem X$\Delta^{M}\Pi^{L}$OΘ^{AM*G}EU *cum* 176; multitudinis Φ^{G}; multitudines *HI*; multitudo Γ^{A} | adducebantur] O*l, *ut vid., cum HI*; adducebant O^{2}S | ueniebant *om.* S | de (*2°*)] *cum HI*; a $\Delta^{M}\Theta^{G}$; ad $\Theta^{H\dagger}$ | posuerunt] l *cum HI*; *praem.* et $\Pi^{L}\Theta^{S}$Q$\Gamma^{A}\Omega^{S}$ *cum* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (et dabant) | armillas] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; armillam Δ^{L} | earum (*1°*) = Aaŵ *cum* 𝔓 *et archetypo, ut vid., cf. vv.* 37 *et* 45; e[.]rum l; brac(c)hiorum suorum ET SU, *cf. HI* (suis); eorum *cett., cf. Prolegom., p.* LXIV | et (*4°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Λ^{L*} | spec.] *cf. HI* (speciosissimas); prętiosas Π^{L} | earum (*2°*) = AUaŵ *cum* 𝔓; e[...] l; suis ETS *cum HI*; eorum *cett.*

43. et — est] et Q*^{3}; est Q^{2} | et dixi] dixitque Θ^{H*}, *cf.* 176 (et dixit) | et] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$ | ei] l *cum HI*; eis RY | quae] l *cum HI*; qui U *cum HI* (*cod. P^{2}*) | in (*1°*)] l *cum HI*; *om.* Δ^{M*}, *cf.* 𝔓 | adulteriis] l; adulteris E* | nunc] *cum HI et* 𝔓; num X | in (*2°*)] l *cum HI*; *om.* U | fornicatione sua] l *cum HI*; fornicationibus suis Σ^{T}, *cf.* 𝔓.

44. sunt] l *cum HI*; *om.* S* | ad (*2°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Ψ^{D} | ad (*3°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Q | et ad oolibam *om.* Θ^{H*}, *per homoeotel.* | ad (*4°*)] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* X$\Delta^{M*}\Phi^{P}\Theta^{H2G}$RYETM$\Psi^{D}$ꝑrelꝺꝺt *cum* 176 | oolibam] oollam Π^{L}.

45. iusti sunt] *in ras.* Φ^{P2} | iusti] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; isti ES; isti iusti OΘ^{HA2MG} Ψ^{D}; iusti iusti Θ^{A*} | sunt (*1°*) *om.* Π^{L} *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊 | hii CX$\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Theta^{SHA}$TS*Q Ωaɯ | iudicabunt eas iudicio *om.* Q | iudicio (*1°*)] l *cum HI*; iudicii U; in iudicio $\Psi^{D}\Omega^{S}$ | adulterarum] l *cum HI*; hadulterum C | earum] l *cum HI*, 176 *et* 𝔓; eorum Φ^{P*}O; + et (*om.* Ω^{M}) cum (i)dolis suis (*om.* Γ^{A}) fornicat(a)e (-te *ex* -ti Λ^{L2}) sunt $\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$ꝑ(*charact. minut.*)ɐ, *ex v.* 37. ¶ *reprobat* « cum ydolis suis fornicate sunt » *Hug.* anti. habent hanc clausulam « et cum ydolis suis fornicate sunt », hebr. non habet *Iac., item Guill.*

46. enim *om.* E*Ω^{M} *cum* 176 *et* 𝔊 | adduc ad] M^{2}(dd *in ras.*) l *cum HI et* 𝔓𝔊; adhuc ad S*; adhuc adduc Ω^{S} | ad *om.* Θ^{G*} | multitudine[.] l; multitudines Ω^{S}a |

---

42. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et veniebant CAO | ⟨posuerunt CAT | ⟨et (*ult.*) CAO | 43. ⟨et CAOT | ⟨nunc CAOT | 44. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨sic CAOTS | ⟨et (*ult.*) O | 45. ⟨viri CAOTS | ⟨hi O | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨quia CAOT | 46. ¶ haec LVI. AΘ^{S}Q; LX. Γ^{A}; LXI. [S]M; II. (*sic, cf. vers.* 36) Ω^{M}; *Div. sine num.* $\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AG}$Y; ⟨haec CT | ⟨adduc CAO | ⟨et (*1°*) OT.

trade eas in tumultum et in rapinam
47 et lapidentur lapidibus populorum
et confodiantur gladiis eorum
filios et filias earum interficient
et domos earum igne succendent
48 et auferam scelus de terra
et discent omnes mulieres ne faciant secundum scelus earum
49 et dabunt scelus vestrum super vos
et peccata idolorum vestrorum portabitis
et scietis quia ego Dominus Deus

XXIV. 1 et factum est verbum Domini ad me in anno nono in mense decimo decima mensis dicens
2 fili hominis scribe tibi nomen diei huius in qua confirmatus est rex Babylonis adversum Hierusalem hodie
3 et dices per proverbium ad domum irritatricem parabolam et loqueris ad eos haec dicit Dominus Deus
pone ollam pone inquam et

Adest l.

trade] S* *cum HI et* 𝔊; tradam S^2 | eas (*2°*)] *cum HI et* 𝔙, *cf.* 𝔊; eos E* | tumultum] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; tumulum $\Theta^{S}Q$ | et (*2°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* Ω^{MS} | in rapinam] Θ^{G*}l *cum HI et* 𝔙; in rapina Δ^{M*}; in rapinas $\Delta^{L}AO\Theta^{A*M*G2}$; rapinam ETU.

47. et (*2°*) — eorum *om.* RY, *per homoeotel.* | confundiantur U | glad** Θ^{H*}; diis Π^{L} | eorum] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* Π^{L} | earum (*1°*)] Ω^{J2} (a *corr.*) *cum HI et* 176; eorum Θ^{H*}RYM* *cum HI* (*cod. K*) *et* 𝔙; e[.]rum l; *om.* E*TS* | et (*4°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* U; *praem.* ***** Φ^{E} | earum (*2°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙; eorum Θ^{G*} | igne] Φ^{E*} *cum HI*; igni $\Delta^{M}\Phi^{E2}\Theta^{MG}M\Psi^{D}$; ign[.] l | succendent] *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; succendant $\Delta^{M*}\Phi^{E*}$(*ut vid.*)Ω^{S*}; succident Q; succedent l, *ut vid.*

48. de — scelus (*2°*) *om.* U, *per homoeotel.*| discent] Φ^{P2}(*in ras.*)l *cum HI et* 𝔙𝔊; dicent Δ^{L}; d(e)scendent $\Theta^{H*}E*$.

49. et (*1°*)] *praem.* et dabunt scelus earum Δ^{M2} | dabunt] E*l; dabant E^{2}, *ut vid.* | super] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; inter E | ego] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; + sum Π^{L} | deus] l *cum HI et* 𝔙$𝔊^{coād.}$; *om.* Θ^{S}E *cum* 176 *et* 𝔊.

XXIV. 1. me] l *cum HI*; + dicens Γ^{A} *cum HI* (*codd. P*KG**) *et* $𝔊^{coād.}$, *cf.* 3, 16; 11, 14, *etc.* | in (*2°*)] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔙; *om.* $\Sigma^{T}\Theta^{A}$l *cum* 176 | decima] l *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔙; *praem.* in $O\Theta^{AM*G2}\Psi^{D}$; + die RYaɛl(*sublin.* ꝛ)ꝺ *cum* 176. ¶ « decima mensis » *Guill.* | dicens] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* Δ^{L}.

2. filii hominis A; *om.* Δ^{M*} | scriba $\Theta^{H\dagger}$ | diei] l *cum HI*; die Φ^{R*}; dei Ω^{M}; di*** E* | est] l *cum HI*; *om.* O | aduersum] *cum HI* (*cod. G*); aduersus $X\Sigma^{T}\Delta^{M}\Pi^{L}\Theta^{G}$l *cum HI et* 176.

3. per] l *cum HI*; *om.* $X\Sigma^{T}\Psi^{D}$ | irritatricem] l (inr-) *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔙; irritatricum Ψ^{D} | et (*2°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L2}$ | pone (*1°*)] l *cum HI et* 𝔙𝔊, *cf.* 176 (statuae); ponam U *cum HI* (*cod. K*) | [.]llam l; oollam T, *cf.* 23, 4; + eneam Ω *cum HI in exposit.* (*l. 1323*). ¶ hebr. et anti. non habent « eneam » *Iac., item Hug.* | inquam] Σ^{T*}l *cum HI*; inquid Σ^{T2} | et (*3°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊;

---

47. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨filios CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 48. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAO | 49. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT.

XXIV. 1. ¶ et XXIV. Ω^{SJ}; XXVIIII. U; XXXI Φ^{E}; XXXII Δ^{L}; XXXVII. X; LVII. A[Θ^{S}]Q; LXI. [S]Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}O\Theta^{AG}RY\Psi^{D}$ | ⟨in anno CAT^{2} | ⟨in mense O | 2. ⟨fili CAOT | ⟨scribe CO | ⟨in qua AO | ⟨adversum O | 3. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CA | ¶ haec *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨haec C | ¶ pone LXI. Γ^{A}; LXII. M[S]Ω^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}OY$; ⟨pone CAT.

mitte in ea aquam
4 congere frusta eius in ea
omnem partem bonam femur
et armum electa et ossibus
plena
5 pinguissimum pecus adsume
conpone quoque struices ossuum
sub ea
efferbuit coctio eius et discocta
sunt ossa illius in medio eius
6 propterea haec dicit Dominus
Deus
vae civitati sanguinum ollae
cuius robigo in ea est
et robigo eius non exivit de ea
per partes et per partes suas
eice eam
non cecidit super eam sors

Partim deest Γ^{A} (*a v.* 6, sors); *adest* l.

om. Θ^{A*} | in ea] Φ^{E*} *cum HI* ($^1/_2$) *et* 𝔓; in eam $C\Sigma^{T}\Phi^{E2P}\Theta^{HAMG}M\Gamma^{A}\Omega^{J}$lagrelvst *cum HI* ($^1/_2$) *et* 𝔊. ¶ «in eam» *Hug.* | aquam] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{H*}; + pinguissimum pecus assume Ω^{SJ}, *ex v.* 5. ¶ *reprobat* « pinguissimum pecus assume » *Iac., item Hug.*

4. congere Δ^{L*}l (*ut vid.*) *cum HI*; tangere Γ^{A} (*rescr.*); congrega $\Delta^{L2}E^{*}$(*ut vid.*)SU; *praem.* et $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ *cum GR-M* | frusta] T* *cum HI*; fructa M*; frustra $\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{R}\Theta^{H*AM*}E^{*}T^{2}U\Omega^{M}$l *cum HI* (*codd.* P*K); *om.* S | in ea] $\Phi^{E*}R^{*}$; in eam $\Pi^{L}\Phi^{E2}R^{2}$ETSUlagrelvst *cum HI et* 𝔓𝔊 | femur] l *cum HI et* 𝔓𝔊; femum Π^{L}; *om.* S*; *praem.* et Ω^{MSJ*}ae. ¶ *reprobat* « et » *Iac. cum Hug.* | electa] $\Lambda^{L*}Y^{*}$ *cum HI*; (e)lectam $X\Delta^{L}\Lambda^{L2}\Pi^{L}\Theta^{S}Y^{2}Q\Omega^{S}$; electe Θ^{A}; *praem.* et S. ¶ ier. et anti. « electa » *Iac., item Hug.* | et (*2°*)] l; *om.* Aw (*sublin.*) *cum HI* (*cod. G**) | plena] $\Lambda^{L*}Y^{*}$ *cum HI*; plenam $\Delta^{L}\Lambda^{L2}\Pi^{L}\Theta^{S}Y^{2}M^{*}Q\Omega^{S}$ *cum HI* (*codd. P*K*).

5. conpone] l *cum HI*; compones Ω^{J*} | quoque struices] quo[...]es l | struices] Λ^{L*} Φ^{E*R*}(*ut vid.*)$\Theta^{H*G*}R^{*}$ *cum HI*; in struices X; struice T; strues $\Sigma^{T}\Lambda^{L2}\Phi^{R2P}\Theta^{H2G2}R^{2}$ESU $M\Gamma^{A}$(*rescr.*)$\Psi^{D}\Omega$agrelvst *cum HI* (*codd. P² G²*); struem Φ^{E2}; strue Λ^{L3}. ¶ strues Θ^{M} | ossuum] Θ^{G2}(*alt.* u *in ras.*)M*l *cum HI*; ossum $\Delta^{M*}\Lambda^{L*}\Phi^{E2}$(m *in ras.*)^{R} *cum HI* (*cod. G**); ossium $\Lambda^{L2}\Theta^{SH*}M^{2}Q\Omega$agrelvst; *praem.* lignorum $\Theta^{S}Q$, *cf. Gn* 22, 9 | sub ea] l *cum HI*; sub eam Δ^{M} | efferbuit] $\Phi^{R*}\Theta^{H*}$(*ut vid.*) l (*ut vid.*) *cum HI, cf.* 𝔓𝔊; efferuuit Φ^{E*R2} $\Theta^{M*}R^{*}Y$ *cum HI* (*codd. P*K*); efferuit $\Theta^{H2}T$; et ferbuit $X\Delta^{M2}$(*ex* -bit)Ψ^{D}; et feruit S; et ferbet Δ^{L}; et feruet E*U; et efferuit E^{2}; et efferbuit $\Pi^{L}\Phi^{P}M\Omega^{SJ*}$, *cf.* 176 (et arsit et deferuerunt) | discocta] l *cum HI, cf.* 176 *et* 177 (decocta); dissoluta Ω^{MS}. ¶ hebr. et anti. « discocta » *Hug., item Iac., qui addit* uel « dissoluta » | illius] l *cum HI*; eius $\Delta^{M*}\Theta^{G}$ *cum* 176 *et* 177 | eius (*2°*)] *cum HI, GR-M* ($^1/_2$), 176 *et* 177; illius $\Delta^{M*}\Theta^{G}$ *cum GR-M* ($^1/_2$).

6. ciuitati] *cum HI*; ciuitatis $\Delta^{M}\Pi^{L}$; ciuitates S* | ollae] l *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 *et* 177 (olla); ooll(a)e $X\Pi^{L}\Phi O^{2}\Theta R^{*}$YETSM* $Q\Gamma^{A}\Psi^{D}$, *cf.* 23, 4; oolae O*U; oollam Δ^{M*}. ¶ hebr. et anti. « olle » *Hug.* | robigo (*1°*) = $AO^{*}\Theta^{S2}R^{*}Yl$ (*ut vid.*) *cum HI* (*cod. K*); ruuigo Λ^{L}; rubigo Θ^{S*} *cett. cum HI*; + eius Δ^{M2}, *cf.* 𝔓 *et infra* | in ea est] l *cum HI*; inest Q; in ea ea U* | robigo (*2°*) = AO*R*Y; rubigo *cett.* | exiuit] l *cum HI* ($^2/_2$) *et* 𝔓𝔊; exiit Σ^{T} *cum* 176 *et* 177; exibit CXΔETU; exiguit Ψ^{D*} | de] l *cum HI,* 176 *et* 177; ex Θ^{A} | per partes (*1°*)] l *cum HI et* 𝔓; *om.* Ω^{M} *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊 | per (*2°*) *om.* $X\Theta^{S}$ETUQl *cum HI* | suas] *cum HI*; eius Δ^{M*}; *om.* Ω^{S} | eice eam] l *cum HI et* 𝔓; eieci eam $\Delta^{M}\Phi^{ERG}$ $\Gamma^{A}\Psi^{D}$ *cum HI* (*cod. G²*); eiciam $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Theta^{A}Q$ (eiceam); + et Δ^{L}. ¶ hebr. et ier. « eice », ał « eieci » *Iac.* | eam (*2°*)] l *cum HI,* 176, 177 *et* 𝔓𝔊; eum E | sors] M^{2}(*in ras.*)l (*ut vid.*) *cum HI,* 176, 177 *et* 𝔓𝔊; ros Φ^{E*}(*ut vid.*)^{RG} Ψ^{D}, *cf. I Sm* 1, 21 (*ANT-R*). ¶ «sors» *Hug. et Guill.* hebr. anti. et ier. «sors», ał «ros» *Iac.*

---

4. ⟨congere CAOT | ⟨omnem CAO | 5. ⟨pinguissimum CAOT | ⟨conpone CAOT | ⟨efferbuit CAO | ⟨et O | 6. ¶ propterea *Div. sine num.* $O\Theta^{A}R$; ⟨propterea CATS | ⟨vae CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨per partes (*1°*) CAO | ⟨non cecidit CAO.

7 sanguis enim eius in medio eius est
super limpidissimam petram effudit illum
non effudit illum super terram ut possit operiri pulvere
8 ut superducerem indignationem meam et vindicta ulciscerer
dedi sanguinem eius super petram limpidissimam ne operiretur
9 propterea haec dicit Dominus Deus
vae civitati sanguinum cuius ego grandem faciam pyram
10 congere ossa quae igne succendam
consumentur carnes et concoquetur universa conpositio et ossa tabescent
11 pone quoque eam super prunas vacuam ut incalescat et liquefiat aes eius
et confletur in medio eius inqui-

Partim deest Γ^{A} (*usque ad v.* 9, deus); *adest* l (*sed a v.* 10, conpositio, *legi nequit*).

7. est] Δ^{M*}l; sunt Δ^{M2}; + et Ω^{J*} | limpidissimum Δ^{L} | effudit (*1°*)] l *cum HI et GR-M Jb, cf.* 𝔊; effundit $X\Delta^{M}\Phi^{E\dagger}\Theta^{M*}$(*ut vid.*)T *cum HI* (*cod. P**); effudi $S\Omega^{SJ}$, *cf.* 𝔊; effunde E*; fudit A | illum (*1°*)] *cum HI, GR-M Jb et* 177; illam $\Phi^{R*}O^{*}$ (*ut vid.*); illud $\Theta^{S}Q$, *cf.* 𝔊; ill[..] l | non effudit illum] non Ω^{S*}; *om.* $\Delta^{M*}\Theta^{H*}R$, *per homoeot.* | illum (*2°*)] *cum HI*; illut X, *cf.* 𝔊 | super (*2°*)] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | terram] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; petram X, *cf. supra* | possit] Δ^{M*}l *cum HI*; possint Δ^{M2} | operiri] *cum HI et GR-M Jb*; operire $\Lambda^{L}O^{*}\Theta^{A2}$ESU; operari Θ^{A*M*}; operir[.] l | puluere] *cum HI et GR-M Jb*; puluerem Π^{L}EUQ* *cum HI* (*cod. K*).

8. ut] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; et $C\Sigma^{T}$ ESU; [.]t l; ne $\Phi^{E*RG}\Psi^{VD}$ | superducerem = $CX\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Theta^{HM}TS\Psi^{VD}$l(*ut vid.*)m *cum HI*; superducere $\Theta^{G*}E^{*}U$; supereducerem $O\Theta^{AG2}$; super A*; superinducerem A^{2} *cett.* ¶ « ne superinducerem », noui « ut superinducerem », hebr. « ad superinducendum » *Iac., item Guill.* | meam] l *cum HI, cf. v.* 13; *om.* A *cum* 176 *et* 𝔊𝔊, *forsitan recte, cf. HI*(𝔊) | et] l *cum HI*; ut Δ^{L} | uindicta] Ω^{J*} *cum HI*; uindictam $\Delta^{M}\Pi^{L}\Phi^{ER*}$(*ut vid.*)^{GP}ETSUM$\Psi^{VD}$ Ω^{J2} *cum HI* (*cod. P*); uindict[.] l | ulciscerem $\Delta^{M}\Phi^{P}$ | ~ ulc. uind. Ω^{M} | dedi sang.] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; de sanguine X. ¶ hebr. anti. et ier. « dedi (dedit *Hug.*) sanguinem », ał minus recte « uenit sanguis » *Iac., item Hug.* | ne periretur Σ^{T*}. ¶ ier. « non operietur » (*sic*), hebr. anti. et LXX « ne » uel « ut non operietur » (*sic*) *Iac.*

9. ciuitati] Δ^{M*} *cum HI*; ciuitatis $\Delta^{M2}\Pi^{L}$; ciuitates S* | cuius] *praem.* huius Δ^{M2} | ego] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; ergo R | grande Π^{L} | *scrips.* faciem Θ^{S} | *scrips.* peram Δ^{M*}.

10. congere] *cum HI*; congerere a; congrega E*TSU. ¶ congeram Σ^{T} | igne succ.] ignis accendat Δ^{M*} | igne] *cum HI*; igni Δ^{M2}RYETU; ign[.] l; *praem.* in Π^{L}AO $\Theta^{AMG}\Omega^{S}$ | consumentur] *cum HI*; consumetur Γ^{A}; consummentur $C\Delta^{L}\Lambda^{L}$ | concoquetur] *cum HI*; concoquentur T; conquo-[...]r l; coquetur $C\Delta^{M*}\Pi^{L}\Phi\Theta^{SH}ES^{2}M^{*}Q\Gamma^{A}$ $\Psi^{VD}\Omega$ageiuse; quoquetur Σ^{T}U; quoquentur Δ^{L}; quetur S*, *ut vid.* | tabescent] *cum HI*, *cf.* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *praem.* hic Ψ^{VD}.

11. eam] *cum HI et* 𝔊; eas Φ^{G} | uacuam] *praem.* in medio Ω^{M} | ut] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; et Γ^{A} | incalescat] *cum HI, CAn co et EUS-G*; cal(e)scat $\Delta^{L}S^{*}\Omega^{M}$ | liquefiat] Θ^{M2} (e *in ras.*) *cum HI et CAn co*; liquefiet SU; eliquefiat Δ^{M*}; reliquefiat Φ^{G} | et (*2°*) — 12. multo] *in ras. brevissimo spatio* Θ^{M2} | conflet Ψ^{VD} | eius (*2°*)] *cum CAn co*, 176 *et* 𝔊𝔊$^{codd.}$;

---

7. ⟨sanguis CAOTS | ⟨super (*1°*) CAOTS | ⟨non CAOT | 8. ⟨ut CAO | ⟨dedi CAOT | 9. ¶ propterea *Div. sine num.* $\Phi^{RG}\Theta^{A}$RY; ⟨propterea CAOT | ⟨vae CAOT | 10. ⟨congere CAOT | ⟨consumentur CAOT | 11. ⟨pone CAOT | ⟨ut O | ⟨et (*2°*) CAOT.

namentum eius et consumatur robigo eius
12 multo labore sudatum est
et non exivit de ea nimia robigo eius neque per ignem
13 inmunditia tua execrabilis quia mundare te volui et non es mundata a sordibus tuis
sed nec mundaberis prius donec quiescere faciam indignationem meam in te
14 ego Dominus locutus sum venit et faciam
non transeam nec parcam nec placabor
iuxta vias tuas et iuxta adinventiones tuas iudicavi te dicit Dominus
15 et factum est verbum Domini ad me dicens
16 fili hominis ecce ego tollo a te desiderabile oculorum tuorum in plaga
et non planges neque plorabis neque fluent lacrimae tuae
17 ingemesce tacens mortuorum luctum non facies
corona tua circumligata sit tibi

Adsunt l(*usque ad v.* 12, per, *legi nequit*)m(*a v.* 13, mundaberis).

om. RY *cum HI*, 177 *et* 𝔊; + et Ω^{M} | consumatur] $\Phi^{E}*\Theta^{M3}$ *cum HI*; consumabitur Θ^{M2}; consumetur Φ^{E2}S; consummatur $\Delta^{L}\Lambda^{L}$Q | robigo = AO*; rouigo RY*; rubigo *cett.*

12. *scrips.* multe U. ¶ hebr. et anti. « multo » *Hug.* | exiuit] E* *cum HI, CAn co et GR-M past*; exibit $X\Delta^{M}AE^{2}S\Psi^{D}$m *cum* 176 (*ex* exeat) *et* 𝔓, *forsitan recte, sed cf. HI in exposit., l. 1359*: « ne per ignem quidem rubigo atque malitia lebetis et urbis potuit auferri » | ea nimia] anima S*; ea anima $\Theta^{M}*$, *ut vid.* | robigo = CAO*Θ^{S}RY*; rugio Φ^{R}; rubigo *cett.* | ignem] l. ¶ « ignem » *Hug.*

13. inmunditia tua] l *cum HI et CAn co*; inmunditie tue X | tua] sua $\Theta^{A}*$; eius Φ^{E} | te (*1°*)] l; *om.* U | *scrips.* mundaueris $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}AO*\Theta^{SG}$ *cum HI* (*codd. P*K*) | prius] primus $\Theta^{A}*$ | in te] l *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$, *cf.* 176 (ex te); *om.* $\Delta^{M}*$ *cum* 177 *et* 𝔊.

14. uenit et] $\Theta^{G}*R*Y*E*M*$ *cum HI* (*cf. exposit.*: uenit iam urbis obsidio) *et* 𝔓; ueniet et $R^{2}Y^{2}$aḃυst *cum HI*(𝔊), 177 *et* 𝔊; uenite et T; ueniam et $X\Theta^{S}$UQ; ueni et (*vel* ueniet) $\Delta^{LM2}A\Phi O*\Theta^{G2}E^{2}M^{2}\Psi^{D}$ę *cum* 176; ueni ut $\Pi^{L}\Gamma^{A}$; uenite m*; et $\Delta^{M}*$. ¶ ier. « uenit », anti. « ueni », ał « ueniet » *Iac.* | non transeam] pertranseam Ω^{M}; + nec transeam S. ¶ anti. « non transeam » *Iac.* | nec (*1°*)] l; neque $\Theta^{AM}*\Omega^{J}$a | placabo X; [...]bor l | uias — iuxta (*2°*) *om.* R*, *per homoeotel.* | et (*2°*) — dominus (*2°*) *om.* $\Delta^{M}*$, *per homoeoarcton* | adinu.] l, *ut vid., cum HI*; inuentiones OS* | tuas (*2°*) *om.* Δ^{L} | iudica(u)i] $\Theta^{H}*R*$l *cum HI, cf.* 𝔓; iudicabo $\Delta^{L}\Pi^{L}AO\Theta^{SH2AMG}R^{2}MQ\Gamma^{A}\Psi^{D}$ Ω^{MS} *cum HI*(𝔊; *cf. exposit., l. 1370*), 176, 177 *et* 𝔊; iudica Φ^{P}. ¶ hebr. ier. et anti. « iudicaui » *Iac., item Hug. et Guill.* | dominus (*2°*)] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊; dominus deus $X\Delta^{M2}\Theta^{M}*$(*ut vid.*)EUl *cum* 𝔓𝔊$^{codd.}$, *forsitan recte, cf.* 20, 36.

15. (uerbu)m — dicens] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2}.

16. filii Am | tollo] l *cum HI et* 𝔓𝔊; tollam $\Delta^{M}*$; tolle S* | a] ad U | desiderabile] l *cum HI*; desiderabilem X. ¶ hebr. et anti. « desiderabile » uel « desiderabilia » *Iac.* | tuorum *om.* $\Theta^{G}*$ | in plaga] l *cum HI*; in pla(g)am E*S*U; plagam S^{2} | planges] l *cum HI*; plangis M*m | neque (*2°*)] l *cum HI*; et non $\Delta^{M}*AO\Theta^{AM}*^{G}$.

17. luctum] l *cum HI*; luctu $\Delta\Pi^{L}$ETU; luctuum X | facies] l *cum HI*; facias Δ^{L} | corona] l *cum HI*; coronata Φ^{P} | sit] l *cum HI*;

⟨et (*ult.*) O | 12. ⟨multo CAOT | ⟨et CAOT | 13. ⟨inmunditia CAOT | ⟨quia C | ⟨et O | ⟨sed CAOT | 14. ¶ ego LVIII. $A\Theta^{S}$Q; LXII. Γ^{A}; LXIII. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{EP}$; ⟨ego COT | ⟨venit C | ⟨non CAOT | ⟨iuxta (*1°*) CAOT | 15. ¶ et XXXIII. Δ^{L}; XXXVIII. X; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{ERG}O\Theta^{AG}RYET\Psi^{D}$; ⟨et AS | 16. ⟨fili CAOT | ⟨ecce CO | ⟨et CAOT | 17. ⟨ingemesce CAOT | ⟨mortuorum CS | ⟨corona CAOT.

et calciamenta tua erunt in pedibus tuis
nec amictu ora velabis nec cibos lugentium comedes
18 locutus sum ergo ad populum mane et mortua est uxor mea vesperi
fecique mane sicut praeceperat mihi
19 et dixit ad me populus quare non indicas nobis quid ista significent quae tu facis
20 et dixi ad eos sermo Domini factus est ad me dicens
21 loquere domui Israhel haec dicit Dominus Deus
ecce ego polluam sanctuarium meum superbiam imperii vestri et desiderabile oculorum vestrorum
et super quo pavet anima vestra
et filii vestri et filiae quas reliquistis gladio cadent
22 et facietis sicut feci
ora amictu non velabitis et cibos lugentium non comedetis
23 coronas habebitis in capitibus vestris
et calciamenta in pedibus
non plangetis neque flebitis sed tabescetis in iniquitatibus vestris
et unusquisque gemet ad fratrem suum

Adsunt lm.

om. Δ^{M*} | amictu] l *cum HI*; amicta m; amict O* | cibos] l *cum HI*; c(i)bus Θ^{H*} ES*Um *cum HI* (*codd. P²K*) | lugentibus S*.

18. ergo] l *cum HI*; ego $A\Phi^{P*}$(*ut vid.*) m*; ergo ego Θ^{S}RYMQΓ^{A}; *om.* Ω^{J*} | ∼ ergo sum E | populum] l *cum HI*, 177 *et* 𝔔𝔊; + meum Δ^{M2} | (u)esperi = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}O\Theta^{SH}$ RYQΓ^{A}am *cum HI*; uespere l *cett. cum* 176 *et* 177 | fecique] l *cum HI et* 𝔔𝔊; fecitque O* Θ^{AM} | mihi] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔔𝔊; + dominus Ω^{S}.

19. ad me — 20. dixi *om.* 𝔱 (1593*) | indicas] l *cum HI*; iudicas Θ^{M*}S* | ista] *cum HI*; ist[.] l; isti U | quae] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔔𝔊; quia et U.

20. dixi] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔔𝔊; dixit $\Pi^{L}\Theta^{H*}$UQ*Ψ^{D}, *ex v.* 19 | ∼ ad me factus est E*TU.

21. domui] l, *ut vid.*, *cum HI et* 𝔔𝔊; uiris Θ^{H*}; uiri Δ^{M*} | deus] *cum HI et* 𝔔𝔊$^{codd.}$; *om.* SU *cum* 176, 177 *et* 𝔊 | ego] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔔𝔊; *om.* T* | superbiam] l *cum HI et* 𝔔𝔊, *cf.* 177 (impetum); superbia m, *cf.* 176 (impetu); per uiam Σ^{T*} | imperii] l; *scrips.* impii Ω^{S} | super quo] l *cum HI*; super quos Π^{L} | pauet] l *cum HI*; pa(u)it $X\Delta^{L}$SM*; paueat m | et (*3°*)] l *cum HI*, 176 *et* 𝔔𝔊; *om.* E*Ω^{J2}𝔱 *cum HI*(𝔊) *et* 177 | et (*4°*)] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔔𝔊; *om.* 𝔰 | filiae] l *cum HI*; + uestrae $\Delta^{M}\Theta^{HAG*}Y^{2}\Psi^{D}\Omega$agrelust *cum* 176 *et* 𝔔𝔊 | quas] l *cum HI*; quos Θ^{S}Q *cum HI* (𝔊), 176 *et* 𝔊; quae RY | reliquisti Λ^{L}.

22 feci] fecit 𝔢 | amictu] l *cum HI*; amictum Θ^{H*} | uelabitis] S^{2} (e *in ras.*); uelabis Φ^{P*} | cibos] l *cum HI*; c(i)bus Π^{L}ES*U; cibis Θ^{H*}; luctu Δ^{L} | *scrips.* lucentium S* | comedetis] l *cum HI*; comeditis ΔO*Θ^{S}E* TUQ.

23. habetis m | et (*1°*) — uestris (*2°*) *om.* Ω^{J*}, *per homoeotel.* | plangetis] l, *ut vid.*, *cum HI et* 176; plangebitis $\Delta\Pi^{L}$A | neque] l; nec Δ^{M} | tabescetis] *cum HI*, 176 *et* 𝔔𝔊; tabescitis $\Delta^{M}\Theta^{SH*}$SQ | suum] Φ^{R2}(*alt.* u *corr.*)l.

⟨et OT | ⟨nec (*1°*) CAOT | 18. ⟨locutus CAOTS | ⟨et C | ⟨fecique CAOT | 19. ⟨et CAOT | ⟨quare COS | 20. ⟨et CAOTS | ⟨sermo S | 21. ⟨loquere CAOTS | ⟨haec C | ⟨ecce CAOTS | ⟨superbiam CAT | ⟨et (*1°*) O | ⟨et (*2°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | 22. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ora CAO | 23. ⟨coronas CAOT | ⟨et (*1°*) CAO | ⟨non CAO | ⟨sed COTS | ⟨et (*2°*) CAOT.

24 eritque Hiezechiel vobis in portentum
iuxta omnia quae fecit facietis cum venerit istud
et scietis quia ego Dominus Deus
25 et tu fili hominis ecce in die quo tollam ab eis fortitudinem eorum
et gaudium dignitatis et desiderium oculorum eorum
super quo requiescunt animae eorum filios et filias eorum
26 in die illa cum venerit fugiens ad te ut adnuntiet tibi
27 in die inquam illa aperietur os tuum cum eo qui fugit
et loqueris et non silebis ultra
erisque eis in portentum et scietis quia ego Dominus

XXV. 1 et factus est sermo Domini ad me dicens
2 fili hominis pone faciem tuam contra filios Ammon et prophetabis de eis
3 et dices filiis Ammon audite verbum Domini Dei haec dicit Dominus Deus

---

Adsunt lm.

24. ∼ uobis (hi)ezech. $\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Omega^{M}$ | cum + ** Θ^{M} | istud] l, *ut vid., cum HI*; illud Ψ'^{D} | scietis] *cum HI et* 𝔊𝔊; scie[.] l, *ut vid.* ¶ hebr. et ant. « scietis » *Iac.* | deus] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{O'C''}$; *om.* $\Pi^{L}A\Theta^{A}\Omega^{S}$ *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 20, 38. 42. 44 *et* 22, 16.

25. filii $A\Phi^{R}$m | quo] Φ^{E*}l *cum HI*; qua $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{E2RGP*}$(*ut vid.*)$\Psi^{D}\Omega$magrelusc; [...] Γ^{A} | tollam] Θ^{G2} (am *in ras.*) | fortitudine E*TU | gaudium] l *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔊; gladium ES*; + eorum S*, *cf.* 𝔊𝔊 | eorum (*2°*)] l *cum HI et* 𝔊𝔊; meorum A | ∼ eorum et des. ocul. $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | super — eorum (*3°*) *om.* E*T*, *per homoeotel.* | super quo] *cum HI*; super quod Σ^{T}; super quos Δ^{M*}; super [...] l | requiescunt] *cum HI*; requiescant Φ^{ER*G}; requiesc[.]nt l | filios — eorum (*4°*) *om.* R*, *per homoeotel.* | filios et *om.* U | filios] l *cum HI et* 𝔊𝔊; filias Ψ'^{D*}; *praem.* et Φ^{P}M | eorum (*4°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊; earum $\Delta^{L}\Pi^{L}$ *cum* 176; [..]rum l.

26. fugiens] l *cum HI*; fugies S* | ad te] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; a te Θ^{H}; *om.* RY | adnuntiet] l *cum HI*; nuntiet Θ^{H*} *cum* 175 *et* 176.

27. ∼ illa inquam $O\Omega^{S}$. ¶ hebr. et anti. « inquam illa » *Iac.* | aperietur] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; aperiet E*TS; aperies Ω^{MS}. ¶ hebr. et anti. « aperietur » *Hug. et Iac.* | qui] l *cum HI*; *om.* O* | fugit] $\Phi^{R*}O*$ E*M*(*ut vid.*)l(*ut vid.*) *cum HI*; fugiet $\Phi^{R2}\Theta^{H2}\Gamma^{A}$; fug(i)erit $\Delta^{M}O^{2}\Theta^{H*AMG}E^{2}M^{2}\Psi^{D}\Omega^{M}$. ¶ « fugit » *Guill.* | silebis] l *cum HI et* 𝔊𝔊; silebit Π^{L} *cum HI* (*cod. K²*) | erisque] l *cum HI et* 𝔊𝔊; eris Ω^{M} | eis in] l *cum HI et* 𝔊𝔊; ei in $\Delta^{M*}\Gamma^{A}$; *om.* S* | scietis] l *cum HI*; scies XEU, *cf.* 16, 62; 22, 16, *etc.*; scient Σ^{T} *cum* 175, 176 *et* 𝔊𝔊, *cf.* 28, 24. 26 *etc.* ¶ ier. et ant. « et scietis », hebr. et LXX minus recte « scient » *Iac.* | dominus] l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; + deus Δ^{L} *cum* $\mathfrak{G}^{V}$.

XXV. 1. et] *praem.* contra ammon C | factus est sermo] l *cum HI et* 175; factum est uerbum $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi^{ERG}\Theta^{A}$, *cf.* 1, 3; 3, 16, *etc.*

2. filii A | prophetabis] l *cum HI*; prophetis Θ^{H*}, *ut vid.*

3. filiis] $\Phi^{R*}\Theta^{H*}R*$l *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; filii $X^{2}\Delta^{L}\Phi^{R2}\Theta^{H2}R^{2}SU$; fili $X*\Gamma^{A}$ | dei] l *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$; *om.* $\Pi^{L}\Phi^{P*}$(*ut vid.*) $\Theta^{SAM*}\Gamma^{A}$ *cum* 175, *M-A et* 𝔊, *cf.* 13, 2; 34,

---

24. ⟨eritque CAOTS | ⟨iuxta CAOT | ⟨et CAOT | 25. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨ecce CO | ⟨et gaudium CAO | ⟨super CAO | ⟨filios CA | 26. ⟨in CAOT | 27. ⟨in CAOT | ⟨aperietur S | ⟨et loqueris CAOT | ⟨erisque CAOT | ⟨et scietis O.

XXV. 1. ¶ et XXV. Ω^{SJ}; XXX. U; XXXII. Φ^{E}; XXXVIII. X; LVIIII. $A\Theta^{S}Q$; LXIII. Γ^{A}; LIIII. [S]Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}RYT\Psi'^{D}$m | 2. ¶ fili LIII. M; ⟨fili CAOT | ⟨pone C | 3. ⟨et (*1°*) AOT | ⟨filiis S | ⟨audite C | ⟨haec CAS.

pro eo quod dixisti euge euge super sanctuarium meum quia pollutum est
et super terram Israhel quoniam desolata est
et super domum Iuda quoniam ducti sunt in captivitatem
4 idcirco ego tradam te filiis orientalibus in hereditatem
et conlocabunt caulas suas in te
et ponent in te tentoria sua
ipsi comedent fruges tuas et ipsi bibent lac tuum
5 daboque Rabbath in habitaculum camelorum
et filios Ammon in cubile pecorum
et scietis quia ego Dominus
6 quia haec dicit Dominus Deus
pro eo quod plausisti manu et percussisti pede et gavisa es ex toto affectu super terram Israhel
7 idcirco ecce ego extendam ma-

Adsunt lm.

7.9; 36, 1; 37, 4 | dixisti] Θ^{G*}l *cum HI* ($^1/_2$, *cod. K*), *M-A et* 𝔓; dixistis $X\Delta^L\Pi^L O\Theta^{SAM2}$ (x *in ras.*)$^{G2}SQ\Gamma^A\Omega^S$ *cum HI* ($^2/_2$), *cf.* 𝔊 *et* 176 (exultastis). ¶ « dixisti » glosa « dixistis » *Hug.* hebr. et anti. habent « dixisti » singulariter *Guill.* hebr. et anti. « dixisti », ier. « dixistis » *Iac.* | quia] l *cum HI*; quod Δ^L *cum* 175 | desolata] l *cum HI et* 𝔓; dissoluta T, *cf.* 𝔊; polluta A, *cf. supra* (pollutum est) | domum] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; humum E*T* (*ut vid.*)SU, *cf. supra* (terram israhel) | iuda] l *cum HI et* 175; iudae Δ^M | in captiuitatem] l *cum HI*; in captiuitate TU; captiuitatem E*.

4. ego] l *cum HI*; ecce ego Ω^{MSJ2}grw *cum* 175, *Brev. Goth. et* 𝔓𝔊, *cf. v.* 7; *om.* Π^L $S\Omega^{J*}$ | te (1°)] l *cum HI*; *om.* Θ^A. ¶ anti. ier. « te » *Iac.* | ~ ego te tradam Ω^S; ~ tradam te ego C. ¶ « ecce ego te tradam » *Hug.* hebr. et anti. non habent « ego » *Guill.* hebr. ant. non habent « ecce ego » (*alia autem manu* hebr. « ecce » *Iac.* | filiis] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; filius S*, *ut vid.*; filios Π^Lm, *cf. v.* 5 | in hereditatem] l *cum HI et* 𝔊; in hereditate E*S*(*ut vid.*)U | co(n)locabunt] l *cum HI*; conculcabunt E*TU; conlocabitur Γ^A | **aulas Q; causas U | ponant $\Delta^M\Omega^M$ | te (3°)] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^LQ; + et Y*, *ut vid.* | sua] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* ES | comedent] l *cum HI et* 𝔓𝔊; comedunt m | tuas] l *cum HI et* 𝔓𝔊; suas Γ^A (*rescr.*) | bibent] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; bibant Θ^{H*} | lac] l *cum HI et* 𝔓; lactum Q; lacum E*(*ut vid.*)U.

5. daboque rabbath *om.* m | filios] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; filius U; filiis m, *cf. v.* 4 | pecorum] l *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 175 (ouium); porcorum AO | ego — 6. dicit *om.* U | dominus] l *cum HI*, 175, *M-A et* 𝔓𝔊; dominus deus Δ^LQm, *cf. v.* 6.

6. quia — deus *om.* Φ^EQm, *per homoeotel.* | pro — es] *in ras. brev. spat.* Θ^{A2} | eo] l *cum HI et* 175; *om.* Δ^{L*} | plausisti] Δ^{M*}l *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 175 (plaudisti); plausistis $\Sigma^T\Delta^{M2}$T; plausti Θ^{A2}. ¶ hebr. et anti. « plauxisti » *Hug.* hebr. et anti. « plausisti », originale minus recte « plausistis » *Iac.* | manus Θ^{M*} | percussisti] l *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 175 (sonum fecisti); percussistis $\Sigma^T\Delta^{M2}$T; percusti Θ^{A2}. ¶ hebr. et anti. « percussisti », originale minus recte « percussistis » *Iac.* | es] l; est m*, *ut vid.* | affectu] l *cum HI*; affecto E*SU; effectu Π^L(ęf-)Φ^{E*} | super terram] *cum HI et* 175; super terra Λ^LQl (*ut vid.*).

7. ecce ego] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; ecce Π^L; ego l, *cf. v.* 4; *om.* m *cum* 175 *et* 𝔊. ¶ hebr.

⟨pro CAOT | ⟨et super (1°) CAOT | ⟨et super (2°) CAOT | 4. ⟨idcirco CAOTS | ⟨et (1°) CAOT | ⟨et ponent CAOT | ⟨ipsi (1°) CAOS | 5. ⟨daboque CAOT | ⟨et (1°) CAOT | ⟨et scietis CAOT | 6. ¶ quia LXIII. Γ^A; LXV. [S]MΩ^M; *Div. sine num.* $\Lambda^L\Phi^P\Theta^A$RY; ⟨quia CAO | ⟨pro CAOT | ⟨et gavisa CAT | 7. ⟨idcirco CAOTS.

num meam super te
et tradam te in direptionem gentium et interficiam te de populis et perdam de terris et conteram
et scies quia ego Dominus
8 haec dicit Dominus Deus
pro eo quod dixerunt Moab et Seir
ecce sicut omnes gentes domus Iuda
9 idcirco ecce ego aperiam umerum Moab de civitatibus de civitatibus inquam eius et de finibus eius
inclytas terrae Bethiesimoth et Beelmeon et Cariathaim
10 filiis orientis cum filiis Ammon et dabo eam in hereditatem
ut non sit memoria ultra filiorum Ammon in gentibus
11 et in Moab faciam iudicia et scient quia ego Dominus
12 haec dicit Dominus Deus pro eo quod fecit Idumea ultionem
ut se vindicaret de filiis Iuda

Adsunt lm.

et anti. « ecce ego » *Iac.* | te (*2°*)] U*l; manum meam super te et tradam te U², *cf. supra*; *om.* Σ^{T} | in direptionem] l *cum HI*, 175 *et* 𝔊; in d(i)rep(t)ione ETSU; in manum direptionem* Ω^{J*} | interficiam] l *cum HI*; interficiant Π^{L2} (a *ex* e) | de populis] S²(i *in ras.*)l *cum HI*, 175 *et* 𝔘𝔊; de populo Σ^{T*} | perdam] Δ^{M*} *cum HI*; perdam te CΔ^{M2}Π^{L} Θ^{S}QΓ^{A}Ω^{MJ}l *cum Brev. Goth., M-A*, 175 *et* 𝔘𝔊 | de terris] *cum HI et* 𝔘𝔊; de ter**[.]is l²; de terra Δ^{M*}Ψ^{D}; de terram Θ^{H*} | et conteram] l *cum HI*; *om.* Q, *cf.* 𝔊 | scies] Δ^{M*} *cum HI, M-A*, 175 *et* 𝔘𝔊, *cf. HI in exposit., l. 107* (tunc intellegas); scietis XΔ^{LM2}Π^{L}A OΘ^{SH*AM*G*}ETSUΩ^{MJ}lmael *cum Brev. Goth. et* 𝔊^{407}, *ex v.* 5, *cf. HI in exposit., l. 142* (cognoscant). ¶ « scies » *Hug.* | dominus] Θ^{G*}l *cum HI*, 175 *et* 𝔘𝔊; dominus deus AOΘ^{AMG2} Ψ^{D} *cum* 𝔊^{v}. ¶ « dominus » *Hug.*

8. haec] *praem.* de moab et seyr C, *cf. Is* 15, 1; *praem.* ad moab Δ^{M2} | dixerunt] l *cum HI*; dixerint Ω^{S} | domui Ψ^{D}.

9. umerum] Δ^{M*} (hum.); numerum Δ^{M2}; + de C* | de ciuitatibus (*2°*)] *cum HI* (*cod. P²*) *et* 𝔘; *om.* Δ^{L}ΠΦ^{E2}TUΨ^{D}Ω^{M}m *cum HI*, 175 *et* 𝔊; + de ciuitatibus R* | inquam eius] *cum HI*; in qua Π^{L} | incl(y)tas Θ^{M*}lm*³, *cf. HI in exposit., l. 184* (urbes inclytae); inclita OΘ^{M2} *cum HI*; inclitos Ψ^{D}; et clytas m². ¶ hebr. et anti. « inclitas » *Iac.* | terrae] l *cum HI*; terras Ω^{M}, *cf. HI in exposit., l. 206* (inclytae atque electae terrae) | cariathaim] l *cum HI, cf.* 𝔘; c(h)ar(i)at(hi)ar(i)m Σ^{T}Δ^{M*} OΘ^{HAM*G}Q*Ω^{M}. ¶ « cariathaim » *Guill.*

10. filiis (*1°*)] Λ^{L*}l *cum HI et* 𝔘𝔊; filios Δ^{L}Λ^{L2}Π^{L}AOΘ^{AMG}S²(o *ex* u) *cum HI* (*cod. P²*) *et* 175; filii Ω^{M} | *scrips.* cum filios Π^{L}; cum filis E* | eam] e[.]m l. ¶ hebr. et anti. « eam » *Iac.* | in hereditatem] S*l *cum HI*, 175 *et* 𝔘𝔊; in hereditate S², *ut vid.*; hereditatem X | ut** Ω^{S} | memoria ultra] l *cum HI*; ultra memoria OΘ^{AMG2}arelust; in memoria ultra Θ^{HG*}; ultra in memoriam X; in memoriam ultra Δ^{M} *cum HI* (*cod. P**) | filiorum] l *cum HI*, 175 *et* 𝔘𝔊; filiarum Δ^{M} Θ^{G*}; filiis eorum Δ^{L}.

11. in] l *cum HI*, 175 *et* 𝔘𝔊; *om.* Δ^{L} | faciam] l *cum HI*, 175 *et* 𝔘𝔊; facies U†; faciem m; facient S | iudicia] l *cum HI*; iuda X | dominus + et prophetabis de eis et dices filiis ammon Ψ^{D}, *ex vv.* 2 *et* 3.

12. haec — deus *om.* Γ^{A}, *per homoeotel.* | fecit] l *cum HI*; feci Θ^{A} | ut] l; *om.* Φ^{P*} | uindicaret] l *cum HI*; uindi****et Θ^{M*} | ~ ut se

---

〈et (*1°*) CAOT | 〈et interficiam CAT | 〈et perdam CO | 〈et scies CAO | 8. ¶ haec LX. AΘ^{S}Q; LXV. Γ^{A}; *Div. sine num.* CΛ^{L}Π^{L}Φ^{P}OT; 〈haec S | ¶ pro *Div. sine num.* Ω^{M}; 〈pro CAO | 〈ecce CAOT | 9. 〈idcirco CAOTS | 〈de civitatibus (*1°*) CA | 〈de civitatibus (*2°*) OTS | 〈inclytas CAO | 〈et (*penult.*) C | 〈et (*ult.*) C | 10. 〈filiis (*1°*) CAO | 〈et CAOT | 〈ut CAO | 11. 〈et (*1°*) CAOT | 12. ¶ haec II. Ω^{M}; *Div. sine num.* Δ^{M}Φ^{R}OΘ^{A}RYT; 〈haec CAS | 〈pro CA | 〈ut C.

peccavitque delinquens et vindictam expetivit de eis
13 idcirco haec dicit Dominus Deus
extendam manum meam super Idumeam
et auferam de ea hominem et iumentum
et faciam eam desertum ab austro et qui sunt in Daedan gladio cadent
14 et dabo ultionem meam super Idumeam per manum populi mei Israhel
et facient in Edom iuxta iram meam et furorem meum
et scient vindictam meam dicit Dominus Deus
15 haec dicit Dominus Deus pro eo quod fecerunt Palestini in vindictam
et ulti se sunt toto animo interficientes et implentes inimicitias veteres
16 propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego extendam manum meam super Palestinos
et interficiam interfectores
et perdam reliquias maritimae regionis
17 faciamque in eis ultiones magnas arguens in furore
et scient quia ego Dominus cum dedero vindictam meam super eos

XXVI. 1 et factum est in unde-

Adsunt lm.

uind. ultionem Θ^{S} | delinquent l; derelinquens m | expetiuit] l; expetuit T†; extiuit A* | de eis] l; deis Q.

13. super idume[.] l; *om.* U | *scrips.* de eam Π^{L} | et (*2°*)] l *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔖; *om.* m | et (*3°*)] l *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔖; *om.* Φ^{E*} | eam] l *cum HI et* 𝔊𝔖, *cf.* 175 (illam); ea Δ^{M*} R*Y* | desertum = $\Sigma^{T}\Delta^{M*}AO\Theta^{H2AMG}S*\Gamma^{A}$ 𝔪 *cum* 𝔊𝔖, *cf. HI in exposit., l. 287* (ciuitates illius redegit in desertum) *et l. 307* (ut eam redigat in solitudinem), *et* 175 (solitudinem); deser[..]m l; deserta Π^{L}; desertam Θ^{H*} *cett. cum HI* | et (*4°*)] l *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔖; *om.* Ω^{M}a.

14. idumeam] l *cum HI et* 𝔊𝔖; eam C | facient] Θ^{M2} (e *in ras.*) | (fu)rorem — deus] *in ras. spat. brev.* Θ^{S1} | uind. meam] l; uindicta mea Δ^{M*}; ******dictam Θ^{H*}. ¶ ier. et anti. «uindictam meam» *Iac.* | deus] l *cum HI et* 𝔊𝔖$^{codd.}$; *** Θ^{H*}; *om.* $\Pi^{L}T*$ *cum* 𝔊.

15. haec — deus] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2}; *om.* m, *per homoeotel.* | in uindictam] l; in uindicta $\Delta^{M}\Theta^{M2}$ *cum HI et* 𝔊𝔖; in**uindicta* Θ^{M*}; uindictam $\Delta^{L}\Pi^{L}A\Phi O\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$ag relust. ¶ hebr. et ier. «in uindicta»; anti. «uindicta» (*sic*) *Iac.* | ulti se sunt] Φ^{E*}(*ut vid.*)l *cum HI*; ulte se sunt U; ulti sunt se Θ^{S} RYQ(*se)Γ^{A}; ulti sunt Φ^{E2}g; ulcisce sunt X | interf. et] l *cum HI*; interficient sed R* | interficientis E*Ω^{M}.

16. deus] l *cum HI et* 𝔊𝔖$^{codd.}$; *om.* C *cum* 𝔊 | ecce] *in ras.* Θ^{H2} | ego *om.* Q | extendam] l *cum HI*; ostendam $\Psi^{D}\Omega^{M}$ | manum] l; *om.* Φ^{E*}, *ut vid.*

17. *scrips.* faciemque C | in (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Y* | in furore] Δ^{M*}l *cum HI*; in furorem Δ^{M2}R* | et] l; *om.* Φ^{E*} | uindictam meam] l *cum HI et* 𝔊𝔖; uindicta mea Θ^{S}Q; uindictam Δ^{L}.

XXVI. 1. et] *praem.* de tyro C |

⟨peccavitque CAOT | ⟨et C | 13. ⟨idcirco CAOTS | ⟨extendam CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et faciam CAOT | ⟨et (*ult.*) CAT | 14. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨per A | ⟨et facient CAOTS | ⟨et scient CAOT | 15. ¶ haec III. Ω^{M}; *Div. sine num.* OΘ^{A}T; ⟨haec CAS | ⟨pro CA | ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*ult.*) C | 16. ⟨propterea CAOTS | ⟨ecce CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | 17. ⟨faciamque CAOT | ⟨et CAOT.

XXVI. 1. ¶ et XXVI. Ω^{SJ}; XL. X; LXI. AΘ^{S}Q; LXVI. [S]MΓ^{A}; LXVII (*sic*) Ω^{M}; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}RYT\Psi^{D}$.

cimo anno prima mensis
factus est sermo Domini ad me
dicens
2 fili hominis pro eo quod dixit
Tyrus de Hierusalem euge
confractae sunt portae populo-
rum conversa est ad me imple-
bor deserta est
3 propterea haec dicit Dominus
Deus
ecce ego super te Tyre et ascen-
dere faciam ad te gentes mul-
tas
sicut ascendit mare fluctuans
4 et dissipabunt muros Tyri et
destruent turres eius
et radam pulverem eius de ea
et dabo eam in limpidissimam
petram
5 siccatio sagenarum erit in medio
maris quia ego locutus sum
ait Dominus Deus
et erit in direptionem gentibus
6 filiae quoque eius quae sunt in
agro gladio interficientur
et scient quia ego Dominus
7 quia haec dicit Dominus Deus
ecce ego adducam ad Tyrum
Nabuchodonosor regem Baby-
lonis ab aquilone
regem regum cum equis et cur-
ribus et equitibus et coetu

Adsunt lm.

prima] l *cum HI*; primo Q | factus] factum S* | domini] l *cum HI*; *om.* Φ^{P}.

2. filii AEm | de *om.* R* | conuersa] l *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* multitudo R^{2} (*in marg.*) *cum HI in exposit., l. 403* | i(m)plebor] Φ^{E}*S* *cum HI et* 𝔊; implebo $\Phi^{E2}\Theta^{S}S^{2}$(*ut vid.*)$Q\Gamma^{A}$; [...]bor l | est (*2°*)] *cum HI Ez Is*; eius $\Pi^{L}\Phi^{ER*GP}\Theta^{S}S^{2}$(*in ras.*)M*(*ut vid.*)$Q\Gamma^{A}$ Ψ^{D}l | ∼ des. est impl. Δ^{L}.

3. dominus deus] l *cum HI*; deus isrł m | super te] sum parte R | te (*1°*) *om.* T* | tyro T^{1}; tyre T† | ad] Θ^{H*M2}(*in ras.*)l(*ut vid.*) *cum HI Ez* (2/2) *Is*; super Θ^{SH2}RYQ$\Gamma^{A}\Omega^{M}$, *cf.* 𝔊𝔊 *et supra* (super te). ¶ « ad » *Hug.* | sicuti C | ascendit] *cum HI*; (h)ascendet $C\Delta^{M*}\Pi^{L}$ | fluctuas S*.

4. dissipabuntur Δ^{L} | muros] l; murus Λ^{L*}EU | tyri] l *cum HI*; tyre Θ^{S}*, *ut vid., cf. v.* 3 | dest(r)uentur Δ^{L}m | turres eius *om.* Ψ^{D} | torres U | radam] l *cum HI et* 𝔊; eradam M; radent Ω^{SJ}*, *cf. supra* (dissipabunt... destruent); tradam Θ^{A*M}EUm *cum HI* (*codd. PK**); rudam Δ^{L}. ¶ hebr. ier. et anti. « radam » *Iac., item Hug.* | eius (*2°*) *om.* Ω^{M} | in] *cum HI et* 𝔊; *om.* $\Delta^{L}\Lambda^{L}$.

5. sagenarium m; saginarum ETSU; sanguinarum $\Delta^{M}\Theta^{H}$ | maris] Θ^{G*}l *cum HI et* 𝔊; ma**is Φ^{E*}; eius $O\Theta^{A*MG2}$ | ego + dominus Φ^{P*} *cum* $\mathfrak{G}^{C'}$, *cf.* 5, 13; 16, 17, *etc.* | deus] l *cum HI et* $𝔊^{codd.}$; *om.* X *cum* 𝔊 | in direptionem] l *cum HI et* 𝔊; in dereptione E | gentibus] *cum HI et* 𝔊𝔊; gen(t)ium E*TU, *cf.* 25, 7; *om.* Δ^{L}.

6. filiae] l *cum HI et* 𝔊𝔊; filii Θ^{H*}T* | quae] l *cum HI*; qui Θ^{H*} | quia] l *cum HI*; qui T | dominus] l *cum HI et* 𝔊𝔊; dominus deus Δ^{L}, *cf. v.* 7. ¶ hebr. et ier. non habent « deus » *Iac.*

7. quia — deus *om.* Δ^{L*}, *per homoeotel.* | quia] *cum HI*; quoniam Ω^{S}a | deus ¶ hebr. et anti. « deus » *Iac., quod verbum HI om.* | adducam] l *cum HI*; + adducam Φ^{P*} | ad] l *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Σ^{T} | nabochodonosorum S* | bab. — regem (*2°*)] *in ras. brev. spat.* Ω^{J2} | *scrips.* ab aquilonem XR*Y*Ul | et equitibus *om.* Θ^{S}Q *cum* $\mathfrak{G}^{A'}$ | ∼ equitibus et curr. et equis Ω^{J*} | et (*3°*)] l *cum HI et* 𝔊𝔊; in EU; et in T; *om.* Θ^{H*} | ∼ cetu et equiti-

---

¶ factus XXXIII. Φ^{E}; ⟨factus CAOT | 2. ⟨fili CAOTS | ⟨pro eo C | ⟨euge C | ⟨confractae CAOT | ⟨conversa CAT | 3. ¶ propterea XXXI. U; ⟨propterea CAOT | ⟨ecce CAO | ⟨et CAT | ⟨sicut CAO | 4. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et radam CAOT | ⟨et dabo CAOT | 5. ⟨siccatio CAOTS | ⟨quia CAT | ⟨et CAOT | 6. ⟨filiae CAOT | ⟨et CAOT | 7. ⟨quia CAOS | ⟨ecce CAOT | ⟨regem (*2°*) CAO | ⟨et coetu OT.

populoque magno
8 filias tuas quae sunt in agro gladio interficiet
et circumdabit te munitionibus
et conportabit aggerem in gyro
et levabit contra te clypeum
9 et vineas et arietes temperabit in muros tuos et turres tuas destruet in armatura sua
10 inundatione equorum eius operiet te pulvis eorum
a sonitu equitum et rotarum et curruum movebuntur muri tui
dum ingressus fuerit portas tuas quasi per introitus urbis dissipatae
11 ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas
populum tuum gladio caedet
et statuae tuae nobiles in terram corruent
12 vastabunt opes tuas diripient ne-

Adsunt lm (*usque ad v.* 9, tuas).

bus Ω^{M} | populoque] l *cum HI et* 𝔊𝔊; populique m^{2} (e *ex* i); populorum $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | magno] l *cum HI*; multo Φ^{R}, *cf.* 17, 9. 15. 17, *etc. et* 𝔊. 8. filias] l *cum HI et* 𝔊; *praem.* et Γ^{A} | agro + tuo l | interficiet] l *cum HI et* 𝔊𝔊; interfic(i)ent Θ^{S}RYEUQΓ^{A}m; interficientur X | et (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{M*} | circumdabit] l *cum HI et* 𝔊𝔊; circumdabunt RYΓ^{A} | te (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Ω^{M} | conportabis Δ^{M*} | gyro] l *cum HI et* 𝔊; tyro T, *cf. vv.* 2, 3, 4, 7; agro m* | leuabit] l *cum HI*; ele(u)a(b)it C$\Sigma^{T}\Phi\Theta^{SH*}$RYT*Q$\Gamma^{A}\Omega^{MJ}$**arelvst** *cum HI Is* | contra] l *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; ad X | te (*2°*)] l *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* O*Q*; + et S*, *ut vid.* 9. et (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Ω^{M} | uineas] Φ^{R*}(*ut vid.*)l *cum HI Ez Is*; lineas CX $\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L*}\Phi^{R2}\Theta^{HAG}\Gamma^{A}$(*rescr.*)$\Psi^{D}$ | et (*2°*)] l *cum HI*; *om.* Δ^{M*} *cum* 𝔊 | arietes] Δ^{M*}l *cum HI*; arietem Δ^{M2} | temperabit] Δ^{M*}l *cum HI*; temperauit $\Pi^{L}\Phi^{R*G}$O*RYESM*m; preparabit Δ^{M2} | in muros tuos] Ω^{J*}l *cum HI*; in muris tuis Ω^{J2}, *cf.* 𝔊 | destruet] l *cum HI et* 𝔊𝔊; destruat Ω^{M}; destruent Θ^{S}Q | in armatura sua] l *cum HI*; in arma sua Ψ^{D} (*alt.* a *et* s *in ras.*); *praem.* et E. 10. inundatione] l *cum HI*; inundationem Φ^{R*G}; *praem.* in Δ^{L}; *praem.* et S | equorum] l *cum HI et* 𝔊𝔊; aquarum Π^{L} | operiet] l *cum HI et* 𝔊; operuit RY | a] S* *cum HI et* 𝔊$\mathfrak{G}^{A'3}$; et a Φ^{P}*ETS^{2}U *cum* 177 *et* 𝔊; ** Φ^{E*}; [.] l | equitum] l *cum HI et* 𝔊𝔊; (a)equorum AOΘ^{SAM*}RYQΓ^{A} *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}^{QL}$, *cf. supra.* ¶ hebr. et anti. « equitum » *Hug.* ier. anti. et hebr. « equitum », al. « equorum » *Iac.* | et (*2°*)] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Θ^{S}Q *cum* 177 *et* 𝔊 | currum Δ^{M}M* | muri] l; mari Δ^{L} | dum] *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; cum Ω^{SJ} **arelvst**; et cum E*TU; [..]m l | ingr.] l; egressus I | fuerit] l *cum HI*; fueris CΣ^{T1} (s *in ras.*)$\Delta^{LM*}\Omega^{SJ*}$; + per Δ^{M2}AΨ^{D}, *cf. infra* (per introitus) | quasi] l; quas Ψ^{D} | per introitus] O*Ω^{J*}l *cum* 𝔊; per introitum O^{2} Θ^{S}SQΩ^{J2}**agrelvst** *cum HI*; per introitu Δ^{M} Π^{L}ETU*; per introito U^{2}. ¶ hebr. anti. et ier. « per introitum » *Iac.* 11. conculcabit] l *cum HI*; conculcauit Π^{L} RYTS | *scrips.* planteas l | tuas] Ω^{J2}(t *corr.*)l | pop. tuum] l *cum HI*, 175, 177 *et* 𝔊; populus tuus $\Delta^{M*}\Theta^{HA*G*}\Psi^{D}$ | caedet] l *cum HI*; cedet X$\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Pi^{L}\Phi^{P}SQ\Gamma^{A}\Omega$a; cadet $\Delta^{M*}\Theta^{H*}$EU Ψ^{D}, *cf.* 11, 10; 17, 21, *etc.* | statuae tuae] l *cum HI*; statuas tuas M* | in terram] l *cum HI*, 175, 177 *et* 𝔊; in terra $\Delta^{L}\Pi^{L}\Psi^{D}$ | corruent] *cum HI*; co(r)ruet Δ^{L}l(*ut vid.*), *cf.* 175 *et* 177 (deducet) *cum* 𝔊𝔊; corruerent Φ^{G}. 12. uastabunt] l. ¶ ier. hebr. et anti. « uastabunt » *Iac., item Hug.* | tuas (*1°*)] l. ¶ hebr. et anti. « tuas » *Hug.* | diripient] l *cum HI*; diripiant Φ^{RGP}; deripiant S; depe-

---

8. ⟨filias CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et conportabit CAOT | ⟨et levabit CT | ⟨9. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) AOT | 10. ⟨inundatione CAOT | ⟨a sonitu CAOT | ⟨dum CAO | 11. ⟨ungulis CAOT | ⟨populum CAO | ⟨et CAOTS | 12. ⟨vastabunt CAOT | ⟨diripient S.

gotiationes tuas
et destruent muros tuos et domos tuas praeclaras subvertent
et lapides tuos et ligna tua et pulverem tuum in medio aquarum ponent
13 et quiescere faciam multitudinem canticorum tuorum
et sonitus citharārum tuarum non audietur amplius
14 et dabo te in limpidissimam petram siccatio sagenarum eris
nec aedificaberis ultra quia ego locutus sum dicit Dominus Deus
15 haec dicit Dominus Deus Tyro
numquid non a sonitu ruinae tuae et gemitu interfectorum tuorum
cum occisi fuerint in medio tui commovebuntur insulae
16 et descendent de sedibus suis omnes principes maris
et auferent exubias suas et vestimenta sua varia abicient et induentur stupore
in terra sedebunt et attoniti su-

Deest partim Γ^{A} *a v.* 16, sedebunt; *adest* l, *sed a v.* 16, auferent, *legi nequit.*

rient Π^{L} | destruent] l (*fors. ex* dis-) *cum HI et* 𝔍, *cf.* 175 (demolient); destruet RY* *cum HI* (𝔊), *cf.* 177 (demoliet) *et* 𝔊 | domos tuas] l *cum HI*; domus tuae U | praeclaras] l; praeclara Q | subu. et] l *cum HI*; subuer***tet Δ^{L*} | tuos (*2°*)] l; tuas Δ^{M}; + et lapides tuos Ψ^{D} | ligna] l. ¶ hebr. et anti. « ligna tua et puluerem » *Iac., cf. HI* (ligna tua siue puluerem) | aquarum] l *cum HI et* 𝔍; equorum E, *cf. vv.* 7, 10, 11; equarum U; *om.* ā.

13. *scrips.* faciem S | *scrips.* multitudine E*TU | canticorum = $A\Phi^{E*RGP}O\Theta^{AM2}E^{2}$ TUMΩ^{J2} *edd. cum* 𝔍, *cf. HI in exposit.* (*l. 545, ubi clare ad textum vulgatae versionis Hieron. se refert*); cantatorum $\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Theta^{HM*G}R^{2}S\Psi^{D}\Omega^{S}$; cantorum $CX\Delta^{LM*}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{E2}\Theta^{S}R*YE*Q\Gamma^{A}\Omega^{MJ*}$ *cum HI, forsitan recte, cf.* 175 *et* 177 (musicorum) *cum* 𝔊. ¶ ier. hebr. et anti. « canticorum » *Iac., item Hug.* | tuorum + *spatium circa 20 litt. erasarum* Φ^{E} | sonitus Δ^{L}; son[.]t[..] l | c(hi)tarum $\Phi^{E*}\Theta^{S}Q\Psi^{D}\Omega^{M*}$l | audietur] *cum HI,* 175, 177 *et* 𝔍𝔊; audientur Θ^{M*G*}l.

14. saginarum E*TSU; sanguinarum l | eris] Σ^{T1}(s *corr.*)Θ^{A2}(*in ras.*) | nec] l; ne U | ultra] l *cum HI*; ultro S | ego] l *cum HI et* 175; ego dominus Ω^{SJ}agrew *cum* 𝔍𝔊^{B}, *cf.* 5, 13. 16. 17, *etc.* ¶ ier. hebr. et anti. non habent « dominus » *Iac.* | dicit] l *cum HI,* 175 *et* 177; ait $\Pi^{L}\Omega^{J}$grelust.

15. deus] l *cum HI et* 𝔍𝔊$^{codd.}$; de Ω^{S}; + de æ. ¶ « dominus deus hec dicit dominus deus » hebr. et anti. bis habent « deus » *Guill., item Iac.* | non] l *cum HI,* 175, 177 *et* 𝔍𝔊; *om.* $X\Delta^{L}$ | a sonitu] Φ^{E2}(a *in ras.*)l *cum HI et* 𝔍𝔊, *cf.* 175 *et* 177 (a uoce); a sonitum $\Delta^{M}\Phi^{P2}$(a *in ras.*)S*; ad sonitu Φ^{R*G*} | et] l *cum HI*; *om.* Ω^{M}, *cf.* 175 *et* 177 (in) *cum* 𝔍𝔊 | gemitu] l *cum HI,* 175 *et* 177; gemitum Ψ^{D}; gemitus Q | fuerint in medio *om.* C* | tui] l *cum HI,* 175, 177 *et* 𝔍𝔊; tuo Δ^{M*}; tuę S*.

16. descendent] l *cum HI,* 177 *et* 𝔍𝔊; descendunt Ψ^{D}; descendi Θ^{G*}; descend**nt M† | suis] *l cum HI,* 175 *et* 𝔍𝔊; tuis $\Pi^{L*}\Theta^{G}$ | auferet S | exubias] O*Θ^{M*}; exuuias $\Phi^{E2}O^{2}\Theta^{SM2}$RYE*T*$SM^{2}Q\Omega^{J2}$ *edd., cum HI*; exuuas UΩ^{S}; excubias $X\Delta^{L}\Phi^{E*RGP}\Psi^{D}$; eximias Ω^{MJ*}; ex uias T^{2}; ex**ias M* | suas + *12 lin.* Q* (*erasit* Q^{2}) | sua] *cum HI et* 𝔍𝔊; *om.* X | adicient RY | induetur $\Theta^{A*}\Omega^{M}$ | terra] *cum HI et* 𝔍𝔊; te E*, *ut vid.* | adtonita Φ^{E*}; addo

---

⟨et destruent CAOT | ⟨et lapides CAOT | 13. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | 14. ⟨et CAOT | ⟨siccatio T | ⟨nec CAO | ⟨quia T | 15. ¶ haec LXVII. SM; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Phi^{P}O\Theta^{MG}$YT; ⟨haec A | ⟨numquid CAO | ⟨et AO | ⟨cum CAOT | 16. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et auferent CAOT | ⟨in terra CAOT.

per repentino casu tuo admirabuntur
17 et adsumentes super te lamentum dicent tibi
quomodo peristi quae habitas in mari urbs inclyta
quae fuisti fortis in mari cum habitatoribus tuis quos formidabant universi
18 nunc stupebunt naves in die pavoris tui
et turbabuntur insulae in mari eo quod nullus egrediatur ex te
19 quia haec dicit Dominus Deus
cum dedero te urbem desolatam sicut civitates quae non habitantur
et adduxero super te abyssum et operuerint te aquae multae
20 et detraxero te cum his qui descendunt in lacum ad populum sempiternum
et collocavero te in terra novissima
sicut solitudines veteres cum his

Deest partim Γ^{A} *usque ad v.* 18, naves; *adsunt* d (*a v.* 17, formidabant) l (*usque ad v.* 17, adsumentes, *legi nequit*).

U | caso U | tuo] suo a. ¶ ier. hebr. et anti. « tuo », al. « suo » *Iac., item Hug.* | admirabuntur] *cum HI*; admirabantur Θ^{S*A*}; mirabuntur Π^{L}; *praem.* et U.

17. adsument... dicentque Δ^{L} *cum* 𝔓𝔊. ¶ hebr. et anti. « assumentes »; hebr. et ał minus recte « assument super te lamentum dicent » *Iac.* | adsumentes] *cum HI*; summentes Σ^{T}; adsumens Δ^{M*} | lamentuum l, *ut vid.* | peristi] Θ^{H2}(isti *in ras.*)l | quae (*1°*)] l *cum HI*; qui Φ^{P*}U | habitas] l *cum HI*; habitabas Θ^{S}Q | in mari (*1°*)] l *cum HI*; in mare SU; in maris Δ^{L}; in ma**** Φ^{E*} | urbs — mari (*2°*) *bis scrips.* Π^{L} | urbis inclytaè l, *ut vid.* | incl.] *praem.* et Θ^{H} | quae (*2°*)] l *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; qu S* | in mari (*2°*)] l *cum HI*; in mare U | quum Δ^{L} | habitatoribus] *cum HI, cf.* 175, 177 *et* 𝔓𝔊; amatoribus Θ^{S}QΓ^{A} | quos formid.] Θ^{M2} (sfor *in ras.*) | formidabant] l *cum* 𝔓, *cf. HI in exposit., l. 606* (quos uniuersi timebant) *et* 𝔊; formidabunt Λ^{L*} Π^{L}ES *cum HI*; formidant Δ^{M} | uniuersi] l *cum HI*; uniuersos Δ^{M*}.

18. nunc] l *cum HI*, 177 *et* 𝔓, *cf.* $\mathfrak{G}^{A''}$; tunc Ω^{S}. ¶ « nunc » *Hug.* ier. anti. et hebr. « nunc » *Iac.* | stupebunt] l *cum HI, cf.* 175 *et* 177 (timebunt) *cum* 𝔊; stupebant E; + uniuersi nunc stupebunt Φ^{E} | tui] l *cum HI et* 𝔓𝔊; tue S*; sui Φ^{E} | turbabuntur] l *cum HI et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; curuabuntur X | in mari] *cum HI et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; maris Γ^{A}; mari l | egrediatur] Σ^{T2}(dia *corr.*)l *cum HI, cf.* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; ingrediatur Φ^{E}.

19. deus] l *cum HI et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Φ^{E*} (*ut vid.*) *cum* 175, 177 *et* 𝔊 | urbem] l *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* i (*pro* in?) Ω^{J*} | quae] l *cum HI*; qui Δ^{L}U | habitantur] Θ^{G*}l *cum HI et* 177; inhabitantur $\Theta^{MG2}\Omega^{SJ}$; inhabitabantur Θ^{A}, *cf.* 175 (inhabitabuntur) *et PS-IS Jud* (habitabantur) | adduxero] l *cum HI*; induxero Γ^{A}; eduxero Ω^{S}. ¶ ier. et anti. « adduxero » *Iac.* | operuerint te] l *cum HI*; operuerunt te Ω^{MS}; operient te ES; operiente U; operu**te Φ^{R*}; operuer*** in te Q | aquae multae] **quae multae R*; aquae aquae l, *ut vid.*

20. de*traxero O*; destraxero Δ^{L}; dextraxero Θ^{M*}; destruxero E* | cum (*1°*)] quum Σ^{T*} | his (*1°*)] hiis Ω^{SJ}a | descendunt] l *cum HI*; des****** Θ^{G*}; discedunt Θ^{H} | in lacum (*1°*)] l *cum HI et* 𝔊, *cf.* 175 (in foueam); in lacu X, *cf.* 177 (in fouea) | ad] l *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; et E* | colloc.] l *cum HI*; conculcabero X | te (*2°*) *om.* RY*a | in terra nouissima] l *cum HI et* 𝔓; in terram nouissimam Φ^{E*RGP}; in terram nouissima Ω^{J} | sicuti C | cum (*2°*)] quum $\Sigma^{T*}\Delta^{L}\Theta^{H}$ | his (*2°*)] l *cum HI*; hiis Ω^{SJ}a; eis ETU; + his S*, *ut vid.* |

---

17. ⟨et CAOT | ⟨quomodo CAOTS | ⟨quae (*2°*) CAOT | ⟨quos AOT | 18. ⟨nunc CAOTd | ⟨et CAOT | ⟨eo quod T | 19. ¶ quia *Div. sine num.* Π^{L}O; ⟨quia CATSd | ⟨cum CAOTd | ⟨et adduxero CAOd | 20. ⟨et (*1°*) CAOTd | ⟨et collocavero CAOTSd | ⟨sicut CAOTd.

qui deducuntur in lacum ut non habiteris
porro dedero gloriam in terra viventium
21 in nihilum redigam te et non eris
et requisita non invenieris ultra in sempiternum dicit Dominus Deus

XXVII. 1 et factum est verbum Domini ad me dicens
2 tu ergo fili hominis adsume super Tyrum lamentum
3 et dices Tyro quae habitat in introitu maris
negotiationi populorum ad insulas multas
haec dicit Dominus Deus
o Tyre tu dixisti perfecti decoris ego sum 4 et in corde maris sita
finitimi tui qui te aedificaverunt impleverunt decorem tuum
5 abietibus de Sanir extruxerunt te cum omnibus tabulatis maris

---

Adsunt dl.

deducuntur] *cum HI*; deduc[.]ntur l; deducunt Θ^{A} | porro = $C\Lambda^{L*}A\Phi\Theta^{M2}RYETSM*$ 𝔪; porro si X; porro (c)um Θ^{M*}dl *cett. cum IS fi et PS-IS Jud, cf. v.* 19; et 𝔤 *cum HI et* 𝔓, *cf.* 175 *et* 177 (neque) *cum* 𝔊 | de-de**ro Θ^{H}; dederam E | gloriam] l *cum HI, IS fi et* 𝔓; + tuam $\Phi^{ER*GP}ETUM*\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{S}$ *cum PS-IS Jud.* ¶ hebr. et anti. « gloriam » *Hug.* anti. « gloriam tuam » al. iuxta hebr. non habent « tuam » *Iac.*

21. et requisita non] l *cum HI, cf.* 𝔓𝔊$^{codd.}$; requisita et non U; requisita nec Ω^{M}; requisita non Ω^{SJ*}. ¶ hebr. ier. et anti. « et requisita non » *Iac., item Hug.* | inuenieris] l *cum HI, IS fi, PS-IS Jud et* 𝔓𝔊; inueneris Φ^{G}; inuen**** Φ^{P*} | dicit] l *cum HI et* 175; ait Σ^{T}S.

XXVII. 1. factum est uerbum] l *cum HI*; factus est sermo Ω^{M} *cum* 175 *et* 177, *cf.* 6, 1; 7, 1, *etc.*

2. tu ergo] l, *ut vid., cum HI*; *om.* Δ^{L} *cum* 177 | filii AO*E | adsumes Γ^{A} | super] l *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* T* *cum* 175 | lamentum] l *cum HI*; *praem.* in Θ^{A}.

3. dices] l; dicis d | quae] l *cum HI,* 175 *et* 177, *cf.* 𝔓𝔊; qui $\Delta^{L}\Phi^{P*}E*U$ | habitant l | in introitu] l *cum HI et* 177; in introitum RY *cum* 175 | negotiationi] $\Theta^{G*}T^{2}$ *cum HI et* 𝔊, *cf.* 175 (inuectioni); neg(ot)ia(t)ione $\Delta^{M}ET^{1}SUM$; negociatione* Θ^{H*}; negotiationis Π^{L}l(*ut vid.*); negotiationes $\Theta^{A2G2}\Psi^{D}$; negotiatio $O^{2}T^{\dagger}$; negotia AO*Θ^{A*M*}; *praem.* et Θ^{S}d; *praem.* et in Q, *cf.* 177 (in inuectione) | multas] l *cum HI et* 𝔓𝔊; maris Θ^{S}Qd | tu] l, *ut vid., cum Rab. Mauro,* 175, 177 *et* 𝔓𝔊; et tu AO*M*; *om.* U *cum HI* | dix.] l *cum HI,* 175, 177 *et* 𝔓𝔊; eduxisti U | perfectae Θ^{HA}.

4. et] l *cum HI*; *om.* S *cum* 175, 177 *et* 𝔓𝔊 | sita] ita E*U | finitimi] Φ^{E2} (*ult.* i *in ras.*) *cum HI*; finitimini Φ^{G}; finistim* Φ^{P*} | qui — tuum] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2} | qui] que U | aedificauerunt] l, *ut vid., cum HI*; fabrica(u)erunt $\Delta^{M}\Theta^{H}$.

5. abietibus] l *cum HI et* 𝔓𝔊^{L}, *cf.* 177 (cedris); abiectibus U*; et abietes Δ^{LM*}; + et Ω^{MJ*} | sanir] *cum HI et* 𝔓𝔊; samir 𝔞, *cf. Idc* 10, 1. 2; sanis S; basan Δ^{L}, *cf. v.* 6 | strucxerunt U; rextruxerunt Δ^{M*}; [..]truxerunt l | tabulatis] *cum HI*; tabulis $\Lambda^{L}M*$; stabulis Δ^{M}; tribulis Ω^{S}; tabul T*. ¶ hebr. « tabulis », ier. et anti. « tabulatis » *Hug.* hebr. ier. et anti. « tabulatis » *Iac.* | maris] *cum HI*; muris $C\Sigma^{T}$ | ∼ m(a)ris tab. $C\Sigma^{T}\Delta^{L}$ |

⟨porro CAOTSd | 21. ⟨in (*1°*) CAOTd | ¶ et requisita LXII. Qd; ⟨et requisita CAO.

XXVII. 1. ¶ et XXVII. Ω^{SJ}; XXXII. U; LXII. A; LXVIII. Ω^{M}; *Div. sine num.* $CX\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{ERG}O\Theta^{AMG}RYET\Psi^{D}$; ⟨et Sd | 2. ⟨tu CAOTSd | 3. ⟨et (*1°*) CAOTd | ⟨(et) negotiationi CAOTd | ⟨haec CAOTd | ⟨o tyre CAOSd | 4. ⟨et O | ⟨finitimi CAOTd | 5. ⟨abietibus CAOSd | ⟨de sanir T.

caedrum de Libano tulerunt ut facerent tibi malum
6 quercus de Basan dolaverunt in remos tuos
transtra tua fecerunt tibi ex ebore indico et praetoriola de insulis Italiae
7 byssus varia de Aegypto texta est tibi in velum ut poneretur in malo
hyacintus et purpura de insulis Elisa facta sunt operimentum tuum
8 habitatores Sidonis et Aradii fuerunt remiges tui
sapientes tui Tyre facti sunt gubernatores tui
9 senes Bibli et prudentes eius habuerunt nautas ad ministerium
variae † supellectilis † tuae
omnes naves maris et nautae earum fuerunt in populo negotiationis tuae
10 Persae et Lydi et Libies erant in exercitu tuo
viri bellatores tui clypeum et galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo

---

Adsunt d (*usque ad v.* 9, nautae) l (*usque ad v.* 7, hyacintus).

de libanum d* | tollerunt S* | ut fac. ¶ hebr. et anti. « ut facerent » *Iac.*

6. quercus de basan] ******** U* | quercos S* | de basan] *cum HI et* 𝔊; de saba Δ^{L}; de dan Δ^{M*}, *ut vid.* | dolau.] *cum HI*; uolaberunt Δ^{M*} | remos] l *cum HI et* 175; ramos Δ^{M*}; renos Θ^{H*}; remies Ψ^{D} | tr. tua] transtrua Δ^{L*}; transtru tua Δ^{L2} | transtra] $\Theta^{H*}M^{2}$ *cum HI*; transta $C\Phi^{P}$; trastra Σ^{T} $\Phi^{R*G}O*\Theta^{H2}TUM*^{3}Q\Gamma^{A*}$d; trātra l; *praem.* et relust | tua] l *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* U | tibi] l *cum HI*; *om.* Π^{L} *cum* 175 *et* 𝔊𝔊 | ebore] l *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; eure T*; opere Δ^{M*} | indico] l *cum HI*; indicio U | pr(a)etoriola] Δ^{M2} *cum HI*; preturiola $X\Delta^{M3}$; pr(a)eteriola $\Delta^{M*}\Phi^{P}\Omega^{M}$; praetoriora Φ^{E*}(*ut vid.*)^{G}; pretolaria Ω^{J*}, *ut vid.*; precellaria Ω^{S}. ¶ hebr. et anti. « pretoriola » *Iac., item Hug.*

7. de egyptum U | in uelum] l *cum HI*; in uelo ETU; in uelus Φ^{G2} (s *in ras.*); in uolum R* | ponerentur Q | in malo] *cum HI* (*cod. K*); in malum $CX\Sigma^{T}\Delta^{L}SM$(*forsitan* l) *cum HI, fortasse recte, cf.* pono *cum accusat. Dt* 10, 5; *II Sm* 14, 19; *Iob* 30, 11; *Ier* 52, 11; in mal** Φ^{E*}; in mal*** E* | iacinctum Δ^{L} | facta] T* *cum HI*; fact(a)e $OT^{2}SU$; facta facta Q* | tuum *om.* Γ^{A}.

8. habitatoris A*O*U | sidonis — tui (*1°*)] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2} | sidoni E; syndonis Θ^{AM*} | aradii] Δ^{M*} *cum HI et* 175; aridii Θ^{A}; radii M*; (h)arabii $C\Sigma^{T}\Delta^{LM2}$ $\Lambda^{L}\Psi^{D}$ | remiges] *cum HI et* 175; remi et Σ^{T*} | tui (*1°*) *om.* U.

9. bibli] $\Lambda^{L*}\Phi^{R*}O*R*E*$ *cum Aq. et Symm.*; biblii $\Sigma^{T}\Lambda^{L2}\Pi^{L}\Phi^{R2}O^{2}\Theta^{HM2}$(*ult.* i *in ras.*)$R^{2}E^{2}M\Psi^{D}\Omega^{M}$a *cum HI*; byblii $\Theta^{AG}Q*$; giblii grelust | habuerunt] M*; pr(a)ebuerunt $\Theta^{M2}M^{2}$a *cum HI*; ***buerunt Θ^{M*} | ad ministerium] Φ^{E2} (um *in ras.*) *cum HI*; ad ministerio U | uaria Θ^{H*} | sup(p)e(l)lectilis *restituimus cum* $X\Delta^{L}\Lambda^{L}\Phi^{P}\Theta^{M2}RYE^{2}\Omega^{S}$grelustm *cum HI, cf.* 𝔊; supellectili M*, *ut vid.*; sup(p)el(l)ectiles $\Theta^{M*}E*$d *et cett. cum HI* (*cod. P*), *cf. Prolegom., p.* LXXXI | tuae (*1°*)] tui X | omnis nauis E; omnes nautes Γ^{A} | et (*2°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{M*} | earum] erarum X | neg(o)tiationes $X\Sigma^{T}ES\Psi^{D}$.

10. persae] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; persi $\Pi^{L}S^{2}$; perses Γ^{A}; pyrsi E*U | l(y)di] E*; l(y)dii $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi\Theta^{SM2}E^{2}M^{2}Q\Psi^{D}\Omega$agelust *cum HI*; lidiae Θ^{HG*}; lydia Θ^{A}; lyda Θ^{G2}; lydi* $\Theta^{M*}M*$ | erunt E | ~ in ex. tuo erant Ω^{MS} | tuo (*1°*) + fili aradi cum exercitu Σ^{T}, *ex v.* 11 | uiri — tuo (*2°*) *om.* Q, *per homoeotel.* | in te] rite O | ornato $\Phi^{E*}R*$; (h)ornamento $\Delta^{L}\Theta^{A}$; ordinatu S*.

¶ caedrum LXVII. Γ^{A}; LXVIII. SM; II. Ω^{M}; *Div. sine num.* Π^{L}; ⟨caedrum CAOTd | 6. ⟨quercus CAOTd | ⟨transtra CAOTd | ⟨et CATSd | 7. ⟨byssus CAOTd ⟨hyacintus CAOTd | 8. ⟨habitatores CAOTd | ⟨sapientes CAOTSd | 9. ⟨senes CAOTd | ⟨habuerunt CAS | ⟨variae CAOd | ⟨omnes CAOTd | 10. ⟨persae CAOT | viri CAOT | ⟨clypeum S.

11 filii Aradii cum exercitu tuo erant super muros tuos in circuitu
sed et Pigmei qui erant in turribus tuis pharetras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum
ipsi compleverunt pulchritudinem tuam
12 Carthaginienses negotiatores tui a multitudine cunctarum divitiarum
argento ferro stagno plumboque repleverunt nundinas tuas
13 Graecia Thubal et Mosoch ipsi institores tui
mancipia et vasa aerea advexerunt populo tuo
14 de domo Thorgoma equos et equites et mulos adduxerunt ad forum tuum
15 filii Dadan negotiatores tui insulae multae negotiatio manus tuae
dentes eburneos et hebeninos commutaverunt in pretio tuo
16 Syrus negotiator tuus propter multitudinem operum tuorum

Deest partim Γ^{A} *a v.* 12, tui, *usque ad v.* 15, tui.

11. fili $C\Sigma^{T}$ | (h)aradi $C\Sigma^{T}$ | tuo] *cum HI et* 𝔊; suo 𝔞; *om.* U | erant (*1°*)] *cum HI*; erunt Φ^{ER*}(*ut vid.*)^{G}; *om.* 𝔞𝔤 *cum* 175 *et* 𝔊 | ∼ erant cum exerc. tuo Π^{L} | circuitu] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; exercitu Ω^{M}, *cf. v.* 10 *et supra*; + tuo $\Pi^{L}\Phi^{E*RGP}E^{2}M\Psi^{D}\Omega$, *item* | et *om.* Ω^{M} | qui erant] *cum HI*; *om.* Δ^{L} | turribus] Θ^{A*}, *ut vid., cum HI*, 175 *et* 𝔊;subur bibus $\Delta^{LM*}\Theta^{A2}$ | tuis (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊; suis $EU\Psi^{D}$†(*ut vid.*) | pharetr.] fa**tras R*; *ra**tras Q* | suas] Φ^{E*} *cum HI et* 𝔊; tuas Φ^{E2GP} | muris] *cum HI et* 𝔊; turribus Δ^{L}, *cf. supra* | tuam] Δ^{M2} (tu *in ras.*).

12. tui] tuis S*; *om.* Δ^{M*} | a] ad $\Phi^{G\dagger P}$ | cunct.] cultarum Σ^{T} | ∼ diuit. cu(nc)t. $\Sigma^{T}E$ | ferro] *praem.* et Ω^{S}, *cf.* 175 *et* 𝔊; + et $X\Delta^{M2}\Lambda^{L}$, *cf.* 175 *et* 𝔊. ¶ hebr. et anti. non habent « et » *Guill.* | plumb. repl.] plumboq****pleberunt Σ^{T*} | tuas] *cum HI et* 𝔊; suas Φ^{G}.

13. graecia] *cum HI et* 𝔊; greci aut Δ^{L}; gre**a U*; + et 𝔊𝔯 *cum* 𝔊 | ipsi] *cum HI*, 175 *et* 𝔊; + insi E; *om.* AM*𝔞 | institores] *cum HI*; institures Φ^{P}S*U; instutores Φ^{E*}(*ut vid.*)Q; institutores $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}A$ $\Phi^{RG}O*\Theta^{SHM*G*}RYETS^{2}M*\Psi^{D}$ | tui] tuos U* | aerea] M* *cum* 175; (a)enea $M^{2}\Omega^{M}$ *cum HI* | aduexerunt = $C\Phi^{E2P2}\Theta^{H2M2}RY$𝔴𝔢, *lectio difficilior, variationis gratia, cf., v.* 14, adduxerunt *pro eodem verbo hebr.*; adduxi S; ad(d)uxerunt Φ^{E*P*}(*ut vid.*)Θ^{H*M*}(*ut vid.*) *et cett. cum HI et cf. exposit., l. 1007* (adducerent). ¶ anti. « aduexerunt » *Guill., item Iac.*

14. thorgoma = CAETS *cum* $\mathfrak{G}^{O}$, *cf.* $\mathfrak{G}^{A''}$; torgoma X; thorgomae O*; torgom U; togorma M*; thogorm(a)e $\Delta^{M*}O^{2}\Theta^{H*AMG}$ 𝔤𝔯𝔢; thogomorra Σ^{T}; thomorga Δ^{L}; [...] Γ^{A}; thogorma *cett. cum HI et* 𝔊 | equites] equitas S* | et (*2°*) *om.* Q | mulos] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; multos S* | forum] *cum HI et* 𝔊; portum O. ¶ ał ad portum Θ^{M}.

15. fili Σ^{T}S | negociatoris U | negotiatio] *cum HI*; negotia Δ^{M*}; negotio Γ^{A}; negotiantium RY | manus] *cum HI et* 𝔊; domus $O\Theta^{A*}$(*ut vid.*). ¶ manus Θ^{A}; ał domus Θ^{G}; *puncta duo quibus ad notam marginalem* (*omissam*) *refertur* Θ^{M} | et *om.* Θ^{H*} | hebeninos] $\Theta^{H*}M^{3}$ *cum HI*; hebeunos M^{2} (u *ex* si); heberinos Φ^{P}; ebelenos Δ^{LM*}(*ut vid.*); thebeninos T*; helefantinos T^{2} | pretio] *cum HI*; pletorio Δ^{L}.

16. syrus] *cum HI*; siros S; cyrus U*; gyros U^{2} | necociatores U* | tuus] *cum HI*; tuos U | propter] *cum HI*; per S |

---

11. ⟨filii CAOTS | ⟨sed CAOTS | ⟨ipsi CAOT | 12. ¶ carthaginienses LXVIIII. $M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨carthaginienses CAOT | ¶ argento [LXVIII.] Γ^{A}; LXV[IIII]. S; *Div. sine num.* Π^{L}; ⟨argento CAOT | 13. ⟨graecia CAOT | ⟨mancipia CAOT | 14. ⟨de CAOT | ⟨ad forum A | 15. ⟨filii COT | ⟨insulae COT | ⟨dentes CAOT | 16. ⟨syrus CAOS | ⟨propter CAT.

gemmam purpuram et scutulata et byssum et sericum et chodchod proposuerunt in mercato tuo
17 Iuda et terra Israhel ipsi institores tui in frumento primo balsamum et mel et oleum et resinam proposuerunt in nundinis tuis
18 Damascenus negotiator tuus in multitudine operum tuorum in multitudine diversarum opum in vino pingui in lanis coloris optimi
19 Dan et Graecia et Mozel in nundinis tuis proposuerunt ferrum fabrefactum stacte et calamus in negotiatione tua
20 Dadan institores tui in tapetibus ad sedendum
21 Arabia et universi principes Cedar ipsi negotiatores manus tuae

---

gemmam] Θ^{M*}; guttam $\Theta^{M2}\Omega^{MSJ2}$(utt *in ras.*) 𝔯𝔢 *cum HI et* 175, *cf.* 𝔊; + et $O\Theta^{AMG2}\Omega$𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩 (*sublin.* 𝔴)𝔰𝔠 *cum* $\mathfrak{G}^{L}$. ¶ ał gemmam Θ^{M} | purpuream A | scutulata] T* *cum HI*; scotulata $\Delta^{L}U$; scultulata $\Phi^{P}T^{2}$; sculptulata T^{3}; scutulatam $\Theta^{SH}Q\Omega^{M}$; scutula $\Pi^{L}A$; sculptata T^{4}; sculatam Θ^{G*}, *ut vid.* | byssum] Θ^{M2} (ss *in ras.*) *cum HI* | siricum $\Delta\Theta^{H*}M*$; syricum $X\Phi^{RG}\Theta^{G*}ETSU\Psi^{D}$, *cf. supra* (syrus) | chodchod] Φ^{E*}(*ut vid.*)Θ^{H3} *cum HI*; chodchod* Φ^{F*}; chodchodo Y; chodchodi E*(*ut vid.*) TSU; cocco $\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Pi^{L}E^{2}$; coccum $\Delta^{LM*}\Theta^{H*A2}$(*in ras.*)$^{G*}E^{3}\Psi^{D}\Omega^{MS}$; quodquod $C\Theta^{H2}$; quotquot $\Phi^{E2}\Theta^{S}Q$; quod X; quoque Γ^{A} (*rescr.*). ¶ hebr. et anti. « codcod » *Hug.* « chodchod » *Guill.* | propos.] *cum HI*; posuerunt OESa | mercato] $A*\Theta^{H*}$; mercatu $\Delta^{M}\Lambda^{L*}A^{2}\Phi^{RG}\Theta^{H2}RYE*T\Gamma^{A}\Omega$ *edd.* ¶ « mercatu » uel « mercato » *Iac.* | tuo] *cum HI et* 𝔊; suo Ω^{S}.

17. iudae Y* | ipsi *om.* Y* | institores] Y*S* *cum HI*; institures Φ^{P}; institutores $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L*}\Pi^{L}A\Phi^{E*RG}O*\Theta^{SHAM*G}Y^{2}ETS^{2}MQ\Gamma^{A}\Psi^{D}$; instutoris U | in (*1°*) *om.* E | balsam Δ^{M*} | et oleum *om.* $\Delta^{M*}\Theta^{H*}$ | ∼ oleum et mel Π^{L} | et (*4°*) *om.* E* | resinam] E*; resina $E^{2}SM*$ | (proposu)erunt — 18. in (*4°*)] *in ras. brev. spat.* Φ^{G2} | propos.] *cum HI*; preposuerunt Δ^{L}; posuerunt SM* | in undinis $O*\Theta^{AM*G}\Psi^{D}$; in undenis U; in mundinis S*; in inundinis Φ^{E*} | tuis] *cum HI et* 𝔊; suis Θ^{H*}.

18. damasc. neg. tuus *om.* E* | in multitudine (*1°*)] *cum* $\mathfrak{G}^{O'L'}$; in multitudinem $\Theta^{A}S*M*\Psi^{D}$ *cum HI* | tuorum] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{O'L'}$; suorum $\Delta^{M*}\Theta^{AG*}$; + in multitudine operum tuorum Γ^{A*}, *ut vid.* | in multitudine (*2°*)] Θ^{M*}, *ut vid.*; in multitudinem $M*\Omega J*$; in copia $\Theta^{M2}M^{2}$ *cum HI*; *om.* Π^{L} | diuersorum Φ^{E*R*GP} | opum] *cum HI*; operum T*, *cf. supra* | pingue $\Delta^{M*}\Pi^{L}$ | in (*4°*)] *cum HI*; et Π^{L} *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊.

19. dan] E* *cum HI et* $\mathfrak{G}^{O'}$; danei X; dedan $E^{2}M*$ *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$; dadan Ψ^{D}, *cf. v.* 20 | graecia] *cum HI*; gracia U | in undinis O* $\Theta^{M*G*}\Psi^{D}$; in mundinis $\Theta^{A}S*$(*ut vid.*)U | ferrum *om.* E* | stacte] $\Delta^{M*}\Phi^{E*R*}O*$ *cum HI*; stactae YETQ; stacten $X\Delta^{M3}$(*ex* tē)$A\Phi^{E2P2}$ (*in ras.*)$O^{2}\Theta^{H2AM*G}M\Psi^{D}\Omega$𝔤𝔯 *cum HI* (*cod. P²*), *cf. HI in exposit., ll. 1211, 1213 et 1217*; stacthen $\Delta^{L}U$; stactaen Θ^{H*}; stactes Φ^{R2}; astatue R^{2}; sta** R* | calamus] O*M* *cum HI*; calamos TM^{2} *cum HI* (*cod. P*); calāno O^{2} | in negotiationem tuam Δ^{L}.

20. dadan] de edan Ω^{M} | institores] *cum HI*; institures $C*\Phi^{P}$; institutores $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L*}\Pi^{L}A\Phi^{ERG}O*\Theta^{SH2AM*G2}YETUQ\Gamma^{A}\Psi^{D}$; institutoris Θ^{H*G*} | tapetibus] *cum HI*; + tuis Y^{2} | sedendum] Φ^{E*} (den *corr.*).

21. uniuersi* E; in uniuersi (*sic*) Π^{L} | ipse Σ^{T} | negotiatores (*1°*)] *cum HI*; + tui

---

⟨gemmam CAOT | ⟨et byssum T | ⟨et chodchod O | ⟨proposuerunt T | 17. ⟨iuda CAOTS | ⟨balsamum CAOT | 18. ⟨damascenus CAOTS | ⟨in (*1°*) COT | ⟨in (*2°*) CAOT | ⟨in vino OT | ⟨in lanis O | 19. ⟨dan CAOT | ⟨proposuerunt AOT | ⟨stacte CAOT | 20. ⟨dadan CAOTS | 21. ⟨arabia CAOTS | ⟨ipsi CAO.

cum agnis et arietibus et haedis venerunt ad te negotiatores tui
22 venditores Saba et Reema ipsi negotiatores tui
cum universis primis aromatibus et lapide pretioso et auro quod proposuerunt in mercato tuo
23 Aran et Chene et Eden negotiatores
Saba Assur Chelmad venditores tui
24 ipsi negotiatores tui multifariam involuclis hyacinthi et polymitorum gazarumque pretiosarum
quae obvolutae et adstrictae erant funibus
caedros quoque habebant in negotiationibus tuis
25 naves maris principes tuae in negotiatione tua
et repleta es et glorificata nimis in corde maris
26 in aquis multis adduxerunt te remiges tui
ventus auster contrivit te in corde maris
27 divitiae tuae et thesauri tui et multiplex instrumentum tuum

---

Adest m *a v.* 26, auster.

et Π^{L} | cum — tui] Φ^{E2}; *om.* Φ^{E*3} | hedes Q; hed*s Φ^{G*} | negot. tui *om.* M^{2} *cum HI.*

22. uendit. — tui *om.* $\Delta^{L*}T^{*}\Gamma^{A}$, *per homoeotel.* | uendit.] *cum HI*; + tui Δ^{M2} | saba* E | ipsius E* | ∼ arom. primis Ω^{MJ} | lapides pretiosos X; lapidibus preciosis Ω^{S} | propos.] *cum HI*; prę̨posuerunt Δ^{L}; posuerunt Φ^{P} | merc. tuo] mercatuo U | mercato] $A^{*}\Theta^{H*}$; mercatu $A^{2}\Phi^{E*RG}\Theta^{H2}RYE^{*}T\Omega$ *edd. cum HI.* ¶ « mercatu » uel « mercato » *Iac.* | tuo + filii aradii cum exercitu suo erant super muros tuos in circuitu tuo Ω^{S}, *ex v.* 11.

23. et (2°)] *cum HI*; *om.* X | eden] *cum HI*; edan* E*, *ut vid.*; teden AOΘ^{M*}; tedan Θ^{A}. ¶ edun Θ^{A}; ał teden Θ^{M2G2} | negotiatores] *cum HI et* 𝔓; + tui $\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}A\Phi^{R2P}O$ $\Theta^{SHAM2G}TS^{2}MQ\Gamma^{A2}\Psi^{D}\Omega$agrelυsc *cum* 𝔊, *ex vv.* 12, 15, 21, *etc.* ¶ hebr. et anti. non habent « tui » *Guill.* | saba — tui *om.* Ω^{J*} | assur] Ω^{J3} *cum HI et* 𝔓; rassur Ω^{J2}; + et Θ^{H*AMG} Ψ^{D}agrelυsc *cum* 𝔊.

24. ipsi neg. tui *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | ipsi neg.] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | multifariam] *cum HI*; multifarie Φ^{R2}(e *in ras.*); multifaria Γ^{A} | inuoluclis] $\Sigma^{T*}\Delta^{M*}\Theta^{A2}$(lis *in ras.*)$R^{*}Y^{*}$ *cum HI* (*codd. P*K*); inuolu*clis Φ^{E2}; inuolucu-lis $\Sigma^{T2}\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Phi^{R}T$; inuolucles Θ^{H*}; inuolucris $\Delta^{L}A\Phi^{P*}O^{2}$(in *corr.*)$\Theta^{SM2}$(cris *in ras.*)$R^{2}$ $Y^{2}EUQ\Psi^{D}$agrelυscm *cum HI*; inuoluchris Γ^{A}; inuolucribus r; inuoluulis Φ^{G}. ¶ ał (h. Θ^{M2}) uoluclis (cli *in ras.*) Θ^{M3}; inuolutum R^{2} | iacynthi Θ^{M2} (cynthi *in ras. lat. spat.*) | gazorumque Q* | obuol. et] obuoluta est Θ^{A} | obuolutae] *cum HI*; obuolutae sunt Φ^{P*} | adstricti S*; districtae O | caedros quoque] cedrosque Σ^{T} | c(a)edrus $\Delta^{L}\Theta^{M*}U$; cędro Π^{L}; *praem.* et Γ^{A*}, *ut vid.* | queque Π^{L} | negationibus Θ^{G} | tuis] *cum HI*; suis Ω^{M}†.

25. tuae in] tu*** Θ^{M*} | tuae = Δ^{L} Λ^{L}ARYE*TS*(tue)Uɯm *cum HI* (*cod. K*); tui *cett. cum HI* | tua] tue S* | es] *cum HI* (*cod. R*); est Δ^{L} *cum HI* | et (2°)] *cum HI*; *om.* Δ | glorificat* Θ^{S*}; + es $\Phi^{E*RG}E^{*}\Gamma^{A}\Psi^{D}$ Ω^{MSJ*} *cum TY reg* | maris (2°)] ma** R*.

26. in (1°) — 30. uoce] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | in (1°) — maris *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | multis] maris a | te (1°)] te* Q; *om.* Θ^{G} | remiges] *cum HI*; reges Θ^{H*} | contriui S*.

27. *tot. vers. in ras.* Φ^{P2}, *qui* diuitiae — tuum *bis scripsit* | thesauri] Φ^{P3} *2° loco tantum*; thesauris Φ^{P2} *1° et 2° loco*; thesaur** E* | tui (1°)] E^{2} (i *in ras.*); tuae m | instrumentum]

⟨cum CAO | 22. ⟨venditores $CAOT^{2}$ | ⟨cum CAOT | ⟨et lapide O | ⟨et auro T | ⟨23. ⟨aran CAOTS | ⟨saba CAOT | ⟨assur S | 24. ⟨ipsi AOT | ⟨involuclis CAO | ⟨quae CAOT | ⟨caedros CAOT | 25. ⟨naves CAOTS | ¶ et repleta *Subdiv. sine num.* Ω^{M}; ⟨et repleta CAOT | 26. ⟨in CAOT | ⟨ventus CAOT | 27. ⟨divitiae CAOTS.

nautae tui et gubernatores tui
qui tenebant supellectilem
tuam et populo tuo praee-
rant
viri quoque bellatores tui qui
erant in te
cum universa multitudine tua
quae est in medio tui
cadent in corde maris in die
ruinae tuae
28 a sonitu clamoris gubernatorum
tuorum conturbabuntur clas-
ses
29 et descendent de navibus suis
omnes qui tenebant remum
nautae et universi gubernatores
maris in terra stabunt
30 et heiulabunt super te voce
magna et clamabunt amare
et superiacient pulverem capiti-
bus suis et cinere conspergen-
tur
31 et radent super te calvitium et
accingentur ciliciis
et plorabunt te in amaritudine
animae ploratu amarissimo
32 et adsument super te carmen
lugubre et plangent te
quae est ut Tyrus quae obmutuit
in medio maris
33 quae in exitu negotiationum tua-
rum de mari implesti populos
multos
in multitudine divitiarum tua-

Adsunt d (*a v.* 33, tuarum) m.

Σ^{T2} (instrumen *in ras.*); strumentum Λ^{L}RYm | nautae tuae O*Θ^{S}†ESU | et (*3°*) *om.* O | tenebant] Σ^{T2} (tene *corr.*) | tuam] tuum ES* Um | et (*4°*)] ex Γ^{A}, *ut vid.* | tuo] Ω^{J}* *cum HI*; *om.* Φ^{E*RG}M*Ω^{J2} | praeerant] *cum HI*; praierant Γ^{A} *rescr.* | uiri quoque] M*, *cum HI in exposit., l. 1377*; uirique M^{2} *cum HI* | erant] preęrant C, *cf. supra* | quae — tui (*5°*) *om.* X | in (*3°*)] et Θ^{A}.

28. *tot. vers. in ras.* Φ^{P2} | a son.] *cum HI*; ad sonitum Γ^{A} *rescr. cum* 𝔊, *cf. TY reg* (ad clamorem uocis tuae); et sonitu Δ^{L} | tuorum *bis scrips.* Q* | conturbantur C.

29. *tot. vers. in ras.* Φ^{P2} | suis] tuis Ψ^{D} | remum] *cum HI et* 𝔓𝔊; ramum Q; renum Π^{L} | uniuersae Φ^{G}; uniuers** E* | gubern. + tui Ω^{J}*, *cf. v.* 27. ¶ *reprobat* « tui » *Iac.* | maris] *cum HI et* 𝔓𝔊; matris Θ^{M}*Γ^{A} (*rescr.*); nauis C; + et U^{2}; + uectoresque et proretę M^{2} *cum HI* (*item fors.* Θ^{M} *in marg., notis tironianis*), *cf. TY reg*; + uectoresque et rete tui Ω^{S} | stabant Σ^{T}*Γ^{A}(*rescr.*)m.

30. et (*1°*) — uoce] *in ras.* Φ^{P2} | heiulabunt] Θ^{G2} (ei *in ras.*) *cum HI*; heiulabant S^{2} (*ex* heul-); hululabunt Λ^{L} *cum TY reg*; heuigilabunt C | super te *om.* S | amare] Λ^{L}* M* *cum HI et* 𝔓𝔊; amari $\Lambda^{L2}\Phi^{P}M^{2}$; ad mare X | superiacient] Γ^{A}*, *ut vid., cum HI et* 𝔓𝔊; superiaciant Δ^{M2} (*alt.* i *ex* e); superiacent E* UQ; superfacient Γ^{A2} | capitibus] Φ^{P2} (piti *corr.*); capiti* Σ^{T}* | suis] *cum HI*; tuis C | cinerem $\Delta^{L}\Phi^{E*R*G}$RYM* | conspergentur $\Pi^{L}\Phi^{E*RG}$; conspergitur S*; conspergerentur Σ^{T}.

31. radent] Φ^{E}* *cum HI et* 𝔓; tradent $\Phi^{E2G}\Theta^{A*}$R*Y | et plor.] explorabunt Π^{L} | in amaritudinem E*m | amarissime S*(-mę)U.

32. carmen] Σ^{T2} (men *in ras.*) *cum HI*; carnem Φ^{G}Q | lugubrem X | plangent te] plangentem m* | est ut] S*Q* *cum HI*; es ut $\Delta^{M}S^{2}$(*ut vid.*)Q^{2}; es tu T; est E*U | quae (*2°*)] *cum HI*; qui S | obmutuisti Δ; obtumuit Ω^{S} | mari Θ^{S}Q.

33. quae] *cum HI*; *om.* Δ^{L} *cum* 𝔓 | exitu] ex**tu Φ^{E}* | tuarum (*1°*)] tuorum m | de mare S | implestis Ψ^{D}* | tuarum (*2°*) *om.*

⟨nautae CAO | ⟨viri CAOT | ⟨cum CAO | ⟨cadent CAOT | 28. ⟨a CAOTS | 29. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨nautae CAOT | 30. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*3°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) CA | 31. ⟨et (*1°*) C^{2}AOT | ⟨et (*3°*) CAOT | 32. ⟨et (*1°*) CAOS | ⟨quae (*1°*) CAOT | 33. ⟨quae CAOT | ⟨in multitudine CAOTd.

rum et populorum tuorum
ditasti reges terrae
34 nunc contrita es a mari in profundis aquarum
opes tuae et omnis multitudo tua quae erat in medio tui ceciderunt
35 universi habitatores insularum obstipuerunt super te
et reges earum omnes tempestate perculsi mutaverunt vultus
36 negotiatores populorum sibilaverunt super te
ad nihilum deducta es et non eris usque in perpetuum

XXVIII. 1 et factus est sermo Domini ad me dicens
2 fili hominis dic principi Tyri haec dicit Dominus Deus
eo quod elevatum est cor tuum et dixisti
Deus ego sum et in cathedra Dei sedeo in corde maris
cum sis homo et non Deus et dedisti cor tuum quasi cor Dei
3 ecce sapientior es tu Danihele
omne secretum non est absconditum a te
4 in sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinem
et adquisisti aurum et argentum in thesauris tuis

Adsunt dm.

Φ^{P*}, *ut vid.* | et *om.* Φ^{E} | ditasti* Φ^{E*}.

34. nunc] Φ^{P2} (*alt.* n *corr.*) *cum HI*; num Cm | contrista Λ^{L*}; contris*** Θ^{A*} | est RS* | a mari] Δ^{M*} *cum HI et* 𝔓; a mare U; in mari Π^{L} cum *HI*(𝔊), *TY reg et* 𝔊; mari $C\Sigma^{T*}$; maris Δ^{M2}; uia mari Ω^{SJ*} | in profundis] *cum HI et* 𝔓; in profundo Σ^{T} *cum TY reg et* 𝔊 | omnis *om.* Ω^{S} | erat] Δ^{M*} *cum HI*; erant $X\Delta^{M2}\Pi^{L}\Phi^{P}E*S*U\Omega^{J*}$ | in medio tui] *cum HI, TY reg et* 𝔓𝔊; in medio**** Δ^{L*}; *om.* S.

35. reges] *cum HI et* 𝔓𝔊; remiges Ω^{J*} *cum TY reg, cf. vv.* 8 *et* 26 *et HI in exposit., ll. 1399, 1434 et 1457.* ¶ hebr. et anti. « reges » *Hug.* | earum] *cum HI*; eorum Θ^{S}Qd *cum TY reg* | perculsi] *cum HI*; percussi $\Delta^{M*}\Omega^{SJ}$rɛlꝛ | uultus] E*; uultos E^{2}.

36. negotiationes RY | ad nihil Θ^{A*} | deducta] Δ^{M*} *cum HI* (2/2); reducta $C\Pi^{L}$ Θ^{H*}; redacta $\Sigma^{T}\Delta^{M2}$ | perpetuum] *cum HI*; sempiternum $\Delta\Theta^{HG}$. ¶ ał perpetuum Θ^{G}.

XXVIII. 1. factum est sermo Σ^{T}; factum est uerbum Δ^{L}, *cf.* 1, 3; 3, 16, *etc.*

2. filii AE*T | tyri] Φ^{E*} *cum HI et* 𝔓𝔊; tyro $\Delta^{L}\Phi^{E2}$ | leuatum $\Phi^{E*}S$ | est *om.* d† | ego] *cum HI et* 𝔓𝔊; ergo Φ^{E*} | et (2°)] *cum HI* (2/2); *om.* E*SUΓ^{A*} *cum HI Is*, 175, *TY reg et* 𝔓𝔊 | in c(h)at(h)edram $X\Delta^{M*}$ | dei (1°)] Θ^{H*} *cum HI*; *om.* $X\Theta^{H2}$ | sedeo = $AO\Theta^{S*AM*G}E*U$(sedio)Ψ^{rD} *cum HI* (1/2), *QU pro et* 𝔓, *cf. Apc* 18, 7, *lectio rarior*; sed* S*Q*; sedit R*; *sedi m; sedi *cett. cum HI* (1/2, *cod. R* 2/2), *cf.* 175 *et TY reg* (habitaui) *cum* 𝔊. ¶ ał sedi Θ^{G2} | dedi Θ^{G*}.

3. ecce] *cum HI et* 𝔓; et ęcce X | omne] *praem.* et Σ^{T} | secretum + tuum Ψ^{rD} | est] es Ψ^{rD}.

4. sap. et prud. tua] *cum HI*; sap. tua et prud. $\Delta^{M*}\Pi^{L}\Theta^{H2G}$; sap. tua et prud. tua Σ^{T}EU *cum* 𝔓𝔊; sap. et prud. $X\Theta^{H*}$ | tibi *om.* Θ^{A} | fortitudine E* | acquisiuisti ꝑ; adquiesti Ψ^{rD}; + tibi Θ^{SHAM*G}QΩ^{MJ}d *cum* $\mathfrak{G}^{407}$, *cf. supra* (fecisti tibi). ¶ anti. non repetunt quod dicitur « tibi » *Guill. et Iac.* | in (2°)] et Φ^{E*}.

---

34. ⟨nunc CAOTSd | ⟨opes CAOTd | 35. ⟨universi CAOTd | ⟨et CAOd | 36. ⟨negotiatores CAOTd | ⟨ad CAOTd.

XXVIII. 1. ¶ et XXVIII. Ω^{SJ}; XXXIII. U; LXIII. AΘ^{S}Qd; LXVIIII. Γ^{A}; LXX. SM Ω^{M}; *Div. sine num.* $CX\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi O\Theta^{HAMG}$RYET | 2. ⟨fili CAOTd | ⟨dic C | ⟨haec C | ⟨eo quod CAOTSd | ⟨deus (2°) CAOTSd | ⟨cum sis CAOT | ⟨et dedisti CAd | 3. ⟨ecce CAOTd | ⟨omne CAOTd | 4. ⟨in (1°) CAOTd | ⟨et adquisisti CAOTd.

5 in multitudine sapientiae tuae
et in negotiatione tua multiplicasti tibi fortitudinem
et elevatum est cor tuum in robore tuo
6 propterea haec dicit Dominus Deus eo quod elevatum est cor tuum quasi cor Dei
7 idcirco ecce ego adducam super te alienos robustissimos gentium
et nudabunt gladios suos super pulchritudinem sapientiae tuae
et polluent decorem tuum
8 interficient et detrahent te
et morieris interitu occisorum in corde maris
9 numquid dicens loqueris Deus ego sum coram interficientibus te
cum sis homo et non Deus in manu occidentium tê
10 morte incircumcisorum morieris in manu alienorum
quia ego locutus sum ait Dominus Deus
11 et factus est sermo Domini ad me dicens
fili hominis leva planctum super regem Tyri 12 et dices ei haec dicit Dominus Deus
tu signaculum similitudinis plenus sapientia et perfectus decore
13 in deliciis paradisi Dei fuisti
omnis lapis pretiosus operimentum tuum

Deest T *a v.* 10, quia, *folio avulso*; *adsunt* d(*usque ad v.* 11, dicens)m.

5. in multitudinem S* | tuae] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L} | et (*1°*) — est *om.* S | in negotiationem tuam E*; negotiatione tua U *cum* 𝔊 | tibi fortit.] *cum HI*; fortitudinem tuam E* *cum* 𝔓𝔊, *cf.* 175 *et* T*Y reg*; tibi furtitudinem tuam U; fortitudinem Ω^{M} | in (*3°*) — 6. tuum *om.* X, *per homoeotel.* | *scrips.* rubore S.

6. quasi] *cum HI*; sicut Ω^{SJ}*(*ut vid.*) *cum* 175 *et* T*Y reg.*

7. idcirco *om.* Ω^{S}* | ecce ego] *cum HI,* 175, T*Y reg et* 𝔓𝔊; ecce m; ego ΔM*; *om.* Θ^{H}* | nudauerunt Π^{L} | super pulc(h)r(i)tudine E*SUd.

8. interfic.] *cum HI*; *praem.* et Θ^{SHG} $Q\Psi^{D}\Omega^{J}$*d | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 175 *et* T*Y reg* (et deponent); *om.* Φ^{E}* | trahent Ψ^{D} | interitu = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}$Amm *cum* 175, T*Y reg et* 𝔓𝔊; in interitum RYT; in introitu Ψ^{D}; in interitu *cett. cum HI.*

9. numquid] non Δ^{L} | dicens] *cum HI et* 𝔓𝔊; dices Π^{L}; dicetis Φ^{G} | ego] *cum HI,* 175, T*Y reg et* 𝔓𝔊; ergo Φ^{E}*; *om.* Σ^{T}* *cum AU Do* | et] *cum HI,* 175, T*Y reg et* 𝔓𝔊; *om.* E* | in manu] Γ^{A}* *cum HI*; in manus Γ^{A2} | occid. ¶ hebr. ier. et anti « occidentium » *Iac.*

10. morte] mort** O† | alienarum Γ^{A} *rescr.* | domine Q.

11. factum Φ^{E}* | filii Δ^{L}AE* | tyri] isrł Γ^{A2}, *ut vid., in ras.*

12. dices] *scrips.* dicis S | ei] eum Γ^{A2}, *in ras.* | dicit *om.* Θ^{H}* | plenus *om.* m | sapientia] *cum GR-M Ev* 𝔍*b* (3/2); sapientie Σ^{T} *cum HI* (-ae); scientia Δ^{L} | ∼ sap. plenus U | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* $\Phi^{E*RGP}\Omega^{S}$ae *cum CAn co et TA sent* (1/2).

13. dei] *cum HI,* 175, T*Y reg, etc. et* 𝔓𝔊; *om.* OE*U *cum SALV gu* | pretiosi Γ^{A}*,

---

5. ⟨in (*1°*) CAOTd | ⟨et elevatum CAOTd | 6. ⟨propterea CAOTSd | ⟨eo CATd | 7. ⟨idcirco CAOTd | ⟨et nudabunt CAOTd | ⟨et polluent CAOd | 8. ⟨interficient CAOT(d) | ⟨et morieris CAOTd | 9. ⟨numquid CAOTSd | ⟨cum CAOTd | 10. ⟨morte CAOTd | ⟨quia CAOd | 11. ¶ et LXX. Γ^{A}; LXXI. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\chi\Lambda^{L}\Phi O\Theta^{AMG}$RYE; ⟨et Ad | ⟨fili CAO | ⟨leva C | 12. ⟨et (*1°*) CA | ⟨haec C | ⟨tu CAOS | 13. ⟨in CAO | ⟨omnis CAO.

sardius topadius et iaspis
chrysolitus et onyx et beryllus
sapphirus et carbunculus et smaragdus
aurum opus decoris tui et foramina tua in die qua conditus es praeparata sunt
14 tu cherub extentus et protegens
et posui te in monte sancto Dei
in medio lapidum ignitorum ambulasti 15 perfectus in viis tuis a die conditionis tuae
donec inventa est iniquitas in te
16 in multitudine negotiationis tuae repleta sunt interiora tua iniquitate
et peccasti et eieci te de monte Dei
et perdidi te o cherub protegens de medio lapidum ignitorum
17 elevatum est cor tuum in decore tuo
perdidisti sapientiam tuam in decore tuo
in terram proieci te ante faciem regum dedi te ut cernerent te
18 in multitudine iniquitatum tua-

Desunt R (*a v.* 14, in medio) T; *adest* m.

ut vid.; praeciosis Φ^{E*} | sardus $\Delta^{M}\Phi^{E*}\Omega^{M}$; sardinis U; sardiusque m; + et $\Delta^{L}\Theta^{S}$RYQ Γ^{A} *cum HI*(𝔊), 175, *RUF pri, GR-M Jb et* 𝔊 | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; *om.* Π^{L} *cum GR-M Jb, IS ord et* 𝔓 | berillus S^{2} (il *in ras.*) | et (*4°*)] *cum HI,* 175, *TY reg et* 𝔊; *om.* $X\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{A}$ *cum GR-M Jb, IS ord et* 𝔓 | et (*5°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Ω^{S*} | smaragdus + ** Θ^{H}; + crisopasus iacinctus et amelistus Σ^{T2}, *cf. Apc* 21, 20 *et HI in exposit., l. 248* | opus] quoque æ | es] *cum HI, TE Marc,* 175, *TY reg et* 𝔓𝔊; est $\Pi^{L*}S*m*$.

14. tu] Θ^{M2} (t *corr.*) *cum HI,* 175 *et* 𝔓𝔊; tua m*; *om.* S | cherub] *cum HI, TE Marc, CAn co, GR-M Jb et* 𝔓𝔊; cherubim M*Q; cherubin Θ^{S} *cum RUF pri* | extentus] Δ^{M2} (tu *in ras.*) *cum HI et GR-M Jb*; extensus $\Delta^{L}\Pi^{L}$ | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* Ω^{M} *cum* 175 *et* 𝔊 | posuit te E | in monte sancto dei] *in ras.* Σ^{T2}. ¶ « in monte sancto dei » *Hug. et Guill.*; hebr. « dei » *Iac., fort. pro v.* 16, dei | in (*2°*)] *in ras.* S^{2} | *scrips.* ignotorum U.

15. a] *cum HI, CAn co et* 𝔓𝔊; in $\Delta^{L}\Gamma^{A}$ (*rescr.*) | donec — 16. tuae *om.* Σ^{T*}, *per homoeotel.*

16. in] *cum HI et* 𝔓, *cf.* 175 *et TY reg* (a) *cum* 𝔊; *om.* U *cum HI* (*cod. K*) | repletae sunt Θ^{A}; repleta est Δ^{L} | tua] *cum HI,* 175, *TY reg et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{E*} | iniquitatem M*, *ut vid.*; + tua S* | peccasti] *cum HI,* 175, *TY reg et* 𝔓𝔊; peccati Δ^{L} | monte] *cum HI et HI Mi,* 175, *TY reg et* 𝔓𝔊; + sancto $C\Sigma^{T}$ $\Delta^{LM2}\Lambda^{L}\Theta^{M2}\Psi^{D}\Omega^{S}$𝔰, *ex v.* 14. ¶ « de monte dei » *Hug. et Guill.* | perdidit E*; perdi U | o cherub] E^{3} *cum HI*; cherub $E^{2}S*U$, *cf.* 𝔓𝔊; *om.* E* | protegens] *cum HI, CAn co et* 𝔓, *cf.* $\mathfrak{G}^{O'L'}$; procedens $AO*\Theta^{SH*AMG2}Q\Gamma^{A}$, *cf.* 175 (duxit te cherubin), *TY reg* (abduxit) *et* 𝔊; praecedens O^{2}; protendens Θ^{G*}; + te Δ. ¶ ał protegens Θ^{M2} | ignit.] ignium tuorum m.

17. eleuatum] *cum HI, CAn co et* 𝔓𝔊, *cf.* 175 *et TY reg* (exaltatum); *praem.* et $\Phi\Gamma^{A}$ Ωαrelυsε | perd. — tuo (*2°*) *om.* $\Delta^{L}O*$(*ut vid.*)E*, *per homoeotel.* | perdidi a, *cf. v.* 16 | tuam in dec. tuo *om.* Ψ^{D} | tuam] Θ^{M*} *cum HI* (*l. 395*) *et* 𝔓, *cf.* 𝔊; *om.* $\Theta^{M2}E^{2}U$ *cum HI* (*l. 149*) | in dec. tuo (*2°*) *om.* S | dec. (*2°*)] aspectu Π^{L} | in terram] *cum HI, TY reg et* 𝔓𝔊; in terra $X\Theta^{S}\Psi^{D}$m | proieci] *cum HI, TY reg et* 𝔓𝔊; proiciam Δ^{L} | dedit m* | ut *om.* Ω^{J*}.

18. in multitudine] en multitudinem m |

⟨sardius CAO | ⟨topadius CO | ⟨et iaspis O | ⟨chrysolitus CAO | ⟨et onyx O | ⟨et beryllus O | ⟨sapphirus CAO | ⟨et carbunculus O | ⟨aurum CAO | 14. ⟨tu CAO | ⟨et posui CAO | ⟨in medio CAO | 15. ⟨donec CAO | 16. ⟨in CAO | ⟨et peccasti CAO | ⟨et perdidi CAO | 17. ⟨elevatum CA(*ut vid., codice fenestrato*; *sed cf. HI, l. 389*) | ⟨perdidisti CAO | ⟨in terram CAO^{2} | 18. ⟨in CAO.

rum et iniquitate negotiationis
tuae polluisti sanctificationem
tuam
producam ergo ignem de medio
tui qui comedat te
et dabo te in cinerem super ter-
ram in conspectu omnium vi-
dentium te
19 omnes qui viderint te in genti-
bus obstupescent super te
nihili factus es et non eris in
perpetuum
20 et factus est sermo Domini ad
me dicens
21 fili hominis pone faciem tuam
contra Sidonem
et prophetabis de ea 22 et dices
haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te Sidon et glorifica-
bor in medio tui
et scient quia ego Dominus
cum fecero in ea iudicia et
sanctificatus fuero in ea
23 et inmittam ei pestilentiam et
sanguinem in plateis eius
et corruent interfecti in medio
eius gladio per circuitum
et scient quia ego Dominus
24 et non erit ultra † domui †
Israhel offendiculum amaritu-

Desunt RT; *adsunt* m $\tau^{69\ 70}$ (*a v.* 21).

tuorum X*m | iniquitate] Σ^{T}*Λ^{L}*Y* *cum HI et CAn co*; iniquitatem $\Phi^{E}\Theta^{S}$M*Q; in iniquitate X$\Sigma^{T2}\Lambda^{L2}Y^{2}M^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$ *cum HI* (*cod. P*^{2}), *cf.* 𝔊; iniquitatum Φ^{G} | neg. — tuam] negociacionem tuam U | tuam] Σ^{T}* *cum HI et* 𝔊𝔊; meam C$\Sigma^{T2}\Delta^{LM2}$(*in ras.*)Θ^{M}* (*ut vid.*) | ergo ignem de m. tui] Φ^{P2} (ergo ignem *in ras. brev. spat.*) *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; ignem de m. tui ergo E*U; igni de m. tui ergo S*; ignem de m. tui S^{2} *cum TY reg*; ergo ignem de m. tui ergo E^{2} | dabo te] Φ^{P2} (o te *in ras.*) *cum HI, TY reg et* 𝔊𝔊; dabo Θ^{M}* | in cinerem] *cum HI, TY reg et* 𝔊; in cinere Θ^{H}m, *cf.* 𝔊 | uid.] *cum HI, TY reg et* 𝔊𝔊; uiuentium Q; + ** Θ^{S}.

19. omnes] *cum HI et* 𝔊; *praem.* et E*U *cum HI* (𝔊), *TY reg, RUF pri et* 𝔊 | uiderent S*U; uiderunt m; nouerint r | in gentibus] *cum HI et* 𝔊𝔊; in gentes m; in gemitibus Σ^{T} | obstupescent] *cum HI*; obstupescunt m*; stup(e)scent Δ^{M}E*U | nihili] Φ^{E}*Θ^{H}*M* *cum HI et PS-IS Jud 72, 4*; ni(h)il CX$\Sigma^{T}\Delta\Phi^{E2}$ Θ^{SH2}YESUM^{2}QΓ^{A}m *cum HI* (*cod. K*) *et PS-IS Jud 84, 5.* ¶ de hoc nomine « nichili » require Iob 26, [*v.* 7] *Guill.* | es et] *cum HI et TY reg*; est et m*; est Δ^{L}*.

20. et] *praem.* de sidone C, *in marg.* | est] es Y†; *om.* Θ^{H}*.

21. filii A | contra] *cum HI et* $\tau^{69\ 70}$; super E*U, *cf.* 𝔊 | et *om.* S | ea] eo Ψ^{D}.

22. deus] *cum HI,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* X *cum* 𝔊 | ego (*1°*)] *cum HI,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; *om.* m* | gloriabor ae | scient] *cum HI,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊; scies E* *cum* 𝔊; scietis U | in ea (*1°*)] *cum HI,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊; in eam Δ^{M}*; in mea m* | iudicia] *cum HI,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; iudicium U | sanctificatum Φ^{G}†, *ut vid.* | in ea (*2°*)] in mea m*.

23. mittam U *cum Brev. goth.* | ei] *cum HI et* $\tau^{69\ 70}$, *cf.* 𝔊; et Q*; in ea Ω^{M}; in eam S; in eis Y; *om.* Q^{2}, *ut vid.* | pestilentia Φ^{G} | et (*2°*) *om.* Φ^{E}* | eius (*1°*) + ***** Θ^{A} | ~ eius in medio Ω^{M}* | per circuitu Δ^{L}E*U *cum* τ^{70}; + ******* U* | scient — 24. et (*1°*) *om.* Δ^{M}*, *per homoeotel.* | dominus] *cum HI,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; + deus UΩ^{J}*. ¶ hebr. et anti. non habent « deus » *Guill. et Iac.*

24. domui *restituimus cum* O^{2}M$^{2}\Omega$ *edd. HI et* 𝔊𝔊; domus O*E^{2}(*in ras.*)M* *cett. cum HI* (*cod. R*) *et* $\tau^{69\ 70}$, *cf. Prolegom., p.* LXXVIII | israhel *om.* O*, *ut vid.* | offendiculum] *in*

⟨et iniquitate AOS | ⟨producam CAO | ⟨et dabo CAO | 19. ⟨omnes CAOS | ⟨nihili CAO | 20. ¶ et XXXIII. Φ^{E}; XLI. X; LXIIII. AΘ^{S}Q; LXXII. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}$ Φ^{RGP}OΘ^{AMG}YEΨ^{D}m | 21. ⟨fili CAOS | ⟨pone C | ⟨et CAO | 22. ⟨haec CS | ⟨ecce CAO | ⟨et scient CAO | ⟨cum fecero CAOS | 23. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et corruent CA^{2}O | ⟨et scient CAO | 24. ⟨et CAO.

dinis et spina dolorem inferens
undique per circuitum eorum
qui adversantur eis
et scient quia ego Dominus Deus
25 haec dicit Dominus Deus
quando congregavero domum
Israhel de populis in quibus
dispersi sunt
sanctificabor in eis coram gentibus et habitabunt in terra sua
quam dedi servo meo Iacob
26 et habitabunt in ea securi
et aedificabunt domos plantabuntque vineas et habitabunt
confidenter
cum fecero iudicia in omnibus qui
adversantur eis per circuitum
et scient quia ego Dominus Deus
eorum
XXIX. 1 in anno decimo in decimo mense undecima mensis
factum est verbum Domini ad
me dicens
2 fili hominis pone faciem tuam contra Pharaonem regem Aegypti
et prophetabis de eo et de Aegypto universa
3 loquere et dices haec dicit Do-

Desunt RT; *adsunt* m τ^{56}(*vv.* 25. 26)$^{69\ 70}$ (*uterque usque ad v.* 26).

ras. E^2 | spinam Γ^A | dolorem] *cum HI et* 𝔊; dolores Φ^{P*}; dolorum Q^* *cum* $\tau^{69\ 70}$ | *scrips.* inferes Φ^P | per circuitu $C\Delta^L OY^*$(*ut vid.*); percutientium Ω^M | aduersatur Y^* | eis] *cum HI* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; *om.* Π^L | deus] *in ras.* Θ^{M2} *cum HI et* 𝔊$^{cod.}$; *om.* $\Theta^S Q\Gamma^A$ *cum* 𝔊.

25. haec — deus *om.* U, *per homoeotel.* | deus] *cum HI et* 𝔊$^{cod.}$; *om.* Δ^{M*} *cum* $\tau^{56\ 70}$ *et* 𝔊 | congregauero] *cum HI et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; congregabo Π^L *cum AN scru* | domus $\Theta^S\Psi^D$ | sanctif.] *cum HI, AN scru et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; *praem.* et Ω^S *cum* 𝔊𝔊 | coram] contra m* | et] *cum HI, AN scru,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; *om.* m | in terra sua] *cum HI, AN scru et* $\tau^{56\ 70}$; in terram suam $X\Sigma^T$ *cum* τ^{69} *et Brev. goth.* | qua Λ^{L*} | meo] *in ras.* Φ^{E2}.

26. ea] **** Φ^{P*} | plantabuntque] Ω^{J*} *cum* $\tau^{56\ 69\ 70}$; et plantabunt Ω^{J2}agrelust *cum HI, IR et AN scru*; plantabunt Ψ^D. ¶ « et plantabunt » *Iac.* | confidenter] cor*identer Δ^{L*}; **confidentur O* | qui] *cum HI, AN scru et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; quae Π^L | eis] *cum HI et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; in eis Φ^Em | per circuitu $\Delta^L Y^*$(*ut vid.*) *cum* τ^{70} | deus] *cum HI, AN scru,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; *om.* E*.

XXIX. 1. in (*1°*)] *praem.* de pharaone et de ęgypto C | decimo (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; quinto decimo Π^L | in decimo] *cum HI* (*edd. vet.*) *et* 𝔊𝔊; in decima $\Phi^G\Theta^{S2}$(a *in ras.*)M*; in duodecimo Ωa *cum* $\mathfrak{G}^{LC}$, *cf. HI* (in undecimo mense, siue, iuxta hebraicum, duodecimo) *et in expos., l. 567*; decimo relust; *om.* Q; *praem.* et Ψ^D | mense undecima *om.* m* | mense] mensis Φ^{G*}, *ut vid.*; *om.* g *cum* 𝔊 | undecima] undecimo m^2; in decima X; in duodecima g *cum* 𝔊; duodecima r; una Ωae *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊; + die $\Phi^P\Theta^S E^*SUM^2$ QΩarelust *cum HI, l. 553* (mensis die, *l. 546*). ¶ hebr. « in anno decimo undecimo (in decimo *Iac.*) mense in duodecima mensis », anti. similiter nisi quia pro « duodecima » ponunt « undecima » set potuit esse error quia unum .i. in punctum scriptores breuiarunt, noui male sic « in anno decimo in duodecimo mense in una mensis » *Guill.*, *item Iac.*

2. filii Am | uniuerso E*.

3. loquere] Θ^{M*} *cum* 𝔊𝔊$^{cod.}$; loqueris Θ^{M2} *cum HI*; loqueres E*; + ad eos Σ^{T2}. ¶ « loquere » *Hug.* hebr. et anti. « loquere »

⟨undique CAO | ⟨et scient CAO | 25. ¶ haec LXV. AQ; LXXII. Γ^A; LXXIII. SM; *Div. sine num.* $\Delta^M\Pi^L\Phi^P O\Theta^{MG}$; ⟨haec C | ¶ quando LXXIII. Ω^M; ⟨quando CAO | ⟨sanctificabor CAO | ⟨et habitabunt CA | 26. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et aedificabunt CAOS | ⟨cum CAO | ⟨et scient CAO.

XXIX. 1. ¶ in (*1°*) XXIX. Ω^{SJ}; XLII. X; LXVI. $A\Theta^S Q$; LXXIIII. $M\Omega^M$; *Div. sine num.* $C\Sigma^T\Delta\Pi^L\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}YE$; ⟨in (*1°*) S | ¶ factum XXXIIII. U; XXXV. Φ^E; ⟨factum CAO | 2. ¶ fili LXXIII. $S\Gamma^A$; ⟨fili CAO | ⟨pone C | ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) ¶ hebr. et anti. (*ad* loquere, *v.* 3, *se refert, ut vid.*), alii sic punctant « et de egypto uniuersa » ut hic sit punctum *Iac.* | 3. ⟨loquere CAO | ⟨haec CS.

minus Deus
ecce ego ad te Pharao rex Aegypti draco magne qui cubas in medio fluminum tuorum
et dicis meus est fluvius et ego feci memetipsum
4 et ponam frenum in maxillis tuis
et adglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis
et extraham te de medio fluminum tuorum
et universi pisces tui squamis tuis adherebunt
5 et proiciam te in desertum et omnes pisces fluminis tui
super faciem terrae cades non colligeris neque congregaberis
bestiis terrae et volatilibus caeli dedi te ad devorandum
6 et scient omnes habitatores Aegypti quia ego Dominus
pro eo quod fuisti baculus harundineus domui Israhel
7 quando adprehenderunt te manu et confractus es
et lacerasti omnem umerum eorum et innitentibus eis super te comminutus es et dissolvisti omnes renes eorum
8 propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego adducam super te gladium et interficiam de te ho-

Desunt RT(*usque ad v.* 3, tuorum)Γ^{A}(*partim a v.* 6, pro); *adest* m.

ier. « loqueris » *Iac.* | pharao — medio] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | fluminum] *cum HI et* 𝔊𝔊; flumine Δ^{L}*; fluuium Q* | dicis] *cum HI, PEL ind, PS-IS Jud et* 𝔊; dices CXΔ^{LM}* Φ^{R}*$^{G}\Theta^{SH}$*^{AM}*YSUQΨ^{D}; dixisti m; dix T†; *legi nequit* E | et (*3°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* YΓ^{A} | meipsum Δ^{M}* *cum Brev. goth.*; metipsum X.

4. frenum] *cum HI et* 𝔊𝔊^{L}; flubium X, *cf. v.* 3 | et (*2°*)] Φ^{E2} (e *in ras.*) | adglut.] conglutinabo a | fluminum (*1°*)] fluminis Ψ^{D}† *cum* 𝔊 | tuorum (*1°*) — fluminum (*2°*) *om.* S, *per homoeotel.* | tuorum (*1°*) + et uniuersi pisces tui M†, *cf. infra* | tuis (*2°*) *om.* E* | te] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{L} | uniuersis $\Delta^{L}\Theta^{A}$Q | squamis tuis (*2°*)] *in ras. lat. spat.* E^{2} | tuis (*3°*)] tui Γ^{A} | adherebant E*.

5. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Θ^{S}Q | omne Q* | cades] *cum HI (cod. R) et in exposit. (l. 638) et* 𝔊𝔊; cadens A*U *cum HI*; cadent $\Pi^{L}\Omega^{M}$. ¶ ier. hebr. et anti. « cades » *Iac.* | colligeris] *cum HI*; collegeres U; colligere ℓ (*ed.* 1598) | congregaueris CΣ^{T}*$\Pi^{L}\Theta^{G}$YU; congregabis Φ^{R}†, *ut vid.* | uolatil.] *cum HI*; uolucribus Π^{L}E*TU, *cf. Ier* 7, 33.

6. habitatores + ****** Θ^{M}* | ego + sum C *cum HI et* 𝔊 | domui] *cum HI et* 𝔊𝔊; domus Δ^{LM}*AΦ^{E}O*Θ^{SH}*^{AM}*^{G}Q | israhel *om.* Φ^{P}*.

7. es et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; est et Q* m*; esset S* | eorum (*1°*) *om.* Ψ^{D} | et (*3°*)] *cum HI*; *om.* S | innit.] immittentibus Ω^{S} | eis] *cum HI*; *om.* O* | comminutus] Y* *cum HI*; co(m)minatus Δ^{M}Y^{2}E*TU; cōminuatus S* | desoluisti U; soluisti S | renos Θ^{A} | ∼ dissoluisti omnes renes eorum et innit. eis super te comm. es $\Phi^{ERG}\Omega^{MS}$. ¶ hebr. et anti. « et innitentibus... et dissoluisti... » *Hug.* anti. ordinant iuxta sensum propter clausularum similitudinem « et lacerasti omnem humerum eorum et dissoluisti omnes renes eorum » *Iac., item Guill.*

8. propterea] *cum HI*; propter S | deus] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* S* *cum* 176 *et* 𝔊; + eorum Π^{L} | te (*1°*) + *** Φ^{E}*.

〈ecce CAO | 〈draco CA | 〈et dicis CAOT | 4. 〈et (*1°*) CAO | 〈et adglutinabo CAOT | 〈et extraham CAOT | 〈et universi CAOT | 5. 〈et (*1°*) CAOT | 〈super CAOT | 〈non OT | 〈bestiis CAOT | 6. 〈et CAOTS | 〈pro CAOT | 7. 〈quando CAOT | 〈et lacerasti CAOT | 〈et dissolvisti CAT | 8. ¶ propterea *Div. sine num.* OΘ^{M}; 〈propterea CAT | ¶ ecce LXXIIII. SΓ^{A}; LXXV. MΩ^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; 〈ecce CAOT | 〈et interficiam COT.

minem et iumentum
9 et erit terra Aegypti in desertum et solitudinem et scient quia ego Dominus
eo quod dixerit fluvius meus est et ego feci
10 idcirco ecce ego ad te et ad flumina tua
daboque terram Aegypti in solitudines gladio dissipatam
a turre Syenes usque ad terminos Aethiopiae
11 non pertransibit eam pes hominis neque pes iumenti gradietur in ea et non habitabitur quadraginta annis
12 daboque terram Aegypti desertam in medio terrarum desertarum
et civitates eius in medio urbium subversarum erunt desolatae quadraginta annis
et dispergam Aegyptios in nationes et ventilabo eos in terras
13 quia haec dicit Dominus Deus post finem quadraginta annorum congregabo Aegyptum de populis in quibus dispersi fuerunt
14 et reducam captivitatem Aegypti et conlocabo eos in terra Fa-

---

Desunt RΓ^{A}(*partim usque ad v.* 9, erit); *adest* m.

9. terra] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; terrae Λ^{L}m | in desertum] *cum HI*; in deserto EU^{2} (r *ex* s) | solitudinem] Θ^{G*} *cum* 𝔊 *et* 𝔊$^{L'}$; solitudine Ψ^{D}Ω^{M}; in solitudinem Σ^{T}Δ^{L}Π^{L} OΘ^{SMG2}E^{2}UMQΩ^{SJ*}agrelυsc; in solitudine F* · in desolitudinem (*sic*) Θ^{A} | ego (*1°*) ¶ sum Θ^{M} *cum HI,* 176 *et* 𝔊 | dominus] *cum HI et* 𝔊𝔊; + deus OΘ^{AM*G2} *cum* 𝔊^{534} | eo] pro eo Ω^{MSJ*}arelυsc *cum* 176 *et* 𝔊, *cf. v.* 6 | dixerit] Θ^{M*} *cum HI et* 𝔊; dixeris ΦΘ^{SM2}T*(*ut vid.*)MQΩ^{SJ}aelsc *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊, *cf.* 176 (dicis) *et v.* 3. ¶ anti. « dixeris» hebr. et ier. « dixerit » *Iac.* | feci = Δ^{M*}Λ^{L}Π^{L}AOYETU M*mgw(eum *sublin.*)m *cum* 𝔊; feci illud Θ^{S} Q; feci eum *cett. cum HI, cf.* 𝔊 *et* 176 (ea).

10. ecce] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* ESm | ad (*2°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* Θ^{H*} | terra E* | in solitudines] *cum HI et* 𝔊; *scrips.* in solitudinis Θ^{H}S*; in solitudinem Θ^{S}S^{2}QΓ^{A} are *cum* 𝔊; in solitudine XΘ^{A}; + et ETU, *cf.* 𝔊. ¶ hebr. anti. et ier. « solitudines » *Iac., item Hug.* | dissipata Xm | a turres XΨ^{D}; a turre*s m* | syenes] *cum* 176; senes Θ^{S} UΓ^{A}m; senis Δ^{L}; gesen X.

11. pertansiuit Σ^{T}Π^{L}S*M*m; pertransiit Y; + per Θ^{S}Q, *cf. HI* (transibit per) *et* 176. ¶ alius « transibit » *Iac., lectio HI* | eam] ea m | *scrips.* iumentis Γ^{A} | habitabitur] *cum HI et* 176; inhabitabitur Ω^{J}m.

12. de terram C | deserta S*U; *om.* Em | terrarum] *in ras.* Φ^{P2}; *om.* Σ^{T*} | erunt] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; erunt** E; *praem.* et XΔ^{M2}Π^{L}AΦOΘTMQΓ^{A}Ψ^{D}Ωmagrelυsc. ¶ hebr. non habet « et » ier. habet *Iac.* | dispergam] Θ^{H*} *cum HI et* 176; disperdam Δ^{M}Θ^{H2}Ω^{M} | in innationes Φ^{E*RG} | eos] *cum HI et* 176; eas Q; ea Γ^{A†} | in terras] *cum HI, cf.* 176 (in regiones) *et* 𝔊; in terris Δ^{LM*} Φ^{ER*G}TΨ^{D}. ¶ anti. « terris » idem modus uariandi infra 30 [*v.* 26] et 36 [*v.* 19] *Guill., item Iac.*

13. in] *cum HI et* 176; *om.* Δ^{M*} | fuerunt] Δ^{M*}Θ^{M*}E* *cum HI* (*cod. R*); fuerint Δ^{M2}Θ^{G*}; fuerant Δ^{L}ΦΘ^{SM2}E^{2}MQΓ^{A}Ψ^{D}Ω^{J} agrelυsc *cum HI*; erant Ω^{M} *cum* 176.

14. et red. capt. aegypti *hic om.* A *et post verbum* illius, 30, 4, *scribit* | captituitatem] Θ^{G*} *cum HI et* 𝔊𝔊; captiuitates OΘ^{AM*G2} | in terra (*1°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔊; in terram Δ^{LM*}ETU | faturis Π^{L}; fathur* Δ^{M*};

---

9. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et scient CO | ⟨eo quod CAO | 10. ⟨idcirco CAOTS | ⟨daboque CA OT | ⟨a turre CAOT | ⟨usque C | 11. ⟨non (*1°*) CAOT | ⟨neque CT | ⟨et non COT | 12. ⟨daboque CAOT | ⟨et civitates CAOTS | ⟨(et) erunt AOT | ⟨et dispergam CAOT | ⟨et ventilabo T | 13. ⟨quia CAOS | ⟨post CAOT | 14. ⟨et (*1°*) OT | ⟨et conlocabo CAOT.

tures in terra nativitatis suae
et erunt ibi in regnum humile
15 inter regna cetera erit humillima
et non elevabitur ultra super nationes
et inminuam eos ne imperent gentibus
16 neque erunt ultra domui Israhel in confidentia
docentes iniquitatem ut fugiant et sequantur eos
et scient quia ego Dominus Deus
17 et factum est in vicensimo et septimo anno in primo in una mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
18 fili hominis Nabuchodonosor rex Babylonis servire fecit exercitum suum servitute magna adversum Tyrum
omne caput decalvatum et omnis umerus depilatus est
et merces non est reddita ei neque exercitui eius de Tyro
pro servitute qua servivit mihi adversum eam
19 propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego dabo Nabuchodonosor regem Babylonis in terra Aegypti

---

Deest R; *adest* m.

fathuros m*, *cf.* 𝔊 | in terra (2°)] *cum HI,* 176 *et* 𝔖; in terram ETUΩ^{S}a | suae + in terra de qua sumpti sunt ae, *cf. HI*(𝔖) *et* 𝔖 | ibi] *cum HI* (*cod. R et edd. vet.*) *et* 𝔊𝔖$^{OL'}$; tibi Π^{L}Θ^{H*M*}QΨ$^{'D}$m* *cum HI* | humilem Σ^{T*}Θ^{S} E*(*ut vid.*)S*Ψ$^{'D}$; humi m*.

15. inter] *cum HI et* 𝔊𝔖; *praem.* et ΦMΨ$^{'D}$Ω^{MJ*}age | regno Θ^{H*} | ∼ cetera regna agr elust | erit] *cum HI et* 𝔖$^{OL'}$; erat Φ^{P*}; *praem.* et m | humillima] Δ^{M*}Θ^{M2} (llima *in ras.*) *cum HI*; humillimum Δ^{M2}Π^{L} | lebabitur X; lebitur Y† | super] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔖; in Δ^{L}.

16. domui] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔖; domus Σ^{T}Π^{L}Θ^{G*}YΓ^{A}; + hostium spoliae T, *cf. v.* 19 | in confidentia] Θ^{M*} *cum HI et* 𝔊; in confidentiam XΘ^{M2}; confidentia Δ^{M}Θ^{G*} | sequatur Γ^{A} | scient] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔖; sciant U | quia] *cum HI*; quoniam Φ^{RGP}MΩ^{J} | ego *om.* U^{2}; + sum a *cum HI,* 176 *et* 𝔖 | deus] *cum HI et* 𝔊𝔖$^{codd.}$; *om.* Δ^{M*}(*ut vid.*)Φ^{E}Θ^{G*} *cum* 176 *et* 𝔖.

17. et (1°) — et (2°)] *in ras.* Γ^{A1} | uicensimo ¶ alius « uicesima » *Iac.* | et septimo] *cum HI et* 𝔊; septimo Σ^{T}; *om.* U*m* | in primo] *cum HI et* 𝔊; *praem.* mense Δ^{L}; + mense Δ^{M}Π^{L}OΘ^{H*AM*G}; + anno Θ^{S}Q. ¶ hebr. et anti. « in primo in una mensis » *Hug., item Guill.* | in (3°)] *cum* 𝔊; *om.* C *cum* 176 *et* 𝔖 | una + die Ω^{M} *cum HI et* 176. ¶ hebr. ier. et anti. « una » *Iac.* | mensis] *cum HI et* 𝔊; + primi Δ^{M}Θ^{H*AM*G} *cum* 176 *et* 𝔖; + et Δ^{M*} | domini *om.* U*.

18. filii AE | fecit] *cum HI*; facit Θ^{A}; faciet EU | suum] *cum HI et* 𝔊𝔖; uestrum U* | aduersum (1°)] *cum HI*; aduersus Δ^{M*}Π^{L}A Φ^{P}OΘ^{AMG}MΩmagrelust | omne] omnis m | depilatus] *cum HI,* 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔖; deplicatus Θ^{S}; delatus Δ^{M*} | mercis Σ^{T}Π^{L}Φ^{E}ETU*; + depilata est Ω^{M*} | est (2°)] *cum HI Ez Is et* 𝔊𝔖; erit E*TU*m | ∼ non est merces Ψ$^{'D}$ | reddita] Q*, *ut vid.*; reddite Q^{2}; redita U | ei] et Θ^{A} | *scrips.* exercitu Θ^{S}Ψ$^{'D}$; exercitus EU | qua] quia O* | aduersum (2°)] *cum HI*; aduersus Π^{L}Θ^{G}MΩ^{J}magrelust | ea U.

19. babylonis] egypti Ω^{J}† | in terra] M* *cum HI*; in terram Ω^{S}; terram M^{2}, *cf.* 𝔊𝔖 |

⟨et erunt CAO | 15. ⟨inter CAOT | ⟨et non CAOT | ⟨et inminuam CAOT | 16. ⟨neque CAOT | ⟨docentes CAOT | ⟨et scient CAOT | 17. ¶ et (1°) XLIII. X; LXVII. AΘ^{S}Q; LXXV. SΓ^{A}; LXXVI. MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{RGP}OΘ^{AMG}YETΨ$^{'D}$m | ⟨in primo O | ¶ factum (2°) XXXVI. Φ^{E}; ⟨factum (2°) CAOT | 18. ⟨fili CAOTS | ⟨nabuchodonosor C | ⟨servire AO | ⟨omne CAOT | ⟨et merces CAOT | ⟨neque CT | ⟨pro servitute CAO | 19. ⟨propterea CAOTS | ⟨ecce CAO.

et accipiet multitudinem eius et depraedabitur manubias eius et diripiet spolia eius et erit merces exercitui illius
20 et operi pro quo servivit adversum eam dedi ei terram Aegypti pro eo quod laboraverunt mihi ait Dominus Deus
21 in die illo pullulabit cornu domui Israhel et tibi dabo apertum os in medio eorum et scient quoniam ego Dominus

XXX. 1 et factum est verbum Domini ad me dicens
2 fili hominis propheta et dic haec dicit Dominus Deus ululate vae vae diei 3 quia iuxta est dies et adpropinquat dies Domini dies nubis tempus gentium erit
4 et veniet gladius in Aegyptum et erit pavor in Aethiopia cum ceciderint vulnerati in Aegypto et ablata fuerit multitudo illius et destructa fundamenta eius

---

Desunt RΓ^{A} (*partim a v.* 2, ululate); *adest* m.

accipiet] Φ^{P}*Θ^{H}*, *cf.* 𝔊; accipient ETS^{2}(e *ex* a)U*m; capiet Φ^{P2}Θ^{H2}YMQΓ^{A} | et depr. man. eius *om.* S | et (*2°*) *om.* Φ^{E}* | depraed.] *cum HI*; dep̄dabuntur U^{2} (d *ex* t); deprecabitur Π^{L}Φ^{E}m*a *cum HI* (*cod. K*) | manubii Π^{L}. ¶ spolia ses (res Λ^{L2}) eorum Λ^{L} | eius (*2°*) *om.* E* | diripiet] Θ^{M2} (ri *in ras.*) *cum HI*; deripiet ΔΛ^{L}Θ^{H}M*; diripient ETUm; diripiat Ψ^{D}; deripiat S | mercis Θ^{H}*E*TSU; + eius Π^{L} | *scrips.* exercitu XΦ^{P} *cum HI* (*codd. P*K*) | illius] *cum HI*; eius Θ^{S}QΓ^{A}.

20. operi] operui E | pro (*1°*)] *cum HI*; *om.* Ω^{SJ}𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔢. ¶ anti. « pro quo » *Iac.* | quo *om.* Θ^{G}* | seruit O*Θ^{A}*M* | aduersum] Θ^{H}* *cum HI*; aduersus Π^{L}Φ^{P}Θ^{H2G}MΨ^{D}Ωm 𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔢 | eam] *cum HI*; eum AO*; + dedi ei terram aduersus eam M* | dedi] *cum HI et* 𝔊; dedit Φ^{EG}; *praem.* et Φ^{ERG}Γ^{A}Ψ^{D}Ω^{J}* | ei] *cum HI et* 𝔊; eam Φ^{E}; *om.* m | quod] *cum HI*; quo S | laborauerunt] *cum HI et* 𝔄; laborauerint 𝔢; laborauerit 𝔞𝔰𝔱; laborauit Ω^{S}, *cf.* 𝔊^{LII}.

21. illo] Γ^{A} (*rescr.*) *cum HI*; illa XΔ^{L} Π^{L}Θ^{S}QΨ^{D}Ω^{S}𝔞𝔤 | pullulabit] Φ^{E2} (bit *in ras.*) *cum HI*; pul(l)ulauit Δ^{L}Π^{L}AYS; [.]ollulauit m; popullauit U | cornum XΔ^{M}Θ^{S}Q* *cum HI* (*cod. P**) | domui] Θ^{H}*Ω^{J}* *cum HI et* 𝔊; domus Δ^{M}Π^{L}AΦOΘ^{H2AMG}TMΩ^{MJ2}m; *om.* U* | tibi] *cum HI et* 𝔊; ibi Δ^{M}* | ∼ os apertum Π^{L} | quoniam] quia ΔΠ^{L}Θ^{HG}E* Ψ^{D}Ω^{MS}m𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔢 | dominus + deus E.

XXX. 2. filii Am | et *om.* m | dic] *cum HI*; dicit C | diei] *cum HI*; die Θ^{A}*; dies S*.

3. est] *cum HI*; es U*; *om.* Q *cum* 𝔊 | dies (*1°*) + dn̄i m*, *cf. infra* | et] *cum HI et* 𝔊$^{L'?}$; *om.* Θ^{A} | adpropinquat] Φ^{P2} (*alt.* a *in ras.*) *cum HI* (3/3), *PS-IS Jud et* 𝔊$^{L'?}$; adpropinquauit CAOΘ^{S}*(*ut vid.*)YS Qm; a(d)propinquabit Θ^{S2HAM}*^{G}Ψ^{D}𝔞𝔯𝔢 | nubis] *cum HI*; nobis ET^{2}(o *in ras.*)U.

4. ueniet] *cum HI et* 𝔊; uenit Q | in aethiopia] *cum HI et* 𝔊; in aet(hiop)iam ETU | ceciderit Qm | in aegypto *om.* U* | ablata] *cum HI*; oblita Ω^{S} | fuer*** Θ^{M}* | illius] S* *cum HI*; eius Θ^{S}S^{2}Q; + et reducam captiuitatem aegypti AOΘ^{AMG2}, *ex* 29, 14, *ubi* A *haec verba om.* | et (*4°*)] ut Q*; *om.* Ω^{M} | destructa* E | fundata Ω^{M}.

〈et accipiet CAOT | 〈et depraedabitur OT | 〈et diripiet CAOT | 〈et erit O | 20. 〈et CAOT | 〈dedi CAOT | 21. ¶ in die XXXV. U; 〈in die CAOTS | 〈et tibi CAOT | 〈et scient CAOT.

XXX. 1. ¶ et XXX. Ω^{SJ}; XXXVI. Φ^{E}; LXVIII. AΘ^{S}Q; LXXVI. SΓ^{A}; LXXVII. M [Ω^{M}]; *Div. sine num.* CXΣ^{T}Δ^{L}Λ^{L}Π^{L}Φ^{RGP}OΘ^{HAMG}YET | 2. 〈fili CAOTS | 〈propheta C | 〈haec S | 〈ululate CAOTS | 〈vae (*1°*) C | 3. 〈quia CO | 〈dies (*ult.*) CAOT | 4. 〈et (*1°*) CAOT | 〈cum CAOT | 〈et ablata CAOT | 〈(et reducam) AO | 〈et destructa AO.

5 Aethiopia et Lybia et Lydii et omne reliquum vulgus
et Chub et filii terrae foederis cum eis gladio cadent
6 haec dicit Dominus Deus
et corruent fulcientes Aegyptum et destruetur superbia imperii eius
a turre Syenes gladio cadent in ea ait Dominus exercituum
7 et dissipabuntur in medio terrarum desolatarum
et urbes eius in medio civitatum desertarum erunt
8 et scient quoniam ego Dominus cum dedero ignem in Aegyptum
et adtriti fuerint omnes auxiliatores eius
9 in die illa egredientur nuntii a facie mea in trieribus
ad conterendam Aethiopiae confidentiam et erit pavor in eis in die Aegypti quia absque dubio veniet
10 haec dicit Dominus Deus
et cessare faciam multitudinem Aegypti in manu Nabuchodonosor regis Babylonis
11 ipse et populus eius cum eo fortissimi gentium adducentur ad disperdendam terram
et evaginabunt gladios suos super

Desunt RΓ^{A} (*partim usque ad v.* 5, lydii); *adest* m.

5. ęthiopię S | libia* M; libię S; lidia Δ^{M*} | lydii] lydia m; l(y)bi E*TU | omnem Π^{L} | chub et] chubeth m; cober Δ^{L} | chub* Θ^{M*}; cuba S^{2}; cubus E; cherub Θ^{S} | filia S | cum eis] *cum HI et* 𝔍; quum eo Δ^{L}.

6. haec *om.* Φ^{E2} | deus] *cum HI et* 𝔊$^{OL''}$; *om.* E*S *cum* 𝔍 | fulcientes] *cum HI*; fugientes XA | et (*2°*)] *praem. ras. 18 litt. circa* Φ^{R*} | destruitur Θ^{S}Q | superbiam Θ^{A} | imperii] *cum HI*; impii m, *ut vid.* | a] *cum HI et* 𝔍𝔊; ea A; et Δ^{LM*} | turri U*; turres Θ^{H*} | syenes] *cum HI et* 𝔊; senes XΘ^{H*}U$^{2}\Gamma^{A2}$; senis Δ^{L}U*; s***s E* | ait] *cum HI*; dicit E*TU *cum* 176 | dominus (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; dominus deus $\Delta^{L}\Theta^{SHM2G}$E*Q𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum* 𝔍𝔊$^{codd.}$ | exercituum] *cum HI*; *om.* E* *cum* 176 *et* 𝔍𝔊.

7. dissipabunt m | desolat.] *cum HI*, 176 *et* 𝔍𝔊; *om.* Y; + erunt U, *cf. infra* (desertarum erunt) | urbes] *cum HI et* 𝔍𝔊; turres Δ^{LM*}, *cf. v.* 6 (a turre) | eius] *cum HI et* 𝔍𝔊$^{L''}$; *om.* Π^{L} | desert.] desolatorum AO Θ^{AMG} *cum* 176 *et cf. supra* | erunt] *cum HI*, 176 *et* 𝔍𝔊; *om.* Π^{L}, *cf. supra* (desolatarum et).

8. quoniam] *cum HI*; quia $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}$E Q$\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{MS}$𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 | dominus] *cum HI*, 176 *et* 𝔍𝔊; dominus deus $\Lambda^{L}\Omega^{SJ}$*𝔞. ¶ *reprobat* « deus » *Iac.* | cum] * Φ^{E}† | in (a)eg(y)ptum = CX$\Sigma^{T}\Delta^{L}$AΘ^{SH}UQ𝔪 *cum* 176, *cf.* 𝔊; in (a)eg(y)pto *cett. cum HI* (2/2) *et* 𝔍, *cf. v.* 16 | ~ in aeg. ignem Π^{L} | fuerunt Φ^{E}*UΩ^{J}*.

9. egredietur Γ^{A} | nuntii] inimici Ω^{M}† | trieribus] *cum HI*; itineribus X; trib Θ^{S}† | conterendam] M^{2} (a *in ras.*) | aethiopiae confidentiam] *cum HI, cf.* 𝔍; ezyopiam confidentia X, *cf.* 176 *et* 𝔊 | die (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔍𝔊; *om.* X | aegyptii Φ^{G}; aegyptum U | quia — 10. aegypti *om.* m*, *per homoeotel.* | quia] Φ^{P}* *cum HI et* 𝔍𝔊, *cf.* 176 (quoniam); qui $\Phi^{P2}\Theta^{M*}$S* | uenient Δ^{M*}.

10. haec *om.* Φ^{E2} | et *om.* 𝔰𝔱 | regi Ψ^{D}.

11. populus + *** Θ^{S} | disperdendam] *cum HI*; disperdandum X; dissipandam E^{2}TU, *cf. vv.* 7, 12, 16; dissipandum E*; dispergendam 𝔞𝔢. ¶ hebr. et anti. « disperandam » (*sic*) *Guill.* | terram (*1°*)] *scrips.* terra Ψ^{D} | euagina-

---

5. ⟨aethiopia CAOT | ⟨et chub CAOT | ⟨et filii C | 6. ⟨haec CAOT | ⟨et corruent CAO | ⟨et destruetur O | ⟨a turre CAOTS | 7. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et urbes CAOT | 8. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨cum CAOT | ⟨et adtriti CAOTS | 9. ⟨in (*1°*) COT | ⟨ad conterendam CAOT | ⟨et erit COT | 10. ⟨haec CAOT | ⟨et CAOTS | 11. ⟨ipse CAOTS | ⟨fortissimi CAOT | ⟨et evaginabunt CAOT.

Aegyptum
et implebunt terram interfectis
12 et faciam alveos fluminum aridos
et tradam terram in manu pessimorum
et dissipabo terram et plenitudinem eius in manu alienorum
ego Dominus locutus sum
13 haec dicit Dominus Deus
et disperdam simulacra et cessare faciam idola de Memphis
et dux de terra Aegypti non erit amplius
et dabo terrorem in terra Aegypti
14 et disperdam terram Phatures
et dabo ignem in Tafnis et faciam iudicia in Alexandriam
15 et effundam indignationem meam super Pelusium robur Aegypti
et interficiam multitudinem Alexandriae
16 et dabo ignem in Aegypto
quasi parturiens dolebit Pelusium et Alexandria erit dissipata
et in Memphis angustiae cotidianae
17 iuvenes Eliupoleos et Bubasti gladio cadent
et ipsae captivae ducentur
18 et in Tafnis nigrescet dies
cum contrivero ibi sceptra Aegypti et defecerit in ea super-

Deest R; *adest* m.

bitur Γ^{A} | interfectis — 12. terram (*1°*) *om.* Σ^{T}*, *per homoeotel.*

12. alueos] *cum HI*; malumeos U*, *ut vid.* | terram (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; + aegypti Φ^{P}M | in manu (*1°*)] Θ^{H}* *cum HI et* 𝔊; in manus Σ^{T}*Δ^{M}*$\Phi^{P}\Theta^{H2G}$*UMarelbst *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$ | et (*4°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; in Φ^{E} | in manu (*2°*)] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{106}$; in manus ΦUM $\Gamma^{A}\Omega^{M}$aelb; manu Est.

13. haec *om.* Φ^{E2} | disperdam] *cum HI*; dispergam Φ^{E}; dispe****am C* | de terra] Δ^{M}*Θ^{G}* *cum* 𝔊𝔊; terr(a)e XAOΘ^{AM}*^{G2}; terra Δ^{M2} | non — aegypti (*2°*) *om.* Σ^{T}*, *per homoeotel.* | ∼ amplius non erit Y | terr.] errorem S* | in terra] *cum HI et* 𝔊𝔊; in terram YΩ^{S}a.

14. disperdam** m | thanis m *cum* 𝔊. ¶ ier. et LXX « tanis » hebr. « sean » sed minus recte *Iac.* | iudicia + mea Ω^{SJ}*ae. ¶ *reprobat* « mea » *Iac.* | in al(e)xandriam = C(hal.)$\Sigma^{T}\Delta^{L}$AOM*m; in al(exandri)a M^{2} *et cett. cum HI et* 𝔊𝔊.

15. meam *om.* Φ^{G} | robur] *cum HI*; ro(b)or C$\Delta\Theta^{S}$*S*Γ^{A}m *cum HI* (*cod. P²*); rob(o)ra EU; regem Y | multitudine E*.

16. in aegypto] *cum HI et* 𝔊; in aegyptum Π^{L}AΘ^{H}*Ψ^{D}, *cf.* 𝔊 *et v.* 8 | parturientis Δ^{L}U†(*ut vid.*) | delebit m^{2}; d**it m* | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{L} | erat Φ^{E}* | in memphis] *cum HI*; memphis ET*SUa *cum* 𝔊; in memphi g | cotidianae *om.* Ω^{M}.

17. iuuenes] *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* et Γ^{A} | helyopolis Ω^{M}; heliu m* | cadant S | ipsa captiua ducetur Ω^{M} | ips(a)e] O^{2}(e *in ras.*)Θ^{H}*U*; ipsi $\Phi^{P}\Theta^{H2}$SU^{3}M* | captiu(a)e] Θ^{H}*S*; captiui $\Theta^{H2}S^{2}$E.

18. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* S *cum HI* (*cod. K*) | n(i)gr(i)scit SU*; nigrescent Δ^{L} | cum *om.* m* | sceptra] *cum HI et* 𝔊𝔊; sceptrum X; sceptram Q* | superbia] *cum*

⟨et implebunt CAOTS | 12. et (*1°*) CAOT | ⟨et tradam CAOTS | ⟨et dissipabo CAOT | ¶ ego XXXVIII. Φ^{E}; ⟨ego CAOT | 13. ¶ haec LXXVII. SΓ^{A}; LXXVIII. M[Ω^{M}]; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{GP}O\Theta^{AMG}$; ⟨haec CAT | ⟨et disperdam CAOT | ⟨et dux CAOT | ⟨et dabo CAOT | 14. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et dabo CAOT | ⟨et faciam S | 15. ⟨et (*1°*) CA OT | ⟨et interficiam CAOTS | 16. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨quasi CA | ⟨et alexandria COTS | ⟨et in memphis CAOT | 17. ⟨iuvenes CAOT | ⟨et ipsae CAOT | 18. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨cum CAOT | ⟨et defecerit CAT.

bia potentiae eius
ipsam nubes operiet filiae autem eius in captivitate ducentur
19 et faciam iudicia in Aegypto et scient quia ego Dominus
20 et factum est in undecimo anno in primo in septima mensis factum est verbum Domini ad me dicens
21 fili hominis brachium Pharao regis Aegypti confregi
et ecce non est obvolutum ut restitueretur ei sanitas ut ligaretur pannis et farciretur linteolis
et recepto robore possit tenere gladium
22 propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad Pharao regem Aegypti
et comminuam brachium eius forte sed confractum
et deiciam gladium de manu eius
23 et dispergam Aegyptum in gentibus et ventilabo eos in terris

---

Deest R; *adest* m (*usque ad v.* 21, sanitas).

HI et 𝔓𝔊; superbię Ψ^{D}; *om.* Π^{L} | potentiae] *cum HI et* 𝔓𝔊; potentium X | ipsum Δ^{L} | nubis Δ^{M*}; nubs Δ^{L}; *praem.* et Θ^{M*}, *ut vid.* | operiet] *cum HI et* 𝔓𝔊; operient X | filiae] *cum HI et* 𝔓𝔊; filii m | in capti(u)itate = XΔ AO*Θ^{S}YETSUQm, *cf.* 𝔓; in ca(p)tiuitatem *cett. cum HI.*

19. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* E*T* | iudiciam U | ∼ iudicia faciam Ω^{J}arelbst.

20. undecimo] *cum HI et* 𝔓𝔊; decimo Δ^{M*} | ∼ anno undecimo E | in (*2°*) *bis scrips.* m; *om.* $\Delta^{M*}\Theta^{HAG*}$ | primo] *cum HI et* 𝔓; *praem.* mense Δ^{L}; + mense $X\Delta^{M}\Pi^{L}O\Theta^{HAM*G}$ $\Psi^{D}\Omega^{MSJ*}$arel(*sublin.* w)st *cum* 𝔊. ¶ hebr. et anti. « in primo et in VII° mensis » *Hug.* « in primo (+ « in » 2^{a} *m.*) septima » hebr. et anti. non inponunt ibi « mense » *Guill. reprobat* « mense » *Iac.* | in (*3°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* $\Delta^{M}\Phi\Theta^{G*}$S *cum* 𝔊 | septimo g; VII Ω^{M} | factum (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et Ω^{J*}m, *cf. supra.*

21. filii Am | (ph)arao] $\Sigma^{T*}\Lambda^{L*}$S* *cum HI* (*cod. K*); (ph)araonis $X\Sigma^{T2}\Lambda^{L2}\Pi^{L}S^{2}$ Ωagrelbst *cum HI*; pharaoni U. ¶ anti. « brachium pharao regis » *Guill., item Iac.* | confringi U* | ecce + *** Γ^{A} | obuoluta Φ^{E}; oblutum T* | restitueretur] S*, *ut vid., cum HI*; restituatur $\Phi^{ERG}S^{2}$; restituitur Ψ^{D} | eis S* | sanitatem Q* | ut (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; et $AO\Theta^{HAM*G}\Omega^{M}$, *cf. HI in exposit., l. 1466* (neque ligatum) | legaretur U*; + ei Ω^{M} | et (*2°*) *om.* Y* | farciretur] S* *cum HI, cf. HI in exposit., l. 1466* (fartum); farceretur Θ^{H}; fasciretur $\Lambda^{L}\Phi E^{*}S^{2}U\Omega$agrel; fasciaretur Δ^{L} $\Gamma^{A}\Psi^{D}$wst; faceretur X; sarciretur *HI* (*cod. P, ut vid., et edd. vet.*). ¶ ier. « farciretur » *Hug.* alius ant. « farciretur » alius « tasciretur » in originali habetur « sarciretur » *Iac.* | et (*3°*)] U* *cum HI*; ut $O\Theta^{AM*}U^{2}$st *cum* 𝔓𝔊 | recepto] *cum HI*; recto U | po(s)sit = $X\Sigma^{T}\Delta$ $\Pi^{L}O\Theta^{HG*}$ETSUMagrels *cum HI* (*cod. P*^{*3}), *ad consecutionem exprimendam in praesenti*; posset *cett. cum HI.*

22. ad (ph)arao] $\Sigma^{T*}\Lambda^{L*}$ *cum HI*; ad te (ph)arao $S\Psi^{D}$; ad (ph)araonem $CX\Sigma^{T2}$ $\Lambda^{L2}\Pi^{L}\Theta^{AM}$Ωarelbst; ad pharaoni U. ¶ « pharao » *Guill.* | ∼ eius bracchium Ω^{SJ}a | fortem $\Pi^{L}\Theta^{S}$YQ; etrtem (*sic*) X | sed] *cum HI*; et $\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}$YQ, *cf.* 𝔓𝔊 | ∼ et confr. S^{2}.

23. in (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; de Q | in terris] Θ^{M*}M*; in terras Θ^{M2}E*(*ut vid.*)SU M^{2} *cum HI et* 𝔊; in terram Θ^{H*}; interis T*.

⟨ipsam CAOT | ⟨filiae CO | 19. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) AO | 20. ¶ et XLIIII. X; LXVIIII. $A\Theta^{S}$Q; II. [Ω^{M}]; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Phi^{RG}O\Theta^{AMG}YET\Psi^{D}$m; ⟨et S | ¶ factum (*2°*) *Div. sine num.* Φ^{E}; ⟨factum (*2°*) CAOT | 21. ⟨fili CAOT | ⟨brachium C | ⟨et ecce CAOT | ⟨ut ligaretur OS | ⟨et recepto CAOT | 22. ⟨propterea CAOTS | ⟨ecce CAO | ⟨et comminuam CAOT | ⟨sed C | ⟨et deiciam CAOT | 23. ⟨et (*1°*) CAOT.

24 et confortabo brachia regis Babylonis
daboque gladium meum in manu eius
et confringam brachia Pharaonis
et gement gemitibus interfecti coram facie eius
25 et confortabo brachia regis Babylonis
et brachia Pharaonis concident
et scient quia ego Dominus
cum dedero gladium meum in manu regis Babylonis et extenderit eum super terram Aegypti
26 et dispergam Aegyptum in nationes et ventilabo eos in terris
et scient quia ego Dominus
XXXI 1 et factum est in undecimo anno tertio una mensis factum est verbum Domini ad me dicens
2 fili hominis dic Pharaoni regi Aegypti et populo eius
cui similis factus es in magnitudine tua
3 ecce Assur quasi cedrus in Libano
pulcher ramis et frondibus ne-

Deest R.

24. confortabo — daboque] confortabo U^2; conforque U* | confortabo] *cum HI*; confirmabo Π^L; conportabo Θ^A | brachia (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; bracium Δ^L | babylonis *om.* Ω^S* | meum] *cum HI et* 𝔊; *om.* X | in manu] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔊; in manibus ESU | brachia (*2°*)] Φ^{P2}(*in ras.*)Θ^{G}* *cum HI et* 𝔊; brac(h)ium $X\Delta^{L}O\Theta^{AM*G2}$æ, *cf. vv.* 21 *et* 22; + regis Ψ^{D}, *cf. supra et v.* 25 | gement] *cum HI*; gemens Ψ^{D}; gemen E | gemitibus] Δ^{M*} *cum HI*; gementibus $X\Delta^{M2}$; *praem.* et S* | coram facie] $\Delta^{M*}U^{*}$(-ae) *cum HI*; coram faciem $\Delta^{M2}\Theta^{S}E^{*}U^{2}Q$.

25. conforta Δ^{M*} | brachia (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; brachium S, *cf. vv.* 21 *et* 22 | concident] *cf. HI* (cadent), 176 *et* 𝔊; confringet Δ^{L}, *cf. vv.* 21 *et* 24. ¶ « concident » a cadendo *Guill.* | scient] scietis E*, *cf.* 6, 13; 7, 4, *etc.* | gladium] *cum HI et* 𝔊; brachium S*, *cf. supra* | in manum ael | et (*4°*)] *cum HI et* 𝔊; *om.* S* | extenderit] *cum HI*; extenderet $S^{*}\Omega^{M}$; extendent Ω^{J*}a.

26. dispergam] *cum HI et HI Is*; dispersdam ETSU *cum HI* (*cod. P*) | in terris] *cum* 𝔊$^{L'}$, *cf.* 36, 19; in terras $\Lambda^{L}ESU\Omega^{S}$agrelsc *cum HI*, 176 (regiones) *et* 𝔊, *cf.* 20, 23; 22, 15; 29, 12. ¶ « terris » uariat casualia, require supra 29, 12 et infra 32, 4 et 36, 19 et 48, 17 et Dan. 12, 11 *Guill.*

XXXI. 1. in — est (*2°*) *om.* X, *per homoeotel.* | in] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔊; *om.* $\Delta^{M}\Theta^{S}$ YS* *cum HI* (*cod. P*) *et in exposit., ll. 214 et 217* | undecimo] Θ^{M*} *cum HI*, 176 *et* 𝔊; decimo Θ^{M2} *cum* $\mathfrak{G}^{Q}$ | ∼ anno undecimo agrelsc. ¶ hebr. et anti. « in undecimo anno » *Guill., item Hug.* | tertio — mensis] *in ras.* Q^{1} | tertio] *cum HI et* 𝔊; *praem.* mense $\Delta^{L}AO\Theta^{SAM*}Q^{1}$(*in ras.*); + mense $\Delta^{M}\Pi^{L}\Phi^{E}$ $\Theta^{H*G}\Omega$arel(*sublin.* w)sc *cum RUF Gn*, 176 *et* 𝔊; + in g. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « mense » *Iac., item Hug. et Guill.*

2. filii A | regis $X\Phi^{P*}\Theta^{A}$; rege E.

3. ecce] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; et ecce Γ^{A} | in libano] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; in libanum Θ^{S*}(*ut vid.*)^{H} | pulcher ramis] Φ^{E*P2} (ul *in ras.*) *cum HI, RUF Gn et* 𝔊; pulcher**mis Ω^{J*}; pulcher in ramis Ω^{J2}; pulcerrimus Δ^{LM*}(*ut vid.*); pulcherrimis Φ^{E2} | et (*1°*)] *cum HI, RUF Gn et* 𝔊; *om.* Σ^{T} | frondibus] *cum HI*; frondis $C\Sigma^{T}\Theta^{G}$ | nemorosus

---

24. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨daboque CAOT | ⟨et confringam CAOT | ⟨et gement CAOT | 25. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et brachia CAOT | ⟨et scient CAOT | ⟨cum dedero CAOTS | ⟨et extenderit CAT | 26. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et ventilabo AOT | ⟨et scient CAT.

XXXI. 1. ¶ et XXXI. Ω^{SJ}; XXXVIIII. Φ^{E}; XLV. X; LXX. $A\Theta^{S}Q$(*sub ras., ut vid.*); III. Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{G}O\Theta^{AMG}$YET; ⟨et S | ⟨factum (*2°*) CAT | 2. ⟨fili CAOTS | ⟨dic CO | ⟨cui CAOTS | 3. ⟨ecce CAOTS | ⟨pulcher CAOT.

morosus excelsusque altitudine
et inter condensas frondes elevatum est cacumen eius
4 aquae nutrierunt illum abyssus exaltavit eum
flumina eius manabant in circuitu radicum eius
et rivos suos emisit ad universa ligna regionis
5 propterea elevata est altitudo eius super omnia ligna regionis
et multiplicata sunt arbusta eius
et elevati sunt rami eius prae aquis multis
6 cumque extendisset umbram suam in ramis eius fecerunt nidos omnia volatilia caeli
et sub frondibus eius genuerunt omnes bestiae saltuum
et sub umbraculo illius habitabat coetus gentium plurimarum
7 eratque pulcherrimus in magnitudine sua
et in dilatatione arbustorum suorum
erat enim radix illius iuxta aquas multas
8 caedri non fuerunt altiores illo in paradiso Dei

Deest R.

excelsusque] *cum HI et* 𝔊𝔖; nemorosusque U^2 (*pr.* s *ex* r) | nemorosus] X^2 (u *in ras.*) | *scrips.* altitudinem U | condensa Θ^G | eius] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔖; est S*.

4. aqua enutrierunt Δ^{M*}; adque nutrierunt Δ^{L*} | abyssus] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔖; *praem.* et XU *cum APR* | exaltabit $X\Sigma^T\Delta\Lambda^LS$; exultauit Π^L | eum] *cum HI*, 176 *et RUF Gn*; illum $\Sigma^T\Omega^S$ **arelust** *cum HI Za, VICn Apc et APR, cf. supra* | eius (*1°*) *om.* Φ^P | manabant] *cum HI*; manabunt $X\Sigma^T\Delta^L\Phi^{P*}SQ^*$; manabantur U; manebant Φ^{E*} | in circuitum U | suos] *cum HI et* 𝔊𝔖; *om.* Δ^{M*}. ¶ anti. « suos » *Iac.* | emisit] *cum HI et* 176; misit Ω^M; emit Q | uniuersa *om.* Θ^{H2}.

5. propterea — regionis *om.* A*U, *per homoeotel.* | eleuata] *cum HI*; eleuatum Φ^{G*}(*ut vid.*)T*; exaltata $\Delta\Pi^L\Theta^G$ *cum* 176, *cf. v.* 4 (exaltauit). ¶ ał eleuata Θ^{G2} | omnia] *cum HI et* 176; uniuersa $\Delta\Theta^G$, *ex v.* 4 | et (*1°*) — 6. fe(cerunt)] *in ras. brev. spat.* Θ^{M2} | sunt (*1°*)] est S† | eleuati sunt] eleuata est Q†, *ut vid.* | prae — 6. eius (*1°*) *om.* U, *per homoeotel.*

6. eius (*1°*)] *cum HI*; suis Ω^J | omnia] *cum HI, cf.* 176 (omnes uolucres); uniuersa $\Delta^M\Theta^{HG}$, *cf. v.* 4 | sub frondes $\Delta^M\Psi^D$ | eius (*2°*)] et S | saltuum] *cum HI*; saltum $\Delta^{LM*}\Lambda^{L*}T$; saltus $X\Theta^{SH*G*}Q\Gamma^A$ *cum* 𝔊𝔖, *cf. IV Rg* 14, 9 *et Is* 56, 9 | sub umbraculum $\Delta^{M*}\Theta^{HG*}Y\Psi^D$ | illius] *cum HI*; eius $X\Delta^M\Theta^HYM\Gamma^A$ *cum* 176, *cf. supra* | habitabat] *cum HI et* 𝔊; (h)abitabant $\Delta^M\Theta^{G*}$ *cum* 176, *cf.* 𝔓; habitat S; habitant Θ^{H*}; habitabit 𝔞 | gentium] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔖; gigantium S, *cf. Prv* 21, 16.

7. eratque] *cum HI*; et erat $AO\Theta^{AM}Y$ | in (*1°*)] *cum HI*; *om.* X | et] *cum HI*; *om.* Λ^L *cum* 176 *et* 𝔊𝔖 | in (*2°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* $\Delta^{M*}\Theta^SQ$ | dilatatione] Θ^{G*} *cum HI et* 𝔓; dilatione $C\Delta^{LM*}\Pi^LO\Theta^{AM*G2}\Gamma^A$𝔞 | arbustorum suorum] Θ^{G*} *cum HI*; arbustarum suarum $\Delta^{M*}\Theta^{H*AM*G2}$ | erat ¶ hebr. et anti. « erat » *Iac.*, *cf. HI* (erant enim radices) | illius] *cum HI*; eius Ω^J *cum HI in exposit., l. 296, et* 176 | iuxta ¶ hebr. anti. et ier. « iuxta » *Iac.*

8. illo] *cum HI*; illi X; *om.* Σ^T | dei (*1°*)]

⟨excelsusque CO | ⟨et inter CAOTS | 4. ⟨aquae CAOTS | ⟨flumina CAOT | ⟨et rivos CAOT | 5. ⟨propterea CA^2OTS | ⟨et multiplicata CAOT | ⟨et elevati CAOT | 6. ⟨cumque CAOTS | ⟨in ramis CO | ⟨et sub (*1°*) CAOT | ⟨et sub (*2°*) CAOT | 7. ⟨eratque CAOT | ⟨et in CA OT | ⟨erat CAOTS | 8. ⟨caedri CAOT.

abietes non adaequaverunt summitatem eius
et platani non fuerunt aequae frondibus illius
omne lignum paradisi Dei non est adsimilatum illi et pulchritudini eius
9 quoniam speciosum feci eum et multis condensisque frondibus
et aemulata sunt eum omnia ligna voluptatis quae erant in paradiso Dei
10 propterea haec dicit Dominus Deus
pro eo quod sublimatus est in altitudine
et dedit summitatem suam virentem atque condensam
et elevatum est cor eius in altitudine sua
11 tradidi eum in manu fortissimi gentium faciens faciet ei
iuxta impietatem eius eieci eum
12 et succident illum alieni et cru-

Desunt RΓ^{A} (*a v.* 12 alieni).

Φ^{P2}(ei *in ras.*) | *scrips.* adaquauerunt Θ^{M*}; equa(u)erunt Δ^{M*}S | summitatem — aequae *om.* Ψ^{D} | summitatem] *cum HI*; summitate EUΓ^{A}; summitati Δ^{M*} | platani] plantati Γ^{A} | fuerunt aequae] *cum HI*; adaequauerunt Θ^{H}, *cf. supra* | illius] Φ^{R}†Ω^{J*} *cum HI et GR-M Jb*; eius Φ^{ER1G}OΘ^{AM}Ω^{MJ2} *cum* 176, *cf. v.* 6 (frondibus eius) | omnem U; omnes Q* | dei (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* C | non (*4°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; nostri Θ^{AM*}(*ut vid.*) | est] *cum HI*; erat X | a(d)simulatum Λ^{L}QΩ^{M} | pulc(h)ritudine ES^{2}; pulc(h)ritudinem Θ^{S}S*U.

9. speciosum] M*, *ut vid.*, *cum GR-M Jb*; speciosam E*SUM^{2}Ω^{M} *cum HI*, *cf. v.* 17 (cum ea). ¶ hebr. et anti. « speciosum » uel minus recte « speciosa »(*sic*) *Iac.* | feci] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{L'}$; fecit Γ^{A} | eum (*1°*)] M* *cum GR-M Jb*; eam E*SU*M^{2}Ω^{M} *cum HI.* ¶ « eum » uel minus recte « ea »(*sic*) *Iac.* | et (*1°*)] Δ^{M*} *cum HI*; ex Γ^{A}; in Δ^{M2} *cum GR-M Jb*; *om.* Θ^{S}Q | et (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* Δ^{L} | emulate sunt U | eum (*2°*)] M*; eam SM^{2} Ω^{M} *cum HI*; ea EU *cum HI* (*cod. K*). ¶ hebr. et anti. « eum » ier. « eum » id est assyrium uel minus recte « eam » id est arborem *Iac.* | uolumtatis X; uoluptatibus Θ^{A} | quae] *cum HI*; quod O*, *ut vid.* | dei] *cum* 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* C *cum HI.* ¶ hebr. et anti. « dei » *Iac.*

10. sublimatus] Θ^{A2}(*alt.* u *ex* o)M* *cum HI in exposit., l. 310*; sublimata E*UM^{2} *cum HI*; sublimatum Σ^{T}Φ^{P}*T^{2}(tū *in ras.*); sublimatę S. ¶ ier. hebr. et anti. « sublimatus » uel minus recte « sublimata » *Iac.* | est (*1°*)] *cum HI*; sunt S^{2}; sint S* | in altitudine (*1°*)] *cum* 𝔊; in altitudinem S^{2}Ω^{J} *cum HI*; altitudine U*, *cf.* 176 (statura) *et* 𝔊; altitudinem S* | dedit] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{L'}$; dedi Δ^{L} Θ^{A}Ω | suam] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{L'}$; *om.* Π^{L}, *cf.* 176 | condensam] Δ^{M2}(s *ex* t) | elebatusΔ^{M*}.

11. tradidi] *cum HI*; *praem.* et XΠ^{L} *cum* 𝔊𝔊; *praem.* nunc Ω. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « nunc » *Iac.* | eum (*1°*)] M* *cum HI*(𝔊); eam ESUM^{2}a *cum HI.* ¶ « eum » uel « ea »(*sic*) *Iac.* | in manu] *cum HI et* 𝔊; in manus Λ^{L}Ωarel *cum* 𝔊; in manum Π^{L}; in ma Φ^{P} | fortissimi] *cum HI*, *cf.* 𝔊𝔊; fortissima Θ^{H*} | iuxta] *praem.* et Θ^{G*} | eius] *in ras.* U^{2} *cum HI*; sua Π^{L} | *scrips.* eici T; eiciam U; abieci Ω^{S}; *praem.* et Φ^{P2}Ω^{MS}a *cum* 𝔊$^{OL'}$ | eum (*2°*)] M*; eam E*T*(*ut vid.*)SM^{2}a *cum HI*; illum Ω^{MSJ*}; *om.* U. ¶ « eum » uel minus recte iuxta hebr. « eam » *Iac.*

12. succident] *cum HI et* 𝔊; succidant SM*; succedent T; succendent Σ^{T}Θ^{M*}U; succendant E. ¶ succendent Θ^{M2} | illum] M*; illam ESUM^{2} *cum HI*; eum Σ^{T}AOΘ^{AM}Q Ψ^{D}Ω^{SJ}grelusc, *cf. v.* 11 *et infra* (proicient eum); eam a. ¶ « eum » uel minus recte iuxta hebr. « eam » *Iac.* | et (*2°*)] *cum HI* (2/2); *om.* S *cum* 𝔊𝔊 | crudelissimi] crudelis-

---

⟨abietes CAOTS | ⟨et platani CAOT | ⟨omne CAOT | 9. ⟨quoniam CAOT | ⟨et aemulata CAOT | 10. ¶ propterea LXXIX. Ω^{M}; *Div. sine num.* Φ; ⟨propterea CAOTS | ⟨pro eo CAOT | ⟨et dedit CAOT | ⟨et elevatum CAOT | 11. ¶ tradidi LXXVIII. S; LXXVIIII. M; ⟨tradidi CAOT | ⟨faciens O | ¶ iuxta LXXVIII. Γ^{A}; ⟨iuxta CAO | 12. ⟨et (*1°*) CAOT.

delissimi nationum
et proicient eum super montes
et in cunctis conuallibus corruent rami eius
et confringentur arbusta eius in universis rupibus terrae
et recedent de umbraculo eius omnes populi terrae et relinquent eum
13 in ruina eius habitauerunt omnia volatilia caeli
et in ramis eius fuerunt universae bestiae regionis
14 quam ob rem non elevabuntur in altitudine sua omnia ligna aquarum
neque ponent sublimitatem suam inter nemorosa atque frondosa
nec stabunt in sublimitate eorum omnia quae inrigantur aquis
quia omnes traditi sunt in mortem ad terram ultimam
in medio filiorum hominum ad eos qui descendunt in lacum
15 haec dicit Dominus Deus in die quando descendit ad inferos indixi luctum
operui eum abysso et prohibui flumina eius et coercui aquas multas
contristatus est super eum Libanus et omnia ligna agri concussa sunt
16 a sonitu ruinae eius commovi

Desunt RΓ^{A}.

sime U* | proicient eum] *in ras. brev. spat.* E^{2} | eum (*1°*)] M*; eam SUM^{2}Ω^{M} *cum HI*; illum Σ^{T}, *cf. supra* | et (*4°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E}*S *cum* 𝔊 | conuallibus] *cum HI*; uallibus Ω^{M}; *om.* E†. ¶ « uallibus » *Iac.* | confringetur SU*(*ut vid.*) | arbuste XΔ^{L} | terrae (*1°*)] Θ^{M2}(*alt.* e *in ras.*) | recedent] *cum HI*; recident U; p̄cedunt S | eum (*2°*)] M*; eam ESUM^{2}Ω^{M} *cum HI*.

13. in ruina* Θ^{M}* | et] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* U | in (*2°*)] *cum HI*; *om.* S* | uniuersae] *cum HI*; omnes Σ^{T}ETU, *cf. supra* (omnia).

14. quam] *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* et EU | non *om.* Ω^{S}* | neque] *cum HI*; nec Ω^{SJ} agrelust; sed neque Ω^{M} | ponent] *cum HI et* 𝔊𝔊; ponet Δ^{M}*AΦ^{ER}*^{G}OΘ^{H}*^{M}*^{G}*YM*, *forsitan cum archetypo* | nemorosam adque frondosam CΣ^{T} | nemorosa] *cum HI*; nemora S | eorum] sua arelust *cum HI* | in (*3°*)] *cum HI* (²/₂); ad Φ. ¶ anti. iuxta hebr. « ad » *Guill. et Iac.* | ad (*1°*)] *in ras.* E^{2} *cum HI et* 𝔊𝔊; de Θ^{A}; *om.* Φ^{P}* | ultimam] *cum HI* (²/₂) *et* 𝔊𝔊; multam X^{2}, *in ras.* | filiorum] *cum HI et* 𝔊𝔊; fluuiorum C, *cf. supra* (aquis) *et v.* 15 (flumina) | in lacu C.

15. quando] quo Θ^{S}† | descendi U^{2} (*pr.* e *ex* i) | inferos] *cum HI*; feros A* | indixi] *cum HI*; induxi XΣ^{T}Δ^{M}*Π^{L}AΦ^{RG}E*S^{2}UQ Ω^{MSJ}*grlust; induxit T; inluxi S*. ¶ hebr. et anti. « indixi » *Hug.* anti. « induxi » iuxta hebr. quod habet « feci » alii « indixi » *Guill., item Iac.* | luctu Δ^{M}* | operui] *cum HI et* 𝔊; *praem.* et EU *cum* 𝔊 | eum (*1°*)] *cum HI*; eam ESU | abissum Δ^{M}* | coercui] Φ^{E}* *cum HI*; cercui Φ^{E2}; circui Θ^{H}*, *cf.* 𝔊^{Bmg}·; quoaceruaui U | contristatus] Φ^{P}* *cum HI in exposit., l. 171 et l. 347*; contristus Φ^{P2}; contritus CΣ^{T} Ω^{M} *cum HI*; *praem.* et Θ^{S}UQ *cum* 𝔊𝔊. ¶ ier. et anti. « contristatus », LXX et anti. « contenebratus », hebr. « denigratus » uel « contristatus » *Iac.* | eum (*2°*)] *cum HI*; eam ESU.

16. a] *cum HI et* 𝔊𝔊; et a Δ^{L} *cum* 𝔊$^{A'2}$ | commoui] *cum HI et* 𝔊; co(m)mouit ΦΩ^{MS}a; commo T*. ¶ ier. hebr. et anti. « commoui »

⟨et proicient CAOT | ⟨et in CAOT | ⟨et confringentur CAOT | ⟨et recedent CAOT | ⟨et relinquent S | 13. ⟨in (*1°*) CAOT | ⟨et in ramis CAOT | 14. ⟨quam CAOTS | ⟨neque CAO | ⟨nec stabunt CAOT | ⟨quia CAOT | ⟨in medio CAOT | 15. ¶ haec XXXVI. U; II. Ω^{M}; *Div. sine num.* Φ^{ERG}YE; ⟨haec CAOTS | ⟨in die C | ⟨operui CAOT | ⟨contristatus CAOT | 16. ⟨a sonitu CAOT | ⟨commovi S.

gentes
cum deducerem eum ad infernum cum his qui descendebant in lacum
et consolata sunt in terra infima omnia ligna voluptatis
egregia atque praeclara in Libano universa quae inrigabantur aquis
17 nam et ipsi cum ea descendent ad infernum ad interfectos gladio
et brachium uniuscuiusque sedebit sub umbraculo eius in medio nationum
18 cui adsimilatus es o inclite atque sublimis inter ligna voluptatis
ecce deductus es cum lignis voluptatis ad terram ultimam
in medio incircumcisorum dormies cum his qui interfecti sunt gladio
ipse est Pharao et omnis multitudo eius dicit Dominus Deus
XXXII. 1 et factum est duodecimo anno in mense duodecimo in

Desunt RΓ^{A}.

Iac. | deducerem] E^{2} (rē *in ras.*) *cum HI*; ducerem Δ^{M*}S | eum] *cum HI*; eam ETSU *cum HI*(𝔊) | ad] *cum HI* ($^{3}/_{2}$); in Ω^{J} | *scrips.* fernum A* | hiis Ω^{SJ}𝔞 | descendebant] *cum HI*; descendunt Δ^{L}AT*(*ut vid.*) *cum HI*(𝔊), *cf. v.* 14; 26, 20; 32, 18, *etc.* | lacum] *cum HI et* 𝔓𝔊; illum Π^{L} | consolata] Θ^{G*} *cum HI et* 𝔓𝔊; co(n)locata $O\Theta^{AM*G2}$, *cf.* 26, 20 *et* 29, 14 | infima] *cum HI et* $𝔓𝔊^{codd.}$; infirma $X\Sigma^{T}$ $\Delta^{LM*}A\Phi^{ER*G}O\Theta^{HAMG}EU^{2}\Psi^{D}$ *cum HI* (*cod. P*, ut vid.*); inferna U* | omnia] om* Φ^{P*} | ligna] Ω^{J2}(li *corr.*) | uolupt.] uolumtatis X | egregia] Φ^{P2} (a *in ras.*) *cum HI*; egregię X | praeclara] *cum HI*; proclara Φ^{E}; perclara E† | inrigabantur] *cum HI*; inrigabuntur Δ^{L}U; i(n)rigantur $\Delta^{M}\Theta^{G*}$𝔤𝔯 *cum HI* (*cod. P*); inrigebantur Θ^{A}.

17. ipsi] M* *cum HI*; ipsę M^{2}, *cf. HI in exposit., l. 182-183* (nam et ipsae arbores) | ea] $\Delta^{M*}\Lambda^{L*}\Theta^{M*}$ *cum HI*; eo $\Delta^{M2}\Lambda^{L2}\Phi$ Θ^{SHM2}YM*QΩ^{SJ}𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔠. ¶ hebr. « eo » uel minus recte « ea », ier. « ea siue eo », anti. « ea » *Iac.* | descendent] Θ^{G*} *cum HI*; d(e)scendunt X$\Delta^{M*}\Theta^{HG2}$T𝔞 *cum HI* (*codd. P2K**); descenderunt Σ^{T} *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊 | ad (*1°*)] *cum HI* ($^{3}/_{2}$); in $\Delta^{M*}\Theta^{SG}$Q𝔢 | brachio S* | unuscuiusque Φ^{E*}; unusquisque Θ^{A}; uniusque U | sub umbraculum S*; super umbraculo Φ^{E}; in umbraculo Ω^{J} *cum* 𝔓. ¶ anti. « sub » *Guill.* hebr. « in », ier. et anti. minus recte « sub » *Iac.* | eius] est S* | nationum] *cum HI et* 𝔓; + eius Ω^{MSJ}*𝔞𝔢. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « eius » *Iac.*

18. adsimilatus es] *cum HI et* 𝔓𝔊; a(s)simulatus es $\Lambda^{L}\Omega^{M}$; adsimilatum es (*ex* est) Q^{2} | o] *cum HI*; tu X | inclite atque] inclyt**que T*; inclyteque T^{2} | inter] *cum HI*; intra Ω^{M} | ligna] lignum S* | ecce — uoluptatis (*2°*) *om.* Λ^{L*}E*, *per homoeotel.* | deductus] *cum HI*; ductus Δ^{M*}O | lignis] Φ^{G*}, *ut vid., cum HI*; ligna $\Phi^{G2}E^{2}$ *cum HI* (*cod. K*) | uoluptatis (*2°*)] uoluptatibus Π^{L}; *om.* E^{2} | ad *om.* U* | in medium Y | incircumcis.] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} *cum HI et* 𝔓𝔊; circumcisorum $\Pi^{L}\Theta^{SM*}$E*(*ut vid.*)S* | dormias S* | his] *cum HI*; **his E; eis $\Phi M\Omega^{M}$𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠 | ~ sunt interf. Ω^{S} | ipsi S*; sic 𝔞 *cum HI.* ¶ hebr. et anti. « ipse est » *Iac.* | dicit] *cum HI*; ait Π^{L} | deus] *cum HI et* $𝔓𝔊^{codd.}$; *om.* Π^{L} *cum* 𝔊.

XXXII. 1. duodecimo (*1°*)] *cum HI*; *praem.* in $\Pi^{L}\Phi^{E2P*}$SQ$^{2}\Omega^{SJ*}$ *cum* 𝔊, *cf.* 𝔓 | anno — duodecimo (*2°*) *om.* M*, *per homoeotel.* | in (*1°*)] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔓; *om.* Δ^{L} | ~ duodecimo mense Ω^{M} | in (*2°*)] *cum HI,*

〈cum deducerem CAOT | 〈et consolata CAOT | 〈egregia CAOTS | 17. 〈nam CAOTS | 〈et brachium CAOT | 18. 〈cui CAOT | 〈ecce COTS | 〈in medio CAO | 〈ipse CAOT.

XXXII. 1. ¶ et XXXII Ω^{SJ}; XLVI. X; LXXVIIII. S; LXXX. MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Phi O\Theta^{AMG}YET\Psi^{D}$; 〈et A.

una mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
2 fili hominis adsume lamentum super Pharao regem Aegypti et dices ad eum
leoni gentium adsimilatus es et draconi qui est in mari
et ventilabas cornu in fluminibus tuis et conturbabas aquas pedibus tuis
et conculcabas flumina eorum
3 propterea haec dicit Dominus Deus
expandam super te rete meum in multitudine populorum multorum
et extrahent te in sagena mea
4 et proiciam te in terram super faciem agri abiciam te
et habitare faciam super te omnia volatilia caeli
et saturabo de te bestias universae terrae
5 et dabo carnes tuas super montes et implebo colles tuos sanie tua
6 et inrigabo terram pedore sanguinis tui super montes et

Desunt RΓ^{A}.

cf. 𝔊; *om.* Θ^{S}QΨ^{D} *cum* 𝔊 | factum] *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* et Φ^{E*RG} | est uerbum *om.* Ω^{S}.

2. filii A | super (ph)arao] Σ^{T*}Λ^{L*}Θ^{A*} E*S* *cum HI* (*cod. K*); super (ph)araonem XΣ^{T2}Δ^{LM*}Λ^{L2}Φ^{RGP}Θ^{H*A2G}E^{2}TS^{2}MΩ*ar* ɛlʋsc *cum HI et PS-IS Jud*; super pharaone U | dicis S* | a(s)simulatus Λ^{L}S*Ω^{M*} | in mare Δ^{L*}U* | et (*3°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* E*SU | cornum Y*; coyanu C; *om.* S | et (*4°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* U* | conturbabas] turbabas Δ^{L}; conturbas Π^{L}M* | ped. tuis *om.* O* | eorum] *cum HI*; earum Φ^{RG}E*TUΩ^{S}*ɑɛlʋsc cum HI* (*codd. KR*). ¶ ier. « eorum uel tua » hebr. anti. « eorum » *Iac.*

3. deus] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Θ^{A} *cum TY reg et* 𝔊; + propter uniuersas iniquitates quas operatus es T, *cf. Prolegom., p.* XLIII | rete] U* *cum HI*; retem Δ^{L}Λ^{L*}Π^{L*}Θ^{S}Y*S* U^{2}Q | meum] meo U* | multorum] *cum HI, TY et* 𝔊𝔊; *om.* CΣ^{T}Δ^{L} | extra(h)ent] Σ^{T*} *cum* 𝔊; extraant X; extrahem Θ^{G2}(em *in ras.*) *cum HI* (*codd. P*KR**); extra(h)am Σ^{T2} Δ^{M}Φ^{E2}Θ^{SH*}SMQΨ^{D}Ω*agrelsc cum HI, TY, RUF sy et* 𝔊, *cf. HI in exposit., ll. 447-448 et 524*; extra*** Φ^{E*}; extrah** Θ^{A*}. ¶ anti. iuxta hebr. « extrahent » *Guill.* anti. et hebr. « extrahant » (*sic*); in originali ier. habetur « extraham » *Iac.* | sagena mea] *cum HI*; sagina mea Σ^{T*}SU*; sanguine meo Q*; sageine mea Q^{2}.

4. in terram] *cum HI*; in terra CXΣ^{T} Δ^{M}Φ^{EGP}Ψ^{D}Ω^{MSJ*} | ∼ super terram in Δ^{L}, *cf. TY et* 𝔊 | faciem] faciam Φ^{P} | abiciam] *cum HI*; proiciam Σ^{T}Ω^{M}, *cf. supra* | et habitare] Θ^{S2} *in spat. vac. rel.* | et (*2°*)] *cum HI, TY et* 𝔊𝔊; *om.* S | super (*2°*)] *cum HI, TY et* 𝔊𝔊; subter ES | ∼ te super Δ^{M*}Θ^{HG*} | sat. de te] saturate de Δ^{M*} | de] *cum HI*; *om.* UΨ^{D} | uniuersa terra X.

5. colles] *cum HI, TY et* 175; montes Δ^{M*}, *cf. supra* | tuos] tuas QΨ^{D*}. ¶ minus recte « tuos »; anti. et mod. « tue »; set non est in originali (*cf. HI, qui* tuos *om.*), nec in hebr. *Iac.* | sanie] E*U*(-ae) *cum HI et Symm.*; sania E^{2}; insania U^{2} | tua] tuo Δ^{L}; tuae Φ^{G*}.

6. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E} | pedore = Δ^{M*}AOΘ^{A*}(*ut vid.*)^{M}M^{2}𝔪; paedore CΛ^{L} *cum HI*(*codd. R* $^{1}/_{2}$, *V* $^{1}/_{1}$); phedore M*; fedore T; foedore E; podore S*(*ut vid.*)U*; pudore U^{2} *cum HI* (*cod. K*, $^{1}/_{2}$); putore X; fetore Σ^{T}Δ^{LM2}Π^{L}Φ^{E2RG}Θ^{HA2G}S^{2}Ω*a*; foetore Φ^{P}Θ^{S}Y*QΨ^{D}grelʋsc *cum HI* ($^{2}/_{3}$, *cod. R* $^{1}/_{2}$); f*etore Φ^{E*}; factore Y^{2}. ¶ uel pedore Σ^{T}Θ^{G}; aɬ fetore Λ^{L}Θ^{M} | super] *cum HI et* 𝔊; insuper

---

⟨factum (*2°*) CAOTS | 2. ⟨fili CAOTS | ⟨adsume C | ⟨leoni CAOT | ⟨et draconi S | ⟨et ventilabas CAO | ⟨et conculcabas CAOT | 3. ⟨propterea CAOTS | ⟨expandam CAO | ⟨et extrahent CAOTS | 4. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et habitare CAOTS | ⟨et saturabo CAOT | 5. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et implebo CAO | 6. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et valles CA.

valles implebuntur ex te
7 et operiam cum extinctus fueris caelos
et nigrescere faciam stellas eius
solem nube tegam et luna non dabit lumen suum
8 omnia luminaria caeli maerere faciam super te
et dabo tenebras super terram tuam dicit Dominus Deus
9 et irritabo cor populorum multorum
cum induxero contritionem tuam in gentibus super terras quas nescis
10 et stupescere faciam super te populos multos
et reges eorum horrore nimio formidabunt super te
cum volare coeperit gladius meus super facies eorum
et obstupescent repente singuli

Desunt RΓ^{A}.

Ω^{SJ}*; *om.* $\Delta^{L}O^{2}$. ¶ hebr. et anti. « tui super montes » *Hug.* hebr. anti. et ier. « super montes » et est ibi punctus *Iac.*

7. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* U* | ext. fueris] *cum HI, cf. TY reg et* 175 (extingueris); extinctus fuero Θ^{S}*(*ut vid.*)U; extentus fueris U | caelos] *cum* 𝔓, *cf. HI in exposit., l.* 457 (caeli) *et l.* 577 (caelum, siue caeli); caelum 𝔰𝔱𝔪(1969) *cum HI, TY,* 175 *et* 𝔊; (cael)os *sublin.* 𝔴 | stillas E*U* | sole nubem Π^{L}; solem nubem E*S*.

8. omnia] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et Ω^{S} | maerere] *cum HI*; maer*re Θ^{M}*; męrore M; maereri Φ^{ER*GP}; amouere U | tenebras] Θ^{A*} *cum HI et TY*; tenebra Θ^{A2}; *praem.* in Ψ^{D}* | terram] *in ras.* E^{2} | dicit dom. deus] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$, *cf. TY et* 175 (dicit dominus) *cum* 𝔊; *om.* Φ^{P}; + cum ceciderint uulnerati tui in medio terrae ait dominus deus $\Phi\Theta^{A2}\Psi^{D}\Omega^{MSJ2}$𝔢𝔰𝔱 ⟦tui *om.* $\Phi^{P}\Omega^{MS}$; in medio terrae] in terram Ω^{S}; ait dom. deus] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2}⟧, *cf.* T *in apparatu v.* 10 *et Prolegom., p.* XLIII. ¶ « cum — deus » *reprobat Hug.* male hunc uersum resecant (-cauit *cod.*), cum et anti. et noui habeant et libri et glosati, quia hebr. eorum non habet; set et parum post [*v.* 10] anti. habent et noui « propter — operatus es » *Guill., item Iac.* (*2ª m.*), *qui praem.* in correctionibus fratris Theobaldi (*cf.* C. SPICQ, *Esquisse d'une histoire de l'exégèse latine au Moyen Age, Paris 1944, pp. 171, 190*) habetur sic... plures anti. non habent, neque ier. neque hebr.

9. irritabo] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf. TY et* 175 (exasperabo); i(r)rigabo EUΩ^{MS}𝔞, *cf. v.* 6 | multorum] *cum HI, TY,* 175 *et* 𝔓𝔊; tuorum X; *om.* Σ^{T} | tuam] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{H*} | terras quas] *cum* 𝔓; terram quam $\Delta^{M*}\Theta^{H*}$(*ut vid.*)^{G*}(*ut vid.*)Ω^{M} *cum HI* (²/₂), *TY et* 𝔊, *cf. HI* (*cod. K,* terras quam).

10. stupescere] *cum HI et* 𝔓; stupere CY*; erumpere Ψ^{D}. ¶ ier. et anti. « stupescere » *Iac.* | faciam] Θ^{A2} (faci *in ras.*) | populos + ***** Δ^{M} | ~ multos pop. super te Θ^{G} | formidabant Φ^{E} | ~ form. nimio Ω^{M*} | te (*2°*) + propter uniuersas iniquitates quas operatus es $\Phi\Psi^{D}\Omega$𝔢𝔰 ⟦iniq. + tuas Ω^{SJ}; ~ iniq. tuas uniu. Ω^{S}⟧, *cf.* T *in apparatu v.* 3 *et Prolegom., p.* XLIII; + cum ceciderint uulnerati tui in medio terrae ait dominus deus T, *cf. apparatum v.* 8. ¶ « propter — tuas » *reprobat Hug.* « propter — tuas » ier. et anti. non habent. al. anti. habent hanc litteram supra [*v.* 8] ubi nos habemus « cum ceciderint » et cetera et illam litteram habent hic *Iac.* | cum] *cum HI, TY,* 175 *et* 𝔓𝔊; *praem.* et $O\Theta^{AM*G2}$ | et (*3°*)] *in ras.* O^{2} | obstupescent] *cum HI*; stup(e)scent $\Delta^{M}\Theta^{G*}$ U, *cf. supra* | repentes Θ^{H*}; repenti T; repentini Δ^{L} | singuli] *cum HI, cf.* 𝔓; *om.* S^{2},

---

7. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et nigrescere CAOT | ⟨solem CAOT | 8. ⟨omnia CAOTS | ⟨et CAOT | 9. ⟨et CAOTS | ⟨cum CAO | 10. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et reges CAOT ⟨cum CAOT | ⟨et obstupescent CAOT.

pro anima sua in die ruinae
† tuae †
11 quia haec dicit Dominus Deus
gladius regis Babylonis veniet tibi
12 in gladiis fortium deiciam multitudinem tuam
inexpugnabiles gentes omnes heae
et vastabunt superbiam Aegypti
et dissipabitur multitudo eius
13 et perdam omnia iumenta eius
quae erant super aquas plurimas
et non conturbabit eas pes hominis ultra
neque ungula iumentorum turbabit eas
14 tunc purissimas reddam aquas eorum
et flumina eorum quasi oleum adducam ait Dominus Deus
15 cum dedero terram Aegypti desolatam
deseretur autem terra a plenitudine sua
quando percussero omnes habitatores eius
et scient quia ego Dominus
16 planctus est et plangent eum
filiae gentium plangent eum
super Aegypto et super multitu-

Desunt RE(*a v.* 14, tunc)Γ^{A}; *adest* m (*a v.* 11, regis).

ut vid. | pro animam suam Δ^{L} | in — tuae *om.* U* | tuae *restituimus cum* rt, *HI*(𝔊), *TY reg et* 𝔓𝔊, *cf. HI in exposit., l. 462* (in ruina tua) *et l. 619* (obstupescentes super ruina pharaonis); sua Ω^{M*}; suae *cett. et* agel(*sublin.* w)sm *cum HI, cf. Prolegom., p.* LXXVIII.

11. quia] *cum HI*; quoniam Ω^{J*} *cum TY.*

12. in gladiis] *cum HI, TY et* 𝔊; in gladi*s E*; in gladius Φ^{R*}; in gladium U; gladiis Θ^{H*} | deiciam] *cum HI, TY et* 𝔓𝔊; *om.* m | multitudinem] *cum HI et* 𝔓; fortitudinem ETU *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊, *cf. TY* (uirtutem) | inexpugn.] *cum HI*; et expugnabiles m | gentes omnes heae] S^{2} (omnes heae *in ras.*); gentes omnesque U^{2}; gentis omnisque U*; gentes E* | heae = $C\Lambda^{L}AO*\Theta^{H}TS^{2}$m; hęę $\Sigma^{T}\Delta^{L}$; haee m; hae $\Phi O^{2}\Theta^{SAMG}YMQ$ Ψ^{D}grelusc; he Ω^{SJ}a; hee $\Delta^{M}E^{2}\Omega^{M}$; hęc Π^{L}; hec X | ∼ omnes gentes hae Ω^{SJ}arelusc; ∼ gentes hae omnes Y | et (*1°*) *om.* U^{2} | uastabant Q; uisitabunt S | dissipabitur] *cum HI et* 𝔓𝔊; dissipabo Δ^{L}; dissipabunt Ψ^{D}.

13. perdam] *cum HI et TY*; disperdam Π^{L} | eius *om.* E* | erat Φ^{P} | plurimas] *cum HI*; p***as U*; multas Θ^{S}Q, *cf. HI*(𝔊, ab aquis multis) *et TY* (ab aqua multa) | conturbabit] *cum HI*; conturbauit m *cum* 𝔓𝔊; conturbabitur Θ^{H*}; turbabit $\Lambda^{L}\Theta^{G*}$ *cum TY* | eas (*1°*)] m^{2} (s *in ras.*) *cum HI*; eos Ω^{M}; ea Δ^{M} | ungulas m† | turbabit] turbauit Θ^{H*}U; proturbauit m | eas (*2°*)] *cum HI*; eos Ω^{M}.

14. tunc] *cum HI, TY et* 𝔓𝔊; et tunc Ω^{M} | purissimas] *in ras.* Θ^{M2} | eorum (*2°*)] earum a | adduc. — deus] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2}.

15. deseritur U; desertur Π^{L}; desereretur T* | terra] terra* Φ^{R} | a plenit.] *cum HI*; plenitudine Ψ^{aD}; amplitudine Δ^{L}.

16. filiae — eum (*2°*) *om.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$Sm, *per homoeotel.* | filiae] *cum HI et* 𝔓𝔊; filii Θ^{H*} | plangent eum (*2°*) *om.* ae | ∼ plangent eum filiae gentium g | super (a)egypto] $\Phi^{R*}S*$; super (a)eg(y)ptum $\Delta^{M}\Pi^{L}\Phi^{E\dagger R2}\Theta YS^{2}UMQ$ Ω^{M}agrelusc *cum HI.* ¶ anti. «super egypto et super multitudine (2^{a} *m.* -em, *ut vid.*)» *Guill.* anti. «super egypto et super multitudinem» *Iac.* | super multitudine = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}AO$m *cum HI* (*codd. K* ½ *et R*) *et in exposit., l. 430*; super omni multitudine (*ex* -nē) Ω^{J2} *cum* 𝔓, *cf. HI* (𝔊, omni fortitudine) *et* 𝔊; super multitudines Δ^{LM2}; super multitudinem Δ^{M*} *et*

---

11. ⟨quia CAOS | ⟨gladius CAOT | 12. ⟨in CAOTS | ⟨inexpugnabiles CAOT | ⟨et vastabunt CAOT | ⟨et dissipabitur T | 13. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et non CAOT | ⟨neque CAOT | 14. ⟨tunc CAOTS | ⟨et CAOT | 15. ⟨cum CAOT | ⟨deseretur CAOT | ⟨quando CAOT | ⟨et CAOT | 16. ⟨planctus CAOT | ⟨filiae CA | ⟨super (*1°*) CAT.

dine eius plangent eum ait Dominus Deus
17 et factum est in duodecimo anno in quintadecima mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
18 fili hominis cane lugubre super multitudinem Aegypti et detrahe eam
ipsam et filias gentium robustarum ad terram ultimam cum his qui descendunt in lacum
19 quo pulchrior es descende et dormi cum incircumcisis
20 in medio interfectorum gladio cadent
gladius datus est adtraxerunt eam et omnes populos eius
21 loquentur ei potentissimi robustorum de medio inferni
qui cum auxiliatoribus eius descenderunt et dormierunt incircumcisi interfecti gladio
22 ibi Assur et omnis multitudo eius
in circuitu illius sepulchra eius
omnes interfecti et qui ceciderunt gladio

Desunt REΓ^{A}; *adest* m (*lacunose, a v.* 22, multitudo, *fol. reciso*).

cett. cum HI (3/2). ¶ hebr. et ier. « omni » *Iac.* | plangent eum ait dom. deus *om.* O | plangent (*3°*)] plangunt m.

17. factus est (*1°*) U* | in (*1°*)] *cum HI*; *om.* Δ^{L} | anno] *cum HI*; *om.* A | in (*2°*)] *cum HI*; *om.* T | quintadecima] *cum HI*; quinta decimi M*; quinto decima Λ^{L}; quintodecimo SU; quartadecima T; + die Θ^{S}Q.

18. filii A | cane* m; + carmen Ω^{SJ} agres, *cf.* 27, 32. ¶ non est ibi « carmen » *Guill., item Hug.* hebr. ier. et anti. non habent « carmen » *Iac.* | super multitudinem] *cum HI*; super multitudine C$\Sigma^{T}\Lambda^{L}$YSm *cum HI* (*codd. KRV*) *et in exposit., l. 781*; super altitudinem Δ^{M}* | et (*1°*) *om.* Q | detrah** Θ^{M}* | ipsam] *cum HI*; ipsa U*Ψ^{D}. ¶ anti. « ipsas », alia littera « ipsam »; set inter quod dicetur « eam » et quod dicitur « ipsam » fac punctum quia in hebreo sunt diuersorum generum et pro diuersis supponunt *Guill.* alia littera « ipsas » *Iac.* | filias] *cum HI et* 𝔊𝔊; filiam Δ^{L} | robustorum Θ^{H}* | quum Δ^{L} | hiis Ω^{SJ}a | descendunt] *cum HI*; descendent T; descenderunt Ω^{S}, *cf. vv.* 27 *et* 29. ¶ ier. hebr. et anti. « descendunt » *Iac.* | in lacum] *cum HI*; in lacu CΣ^{T}.

19. quo] *cum HI et GR-M ep, Jb, past*; quo* Θ^{M}*; qua Θ^{H}*; qui T; que U | pulchrior es] pulcrior** S*; pulchrioris m | descende] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; + descende Δ^{L}; + et discendi m* | dorme S*.

20. gladius] gladium S* | adtraxerunt] *cum HI,* 𝔊 *et Aq.*; *praem.* et Ω^{MSJ}*ae | eam] *cum HI,* 𝔊 *et Aq.*; eum $\Phi\Theta^{S}$*MΨ^{D} | et *om.* m | omnes populos] *cum HI,* 𝔊 *et Aq.*; omnes populi Ψ^{D}; omnis (-es $\Phi^{G}\Theta^{H}$) populus CX $\Phi^{G}\Theta^{H}$*TSU; omnem populum Σ^{T}.

21. ei] *cum HI et* 𝔊; et U | robustarum a | de] *cum HI et* 𝔊; in Θ^{S}Q *cum* 𝔊 | qui] *cum HI*; quia Π^{L} | quum Θ^{S} | auxiliaribus U | eius *om.* O | incircumcisi interfecti] M* *cum* 𝔊; incircumcisi interfectique M$^{2}\Omega$agre *cum HI, cf. v.* 25; cum (*om.* S*) incircumcisis interfectis S, *cf. v.* 29. ¶ hebr. et anti. « incircumcisi interfecti » *Iac., item Guill.*

22. ibi] *cum HI et* 𝔊𝔊; ibit Ω^{S}. ¶ « ibi assur » *Guill.* | eius (*2°*)] *cum* 𝔊; eorum Ω^{S} age *cum HI*; *om.* m*, *ut vid.* ¶ in originali « eorum » et in pluribus glossatis, plures ant. et mod. habent « eius » et hebr. et idem est quantum ad sensum *Iac., item Guill.* | qui] *cum HI*; quia U | ceciderunt] Δ^{M}* *cum HI*; ceciderint C$\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Pi^{L}O\Theta^{H2}Y\Psi^{D}$, *cf. Prolegom., p.* LXX; caederent Θ^{H}*.

---

17. ¶ et XLVII. X; LXXI. AΘ^{S}Q; LXXX. S; LXXXI. MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{RGP}$ OΘ^{AMG}TΨ^{D}m | ⟨in quintadecima C | ¶ factum (*2°*) *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{E}$; ⟨factum (*2°*) CAOT | 18. ¶ fili XXXVII. U; ⟨fili CAOTS | ⟨cane C | ⟨ipsam CAOT | ⟨cum S | 19. ⟨quo CAOT | 20. ⟨in CAO | ⟨gladius CAOT | ⟨adtraxerunt O | 21. ⟨loquentur CAOT | ⟨qui CAOT | ⟨et T | 22. ⟨ibi CAOT | ⟨in CAOT | ⟨omnes CAOT.

23 quorum data sunt sepulchra in novissimis laci
et facta est multitudo eius per gyrum sepulchri eius
universi interfecti cadentesque gladio
qui dederant quondam formidinem in terra viventium
24 ibi Aelam et omnis multitudo eius per gyrum sepulchri sui
omnes hi interfecti ruentesque gladio
qui descenderunt incircumcisi ad terram ultimam
qui posuerant terrorem suum in terra viventium
et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum
25 in medio interfectorum posuerunt cubile eius in universis populis eius in circuitu eius sepulchrum illius
omnes hi incircumcisi interfectique gladio
dederant enim terrorem in terra viventium
et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum
in medio interfectorum positi sunt
26 ibi Mosoch et Thubal et omnis multitudo eius

Desunt REΓ^{A}; *adest* m *lacunose.*

23. in nouissimis laci] *cum HI, cf.* 𝔊𝔖; in nouissimis lacis ΠᴸΦ^{ERGP}*U†Ψ^{D}[; in nouissimum lacci Σ^{T} | est] *in ras.* Θ^{M2} | sepulchri] sepulcris U | uniuersi] *cum HI et* 𝔊𝔖$^{codd.}$; *praem.* et Φ | interfecti cadentesque] *cum HI*; interfecti cadentes Δᴸ, *cf.* 𝔊𝔖; interfectique cadentes Y | qui] *cum HI*; quae T | dederant] Θ^{H*3} *cum HI*; dederunt Δ^{M*} ΛᴸAOΘ^{H2G*}YU | quondam] *cum HI*; quendam A; quoddam Θ^{S}Q | formidinem] *cum HI et* 𝔊𝔖; formidine Y; fortitudinem ΔᴸΦ^{E} *cum HI* (*cod. P*); + suam Ω^{SJ}are *cum* 𝔖. ¶ hebr. ier. et anti. non habent « suam » *Iac.*

24. sui] Θ^{G*}Ω^{J*}; eius ΛᴸΘ^{SAMG2}Q Ω^{J2}; cui S*; *om.* S^{2} | omnes — gladio *om.* Θ^{A} | hii CXΣ^{T}ΔΛᴸΘ^{SHM*}Y*S*(*ut vid.*) Ωmam; *om.* Φ^{RΨD} | interf.] *cum HI et* 𝔊𝔖; + eius Θ^{H*G*} | ruentesque] *cum HI*; ruentque Δᴸ | descenderunt] Σ^{T2} (er *corr.*) | incircumcisi] *cum HI*; incisi Σ^{T*} | posuerant = XAY^{2} T^{2}UΨ^{D}, *cf. vv.* 23 *et* 25 (dederant); posuerunt Y*T* *et cett. cum HI* | terrorem] *cum HI et* 𝔊𝔖; errorem A* | portauerunt] *in ras. lat. spat.* Θ^{A2} | hiis Ω^{SJ}a; *om.* Δᴸ | descendunt] M^{2} (u *in ras.*) *cum HI* (*cod. K*); d(e)scenderunt Δ^{M*}Θ^{SG}UQΨ^{D}Ω^{S}aels *cum HI, cf. vv.* 27 *et* 29. ¶ ier. hebr. et anti. « descendunt » *Iac.*

25. in (*1°*) — lacum *om.* Ω^{J*}, *per homoeotel.* | posuerunt — interfectorum (*2°*) *om.* XΣ^{T*}, *per homoeotel., cum* 𝔖 | in (*2°*)] *cum HI*; *om.* Ψ^{D} | sepulchrum] *cum HI*; sepulchri Q, *cf. v.* 24 | illius] *cum HI*; eius O†S†, *cf. vv.* 22 *et* 26 | hii CΣ^{T2}ΔΛᴸΘ^{SHAM*}Ωmam; *om.* S* | interfectique] *cum HI*; interfecti Σ^{T2}Θ^{G} *cum* 𝔊𝔖^{Lᵛ}, *cf. vv.* 21, 22, 23; + et cadent Θ^{G*}; + et cadentes AOΘ^{HAM*G2}, *cf. v.* 26 *et vv.* 22, 23, 24 | dederant] Θ^{H*G*}; dederunt ΔᴸΠᴸΘ^{H2AMG2}Ωmagrelust | terrorem] *cum HI*; + suum ΠᴸOΘ^{AMG2}grelust *cum* 𝔊 *et Aq.* ¶ ier. et anti. non habent « suum » hebr. habet *Iac.* | quum Δᴸ | hiis Ω^{SJ}a | descendunt] *cum HI*; descenderunt Δ^{M*}Θ^{S}T, *cf. vv.* 27 *et* 29; descent Θ^{G*} | interfect. (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; + eius Πᴸ.

26. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔖; *om.* U *cum* 𝔊 | omnis] Θ^{G2} (s *corr.*); + et Y† | eius in

---

23. ⟨quorum CAT | ⟨et CAOTS | ⟨universi CAOT | ⟨qui CAOT | 24. ⟨ibi CAOTS | ⟨omnes CAOT | ⟨qui descenderunt CAOT | ⟨qui posuerant CAOT | ⟨et portaverunt CAOT | ⟨cum OT | 25. ⟨in (*1°*) CAOT | ⟨in universis O | ⟨omnes CAOTS | ⟨dederant CAOT | ⟨et CAOT | ⟨in medio (*2°*) CAOT | 26. ⟨ibi CAOTS.

in circuitu illius sepulchra eius
omnes hi incircumcisi interfecti-
que et cadentes gladio
quia dederunt formidinem suam
in terra viventium
[27] et non dormient cum fortibus
cadentibusque et incircumcisis
qui descenderunt ad infernum
cum armis suis
et posuerunt gladios suos sub
capitibus suis
et fuerunt iniquitates eorum in
ossibus eorum
quia terror fortium facti sunt in
terra viventium
[28] et tu ergo in medio incircumci-
sorum contereris
et dormies cum interfectis gladio
[29] ibi Idumea et reges eius
omnes duces eius qui dati sunt
cum exercitu suo
cum interfectis gladio et qui

Desunt REΓ^{A}; *adest* m *lacunose.*

circuitu *om.* U | illius sep. eius] *cum HI, cf. v.* 22; illius et sep. eius S; eius sep. illius XΣ^{T} AΦOΘ^{A}Ω^{M}agrelust *cum HI(cod. V), cf. v.* 25; eius[...]eius (*cancell.* m^{2}) sep. illius m; eius sep. eius Θ^{S}YQΩ^{SJ}; illius sep. Ψ$^{'D}$ | sepulch** Φ^{P}*; sepultura X | omnes] omne Φ^{G} | hi] S*; hii CXΣ^{T}ΔΛ^{L}Θ^{SHM}*S^{2}Ωam; *om.* M* | in circumcisum Ψ$^{'D}$ | interf. et] et interfectique et Ω^{J2} (q; et *in ras.*) | interfictique] *cum HI*; interfecti Ω^{S} *cum* 𝔊, *cf.* 175 (uulnerati) *et* 𝔊; + gladio Ω^{M}*. ¶ hebr. et ant. « interfectique gladio » sicut et paulo supra [*v.* 25] *Hug.* non ponitur « cadentes » *Guill.* | et cad. gl.] gladio cadent Δ^{L} | et cadentes] *cum HI* (*cod. K*); cadentes Δ^{M}*TSU *cum HI*; *om.* 𝔤 *cum* 175 *et* 𝔊𝔊, *cf. Guill. supra* | gladio] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊$^{A'V}$; in gladio Ω^{M}, *cf.* 𝔊 | quia] M* *cum* 𝔊; qui Θ^{S}M^{2} *cum HI,* 175 *et* 𝔊 | formidinem] Δ^{M}* *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 175 (timorem); fortitudinem Δ^{M2}Ω^{M} *cum HI* (*cod. P*^{2}), *cf. v.* 30 | in terram Δ^{M}*.

27. non] U* *cum HI et* 𝔊𝔊^{O}; nunc U^{2}Ω^{SJ}*(*ut vid.*); *om.* Λ^{L} *cum* 175 *et* 𝔊. ¶ « non » iuxta hebr. et anti. *Guill.* ier. hebr. et anti. « non » al. « nunc » set falso secundum ier. et secundum LXX, ier. enim exponit aperte « non dormient » *Iac.* | dormient] *cum HI*; dormierunt Π^{L} *cum* 175 *et* 𝔊 | cadentibusque] *cum HI*; cadentibus Π^{L} *cum* 𝔊𝔊, *cf.* 175 (qui ceciderunt); cadentesque Sm* | et (*2°*)] *cum HI* (²/₂); *om.* Θ^{S}SQ *cum* 𝔊, *Aq., Symm. et Theod.* | descenderunt] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊, *cf. v.* 29; descendunt T, *cf. vv.* 18, 24, 25, 30 | ad] *cum HI* (*cod. K*); in Δ^{L}Θ^{S}QΩ^{SJ}* *cum HI,* 175 *et GR-M Jb, cf.* in lacum *vv.* 18, 24, 25, 29, 30. ¶ « ad » uel minus recte « in »; ier. anti. et hebr. « ad », LXX minus recte « in » *Iac.* | suis (*1°*)] suis** Φ^{E} | et (*3°*) — suis (*2°*) *om.* Q, *per homoeotel.* | suos] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* U | et fuerunt] *cum HI et* 𝔊𝔊; fuerunt Δ^{L}*; effu(n)derunt SU | eorum (*2°*)] *cum HI, cf.* 175 (ipsorum); suis S†, *cf. supra* | terrore X | fortior SU | facti sunt] *cum HI*; factus es U.

28. in medio incircumc.] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; in medio circumcisorum Δ^{L}Π^{L}m^{1}; incircumcisorum m† | gladio + et qui cum incircu(m)cisis dormierunt Ω^{SJ}, *ex v.* 29. ¶ uacat iuxta hebr. ier. et LXX « et — dormierunt » *Iac., item Hug. et Guill.*

29. idumeam S* | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$; *om.* 𝔯 *cum* 𝔊; + omnes Ψ$^{'D}$, *cf. infra* | eius (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Q | omnes] M* *cum HI* (*codd. KRV*); et omnes Ψ$^{'D}$Ω^{SJ}* agrelust *cum HI* (*edd. vet.*), 175 *et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; omnes et M^{2} *cum HI* | eius (*2°*)] *cum HI,* 175 *et* 𝔊; *om.* Q | qui (*1°*)] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; qua S* | et (*2°*) ¶ hec pars « et — dormierunt » hic habet locum *Guill., cf. apparatum in v.* 28 | qui (*2°*)] *cum HI*; *om.* U, *cf.* 175

⟨in circuitu CAOT | ⟨omnes CAOT | ⟨quia CAO | 27. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨qui CAOT | ⟨et posuerunt CAO | ⟨et fuerunt CAOT | ⟨quia CAOT | 28. ¶ et (*1°*) II. Ω^{M}; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | 29. ⟨ibi CAOT | ⟨omnes CAO | ⟨cum interfectis CAO.

cum incircumcisis dormierunt
et cum his qui descenderunt
in lacum
30 ibi principes aquilonis omnes et
universi venatores
qui deducti sunt cum interfectis
paventes et in sua fortitudine
confusi
qui dormierunt incircumcisi cum
interfectis gladio
et portaverunt confusionem suam
cum his qui descendunt in
lacum
31 vidit eos Pharao et consolatus
est super universa multitudine
sua quae interfecta est gla-
dio
Pharao et omnis exercitus eius
ait Dominus Deus
32 quia dedi terrorem meum in
terra viventium
et dormivit in medio incircum-
cisorum cum interfectis gladio
Pharao et omnis multitudo eius
ait Dominus Deus
XXXIII. 1 et factum est verbum

Desunt REΓ^{A}; *adsunt* m *lacunose et* $\tau^{56\ 69\ 70}$ (*a v.* 1).

(hii) *et* 𝔓𝔊 | cum incirc.] cumcirsisis Π^{L} | hiis Ω^{SJ}a | descenderunt] *cum HI*; descendunt Θ^{A}rwc *cum* 𝔓𝔊 *et vv.* 18, 24, 25, 30, *cf.* 175 (descendentibus).

30. principes] *cum HI et* 𝔓𝔊; princeps Δ^{M*} | *scrips.* aquilones $\Phi^{E*}O*$ | omnes] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* m | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* $\Theta^{A}\Omega^{J*}$ *cum* 𝔊 | uniuersi] *cum HI*; uni O* | uenatores] *cum HI* (sidonii siue uenatores). ¶ ał sydonii M^{2} *cum HI et* 𝔓; « et uniuersi sidonii » secundum ier. « siue uenatores » quod est interpretacio *Guill. et Iac.* | sunt] *cum HI et* 𝔓; + omnes Ω^{MS} | interf. (*1°*)] *scrips.* infectis O* | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; *om.* Φ^{E} *cum* 𝔓 | fortitudine] *cum HI*; formidine $\Phi^{EG}\Omega^{M}$, *cf. v.* 26 | confusi] $\Sigma^{T*}O^{*3}\Theta^{G*}$ *cum HI, PS-IS Jud,* 𝔓𝔊^{O} *et Symm.*; confisi $\Sigma^{T2}\Lambda^{L}$ $\Phi^{RP}O^{2}\Theta^{G2}M*$. ¶ ał confisi Θ^{M2}; hebr. et anti. « confusi » *Hug.* iuxta hebr. et anti. « confusi » *Guill.* | qui (*2°*)] quia ae *cum HI* | incircumcisi] *cum HI et* 𝔓𝔊; cum incircumcisi Δ^{LM*}; cum incircumcisis $\Lambda^{L}\Theta^{S}Q$, *ex v.* 29; [...]sis m | cum interf. (*2°*)] cum interfecti Δ; cum infecti S*; cum infe*tis Θ^{H*} | et (*3°*) — his *om.* $\Theta^{S}Q$, *cf. v.* 31 | cum (*3°*)] quum Δ^{L} | hiis Ω^{SJ}a | descendunt] *cum HI, cf.* 𝔓𝔊; descenderunt $\Delta\Theta^{S}\Psi^{D}\Omega^{MS}$, *cf. vv.* 27 *et* 29.

31. uidit] *cum HI*; uidet T | eos + omnes Ω^{M} | super uniersa multitudine sua] Δ^{M*} Θ^{H*} *cum HI et* $\mathfrak{G}^{A''}$; super uniuersam (-sa Δ^{M}) multitudinem suam $\Delta^{M2}\Theta^{H2}S\Omega^{MS}$ *cum* 𝔊; super omnem multitudinem suam X; super[...]multitudinem suam m. ¶ ier. hebr. et anti. «sua» *Iac.* | quae] *cum HI*; qua X; qui m | gladio] *cum HI*; in gladio Ω^{M}; + et portauerunt confusionem suam cum his qui descendunt in lacum $\Pi^{L}\Phi\Theta^{S}MQ\Psi^{D}\Omega$ [[suam *om.* $\Phi^{EG}M\Psi^{D}$; hiis Ω^{SJ}; descenderunt $\Pi^{L}\Theta^{S}\Omega^{SJ}$]], *ex v.* 30, *cf. vv.* 24 *et* 25. ¶ « et — lacum» anti. minus recte habent hunc uersum, licet hebr. non habeat *Iac., item Hug. et Guill.* | pharao (*2°*)] *cum HI*; faraonis X | omnes Θ^{H*} | eius] *cum HI et* $\mathfrak{PG}^{codd.}$; *om.* Δ^{L}.

32. dedi] Θ^{M*} *cum HI, PS-IS Jud et* 𝔓𝔊; dedit $\Delta^{LM*}\Phi^{R*GP}\Theta^{HM2}M*Q\Psi^{D}\Omega$el(t *sublin.* w) *cum HI* (*cod. K*) *TY reg,* $\mathfrak{G}^{L''}$ *et Targum* | meum] M* *cum* $\mathfrak{P}^{qere}$; suum Δ^{L} Θ^{M2}(su *in ras.*)Ωarel *cum TY et PS-IS Jud*; eius M^{2} *cum HI et* $\mathfrak{P}^{ketib}\mathfrak{G}$. ¶ « eius», hebr. « dedit (*pro* dedi?) terrorem eius» *Iac.* | dormiuit] *cum HI*; dormibi Δ^{L*} | incircumc.] *cum HI et* 𝔓𝔊; circumcisorum Θ^{A} | pharao — deus *om.* m | multitudinis Δ^{L}.

XXXIII. 1. et] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* S | fact. est uerb.] Ω^{J*} *cum HI*; factus est sermo

---

⟨et cum OT | 30. ⟨ibi CAOTS | ⟨qui deducti CAO | ⟨qui dormierunt CAOT | ⟨et portaverunt CAO | 31. ⟨vidit CAOTS | ⟨super CA | ⟨pharao (*2°*) CAOT | 32. ⟨quia CAOTS | ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨pharao CAOT.

XXXIII. 1. ¶ et XXXIII. Ω^{SJ}; XXXIIII. Δ^{L}; XL. Φ^{E}; XLVIII. X; LXXII. $A\Theta^{S}Q$; LXXXI. [S]; LXXXII. $M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}Y\Psi^{D}$m.

Domini ad me dicens
2 fili hominis loquere ad filios populi tui et dices ad eos
terra cum induxero super eam gladium
et tulerit populus terrae virum unum de novissimis suis
et constituerit eum super se speculatorem
3 et ille viderit gladium venientem super terram
et cecinerit bucina et adnuntiaverit populo
4 audiens autem quisquis ille est sonum bucinae non se observaverit
veneritque gladius et tulerit eum
sanguis ipsius super caput eius erit
5 sonum bucinae audivit et non se observavit
sanguis eius in ipso erit
si autem custodierit animam suam salvavit
6 quod si speculator viderit gladium venientem

Desunt REΓ^{A}; *adsunt* m(*lacunose usque ad v.* 5, observavit)$\tau^{56\ 69\ 70}$.

$\Phi^{E2RG}\Omega^{MJ2}$; factum est sermo Φ^{E}*, *cf.* 6, 1; 7, 1, *etc.* ¶ al. « factum est uerbum » *Iac.*

2. filii A | tui] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; *om.* $X\Theta^{M}$*(*ut vid.*) | et (*1°*)] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; *om.* S* *cum HI* (*cod. K*) | terra] terram Δ^{L}*Π^{L}TU | cum] *cum HI et AU spe*; quam Δ^{L}* | eam] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊. ¶ te Λ^{L} | gladio Θ^{H}* | ∼ gladium super eam $X\Sigma^{T}$ | tulerit] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; tollere S* | unum] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; *om.* S* | suis] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; eorum $O\Theta^{AM}$*(*ut vid.*); *om.* Δ^{M}* *cum AU spe* (*codd. MP*CR*) | super se *om.* m | (specu)latorem — 3. populo] *bis scripsisse vid.* U*; *in ras.* U^{2}.

3. gladium] T* *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; gladio T^{2} | bucina] U^{3}; tubicina U^{2}.

4. quisquis] S^{3} *cum HI, AU spe et* $\tau^{69\ 70}$; quisque Π^{L}M* *cum HI* (*codd. PKR*) *et* τ^{56}; quique S*; quoque S^{2}, *ut vid.* | sonum] Θ^{H}* Ω^{J}*(*ut vid.*) *cum JUL-P et* $\tau^{56\ 69\ 70}$, *cf. v.* 5; sonitum $X\Delta^{M}O\Theta^{SH2AM}TS^{2}$(o *ex* u)$UQ\Psi^{D}$ Ω^{MSJ2}agrelvst *cum HI, AU spe et MART I.* ¶ anti. « solum (*alt. m.* sonum) bucine non obseruauerunt (*alt. m.* obseruauerit) » *Guill.* | non] S* *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊; et non Δ^{M} Θ^{H}*$S^{2}M\Psi^{D}$agrel(et *sublin.* w)st *cum* $\tau^{56\ 69\ 70}$ | se] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; *om.* Φ^{E}ae. ¶ anti. non habent « se » nec hebr. tangit *Iac.* | obseruauerunt U* | ueneritque] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; uenitque m | et] *cum HI*; *om.* S* | ipsius... eius] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; eius... ipsius Σ^{T}; ipsius... ipsius $\Lambda^{L}\Omega^{SJ}$. ¶ eius (*2°*) Λ^{L}.

5. sonum] *cum AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$, *cf. v.* 4; sonitum $X\Theta^{M}$*Ω^{S} *cum HI* | non se] *cum HI, AU spe* (*cod. S*) *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; non TU *cum AU spe*; se[...] m | obseruauit] S* *cum HI, AU spe* (*cod. P*) *et JUL-P*; obseruabit $X\Sigma^{T}\Delta AO$*$YTS^{2}U$ *cum AU spe* (*cod. S*) *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; obseruauerit $\Theta^{A}\Omega^{M}$ *cum AU spe, ex v.* 4; [...]it m | eius] *cum HI, AU spe et JUL-P*; ipsius Σ^{T} *cum* $\tau^{56\ 69\ 70}$ | si] M* *cum AU spe*; sin M^{2}ma *cum HI* | custodierit] Δ^{M}* Θ^{M}*M*, *vel absolute vel* se *subaudito* (*cf. supra*: se obseruauit), *cum AU spe et* τ^{70}, *cf.* 175; se custodierit $\Theta^{M2}M^{2}\Psi^{D}\Omega$magrelvst *cum HI, JUL-P, MART I et* τ^{69}, *cf.* 𝔔 *et v.* 6; custodierit se $\Delta^{M2}\Pi^{L}$ *cum* τ^{56}. ¶ anti. non habent « se » nec hebr. tangit *Iac.*, *item Guill.* | saluauit = $\Pi^{L}A\Phi^{ERG}\Omega^{S}$awm *cum HI et* 𝔔, *cf. HI in exposit., l. 1049, et v.* 6 (captus est); liberabit Ψ^{D}; saluabit *cett. cum HI* (*codd. KR*), *AU spe et* $\tau^{56\ 69}$. ¶ ier. et anti. « saluabit », hebr. « saluauit » *Iac.*

6. gladium] *cum HI, AU spe et* 𝔔𝔊;

---

2. ⟨fili CAOT | ⟨loquere C | ⟨terra CAOTS | ⟨et tulerit CAOT | ⟨et constituerit CAOT | 3. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et (*2°*) CAOT | 4. ⟨audiens CAOT | ⟨veneritque CAO | ⟨sanguis CAOTS | 5. ⟨sonum CAOTS | ⟨sanguis CAOT | ⟨si CAOTS | 6. ⟨quod CAOTS.

et non insonuerit bucina et populus non se custodierit
veneritque gladius et tulerit de eis animam
ille quidem in iniquitate sua captus est
sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram
7 et tu fili hominis speculatorem dedi te domui Israhel
audiens ergo ex ore meo sermonem adnuntiabis eis ex me
8 si me dicente ad impium impie morte morieris
non fueris locutus ut se custodiat impius a via sua
ipse impius in iniquitate sua morietur
sanguinem autem eius de manu tua requiram
9 si autem adnuntiante te ad impium ut a viis suis convertatur
non fuerit conversus a via sua
ipse in iniquitate sua morietur
porro tu animam tuam liberasti

Desunt REΓ^{A}; *adsunt* m 32(*a v.* 7, fili, *usque ad v.* 9, liberasti)$\tau^{56\ 69\ 70}$.

gladio TU | insonuerit] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; sonuerit S* | bucina] *cum HI, AU spe et* $\tau^{69\ 70}$; bucinae Q; tuba m | non se custodierit] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 70}$; se non custodierit $\Delta^{L}\Phi\Theta^{S}$YTSUMQ$\Omega^{MJ^{2}}$agrelbst *cum* τ^{69}; non custodierit se Ω^{SJ}*(*ut vid.*); non se obserua(u)erit Δ^{M}*(*ut vid.*)Θ^{HG}, *cf.* 176 (non obseruaberit) *et v.* 4; se custodierit Θ^{A}. ¶·ał custodierit Θ^{G2} | eis] *cum AU spe et* 176; his Δ^{L}TSU *cum HI et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; + et tulerit de eis Δ^{L} | anima S*; + et Ω^{M} | in] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; *om.* Π^{L}AΘ^{H}*Um *cum AU spe* (*cod. P**) | captus] *cum HI, AU spe,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔊; mortuus Σ^{T}, *cf. v.* 8 *et HI in exposit., l. 1052* (morietur) | autem] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; *om.* Π^{L} | spiculatori Π^{L}; *om.* A* | requiram + non populus terre set ego Ω^{SJ}*.

7. filii Am | ∼ te dedi C *cum* τ^{56}, 175 *et* 176 | audiens] Θ^{A}*Q* *cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; audies $Q^{2}\Omega^{J}$ *cum* 176 *et* 𝔊; audientes Θ^{A2} | ergo] *cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; *bis scripsit* C; autem M* | ex (*1°*)] *cum HI, AU spe,* 32, 175 *et* 176; de Ω^{J} *cum* $\tau^{56\ 69\ 70}$ | meo] *cum HI, AU spe et* 𝔊; tuo Φ^{E} *cum* $\mathfrak{G}^{V}$ | adnuntiab***s Σ^{T}*; et nuntiabis Θ^{H}, *cf.* $\mathfrak{G}^{O'L''}$ | eis] *cum HI, AU spe,* 32, $\tau^{69\ 70}$ *et* $\mathfrak{G}^{O'L''}$; *om.* Σ^{T}*Π^{L}T *cum* τ^{56}.

8. me dicente] *cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; me dicentem $\Phi^{E*RG}\Theta^{H*}$U; dicentem me $\Delta^{M}\Theta^{G}$ | impie] *cum HI, AU spe,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* $\mathfrak{G}^{OL''}$; impii S*; *om.* m *cum* 𝔊. ¶ ier. hebr. et anti. « impie » *Iac.* | morte] *cum HI, AU spe,* 32, $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔊; *om.* M* | non] si non U | fuerit Θ^{A} | ∼ cust. se Π^{L} *cum* 𝔍*UL-P* | a — impius (*2°*)] ipse U^{2}; *om.* U*, *per homoeotel.* | impius (*2°*)] **im*pius Φ^{E*} | in] *cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{69\ 70}$; *om.* $\Pi^{L}\Theta^{A}$m *cum AU spe* (*cod. M*), τ^{56}, 175, 176 *et* 𝔊 | iniquitate] S* *cum HI, AU spe,* 32, 175 *et* 176; impietate S^{2} | sanguinem — 9. morietur *om.* Σ^{T}*, *per homoeotel.* | autem] tamen 𝔤.

9. si] M* *cum AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; sin M^{2}a *cum HI* | adnuntiante te] m*, *ut vid., cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{96\ 70}$; adnuntiantemtem m^{2}; a(d)nuntiante XO*; annunciaui te a | conuersus] *cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; auersus m*, *cf.* 175 *et* 176 (non se auerterit) | a (*2°*) *om.* T* | uia] *cum HI, AU spe,* 32, 175, 176 *et* 𝔊; malitia Ω^{M}, *cf. Ier* 23, 14 | ipse — morietur *om.* Q | in] *cum HI, AU spe,* 32 *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; *om.* Π^{L}m* *cum AU spe* (*cod. P**) *et* 𝔊 | tu] *cum HI, AU spe,* 32, 176 *et* 𝔊; *om.* Θ^{G} *cum AU spe* (*cod. C*) | liberasti] *cum HI in exposit., l. 1064, AU spe,* 32, $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (eripuisti); liberabis XQ *cum HI et AU s.* ¶ hebr. et anti. « liberasti » *Iac.*

⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) COT | ⟨veneritque CAOT | ⟨ille CAOTS | ⟨sanguinem CAOT | 7. ¶ et XLVIIII. X; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{ERG}O\Theta^{AM}$; ⟨et ATS | ⟨speculatorem C | ⟨audiens CAOTS | 8. ⟨si CAOTS | ⟨non CAOT | ⟨ipse CAOTS | ⟨sanguinem CAOT | 9. ⟨si CA OTS | ⟨non CAOTS | ⟨ipse CAOT | ⟨porro CAOTS.

10 tu ergo fili hominis dic ad domum Israhel
sic locuti estis dicentes
iniquitates nostrae et peccata nostra super nos sunt
et in ipsis nos tabescimus
quomodo ergo vivere poterimus
11 dic ad eos vivo ego dicit Dominus Deus
nolo mortem impii sed ut revertatur impius a via sua et vivat
convertimini a viis vestris pessimis et quare morimini domus Israhel
12 tu itaque fili hominis dic ad filios populi tui
iustitia iusti non liberabit eum in quacumque die peccaverit
et impietas impii non nocebit ei in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua
et iustus non poterit vivere in iustitia sua in quacumque die peccaverit
13 etiam si dixero iusto quod vita vivat
et confisus in iustitia sua fecerit iniquitatem omnes iustitiae

---

Desunt RE(*usque ad v.* 10, tabescimus)Γ^{A}; *adsunt* m(*usque ad v.* 12, eum) 32 (*v.* 12) $\tau^{56\ 69}$ (*uterque usque ad v.* 11, vivat)^{70}.

10. tu — israhel *om.* Ω^{J*} | ergo (*1°*)] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; uero Π^{L}a | filii $A\Phi^{E*}$m | sic] *cum HI, AU spe,* $\tau^{69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; si TU *cum* τ^{56} | dicentes] *cum HI, AU spe,* 175, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* X | iniquitas m† | nos (*2°*)] *cum HI, AU spe et* 𝔊𝔊; non Q *cum* 175 *et* 176 | tabescimus] *cum HI, AU spe et* 𝔊𝔊; tabescemus S* | ergo (*2°*)] *cum HI, AU spe et* τ^{70}; *om.* m *cum* $\tau^{56\ 69}$ | poterimus] *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; potuerimus Θ^{SG}.

11. eos + uiuit dñs dš Ω^{M} | deus] *cum HI, AU spe,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* $\mathfrak{GG}^{codd.}$; *om.* Δ^{M2} *cum HI ep* (1/2) *Is, TY reg,* 175, 176 *et* 𝔊 | morte Φ^{ERG}U | reuertatur] Φ^{E2} (a *in ras.*) *cum HI, AU spe et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; conuertatur Ω^{MSJ}*agrelust, *cf. infra* (conuertimini) *et* 18, 23; 33, 9. ¶ ier. et anti. « reuertatur » *Iac.* | et uiuat] *cum HI, AU spe, etc.*; et uiuet Δ^{L2}; uiuet Δ^{L*} | conuertimini] Θ^{H*} *cum HI, AU spe et* τ^{70}; conuertemini E*; conuertimini autem $\Theta^{H2}\Psi^{D}\Omega^{M}$; conuertimini conuertimini rwt *cum* 𝔊, *forsitan recte, cf.* 𝔊, 175 *et* 176 (auersione auertite uos) | et (*2°*) — israhel *om.* Σ^{T*} | morimini = $AO\Theta^{AM2G2}$ *cum HI* (*cod. P** 2/2), 176 *et* 𝔊, *lectio difficilior, recte, ut arbitramur, cf.* 18, 31; moriemini Θ^{M*G*} *et cett. cum HI Ez ep, AU spe, PS-FIR con,* τ^{70} *et* 𝔊 | israhel *om.* S*.

12. filii Δ^{L}Am | filios populi] *cum HI, AU spe,* 32 *et* 𝔊𝔊; populos filii Δ^{M} | liberabit] *cum HI, AU spe,* 32 *et* 𝔊, *cf.* 176 (eripiet); liberauit $\Pi^{L}\Theta^{H*}$YSm *cum AU spe* (*codd. P*S*) *et* τ^{70} | quacumque (*1°*)] Σ^{T2} (ac *in ras., ut vid.*); quaquum Θ^{G}† | impietas] impiet**s Θ^{S*} | ei] *cum HI, AU spe et* 32; eum $X\Phi^{P}S*$ *cum PS-CY Nov, AU spe* (*cod. S*), *FAU-R gr et* 176, *cf.* 𝔊 | quacumque (*2°*)] qua(c)um $\Phi^{P}\Theta^{G}$ | die (*2°*) *om.* U | in iustitia] *cum HI, AU spe,* 32 *et* τ^{70}; in iniustitia Y; iustitia Π^{L} | die (*3°*) *om.* E*.

13. si *om.* Θ^{A} | uita] *cum HI, AU spe,* τ^{70}, 176 *et* $\mathfrak{GG}^{codd.}$; *om.* Σ^{T}; + sua Ω^{SJ*} | uiuat] *cum HI, AU spe et* τ^{70}(uibat); uiuet $\Theta^{S}Q\Psi^{D}$ *cum AU spe* (*cod. R*), *cf.* 176 (uiues) *et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; uiu*** Θ^{M*} | confisus] *cum HI et AU spe, cf.* 176 (confidens) *et* 𝔊𝔊; confus(s)us XS*(*ut vid.*)U* | *scrips.* omnis Π^{L} Q*E | iustitiae] Q^{2} (e *in ras.*); *bis scrips.* Ω^{M};

---

10. ¶ tu L. X; *Div. sine num.* O; ⟨tu CATS | ⟨sic CAOTS | ⟨iniquitates CAO | ⟨et in CAO | ⟨quomodo CAOT | 11. ¶ dic LXXXIII. Ω^{M}; ⟨dic CAOT | ¶ vivo *Div. sine num.* Φ^{P} | ¶ nolo LXXXIII. M; *Div. sine num.* Π^{L}O; ⟨nolo CATS | ⟨convertimini CAOTS | ⟨et quare AOS | 12. ¶ tu XLI. Φ^{E}; LXXIII. $A\Theta^{S}Q$; ⟨tu COT | ⟨dic C | ¶ iustitia (*1°*) LXXXIIII. SMΩ^{M}, *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨iustitia (*1°*) CAOT | ⟨et impietas CAOTS | ⟨et iustus CAOTS | 13. ⟨etiam CAOT | ⟨et confisus CAO | ⟨omnes COT.

eius oblivioni tradentur
et in iniquitate sua quam operatus est in ipsa morietur
14 sin autem dixero impio morte morieris
et egerit paenitentiam a peccato suo
feceritque iudicium et iustitiam
15 pignus restituerit ille impius
rapinamque reddiderit
in mandatis vitae ambulaverit
nec fecerit quicquam iniustum
vita vivet non morietur
16 omnia peccata eius quae peccavit non inputabuntur ei
iudicium et iustitiam fecit vita vivet
17 et dixerunt filii populi tui
non est aequi ponderis via Domini
et ipsorum via iniusta est
18 cum enim recesserit iustus a iustitia sua feceritque iniquitatem morietur in eis
19 et cum recesserit impius ab impietate sua feceritque iudicium et iustitiam vivet in eis

---

Desunt RΓ^{A}; *adsunt* 32 (*v.* 19) τ^{70} (*usque ad v.* 16, vivet).

iustitias Δ^{L} | obliuioni] E* *cum HI et AU spe*; obliuione $\Theta^{H*}E^{2}SU$ | in (*2°*)] *cum HI, AU spe*, 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔓; *om.* $\Pi^{L}S*U*$ *cum AU spe* (*cod. P**) *et* τ^{70} | ~ sua iniq. C *cum* 176 | quam] *cum HI, AU spe et* 176; qua $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L*}Q$ *cum* τ^{70} *et* 𝔊.

14. sin] *cum HI et AU spe* (*cod. P²*); si $\Pi^{L}AO\Theta^{H*}ETUM*\Omega$arelꝏt *cum AU spe et* τ^{70} | morieris] morietur Ω^{M}†, *ex v.* 13 | ~ iusticiam et iudicium Ω^{SJ*}, *cf. Prv* 2, 9. ¶ ier. ant. et hebr. « iudicium et iusticiam » *Iac.*

15. pignus] *cum HI, AU spe, CAn co,* τ^{70} *et* 𝔓; et pignus Ω^{SJ}arel(et *sublin.* ꝏ)ꝏt *cum* 176 *et* 𝔊; pignusque X | illi S*. ¶ hebr. et anti. « ille impius » *Iac., cf. HI, qui haec verba om.* | rap. redd.] rapinamq****diderit Θ^{M*} | ui(u)et = $X\Delta^{M}A\Theta^{S}Y$ꝏ *cum HI* (*cod. V**), *AU spe, CAn co* (²/₂) *et* 𝔓; uiuit et $S^{2}U$ *cum* 176; uiuet et S* *et cett. cum HI, AU spe* (*codd. CR*), *CAn co* (*codd. YO*), 176 *et* 𝔊.

16. peccauit] *cum HI, AU spe, CAn co,* 176 *et* 𝔓𝔊; peccabit $X\Sigma^{T}$ *cum* τ^{70}; peccauerit Φ^{E}; fecit $\Delta\Theta^{HG*}$(*ut vid.*). ¶ ał fecit Θ^{M}; [...]it Θ^{A} | ei] *cum HI, AU spe, CAn co,* τ^{70}, 176 *et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{OL'''}$; *om.* EU *cum* 𝔊 | *scrips.* iusti-(t)ia EU | ~ iustitiam et iudicium C, *cf. Prv* 2, 9 | fecit] *cum HI, AU spe,* 176 *et* 𝔓𝔊; fecer(i)t $C\Delta^{L}\Pi^{L}SQ$, *cf. v.* 15 *et* τ^{70} (si fecerit) | uita *om.* $\Theta^{S}Q$ *cum* 𝔊 | uiuet] S* *cum HI, AU spe,* τ^{70} (uibet) *et* 𝔓𝔊; uiuit S^{2} *cum* 176; + ayt dominus deus Δ^{L}.

17. et (*1°*)] *cum HI, AU spe,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* X | fili $\Lambda^{L}U$ | ~ filii pop. tui dixerunt X | est (*1°*)] Θ^{H*} *cum HI, AU spe et* 176; *om.* Φ^{P*} (*ut vid.*)Θ^{H2} | (a)equ(a)e $\Delta\Theta^{HG*}$(*ut vid.*) | uia (*1°*)] uię Δ^{L} | domini] *cum HI, AU spe,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Σ^{T*} | uia (*2°*)] ui*a Φ^{E*} | iniusta] *cum HI et AU spe*; iusta Q | ~ est iniusta U.

18. recesseris Δ^{L*} | feceritque] *cum HI et AU spe*; et fecerit Ψ^{D}; fecerit Θ^{G*} | iniquitatem = $C\Pi^{L}A\Theta^{SH}Q\Psi^{D}\Omega^{M}$ꝏ *cum AU spe* (*cod. R*) *et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{A'''}$, *sicut* 3, 20; 18, 24. 26; 33, 13, *lectio difficilior cum plur.* eis; iniquitates *cett. cum HI, AU spe,* 176 *et* 𝔊 | eis] *cum HI, AU spe,* 176 *et* 𝔓𝔊; ea $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$ *cum* $\mathfrak{G}^{A'''}$.

19. et (*1°*) — eis *om.* E*, *per homoeotel.* | cum] *cum HI, AU spe,* 32 *et* 176; *om.* Ψ^{D*} | impietate] *cum HI, AU spe et* 32; iniquitate Ω^{MSJ*}(*ut vid.*) *cum* 176, *cf. v.* 18 | ~ ab iniquitate sua impius Ω^{M} | feceritque] *cum HI, AU spe,* 32 *et* 𝔓𝔊; fecerit S *cum* 176 | uiuet] S* *cum HI, AU spe,* 32, 176 *et* 𝔓𝔊; uiuit S^{2}.

⟨et in CAOT | 14. ⟨sin CAOTS | ⟨et egerit CAOT | ⟨feceritque CAO | 15. ⟨pignus CAOT | ⟨rapinamque CAOT | ⟨in mandatis CAOT | ⟨nec CAO | ⟨vita CAOTS | 16. ⟨omnia CAO | ⟨iudicium CAOT | 17. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* O; ⟨et (*1°*) CATS | ⟨non CAOT | ⟨et ipsorum CAOT | 18. ⟨cum CAOTS | ⟨feceritque C | 19. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨feceritque CA.

20 et dicitis non recta via Domini
unumquemque iuxta vias suas iudicabo de vobis domus Israhel
21 et factum est in duodecimo anno in † decimo † mense
in quinta mensis transmigrationis nostrae
venit ad me qui fugerat de Hierusalem dicens
vastata est civitas
22 manus autem Domini facta fuerat ad me vespere
antequam veniret qui fugerat
aperuitque os meum donec veniret ad me mane
et aperto ore meo non silui amplius
23 et factum est verbum Domini ad me dicens
24 fili hominis qui habitant in ruinosis his super humum Israhel loquentes aiunt
unus erat Abraham et hereditate possedit terram
nos autem multi nobis data est terra in possessionem
25 idcirco dices ad eos haec dicit Dominus Deus

Desunt RΓ[A]; *adest* 32, *partim*, *v.* 20.

20. recta = C *cum HI* (*cod. K*) *et* 𝔊; recta est A*; est recta A[2] *et cett. cum HI Ez Pel, AU spe*, 176, *cf.* 𝔙, *lectio facilior* | iuxta] *scrips.* iusta Δ[L] | domui Q.

21. est (*1°*)] *cum HI et* 176; *om.* Δ[L*] | duodecimo] *cum HI et* 𝔙𝔊. ¶ hebr. « in undecimo anno »; anti. habent « in duodecimo anno » *Guill. et Iac.* | decimo *restituimus cum* Ωagrelυsc, *HI* (3/3) *et* 𝔙𝔊[V]; duodecimo *cett. cum* 𝔊, *cf. Prolegom., p.* LXXVIII. ¶ ał in decimo M; « in decimo mensis (menses *cod.*) » *Hug.* hebr. « in decimo »; anti. habent « in secundo mense » *Guill.* hebr. « in decimo »; anti. habent « in duodecimo mense » *Iac.* | mense *om.* 𝔤 *cum* 𝔙 | quinta ¶ hebr. et anti. « in quinta mensis » *Guill. et Iac., cf. HI, qui* in *om.* | mensis] *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; mense E | uenit] *cum HI et* 176; uenerat Δ[L] | fugerat] Σ[T1] (at *corr.*) *cum HI*; defugerat S; fuerat Λ[L*].

22. domini] *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* Φ[P] | fuerat] *cum HI*; fuerit Q*Ψ[D]; est Δ[LM*] Φ[P] *cum* 175 *et* 176, *cf.* 𝔙𝔊 | qui *om.* S* | fugeret 𝔤r | aperuitque] *cum HI et* 𝔙𝔊, *cf.* 176 (et aperuit); aperuique XΔ[M]Λ[L]AΦ[RG]Θ[HM*G*] (*ut vid.*)YTSMQΨ[D]Ω[M] *cum HI* (*cod. P[2]*), *cf. infra* (non silui); operuitque Δ[L]. ¶ hebr. ier. et anti. « aperuitque os », scilicet manus *Hug., item Guill.* anti. « aperui » hebr. et ier. minus recte « aperuit » manus scilicet domini *Iac.* | meum + dicens Φ[P] | aperto] Φ[P2] (aper *in ras.*) | meo] meum Ψ[D] | siliui Σ[T]Θ[M].

24. filii AΩ[SJ] | his] Λ[L*] *cum HI et* 𝔙 𝔊[OL'']; hiis Ω[SJ]a; hi E*; hii Λ[L2] (*ut vid.*)Θ[S]; his qui Ψ[D]Ω[M]; *om.* ΦM *cum HI* (*cod. P[2]*), 176, 𝔊 *et v.* 27. ¶ hebr. et ier. « hiis » *Iac.* | super humum] *cum HI, cf.* 176 (super terram) *et* 𝔙𝔊; super unum Θ[S*]; humi Ω[S] | erat] *cum HI et* 𝔙𝔊; *om.* 𝔤 | hereditate] Y* *cum HI in exposit., l. 1314*; hereditatem Λ[L*]Φ[E*] (*ut vid.*)Y[2] | possedit] *cum HI et* 𝔙𝔊; poss(i)-det Θ[H*G*] (*ut vid.*)S*M*; possidebat Ω[M] | nos] *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; nunc Q | multi] *cum* 𝔙; multis Q; multi sumus Φ[P*]MΩ[SJ] agrel(sumus *sublin.* w)sc *cum HI*, 176 *et* 𝔊. ¶ ier. et anti. « sumus »; hebr. et aliqui anti. non habent « sumus » *Iac.* | nobis] *cum HI*, 176 *et* 𝔙𝔊; *om.* Δ[L]; + autem Ω[J*] | in possessione Π[L]E*.

---

20. ⟨et CAOTS | ¶ unumquemque XXXVIIII. U; ⟨unumquemque CAOT | 21. ¶ et XXXV. Δ[L]; XLII. Φ[E]; LXXIIII. AΘ[S]Q; *Div. sine num.* CXΣ[T]Δ[M]Λ[L]Φ[RG]OΘ[AMG]YETΨ[D]; ⟨et S | ⟨in quinta CAOT | ⟨venit CAOT | ⟨vastata CAOT | 22. ⟨manus CAOT | ⟨antequam CAOT | ⟨aperuitque CAOT | ⟨et CAOT | 23. ¶ et LXXXV. SM[Ω[M]]; *Div. sine num.* CΠ[L]Φ[EGP]OΘ[MG]T; ⟨et A | 24. ⟨fili CAOTS | ⟨qui C | ⟨unus CAOT | ⟨nos CAOT | 25. ⟨idcirco CAOTS | ⟨haec CS.

qui in sanguine comeditis et oculos vestros levatis ad inmunditias vestras
et sanguinem funditis numquid terram hereditate possidebitis
26 stetistis in gladiis vestris fecistis abominationes
et unusquisque uxorem proximi sui polluit
et terram hereditate possidebitis
27 haec dices ad eos sic dicit Dominus Deus
vivo ego quia qui in ruinosis habitant gladio cadent
et qui in agro est bestiis tradetur ad devorandum
qui autem in praesidiis et in speluncis sunt peste morientur
28 et dabo terram in solitudinem et desertum
et deficiet superba fortitudo eius
et desolabuntur montes Israhel eo quod nullus sit qui per eos transeat
29 et scient quia ego Dominus
cum dedero terram desolatam et desertam
propter universas abominationes

Desunt RΓ^{A}.

25. qui] *cum HI*; quia Π^{L}; qu S | in sanguine] *cum HI*; sanguinem XO* | comeditis] *cum HI* (²/₂) *et* 𝔊𝔊$^{L'?}$; comedistis CΣ^{T} OΘ^{HAM*G}S* *cum PS-IS Jud*; comedetis Π^{L} Φ^{E*GP} *cum HI* (*cod. P*²) *et* 𝔊^{O} | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Ω^{M} | leuatis] *cum HI et* 𝔊$^{OL'?}$; leuastis CΣ^{T}Δ^{L}OΘ^{AM*G} *cum PS-IS Jud*; leuauitis U, *cf.* 𝔊𝔊$^{codd.}$ | inmunditiones S* | uestras + feceritque iniquitates morietur in eis et cum recesserit impius ab impietate sua U, *ex vv.* 18 *et* 19 | sanguinem] *praem.* in Ω^{M} | funditis] Φ^{E2}(ndi *in ras.*)O*U*; fuditis Q*; fu(n)distis Σ^{T}O²Θ^{HAM*G} *cum PS-IS Jud*; fundetis S*U² | num Θ^{H*}; + et Σ^{T} | hereditate] *cum HI*; h(ę)reditatem Π^{L} O*ETS*U | possidebit Ψ^{D}.

26. stetistis — possidebitis *om.* XM*, *per homoeotel.* | stetistis] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; stetisti Φ^{E*}; restititis S²; restititis S* | gladiis] Σ^{T2}(is *rescr.*)Q²(*alt.* i *in ras.*) | uestris] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Ω^{S*}; + et U | abominationes] *cum HI et* 𝔊$^{L'?}$; abominationem E* *cum* 𝔊𝔊$^{codd.}$; + uestras Ω^{MJ*} | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Π^{L} | uxorem *om.* Q *cum* 𝔊$^{codd.}$ | hereditate] *cum HI*; h(ę)reditatem Π^{L}Φ^{E*}YU | possidebitis] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; possidebis Θ^{A}; *praem.* non U.

27. dices] *cum HI*; dicis T | sic] *cum HI*; sicut Ω^{M} | qui (*1°*)] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊; *om.* Π^{L}Φ^{E*}(*ut vid.*) *cum HI* (*cod. P*, ut vid.*) | in (*1°*) *om.* Θ^{A} | habitent Φ^{P} | tradetur] *cum HI*; traditur Θ^{S}U; tradatur Q | praesidiis] *cum HI et* 𝔊𝔊; presidio Δ^{LM*}; pr(a)ediis Π^{L} Θ^{A}; petris Θ^{S}Q, *cf. I Sm* 13, 6 *et Apc* 6, 15 | in (*4°*) *om.* relust | speluncis Ω^{M} | morientur] Δ^{L*} *cum HI et* 𝔊; morietur Δ^{L2}Π^{L}Θ^{S}E*.

28. in solitudinem] *cum HI*; in solitudine E(*ut vid.*)U *cum HI* (*cod. P**) | desertum] Θ^{H*}M*, *cf.* 𝔊𝔊; in desertum Δ^{M*}Θ^{H2AMG} M²Ω^{J}agrelust *cum HI, cf.* 𝔊$^{L'?}$. ¶ ier. et anti. « in » *Iac.* | et (*3°*)] *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E2} | superba] Φ^{E*3} *cum HI*; super(b)ia Δ^{L}Φ^{E2}M*; superbia et Ω^{MSJ*}. ¶ ier. hebr. et anti. « superba fortitudo » *Iac., item Hug. et Guill.* | eo *om.* Φ^{P*} | per eos] *cum HI*; per eo E²; super eos TSU; super eo E*; contra eos Θ^{A}.

29. ego *om.* a | cum] *praem.* quia Ω^{M} | terram] Φ^{P*}Θ^{M*}M* *cum* 𝔊 *et* 176, *cf. v.* 28; terram eorum Φ^{ERGP2}Θ^{M2}M²Ψ^{D}Ω^{SJ}arel(eorum *sublin.* u)st *cum HI et* 𝔊, *cf.* 175 (terram ipsorum). ¶ hebr. « eorum » (*sic*) *Iac.* | et desertam] *cum HI et* 𝔊; *om.* UΩ^{S} *cum* 𝔊 |

⟨qui CAOT | ⟨et sanguinem CAOTS | ⟨numquid COT | 26. ⟨stetistis CAOT | ⟨fecistis A | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*ult.*) CAOT | 27. ⟨haec CAOTS | ⟨sic CA | ⟨vivo CAO | ⟨et qui CAOT | ⟨qui autem CAOTS | 28. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et deficiet CAOT | ⟨et desolabuntur CAOT | ⟨eo CA | 29. ⟨et CAOT | ⟨cum CAOT | ⟨propter CAOT.

suas quas operati sunt
30 et tu fili hominis filii populi tui qui locuntur de te iuxta muros et in ostiis domorum
et dicunt unus ad alterum vir ad proximum suum loquentes
venite et audiamus qui sit sermo egrediens a Domino
31 et veniunt ad te quasi si ingrediatur populus et sedent coram te populus meus
et audiunt sermones tuos et non faciunt eos quia in canticum oris sui vertunt illos
et avaritiam suam sequitur cor eorum
32 et es eis quasi carmen musicum quod suavi dulcique sono canitur
et audient verba tua et non facient ea

Desunt RΓ^{A}.

suas] *cum HI et* 𝔘𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (ipsorum); *om.* Θ^{S*M*}Ω^{S} | oper. sunt *om.* T*.

30. fili] filii A | filii] fili S* | tui ¶ al. habent « filii tui populi » *Iac.* | qui (*1°*)] *cum AU spe* (*cod. S*) *et* 𝔘𝔊, *cf.* 175 *et* 176 (quid); *om.* Θ^{M2}ETS *cum HI, AU spe et* 𝔊$^{L'}$. ¶ hebr. et anti. « qui » *Iac., item Hug.* | iuxta] *praem.* et Q | et (*2°*) *om.* E* | in] *cum HI, AU spe*, 175, 176 *et* 𝔘𝔊; *om.* Δ^{LM*}Φ^{P*} (*ut vid.*)S* | ostiis] *cum HI et AU spe*; ostium Q | unus] *cum HI et AU spe*; unusquisque U | loquentes] *cum HI*; dicentes Δ^{L†} *cum AU spe*, 175 *et* 176 | qui (*2°*)] Σ^{T*}Λ^{L*} *cum HI et AU spe*; quis Σ^{T2}Λ^{L2}𝔤𝔯𝔢𝔦𝔳𝔰𝔱; quid Ω^{M*} | sermo] *cum HI et AU spe*; *praem.* iste Π^{L}; + et Θ^{A} | a *om.* Φ^{E*}.

31. ueniunt] *cum HI* (2/2), 176 *et* 𝔊; uenient XΣ^{T}ΔESU^{2} *cum AU spe et* 𝔘, *cf. v.* 32; ueniet U*; uniunt T* | ad te] *cum HI, AU spe et* 176; a te Θ^{H}; *om.* U | quasi si] *cum HI et AU spe* (*codd. P^{2}S*); quasi Σ^{T}Δ^{LM*}O Θ^{H*}S*Q* *cum AU spe* | ingrediatur] *cum HI, AU spe et* 𝔊; ingrediantur X | populus (*1°*)] *cum HI, AU spe*, 176 *et* 𝔘𝔊; *om.* S*; + meus Ω^{SJ*}, *cf. infra.* ¶ hebr. et anti. « populus » *Hug., item Guill.* ier. hebr. et anti. « populus », « meus » non habent *Iac.* | et (*2°*) — populus (*2°*) *om.* E, *per homoeotel.* | sedent] S* *cum HI, AU spe*, 176 *et* 𝔘𝔊; sedeant Θ^{S}Q; sedet S^{2}(*ut vid.*)U; sedeat A^{2}; sedat A*. ¶ « sedent populus meus coram te » *Guill.* | coram] *cum HI et AU spe*; contra Θ^{A} *cum* 176 | meus] *cum HI, AU spe et* 𝔘𝔊$^{codd.}$; *om.* Θ^{G*} | et (*3°*)] *cum HI, AU spe*, 176 *et* 𝔘𝔊; *om.* CΣ^{T} | audiunt] *cum HI, AU spe et* 𝔊; audient ΔΘ^{H}SU *cum HI in exposit., l. 1420*, 176 *et* 𝔘, *cf. v.* 32. ¶ hebr. et anti. « audient » *Hug.* | faciunt] Σ^{T1}(iu *corr.*) *cum HI et AU spe*; facient Θ^{H} *cum HI in exposit. l. 1421*, 176 *et* 𝔘𝔊, *cf. v.* 32 | quia] *cum HI, AU spe et* 𝔘𝔊; qui Π^{L} | in cantico Σ^{T2}(o *in ras.*) | uertunt] *cum HI et AU spe*; uertent Θ^{H}, *cf. v.* 32 | auaritia Q | suam] Λ^{L*} *cum HI et AU spe, cf.* 𝔘𝔊$^{A'O}$; cordis sui Λ^{L2}; *om.* XΘ^{S}Q, *cf.* 𝔊 | sequitur] *cum HI et AU spe, cf.* 𝔘; sequetur S, *cf. v.* 32.

32. es eis] est eis Θ^{H2}; e**is Θ^{H*} | es] Σ^{T*}A*S*(*ut vid.*) *cum HI et AU spe, cf.* 𝔘𝔊; est Σ^{T2}Δ^{L} Φ^{RG}Θ^{S}ΥTQΨ^{D}Ω; eris Π^{L}A^{2}Φ^{P*}S^{2} M *cum HI* (*cod. P^{2}*), *cf.* 176 (erit); ex U. ¶ « est » *Guill.* | eis] *cum HI, AU spe et* 𝔘𝔊, *cf.* 176 (illis); ei M*Ω^{M} | quod] *cum HI et AU spe*; et quod T* | sono] Σ^{T*}; sonu Σ^{T2}Θ^{H} *cum AU spe* (*cod. C***); so E* | audient] Λ^{L*}Φ^{R*} O* *cum HI* (2/2), *AU spe*, 176 *et* 𝔊; audiunt ΔΛ^{L2}Φ^{R2}O^{2}Θ^{H}Ψ^{D}Ω^{MS}𝔞𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum HI Gal et* 𝔘, *cf. v.* 31. ¶ ier. hebr. et anti. « audient » *Iac.* | facient] Λ^{L*}Φ^{R*}O* *cum HI* (2/2), *AU spe*, 176 *et* 𝔊; faciunt ΔΛ^{L2}Π^{L}Φ^{R2}O^{2}Θ^{SH}Q Ψ^{D}Ω^{S}𝔞𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum HI Gal et* 𝔘, *cf. v.* 31. ¶ ier. hebr. et anti. « facient » *Iac.*

---

30. ¶ et (*1°*) XLIII. Φ^{E}; LXXV. AΘ^{S}Q; LXXXVI SM[Ω^{M}]; *Div. sine num.* CXΛ^{L}Π^{L}Φ^{P}O Θ^{AG}; ⟨et (*1°*) T | ⟨fili COT | ⟨et dicunt CAOT | ⟨venite CAOT | 31. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et sedent OTS | ⟨et audiunt CAOT | ⟨quia AOT | ⟨et avaritiam CAOT | 32. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et audiunt CAOT.

33 et cum venerit quod praedictum
est ecce enim venit
tunc scient quod prophetes fue-
rit inter eos

XXXIV. 1 et factum est verbum
Domini ad me dicens
2 fili hominis propheta de pastori-
bus Israhel
propheta et dices pastoribus
haec dicit Dominus Deus
vae pastoribus Israhel qui pas-
cebant semetipsos
nonne greges pascuntur a pasto-
ribus
3 lac comedebatis et lanis operie-
bamini
et quod crassum erat occidebatis
gregem autem meum non pas-
cebatis
4 quod infirmum fuit non conso-
lidastis et quod aegrotum non
sanastis
quod fractum est non alligastis
et quod abiectum est non re-
duxistis
quod perierat non quaesistis sed

Desunt RΓ^{A}; *adest* 251 (*a v.* 1).

33. praedictum] *cum HI et AU spe*; praedicatum ETU *cum AU spe* (*codd. MP*S*) | uenit] *cum HI, AU spe*, 176 *et* 𝔓𝔊; ueniet X | quod (*2°*)] quia ag *cum* 176, *cf.* 2, 5 | prophetes] Φ^{G}*Ω^{J}* *cum AU spe*; prophetis S*; propheta Ω^{J2} *cum HI* (*codd. KRV*), *AU spe* (*cod. P**) *et* 176, *cf.* 2, 5; prophete Φ^{G2}Ω^{MS}a. ¶ « prophetes » *Hug. et Guill.* « propheta », al. « prophetes » *Iac.* | fuerit] S*; fuerint S^{2}Q Ω^{MS}a; fuerunt Σ^{T} | eos] *cum AU spe et* 𝔓𝔊, *cf. HI et* 176 (in medio eorum); uos Λ^{L}.

XXXIV. 2. filii A | de — et] et U^{2}; *om.* U* | propheta (*2°*) — israhel (*2°*) *om.* S*, *per homoeotel.* | propheta (*2°*) — pastoribus (*2°*) *om.* Π^{L} | dices] dicis E | pastoribus (*2°*)] *praem.* de Θ^{G}*, *cf. supra* | pastoribus (*3°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; pro(ph)etis XΔ^{M}* *cum* 251 | israhel (*2°*)] *cum HI, AU spe*, 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L}Ω^{S} | pascebant] *cum HI, AU spe et* 251; pascebat Φ^{P}*; pascunt Π^{L} *cum AU s* | grex Δ^{M}* | pasc. a past.] *cum HI, AU spe et* 251; a past. pasc. Ω^{M}arelust; a pastoribus pastoribus pascuntur Ω^{S}.

3. lac ¶ hebr. et anti. « lac » non habent *Iac.* | comedebatis] Φ^{G2} (ba *in ras.*) | operiebamini] *cum HI, AU spe et* 251; coope-rebamini Π^{L} *cum AR Ps* | crassum] *cum HI, AU spe et* 251; grassum Δ^{M}Φ^{E}* | erat] *cum HI, AU spe et* 251; est Ω^{J}*, *ut vid., cum CY ep, AU s 46 et PS-AU spe* | gregem — pascebatis *om.* X, *per homoeotel.* | autem] *cum HI, AU spe et* 251; *om.* Π^{L} | non *om.* Θ^{H}* | pascebatis] *cum HI, AU spe*, 251 *et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; pascebas Θ^{A}.

4. consolidastis] *cum AU spe, CAE s, JUL-P et* 251, *cf. HI in exposit., l. 170* (consolidant); solidastis XΔ^{L}Q *cum HI et Brev. Goth.*; con****tis Θ^{G}* | quod (*2°*)] *cum HI et AU spe et s 46*; *om.* Δ^{M} *cum* 251 | aegrotum] *cum HI, AU spe*, 251 *et* 𝔓𝔊; hegregium C | fractum] factum Σ^{T}*Δ^{L}; confractum grel ust; fr**** Θ^{A}* | est (*1°*)] E* *cum HI in exposit., l. 175, AU spe et* 251; *om.* XΦ^{P}E^{2}M *cum HI* | alligastis] Θ^{S2} (*alt.* a *in ras.*) *cum HI et AU spe*; allegastis U *cum* 251; eligastis S^{2} (*pr.* i *ex* e) | est (*2°*)] *cum AU spe et* 251, *cf. HI* (erat); *om.* Π^{L} | reduxistis] *cum HI, AU spe et* 251; abduxistis S; + et Φ^{ERG}Ω^{MSJ}* agrelust *cum CY ep* (2/3), *AU s 46, PS-AU spe et* 𝔓𝔊 | quaesistis] Δ^{M}*(ques.) *cum HI, AU spe et* 251; requisistis XΔ^{M2} *cum TE pud et PS-AU spe*; inquisistis ETSU^{2} *cum CY ep et AU s 46*, inquisitis U*; reduxistis Ω^{S}, *cf. supra* |

---

33. ⟨et CAOTS | ⟨ecce T | ⟨tunc CAO.

XXXIV. 1. ¶ et XXXIIII. Ω^{SJ}; XXXVI. [Δ^{L}]; XLIIII. Φ^{E}; LXXVI. AΘ^{S}Q; LXXXVII. SM[Ω^{M}]; *Div. sine num.* CXΣ^{T}Λ^{L}Π^{L}Φ^{RGP}OΘ^{AMG}ΥΤΨ^{D} | 2. ⟨fili CAOT | ⟨propheta (*1°*) CT | ⟨propheta (*2°*) CAO | ⟨haec CAOTS | ⟨vae CAOTS | ⟨nonne CAOTS | 3. ⟨lac CAOT | ⟨et quod CAOT | ⟨gregem CAOT | 4. ⟨quod (*1°*) CAOT | ⟨et (*1°*) T | ⟨quod fractum CAOTS | ⟨et quod T | ⟨quod perierat CAOT | ⟨sed COTS.

cum austeritate imperabatis eis et cum potentia
[5] et dispersae sunt oves meae eo quod non esset pastor
et factae sunt in devorationem omnium bestiarum agri et dispersae sunt
[6] erraverunt greges mei in cunctis montibus et in universo colle excelso
et super omnem faciem terrae dispersi sunt greges mei
et non erat qui requireret non erat inquam qui requireret
[7] propterea pastores audite verbum Domini
[8] vivo ego dicit Dominus Deus
quia pro eo quod facti sunt greges mei in rapinam
et oves meae in devorationem omnium bestiarum agri eo quod non esset pastor
neque enim quaesierunt pastores gregem meum
sed pascebant pastores semetipsos et greges meos non pascebant
[9] propterea pastores audite verbum Domini
[10] haec dicit Dominus Deus
ecce ego ipse super pastores
requiram gregem meum de manu eorum
et cessare eos faciam ut ultra non pascant gregem

Desunt RΓ^{A}; *adsunt* 32(*a v.* 10, ecce)251.

cum austeritatem Y* *cum* 251; tamen austeritate 𝔞 | eis] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓; *om.* Π^{L}.

5. factae] *cum HI, AU spe,* 251 *et CY ep* (²/₃); facta E; facti Φ^{P}* *cum JUL-P* | in deuorationem] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊; in deuora(t)ione XΠ^{L}YE*TU | omnium] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* O.

6. *scrips.* montis S* | in (*2°*)] *cum HI, AU spe et* 251, *cf.* 𝔓𝔊; *om.* ES | colle] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊; monte ETU | et (*2°*)] *cum HI, AU spe et s 46,* 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{M2}S | terrae + ******** Q | dispersi] Δ^{M}* *cum HI, AU spe et* 251; disperse Δ^{LM2}Θ^{S}S*Q* *cum AU s 46 et PS-AU spe, cf. v.* 5 | erat (*1° et 2°*)] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔊; erit U | requireret (*1°*)] *cum HI, AU spe et* 251; requirerit U*; requirat U^{2} *cum* 175; requiret Φ^{E}* | non (*2°*) — requireret (*2°*) *om.* Π^{L}Ω^{MSJ}* *cum AU spe* (*codd. MCR*) *et Brev. Goth.* ¶ ier. hebr. et anti. « non — requireret » *Iac., item Hug. et Guill.* | qui (*2°*) *om.* E.

7. pastores] *cum AU spe et s 46,* 251 *et* 𝔓𝔊; *praem.* o M^{2}Ω^{J} *cum HI*; + israhel Φ^{P}, *cf. v.* 2. ¶ « o » *reprobat Iac.* | domini] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{H}*.

8. deus] *cum HI, AU spe, s 46 et* 𝔓; *om.* Δ^{LM}*Y *cum* 251, 175, *Brev. Goth. et* 𝔊 | quia] *cum HI, AU spe et* 251; *om.* AO*, *initio commatis* | quod (*1°*) *om.* Q* | meae] *scrips.* mei S* | in deuorationem] *cum HI, AU spe,* 251, 175 *et* 𝔓𝔊; in deuoratione Π^{L} | eo (*2°*) *om.* S* | pastores (*1°*) + mei 𝔤𝔯𝔢𝔦𝔟𝔰𝔱 | ∼ pastores quaesierunt Y* | pascebant (*1°*)] *scrips.* pascebat S* | ∼ pastores pascebant SM *cum AU spe* | greges meos] *cum HI, AU spe et* 251; gregem meum Δ^{LM}*Θ^{H} *cum JUL-P, cf. supra et* 𝔓.

9. ∼ pastores propterea Π^{L}.

10. super ¶ hebr. « ad » *Iac.* | requiram ¶ hebr. « et requiram » *Iac.* | et (*1°*)] *praem.* ***** Θ^{M}* | eos] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{ERG}𝔞𝔢 *cum JUL-P* (¹/₂) *et Brev. Goth.* ¶ hebr. et anti. « eos » *Iac.* | ∼ faciam eos 𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum M-A* | ut] *cum HI, AU spe et* 251, *cf.* 𝔓𝔊; et Λ^{L}* | ∼ ultra ut ETU | pascant (*1°*)] *scrips.* pascent Θ^{A} | gregem (*2°*)] *cum*

---

5. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et factae CAOT | 6. ⟨erraverunt CAOTS | ⟨et in T | ⟨et super CAOT | ⟨et non CAO | 7. ¶ propterea *Div. sine num.* Φ^{ERG}Θ^{A}; ⟨propterea CAOTS | 8. ⟨vivo CAOT | ⟨(quia) pro eo CAO | ⟨et oves CAOT | ⟨neque CAOT | ⟨sed CAOTS | ⟨et greges CAT | 9. ¶ propterea II. Ω^{M}; *Div. sine num.* Θ^{AM}; ⟨propterea CAOTS | 10. ¶ haec *Div. sine num.* Λ^{L}; ⟨haec CAOS | ⟨ecce CAOS | ⟨requiram CAOT | ⟨et cessare CAOT.

nec pascant amplius pastores semetipsos
et liberabo gregem meum de ore eorum
et non erit ultra eis in escam
11 quia haec dicit Dominus Deus
ecce ego ipse requiram oves meas et visitabo eas
12 sicut visitat pastor gregem suum in die quando fuerit in medio ovium suarum dissipatarum
sic visitabo oves meas et liberabo eas de omnibus locis
in quo dispersae fuerant in die nubis et caliginis
13 et educam eas de populis et congregabo eas de terris
et inducam eas in terram suam et pascam eas in montibus Israhel
in rivis et in cunctis sedibus terrae
14 in pascuis uberrimis pascam eas
et in montibus excelsis Israhel erunt pascuae eorum
ibi requiescent in herbis virentibus
et in pascuis pinguibus pascentur super montes Israhel
15 ego pascam oves meas et ego eas accubare faciam dicit Do-

Desunt RΓ^{A}; *adsunt* 32 (*usque ad v.* 15, dominus), 251, τ^{68}(*a v.* 11), *Berg* (*a v.* 11).

AU spe, M-A et 𝔊; + meum Δ^{L2M2}TMΩ^{SJ}ae *cum HI* (²/₂), *JUL-P*, 251, *Brev. Goth. et* 𝔊, *cf. supra.* ¶ « meum » *reprobat Hug.* hebr. et anti. « meum » non habent *Iac.* | nec] neque CΔ^{M}*(*ut vid.*); *om.* Δ^{L2}; *praem.* nec pascant gregem U | amplius] *cum HI, AU spe et* 251; ultra Φ^{P}*(*ut vid.*)M, *cf. supra et infra* | meum (2°)] meam Q* | de (2°)] deo Δ^{L} | erit] *cum HI, AU spe et* 251; erunt CΣ^{T}am *cum* 𝔊 | ultra (2°) *om.* a | eis in escam] in eis esca Ω^{M} | eis *om.* M* | ∼ eis ultra ΔΠ^{L} OΘ^{AMG}ETSUΨ^{D}Ω^{I} *cum AU spe*, 251 *et* 175.

11. eas] *cum HI*, 32 *et* 251; eos Ω^{M}.

12. sicuti C | ∼ pastor uisitat Y *cum* 251 | fuerit *om.* Q* | suarum *om.* Q* | sic] sicut U | in quo = CXAO*Θ^{H*AM*}S*(*ut vid.*) *cum* 251 *et BED Lc, ex inconcinnitate numeri vel redundantia, cf. Ios* 1, 9 (in omnibus in quocumque) *et* 16 (in omnem locum in quocumque) *in cod. Lugd. ant. vers.*; quo m *cum AU s 46, cf.* 𝔊 *et Bar.* 2, 4. 29; in quos Λ^{L} Θ^{M2G}YM *cum HI*; in quibus *cett. cum Rab. Mauro*, τ^{68}, *Berg et M-A, cf. I Sam* 30, 31 | dispersi U | fuerant] *cum HI, BED Lc et* 251; fuerint S* | die (2°)] *cum HI, BED Lc*, 251, τ^{68} *et* 𝔊; diebus S*Ψ^{D}.

13. eas (1°)] *cum HI, AU s 46*, 251 *et* τ^{68}; eos O* *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊; illas Σ^{T} | de (1°) — eas (4°) *om.* Π^{L}S* | eas (2°)] *cum HI, AU s 46*, 32, 251 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊; *om.* Θ^{S} | eas (3°)] *cum HI, AU s 46*, 251 *et* 𝔊; eos X *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊 | eas (4°)] *cum HI, AU s 46*, 251 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊; eis X; *om.* Π^{L} | in (4°)] *cum HI, AU s 46*, 32, 251 *et* 𝔊; *om.* Δ^{L} | sedibus] *cum HI*, 32, 251 *et* τ^{68}; edibus (ed. Σ^{T}Δ^{L}) Σ^{T} Δ, *cf. AU s 46* (habitatione). ¶ edibus Λ^{L}.

14. in (1°)] et in S *cum Berg* | eas + in pascuis uberrimis E* | et (1°) *om.* g | israhel (1°) *om.* Θ^{G} | pascuae] *cum HI et* 251; pascua CXΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{P*}Θ^{SHAM*}T*SQ*relbst* *cum* τ^{68}. ¶ « pascuae » uel « pascua » *Iac.* | eorum] Δ^{M*}Φ^{R*P*}O*Θ^{H*}S*M* *cum HI* (*cod. P*), 32, 251, τ^{68} *et M-A* (¹/₂); earum Δ^{M2}Π^{L} Φ^{R2P2}O^{2}Θ^{H2AMG}ES^{2}UM^{2}Ψ^{D}Ωa*grelbst* *cum HI, AU s 46, M-A* (¹/₂) *et Berg*; *om.* X | in (4°) *om.* S *cum* τ^{68} | pinguibus *om.* M* | pascentes X | israhel (2°) *om.* U.

15. ego (1°)] *praem.* ecce U, *cf. vv.* 10, 11, 17, 20 | ego (2°) *om.* E* | occubare Ψ^{D}; accumbere Δ^{L} | ∼ accubare ego eas Π^{L}.

⟨nec CAO | ⟨et liberabo CAOT | ⟨et non CAOT | 11. ¶ quia *Div. sine num.* Φ^{G}Θ^{A}; ⟨quia CAOS | ⟨ecce CAOT | 12. ⟨sicut CAOT | ⟨in die T | ⟨sic CAOS | ⟨et liberabo OT | ⟨in quo CAOT | 13. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et congregabo T | ⟨et inducam CAOT | ⟨et pascam OT | ⟨in rivis CAOTS | 14. ⟨in (1°) CAOT | ⟨et in montibus CAOTS | ⟨ibi CAOTS | ⟨et in pascuis CAOT | 15. ⟨ego (1°) CAOTS | ⟨et O.

minus Deus
16 quod perierat requiram et quod abiectum erat reducam
et quod confractum fuerat alligabo et quod infirmum erat consolidabo
et quod pingue et forte custodiam
et pascam illas in iudicio
17 vos autem greges mei haec dicit Dominus Deus
ecce ego iudico inter pecus et pecus arietum et hircorum
18 nonne satis vobis erat pascuam bonam depasci
insuper et reliquias pascuarum vestrarum conculcastis pedibus vestris
et cum purissimam aquam biberetis
reliquam pedibus vestris turbabatis
19 et oves meae his quae conculcata pedibus vestris fuerant pascebantur
et quae pedes vestri turbaverant

Desunt R(*usque ad v.* 16, illas)Γ^{A}; *adsunt* 251, τ^{68}, *Berg* (*usque ad v.* 16, iudicio).

16. perierat] peria** Q* | erat (*1°*)] *cum HI, τ^{68} et Berg*; fuerat $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Theta^{S}$ETUQ *cum* 251 *et M-A* | confr.] fractum 𝔞 | fuerat] *cum HI*, 251 *et* τ^{68}; erat X*$\Pi^{L}\Phi^{P}$*EU | allegabo U | erat (*2°*)] *cum HI*, 251(*ut vid.*) *et* τ^{68}; fuerat Π^{L}EUQΩ^{MS}arelvsc *cum M-A et Berg* | solidabo E* | fortem S* | illas] Ω^{S}*, *ut vid., cum* 251 *et* τ^{68}; illos Ω^{MS2} | iudicio + et iustitia Ψ^{PD} *cum M-A* (1/2) *et Berg, cf. Is* 33, 5; + dicit dominus deus Q.

17. *scrips.* gregis mei U; + audite uerbum domini Θ^{S}Q, *cf. vv.* 7 *et* 9 | ego] *cum HI, AU spe*, 251 *et* 𝔊𝔊; *om.* S* | iudico] *cum HI, AU spe, s 47,* τ^{63} *et* 𝔊𝔊; iudicabo X$\Pi^{L}\Theta^{S}Q^{2}$ *cum* 251, *cf.* 177 (discernam); iudicio Φ^{E}*; iudic** S*; *om.* E*Q* | arietum] *cum HI, AU spe* (*cod. S*), 251 *et* τ^{68}; arietem $\Sigma^{T}\Omega^{M}$ *cum AU spe, cf.* $\mathfrak{G}^{A''L}$; et arietem Ω^{S}; inter arietem Θ^{S}Q *cum HI Jov et* 177; inter arietum Π^{L}. ¶ glosa « et arietem et hircum » *Hug.* hebr. ier. et anti. « arietum et hyrcorum » *Iac.* | et (*2°*) *om.* C | hircorum] *cum HI, AU spe* (*cod. S*), 251 *et* τ^{68}; (hi)rcum $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Omega^{MS}$ *cum AU spe, DIDa et* 177.

18. nonne] non X | ~ uobis satis Δ^{M2} | erat] E*; erant E^{2}, *ut vid.* | ~ erat uobis XΦ^{P} | pascuam bonam = CΛ^{L}AOΘ^{HAMG}RYTS*M^{2}𝔪 *cum HI, AU spe*, 251 *et* 𝔊𝔊; pascua bona M* *cett. cum AU s, DIDa et* τ^{68}, *cf. AU s 47 et* 177 (bona pascua) | depasci] *cum HI, AU spe*, 251 *et* τ^{68}; pasci A* | *scrips.* pascuorum uestrarum Δ^{M}* Ω^{J}* (*ut vid.*) | conculcastis] *cum AU spe,* τ^{68} *et* 𝔊; concultatis X *cum* 251; conculcasti Π^{L}; conculcabatis RY *cum HI* (*cod. $P^{2}K$*), 177, *DIDa et* 𝔊; *praem.* et U | cum *om.* Δ^{L} | biberetis] U* *cum HI, AU spe et GR-M past*; biberitis $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Theta^{H}$*E*TS$U^{2}\Omega^{MJ}$*𝔞 *cum AU spe* (*codd. MP*C*S*) *et* 251; liberetis Ψ^{PD} | reliquam] *cum HI, AU spe, s 47 et* 251; reliqua X$\Delta^{M}\Pi^{L}$, *cf.* 𝔊 | uestris (*2°*) ¶ hebr. « uestris » *Iac.* | turbabatis] *cum HI, AU spe, s 47*, 251 *et* 𝔊𝔊; turbabitis Σ^{T2}(*in ras.*)E*(*ut vid.*)Q*; turbastis Δ^{M}𝔞𝔢; turbatis Θ^{H}* *cum HI* (*cod. P**) *et AU spe* (*cod. P**); conculcabatis X, *cf. supra.* ¶ ier. et anti. « turbabatis » *Iac.*

19. *scrips.* mea S* | hiis Ω𝔞; *om.* X *cum GR-M past* | quae (*1°*)] qui Σ^{T}* | conculcate X; + ***** Δ^{M}* | ~ fuerant ped. uestris XΩ^{J} | pedes uestri] *cum HI, AU spe*, 251 *et* 𝔊𝔊; pedibus uestris $\Delta^{L}\Pi^{L}$ *cum AU s 47* | turba(u)erant] Δ^{M}* *cum HI, AU spe, GR-M past Jb et TA sent*; turba(u)erunt $\Delta^{LM2}\Theta^{AM}$*E*TSU *cum AU spe* (*codd. MPCS*)

---

16. ⟨quod (*1°*) CAOTS | ⟨et quod confractum CAOT | ⟨et quod infirmum OT | ⟨et quod pingue CAOT | ⟨et pascam CAO | 17. ¶ vos XL. U; LXXXVIII. SM[Ω^{M}]; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨vos CAOT | ¶ haec *Div. sine num.* Θ^{A}R; ⟨haec AO | ¶ ecce *Div. sine num.* Π^{L}; ⟨ecce CAOT | 18. ⟨nonne CAOTS | ⟨insuper CAT | ⟨et cum CAOT | ⟨reliquam CAO | 19. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et quae CAOT.

haec bibebant
20 propterea haec dicit Dominus Deus ad eos
ecce ego ipse iudico inter pecus pingue et macilentum
21 pro eo quod lateribus et umeris inpingebatis
et cornibus vestris ventilabatis omnia infirma pecora
donec dispergerentur foras
22 salvabo gregem meum et non erit ultra in rapinam
et iudicabo inter pecus et pecus
23 et suscitabo super ea pastorem unum qui pascat ea servum meum David
ipse pascet ea et ipse erit eis in pastorem
24 ego autem Dominus ero eis in Deum
et servus meus David princeps in medio eorum
ego Dominus locutus sum 25 et faciam cum eis pactum pacis
et cessare faciam bestias pessimas de terra
et qui habitant in deserto securi dormient in saltibus
26 et ponam eos in circuitu collis

Deest Γ^{A}; *adsunt* 32 (*a v.* 26, et ponam), 251, τ^{68}(*om. vv.* 20-21)^{70} (*a v.* 22).

et 251 | bibebant] *cum HI, AU spe et* 251; bibant RYE*U.

20. dominus *om.* Θ^{A} | ad eos] 𝔴^{2} *cum HI, AU spe, s 47,* 251 *et* 𝔓𝔊^{O}; ad uos $\Phi^{ERG}\Psi^{'D}$ Ω^{S}𝔯𝔢𝔩𝔰𝔠 *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$; ad nos 𝔴*; de eos $\Theta^{S}Q^{2}$ (*in ras.*). ¶ hebr. et anti. « eos » *Hug.* anti. « uos »; continuat personam secundam licet habeat « eos »; simile Ier. 49, [*v.* 4] *Guill. et Iac.* | ego *om.* Σ^{T} | ∼ ipse ego $\Phi\Theta^{H}$ *cum HI* ($^{2}/_{2}$) | iudico] Φ^{E2} (co *in ras.*) | pinguem $\Phi^{E*R*GP*}$; *om.* Ω^{M} | macilento X.

21. umeris] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊$^{L'}$; humeribus X; + uestris M^{2} *cum AU s 47,* 177 *et* $\mathfrak{G}$ | inpingebatis] *cum HI, AU spe,* 251 *et* 𝔓𝔊; inpinguebatis Σ^{T}R *cum AU spe* (*codd. PC*); inpingebant Q; + omnia OE^{2}; + omnia infirma pecora A, *cf. infra* | omnia] *cum HI, AU spe,* 251 *et* $\mathfrak{G}^{L}$, *cf.* $\mathfrak{G}$; *om.* OΘ^{S}E^{2} | pecora] *cum HI, AU spe et* 251; pecorum Π^{L} | donec *om.* X.

22. rapinam + dicit dominus Δ^{L} | et pecus *om.* U.

23. suscitabo *om.* T* | ea (*1°*)] Σ^{T*} $\Delta^{M*}\Theta^{M*}$Y* *cum PS-IS Jud, cf.* 𝔓𝔊; eas Σ^{T2} $\Delta^{M2}\Theta^{M2}$TM^{2}𝔞𝔢𝔩(s *sublin.* 𝔴)𝔰𝔠 *cum HI et* τ^{70}; eam XY^{2}SM* *cum* 251; eum Q. ¶ anti. « ea », uel ier. minus recte « eas », LXX et hebr. « eos » *Iac.* | unus S*, *ut vid.* | qui] quid Δ^{M*} | pascat] Δ^{M*} *cum HI, BED Lc et* 251; pascet Δ^{M2}S *cum AU s 47, PS-IS Jud et* 177 | ea (*2°*)] $\Sigma^{T*}\Theta^{M*}$Y*(*ut vid.*)E* *cum AU ci et* 251; eas CX$\Sigma^{T2}\Delta^{L}\Phi^{ER*G}\Theta^{M2}$Y^{2}E^{2}SU𝔐𝔞𝔢𝔩(s *sublin.* 𝔴)𝔰𝔠 *cum HI, AU s 47, BED Lc, PS-IS Jud et* $\tau^{68\ 70}$. ¶ « ea » uel minus recte « eas » *Iac.* | meum *om.* Θ^{H*} *cum* τ^{70} | pascet] *cum HI, AU s 47,* $\tau^{68\ 70}$ *et* 𝔓; pascit XΘ^{S}S*Q* *cum* 251 | ea (*3°*)] $\Sigma^{T*}\Delta^{M*}\Theta^{M*}$E* *cum AU ci et* 251; eas $\Sigma^{T2}\Delta^{LM2}\Theta^{M2}$E^{2}TSU𝔐𝔞𝔢𝔩(s *sublin.* 𝔴)𝔰𝔠 *cum HI, AU s 47, PS-IS Jud et* $\tau^{68\ 70}$. ¶ « ea » uel minus recte « eas » *Iac.* | eis] *cum HI, AU s 47 et* 251; *om.* A* | in *om.* Ω^{M}.

24. eorum + super eos Σ^{T}, *cf. v.* 23 *et* 37, 24 | ego dom. loc. sum *om.* Δ^{L} | ego (*2°*) + autem Ω^{SJ*}.

25. cum *om.* Σ^{T} | ∼ pactum pacis cum eis OΘ^{AMG} | et (*3°*) *om.* 𝔞 | habitat T†. ¶ hebr. « habitabunt in deserto » et cetera *Iac.* | dormient] *cum HI,* 251 *et* 177; dormierint E*.

26. eos] *cum HI,* 251 *et* 𝔓𝔊; eas $\Psi^{'D}$; eis CΔ^{L} *cum AU s 47 et* τ^{70} | collis] Σ^{T*} *cum HI, AU s 47,* 32, 251 *et* 𝔓𝔊; colles

---

20. ¶ propterea LXXVII. AΘ^{S}Q; LXXXVIIII. SM[Ω^{M}]; *Div. sine num.* $\Phi^{P}\Theta^{AM}$; ⟨propterea COT | ⟨ecce CAO | ⟨inter A | 21. ⟨pro CAOT | ⟨et cornibus CAOT | ⟨donec CAO | 22. ⟨salvabo CAOT | ⟨et iudicabo CAOT | 23. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ipse (*1°*) CAOT | 24. ⟨ego (*1°*) CAOTS | ⟨et CAOT | ⟨ego (*ult.*) CAOTS | 25. ⟨et (*1°*) CS | ⟨et cessare CAOTS | ⟨et qui CAOT | 26. ⟨et (*1°*) CAOTS.

mei benedictionem
et deducam imbrem in tempore suo
pluviae benedictionis erunt
[27] et dabit lignum agri fructum suum
et terra dabit germen suum
et erunt in terra sua absque timore
et scient quia ego Dominus
cum contrivero catenas iugi eorum
et eruero eos de manu imperantium sibi
[28] et non erunt ultra in rapinam gentibus
neque bestiae terrae devorabunt eos
sed habitabunt confidenter absque ullo terrore
[29] et suscitabo eis germen nominatum
et non erunt ultra inminuti fame in terra
neque portabunt amplius obprobria gentium
[30] et scient quia ego Dominus Deus eorum cum eis
et ipsi populus meus domus Israhel ait Dominus Deus
[31] vos autem greges mei greges pascuae meae homines estis
et ego Dominus Deus vester dicit Dominus Deus

Deest Γ^{A}; *adsunt* 32 (*partim usque ad v.* 31), 251 (*usque ad v.* 31), τ^{68}(*usque ad v.* 30)^{70}(*item*).

Θ^{H*}U; colli Σ^{T2}, *ut vid.* | benedictionem] *praem.* in Π^{L} | deducam] *cum HI,* 32, 251 *et* $\tau^{68\ 70}$; educam Θ^{S}Q | pluuiae] *cum HI,* 251, $\tau^{68\ 70}$ *et* 𝔓𝔊; *praem.* et $\Pi^{L}\Omega^{MSJ*}$ae𝔰 *cum* 32; + et ESU. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « et » *Iac.* | benedictionis] S* *cum HI, AU s 47, DIDa,* 32, 177 *et* 𝔓𝔊; benedictiones XΘ^{H*}ETS^{2}U𝔰𝔱 *cum* 251.

27. dabit lignum] *cum HI,* 32, 251 *et* 𝔓; dabunt ligna Θ^{S}, *cf. AU s 47,* 177 *et* 𝔊; dabunt lignum Q; dabit ligna Θ^{G} | et (*2°*) — suum (*2°*) *om.* Δ^{L}, *per homoeotel.* | in terram suam Δ^{M*} *cum* τ^{70} | absque timore] *cum HI,* 32, 251 *et* τ^{68}; absque pauore (paborem Δ^{M}) Δ *cum* τ^{70} *et Brev. Goth.* ($^{2}/_{2}$) | dominus] *cum HI, AU s 47,* 177 *et* 𝔓𝔊; + deus Θ^{S}QM^{2} *cum* 251, *cf. v.* 30 | cum contr.] cumtriuero E* | cum*** O; et cum Φ^{ER*}(*ut vid.*)^{G} | catenas] *cum HI,* 251 *et* 𝔓𝔊$^{L'}$; catenam Δ^{L} Θ^{H*} *cum* 𝔊^{O} | eos] eo Ω^{S} | de manum Π^{L} | sibi *om.* Q*.

28. gentibus] *cum HI, AU s 47,* 251 *et* 𝔓𝔊, *cf.* 177 (nationibus); *praem.* in Θ^{H2}M* Ω^{MSJ*}a𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 | terrore] *cum HI,* 251 *et* $\tau^{68\ 70}$; terrorem Ψ^{D}; timore Θ^{H}; tremore Δ^{M*}, *ut vid.*; errore 𝔤.

29. germen] *cum HI,* 251, $\tau^{68\ 70}$ *et* 𝔓 𝔊; + iustum Ω, *ex Ier* 23, 5. ¶ « germen nominatum » *Hug.* hebr. ier. et anti. non habent « iustum » *Iac.* | non *om.* Φ^{E} | *scrips.* inminute S* | in terram E* | amplius] ultra a𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱, *cf. supra et v.* 28 | obprobria] *cum HI et* τ^{70}; o(b)probrium Σ^{T}a𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum DIDa,* τ^{68}, 177 *et* 𝔓𝔊, *cf.* 251 (obproprio) *et AU s 47* (maledictum).

30. scient quia ego] scie***** Θ^{M*} | ipsi] *cum HI, AU s 47,* τ^{68}, 177 *et* 𝔓𝔊; ipse U *cum* 251 *et* τ^{70}.

31. greges (*1°*)] *cum HI*; gregis U *cum* 32 *et* 251; grex Θ^{S} *cum* 𝔓 | greges (*2°*)] *cum HI et* 32; gregis U *cum* 251 | homines] *cum HI, AU s 47,* 32, 251 *et* 𝔊$^{OL''}$, *cf.* 𝔓; (h)omnes XΣ^{T}; *praem.* et U. ¶ omnes Λ^{L} | et] *cum HI, AU s 47,* 32 *et* 𝔊; *om.* Π^{L}E*TSU *cum* 251 *et* 𝔓, *forsitan recte* | dominus deus (*1°*)] *cum HI, AU s 47* ($^{1}/_{2}$), 32, 251 *et* 𝔊; dominus $\Delta^{L}\Omega^{M}$; deus Ω^{S} *cum AU s 47* ($^{1}/_{2}$) *et* 𝔓 | deus (*2°*) + uester Φ^{P*}, *cf. supra.*

〈et deducam CAOT | 〈pluviae CAOT | 27. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et terra CAOT | 〈et erunt CAO | 〈et scient CAOT | 〈cum CAOTS | 〈et eruero CAOT | 28. 〈et AOT | 〈neque CAOT | 〈sed CAOTS | 29. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et non CAOT | 〈neque CAOT | 30. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et ipsi CAOT | 31. ¶ vos *Div. sine num.* U; 〈vos CAOTS | 〈et CAOT.

XXXV. [1] et factus est sermo Domini ad me dicens
[2] fili hominis pone faciem tuam adversum montem Seir
et prophetabis de eo et dices illi
[3] haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te mons Seir
et extendam manum meam super te et dabo te desolatum atque desertum
[4] urbes tuas demoliar et tu desertus eris
et scies quia ego Dominus [5] eo quod fueris inimicus sempiternus
et concluseris filios Israhel in manus gladii
in tempore afflictionis eorum in tempore iniquitatis extremae
[6] propterea vivo ego dicit Dominus Deus
quoniam sanguini tradam te et sanguis te persequetur
et cum sanguinem oderis sanguis persequetur te
[7] et dabo montem Seir desolatum et desertum
et auferam de eo euntem et redeuntem
[8] et implebo montes eius occisorum suorum

Deest Γ^{A}.

XXXV. 1. et] *praem.* ad seyr C | factus est sermo] *cum HI et* 177; factum est sermo Θ^{HM*}; factum est uerbum ET^{1}(*ex* uerum)U *cum HI* (*cod. P*), *cf.* 34, 1; 36, 16, *etc.*

2. filii A *cum HI* (*cod. P**) | aduersus XRYE*TUΩ^{M} *cum PS-IS Jud*; contra Π^{L} | montem] *cum HI et* ℌ𝔊; montes $\Delta^{L}\Pi^{L}$R Y*S* | de eo] *cum HI*; ad eum Ω^{MSJ*} *cum HI*(𝔊) *et* $\mathfrak{G}^{B}$, *cf.* 177 (in eum) *et* ℌ𝔊. ¶ « de eo » *Hug.* uel « ad eum »; ier et anti. « de eo », LXX « ad eum », hebr. « super eum » *Iac.* | et dices] *cum HI et* ℌ; et dicis E; et dicit S*; et dicens $\Phi^{P}\Theta^{AM*G*}$; ut dices Q; dicens AO | illi] Ω^{J*} *cum HI et* ℌ𝔊; illis S*; ei Ω^{J2} *cum* 177.

3. deus] *cum HI et* $\text{ℌ}\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Δ^{M*} *cum* 177 *et* 𝔊 | ad te mons] *cum HI et* ℌ𝔊, *cf.* 177 (in te mons); ad te montes Δ^{L}; ad montem Δ^{M*} | et (*1°*)] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; *om.* OSUΩ^{M}. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « et » (*sic*) *Iac.* | meam] *cum HI et* ℌ𝔊; *om.* 𝔯 | desolatam ES*.

4. desertus eris] *cum HI*, 177 *et* 𝔊, *cf.* ℌ; destructus eris Θ^{AM*}(*ut vid.*); destueris Θ^{S} | scis Q* | quia] qua S*.

5. in manus] Ω^{J*} *cum HI*(²/₂) *et* ℌ; in manu $X\Delta^{L}AO\Theta^{HAMG}E*S\Omega^{J2}$ *cum HI* (*cod. K* ¹/₂) *et HI* (𝔊), 176, 177 *et* 𝔊 | in tempo U | afflictionis] Y* *cum HI*; afflictationis Y^{2}.

6. deus] *cum HI et* $\text{ℌ}\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* E* *cum* 176 *et* 𝔊 | sanguini] *scrips.* sanguine S*U | persequetur (*1°*)] *cum* 176 *et* ℌ𝔊; persequitur $\Theta^{S}E*SUQ$ *cum HI* | et (*2°*)] ut Q | sanguinem oderis] *cum HI et* $\text{ℌ}\mathfrak{G}^{OL'}$; sanguine (o)d(e)ris $\Sigma^{T*}\Delta^{M}\Theta^{S2}$(gu *in ras.*)Q; sanguine morieris CX | odieris EQ; odoris Φ^{E*}U | persequetur (*2°*)] *cum* $\text{ℌ}\mathfrak{G}^{OL'}$; persequitur $\Delta\Theta^{S}E*SQ$ *cum HI.* ¶ hebr. anti. et ier. « persequetur » *Iac.* | ∼ te persequ(e)tur $\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{S}$RYMQ *cum APR*, *cf. supra.*

7. *scrips.* monte Π^{L} | et (*2°*)] *cum HI*; atque Ω^{SJ*}**relvsc**.

8. eius] *cum HI et* ℌ$\mathfrak{G}^{O}$; eorum Π^{L}. ¶ anti. « montes tuos occisorum tuorum », conformat dictioni sequenti persone; alii iuxta hebr. precedentem personam continuantes pro « tuos » habent « eius » *Guill. et Iac.* | occisorum] *praem.* sanguinem Δ^{L}.

XXXV. 1. ¶ et XXXV. Ω^{SJ}; [XLV.] Φ^{E}; LI. X; LXXVIII. $A\Theta^{S}Q$; XC. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}RYET\Psi^{D}$ | 2. ⟨fili CAOT | ⟨pone C | ⟨et prophetabis CAOT | 3. ⟨haec CAOS | ⟨ecce CAOTS | ⟨et extendam CAOT | ⟨et dabo AOT | 4. ⟨urbes CAOTS | ⟨et scies CAOT | 5. ⟨eo AOT | ⟨et CAOT | ⟨in tempore (*1°*) CAOT | ⟨in tempore (*2°*) OT | 6. ⟨propterea CAOTS | ⟨quoniam CAOT | ⟨et cum CAOT | 7. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et auferam CAOT | 8. ⟨et (*1°*) CAOT.

in collibus tuis et in vallibus tuis atque torrentibus interfecti gladio cadent
9 in solitudines sempiternas tradam te
et civitates tuae non habitabuntur
et scietis quoniam ego Dominus
10 eo quod dixeris duae gentes et duae terrae meae erunt
et hereditate possidebo eas cum Dominus esset ibi
11 propterea vivo ego dicit Dominus Deus
quia faciam iuxta iram tuam et secundum zelum tuum quem fecisti odio habens eos
et notus efficiar per eos cum te iudicavero
12 et scies quia ego Dominus audivi universa obprobria tua
quae locutus es de montibus Israhel dicens deserti nobis dati sunt ad devorandum
13 et insurrexistis super me ore vestro et rogastis adversum me
verba vestra ego audivi

Deest Γ^{A}.

¶ al. « cadaueribus occisorum » *Iac.* | in (*1°*)] et E*U | collibus — tuis (*2°*)] E^{3} *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; uallibus tuis et in collibus tuis E^{2}; conuallibus E* | tuis (*1°*) *om.* TS. ¶ hebr. et anti. « tuis » *Hug.* | et (*2°*) — tuis (*2°*) *om.* $\Delta^{L*M*}\Lambda^{L*}$, *per homoeotel.* | uall.] conuallibus T | tuis (*2°*) ¶ ier. hebr. et anti. « tuis » *Iac., item Hug.* | torrentibus = $C\Delta^{L}$ $\Lambda^{L}M$ *cum HI, cf. Prolegom., p.* LXIX; in torrentibus *cett.* | interfecti] *praem.* et S.

9. tuae] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* C | habitabuntur] *cum HI*; inhabitabuntur AO Θ^{AMG} *cum* 176 *et Brev. Goth.* | scietis] Θ^{M*}, *ut vid., cum HI et* $\mathfrak{GG}^{C'}$; scies $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}\Pi^{L}$ $O\Theta^{H*AM2G}$ *cum HI*(𝔊), *Brev. Goth. et* 𝔊, *cf. vv.* 4 *et* 12 | quoniam] *cum HI*; quia $X\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}EQ\Omega$agrelvst, *cf. vv.* 4 *et* 12, *etc.* | ego ¶ hebr. et anti. « ego » *Iac., cf. HI* (ego sum dominus) | dominus] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; dominus deus $\Phi^{ERG}\Theta^{H2}RY$ $\Psi'^{D}\Omega$agrelvst. ¶ hebr. et ier. non habent « deus » *Iac.*

10. dixeris] *cum HI, cf.* 176 (dixisti) *et* 𝔊𝔊; diceris Σ^{T*}; dixeritis XETU | meae] Θ^{H*}; mea Θ^{H2}; *om.* Π^{L} | erunt] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; sunt $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Theta^{H*}E*TS^{2}U$ *cum* $\mathfrak{G}^{A'}$; *om.* S*. ¶ sunt Λ^{L} | cum — 11. ego *om.* RY.

11. propt.] *praem.* et U | tuam] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; meam E*TU | secundum] *cum HI*; iuxta Λ^{L}, *cf. supra* | zelum tuum] *cum HI et* $\mathfrak{GG}^{AOL'}$; zelum meum E*TU; legem tuam RY | quem] Δ^{M*} *cum HI et* $\mathfrak{G}^{AOL'}$; qu(a)e OR; quoniam Δ^{M2} | feci E*TU | odio] *cum HI et* $\mathfrak{GG}^{AOL'}$; hodię Ψ'^{D*} | habent Θ^{A} | efficiar + tibi M^{2}, *cf. HI et* 𝔊. ¶ ier. « tibi », hebr. et anti. non habent *Iac.* | te] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* S.

12. scies] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; scietis T*, *cf. v.* 9 | dominus] Ω^{J*} *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; dominus deus Ω^{J2} | audi Θ^{A} | tua ¶ hebr. anti. ier. et moderni « tua » *Iac.* | deserti + sunt Δ^{L}, *cf.* 𝔊𝔊 | ∼ ad deuorandum dati sunt Ω^{MS}arelvst.

13. in*surrexistis E; surrexistis Φ^{E} | super] *cum HI et* 𝔊𝔊; aduersum $\Theta^{H}\Psi'^{D}$ | me ore] merore X | et (*2°*)] *cum HI et* $\mathfrak{GG}^{OL'}$; *om.* $\Phi^{ERG}\Psi'^{D}$ | rogastis] E* *cum HI* (½); erogastis Δ^{L}; derogastis $\Pi^{L}\Phi\Theta^{AMG}E^{2}M*\Psi'^{D}\Omega J*^{3}$ agrelvt. ¶ hebr. et anti. « rogastis », alii « derogastis » *Iac., item Hug.* | aduersus Θ^{G}; ad*****sum Θ^{M*} | audiui] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; uidi U.

⟨in collibus CAO | ⟨et in T | ⟨interfecti CA | 9. ⟨in CAOT | ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et scietis CAOT | 10. ⟨eo CAOTS | ⟨et herediditate CAOT | 11. ⟨propterea CAOT | ⟨quia CAOTS | ⟨et secundum O | ⟨et notus CAOT | 12. ⟨et CAOT | ⟨audivi TS | ⟨quae CAO | ⟨deserti AOT | 13. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et rogastis T | ⟨verba CAO.

14 haec dicit Dominus Deus
laetante universa terra in solitudine te redigam
15 sicuti gavisus es super hereditatem domus Israhel eo quod fuerit dissipata
sic faciam tibi dissipatus eris mons Seir et Idumea omnis
et scient quia ego Dominus
XXXVI. 1 tu autem fili hominis propheta super montes Israhel et dices
montes Israhel audite verbum Domini
2 haec dicit Dominus Deus
eo quod dixerit inimicus de vobis euge
altitudines sempiternae in hereditatem datae sunt nobis
3 propterea vaticinare et dic haec ait Dominus Deus
pro eo quod desolati estis et conculcati per circuitum
et facti in hereditatem reliquis gentibus
et ascendistis super labium linguae et obprobrium populi
4 propterea montes Israhel audite verbum Domini Dei
haec dicit Dominus Deus montibus et collibus
torrentibus vallibusque et de-

Deest Γ^{A}.

14. laetate uniuersa terra Φ^{P2}(*in ras. brev. spat.*)T† | l∗etante Φ^{E}; *om.* S | in solitudine = $X\Sigma^{T}\Pi^{L}A\Phi O\Theta^{S}E^{2}UQ$; in solitudinem E* *et cett. cum HI* | te *om.* Θ^{G}* | redicam R; reducam Θ^{A}.

15. sicut $\Pi^{L}\Theta^{G}$*E*TSQΩ^{J} | es *om.* Θ^{G}† | super hereditate $\Delta\Theta^{HAMG}$M *cum HI* | fuerit] *cum HI*; fuerat $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Theta^{H}$; *praem.* non E*TU | sic] sicut Ω^{M} | tibi] te U | dissip. eris] dissipaueris Σ^{T} | omnes Σ^{T} *cum HI* (*cod. K*) | ∼ omnis idumea $\Delta^{M}\Theta^{H}\Psi^{D}$ *cum HI et* 𝔓 | ∼ sic faciam tibi *post* omnis ET; *bis scrips.* sic faciam tibi (*ante* dissipatus *et post* omnis) U | scient] Δ^{M}* *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; scietis $\Delta^{M2}\Theta^{S}$, *cf. v.* 9; scies $X\Delta^{L}$ *cum* 𝔊, *cf. vv.* 4 *et* 12 | dominus + deus 𝔯𝔢, *cf.* 𝔊.

XXXVI. 1. filii $A\Phi^{P}$* | super montes] *cum HI*; supra montes Φ^{G}; super montibus Δ^{L} | montes (*1°*) — dices] montes et dices Δ^{M2}; *om.* Δ^{M}*, *per homoeotel.* | et dices] *cum HI et* 𝔓; et dicis T; dicens Θ^{H}; *om.* E.

2. deus — dixerit] *in ras.* Ω^{J2} | eo] *cum HI*; pro eo Σ^{T}, *cf. vv.* 3 *et* 13 | dixerit] *cum HI*; dixeri∗∗ Θ^{M}* | de uobis] deuorabis $C\Theta^{H}$E*TU, *cf. Lam* 2, 16 (dixerunt deuorauimus) | sempiternae] *cum HI*; sempiternas Δ^{M}*(*ut vid.*)Φ^{G} | in hereditatem] Φ^{E2} (tē *in ras.*); in h(e)reditate $X\Delta^{M}$*$\Pi^{L}\Theta^{S}$RY SUQ(-tę)Ψ^{D}; in altitudine Φ^{G} | datae *om.* E*U | ∼ datae sunt nobis in her. Ψ^{D}.

3. uaticinare *bis scrips.* U* | a(i)t = $C\Lambda^{L}$RYS, *cf.* 13, 18 *et* 38, 14; dicit *cett. cum HI* | pro eo] propterea RY, *cf. supra* | dissolati estis S^{*3}; dissol∗ti estis S^{2}; desolastis∗∗∗ Θ^{G}* | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* $C\Sigma^{T}$ | in hereditate Δ^{M}* | reliquiis $X\Delta^{LM}$* S* | ascendis O* | populi ¶ ier. « populis » LXX « gentibus » hebr. et anti. « populi » *Iac.*

4. dei] *cum HI et* 𝔓𝔊^{OC}; *om.* $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi^{P}\Theta^{SH}$*M*Q *cum* 𝔊 | dominus *om.* E, *cf.* 𝔊 | uallibusque] *cum HI et* 𝔓𝔊; uallibus 𝔰; *om.* S* | et desertis] *cum HI et* 𝔊; desertis

---

14. ¶ haec *Div. sine num.* Λ^{L}R; ⟨haec CAOS | ⟨laetante CAOT | 15. ⟨sicuti CAOT | ⟨eo OT | ⟨sic CAO | ⟨et scient CAO.

XXXVI. 1. ¶ tu XXXVI. Ω^{SJ}; XLI. U; LII. X; LXXVIIII. $A\Theta^{S}$Q; XCI. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi O\Theta^{M}\Psi^{D}$; ⟨tu T | ⟨montes (*2°*) CAOT | 2. ¶ haec *Div. sine num.* Θ^{A}; ⟨haec CAOTS | ⟨eo CAO | ⟨euge T | ⟨altitudines CAO | 3. ⟨propterea CAOTS | ⟨haec COS | ⟨pro eo CAOT | ⟨et facti CAOT | ⟨et ascendistis CAOT | 4. ⟨propterea CAOTS | ⟨audite C | ¶ haec *Div. sine num.* $\Phi^{EG}\Theta^{MG}$; ⟨haec CAOTS | ⟨torrentibus CAOT.

sertis parietinis
et urbibus derelictis quae depopulatae sunt
et subsannatae a reliquis gentibus per circuitum
5 propterea haec dicit Dominus Deus
quoniam in igne zeli mei locutus sum de reliquis gentibus et de Idumea universa
qui dederunt terram meam sibi in hereditatem
cum † gaudio † et toto corde ex animo
et eiecerunt eam ut vastarent
6 idcirco vaticinare super humum Israhel et dices montibus et collibus iugis et vallibus
haec dicit Dominus Deus
ecce ego in zelo meo et in furore meo locutus sum
eo quod confusionem gentium sustinueritis
7 idcirco haec dicit Dominus Deus
ego levavi manum meam ut gentes quae in circuitu vestro sunt
ipsae confusionem suam portent
8 vos autem montes Israhel ramos vestros germinetis

Deest Γ^{A}; *adsunt* $\tau^{56\ 69\ 70}$ (*a v.* 6, haec).

Δ^{L}Iu; *om.* Φ^{P} | parietinis et] Φ^{E2}(inis et *in ras.*)^{P2}(inis *in ras.*); parietibus et E | derelictis] *in ras.* Δ^{M2} *cum HI, cf.* 176 (quae derelictae sunt); desolatis Θ^{H}, *cf. v.* 3 *et* 12, 20; 26, 19; 29, 12 | subsannatae + sunt Δ^{M2} | a *om.* $\Delta^{L}S^{2}$ *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | reliquiis XS* | per circuitu Σ^{T}.

5. in ignem Δ^{M*} | de reliquiis X; dereliquistis $\Phi^{P*}S*$ | qui] *cum HI*; qui* Φ^{E*}, *cf.* 176 (quia) *et TY reg* (quoniam) *cum* 𝔊; qu(a)e $\Sigma^{T}\Omega^{SJ}$*agrelst | in hereditatem] S* *cum HI*; in hereditate $\Pi^{L}R*S^{2}$ | gaudio = A^{2} $\Phi\Theta^{HAMG}M^{2}$(au *in ras.*)$\Psi^{'D}\Omega^{SJ}$grlvstm *cum HI, GR-M past* 3, 26 *et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (in laetitiam) *et TY* (cum iucunditate); gladio A* *et cett., errante archetypo, cum HI* (*cod. K*; *item codd. in exposit., l. 598*), *cf. Prolegom., p.* LXXIX. ¶ hebr. et anti. «gaudio», glosa «gladio» *Hug.* hebr. et ier. « gaudio » uel minus recte « gladio » *Iac.* | et (*2°*)] *cum HI et GR-M past*; *om.* Σ^{T}* *cum* 𝔓𝔊$^{L'}$ | ex animo *om.* Ω^{M} | ex = CX $\Sigma^{T}\Delta^{M*}AO\Theta^{H}RYE*Um$ *cum* 𝔓, *cf.* 𝔊; et ex *cett. cum HI* (*cf. in exposit., l. 687*: atque ex animo) *et GR-M past*; + toto $\Psi^{'D}$, *cf. supra* (toto corde) | ∼ ex animo et to (*sic*) corde

Δ^{M*} | et (*3°*)] *cum HI*; *om.* Δ^{L} | eiecerunt] *cum HI*; iecerunt $\Psi^{'D}$; deiecerunt Σ^{T} | huti uastarent C; tu et starent Q*.

6. israhel *om.* Δ^{M*} | montibus *bis scrips.* Δ^{M*} | iugis] *cum HI et* 𝔓; iugibus Δ^{L*}; *praem.* et $\Delta^{LM*}\Theta^{H}$ *cum* 𝔊 | uallibus] uolatilibus RY | deus + pro eo quod desolati estis Ω^{MSJ*}, *ex v.* 3. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « pro — estis » al. ant. minus recte habent *Iac., item Hug.* | ego] *cum HI,* $\tau^{56\ 69\ 70}$, 176, *TY et* 𝔓𝔊; *om.* E*U | gentium] *cum HI,* 176, *TY et* 𝔓𝔊; gentes (*pro* gentis) S* | sustinueritis] *cum HI,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔓𝔊; sustinueris $\Sigma^{T}\Theta^{H}$*.

7. idcirco] Φ^{P2} (id *in ras.*) *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* X | eleuaui Φ^{P*}; lauaui U | manum *bis scrips.* Φ^{P} | gentes] *cum HI, cf.* 𝔓; *praem.* in Ω^{MSJ*}, *cf.* 176 *et TY* (super) *cum* 𝔊. ¶ ier. hebr. et anti. « gentes » *Iac., item Hug.* | quae] *cum HI et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; qui Δ^{L} | ∼ in gentes quae in circ. uestro sunt ut Ω^{MSJ*} | ipsae] *cum HI et* τ^{69}; ipsi XΔ^{M2} *cum* $\tau^{56\ 70}$.

8. germinetis] $\Delta^{M*}O*$ *cum HI, cf.* 𝔓; extendite ut germinetis $\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Pi^{L}O^{2}\Psi^{'D}$ *cum* $\tau^{56\ 69\ 70}$, *cf. ANT-M* (extendite et germinate) |

⟨et urbibus CAOT | ⟨et subsannatae CAO | 5. ⟨propterea CAOTS | ⟨quoniam CAOTS | ⟨de reliquis S | ⟨qui CAOT | ⟨cum CAOT | ⟨et eiecerunt CAOT | 6. ⟨idcirco CAOTS | ⟨et dices OT | ¶ haec XCII. SM; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$OY; ⟨haec CAT | ¶ pro eo (*cf. appar.*) XCII. Ω^{M} | ¶ ecce *Div. sine num.* $\Psi^{'D}$; ⟨ecce CAOS | ⟨eo quod CAOTS | 7. ¶ idcirco *Div. sine num.* Θ^{AMG}; ⟨idcirco CAOTS | ⟨ego CAOT | ⟨ut O | ⟨ipsae CAO | 8. ⟨vos CAOTS.

et fructum vestrum afferatis populo meo Israhel
prope est enim ut veniat
9 quia ecce ego ad vos
et convertar ad vos et arabimini
et accipietis sementem
10 et multiplicabo in vobis homines omnemque domum Israhel
et habitabuntur civitates et ruinosa instaurabuntur
11 et replebo vos hominibus et iumentis
et multiplicabuntur et crescent
et habitari vos faciam sicut a principio
bonisque donabo maioribus quam habuistis ab initio
et scietis quia ego Dominus
12 et adducam super vos homines populum meum Israhel
et hereditate possidebunt te et eris eis in hereditatem
et non addes ultra ut absque eis sis
13 haec dicit Dominus Deus
pro eo quod dicunt de vobis devoratrix hominum es et suffocans gentem tuam
14 propterea homines non comedes amplius
et gentem tuam non necabis ultra ait Dominus Deus
15 nec auditam faciam in te amplius confusionem gentium
et obprobrium populorum nequaquam portabis

Deest Γ^{A} *usque ad v.* 10, ruinosa; *adsunt* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *usque ad v.* 11.

et] ut U | *scrips.* fructus uestrum R | afferetis Θ^{A*}; deferatis $\Delta E^{*}SU$; feratis Θ^{H*} | meo] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E2} | enim *om.* T^{*} | ∼ enim est Ω^{S}Jagrelusc.

9. ecce] *cum HI,* 176, *TY reg et* 𝔊𝔊; *om.* S* | et (3°)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* A*.

10. homines omneque Q*; homines hominemque Θ^{G*}; omnes homines quae U | domus Q | ciuitates] *cum HI, TY et* 𝔊𝔊; ciuitatem Π^{L*}; + uestrae $C\Sigma^{T}$ *cum* 176 *et* $\mathfrak{G}^{A'}$, *cf.* τ^{70} (deserte) | instaturabuntur Θ^{A}.

11. *scrips.* reple Θ^{G*} | *scrips.* hominis A* | habitari = $C\Lambda^{L}AO^{*}\Theta^{SH*A}RYTQ^{*}\Omega^{J2}$m *cum HI* ($^{3}/_{3}$), *cf. vv.* 10 *et* 33; habita S*; habitare Ω^{J*} *et cett. cum HI* (*codd. P*^{2} $^{3}/_{3}$, *K* $^{2}/_{3}$) *et* $\tau^{56\ 69\ 70}$, *cf. Ier* 42, 12 | donabo] *cum HI et* $\tau^{56\ 69\ 70}$; dabo $\Delta^{M*}\Theta^{H*}\Psi^{'D}$ | scietis] *cum HI,* $\tau^{56\ 69\ 70}$ *et* 𝔊𝔊; scient RY | dominus] *cum HI et* 𝔊𝔊; dominus deus $AO\Theta^{AM*G}$ *cum* $\tau^{56\ 69\ 70}$.

12. super *om.* Δ^{M*} | uos hom.] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | te] *cum HI et* 𝔊; *om.* U | eris eis] S^{2} (*alt.* s *corr.*) *cum HI et* 𝔊; eris $C\Sigma^{T2}E^{*}$; eris* T^{*}; *om.* Σ^{T*} | in hereditate X; hereditatem Σ^{T} | addis $\Theta^{S}Q$; ades S | ut] et R.

13. dicit *om.* Θ^{H*} | deus] *cum HI et* $𝔊𝔊^{codd.}$; *om.* Δ^{M*} *cum* 𝔊 | hominum] *cum HI et* 𝔊𝔊; omnium X; *om.* Ω^{M} | es] *cum HI et* 𝔊𝔊; est RY | gentem] S^{2} (gen *in ras.*); gentem** Φ^{E}.

14. tuam] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E} | necabis] *cum HI*; negabis $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{E*}\Theta^{S}S^{*}Q$ | ∼ ultra non necabis $O\Theta^{AMG}$ | deus] *cum HI et* $𝔊𝔊^{codd.}$; *om.* Π^{L} *cum* 𝔊.

15. nec] *cum HI et* 𝔊𝔊; non Θ^{A}; ne Φ^{P*} | auditum $\Psi^{'D}$ | ∼ faciam amplius in te Ω^{S}; ∼ in te faciam amplius $\Theta^{S}ETUQ\Gamma^{A}$; ∼ in te amplius faciam Ω^{M} | confusitionem Δ^{L*} | gentium] *cum HI et* 𝔊𝔊; tuam******** C | portabis] *cum HI*; portabis amplius Λ^{L} *cum* 𝔊𝔊, *cf.* Δ^{M} *infra*; ultra Ω^{M} |

⟨et CAOT | ⟨prope CAOTS | 9. ⟨quia CAO | ⟨et convertar CAOT | ⟨et accipietis O | 10. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et habitabuntur CAOT | 11. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et multiplicabuntur CAOT | ⟨et habitari CAOT | ⟨bonisque CAOT | ⟨et scietis CAOT | 12. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨et hereditate CAOT | ⟨et eris C | ⟨et non CAOT | 13. ¶ haec *Div. sine num.* RET; ⟨haec CAOS | ⟨pro CAOT | ⟨devoratrix CO | 14. ⟨propterea CAOTS | ⟨et CAOT | 15. ⟨nec CAOTS | ⟨et obprobrium CAOT.

et gentem tuam non amittes amplius ait Dominus Deus
16 et factum est verbum Domini ad me dicens
17 fili hominis domus Israhel habitaverunt in humu sua
et polluerunt eam in viis suis et in studiis suis
iuxta inmunditiam menstruatae facta est via eorum coram me
18 et effudi indignationem meam super eos
pro sanguine quem fuderunt super terram et in idolis suis polluerunt eam
19 et dispersi eos in gentes et ventilati sunt in terris
iuxta vias eorum et adinventiones iudicavi eos
20 et ingressi sunt ad gentes ad quas introierunt
et polluerunt nomen sanctum meum
cum diceretur de eis populus Domini iste est
et de terra eius egressi sunt
21 et peperci nomini meo sancto quod polluerat domus Israhel in gentibus ad quas ingressi sunt
22 idcirco dices domui Israhel haec

---

et (2°)] *cum HI et* 𝔙𝔊; *om.* U | amittes] *cum HI*; amittis Θ^{S}ESUQ *cum HI* (*cod. K*); ammittes Φ^{RGP}; admittes Ψ'^{D} | amplius (2°)] *cum HI et* 𝔙𝔊; *om.* Q* | ∼ amplius et gentem tuam non amittes Δ^{M}.

16. factus est uerbum Φ^{E}*.

17. filii AU | in humu sua = CXΣ^{T2} (*alt.* u *ex* a)Θ^{S}QΓ^{A}; in humum suam $\Delta^{L}O^{2}$; in domu sua Φ^{E*RGP}; in domo sua Φ^{E2}; in domo ista EU; in humo suo T*; in humo sua O* *et cett., sec. usum frequentiorem Hieronymi.* ¶ humo Φ^{R2} | eam] ea ETU | et in stud. suis *om.* Σ^{T}*R*, *per homoeotel.* | iuxta inmunditia RY | menstruae E*.

18. effundi CX$\Delta^{M}\Lambda^{L*}\Theta^{M*}$ | pro sanguinem $\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{E*}$E*(*ut vid.*)TU | fuderunt] M* *cum HI* (*cod. K*); effuderunt $\Sigma^{T}O\Theta^{AM*G}M^{2}\Omega^{M}$ *cum HI, PS-IS Jud, cf. supra* (effudi) | in] *cum HI et* 𝔙𝔊$^{codd.}$; *om.* M*.

19. in gentes] Δ^{M*} *cum HI et* 𝔊; in gentibus Δ^{M2}, *cf.* 𝔙; inter gentes Ω^{I*} *cum PS-CY Nov, cf. TY reg et AU do* (inter nationes). ¶ « in gentes » *Guill.* « inter gentes » minus recte; al. « in gentes » *Iac.* | uentilate Π^{L} | in terris] *cum PS-IS Jud, cf. HI in exposit., l. 919* (in terra) *et* 𝔙; in terras $\Lambda^{L*}\Phi^{P}\Theta^{HAMG}$RYE SUM$\Psi'^{D}\Omega$arelst *cum HI* (2/3), *cf. TY et AU do* (in regiones) *cum* 𝔊. ¶ « in terris », require supra 30, [*v.* 26] *Guill. et Iac.* | adinuentiones + eorum $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$UM^{2}agrelust *cum HI et* 𝔙𝔊 | iudicaui] *cum HI, PS-CY Nov, TY, AU do et* 𝔙𝔊; iudicabo Δ^{L}; conculcaui Π^{L}, *cf. Is* 63, 3.

20. et (1°)] *cum HI, TY et* 𝔙𝔊; *om.* Σ^{T} | ∼ sanctum nomen Γ^{A} | diceretur] *cum HI et* 𝔙𝔊; duceretur Σ^{T*} | ∼ est iste $\Delta^{M}\Theta^{H}\Psi'^{D}$ | et (3°) ¶ hebr. ier. et anti. « et » *Iac.*

21. pepercit Π^{L} | nomini] Δ^{M*} *cum HI*; nomine Φ^{EP}ET*SQ *cum HI* (*cod. K*); in nomine Δ^{M2} | meo *om.* T* | sancto] Φ^{P2} (s *corr.*) | ∼ sancto meo $\Delta\Pi^{L}\Theta^{SH}$RY*$\Psi'^{D}\Omega$ agrelust, *cf. v.* 20 | polluerat] *cum HI*; polluerant S; polluerunt RY *cum TY et* 𝔙𝔊 | ingressi] *cum HI, TY et* 𝔙𝔊; egressi EU, *cf. v.* 20.

22. dices] dicis Δ^{L}EU | domui] *cum HI, TY et* 𝔙𝔊; domus Θ^{S}S*, *cf. infra*; ad domus Δ^{L}; ad domum $\Delta^{M*}\Theta^{H}$; ad domu* Φ^{P*} |

⟨et gentem CAOT | 16. ¶ et XXXVII. Δ^{L}; LXXX. AΘ^{S}Q; XCIII. SM$\Gamma^{A}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* CX$\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi O\Theta^{AMG}RET\Psi'^{D}$ | 17. ⟨fili CAOTS | ⟨domus C | ⟨et polluerunt CAO | ⟨et in C | ⟨iuxta CAOT | 18. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨pro CAOT | ⟨et in COT | 19. ⟨et (1°) CAO | ⟨et ventilati S | ⟨iuxta CAOT | 20. ⟨et (1°) CAOT | ⟨et polluerunt CAOT | ⟨cum CAOT | ⟨et de CAOT | 21. ⟨et CAOT | ⟨quod CAO | 22. ¶ idcirco LXXXI. AΘ^{S}Q; XCIIII. Ω^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{E}O\Theta^{AMG}$Y; ⟨idcirco CT | ¶ haec XCIIII. SM; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Phi^{P}$; ⟨haec T.

dicit Dominus Deus
non propter vos ego faciam domus Israhel
sed propter nomen sanctum meum quod polluistis in gentibus ad quas intrastis
[23] et sanctificabo nomen meum magnum quod pollutum est inter gentes quod polluistis in medio earum
ut sciant gentes quia ego Dominus ait Dominus exercituum
cum sanctificatus fuero in vobis coram eis
[24] tollam quippe vos de gentibus et congregabo de universis terris
et adducam vos in terram vestram
[25] et effundam super vos aquam mundam
et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris
et ab universis idolis vestris mundabo vos
[26] et dabo vobis cor novum et spiritum novum ponam in medio vestri
et auferam cor lapideum de carne vestra
et dabo vobis cor carneum
[27] et spiritum meum ponam in medio vestri
et faciam ut in praeceptis meis ambuletis et iudicia mea custodiatis et operemini

---

Adsunt 182, *a v.* 22 non; 32, 411, *Cant Ben* (t c n b), *a v.* 24, tollam.

deus] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* U *cum PS-CY Nov, TY reg et* 𝔊 | domus] *cum HI,* 182, *TY, AU gr et* 𝔓𝔊; domui AO*Θ^{A}, *cf. supra* | sanctum *om.* Π^{L} | ∼ meum sanctum Ω^{J} *cum PS-CY Nov,* 182 *et AU gr Jul im, cf. v.* 21 | meum + magnum TU, *cf. v.* 23 | quod — 23. meum *om.* E, *per homoeotel.* | inter gentibus U, *cf. PS-CY Nov* (inter gentes) | *scrips.* ad aquas U | intrastis] *cum HI et* 182; introistis C$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}$U.

23. nomen meum] ****** Φ^{R*} | magnum] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* T | pollutus est Ω^{S} | inter gentes] Δ^{M*} *cum HI*; in gentibus Δ^{M2} *cum AU gr Pel, cf. v.* 22; + dicit dominus Δ^{L} | polluistis] *cum HI,* 182, *TY, AU do et* 𝔓𝔊; p(o)lluis R; + inter gentes quod pollutum est E | in medio] medio Y*; inter medio Y^{2} | earum] *cum HI,* 182, *TY et AU do*; eorum Φ^{G}T* *cum AU Pel* | dominus (*1°*)] *cum HI, PS-CY Nov, TY, AU do et* 𝔓𝔊; dominus deus $\Delta^{M}\Theta^{H}\Psi^{rD}\Omega^{M}$ | ait dominus] dicit dominus Ω^{S}a *cum HI et AU gr*; *om.* $\Sigma^{T}\Delta^{L}$, *per homoeotel.* | cum] Φ^{E*} *cum HI et* 𝔓𝔊; cumque Φ^{E2} | coram eos Π^{L}.

24. tollam] Θ^{G2} (a *corr.*) | congregabo] Ω^{S*} *cum HI*; + uos $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}\Pi^{L}\Theta^{H}\Psi^{rD}\Omega^{S2}$ agrelust *cum* 32, 182, 411, *Cant Ben et* 𝔓𝔊 | terris *om.* Δ^{M}.

25. mundamini U *cum CY ep* (1/2) | omnibus] *scrips.* ominibus Λ^{L}; *om.* Δ^{M} | inquinam.] *cum HI*; iniquitatibus $\Theta^{S}\Gamma^{A}$ (*rescr.*) *cum* 182, *M-A* (1/2) *et Brev. Goth.*

26. nouum (*2°*)] *cum HI,* 32, 182, *CY ep* (2/2) *et* 𝔓𝔊; meum Σ^{T*}, *ut vid., cf. v.* 27 | et (*3°*) — 27. uestri *om.* E *cum Cant Ben* (n), *per homoeotel.* | de] et U*.

27. meum] *cum HI et* 𝔓𝔊; nouum Φ^{E}, *cf. v.* 26; *om.* Θ^{H*} | faciam] Σ^{T3}; + in medio Σ^{T2}, *in ras.* | *scrips.* operimini ETS*UQ^{2}(*pr.* i *in ras.*); operamini Λ^{L*}.

¶ non XCIIII. Γ^{A}; ⟨non CAOT | ¶ sed T; ⟨sed CAOS | 23. ⟨et CAOT | ⟨quod (*1°*) C | ⟨quod polluistis CAT | ⟨ut CAT | ¶ cum *Div. sine num.* Θ^{A}; ⟨cum CAOTS | 24. ¶ tollam LIII. X; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}$; ⟨tollam AOT | ⟨et congregabo CT | ⟨et adducam CAOT | 25. ¶ et (*1°*) XLII. U; XCV. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et mundabimini CAOT | ⟨et ab CAOT | 26. et (*1°*) CAOT | ⟨et auferam CAOT | ⟨et dabo CAOT | 27. et (*1°*) CAO | ⟨et faciam CAOT | ⟨et iudicia AOT.

28 et habitabitis in terra quam dedi patribus vestris
et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum
29 et salvabo vos ex universis inquinamentis vestris
et vocabo frumentum et multiplicabo illud
et non inponam in vobis famem
30 et multiplicabo fructum ligni et genimina agri
ut non portetis ultra obprobrium famis in gentibus
31 et recordabimini viarum vestrarum pessimarum
studiorumque non bonorum
et displicebunt vobis iniquitates vestrae et scelera vestra
32 non propter vos ego faciam ait Dominus Deus notum sit vobis
confundimini et erubescite super viis vestris domus Israhel
33 haec dicit Dominus Deus
in die qua mundavero vos ex omnibus iniquitatibus vestris
et habitari fecero urbes et instauravero ruinosa
34 et terra deserta fuerit exculta
quae quondam erat desolata in oculis omnis viatoris
35 dicent terra illa inculta facta est ut hortus voluptatis

Deest M (*a v.* 34, oculis; *supplet* M^S); *adsunt* 32 (*usque ad v.* 28, vestris) 182 (*usque ad v.* 28, deum) 411 (*item*) *Cant Ben* (*item*).

28. habitabitis] S^{*3} *cum HI*, 411, *TY reg*, *AU do et* ℌ𝔊; habitetis $\Delta^{M}AS^{2}$(*ut vid.*) *cum* 32 *et* 182; habitatis Π^{L} | in terra] Ω^{J2}(in *in ras.*) *cum HI*, 182, *TY et AU do*; in terram $CX\Sigma^{T}\Delta^{M}TS^{*}U$ *cum* 32 *et* 411 | et (*3°*)] *cum HI et* ℌ𝔊; *om.* Λ^{L*} | ego] *cum HI*, 182, *TY*, *AU do et* ℌ𝔊; *om.* Q.

29. ex] S* *cum HI et TY*; ab $\Delta^{M}S^{2}$ | uniuersis] *cum HI*; homnibus C *cum TY et AU do* | inquinamentis] *cum HI*; iniquitatibus Δ^{L} | inponam in uobis = $AO\Theta^{SAM*G}ETSU\mathfrak{m}$; ponam in uobis RY; i(n)ponam in uos $\Phi^{ER*GP}Q^{2}\Omega$, *cf. TY* (dabo in uos) *cum* ℌ𝔊; inponam uos Q*; i(n)ponam uobis *cett. cum HI.*

30. fructum] *cum HI, TY et* ℌ𝔊; frumentum $\Sigma^{T}\Pi^{L}S^{*}$ | genimina] Λ^{L*} *cum HI* (3/3); germina $CX\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L2}\Pi^{L}\Phi\Theta^{HAM*G}TS$ $M^{*}\Psi^{D}\Omega$; gemina U*Q*. ¶ ał gemina Θ^{G2}; anti. « germina » *Iac.* | ut — ultra *om.* E*, *ut vid.* | ut] et M* | portetis] *cum HI, cf.* ℌ𝔊; patereris $C\Sigma^{T*}$(*ut vid.*); patiaris Δ^{L}.

31. recordamini $\Sigma^{T}\Phi^{R*G2}$(e *in ras.*)U | studiorumque] *cum HI*; et studiorum X; studiorum quoque $\Delta^{M}\Lambda^{L}\Theta^{H}$ | *scrips.* iniquitatis $A^{*}\Phi^{G*}U$ | et scel. uestra *om.* U.

32. ego] *cum TY et* ℌ𝔊; *om.* $O\Omega^{M}$ *cum HI* | ait] *cum HI*; dicit Δ^{L} *cum TY et AU Pel* (*codd. BCDEFV*) | confundimini] E*S* *cum HI, TY et* ℌ𝔊; confundemini $CX\Delta\Phi^{ER*G}$ $\Theta^{S}E^{2}TS^{2}\mathfrak{g}$; confundabimini Θ^{H}; *praem.* non Ω^{M*} | uiis *om.* S* | domo U.

33. mundauero] *cum HI et* ℌ𝔊; mandauero Δ^{L*} | habitari] Θ^{H*} *cum HI* (*edit. vet. et cf. exposit.*) *et v.* 11; hab(i)tare $X\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}$ $\Phi\Theta^{H2}E^{*}TSUM^{*}\Gamma^{A}$ *cum HI*; inhabitari agrel ust *cum TY* | et (*2°*)] *cum HI, TY et* ℌ𝔊; *om.* U.

34. et] *cum HI, TY et* ℌ𝔊; *om.* E* | exculta] Ω^{J2} (c *in ras.*); excolta S* | *scrips.* quandam E | erat] *cum HI*; fuerat $\Pi^{L}E^{*}$ | omnes uiatores $\Delta^{L}U$; omnibus uiatoribus Q* | omnis] *cum HI, TY et* ℌ𝔊; hominis Σ^{T} | ~ omnis oculis Q.

35. ut] *cum HI et* ℌ𝔊; in Φ^{E} | horto t

---

28. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et eritis CAOT | 29. ⟨et (*1°*) CAOT | ¶ et vocabo LIIII. X; *Div. sine num.* Θ^{M}; ⟨et vocabo CAOT | ⟨et non CAOT | 30. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ut CAOT | 31. ¶ et (*1°*) XCVI. Ω^{M}; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨studiorumque CAO | ⟨et displicebunt CAOT | 32. ¶ non LXXXII. $A\Theta^{S}Q$; XCV. Γ^{A}; ⟨non COT | ¶ notum XCVI. SM; ⟨notum C | ⟨confundimini CAOT | 33. ¶ haec XCVII. Ω^{M}; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}O\Phi\Theta^{AM}E\Psi^{D}$; ⟨haec CAT | ¶ in die XCVI. Γ^{A}; XCVII. SM; ⟨in die CAO | ⟨et habitari CAOT | ⟨et (*ult.*) O | 34. ⟨et CAOT | ⟨quae CAOT | 35. ⟨dicent CAOS.

et civitates desertae et destitutae atque suffossae munitae sederunt
36 et scient gentes quaecumque derelictae fuerint in circuitu vestro
quia ego Dominus aedificavi dissipata plantavique inculta
ego Dominus locutus sum et fecerim
37 haec dicit Dominus Deus
adhuc in hoc invenient me domus Israhel ut faciam eis
multiplicabo eos sicut gregem hominum
38 ut gregem sanctum ut gregem Hierusalem in sollemnitatibus eius
sic erunt civitates desertae plenaeque gregibus hominum
et scient quia ego Dominus
XXXVII. 1 facta est super me manus Domini
et eduxit me in spiritu Domini
et dimisit me in medio campi qui erat plenus ossibus
2 et circumduxit me per ea in gyro
erant autem multa valde super faciem campi siccaque vehementer

---

Deest M (*suplet* M^S); *adsunt, a v.* 1, 57, 251 *et* $\tau^{56\ 70}$.

(1592*) | desertas U | et (*2°*) *om.* Ω^{J*} | distitutae ESU; destructae $\mathfrak{r}$ | su(f)fos(a)e $\Lambda^L\Pi^L$ $A\Theta^{G*}R^*T^3M^SQ\Psi^D$; suffonse Σ^T; suffussae T^2; suffusae T* | sederunt] *cum HI et* 𝔊𝔊; sedebunt $\Pi^L\Gamma^A$.

36. derelicti T* | fuerunt U*; fuerent U^2 | aedificaui — dominus (*2°*) *om.* M^S, *per homoeotel.* | dissipata] E^2 (ta *in ras.*) *cum HI*; diss(i)patas $C\Sigma^T\Delta^{LM*}RYU$ *cum* 𝔊, *cf. TY reg* (demolitas); + et E^2 | inculta] Φ^{E2} (in *in ras.*); incultas $C\Sigma^TU$ *cum* 𝔊, *cf. TY* (exterminatas); incultam RY | sum] $\Delta^{M*}\Phi^{R*}\Theta^{M*}$ $\Omega^{J\dagger}$ *cum HI* (*cod. R*), *TY et AU Pel*; sim Δ^{M2} $\Lambda^L\Phi^{R2P}\Theta^{M2}ET\Omega^{J1}$agrelvst *cum HI* | fecerim] *cum HI, cf. Prolegom., p.* LXXII; feci $\Delta^{LM*}\Theta^{SHA}$ (+ fecerim Θ^{A*})Q *cum TY et AU Pel, cf.* 37, 14; faciam R*, *ut vid., cum* 𝔊, *cf.* 𝔊.

37. adhuc] *scrips.* ad hoc Δ^L | hoc ¶ hebr. et anti. « hoc » *Iac.* | inueniet A *cum HI, forsitan recte* | ut] *cum HI*; ultra Θ^A | faciam] Ω^{J2} (*alt.* a *in ras.*) | eis] *cum HI et* 𝔊𝔊; in eis $\Delta^M\Theta^{HAM*G}$ | multiplicabo] *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* et Θ^SQ; *praem.* tunc Ω^J | sicuti C | hominem U.

38. ut (*1°*)] huti C | ut (*2°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; et Δ^L | eius] *cum HI*; suis Ω^M | sic] *cum HI*; sicut Ω^M | deserta Θ^{H*} | plęnaque Θ^H; plenique E; plenusquę Δ^L; plen(a)e agrelvst | gregibus] *cum HI*; greges X | hominum] *cum HI*; ouium Φ^G.

XXXVII. 1. facta est] *cum HI*, 57, 251 *et* 𝔊; *praem.* et $\Delta\Pi^LO^2\Theta^{HAMG}UM^S\Gamma^A\Psi^D$ *cum HI*(𝔊), *TE res, PS-AU spe et* 𝔊; *praem.* de resurrectione C; + autem Ω^J. ¶ hebr. et anti. non preponunt «et» *Guill. et Iac.* «autem» *reprobant Guill. et Iac.* | in spiritus U† | domini (*2°*)] Λ^{L*} *cum HI*, 57, 251 *et* $\mathfrak{G}^{codd.}$; dominus $C\Sigma^T\Delta\Lambda^{L2}$ *cum TE res, PS-AU spe,* $\tau^{56\ 70}$, *M-M et* 𝔊, *cf. III Rg* 19, 11 | demisit Φ^{ERP*} S*U *cum HI* (*cod. K*) | me (*3°*)] que U | campi] *cum HI, TE res, PS-AU spe* (*codd. MLC*) *et* 251, *cf.* 𝔊𝔊; campo Θ^SR^*YQ *cum PS-AU spe et* 57 | qui] E^2(i *in ras.*); quae Y*Q.

2. per] *cum HI*, 57 *et* 251; super Θ^A *cum TE res, cf.* 𝔊 | in gyro] R* *cum* 57 *et* 251; in g(y)rum $R^2S\Omega^M$ *cum HI, AM Sat et PS-AU spe*; in gir** Δ^{M*} | (su)per — 3. nosti] *in ras.* Θ^{S2} | campi* R*.

〈et civitates CAO | 〈munitae T | 36. 〈et scient CAO | 〈quia CAOT | 〈ego (*2°*) CAOT | 37. ¶ haec *Div. sine num.* RE; 〈haec CAOTS | 〈adhuc CAOT | 〈multiplicabo CAOTS | 38. 〈ut (*1°*) CAOT | 〈sic CAOT | 〈et CAOT.

XXXVII. 1. ¶ (et) facta XXXVII. Ω^{SJ}; XXXVIII. Δ^L; XLIII. U; XLVII. Φ^E; LV. X; LXXXIII. $A\Theta^SQ$; XCVII. Γ^A; XCVIII. $SM^S\Omega^M$; *Div. sine num.* $C\Sigma^T\Delta^M\Lambda^L\Pi^L\Phi^{RGP}O\Theta^{HAMG}RY$ $T\Psi^D$ | 〈et eduxit CAOT | 〈et dimisit CAOT | 2. 〈et CAOTS | 〈erant CAOT | 〈siccaque S.

[3] et dixit ad me fili hominis putasne vivent ossa ista
et dixi Domine Deus tu nosti
[4] et dixit ad me vaticinare de ossibus istis et dices eis
ossa arida audite verbum Domini
[5] haec dicit Dominus Deus ossibus his
ecce ego intromittam in vos spiritum et vivetis
[6] et dabo super vos nervos
et succrescere faciam super vos carnes
et superextendam in vobis cutem
et dabo vobis spiritum et vivetis
et scietis quia ego Dominus
[7] et prophetavi sicut praeceperat mihi
factus est autem sonitus prophetante me
et ecce commotio et accesserunt ossa ad ossa unumquodque ad iuncturam suam
[8] et vidi et ecce super ea nervi et carnes ascenderunt
et extenta est in eis cutis desuper
et spiritum non habebant
[9] et dixit ad me vaticinare ad spiritum
vaticinare fili hominis et dices ad spiritum
haec dicit Dominus Deus
a quattuor ventis veni spiritus
et insuffla super interfectos istos et revivescant

Desunt Δ^{M}(*a v.* 9, dominus, *folio avulso*)M(*supplet* M^{S})Γ^{A}(*partim, a v.* 8, ascenderunt); *adsunt* 57, 251 *et* $\tau^{56\ 70}$.

3. *tot. vers. in ras.* Θ^{S2} | filii A *cum* 57 | uiuent] R^{2} (ent *in ras.*) *cum HI, TE res, PS-AU spe et* 57; uiuet Q*; uiuant $\Lambda^{L*}\Phi^{R*G}\Theta^{S2}S\Omega^{MS*}$ *cum HI* (*cod. P*) *et* 251 | ista] *in ras.* Q^{1}.

4. istis] *cum HI,* 57 *et* 251; his $C\Sigma^{T}$, *cf. v.* 5 | dices** E.

5. ossibus] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔎𝔊; *praem.* de Ω^{S}, *cf. v.* 4 | hiis $X\Omega^{SJ}$𝔞 | in uos] *cum HI,* 57 *et* 𝔊; in uobis $X\Delta^{L}\Lambda^{L}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ *cum HI* (*cod. P*), *PS-AU spe,* 251 *et* $\tau^{56\ 70}$, *cf.* 𝔎 | et uiuetis] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔎; *om.* U*, *cf.* 𝔊.

6. neruos *om.* Q†, *ut vid.* | et (*2°*) *om.* Ω^{J*} | succrescere] *cum HI,* 57 *et* 251; supercrescere Δ^{LM*} | carnes] *cum HI,* 57, 251, τ^{56} *et* 𝔊; carnem Γ^{A} *cum IR,* τ^{70} *et* 𝔎 | ~ carnes super uos U | in uobis] *cum HI, TE res et* 57; in uos $\Theta^{S}Q$ *cum IR, GR-M Ez,* 251 *et* 𝔊.

7. prophetabis Q* | factus est autem] factus autem est $\Lambda^{L}\Phi^{E*RG}\Theta^{AM}\Omega^{J*}$; factus autem E*; factusque E^{2}, *cf. HI* (factusque est) | sonitus] *cum HI,* 57 *et* 251; sonus Σ^{T} *cum* $\tau^{56\ 70}$ | prophetante me] *cum HI,* 57, 251 *et* τ^{70}; pro(ph)etantem me $X\Delta^{L}\Lambda^{L*}$ *cum* τ^{56}; profetantem R* | et (*2°*)] *cum HI,* 251 *et* 𝔎𝔊; *om.* Θ^{G*} *cum* 57 | *scrips.* acceserunt R* | unum quoque Δ^{M} *cum* τ^{70}; *praem.* et Ω^{S}.

8. ea] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔎𝔊; eam $X\Delta^{M}$ | extenta] *cum HI,* 57, 251 *et* τ^{70}; extensa $\Sigma^{T}\Phi^{ERG}\Theta^{G}\Psi^{rD}\Omega$ *cum* τ^{56} *et M-M* | habebunt Φ^{E*}.

9. ad spir. uaticinare *om.* Φ^{R*}U *cum* $\tau^{56\ 70}$, *per homoeotel.* | fili — spiritum (*2°*) *om.* S* | filii AQ* *cum* 57 | et (*2°*) — spiritum (*2°*) *om.* E* | hae Q* | ad quatt. uentis S*; + caeli $\Theta^{S}Q$ *cum HI Is et Os, PS-AU spe et* $\mathfrak{G}^{A''}$ | reuiuescant] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔊; reuiuiscent M^{S} *cum PS-VIG Var.*

---

3. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨fili CT | ⟨putasne C | ⟨et dixi CAOT | ⟨domine C | 4. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨vaticinare CO | ⟨ossa CAOS | 5. ⟨haec CAOTS | ⟨ecce CAOTS | 6. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et succrescere CAOT | ⟨et superextendam CAOT | ⟨et dabo (*2°*) CAOTS | ⟨et scietis CA | 7. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨factus CAOTS | ⟨et ecce CAT | ⟨et accesserunt COTS | 8. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et extenta CAOT | ⟨et spiritum CAT | 9. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨vaticinare (*1°*) CT | ⟨vaticinare (*2°*) CAO | ⟨haec CAOTS | ⟨a quattuor CAO | ⟨et insuffla CAT.

10 et prophetavi sicut praeceperat mihi
et ingressus est in ea spiritus et vixerunt
steteruntque super pedes suos exercitus grandis nimis valde
11 et dixit ad me fili hominis ossa haec universa domus Israhel est
ipsi dicunt aruerunt ossa nostra et periit spes nostra et abscisi sumus
12 propterea vaticinare et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
ecce ego aperiam tumulos vestros et educam vos de sepulchris vestris populus meus
et inducam vos in terram Israhel
13 et scietis quia ego Dominus cum aperuero sepulchra vestra et eduxero vos de tumulis vestris populus meus
14 et dedero spiritum meum in vobis et vixeritis
et requiescere vos faciam super humum vestram
et scietis quia ego Dominus locutus sum et feci ait Dominus Deus
15 et factus est sermo Domini ad me dicens

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S})Γ^{A}(*partim, usque ad v.* 10, exercitus); *adsunt* 32 (*a v.* 12, ego *usque ad v.* 14, deus) *et item usque ad v.* 14, deus, 57, 251 *et* $\tau^{56\ 70}$.

10. mihi] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔓𝔊; + dominus AOΘ^{AMG} *cum IR, cf. v.* 7; 12, 7; 24, 18 | uixerunt] *cum HI,* 57 *et* 251; reuixerunt 𝔢 *cum AU Gn li* | steteruntque] *cum HI,* 57 *et* 251; et steterunt E *cum IR, AU Gn li, PS-AU spe et PS-VIG Var* | exercitus] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔓𝔊; *praem.* et Δ^{L}EU, *cf.* $\tau^{56\ 70}$ (et erat).

11. me* Φ^{P*} | filii A *cum* 57 | haec] Θ^{M2} (ec *in ras.*) | ~ uniu. haec X | est] *cum HI, TY reg,* 57, 251 *et* 𝔊; sunt O, *cf.* 𝔓 | ~ est israhel $\Sigma^{T}\Delta^{L}$ | ipsi] *cum HI, TY,* 57, 251 *et* $\mathfrak{G}^{OC'}$, *cf.* 𝔓; ipse U; et ipsi Θ^{S}Q *cum PS-AU spe et* 𝔊 | aruerunt] querunt 𝔞 | et (*2°*) — nostra (*2°*)] *in ras.* S^{1} | perit Δ^{L} | et (*3°*)] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔓; *om.* ES* *cum TE res, CY te, TY et* 𝔊 | abscissi 𝔯𝔢𝔦𝔰𝔰𝔱 *cum* 251 (*ed., erronee*); absci Σ^{T*}.

12. haec — deus *om.* X | ego] *cum HI,* 32, 57, 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{H*} | populus] *cum HI,* 32, 57 *et* 251; popule Ω^{S} | inducam] *cum HI,* 57 *et* 251; introducam Ψ^{D} | uos (*2°*)] *cum HI,* 32, 57, 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* U* | in terram] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔓𝔊; in terra XE*T S^{2}(te *in ras.*)U; in terram uestram Ω. ¶ «terram isrł» *Hug.* ier., LXX, hebr. et anti. non habent «uestram» *Iac.* | israhel] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* E*.

13. dom. + locutus sum Γ^{A}, *ex v.* 14 | *scrips.* ap(p)aruero Φ^{E}EUΓ^{A}(*rescr.*) | populus — 14. uixeritis *om.* Q* | popule Ω^{S}𝔞𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔢.

14. faciam + dicit dominus omnipotens R^{2}, *cf. PS-AU spe* | dominus (*1°*)] *cum HI,* 57, 251 *et* 𝔓𝔊; dominus deus $\Delta^{L}\Theta^{H}$, *cf. infra* | locutus — dominus (*2°*) *om.* CΣ^{T*}, *per homoeotel.* | sum] *cum HI,* 32, 57, 251 *et TE res* (*codd. TMX*); sim E *cum TE res* (*cod. P*) | et (*5°*) *om.* Q* | feci] *cum HI,* 32, 57, 251 *et* 𝔓; fecit Φ^{P*}; faciam Θ^{S} *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊; + hec Ω^{M} *cum* $\tau^{56\ 70}$; + hoc Ω^{S} | deus] *cum HI,* 57, 251 *et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* X *cum TE res, CY te et* 𝔊.

15. factum est $\Gamma^{A}\Omega^{J*}$.

---

10. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et ingressus CAOTS | ⟨steteruntque CAOT | ⟨exercitus COT | 11. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨fili C | ⟨ossa CO | ⟨universa C | ⟨ipsi CAOTS | ⟨et periit CAOT | 12. ¶ propterea *Div. sine num.* E; ⟨propterea CAOTS | ⟨haec CAOTS | ⟨ecce CAOT | ⟨et educam CAOT | ⟨et inducam CAOT | 13. ⟨et (*1°*) AT | ⟨cum CAOTS | ⟨et eduxero COT | 14. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et requiescere CAOT | ⟨et scietis C^{2}AOT | 15. ¶ et XXXVIIII. Δ^{L}; XLVIII. Φ^{E}; LVI. X; LXXXIIII. AΘ^{S}Q; [XCVIII.] Γ^{A}; XCVIIII. [S]$M^{S}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}$RYET$\Psi^{D}$.

16 et tu fili hominis sume tibi lignum unum
et scribe super illud Iudae et filiorum Israhel sociis eius
et tolle lignum alterum et scribe super eum Ioseph
lignum Ephraim et cunctae domui Israhel sociorumque eius
17 et adiunge illa unum ad alterum tibi in lignum unum
et erunt in unionem in manu tua
18 cum autem dixerint ad te filii populi tui loquentes
nonne indicas nobis quid in his tibi velis
19 loqueris ad eos haec dicit Dominus Deus
ecce ego adsumam lignum Ioseph quod est in manu Ephraim
et tribus Israhel quae iunctae sunt ei
et dabo eas pariter cum ligno Iuda
et faciam eas in lignum unum
et erunt unum in manu eius
20 erunt autem ligna super quae

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}).

16. et tu *om.* Φ^{R*} | filii A | ~ fili hom. et tu Ψ^{D} | et (*2°*) *om.* Θ^{G*} | scribe (*1°*)] *cum HI, IS fid et* 𝔓𝔊; scribes $C\Theta^{S}$; + tibi U, *cf. supra* (sume tibi) | illud] illum $\Theta^{S}Q*\Gamma^{A}$ | filiorum] R* *cum HI*; filiis R^{2}𝔰. ¶ « filiorum isrł » *Guill.* al. « filiis isrł » *Iac.* | sociis] *cum HI et* 𝔓, *cf. Prolegom., p.* LXXI; sociorum 𝔯𝔢𝔩𝔳𝔱; sociisque Ω^{M}; *praem.* et $XA\Phi^{R2P}O\Theta RYM^{S}Q$ $\Gamma^{A}\Psi^{D}$ *cum HI(cod. R).* ¶ socii Θ^{G2}; « sociis » *Guill.* | eius (*1°*)] *cum HI*; suis X | (alter)um — ioseph] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2} | scribe (*2°*)] *cum HI, IS fid et* 𝔓; scribes C *cum* 𝔊, *cf. HI*(𝔊): inscribes | eum] *cf. Prolegom., p.* LXXII; illud $\Lambda^{L}\Phi^{E2P}$RYETSU$\Psi^{D}\Omega$𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔱 *cum HI, IS fid et PS-IS Jud*; illum $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$. ¶ « super illud ioseph lignum effrahim et ciuitate (*2ª m.* cuncte) domus isrł sociorumque eius ». Quod dicitur « ioseph » in hebr. datiui casus est et sicut genitiuis iungebat datiuum, sic datiuum (*2ª m.* datiuo) iungit genitiuos *Guill.* | lignum (*3°*)] *cum HI, IS fid et* 𝔊; ligno 𝔰𝔱; *praem.* et Ω^{SJ}*. ¶ « et » *expungit Iac.* | cuncta S | domui = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}S\Psi^{D}$𝔰𝔱𝔪 *cum HI* (*codd. RV*), *cf. Prolegom., p.* LXXI; domus *cett. cum HI, IS fid et PS-IS Jud* | sociorumque] *cum HI et IS fid*; sociorum Σ^{T}S; sociis 𝔰 | eius (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; eis Q*; *om.* U*.

17. et (*1°*) *om.* ES* | illa] *in ras.* Σ^{T2} *cum HI*; illam $O*\Theta^{HAM*G}$ | tibi *om.* R^{2} *cum HI* (*cod. R*) | in (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Σ^{T} S*; *praem.* et E | in unionem] *cum IS fid et* 𝔓; in unione Δ^{L}(-nę)Π^{L}AOΘ^{SG}RYQΓ^{A} *cum HI et PS-IS Jud*; unionem E | in (*3°*) *om.* Θ^{A}.

18. dixerit S*; dixerunt U | fili Σ^{T}* S* | nonne] *cum HI*; non $\Delta^{L}\Phi^{P*}$(*ut vid.*)𝔰 | indicas] *cum HI et* 𝔓𝔊; indica $\Phi^{R*}\Theta^{S}$Q; iudicas $X\Phi^{E*}$ | nobis] no* Φ^{R*} | quid] quod Θ^{A} | hiis Ω^{SJ}𝔞; istis X | ~ tibi in his Δ^{L} | *scrips.* uellis $\Phi^{E*RG}\Theta^{S}$ETS*U.

19. tribus] *cum HI*; tribu $\Lambda^{L*}S*Q$ | quae — ei] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | iunctae] *cum HI*; iuncta X; iunxtae Θ^{A}; adiunct(a)e Ω^{SJ}*𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔱; coniunctae RY; iniunctae Π^{L}; *om.* S* | ei *om.* Δ^{L} | ~ sunt ei (ad)iunctae Ω^{SJ}𝔞𝔯𝔢𝔩𝔳𝔰𝔱. ¶ anti. « que iuncte sunt ei » *Iac.* | eas (*1°*)] *cum HI*; illud Φ^{RG} | *scrips.* quum Σ^{T}*R*(*ut vid.*) | iudae Y*, *ut vid.* | faciam] *cum HI*; facias Π^{L} | eas (*2°*)] *cum HI*; eos ETU, *cf.* 𝔊; ea Φ^{RG}. ¶ « ea », id est ligna *Guill.* al. « ea » id est lignum *Iac.* | in ligno U; lignum Σ^{T} *cum HI* | unum (*1°*)] *cum HI et* 𝔓; tuum A* | unum (*2°*)] *cum HI*; in unum Π^{L} | eius] *cum HI*; mea M^{S} *cum* 𝔓; ** S*.

---

16. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨sume C | ⟨et scribe (*1°*) CAOT | ⟨iudae C | ⟨et filiorum A | ⟨et tolle CA OTS | ⟨et scribe (*2°*) OS | ⟨lignum ephraim CAOT | 17. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et erunt CAOT | 18. ⟨cum CAOTS | ⟨nonne CAOTS | 19. ⟨loqueris CAOT | ⟨haec CS | ⟨ecce CAOTS | ⟨et tribus CAO | ⟨et dabo CAOT | ⟨et faciam CAOT | ⟨et erunt CAOT | 20. ⟨erunt CAOTS.

scripseris in manu tua in oculis eorum
21 et dices ad eos haec dicit Dominus Deus
ecce ego adsumam filios Israhel de medio nationum ad quas abierunt
et congregabo eos undique et adducam eos ad humum suam
22 et faciam eos gentem unam in terra in montibus Israhel
et rex unus erit omnibus imperans
et non erunt ultra duae gentes
nec dividentur amplius in duo regna
23 neque polluentur ultra in idolis suis et abominationibus
et in cunctis iniquitatibus suis
et salvos eos faciam de universis sedibus suis in quibus peccaverunt
et mundabo eos et erunt mihi populus et ego ero eis Deus
24 et servus meus David rex super eos
et pastor unus erit omnium eorum
in iudiciis meis ambulabunt et mandata mea custodient et facient ea

---

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}); *adest* 57 (*a v.* 21, haec).

20. scripserit Θ^{M*} | in oculi Π^{L}.

21. adsumam] R^{2} (am *in ras.*) | *scrips.* ad quam Δ^{L} | abierunt] *cum HI et* 57; abierant Φ^{ERGP*} | et (*2°*)] *cum HI,* 57, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* U* | eos (*2°*)] *cum HI,* 57 *et* 177; eas M^{S}; + ** Φ^{E} | eos (*3°*)] *cum HI,* 57 *et* 177; eas Q* | ad] **** E* | umum suum Γ^{A}, *rescr.*

22. gentem] Ω^{S*} *cum HI,* 57 *et PS-IS Jud*; in gentem Ω^{MS2J*}agrelvsc *cum HI*(𝔊), *TY reg et* 𝔓𝔊, *cf.* 177 (in nationem). ¶ ier. et anti. « gentem » *Iac., qui expungit* « in » | unam] unum $\Phi^{G\dagger}$ | in terra] *cum HI*(𝔊), 57, 177 *et* 𝔓𝔊; in terram Π^{L} *cum HI* | montibus] Γ^{A*} (*ut vid.*) *cum HI,* 57, 177 *et* 𝔓𝔊; monte Γ^{A2}, *rescr.* | in omnibus Ω^{M} | ∼ imp. omnibus $X\Theta^{S}$ | nec] ne Θ^{S*} | diuidentur] *cum HI,* 57, 177 *et* 𝔓; diuiduntur X | amplius] *cum HI,* 57 *et* 177; ultra Ω^{S}, *cf. supra.*

23. neque polluentur *om.* X | polluntur Λ^{L*} | ultra] *cum HI et* 57; amplius Γ^{A}, *rescr., cf. v.* 22 | in idolis] *cum HI,* 57 *et* 𝔓𝔊; in dolis Θ^{A*M*}; in collibus O; *praem.* collibus Θ^{A2} | et (*1°*)] *cum HI*; et in Δ^{L} *cum* 𝔓𝔊 | abominat.] Θ^{H*} *cum HI, AU ci et IS fid, cf. Prolegom., p.* LXIX; + suis $C\Sigma^{T}\Pi^{L}AO\Theta^{H2AM*G}$ RYU*$M^{S}\Psi^{D}\Omega$grlvscm *cum* 𝔓𝔊$^{codd.}$ ¶ ier. hebr. (*sic*) et anti. non habent « suis » *Iac.* | et in] *cum HI, AU ci,* 57 *et* 𝔓𝔊$^{codd.}$; et agrel vsc; in S* | in (*2°*) — et (*3°*) *om.* Π^{L}U*, *per homoeotel.* | suis (*2°*) *om.* Ω^{J*} | eos (*1°*)] *cum HI, AU ci,* 57 *et* 𝔓𝔊; *om.* ES | ∼ faciam eos Θ^{S}Q | suis (*3°*) *om.* lvc | mundabo] *cum HI, AU ci,* 57 *et* 177; emundabo $\Phi^{ERG}\Gamma^{A}$(*rescr.*) $\Psi^{D}\Omega^{MSJ*}$agrelvsc *cum TY* | eos (*2°*)] *cum HI, AU ci,* 57 *et* 177; uos Θ^{H*} | et (*5°*) *om.* Q | populus — deus] *in ras. lat. spat.* Θ^{M2} | populus] *cum HI, AU ci et* 57, *cf. v.* 27; *scrips.* populis Φ^{E}; in populum $AO\Theta^{AG}M^{S}Q*$ *cum HI*(𝔊), *TY,* 177 *et* 𝔓𝔊, *cf.* 11, 20 *et* 14, 11; in populus $R*Q^{2}$ | ego *om.* U | eis] *cum HI, AU ci et* 57; illis Ω^{M} *cum TY et* 177. ¶ al. « illis » *Iac.* | deus] *cum HI, AU ci et* 57, *cf. v.* 27; in deum $AO\Theta^{AG}M^{S}$ *cum HI*(𝔊), *TY,* 177 *et* 𝔓𝔊, *cf.* 11, 20 *et* 14, 11; [...] Γ^{A}.

24. dauid rex] *cum HI,* 57 *et* 𝔓𝔊; rex dauid Ω^{SJ*} | in] *cum HI et* 57; et in Δ^{L} *cum* 𝔓 | mea] *cum HI,* 57 *et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{L*}.

---

21. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨haec CS | ⟨ecce CAOT | ⟨et congregabo CAO | ⟨et adducam T | 22. ⟨et (*1°*) CAOT | ¶ et rex XLIIII. U; ⟨et rex CAOTS | ⟨et non CAOT | ⟨nec CAOT | 23. ⟨neque CAOT | ⟨et in cunctis CAO | ⟨et salvos CAOTS | ⟨in quibus C | ⟨et mundabo CAO | ⟨et erunt T | 24. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et pastor CAOT | ⟨in iudiciis CAOT | ⟨et mandata OT.

25 et habitabunt super terram quam dedi servo meo Iacob
in qua habitaverunt patres vestri
et habitabunt super eam ipsi et filii eorum
et filii filiorum eorum usque in sempiternum
et David servus meus princeps eorum in perpetuum
26 et percutiam illis foedus pacis pactum sempiternum erit eis
et fundabo eos et multiplicabo
et dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum
27 et erit tabernaculum meum in eis
et ero eis Deus et ipsi erunt mihi populus
28 et scient gentes quia ego Dominus sanctificator Israhel
cum fuerit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum

XXXVIII. 1 et factus est sermo Domini ad me dicens
2 fili hominis pone faciem tuam contra Gog terram Magog principem capitis Mosoch et Thubal
et vaticinare de eo 3 et dices ad eum haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te Gog principem capitis Mosoch et Thubal

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}); *adsunt* u (*a v.* 1, est, *sed vix legitur*) 57 (*usque ad v.* 25, sempiternum).

25. habitabunt (*1°*)] habitabant Θ^{S*}, *ut vid.* | super terra S* | iacob] *cum HI*, 57, *TY reg*, 177 *et* 𝔊𝔊; *om.* A* | in qua *om.* Ω^{J*} | uestri] *cum HI, IS fid et* 𝔊; nostri Q* *cum* 57; eorum AO$\Theta^{HAMG}M^{S}\Psi^{'D}$ *cum HI* (𝔊), *TY*, 177 *et* 𝔊 | et (*2°*) — sempiternum] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | habitabunt (*2°*)] *cum HI*, 57 *et* 𝔊𝔊, *cf. TY* (inhabitabunt); habitabant E; habitauerunt $\Psi^{'D}$ | super eam] *cum HI et* 57; super ea $\Phi^{ERG}\Theta^{A}S*\Psi^{'D}$. ¶ anti. « super ea » *Guill.* al. « super ea » *Iac.* | filii eorum] filiorum $\Phi^{E}\Theta^{A}$†, *cf. infra* | fili (*2°*) Σ^{T*} | eorum (*2°*)] *cum HI*; eius Π^{L} | et dauid] de xp̄o C *in marg.* | seruus meus *om.* O | in (*3°*)] et R*.

26. illis] S* *cum HI et* 177; eis Σ^{T}; cum illis S^{2} | pactum] *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* et Π^{L} | eris a | eos] *cum HI*; eas M^{S}; *om.* Σ^{T} | multipl. + eos U *cum HI* (*cod. K*) et* 𝔊$\mathfrak{G}^{OL''}$ | in (*1°*) — perpetuum *om.* S.

27. et (*1°*) — 28. perpetuum *om.* Σ^{T*}, *per homoeotel.* | ero] *cum TY*, 177 *et* 𝔊𝔊; *praem.* ego $\Psi^{'D}$ | ∼ mihi erunt X | populus] *cum HI, TY*, 177 *et* 𝔊; in populum E^{2} (m *ex* s) *cum* 𝔊, *cf.* 11, 20 *et* 14, 11.

28. *tot. vers. om.* Σ^{T*} | et scient ¶ « et scient » ier. dicit non esse in ebreo, set LXX et anti. habent et in quibusdam libris hebreorum inuenitur *Iac.* | dominus + deus $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ *cum* $\mathfrak{G}^{534}$ | sanctificator] *cum HI et* 𝔊𝔊; sanctificatus S* | in perpetuum] ait dominus deus S*; in perpetuum ait dominus deus S^{2}, *cf. TY* (dicit dominus) *cum* $\mathfrak{G}^{A'}$.

XXXVIII. 2. filii A | pone] de tempore antixp̄i C *in marg.* | tuam] *in ras.* Θ^{A2} | terram magog *om.* T*, *per homoeotel.* | terra XM^{S}; et terram $\Phi\Theta^{HAMG}ET^{2}S^{2}\Psi^{'D}$agɐl(et *sublin.* ɯ)s *cum HI et* 𝔊; et terra S*U; terram et Γ^{A}; et contra Ω^{S}; et $\Theta^{S}Q$ | principem] *praem.* et $\Theta^{S}Q$ | et (*2°*) — 3. principem] *in ras. lat. spat.* Φ^{G1} | *eo Ω^{S}; te Γ^{A}, *rescr., cf. v.* 3.

3. et (*1°*) — principem] *in ras.* Φ^{G1} | ad eum] *typis minoribus* g; *om.* r *cum* 𝔊 | gog] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* E | principem] S*(*ut vid.*)u (*ut vid.*) *cum HI et* 𝔊; princeps ETS^{2}.

---

25. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨in qua CAOT | ⟨et habitabunt (*2°*) CAOT | ⟨et filii filiorum CAOT | ⟨et david CAOTS | 26. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨pactum CAT | ⟨et fundabo CAO | ⟨et dabo CAOT | ⟨in medio O | 27. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et ero CAOT | 28. ⟨et CATS | ⟨cum CAOT.

XXXVIII. 1. ¶ et XXXVIII. Ω^{SJ}; XLVIIII. Φ^{E}; LVII. X; LXXXV. AΘ^{S}Q; [X] CVIII[I]. Γ^{A}; C. $SM^{S}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* C$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}$RYET$\Psi^{'D}$ | 2. ⟨fili CAOTS | ⟨pone C | ⟨principem CAT | ⟨et (*ult.*) CAO | 3. ⟨haec COS | ⟨ecce CAOT.

4 et circumagam te et ponam frenum in maxillis tuis
et educam te et omnem exercitum tuum
equos et equites vestitos loricis universos
multitudinem magnam hastam et clypeum arripientium et gladium
5 Persae Aethiopes et Lybies cum eis
omnes scutati et galeati
6 Gomer et universa agmina eius
domus Thogorma latera aquilonis
et totum robur eius populique multi tecum
7 praepara et instrue te et omnem multitudinem tuam quae coacervata est ad te et esto eis in praeceptum
8 post dies multos visitaberis
in novissimo annorum venies ad terram quae reversa est gladio
congregata est de populis multis ad montes Israhel qui fuerunt deserti iugiter
haec de populis educta est et habitaverunt in ea confidenter universi
9 ascendens autem quasi tempestas venies
et quasi nubes ut operias terram

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}); *adest* u, *sed usque ad v.* 8, annorum, *legi nequit.*

4. frenum] Θ^{M2} (nu *corr.*) | et (*3°*)] *cum HI et* 𝔊; ut Q*; *om.* S^{2} | educam] *cum HI*; deducam Π^{L}; inducam S | omne U | tuum *om.* S* | uestitis Δ^{L} | uniuersis UΩ^{M} | hastam] R^{*3}; ha***tam R^{2}, *super lin.* | a(r)ripientium] S* *cum HI*; arripientes S^{2}; arripientem Φ^{P} *cum APR* | et gladium *om.* Δ^{L} | et (*7°*)] *cum HI*; in 𝔞; *om.* Q^{2}.

5. persae] S*; persi S^{2}; perses Π^{L}; + et $XR^{2}\Psi^{rD}$ *cum HI et* 𝔊 | aethiopiae O | libię S; lydii E; lidii U | scutata S*, *ut vid.*; scrutati 𝔤 | galati E*.

6. uniuersa] *cum HI*; omnes Δ^{L} | eius (*1°*) *om.* U* | domos Π^{L}E | thog. lat.] t(h)ogor mala terra XTS | robur] Φ^{P2} (u *corr.*) *cum HI*; robor CS*; rubor U^{2} (o *ex* u) | populique] quae U.

7. praepara] *cum HI*; prepara te XΣ^{T}* (*ut vid.*)Ψ^{rD}; pr(a)eparare $\Sigma^{T2}\Theta^{S}$Q | et (*1°*) *om.* Ψ^{rD} | instrue] instruere Σ^{T}* | et (*2°*) *om.* CΣ^{T} | tuam] Ω^{M2} (a *ex* u); *om.* Φ^{P}*, *ut vid.* | quae coac.] quoque aceruata U | et (*3°*) *om.* Φ^{P} | in] in eis Ω^{J}*.

8. dies + autem OΘ^{HAMG}ETSU$\Gamma^{A}\Psi^{rD}$, *cf. Ios* 9, 16; *Idt* 16, 25; *Dn* 1, 15 | ~ multos dies Ω^{M} | nouissimo] *cum HI* ($^{1}/_{2}$) *et* 𝔊; nouissimis Φ^{G} *cum HI* ($^{1}/_{2}$); + anno Π^{L} | annorum] *cum HI et* 𝔊; eorum Φ^{G} | gladio = Σ^{T}OΘ^{A*M*}ET*UQ *cum HI* (*cod. K* $^{1}/_{2}$), *cf. Ier* 31, 2 (qui remanserat gladio); gladiis S*; ad gladium X; a gladiis S^{2}; *om.* A*; a gladio u (*ut vid.*) *et cett. cum HI* ($^{3}/_{2}$, *cod. K* $^{1}/_{2}$), 177 *et* 𝔊 | congregata est] *cf.* $𝔊^{OL'}$; congregata es X; congregacio est U; *praem.* et $\Pi^{L}\Theta^{S}$Q$\Gamma^{A}\Omega^{SJ}$𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔢 *cum HI* ($^{2}/_{2}$) | ad montes] d*** Θ^{A*} | fuerint Θ^{S} | habitau.] *cf. HI in exposit., l. 1616* (habitauit); habitabunt 𝔞𝔤 𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔢 *cum HI et* 𝔊, *cf.* 177 (inhabitabunt). ¶ hebr. et anti. «habitauerunt» *Iac.* | in ea] u. ¶ hebr. et ier. non habent «in ea» *Iac.*

9. ascendens] *cum HI*; ascendes Y*S^{2} (*alt.* e *ex* i) *cum* 𝔊; ascendent ETU, *cf.* 177 (ascendentes) | autem *bis scrips.* Θ^{H*} | uenies] Φ^{E*}Y* *cum HI et* 𝔊; ueniens $\Phi^{E2}Y^{2}$ETSU | ut operias] *cum HI, cf.* 𝔊; ut[...]as u, *ut vid.*; ut aperias M^{S}; ut operies $\Pi^{L}\Omega^{M}$; ut cooperias T; operias R; operiens ES*(*ut vid.*)U; cito hoperies C; + super ESU |

---

4. ⟨et (*1°*) C^{2}AOT | ⟨et educam CAOT | ⟨equos CAOT | ⟨multitudinem CAOT | 5. ⟨persae CAOT | ⟨omnes CAOT | 6. ⟨gomer CAOT | ⟨domus CAOS | ⟨et totum CAO | 7. ⟨praepara CAOTS | ⟨quae T | ⟨et esto CO | 8. ⟨post CAOTS | ⟨in novissimo CAOT | ⟨congregata CAOTS | ⟨qui fuerunt CA | ⟨haec CAOTS | 9. ⟨ascendens CATS | ⟨et quasi CAOT.

tu et omnia agmina tua et populi multi tecum
10 haec dicit Dominus Deus
in die illa ascendent sermones super cor tuum
et cogitabis cogitationem pessimam 11 et dices
ascendam ad terram absque muro veniam ad quiescentes habitantesque secure
omnes habitant sine muro vectes et portae non sunt eis
12 ut diripias spolia et invadas praedam
ut inferas manum tuam super eos qui deserti fuerant et postea restituti
et super populum qui est congregatus ex gentibus
qui possidere coepit et esse habitator umbilici terrae
13 Seba et Dedan et negotiatores Tharsis
et omnes leones eius dicent tibi
numquid ad sumenda spolia tu venis
ecce ad diripiendam praedam congregasti multitudinem tuam
ut tollas argentum et aurum
auferas supellectilem atque substantiam et diripias manubias infinitas

---

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}); *adest* u, *non tamen ab* (inva)das *usque ad* gentibus *v.* 12, *sed vix legitur.*

omnia] *cum HI et* 𝔊; *om.* O*Q* | populi] *cum HI et* 𝔊; populus Σ^{T}†; populi tui Ω^{J2}; populis tuis Ω^{J}*, *ut vid.* | multi *om.* Φ^{E}*, *ut vid.* | ~ multi populi $\Delta^{L}\Phi^{E2}$.

10. ~ illa die Ω^{M} | sermones] *cum HI et* 𝔊; *praem.* omnes Ψ^{D} | cogitacionum pessemam U*; cogitationes pessimas Π^{L} *cum* 𝔊, *cf.* 177 (cogitationes nequam).

11. ad terram] a terra S* | ueniam ad quiescentes *om.* Ψ^{D} | uenient a; *praem.* et Θ^{S}QΓ^{A} | habitantesque] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{codd.}$, *cf.* 177 (et habitantes); habitantesq*q* M^{S}*; habitantes Q* *cum* 𝔊 | secure] *cum HI, cf.* 177 (in pace) *et* 𝔊; securi SU; + in ea U | omnes] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; *praem.* hi relῦsc; + hii X$\Delta^{L}\Lambda^{L}\Theta^{SAM*}$TQ*$\Omega^{SJ}$; + hi $\Pi^{L}\Phi^{E2RGP}$O$\Theta^{HM2G}Y^{2}S^{2}M^{S}Q^{2}\Gamma^{A}\Psi^{D}$ꝑ. ¶ hebr. et anti. « omnes hii » *Iac., item Hug.*

12. deripias ES*U | ~ spolia dirripias Ω^{M} | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; *om.* Σ^{T} | inuadas] *cum HI*; uadas Ψ^{D} | praedam] Θ^{A2} (dā *in ras.*); preda Δ^{L} | ut (*2°*)] *cum* 𝔊, *cf.* 177 (conuertere); et RYU* *cum HI* (2/2) | eos] *cum HI*; (h)os $\Delta^{L}\Theta^{H}$ | deserti] *cum HI*; deserto Δ^{L}; desert[.] Φ^{G} | fuerant] *cum HI*; fuerunt Ω^{SJ}*. ¶ « fuerant » uel « fuerunt » *Iac.* | habitator umbilici] *cum HI*; habitatorum umblici Δ^{L}; habitatorum bilici Θ^{A*}Y* E* *cum HI* (*codd. P*K*); habitator bilici (*sup. lin.* bupli) R^{2}; habitatorum felici U; *praem.* de (hie)rusalem $\Delta^{L}\Theta^{H*AM*G}$.

13. seba = CX$\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{ERG}\Psi^{D}\Omega^{M}$um; saeba $\Phi^{P}\Theta^{H}$; sabba UQΩ^{S}; sabae Θ^{A2}; seda Π^{L}; saba Θ^{A*} *et cett. cum HI* | dadan Θ^{H*AM*G}; dadam Θ^{M2} | dicent tibi] dicentibus Δ^{L}S* | uenis] S* *cum HI*, 177 (inuenis *pro* tu uenis) *et* 𝔊; uenisti Λ^{L}UΓ^{A}; uenias S^{2}; uen***** Σ^{T}* | deripiendam M^{S}*; congregandam S; cong*regandam E | pr(a)edam] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2} | congr. mult. tuam] *in ras.* E^{2} | congregati Q | tuam] t****m Q* | ~ aurum et argentum Π^{L} | auferas] *cum HI*; auferes Θ^{G}; *praem.* et Δ^{L} $\Phi^{R2}\Theta^{S}$Q$\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$arelῦsc; *praem.* ut M^{S}. ¶ hebr. et anti. non habent « et » *Guill. et Iac.* | sup(pel)lectile SU; *********ilem R* | et (*5°*) *om.* R | deripias O* | infinita Θ^{M*}.

⟨tu CAOT | 10. ¶ haec XLV. U; ⟨haec CAOTS | ⟨in die CAO | ⟨et CAOT | 11. ⟨ascendam CAOTS | ⟨veniam CAT | ⟨omnes CAOT | ⟨vectes COS | 12. ⟨ut (*1°*) CAOT | ⟨ut inferas CAOT | ⟨et super CAOT | ⟨qui possidere CAOTSu | 13. ⟨seba CAOTu | ⟨et negotiatores C | ⟨et omnes CAOTu | ⟨numquid CAOTSu | ⟨ecce CAOTu | ⟨ut tollas CAO | ⟨auferas CAOT | ⟨supellectilem S | ⟨et diripias OT.

14 propterea vaticinare fili hominis
et dices ad Gog haec ait Dominus Deus
numquid non in die illo cum habitaverit populus meus Israhel confidenter
scies 15 et venies de loco tuo a lateribus aquilonis tu et populi multi tecum
ascensores equorum universi
coetus magnus et exercitus vehemens
16 et ascendes super populum meum Israhel quasi nubes ut operias terram
in novissimis diebus eris
et adducam te super terram meam
ut sciant gentes me cum sanctificatus fuero in te in oculis eorum o Gog
17 haec dicit Dominus Deus
tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis
in manu servorum meorum prophetarum Israhel
qui prophetaverunt in diebus illorum temporum ut adducerem te super eos
18 et erit in die illa in die adventus Gog super terram Israhel ait Dominus Deus

---

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}); *adest partim* u.

14. filii A | gog] Q^{2} (go *in ras.*) | a(i)t = $X\Lambda^{L}AO\Theta^{MG}RYET\Omega^{S}$, *cf.* 13, 18 *et* 36, 3; dicit *cett. cum HI, AM fi et* 177 | non] *cum HI*; *om.* Π^{L}u | illa Θ^{S} | scies] *cum HI et* 𝔓; et scies $\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{E}$; exies Λ^{L}, *cf.* 177 (consurges) *et* 176 (exsurgens) *cum* 𝔊.

15. uenies] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; + tu Ω^{MSJ*}a, *cf. infra* (tu et populi). ¶ « tu » *reprobat Iac.* | de] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* u | populi] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (gentes) *et* 177 (nationes); + tui Π^{L} | ∼ multi populi Ω^{M} | ascensoribus Δ^{L} | et (*3°*)] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* S.

16. ascendes] *cum HI, AM fi*, 177 *et* 𝔓 𝔊; ascendens $X\Pi^{L}SUQ\Omega^{MSJ*}$[u; ascendentes RY | ut operias] Σ^{T2} (ut *in ras.*) *cum HI et* 𝔓, *cf.* 176 (operire) *cum* 𝔊; ut operies S; ut aperias M^{S}; et operias R *cum HI* (*cod. P*3*) | eris] *cum HI et* 𝔓; *om.* $C\Sigma^{T}$ | meam] U^{2} (am *in ras.*) | ut sciant] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; ut scient Σ^{T}; et sciant Q *cum HI* (*cod. P*3*) | gentes] *cum* 𝔓; *praem.* omnes Θ^{M2} *cum HI*, 176 *et* 𝔊, *cf.* 177 (omnes nationes) | me cum] cum** Q*; cum Q²; cum me Q^{3} | me] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; me(a)e $X\Pi^{L}A\Phi^{E*R*}$(*ut vid.*)^{GP}RYTM^{S} Ω^{MSJ*}(*ut vid.*)u. ¶ ier. et anti. « me »; alii habent « mee » *Iac., item Guill.* | in te in oculis] *cum HI et* 𝔓; ante oculos Δ^{L}; ante in oculi (*sic*) E | o gog] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{L\prime\prime}$; gog E*S*U *cum* 176, 177 *et* 𝔓$\mathfrak{G}^{O}$; magog Δ^{L}. ¶ hebr. « gog » *Iac.*

17. es] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊; *om.* Q* *cum HI* (*cod. K*), *cf.* 𝔓 | ∼ es ille u | loc. sum] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; loquutus es $\Theta^{H\dagger}$ | in (*1°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓; *om.* Ω^{SJ*} | in manu] *cum HI et* 𝔓, *cf.* 176 (per manum) *cum* 𝔊; in manus XU *cum HI* (*cod. K*), *cf. PRIS tr et* 177 (per manus) | prophetauerunt] *cum HI et* 𝔓$\mathfrak{G}^{OL\prime\prime}$; portauerunt Θ^{A} | illorum] *cum HI*; eorum Θ^{A} | temporum] *cum HI*; tempore Γ^{A}, *cf. HI* (atque temporibus) *et* 176 (et annis) *cum* 𝔊 | ut] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; et M^{S} | adducerem] Θ^{S2} (em *in ras., ut vid.*) *cum HI*, *cf.* 176 (inducerem); adduceret Π^{L} | eos] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* S*.

18. in die (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Ω^{MS*J*} | aduentus + tui $\Delta^{L}\Theta^{HAM*G}$

---

14. ¶ propterea *Div. sine num.* $\Phi^{RG}\Theta^{AMG}$; ⟨propterea CAOTS | ⟨et dices CAOT | ⟨haec CSu | ⟨numquid CAOTSu | ⟨scies CAOu | 15. ⟨tu CA | ⟨ascensores CAOTu | ⟨coetus CAOS | 16. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨in novissimis CAOu | ⟨et adducam CAOT | ⟨ut sciant CAOTu | ⟨cum sanctificatus S | ⟨o gog CO | 17. ¶ haec *Div. sine num.* Y; ⟨haec CAOTSu | ⟨tu CAOTu | ⟨in manu CAOTu | ⟨qui prophetaverunt CAOTu | ⟨ut adducerem OT | 18. ⟨et (*1°*) CAOT.

ascendet indignatio mea in furore meo [19] et in zelo meo
in igne irae meae locutus sum
quia in die illa erit commotio magna super terram Israhel
[20] et commovebuntur a facie mea pisces maris et volucres caeli
et bestiae agri et omne reptile quod movetur super humum
cunctique homines qui sunt super faciem terrae
et subvertentur montes et cadent sepes et omnis murus in terra conruet
[21] et convocabo adversum eum in cunctis montibus meis gladium
ait Dominus Deus
gladius uniuscuiusque in fratrem suum dirigetur
[22] et iudicabo eum peste et sanguine et imbre vehementi et lapidibus inmensis
ignem et sulphur pluam super eum et super exercitum eius
et super populos multos qui sunt cum eo
[23] et magnificabor et sanctificabor et notus ero in oculis gentium multarum
et scient quia ego Dominus
XXXIX. [1] tu autem fili hominis vaticinare adversum Gog et

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S}); *adest partim* u *usque ad v.* 20, caeli.

Ψ^{D} | ascendet] *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; ascendit XΠ^{L}ES*U *cum* 176; ascende et Θ^{A}* | indignatio] *cum HI et* 𝔓𝔊; *cf.* 176 (ira) *et* 177 (iracundia); indignatione Θ^{AM}*Q*; in indignatione Θ^{M2} | meo] mea S*.

19. et] *cum HI,* 176, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* T | in (*1°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* Θ^{H} | meo] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{E}*Ω^{S}; + et Γ^{A}; + ** Φ^{R} | in igne] *cum HI et* 176; in ignem ETU; in igni S* *cum* 177 | **erit E | terram] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 *et* 177 (in terra); *om.* S*.

20. commou.] *cum HI et* 176, *cf.* 177 (mouebuntur) *et* 𝔓𝔊; commotauerunt u* | a facie mea] *cum HI et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{L'}$; *om.* M^{S} | *scrips.* piscem u | cęli* Θ^{S}* | bestias Δ^{L} | reptile] *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; + terrae Δ^{L}* | quod] quo X | humum] *cum HI*; terram AΩ^{MS} *cum* 176, *cf. Gn* 7, 8. 14. ¶ « humum » uel « terram » *Iac.* | super (*2°*) *om.* Λ^{L}* | subuertuntur S*Q | omnis murus] *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; omnes muros S*; murus omnis X | in terra = C$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}$ Am, *lectio insolentior*; in terram *cett. cum HI* | conruit S* | ~ corruet in terram Ωarelbst.

21. aduersum] S* *cum HI*; aduersus Π^{L}AO$\Theta^{AMG}S^{2}U\Psi^{D}$Ωagrelbst | meis gladium] *cum HI et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{L'2}$; eius gladius X; *om.* Δ^{L} | dirigetur] Θ^{H}* *cum HI*; dir(i)gitur RY E*S*U; dirigeretur Θ^{H2}.

22. et (*1°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; + tunc Ω. ¶ hebr. et anti. non habent « tunc » *Iac.* | peste] *cum HI et* 𝔓; *om.* Φ^{E}* | et (*3°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* U | imbre] *cum HI*; umbre Φ^{E}*; igne O | uehem.] *cum HI*; uehenti Φ^{G} | et (*4°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; cum AO; et cum Θ^{A} | *scrips.* in inminsis S* | ignem ¶ igne Θ^{A} | pluam] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (pluet); pluuiam Π^{L} | *scrips.* super populo multos Ω^{M}.

23. ero] *cum HI*; eris RY*; er[.] Φ^{G} | ~ multarum gentium Ω^{J}*(*ut vid.*)arelbst | quia] *cum HI et* 𝔓𝔊; qui E | dominus] *cum HI*; *praem.* sum a *cum HI,* 176 *et* 𝔊 ;+ deus T.

XXXIX. 1. filii A | aduersum] *cum HI*; aduersus E*Ω^{SJ}* | gogh (*1°*) S^{2}, *in ras.* | et (*1°*) — gog (*2°*) *om.* U, *per homoeotel.* |

⟨ascendet CAOTS | 19. ⟨in igne CAOTu | ⟨quia CATS | 20. ⟨et (*1°*) CAOTu | ⟨et bestiae CAO | ⟨cunctique CAOT | ⟨et subvertentur CAOTS | ⟨et omnis OT | 21. ⟨et CAOT | ⟨gladius CAOTS | 22. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ignem CAOT | ⟨et super (*1°*) O | ⟨et super (*2°*) CAO | 23. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et notus CAOT | ⟨et scient CAOT.

XXXIX. 1. ¶ tu XXXIX. Ω^{SJ}; XLVI. U; [C.] Γ^{A}; CI. $SM^{S}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* X$\Lambda^{L}\Phi^{P}$ Θ^{AM}ET; ⟨tu CAO | ⟨vaticinare C.

dices
haec dicit Dominus Deus
ecce ego super te Gog principem capitis Mosoch et Thubal
2 et circumagam te et seducam te et ascendere faciam de lateribus aquilonis
et adducam te super montes Israhel
3 et percutiam arcum tuum in manu sinistra tua
et sagittas tuas de manu dextera tua deiciam
4 super montes Israhel cades tu et omnia agmina tua et populi qui sunt tecum
feris avibus omnique volatili et bestiis terrae dedi te devorandum
5 super faciem agri cades quia ego locutus sum ait Dominus Deus
6 et emittam ignem in Magog et in his qui habitant in insulis confidenter
et scient quia ego Dominus
7 et nomen sanctum meum notum faciam in medio populi mei Israhel et non polluam

---

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S})Γ^{A}(*partim a v.* 6, confidenter).

dicit *bis scrips.* M^{S*} | te] *cum HI, TY reg,* 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E}; + o Ω^{S} | principem] *cum HI, TY,* 176 *et* 𝔊; princeps Δ^{L} | capitis] *cum HI*; captiuitatis Δ^{L}.

2. te (*1°*)] *cum HI, TY,* 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* U | seducam] Γ^{A} (*rescr.*) *cum HI, cf. exposit., l. 1842* (palpabitur atque lactabitur); reducam C$\Sigma^{T}\Phi^{ERG}M^{S}$; educam 𝔞𝔯𝔢𝔠 *cum* 176. ¶ hebr. et anti. « ducam », glossa « seducam » *Hug.* « seducam » (*alt. man.* « educam ») *Guill.* minus recte glossa exponit « seducam », ier. « educam », LXX « deducam », alii « seducam » *Iac.* | faciam] *cum HI*; *praem.* te $\Pi^{L}E^{2}\Psi^{rD}\Omega^{SJ*}$; + te Θ^{H2}, *cf. TY* (ponam te) *et* 𝔊𝔊. ¶ « ascendere faciam » *Guill. expungit* « te » *Iac.* | de] *cum HI*; a Θ^{S}Q *cum TY et* 176 (a nouissimo aquilone).

3. manu (*1°*)] E^{2} (u *in ras.*) | ∼ tua sinistra Σ^{T} | tuas] *cum HI, TY et* 𝔊𝔊; *om.* Π^{L} | dextera] sinistra Ω^{M} | ∼ tua dextera XΣ^{T} *cum* 176 | deiciam] O* *cum* 𝔊; eiciam S*U; deiciam te 𝔞; et deiciam te O^{2} *cum HI, TY et* 𝔊. ¶ ier. « et deiciam te... et cades »; anti. et hebr. habent sicut in textu *Iac.*

4. cades] E^{2} (ca *in ras.*); *praem.* et 𝔞 *cum HI, cf. notam Iac. in v.* 3 | agmina *om.* R | ∼ tua agmina Y | populi] *cum HI et* 𝔊𝔊; populus Σ^{T}; populi tui Ψ^{rD}𝔞𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔠 | ∼ tecum sunt Π^{L} *cum HI et* 176 | uolatili] Y^{*3} *cum HI*; uolatile XΣ^{T}(*ut vid.*)$Y^{2}E^{*}S^{*}U$ | bestiis] Φ^{P2} (is *corr.*) | dedi] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; dabo M^{S}; *praem.* et S* | deuorandum] *cum HI*; ad deuorandum $\Pi^{L}\Theta^{SM*}Q\Gamma^{A}\Psi^{rD}\Omega^{SJ}$𝔞𝔤𝔯𝔢𝔩(ad *sublin.* 𝔴)𝔰𝔠.

5. ego] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; et ego S*; *om.* M^{S}; + dominus Ω^{SJ}, *cf.* 5, 13; 17, 21; 21, 17, *etc.* ¶ hebr. et anti. non habent « dominus » *Iac.* | deus] *cum HI et* $𝔊𝔊^{codd.}$; *om.* Π^{L} *cum* 176 *et* 𝔊.

6. et (*1°*)] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; ecce C | emittam] *cum HI*; mittam C$\Delta^{L}\Theta^{HA2}$ *cum* 176, *cf. HI in exposit., l. 1866* (tunc mittetur ignis); i(n)mittam $\Pi^{L}\Phi^{P}O\Theta^{A*M*G}$ETSU$\Psi^{rD}\Omega^{M}$𝔞𝔤𝔯 𝔢𝔩𝔲𝔰𝔠. ¶ ier. et anti. « emittam », al. « īmittam » *Iac.* | hiis Ω𝔞 | scient] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; scietis Δ^{L}; + gentes Θ^{S}Q, *cf. vv.* 7 *et* 23 | quia] *cum HI et* 𝔊𝔊; qui Λ^{L}E | dominus] *cum HI,* 176 *et* 𝔊𝔊; dominus deus C$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Theta^{SH}$ETUQ$\Psi^{rD}$, *cf. v.* 5; dominus deus isrł Ω; *om.* R*. ¶ hebr. anti. et ier. non habent « deus isrl » *Iac.*

7. sanctum meum (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; sanctum S*; meum sanctum S^{2} *cum* 176 *et* 𝔊 | notum] Ω^{J2} (t *corr.*); *om.* Q | mei] *cum HI*

⟨haec CAOS | ⟨ecce CAOTS | 2. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et ascendere OT | ⟨et adducam CAOT | 3. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et sagittas CAOT | 4. ⟨super CAOT | ⟨feris CAOT | 5. ⟨super CAOT | 6. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et scient CAOT | 7. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et non COT.

nomen sanctum meum amplius
et scient gentes quia ego Dominus Sanctus Israhel
8 ecce venit et factum est ait Dominus Deus
haec est dies de qua locutus sum
9 et egredientur habitatores de civitatibus Israhel
et succendent et comburent arma
clypeum et hastas arcum et sagittas et baculos manus et contos et succendent ea igne septem annis
10 et non portabunt ligna de regionibus neque succident de saltibus
quoniam arma succendent igne
et depraedabuntur eos quibus praedae fuerant
et diripient vastatores suos ait Dominus Deus
11 et erit in die illa dabo Gog locum nominatum sepulchrum in Israhel
vallem viatorum ad orientem maris quae obstupescere facit praetereuntes
et sepelient ibi Gog et omnem multitudinem eius

Desunt Δ^{M}M(*supplet* M^{S})Γ^{A}(*partim usque ad v.* 9, contos).

et 𝔓𝔊; *om.* S | sanctus isr.] *cum* 176 *et* 𝔊; sanctus in isr. M^{S} *cum* 𝔓𝔊^{BO}; deus isr. Θ^{A}; deus sanctus isr. $E^{*}\Omega^{MS2J}$ *cum HI*; deus isr. sanctus Ω^{S*}; sanctus S*. ¶ hebr. et ier. non habent « deus » *Iac.*

8. uenit et] ueniet $\Theta^{M\dagger}$ | et factum est ¶ hebr. « et fiet » (*sublin., ut excludatur*), ier. et anti. minus recte « et factum est » (*sic*) *Iac.* | deus] *cum* 𝔓𝔊$^{codd.}$; *om.* $X\Delta^{L}\Lambda^{L}\Theta^{H*}S$ Ψ^{D} *cum HI*, 176 *et* 𝔊 | est (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; *om.* Π^{L} *cum* 𝔓.

9. et (*1°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{E} $\Theta^{S}E^{*}TSUQ$ | egrediuntur Q; egredient S | habitatore Π^{L} | de] et de S* | succendent (*1°*)] *scrips.* succedent Φ^{G} | comburent] *cum HI*; conburentur Σ^{T} | clypeum] *cum HI*; *praem.* et E*SU *cum* 𝔓 | hastas] Θ^{A*} *cum HI*; (h)astam $X\Delta^{L}\Phi^{R}\Theta^{H*A2}Y^{*}T\Omega^{MSJ*}$, *cf.* 𝔓; hasta Φ^{G}. ¶ hebr. et aliqui anti. « hastam » *Iac., item Hug.* | arcum] *cum HI*, *cf.* 176 (arcu) *et* 𝔓; arcus $E^{*}\Psi^{D}$, *cf.* 𝔊 | baculos] *cum HI*, *cf.* 176 (uirgis) *et* 𝔊; baculus $\Phi^{R*G}\Theta^{A*}U$, *cf.* 𝔓 | manus] *cum* 𝔓; *manos Φ^{E*}; manuum arest *cum HI*, 176 *et* 𝔊 | ea] *cum HI*, *cf.* 176 (in eis) *cum* 𝔓𝔊; eam $\Delta^{L}R^{*}YE^{*}S^{*}U$ | igne] $O^{*}\Theta^{A*}$; igni $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}O^{2}\Theta^{HA2}$ETSU$\Gamma^{A}$ $\Psi^{D}\Omega^{M*}$agrelbt *cum HI.*

10. *scrips.* lignam T | succident] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (concident); succendent $X\Delta^{L}\Phi^{ER*GP}\Theta^{SM*}$(*ut vid.*)$ETSUM^{S}\Omega^{M}$, *cf. v.* 9 *et infra* | succendent] Ω^{S2} (*alt.* e *corr.*) *cum HI*; succent X | igne] $O^{*}\Theta^{H*}$; igni $\Sigma^{T*}O^{2}\Theta^{H2}$ $M^{S}\Psi^{D}$agrelbt; ignem $\Phi^{G*}\Theta^{S}ETS^{*}$(*ut vid.*) UQ$\Gamma^{A}$ | depraedabuntur] *cum HI et* 176; depraedabunt Θ^{A*} | eos] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; opes Ω^{M} | quibus praedae] *cum HI*; quibus praeda Π^{L}; a quibus depr(a)edati Θ^{S}Q, *cf.* 176 (qui depredati eos fuerant) | et (*3°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* S* | diripient] *cum HI*; deripient $\Delta^{L}S^{*}U$; diripientur $\Sigma^{T}\Theta^{G*}$ | suos] *cum HI et* 𝔓𝔊; tuos X.

11. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{G*} | ∼locum got Π^{L}. ¶ ier. hebr. et anti. « gog » *Iac.* | sepulchrum] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et Π^{L} | in (*2°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* $X\Phi^{P*}$ | quae] *cum HI*; et Δ^{L} *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | obstupescere] *cum HI*; obstupere $\Pi^{L}\Phi^{R}$ | facit] *cum HI* ($^{2}/_{2}$) *et* 𝔓; faciat $\Pi^{L}O\Theta^{HAM*G}E^{*}SUM^{S}$ Γ^{A} *cum HI* (*cod.* P^{2}, $^{1}/_{2}$); faciet $\Delta^{L}\Phi^{P}$arelbsc; facient Ω^{M} | et (*3°*) *om.* Θ^{A*} | multitudinem]

⟨et scient CAOT | 8. ⟨ecce CAOT | ⟨haec CAOTS | 9. ¶ (et) (*1°*) *Div. sine num.* Φ^{E}; ⟨et (*1°*) CAO(T) | ⟨et succendent (*1°*) CAOT | ⟨clypeum CAOT | ⟨et baculos CAT | ⟨et succendent (*2°*) CT | 10. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨quoniam CAOT | ⟨et depraedabuntur CAOT | ⟨et diripient CAOT | 11. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨vallem CAOT | ⟨et sepelient CAOT.

et vocabitur vallis multitudinis Gog
12 et sepelient eos domus Israhel ut mundent terram septem mensibus
13 sepeliet autem omnis populus terrae
et erit eis nominata dies in qua glorificatus sum ait Dominus Deus
14 et viros iugiter constituent lustrantes terram
qui sepeliant et requirant eos qui remanserant super faciem terrae ut emundent eam
post menses autem septem quaerere incipient
15 et circumibunt peragrantes terram
cumque viderint os hominis statuent iuxta illud titulum
donec sepeliant illud pollinctores in valle multitudinis Gog
16 nomen autem civitatis Amona et mundabunt terram
17 tu ergo fili hominis haec dicit Dominus Deus
dic omni volucri et universis avibus cunctisque bestiis agri
convenite properate concurrite

Desunt Δ^{M}(*usque ad v.* 14, incipient)M(*supplet* M^{S}).

cum HI, 176 *et* 𝔊𝔊; populum X | gog (*3°*)] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{P} | ∼ gog multitudinis Φ^{R*}.

12. sepelient] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 176 (obruent) *cum* 𝔊; sepeliet $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$, *cf. AM fi* (obruet) *et v.* 13; + ibi gog et sepelient Φ^{P}, *cf. v.* 11 | ut] *cum HI*, 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊; et $\Sigma^{T}S$ | mundent] *cum HI*, *cf.* 176 (purgetur) *et* 𝔊𝔊; mundet Γ^{A*}; manducent Θ^{H*A}.

13. sepelient Δ^{L} *cum HI et* 𝔊, *cf.* 176 (obruent) *cum* 𝔊. ¶ « sepeliet » uel « sepelient » *Iac.* | autem] *cf.* 𝔊; eum Ω^{M}; autem eum Ω^{SJ}ꝛel(eum *sublin.* ꝛ)ꝛ; autem eos $\Theta^{S*}Q$ *cum HI*, *cf.* 176 (et obruent eos) *cum* 𝔊. ¶ non est ibi « eos » uel « eum » *Guill.* « eum » uel iuxta ier. « eos »; hebr. et anti. non habent « eos », neque « eum », et dicit frater Theob. (*cf. appar. in* 32, 8) quod neutrum debet ibi esse *Iac.* | omnis pop.] pop. omnis Π^{L}; populos Δ^{L} | eis] *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 176 (illis); *om.* Q* | qua] *cum HI et* 176; quo S* | ait — 14. constituent *om.* Ω^{J*}.

14. uiro U | constituent] *cum HI et* 𝔊𝔊; constituet $\Theta^{S}Q$ | *scrips.* lustran U | terram] terra R | et requirant] *cum HI*; *om.* Γ^{A} *cum* 176 *et* 𝔊 | requirent Θ^{AM} | remanserunt $\Delta^{L}E*TU\Gamma^{A}$ | super fac.] superficiem Λ^{L} | terrae] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; *om.* U* | ut] *cum HI*, *cf.* 176 (purgare) *cum* 𝔊𝔊; et $X\Phi^{E}$ | emundent] *cum HI*; emendent $\Delta^{L}E$ | post + a(utem) S† | incipient] *praem.* inquid U.

15. et] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Ω^{M} | uiderint] *cum HI*; uiderent $\Lambda^{L*}S*U$ | os hominis] *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔊; hos homines $X\Sigma^{T*}\Omega^{M}$; eos homines Δ^{L} | iuxta] *in ras.* Θ^{G2} | illud (*1°*)] *cum HI*; illum $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$; *om.* E* | sepeliant] sepeli*nt $\Theta^{A*}\Omega^{J*}$ | illud (*2°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* E* | pollinctores] *cum HI et* 𝔊𝔊; pollicitores Δ^{L}; *praem.* qui sepeliunt S* | in ualle] *cum HI*; in uallem $\Sigma^{T}\Delta AO*ETU$ *cum* 𝔊.

17. ergo] *cum HI*; autem $\Delta^{L}E\Omega^{S}$ | filii A | deus] *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$; *om.* Φ^{G*} *cum* 176 *et* 𝔊 | omni uolucri] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 176 (omni aui); omnium lucri R; uolucri cęli M^{S} | et uniu.] uniuersisque M^{S} | agri] *cum HI*; terrę OM^{S}, *cf. Gn* 1, 24. 25, *etc.*; *praem.* terrae Θ^{A} | proper.] *cum HI*; pr(a)eparate

---

⟨et vocabitur CAOT | 12. ⟨et (*1°*) CAOT | 13. ⟨sepeliet CAOTS | ⟨et CAOT | 14. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨qui (*1°*) CAOT | ⟨post CAOTS | 15. ⟨et CAO | ⟨cumque CAOT | ⟨donec CAOT | ⟨in valle CAOT | 16. ⟨nomen CAOT | ⟨et C | 17. ¶ tu [LI.] Φ^{E}; LVIII. X; LXXXVI. $A\Theta^{S}Q$; CI. Γ^{A}; CII. $SM^{S}\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Delta^{M}\Phi^{RGP}O\Theta^{AMG}E$; ⟨tu CT | ⟨haec CS | ⟨dic CAOT | ⟨convenite CAOT.

undique
ad victimam meam quam ego immolo vobis
victimam grandem super montes Israhel
ut comedatis carnes et bibatis sanguinem
18 carnes fortium comedetis et sanguinem principum terrae bibetis
arietum agnorum et hircorum taurorumque altilium et pinguium omnium
19 et comedetis adipem in saturitate et bibetis sanguinem in ebrietate
de victima quam ego immolabo vobis
20 et saturabimini super mensam meam de equo et de equite forti
et de universis viris bellatoribus ait Dominus Deus
21 et ponam gloriam meam in gentibus
et videbunt omnes gentes iudicium meum quod fecerim
et manum meam quam posuerim super eos
22 et scient domus Israhel quia ego Dominus Deus eorum a die illa et deinceps

---

Deest M; *supplet* M^{S}.

$X\Gamma^{A}$; *praem.* et Ω^{J} *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (et uenite) | undique + quia Ω^{S} | uictimam (2°)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et T | montes] Δ^{M*} *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (in montibus); montem $\Delta^{M2}AO$ | ut] *cum HI*; et Q *cum* 176 *et* 𝔓𝔊 | carnes] *cum HI,* 176 *et* 𝔊; carnem $X\Pi^{L}OM^{S}$relvsc, *cf.* 𝔓, *sed etiam v.* 18.

18. carnes — sanguinem *om.* Φ^{E}, *per homoeotel.* | comedetis] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (manducabitis); comeditis T*U; comedatis Φ^{G*}, *ex v.* 17 | principem Θ^{A} | terrae] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Π^{L}; + principum S* | bibetis] Σ^{T2} (betis *in ras.*) | agnorum] *cum HI et* 𝔓; *praem.* et $R*\Omega^{J2}$agesc, *cf.* 𝔊 | taurorumque] *cum HI, cf.* 𝔊; taurorum Δ^{M*}(*ut vid.*)ETU *cum* 𝔓 | altilium] *cum HI et* 𝔓; altilum Φ^{E*}; *praem.* et $X\Delta^{M*}$(*ut vid.*)Ω^{SJ} agrelvsc, *cf.* 𝔊 | et (3°)] *cum HI*; *om.* M^{S}, *cf.* 𝔓𝔊.

19. et comedetis] *cum HI et* 𝔓𝔊; et comeditis E*U; et comedet Θ^{A*}; comedetisque Ω^{M} | adipe Γ^{A}, *rescr.* | in saturitate] A* *cum HI*; in saturitatem $\Delta^{M}A^{2}\Phi\Theta^{HAMG}$ RYE*$SM^{S}\Psi^{D}\Omega$agrelvsc *cum HI* (*cod. K*) *et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (in satietatem) | sanguinem] Δ^{M2} (ē *in ras.*) | in ebrietate] E* *cum HI* (*edd.*) *et* 176; in (e)brietatem $X\Delta^{M}\Lambda^{L*}A\Phi^{ERG}$ Θ^{HAMG}RY$E^{2}SM^{S}\Psi^{D}\Omega$agrelvsc *cum HI* (*codd.*) *et* 𝔓𝔊; *praem.* et U | de uictimam quam $X\Delta^{L}$ A*O*U; de uictima quae $\Theta^{S}Q$ | immolaui E*SUagrc *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; (i)mmolo Δ^{M*} $\Phi^{P}\Theta^{M*G*}\Gamma^{A}\Psi^{D}$, *cf. v.* 17. ¶ anti. « immolabo », ier. et hebr. « immolaui » *Iac.*

20. saturabimini] *cum HI et* 𝔓𝔊; saturamini CRY, *cf.* 176 (satiamini) | de equo] *cum HI*; de quo U* | et de equite] *cum HI*; et de equites Δ^{L}; et de equiti Π^{L*}; et equite grelvsc; et equiti Δ^{M} | forte Φ^{E2}(e *ex* o)SU; fortium Δ^{L} | uiris] *cum HI, cf.* 176 (et omnem uirum) *et* 𝔓𝔊; *om.* $\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{E}$.

21. in] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* S* | ~ gentes omnes Ω^{M*} | meum] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{P*} | quod — meam *om.* Π^{L} | quam] *cum HI,* 176 *et* 𝔊; qua R | posuerim] *cum HI*; posueram CΣ^{T}S.

22. quia] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 176 (quod); qui S* | ego] *cum* 𝔓; + sum Σ^{T} *cum HI,* 176, *Brev. goth. et* 𝔊 | deus] *cum HI,* 176 *et* 𝔓𝔊; *om.* Q* | a die illa et] *cum HI et* 𝔓𝔊; ad illa U.

⟨ad victimam CAOS | ⟨victimam (2°) CAOT | ⟨ut comedatis CAOT | 18. ⟨carnes CAOTS | ⟨et sanguinem T | ⟨arietum CAOTS | ⟨taurorumque CAO | ⟨altilium T | 19. ⟨et (1°) CA OT | ⟨et bibetis T | ⟨de victima CAOT | 20. ⟨et (1°) CAOT | ⟨de (1°) AO | ⟨et de (2°) CAT | 21. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨et videbunt CAOT | ⟨et manum CAOT | 22. ⟨et (1°) CAOT.

[23] et scient gentes quoniam in iniquitate sua capta sit domus Israhel
eo quod reliquerint me et absconderim faciem meam ab eis
et tradiderim eos in manu hostium et ceciderint in gladio universi
[24] iuxta inmunditiam eorum et scelus feci eis
et abscondi faciem meam ab illis
[25] propterea haec dicit Dominus Deus
nunc reducam captivitatem Iacob et miserebor omnis domus Israhel
et adsumam zelum pro nomine sancto meo
[26] et portabunt confusionem suam et omnem praevaricationem quam praevaricati sunt in me
cum habitaverint in terra sua confidenter neminem formidantes
[27] et reduxero eos de populis et congregavero de terris inimicorum suorum
et sanctificatus fuero in eis in oculis gentium plurimarum
[28] et scient quia ego Dominus Deus eorum
eo quod transtulerim eos in

Desunt M(*supplet* M^{S}) *et partim* Γ^{A}(*a v.* 23, eos, *usque ad v.* 26, cum).

23. gentes] *cum* 𝔊; *praem.* omnes *HI cum* 176 *et* 𝔊. ¶ hebr. et anti. non premittunt «omnes» *Iac.* | in iniq. sua] *cum* 𝔊; iniquitate sua $\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}E^{*}U\Psi^{rD}$; iniquitatem sua S* | sit] *cum HI*; est Π^{L} | eo] *cum HI et* 176; et a | reliquerint] Ω^{J*} *cum HI*; reliquerit Q; reliquerunt $\Delta^{L}\Theta^{G*}$; **relinquerint R; dereliquerint $\Sigma^{T}\Lambda^{L}$(-quęrint)$\Phi^{E2RGP}M^{S}\Omega^{MJ2}$agrel ʊsc, *cf.* 176 (deliquerint); dereliquerunt Φ^{E*} | me *om.* Ω^{S*} | absconderim] *cum HI et* 𝔊; absconderem S*U; absconderint Ω^{S} | meam] *cum HI et* 𝔊; suam U† | ab eis] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; ab illis Σ^{T}, *cf. v.* 24; *om.* Π^{L} | (tradide)rim — 24. ab illis] *in ras. brev. spat.* E^{2} | traderim S | in manu] $\Phi^{P*}\Theta^{M*}\Omega^{J*}$ *cum HI*; in manum Ω^{J2}; in manus $\Pi^{L}\Phi^{ERGP2}\Theta^{M2}$TS $U\Omega^{MS}$agrelʊsc. ¶ uel minus recte «manus» *Iac.* | ceciderint] E^{3} *cum HI*; ceciderunt XE^{2} | in (*3°*)] *cum HI*; *om.* $\Theta^{SH}Q$ *cum* 176 *et* 𝔊 | ~ uniuersi in gladio Ω^{M} *cum* 𝔊.

24. *totum versum in ras.* E^{2} | iuxta i(n)munditia $\Phi^{G}E^{2}TU$ | eorum] *cum HI*; suarum U* | et (*1°*)] S^{2} *cum HI et* 𝔊; *om.* S^{*3} | feci] Δ^{L2} (fec *in ras.*); fecis Θ^{A*} | faciem — illis] *in ras. brev. spat.* Φ^{G2} | illis] E^{2} *cum HI*; ****illis Δ^{M*}; eis Π^{L}TUQΩ^{MS} *cum* 176 *et SALV gub.*

25. nunc] *cum HI et* 176; num Δ^{L} | omnis domus] *cum HI*; omni domui $\Sigma^{T}\Phi^{ERP}$ $E^{*}TS^{2}U\Psi^{rD}$; omni domo S*; omni domus Φ^{G}; domus C *cum AM inst et* 𝔊, *cf.* 176 (domui) | sancto meo] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} *cum HI*; meo sancto Ω^{MS}.

26. confus.] *praem.* omnem Ω^{J*}. ¶ «omnem» *expungit Iac.* | et omnem praeuaricationem] *cum HI*; in omni pr(ae)uaricatione $\Theta^{S}Q$; + suam X *cum* 𝔊$^{L''}$ | quam] Φ^{R*}; qua $\Phi^{R2}\Theta^{SHMG}$ETUM^{S}QΓ^{A}(*rescr.*)Ω^{J}arelʊsc *cum HI* | habitauerint] *cum HI*; habitauerunt R; habitauerit a | in terra sua] *cum HI*; in terram suam $\Delta^{L}\Theta^{S}Q$; inter sua S*, *ut vid.*

27. congregau.] *cum HI*; + eos X *cum Brev. goth. et* 𝔊, *cf.* 176 (illos) *et v.* 28.

28. ego] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; *om.* Q | eo] et S*; *om.* Γ^{A} | transtulerim] *cum HI*; transtulero Π^{L}, *cf. infra* (congregauero) | in nationes] S^{2} (in *in ras.*) *cum HI*; in nacio-

---

23. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨eo quod CAOTS | ⟨et tradiderim CAOT | 24. ⟨iuxta CAOT | ⟨et abscondi CAO | 25. ⟨propterea CAOTS | ⟨nunc CAOS | ⟨et adsumam CAOTS | 26. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et omnem T | ⟨cum CAOT | ⟨neminem OT | 27. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et congregavero OT | ⟨et sanctificatus CAOT | 28. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨eo CAOTS.

nationes et congregavero eos super terram suam
et non dereliquerim quemquam ex eis ibi
29 et non abscondam ultra faciem meam ab eis
eo quod effuderim spiritum meum super omnem domum Israhel ait Dominus Deus
XL. 1 in vicensimo et quinto anno transmigrationis nostrae
in exordio anni decima mensis
quartodecimo anno postquam percussa est civitas in ipsa hac die
facta est super me manus Domini et adduxit me illuc
2 in visionibus Dei adduxit me in terram Israhel
et dimisit me super montem excelsum nimis
super quem erat quasi aedificium civitatis vergentis ad austrum
3 et introduxit me illuc et ecce vir cuius erat species quasi species aeris
et funiculus lineus in manu eius et calamus mensurae in manu eius
stabat autem in porta
4 et locutus est ad me idem vir
fili hominis vide oculis tuis et auribus tuis audi
et pone cor tuum in omnia quae

Deest M(*usque ad v.* 28, et non); *supplet* M^{S}.

nibus U *cum* 𝔊 | congregauero] *cum HI*; congregauerim $\Gamma^{A}\Omega$grelbst, *cf. supra* (transtulerim) | eos] *cum HI et* 𝔍𝔊^{O}; uos U*; *om.* S*, *cf. v.* 27 | dereliquerim] *cum HI*; derelinquerem U; relinquerim Θ^{A}; + et O*, *ut vid.* | eis] is M* | ∼ ex eis quemquam Θ^{AMG} | ibi] *cum HI et* 𝔍𝔊^{O}; sibi Θ^{AM*G*}; *om.* Δ^{M}.

29. ultra] *cum HI et CAr Ps*; *om.* Δ^{L} | effuderim] *cum HI*; effunderem U | ait dom. deus] *in ras. lat. spat.* S^{2}.

XL. 1. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔍; *om.* Δ^{M*} $\Theta^{H}\Omega^{MS}$arelbst | in (*2°*)] *cum HI*; *om.* S* | decima] Y* *cum HI et GR-M*; decimi $Y^{2}S$ | mensis] S*; mense S^{2}; + in Γ^{A} *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔍 | hac] *cum HI et GR-M*; h(a)ec $X\Delta^{L}U$ | ∼ hac ipsa 𝔤 | domini] *cum HI, GR-M et* 𝔍𝔊. ¶ hebr. « domini » *Iac.* | adduxit] *cum HI et GR-M*; abduxit ETU; eduxit Q.

2. uisionibus] *cum HI et GR-M.* ¶ hebr. et anti. « uisibus » *Hug.* hebr. et anti. « uisionibus » *Iac.* | dei] *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔍𝔊; domini $X\Gamma^{A}$ *cum GR-M* | adduxit] M* *cum GR-M*; adduxitque M^{2} *cum HI*; et adduxit E*TUΩ^{SJ*}. ¶ ier. « adduxitque » (*erronee ad* adduxit *v.* 1 *relatum*); *hic* « et » *expungit Iac.* | demi(s)sit S*UΩ^{J} | edificio Σ^{T} | uergentis] Λ^{L*3} *cum HI et GR-M*; uergentes Λ^{L2} O*ES*U.

3. quasi ¶ hebr. et anti. « quasi » *Iac.* | species (*2°*) ¶ hebr. et anti. « species » *Hug.* | aeris + splendentis M^{2} *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊, *cf.* 176 *et* 177 (fulgentis) | funiculus] f*nculus Θ^{G*} | et (*4°*)] *praem.* **** Φ^{E*} | in manu eius (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔍𝔊$^{codd.}$; *om.* $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ *cum* 176, 177 *et* 𝔊 | autem *om.* E† | in portam Δ^{M*}.

4. est] *cum HI*; *om.* C | idem] *cum HI et GR-M*; item U | filii AE* | ∼ audi aur. tuis Ω^{SJ*} *cum* 177 | in omnia] *cum HI et GR-M*;

〈et congreg. COT | 〈et non CAOT | 29. 〈et CAOT | 〈eo CAOT | 〈ait C.

XL. 1. ¶ in (*1°*) XL. Ω^{SJ}; LII. Φ^{E}; LVIIII. X; LXXXVII. $A\Theta^{S}Q$; C[II] Γ^{A}; CIII. SM Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{RGP}O\Theta^{HAM}RYETU\Psi^{D}$ | 〈in exordio CAO | 〈quartodecimo CAOT | 〈in ipsa C | ¶ facta XLVII. U; 〈facta CAOT | 2. 〈in (*1°*) CAO | 〈et dimisit CAOT | 〈super (*2°*) CAOT | 3. 〈et (*1°*) CAO | 〈et ecce COTS | 〈et funiculus CAOT | 〈et calamus COT | 〈stabat CAOTS | 4. 〈et (*1°*) CAO | ¶ fili *Div. sine num.* C; 〈fili AOT | 〈vide C | 〈et pone CAOT.

ego ostendam tibi
quia ut ostendantur tibi adductus es huc
adnuntia omnia quae tu vides domui Israhel
5 et ecce murus forinsecus in circuitu domus undique
et in manu viri calamus mensurae sex cubitorum et palmo
et mensus est latitudinem aedificii calamo uno altitudinem quoque calamo uno
6 et venit ad portam quae respiciebat viam orientalem
et ascendit per gradus eius et mensus est limen portae
calamo uno latitudinem
id est limen unum calamo uno in latitudine
7 et thalamum uno calamo in longum et uno calamo in latum
et inter thalamos quinque cubitos
8 et limen portae iuxta vestibulum portae intrinsecus calamo uno
9 et mensus est vestibulum portae octo cubitorum et frontem

---

in omnibus Π^{L} | ego] *cum HI, GR-M, 176 et* 𝔓𝔊; *om.* S *cum 177* |ostendam] *cum HI et GR-M*; ostendo Π^{L} *cum 176, 177 et* 𝔓𝔊 | ostendantur] Y* *cum HI*; (h)ostendatur $X\Sigma^{T}$ $Y^{2}\Gamma^{A}\Omega^{MSJ}$*(*ut vid.*)a; *tendantur Λ^{L}* | adductus] S^{2} (ad *in ras.*) | huc] *cum HI, GR-M, 177 et* 𝔓; hic Δ^{M}*Π^{L}*E*S*U | annuncians Ω^{S} | tu] *cum HI, GR-M, 176, 177 et* 𝔓𝔊; *om.* $\Delta^{L}\Omega^{M}$ | israhel — 5. undique *om.* Φ^{E}*.

5. et (*1°*) — undique *om.* Φ^{E}* | et (*1°*)] *cum HI, GR-M, 176, 177 et* 𝔓𝔊; *om.* $X\Phi^{P}$*S | in circuitu* S; *praem.* et S | domus] *in ras.* Δ^{M2} | undique] *cum HI*; israhel $\Theta^{A\dagger}$ | et (*2°*)] *cum HI, GR-M, 176, 177 et* 𝔓𝔊; *om.* Ω^{M} | calamus] Δ^{M}* *cum HI et GR-M*; calamum Δ^{M2} | *scrips.* mensurare U | sex] *scrips.* ex Q* | ∼ cub. sex X *cum 176, 177 et* 𝔊 | et palmo] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; palmo Ω^{M}; *om.* O* | est *om.* S* | latitudinem + quoque U*, *cf. infra* | aedificii — altit. *om.* E*, *per homoeotel.* | altit. — 6. uenit] altitudine quoque calamo uno U^{2}; *om.* U* | altit. — uno (*2°*) *om.* R, *per homoeotel.* | altit.] in altitudinem S | quoque* S.

6. quae respiciebat] Φ^{G2} (*in ras. brev. spat.*) *cum HI et GR-M*; quae respicit A *cum 176 et 177*; + ad Λ^{L} *cum HI* (𝔊), *GR-M* ($^{2}/_{3}$), *176 et 177* | per] *cum HI et GR-M*; super ET S*U | grados Λ^{L}*S*M | portae] *cum HI et GR-M*; *om.* Π^{L}; + eius O | latitudinem] *cum HI et 177*; latitudine Φ^{P}; in latitudinem $X\Sigma^{T}$ *cum GR-M*; in latitudine Ψ^{D}, *cf. infra*; altitudinem Δ^{LM}*Φ^{R}*(*ut vid.*)R | id sunt Δ^{L} | unum — 8. iux(ta)] *in ras. brev. spat.* Θ^{G2} | unum] E^{*3}; uno E^{2} | ∼ unum limen Ω^{S} | calamo (*2°*) — 7. calamo (*1°*) *om.* E* | in latitudine] *cum HI*; in latitudinem $\Lambda^{L}O\Theta^{SAM*G2}$ $TMQ\Gamma^{A}\Psi^{D}$ *cum GR-M* | latitudine — 7. inter] longum et uno calamo in latitudinem calamo in latum et in id thalamum uno ter U.

7. *tot. vers. in ras. brev. spat.* Θ^{G2} | et (*1°*) — calamo (*1°*) *om.* E* | thalamum] Φ^{E}*, *ut vid., cum HI, GR-M et* 𝔓; thalamo Θ^{G2}S*; chalamo Π^{L}; calamum $X\Sigma^{T}\Phi^{E2}$; calamo C | uno (*1°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓; unum Σ^{T} | calamo (*1°*)] calamum Π^{L} | ∼ calamo uno (*1°*) X *cum* 𝔓 | in longum] *cum HI et GR-M*; in longo Θ^{S}SQ | uno (*2°*)] in huno C | in latum] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; in altum Δ | thalamos] *cum HI, GR-M et* 𝔓; thalamus SU; calamos C; calamus M* | cubitos] *cum HI et GR-M*; cubitus SUQ*; + erant Θ^{S}Q, *cf. GR-M in expos., l. 230.*

8. et — iux(ta)] *in ras. brev. spat.* Θ^{G2} | portae (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓; eius Θ^{S}Q.

9. est *om.* RY* | octo cub.] octo cupi

〈quia CAOT | 〈adnuntia CAOT | 5. ¶ et (*1°*) II. Ω^{M}; 〈et (*1°*) CAOTS | 〈et in CAOTS | 〈sex O | 〈et mensus CAOT | 〈altitudinem T | 6. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et ascendit CAOT | 〈et mensus T | 〈calamo (*1°*) CAO | 〈id est CAOT | 7. 〈et (*1°*) CAO | 〈et inter CAOT | 8. 〈et CAOT | 9. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et frontem OT.

eius duobus cubitis
vestibulum autem portae erat intrinsecus
10 porro thalami portae ad viam orientalem tres hinc et tres inde mensura una trium
et mensura una frontium ex utraque parte
11 et mensus est latitudinem liminis portae decem cubitorum et longitudinem portae tredecim cubitorum
12 et marginem ante thalamos cubiti unius
et cubitus unus finis utrimque
thalami autem sex cubitorum erant hinc et inde
13 et mensus est portam a tecto thalami usque ad tectum eius latitudinem viginti et quinque cubitorum ostium contra ostium
14 et fecit frontes per sexaginta cubitos
et ad frontem atrium portae undique per circuitum
15 et ante faciem portae quae pertingebat usque ad faciem vestibuli portae interioris quinquaginta cubitos

---

S^2, *in ras.*; octo cubi S^3 | autem *om.* S | portae (*2°*)] Φ^{E2} (e *in ras.*).

10. et (*1°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔊; *om.* Ω^{MJ*} | una (*1°*) — mensura (*2°*) *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | trium] S^{*3}; et trium S^2 | et (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔊; *om.* Ω^{J*} | frontium] *cum HI et GR-M*; fontium Θ^{G*} (*ut vid.*)E^*; fortium Θ^{A} | parte] *cum HI et GR-M*; parta $\Theta^{H\dagger}$; porte Φ^{E*}.

11. est] *in ras.* Q^2 | latitudinem] *cum HI, GR-M et* 𝔊; latitudine TU; altitudinem S* | liminis] luminis $\Delta^{M}O^*R^*Y^*\Omega^{S}$ | decem] *cum HI, GR-M et* 𝔊; tredecim Π^{L}, *cf. infra* | tredecim] *cum HI, GR-M et* 𝔊; quattuordecim O | cubitorum (*2°*) *om.* Ω^{S*}.

12. marginem] *cum HI, GR-M et* 𝔊; maginem Σ^{T*}; imaginem U | thalamos] E^2 (os *in ras.*) *cum HI et GR-M*; thalamus UM*; thalamum S*; calamos Σ^{T*} | cubiti] cubitis Δ^{M} | cubitus] cubiti X, *cf. supra* | unus] unius $\Theta^{H}\Gamma^{A}\Omega^{M}$, *cf. supra* | utrimque] $\Phi^{R*}O^2$ (m *in ras.*) *cum HI* (*codd. KP*^{2}, $^1/_3$); utrique Δ^{L}; utrumque C(hut.)$X\Delta^{M}\Pi^{L}\Phi^{R2}\Theta^{H}YS^2\Gamma^{A}$ *cum HI* ($^3/_3$) *et GR-M* ($^4/_4$), *cf. l. 389*: « utrumque autem dicitur, ac si dicatur utrorumque, scilicet limini et portae »; utumque S*; utrisque $M\Psi^{D}$ | thalami] *cum HI*; thalamus Π^{L} *cum* 𝔊; talam X* | erant] Θ^{M2} (nt *in ras.*) | hinc] *cum HI*; hic S | et (*3°*)] *cum HI*; *om.* $\Pi^{L}\Omega^{M}$.

13. et (*1°*) *om.* S^2, *ut vid.* | thalami] calami M* | uig. et quinque] xxv Σ^{T} | et (*2°*)] *cum HI et GR-M*; *om.* $C\Lambda^{L}\Phi^{E}\Gamma^{A}$agrelbsc *cum* 177 | ostium (*1°*)] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 177 (haec porta) *cum* 𝔊; *praem.* et $\Delta^{L}\Pi^{L}AO$ $\Theta^{AMG}RY$ *cum GR-M*; + et Θ^{G*}.

14. et fecit] *cum HI, GR-M et* 𝔊; et feci Λ^{L*}; ** Θ^{G*} | per sex. cubitos] *cum HI et GR-M*; per sex. cubitus U; per sex. cubitorum Ψ^{D} | ad frontem] *cum HI, GR-M et* 𝔊; ad frontes Θ^{A}; a fronte $\Phi^{ER*GP}E^*$; a frontem U. ¶ « a fronte » simile Iosue xix, [*v.* 14] « ad aquilonem », tamen hebr. habet « ab aquilone » *Guill.* | atrium] *cum HI, GR-M et* 𝔊; utrum Φ^{E*} | per circuitu R.

15. perting.] *cum HI et GR-M*; a(d)tingebat $\Theta^{S}Q$ | faciem + templi Δ^{L*} | cubitos] *cum HI et GR-M*; cubitus U; cubitis Σ^{T}.

〈vestibulum (*2°*) CAOT | 10. 〈porro AOTS | 〈tres (*1°*) O | 〈et tres CA | 〈et mensura AOT | 11. 〈et (*1°*) CAOTS | 〈et longitudinem COT | 12. 〈et (*1°*) CAOT | 〈et cubitus CAOT | 〈thalami CAOT | 13. 〈et CAOTS | 〈latitudinem CAOT | 14. 〈et (*1°*) CAOS | 〈et ad CAOT | 15. 〈et CAOT.

16 et fenestras obliquas in thalamis
et in frontibus eorum quae erant intra portam undique per circuitum
similiter autem erant et in vestibulis fenestrae per gyrum intrinsecus
et ante frontes pictura palmarum
17 et eduxit me ad atrium exterius
et ecce gazophylacia et pavimentum stratum lapide in atrio per circuitum
triginta gazophylacia in circuitu pavimenti
18 et pavimentum in fronte portarum
secundum longitudinem portarum erat inferius
19 et mensus est latitudinem a facie portae inferioris usque ad frontem atrii interioris extrinsecus
centum cubitos ad orientem et ad aquilonem
20 portam quoque quae respiciebat viam aquilonis atrii exterioris mensus est
tam in longitudine quam in latitudine
21 et thalamos eius tres hinc et tres inde

Adest f *a v.* 20, mensus.

16. in (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; *om.* U | eorum] M* *cum HI et GR-M*; earum XΘ^{S} M^{2}Q | intra portam] *cum HI, GR-M et* 𝔓; intra portas Θ^{H}*; in portam Π^{L} | et in (*2°*)] *in ras.* E^{2}, *cum HI, GR-M et* 𝔓; et ΣᵀT; in Y* | pictura] O^{3} *cum HI et GR-M*; picturam E*, *ut vid.*; picturę Λ^{L}O^{2}; picturas Δ^{LM}*AO* Θ^{H}*^{AM}*^{G} | palmarum + c(a)elata ΦΨ^{rD} Ω^{S}]re, *cf. vv.* 26 *et* 34 *et* 41, 20 *et HI in exposit., l. 578*: « palmarum caelatura uel pictura ». ¶ hebr. et anti. non habent « celata », *Hug.* anti. « pictura palmarum celata », quod quidem delent quia hebr. non habet quod dicitur « celata », set nec habet hebr. quod dicitur « pictura ». sic tamen habet « et ad frontem palme » *Guill. et Iac.*

17. exterius] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; exterium R; exterioris U; interioris E *cum* 𝔊$^{codd.}$, *cf.* 177 (interius); exercitus Ω^{M} | et (*2°*) *om.* T* | gazophilacium (*1°*) Π^{L}; gazofil*** Θ^{M}*. ¶ id est cellulas paruas C | et (*3°*)] *** Q* | stratum] E^{2} (str *in ras.*) *cum HI et GR-M*; statum R*; structum Λ^{L}; *om.* Δ^{M}*Φ^{E}*; + in X | in atrio] *cum HI*; in atrium U *cum GR-M*; et atrium S* | triginta] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔓𝔊; tricenta X; *praem.* et Π^{L}Φ^{E2} | in circuitum pauimenti Ψ^{rD}; in circuito pauimento Θ^{H}*.

18. portarum erat] a faciae portae EU, *cf. v.* 19 | portarum (*2°*)] *in ras.* R^{2} | erat] *cum HI et GR-M*; quae erant Θ^{S}Q; erat enim Ω^{M}.

19. latit.] altitudinem Θ^{A}*, *ut vid.* | (port)ae inf. usque] *in ras.* R^{2} | inferioris] S^{2} (inf *in ras.*); inferius Ω^{J}*, *cf. v.* 18 | *scrips.* ad fronte R | extrinsecus] S* *cum HI, GR-M et* 𝔓; intrinsecus Θ^{S}S^{2}Q | cubitus U | et ad aquil.] *cum HI, GR-M et* 𝔓; et aquilonem ΔSUa; *om.* Ω^{M}.

20. portam] *cum HI et GR-M*; porta XΩ^{M} *cum* 177 *et* 𝔊, *cf. v.* 24; portae U | quoque] uero a𝔤 | quae] *cum HI, GR-M et* 𝔓, *cf.* 177 (respiciens) *cum* 𝔊; *om.* XQ* | in longitudine] *cum HI et GR-M*; in longitudinem ΔΘ^{H}SUΨ^{rD}; longitudinem E* *cum* 177 *et* 𝔓𝔊 | quam in lat. *om.* U | in latitudine] *cum HI et GR-M*; in latitudinem ΔΘ^{H}SΨ^{rD}; latitudine E^{2}; latitudinem E* *cum* 177 *et* 𝔓𝔊; in altitudine T*.

21. et (*1°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{E}* | thalamus O*S*U; th[.]lam[.]s f | eius (*1°*) *om.* Λ^{L}* *cum* 𝔊 | tres hinc et *om.* Δ^{L} |

---

16. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et in CAOT | ⟨similiter CAOTS | ⟨et ante CAOT | 17. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et ecce CAOT | ⟨triginta CAOT | 18. ⟨et CAOT | ⟨secundum CAOT | 19. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨usque C | ⟨centum CAO | 20. ¶ portam III. Ω^{M}; ⟨portam CAOTS | ⟨tam CAOf | 21. ⟨et (*1°*) CAOTSf.

et frontem eius et vestibulum eius secundum mensuram portae prioris
quinquaginta cubitorum longitudinem eius
et latitudinem viginti quinque cubitorum
22 fenestrae autem eius et vestibulum et scalpturae
secundum mensuram portae quae respiciebat ad orientem
et septem graduum erat ascensus eius et vestibulum ante eam
23 et porta atrii interioris contra portam aquilonis et orientalem
et mensus est a porta usque ad portam centum cubitos
24 et duxit me ad viam australem et ecce porta quae respiciebat ad austrum
et mensus est frontem eius et vestibulum eius iuxta mensuras superiores
25 et fenestras eius et vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras
quinquaginta cubitorum longitudine et latitudine viginti quinque cubitorum

---

Adest f.

mensuram] S^2 (e *ex* a, *ut vid.*) | latitudinem] *cum HI et GR-M*; latitudo Σ^{T}M *cum* 177; + eius $\Sigma^{T}\Phi M\Omega^{S2}$ *cum* 177 *et* 𝔊 | ∼ cubit. uig. quinque RY *cum* 177 *et* 𝔊.

22. quae] *cum HI, GR-M et* 177; quam Δ^{M*} | et (*3°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{A}. ¶ hebr. et anti. « et » *Iac.* | graduum] *cum HI et GR-M*; gradum $\Delta\Theta^{A}$; gradium U; gradus X | eius (*2°*)] *cum HI et GR-M*; *om.* Δ^{LM*} | ante eam] Δ^{M*} *cum HI et GR-M*; ante ea S*, *ut vid., cf.* 𝔓; ante eum Δ^{M2}; ante∗am∗∗∗∗ f, *ut vid.* ¶ « et uestibulum ante ea »; hebr. et anti. « ea » *Guill.*

23. porta (*1°*)] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔓𝔊; portam Φ^{E*R*P}RY*ETSUΓ^{A}; portae Φ^{E2}OM *cum HI* (*cod. P*). ¶ ubi agitur de porta interiori aquilonari... hebr. et anti. non interponunt quod dicitur « respiciebat », et est glosa *Guill., cf. HI*(𝔊), 177 (respiciens in portam aquilonis) *et* 𝔊 | atrii] *cum HI et GR-M*; austri Δ^{L}; martyrii U | contra porta Π^{L}. ¶ uestibulum eius in atrium exterius *Guill.* | et (*2°*)] *cum HI et GR-M*; ad Q*, *cf.* 177; et ad Q^{2}, *cf.* 𝔓 | a] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{S} | cento OE*TU | cubitus U; cubitis Φ^{P}.

24. duxit] f* *cum HI et GR-M*; eduxit AOΘ^{AMG}M$\Psi^{D}\Omega f^{2}$(*ut vid.*)agrɛlsc; adduxit Λ^{L*}. ¶ anti. « eduxit », ier. et hebr. « duxit » *Iac.* | me] ad me Ω^{J*}. ¶ « ad » *expungit Iac.* | australem] *praem.* in Θ^{H} | porta] f *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; portę Π^{L}U | *scrips.* respiciebant f | frontem] *cum HI et GR-M*; frontes Y*; fronte R | eius (*1°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓; *om.* Γ^{A} *cum* 𝔊 | uestibulum ¶ hebr. « uestibula » *Iac.* | eius (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓; *om.* S^{2} *cum* 𝔊 | mensuras superiores] *cum HI et GR-M, cf.* 177 (mensuras has) *cum* 𝔓𝔊; mensuras superioris Φ^{G}S*U; mensuram superiorem Δ.

25. et (*2°*) — fenestras (*2°*) *post* cet. quinquag. cubit. E*; *post* longitudinem et latitudinem xxv cubit. cet. quinquag. cubit. U | uestibula ¶ hebr. « uestibula eius » anti. non habent « eius » *Iac.* | sicuti X | longitudine et latitudine] Θ^{M*}; longitudinem et latitudinem X$\Delta\Lambda^{L}\Phi^{E*RP}\Theta^{SHM2}$E*TSU$\Psi^{D}\Omega$ *cum GR-M, forsitan recte, sed cf. v.* 21; longitudinem et latitudine RYf; longitudo et latitudo Φ^{E2} *cum HI,* 177 *et* 𝔊; longitudinem et altitudinem Q | et (*3°*) — cubitorum (*2°*) *om.* Σ^{T} | cubitorum (*2°*) *om.* Φ^{E2} *cum HI* | ∼ uiginti quinque cubit. lat. Π^{L}.

⟨et frontem CAOTf | ⟨secundum T | ⟨quinquaginta CAOTf | ⟨et latit. CAOTf | 22. ⟨fenestrae CAOTSf | ⟨secundum CAOT | ⟨et septem CAOTSf | ⟨et vestibulum OT | 23. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨et mensus CAOTf | 24. ¶ et (*1°*) IIII. Ω^{M}; *Div. sine num.* Φ^{ERG}T; ⟨et (1°) CAOSf | ⟨et ecce OT | ⟨et mensus CAOTf | ⟨iuxta T | 25. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨quinquaginta CAOf.

[26] et in gradibus septem ascendebatur ad eam et vestibulum ante fores eius
et celatae palmae erant una hinc et altera inde in fronte eius
[27] et porta atrii interioris in via australi
et mensus est a porta usque ad portam in via australi centum cubitos
[28] et introduxit me in atrium interius ad portam australem
et mensus est portam iuxta mensuras superiores
[29] thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius hisdem mensuris
et fenestras eius et vestibulorum eius in circuitu
quinquaginta cubitos longitudinis et latitudinis viginti quinque cubitos
[30] et vestibulum per gyrum longitudine viginti quinque cubitorum et latitudine quinque cubitorum
[31] et vestibulum eius ad atrium exterius
et palmas eius in fronte
et octo gradus erant quibus

Adest f *usque ad v.* 29, mensuris.

26. septem ¶ anti. ier. et hebr. « septem » *Iac.* | *scrips.* accendebatur Θ^{G} | inde] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{H*} | in fronte] Δ^{M2}(e *in ras.*)Θ^{A*} *cum HI et GR-M*; in frontem E*TU; in frontibus Θ^{HA2}, *cf.* 𝔓.

27. porta (*1°*)] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔓𝔊; portae Θ^{A} | inter.] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔓𝔊; inferioris $\Delta\Theta^{H}$ | in uiam (*1°*) Π^{L} | et (*2°*) — australi (*2°*) *om.* Δ^{M*}, *per homoeotel.* | ad porta Γ^{A} | usque *om.* $\Theta^{S\dagger}$ | australi (*2°*) + et mensus est ad portam $\Gamma^{A\dagger}$ | cubitus S*U; cubitis Σ^{T} | ∼ cubitos centum Δ^{M2}.

28. me *om.* Φ^{P*} | in atrium *bis scrips.* S* | porta (*2°*) E* | mensuras superiores] *cum HI et GR-M, cf.* 177 (mensuras istas) *cum* 𝔓𝔊; mensuras superioris Φ^{G}U; mensuram superioris S*; mensuras priores f, *cf. appar. v.* 35.

29. thalamum] *praem.* et $\Delta^{M2}\Gamma^{A}$ *cum* 𝔓𝔊 | eius (*1°*)] eis U* | fronte Π^{L} | eius (*2°*)] *cum HI, GR-M et* 𝔓; *om.* X *cum* 𝔊 | uestibulum] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; uestibulorum Θ^{G}R*(*ut vid.*), *cf. infra* | hisdem] *cum HI*; hiisdem 𝔞; iisdem 𝔤; eisdem Ω^{MSJ*}𝔢𝔦𝔰𝔡𝔢𝔪 *cum GR-M*; his idem Δ | eius (*4°*)] Φ^{E*} *cum GR-M, cf.* 𝔓𝔊; *om.* Φ^{E2}RY𝔞 *cum HI* | et (*4°*) *om.* 𝔞 *cum HI* | uestibulorum] O*Θ^{M*}R* *cum HI*; uestibulum $\Phi^{E*RGP}\Theta^{A*M2G}$R²S†(-ullum)U$\Psi^{'D}$ Ω𝔤𝔯𝔢𝔦𝔡𝔰𝔱 *cum GR-M*; uestibula O^{2} | in circuitum SΩ^{J*} | cubitos (*1°*)] *cum HI et GR-M*; cubitus O*S*U; cubitis Δ; cubitorum Θ^{S}Q | et latit. *om.* Φ^{E*} | cubitos (*2°*)] *cum GR-M et* 𝔓𝔊; cubitus U; cubitis Δ^{L}; cubitorum Π^{L} Θ^{S}Q *cum HI et* $\mathfrak{G}^{L'V}$.

30. longitudine] *cum HI et GR-M*; longitudinem X$\Delta\Pi^{L}\Phi^{E*R*GP}\Theta^{SH2AMG}$Y*ETSU Q$\Gamma^{A}\Psi^{'D}\Omega$ *cum GR-M* (*codd. VZ*); longitudini Θ^{H*}; *praem.* in Σ^{T} | (u)iginti et quinque Δ | et (*2°*) — cubitorum (*2°*) *om.* X | latitudine] Θ^{H*M*} *cum HI et GR-M*; latitudinem Δ^{M} $\Phi^{ER*GP}\Theta^{SH2M2G*}$Y*ESUM*$\Gamma^{A}\Psi^{'D}\Omega$ *cum GR-M* (*codd. VZ*), *cf. apparatum in v.* 25 | quinque] *cum HI* (³/₃; *cf. exposit., ll. 841-855*), *GR-M et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{codd.}$; uiginti $\Pi^{L}\Theta^{H*}$; *praem.* (u)iginti $\Delta^{LM*}\Theta^{SAM*G}Q\Psi^{'D}$, *cf. supra.*

31. eius (*1°*)] *cum HI, GR-M et* $\mathfrak{P}\mathfrak{G}^{L'}$; *om.* Ω^{J*} *cum* 𝔊 | ad] *cum HI, GR-M et* 𝔓𝔊; et $\Psi^{'D}$ | exterioris Θ^{H}, *cf. v.* 34 | palme Ω^{MS*} (*ut vid.*)^{J*}. ¶ hebr. et anti. « palmas » *Iac.* | eius (*2°*)] M* *cum GR-M, cf.* 𝔓; *om.* M^{2} *cum HI* (²/₂) *et* 𝔊 | in fronte] *cum HI et GR-M*; in frontem O*Θ^{M*}E*TU, *cf.* 𝔓 | gradus] M^{2} (u *corr.*); + eius Φ^{E2} | erant] Δ^{M*}; erat Δ^{M2} |

---

26. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨et vestibulum COT | ⟨et celatae CAOTf | 27. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨et mensus CAOTf | 28. ¶ et (*1°*) V. Ω^{M}; ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨et mensus CAOTf | 29. ⟨thalamum CAOTSf | ⟨et fenestras CAOTS | ⟨quinquaginta CAOT | ⟨et latitudinis S | 30. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨longitudine T | 31. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et palmas CAOTS | ⟨et octo CAOT.

ascendebatur per eam
32 et introduxit me in atrium interius per viam orientalem
et mensus est portam secundum mensuras superiores
33 thalamum eius et frontem eius et vestibula eius sicut supra
et fenestras eius et vestibuli eius in circuitu
longitudine quinquaginta cubitorum et latitudine viginti quinque cubitorum
34 et vestibulum eius id est atrii exterioris
et palmae celatae in fronte eius hinc et inde
et in octo gradibus ascensus eius
35 et introduxit me ad portam quae respiciebat ad aquilonem
et mensus est secundum mensuras superiores
36 thalamum eius frontem eius vestibulum eius et fenestras eius per circuitum
longitudine quinquaginta cubitorum et latitudine viginti quinque cubitorum

---

ascendebantur Q.

32. in atrium *om.* C | interius] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊$^{L'}$; exterius $\Delta^{M*}\Pi^{L}\Theta^{H}$, *cf. v.* 31. ¶ ał exterius Θ^{M2} | uiam] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{OL'}$; portam Δ^{L} *cum GR-M et cf. infra* | secundum] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔊𝔊; secundam U | superiores] *cum HI et GR-M, cf.* 𝔊𝔊; superioris $\Phi^{G}\Theta^{H*}$.

33. frontem] Γ^{A} (*rescr.*) *cum HI et GR-M*; frontes $\Theta^{S}Q$ *cum* 𝔊𝔊 | et uestibula eius *om.* Ω^{J*}, *per homoeotel.* | uestibula] Φ^{E*} *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊; uestibulum $\Delta\Phi^{E2}$grelbsc, *ex vv.* 21, 24, 29 *et* 36 | sicuti X | supra] super S† | et fenestras eius] *in ras.* Σ^{T2} | et (*3°*) *om.* T* | uestibuli = $CX\Sigma^{T*}\Lambda^{L}A\Theta^{S}RYTS*M*$ Qm; uestibulum Γ^{A}a, *cf. v.* 22; uestibula *cett. cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊$^{codd.}$, *cf. v.* 25 | eius (*5°*) *om.* are | longitudine] *cum GR-M, cf. vv.* 25, 36, 47; longitudini Θ^{H*}; longitudinem $\Delta\Lambda^{L}A\Phi\Theta^{H2}ETSU\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$ *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf. v.* 21 | quinquag. — latitudine *om.* Δ^{L}, *per homoeotel.* | et (*5°*) — cubitorum (*2°*) *om.* RY*, *per homoeotel.* | latitudine] Θ^{H*} *cum GR-M, cf. vv.* 25, 36, 47; latitudinem $X\Delta^{M}\Lambda^{L}A\Phi\Theta^{H2}ETSU\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$ *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf. v.* 21.

34. id sunt Δ^{L} | atrii] *cum HI et GR-M*; atrium A*, *cf. v.* 31 *et* 177 (in atrium) *cum* 𝔊 | palmae] *cum HI, GR-M et* 177; palmas Θ^{G}, *cf. v.* 31 | in fr. eius] in frontibus suis Φ^{P*}, *ut vid.* | in fronte] *cum HI et GR-M*; in frontem S*; in fonte Φ^{R*}; fronte Δ | eius (*2°*) *om.* Ω^{S*}, *ut vid.* | hinc] *in ras.* Φ^{E2} | et (*3°*)] *cum HI, GR-M et* 177; *om.* Ω^{M} | gradibus] *cum HI et GR-M*; gradus $\Delta^{L}E^{2}$(u *ex* o)S, *cf. v.* 31 *et* 177 (scalae) *cum* 𝔊𝔊; + eius Δ | ~ eius ascensus X.

35. me *om.* U* | superiores] *cum HI et GR-M*; superioris Φ^{G*}; priores Σ^{T}ETS Ψ^{D}, *cf. appar. in v.* 28; prioris U, *cf. v.* 21 (portae prioris).

36. thal.] *praem.* et Φ^{E*RG} *cum* 177 (*ut vid.*) *et* 𝔊 | frontem] *cum HI et* 𝔊; et frontem $\Delta^{L}\Phi^{E*RGP}E*SQ\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$agrelbsc *cum GR-M et* 𝔊, *cf. vv.* 21, 29, 33 *et cod.* 177; et frontes Θ^{S} | uestib. eius] *cum HI* (*cod. K*); *om.* U; *praem.* et $\Phi^{ERG}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$arelbsc *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔊𝔊, *cf. vv.* 21, 29 *et* 33 | et (*1°*) *om.* S | per circuitu Λ^{L}; super circuitum Δ^{M*} | longitudine] $\Theta^{H*M*}Q*$ *cum HI et GR-M*; longitudinem $X\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}\Phi^{E*RP}\Theta^{H2M2}E*TSU$ $Q^{2}\Gamma^{A}\Omega$ *cum GR-M* (*codd. VZ*), *cf. vv.* 21 *et* 33; + eius $\Pi^{L}R*$, *cf.* 177 *et* 𝔊 | latitudine] Θ^{M*} *cum HI et GR-M*; latitudinem $X\Sigma^{T}\Delta$ $\Phi^{E*RGP}\Theta^{M2}SUQ\Psi^{D}\Omega$ *cum GR-M* (*codd. VZ*), *cf. vv.* 21 *et* 33; latitudini Θ^{H*}.

---

32. ¶ et (*1°*) XLVIII. U; VI. Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Phi^{ERG}E$; ⟨et (*1°*) AOT | ⟨et mensus CAOT | 23. ⟨thalamum CAOTS | ⟨et fenestras CAOT | ⟨longitudine CAOT | 34. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et palmae CAOT | ⟨et in octo CAOT | 35. ¶ et (*1°*) VII. Ω^{M}; *Div. sine num.* $C\Phi^{ERG}T$; ⟨et (*1°*) AOS | ⟨et mensus CAOT | 36. ⟨thalamum CAOTS | ⟨longitudine CAOT.

37 vestibulum eius in atrium exterius
et celatura palmarum in fronte illius hinc et inde
et in octo gradibus ascensus eius
38 et per singula gazophylacia ostium in frontibus portarum
ibi lavabunt holocaustum
39 et in vestibulo portae duae mensae hinc et duae mensae inde
ut immoletur super eas holocaustum et pro peccato et pro delicto
40 et ad latus exterius quod ascendit ad ostium portae quae pergit ad aquilonem duae mensae
et ad latus alterum ante vestibulum portae duae mensae
41 quattuor mensae hinc et quattuor mensae inde
per latera portae octo mensae erunt super quas immolabunt

Adest f *a v.* 39, ut immoletur.

37. uestib.] *cum HI*; *praem.* et $\Pi^{L}\Phi^{E}T^{2}$ $S^{2}\Psi^{'D}\Omega^{M}$agrelvst *cum GR-M*, 177 *et* 𝔊𝔊, *cf. vv.* 30, 31 *et* 34 | in atrium] *cum HI* (1/2) *et GR-M*, *cf.* 177 (in atrio) *et* 𝔊𝔊; ad atrium $\Pi^{L}\Omega^{MSJ}$*agrelvst *cum HI* (1/2) *et v.* 31; ********* Θ^{H*}; *praem.* respiciebat $\Delta^{M2}\Lambda^{L}$ $\Pi^{L}\Phi^{EP}O\Theta^{SH2AMG}$RYETSUM^{2}Q$\Gamma^{A}\Psi^{'D}\Omega$agrel vst *cum HI* (2/2) *et GR-M.* ¶ hebr. et anti. non interponunt quod dicitur « respiciebat » et est glosa *Iac.* | exterius] Θ^{H2} (us *in ras.*) | palmarum] *cum HI*, *GR-M et* 𝔊𝔊; + eius $XO\Theta^{AM*G}$, *cf. v.* 31 (palmas eius) | illius] *cum HI et GR-M*; eius $\Sigma^{T}\Omega^{SJ}$arelvst, *cf. v.* 34 | et (2°)] *cum HI*, *GR-M*, 177 *et* 𝔊𝔊; *om.* Π^{L} Ω^{M} | et (3°)] *cum GR-M*, 177 *et* 𝔊𝔊; *om.* $\Delta^{M*}\Phi$ *cum HI* | in (3°)] *cum HI et GR-M*; *om.* $\Sigma^{T}\Gamma^{A}$ | gradibus] *cum HI et GR-M*; grados S*, *cf. v.* 31 (et octo gradus).

38. singula] M^{2} (a *ex* o) | frontibus] *cum GR-M*; foribus Θ^{G} *cum HI et* 𝔊. ¶ ał foribus Θ^{M}; [...]bus Θ^{A} | *scrips.* partarum Φ^{E}. ¶ hebr. et anti. « portarum » *Hug.* | ibi] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; ubi Φ^{E2}; et ibi Φ^{E*RP} $T\Gamma^{A}\Psi^{'D}\Omega^{SJ}$. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « et » *Iac.* | lauabunt] S^{2}(au *in ras.*)M^{*3} *cum GR-M* (*cod. V*); la(u)abant $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi E^{*}T$ $UM^{2}\Psi^{'D}\Omega^{SJ}$elst *cum HI* (2/2); leuabunt Λ^{L*}, *ut vid.*; li(b)abunt $\Delta^{LM*}\Theta^{HAM*G}$; laudabunt Ω^{M}. ¶ « lauabunt » *Hug.* « lauabant » uel « laudabunt », anti. « lauabunt » *Iac.*

39. et (1°)] *cum HI, GR-M et* 𝔊, *cf.* $\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* Δ | in uestibulo] cum *HI, GR-M et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; in uestibulum Γ^{A}; uestibulo $\Phi^{E*}S*$ | mensae (2°) *om.* Ω^{M} *cum* $\mathfrak{G}^{V}$ | ut immoletur] *cum HI et GR-M, cf.* 𝔊𝔊; ut imm(o)laretur $\Phi^{P*}\Theta^{M*G}E*TSU\Psi^{'D}$; et immoletur $M*Q*$(*ut vid.*); et i(m)molaturus Δ^{LM*} | eas] E* *cum HI, GR-M et* $\mathfrak{G}^{L'}$; eos E^{2}; eam Π^{L}, *cf.* $\mathfrak{G}$; e[.]s f | et (3°)] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Θ^{H*}ETU *cum* $\mathfrak{G}$ | pro peccata S*.

40. exterius] *cum HI, GR-M et* 𝔊; interius Q | ascendet S*; ascende* Θ^{A*} | quae] qui Θ^{H*}; qu[..] f | duae mensae (1°)] *cum HI, GR-M*, 177 *et* 𝔊𝔊; *om.* O; *praem.* et U | ante] *cum HI et GR-M*; iuxta $O\Theta^{AMG}$ RY, *cf. v.* 8. ¶ ante Θ^{AM}.

41. hinc — mensae (2°) *om.* U, *per homoeotel.* | mensae (2°)] *cum HI, GR-M et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Π^{L} *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}$ | erunt = $C\Sigma^{T}$ $\Delta^{M}AO\Theta^{H2AMG}RY^{2}SM$ŧum *cum HI* (*cod. K*); er[.]nt f; erant Θ^{H*} *et cett. cum HI et GR-M* | quas] aquas M* | i(m)molabunt = $C^{2}\Sigma^{T}\Delta^{M}$ $AO\Theta E^{2}SM^{*3}\Psi^{'D}$frŧum *cum HI* (*cod. K*) *et* 𝔊𝔊, *cf.* 177 (iugulabunt holocautomata); immolarent E*TU; i(m)molabant C* *et cett. cum HI et GR-M.* ¶ hebr. « immolabunt » *Iac.*

---

37. ⟨vestibulum CAOT | ⟨et celatura CAOT | ⟨et in CAOT | 38. ⟨et CAOT | ⟨ibi CAO | 39. ⟨et (1°) CAOT | ⟨ut CAOTf | 40. ⟨et (1°) CAOTf | ⟨et (2°) CAOTf | 41. ⟨quattuor (1°) CAOTf | ⟨per latera CAOTf.

42 quattuor autem mensae ad holocaustum de lapidibus quadris extructae
longitudine cubiti unius et dimidii
et latitudine cubiti unius et dimidii
et altitudine cubiti unius
super quas ponant vasa in quibus immolatur holocaustum et victima
43 et labia earum palmi unius reflexa intrinsecus per circuitum
super mensas autem carnes oblationis
44 et extra portam interiorem gazophylacia cantorum
in atrio interiori quod erat in latere portae respicientis ad aquilonem
et facies eorum contra viam australem una
ex latere portae orientalis quae respiciebat ad viam aquilonis
45 et dixit ad me hoc est gazophylacium quod respicit viam meridianam

---

Deest Γ^{A}(*a v.* 42, vasa, *usque ad v.* 44, interiorem, *et partim usque ad v.* 44, contra viam); *adest* f.

42. ad] ab Φ^{E} | quadris extr.] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | longitudine] *cum HI et GR-M*; longitudinem XΔAOSUΨ^{D} *cum GR-M* (*codd. V*ℨ $^{1}/_{2}$), *forsitan recte* | ∼ unius cubiti (*1°*) Θ^{S} RYQΓ^{A} *cum GR-M* | dimidium (*1°*) Δ | et (*2°*)] *cum HI, GR-M et* ℌ𝔊; *om.* CΣ$^{T}\Omega^{M}$ | et (*2°*) — dimidii *om.* Δ^{M}, *per homoeotel.* | latitudine — holocaustum (*2°*)] *in ras. brev. spat.* Θ^{M2} | latitudine] *cum HI et GR-M*; latitudinem XΔ^{L}AO *cum GR-M* (*cod.* ℨ, $^{1}/_{2}$); latitudinis S*; altitudine Φ^{E*}, *cf. infra* | unius (*2°*)] unis S* | et (*3°*) — unius (*3°*) *om.* CΣ$^{T}\Delta^{L}$, *per homoeotel.* | altitudine] *cum HI et GR-M*; altitudinem XΔ^{M}AOΘ^{S*}U; ad latitudinem Ψ^{D} | unius (*3°*)] *cum HI, GR-M* ($^{2}/_{2}$) *et* ℌ; uni Θ^{H*}; + et d(i)m(i)dii Θ^{S}UQ | quas] *cum HI et GR-M, cf.* 177 (eas) *et* ℌ𝔊; quam Σ^{T} | ponant] Φ^{E*} *cum HI*; ponunt $\Delta^{L}\Phi^{E2}$ Θ^{S}Qf *cum GR-M, cf.* 177 (imponunt); ponent 𝔤𝔯𝔢𝔩; ponebant U; ponat Λ^{L}O | holoc. et uict.] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | uictima] Φ^{E*}E* *cum GR-M*; uictim(a)e $\Phi^{E2}\Theta^{H*}$E^{2}M^{2} *cum HI*; uictimam XΠ^{L}; uictimas M*, *ut vid., cf.* 177 (hostias) *et* 𝔊.

43. earum] *cum HI et GR-M*; eorum $\Sigma^{T}\Delta$OΘ^{H*AMG} *cum HI* (*cod. P,* $^{1}/_{2}$); ea Ω^{J*} | palmi] *cum HI, GR-M et* ℌ; palmae EUr; psalmi Y* | replexa RY | super mensas] *cum HI, GR-M et* ℌ𝔊, *cf.* 177 (desuper mensas); super mensa Σ^{T}E*TU | carnes oblationis] *cum HI, GR-M et* ℌ; carnis oblationes RY*Ω^{S} *cum GR-M* (*cod.* ℨ, $^{1}/_{3}$); carnes obla(t)iones Φ^{G}O*Θ^{H*}Y^{2}S*U *cum HI* (*cod. P,* $^{1}/_{3}$; *cod. K,* $^{2}/_{3}$) *et GR-M* (*cod. V,* $^{1}/_{3}$); carnes hobligationis C.

44. gazophilaciam Π^{L} | in atrio] Ω^{J2} (atrio *in ras.*); in atrium Π^{L} | interiori] *cum HI, GR-M et* 177; interiore ΔU; interioris T* | respicientis — portae (*2°*) *om.* Δ^{L}, *per homoeotel.* | *scrips* respicientes U | *scrips.* australe R | una] *cum HI,* 177 *et* ℌ𝔊; unam XΠ$^{L}\Theta^{S}$Q$\Gamma^{A}\Omega^{M}$ *cum GR-M* ($^{2}/_{2}$), *cf. exposit., l. 262* (additum est «unam», ut uidelicet sentiamus quia non est alia uia); + et Π^{L} | latere (*2°*)] altere Δ^{M*} | orientalis] horientis talis C.

45. hoc est] Θ^{M*} *cum HI et GR-M*; haec est Θ^{AG}, *cf.* 177 (exedra haec); hoc Θ^{M2}r, *cf.* ℌ𝔊. ¶ ier. et anti. «hoc est» *Iac.* | gazo-(phy)la(c)ia $\Phi^{G}\Theta^{G*}$(*ut vid.*) | respicit] Σ^{T2} (t *corr.*) *cum HI, GR-M et* 177; respiciebat Θ^{M*}, *cf. v.* 44; + ad X *cum* 177 *et* 𝔊, *cf. v.* 46 | meri-

---

42. ⟨quattuor CAOTf | ⟨longitudine CAOTf | ⟨et latitudine CAOTf | ⟨et altitudine AOf | ⟨super quas CAOTSf | 43. ⟨et CAOTf | ¶ super LXXXVIII. AΘ^{S}Q; ⟨super COTf | 44. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨in atrio CAOTf | ⟨et facies CAOTf | ⟨ex latere CATf | ⟨quae respiciebat T | 45. ¶ et CIII. Γ^{A}; CIIII. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* CΛ$^{L}\Phi^{P}$T; ⟨et AOf | ⟨hoc CO.

sacerdotum qui excubant in custodiis templi
46 porro gazophylacium quod respicit ad viam aquilonis
sacerdotum erit qui excubant ad ministerium altaris
isti sunt filii Sadoch qui accedunt de filiis Levi ad Dominum ut ministrent ei
47 et mensus est atrium longitudine centum cubitorum
et latitudine centum cubitorum per quadrum
et altare ante faciem templi
48 et introduxit me in vestibulum templi
et mensus est vestibulum quinque cubitis hinc et quinque cubitis inde
et latitudinem portae trium cubitorum hinc et trium cubitorum inde
49 longitudinem autem vestibuli viginti cubitorum et latitudinem undecim cubitorum
et octo gradibus ascendebatur ad eam
et columnae erant in frontibus

Adest f.

dianum R^{2}(*in ras.*)Y | sacerdotum] *cum HI et GR-M, cf.* 177 (sacerdotibus) *et* 𝔔𝔊; *praem.* est 𝔯; + erit $\Phi^{E*RGP}\Theta^{SM^{2}}\Gamma S^{2}Q\Psi^{D}$[illegible], *cf. v.* 46. ¶ « erat » (2^{a} *m.* « erit ») *Guill.* « sacerdotum qui », al. « sacerdotum erit qui » *Iac.* | qui] *bis scrips.* Θ^{H*}; quę Π^{L}; quia Δ^{M*}; qu** Q* | excubant] *cum HI, GR-M et* 𝔔𝔊; excubabant $Y^{2}E^{2}$(cu *in ras.*)U; excusabant RY* | custodiis] *cum HI et GR-M*; custodibus Δ^{LM*}; studiis 𝔞 | templis Θ^{G}.

46. ad (1°)] f *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔊; *om.* $\Sigma^{T*}\Phi^{P*}$(*ut vid.*) *cum JUL-T ant, cf. v.* 45 | erat Ω^{M} | qui (1°)] quae Q*, *ut vid.* | excubant] *cum HI, GR-M et* 𝔔𝔊; excubabant E*U | ministerium] *cum HI et GR-M*; misterium E* | fili X | accedunt] *cum HI, GR-M et* 𝔔𝔊; accedent AO | ad (3°) — ministrent] ad*ministrent Δ^{M*} | dominum] *cum HI, GR-M,* 177 *et* 𝔔𝔊; deum $\Phi^{G\dagger}$; domum Ω^{M} | ministrent] *cum HI, GR-M et* 177; ministrarent RY.

47. est *om.* U* | longitudine = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{E2}\Theta^{HAMG}ETS^{2}M\Omega^{J2}$f *edd. cum HI et GR-M, cf. vv.* 25, 33, 36; longitudinem $\Phi^{E*}S*\Omega^{J*}$ *cett. cum GR-M* (*cod.* Ζ), 177 *et* 𝔊, *cf. v.* 49 | centum (1°) *om.* Q* | et (2°)] se(d) et Δ^{LM*} | latitudine = $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Phi^{E2}\Theta^{HAMG}ETS^{2}M\Omega^{J2}$f *edd. cum HI et GR-M*; latitudinem $\Phi^{E*}S*\Omega^{J*}$ *cett. cum HI* (*cod. P**), *GR-M* (*cod.* Ζ) *et* 𝔊, *cf. vv.* 48 *et* 49; altitudinem Δ^{M*} | per quadrum] *cum HI et GR-M*; quadruplum RY | ante] *praem.* et U | ∼ ante altare R*Y.

48. me *om.* S* | uestibulum (2°)] *cum HI*; + templi Ω^{M*}, *cf. supra* | cubitis (1°)] *cum HI*; cubiti Θ^{H*} | hinc — cubitis (2°) *om.* U, *per homoeotel.* | cubitis (2°)] *cum HI et* 𝔔𝔊, *cf.* 177 (cubitorum); *om.* A *cum HI* (*cod. P**) *et exposit., l.* 1109 | et latit.] longit. — cubitorum (1°) *v.* 49 *his verbis anteponunt* $\Theta^{S}RYQ\Gamma^{A}$.

49. longitudinem] *cum HI*; longitudine $\Pi^{L}\Theta^{S}R*$(*ut vid.*)YQ | uiginti] *cum HI,* 177 *et* 𝔔𝔊; + quinque $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$, *cf. v.* 30 | et (1°) — cubitorum (2°) *om.* $\Delta^{LM*}M*$, *per homoeotel.* | et latit.] Ω^{J*} *cum HI*; lat. autem $X\Phi^{E*RGP}M^{2}\Omega^{J2}$ | et (1°) *om.* E^{2}; *praem.* et altitudinem portae trium cubitorum inde longitudine autem uestibuli uiginti cubitorum Π^{L}, *cf. supra* | latit.] altitudinem $\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | ∼ cubitorum undecim 𝔤 | ascendebatur] *cum HI*; ascendebantur U, *cf.* 177 (ascendebant) *et* 𝔔𝔊 | eum 𝔯 | in *om.* R | frontibus] fortibus

---

⟨sacerdotum CAOTf | 46. ⟨porro CAOTSf | ⟨sacerdotum CAOTf | ⟨isti CAOTSf | ⟨qui CO | 47. ¶ et (1°) LXXXVIIII. $A\Theta^{S}Q$; ⟨et (1°) COTSf | ⟨et latitudine CAOTf | ⟨et altare CAOTf | 48. ¶ et (1°) *Div. sine num.* T; ⟨et (1°) CAOSf | ⟨et mensus CAOTf | ⟨et latitudinem CAOTf | 49. ⟨longitudinem CAOTSf | ⟨et latitudinem AOTf | ⟨et octo CAOTf | ⟨et columnae CAOTSf.

una hinc et altera inde
XLI. [1] et introduxit me in templum et mensus est frontes
sex cubitos latitudinis hinc et sex cubitos † latitudinis † inde latitudinem tabernaculi
[2] et latitudo portae decem cubitorum erat
et latera portae quinque cubitis hinc et quinque cubitis inde
et mensus est longitudinem eius quadraginta cubitorum
et latitudinem viginti cubitorum
[3] et introgressus intrinsecus mensus est in fronte portae duos cubitos
et portam † sex † cubitorum
et latitudinem portae septem cubitorum
[4] et mensus est longitudinem eius viginti cubitorum
et latitudinem viginti cubitorum ante faciem templi
et dixit ad me hoc est sanctum sanctorum
[5] et mensus est parietem domus sex cubitorum

Adest f.

Π^{L} | hinc] *cum HI et* 177; hic X | altera] *cum HI*; una Δ *cum* 177 *et* 𝔊𝔖.

XLI. 1. sex cubitos (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔖; sex cubitorum X; ex cubitus U; sex cubitis RY; et sex cubitis Δ^{LM*} | latitudinis (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔖; altitudinis Δ^{LM*}ETSU (-nes)$\Psi^{D}\Omega^{M}$ | et (*3°*)] *cum HI*; *om.* Δ^{L} | cubitos (*2°*)] *cum HI*; cubitus U; cubitis CΔ; cubit[.]s f; cubitorum Φ^{E*} | latitudinis (*2°*) *restituimus cum* $\Sigma^{T}\Delta\Phi^{E2}$(la *in ras.*)^{RGP}O$\Theta^{S}M^{2}$(la *in ras.*)$\Omega^{J}$ *edd. cum HI, cf.* 𝔊𝔖; latitudo Ω^{S}; altitudine RY; *om.* 𝔩(1593); altitudinis f *et cett., cf. Prolegom., p.* LXXVIII. ¶ hebr. et anti. «latitudinis» *Hug.* littera quae secundo ponit «altitudinis» absurda est cum omnibus postillis suis secundum hebr., ier. et anti. et iuxta littere euidentiam *Guill.* anti., ier., hebr. «latitudinis» aliqui uero non habent *Iac.* | latitudinem] *cum HI*; latitudine Θ^{S}Qf; latitudo Γ^{A}𝔞.

2. latitudo] *cum HI et* 𝔊𝔖; latitudine Θ^{S}Q(-nae); altitudo Δ^{LM*} *cum* 177 | portae (*1°*) — erat] *in ras. lat. spat.* Φ^{G2} | erant Θ^{S} | et (*2° et 4°*)] [..] f, *folio nunc reciso*; *om.* f(*Dold*) | ∗latera Θ^{H} | portae (*2°*)] *cum HI et* 𝔊𝔖; *om.* Δ^{LM*} | cubitis (*utroq. loco*)] *cum HI*; cubitos T | et (*3°*)] *cum HI et* 𝔊𝔖; *om.* RY* | cubitis (*2°*) *om.* Π^{L}𝔞 | longitudine ΔR | et (*5°*) — cubitorum (*3°*) *om.* RY*, *per homoeotel.*

3. introgr.] Φ^{E*}; intro ingressus U; ingressus Φ^{E2} *cum HI*; + est E* | (intrin)s. — fronte] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2} | mensus] *praem.* et S*, *cf.* 𝔊𝔖 | duos cubitos] *cum HI et* 𝔊; duobus cubitis Θ^{S}QΓ^{A} | sex *restituimus cum* $\Delta^{M2}\Phi^{E2}$E*S$M^{2}\Omega^{MJ}$ *edd., HI et* 𝔊𝔖; *om.* U; dec(e)m $\Delta^{M*}\Phi^{E*}$M*f *et cett., cf. v.* 2 *et Prolegom., p.* LXXVIII. ¶ anti. «decem», ier. et hebr. «sex» *Iac.* | latitudinem] *cum HI*; latitudine Q; altitudinem Δ^{LM*} | cubitorum (*2°*) — 4. di(xit)] *in brev. spat. vac. rel.* Θ^{S2} | ∼ cub. septem X.

4. longitudine... latitudine R | eius] *cum HI et* 𝔊; *om.* SQ | uiginti (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; decem Γ^{A}, *cf. v.* 2 | et (*2°*) — cubit. (*2°*) *om.* Ω^{M}, *per homoeotel.* | latitud.] *cum HI*, 177 *et* 𝔊𝔖; + eius 𝔤𝔰𝔱 | cubit. (*2°*)] f; + eius f (*Dold*) | ante] *cum HI et* 𝔊𝔖; *praem.* et U | est (*2°*)] *cum HI*; *om.* RY* *cum* 177 *et* 𝔊𝔖 | sanctum sanctorum] *cum HI*, 177 *et* 𝔊𝔖; sanctuarium S* | ∼ sanctum sanct. est Y^{2}.

5. est *om.* Ω^{M} | domus (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔖; domos T*; domum Φ^{P}; + latera X, *cf. infra* (lateris) | sex] *cum HI*, 177 *et* 𝔊𝔖;

XLI. 1. ¶ et (*1°*) XLI. Ω^{SJ}; XLVIIII. U; *Div. sine num.* XΦ^{ERG}T; ⟨et (*1°*) CAOSf | ⟨sex (*1°*) CAOTf | ¶ latitudinem *Div. sine num.* Λ^{L}; ⟨latitudinem S | 2. ⟨et (*1°*) CAOTf(*ut vid.*) | ⟨et latera CAOTf(*ut vid.*) | ⟨et mensus CAOTSf(*ut vid.*) | ⟨et latitudinem CAOf | 3. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨et portam CAOTf | ⟨et latitudinem CAOf | 4. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨et latitudinem CAOTf | ⟨et dixit CAOTSf | ⟨hoc C | 5. ⟨et (*1°*) CAOTSf.

et latitudinem lateris quattuor cubitorum undique per circuitum domus
6 latera autem latus ad latus bis triginta tria
et erant eminentia quae ingrederentur per parietem domus in lateribus per circuitum ut continerent
et non adtingerent parietem templi
7 et platea erat in rotundum ascendens sursum per cocleam et in cenaculum templi deferebat per gyrum
idcirco latius erat templum in superioribus et sic de inferioribus ascendebatur ad superiora in medium
8 et vidi in domo altitudinem per circuitum
fundata latera ad mensuram calami sex cubitorum spatio
9 et latitudinem per parietem lateris forinsecus quinque cubitorum
et interior domus in lateribus domus
10 et inter gazophylacia latitudinem viginti cubitorum in circuitu

---

Deest Γ^{A} *a v.* 7, erat (*1°*), *usque ad v.* 8, altit(udinem) *et partim usque ad v.* 9, forinsecus; *adest* f *usque ad v.* 7, cenaculum.

VII Ω^{M*S} | per *om.* Λ^{L*} | domus (*2°*)] *cum HI et* 𝔔; *om.* X *cum* 177 *et* 𝔊, *cf. vv.* 6, 8 *et* 12.

6. triginta] *cum HI,* 177 *et* 𝔔𝔊; XX S* | tria] Φ^{E*} *cum HI*; III $S\Omega^{S}$; tres $E^{2}\Gamma^{A}$; trium Φ^{E2}a; et tres E*TU, *cf.* 𝔔𝔊; *om.* Q^{2}. ¶ ier. « trium » hebr. et ier. (*sic*) « tria » *Iac.* | eminentia] *cum HI*; i(m)minen(t)ia ETSU; eminantia Δ^{M} | ingrederentur] Φ^{E*} *cum HI*; egrederentur Φ^{E2} | per pariete Δ^{LM*} | et non adt. *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | adtingerent] *cum HI*; a(d)tingeret RYf*(*ut vid.*); adtenderent Δ^{L}; + per $\Delta^{LM*}\Theta^{H2}$(*expunxit 3ª m.*); + ad Φ^{R*}.

7. plateae EU; platae Θ^{H*} | erat (*1°*)] erant Θ^{H*}E*U; *om.* Ω^{S} | ascendentes E*U | sursum] *cum HI*; rursum S* | deferebat] Σ^{T1} (de *corr.*) *cum HI*; deferebant Φ^{R*}(*ut vid.*)R YM; defferabant U; deferebantur E* | ~ per g(y)rum def. $AO\Theta^{AMG}$ | idcirco — superioribus *om.* Q* | idcirco] *cum HI et* 𝔔𝔊; *praem.* et $\Theta^{S}Q^{2}$ | latius] Δ^{M*} *cum HI*; latior Δ^{M2} | templum] Φ^{P2} (ũ *in ras.*) | in (*4°*)] Φ^{E*} *cum HI* (1/2), *cf.* 𝔔; et $\Phi^{E2}\Omega^{J}$ *cum HI* (1/2), *cf.* 𝔊; et in ae. ¶ anti. secundum hebr. « ad superiora in medium » *Guill.* ier. « ad superiora et medium », anti. secundum hebr. « ad superiora », anti. « in medium », hebr. « ad medium » *Iac.*

8. in domo] $\Psi^{'D2}$ (domo *in ras.*) *cum HI*; in domum Δ^{LM*} | altitudine R | ~ alt. in domo X | calami] *cum HI*; calamis $\Theta^{H*A}Q*$ | sex cubit.] sex quinque cub. Ω^{M}; sexcentorum Θ^{A}.

9. lateris] *praem.* et U | et (*2°*) — domus (*2°*) *om.* $\Phi^{E2}M^{2}$ | et (*2°*)] $\Delta^{M*}\Theta^{H*}$ *cum HI, cf.* 𝔔𝔊; et erat $\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Theta^{H2}\Psi^{'D}\Omega$arelust. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « erat » *Iac.* | interior] *cum HI, cf.* 𝔔; interiora $X\Pi^{L}$, *cf.* 𝔊 | domus in] *cum HI et* 𝔔; domi in Φ^{G}; *om.* Φ^{R*}RYM*, *cf. HI* (*cod. P, om.* domus) | domus (*2°*)] *cum HI et* 𝔔𝔊; *om.* Q*.

10. inter] integer U | gazofilacium RY | latitudinem] *cum HI*; latitudine Δ^{L}a *cum HI* (*cod. P**); altitudinem T | uiginti] *cum HI,* 177 *et* 𝔔𝔊; + quinque Φ^{E*}E*SU, *cf.* 40, 13. 21, *etc.* | in circuitum S*.

⟨et latitudinem CAOTf | 6. ⟨latera CAOTf | ⟨et erant CAOTf | ⟨in lateribus C | ⟨et non CAOf | 7. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨ascendens S | ⟨idcirco CAOTS | ⟨et sic COT | 8. ¶ et *Div. sine num.* X; ⟨et CAOTS | ⟨fundata CAO | 9. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et (*2°*) CAOT | 10. ⟨et CAO.

domus undique
11 et ostium lateris ad orationem ostium unum ad viam aquilonis
et ostium unum ad viam australem
et latitudinem loci ad orationem quinque cubitorum in circuitu
12 et aedificium quod erat separatum versumque ad viam respicientem ad mare
latitudinis septuaginta cubitorum
paries autem aedificii quinque cubitorum latitudinis per circuitum
et longitudo eius nonaginta cubitorum
13 et mensus est domus longitudinem centum cubitorum
et quod separatum erat aedificium et parietes eius longitudinis centum cubitorum
14 latitudo autem ante faciem domus et eius quod erat separatum contra orientem centum cubitorum
15 et mensus est longitudinem aedificii contra faciem eius quod erat separatum ad dorsum
ekthetas ex utraque parte centum cubitorum
et templum interius et vestibula atrii
16 limina et fenestras obliquas
et ekthetas in circuitu per tres

---

11. ad orationem (*1°*)] Θ^{H*} *cum HI*; ad orientem $\Lambda^{L2}\Phi^{P}\Theta^{H2}$; *om.* Λ^{L*} | aquilonis — uiam (*2°*) *om.* Σ^{T}, *per homoeotel.* | unum ad uiam (*2°*) *om.* Ω^{J*} | unum (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; *om.* Θ^{S} *cum HI* (*cod. P**) | australe R | latit.] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; altitudinem R | ad orationem (*2°*)] Δ^{M*} *cum HI*; adoratione RS*; adorationum ET; ad orientem Δ^{M2}; ad oriente U; + ********* Θ^{S} (*forsitan* uiginti) | in circuitu] *cum HI*; in circuitum Δ; per circuitu Θ^{S}Q; per circuitum Γ^{A} *cum* 177, *cf. v.* 12.

12. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊; ad S; *om.* Ω^{M} | latitudinis (*1°*)] *cum HI*; latitudinem EU | paries] *cum HI et* 𝔄; parietes RYU | aedifici E | latit. (*2°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; altitudinis CΣ^{T}; *om.* Ω^{M} | per circuitum] *cum HI et* 177; per circuitu RY*; in circuitu Ω, *cf. v.* 11 | et long. eius *om.* Ω^{M} | longitudinis X.

13. domus longitudinem] E* *cum HI* ($^1/_2$); domum longitudinem XE^2 *cum HI* ($^1/_2$), *cf.* 𝔄; domus longitudine Δ^{L}; domum longitudine Π^{L} *cum HI* (*cod. P*, $^1/_2$) | ∼ cubit. centum (*1°*) AO | et (*2°*)] eo Θ^{A} | et (*3°*) *om.* Φ^{E} | longitudinis] *cum HI*; longitudines RY; longitudinem $\Sigma^{T}\Delta^{M}$.

14. latit.] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; longitudo Γ^{A} | faciem] *cum HI et* 177; *om.* E* | et] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; *om.* Δ^{M}OUΓ^{A}.

15. longitudinem] *cum HI et* 𝔊; latitudinem Π^{L}AOΘ^{SAM*}RYQ. ¶ longitudinem Θ^{A2}; ał latitudinem Θ^{M2G2} | ad dorsum] ad orsum Δ^{M} | ekthetas] et thetas Δ^{L}; et thecas $\Pi^{L}\Omega^{M}$. ¶ « hectechas » hecteche sunt solaria ultra murum eminentia *Hug.* « hecthechas » in ultima sillaba non t, set c littera est initialis iuxta hebr. et anti. ab hebr. « attikim » *Guill. et Iac.* | uestibula] *cum HI et* 𝔄; uestibulum $\Delta^{LM*}\Theta^{S}$Q*, *cf.* 𝔊 | atrii] M*^{3} *cum HI et* 𝔄; atria XM^{2} *cum HI* (*cod. P*).

16. limina] liminę T*; limini RY | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔊$^{L'}$; *om.* $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}\Phi^{RGP}\Theta^{HAM}$ RESUΩ^{SJ}ag *cum* 𝔊. ¶ « obliquas hectecas » *Guill.* | per tres partes] *cum HI et* 𝔊; per tres parietes Δ^{M}; per parietes M*; parietes Φ^{P}.

---

11. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨ostium unum (*1°*) OT | ⟨et ostium (*2°*) CAOT | ⟨et latitudinem CA OT | 12. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨latitudinis CAO | ⟨paries CAOT | ⟨et longitudo CAOT | 13. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et quod CAOT | ⟨et parietes A | 14. ⟨latitudo CAOT | 15. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨ekthetas CAOT | ⟨ex C | ⟨et templum CAOT | 16. ⟨limina CAO | ⟨et ekthetas CAOTS | ⟨in circuitu (*1°*) C.

partes contra uniuscuiusque limen
stratumque ligno per gyrum in circuitu
terra autem usque ad fenestras et fenestrae clausae
super ostia [17] et usque ad domum interiorem
et forinsecus per omnem parietem in circuitu intrinsecus et forinsecus ad mensuram
[18] et fabrefacta cherubim et palmae
et palma inter cherub et cherub
duasque facies habebat cherub
[19] faciem hominis iuxta palmam ex hac parte
et faciem leonis iuxta palmam ex alia parte
expressam per omnem domum in circuitu
[20] de terra usque ad superiora portae cherubim
et palmae celatae erant in pariete templi
[21] limen quadrangulum et facies sanctuarii aspectus contra aspectum

---

Adest f *a v.* 16, clausae.

¶ ał parietes Θ^{MG} | contra] *cum HI et* 𝔊; citra Δ^{M2} (i *ex* u); + parietes Θ^{A} (*cf. notam margin. in* Θ^{MG}) | uniusque Φ^{E} | limen] *cum HI et* 𝔊; lumen Φ^{E} | stratumque] *cum HI*; statumque Λ^{L*} | ligno] *cum HI et* 177; lignum Σ^{T}ET SU; lignorum $\Delta\Theta^{HAM*G}$ | per gyrum] Θ^{S2} (ũ *in ras.*) | in circuitu (*2°*)] *cum HI et* $\mathfrak{GH}^{OL'}$; *om.* Δ^{LM*} *cum* 𝔊 | ostia] *cum HI*; + eius Π^{L}.

17. et (*1°*) *om.* Ω^{S*J*} | interiorem] *cum HI et* $\mathfrak{GH}$; inferiorem Π^{L} | per] et ꝛ | parietem] *cum HI et* $\mathfrak{GH}$; partem Ω^{M} | in circuitu] *cum HI*; in circuitum $\Pi^{L}S*$; in circutum T*; + et $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | intrinsecus — 18. palmae *bis scrips.* RY | et (*3°*) *om.* RY (*1° loco*) | ad mensura*m T; ad mensura $\Psi^{'D}$; ad mensam C.

18. et (*1°*) — palmae *bis scrips.* RY (*cf. v.* 17) | fabrefacta] *cum HI*; fabrefacta* Θ^{M*}; fabrefact(a)e Δ^{LM*}RY (RY *alt. vice tantum*) *cum HI* (*cod. P²*); fabrefacti a; fabricata E* | et palma] *cum HI et* $\mathfrak{GH}^{codd.}$; et palma* E; et palme Γ^{A}; *om.* Σ^{T}; + et R* | inter — facies *bis scrips.* C | cherub (*1°*)] *cum HI et* $\mathfrak{GH}$; c(h)erubin Δ^{LM*}E*(*ut vid.*)U *cum* $\mathfrak{G}^{A'Q}$, *cf. supra* | et cherub] *cum HI et* $\mathfrak{GH}$; et palma et in cerubin U; *om.* S*Γ^{A} | duasque — cherub (*3°*) *om.* f, *per homoeotel.* | duasque] *cum HI*; et duas Ω^{M}; duas Δ^{L} | cherub (*3°*)] *cum HI et* $\mathfrak{GH}$; cherubin U, *cf. supra.*

19. faciem (*1°*)] *cum HI*; facies $\Delta^{L}Q*$ *cum* 177, *cf.* $\mathfrak{GH}$ | palmam ex (*1°*)] palma*** $\Theta^{S\dagger}$ | palmam (*1°*) + unam $\Delta^{M2}\Psi^{'D}$. ¶ « iuxta palmam ex hac parte... iuxta palmam ex alia » *Guill.* | et] *cum HI et* $\mathfrak{GH}$; *om.* Δ^{M2} | **leonis E | expressam] *cum HI*; expressa $\Theta^{SH}Q\Omega^{J}$. ¶ anti. « expressam » hebr. et ier. « expressa » *Iac.* | **omnem Φ^{E*}.

20. superiora portae] *cum HI et* 𝔊; superiora parte S*$\Psi^{'D}$; superiorem partem Ω. ¶ « ad superiora porte » *Guill.* ał [*2ª m.* anti.] « superiora porte » *Iac.* | cherubim ¶ anti. « cherubim » *Iac.* | in pariete] *cum HI*; in parietem XAΘ^{S1}(*ex* in paritem)RY UM*Q.

21. limen] *cum HI*, *cf.* 𝔊; *praem.* et XΠ^{L}, *cf.* 𝔊; + erat $\Delta^{M2}\Lambda^{L2}\Phi^{R2}\Psi^{'D}$ | facies] facie** Φ^{P*} | aspectus] *cum HI*; aspectu** E* | ~ aspectus sanctuarii Ω^{MSJ*}. ¶ « facies sanctuarii aspectus contra aspectum » *Hug.*, *item Iac. et Guill.* | contra aspectus Σ^{T}.

〈stratumque CAOT | 〈terra CAOT | 〈super CAO | 17. 〈et forinsecus (*1°*) CAOTf | 〈intrinsecus AOTf | 18. 〈et (*1°*) CAOTf | 〈et palma CAOTf | 〈duasque CAO | 19. 〈faciem (*1°*) CAOTf | 〈et faciem CAOTf | 〈expressam CAOTf | 20. 〈de CAOTf | 〈et CAOf | 21. 〈limen CAOTf.

22 altaris lignei trium cubitorum
altitudo et longitudo eius duo
cubitorum
et anguli eius et longitudo eius
et parietes eius lignei
et locutus est ad me haec est
mensa coram Domino
23 et duo ostia erant in templo et
in sanctuario
24 et in duobus ostiis ex utraque
parte bina erant ostiola quae
in se invicem plicabantur
bina enim ostia erant ex utra-
que parte ostiorum
25 et celata erant in ipsis ostiis
templi cherubim
et scalptura palmarum sicut in
parietibus quoque expressa
erat
quam ob rem erant et grossiora
ligna in vestibuli fronte forin-
secus
26 super quae fenestrae obliquae
et similitudo palmarum hinc
atque inde
in umerulis vestibuli secundum
latera domus latitudinemque
parietum

Adest f.

22. lignei (*1°*)] ligneis Π^{L}; linei Θ^{H} *cum* 177. ¶ « altaris linei » *Hug.* | trium] atrium Y* | altitudo] *cum HI et* 𝔎; + eius Φ^{ERG}E*TSU$\Psi^{\text{'D}}\Omega^{J}$ *cum* 177 *et* 𝔊. ¶ anti. « eius », hebr. al. non habent *Iac.* | duo — eius (*3°*) *om.* Π^{L}RY, *per homoeotel.* | duo] Δ^{M}* Θ^{H}*S*f; duorum $\Delta^{M2}\Theta^{H2}S^{2}M\Omega$agrelust; duum Λ^{L} *cum* 177; trium X, *cf. supra* | ∼ trium cub. eius X | et (*2°*) — lignei (*2°*) *post* domino *scripsit* O | ∼ lignei et parietes eius Σ^{T} | haec *bis scrips.* Y^{2} | mensa] *cum HI*, 177 *et* 𝔎𝔊; mensura XΔ^{LM}*ETSU. ¶ mensura Θ^{A}.

23. in (*2°*)] *cum HI*; *om.* Φ^{E}E*.

24. in (*1°*)] *cum HI*; *om.* Σ^{T}* *cum* 177 *et* 𝔎𝔊 | ostiis] *cum HI*; hostibus Π^{L}; otiis Q* | utraque (*1°*)] utra Θ^{G} | bina (*1°*)] Σ^{T2} (b *corr.*); *** S* | ostiola] *cum HI*; hostilia Ω^{M} | in (*2°*)] *cum HI*; *om.* XΘ^{A}R*Y | plicabuntur Θ^{M}* | ostia erant] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | ostia] *cum HI*; (osti)ola CΣ^{T}, *cf. supra* | erant (*2°*)] Θ^{M2} (a *in ras.*); er[.]nt f | parte (*2°*)] *cum HI*; pariete Q | ostiorum] *cum HI*; ostiarum Γ^{A}*; ostium Σ^{T}.

25. et (*1°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔎𝔊; *om.* $\Phi^{E}\Omega^{M}$ | celata] *cum HI*; c(e)lat(a)e X$\Sigma^{T}\Delta$ Θ^{S}Q | scalptura] *cf. HI in exposit., l. 1613*; sc(al)turae $\Delta\Theta^{HAMG}\Psi^{\text{'D}}$wt *cum HI* (2/2) | sicut in par. *bis scrips.* Θ^{G}* | expressa erat] O*Y*; expr(a)essa erant XΔ^{LM}*$\Pi^{L}\Phi^{P}O^{2}$ $\Theta^{H}Y^{2}$UM*$\Gamma^{A}\Omega^{J}$*agrels; expr(a)ess(a)e erant $\Theta^{AMG}E^{2}SM^{2}\Omega^{J2}$wt *cum HI* (2/2); expr(a)esserat Δ^{M2}E*TQ; expressa sunt Ω^{M}. ¶ hebr. et ier. « erant », anti. « erat » *Iac.* | erant et gross.] *in ras.* Ω^{J2} | erant] *cum HI*; *om.* Ω^{M} | et] *cum HI*; in Φ^{E} | grossiora] *cum HI*; crassiora CΣ^{T} | ∼ et erant gross. Ω^{S}; ∼ et gross. erant agrelust *cum HI* | in uestibulis Θ^{H}S | fronte] *cum HI*; frontem U$\Psi^{\text{'D}}$; frontis Θ^{S}Q.

26. super] *cum HI*; supra Γ^{A} | fenestrae] *cum HI*, 177 *et* 𝔎𝔊; + erant $\Delta^{M2}\Lambda^{L}$ $\Psi^{\text{'D}}$ | *palmarum Φ^{E}* | atque] *cum HI*; et AO | in umerulis] Σ^{T}*(hum.) *cum HI*; in humerulibus Σ^{T2}; et humeralis ETSU; innumerilis Δ^{M}* | uestibuli] *cum HI*; uestibulis Σ^{T}*Θ^{A}T; uestibu*lis E; uestibulum U | secundum] Φ^{E}* *cum HI*; secum Φ^{E2} | latit. par.] latitudinem quinque cubitorum Θ^{A} | latitudinemque] Q^{2} (*alt.* e *in ras.*) *cum HI*; latitudineque Θ^{S}*(*ut vid.*)f (*sic Dold*; *forsitan corr.* f²); latitudinem per T*; latitudinem Σ^{T} | *scrips.* parietem U.

---

22. ⟨altaris CTf | ⟨et anguli CAOTf | ¶ et locutus *Div. sine num.* XES; ⟨et locutus CAOTf | 23. ⟨et (*1°*) CAOTf | 24. ⟨et CAOTf | ⟨bina (*2°*) CAOTSf | 25. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨cherubim S | ⟨et scalptura CAOf | ⟨quam CAOTSf | 26. ⟨super CAOf | ⟨in umerulis CAOTf.

XLII. [1] et eduxit me in atrium exterius per viam ducentem ad aquilonem
et eduxit me in gazophylacium quod erat contra separatum aedificium
et contra aedem vergentem ad aquilonem
[2] in facie longitudinis centum cubitos ostii aquilonis et latitudinis quinquaginta cubitos [3] contra viginti cubitos atrii interioris
et contra pavimentum stratum lapide atrii exterioris
ubi erat porticus iuncta porticui triplici
[4] et ante gazophylacia deambulatio decem cubitorum latitudinis
ad interiora respiciens viae cubiti unius
et ostia earum ad aquilonem
[5] ubi erant gazophylacia in superioribus humiliora
quia supportabant porticus quae ex illis eminebant de inferioribus et de mediis aedificii
[6] tristega enim erant et non ha-

Adest f *usque ad v.* 1, aedificium.

XLII. 1. et eduxit (*1°*)] *cum HI*; et duxit X*; exeduxit Θ^{A} | educentem 𝔱(1593*) | et (*2°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; inde Ω^{M}; *om.* Y* | eduxit (*2°*)] Θ^{M}*E*Ω^{J}*(*ut vid.*) *cum HI* ($^{2}/_{2}$) *et cf. exposit., l. 138* (eductus); induxit $\Phi\Theta^{M2}E^{2}\Omega^{SJ2}$ *cum HI* (*cod. K*, $^{1}/_{2}$) *et* 𝔓𝔊; introduxit 𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔠. ¶ «induxit» *Hug.* hebr. et ier. «induxit» *Iac.* | me (*2°*) *om.* S* *cum HI* (*cod. P**) | in (*2°*) *om.* Δ^{L} | contra (*1°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* Ψ^{D}* | ~ sep. contra $\Delta\Omega^{J}$ | et contra *om.* S* | aedem] *scrips.* eadem Φ^{P}U | uergentum S*.

2. in facie] Δ^{M}* *cum HI in expòsit., l. 153*; in faciem $X\Delta^{M2}\Pi^{L}\Phi RYESM\Psi^{D}$ *cum HI, cf.* 𝔓𝔊$^{codd.}$. ¶ «in facie» anti. habent «in faciem» quia hebr. habet «ad faciem» *Guill. et Iac.* | cubitos (*1°*)] *cum HI*; cubitus U; cubitis Γ^{A} *cum HI* (*cod. P²*, *ut vid.*); cubitum Δ^{M}* | ostii] *cum HI*; (h)ost(i)a $C\Sigma^{T}\Delta^{LM}$* ETU, *cf. v.* 4; + atrii Ω^{M}, *cf. v.* 3 | quinquaginta] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; quinque Π^{L} | cubitos (*2°*)] *cum HI*; cubitus U; cubitis Γ^{A}.

3. contra uig. cub. *om.* S*Ω^{M}, *per homoeotel.*; *praem.* et $C\Sigma^{T}$ | cubitus U | lapidem RY*U; ***** Σ^{T}* | ubi] *cum HI*; ibi U | iuncta] *in ras.* Θ^{M2}; iunxta Ω^{S}; iuxta O | porticui] O*E*T* *cum HI*; portico MQ; porticum $O^{2}E^{2}$; porticus X; portici $\Delta^{L}\Theta^{S}T^{2}$ | triplici] O* *cum HI*; triplicem O^{2}; tripli E*U; triplim X*.

4. ad (*1°*) — unius *om.* Θ^{S} | ad interiore Δ | ad (*1°*)] *cum HI* (*cod. K*) *et* 𝔓𝔊^{OL}; et Q; et ad $\Phi M\Psi^{D}\Omega$ *cum HI*. ¶ anti. «et ad interiora» *Guill.* «et» *reprobat Iac.* | uia S; uitae Θ^{H}* | ~ et cub. unius S | ostie Σ^{T} | earum] Δ^{M}* *cum HI* ($^{2}/_{3}$) *et* 𝔓$^{codd.}$, *cf. Proleg., p.* LXXII; eorum $\Delta^{M2}\Pi^{L}\Theta^{H}$*$\Gamma^{A}$𝔯𝔦𝔲𝔰𝔠 *cum HI* ($^{1}/_{3}$) *et* 177 | ad aquilonem] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; ad aquilone R; ab aquilone X.

5. erant] *cum HI*; erat XU | humiliora] *cum HI*; humilia Ω^{M} | quia] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf.* 177 (quoniam); qui Δ^{LM}*Θ^{S}Q | supportabant] *cum HI*; subportabunt Σ^{T}; subportabat S *cum HI* (*cod. P**) | porticos ET | quae] *cum HI*; qui Δ^{M2}; *om.* Δ^{M}* | eminebat S*; eminabant Φ^{E} | de med.] demidiis Ψ^{D}; + a terra R *ex v.* 6 | aedif. — 6. mediis *om.* Q*, *per homoeotel.* | aedificii] *cum HI in exposit.* ($^{3}/_{3}$); aedificiis U *cum HI* (*codd. KR*). ¶ aedibus M, *cf. HI* (aedificii sedibus; *cod. P*, edificii*ędibus).

6. tristega — mediis *om.* Q* | erant (*1°*)]

XLII. 1. ¶ et (*1°*) XLII. Ω^{SJ}; [CI]III Γ^{A}; *Div. sine num.* CT; ⟨et (*1°*) AOSf | ⟨et eduxit (*2°*) CAOTSf | ⟨et contra CAO | 2. ⟨in CAO | ⟨et CO | 3. ⟨contra (*1°*) CAT | ⟨et contra CAOT | ⟨ubi CAOT | 4. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨ad interiora CAO | ⟨et ostia CAO | 5. ⟨ubi CAOTS | ⟨quia CAOTS | 6. ⟨tristega CAOT.

bebant columnas sicut erant columnae atriorum
propterea eminebant de inferioribus et de mediis a terra
7 et peribolus exterior secundum gazophylacia quae erant in via atrii exterioris ante gazophylacia
longitudo eius quinquaginta cubitorum
8 quia longitudo erat gazophylaciorum atrii exterioris quinquaginta cubitorum
et longitudo ante faciem templi centum cubitorum
9 et erat subter gazophylacia haec introitus ab oriente
ingredientium in ea de atrio exteriori
10 in latitudine periboli atrii quod erat contra viam orientalem in facie aedificii separati
et erant ante aedificium gazophylacia
11 et via ante faciem eorum iuxta similitudinem gazophylaciorum quae erant in via aquilonis
secundum longitudinem eorum sic et latitudo eorum
et omnis introitus eorum et similitudines et ostia eorum
12 secundum ostia gazophylacio-

Adsunt f(*a v.* 11, latitudo)k(*a v.* 6, propterea).

erunt Φ^{E*} | sicuti X | ∼atriorum columpne Ω^{S} | eminebant] Q^{3} *cum HI et* 177; eminebat Q^{2}; minebant Δ^{M*} | et (*2°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; *om.* X | mediis + atriis Φ^{E} *cum Rabano Mauro* | a terra = Δ^{LM*}ARYϖ(cubitis quinquaginta *sublin.*)m *cum* 𝔊; a terrae C; ******* Σ^{T*}; edificii Σ^{T2}, *ex v.* 5; + cubitis Λ^{L}Ok (*ut vid.*); + cubitos quinquaginta Δ^{M2} $\Phi^{E*}\Theta^{M2}$M; + cubitis quadraginta Θ^{H*}; + cubitis quinquaginta $\Phi^{E2}\Theta^{H2M*}$ *cett.* (*fortasse ex nota marginali archetypi*) *cum HI, cf.* $\mathfrak{G}^{O'}$ *sub asterisco et* $\mathfrak{G}^{L'}$, *et Prolegom., p.* LXXX.

7. peribolus] *cum HI, cf.* 𝔊; operibus Ψ^{D} | gazofilaciam (*1°*) U | exterioris] *praem.* et Q; + et X | longit. — cubitorum] quinquaginta cubitorum k^{2}; *om.* k* | eius] *cum HI et* 𝔊; aeris Θ^{S}.

8. *scrips.* erant Ψ^{D} | gazofilaciarum M* | atrii] *cum HI*; atria E*(*ut vid.*)U | et longit.] ****tudo Ω^{J*} | *ante U.

9. et] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; *om.* Φ^{E*} | erat] *cum HI*; erant E*TUΩ^{M} | subter] *cum HI* (3/3) *et* 𝔊; super AOΘ^{AM*G}T*k. ¶ ał subter Θ^{AG} | ab oriente] *cum HI et* 𝔊; ab orientem Π^{L}E, *cf.* 177 (ad orientem) *et* 𝔊 | in — atrio] ineatrio Σ^{T} | in ea] *cum HI*; in eum X | de] *in ras.* Θ^{M2} | atrio] Δ^{M*} *cum HI et* 177; atrii Δ^{M2} | exteriori] *cum HI*; exteriore E* *cum* 177; exterioris XΔ^{LM*}.

10. in latitudine] *cum HI et* 𝔊; in latitudini Δ^{LM*}; in latitudinem XΦ^{E*}(*ut vid.*); *praem.* et $\Delta^{M2}\Phi^{E}$T$\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{MS}$. ¶ anti. « in latitudine » *Guill.* anti. « et in latitudine » *Iac.* | atri* Φ^{E*}; atri E | quod] *cum HI*; quoque Ω^{M} | in facie] *cum HI*; in faci(e)m XΦ^{E}ET SUQ$\Gamma^{A}\Omega^{MJ}$agrelusc *cum HI* (*cod. K*), *cf.* 177 (contra faciem) *et* 𝔊; a facie Θ^{H*} | separati] Δ^{M*} *cum HI*; separatum Σ^{T}E*; separatim $\Delta^{M2}E^{2}$TSU | et *om.* Σ^{T} | erant] *cum HI*; erat S*, *cf. supra* | aedificium] *cum HI et* 𝔊; faciem Σ^{T}; f S†.

11. uia (*1°*)] Δ^{M*} *cum HI et* 𝔊; uiam $\Delta^{M2}\Pi^{L}\Theta^{S}$RYQ | iuxta similitudine R | erant] *cum HI*; erat XΩ^{M} | secundum longitudine RY | sic et] *cum HI*; sic Δ^{LM*} | latit.] *cum HI et* 𝔊; altitudo Δ^{LM*} | omnis] *cum HI*; omnes U *cum* 177 (omnes exitus) *et* 𝔊; om̃ S* | similitudines] *cum HI*; similitudinis A*ES*U(-tudis)M*; [...]li[...]n[.]s f; + eorum Δ *cum* 𝔊.

⟨propterea CAOTSk | 7. ⟨et CAOTk | ⟨longitudo CAOT | 8. ⟨quia CAOTk | ⟨et CAOTk 9. ⟨et CAOTk | ⟨introitus T | ⟨ingredientium CAOTk | 10. ⟨in (*1°*) CAOTk | ⟨et CA OTk | 11. ⟨et (*1°*) CAOTk | ⟨iuxta OT | ⟨secundum CAOTk | ⟨et omnis CAOTfk | ⟨et ostia T | 12. ⟨secundum CAOfk.

rum quae erant in via respiciente ad notum
ostium in capite viae quae via erat ante vestibulum separatum per viam orientalem ingredientibus
13 et dixit ad me gazophylacia aquilonis et gazophylacia austri quae sunt ante aedificium separatum
haec sunt gazophylacia sancta in quibus vescuntur sacerdotes qui adpropinquant ad Dominum in sancta sanctorum
ibi ponent sancta sanctorum et oblationem pro peccato et pro delicto locus enim sanctus est
14 cum autem ingressi fuerint sacerdotes non egredientur de sanctis in atrium exterius
et ibi reponent vestimenta sua in quibus ministrant quia sancta sunt
vestienturque vestimentis aliis et sic procedent ad populum
15 cumque complesset mensuras domus interioris
eduxit me per viam portae quae respiciebat ad viam orientalem
et mensus est eam undique per circuitum

Adsunt fku(*a v.* 14, in quibus).

12. quae (*1°*)] *cum HI*; *praem.* et X | respicientem $\Delta^{M}\Phi^{E*RGP}$ETSU$\Psi^{'D}$ | notum] Y*M*; nutum Δ^{LM*}S*; austrum M^{2}a *cum HI*; ortum Y^{2}; + et X. ¶ ał ortum Θ^{G2} | uia (*2°*)] *cum HI* (*codd. P²K*); ui(ę) Δ; ui** S*; *om.* Φ^{E2}a *cum HI* | erat] *cum HI*; erant R*S* *cum HI* (*cod. P**) | ante uest.] ******** Ω^{J*} | separatum] *cum HI*; separatim U* *cum HI* (*cod. P²*).

13. gazophylacia (*3°*)] Q^{2} (*alt.* a *ex* o) | uescuntur] *cum HI et* ℌ𝔊, *cf.* 177 (manducant); uescentur CΣ^{T}Δ; uestiuntur ΦΓ^{A}Ω^{SJ}. ¶ « uescuntur » correctio est iuxta hebr. secundum anti. « uestiuntur » *Guill.*, *item Iac.* | dominum in] *in ras.* Δ^{M2}(dn̄m) *cum HI* ($^{2}/_{2}$); deum in Q | in sancta] *cum HI* ($^{3}/_{3}$); in sancto T; sancta Ok* *cum* 177 *et* ℌ𝔊, *cf. Proleg.*, *p.* LXXIII | ibi — sanctorum (*2°*) *om.* Ω^{MS*}, *per homoeotel.*, *cum HI* (*cod. K*) | ibi] *cum HI et* ℌ, *cf.* 𝔊; ubi Δ^{L} | ponent] *cum HI*; ponant $\Delta^{M}\Phi^{G}$; ponunt Γ^{A} | oblationem] E* *cum HI*; oblationes Δ^{LM*}AΦOΘRYE²MQΓ$^{A}\Psi^{'D}$ Ω^{MSJ*} *cum* $\mathfrak{G}^{239}$. ¶ « oblationem » *Hug.* ier. et anti. « oblationem » *Iac.* | pro (*2°*)] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; *om.* Ω^{M} | est] Π^{L*}f *cum HI et* 177; eius Π^{L2}.

14. non] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; *om.* Q Ω^{S*} | egredientur] *cum HI*; ingredientur Θ^{H} | in atrium] *cum HI*, 175, 177 *et* ℌ𝔊; in atrio M*Q; atrium Δ^{LM*} | exterius] *cum HI*, 175 *et* 177; exterioris X | reponent] *cum HI*; ponent Σ^{T} | ministrant] *cum HI et* 177; ministrent Φ^{G}; ministr E* | uestienturque] *cum HI*; quae uestiuntur U | uestimentis] *cum HI*; uestis Σ^{T} | aliis] *cum HI et* ℌ𝔊; albis E*; *om.* X | ~ aliis uestim. Ω^{M}, *cf.* 177 (alia uestimenta) | et (*2°*) *om.* U | procedent] Θ^{M2} (*alt.* e *in ras.*)M*f(*ut vid.*) *cum HI*; procedant Φ^{EP} $M^{2}\Omega^{MJ}$; procedunt S *cum HI in exposit.*, *l.* 350. ¶ anti. « procedant » *Guill.*

15. complesset] *cum HI* ($^{2}/_{2}$), *cf.* ℌ; [..]nplessent u | mensuras] *cum HI* ($^{2}/_{2}$) *et* ℌ; mensuram Φ^{G*}S*(*ut vid.*), *cf.* 177 (mensuratia) *et* 𝔊 | eduxit] *cum HI*; et duxit Φ^{E}S* M*u *cum* 177 *et* ℌ𝔊 | ad] *cum HI*; per Δ^{M}, *cf. supra* (per uiam) | eam] *cum HI*; ea Θ^{S}Q.

〈ostium CAOTfk | 13. ¶ et (*1°*) L. U; XC. AΘ^{S}Q; CV. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* CΛ$^{L}\Phi^{P}\Theta^{A}$T; 〈et (*1°*) Ofk | 〈gazophylacia (*1°*) C | 〈quae Cf | 〈haec CAOfk | 〈in quibus C | 〈ibi CAO Tfk | 14. 〈cum CAOTSfk | 〈et ibi CAOTfk | 〈vestienturque CAOfk | 15. ¶ cumque LI. U; *Div. sine num.* CXΛ$^{L}\Theta^{A}$RY; 〈cumque AOTSfku | 〈eduxit CAOTfku | ¶ et *Div. sine num.* Φ^{ERG}; 〈et CAOTfku.

16 mensus autem est contra ventum orientalem calamo mensurae
quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum
17 et mensus est contra ventum aquilonem quingentos calamos in calamo mensurae per gyrum
18 et ad ventum australem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum
19 et ad ventum occidentalem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae
20 per quattuor ventos mensus est illud
murum eius undique per circuitum longitudine quingentorum cubitorum et latitudine quingentorum cubitorum
dividentem inter sanctuarium et vulgi locum
XLIII. 1 et duxit me ad portam

Adsunt fku(*usque ad v.* 16, ventum, *et a v.* 1, et duxit).

16. mensus] mensuras Δ^{M*} | autem] *cum HI*; *om.* Ω^{M} | est *om.* E*S*U | ∼ est autem $X\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{H}S^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agrelbst *cum HI* | uentum] *cum HI et* 𝔊; uiam Ω^{M}, *ex v.* 15 | calamo (*1°*)] M* *cum HI*; in calamo M^{2}, *cf. infra* | mensurae (*1°*) + per circuitum Φ^{P*} (*ut vid.*)$M\Omega^{S}$ *cum HI, cf. infra*; circuitum Ω^{J*} | quingentos — circuitum *om.* S* | quingentos] *cum HI*; quinquagintos (*sic*) Θ^{A} | calamos] *cum HI*; calamo Π^{L} | in calamo] *cum HI*; in calo Θ^{G*}; *om.* Θ^{A} | mensurae (*2°*)] *cum HI*; mensura E | per circuitum] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2}; per gyrum M *cum HI, cf. v.* 17.

17. contra uentum] conuentum Φ^{E} | aquilonem] M*; aquilonis $M^{2}\Omega^{SJ}$agrelbst; *om.* S | in calamo] *cum HI et* 𝔊; *om.* Ok*; *praem.* et Δ^{M2} | gyrum] S*, *ut vid.*; circuitum S^{2}, *ut vid., ex v.* 16; *om.* S^{3}. ¶ et mensus est contra uentum aquilonem quingentos calamos in calamo mensurae per gyrum S^{2}, *ut vid., in margine inf.*

18. per — 19. mensurae *om.* C, *per homoeotel.*

19. ad] *cum HI et* 𝔊; *om.* S | mensurae] *cum HI et* 𝔊; + per girum Γ^{A}, *cf. v.* 17; + per circuitum Π^{L}, *cf. vv.* 15, 16 *et* 18.

20. uentus Σ^{T}O*ES*UM*k*; uent[..] f; mensos Θ^{A} | est] *in ras.* Σ^{T2} | illud] f, *ut vid.*, *cum* 𝔊; *om.* $A*\Phi^{E2}\Theta^{M2}M^{2}\Omega$f(*sec. Dold*) are lst *cum HI.* ¶ al illud Θ^{M2}; anti. « illud » *Guill. et Iac.* | murum — diuidentem] et murus diuidit a | murum] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔊; muros S*; murus S^{2} | per circuitu Π^{L}R | longitudine = $C\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}A^{2}\Theta^{SHM*G}RQ\Gamma^{A}$m *cum HI* (*codd. RK,* 2/2); longitudini f; longitudinem A*k *et cett. cum HI* (2/2), *cf. v.* 19 (calamos) | cubitorum (*1°*)] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{L'}$; cutobi Φ^{E2}; *om.* Φ^{E}*S* | ∼ cubit. quingent. (*1°*) Σ^{T}g | et (*1°*) — cubitorum (*2°*) *om.* $C\Sigma^{T}\Delta^{LM*}RY*\Omega^{M}$, *per homoeotel.* ¶ « longitudinem quingentorum et latitudinem quingentorum » quod in translacione utrobique addidit ier. quod dicitur « cubitorum » secundum translacionem LXX recitat (retractat *Iac.*) ier. et dicit subaudiendum fuisse « calamorum » *Guill. et Iac.* hec de expositione dicta sunt, set adhuc est in littera utrobique quod dicitur « cubitorum » *Guill.* | latitudine = $\Lambda^{L}A^{2}\Theta^{SHM*G}Q\Gamma^{A}$km *cum HI* (*codd. R* 2/2, *K* 1/2); latitudini f; latitudo Y^{2}; altitudinem E*SU; latitudinem A* (*ut vid.*) *et cett. cum HI* (2/2) | diuidente Γ^{A} | inter] S^{2}, *ut vid.*; in S* | et (*2°*)] in Φ^{E}; e U.

XLIII. 1. et duxit] f (*corrigendus Dold* e[..]duxit) | duxit] R* *cum HI*; eduxit $\Sigma^{T}R^{2}$ $M*\Omega^{MSJ*}$ *cum HI* (*cod. K*), *cf.* 42, 1, *etc.* |

---

16. ⟨mensus CAOTfku | ⟨quingentos CAOTfk | 17. ⟨et CAOTk | ⟨in T | 18. ¶ et *Div. sine num.* Φ^{RG}; ⟨et CAOTfk | ⟨in calamo Ak | 19. ⟨et AOTfk | 20. ⟨per (*1°*) CAOTfk | ⟨murum CAOTfk | ⟨longitudine OT | ⟨et latit. OT | ⟨dividentem CAOTfk.

XLIII. 1. ¶ et XLIII. Ω^{SJ}; XCI. $A\Theta^{S}Q$; [CV.] Γ^{A}; CVI. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Phi^{P}$ Θ^{AM}; ⟨et OTfku.

quae respiciebat ad viam orientalem
2 et ecce gloria Dei Israhel ingrediebatur per viam orientalem
et vox erat ei quasi vox aquarum multarum
et terra splendebat a maiestate eius
3 et vidi visionem secundum speciem quam videram quando venit ut disperderet civitatem
et species secundum aspectum quem videram iuxta fluvium Chobar
et cecidi super faciem meam
4 et maiestas Domini ingressa est templum per viam portae quae respiciebat ad orientem
5 et levavit me spiritus et introduxit me in atrium interius
et ecce repleta erat gloria Domini domus
6 et audivi loquentem ad me de domo
et vir qui stabat iuxta me 7 dixit ad me
fili hominis locus solii mei et locus vestigiorum pedum meorum
ubi habito in medio filiorum Israhel in aeternum
et non polluent ultra domus Israhel nomen sanctum meum
ipsi et reges eorum in fornicationibus suis et in ruinis regum suorum et in excelsis

---

Adsunt fku(*usque ad v.* 3, secundum, *1°*).

quae] Δ^{M*}; porta quae Δ^{M2} *cum* 𝔎.

2. uiam] *cum HI et* 𝔎𝔊; portam $C\Sigma^{T}$, *cf. v.* 1 | erat] Θ^{M2} (t *in ras.*) | ei *om.* $\Theta^{M\dagger}$ | uox (*2°*)] *cum HI et* 𝔎𝔊; *om.* A* | a] *cum HI et* 𝔎𝔊; in Φ^{E}; *om.* Q*u.

3. quam] quem C, *cf. infra* | ut disperd.] *cum HI, cf.* 𝔎𝔊; disperdere Π^{L} | ut] et Q*, *ut vid.* | species] *cum HI*; speciem Π^{L}, *cf. supra*; + eius U | quem] *cum HI*; quam Σ^{T}, *cf. supra*; quod Δ^{L}. ¶ « quem », non est ibi « quam » ut quasi referatur ad « speciem » set ad « aspectum » uisionis refertur quod dicitur ut patet in hebr. *Guill.* anti. « quem » *Iac.* | uiderem (*2°*) Φ^{G} | fluuium] Ω^{J*} *cum HI*; flumen $\Theta^{S}Q\Omega^{MSJ2}$, *cf.* 1, 3 *et* 3, 15. ¶ al. « fluuium » *Iac.* | super] *cum HI*; supra Γ^{A}; ** Θ^{M*}.

4. **templum Γ^{A}. ¶ hebr. « uenit ad domum » *Iac.* | per] *cum HI, cf.* 𝔊; super RY.

5. leuauit] f *cum HI* (2/3); (a)eleua(u)it $C\Sigma^{T}\Theta^{S}Q$f(*sec. Dold, sed erronee*) agrelvst, *cf.* 𝔊 | interius] *cum HI et* 𝔎𝔊; interioris $\Sigma^{T*}\Delta$; exterius a | erat] *cum HI*; est $\Delta^{L}\Theta^{G*}RY\Omega^{S}$ | gloria *om.* Σ^{T*} | domini domus] d****omus Θ^{G*} | domus *om.* E* | ~ gloria domini repleta erat domus $\Theta^{S}Q$; ~ repleta erat domus domini gloria Ω^{J*}, *ut vid.*; ~ repleta erat gloria domus domini $\Psi^{D}\Omega^{MSJ2}$. ¶ hebr. et anti. « gloria domini » *Hug.* ier. et hebr. « gloriam domini » *Iac.*

6. ~ ad me loquentem Θ^{S} | qui — 7. dixit] *cum HI*; stabat iuxta me et dixit rel *cum HI*(𝔊) *et* 𝔎𝔊.

7. dixit] *praem.* et R^{2} | filii A | soli Θ^{S*} | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔎𝔊; *om.* Ok* | uestigiorum] *cum HI et* 𝔎; uestigii $\Theta^{S}Q$ *cum HI*(𝔊), *Brev. Goth., M-M et* 𝔊 | pedum* Σ^{T2} (um *in ras.*) | habito] *cum HI*; habitabo Δ^{LM*} *cum* 𝔎 | polluent] *in ras.* Ω^{J2} *cum HI et* 𝔎𝔊; polluet Π^{L}a; polluentur O*, *ut vid.* | ~ meum sanctum Q | reges] *cum HI*; greges C | et (*4°*)] ut U | suorum] ipsorum Γ^{A} | et (*5°*)] *cum HI* (2/3); *om.* $\Pi^{L}\Gamma^{A}$ *cum* 𝔎𝔊 | excelsis] *cum HI*; celsis E*.

---

2. ⟨et (*1°*) CAOTfku | ⟨et vox CAOTfku | ⟨et terra CAOTku | 3. ⟨et (*1°*) CAOTSfku | ⟨et species CAOTfk | ⟨et cecidi CAOTSfk | 4. ⟨et CAOTfk | ⟨per viam T | 5. ⟨et (*1°*) CAOTfk | ⟨et ecce CAOTfk | 6. ¶ et (*1°*) XCII. $A\Theta^{S}Q$; [CV]I. Γ^{A}; CVII. [S]$M\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Phi^{P}O$; ⟨et (*1°*) Tfk | ⟨et vir CAOTfk | 7. ¶ fili *Div. sine num.* Φ^{ERG}; ⟨fili CAOTSfk | ⟨locus (*1°*) C | ⟨ubi CAOTfk | ⟨et non CAOTfk | ⟨ipsi CAOTfk | ⟨et in AOTfk.

[8] qui fabricati sunt limen suum iuxta limen meum et postes suos iuxta postes meos
et murus erat inter me et eos
et polluerunt nomen sanctum meum in abominationibus quas fecerunt
propter quod consumpsi eos in ira mea
[9] nunc ergo repellant procul fornicationem suam et ruinas regum suorum a me
et habitabo in medio eorum semper
[10] tu autem fili hominis ostende domui Israhel templum
et confundantur ab iniquitatibus suis et metiantur fabricam
[11] et erubescant ex omnibus quae fecerunt
figuram domus et fabricae eius
exitus et introitus et omnem descriptionem eius
et universa praecepta eius cunctumque ordinem eius et omnes leges eius ostende eis
et scribes in oculis eorum et custodiant omnes descriptiones eius et praecepta illius et faciant ea
[12] ista est lex domus in summitate montis
omnes fines eius in circuitu sanctum sanctorum est

Deest partim Γ^{A} *a v.* 10, et confundantur, *usque ad v.* 11, illius; *adsunt* fk(*usque ad v.* 8, mea).

8. sunt] *corr.* Ω^{J2}; + et $S^{\dagger}$ | murum Σ^{T} | inter] *in ras.* E^{2} | polluerunt] *cum HI*; polluent S*; poluerunt U | nomen] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{LM*} | ~ meum sanctum E*TU | in abominationis Σ^{T*}; + suis $\Delta\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Omega^{J*}$ *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊. ¶ *reprobat* « suis » *Iac.* | propter] *cum HI*; propterea $A\Theta^{S}RYUQ$ | ira *bis scrips.* Θ^{S*}, *ut vid.*

9. ergo] *cum HI*; uero $\Delta^{LM*}\Theta^{H}$ | repellant] *cum HI et* 𝔓𝔊; repellam $X\Delta$ | et (*1°*) *om.* S* | ruinas] *cum HI*; ruinam Ω^{MSJ*} (*ut vid.*); ruina U. ¶ hebr. ier. et anti. « ruinas » *Iac.* | a me *om.* Σ^{T} | habito Θ^{A} | semper] *in ras.* Θ^{S2}.

10. autem] ergo 𝔞 | filii A | domus U | templum** Σ^{T} | metiantur] meditentur 𝔞.

11. exitus — eius (*2°*) *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | exitus] *praem.* et Δ^{M2} *cum* 𝔓𝔊 | omnem descriptionem] omnes descriptiones $\Theta^{S}Q$; omne (-nę Δ^{L}) describtione Δ^{LM*} | eius (*2°*) *om.* Ω^{S} | **uniuersa Δ^{M*}; *ni Σ^{T*} | (p)raecep(ta eius)] *in ras.* Δ^{M2}; *bis scrips.* Θ^{A}. ¶ hebr. « legittima » *Iac.* | eius ostende] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | ostende] *cum HI et* 𝔓; ostend* Q*; ostendes Ω^{MSJ*} *cum HI*(𝔊) *et* 𝔊, *cf. infra* (scribes). ¶ hebr. et anti. « ostende » *Hug.* hebr. ier. et anti. « ostende » *Iac.* | scribes] *cum HI et* 𝔊; scribis O*U; scribas Σ^{T*}; scribe $\Delta^{LM*}\Omega^{M}$𝔞 *cum* 𝔓, *cf. supra* (ostende); ascribes Ω^{S} | et (*8°*)] $\Theta^{M*}S*$ *cum HI*(𝔊) *et* 𝔓𝔊; ut $\Pi^{L}\Phi\Theta^{SM2}ETS^{2}UMQ\Omega$agrelbst *cum HI*; [..] Γ^{A}f; *om.* Θ^{H*} | eius (*6°*)] *cum HI et* 𝔓; *om.* $\Pi^{L}\Theta^{A}$ | illius] *cum HI*; eius Δ^{LM*} | et faciant] Δ^{M*} *cum HI*; et facient $\Phi^{R}T$ *cum HI* (*cod. P*^{2}); et faciunt Θ^{A}; et [...] f; ut faciant $\Delta^{M2}E*$ | ea] *cum HI et* 𝔓𝔊; eam U; *om.* Ω^{M}.

12. est (*1°*)] *cum HI*; eius S*; *om.* Ω^{S*} *cum* 𝔓 | in summitatem Θ^{HM} | *scrips.* montes A*U | omnes fines] *cum HI et* 𝔊; omnis finis $\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}\Theta^{HAMG}RYTS*(o\tilde{m})\Psi^{D}$rlbst *cum* 𝔓; omnis fines E; omnes finis U; [...] f | in circuitu] *cum HI*; in circuitum Δ^{LM*}; + eius Θ^{S} $UQ\Gamma^{A}$ | sanctum *om.* RY*; + est Σ^{T*} | est (*2°*)] *cum HI*; erit Π^{L} *cum Rabano Mauro*; *om.* Ω^{J} *cum* 𝔓𝔊. ¶ uel « erit » anti. « est » hebr.

---

8. ⟨qui CAOTfk | ⟨et postes O | ⟨et murus CAOTSfk | ⟨et polluerunt CAOTfk | ⟨propter CAO Tfk | 9. ⟨nunc CAOTSf | ⟨et ruinas OT | ⟨et habitabo CAOT | 10. ¶ tu XCIII. $A\Theta^{S}Q$; CVIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi O$; ⟨tu Tf | ⟨ostende C | ⟨et confundantur CAOf | ⟨et metiantur O | 11. ⟨et (*1°*) CAOf | ⟨figuram CAOTS | ⟨exitus CAOT | ⟨et universa CAOT | ⟨et omnes OT | ⟨et scribes CAOTf | ⟨et praecepta O | 12. ¶ ista LII. U; ⟨ista CAOTS | ⟨omnes CAOTS.

haec ergo est lex domus
13 istae autem mensurae altaris
in cubitu verissimo qui habebat cubitum et palmum
in sinu eius erat cubitus et cubitus in latitudine
et definitio usque ad labium eius in circuitu palmus unus
haec quoque erat fossa altaris
14 et de sinu terrae usque ad crepidinem novissimam duo cubiti
et latitudo cubiti unius
et a crepidine maiori usque ad crepidinem minorem quattuor cubiti et latitudo unius cubiti
15 ipse autem arihel quattuor cubitorum et ab arihel usque sursum cornua quattuor
16 et arihel duodecim cubitorum in longitudine per duodecim cubitos latitudinis
quadrangulatum aequis lateribus

Adest f.

non habet «est» nec «erit» *Iac.* | ergo] *cum HI*; ego Θ^{H}; *om.* X *cum* 𝔊𝔊$^{codd.}$ | est (3°)] *cum HI*; *om.* Σ^{T} *cum* 𝔊𝔊 | ∼ est ergo lex Δ^{L} ΦMΩ^{SJ}agrelvsc; ∼ ergo lex est Ω^{M}.

13. in cubitu = ΔAO*$\Theta^{SH*AM*G}$RY^{2} (*alt.* u *in ras.*); in cubo T†; in cubito *cett.*; + mensure Δ^{M2} | palmam O* | cubitus (1°)] *cum HI*; cubito T | in latitudine] *cum HI et* 𝔊𝔊; in latitudinem XEUΩ^{M}; latitudine Φ^{P*}, *ut vid.*; in altitudine Π^{L}; in altitudinem Θ^{S}Q | definitio] *cum HI*; + eius UΩ^{MSJ*}agrelvsc *cum* 𝔊. ¶ *reprobat* « eius » *Iac.* | ad] ** Θ^{S} | eius (2°)] M* *cum HI et* 𝔊; et Ω^{M}; eius et Δ^{L}M$^{2}\Omega^{S}$aesc *cum HI.* ¶ « eius in » *Hug.* | in circuitum S*U; in circuitus Σ^{T} | palmus unus] Φ^{E*}E* *cum HI*; palmi unius $\Pi^{L}\Phi^{E2}\Theta^{S2}$(*ex* palminius)E^{2}(unus)MQ Ψ^{D}ag; palmus unius UΓ^{A}; palmi uni Θ^{H*}; palmus e*** Y*; psalmus unus Δ^{L*}. ¶ ał palmi unius Θ^{G2M} | erat (2°)] erant E | fossa] *cum HI*; fossae U.

14. crepidinem (1°)] crepitudinem Θ^{H*} | nobissimum X | latitudo (1°)] *cum HI et* 𝔊𝔊; latitudinem $\Phi^{P}\Theta^{S}$; altitudo E*SU; altitudo eius Δ | unius (1°)] unus Q* | a cr(e)pidinem U; a crepitudine Θ^{H} | crepidine — usque ad *om.* Φ^{P}, *per homoeoarcton* | maiori] M*f; maiore ETf(*Dold*); maioris Φ^{E*G}; minori Φ^{E2}M^{2} *cum HI* ($^{2}/_{2}$) *et* 𝔊𝔊; minore Ωagrelvsc. ¶ anti. « maiori usque ad crepitudinem minorem » nouiores iuxta litteram hebraicam ordinant e conuerso *Guill.*, *item Iac.* | ad crep. min.] crepidinem minorem Θ^{S2}, *in ras. brev. spat.* | ad crepidine (2°) Π^{L}RY | minorem] Φ^{E*}M*; minore RY^{2}; minori U*; minoris Y*; maiorem Φ^{E2}M^{2} Q*Ωagrelvsc *cum HI et* 𝔊𝔊 | et (4°) — cubiti (4°) *om.* UΩ^{J*}, *per homoeotel.* | latitudine (2°) $\Delta\Theta^{S}$ | cubiti (4°)] cubi Λ^{L*} | ∼ cub. unius agrelvsc.

15. ariel (1°) Σ^{T2}, *in ras. lat. spat.* | ab] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Θ^{S}Q | usque — 16. arihel *om.* Δ^{L}, *per homoeotel.* | usque + ad C$\Sigma^{T}\Phi^{P*}$ (*ut vid.*)Θ^{SH}E*TSUΩ^{SJ*}ael(*sublin.* w)sc | cornua] corona Θ^{G*}, *cf. v.* 17.

16. et] et ab Δ^{M} | in longitudine] *cum HI*; in longitudinem X$\Delta^{L}\Phi\Theta^{H2}$ETSUM$\Psi^{D}$ *cum HI* (*cod. P*^{2}); et longitudinem AO; longitudinem Δ^{M2}; in latitudinem Δ^{M*}; in latitudinem et in longitudinem Θ^{H*AMG} | cubitos] *cum HI*; cubitis E*U; cubiti T | latitudinis] *cum HI et* 𝔊𝔊; altitudinis Δ^{LM*} | quadrangulatum] Φ^{E*} *cum HI* ($^{1}/_{2}$); quadrangulatam Θ^{H*}; quadrangulum $\Phi^{E2}\Omega$w *cum HI* ($^{1}/_{2}$). ¶ « quadrangulatum » *Hug.* | aequis** M^{2} (s *in ras.*); æqualis Γ^{A}.

⟨haec CAOTSf | 13. ⟨istae CATf | ⟨in cubitu CAOT | ⟨in sinu CAOTf | ⟨et definitio CA OTf | ⟨in circuitu CAOTf | ⟨haec CAOTSf | 14. ⟨et (1°) CAOTf | ⟨et latitudo (1°) CAOT | ⟨et a CAOTf | ⟨et latitudo (2°) CO | 15. ⟨ipse CAOTSf | ⟨et CO | 16. ¶ et *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨et CAOTf | ⟨quadrangulatum CAOf.

17 et crepido quattuordecim cubitorum longitudinis per quattuordecim latitudinis in quattuor angulis eius
et corona in circuitu eius dimidii cubitus
et sinus eius unius cubiti per circuitum
gradus autem eius versi ad orientem
18 et dixit ad me fili hominis haec dicit Dominus Deus
hi sunt ritus altaris in quacumque die fuerit fabricatum
ut offeratur super illud holocaustum et effundatur sanguis
19 et dabis sacerdotibus levitis qui sunt de semine Sadoch
qui accedunt ad me ait Dominus Deus
ut offerant mihi vitulum de armento pro peccato
20 et adsumens de sanguine eius pones super quattuor cornua eius
et super quattuor angulos crepidinis et super coronam in circuitu
et mundabis illud et expiabis
21 et tolles vitulum qui oblatus fuerit pro peccato
et combures illum in separato loco domus extra sanctuarium

Adsunt f (*usque ad v.* 17, quattuordecim, *2°*) 251 (*a v.* 18, fili).

17. longitudinis] *cum HI*; longitudin* O*; + et latitudinis Ω^{M} | per (*1°*)] Φ^{E}*O* *cum HI*; et O^{2}; et per Φ^{E2}S* | latitudinis] Φ^{R}* *cum HI*; latitudines Φ^{R2} *cum HI* (*cod. P²*); *praem.* cubitos Ωagrelυsc *cum* 𝔊, *cf. v.* 16. ¶ « per quatuordecim latitudinis » quod autem dicitur « cubitos » uel « cubitorum » suppletur in textu *Iac.*, *item Guill.* | in (*1°*)] *cum HI*; *om.* Q* | eius (*1°*)] *cum HI*; suis Δ^{LM}*; *om.* Σ^{T2}, *ut vid.* | corona] *cum HI*; cornua S^{2}(*ex* corna)Q, *cf. v.* 15 | eius (*2°*) — circuitum *om.* Δ^{L}* | eius (*2°*)] *cum HI et* 𝔍; *om.* Π^{L} | cubitus = $C\Lambda^{L}$*AO*$\Theta RYE^{2}Q\Gamma^{A}$m; cubit** M*; cubitis $X\Delta^{M}$*(*ut vid.*)Φ^{E2}; cubitum S*; cubiti Φ^{E}*E* *et cett. cum HI, cf. infra* (unius cubiti) | et (*3°*)] et in $C\Sigma^{T}$ | ~ cubiti unius Ω^{M} *cum HI* (1/2) | per circuitu Δ^{L2M}*E*TU.

18. filii A | deus] *cum HI et* 𝔍𝔊; *om.* X | hi] E*; hii $CX\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Theta^{SA}E^{2}SUQ$*Ωam | in] *cum HI*, 251 *et* 𝔍𝔊; *om.* ΦM | fabric.] *cum HI et* 251; ędificatum Π^{L} | super illum X; *om.* Ω^{M} | et (*2°*)] *cum HI et* 251, *cf.* 𝔍𝔊; ut X | effund.] *cum HI et* 251; fundatur EU.

19. et dabis] *cum HI et* 𝔍𝔊; a Σ^{T} | leuitis] Δ^{M}* *cum* 251 *et* 𝔍𝔊, *cf.* 44, 15 *et HI in exposit., l.* 945 (sacerdotibus de genere leui); et leuitis $\Delta^{M2}\Phi\Theta UMQ\Gamma^{A}\Psi^{D}$Ωagelsc *cum HI* (2/2); atque leuitis Σ^{T}. ¶ « sacerdotibus leuitis » *Hug.* ier., anti. (*2ª m., ut vid.*) et hebr. non habent « et » *Iac.* | de armentum Φ^{P}.

20. adsumens... pones] *cum HI*; assumes... et pones Ω^{M} *cum* 𝔍; adsumes... pones S | ponens $X\Sigma^{T}E$*; ponet Γ^{A}; pone A | cornua — quattuor (*2°*) *om.* S*, *per homoeotel.* | angulis Φ^{E}* | ~ crep. angulos Γ^{A} | super coronam] Y* *cum HI et* 𝔍; super corona U; super cornua $X\Theta^{S}Y^{2}S^{2}$(*ex* corna)$Q\Gamma^{A}$ *cum* 251, *cf. supra* | in circuitum $\Theta^{H}RY$ | mundatiis... expiatiis Θ^{G}†.

21. tolles] *cum HI et* 𝔍; tolle Θ^{H}* | oblatus] *cum HI*; oblitus U | illum] *cum HI et* 251; illud C(-ut)$\Sigma^{T}\Psi^{D}$; eum Ω^{MS}agrelυsc | in separatum locum X; separato loco r.

---

17. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨per quattuordecim O | ⟨et corona CAOT | ⟨et sinus CAOT | ⟨gradus CAOTS | 18. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* $X\Lambda^{L}\Phi^{ERG}$YET; ⟨et (*1°*) CAOS | ¶ fili *Div. sine num.* R; ⟨fili CO | ⟨haec CS | ⟨hi CAOT | ⟨in OT | ⟨ut CAOT | ⟨et (*ult.*) T | 19. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨qui (*2°*) CAOT | ⟨ut CAOTS | 20. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et super CAO | ⟨et mundabis CAO | 21. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et combures CAOT.

22 et in die secunda offeres hircum caprarum inmaculatum pro peccato
et expiabunt altare sicut expiaverunt in vitulo
23 cumque conpleveris expians illud offeres vitulum de armento inmaculatum
et arietem de grege inmaculatum
24 et offeres eos in conspectu Domini
et mittent sacerdotes super eos sal et offerent eos holocaustum Domino
25 septem diebus facies hircum pro peccato cotidie
et vitulum de armento et arietem de pecoribus inmaculatos offerent
26 septem diebus expiabunt altare et mundabunt illud et implebunt manum eius
27 expletis autem diebus in die octava et ultra
facient sacerdotes super altare holocausta vestra et quae pro pace offerunt
et placatus ero vobis ait Dominus Deus

Deest Γ^{A} (*a v.* 26, diebus); *adest* 251.

22. in die secunda] *cum HI et* 251; in die secundo $X\Delta^{M*}O\Theta^{SAMG}Q\Gamma^{A}\Psi^{D}$ *cum HI* (*cod. K*, secondo); dies secunda Σ^{T}; inde secunda U | offeres**** Θ^{S} | et (*2°*)] Q^{2} (e in *ras.*) | expiabunt] *cum HI*, 251 *et* ℌ𝔊; expiabis E*U | in (*2°*)] *cum HI*, 251, 175 *et* ℌ𝔊; pro Σ^{T}.

23. cumque] *cum HI*, 251 *et* 𝔊; cum S *cum* ℌ | expians] *cum HI et* 251; expiamen Ω^{MSJ*} *cum* 𝔊, *cf. HI*(𝔊): expiationem. ¶ « expians illud » *Hug.* hebr. (*sic*) « expiamen (*1ª m.* expiantem) » *Iac.* | illud] *cum HI et* 251; illum $\Theta^{S}Q$. ¶ hebr. non habet « illud » *Iac.* | offeres] S* *cum HI*, 251, 175 *et* ℌ; (h)offerens $CX\Pi^{L}A\Phi^{P}O*\Theta^{G}\dagger$(*ut vid.*)$TS^{2}$ | inmac. (*1°*)] *cum HI*, 251, 175 *et* ℌ𝔊; in circuitum Θ^{A}, *cf. vv.* 17 *et* 20 | et — inmaculatum (*2°*) *om.* Ω^{S*}, *per homoeotel.* | de grege** R*; de gregem U | inmac. (*2°*)] *cum HI*, 175 *et* ℌ𝔊; immolatum Φ^{E*} | ∼ inmac. de grege Ω^{M}.

24. eos (*1°*)] *cum HI*, 251 *et* ℌ$\mathfrak{G}^{L'}$; *om.* Σ^{T} *cum HI*(𝔊) *et* 175 | in — eos (*3°*) *om.* U*, *per homoeotel.* | in conspectum C | mittent] *cum HI*, 251 *et* ℌ𝔊, *cf.* 175 (iactabunt); mittens Γ^{A} | sal] *cum HI*; salem $XY*Q$ *cum* 175; sale $\Delta^{LM*}RY^{2}\Gamma^{A}$ | offerent] *cum HI et* 251, *cf.* 175 *et* ℌ𝔊; offerunt S; auferant U^{2} | holocaustum] *cum HI et* ℌ, *cf.* 175 *et* 𝔊; *praem.* in $X\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Omega^{MSJ}*$**are** *cum* 251. ¶ *reprobat* « in » *Iac.*

25. septem] Φ^{E*3} *cum HI*, 251, 175 *et* ℌ𝔊; VI Φ^{E2} | de armentum U | *scrips.* arietum S | inmaculatum Π^{L}, *cf. v.* 23; immolatos E, *cf. HI* (*cod. K*, immolatus) | offerent *om.* Y*.

26. septem] $\Phi^{E*3}S*$(VII) *cum HI*, 251, 175 *et* ℌ𝔊; VI Φ^{E2}; XII S^{2} | expiabunt] *cum HI*, 251 *et* ℌ; *praem.* et S *cum* 175 *et* 𝔊 | **illud E; *om.* Δ^{LM*} | manum] *cum HI et* ℌ; manus Δ^{LM*} $\Phi^{P*}\Theta^{S*H}S*\Psi^{aD*}$ *cum HI*(𝔊), 251, 175 *et* 𝔊.

27. expletos Φ^{P} | diebus] *cum HI, cf.* ℌ𝔊*codd.*; *praem.* septem $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{R2}\Theta^{S}R^{2}Q\Psi^{aD}$**re** *cum* 251, *cf. vv.* 25 *et* 26; + septem Ω^{S} | octaua] E* *cum HI*, 251 *et* 175; octauo Φ^{G} $\Theta^{SHG}E^{2}$(*ut vid.*)$MQ\Omega^{J2}$(*alt.* o *in ras.*) *cum HI* (*cod. K*) | facient] *cum HI*, 251, 175 *et* ℌ𝔊; faciens $\Pi^{L}E*$; + autem AO* | holocaust** R* | pace] *cum HI et* ℌ; peccato $\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}$ $AO\Theta^{SAMG}Q$ *cum 251, cf. vv.* 19, 21, 22, 25. ¶ ał pace Θ^{MG2} | uobis] *cum HI et* 251, *cf.* 175 (uos) *et* ℌ𝔊; *om.* Π^{L}.

---

22. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨inmaculatum C | ⟨et expiabunt CAOTS | 23. ⟨cumque CAOT | ⟨offeres CAOT | ⟨et arietem CAOT | 24. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et mittent CAOT | ⟨et offerent CA | 25. ⟨septem CAOT | ⟨et vitulum CAOT | 26. ⟨septem CAOT | ⟨et mundabunt CAOT | 27. ⟨expletis CAOT | ⟨facient CAOT | ⟨et quae T | ⟨et placatus CAO.

XLIV. [1] et convertit me ad viam portae sanctuarii exterioris quae respiciebat ad orientem et erat clausa
[2] et dixit Dominus ad me
porta haec clausa erit non aperietur et vir non transiet per eam
quoniam Dominus Deus Israhel ingressus est per eam eritque clausa [3] principi
princeps ipse sedebit in ea ut comedat panem coram Domino
per viam vestibuli portae ingredietur et per viam eius egredietur
[4] et adduxit me per viam portae aquilonis in conspectu domus
et vidi et ecce implevit gloria Domini domum Domini
et cecidi in faciem meam
[5] et dixit ad me Dominus
fili hominis pone cor tuum et vide oculis tuis et auribus tuis audi
omnia quae ego loquor ad te de

Deest Γ^{A} (*usque ad v.* 1, portae); *adest* 251 (*usque ad v.* 4, domini, 2°).

XLIV. 1. conuertit me] *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; conuerti me $X\Sigma^{T}\Pi^{L}$ETSU$\Psi^{D}\Omega^{M}$a *cum HI* (*cod. P*), 251, *AM inst, IS fid et BED Lc*; conuertimini Θ^{A}. ¶ hebr. et anti. « conuertit » *Hug., item Guill. et Iac.* | exterioris] *cum HI et* 175; exterius O* | clausa] Ω^{J2} (sa *in ras.*).

2. dominus (1°)] *cum HI*, 251, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* UΩ^{M} *cum* 𝔊^{239} | ∼ erit clausa Ω^{M}* *cum HI* (*cod. K*, 1/3) | non (1°)] *cum HI* (*cod. K*, 1/3), *HI Ez h*, 175 *et* 𝔓; et non Δ^{LM}*ETUΩ *cum HI* (3/3), 251, *AM inst, RUF sy, CAn Ne, LEO s et* 𝔊$^{codd.}$ | ∼ non aperietur clausa erit Σ^{T} | transiet] E* *cum* 251 *et* 𝔓; transibit $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}\Omega^{J}$*ast *cum HI* (4/4), *HI Ez h*, 175 *et* 𝔓; transiuit $\Pi^{L}\Theta^{H}$*E^{2} *cum HI* (*cod. K*, 2/4) *et* 𝔊; transit RY | per eam (1°)] *cum HI*, 251, 175 *et* 𝔊, *cf.* 𝔓; per ea Σ^{T}; eam Ω^{S} | quoniam] Δ^{M}* *cum HI*, 251 *et* 175; quia Δ^{M2} *cum CAn Ne* | deus] *cum HI* (1/2), 251, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* E* *cum HI* (1/2) | israhel] *cum HI*, 251, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* Π^{L} | est *om.* U | per (2°)] *cum HI*, 251, 175 *et* 𝔊, *cf.* 𝔓; *om.* Σ^{T}* | eritque] *cum HI*, 251, 175, *AM inst et BED Lc*; et erit Σ^{T} Γ^{A} *cum Brev. Goth. et ANT-M.*

3. principi] *cum HI*, 251 *et* 𝔊$^{L'' 239'}$, *cf.* 𝔓; a principio Π^{L} | princeps] Φ^{P2} (ceps *in ras.*) *cum HI*, 251 *et* 𝔓; *praem.* et $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ *cum Brev. Goth. et M-M*; + ** E | sedebit] *cum HI*, 251, 175 *et* 𝔓𝔊; sedebat Q* | ingred.] *cum HI*, 251 *et* 𝔓𝔊; egredietur Φ^{E}, *cf. infra* | ∼ uest. ingr. porte Ω^{M}*; ∼ portae uest. ingr. Ω^{SJ}*arelst | et — egred. *om.* U*, *per homoeotel.* | et *om.* Θ^{S} | egredietur + sic sicut est clausa rex transibit (pertransiuit Π^{L}) per eam $\Pi^{L}\Theta^{S}Q$ *cum* 251 (transiuit).

4. in conspectui Ψ^{D} | domus + iuda Ω^{SJ}; + domini Σ^{T}. ¶ *expungit* « iuda » *Iac.* | et (2°) — domini (2°) *om.* Σ^{T}*, *per homoeoarcton* | implebit $X\Delta^{M}$ | gloriam Δ^{M}*Φ^{P} *cum HI* (*cod. K*) | ∼ gloria domini impl. $X\Sigma^{T2}$ *cum Brev. Goth.* | domum domini *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | domum] *cum HI*, 251 *et* 𝔓; domus Δ^{LM}*Θ^{A}, *cf.* 175 *et* 𝔊 | cecidit $\Phi^{E\dagger}$ | meam + et audiui uocem dicentis ad me benedicta gloria domini de loco suo CΣ^{T}, *cf. Is* 6, 8 *et Ez* 2, 1 *et* 3, 12.

5. ∼ dominus ad me X *cum* 175 *et* 𝔊 | filii A | tuis (2°)] *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* ES* *cum* 𝔊^{B} | omnia *om.* Y* | loquor] Ω^{J}* *cum HI et* 𝔓𝔊; loquar $\Phi\Theta^{S}$TUΩ^{J2} | de (1°)]

XLIV. 1. ¶ et (1°) XLIIII. Ω^{SJ}; XCIIII. AΘ^{S}Q; *Div. sine num.* CXΛ^{L}OΘ^{A}R; ⟨et (1°) TS | ⟨quae O | 2. ¶ et (1°) LIII. U; CVIIII. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* Φ; ⟨et (1°) CAOT | ⟨porta CAO | ⟨(et) non (1°) T | ⟨et vir CO | ⟨quoniam CAOTS | 3. ⟨princeps CAOT | ⟨per viam (1°) CAOT | ⟨et per O | 4. ⟨et (1°) CAOTS | ⟨et vidi CAOT | ⟨et cecidi CAOT | ⟨(et audivi) C | ⟨(benedicta) C | 5. ¶ et (1°) LIII. Φ^{E}; XCV. AΘ^{S}Q; *Div. sine num.* XII$^{L}\Theta^{A}$; ⟨et (1°) CO | ¶ fili CX. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Phi^{ERG}$; ⟨fili CAOT | ⟨pone CO | ⟨omnia CAO.

universis caerimoniis domus
Domini et de cunctis legibus
eius
et pones cor tuum in viis templi
per omnes exitus sanctuarii
6 et dices ad exasperantem me
domum Israhel
haec dicit Dominus Deus
sufficiant vobis omnia scelera
vestra domus Israhel
7 eo quod inducitis filios alienos
incircumcisos corde et incir-
cumcisos carne ut sint in sanc-
tuario meo et polluant domum
meam
et offertis panes meos adipem et
sanguinem
et dissolvitis pactum meum in
omnibus sceleribus vestris
8 et non servastis praecepta sanc-
tuarii mei
et posuistis custodes observatio-
num mearum in sanctuario
meo vobismetipsis
9 haec dicit Dominus Deus
omnis alienigena incircumcisus
corde et incircumcisus carne
non ingredietur sanctuarium
meum
omnis filius alienus qui est in
medio filiorum Israhel
10 sed levitae qui longe recesserunt
a me in errore filiorum Israhel
et erraverunt a me post idola
sua et portaverunt iniquitatem
suam

Adest f *a v.* 9, israhel.

cum HI et 𝔊𝔊; *om.* Q *cum HI* (*cod. K*) | caerim. *om.* Δ^{L*} | domus domini] *in ras.* R^2 | domum S* | d*ñi E | legibus] *cum HI et* 𝔊𝔊; regibus Θ^{H*}, *ut vid.* | eius] *cum HI*; suis O | pones] *cum HI et* 𝔊𝔊; pone Δ^{L}, *cf. supra* | exitus] *cum HI et* 𝔊𝔊; exercitus CS*(-tos)Γ^{A}.

6. me] *cum HI*; *om.* Σ^{T} *cum* 𝔊𝔊 | domum] *cum HI*; domui Δ; domus Ω^{J*} *cum HI* (*cod. P*^{2}) | deus] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; + isrł Ω^{M} | sufficiant] *cum HI*; sufficiunt X*; sufficiat Δ^{L} | ∼ scel. uestra omnia Σ^{T}.

7. alienos *om.* S* | carne] *cum HI et* 𝔊𝔊; carnibus Π^{L}; corde Φ^{E*} | in (*1°*) *om.* Δ^{M*} | et (*2°*)] *cum HI* (*2/2*), *cf.* 𝔊; ut Δ^{L}AO Q*𝔴 *cum* 𝔊, *forsitan recte* | domum meam] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{L''}$; nomen meum Δ^{LM*}, *cf.* 43, 7. 8; domum E* | et (*3°*)] *cum HI*; ut Q* | offertis] *cum HI*; offeretis $\Phi^{P*}\Theta^{A}\Omega^{J*}$; offer*tis E*; offeres M*. ¶ « offertis » *Iac.* | adipe et sanguinem R; cum adipe (-pem Θ^{S}Q*) et sanguine (-nem Θ^{S}Q*) Θ^{S}QΓ^{A} | dissoluitis] $\Phi^{E*}\Omega^{J*}$ *cum HI*; dissoluistis $\Phi^{E2P}\Theta^{HAMG}\Omega^{J2}$a; dissoluetis E*.

8. seruastis] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; seruasti E*; seruatis Ω^{M} | posuistis] *cum HI et* 𝔊𝔊; posuisti Q* | custodes *om.* Σ^{T} | *scrips.* obseruationem Q* | mearum] *scrips.* meam U | meo *om.* Σ^{T2}, *ut vid.*

9. *scrips.* incircumcisos (*1°*) Θ^{H*}S*M* Γ^{A} | corde et incirc. *om.* S*, *per homoeotel.* | et] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E} | non] *cum HI et* 𝔊𝔊; et non Ω^{J}. ¶ *reprobat* « et » *Iac.* | sanct. meum] Δ^{M*} *cum HI*; in sanct(u)arium meum $\Sigma^{T}\Delta^{M2}S^{2}\Psi^{'D}$; in sanctoario meo S* | ***alienus Δ^{L*} | qui] *cum HI*; quod Π^{L}.

10. sed = $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}$AORYf; sed et *cett. cum HI* | recesserunt] *cum HI*; recesserant AO; + *** U | ∼ recess. longe Σ^{T} | in errore] f *cum HI*; in *errore f (*Dold*); in errorem RY; in errores X; in erroribus S | a me (*2°*) *om.* Π^{L} | post] in Φ^{E*}(*ut vid.*)^{RG} | portauerunt] *cf. v.* 12. ¶ uel « portabunt » *Iac. cum HI.*

⟨et pones CAOS | 6. ⟨et CAOT | ⟨haec CAOTS | ⟨sufficiant CAOT | 7. ⟨eo CAOT | ⟨ut OT | ⟨et offertis CAOT ⟨et dissolvitis CAO | ⟨in omnibus T | 8. ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et posuistis CAOTS | 9. ⟨haec CAOTS | ⟨omnis (*1°*) CAO | ⟨omnis filius CAOT | 10. ⟨sed CAOT | ⟨et erraverunt CAOTf | ⟨et portaverunt T.

11 erunt in sanctuario meo aeditui et ianitores portarum domus
et ministri domus ipsi mactabunt holocaustosin et victimas populi
et ipsi stabunt in conspectu eorum ut ministrent eis
12 pro eo quod ministraverunt illis in conspectu idolorum suorum
et facti sunt domui Israhel in offendiculum iniquitatis
idcirco levavi manum meam super eos dicit Dominus Deus
et portaverunt iniquitatem suam
13 et non adpropinquabunt ad me ut sacerdotio fungantur mihi
neque accedent ad omne sanctuarium meum iuxta sancta sanctorum
sed portabunt confusionem suam et scelera sua quae fecerunt
14 et dabo eos ianitores domus in omni ministerio eius et universis quae fiunt in ea

---

Adest f.

11. erunt ¶ ier. dicit quod translacio sua et hebraicum sic habent: « erant... mactabant... stabant » set hanc que sequitur LXX interpretibus ascribit: « erunt... mactabunt... stabunt ». Alioquin dicit ier.: « quid amplius honoris habituri sunt filii sadoch qui ydolatre non fuerunt » set dicunt quod hebr. habet in futuro quia littera ioth precedit in uerbis cum dicitur issahatu et iaamadu; hec dimitto ier. quia melius nouit hebraicum. Potest tamen responderi quod non est generale, cum enim postea dicatur « pro eo quod ministrauerunt » [*v.* 12] quod oportet esse preteriti et hebr. habet iessaratu ioth littera precedente que non facit illud esse futuri, ergo similiter hissahatu erit praeteriti, id est « mactabant », et iaamadu, id est « stabant » *Guill.*, *item Iac.* | aedi*tui Q*; ęditu Γ^{A} | et min. domus *om.* $\Theta^{H*}U\Omega^{M}$, *per homoeotel.* | ipsi (*1°*)] *cum* 𝔊; ipsique Φ^{E} *cum HI* | mactabunt] Σ^{T2} (u *corr.*), *cf. HI* (mactabant) | (h)olocaustosin et = Δ^{M*} $\Lambda^{L*}A\Phi^{E*R*}$(*ut vid.*)$O*\Theta^{H*}R*Y*$fm; holocau[...]in et f (*Dold*); holochautasin et Θ^{A}; holocausto sine CY^{2}; holocausto sine et Φ^{G}; holocausta sine $\Sigma^{T}E*TS$; holocaustomata sine U; holocausto (-tos R^{2}) et $\Phi^{P*}R^{2}$; holocaustum et $\Delta^{L}O^{3}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ *cum HI in exposit.*, *l. 1455*; holocaustam et O^{2}; holocausta** et Θ^{G}; holocausta et *cett. cum HI*, *cf.* 𝔊. ¶ ał sine Θ^{M} | uictima X | ipsi (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; ipsos Δ^{M*}; *om.* Φ^{E*} | ut] *in ras.* E^{2}.

12. illis] eis Ω^{M} *cum HI* | conspectu***** E, *cf. v.* 11 (in conspectu eorum) | facti sunt ¶ hebr. « fuerunt » *Iac. cum HI*, *in exposit.*, *l. 1458* | domui] *cum HI et* 𝔊; domus $X\Delta^{LM*}TS*U$ | offendic. + meum S | dicit dom.] *cum HI*; ait dom. Sf(*Dold*)agrel ust; [...] f | deus] f (*Dold*) *cum HI*; *om.* Qf (*ut vid.*) | portauerunt] S* *cum HI*; portabunt S^{2}st, *cf. v.* 13.

13. adpropinquabunt] *cum HI*; adpropinquabant U*; a(d)propinqua(u)erunt Δ^{LM*} $\Phi^{E*}\Omega^{M*}$; approximabunt Ω^{S} | ut] *cum HI*, *cf.* 𝔊; et Φ^{E*} | fungantur] *cum HI*; fugantur f*; funguntur Θ^{S*}; fungatur Σ^{r}; fungerentur Δ^{LM*} | accedent] *cum HI*; accedant $\Phi^{E}\Theta^{H*}EU\Psi^{D}$; accedunt S* | omne] *cum HI*; omnem $\Pi^{L}A*\Phi^{EP*}\Theta^{S}Q$ *cum HI* (*cod. K*); [...] Γ^{A}; *om.* Δ^{LM*} | ~ sanct. meum omne Ω^{M*} | portabunt] *cum HI et* 𝔊; portauerunt Θ^{A}, *cf. vv.* 10 *et* 12.

14. eos] *cum HI et* 𝔊; ei[.] f; + in Λ^{L} | in (*1°*)] *cum HI*; et in Ω^{S}ae | ministerio] *cum HI*; misterio $\Delta^{M*}\Theta^{G*}$ | et uniu.] Δ^{M*} *cum HI* (1/2); et in uniuersis Δ^{M2} $\Phi^{P}\Theta Q\Gamma^{A*}$ (*ut vid.*)Ψ^{D}relust *cum HI* (1/2), *cf.* 𝔊 | fiunt] *cum HI*; f[...] f; fient Ω^{J*}(*ut vid.*)agrelust.

---

11. ⟨erunt CAOTf | ⟨et ministri CAOf | ⟨ipsi (*1°*) T | ⟨et ipsi CAOTf | 12. ¶ pro *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨pro CAOTf | ¶ et (*1°*) XCVI. $A\Theta^{S}Q$; CX. Γ^{A}; CXI. SM; *Div. sine num.* Π^{L}; ⟨et (*1°*) COTf | ¶ idcirco CXI. Ω^{M}; ⟨idcirco CAOTSf | ⟨et portaverunt CAOTSf | 13. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨neque CAOTf | ⟨sed CAOTSf | 14. ⟨et (*1°*) CAOf | ⟨in omni CAOTf.

15 sacerdotes autem levitae filii Sadoch qui custodierunt caerimonias sanctuarii mei
cum errarent filii Israhel a me
ipsi accedent ad me ut ministrent mihi
et stabunt in conspectu meo
ut offerant mihi adipem et sanguinem ait Dominus Deus
16 ipsi ingredientur sanctuarium meum
et ipsi accedent ad mensam meam ut ministrent mihi
et custodiant caerimonias meas
17 cumque ingredientur portas atrii interioris vestibus lineis induentur
nec ascendet super eos quicquam laneum quando ministrant in portis atrii interioris et intrinsecus
18 vittae lineae erunt in capitibus eorum
et feminalia linea erunt in lumbis eorum et non accingentur in sudore
19 cumque egredientur atrium exterius ad populum
exuent se vestimenta sua in quibus ministraverint
et reponent ea in gazophylacio sanctuarii

Adsunt f 251 (*vv.* 15 *et* 16).

15. leuitae] *cum HI et* 𝔓𝔊. *cf.* 43, 19; leuate Π^{L}; *praem.* et $X\Theta^{S}U\Gamma^{A}\Omega^{MS}$agrstc | caeremunias E*; c(aerimo)nia $XE^{2}S^{*}$; cęrimoniis U | errarent] *cum HI*; errauerunt E*U | fili Δ^{M} *cum HI* (*cod. K*) | a me *om.* R^{2} | accedent] Ψ^{D}* *cum HI*, 251 *et* 𝔓𝔊; accedant $\Delta^{M}\Psi^{D2}$ | ut (*1°*)] huti C | ministrent] U* *cum HI*; ministret U^{2} | mihi (*1°*)] *cum HI*, 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Γ^{A} | *scrips.* auferant U | adipe Δ^{LM}*.

16. ingredientur] Θ^{M2} (*alt.* e *in ras.*) *cum HI*, 251 *et* 𝔓𝔊; ingrediuntur U; egredientur Φ^{E}; + in $XYS\Gamma^{A}$ *cum* 𝔓𝔊 | accedent] *cum HI*, 251 *et* 𝔓𝔊; accedunt Δ^{LM}*$\Theta^{SH}Q$ | meam] *cum HI*, 251 *et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{A} | huti C.

17. ingredientur] *cum HI et* 𝔓𝔊; egredientur AORY*; [...] f | uestibus] Q^{2} (*alt.* s *in ras.*) *cum HI et* 𝔓𝔊; uestibus uestibus Φ^{G}; uestibulis Γ^{A}; uestibuli S | ascendet] *cum HI et* 𝔓, *cf.* 𝔊; ascendat Ψ^{D}; ascendit $X\Pi^{L}$SU | ∼ quicquam super eos Π^{L} | laneum] *cum HI et* 𝔓. *cf.* 𝔊; lineum S* | ministrant] *cum HI*; ministrent Ω^{M}; ministrat Θ^{S} | in portis] Δ^{M}* *cum HI*; in portas $X\Delta^{M2}$ | atri R | et] *cum HI et* 𝔓𝔊$^{A''OL''}$; *om.* $C\Sigma^{T}$RYE*TU.

18. lineae] Φ^{P}* *cum HI*; linea Φ^{P2}; linei Δ^{L}; laneae Φ^{R} | feminalia] O*Q* *cum HI*; femoralia $O^{2}\Theta^{S}Q^{2}$ | accingetur Π^{L} | ∼ accing. non Ω^{M}.

19. cum Θ^{G}* | egredientur] *cum HI et* 𝔓𝔊; ingredientur $\Sigma^{T}\Delta^{M}$E*SUM*(*ut vid.*) Ψ^{D} | atrium] Θ^{M2} (ũ *in ras.*) | exterius] *cum HI*; exteriorem E^{2}(ex *in ras.*)U; exteriori Φ^{G} | se (*1°*)] *cum HI*; *om.* Q* | uestimenta sua] Φ^{R}*f(*ut vid.*), *cf.* 𝔓𝔊; uestimentis suis $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{R2P}\Theta^{HAMG}$E*TSU(-tes)$M^{2}\Omega$f (*Dold*)agrelbst; uestis suis M* | ministrauerint = Λ^{L}*f, *cf. Prolegomena*, *p.* LXX; ministra(u)erunt $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L2}AO\Theta^{G}$RYETS^{2}m; ministrauerant S* *et cett. cum HI* | reponent] *cum HI*; reponant Λ^{L}*; ponent Π^{L} | ea] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Θ^{A} | gazo(phy)la(c)ia $\Pi^{L}\Phi^{E}\Theta^{S}Q^{2}\Gamma^{A}$, *cf.* 𝔓𝔊 | sanctuario Θ^{G}* |

---

15. ¶ sacerdotes LIIII. Φ^{E}; XCVII. $A\Theta^{S}Q$; CXII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}O$ $\Phi^{F}\Theta^{AM}$; ⟨sacerdotes CTf | ⟨qui OT | ⟨cum CAOf | ⟨ipsi CAOT | ⟨et stabunt CAOT | ⟨ut offerant T | 16. ⟨ipsi (*1°*) CAOTS | ⟨et ipsi CAOTf | ⟨et custodiant CAOT 17. ⟨cumque CAOTSf | ⟨vestibus T | ⟨nec CAOT | ⟨quando T | 18. ⟨vittae CAOT | ⟨et feminalia CAOT | ⟨et non CATSf | 19. ⟨cumque CAOTSf | ⟨exuent CAOTf | ⟨et reponent CAOTf

et vestient se vestimentis aliis et non sanctificabunt populum in vestibus suis
20 caput autem suum non radent neque comam nutrient
sed tondentes adtondent capita sua
21 et vinum non bibet omnis sacerdos quando ingressurus est atrium interius
22 et viduam et repudiatam non accipient uxores sed virgines de semine domus Israhel
sed et viduam quae fuerit vidua a sacerdote accipient
23 et populum meum docebunt quid sit inter sanctum et pollutum
et inter mundum et inmundum ostendent eis
24 et cum fuerit controversia stabunt in iudiciis meis et iudicabunt
leges meas et praecepta mea in omnibus sollemnitatibus meis custodient
et sabbata mea sanctificabunt
25 et ad mortuum hominem non ingredientur ne polluantur
nisi ad patrem et matrem et fi-

Adsunt fk (*a v.* 25, et ad).

uestimentis] uestimentibus Θ^{H*}; *praem.* in U^2 | aliis] *cum HI et* 𝔊𝔊; albis EU*(*ut vid.*) | non] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* $\Sigma^{T*}\Phi^{E*}$ | populum (*2°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; + meum X, *ex v.* 23 | uestibus] uestimentis $\Delta^{L*}\Lambda^{L}\Theta^{S}UQ\Gamma^{A}$ *cum HI, cf. supra.*

20. suum] *cum HI* ($^2/_2$) *et* 𝔊𝔊; *om.* Σ^{T} Ω^{MS} *cum HI* (*cod. P,* $^1/_2$) | coma E* | tundent(e)s SU | adtondent] Φ^{E*}; adtondebunt Φ^{E2} *cum HI*; adtundent S^2(*alt.* t *ex* s)UM*. ¶ uel «attondebunt», hebr. «attondent» *Iac.*

21. uinum] unum Θ^{S*} | bibet omnis sacerdos] *cum HI*; bibit (*ut vid.*) omnis sacerdos f; bibent omnis sacerdos $\Sigma^{T}\Delta^{M*}\Pi^{L}U^*$ (omnes sacerdus) *cum* 175 *et* 𝔊𝔊; bibent omnes sacerdotes $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$; + s**s Θ^{S*} | ∼ non bibet uinum Y* | ingre(s)sus est $\Theta^{AM*}ET^{*}a$; in(g)ressuri sunt $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$. ¶ hebr. «ingressurus» *Iac.* | interius] Φ^{E*} *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; exterius Φ^{E2}.

22. et (*2°*)] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* $\Theta^{S}Q$ | accipient (*1°*)] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; accipiant $X\Phi^{P}\Omega^{J}$ | uxores] *cum HI et* $\mathfrak{GG}^{OL'}$; uxorem $\Theta^{S}Q$ *cum* 175 (in uxorem) *et* 𝔊 | uirgines] M* *cum* 𝔊; uirginem $\Theta^{S}M^2Q$ *cum HI,* 175 *et* 𝔊 | domus] *cum HI et* $\mathfrak{GG}^{codd.}$; *om.* S *cum* 175 *et* 𝔊 | uiduam (*2°*)] *cum HI*; uidua Θ^{S}RYE*U *cum* 175 *et* 𝔊 | a sacerdotem R*Y*; *sacerdote Φ^{E*} | accipient (*2°*)] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; accipiant $\Pi^{L}\Omega^{S}$.

23. (doce)bunt — inter (*2°*)] *in ras.* Θ^{S2} | docebant Γ^{A}, *rescr.* | quid] *cum HI*; qui E* *cum HI* (*cod. K*) | et (*3°*)] *cum* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{ERG} *cum HI* ($^2/_2$) | ∼ inmundum et mundum Y* *cum* 𝔊, *cf.* 𝔊 | ostendent eis] *cum HI et* 𝔊𝔊; ostendentes eis Δ^{L}; ostendentes Γ^{A}; *praem.* et Ω. ¶ ier. hebr. et anti. non habent «et» *Iac.*

24. fuerit] S*; fuerint S^2 | controuersię S; contrauerso U ¸stabunt] *cum HI*; adstabunt S | et (*2°*)] *cum HI*; *om.* UQ | sollemnitates meas O | meis (*2°*)] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* Σ^{T} | cust. et] custodiente Δ^{L} | et sabb. mea sanct.] S^2, *ut vid., cum HI et* 𝔊𝔊; et sanctificabunt S^{*2}; *om.* Δ^{M*}.

25. ingredientur] S^2 *cum HI*; ingrediantur S^2; ingrediatur S* | ne] *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; nec $E^{1}U$; neque $E^{\dagger}\Theta^{G}$ | et (*2°*)] *cum HI et* 175; ad E*T; et ad $X\Sigma^{T}\Theta^{S}Q$, *cf.* 𝔊𝔊; aut U | et (*3°*)] S*; et ad E*TS^2, *cf.* 175

⟨et vestient CAOTf | ⟨et non CATf | 20. ⟨caput CAOTf | ⟨sed CAOTS | 21. ¶ et LIIII. U; ⟨et CAOTS | ⟨quando O | 22. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨sed (*1°*) COS | ⟨sed (*2°*) CAOTf | 23. ¶ et (*1°*) CXI[I]. Γ^{A}; CXIII. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨et (*1°*) CAOf | ⟨quid O | ⟨et inter CAOTf | 24. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨et iudicabunt OT | ⟨leges Af *cum* 𝔊 | ⟨et praecepta CO | ⟨et sabbata CAOTf | 25. ⟨et (*1°*) CAOTfk | ⟨nisi CAOTfk.

lium et filiam et fratrem et sororem quae alterum virum non habuit in quibus contaminabuntur
26 et postquam fuerit emundatus septem dies numerabuntur ei
27 et in die introitus sui in sanctuarium ad atrium interius ut ministret mihi in sanctuario
offeret pro peccato suo ait Dominus Deus
28 erit autem eis hereditas
ego hereditas eorum
et possessionem non dabitis eis in Israhel ego enim possessio eorum
29 victimam et pro peccato et pro delicto ipsi comedent et omne votum in Israhel ipsorum erit
30 et primitiva omnium primogenitorum et omnia libamenta ex omnibus quae offeruntur sacerdotum erunt
et primitiva ciborum vestrorum

Adsunt fk.

(et super) *et* 𝔊𝔊; *om.* $\Sigma^{T}\Phi^{F}$ *cum HI* | et (*4°*)] et ad T*, *cf.* 175 *et* 𝔊𝔊 | et (*5°*) *om.* Σ^{T} *cum HI* | alterum] *cum HI*; *om.* $\Phi^{E2}\Omega^{MJ}$ *cum* 𝔊𝔊; *praem.* et Θ^{M}*. ¶ hebr. et anti. non habent « alterum » *Hug.* al. minus recte « alterum » *Iac.* | habuit] *cum HI*; habuerit 𝔄𝔞𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 | contaminabantur $C\Sigma^{T}$.

26. fuerat Ω^{M} | emundatus] *cum HI*; mundatus Δ^{LM}*Θ^{H}*SQ* *cum* 175 | dies] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; diebus C; *om.* Ω^{S}* | numer.] numerabunt S*; henumeruntur $C\Pi^{L}$ (ęn-) *cum HI* | ei] Σ^{T1} (i *corr.*) *cum HI et* 𝔊𝔊; eis E*; **** Θ^{M}*.

27. introitu Σ^{T} | in (*2°*)] *cum HI*; ad T | ad] Φ^{E}*; in X *cum HI et* 175; et ad $\Phi^{E2}\Gamma^{A}$; *om.* Σ^{T}* | interius] *praem.* in Ω^{S}* | ut] *cum HI*; et E* | ministret] Θ^{M}*Ω^{J}*f(*ut vid.*) *cum HI* (2/2) *et cf. exposit. ll. 1831 et 1837*; ministrent $A\Phi^{P}O$*Θ^{M2}RYE*TSU$\Gamma^{A}\Omega^{MSJ2}$k*𝔞𝔤 *cum HI* (*codd. P*K*, 1/2) *et* 175, *cf. Prolegom., p.* LXV | sanctuario] *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 175 (sancto); + meo $X\Phi\Theta^{S}E^{2}M$†(*ut vid.*)$Q\Gamma^{A}\Psi^{D}$, *cf. vv.* 7, 8 *et* 11 | offeret] Φ^{E}* *cum HI et* $\mathfrak{G}^{OL''}$; offerret E; offerent M*Ω^{M} *cum* 175 *et* 𝔊; offere Φ^{E2}; *praem.* et Φ^{ER}*(*ut vid.*)$^{GP}E^{2}\Psi^{D}$.

28. erit autem] Δ^{M}*O*(*spatio vacuo relicto*)k*f *cum HI* (1/2), *cf.* 175 (erit) *et* 𝔊𝔊; non erit autem $\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Phi^{P}O^{2}\Theta^{H}$*^{AMG}SM$\Psi^{D}$ Ωk^{2}𝔞𝔢𝔩𝔰𝔱 *cum HI* (1/2) *et cf. HI in exposit., l. 1841*: iste nullam habebit hereditatem nisi Deum; non autem erit Δ^{L}; en autem 𝔴. ¶ hebr. et anti. « erit autem eis hereditas » et determinant que subiungens « ego hereditas eorum », alii per oppositum preponunt « non » *Guill. et Iac.* antiqua aliquot exemplaria habent non erit 𝔤 | eis (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; ei Ψ^{D} | ego (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; ego autem $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | hereditas (*2°*)] et hereditas E; et hereditatem U | eorum (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; eos Δ^{L} | possessionem + eorum Ω^{S} | possessio] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; *praem.* sum $\Sigma^{T}\Delta\Theta^{H}$.

29. et (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* $X\Theta^{S}Q$ | et pro delicto *om.* Δ^{M}*, *per homoeotel.* | pro (*2°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* S | omnem Π^{L} O*Ek* | in] *cum HI* (1/2), 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* Θ^{H}M *cum HI* (1/2).

30. primitiua (*1°*)] *cum HI*; primitia C; primiti(a)e $\Sigma^{T}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$; + eorum et Ω^{M} | omnium] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊𝔊; omnium pecorum Φ^{ERG}M*Ω^{SJ}*. ¶ hebr. non habet « pecorum » *Iac.* | omnia] omni Σ^{T}; *praem.* ex R*, *cf. infra* (ex omnibus) | offeruntur] *cum HI*; offerentur Λ^{L} | erunt] *cum HI*; erant Θ^{G}*;

⟨et fratrem O | ⟨in quibus O | 26. ⟨et CAOTSfk | 27. ⟨et CAO^{2}Tfk | ⟨ut ministre(n)t AOk | ⟨offeret CAfk | 28. ¶ erit XCVIII. $A\Theta^{S}Q$; CXIII. Γ^{A}; CXIIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}O\Theta^{AM}E$; ⟨erit CTfk | ⟨ego (*1°*) CAOTk | ⟨et CAOfk | ⟨ego (*2°*) COT | 29. ⟨victimam CAOTfk | ⟨et omne COTf | 30. ⟨et (*1°*) CAOTfk | ⟨et omnia CT | ⟨et primitiva (*ult.*) CAOTfk.

dabitis sacerdoti ut reponat benedictionem domui † tuae †
31 omne morticinum et captum a bestia de avibus et de pecoribus non comedent sacerdotes
XLV. 1 cumque coeperitis terram dividere sortito separate primitias Domino
sanctificatum de terra longitudine viginti quinque milia et latitudine decem milia
sanctificatum erit in omni termino eius per circuitum
2 et erit ex omni parte sanctificatum quingentos per quingentos quadrifariam per circuitum
et quinquaginta cubitis in suburbana eius per gyrum
3 et a mensura ista mensurabis longitudinem viginti quinque milium et latitudinem decem milium
et in ipso erit templum sanctumque sanctorum
4 sanctificatum de terra erit sacerdotibus ministris sanctuarii qui

---

Adsunt f k.

erit $\Delta^{LM*}\Theta^{M*}E^{*}T^{*}U$ *cum* 𝔊𝔊 | sacerdoti] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; sacerdotibus $\Pi^{L}\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | ut] E^{*} *cum HI et* 𝔊𝔊; et E^{2} | reponat] *cum HI, cf.* 175 (ponat); reponant $\Pi^{L}\Theta^{S}U^{*}Q\Gamma^{A}\Omega^{M}$ 𝔯(1598) | benedictione RY | tuae *restituimus cum* 𝔯𝔴𝔠 *et* 𝔊, *cf. Prolegom., p.* LXXIX; suae f *et cett. cum HI* ($^{3}/_{3}$); [..]a[.] f (*Dold*).

31. omnem morticinum O*; omne morticinem U | captum *om.* T* | a bestia] *cum HI et* 175; de bestia Σ^{T}, *cf. infra*; a uestiis Δ^{M*} | et de] Ω^{J*} *cum* 175; et Ω^{J2} *cum HI* ($^{2}/_{2}$); atque Ω^{M}. ¶ *expungit* «de» *Iac.* | comedent] *cum HI* ($^{2}/_{2}$), 175 (manducabunt) *et* 𝔊𝔊; comedant $\Delta^{M}\Phi^{P}$ | sacerdotes] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; sacerdos Π^{L}; sacerdotibus Δ^{L}.

XLV. 1. terra $E^{*}U$ | sortito] de sortito $AO\Theta^{AMG}$k; sort(a)e $E^{*}U\Gamma^{A}\Omega^{S}$; sortem $\Theta^{S}Q$; *praem.* in possessionem Φ^{E2} *cum HI, qui haec verba pro* sortito *scripsit.* ¶ al. «sorte» *Iac.* | separato RY; separare 𝔞 | longitudine] Φ^{E*R*} (*ut vid.*)S^{*} *cum HI* (*cod.* P^{2}); longitudinem $X\Phi^{R2GP}\Theta^{H2}S^{2}\Omega^{S}$𝔞 *cum* 175; longitudinis Φ^{E2} Θ^{H*} *cum HI.* ¶ alii «longitudinem... latitudinem» *Iac., item Guill.* | latitudine] $\Theta^{H*}S^{*}$ *cum HI*; in latitudine Σ^{T}; latitudinem $X\Delta^{M}$ $A^{*}\Phi^{E*RGP}O^{*}\Theta^{H2}RYE^{*}TS^{2}U\Omega^{S}$𝔞 *cum* 175 *et* 177; latitudinis $\Phi^{E2}E^{2}\Psi^{D}$ *cum HI* (*cod. K*); [...] f | milia (2°) *om.* Q.

2. erit] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* Σ^{T} | ex omni parte] Φ^{E*} *cum HI* (*cod.* P^{2}); ex hoc Φ^{E2} *cum HI*, 175, 177 *et* 𝔊𝔊; ex hoc omni parte Ω^{J}. ¶ «ex omni parte» *Guill.* ier. et hebr. «ex hoc» anti. minus recte «ex omni parte» uel «partis» *Iac.* | quingentos (1°) *om.* Π^{L} | per quing. *om.* $E^{*}\Omega^{M}$ | quadrifariam] Θ^{H2} (*alt.* a *ex* e) *cum HI*; quadrifarium Θ^{S*}, *ut vid.*; quadrifaria XU; quadrifaciam Q; quadripartitam S | quinquag.] *cum HI*, 175, 177 *et* 𝔊𝔊; quingentos Ψ^{D} | cubitis] *cum HI*; cubitos $\Pi^{L}\Theta^{H*}$ Ψ^{D} | in *om.* Φ^{E2}.

3. a] *cum HI, cf.* 177 (ex) *cum* 𝔊𝔊; ad Q; *om.* $CX\Sigma^{T}\Phi^{P*}$(*ut vid.*) | mensurabis] *scrips.* mensurabilis Φ^{E*} | longitudine $\Pi^{L}R$ Γ^{A}; longitudine eius Σ^{T} | milium (1°)] milia $\Pi^{L}\Theta^{H*}Q$†; mi* S* | et latitudinem] f *cum HI*; et latitudine $\Pi^{L}RY$; ex latitudine Δ^{LM*} | erit templum ¶ ier. hebr. et anti. «erit templum» *Iac.* | sanctumque — 4. terra] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | sanctumque sanctorumque O*, *ut vid.*; sanctum sanctorum S.

4. ~ erit de terra $\Pi^{L}RY\Omega^{S}$ | a sacerdotibus Σ^{T2} (acerd *corr.*) | ministris] *cum HI et* 𝔊𝔊; m(i)nistri $\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{E*}S^{*}Q$f | qui *om.* f |

---

31. ⟨omne CAOTSfk.

XLV. 1. ¶ cumque XLV. Ω^{SJ}; LV. Φ^{E}; XCVIIII. AQ; CXV. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}\Theta^{A}$; ⟨cumque COTfk | ⟨sanctificatum (1°) CAOTfk | ⟨sanctificatum (2°) CAOTfk | 2. ⟨et (1°) CAOTfk | ⟨quingentos (1°) C | ⟨et quinquaginta CAOTfk | 3. ⟨et (1°) CAOTk | ⟨et in CAOTk | 4. ⟨sanctificatum CATk | ⟨ministris C.

accedunt ad ministerium Domini
et erit eis locus in domos et in sanctuarium sanctitatis
5 viginti quinque autem milia longitudinis et decem milia latitudinis erunt levitis
qui ministrant domui ipsi possidebunt viginti gazophylacia
6 et possessionem civitatis dabitis quinque milia latitudinis et longitudinis viginti quinque milia secundum separationem sanctuarii omni domui Israhel
7 principi quoque hinc et inde in separationem sanctuarii et in possessionem civitatis
contra faciem separationis sanctuarii et contra faciem possessionis urbis
a latere maris usque ad mare et a latere orientis usque ad orientem
longitudinem autem iuxta unamquamque partium
a termino occidentali usque ad terminum orientalem
8 de terra erit ei possessio in Israhel

Adsunt fk.

erit (2°)] Σ^{T} (t *corr.*) | eis locus] Q^{3} *cum HI*; locus eis $\Sigma^{T}Q^{2}$; locus Q* | in domos] S*Q*f (*Dold*) *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; in domus $X\Phi^{E*GP}$ Q^{2} *cum HI* (*cod. K*); in [...] f | in sanctuarium] $S^{*3}Q^{*}$ *cum HI*; in sanctuario S^{2}(*ut vid.*)MQ^{2} *cum HI* (*cod. P*²); sanctuarium Δ^{LM*}.

5. uig. quinque autem milia] $\Phi^{E2}M^{*}$; uig. autem quinque milia $\Pi^{L}\Omega$; uig. quinque milia autem $O\Psi^{D}k^{*}$; uig. quinque milia Φ^{E3} M^{2} *cum HI*, *cf.* 177 (uig. et quinque milia) *et* 𝔓𝔊; uig. quinque Φ^{E*} | erunt leuitis] Φ^{E*} *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$, *cf.* 𝔓; erunt leuite Ω^{M}; leuitis $\Phi^{E2}\Theta^{A}$, *cf.* 177 (et leuitis) *cum* $\mathfrak{G}^{B}$; leuitae autem Γ^{A} *cum HI*; erunt leuite autem Ω^{SJ}. ¶ « erunt leuitis » datiui casus secundum hebr. et anti. *Guill.* ier. non habet « autem » [*sic*; *lege* erunt], hebr. et anti. habent; ier. « leuite autem »; hebr. et anti. « erunt leuitis » *Iac.* | ∼ gaz. uiginti $\Sigma^{T}\Pi^{L}RY\Gamma^{A}$.

6. possessionem ¶ ier. hebr. et anti. « et possessionem ciuitatis » al. « in possessionem ciuitatis » *Iac.*, *cf. v.* 7 | dabitur U* | ∼ dabitis ciuitatis Ω^{M} | milia (1°) + **** Q | et longit. *om.* U | uiginti *bis scrips.* Θ^{S*} | omni] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; omnis $X\Theta^{M*}$; *om.* Θ^{S}† | domu Θ^{G}.

7. in separatione $X\Pi^{L}$, *cf. HI* (separatione); separationem $\Theta^{H*}U^{*}$; et in separationem Ω^{J*}. ¶ *expungit* « et » *Iac.* | in (2°)] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* $X\Delta^{LM*}\Theta^{A}$ETSU | possessionem ¶ hebr. « possessionem » *Iac.*, *item Guill.* | contra (1°)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et Ω^{MSJ*}. ¶ *expungit* « et » *Iac.* | urbis] *scrips.* orbis S* | a latere (1°)] et a latere S, *cf. infra* | usque ad mare] S^{3}; *bis scrips.* S^{2} (*ex* usque maris) | et (4°) *om.* Φ^{E*} (*cf. supra*) | a (2°) *om.* U | ad oriente U; ad orientis Θ^{A}† | longitudinem] Φ^{E*} *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}$; in longitudinem Φ^{E2}, *cf. HI* (in longitudine, 1/2); longitudine $Q\Omega^{J*}$; longitudinis agest *cum HI* (1/2); [...]ng[..]udini[.] f (*Dold*); [...] f. ¶ ier. « longitudinis », hebr. et anti. « longitudinem » *Iac.* | unamquamque] Φ^{P2} (*pr.* a *in ras.*); unamque Q; unamquaque Δ^{M*}; unam quoque Σ^{T} | partium] Φ^{E*} *cum* 𝔓𝔊, *cf.* 177 (particularum); partem $\Phi^{E2P}\Theta^{H2}M$ Ψ^{D}agrelust *cum HI* (2/3); portam Θ^{H*}; [...] f. ¶ ał partem Θ^{AMG2}; partem k^{2} | occidentale Σ^{T} | orientalem] occidentalem Ω^{M}.

8. de terra ¶ ier. et hebr. « terre » *Iac.* | ei possessorio (*sic*) in isr. Ω^{J2}, *in ras. brev. spat.* | ei] *cum HI et* 𝔓𝔊, *cf. HI in expos., l. 1998*: haec erit possessio ducis siue principis; eis $\Pi^{L}AO\Theta^{SAM*G}RY\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{M}$fk *cum* $\mathfrak{G}^{106'}$; et E*U; *om.* $E^{2}Q$ | possessio] Ω^{J*}; possessorio Ω^{J2} | ∼ possessio e(i)

⟨et erit CAOTfk | 5. ⟨viginti (1°) CAOTfk | ⟨qui CAfk | 6. ⟨et (1°) CAOTfk | ⟨quinque (1°) CAOk | ⟨secundum CAOTfk | 7. ⟨principi CAOTSfk | ⟨contra (1°) CAOTfk | ⟨a atere (1°) $CAO^{2}Tk$ | ⟨longitudinem CAOTfk | ⟨a termino CAOTSfk | 8. ⟨de CAOTfk.

et non depopulabuntur ultra principes populum meum
sed terram dabunt domui Israhel secundum tribus eorum
9 haec dicit Dominus Deus sufficiat vobis principes Israhel
iniquitatem et rapinas intermittite
et iudicium et iustitiam facite
separate confinia vestra a populo meo ait Dominus Deus
10 statera iusta et oephi iustum et batus iustus erit vobis
11 oephi et batus aequalia et unius mensurae erunt
ut capiat decimam partem chori batus et decimam partem chori oephi
iuxta mensuram chori erit aequa libratio eorum
12 siclus autem viginti obolos habeat
porro viginti sicli et viginti quinque sicli et quindecim

Adsunt fk.

Ω^{MS} | depopulabunt Δ^{LM*} | principes pop. meum] *in ras.* Ω^{J2} | populum meum] *cum HI et* 𝔊𝔊; populi mei X; populum Ω^{M}. ¶ hebr. ier. et anti. « principes populum meum » *Iac.* | sed] Φ^{E*}; et Φ^{E2} *cum HI et* 𝔊𝔊 | terram] terra UQ | domui] *cum HI et* 𝔊; eis domus Θ^{S}Q, *cf.* 177 (possidebunt domus) *cum* 𝔊 | ∼ domui isrł dabunt Ω^{M} | tribus] Q^{2}(s *corr.*)f(*Dold*) *cum HI*, 177 *et* 𝔊𝔊; tribum AOΘ^{AMG}U; tribu[.] f.

9. sufficiat] *cum HI et AU spe, cf.* 177 (satis sit) *et* 𝔊𝔊; sufficiant Γ^{A} | israhel *om.* Φ^{E}; *praem.* **** Θ^{S} | iniquitatem] *cum HI, AU spe,* 177 *et* 𝔊𝔊; iniquitates XΠ^{L}. ¶ hebr. « iniquitatem » *Iac.* | rapinas] *cum HI et AU spe*; rapinam $\Delta^{LM*}\Theta^{S}$Q, *cf.* 𝔊𝔊; rapin[..] f. ¶ hebr. « rapinam » *Iac.* | intermittite] *cum HI et AU spe*; interimite Δ^{LM*}; in[...] f; *praem.* iam Δ^{M2} | et (*2°*)] *cum HI, AU spe et* 𝔊𝔊; *om.* $\Sigma^{T}\Delta^{M2}$ *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}^{B}$ | *scrips.* iudicum S* | separate] *cum HI et* 𝔊𝔊; *praem.* et Θ^{H2} *cum AU spe et* $\mathfrak{G}^{A'L'}$ | confinia] conuiuia Θ^{H*} | a] *cum HI, AU spe et* 𝔊𝔊, *cf.* 177 (de); *om.* Σ^{T}Ok*.

10. statera] *in ras. lat. spat.* Φ^{P2} | et (*1°*)] *cum HI, AU spe,* 177 *et* 𝔊𝔊; *om.* Ω^{MS} | oephi] *cum HI et AU spe*; oefa ES*U *cum HI in expos., ll. 49, 57 et 59* | batus iustus] *cum HI et AU spe*; batum iustum Θ^{S}; batus iustum XQ | batus] beatus Θ^{A}U; b**tus Φ^{E*} | erit uobis] U^{2} (t *in ras.*); *om.* Σ^{T*}, *sed add.* Σ^{T} et erit *initio v.* 11.

11. oephi (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; oeri Δ^{L*}; *praem.* et S; *praem.* et erit Σ^{T}, *cf. apparat. v.* 10 | batus (*1°*)] beatus Θ^{A}U; + erunt Ω^{M} | mensurae] mensura Q*; mensae U | erunt] *cum HI et* 𝔊𝔊, *cf.* 177 (erit); *om.* Σ^{T} | capiat] f *cum HI*; [.]apiat f (*Dold*); capiant $\Pi^{L}\Theta^{S}$ETSUMQa | chori (*1°*)] *cum HI Is et* 𝔊𝔊; *om.* Φ^{E2} *cum HI* | batus (*2°*) — chori (*2°*) *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | batus (*2°*)] beatus Θ^{A} | dec. partem (*2°*)] Φ^{E*} *cum HI*; decimam Λ^{L*}S, *cf.* 𝔊𝔊; de mensuris Φ^{E2} | ∼ oefi cori RY* | iuxta mensura $\Delta^{M}\Gamma^{A}$ | aequa libratio] E^{2} (lib *in ras. lat. spat.*) *cum HI* (*cod. P²*) *et HI Is* (aequaliter *cod. B*); (a)equa liberatio $\Delta^{L}\Phi^{P*}$; (a)equilibratio XAΘ^{S}Q *cum HI*; (ę)qui liberatio Λ^{L}S*; [...] f. ¶ anti. « equilibracio » et hebr. similiter habet per unam partem *Guill., item Iac.*

12. siclus] *cum HI*; siculus Ω^{M} | obolus Θ^{H}M*; ob**los Φ^{E*} | habeat] X*; habet $X^{2}\Theta^{M*}$(*ut vid.*)T*agrelust *cum HI et HI Jr*; hab[.]t f (*Dold*); h**** f; habebit Ω, *cf. infra* (facient) | sicli (*1°*)] *cum HI et* 177; situli C Σ^{T*}(*ut vid.*) | uig. quinque sicli et *om.* Q, *per homoeotel.* | quinque *om.* R*; *praem.* et Δ^{L} | et quindecim sicli *om.* Δ^{L}S*, *per homoeotel.* | quindecim] *cum HI*; decem quinque Σ^{T}; quin-

---

⟨et CAOTfk | ⟨sed CAOTk | 9. ¶ haec C. AΘ^{S}Q; CXVI. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨haec COTfk | ⟨sufficiat CAfk | ⟨iniquitatem CAOTfk | ⟨et iudicium CAOTfk | ⟨separate CAOTSk | 10. ⟨statera CAOTSk | 11. ⟨oephi CAOk | ⟨ut CATkf | ⟨et decimam C | ⟨iuxta CAOTk | 12. ⟨siclus CAOTSk | ⟨porro CAOTfk

sicli minam facient
13 et haec sunt primitiae quas tolletis
sextam partem oephi de coro frumenti
et sextam partem oephi de coro hordei
14 mensura quoque olei batus olei decima pars cori est
et decem bati corum faciunt quia decem bati implent corum
15 et arietem unum de grege ducentorum
de his quae nutriunt Israhel in sacrificium et in holocaustum et in pacifica
ad expiandum pro eis ait Dominus Deus
16 omnis populus terrae tenebitur primitiis his principi in Israhel
17 et super principem erunt holocausta et sacrificium et libamina
in sollemnitatibus et in kalendis et in sabbatis in universis sollemnitatibus domus Israhel
ipse faciat pro peccato sacrifi-

Deest Γ^{A} *partim a v.* 14, decem (*2°*), *usque ad v.* 17, holocausta; *adsunt* f (*usque ad v.* 17, libamina) k (*usque ad v.* 15, deus).

que Ω^{J} | minam] Λ^{L2} (*alt.* m *ex* n); mina E; mnam $\Phi^{E*}\Omega^{J}$**relvsc**; emina Θ^{S*}, *ut vid.*; emna $\Theta^{S2}Q$. ¶ « minam » non est ibi « mnam ». mina ut dicit papias latinum est hebr. autem est « mane » uel « emane ». mina continet libram unam et semiunciam. mna grecum est et continet duas libras et semis, require III Reg. 10, 17 et I Ezre 2, 69. ortum habet ab hebr. ut dicit hic ier. quod est « mane » uel « manni », « mna » autem grecum est *Guill. et Iac.* | faciunt $CX\Sigma^{T}\Delta\Phi\Omega^{MJ}$**arelvsc** *cum HI, lectio facilior, cf. v.* 14; [...]nt f.

13. et (*1°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; *om.* $\Theta^{S}Q$ *cum* 𝔓 | haec] $\Delta^{M*}\Phi^{E*R*}\Theta^{M*}$ *cum HI*(𝔊); ha*c f; h(a)e $\Pi^{L}\Phi^{E2R2}\Theta^{M2}M\Gamma^{A}\Psi^{D}$**agrelvsc** *cum HI*; hee $\Delta^{M2}\Omega$ | frumenti — hordei] ******** Σ^{T*} | frumenti — coro (*2°*) *om.* $\Delta^{L*}\Psi^{D}$, *per homoeotel.* | frumento Λ^{L*} | parte U | de coro (*2°*)] *in ras.* Φ^{E2} | hordei] *cum HI et* 177, *cf.* 𝔓𝔊; frumenti Δ^{M*}.

14. mensura — decima] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2} | mensura] Φ^{R*} *cum HI*; mensuram $\Delta\Phi^{R2P2}\Theta^{SH}$ETS*UQ | olei (*2°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* $\Theta^{H*}\Psi^{D}$ | decimam S* | cori est *om.* EU | et — faciunt *om.* **ae** | et decem] S^{3} *cum HI*; et decima $\Delta^{L}S^{2}$(a *in ras.*), *cf. supra*; decemque Ω^{MS} | bati (*1°*)] *cum HI*; batus $\Theta^{S}Q$; pars S* | bati (*2°*)] *cum HI*; batus $\Theta^{S}Q$.

15. harietum M* | de gregem A*k* | hiis Ω**a** | quae] *cum HI* ($^{2}/_{3}$); quos Ω^{M} *cum HI* ($^{1}/_{3}$); qui $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi^{E}Q^{*}$; q[...] f | nutriunt] *cum HI* ($^{1}/_{3}$); nutriuit RYΩ^{M}**ae** *cum Rab. Mauro, cf.* nutrit *HI* (*codd.*) *et bis in exposit.* ¶ ier « nutrit », anti. « nutriunt », hebr. « de potu » uel « de cibo » *Iac.* | sacrif. et in] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; sacrif. et $\Delta^{LM*}\Phi^{EP*}$(*ut vid.*)$E\Omega^{S}$ *cum* $\mathfrak{G}^{L'C'}$; [...] f | in pacifica] *cum HI et* 𝔓, *cf.* 177 (in salutare) *et* 𝔊; in pacifico Φ^{R*G}; pacifica Φ^{E2}; pacifico $\Phi^{E*}\Theta^{A}$ETSU | ad — eis] *cum HI, cf.* 𝔓𝔊; ad expiandum U; *om.* Δ^{LM*}.

16. omnis populi Φ^{E*}; omnis populis S* | tenebitis Θ^{H*} | primitiis] *cum HI*; primitus U | hiis XΩ**a** | principi] *cum HI et* 𝔓𝔊; principis Σ^{T}; principii A*OUQ | in] *cum HI* (*cod. R*), *cf.* 𝔓; *om.* $\Pi^{L*}\Phi^{E*}M^{2}Q$ *cum HI et* 𝔊, *cf.* 177 (istrahel duci).

17. in holoc. et in sacrif. Σ^{T}, *cf. v.* 15 | sollemn. (*1°*) + eius Π^{L} | et in kal.] *in ras.* Φ^{P2} | et in (*2°*)] *cum HI*, 177 *et* 𝔓𝔊; et Δ^{M*}U *cum* $\mathfrak{G}^{L'}$ | in (*4°*)] E* *cum HI et* 𝔓; et in $\Phi^{P}E^{2}S\Psi^{D}\Omega$**rsc** *cum* 177 *et* 𝔊; *om.* Q. ¶ ier. et anti. non habent « et » *Iac.* | faciat] Θ^{M*}, *ut vid., cum HI*; faciet $X\Sigma^{T}\Theta^{HM2}M\Gamma^{A}\Omega$ **agrelvsc** *cum* 177 *et* 𝔓𝔊 | sacrificium (*2°*) *om.*

---

13. ⟨et (*1°*) CAOTfk | ⟨sextam (*1°*) CAOTSfk | ⟨et sextam CAOTfk | 14. ⟨mensura CAOTSfk | ⟨et decem CAOk | 15. ⟨et (*1°*) CAOTSfk | ⟨de his CAOk | ⟨ad expiandum CAOfk | 16. ⟨omnis CAOTSf | 17. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et sacrificium T | ⟨in sollemnitatibus CAO | ⟨in universis CA | ⟨ipse CAOTS.

cium et holocaustum et pacifica ad expiandum pro domo Israhel

18 haec dicit Dominus Deus
in primo mense una mensis sumes vitulum de armento inmaculatum
et expiabis sanctuarium

19 et tollet sacerdos de sanguine quod erit pro peccato
et ponet in postibus domus et in quattuor angulis crepidinis altaris et in postibus portae atrii interioris

20 et sic facies in septima mensis pro unoquoque qui ignoravit et errore deceptus est et expiabitis pro domo

21 in primo mense quartadecima die mensis erit vobis paschae sollemnitas
septem diebus azyma comedentur

22 et faciet princeps in die illa pro se et pro universo populo terrae vitulum pro peccato

23 et in septem dierum sollemnitate faciet holocaustum Domino
septem vitulos et septem arietes inmaculatos cotidie septem

Q *cum* 177 | holocaustum] *praem.* in Θ^{A} | ad expiandum] E^{*3}; ad expiando $E^{2}TU$.

18. deus] R*, *ut vid., cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}^{codd.}$; *om.* R^{2} *cum* $\mathfrak{G}$ | primo] pro T† | sumes] *cum HI et* $\mathfrak{H}$; sumens $\Pi^{L}\Theta^{S}$; su(m)me Δ^{LM*}; sumus U | de arm. inmac. *om.* U* | de armentum E | immaculato U^{2}.

19. de sanguinem S* *cum* 177 | quod] *cum HI*; qui $\Pi^{L}\Omega^{MS}$ | erit] *cum HI*; est $\Theta^{S}Q$ | pro peccatum C | ponet] Δ^{M*} *cum HI, cf.* 177 (dabit) *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; pones Δ^{M2} | in (*1°*) *om.* Θ^{M*} | postibus (*1°*)] *cum HI*; portibus U* | *domus Φ^{E} | et (*3°*) *om.* Δ | in (*2°*) *om.* U | angulis] *cum HI*; angulos XAO*S *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}$ | in (*3°*)] *cum HI et* 177. ¶ ier. et anti. « in », hebr. « super » *Iac.* | postibus (*2°*)] *cum HI*; portibus U*M*; + domus X, *cf. supra* | portae atrii int.] *in ras. brev. spat.* Φ^{G2} | portae] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; porta Θ^{M}; *om.* Δ^{LM*} | ∼ atrii portae RY*.

20. facies] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; faciet Ψ^{D}, *cf. v.* 19 | pro unumquemque Δ^{LM*}; *praem.* et Γ^{A} | ignorabit $X\Delta^{M}$ | errorem S* | dec. es Δ^{M*} | et (*3°*)] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* EU *cum* 177 | expiabitis] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$, *cf.* 177 (exorabitis); expiabis $\Phi SM\Psi^{D}\Omega^{SJ}$agest *cum HI* (*cod. K*), *cf. v.* 18; expiabunt $\Theta^{S}Q$; expiabitur Γ^{A} | pro domo] Φ^{R*}, *ut vid., cum HI*; pro domu Φ^{ER2GP}; + eius $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$.

21. prima $T\Psi^{D}$ | quartad. die] ****ma Δ^{M*} | dies Θ^{M}; de U* | uobis] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; uobiscum Θ^{H} | paschae] Δ^{M*} *cum HI* ($^{1}/_{2}$; pascha $^{1}/_{2}$); phase $\Delta^{M2}Q\Omega$; phasę $\Theta^{S}\Gamma^{A}$; *om.* Σ^{T}. ¶ « phase » uel « pasche » hebr. « hafesa » *Iac.* | sollemnitatis Φ^{E*} | ∼ sollemn. phase Ω^{M} | diebus] *cum HI*; dies S*M *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}$ | azyma] *cum HI*; az(y)mae $\Theta^{S}Q$ | comedentur] *cum HI*; comedent Ω^{S}.

22. faciet] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; faciat Λ^{L} | illa] *cum HI et* 177; illo $\Phi^{R*G}M$ | pro (*2°*)] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* S | terrae] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* Σ^{T*} | ∼ pop. terre uniu. Σ^{T}.

23. septem (*1°*)] septim* Θ^{G*} | sollemnitate] *cum HI*; (sollem)nitatem $X\Sigma^{T}$ $\Delta\Pi^{L}\Theta^{AMG}RYE*TS*UM*\Psi^{D}$; solle(m)nitatis $\Theta^{S}Q$ *cum* 177 *et* $\mathfrak{G}$ | domino] U^{2} (*alt.* o *corr.*); + et Δ^{M2} | et (*2°*)] *cum HI,* 177 *et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* $\Delta^{LM*}U$ | *scrips.* i(n)-maculatus A*E*S*U | cotidie (*1°*) *om.* ę |

〈ad expiandum OT | 18. ¶ haec LVI. Φ^{E}; CI. $A\Theta^{S}Q$; CXVI. Γ^{A}; CXVII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Pi^{L}O\Phi^{P}\Theta^{M}RYE$ | 〈in CAOT | 〈sumes C | 〈et expiabis CAOT | 19. 〈et (*1°*) CAO | 〈et ponet CAO | 〈et in quattuor C | 〈et in postibus CAT | 20. 〈et (*1°*) CAO | 〈pro CAOT | 〈et expiabitis CAT | 21. ¶ in LVI. U; CII. $A\Theta^{S}Q$; CXVII. Γ^{A}; CXVIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$; 〈in OT | 〈septem CAOT | 22. 〈et (*1°*) CAOT | 23. 〈et (*1°*) CAOT | 〈septem (*1°*) CAOT.

diebus
et pro peccato hircum caprarum cotidie
24 et sacrificium oephi per vitulum et oephi per arietem faciet et olei hin per singula oephi
25 septimo mense quintadecima die mensis in sollemnitate
faciet sicut supra dicta sunt per septem dies
tam pro peccato quam pro holocausto et in sacrificio et in oleo
XLVI. 1 haec dicit Dominus Deus porta atrii interioris quae respicit ad orientem
erit clausa sex diebus in quibus opus fit
die autem sabbati aperietur sed et in die kalendarum aperietur
2 et intrabit princeps per viam vestibuli portae deforis
et stabit in limine portae
et facient sacerdotes holocaustum eius et pacifica eius
et adorabit super limen portae et egredietur
porta autem non claudetur usque ad vesperam
3 et adorabit populus terrae ad ostium portae illius
in sabbatis et in kalendis coram Domino

Adest f *a v.* 2, et intrabit.

diebus] *cum HI et* 177; dies Δ^{LM*} *cum* 𝔊 | cotidie (*2°*) *om.* aeI.

24. oephi (*1°*)] *cum HI*; oyfe U*; moysi U^2 | per uitulum et oephi *om.* Φ^{E*R*GP}, *per homoeotel.* | et (*2°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* $X\Gamma^{A}\Psi^{D}$ | per (*2°*) — olei *om.* Θ^{A} | hin] *cum HI*; hinc $X\Delta^{M*}$; hifi Q* | oephi (*3°*)] *cum HI et* 𝔓𝔊; *om.* Δ^{M*}.

25. septima Π^{L} | mense] *scrips.* mensae Θ^{H}; mensi Φ^{P} | die] *cum HI et* 𝔓; *om.* O*RY *cum* 177 *et* 𝔊 | in solemnitatem U | faciet] *cum HI et* 𝔓; facies EU *cum* 177 *et* 𝔊 | dicta *bis scrips.* Δ^{L}. ¶ « sicut supra dicta sunt per » *Hug.* ier. « que » (*sic*), hebr. « sicut ista per » et cetera *Iac.* | pro holocaustum Θ^{H*}; pro holocausta S* *cum* 177 | in sacrificium U | in (*3°*)] *cum HI*; *om.* U.

XLVI. 1. dominus *bis scrips.* A* | porta atrii] portarum Φ^{E*} | respicit] *cum HI et* 177, *cf.* 𝔓𝔊; respicis Π^{L}; respici*** Φ^{E*} | erit] *cum HI et* 𝔓𝔊; *praem.* et Π^{L} | fit] *cum HI et* 177; sit Π^{L}a | sed et] *cum HI*; sed $\Delta^{M}\Phi^{E}$ Θ^{H}e; et $ES^{2}U$ *cum* 177 *et* 𝔓𝔊; *om.* S* | in die kal. aper.] S^{3}; in die kalendarium S^{2}; *om.* S*.

2. intrabit] *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; intrauit $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}\Phi^{R*GP}\Theta^{S}$†(*ut vid.*)RYSMQ *cum HI* (*codd. P*K*); intrabat U; + per uiam Ω^{M}† | per] *cum HI*; *om.* Δ^{LM*}; + eam Q | portae (*1°*)] U^{2} (e *in ras.*) | stabit — et (*3°*) *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | stabit] *in ras.* Θ^{S2}; stabit** Θ^{G*}; stabat U | lim.] lumine U | ~ in lim. portae stabit Σ^{T*} | faciet sacerdo (*sic*) Δ^{L} | holocaustum] *cum HI et* 𝔓; holocausta $\Phi\Psi^{D}$ *cum* 𝔊, *cf.* 177 (holocauta) | et pacif. eius *om.* U, *per homoeotel.* | pacifica] *in ras.* Θ^{M2} | adorabit] *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; adorauit Δ^{L} $\Pi^{L}\Phi^{G}$ETSM *cum HI* (*codd. P*K*); adorabunt Ψ^{D} | egredietur] *cum HI et* 𝔓𝔊; ingredietur E*U | claudetur] S^{*3} *cum HI,* 177 *et* 𝔓𝔊; clauditur $S^{2}U$ | uesperam] *cum HI et* 177; uesperum $XAO\Theta^{H*AMG}$; u[.]sper[.] f.

3. adorabit] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 𝔓; adorauit $\Delta\Pi^{L}\Theta^{H}ES^{*}$ *cum* 177 | domino + deo Φ^{EP*}(*ut vid.*)$E^{2}T$.

⟨et pro CAOT | 24. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et oephi C | ⟨faciet O | ⟨et olei C | ⟨per singula C | 25. ⟨septimo CAOT | ⟨faciet CAO | ⟨tam CAOT.

XLVI. 1. ¶ haec XLVI. Ω^{SJ}; CIII. $A\Theta^{S}Q$; CXVIII. Γ^{A}; CXVIIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Pi^{L}\Phi^{P}$ORY; ⟨haec T | ⟨porta COT | ⟨erit CAO | ¶ die (*1°*) *Div. sine num.* U; ⟨die (*1°*) CAOT | ⟨sed C | 2. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨et stabit CAOf | ⟨et facient CAOT | ¶ et adorabit *Div. sine num.* Φ^{RG}; ⟨et adorabit CAOTf | ⟨porta CAOTf | 3. ¶ et (*1°*) CIIII. $A\Theta^{S}Q$; CXVIIII. Γ^{A}; CXX. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $\Pi^{L}\Phi^{P}$; ⟨et (*1°*) COTf | ⟨in sabbatis CAOTf.

4 holocaustum autem hoc offeret princeps Domino in die sabbati
sex agnos inmaculatos et arietem inmaculatum
5 et sacrificium oephi per arietem
agnis autem sacrificium quod dederit manus eius et olei hin per singula oephi
6 in die autem kalendarum vitulum de armento inmaculatum
et sex agni et aries inmaculati erunt
7 et oephi per vitulum oephi quoque per arietem faciet sacrificium
agnis autem sicut invenerit manus eius
et olei hin per singula oephi
8 cumque ingressurus est princeps per viam vestibuli portae ingrediatur et per eandem viam exeat
9 et cum intrabit populus terrae in conspectu Domini in sollemnitatibus
qui ingreditur per portam aquilonis ut adoret egrediatur per viam portae meridianae
porro qui ingreditur per viam portae meridianae egrediatur

Deest Γ^{A} *partim a v.* 5, per singula, *usque ad v.* 8, portae; *adest* f.

4. autem hoc] *cum HI*; hoc Σ^{T}; domino $\Psi^{'D}$ | offeret] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; offerret Y*S*; offerat Γ^{A} *rescr.*; offert $\Pi^{L}\Phi^{E*R*GP}\Theta^{SH*}$ETUQ$\Psi^{'D}$ | principis U | domino] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; *praem.* coram ETU$\Psi^{'D}$, *ex v.* 3 | ∼ domino princeps Ω^{MJ} | *scrips.* arietum T.

5. per arietum T; parietem S*, *ut vid.* | agnis] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊, *cf. vv.* 7 *et* 11; ignis Π^{L}; *praem.* de $\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Phi^{R2}\Theta^{H2}\Psi^{'D}$; *praem.* in Ωagrelsc. ¶ sec. hebr. et anti. et similiter infra (*i.e. vv.* 7 *et* 11) quod dicitur « agnis » est datiui casus *Guill. et Iac., item Hug.* | sacrif. (*2°*)] *praem.* in Θ^{S}Q | dederat $\Psi^{'D}$ | hin] *cum HI*; hinc S* | singula] *cum HI*; singulos X.

6. in] *cum HI*, 177 *et* 𝔊; *om.* ESU | inmaculatum] *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; + offeret $\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Phi^{P}\Theta^{H2}$, *cf. v.* 4 | agni] anni Θ^{G} | aries = $\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}RYQ\Omega^{J2}$, *lectio difficilior, cum HI* (3/3) *et* ℌ𝔊, *cf. v.* 4; arietes Ω^{J*} *et cett. cum* 177. ¶ hebr. « aries » *Iac.*

7. oephi (*2°*) *om.* O*; *praem.* et SU | quoque + autem $\Psi^{'D}$ | per arietum U | faciet] Θ^{M2} (et *in ras.*) *cum HI et* ℌ; facies ETU $\Psi^{'D}$; *om.* Ω^{M} | agnis] $\Phi^{E*}S^{3}$ *cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊, *cf. vv.* 5 *et* 11; agnus Φ^{E2}S*U; agnos S^{2}; [.]gn[.]s f; *praem.* de $\Delta^{M2}\Phi^{R2}\Theta^{H2}\Psi^{'D}$grelusc. ¶ hebr. anti. et ier. non habent « de » *Iac.* | et (*2°*) *om.* a | hin] *cum HI*; hinc S*; *om.* Θ^{A}.

8. est] fuerit Θ^{S}Q; *om.* EU | *scrips.* uistibulem porte* U | portae *om.* Π^{L} | uiam (*2°*)] Ω^{J*}, *ut vid., cum HI*, 177 *et* ℌ𝔊; portam $\Phi\Omega^{J2}$, *cf. v.* 9 | exeat] ex** Θ^{M*}.

9. intrabit] *cum HI et* 177; intrauit Σ^{T} Π^{L}S*; intrauerit $\Delta^{L}\Theta^{S}S^{2}Q\Omega^{M}$; intrab**t Δ^{M*}; trabit T* | ingreditur (*1°*)] *cum HI, cf.* ℌ𝔊; ingredietur Δ^{LM*}Er; ingrediatur Ω^{M}; ingrediuntur S | per (*1°*)] *cum HI*; *om.* Φ^{P*}RYEU, *cf.* ℌ | portam] *cum HI*; uiam Π^{L}, *cf.* 175 *et* 177 (uiam portae) *cum* ℌ𝔊, *cf. etiam infra* | egrediatur (*1°*)] *cum HI*; egredietur $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}$ *cum* ℌ𝔊; **grediatur Θ^{M*}; *praem.* et Q | portae merid. (*1°*)] meridiana Π^{L} | porro — meridianae (*2°*) *om.* R, *per homoeotel.* | per (*3°*)] *cum HI*; *om.* Δ^{L}, *cf.* ℌ | meridianae (*2°*) — portae (*3°*) *om.* Δ^{M*}, *per homoeotel.* | egrediatur (*2°*)] *cum HI*; egredie-

---

4. ⟨holocaustum CAOTf | ⟨sex CAOTf | 5. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨agnis CAOT | ⟨et (*2°*) CA | 6. ¶ (in) *Div. sine num.* U; ⟨in CAOT(S)f | ⟨et sex CAOTf | 7. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨oephi (*2°*) C | ⟨agnis CAOTS(f) | ⟨et olei CAO | 8. ¶ cumque LVII. Φ^{E}; ⟨cumque CAOTSf | ⟨et COTf | 9. ⟨et CAOTf | ⟨qui (*1°*) CAOTf | ⟨egrediatur (*1°*) COT | ⟨porro CAOTSf | ⟨egrediatur (*2°*) AO.

per viam portae aquilonis
non revertetur per viam portae
per quam ingressus est
sed e regione illius egredietur
10 princeps autem in medio eorum
cum ingredientibus ingredietur
et cum egredientibus egredietur
11 et in nundinis et in sollemnitatibus erit sacrificium oephi per vitulum et oephi per arietem
agnis autem erit sacrificium sicut invenerit manus eius
et olei hin per singula oephi
12 cum autem fecerit princeps spontaneum holocaustum aut pacifica voluntaria Domino
aperietur ei porta quae respicit ad orientem
et faciet holocaustum suum et pacifica sua
sicuti fieri solet in die sabbati
et egredietur claudeturque porta postquam exierit
13 et agnum eiusdem anni inmaculatum faciet holocaustum cotidie Domino
semper mane faciet illud

Adest f.

tur Δ^{L} *cum* 𝔊𝔊; egreditur Φ^{E*}; ingrediatur X | per uiam portae (*3°*)] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2}; per uiam E* | reuertetur] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; reuertitur S*UQ; reuertentur Π^{L}; [...] f | uiam (*4°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; eam Q* | per quam] *cum HI et* $\mathfrak{G}^{L'}$; per qua Q; quam Δ^{L}E*SU *cum* $\mathfrak{G}$; qua Π^{L} *cum* 175, *cf.* 𝔊 | illius] *cum HI*; nullus Π^{L}.

10. eorum] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; + erit $\Phi^{ERG}\Theta^{S}$UQ$\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{S}$ae *cum HI in exposit., l. 591.* ¶ « in medio erit » scilicet cum intrantibus intrans, cum stantibus stans, cum orantibus orans *Guill.* | cum (*1°*)] quum Δ^{L} | ingredietur] *cum HI et* 𝔊𝔊; egredietur Φ^{E*P*} (*ut vid.*)Θ^{S*}Q | egredientibus] *cum HI, cf.* 𝔊𝔊; ingredientibus U | egredietur 11. et *om.* Φ^{E*} | egredietur] *cum HI et* 𝔊𝔊; ingredietur Φ^{P*}.

11. *scrips.* in undinis O*U; in mundinis Δ^{L*}S* | in (*2°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* Θ^{S}Qa | oephi (*1°*) — arietem *om.* T†, *spatio breviore vacuo rel.* | oe(ph)i (*1°*)] T^{2}; *praem.* et T^{1} | agnis] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊, *cf. vv.* 5 *et* 7; agnus U; *praem.* de $\Delta^{M2}\Phi^{R2}\Theta^{H2}\Psi^{D}$[s; *praem.* in Ωre. ¶ ier. hebr. et anti. non habent « in » *Iac., item Guill.* | autem] *cum HI*; *om.* Ω^{MS} | oleo U* | hin] *cum HI*; hinc S*.

12. cum**** R | holocaustum (*1°*)] *in ras.* Ω^{J2} | pacificam (*1°*) A*; sacrificium Λ^{L} | uoluntari Π^{L} | ad oriente Q | faciet] fac** Ω^{J*} | et (*2°*) *om.* S | sua] f *cum HI et* 𝔊; *om.* f (*Dold*) | sicuti = CXΛ^{L}A$\Phi^{E}\Theta^{AMG}$; sicut *cett.* | in] et in S* | et (*3°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* $\Lambda^{L*}\Pi^{L}$ | claudeturque] *cum HI*; clauditurque Δ^{LM*}T*S^{2}; claudetur S* | postquam] *cum HI et* 175, *cf.* 𝔊𝔊; per quam EU.

13. et *om.* Ω^{M} | eiusdem anni] E*; eiusdem agni $\Delta^{M}\Phi^{E*}\Theta^{H}$; eiusdem [...]i f; agniculum Φ^{E2} *cum HI* (*cod. P*, 1/2), *cf. HI* (anniculum, 2/2) *et exposit., ll. 673 et 680, cum* 175; eius de manu E^{2}; eius eiusdem anni M* | faciet (*1°*)] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; facient Δ^{M*}; + in Ω^{J*} *cum* 175 *et* 𝔊. ¶ hebr. et anti. « faciet holocaustum » *Guill.* « in » *expungit Iac.* | holoc.] *cum HI*, 175 *et* 𝔊𝔊; sacrificium Δ^{LM*}, *cf. vv.* 7 *et* 14 | semper mane] septimane Φ^{E*}; mane et mane Φ^{E2} *cum HI*, *cf.* 𝔊 | faciet (*2°*)] *cum HI* (2/2), 175 *et* 𝔊; facient Δ.

⟨non CAOTf | ⟨sed CAOTSf | 10. ⟨princeps COTf | ⟨cum ingredientibus CAOT | ⟨et cum A | 11. ⟨et (*1°*) COTf | ⟨per vitulum A | ⟨agnis CAOTf | ⟨et olei CAO | 12. ¶ cum CV. AΘ^{S}Q; [CXX.] Γ^{A}; CXXI. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* OΦ^{P}RU; ⟨cum CTf | ⟨aperietur CAOTf | ⟨et faciet CAOTf | ⟨sicuti CAOTf | ⟨et egredietur CAOT | 13. ⟨et CAOTf | ⟨semper CAOTf.

14 et sacrificium faciet super eo cata mane mane sextam partem oephi
et de oleo tertiam partem hin ut misceatur. similae sacrificium Domino legitimum iuge atque perpetuum
15 faciet agnum et sacrificium et oleum cata mane mane holocaustum sempiternum
16 haec dicit Dominus Deus si dederit princeps donum alicui de filiis suis
hereditas eius filiorum suorum erit
possidebunt ea hereditarie
17 si autem dederit legatum de hereditate sua uni servorum suorum
erit illius usque ad annum remissionis et revertetur ad principem
hereditas autem eius filiis eius erit
18 et non accipiet princeps de hereditate populi per violentiam et de possessione eorum
sed de possessione sua hereditа-

Adest f.

14. faciet] *cum HI*, 175 *et* 𝔊; fiet Ψ^{D} | ~ faciet sacrificium Ωagrelυsc | super eo] *cum HI et* 𝔊; super eum Π^{L}ETSU | cata mane] Φ^{P2} (e *corr.*), *cf. HI et* 175 (mane) *cum* 𝔙𝔊; catamene Φ^{E*}; *om.* A. ¶ hebr. et anti. « catha mane » *Hug.* ut dicit augustinus « katha » est prepositio greca et est idem quod « secundum » uel « per »; hebr. enim pro hoc « katha mane » habet « in mane » *Iac.*, *item Guill.* | mane (*2°*) — oephi] *in ras. lat. spat.* Φ^{R2} | mane (*2°*)] *cum HI et* 𝔙; *sublin.* 𝔴; *om.* $\Sigma^{T}\Delta O\Theta^{H2}$ETS*U$\Gamma^{A}$ *cum* 175 *et* 𝔊 | partem (*1°*)] *scrips.* partam ES*; parte U | ~ oephi partem Φ^{G} | et (*2°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔙𝔊; ut Q* | parte (*2°*) U | hin] *cum HI*; hinc S* | ut] Φ^{E*} *cum HI*; et Φ^{E2}E | similae] *cum HI*; simili S†; similia EU(-elea) | legitimum] *cum HI*; legitimę Γ^{A}; *praem.* et Φ^{ERG} $\Gamma^{A}\Psi^{D}$; + ** Θ^{S} | perpetuum] *cum HI* (2/2); perfectum $\Phi^{ERG}\Psi^{D}$ *cum HI* (*codd. PK*, 1/2).

15. et (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔙𝔊; in Θ^{S} $Q\Gamma^{A}$; [..] f | et (*2°*) —mane (*1°*)] catha mane et oleum Ω^{M*}; oleum catha mane et Ω^{M2J*}. ¶ « et » *expungit Iac.* | cata mane] cate mane Q; cata man U*; cata*** Φ^{E*}; mane Φ^{E2} *cum HI et* 𝔙 | mane (*2°*)] *cum HI et* 𝔙; *sublin.* 𝔴; *om.* $\Delta^{LM*}\Pi^{L}$AO *cum* 175 *et* 𝔊 | sempiternum + dicit dominus deus ETU, *cf. v.* 16.

16. donum] Φ^{P*}(*ut vid.*)Y* *cum HI et* 𝔙𝔊, *cf.* 175 (datum); domum $X\Delta\Pi^{L}\Phi^{P2}\Theta^{A}$ $Y^{2}E*M\Psi^{D}\Omega$ꝛ. ¶ « domum » uel minus recte « donum » (hebr. et ier. « donum », *m. posterior*) *Iac.* | hereditas] S*; hereditatis S^{2} | suorum + **** T | possid.] *cum HI*, *cf.* 175 (possessio) *et* 𝔙𝔊; *praem.* et $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$; + autem Ω^{S} | ea = $CX\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}A\Phi^{RG}\Theta^{AM*}$S*(*ut vid.*) 𝔪; eam f *et cett.*, *lectio facilior*, *cum HI.*

17. si — annum] *in ras. brev. spat.* Ω^{J2} | si] M*; sin M^{2} *cum HI* | legatum] ligatum Σ^{T} | de hered.] *cum HI et* 𝔙𝔊$^{codd.}$; hereditate Δ^{LM*}; hereditatem U | uni seruorum] *cum HI et* 𝔙𝔊, *cf.* 175 (uni puerorum); uniuersorum Θ^{G}ETSU | illius] *cum HI*; illi $\Delta^{LM*}E^{2}$ Ψ^{D} *cum* 175 *et* 𝔙𝔊; ille U; ** E* | usque] que S* | ad (*1°*) *om.* Θ^{H*} | annum] unum S* | reuertetur] *cum HI et* 𝔙; reuertitur E*S; reuertentur Π^{L} | filiis] filius Σ^{T} | erit (*2°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔙𝔊; *om.* ES*.

18. de hereditate] *cum HI et* 𝔙𝔊; de hereditatem Ψ^{D}; hereditatem Σ^{T} *cum* 175 | et (*2°*) *om.* EU, *cf.* 175 *et* 𝔙𝔊 | de possessione (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔙𝔊; de possessionem $X\Delta^{M2}R$; possessionem Δ^{LM*} | de possessionem suam Δ^{LM*}; de possessionem sua U |

---

14. ⟨et (*1°*) CAOf | ⟨mane (*2°*) C | ⟨et de CAOTf | ⟨sacrificium T | ⟨legitimum C | 15. ⟨faciet CAOTf | ⟨mane (*2°*) C | 16. ¶ haec CVI. $A\Theta^{S}Q$; [CXXI.] Γ^{A}; CXXII. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}$ORYEU; ⟨haec Tf | ⟨si CAf | ⟨hereditas CAOf | ⟨possidebunt CAOTf | 17. ⟨si CAOTSf | ⟨erit (*1°*) CAOTf | ⟨hereditas CAOTf | 18. ⟨et (*1°*) CAOTf | ⟨sed CAOTf.

tem dabit filiis suis
ut non dispergatur populus meus unusquisque a possessione sua
19 et introduxit me per ingressum qui erat ex latere portae
in gazophylacia sanctuarii ad sacerdotes quae respiciebant ad aquilonem
et erat ibi locus vergens ad occidentem
20 et dixit ad me iste est locus ubi coquent sacerdotes pro delicto et pro peccato
ubi coquent sacrificium ut non efferant in atrio exteriori et sanctificetur populus
21 et eduxit me in atrium exterius et circumduxit me per quattuor angulos atrii
et ecce atriolum erat in angulo atrii
atriola singula per angulos atrii
22 in quattuor angulos atrii atriola disposita
quadraginta cubitorum per longum et triginta per latum
mensurae unius quattuor erant
23 et paries per circuitum ambiens quattuor atriola

Adest f.

dabis Γ^{A}, *rescr.* | filis E | suis] *cum HI et* 175; eius E, *cf. v.* 17 | ut non dispergatur] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; et non disp(e)rgatur ES; et non dispergetur RY^{2}; et non dispergeretur Y* | ut] [..] f | non (*2°*) *om.* Q* *cum HI* (*cod. K**) | meus] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; *om.* S* | unusquisque] *cum HI* (1/2), 175 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊; *om.* C* *cum HI* (1/2) | a *om.* S*.

19. ex latere] *cum HI*; a latere $ETS^{1}U$ *cum* 175 (a dorso); ex altare S†; i[...] f (*Dold*) | ad (*1°*)] *cum HI*; et Γ^{A} | quae] *cum HI in exposit., l. 786, cf.* 175 (quae respicit) *et* 𝔊; qui $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Phi^{G*P}$a *cum HI*; [...] f | respiciebant] *cum HI*; respiciebat $\Lambda^{L*}\Theta^{SH*}ETUQ$, *cf.* 175 *et* 𝔊 | ad aquilone E* | locus + ingens Ω^{M} | ad occidente RY*.

20. coquent (*1°*)] *cum HI, cf.* 175 (cocent) *et* 𝔊𝔊; cogent R; ***oquent Φ^{E*}; *praem.* et Ω^{MJ*} | sac. — coquent (*2°*) *om.* Ψ^{D}, *per homoeotel.* | pro (*1°*)] et pro Ω^{S} | ~ pecc. et pro del. Ω^{MSJ*}agrelst | ubi (*2°*)] *cum HI*; ibi $\Theta^{S}Q$, *cf.* 175 (et ibi); et ubi $C\Sigma^{T}$ *cum* 𝔊 | efferant] *cum HI et* 𝔊𝔊; offerant $X\Sigma^{T}\Pi^{L}ETUM*\Omega^{S}$ *cum HI* (*cod. P^{2}*); auferant S*; [...] f | in atrio exteriori] Δ^{M*}f (*ut vid.*); in atrium exteriori T; in atrio exterio M*; in atrium exterius $\Delta^{M2}\Theta^{A}$(+ exteriori)^{M}ESU $M^{2}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$grelust *cum HI* (2/2), 175 *et* 𝔊𝔊; in exterius atrium Ω^{M}. ¶ hebr. et anti « in atrio exteriori » *Guill. et Iac.* | et (*3°*) *om.* Ψ^{D} | populus] S^{3} (*alt.* u *ex* o) *cum HI*; *om.* S*.

21. eduxit] *cum HI,* 175 *et* 𝔊𝔊; adduxit Γ^{A} | in (*1°*) — atrii (*3°*)] *in ras. brev. spat.* Φ^{G2} | me (*2°*) *om.* Ω^{M}; + in atrium Δ^{M*} | atriolum] *cum HI*; atrio lumen U | in angulum ETU | atriola] *cum HI*; *praem.* et ETSU Ψ^{D} | per ang. atrii] *cum HI*; in atrios anguli Δ^{L} | angulos (*2°*)] singulos $X\Pi^{L}RY$; [...] f; *om.* Δ^{M2} | atrii (*3°*) — 22. atrii] ***** E* | atri (*3°*) E^{2}; *om.* Ω^{M}.

22. in — atrii *om.* $\Pi^{L}E*$(*ut vid.*), *per homoeotel.* | in *om.* Δ^{L} | angulos] $\Phi^{R*P*}E^{2}$ *cum HI* (*cod. R*); angulis $X\Lambda^{L}\Phi^{ER2GP2}RYE^{3}Q\Gamma^{A}$ Ω^{SJ}f(*ut vid.*)grelust *cum HI.* ¶ anti. « angulos » *Guill. et Iac.* | atrii] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* XRY | quadrag.] *cum HI et* 𝔊𝔊; nonaginta X | ~ et per longum U | latum] *cum HI et* 𝔊𝔊; altum Δ^{M*} | quattuor (*2°*)] *praem.* per Ω^{S}.

23. parietis U | quattuor] *praem.* per S* |

⟨ut CAOTf | 19. ¶ et (*1°*) LVII. U; LVIII. Φ^{E}; CVII. $A\Theta^{S}Q$; [CXXII.] Γ^{A}; CXXIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* $CX\Lambda^{L}O\Phi^{P}T$; ⟨et (*1°*) f | ⟨in AOTf | ⟨quae Tf | ⟨et erat CAOT | 20. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨iste C | ⟨ubi (*2°*) (C)AOTf | 21. ¶ et (*1°*) CVIII. $A\Theta^{S}Q$; [CXXI]II. Γ^{A}; CXXIIII. $SM\Omega^{M}$; *Div. sine num.* Φ^{P}; ⟨et (*1°*) COTf | ⟨et circumduxit T | ⟨et ecce CAOTf | ⟨atriola CAOTf | 22. ⟨in CAOTf | ⟨quadraginta CAOTf | ⟨mensurae CAOTf | 23. ⟨et (*1°*) CAOTf.

et culinae fabricatae erant subter porticus per gyrum
24 et dixit ad me haec est domus culinarum in qua coquent ministri domus Domini victimas populi
XLVII. 1 et convertit me ad portam domus
et ecce aquae egrediebantur subter limen domus ad orientem
facies enim domus respiciebat ad orientem
aquae autem descendebant in latus templi dextrum ad meridiem altaris
2 et eduxit me per viam portae aquilonis
et convertit me ad viam foras portam exteriorem viam quae respiciebat ad orientem
et ecce aquae redundantes a latere dextro
3 cum egrederetur vir ad orientem qui habebat funiculum in manu sua
et mensus est mille cubitos et transduxit me per aquam usque ad talos
4 rursumque mensus est mille et transduxit me per aquam usque ad genua
5 et mensus est mille et transduxit

Adest f.

culinae] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; culinie Θ^{H*}; culae O*; cuniculae A | subter] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; super $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}A\Theta^{S}$ETUQf (*ut vid.*) | porticos Σ^{T}TS*; porticum $\Psi^{D}\Omega^{S}$; [...] f.

24. domus (1°)] *cum HI, cf.* 𝔊; porticus S^{2} (u *ex* o), *cf. v.* 23 | coquunt Y* *cum HI* | domus (2°)] *cum HI* (1/2) *et* 𝔊; *om.* X *cum HI* (1/2).

XLVII. 1. conuertit me] conuertit m[.] f (*Dold*); conuert[...] f | conuertit] *cum HI et* 𝔊; conuerti Φ^{E*R*G}OETU$\Gamma^{A}\Omega^{M}$ *cum PS-IS Jud* | domus (1°) + domini Ω^{M}, *cf.* 46, 24 | egred.] *cum HI et* 𝔊; ingrediebantur $\Phi\Psi^{D}$ | subter] *cum HI et* 𝔊, *cf.* 175 (subtus); super Θ^{H}RYEU *cum HI* (*codd. PK*, 1/2) | limen] *in ras. lat. spat.* Θ^{M2} | facies — orientem (2°) *om.* Δ^{LM*}, *per homoeotel.* | enim] *cum HI, cf.* 𝔊; autem $\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Psi^{D}$, *cf. infra*; [...] f | autem] *cum HI*; enim Φ^{P} *cum PS-IS Jud* | dextrum] *cum HI, cf.* 𝔊; adextrum CΣ^{T}; ad dextrum Δ^{LM*} | ad meridiem] S* *cum HI*; ad meridie Φ^{G}RE(-ię)S^{2}(*ut vid.*)U.

2. eduxit] *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; duxit $\Delta^{LM*}\Phi$S | conuertit] *cum HI et* 𝔊; conuerti Δ^{M*}T† | foras — uiam (3°) *om.* Λ^{L}, *per homoeotel.* | foras] E*; foris $\Theta^{S}E^{2}Q\Gamma^{A}$ *cum HI* (*cod. P**), *cf.* 175 (de foris) | exteriore Π^{L} | qui U | orientem] ori** Θ^{M*} | a (ad Φ^{E}) latere dextero Φ^{ER*G}.

3. qui] *cum HI*; quia Q | funic. in *bis scrips.* E* | et (1°)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊; *om.* $R^{2}Q^{2}$, *cf. HI in exposit., l. 980* | est *om.* Ω^{M} | cubitus S*UΓ^{A}a | ∼ cub. mille $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$ | per aqua U | usque *om.* O* | talos] *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$; latus U.

4. mensus] *cum HI*; mensusque Ω^{M}; et mensus R*Y, *cf. v.* 5 | per aq. usque] per aqua Δ^{L} | genua — 5. ad *om.* R, *per homoeotel.* | genua] *in ras.* M^{2}; ienua Φ^{P2} (ie *in ras.*).

5. et (1°)] *cum HI*, 175 *et* 𝔊; rursumque Ω^{MS}, *cf. v.* 4; rursumque et Ω^{J}. ¶ *reprobat* « rursumque » *Iac.* | transduxit] *cum HI*; per-

---

⟨et culinae CAOTf | 24. ⟨et CAOTS | ⟨haec Cf | ⟨in qua T.

XLVII. 1. ¶ et (1°) XLVII. Ω^{SJ}; CVIIII. AΘ^{S}Q; [C]XXIIII. Γ^{A}; CXXV. [S]MΩ^{M}; *Div. sine num.* C$\Delta^{M}\Lambda^{L}\Phi^{P}$O; ⟨et (1°) Tf | ⟨et ecce CAOTSf | ⟨facies CAOTf | ⟨aquae (2°) CAOTf | 2. ⟨et (1°) CAOTSf | ⟨et convertit CATf | ⟨viam quae CTf | ⟨et ecce CAOTf | 3. ⟨cum CAOTf | ⟨qui T | ¶ et mensus *Div. sine num.* Φ^{RG}; ⟨et mensus CAOTf | ⟨et transduxit CATf | 4. ⟨rursumque CAOTf | ⟨et T | 5. ⟨et (1°) CAOf | ⟨et transduxit CT.

me per aquam usque ad renes
et mensus est mille torrentem quem non potui pertransire
quoniam intumuerant aquae profundae torrentis qui non potest transvadari
6 et dixit ad me certe vidisti fili hominis
et duxit me et convertit ad ripam torrentis
7 cumque me convertissem ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex utraque parte
8 et ait ad me
aquae istae quae egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis et descendunt ad plana deserti
intrabunt mare et exibunt et sanabuntur aquae
9 et omnis anima vivens quae serpit quocumque venerit torrens vivet
et erunt pisces multi satis postquam venerint illuc aquae istae et sanabuntur
et vivent omnia ad quae venerit torrens

Adsunt fk(*a v.* 9, et vivent).

duxit Ω^{MS} | per aqua Q | torrentem quem] *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}^{L'*}$; torrentemque (quae Π^{L} M*Q) $X\Pi^{L}\Phi^{E2}$(*ex* -q**)^{RG}S*M*Q; torrentem qui S^{2}; torrentem per quem Θ^{M*}, *ut vid.*; *praem.* per Ω^{SJ}; *praem.* et Δ^{LM*}; *praem.* et transduxit me ad $\Theta^{S}\Gamma^{A}$, *cf. supra.* ¶ hebr. « quem » *Iac.* | potui] *cum HI et* $\mathfrak{H}$; potuit Δ^{M}RETSUM*Q *cum* $\mathfrak{G}$, *cf. HI in exposit., ll. 1015 et 1016*: « quem non potui pertransire » multo melius quam Septuaginta qui dixerunt « quem non potuit pertransire » *et* 175 (poterat) | pertransire] *cum HI et* 175; transire C*RY*Ω^{MS} | intumuerat Γ^{A}; intimuerant Θ^{G*} | profundi grelst | ~ torrentis profunde Ω^{M} | potest] Ω^{J*} *cum HI* ($^{1}/_{2}$); poterat Ω^{J2} *cum HI* ($^{1}/_{2}$) | transuadari] Φ^{P2} (uad *in ras.*) *cum HI*; transuadere U.

6. certe — me (*2°*) *om.* Θ^{H*}, *per homoeotel.* | uidisti *bis scrips.* Q | filii AQΩ^{J*}. ¶ « filii » *ult.* i *expungit Iac.* | duxit] *cum* 175 *et HI* (*cod. R*) *et in exposit,. l. 1098*; eduxit $\Phi^{P}\Theta^{SH2AMG}$MQΓ^{A}(*rescr.*)agrelst *cum HI*; dixit Ω^{M}. ¶ « dixit » *Iac.* (*quod corr. 2a m., ut vid.*) | me (*2°*)] ad me CΩ^{MJ*}, *cf. supra.* ¶ « ad » *reprobat Iac.* | conuertit] Ω^{J2} (*alt.* t *ex* s) *cum HI*; + me $X\Delta\Theta^{H*M*}\Omega$ *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}^{codd.}$.

7. me *om.* U* | in ripa] S* *cum HI*; in ripam $X\Sigma^{T}\Delta S^{2}$, *cf.* $\mathfrak{H}$ | ex] *cum HI*; et ex RY.

8. ait] *cum HI et* 175; dixit $\Pi^{L}\Omega^{M}$, *cf. v.* 6; + dominus T | quae] f^{2}, *ut vid.* (*Dold*); qua f*, *ut vid.* (*Dold*) | egrediuntur] *cum HI, cf.* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; egredientur $X\Theta^{G*}$RY, *cf.* 175 (procedet) | tumulos] *cum HI*; riuulos Ω^{S} | sabuli] U^{2} (s *in ras.*); *** Φ^{E*} | orientalis] Φ^{E*} *cum HI* ($^{1}/_{2}$); (h)orientales CΛ^{L*}; orientis Φ^{E2} *cum HI* ($^{1}/_{2}$) | intrabunt] *cum HI*; intra T†; + ad CΣ^{T}, *cf.* 175 (ibat usque ad mare) | et (*3°*)] *cum HI*; *om.* Θ^{S*}RYU | sanabunt Θ^{A}; saturabuntur Ω^{M}, *cf. apparatum v.* 11.

9. animae Θ^{M*}U | quae (*1°*)] *cum HI, cf.* 175; quem Δ^{LM*} | uenerit torrens (*1°*)] Y* *cum HI et* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; uenerit per torrens RY^{2}, *erronee pro* peruenerit torrens, *cf. HI in exposit, l. 1154* | uiuit TU | uenerint] *fors.* Γ^{A*} *cum HI*; uenerunt Δ^{M*}O*U *cum HI* (*cod. K*); uenerit Θ^{S*}S*QΓ^{A}(*rescr.*), *cf. supra* | illic Φ^{R*} | aquae ¶ ier. hebr. et anti. « aque » *Iac.* | omnia] *cum HI, cf.* 175 (uiuet omne) *cum* $\mathfrak{H}\mathfrak{G}$; *om.* Π^{L} | ad quae] *cum HI*; ad quem $\Delta^{LM*}\Psi^{pD}$; atque Θ^{S}S*(*ut vid.*)M*; **** Φ^{P*} | uenerit (*2°*)] ęuenerit C.

⟨et mensus CAOTf | ⟨quoniam CAOTf | 6. ⟨et (*1°*) CAOTSf | ⟨certe C | ⟨et duxit CAOTf | 7. ⟨cumque CAOTSf | ⟨ecce Cf | 8. ⟨et (*1°*) CAOT | ⟨aquae (*1°*) CAOS | ⟨et descendunt OT | ⟨intrabunt CAOT | 9. ¶ et (*1°*) CXXIIII. Γ^{A}; CXXVI. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $\Lambda^{L}\Phi^{P}$; ⟨et (*1°*) CAOTS | ⟨et erunt CAOT | ⟨postquam T | ⟨et vivent CAOTk.

10 vivent et stabunt super illa piscatores ab Engaddi usque ad Engallim
siccatio sagenarum erunt
plurimae species erunt piscium eius sicut pisces maris magni multitudinis nimiae
11 in litoribus autem eius et in palustribus non sanabuntur quia in salinas dabuntur
12 et super torrentem orietur in ripis eius ex utraque parte omne lignum pomiferum
non defluet folium ex eo et non deficiet fructus eius
per singulos menses afferet primitiva quia aquae eius de sanctuario egredientur
et erunt fructus eius in cibum et folia eius ad medicinam
13 haec dicit Dominus Deus
hic est terminus in quo possidebitis terram
in duodecim tribubus Israhel

Deest T *a v.* 12, ex utraque, *tribus foliis avulsis*; *adsunt* fk.

10. uiuent] uiuet Π^{L} *cum* 175 *et* 𝔊, *cf.* 𝔓; *om.* $M^{2}\Gamma^{A}$agrelsc *cum HI* (2/2). ¶ hebr. non habet « uiuent » *Iac.* | et] * S* | stabunt] *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; sanabunt Θ^{A}, *cf. vv.* 8 *et* 9 | illa] *cf. HI in exposit., l. 1155*: super ripas (*i.e.* omnia ad quae uenerit torrens *v.* 9); illam Θ^{H}ETUΨ^{D}; illas Ω^{SJ}wsc *cum HI.* ¶ ał illas Θ^{M2} | piscatores] pisca Q* | ab... engallim] ad eng***** Q*; ad... engallim Q^{2} | engaddin AQ^{2} | engalli Γ^{A}; gallim Π^{L} | saccatio Π^{L} | saginarum XETS*UM* | erunt (*1°*)] M*, *ut vid., cum HI* (*codd. P*K*), *cf.* 𝔓; erit $\Pi^{L}M^{2}\Omega$relsc *cum HI*, 175 *et* 𝔊. ¶ « erit » iuxta hebr. et anti. *Guill.* hebr. et anti. « erunt » *Iac.* | plurimes U; plurimos Δ^{M}*, *ut vid.* | species] *cum HI*; pisces Δ^{M}* *cum* 175 | erunt (*2°*)] *cum HI, cf.* 𝔓; *om.* Ω^{J}* *cum* 175 *et* 𝔊 | picium E* | sicuti C | pisces] Δ^{M}* *cum HI*; pices**** E; piscium Δ^{M2} | magni mult.] magnitudinis M* | magn(a)e Φ^{E*R*GP}U | mult. nimię] *in ras. brev. spat.* Φ^{P2}; *praem.* et $\Theta^{S}\Gamma^{A}$.

11. litoribus — palustr.] Φ^{E}* *cum HI* (1/2); his autem quę egrediuntur ripas et sunt palustria Φ^{E2} *cum HI* (1/2) | et in] et Ω^{M}; in Ω^{S}* | palustr.] plaustribus $C\Sigma^{T}$*Δ^{M} | non] *cum HI et* 𝔓$^{codd.}$𝔊; et non Φ^{E}* *cum* 𝔓 | sanabuntur] *cum HI et* 𝔓𝔊; saturabuntur ETSU, *cf. apparatum v.* 8 | quia — dabuntur *om.* Δ^{M}*, *per homoeotel.* | quia] **uia R*; qui Φ^{E}*; sed Φ^{E2} *cum HI* (2/2); ** Ω^{J}*. ¶ ier. « set », anti. « quia », hebr. nichil habet *Iac.* | in salines Δ^{M2}; in salina Δ^{L}; salinas S*; in saliuas a | dabuntur] *cum HI* (3/3) *et* 𝔓, *cf.* 175 (dati sunt) *et* 𝔊; deputabuntur RY*.

12. et super] super U^{2}, *in ras. lat. spat.* | torrentem orietur] Δ^{M}* *cum HI*; torrentem orientur Φ^{E*R*G}YT; torrentem oriuntur Θ^{S} Q; torrente morietur $\Theta^{H*}\Gamma^{A}\Psi^{D}$; torrentem morietur Δ^{M2}; torrentem morientur X | eius (*1°*)] *cum HI*, 175 *et* 𝔓𝔊; *om.* X | ex (*1°*)] *cum HI, cf.* 175 (hinc et inde) *cum* 𝔓𝔊; et ex ESQ | utraque ¶ ier. hebr. et anti. « utraque » *Iac.* | parte] porte X; *om.* S | pomiferum] *cum HI* (2/2); fructiferum $\Phi^{ERG}\Gamma^{A}$ *cum HI*(𝔊) | defluet] *cum HI et* 𝔓; defluit $X\Sigma^{T}$U | deficiet] *cum HI et* 175, *cf.* 𝔓𝔊; deficient Γ^{A} | afferet] *cum HI*; a(f)fert Π^{L}U; adferit E; afferret Ψ^{D}; afferent AOk* | egredientur] *cum HI* (3/3); egrediuntur $\Sigma^{T}\Delta^{LM}$*, *forsitan recte, cf.* 175 (procedunt) *cum* 𝔓𝔊 | in cibus Θ^{A}* | ad medicinam] *cum HI* (2/2); in medicinam $\Sigma^{T}\Pi^{L}$; ad medicamina Δ^{M} Θ^{H}; in medicina sanitate gencium U, *cf. Apc* 22, 2; ad medicinam sanitatem cogentium Ψ^{D}.

13. hic] Ψ^{D2} (i *corr.*) | est] *cum HI*; sit Δ^{LM}* | terminum E†U† | possidebitis] *cum HI et* 𝔓𝔊; possidebis k† | duodecim] Q*^{3} *cum HI et* 𝔓𝔊; duodecima $\Theta^{S}Q^{2}$ (*ut vid.*) | tribubus] *cum HI et* 𝔓𝔊; tribus $X\Sigma^{T}\Delta\Phi^{E}\Theta^{S}$

---

10. ⟨vivent CAOTS(k) | ⟨ab engaddi C | ¶ siccatio LVIII. U; *Div. sine num.* T; ⟨siccatio CAOk | ⟨plurimae CAOk | 11. ⟨in (*1°*) CAOTSk | 12. ⟨et (*1°*) CAOTk | ⟨non defluet CAOk | ⟨per CAOk | ⟨et erunt CAOk | 13. ¶ haec LVIIII. Φ^{E}; CX. AΘ^{S}Q; [C]XXV. Γ^{A}; CXXVII. SMΩ^{M}; *Div. sine num.* $C\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{P}O\Theta^{M}$Y; ⟨haec k | ⟨hic CAOk | ⟨in duodecim CAk.

quia Ioseph duplicem funiculum habet
14 possidebitis autem eam singuli aeque ut frater suus
quam levavi manum meam ut darem patribus vestris et cadet terra haec vobis in possessionem
15 hic est autem terminus terrae ad plagam septentrionalem
a mari magno via † Hethalon † venientibus Sadada
16 Emath Berotha Sabarim quae est † inter terminum † Damasci et confinium Emath
domus Atticon quae est iuxta terminos Auran
17 et erit terminus a mari usque ad atrium Aenon terminus Damasci
et ab aquilone ad aquilonem
et terminus Emath plaga autem septentrionalis
18 porro plaga orientalis de medio Auran et de medio Damasci et de medio Galaad et de medio

---

Desunt E(*a v.* 17, et erit)T; *adsunt* f(*usque ad v.* 16, confinium)k.

ESUQΨ'Da | duplice Π^{L} | fliniculum Φ^{G}.

14. autem] *cum HI*; *om.* Ω^{M} | ea EU | sing. aeque] singuleque Δ^{M*} | aeque] aqu(a)e $\Phi^{E}\Psi'^{D*}$ | ut (*1°*)] et S* | fratres suus E; fratris suis U | quam] O*(*ut vid.*)k*(*ut vid.*) *cum HI et* 𝔎; qum Σ^{T}; in quam $X\Delta^{LM*}$ *cum* 𝔊; ad quam $O^{2}\Theta^{H*AMG}k^{2}$ *item cum* 𝔊; super quam $\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi\Theta^{SH2}MQ\Gamma^{A}\Psi'^{D}\Omega^{MJ}$agrelvst; super quem Ω^{S} | manu mea EU | cadet] *cum HI et* 𝔎𝔊; cadit U; cadat XRY | ∼ hec terra Ω | in possessionem *bis scrips.* Ω^{J*}.

15. autem] *cum HI*; *om.* $\Gamma^{A}\Omega^{J*}$(*ut vid.*) | ad plagas U; a plaga Ψ'^{D} | a mare ES*U | hethalon *restituimus cum* $M^{2}\Omega^{MJ2}$agrelvst, *HI et* 𝔎; [.]ethalon f; b(etha)lo(n) $M*\Omega^{J*}$ *et cett., cf. Prolegom. p.* LXXVIII. ¶ anti. iuxta hebr. « hetalon » *Guill. et Iac.* | sadada 16. emath] ad hebemath Π^{L} | s(a)dada] Δ^{M*}; adada Y*S*; adad $\Sigma^{T}S^{2}$; adamar Δ^{M2}. ¶ uel minus recte « sadada » *Iac.*

16. berotha] *cum HI et* 𝔎𝔊; beroth Δ^{L} $O\Omega^{MSJ*}$(*ut vid.*)k* | sabarim] *cum HI*; sa**a-rim Θ^{S*}; *om.* C | inter terminum *restituimus cum* $X\Lambda^{L}RY\Gamma^{A}\Omega^{J2}$grlvstm *et* 𝔎, *cf. Prolegom., p.* LXXX; inter terminos C, *cf. Gn* 49, 14 *et infra* (iuxta terminos); in terminum $\Delta\Pi^{L}A$ $\Phi O*\Theta^{HAMG}ES^{2}$(*ut vid.*)UM*Qk; in termino S*; in terminos $\Sigma^{T}O^{2}$(-nus); inter minimum Θ^{S}; inter medium $M^{2}\Psi'^{D}\Omega^{MSJ*}$ae *cum HI et* 𝔊; [...] f. ¶ hebr. et anti. « terminum », ał « medium » *Hug.* | confinium] *cum HI*; finium Ω^{M} | atticon] ait bicon U. ¶ « athicon », « a » articulus hebreus, « thicon » nomen simplex *Guill.* | quae (*2°*)] qui U | iuxta terminus $X\Lambda^{L*}$; iuxta terminum Π^{L} S*(*ut vid.*)Uagrelvst, *cf. supra.*

17. a mari] *cum HI et* 𝔎𝔊; mari Φ^{E}; aman RY | ad (*1°*)] *cum HI*; *om.* $\Delta^{LM*}\Lambda^{L}$ | aenon ¶ hebr. « enan » *Iac.* | terminus (*2°*)] *cum HI*; ter*** Θ^{S*}. ¶ anti. « terminus », hebr. « terminum » *Iac.* | ab aquilonem ad aquilonem S*; ab aquilone ad aquilone Ψ'^{D}; ab aquilonem U | ad (*2°*)] *cum HI*; usque ad Ω, *cf. supra.* ¶ ier. anti. et hebr. non habent « usque » *Iac.* | et (*3°*)] *cum* 𝔎𝔊$^{codd.}$; *om.* $\Delta^{M2}\Phi^{P}\Theta^{H2}M\Omega$agelst *cum HI* | terminus (*3°*)] terminum 𝔚; terminos Φ^{ER*GP*}S, *cf. v.* 16. ¶ hebr. et anti « terminos » *Hug.* « terminus » uel « terminos », hebr. « terminum » *Iac.* | autem] *cum* 𝔎𝔊$^{O'L'}$; *om.* $\Delta^{M2}\Theta^{M2}$agelvst *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$. ¶ anti. habent « autem » quia hebr. habet « et » *Guill. et Iac.*

18. porro plaga orientalis *om.* Δ^{LM*}, *per homoeotel.* | medio (*1°*)] **m*dio Q* | auran] *cum HI*; haran C | et (*1°*)] *cum HI et* 𝔎𝔊; nec U; *om.* 𝔤 | de (*3°*)] **e S* |

〈quia CO | 14. 〈possidebitis CAOk | 〈quam CAOk | 〈et cadet CAk | 15. ¶ hic CXXVIII. M; *Div. sine num.* $C\Theta^{M}$; 〈hic AOSk | 〈a mari CAOk | 16. 〈emath CAOk | 〈domus CAOk | 17. 〈et (*1°*) CAOk | 〈et ab CAOk | 〈terminus (*ult.*) CAOk | 18. ¶ porro *Div. sine num.* EU; 〈porro CAOk | 〈et de medio galaad CAOk.

terrae Israhel
Iordanis disterminans ad mare orientale metiemini etiam plagam orientalem
19 plaga autem australis meridiana a Thamar usque ad aquas contradictionis Cades
et torrens usque ad mare magnum et plaga ad meridiem australis
20 et plaga maris mare magnum a confinio per directum donec venias Emath haec est plaga maris
21 et dividetis terram istam vobis per tribus Israhel
22 et mittetis eam in hereditatem vobis et advenis qui accesserint ad vos qui genuerint filios in medio vestrum
et erunt vobis sicut indigenae inter filios Israhel
vobiscum divident possessionem in medio tribuum Israhel
23 in tribu autem quacumque fuerit advena
ibi dabitis possessionem illi ait Dominus Deus
XLVIII. 1 et haec nomina tribuum a finibus aquilonis iuxta viam Aethlon pergentibus Emath

---

Desunt ET; *adest* k.

iordanes $A\Theta^{S}RYQk^{*}$ | disterminans] *cum HI*; determinans $\Pi^{L}\Omega^{SJ*}$ *cum HI in exposit., l. 1408*; de terminis Δ^{LM*}; + est $\Lambda^{L2}\Psi^{D}$ | ad mare] Φ^{P2} (ad *corr.*) *cum HI*; a mari Π^{L}; a mare Θ^{M*} | orientale — plagam *om.* R, *per homoeoarcton* | orientale] orientalem $AO^{*}\Theta^{A}$ Yk | etiam] A^{1} (ia *in ras.*); *om.* ae *cum HI.* ¶ ibi est «et» secundum hebr. et anti. *Guill., item Iac.* | plagam] plaga S*, *ut vid.*; pla**gam Φ^{E*} | ~ plagam etiam Ω^{MJ}† | orientalem] orientale A^{2}, *praepostere correctum, cf. supra.*

19. plagam (*1°*) Θ^{H} | astralis (*1°*) Ω^{S} | meridiani Π^{L} | a *om.* Θ^{M*} | cadis U | torrentis Φ^{R*}, *ut vid.* | magno X | et (*2°*)] *cum* 𝔊; a confini Ω^{J*}, *ex v.* 20; *om.* Θ^{H2} *cum HI et* 𝔊; + (ha)ec est $\Theta^{H2}M^{2}$agrelust *cum HI, cf.* 𝔊 *et v.* 20. ¶ non est ibi « haec [+ est *2am.*] », licet subintelligatur *Guill., item Iac.* | plagam (*2°*) $X\Delta^{LM*}$ | ad meridiem] *cum HI*; ad meridie $\Delta^{LM*}S^{*}U$; a meridie Ψ^{D}; usque ad meridiem X; ad ****** Ω^{J*}.

20. mare magnum] *cum HI et* 𝔊; magni $\Theta^{S}Q$ *cum* 𝔊; *praem.* est Ω^{MSJ*}. ¶ « est » *expungit Iac.* | a] *cum HI et* 𝔊; *om.* CS*(*ut vid.*)Γ^{A} | uenies O* | plaga maris (*2°*)] *cum HI et* 𝔊; plagaris Δ^{L*}; + magni $\Theta^{S}Q\Gamma^{A}$, *cf. supra.*

21. diuidetis] *cum HI et* 𝔊𝔊; diuiditis $X\Lambda^{L*}S^{*}UQ$; diuidens Ω^{M} | istam] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* $\Theta^{S}Q$ | per tribubus Π^{L}; per patribus Δ^{M*}; patribus Δ^{M2}.

22. mittetis] Φ^{P2} (itt *corr.*) *cum HI et* 𝔊𝔊; mittitis $\Pi^{L}S^{*}$; metetis M*. ¶ uel mittetis M^{2}; ier. « meciemini » anti. « mittetis » *Iac.* | in hereditate Δ^{LM*} | qui (*1°*)] *cum HI*; que Δ^{M*} | accesserunt $SU\Omega^{S}$ *cum HI* | ad uos] *cum HI*; ad uobis U; uos Π^{L}; + qui genuerint ad uos Σ^{T*} | genuerint] *cum HI*; genuerunt $S\Omega^{S}$ | uestrum] uestri Π^{L}; uestrorum $X\Sigma^{T}$ | indigena* Φ^{E*}; indignae k | diuident] *cum HI et* 𝔊; deuidunt U* | tribuum] *cum HI et* 𝔊𝔊; tribum ΔU; tribus $\Theta^{S}Q$.

23. in tribum U; in tribus $\Delta\Theta^{A}$ | qua*cumque Φ^{P*}; qu(ę)cumque $X\Psi^{D}$; quamque U; qua qui S*, *ut vid.* | possessione Q | illi* Ω^{J}.

XLVIII. 1. et (*1°*)] *cum HI et* 𝔊𝔊; *om.* X | nomina] *cum HI et* 𝔊𝔊; omnia S* | iuxta uia R | aethlon ¶ hebr. et anti. « etha-

---

〈iordanis CAOk | 〈metiemini AOk | 19. 〈plaga CAOk | 〈et torrens CAOk | 20. 〈et CAOk | 〈haec COS | 21. 〈et CAOk | 22. 〈et (*1°*) CAOk | 〈qui genuerint C | 〈et erunt CAOk | 〈vobiscum CAOk | 23. 〈in CAOk | 〈ibi CAOk.

XLVIII. 1. ¶ et (*1°*) XLVIII. Ω^{SJ}; II. Ω^{M}; *Div. sine num.* CUY; 〈et (*1°*) AOSk.

atrium Aenon terminus Damasci
ad aquilonem iuxta Emath
et erit ei plaga orientalis mare
Dan una
2 et ad terminum Dan a plaga
orientali usque ad plagam ma-
ris Aser una
3 et super terminum Aser a plaga
orientali usque ad plagam ma-
ris Nepthalim una
4 et super terminum Nepthalim
a plaga orientali usque ad
plagam maris Manasse una
5 et super terminum Manasse a
plaga orientali usque ad pla-
gam maris Ephraim una
6 et super terminum Ephraim a
plaga orientali usque ad pla-
gam maris Ruben una
7 et super terminum Ruben a
plaga orientali usque ad pla-
gam maris Iuda una
8 et super terminum Iuda a plaga
orientali usque ad plagam ma-
ris
erunt primitiae quas separabitis
viginti quinque milibus lati-
tudinis et longitudinis sicuti
singulae partes
a plaga orientali usque ad pla-
gam maris
et erit sanctuarium in medio eius

Desunt ETΓ^{A}(*a v.* 8, quas); *adsunt* f(*a v.* 6, et)kl(*a v.* 7, usque).

lon» *Hug.* | atrium — emath (*2°*) *om.* Q*, *per homoeotel.* | atrium ¶ «atrium» uel «atria» *Iac.* | aenon] non U | terminus] *cum HI et* 𝔊𝔊; terminos Φ^{ER*GP}Θ^{H}SU; terminis Γ^{A}. ¶ «terminus» uel «terminum», anti. «terminos» ier. et hebr. «terminum» *Iac.* | ad aquilone U; ab aquilone Ω^{S}𝔞𝔢 | iuxta (*2°*) + uiam 𝔞𝔤(*typ. minor.*)𝔯𝔢𝔩(*sublin.* 𝔴)𝔰𝔱, *cf. supra* | et erit ei] erit et Ψ^{D} | ei] *cum HI et* 𝔊; ibi UΩ^{M}; *om.* Δ^{LM*} | mare] Θ^{M2} (e *in ras.*). ¶ «mare» *Hug.* anti. iuxta hebr. «mare» *Guill.* ier. «a mari» hebr. et anti. «mare» *Iac.* | dan] dax O. ¶ «dat» (*sic*) *Hug.*

2. ad terminum] Δ^{M*}Φ^{R*}M*; ad termino S^{2}; super terminum 𝔰𝔱 *cum* 𝔊, *cf. vv.* 3-8 *et* 25-28; a termino Δ^{M2}Φ^{R2}M^{2}Ω𝔞𝔤𝔯𝔢 *cum HI, cf.* 𝔊; a terminum Δ^{L}S*; terminum X. ¶ anti. iuxta hebr. «ad terminum» *Iac., item Guill.* | dana U; *om.* Θ^{S*} | a plaga orientalis Δ^{L}Θ^{S*} Q*; plaga orientali Θ^{A}Ω^{S*} | ad plaga maris Σ^{T*}Δ^{M*}Θ^{H}RYS | aser — 3. maris. *om.* Σ^{T*}Δ^{L}, *per homoeotel.*

3. a plaga orientalis Q*; plaga (h)orientali CΠ^{L} | ad plaga maris Θ^{H}U | una — 4. nepthalim *om.* U, *per homoeotel.* | unam Π^{L}.

4. et — 5. una] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2} | terminum *om.* Ω^{M} | a plaga orientalis Q*; ad plaga orientali Γ^{A*}; plaga (g *ex* c) orientalis S | ad plaga maris Δ^{L}Λ^{L}RYS*U; ad plaga mari Π^{L}; ad plagam Θ^{H*} | manasses X | una — 5. manasse *om.* Π^{L}, *per homoeotel.* | una *bis scrips.* U.

5. et — una] *in ras.* Q^{2} | ad plaga maris Δ^{L}Λ^{L}Θ^{H}RY^{2}(plaga *ex* pla)SU | una — 6. ephraim *om.* U, *per homoeotel.*

6. a *om.* Q* | ad plaga maris Θ^{M}RY SUk | ruben una *om.* U.

7. ruben] *cum HI et* 𝔊𝔊; iuda Δ^{L*}, *cf. v.* 8; [...] f | ad plaga maris Δ^{L}RYSU.

8. iuda] l *cum HI*; iude U | ad plaga maris (*1°*) Δ^{L}ΠΠ^{L}Φ^{P}OΘ^{H}YS*U; + iuda una U, *ex v.* 7 | uiginti] *praem.* et S, *cf.* 𝔊𝔊 | milibus] M*l; milia M^{2} *cum HI*; + calamis Ω^{SJ}𝔢, *ex expositione HI, ll. 1571-1579* (uiginti quinque milia calamorum). ¶ «milibus calamis latitudinis» *Hug.* «milibus latitudinis» *Guill.* hebr. et anti. non habent «calamis», originale «calamorum» *Iac.* | sicuti] Δ^{M*}f(*ut vid., cf. Dold*)l^{2}(*alt.* i *ex* e) *cum HI*; sicut X Δ^{M2}SΩ^{M}; sicut in Θ^{A} | a (*2°*)] l; ad Φ^{G*} | ad plaga maris (*2°*) Δ^{LM*}Π^{L}S*U | sanctuarium] l; + eius Ω^{S*}.

〈atrium CAOk | 〈et erit CAOk | 2. 〈et CAOk | 〈a plaga C | 3. 〈et CAOk | 4. 〈et CAOSk | 5. 〈et CAOSk | 6. 〈et CAOSfk | 7. 〈et CAOfk | 8. ¶et (*1°*) III. Ω^{M}; 〈et (*1°*) CAOfk | 〈erunt CAOk | 〈viginti quinque COf | 〈et longitudinis C | 〈a plaga CAfk | 〈et erit CAOfk.

9 primitiae quas separastis Domino longitudo viginti quinque milibus et latitudo decem milibus
10 haec autem erunt primitiae sanctuarii sacerdotum
ad aquilonem viginti quinque milia et ad mare latitudinis decem milia
sed et ad orientem latitudinis decem milia et ad meridiem longitudinis viginti quinque milia
et erit sanctuarium Domini in medio eius
11 sacerdotibus sanctuarium erit de filiis Sadoch qui custodierunt caerimonias meas
et non erraverunt cum errarent filii Israhel sicut erraverunt et levitae
12 et erunt eis primitiae de primitiis terrae sanctum sanctorum iuxta terminum levitarum
13 sed et levitis similiter iuxta fines sacerdotum
viginti quinque milia longitu-

Desunt ETΓ^{A} (*partim usque ad v.* 10, latitudinis, *2°*); *adsunt* fk (*usque ad v.* 10, milia, *2°*)l.

9. separastis] S*l, *cf. HI in exposit., ll. 1577-1578*: quae sunt Domino separatae; separas Θ^{H2}; separatis Δ^{L}; separabitis ΠΦ^{L} ΟΘ^{SH*AMG}S^{2}UMQΨ^{D}Ω^{SJ}agrelvsc, *cf. v.* 8; **p*ra***** f; + ** Θ^{S} | longitudo] l *cum HI*; longitudine S.

10. haec] Φ^{R*}M*f *cum HI* (1/2); h(a)e Λ^{L}AΦ^{R2}OΘ^{MG}YM^{2}Ψ^{D}lgrelvscm *cum HI* (1/2); h(a)e(a)e Θ^{H}Ω^{SJ}; h[...] Γ^{A} | sanctuarii] l *cum HI et* 𝔊; *om.* Π^{L} | ad aquilonem] l *cum HI*; ad aquilone Δ^{LM*}Q; ab aquilone X *cum* 176; ab aquilonem U | uiginti (*1°*) = CX Δ^{LM*}AΦ^{E*RGP*}RYflm *cum* 𝔊; *praem.* longitudinis (-nes k*) *cett. et* agrel(*sublin.* w)sc *cum HI* | milia et ad (*1°*)] longitud[...] f (*Dold*); [...] f | milia (*1°*)] l; mili** Θ^{M*}; milibus S Γ^{A}; *om.* Q*, *ut vid.* | ad mare] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊; a mari S^{2}U; a mare Θ^{S}S*Q | latitudinis] l *cum HI*; latitudine Δ^{L}; latitudines Δ^{M} | milia (*2°*)] *cum HI*; milibus Φ^{ER*G}Sl; [...] f. ¶ hebr. et anti. « milibus » *Iac.* | sed — milia (*3°*) *om.* X, *per homoeotel., cum* 𝔊 | et (*2°*)] l *cum HI et* 𝔊$^{codd.}$; *om.* Σ^{T}Δ^{M}ΦΘ^{M†}U | ad orientem] l *cum HI et* 𝔊; ad orientalem Θ^{M*} RY; ad oriente Θ^{S}QΓ^{A} | milia (*3°*)] l *cum HI*; milibus S | ad (*4°*) — et (*4°*) *om.* Δ^{LM*}, *per homoeotel.* | ad meridiem] l *cum HI et* 𝔊; ad meridie RYS*; ad meridianem U; ad mare X, *cf. supra*; ad orientem Ω^{M†} | longitudinis] l; *om.* ae | milia (*4°*)] l *cum HI*; milibus Φ^{ER*GP}S. ¶ hebr. et anti. « milibus » *Iac.*

11. sacerd. — fi(liis)] *in ras.* Ω^{S2} | sacerdotibus] l *cum HI et* 𝔊; sacerdotes Π^{L} | sanctuarium] l *cum HI et* 𝔊$^{L'}$; sanctuarii SU | custodierunt] l *cum HI*; custodierint Ω | non] l *cum HI et* 𝔊; *om.* S* | errauerunt] l *cum HI*; errauerint Ω^{M} | filii] l *cum HI*; fili S; filiis Φ^{P*}R, *cf. supra* (de filiis) | sicut — leu.] et sicut et leuite errauerunt Ω^{M} | errauerunt (*2°*)] M*l *cum HI*; errauerant M^{2} | et (*2°*)] l; *om.* Φ^{E} *cum HI et* 176.

12. eis] l *cum* 𝔊; *om.* Q*ae *cum HI* | primitiis] primitiuis al *cum HI*; primatiis l, *ut vid.* | **sanctum Φ^{R} | iuxta terminum] l *cum HI*; iuxta terminus U | leuitarum] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊; sacerdotum Θ^{S}Q*, *cf. v.* 13; leuitarum sacerdotum Q^{2}.

13. sed et] l *cum HI*; sed Δ^{M*}; hec et Ω^{M} | leuitis] *cum HI*, 176 *et* 𝔊; leuit(a)e Σ^{T}l, *cf.* 𝔊 | fines] *in ras.* Ω^{J2} | sacerdotium Q | uiginti (*1°*)] Ω^{J*}, *ut vid.*; uiginti et Λ^{L}Π^{L} Φ^{RGP}RYMΩ^{MJ2}l *cum HI, cf. infra* | milia

---

9. ⟨primitiae CAOfk | ⟨longitudo AOfk | 10. ⟨haec CAOSfk | ad aquilonem CAfk | ⟨(longitudinis) O | ⟨sed et CAOSf | ⟨et erit CAOf | 11. ⟨sacerdotibus CAOf | ⟨qui custodierunt Af | ⟨et non CAO | ⟨sicut CA | 12. ⟨et CAOf | ⟨sanctum AOf | 13. ¶ (sed) IIII. Ω^{M}; ⟨sed CAOSf | ⟨viginti quinque CAO.

dinis et latitudinis decem milia
omnis longitudo viginti et quinque milium et latitudo decem milium
14 et non venundabunt ex eo neque mutabunt
nec transferentur primitiae terrae quia sanctificatae sunt Domino
15 quinque milia autem quae supersunt in latitudine per viginti quinque milia
profana erunt urbis in habitaculum et in suburbana et erit civitas in medio eius
16 et hae mensurae eius ad plagam septentrionalem quingenti et quattuor milia
et ad plagam meridianam quingenti et quattuor milia
et ad plagam orientalem quingenti et quattuor milia
et ad plagam occidentalem quin-

Desunt E(*usque ad v.* 16, milia, *3°*)T; *adsunt* fl.

(*utroq. loco*)] l *cum HI*; milibus S | latitudinis] l *cum HI*; latitudo Γ^{A} | omnis] l *cum HI et* 𝔓𝔊; om̄ U; *praem.* et XRYΓ^{A} | uiginti et quinque] l *cum HI*; uiginti quinque XΠ^{L} $\Theta^{SH*}\Gamma^{A}$, *cf. supra*; xxv $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}$UQΩ^{MS}; ui[...] f | milium (*1°*)] l *cum HI*; milia XU *cum* 176, *cf. supra*; milibus S; [.]il[...] f (*Dold*) | latitudo] l *cum HI*; latitudi** Φ^{E*}.

14. neque] $\Omega^{J\dagger}$l *cum HI*; nec Φ^{E}SUΓ^{A} Ω^{J1}; n[...] f (*Dold*) | mutabunt] Θ^{M*}l *cum HI*; mutuabunt $\Theta^{HAM2G}\Psi^{D}$ | nec] l *cum HI*; neque $\Sigma^{T}\Theta^{A}\Omega^{J*}$agrelusc; ne[...] f | transferentur] *cum HI et* 𝔓𝔊; transferuntur ΔAO* S* | primitiae] l *cum HI*; primitia M*, *ut vid.*; primitias Φ^{E} | terrae] turre U*, *ut vid.* | quia] l *cum HI et* 𝔓𝔊; qui U | sanctificatae sunt] l (-te) *cum HI*; sanctificati sunt S*U; sanctificata est in Δ^{L}; sanctificat** in Δ^{M*}.

15. milia (*utroq. loco*)] l *cum HI*; milibus S* | autem] l *cum HI et* 176; *om.* Δ^{LM*} | qu(a)e] l *cum HI*; qui S* | in latitudine] *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; in latitudinem $\Pi^{L}\Phi^{P}$UΩ^{M} | uig. quinque] l *cum HI*; xx et v S* | prof. erunt] *cum HI*; pro nana erunt Σ^{T*}; pro urbana erunt Σ^{T2}, *cf. infra* (suburbana); profanauerunt l; profanerunt U | erunt urbis] er turbis R | et in] l *cum HI et* 𝔓𝔊; et Σ^{T}; in Φ^{E} | et (*2°*)] l *cum HI*; *om.* Θ^{S}Q.

16. hae] l *cum HI* (1/2) *et* 176; he(a)e C$\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Lambda^{L}\Omega$m; h(a)ec $\Delta^{LM*}\Phi^{G}$SUQ *cum HI* (1/2); hae* $\Phi^{P*}\Theta^{M*}$; [...] f; *om.* X | mensurae] S* (-re) *cum HI*, 176 *et* 𝔓𝔊; mensura $\Delta^{L}S^{2}$U | ad plagam (*1°*)] *cum HI*; a plaga $\Delta^{M*}\Phi^{ER*G}$l; a plagam Φ^{P}; *praem.* et Γ^{A} | septentrionalem] *cum HI*; se(p)tentrionale Δ^{M} Φ^{ER*}M*l; septentriole Φ^{G} | quingenti (*1°*) — milia (*3°*)] *in ras. brev. spat.* Θ^{S2} | quing. et (*1°*)] quingent**** Φ^{P*} | quingenti (*1°*)] S*l *cum HI*; D C$\Sigma^{T}\Delta^{M}$; quingenta Φ^{ERGP2} $S^{2}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{MSJ2}$arelusc; quinquaginta M*$\Omega^{J*}$.

¶ « quingenti et IIII milia » subauditur calami, et sic in sequentibus *Hug.* « quingenti et IIII milia » anti. habent semper « quingenta » et licet non obuiet hebr., uisum est forte propter sensum fuisse scribendum « quingenti », ut supplerentur calami; similiter ubi agitur de suburbanis uel prophanis (*v.* 17) anti. solent dicere « ducenta quingenta », set non tunc occurreret quid suppleri posset per litteram; nunc autem per litteram modernorum qui ponunt « ducenti » suppletur calami *Guill. et Iac.* | et (*2°*)] l *cum HI*; *om.* Δ^{M} | a plaga meridiana l | meridianam — plagam (*3°*) *om.* $\Delta^{L}\Theta^{H*}$, *per homoeotel.* | quingenti (*2°*)] S* *cum HI*; D CΣ^{T} Δ^{M}; quingenta $\Phi S^{2}M^{*}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{MSJ*}$l(*ut vid.*)arel sc; quinquaginta Θ^{H2} | et (*4°*)] l *cum HI*; *om.* $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Gamma^{A}$ | a plaga orientale l | orientalem — plagam (*4°*) *om.* Θ^{A}, *per homoeotel.* | quingenti (*3°*)] S* *cum HI*; quingent[.] l; D C$\Sigma^{T}\Delta^{M}$; quingenta $\Phi S^{2}M^{*}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{MSJ*}$arelu sc | et (*6°*)] l *cum HI*; *om.* $\Delta\Gamma^{A}$ | et (*7°*) — milia (*4°*) *om.* Q*l, *per homoeotel.* | quingenti (*4°*)] S* *cum HI*; D Σ^{T}M; quingenta Φ

⟨omnis CAOf | 14. ⟨et CAOf | ⟨nec CAOf | 15. ⟨quinque CAOf | ⟨profana CAO | ⟨et in f | ⟨et erit O | 16. ¶ et (*1°*) V. Ω^{M}; ⟨et (*1°*) CAOf | ⟨ad plagam (*1°*) Of | ⟨et ad plagam mer. CAOf | ⟨et ad plagam ori. CAO | ⟨et ad plagam occ. CAOf.

genti et quattuor milia
17 erunt autem suburbana civitatis ad aquilonem ducenti quinquaginta
et in meridiem ducenti quinquaginta
et ad orientem ducenti quinquaginta
et ad mare ducenti quinquaginta
18 quod autem reliquum fuerit in longitudine secundum primitias sanctuarii
decem milia in orientem et decem milia ad occidentem
erunt sicut primitiae sanctuarii
et erunt fruges eius in panes his qui serviunt civitati
19 servientes autem civitati operabuntur ex omnibus tribubus Israhel
20 omnes primitiae viginti quinque milium per viginti quinque milia in quadrum separabuntur
in primitias sanctuarii et possessionem civitatis
21 quod autem reliquum fuerit principis erit
ex omni parte primitiarum sanctuarii et possessionis civitatis
e regione viginti quinque milium

Deest T; *adsunt* fl.

$S^2M^*\Gamma^A\Psi'^D\Omega^{MSJ2}$**arelvsc** | et (*8°*) *om.* Δ | milia (*4°*) *om.* Γ^A.

17. erunt autem] l *cum HI*; eruntque Ω^S, *cf.* 𝔊𝔊 | suburbana] l *cum HI*; suburbanae Q | ciuitates E* | ad aquilonem] l *cum HI et* 𝔊𝔊; ad aquilone Ψ'^D; ab aquilone Φ^{ER*GP} *cum* 176 | ducenti (*1°*)] *cum HI*; cc $\Sigma^T\Delta^MS\Psi'^D\Omega^S$; d[...] f; ducenta $X\Phi M^*$ Ω^{MJ*}**larelsc**. ¶ « ducenti L » scilicet calami ut dicit ier. *Hug.* | quinquag. (*1°*) + milia l, *cf. v.* 16 | et (*1°*) — quinquag. (*2°*) *om.* U, *per homoeotel.* | in meridiem] l (-aem, *ut vid.*); in meridi(a)e $\Sigma^T\Delta\Pi^LAO\Theta^{SH*M*}RYQ\Gamma^A$**m**, *lectio frequentior*; ad meridiem Ω^{SJ}**agrelvsc** *cum HI, cf.* 176 (ad austrum); ad meridie Ψ'^D | ducenti (*2°*)] *cum HI*; cc $\Sigma^T\Delta^MS^*\Psi'^D$ Ω^{MS}; ducenta $\Phi S^2M^*\Omega^{J*}$**larelsc** | quinquaginti (*2°*) Θ^{S*} | ad oriente Δ^{LM*} | ducenti (*3°*)] *cum HI*; cc $C\Sigma^T\Delta^M\Pi^LS^*\Omega^{MS}$; ducenta $\Phi S^2M^*\Omega^{J*}$**larelsc** | quinquag. (*3°*) + millia **relv** | ad mari O* | ducenti (*4°*)] Δ^{M*} *cum HI*; ducentis Δ^{M2}; cc $\Sigma^T\Pi^LS^*\Omega^{MS}$; ducenta $\Phi S^2M^*\Omega^{J*}$**larelsc**.

18. quod] l *cum HI et* 176; quum Θ^{H*} | fuerit] l *cum HI*; fuerat U | in longitudine] l *cum HI*; in longitudinem $\Delta^{LM*}AO\Theta^{HAM2G}$ $RYU\Gamma^A$; longitudinem Θ^{M*} | decem (*1°*) — orientem] *in ras. lat. spat.* Q^2 | milia (*1°*)] l *cum HI*; milibus S | in orientem] O^*l *cum HI*; in oriente $O^2\Gamma^A$; ad orientem Π^L *cum* 176; *praem.* ad occidentem S, *cf. infra* | milia (*2°*)] l *cum HI et* 176; *om.* Δ^{LM*} | ad] Φ^{P2}(*in ras.*)l *cum* 176; in $C\Sigma^TM\Omega$**agrelvsc** *cum HI* | erunt (*1°*)] l *cum HI*; et erunt Ψ'^D *cum* 176 *et* 𝔊, *cf.* 𝔊 *et infra* | sicut] l *cum HI*; *om.* $Q^*\Psi'^D$ *cum* 176 *et* 𝔊𝔊 | primitias Δ; + *** Θ^S | his] l; hiis Ωa; ** Φ^{P*}.

19. seruientes — israhel] *in ras. brev. spat.* Φ^{E2} | operabuntur] l *cum HI*; operabunt E; operabantur $\Delta^L\Phi^{E2R*GP}$ | tribubus] *cum HI et* 176; tribus $X\Sigma^T\Delta^{LM*}\Phi^{E2R*GP}\Theta^SE$ UM^*Q | ~ isrł tribus Φ^{E2}.

20. omnes] l *cum HI et* 176; omnis Σ^T Π^L; omnibus U | ***primitiae Φ^E | milium] *cum HI*; milia l, *ut vid., cum* 176; mił S | milia] *cum HI et* 176; milium Γ^A | quadram Φ^G | in primitias] Θ^{A2} (s *ex* e) *cum HI*; in primitia $\Sigma^TE^*\Gamma^A$ | possessionem] *cum HI*; in possessionem Ω^{J*}f(*ut vid., cf. Dold*)**agrelvsc** *cum* 𝔊; possessionis U, *cf. v.* 21. ¶ « in » *expungit Iac.*

21. princ. erit (*1°*) *om.* U, *per homoeotel.* | erit (*1°*)] **erit E | possessionis] *cum HI*; in possessionem f, *ut vid., cum* 176, *cf. v.* 20 | e (*1°*)] l *cum HI*; et $X\Phi^EU$; et hę C | milium

---

17. ⟨erunt CAOf | ⟨ducenti C | ⟨et in merid. CAOf | ⟨et ad or. CAOf | ⟨et ad mare CAOf | 18. ¶ quod VI. Ω^M; ⟨quod CAOSf | ⟨secundum O | ⟨decem (*1°*) CAOf | ⟨et decem O | ⟨erunt (*1°*) CAOf | ⟨et erunt CAOf | 19. ⟨servientes CAOSf | 20. ⟨omnes CAOf | ¶ in primitias *Div. sine num.* U; ⟨in primitias CAOSf | 21. ⟨quod CAOSf | ⟨ex omni CAOf | ⟨(et) e regione CAOf.

primitiarum usque ad terminum orientalem
sed et ad mare e regione viginti quinque milium usque ad terminum maris
similiter in partibus principis erit
et erunt primitiae sanctuarii et sanctuarium templi in medio eius
22 de possessione autem levitarum et de possessione civitatis in medio partium principis
erit inter † terminum Iuda † et † inter terminum † Beniamin
et ad principem pertinebit
23 et reliquis tribubus a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Beniamin una
24 et contra terminum Beniamin a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Symeon una
25 et super terminum Symeonis a plaga orientali usque ad plagam occidentis Issachar una
26 et super terminum Issachar a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Zabulon una
27 et super terminum Zabulon a

Desunt $T\Gamma^{A}$(*partim a v.* 21, quinque, *usque ad v.* 23, orientali); *adsunt* f(*usque ad v.* 22, pertinebit)l.

(*1°*)] l *cum HI*; milia Γ^{A} | primitiarum (*2°*)] l *cum HI*; primitiuarum ΦM^{*} | orientale E | et (*2°*)] l *cum HI*; *om.* R | ad mare] Λ^{L2}(e *ex* i) l (ad ma[..]) *cum* 𝔊𝔖; a mari MΩagre *cum HI*; a mare $X\Phi^{E*RG}$; mare $\Sigma^{T}\Phi^{E2}$ESU. ¶ ier. et anti. « a mari » *Iac.* | e regione (*2°*)] *cum HI*; a regione Δ^{L}; et regione Σ^{T}; erig***ne Q*; egione A*; *om.* X | terminos (*2°*) Q† | in (*1°*)] l *cum HI*; a Φ^{E} | principis (*2°*)] l *cum HI et* 176; princeps U | erunt] l *cum HI*; erant M* | primitiae] l *cum HI*; primitia Λ^{L*}; *praem.* in Δ^{L} | et (*4°*)] l *cum HI*; *om.* Θ^{H*} | templi + ciuitatis Ω^{SJ*}, *cf. supra.* ¶ « templi in » *Hug. et Iac.* | eius + ciuitatis Ω^{M}.

22. de possessionem (*1°*) $X\Delta^{L}U$ | de possessionem (*2°*) U; possessione Δ^{LM*}l | partium princ.] *in ras.* Φ^{G2} | erit] l *cum HI*, 176 *et* 𝔊𝔖; *praem.* et $AO\Theta^{S}Q$ | inter terminum (*1°*) *restituimus cum* $C\Sigma^{T2}\Lambda^{L2}\Theta^{H2M2}RY$ rwem *et* 𝔊𝔖, *cf. Prolegom., p.* LXXX; inter interminum l; i*****rmi*um f; in eternum Δ^{LM*}(*ut vid.*); in terminum $\Sigma^{T*}\Lambda^{L*3}\Theta^{H*M*}$ *et cett. cum HI et fortasse cum archetypo, cf. apparatum in* 47, 16 *et Gn* 49, 14 | iudam l | inter terminum (*2°*) *restituimus cum* $C\Sigma^{T2}\Lambda^{L2}\Theta^{H2}RY$ rwem *et* 𝔊𝔖, *cf.* 176 (inter medium finium); in*****min*m f; in eternum Δ^{L}; in terminum $\Sigma^{T*}\Lambda^{L*}\Theta^{H*}$l *et cett. cum HI* | et (*3°*)] l *cum HI*; *om.* UM* *cum* 𝔊𝔖.

23. tribubus] *cum HI*; tribus $X\Delta^{LM*}\Theta^{S*}S^{*}Q^{*}$l | a plaga] l *cum HI et* 𝔊𝔖; ad plagam $\Theta^{H\dagger}S^{*}$ | orientali* Φ^{E*}; orientalem S*.

24. terminum] l *cum HI et* 𝔊𝔖; *om.* S | a plaga orientali *om.* Π^{L} | a] l *cum HI et* 𝔊𝔖; in XRYΓ^{A}; ad Q | occidentalem] l *cum HI et* 𝔊𝔖; orientalem ES | unam Π^{L}.

25. et] l *cum HI et* 𝔊𝔖; *om.* Y* | super terminum] *cum HI et* 𝔊; super terminos Φ^{ERGP*}M, *cf.* 𝔖; *om.* l | symeonis] l *cum HI*; symeon $\Theta^{S}Q$ | orientali] orientale $\Pi^{L}U$; orientalis A* | ad plagam] *cum HI et* 𝔊; ad plaga U; *om.* l | occidentis] $\Delta^{M*}\Phi^{P*}\Theta^{H*}$l *cum HI*; occidentalem $\Delta^{M2}\Phi^{P2}\Theta^{H2}$U(-le)$\Psi^{D}$agrelbsc, *cf. vv.* 24 *et* 26; orientis ES. ¶ occidentalem Θ^{A2}.

26. a plaga orientali] l *cum HI*; ad plagam orientalem Σ^{T}; a plaga orientalem U; *om.* Π^{L} | ad plagam occidentalem] l *cum HI*; ad plaga occidentali Δ^{LM*}; ad terminum occidentalem Π^{L}.

27. terminum] l *cum HI et* 𝔊; manum

⟨sed et CAOSf | ⟨similiter CAOSf | ⟨et erunt CAOf | ⟨et sanctuarium C | 22. ⟨de (*1°*) CAOSf | ⟨et de Of | ⟨erit CAOf | 23. ⟨et CAOS | 24. ⟨et CAO | 25. ⟨et CAO | 26. ⟨et CAO | 27. ⟨et CAO.

plaga orientali usque ad plagam maris Gad una
28 et super terminum Gad ad plagam austri in meridiem
et erit finis de Thamar usque ad aquas contradictionis Cades hereditas contra mare magnum
29 haec est terra quam mittetis in sortem tribubus Israhel
et hae partitiones earum ait Dominus Deus
30 et hi egressus civitatis a plaga septentrionali quingentos et quattuor milia mensurabis
31 et portae civitatis in nominibus tribuum Israhel portae tres a septentrione porta Ruben una porta Iuda una porta Levi una
32 et ad plagam orientalem quingentos et quattuor milia

Deest T; *adest* l.

U | a plaga orientalem U; a plaga occidentali Θ^{A} | ad plagam] l *cum HI*; ad plaga $\Delta\Pi^{L}$U | ∼ una gad Ω^{J}*, *ut vid.*

28. ad plagam austri] l *cum HI* (2/2) *et* 𝔊; a plaga austri $X\Phi^{P}\Theta^{SH*AM*G}$ESM*Q $\Gamma^{A}\Omega^{J}$; ad plaga australi Φ^{G} | in meridiem] S^{2}(in *corr.*)l *cum HI* (2/2); in meridie Φ^{G}RY EU(-ae)$M*\Omega^{MS}$𝔞𝔰𝔱 | et (*2°*) *om.* l | de] l *cum HI*; et de U | hereditas] l *cum HI* (1/2), 175, 176 *et* 𝔊𝔊; *praem.* et $\Sigma^{T}\Omega^{MSJ}$* *cum HI* (1/2). ¶ hebr. et anti. non habent « et » *Hug., item Iac.* « hereditas » uel « torrens » ier. dicit quod eadem uox « torrentem » significat in hebr. set melius accipitur hic pro « torrente » quam pro « hereditate » *Iac., cf. HI in exposit., ll. 1903-1906.*

29. mittetis] Φ^{E2}(tt *corr.*)l *cum HI*, 175, 176 *et* 𝔊𝔊; mittitis $X\Pi^{L}$; mittis S*; metietis $\Phi^{R*G}E^{2}$(*pr.* e *ex* i)U, *cf. v.* 33 (metieris). ¶ ier. « metiemini » anti. iuxta hebr. « mittetis » *Iac., item Guill.* | in sortem] l *cum* 175, 176 *et* 177; *bis scrips.* S*; in sorte U *cum* 𝔊 | tribubus] *cum* 175, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; tribus CX $\Sigma^{T}\Delta^{LM*}\Theta^{S*}$ES*UQ*l | hae] l (he) *cum HI*, 175 *et* 177; hee $\Delta^{M2}\Omega$; h(a)ec $CX\Sigma^{T}\Delta^{LM*}$ Θ^{A}SU *cum* 176; hac R | partitiones] *in ras. brev. spat.* Ω^{J2} *cum HI*; partiones $X\Delta^{LM*}\Theta^{S}$E SMQΨ^{D}l, *cf. I Par* 24, 1; parcionis U; portiones $\Pi^{L}\Gamma^{A}\Omega^{M}$ | earum] l *cum HI*; eorum Π^{L}𝔞 *cum* 175, 176 *et* 177 | deus] l *cum HI*, 175, 176, 177 *et* 𝔊𝔊$^{codd.}$; *om.* Ω^{S}* *cum* 𝔊.

30. hi] Y*E*; hii $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Theta^{SHA}Y^{2}E^{2}$ Q*Ωlaɯ; *om.* $X\Pi^{L}O$ | egressus] l *cum HI et* 𝔊; gressus A; ingressus $\Pi^{L}O$ | ciuitatis] l *cum HI*; ciuitati Δ^{L} | a plaga sept.] *in ras. brev. spat.* Θ^{M2} | septentrionali] *cum HI*; septentrionale XY*l; orientali $O\Theta^{AG}$. ¶ septemtrionali Θ^{AG2} | quingentos] S*l *cum HI*; quingentis S^{2}; quingenta $\Phi^{EGP}\Omega^{MS}$𝔞; quinquaginta Φ^{R*}; + quintos Δ^{L*} | milia] S*l *cum HI*; milibus S^{2}.

31. in] Θ^{A2}(*in ras.*)M*l *cum* 176 *et* 177; ex M^{2}𝔰𝔱 *cum HI*; *om.* Φ^{ER*G}𝔞𝔢𝔩𝔳. ¶ anti. iuxta hebr. « omnibus tribubus »; habet enim hebr. « super nominibus tribuum », unde et moderni habent « in nominibus tribuum » *Iac., item Guill.* | nominibus] Θ^{S2}(*pr.* n *et* mi *in ras.*)l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; hominibus Θ^{H2}; omnibus $X\Sigma^{T}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{ER*G}\Theta^{H*}ESU\Gamma^{A}$ $\Psi^{D}\Omega$𝔞𝔢𝔩 | tribuum] l *cum HI*, 177 *et* 𝔊𝔊; tribubus $\Phi^{ER*G}S^{2}\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$𝔞𝔢𝔩; tribus Δ^{L}ES*U; *om.* 𝔴 | portae] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔊𝔊; *praem.* et ESU | a septemtrionem Ψ^{D}; a septemtrionali (-le $E\Gamma^{A}$) ESUΓ^{A}; a ptentrione l† | porta (*1°*)] l *cum HI*; portae Y* | iuda] l *cum* 176 *et* 177; iudae $C\Sigma^{T}$(-de)Λ^{L}Mɯ *cum HI, forsitan recte; om.* S* | porta (*3°*)] l *cum HI et* 𝔊; *praem.* et ES *cum* 176, 177 *et* 𝔊.

32. ad plaga orientalem U; ad plagam orientale Θ^{G}; a plaga orientale l | quingentos] S* *cum HI*; D Φ^{EGP}; quingenta M*(*ut vid.*)Ω^{MS}𝔞; quingentis S^{2} | et (*2°*) *om.* l | mi-

---

28. ⟨et (*1°*) CAO | ⟨et (*2°*) CAO | 29. ¶ haec *Div. sine num.* Δ^{M}Q; ⟨haec CAOS | ⟨et CAO | 30. ¶ et (*1°*) *Div. sine num.* U; ⟨et (*1°*) CAOS | ⟨a plaga AOS | 31. ⟨et CAO | ⟨portae tres AO | ⟨a septentrione C | ⟨porta ruben OS | ⟨porta iuda CO | ⟨porta levi CO | 32. ⟨et (*1°*) CAO.

et portae tres porta Ioseph una porta Beniamin una porta Dan una
33 et ad plagam meridianam quingentos et quattuor milia metieris
portam Symeonis unam portam Issachar unam portam Zabulon unam
34 et ad plagam occidentalem quingenti et quattuor milia
portae eorum tres porta Gad una porta Aser una porta Nepthalim una
35 per circuitum decem et octo milia
et nomen civitatis ex illa die Dominus ibidem.

EXPLICIT HIEZECHIEL PROPHETA

Deest T; *adest* l.

lia] S*l *cum HI*; milibus S^2 | porta (1°)] l *cum HI*; porte $X\Theta^H$ | porta (2°)] l *cum HI*; porte Θ^{H*} | dan] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; gad Θ^A.

33. ad plaga meridianam A; ad plagam meridiana Π^L; a plaga meridiana l | quingentos] l *cum HI*; D Φ^{EGP}; quingenta M^*(*ut vid.*)Ω^{MS}𝔞; quingentis S^2; quintos S* | et *om.* 𝔞 | milia] S*l *cum HI*; milibus S^2 | metieris] l *cum HI*, *cf.* 𝔓𝔊; *om.* Π^L; + et portae tres $\Psi'^D\Omega^{MS}$𝔤𝔯𝔱𝔴𝔰𝔱 *cum* 𝔓𝔊, *cf.* 176, 177 (port[ae] tres) *et vv.* 31, 32 *et* 34 | portam s(y)m. unam = C(hun.)$X\Lambda^L A\Phi^P O^*\Theta^{HM*3G}$𝔪 *cum HI*; porta s(y)m. unam Θ^A; portam s(y)m. una $RY\Psi^D$; porta s(y)m. una Θ^{M2}l *et cett. cum* 176, 177 *et* 𝔓𝔊, *cf. vv.* 31, 32 *et* 34 | symeonis] *cum HI*; s(y)meon $\Delta\Lambda^L\Pi^L\Theta^S SQ$ *cum* 176 *et* 177 | portam (iss)ac. unam = $CX\Lambda^L A\Phi^P O^*\Theta^{HAM*3G}$𝔪 *cum HI*; portam (iss)ac. una Ψ'^Dl; porta isac. una** M*; porta (iss)ac. una Θ^{M2} *et cett. cum* 176, 177 *et* 𝔓𝔊 | portam zab. unam = C(hun.)$X\Lambda^L A\Phi^P O^*\Theta^{M*3G}$𝔪 *cum HI*; porta zab. unam $\Theta^H M^*$; portam zab. una Ψ'^D; *om.* Θ^A; porta zab. una Θ^{M2} *et cett. cum* 176, 177 *et* 𝔓𝔊.

34. quing(e)nti] S*l; D $\Delta^M\Phi^{EGP}$; quingenta M^*(*ut vid.*)$\Psi'^D\Omega^{MS}$𝔞; quingentos $\Delta^L\Pi^L\Phi^R\Theta^{G*}M^2\Omega^J$𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱 *cum HI*; quingentis S^2 *cum HI* (*codd. PK**) | et (2°)] l *cum HI*; *om.* $\Delta^M\Pi^L\Theta^A\Psi'^D$ | portae] Ω^{J*}(*ut vid.*)l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; et port(a)e $EU\Omega^{J2}$𝔤𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱, *cf. vv.* 31 *et* 32. ¶ ier. et al. anti. « et » hebr. non habet *Iac.* | eorum] S*l *cum HI*; earum S^2 | porta (1°)] l *cum HI*; portae Φ^{E*} | ~ una porta gad ES*U | ~ porta neptalim una porta aser una Π^L.

35. decem et octo] l *cum HI*; XVIII $\Sigma^T\Delta^M\Phi^E S\Omega^S$ | ciuitatis] l *cum HI*, 176, 177 *et* 𝔓𝔊; ciuitati E^2 (*ult.* i *in ras.*); ciuitatem U | ibidem + amen $\Delta^M\Lambda^L\Pi^L AO\Theta^{SMG}YEUM^*$ $Q\Gamma^A\Psi'^D\Omega^S$l. ¶ non sequitur in textu quod dicitur « amen » *Guill.*

Explicit (hi)eze(chi)el pro(ph)eta = $\Delta\Phi^{EG}EQ\Gamma^A\Psi'^D\Omega^{J*}$(*ut vid.*) (+ iuxta ebreum amen Δ^M; + iuxta hebreum deo gratias Δ^L); ezecihel propheta explicit X; explicit hiezechiel (-lis Φ^R) propheta (+ hiezechiel M) habet uersus (+ numerus Φ^R) $\overline{\text{III}}$ CCCXL Φ^{RP}M; explicit hiezec(h)ihel Θ^{SA}Y; finit (hi)ezec(hih)el propheta (*om.* Θ^H) $C\Theta^{HMG}$; explicit liber hiezechiel U; explicit liber (hi)eze(chi)elis (hiezechiel AO) pro(ph)et(a)e (propͣ A) $\Lambda^L\Pi^L AO\Omega^{J2}$𝔪; finit liber ezecielis prophetae Σ^T; finis 𝔤; *om.* RS Ω^{MS}𝔞(*spat. vac. rel.*)𝔯𝔢𝔩𝔲𝔰𝔱.

⟨et portae AC | ¶ porta ioseph *Div. sine num.* U; ⟨porta ioseph COS | ⟨porta beniamin CO | ⟨porta dan CO | 33. ⟨et (1°) CAO | ⟨quingentos C | ⟨portam symeonis CAO | ⟨portam issachar CO | ⟨portam zabulon CO | 34. ⟨et (1°) CAO | ⟨portae CAO | ⟨porta gad COS | ⟨porta aser CO | ⟨porta nepthalim CO | 35. ⟨per CAO | ⟨et nomen CAO.

ORTHOGRAPHICA

LIBRI HIEZECHIELIS

In priore huius appendicis parte nomina propria invenies omnia quae in Hiezechielis libro cum praefatione et capitulis occurrunt.

In partem vero alteram quaedam collecta sunt quae in voluminum XIII et XIV appendicibus notare destitimus:

1. *Notae* h *aspirationis additio et detractio: A. initio verborum; B. inter duas vocales; C. post consonantem mutam.*
2. *Commutationes* i – y.
3. *Commutationes* v – f.

Quibus illuminatur quid librarii, ut non dicamus viri eruditi qui codicibus usuri erant, de arte grammatica, de scribendi ratione, de sermone latino senserint. Exempli gratia, nota aspirationis et y *littera ita saepe sunt introductae ut ratio scribendi graeca aut pressius redderetur aut omnino fingeretur. In codice vero* C, *et in quibusdam codicis* Δ^{M} *partibus* (*cf. vol. XIII, p.* 278-285), *patet in* h *litterae additione vestigia haberi rationis scribendi in hispanis regionibus usitatae, quae non ad phonetica neque ad etymologiam graecam, sed potius ad orthographica pertineat; etenim nota aspirationis, in documentis antiquitatis inferioris saepius omissa, librarii scripturas inversas affectasse videntur. Quae scripturae in reliquis codicibus visigothicis, ut* $X\Sigma\Delta$, *hic illic inveniuntur, non tamen in codicis* C *versibus qui sunt litteris grandioribus formae, ut dicitur, rusticae exaratis.*

Scripturae e-, he-, ae-, ę-, *cum initio vocabuli inter se commutentur, in indicibus retentae sunt omnes.*

Voces in indicibus eodem modo scribuntur atque in editione, addito inter uncinos quoties in textu recensito occurrant. Subsequuntur codicum scripturae binis numeris instructae: quorum priore indicatur quoties scriptura, altero quoties vox ipsa adsit in unoquoque codice.

Scripturae quae ad aliam vocem vel possunt vel debent referri, cum in apparatu critico iam sint allatae, signo ¶ *instruuntur.*

I

NOMINA PERSONARUM ET LOCORUM

Abraham (33,24): habraham $\Delta^{L}\Pi^{L}$U; habraam X; abraam $\Sigma^{T}\Delta^{M}$. *Desunt* RΓ^{A}.

Adonis, –idis (8,14): *acc.* adonidem: adunidem U*; adoniden Ω^{S}; adonem XΔ^{LM*} Π^{L}AΦ^{E2}O*Θ^{H*G}Y*(*ut vid.*); *id. in marg.* Θ^{M}Y^{2}; adonim Θ^{H2} (*ut vid.*) — ¶ tammuz RY^{2}. *Desunt* EΓ^{A}.

Aegyptius, –i (29,12): ęgypt. Γ^{A}; egypt. XΔ^{L}SΩ^{SJ}; egipt. $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Omega^{M}$ a. *Deest* R; *adest* m. — *Cf.* Aegyptus *et* Assyrius.

Aegyptus, –i (*53es*; + *1* OΘ^{AMG2}): haegypt. $^{3}/_{53}$ C; hegypt. $^{1}/_{53}$ C; ęgypt. $^{28}/_{36}$ Γ^{A}, $^{3}/_{18}$ R, $^{5}/_{53}$ X, $^{2}/_{52}$ Λ^{L}, $^{2}/_{53}$ SM, $^{1}/_{53}$ Q; ęgipt. $^{1}/_{53}$ CX; egypt. $^{53}/_{53}$ Ω^{S}, $^{52}/_{52}$ Ω^{J} (+ *1* Ω^{J2}), $^{47}/_{52}$ S (+ *2* S^{2}), $^{45}/_{53}$ X, $^{39}/_{53}$ Δ^{L}, $^{11}/_{51}$ U (+ *2* U^{2}), $^{8}/_{53}$ Δ^{M}, $^{7}/_{53}$ Ω^{M}, $^{2}/_{52}$ Λ^{L} (+ *1* Λ^{L2}), $^{2}/_{53}$ CΠ^{L}, $^{1}/_{36}$ Γ^{A}, $^{1}/_{53}$ QMa (+ *4* M^{2}); egipt. $^{51}/_{52}$ Σ^{T} (+ *1* Σ^{T2}), $^{51}/_{53}$ a, $^{46}/_{53}$ Ω^{M}, $^{45}/_{53}$ Δ^{M}, $^{2}/_{53}$ XΘ^{A}, $^{1}/_{53}$ CΔ^{L}; egypt. $^{3}/_{53}$ S (*vel* S*); aedgypt. $^{1}/_{53}$ Θ^{H*}; aegipt. $^{13}/_{50}$ E, $^{9}/_{53}$ Θ^{A}, $^{2}/_{51}$ U, $^{2}/_{53}$ Θ^{H}, $^{1}/_{52}$ Σ^{T}, $^{1}/_{53}$ COa; aegyt. $^{1}/_{53}$ C — ¶ aegyptius *semel* Φ^{G}RY. *Deest* $^{34}/_{53}$ R, $^{17}/_{53}$ Γ^{A}, $^{3}/_{53}$ ET; *om. bis* U*, *semel* $\Sigma^{T*}\Lambda^{L*}\Omega^{J*}$; *legi nequit semel* Φ^{P*}. *Adest 28es* m, *13es* i, *semel* dl. — *Pro gen.* aegypty *semel* U, egypty *bis* S. — *Cap.* Aa (*9es*; + *1* Ψ): ęgypt. $^{1}/_{5}$ P; ęgipt. $^{7}/_{9}$ G, $^{1}/_{9}$ Γ^{FL}, $^{1}/_{10}$ Ψ^{Z}; egypt. $^{7}/_{9}$ S$^{a}\Gamma^{K}$K, $^{4}/_{7}$ Γ^{E}, $^{5}/_{9}$ Γ^{F}, $^{3}/_{10}$ Ψ^{Z}, $^{1}/_{5}$ P; egipt. $^{5}/_{9}$ $\Gamma^{L}\Psi^{M}$, $^{5}/_{10}$ Ψ^{Z}, $^{4}/_{9}$ Γ^{F} (*vel* Γ^{F*}), $^{2}/_{7}$ Γ^{E}, $^{2}/_{9}$ Γ^{K}K, $^{1}/_{9}$ S^{a}G; aegipt. $^{4}/_{9}$ Ψ^{M}. — ¶ egiptius Γ^{F2L}. *Desunt* $^{9}/_{9}$ S$^{b}\Gamma^{A}$; *om.* $^{4}/_{9}$ P, $^{2}/_{9}$ Γ^{E}, $^{1}/_{10}$ Ψ^{M}. — *Cap.* Ab (*4er*): ęgypt. $^{1}/_{4}$ Π^{L} (+ *1 corr.* Π^{L2}); egypt. $^{4}/_{4}$ Π^{FMV}F, $^{2}/_{4}$ Π^{L}. *Legi nequit semel* Π^{L*}; *deest* $^{4}/_{4}$ Θ^{S}.

Aelam, *nom.* (32,24): helam $\Theta^{SH}\Psi^{D}\Omega^{MSJ*}$; ęlam XM*; elam $\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}$OΘ^{AMG}SUΩ^{J2}m ag. *Desunt* REΓ^{A}; *adest* m.

Aenon, *indecl.* (*bis*): haennon $^{1}/_{2}$ Q^{2}; ęnon $^{2}/_{2}$ X, $^{1}/_{2}$ $\Theta^{HA}\Gamma^{A}$; enon $^{2}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Omega^{MJ}$a, $^{1}/_{1}$ E, $^{1}/_{2}$ AΦS*relvt; aemon $^{1}/_{2}$ Θ^{H}; ennon $^{2}/_{2}$ Ω^{S}, $^{1}/_{2}$ Sg; enan $^{2}/_{2}$ s, $^{1}/_{2}$ Θ^{S}gret; ennan $^{1}/_{2}$ S^{2}; enam $^{1}/_{2}$ lv; non $^{1}/_{2}$ U. *Deest* $^{2}/_{2}$ T, $^{1}/_{2}$ E; *adest* $^{2}/_{2}$ k.

Aethiopia, –ae (*4er*): hetiop. $^{1}/_{4}$ C; ęthiop. $^{1}/_{3}$ Γ^{A}, $^{1}/_{4}$ S; ęthyop. $^{1}/_{3}$ Γ^{A}; ethiop. $^{4}/_{4}$ QΩ^{MJ}a, $^{3}/_{4}$ Π^{L}SΩ^{S}, $^{1}/_{4}$ C$\Delta^{L}\Theta^{SA}$; etiop. $^{1}/_{4}$ $\Delta^{L}\Theta^{H}$; ethyop. $^{2}/_{4}$ Ψ^{D}, $^{1}/_{3}$ Γ^{A}, $^{1}/_{4}$ UΩ^{S}; ethyoph. $^{2}/_{4}$ U; eziop. $^{4}/_{4}$ $\Sigma^{T}\Delta^{M}$, $^{3}/_{4}$ X, $^{1}/_{4}$ Δ^{L}; ezyop. $^{1}/_{4}$ X; aetiop. $^{1}/_{4}$ CT*; aethyop. $^{1}/_{4}$ CT; aethyoph. $^{1}/_{4}$ U. *Deest* $^{4}/_{4}$ R, $^{1}/_{4}$ Γ^{A}; *adest* $^{4}/_{4}$ m.

Aethiops, –pis (38,5): ethiop. $\Pi^{L}\Phi^{P}$QΓ^{A} Ωa; ethyop. UM^{S}; etiop. S; eziop. XΣ^{T}; aetiop. Θ^{S}; aethyop. Cg. — ¶ et thyopes Ψ^{D}. *Deest* Δ^{M}.

Aethlon, *indecl.* (48,1): hethalon gresc; hethalō lv; methalon $\Phi\Omega^{SJ}$; ęthlon Λ^{L}; ęthalon Δ^{M}; ęloton X; ethlon $\Sigma^{T}\Pi^{L}$S; etlon Ω^{M}; ethalon $\Delta^{L}\Gamma^{A}\Psi^{D}$a; ethelom Θ^{H}; aethlō C; aetlon Θ^{S}; aethalon Mk*; aethelon Θ^{AMG}k^{2}. *Desunt* ET; *adest* k. — *Cf.* Hethalon.

Alexandria, –ae (*ter*): alaxandria $^{3}/_{3}$ Σ^{T} Δ^{L}, $^{2}/_{3}$ Φ^{G}, $^{1}/_{3}$ *corr.* M^{2}; alexandrea $^{1}/_{3}$ U*. *Deest* $^{3}/_{3}$ R; *adest* $^{3}/_{3}$ m.

Allophylus, –i: — *Cap.* Aa (66): alophilus $\Gamma^{K}\Psi^{M}$; alophillus Γ^{E}; allofilus S^{a}MGΓ^{FL}; allophilus KΨ^{J2}. *Desunt* S$^{b}\Gamma^{A}$; *om.* P. — *Cap.* Ab (60): allophilus QF. *Deest* Θ^{S}; *om.* Π.

Ammon, *indecl.* (*7es*): hammon $^{6}/_{7}$ C; amon $^{7}/_{7}$ SΩ, $^{3}/_{7}$ Θ^{H}, $^{2}/_{7}$ a. *Legi nequit* $^{1}/_{7}$ Γ^{A}; *adest* $^{5}/_{7}$ m, $^{2}/_{7}$ i, $^{1}/_{7}$ l. — *Cap.* Aa (*bis*): amon $^{2}/_{2}$ S$^{a}\Gamma^{L}$, $^{1}/_{2}$ $\Gamma^{E}\Psi^{J}$. *Desunt* $^{2}/_{2}$ S$^{b}\Gamma^{A}$; *om.* $^{1}/_{2}$ KΨ^{M}. — *Cap.* Ab (*bis*): amon $^{1}/_{2}$ Π^{M}. *Deest* $^{2}/_{2}$ Θ^{S}.

Amona, *nom.* (39,16): ammona Σ^{T}; amonna O* (*ut vid.*); amoena A. *Deest* M (*supplet* M^{S}).

Amorreus, –i (*bis*): hamorr. $^{2}/_{2}$ C; ammorr. $^{1}/_{2}$ Ψ^{D}; amoreus $^{1}/_{2}$ U*; amoraeus *corr.* $^{1}/_{2}$ A^{2}; amorrhaeus $^{2}/_{2}$ relvsc; amorraeus $^{2}/_{2}$ A(*vel* A*)$\Phi^{G}\Theta^{AG}$, $^{1}/_{2}$ Φ^{ER}g; amorręus

$^{2}/_{2}$ Θ^{M}, $^{1}/_{2}$ $O\Theta^{H}$. *Deest* $^{2}/_{2}$ Γ^{A}; *adest* $^{1}/_{2}$ i. — *Cap.* Aa (38), Ab (34): ammorr. Γ^{KL}; morreus Ψ^{J}. *Desunt* $S^{b}\Gamma^{A}$, Θ^{S}.

Arabia, –ae (27,21): *sine var.* — *Cap.* Aa (125), Ab (109): *sine var. Desunt* $S^{b}\Gamma^{A}$; *om.* $M\Gamma^{E}P\Psi^{M}X$, FV. — *Cf.* Aradius.

Aradius, –i (*bis*): haradi $^{1}/_{1}$ C; aradi $^{1}/_{1}$ Σ^{T}; radii $^{1}/_{2}$ M*; aridii $^{2}/_{2}$ Θ^{A}. — ¶ harabii C, arabii $\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Lambda^{L}\Psi^{D}$ (27,8). *Legi nequit* $^{1}/_{2}$ Θ^{S}*; *adest* $^{1}/_{2}$ d.

Aran, *nom.* (27,23): haran Ω^{MS}grelbsc, *corr.* S^{2}; caran Ω^{M}; aeran U. ¶ hebr. (*lege* hier.?) anti. « aran », hebr. « haran » *Iac.* — ¶ iran Δ^{M}*; arani Ω^{S}.

Arihel, *indecl.* (*ter*): harihel $^{1}/_{3}$ C; hariel $^{3}/_{3}$ M, $^{1}/_{3}$ C; ariel $^{3}/_{3}$ XAOETΩagrlbsc, $^{2}/_{3}$ Σ^{T} (+ *1 corr.* Σ^{T2}), $^{1}/_{3}$ QUΨ^{D}; rihel $^{1}/_{3}$ f*. *Legi nequit* $^{1}/_{3}$ Σ^{T}*; *om.* $^{1}/_{3}$ Δ^{L}; *adest* f.

Aser, *indecl.* (*ter*): haser $^{1}/_{3}$ C; asser $^{2}/_{3}$ a. *Deest* $^{3}/_{3}$ T, $^{2}/_{3}$ E; *om.* $^{2}/_{3}$ Σ^{T}*Δ^{L}; *adest* $^{2}/_{3}$ k.

Assur, *indecl.* (*4er*); rassur *add.* $^{1}/_{4}$ Ω^{J2} (*corr.* Ω^{J3}); asur $^{1}/_{4}$ A*$\Phi^{P}\Theta^{A}$TQ; assyr $^{1}/_{4}$ Θ^{S}Q. *Deest* $^{2}/_{4}$ R, $^{1}/_{4}$ EΓ^{A}; *om.* $^{1}/_{4}$ Ω^{J}*; *adsunt* $^{1}/_{4}$ im.

Assyrius, –i (*5es*): hassyr. $^{1}/_{5}$ C; asyr. $^{1}/_{5}$ Θ^{A}S; asir. $^{2}/_{5}$ S*U; assir. $^{5}/_{5}$ $\Sigma^{T}\Lambda^{L}$, $^{4}/_{5}$ $\Delta^{M}\Theta^{H}$E, $^{2}/_{5}$ $\Delta^{L}\Theta^{S}$, *corr.* $^{2}/_{5}$ S^{2}, $^{1}/_{4}$ Γ^{A}, $^{1}/_{5}$ Ω^{S}a, $^{1}/_{5}$ *add.* Φ^{E2}. — ¶ aegyptiorum (16, 28) $\Phi^{RG}\Gamma$*. *Deest* $^{1}/_{5}$ Γ^{A}; *adest* $^{4}/_{5}$ i.

Atticon, *indecl.* (47,16): satthicon Δ^{LM}*; adtigon Ψ^{D}; ait bicon U; acchiton Ω^{M}; atichon S; atthicon $\Sigma^{T}\Delta^{M2}\Theta^{AMG}k^{2}$; ątthichon C; atthigon ΦM*; attichon E; thicon Ω^{S}agc(1598); thycon Ω^{J1} (c *corr.*); thichon re; tichon $\Pi^{L}M^{2}$lbsc (1592-1593). — ¶ « athicon » « a » articulus hebr. « thicon » nomen simplex *Guill. Deest* T; *adest* k.

Auran, *indecl.* (*bis*): hauran $^{2}/_{2}$ g, $^{1}/_{2}$ C; haran $^{1}/_{2}$ C; aura $^{1}/_{2}$ U; auram $^{1}/_{1}$ E, $^{1}/_{2}$ R*Y*; aurā $^{2}/_{2}$ S, $^{1}/_{2}$ U$\Psi^{D}\Omega^{J1}$ (*ult.* a *corr.*). *Deest* $^{2}/_{2}$ T, $^{1}/_{2}$ E; *adest* $^{2}/_{2}$ k.

Azur, *indecl.* (11,1): hazur C; ozur S (*ut vid.*); asur U*(*ut vid.*)M. — ¶ achar Ω^{M}; achir Ω^{S}; azor $\Theta^{S}U^{2}$ (*ut vid.*). *Desunt* EΓ^{A}.

Babylon, –nis (*20es*): babil. $^{20}/_{20}$ XΣ^{T}Sa, $^{19}/_{19}$ Λ^{L} (+ *1* Λ^{L2}), $^{18}/_{20}$ Δ^{M}, $^{14}/_{20}$ O (+ *2 corr.* O^{2}), $^{4}/_{19}$ Ω^{J}, $^{4}/_{20}$ Θ^{H} (+ *1 corr.* Θ^{H2}), $^{1}/_{5}$ m, $^{3}/_{19}$ Ω^{S}, $^{1}/_{19}$ E, $^{1}/_{20}$ C$\Delta^{L}\Theta^{M}$M; babill. $^{19}/_{19}$ U, $^{3}/_{20}$ O (*vel* O*), $^{1}/_{19}$ E; babyll. $^{20}/_{20}$ T, $^{14}/_{19}$ E (— *2 corr.* E^{2}); babl. $^{2}/_{20}$ Δ^{M}. — ¶ babilonia (12,13) Λ^{L}†. *Deest* $^{7}/_{20}$ R, $^{6}/_{20}$ Γ^{A}, $^{1}/_{20}$ E; *om.* $^{1}/_{20}$ UΩ^{S}*J*; *adest* 8 i, 5 m. — *Prol.* (*semel*): babil. X $\Sigma^{T}\Delta^{M}\Lambda^{L}OSM\Omega^{M}$a; babill. U. — *Cf.* Babylonia.

Babylonia, –ae — *Cap.* Aa (*ter*): babil. $^{3}/_{3}$ $S^{a}\Gamma^{F}$, $^{1}/_{1}$ S^{b}G, $^{3}/_{4}$ Γ^{K}, $_{1}/_{2}$ $\Gamma^{L}\Psi^{J}$, $^{1}/_{3}$ M. — ¶ babylon $^{1}/_{3}$ K$\Gamma^{L}\Psi^{Z}$; babilon $^{2}/_{3}$ GΨ^{M}, $^{1}/_{3}$ Ψ^{J}. *Deest* $^{3}/_{3}$ Γ^{A}, $^{2}/_{3}$ S^{b}; *om.* $^{2}/_{3}$ Γ^{E}, $^{1}/_{3}$ P. — *Cap.* Ab (*ter*): babylonea $^{1}/_{3}$ Q† — ¶ babylon $^{1}/_{1}$ Π; babilon $^{1}/_{1}$ F. *Deest* $^{3}/_{3}$ Θ^{S}, *om.* $^{2}/_{3}$ ΠF.

Banaias, –ae (*bis*): ben. $^{1}/_{2}$ Θ^{A}; banagę (*gen.*) $^{1}/_{2}$ Δ^{M}; bananias $^{2}/_{2}$ Ω^{M}, $^{1}/_{2}$ R. *Desunt* EΓ^{A}.

Basan, *indecl.* (27,6): bassan S — ¶ de basan] dedan Δ^{M}*, *ut vid.*; saba Δ^{L}. *Legi nequit* U*; *adest* d. — *Cf.* Sanir.

Beelmeon, *indecl.* (25,9): beel-meon relb; behelmeon $\Pi^{L}\Psi^{D}$; behelmoth Δ^{L}; belmeon E*SU; belmem m; belmeoth T; bethelmeon Θ^{H2}; bethelamon Θ^{H}*; beelm*** Θ^{M}*; beelmon XΔ^{M}*$\Theta^{A}\Omega^{S}$g; beelmeoth Λ^{L}; beelmoth OΩ^{M}; beelmethon C; beelmeton Σ^{T} — ¶ beelmeō *Iac. Adest* m.

Beniamin, *indecl.* (*4er*): beneamin $^{3}/_{4}$ E, *semel* E^{2}; beneamen $^{4}/_{4}$ U; ben-iamin $^{4}/_{4}$ lb; benianin *semel* Δ^{M}. *Deest* $^{4}/_{4}$ T, $^{1}/_{4}$ Γ^{A}.

Berotha, *nom.* (47,16): borotha Φ^{E}; boretha U; berota E*; beroth Δ^{L}OΩ^{MS}J*(*ut vid.*) k*. *Adest* k.

Bethiesimoth, *indecl.* (25,9): beeth et iesimoth M^{2}; beth-iesimoth relb; bethlesimoth Θ^{AM*G}m; bethel semoth Ω^{M}; beth et simoth Φ^{P}*(*ut vid.*)M*; bethsimoth Σ^{T} AΦ^{P2}OE^{2}; bethi esimoth Δ^{M2}; bethięsimoth Ψ^{D}; bethic simoth E*, *ut vid.*; bethic siimoth U; bethi et simoth Π^{L}; bethisimoth C; bethies**moth S* — ¶ « bethiesimoth » *Guill. Adest* m.

Bibli, *gen.* (27,9): giblii grelbsc; bybli Q^{2}d; byblii Θ^{AG}Q*; biblii $\Sigma^{T}\Lambda^{L2}\Pi^{L}\Phi^{R2}O^{2}\Theta^{HM2}$ $R^{2}E^{2}M\Psi^{D}\Omega^{M}$a; bibli* Θ^{M}*. *Adest* d.

Bubasti, *gen.* (30,17): pu-basti relb; pubasti m; bulasti Δ^{L}; bububasti Φ^{E}*. *Deest* R; *adest* m.

Buzi, *gen.* (1,3): buzy C. *Desunt* R (*supplet* R^{A}) EΓ^{A}.

Cades, *indecl.* (*bis*): chades $^{2}/_{2}$ C; cadis (*gen.*) $^{1}/_{2}$ U. *Desunt* ET; *adest* k.

Cariathaim, *indecl.* (25,9): chariathaim

ΦRGPS; charathiaim ΘSQ²; cariathim R²; cariathaym C; cariathayn X; cariatham ΠLE*TU — ¶ cariatharim ΣTΔM*(*ut vid.*) O*ΘHAM*G*; cariathiarim O²ΘG²; chariathiarim ΩM; charathiarim Q*. ¶ « cariathaim » *Guill. Adest* m.

Carthaginiensis (27,12): chartaginiensis OΘSGET; chartha*giniensis Q*; chartaginensis ΦERPgt; chartageniensis U; charthaginensis ΩS; karthaginiensis ΘM2 RY*; karthaginensis ΘAM*Y²(*ut vid.*); cartaginiensis XΣT2ΔM*ΛLΦGΘHSΓA; carthaginensis ΩJarelbs; cartaginensis ΔLM2ΠL MΨDΩM; cartagniensis ΣT; carthagiensis C.

Cedar, *indecl.* (27,21): caedar ΦΘSAMG; cędar ΛLΨD; chedar C.

Cetheus: *Cf.* Chettheus.

Chaldaea, –ae (*bis*): caldaea 1/2 CΩS; caldea 2/2 XΣTΔL, 1/2 CΔMa; chaldea 2/2 ΛLΠL ΘSHSUMΨDΩMJm, 1/2 ΔMOQΩSa; chaldęa 1/2 ΦE — ¶ chaldeos (23,16) Q. *Om.* 1/2 ΓA2; *legi nequit* 1/2 ΓA*; *desunt* 1/2 EΓA; *adest* 1/2 i. — *Prol.* (*semel*) chaldea: caldea XΣTΔΩMa; chaldaea AΦRGPΘAMYTgrec; chaldęa ΘG.

Chaldaeus, –i (*6es*): caldaeus 1/6 ΦP; caldeus 6/6 XΣTΔ, 3/6 ΩMa, 1/6 E*SU; cal[...] 1/6 z (*fol. rec.*); chaldeus 6/6 ΩSJm, 5/6 C ΠLOΘSSMQΨD, 4/6 ΘHU, 3/6 RΓAΩMa, 1/6 ΛLΦPRAE²Ti; chaldęus 1/6 ΛLΘMRQ; chald [...] 1/6 Y — *Pro gen.* –eorum (23, 15): –um ΦP. *Deest* 3/6 ΓA, 2/6 E, 1/6 R (*supplet* RA); *adest* 3/6 i, 1/6 z.

Chanaan, *indecl.* (*bis*): khanaan 1/2 *corr.* S²; kanaan 1/2 S*; canaan 2/2 X, 1/2 ΣTS*; canahan 1/2 ΔM; cannan 1/2 z; canaam 1/2 ΔM; channaan 2/2 TU, 1/2 E; channan 1/2 E; chanaam 1/2 ΩS. *Deest* 2/2 ΓA; *adest* 2/2 i, 1/2 z. — *Cf.* Chananea.

Chananea (16,3): cananea XΔM; canane S; channanea EU*; channaenea U²; chananaea AΦR*(*ut vid.*)GΘM*(*ut vid.*)G; chananęa ΘH — ¶ chanaan ΣT†ΠLΦR2PΘSM2 TMQΨDagrelbsc. *Deest* ΓA.

Chelmad, *nom.* (27,23): helmat ΔM*; celmat XΣT; celmad T*; chelmedath ΨD; chelma AO; chelmat ΔM2ΠLΘAM; chelmath ΔLΘHGUΩMa; chelmach ΩS. *Om.* ΩJ*.

Chene, *nom.* (27,23): thennae Q; thenne ΔLM*ΘSE*SUΓA; hene O*; ceenn X; cennae CΠL; cennę Y*; cenne ΣTR; chennae ΦP; chennę Y²; chenne ΔM2ΛLΦERG ΘHAMGE²TMΨDΩagrem.

Cherub, *plur.* –b(in) (*31es*): cerub 31/31 XΣT, 30/30 ΔM (+ *2 add.* ΔM2), 11/30 S (— *2 corr.* S²; + *1 add.* S²), 5/30 ΔL, 2/31 ΘA*, 2/33 C, 1/29 M*, 1/30 U, 1/31 OΘSH; chaerub 3/29 M; churub 1/31 ΦP. — *Plur.* –bin *vel* –bim: –bin (*14es*): –byn 4/14 C, 2/14 ΘH; –bym 8/14 C; –bi 6/14 S, 3/14 ΦE, 2/14 ΩM, 1/14 ΩJ; –bim 14/14 ΛL(— *2 corr.* ΛL2)agrelbsc, 13/14 ΦP, 12/13 M (— *1 corr.* M²: cherub; + *1 add.* M²), 13/14 Q (— *9 corr.* Q²), 12/14 ΦR, 7/14 ΦG, 6/14 ΦE (+ *3 corr.* ΦE2), 2/14 T (— *1 corr.* T², + *1 add.* T²), 1/14 CΔLOΘM(+ *6 corr.* ΘM2)Y(+ *8 corr.* Y²)ΨD, 1/1 R. –bim (*5es*): –byn 2/5 C, 1/5 ΘH; –bi 1/5 ΔL; –bi 1/5 ΦE(+ *1 corr.* ΦE2)S; –bin 5/5 XΣTΔMΠLΘSAM(— *4 corr.* ΘM2)GU ΩMJm, 3/3 E, 4/5 ΔLΘHTSΨDΩS (+ *1 corr.* ΩS2), 2/5 CΦE (— *1 corr.* ΦE2: cherubi), 1/5 ΛL2ΦGRM²Q (+ *3 corr.* Q²), 1/6 Y. — ¶ *Pro sing.* (*12es*): c(he)rubi(n) 6/11 ΔM(— *3 corr.* ΔM2)U, 5/11 ΔLS(— *2 corr.* S²), 7/12 ΘSG*Y(— *1 corr.* Y²)Q, 4/12 ΠL, 2/4 E (— *1 corr.* E²), 5/12 ΘH(— *1 corr.* ΘH2)ΨD, 4/12 ΦR(— *2 corr.* ΦR2)GΘM(— *1 corr.* ΘM2), 3/12 ΛL(— *1 corr.* ΛL2)ΦEΘA (+ *1 corr.* ΘA2)M*, 1/4 R, 2/12 AΦPO, 1/10 T (+ *3 corr.* T²), 1/12 Xagrelbsc. *Om.* 1/31 ΔLM*ΠLΦP†ΘH2E*S*U, 2/31 M*, 1/8 ΓA, 1/5 f; *deest* 23/31 EΓA, 22/31 R, 2/31 T; *adest* 5/31 f, 1/31 m. — *Cap.* Aa (*bis*) cherubin: cherubim 2/2 ΓA, 1/2 ΨM2; cherubi 2/2 ΓE, 1/2 ΓK. *Deest* 2/2 Sb; *om.* 1/2 Ψ. — *Cap.* Ab (21) cherubin: cherubim Q. *Deest* ΘS; *om.* Π.

Chettheus, –i (*bis*): cetth. 2/2 ΘH (— *1 corr.* ΘH2)m, 1/1 i, 1/2 XΔMAΦR(+ *1 add.* ΦR2)GOETS; cett. 1/2 R; cettęus 1/2 ΘG; ceth. 2/2 ΠLMQΨDΩa, 1/2 ΣTΔLMΦPE²S; cethaeus 2/2 st, 1/2 g; cettih. 1/2 ΘH2; hetth. 1/2 ΛL; hettaeus 1/2 ΘS; hettęus 1/2 ΘS; chitth. 1/2 T*; cheth. 1/2 ΣTΛLE*Ug; chethaeus 2/2 relb; chett. 2/2 ΦEY, 1/2 ΦR*G ΘAGR; chettaeus 1/2 OΘA; chettęus 1/2 ΘM; chetth. 1/2 ΘM; ***th. 1/2 ΦP* — ¶ ęthee X (16,45). *Deest* 2/2 ΓA; *adest* 1/2 i. — *Cap.* Aa (38) cetheus: cheth. Sa. *Desunt* SbΓA. — *Cap.* Ab (34) cettheus: cheth. Q; ceth. ΠLMFF. *Deest* ΘS.

Chobar, *indecl.* (*8es*): cobar 8/8 XΔM, 1/1 E*z, 7/8 ΣT, 4/8 ΔL, 2/8 T*SU(— *1 corr.* U²)ΩM, 1/8 ΘS. *Deest* 7/8 EΓA, 4/8 R (*bis*

supplet R^{A}); *adsunt* $^{1}/_{8}$ fkz.

Christus, –i — *Cap.* Aa (*ter*): xp̄o $^{3}/_{3}$ S^{a} MGPKΨ^{J2}, $^{2}/_{2}$ Γ^{FL}, $^{1}/_{1}$ Γ^{K}Ψ^{rM}; x̊ $^{2}/_{2}$ Γ^{E}. *Desunt* $^{3}/_{3}$ S^{b}Γ^{A}; *om.* $^{2}/_{3}$ Γ^{K}Ψ^{rM}, $^{1}/_{3}$ Γ^{EFL}. — *Cap.* Ab (*ter*): xp̄o $^{3}/_{3}$ AQΠ^{LM}F, $^{2}/_{2}$ Θ^{S}; x̊ $^{3}/_{3}$ Π^{FV}. *Deest* $^{1}/_{3}$ Θ^{S}.

Chub, *nom.* (30,5): cub Σ^{T}TS*UΩ^{J}; cuba S^{2}; cubus E; cubet Δ^{M}*; cober Δ^{L}; chubeth m; chub** Θ^{M}†. — ¶ cherub Θ^{S}. *Deest* R; *adest* m.

Dadan, *indecl.* (*bis*): ¶ dedan $^{2}/_{2}$ Θ^{SG}R^{2}Q Ω^{SJ}**agrelbsc**, $^{1}/_{2}$ Φ^{E}(+ *1 add.* Φ^{E2})Θ^{H2AM}M^{2} Ω^{M}, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}; de edan $^{1}/_{2}$ Ω^{M}; « dedan », al. « dadan » *Iac. Deest* $^{1}/_{2}$ Γ^{A}. — *Cf.* Dan, Dedan.

Damascenus, –i (27,18): damescenus Δ^{M}*; damaschenus CY^{2}; damascinus X. *Legi nequit* Φ^{G}*; *om.* E*.

Damascus, –i (*4er*): damaschus $^{4}/_{4}$ C, $^{2}/_{4}$ S, $^{1}/_{4}$ U. *Om.* $^{1}/_{4}$ Q*; *deest* $^{4}/_{4}$ T, $^{3}/_{4}$ E; *adest* $^{4}/_{4}$ k.

Dan, *indecl.* (*4er*): adan $^{1}/_{4}$ R (*per dittogr.*); dax $^{1}/_{4}$ O; dana $^{1}/_{4}$ U (*per dittogr.*) — ¶ danei $^{1}/_{4}$ X; dadan $^{1}/_{4}$ Ψ^{D}; dedan $^{1}/_{4}$ E^{2}M*; gad $^{1}/_{4}$ Θ^{A}. *Om.* $^{1}/_{4}$ Θ^{S}*; *deest* $^{3}/_{4}$ T, $^{2}/_{4}$ E; *adest* $^{2}/_{4}$ k.

Danihel, –is (*ter*): daniel $^{3}/_{3}$ XΣ^{T}Δ^{M}ETΩ **agrelbsc**, $^{2}/_{3}$ MQ, $^{1}/_{3}$ Δ^{L}; danięl $^{2}/_{3}$ Δ^{L}. *Deest* $^{2}/_{3}$ Γ^{A}; *adsunt* $^{1}/_{3}$ d m — *Cap.* Aa (35): daniel SΓ^{F}KΨ^{rZ}. *Deest* Γ^{A}. — *Cap.* Ab (31): daniel Π^{F}F. *Deest* Θ^{S}; *om.* Π^{L}*.

Dauid, *indecl.* (*4er*): *sine var. Deest* $^{2}/_{4}$ Δ^{M}Γ^{A}.

Deblatha (6,14): debalthū U*; debłata XΔ^{M}*O*Θ^{SAM}. *Desunt* EΓ^{A}.

Dedan, *indecl.* (*bis*): daedan $^{1}/_{2}$ CAOΘ^{M} RYm; dędan $^{1}/_{2}$ Λ^{L}Θ^{A}; dedian $^{1}/_{2}$ T*; deda $^{1}/_{2}$ Π^{L}; dedam $^{1}/_{2}$ Ω^{S}. — ¶ dadan $^{1}/_{2}$ Θ^{H*AM*G}; dadam $^{1}/_{2}$ Θ^{M2}; in dedan] inde dan Ψ^{D} (25,13). *Deest* $^{1}/_{2}$ Δ^{M}; *adsunt* $^{1}/_{2}$ m u. — *Cf.* Dadan, Dan.

Eden, *nom.* (27,23): teden AOΘ^{M}*; tedan Θ^{A}; edan SU; edanx E*, *ut vid.* — ¶ « edun » Θ^{A}; ał « teden » Θ^{M2G2}.

Edom, *indecl.* (25,14): hedom C; ędom XΠ^{L}; edum E*; edon Ω^{M}. *Adest* m.

Elisa, *indecl.* (27,7): helisa CΔ^{L}: ęlisa XS; elysa U. *Adest* d.

Eliupolis, –eos (30,17): heliupol. YS; heliup*l. m^{2}; heliopol. CΦΘ^{SH}E*TUM**gre lbsc**; helyopol. Θ^{AMG}Ω; heleopol. E^{2}; ęlio-pol. X; eliopol. Σ^{T}ΔΛ^{L2}Π^{L}OQΓ^{A}Ψ^{D}**a**; eliupul. A; heliu m* — *Pro gen.*: –leus Θ^{H*}E*T*(*ut vid.*)UM*; -lis Ω^{M}. *Deest* R; *adest* m.

Emath, *indecl.* (*6^{es}*): ihemath $^{1}/_{6}$ Δ^{L}; haemath $^{1}/_{6}$ M; hemath $^{6}/_{6}$ Φ^{RGP}RY**g**, $^{4}/_{6}$ Φ^{E}, $^{3}/_{6}$ C, $^{2}/_{6}$ Δ^{L}M, $^{1}/_{6}$ Δ^{M*}Θ^{H}SUΓ^{A}, $^{1}/_{2}$ E; hemat $^{1}/_{6}$ Δ^{L}; aemath $^{4}/_{6}$ Θ^{S}, $^{3}/_{6}$ CM, $^{2}/_{6}$ Λ^{L}U, $^{1}/_{6}$ Δ^{L}Π^{L}; ęmath $^{4}/_{6}$ X, $^{2}/_{6}$ Λ^{L}, $^{1}/_{6}$ Δ^{M2}Q^{2}; amath $^{1}/_{6}$ Δ^{M}*(*ut vid.*)S*; emat $^{1}/_{6}$ Σ^{T}Θ^{H}*. — ¶ sadada ėmath] ad hebemath Π^{L}; saddadęmath Q (47,16, *1°*). *Om.* $^{1}/_{6}$ Q*; *deest* $^{6}/_{6}$ T, $^{4}/_{6}$ E; *adest* $^{6}/_{6}$ k.

Engaddi, *indecl.* (47,10): ęngaddi XΔ^{M}; engadi SM*; engaddin AQ^{2}. *Om.* Q*, *ut vid.*; *adsunt* fk.

Engallim, *indecl.* (47,10): haengallim C; aengallim XΔ^{M}; angallim Ω^{S}*; ingallim U; gallim Π^{L}; en–agallim **re**; engalim S; engalli Γ^{A}; eng***** Q*. *Adsunt* fk.

Ephraim, *indecl.* (*4er*): ęphraim $^{1}/_{4}$ C; ęfraym $^{1}/_{4}$ XΔ^{L}; efraim $^{4}/_{4}$ Σ^{T}Λ^{L}RY, $^{2}/_{2}$ Δ^{M}k, $^{2}/_{4}$ OSΓ^{A}, $^{1}/_{4}$ Q^{2} (*in ras.*); efraym $^{3}/_{4}$ X; effraim $^{4}/_{4}$ Π^{L}Ψ^{D}Ω^{M}, $^{3}/_{3}$ U, $^{2}/_{4}$ SQΩ^{J}**a**, $^{1}/_{4}$ Θ^{H*}Ω^{S}; effraym $^{3}/_{4}$ Ω^{S}, $^{2}/_{4}$ Ω^{J}**a**; epraim $^{1}/_{4}$ **lb**; ephraym $^{3}/_{4}$ C, $^{2}/_{4}$ Δ^{L}; ef $^{1}/_{4}$ Q†. *Om.* $^{1}/_{4}$ U; *legi nequeunt* $^{1}/_{4}$ Θ^{S}* Q*; *desunt* $^{2}/_{4}$ Δ^{M}ET; *adest* $^{2}/_{4}$ k.

Fatures, *indecl.* (29,14): phatures Δ^{L}Θ^{S}YQ Γ^{A}Ψ^{D}Ω**agc**(1598); fhatures T; fathures XΣ^{T}Δ^{M}Λ^{L}Φ^{ERP}ESMm*. — *Pro gen.* –es: –is Π^{L}; –os m*; –* Δ^{M}*. *Deest* R; *adest* m. — *Cf.* Phatures.

Feltias, –ae: — *Cap.* Ab (22). *Sine var. Deest* Θ^{S}; *om.* ΠFV.

Gad, *indecl.* (*ter*): gaad $^{1}/_{3}$ S; gat $^{2}/_{3}$ X, $^{1}/_{3}$ Σ^{T}; gath $^{3}/_{3}$ Δ^{M}, $^{2}/_{3}$ Σ^{T}, $^{1}/_{3}$ XΔ^{L}. *Deest* $^{3}/_{3}$ T. *Cf.* Dan.

Galaad, *indecl.* (47,18): galaat Δ^{M}Π^{L}; galaath XΣ^{T}; galaadh U. *Desunt* ET; *adest* k.

Galil(a)ea, ae — *Cap.* Aa (125) –lea: S^{a}. *Desunt* S^{b}Γ^{A}; *om.* Γ^{E}PΨ^{rMX}. — *Cap.* Ab (109) –laea: galica F.

Gog, *indecl.* (*11^{es}*): cog $^{9}/_{11}$ Y*, $^{8}/_{11}$ R (— *2 corr.* R^{2}, + *1 add.* R^{2}), $^{1}/_{11}$ Θ^{A}*; got $^{3}/_{11}$ Π^{L}; gogh $^{4}/_{11}$ S^{2}; gogt $^{1}/_{11}$ Ω^{S}; **g $^{1}/_{11}$ Q*; *** $^{1}/_{11}$ Φ^{G2}. — ¶ o gog] magog Δ^{L} (38,16). *Om.* $^{1}/_{11}$ Φ^{F}E; *deest* $^{10}/_{11}$ Δ^{M}; *adest* $^{2}/_{11}$ u. — *Cap.* Aa (*ter*): *sine var. Om.* $^{3}/_{3}$

Ψ'^{M}, $^{1}/_{3}$ $\Gamma^{E}P\Psi'^{JZ}$; *desunt* $^{3}/_{3}$ $S^{b}\Gamma^{A}$. — *Cap.* Ab (*bis*): *sine var. Deest* $^{1}/_{2}$ F.

Gomer, *indecl.* (38,6): gomor ES*U. *Deest* Δ^{M}.

Graecia, –ae (*bis*): gręcia $^{1}/_{2}$ RM; grecia $^{2}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Pi^{L}\Theta^{SHAM}ET\Psi'^{D}\Omega^{MS}$a, $^{1}/_{2}$ $X\Delta^{M}RSU^{2}$ $M\Gamma^{A}$; gracia $^{1}/_{2}$ U; gregia $^{1}/_{2}$ XS; gretia $^{2}/_{2}$ Ω^{J}; graetia $^{2}/_{2}$ Φ^{P}; grexxa $^{1}/_{2}$ U* — ¶ greci Δ^{L} (27,13). *Deest* $^{1}/_{2}$ Γ^{A}.

Hebraicus, –i — *Prol.* (*semel*; *bis* Δ): ebraicus $\Sigma^{T}\Delta^{M}$(*bis*)S; ebraycus CX; ebręicus U*; haebraicus Θ^{HG}; hębraicus Π^{L}; hebręicus U^{2}; hebracus T*. — ¶ ieremia Ω^{M}.

Hethalon, *indecl.* (47,15): [.]ethalon f; ęthalon M^{2}; ethalon Ω^{J2}a; etthalon Ω^{M}; bethalon $C\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Lambda^{L}A\Phi\Theta RYESUM*Q$ $\Gamma^{A}\Psi'^{D}$km; betalon $X\Delta^{M*}$; bethalon O; betholon Π^{L}; bithalon Ω^{S}; bitalon Ω^{J}* — ¶ anti. iuxta hebr. « hethalon » *Guill. et Iac. Deest.* T; *adsunt* fk. — *Cf.* Aethlon.

Hieremias, –ae — *Prol.* (*ter*): iheremias $^{3}/_{3}$ $CX\Sigma^{T}\Delta^{L}$a, $^{2}/_{3}$ Δ^{M}(+ *1 corr.* Δ^{M2})Φ^{E2}; ieremias $^{4}/_{4}$ Ω^{M}, $^{3}/_{3}$ Ω^{SJ}gree, $^{1}/_{3}$ U^{2}; hyeremias $^{2}/_{2}$ U. *Om.* $^{1}/_{3}$ SU*.

Hieronymus, –mi — *Prol.* (*bis*): iheronimus $^{2}/_{2}$ Δ^{M}, $^{1}/_{1}$ $C\Delta^{L}O^{2}$; ieronimus $^{1}/_{1}$ Π^{L2} $\Phi^{E2}\Omega^{J}$; geronimus $^{1}/_{1}$ Σ^{T}; hr̄mus $^{1}/_{2}$ Φ^{R2}; hieronimus $^{1}/_{1}$ Ψ'^{D}, $^{1}/_{2}$ Φ^{R2}. *Om. cett., praeter* gre.

Hierusalem, *indecl.* (*26es*): ierusalem $^{26}/_{26}$ grelvsc, $^{2}/_{26}$ Ω^{J}; ierłm $^{25}/_{26}$ Ψ'^{D}, $^{25}/_{25}$ Ω^{S}, $^{23}/_{26}$ Ω^{J}; irłm $^{26}/_{26}$ Ω^{M}, $^{1}/_{26}$ Ω^{J}; iherusalem $^{22}/_{26}$ C, $^{21}/_{25}$ a; ihrsłm $^{26}/_{26}$ $X\Sigma^{T}\Delta$, $^{23}/_{26}$ Λ^{L}, $^{4}/_{26}$ C; ihrłm $^{4}/_{25}$ a; hyerusalem $^{24}/_{26}$ U, $^{1}/_{26}$ OQ; hyerussalem $^{1}/_{26}$ U; hierusałm $^{1}/_{26}$ Y; hierusał $^{3}/_{26}$ S; hiersalem $^{1}/_{26}$ Y; hiersłm $^{1}/_{26}$ T; hiersł $^{7}/_{26}$ T, $^{1}/_{26}$ S; hierłm $^{20}/_{26}$ Π^{L}, $^{1}/_{26}$ $\Lambda^{L}\Psi'^{D}$; hirsłm $^{2}/_{26}$ Λ^{L}, $^{1}/_{26}$ Y; hirłm $^{6}/_{26}$ Π^{L}; s*** (22,19) l, *ut vid.* — ¶ israhel a (16,3); isrł Ω^{S} (16,3). *Deest* $^{19}/_{26}$ Γ^{A}, $^{11}/_{26}$ E, $^{2}/_{26}$ R; *adest* $^{6}/_{26}$ i, $^{3}/_{26}$ l, $^{1}/_{26}$ m. — *Cap.* Aa (*14es*): ierłm $^{11}/_{13}$ K, $^{6}/_{14}$ Ψ'^{Z}, $^{4}/_{13}$ Γ^{F} (+ *1 corr.* Γ^{F2}), $^{1}/_{14}$ Ψ'^{M} (+ *1 corr.* Ψ'^{M2}); ierł $^{2}/_{13}$ K; ierhłm $^{12}/_{14}$ Ψ'^{J}; yerłm $^{7}/_{12}$ Γ^{E}; yrłm $^{14}/_{14}$ Γ^{K}; hyerusalem $^{13}/_{14}$ Γ^{L}; hyrusalem $^{1}/_{14}$ Γ^{L}; hyerłm $^{6}/_{13}$ Γ^{F}, $^{3}/_{12}$ Γ^{E}; hyrłm $^{2}/_{12}$ Γ^{E}; hierusał $^{8}/_{14}$ S^{a}, $^{3}/_{6}$ S^{b}, $^{2}/_{14}$ M; hierusł $^{1}/_{6}$ S^{b}; hieruł $^{1}/_{14}$ S^{a}; hierłm $^{12}/_{13}$ Ψ'^{M}, $^{11}/_{14}$ G, $^{8}/_{12}$ P, $^{7}/_{14}$ Ψ'^{Z}, $^{1}/_{3}$ Γ^{A}, $^{2}/_{13}$ Γ^{F}; hierł $^{1}/_{14}$ S^{a}G; hirłm $^{1}/_{14}$ G; hrł $^{1}/_{14}$ G. *Om.* $^{2}/_{14}$ Γ^{E}P, $^{1}/_{14}$ $K\Psi'^{M}$*; *legi nequit* $^{1}/_{14}$ Γ^{E}*; *deest* $^{11}/_{14}$ Γ^{A}. — *Cap.* Ab (*13es*): ierusalem $^{6}/_{10}$ Π^{M}, $^{2}/_{10}$ Π^{F2}; ierłm $^{10}/_{10}$ Π^{V}, $^{6}/_{8}$ F, $^{3}/_{10}$ Π^{F}, $^{2}/_{10}$ Π^{M}; ier̄ $^{2}/_{10}$ Π^{M}; herusalem $^{1}/_{13}$ A*; hierłm $^{4}/_{10}$ Π^{L}, $^{2}/_{8}$ F; hirłm $^{5}/_{10}$ Π^{L}. *Om.* $^{5}/_{13}$ F, $^{3}/_{13}$ Π; *legi nequit* $^{1}/_{13}$ Q*; *deest* $^{13}/_{13}$ Θ^{S}.

Hierosolyma, –ae — *Prol.* (*semel*): ierosolima Ω^{MJ}; ierosolyma gree; ierłima Ω^{S}; iherosolima $CX\Sigma^{T}\Delta\Phi^{E2}$a; hyerusolima U; hierusolima $\Pi^{L}O*T*SM^{2}$; hierosulima Φ^{E}*, *ut vid.*; hierosolima $\Lambda^{L}O^{2}\Theta^{M}*T^{2}M*\Gamma^{A}$. — ¶ ierłm Ψ'^{D}.

Hiezechiel (*4er*: *tit.*; 1,3; 24,24; *expl.*): iezechiel $^{3}/_{3}$ g, $^{1}/_{4}$ Φ^{G}; iezeciel $^{1}/_{4}$ Σ^{T}; iezechihel $^{1}/_{2}$ Π^{L2}, $^{1}/_{4}$ Ψ'^{D}; ihezechiel $^{1}/_{4}$ Φ^{E}; ihezeciel $^{1}/_{4}$ C; ihezechihel $^{2}/_{4}$ C; ezechiel $^{4}/_{4}$ Ω^{J}, $^{3}/_{3}$ $Q\Omega^{MS}$as, $^{2}/_{2}$ Γ^{A}relvc, $^{1}/_{1}$ R^{A}, $^{2}/_{3}$ S (*vel* S^{2}), $^{1}/_{4}$ $\Lambda^{L}U$; ezechihel $^{1}/_{3}$ $O\Theta^{S}$; ezecihel $^{3}/_{4}$ Δ^{L}, $^{1}/_{4}$ $X\Delta^{M}\Lambda^{L}$; ezeciel $^{2}/_{4}$ X, $^{1}/_{4}$ $\Sigma^{T}\Delta^{M}$; aezechiel $^{1}/_{3}$ S* (*ut vid.*); ęzeciel $^{1}/_{4}$ X; ęzechihel $^{1}/_{3}$ Π^{L}; hezechiel $^{2}/_{4}$ Φ^{R2}, $^{1}/_{3}$ Θ^{H}; hezeciel $^{1}/_{4}$ Δ^{M}; hezechihel $^{1}/_{3}$ $O^{2}\Theta^{S}$; hezecihel $^{1}/_{4}$ Δ^{M}; heiezieł $^{1}/_{3}$ Θ^{M}; hyezechiel $^{2}/_{4}$ U; hiezchiel $^{1}/_{3}$ Θ^{H}*; hiezehihel $^{1}/_{3}$ Θ^{H2}; hiezeciel $^{2}/_{4}$ Σ^{T}, $^{1}/_{4}$ Δ^{L}; hiezecihel $^{4}/_{4}$ m, $^{3}/_{3}$ Y, $^{1}/_{1}$ R; hiezecheel $^{1}/_{4}$ Φ^{G}; hiezechihel $^{3}/_{4}$ Ψ'^{D}, $^{2}/_{3}$ $\Pi^{L}\Theta^{G}$, $^{1}/_{3}$ O* Θ^{SA}, $^{1}/_{4}$ $C\Lambda^{L}\Phi^{P}$. — ¶ *gen.* –lis $^{2}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Phi^{R}$m, $^{1}/_{1}$ $C\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Phi^{G}\Psi'^{D}\Omega^{J}$arelvsc; –el $^{1}/_{1}$ $A\Lambda^{L}\Phi^{E}OUM\Omega^{M}$; *cett. nom. vel om.* — *Pro acc.* –el (1,3): –elem $\Sigma^{T2}\Delta^{M}*\Omega^{SJ}$agrelvsc — *Om.*: *tit.* $AO\Theta YTQ$relvc; *expl.* RS Ω^{MS}agrelvsc. — *Desunt* $^{2}/_{4}$ $RET\Gamma^{A}$; *adest* $^{1}/_{4}$ l. — *Cap.* Aa *Tit.* hiezechiel (*nom.* MP; *gen.* –el S^{a}, –elis $\Gamma^{E}\Psi'^{J}$): hyezechiel Γ^{E}. *Expl.* hyezechielem Γ^{E}. *Desunt* $S^{b}\Gamma^{A}\Psi'^{M}$; *om.* $G\Gamma^{FKL}K\Psi'^{JZ}$. (103): ezechielo (*dat.*): hezech. Θ^{S}; hiezech. $G\Psi'^{Z}$; hiezechih. Ψ'^{J}; yezech. Γ^{E}; ezechięl S^{a}. — *Pro dat.*: –l S^{a} $M\Psi'^{JZ}$; –li Γ^{K}; –lis GK. *Desunt* $S^{b}\Gamma^{A}$; *om.* Ψ'^{M}. — *Cap.* Ab *Expl.* hiezechihelis (*gen.*) A; *om. cett.* (87) hiezechielo (*dat.*): iezech. F; hezech. Θ^{S}; hiezechih. V; ezech. Q. — *Pro dat.*: –li F. *Om.* Π.

Hiezonias, –ae (*bis*): iezonias $^{2}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Delta^{M}$ $\Pi^{L}\Omega^{J}$grelvsc, $^{1}/_{2}$ $\Theta^{SH}*S\Psi'^{D}$; ihezonias $^{2}/_{2}$ $C\Delta^{L}$, $^{1}/_{2}$ X; ihezonius $^{1}/_{2}$ X; zezonias $^{1}/_{2}$ TU; hyezonias $^{1}/_{2}$ U; hiezhonias $^{1}/_{2}$ Q^{2}. — ¶ iechonias $^{2}/_{2}$ Ω^{MS}a; hieconias $^{2}/_{2}$ O, $^{1}/_{2}$ Q. *Desunt* $^{2}/_{2}$ $E\Gamma^{A}$.

Iacob, *indecl.* (*4es*): *sine var. Om.* 1/4 A*; *deest* 2/4 ΓA, 1/4 ΔMRT; *adest* 1/4 i.

Idumea, -ae (*6es*): ydumea 6/6 XΩa, 1/6 ΠL; idomea 4/5 U (— *1 corr.* U2); idummea 1/6 ΘH; idumaea 6/6 AΘMrelbsc, 5/6 Yg, 4/6 ΘS, 3/5 R, 3/6 ΦPΘG, 2/6 ΛLΘA, 1/4 m, 1/6 ΦERGTQ; idumęa 3/6 ΘAM (+ *1 corr.* M2), 1/3 ΓA, 1/5 E, 1/6 ΘST. — ¶ eam C (25,14). *Om.* 1/6 U; *deest* 3/6 ΓA, 1/6 RE; *adest* 4/6 m. — *Cap.* Aa (66) idumaea: ydumea K; idumea SaMGΓEFKLΨJ2. *Desunt* SbΓA; *om.* P — *Cap.* Ab (60) idumaea: idumea QF. *Deest* ΘS; *om.* Π.

[Ihesus, -su] — *Cap.* Aa (63) ΨZ *sol.*: ihu. — *Cap.* Ab (83) Q *sol.*: ihu.

Ioachim, *indecl.* — *Prol.* (*semel*): yoacim X; ihoacym C; ioakim a; ioacim ΔLgr; ioachin ΛLS2er.

Iob, *indecl.* (*bis*): *sine var. Deest* 2/2 ΓA. — *Cap.* Aa (35), Ab (31): *sine var. Desunt* ΘSΓA; *om.* ΠL*.

Ioiachin, *restituimus semel*, 1, 2, *cum* H: yoacim X; iohachim S*; iohachin S2; ioakim a; ioachim CΔΠLA2ΦOΘRAY*TU MQΨDΩMS; ioachin ΛLY2ΩJ2grelbscm; ioacin ΣT; ioiachim A*. — ¶ (*sup. lin.*) qui est iechonias Y2; hebr. et anti. « ioachin » *Hug.* « ioachim », nomen istius filii « ioachin », nomen patris « ioachim » *Guill.* anti. hebr. ier. greg. « ioachin » *Iac. Legi nequit* ΩJ*; *desunt* R(*supplet* RA)EΓA.

Iordanis, -is (47,18): yordanis X; ihordanis C; iordannis ΘH; iordanes (*nom.*) AΘSR YQk*. *Desunt* ET; *adest* k.

Ioseph, *indecl.* (*4er*): yoseph 4/4 X; ihoseph 1/4 C; iosep 3/4 ΣT. *Desunt* 2/4 ΔMT; *adsunt* 1/4 f k.

Israhel, *indecl.* (*187es*): hisrł 1/183 S*; srahel 160/187 C; sraeł 1/187 C; srhł 186/186 ΔL, 164/164 ΔM (+ *1 add.* ΔM2), 186/187 X, 182/185 ΣT (+ *3 add.* ΣT2), 10/11 l, 22/187 C, 1/187 Y; sr[..] 1/11 l; srł 187/187 ΛL, 4/187 C, 2/183 U, 2/185 ΣT, 1/186 ΘG* (*corr.* ΘG2 isrł); ihł 186/186 ΠL; irhł 3/187 Y, 2/183 U; irł 26/187 O, 2/183 U, 1/176 T, 1/187 ΘH* (*corr.* ΘH2 isrł), *add. semel* ΦE2; isrł 14/14 k, 11/11 m, 3/3 z, 183/184 ΦE (+ *1 add.* ΦE2), 183/185 ΨD, 182/186 ΩM, 179/183 S (+ *5 add.* S2; + *1 corr.* S2), 181/187 ΘS, 180/186 ΩS, 74/77 ΓA, 177/188 A, 170/187 ΦR, 150/176 T, 153/187 O (+ *1 add.* O2), 148/187 ΦG, 116/187 Q, 111/183 U (+ *1 add.* U2), 110/186 ΩJ (+ *1 add.* ΩJ2), 37/187 a, 24/186 ΘG (+ *1 corr.* ΘG2), 16/187 ΘH (+ *1 corr.* ΘH2), 11/188 MS, 1/32 i, 4/186 ΦP (+ *2 add.* ΦP2; + *4 corr.* ΦP2), 2/187 Y; isrhł 143/165 R (+ *1 add.* R2), 158/187 Y, 58/183 U, 11/176 T; isrheł 1/187 Y; israhł 16/187 Y; israh 2/183 U; israel 187/187 grelbsc, 76/186 ΩJ, 5/186 ΩS, 4/186 ΩM, 1/183 U, 1/184 ΦE, 1/187 a; israł 2/183 U, 1/187 ΘH; isr 1/187 ΦG (*casu*); is 1/186 ΩS (*casu*) — ¶ eius ΨD (19,1); *bis scripsit* isrhł R* (20,38); filii (20,21)] + israhel ΦPE*M; + isrl AO S2; + srhl ΣT. *Legi nequit* 3/77 ΓA, 1/185 ΦP*, 1/187 ΘM*; *om.* 4/187 S*, 3/187 U, 3/188 ΣT*, 2/187 ΦE*, 2/188 ΦP*, 1/132 E, 1/132 E*, 1/166 ΔM, 1/166 ΔM*, 1/167 R*, 1/187 R2, 1/186 ΨD, 1/187 ΔLΠLΦEΘGU*ΩMSJ*, 1/188 O* (*ut vid.*); *desunt* 110/187 ΓA, 56/187 E, 21/187 ΔMR, 11/187 T; *adsunt* 32/187 i, 16/187 f, 14/187 k, 11/187 l m, 5/187 u, 3/187 z. — *Cf.* Hierusalem. — *Cap.* Aa (*18es*): ysrl 14/14 ΓK; isrl 18/18 GΓF, 17/17 KΨJ, 14/17 ΨZ, 13/13 ΓEΨM, 5/5 Sb, 2/2 ΓA, 17/18 Sa, 12/14 P, 13/18 ΓL, 6/18 M. — ¶ yrlm 2/18 ΓK, 1/18 K. *Deest* 16/18 ΓA; *om.* 13/18 Sb, 5/18 ΓEΨM, 4/18 P, 2/18 ΓK, 1/18 ΨJZ. — *Cap.* Ab (*18es*): isrl 14/14 F, 6/6 ΘS, 8/10 ΠF, 13/19 A, 7/10 ΠV, 6/18 Q; ihł 10/10 ΠL, 4/10 ΠM. *Deest* 12/18 ΘS; *om.* 8/18 Π, 4/18 F.

Issachar, *indecl.* (*ter*): ysachar 3/3 ΨDΩa, 1/3 ΔLΠL; ysacar 3/3 X; isachar 3/3 ΛLΦRGP ΘSHSMQΓAgm, 2/3 ΔLΠLΦEΘG, 1/3 O2ΘA U; isacar 3/3 ΣTΔM; issachcar 1/3 U. *Deest* 3/3 T.

Italia, -ae (27,6): ytalia XΩSJa; ithalia ΩM. *Adest* d.

Iuda *et* Iudas:

a) Iuda, *indecl.* (*13es*): *pro nom.* (*bis*): iudae 1/2 Y*, *ex dittogr.*; *pro gen.* (*11es*): iud(a)e 1/2 k, 4/11 ΦE2, 1/10 ΔM, 1/11 CΣTΛL Y*UMm; iudas 1/11 ΨD, *ex dittogr. Om.* 1/13 S*; *desunt* 6/13 E, 5/13 ΓA, 4/13 T, 1/13 ΔMR; *adsunt* 3/13 m, 2/13 k, 1/13 f. — *Cf.* Ruben.

b) Iudas, -ae (*bis*): *pro acc.* iudam (21,20): iuda s. *Deest* 1/2 ΔM; *adsunt* 1/2 li — *Cap.* Aa (19). ¶ iudee ΓE. *Om.* Sb — *Cap.* Ab (18): *gen.* iuda F. *Deest* ΘS — *Prol.* (*semel*): *gen.* iuda XΔΦOT*ΨDΩ agrec. ¶ iud(a)eae ΘHAMG. — *Cf.* Iudaeus.

Iudaeus, -i — *Cap.* Aa (*4er*): iudęus 4/4 ΨJ, 2/2 P, 1/1 ΓA, 3/4 G, 1/2 ΨM, 2/5 ΓK, 1/4 M, 1/5 ΓL; iudeus 4/4 ΓEKΨZ, 4/5 ΓFL, 3/4 Sa (+ *1 corr.* Sa2), 3/5 ΓK, 2/4 M, 1/4 G; iudī (*nom. pl.*) 1/5 ΓE; iudōs 1/4 Sa*. —

¶ iudę (*dat.*) P. *Desunt* $^{3}/_{4}$ $S^{b}\Gamma^{A}$; *om.* $^{2}/_{4}$ Ψ^{M}, $^{1}/_{4}$ P. — *Cap.* Ab (*ter*): iudęus $^{1}/_{2}$ Π^{MV}; iudeus $^{2}/_{2}$ Π^{L}F, $^{2}/_{3}$ Q, $^{1}/_{2}$ Π^{F}; iudeaus $^{1}/_{3}$ Q; iudōs (*acc. pl.*) $^{1}/_{2}$ Π^{V}. *Deest* $^{2}/_{3}$ Θ^{S}; *om.* $^{1}/_{3}$ ΠF.

Iudea — *Prol.*: iudaea $A\Phi\Theta^{HAM}$YTMgreem; iudęa Θ^{G}; iu[...] U^{2}. *Om.* SU*. — *Cf.* Iudas.

Levi, *indecl.* (*bis*): lebi $^{1}/_{2}$ Δ^{M}. *Deest* $^{1}/_{2}$ T; *adest* $^{1}/_{2}$ f. — *Cap.* Aa (104): *sine var. Deest* Γ^{A}; *om.* $S^{b}\Psi^{M}$.

Libanus, –i (*5es*): lybanus $^{1}/_{2}$ Γ^{A}, $^{2}/_{5}$ Q, $^{1}/_{5}$ Θ^{S}. *Desunt* $^{3}/_{5}$ RΓ^{A}; *adsunt* $^{1}/_{5}$ i d.

Lybia (30,5): libia CX$\Sigma^{T}\Delta^{LM2}\Lambda^{L}\Pi^{L}\Theta^{AG}$S UQ$\Psi^{D}\Omega$a; libya grelbgc; [..]bia m; libia* M. — ¶ lidia Δ^{M}*. *Legi nequit* Γ^{A}; *deest* R; *adest* m.

Lybies, –um (*bis*): libies $^{2}/_{2}$ X$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}\Theta^{H}$ $\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega$a, $^{1}/_{1}$ Δ^{M2}, $^{1}/_{2}$ Λ^{L}(+ *1 corr.* Λ^{L2}) $\Phi^{EGP}\Theta^{S}$SUMQ; libiaes $^{2}/_{2}$ C; libię $^{1}/_{2}$ S; libyes $^{2}/_{2}$ grelbgc(1598), $^{1}/_{2}$ RYc(1592,1593); libees $^{1}/_{1}$ Δ^{M}*; libes $^{1}/_{2}$ Λ^{L}*; lybiaes $^{1}/_{2}$ RY; lybiis $^{1}/_{2}$ T; lybes $^{1}/_{2}$ E*. — ¶ lydii (38,5) E; lidii (38,5) U. *Deest* $^{1}/_{2}$ Δ^{M}.

Lydius *et* Lydus:

a) lydius, –ii (30,5): lidius CX$\Sigma^{L}\Delta\Lambda^{L}\Phi^{P}$ MQ*$\Psi^{D}\Omega$ag; lidus S; lydus relbgc. — ¶ lydia m; lybus E*T; libus U. *Legi nequit* Γ^{A}; *deest* R; *adest* m. — *Cf.* Lybies.

b) lydus, –i (27,10): lidus X$\Sigma^{T}\Delta$RYE* SUΓ^{A}; lidius $\Lambda^{L}\Pi^{L}E^{2}Q\Psi^{D}\Omega$a; lydius Φ $\Theta^{SM2}M^{2}$gelbgc. — *Pro nom. plur.*: lyda Θ^{G2}; lydia Θ^{A}; lidia Θ^{HG}*; lydi* Θ^{M}*M*.

Magog, *indecl.* (*bis*): agog $^{1}/_{2}$ R*Y; acog $^{1}/_{2}$ R^{2}; mogog $^{1}/_{2}$ E*; magot $^{1}/_{2}$ Π^{L}. *Om.* $^{1}/_{2}$ T*; *deest* $^{2}/_{2}$ Δ^{M}. — *Cap.* Aa (*bis*): *sine var. Om.* $^{2}/_{2}$ Ψ^{M}; *desunt* $^{2}/_{2}$ $S^{b}\Gamma^{A}$. — *Cap.* Ab (85) (+ F 86): *sine var.*

Manasse, *indecl.* (*bis*): mannasse $^{2}/_{2}$ Φ^{E}, $^{1}/_{2}$ UΓ^{A}; mannase $^{1}/_{2}$ UQ^{2}; manase $^{2}/_{2}$ SM*. — ¶ *pro nom.* manasses X (48,4). *Legi nequit* $^{2}/_{2}$ Θ^{S}*, $^{1}/_{2}$ Q*; *om.* $^{1}/_{2}$ Π^{L}; *desunt* $^{2}/_{2}$ ET; *adest* $^{2}/_{2}$ k.

Memphis, *abl.* (*bis*): menphis $^{1}/_{2}$ Ω^{MJ}; mēphis $^{1}/_{2}$ SΩ^{MS}; m̄phis $^{1}/_{2}$ Ω^{SJ}m; memfis $^{2}/_{2}$ X, $^{1}/_{2}$ Λ^{L}; memphys $^{1}/_{2}$ Θ^{G}; memphi $^{1}/_{2}$ g. *Deest* $^{2}/_{2}$ R; *adest* $^{2}/_{2}$ m.

Moab, *indecl.* (*ter*): mob $^{1}/_{3}$ T. *Adest* $^{3}/_{3}$ m. — *Cap.* Aa (66), Ab (60): *sine var. Desunt* $S^{b}\Gamma^{A}$, Θ^{S}.

Mosoch, *indecl.* (*5es*): musoch $^{1}/_{5}$ AO*; mo*och $^{1}/_{5}$ T*; mosohc $^{1}/_{5}$ Δ^{L}; mosoth $^{1}/_{5}$ Φ^{P}; mosoc $^{2}/_{5}$ X, $^{1}/_{5}$ ETU; mosocht $^{1}/_{5}$ Σ^{T}. *Deest* $^{3}/_{5}$ Δ^{M}, $^{1}/_{5}$ REΓ^{A}; *adsunt* $^{1}/_{5}$ m u.

Mozel, *nom.* (27,19): moazel XY^{2}; mogel Θ^{S}; morel Ω^{M}; mosel lbgc; mouel Γ^{A2}; mo*el Φ^{G}*; monzel Ω^{J}*; mozen Σ^{T}; mozelo C. *Legi nequit* Γ^{A}*.

Nabuchodonosor, *indecl.* (*4er*): nubuchodonosor $^{1}/_{4}$ Φ^{G}; nāb $^{1}/_{4}$ Ω^{M}; nabchodonosor $^{1}/_{4}$ U; nabochodonosor $^{3}/_{4}$ S (+ *1 corr.* S^{2}), $^{1}/_{4}$ Γ^{A}; nabochodonossor $^{1}/_{4}$ m; nabocodonosor $^{1}/_{4}$ YT(+ *1 corr.* T^{2})Γ^{A}; nabuquodonosor $^{4}/_{4}$ X$\Sigma^{T}\Delta^{L}$, $^{1}/_{4}$ Δ^{M}; nabucodonosor $^{2}/_{4}$ E*T, $^{1}/_{4}$ Δ^{M}Y(+ *1 corr.* Y^{2})T*; nabuconosor $^{2}/_{4}$ E*; nabucchodonosor $^{1}/_{4}$ Y; nabuccodonosor $^{1}/_{4}$ RY*; nabuc̄h $^{4}/_{4}$ Ω^{S}, $^{3}/_{4}$ Ω^{MJ}; nabuchonosor $^{1}/_{4}$ M*; nabuchot $^{1}/_{4}$ Ω^{J}; nabuchodosor $^{1}/_{4}$ O; nabuchodonor $^{1}/_{4}$ O*; nabuchodono*or $^{1}/_{4}$ U*; nabuchodonossor $^{3}/_{4}$ m (— *1 corr.* m^{2}) — *Acc.* nabochodonosorum $^{1}/_{2}$ S*. *Deest* $^{3}/_{4}$ R; *adest* $^{4}/_{4}$ m. — *Cap.* Aa (76; + 79. Γ^{FKL}): nabochodonosor S^{a}; nabugodonosor M; nabuḡ K; nabucho Γ^{E}. *Om.* P; *desunt* $S^{b}\Gamma^{A}$. — *Cap.* Ab (*bis*): nabugodonosor $^{1}/_{2}$ Π^{V}; nabucho $^{1}/_{2}$ Π^{M}. *Deest* $^{2}/_{2}$ Θ^{S}.

Nepthalim, *indecl.* (*ter*): nethalim $^{1}/_{3}$ Θ^{H}*; nephthalim $^{1}/_{3}$ C; nephthali $^{3}/_{3}$ relbgc; nephtalim $^{2}/_{3}$ g; neptalim $^{3}/_{3}$ X$\Sigma^{T}\Pi^{L}S\Gamma^{A}$ Ωa, $^{2}/_{3}$ Δ^{LM}(— *1 corr.* Δ^{M2}), $^{1}/_{3}$ OΘ^{HA} E*UM(+ *1 corr.* M^{2})Q; neptali $^{3}/_{3}$ Ψ^{D}, $^{2}/_{3}$ Λ^{L}(— *1 corr.* Λ^{L2})M(— *1 corr.* M^{2}), $^{1}/_{3}$ Δ^{LM}(+ *1 corr.* Δ^{M2}); neptalem $^{1}/_{2}$ U; nepthalin $^{1}/_{3}$ Θ^{S2}; nepthali $^{1}/_{3}$ Λ^{L}(+ *1 corr.* Λ^{L2})Θ^{H2}g. *Legi nequit* $^{1}/_{3}$ Θ^{S}*; *om.* $^{1}/_{3}$ U; *desunt* $^{3}/_{3}$ T, $^{2}/_{3}$ E; *adest* $^{2}/_{3}$ k.

Noe, *nom.* (*bis*): noę $^{1}/_{2}$ $\Delta^{L}\Lambda^{L}\Pi^{L}$. *Om.* $^{1}/_{2}$ C; *deest* $^{2}/_{2}$ Γ^{A}. — *Cap.* Aa (35) *nom.*: *sine var. Deest* Γ^{A}. — *Cap.* Ab (31) *nom.*: noę Π^{M}. *Om.* Π^{L}*; *deest* Θ^{S}.

Ooliba, –ae (*6es*): hooliba $^{2}/_{6}$ C; coliba $^{2}/_{6}$ Ω^{S}; oliba $^{1}/_{6}$ $\Lambda^{L}\Theta^{H2}$Qi; oliua $^{5}/_{6}$ S (— *4 corr.* S^{2}), $^{4}/_{6}$ E(— *3 corr.* E^{2})U; o oliba $^{1}/_{6}$ E^{2}; o oliua $^{1}/_{6}$ E*S; ooliua $^{5}/_{6}$ Φ^{E}(— *4 corr.* Φ^{E2}), $^{4}/_{6}$ O(+ *2 corr.* O^{2})S^{2}, $^{3}/_{6}$ Φ^{R} (+ *2 corr.* Φ^{R2})^{GP}M*, $^{2}/_{6}$ U, $^{1}/_{6}$ E*(+ *2 corr.* E^{2}); oolibama $^{2}/_{6}$ T^{2}. — ¶ oolla Δ^{L}* (23,4)Π^{L}(23,44). *Adest* $^{3}/_{6}$ i. — *Cap.* Aa

indecl. (*bis*): oliba $^{2}/_{2}$ G, $^{1}/_{1}$ KΨ^{J}; oliua $^{2}/_{2}$ S^{a}M; ooliua $^{1}/_{1}$ Γ^{F}P, $^{1}/_{2}$ Γ^{L}. — ¶ oliuama $^{1}/_{2}$ Ψ^{Z}; oolibama $^{2}/_{2}$ Ψ^{M}, $^{1}/_{2}$ Γ^{F}; ooliuama $^{1}/_{2}$ Ψ^{J}. — *Pro acc.*: –am (59) S^{a}Γ^{K2}. *Om.* $^{1}/_{2}$ Γ^{E}PK; *legi nequit* $^{1}/_{2}$ S^{b}; *deest* $^{2}/_{2}$ Γ^{A}. — *Cap.* Ab (54): oliua Π^{V}; ooliua Π^{LMF}. *Om.* FV; *deest* Θ^{S}. — *Cf.* Oolla.

Oolla, –ae (*5^{es}*): colla $^{2}/_{5}$ Ω^{S}; olla $^{4}/_{5}$ S (— *1 corr.* S^{2}), $^{3}/_{5}$ E (— *2 corr.* E^{2}), $^{1}/_{5}$ Φ^{E}†; ola $^{3}/_{5}$ U; oola $^{5}/_{5}$ AO, $^{2}/_{5}$ U, $^{1}/_{5}$ Φ^{E2}. — ¶ *pro* olla (*nom. comm. in* 24,3.6): oolla $^{2}/_{2}$ T, $^{1}/_{2}$ XΔ^{M}*Π^{L}ΦO^{2}ΘR*YESM*QΓ^{A}Ψ^{D}; oola $^{1}/_{2}$ O*U. *Om.* $^{1}/_{5}$ CΣ^{T}*Λ^{L}†; *adest* $^{3}/_{5}$ i. — *Cap.* Aa (58) *nom.* olla: oolla Γ^{FK}P^{2}Ψ^{J2Z}; oollan Ψ^{J}*; oola Ψ^{M}; colla Γ^{L}. — ¶ ooliua Γ^{E}. *Deest* Γ^{A}. — *Cap.* Ab (54) *nom.* oola: oolam (*nom.*?) Π^{MV}; oolla Π^{LF}F. *Deest* Θ^{S}. — *Cf.* Ooliba.

Palestinus, –i (*4er*; *adiectivus bis*; *substantivus bis*): phalestinus $^{2}/_{4}$ Δ^{M2}; palastinus $^{3}/_{4}$ S (— *2 corr.* S^{2}), $^{1}/_{4}$ U; palaestinus $^{4}/_{4}$ **t**, $^{3}/_{4}$ **g**, $^{1}/_{4}$ Ψ^{D} **lus**; palaesthinus $^{3}/_{4}$ **re**, $^{2}/_{4}$ **lus**; palesthinus $^{1}/_{4}$ Δ^{L} **grelus**; palistinus $^{1}/_{2}$ i. — ¶ filistinus Δ^{L} (16,27). — *Pro adiectivo gen. plur.* –arum (16,27.57): *substantivi gen. plur.* –orum $^{2}/_{2}$ Δ^{L}, $^{1}/_{2}$ Δ^{M}MΩ^{S}. *Deest* $^{2}/_{4}$ Γ^{A}; *adsunt* $^{2}/_{4}$ i m. — *Cap.* Ab (60): *sine var. Om.* Π; *deest* Θ^{S}.

Pelusium, –i (*bis*): pęlusium $^{1}/_{2}$ Γ^{A}; pelusum $^{1}/_{2}$ Ω^{S}; peluseum $^{1}/_{2}$ E*; pelisium $^{1}/_{2}$ m^{2}; pelosium $^{1}/_{2}$ U; pilusium $^{2}/_{2}$ S^{2}, $^{1}/_{2}$ Δ^{L}T*; pilusia $^{1}/_{2}$ Δ^{L}; pilosium $^{1}/_{2}$ S*; pulusium $^{1}/_{2}$ m*; pylusium $^{2}/_{2}$ Δ^{M}*, $^{1}/_{2}$ Θ^{H}. *Deest* $^{2}/_{2}$ R; *adest* $^{2}/_{2}$ m.

Persa, –ae (*bis*): parsa $^{1}/_{2}$ R*; psa $^{1}/_{2}$ S; pyrsa $^{1}/_{2}$ E*U. — ¶ *Pro nom. plur.* –ae: –i $^{2}/_{2}$ S^{2}, $^{1}/_{2}$ Π^{L}E*U; –es $^{1}/_{2}$ Π^{L}Γ^{A}. *Deest* $^{1}/_{2}$ Δ^{M}.

Pharao, –onis, *vel indecl.* (*13^{es}*): farao $^{13}/_{13}$ XΣ^{T}Λ^{L}, $^{1}/_{1}$ i, $^{12}/_{13}$ Δ^{M}, $^{10}/_{13}$ S, $^{9}/_{13}$ Y, $^{3}/_{10}$ E, $^{2}/_{13}$ OΘ^{H}Q, $^{1}/_{11}$ T, $^{1}/_{13}$ CΦ^{EP}; faraho $^{3}/_{5}$ m, $^{3}/_{13}$ Δ^{L}; parao $^{1}/_{13}$ A*; phraon $^{1}/_{1^{0}}$ E*; pharo $^{1}/_{13}$ Θ^{A}; pharaho $^{3}/_{13}$ Δ^{L}, $^{1}/_{5}$ m; pharaon $^{1}/_{10}$ E^{2}. — ¶ *in ras.* Φ^{P2} (29,3). — *Pro gen.* –o ($^{1}/_{3}$): –onis XΣ^{T2}Λ^{L2}Π^{L} S^{2}Ω**agrelusc**. *Pro acc.* –o ($^{2}/_{3}$): –onem $^{2}/_{2}$ XΣ^{T2}Λ^{L2}Ω**arelusc**, $^{1}/_{2}$ CΔ^{LM}*Π^{L}Φ^{RGP}Θ^{H}*^{A} (+ *1 add.* Θ^{A2})^{MG}E^{2}TS^{2}MΨ^{D}. *Deest* $^{12}/_{13}$ R, $^{6}/_{13}$ Γ^{A}, $^{3}/_{13}$ E, $^{2}/_{13}$ T; *adest* $^{5}/_{13}$ m, $^{1}/_{13}$ i. — *Cap.* Aa (*ter*; + *1* Ψ) –nis: farao $^{3}/_{3}$ S^{a}, $^{2}/_{3}$ Γ^{L}. *Desunt* $^{3}/_{3}$ S^{b}Γ^{A}. — *Cap.* Ab (*ter*) –nis: *sine var. Deest* $^{3}/_{3}$ Θ^{S}.

Phatures, *indecl.* (30,14): fatures XΣ^{T}Λ^{L} Y**m**; fathures Δ^{M}Φ^{ERG}SMm^{1}; fathurres m† (*ut vid.*); phathures CΘ^{HAMG}**Tresc**. *Deest* R; *adest* m. — *Cf.* Fatures.

Pheltias, –ae (*bis*): feltias $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}Δ^{M}*Λ^{L} Θ^{S}TQ, $^{1}/_{2}$ Δ^{L}RYSUΩ^{M}; felthias $^{2}/_{2}$ Δ^{M2} ΦΘ^{G}Ψ^{D}, $^{1}/_{2}$ Θ^{H}(+ *1 add.* Θ^{H2})MΩ^{M}; felthas $^{1}/_{2}$ Θ^{H}*; felicias $^{1}/_{2}$ S^{2}; fellicias $^{1}/_{2}$ S*; faltias $^{1}/_{2}$ U^{2}; fal*ias $^{1}/_{2}$ U*; phaltias $^{1}/_{2}$ AO; phelcias $^{1}/_{2}$ Π^{L}; phelchias $^{1}/_{2}$ Ω^{S}; phelthias $^{2}/_{2}$ CΘ^{AM}ΩJ, $^{1}/_{2}$ Δ^{L2}Ω^{S}. *Desunt* $^{2}/_{2}$ EΓ^{A}.

Pigmeus, –i (27,11): pygmeus Φ^{RG}; pigmaeus ET**grelusc**.

Rabbath, *indecl.* (*bis*): rabath $^{2}/_{2}$ Θ^{H}Γ^{A}Ω^{SJ}, $^{1}/_{2}$ Δ^{L}*Φ^{G}SQΨ^{D}Ω^{M}**lusc**; rabaht $^{1}/_{2}$ S^{2}; rabat $^{1}/_{2}$ S*; rablath $^{1}/_{2}$ E* (*ut vid.*); rabbat $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}, $^{1}/_{2}$ Θ^{S}ETU. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ l i m.

Reema, *indecl.* (27,22): reaema Θ^{G}; reęma Y; recma U; regma R^{2}; rehema Π^{L}; rema Δ^{M2}Θ^{M2}E^{2}M^{2}Ψ^{D}**a**; reomma Δ^{L2}; reemma C. *Om.* Δ^{L}*T*Γ^{A}.

Ruben, *indecl.* (*ter*): rubin $^{2}/_{3}$ U. — ¶ iuda Δ^{L}* (48,7). *Om.* $^{1}/_{3}$ U; *deest* $^{3}/_{3}$ T, $^{2}/_{3}$ E; *adest* $^{2}/_{3}$ k.

Saba, *indecl.* (*ter*): seba $^{1}/_{3}$ CXΣ^{T}Λ^{L}Φ^{ERG} Ψ^{D}Ω^{M}u **m**; seda $^{1}/_{3}$ Π^{L}; saeba $^{1}/_{3}$ Φ^{P}Θ^{H}*; sabba $^{2}/_{3}$ Ω^{S}, $^{1}/_{3}$ UQ; sabaa $^{2}/_{3}$ X, $^{1}/_{3}$ Σ^{T} Δ^{LM}*Π^{L}; sabae $^{1}/_{3}$ Θ^{H2}; saba* $^{1}/_{3}$ E. *Om.* $^{1}/_{3}$ Δ^{L}*T*Γ^{A}ΩJ*; *deest* $^{1}/_{3}$ Δ^{M}; *adest* $^{1}/_{3}$ u. — *Cf.* Basan.

Sabarim, *indecl.* (47,16): sa**arim Θ^{S}*; sabarym X. *Om.* C; *deest* T; *adest* k.

Sadada, *indecl.* (47,15): ad ad Σ^{T}; adad S^{2}; adada Y*S*; adamar Δ^{M2}; sedada XΔ^{LM}*Ω^{MJ}**arelusc**; sedala Ω^{S}; seddada M^{2}; seddade M*; saddad Γ^{A}; saddada C. — ¶ « sedada », uel minus recte « sadada » *Iac.*; sadada emath] ad hebemath Π^{L}; saddadęmath Q. *Deest* T; *adest* k.

Sadoch, *indecl.* (*4er*): sodoch $^{1}/_{4}$ Θ^{S}; sadhoc $^{1}/_{4}$ TU; sadoc $^{4}/_{4}$ R**grelusc**, $^{3}/_{4}$ AOUM (— *1 corr.* M^{2}), $^{2}/_{4}$ Δ^{M}ET, $^{1}/_{4}$ Φ^{E}Yf. *Desunt* $^{1}/_{4}$ ET; *adest* $^{1}/_{4}$ f. — *Cap.* Aa (104): *sine var. Om.* S^{a}PΨ^{M}; *desunt* S^{b}Γ^{A}. — *Cap.* Ab (88): sadoc Θ^{S}*; sadhoc Θ^{S2} (*praepostere*?); saddoch A. *Om.* Π.

Samaria, –ae (*6es*): samarea $^{2}/_{5}$ U (— *1 corr.* U²). *Om.* $^{1}/_{6}$ UΩ^{S}*; *deest* $^{4}/_{6}$ Γ^{A}; *adest* $^{5}/_{6}$ i. — *Cap.* Aa (*5es*): semaria $^{1}/_{5}$ S^{a}. *Om.* $^{2}/_{5}$ Γ^{E}, $^{1}/_{5}$ P; *deest* $^{5}/_{5}$ Γ^{A}, $^{3}/_{5}$ S^{b} — *Cap.* Ab (*4er*): samamaria $^{1}/_{2}$ ΠF; sām $^{1}/_{2}$ Π^{M}. *Om.* $^{2}/_{4}$ ΠF; *deest* $^{4}/_{4}$ Θ^{S}.

Sanir, *indecl.* (27,5): samir a; sanyr CXΨ^{D}; sanis S. — ¶ basan Δ^{L}. *Adest* d.

Saphan, *indecl.* (8,11): suphan A; suphā O; safan XΣ^{T}Δ^{M}Λ^{L}TSU; sapphan Θ^{S}; sapham Ω^{J}* (*ut vid.*). *Desunt* EΓ^{A}.

Seir, *indecl.* (*5es*): sehir $^{5}/_{5}$ Δ^{L}; seyr $^{5}/_{5}$ CX Ψ^{D}Ωa, $^{2}/_{5}$ Σ^{T}Λ^{L}S, $^{1}/_{5}$ Π^{L}. *Deest* $^{4}/_{5}$ Γ^{A}; *adest* $^{1}/_{5}$ m. — *Cap.* Aa (*bis*): teur $^{1}/_{2}$ Ψ^{J}; theur $^{1}/_{2}$ Ψ^{Z}; sir $^{1}/_{2}$ Γ^{F}; seyr $^{2}/_{2}$ Γ^{E}K, $^{1}/_{2}$ Γ^{FKL}Ψ^{Z}. *Desunt* $^{2}/_{2}$ S^{b}Γ^{A}. — *Cap.* Ab (*bis*): seyr $^{2}/_{2}$ Π^{LFV}F, $^{1}/_{2}$ QΠ^{M}. *Deest* $^{1}/_{2}$ Θ^{S}. — *Cf.* Sor.

Sidon, –nis (*ter*): sydon $^{3}/_{3}$ XΘ^{G}QΨ^{D}Ω^{SJ}a, $^{2}/_{3}$ CΔ^{M}Θ^{HAM}(+ *1 add.* Θ^{M2})UΩ^{M}, $^{1}/_{3}$ Δ^{L} Φ^{E}Γ^{A}; syndon $^{1}/_{3}$ Θ^{AM}*. *Legi nequit* $^{1}/_{3}$ Θ^{S}*; *desunt* $^{2}/_{3}$ RT; *adest* $^{2}/_{3}$ m, $^{1}/_{3}$ d. — *Cap.* Aa (72): sydon Γ^{E}PKΨ. *Desunt* S^{b}Γ^{A}. — *Cap.* Ab (64): sydon QΠF. *In ras.* Π^{L2}; *deest* Θ^{S}.

Sodoma, –ae (*5es*): sodomo $^{1}/_{5}$ Δ^{L}*; sodomu $^{1}/_{5}$ U. *Deest* $^{5}/_{5}$ Γ^{A}. *Adest* $^{5}/_{5}$ i. — *Cap.* Ab (34): *sine var. Om.* ΠF; *deest* Θ^{S}.

Sodomus, –i (16,53): *gen.*: sodorum E. — *Pro gen.* –orum: –arum Δ^{L}. *Deest* Γ^{A}; *adest* i. — *Cap.* Aa (39): *sin. var. Deest* Γ^{A}.

Sor — *Cap.* Aa (67): sur S^{a2}. — ¶ asor Ψ^{M}; seir P. *Om.* GΓ^{F}K; *desunt* S^{b}Γ^{A}. — *Cap.* Ab (61): *legi nequit* Q*; *om.* ΠF; *deest* Θ^{S}.

Syenes, *indecl.* (*bis*): sienes $^{2}/_{2}$ Ω^{S}, $^{1}/_{2}$ Σ^{T}Δ^{M2} Θ^{H2}E*TS; sines $^{1}/_{2}$ Σ^{T}Δ^{M}*O^{2}TS*; sinees $^{1}/_{2}$ S^{2}; sine es $^{1}/_{2}$ m; senes $^{1}/_{2}$ XΘ^{SH}*U (+ *1 add.* U²)Γ^{A}(+ *1 add.* Γ^{A2})m; senis $^{2}/_{2}$ Δ^{L}, $^{1}/_{2}$ U*; syęnes $^{1}/_{2}$ Π^{L}; synes $^{1}/_{2}$ CY*; synnes $^{1}/_{2}$ Θ^{A2}; syenees $^{1}/_{2}$ AΘ^{A}*; s*enes $^{1}/_{2}$ Γ^{A}*; s***s $^{1}/_{2}$ E*; syen*s $^{1}/_{2}$ Θ^{S}*. — ¶ gesen $^{1}/_{2}$ X. — turre syenes] turres ienes Ψ^{D} (29,10); turres yenes Δ^{M}*Ψ^{D} (30,6). — *Deest* $^{2}/_{2}$ R; *adest* $^{2}/_{2}$ m.

Symeon, –onis (*ter*): simeon $^{3}/_{3}$ Δ^{M}Θ^{H}MΩ^{M} gelbsc; $^{2}/_{3}$ Σ^{T}Δ^{L}Λ^{L}Y*S(+ *1 add.* S²)Γ^{A}, $^{1}/_{3}$ OΘ^{A*MG}E; semeon $^{3}/_{3}$ U, $^{1}/_{3}$ ES*; s*meon $^{1}/_{3}$ E*. — *Pro gen.* –onis (*bis*): –on: $^{2}/_{2}$ Θ^{S}Q, $^{1}/_{2}$ ΔΛ^{L}Π^{L}S. *Deest* $^{3}/_{3}$ T.

Syria, –ae (16,57): siria Δ^{L}Λ^{L}. *Deest* Γ^{A}; *adest* i.

Syrus, –i (27,16): sirus Σ^{T}ΔΛ^{L}Θ^{H}; siros S; syrrus E*. — ¶ cyrus U*; gyros U².

Taphnis, *indecl.* (*bis*): cafnis $^{1}/_{2}$ Γ^{A} (*rescr.*); thaphnis $^{1}/_{2}$ OΘ^{G}; thapnis $^{1}/_{2}$ OΨ^{D}Ω^{MJ}; thafnis $^{1}/_{2}$ Θ^{G}; thampnis $^{2}/_{2}$ Ω^{S}; thanis $^{1}/_{2}$ m; tafnis $^{2}/_{2}$ CXΣ^{T}Δ^{M}Λ^{L}ΦΘ^{S}YMQm, $^{1}/_{2}$ Π^{L}Θ^{H}SΓ^{A}; taf*nis $^{1}/_{2}$ m; tamnis $^{1}/_{2}$ AΘ^{H}; tapnis $^{2}/_{2}$ E(— *1 corr.* E²)TU, $^{1}/_{2}$ Π^{L}Ω^{M}; tapphnis $^{1}/_{2}$ S. *Deest* $^{2}/_{2}$ R; *adest* $^{2}/_{2}$ m.

Thamar, *indecl.* (*bis*): themar $^{1}/_{2}$ Σ^{T}Δ; tamar $^{1}/_{2}$ XΣ^{T}. — ¶ a thamar] athamar RY (47,19). *Deest* $^{2}/_{2}$ T, $^{1}/_{2}$ E; *adest* $^{1}/_{2}$ k.

Tharsis, *indecl.* (38,13): tarsis XΔ^{L}; thrasis u*. *Deest* Δ^{M}; *adest* u.

Thogorma (38,6) *et* Thorgoma (27,14), *indecl.*: *Pro* thogorma: togorma Θ^{S}QΩa; thogor TS; togor X. *Deest* Δ^{M}. — *Pro* thorgoma: torgoma X; torgam U; thogorma Δ^{M}Λ^{L}Π^{L}ΦO²ΘRYM²Ψ^{D}Ω *edd.*; togorma M*; thogomorra Σ^{T}; thomorga Δ^{L}. — *Gen.* –ae OΘ^{H*AMG}gre; –e Δ^{M}*. *Deest* Γ^{A}.

Thubal, *indecl.* (*5es*): hubal $^{3}/_{5}$ Σ^{T}; *hubal $^{1}/_{5}$ Φ^{P}*; tabal $^{1}/_{5}$ Δ^{L}; tobal $^{1}/_{5}$ ETU; tubal $^{5}/_{5}$ XΠ^{L}Θ^{S}Ψ^{D}Ω, $^{1}/_{1}$ m, $^{4}/_{5}$ SQa, $^{3}/_{5}$ Δ^{L}UM^{S}, $^{2}/_{5}$ Δ^{M}A(— *1 corr.* A²)Φ^{E}RE, $^{1}/_{5}$ Σ^{T}Λ^{L}*Φ^{P}OΘ^{HM}*YTΓ^{A}g; tubhal $^{1}/_{4}$ E; thuba $^{1}/_{5}$ O. *Deest* $^{3}/_{5}$ Δ^{M}, $^{2}/_{5}$ Γ^{A}, $^{1}/_{5}$ RE; *adest* $^{1}/_{5}$ m.

Tyrus, –i (*14es*): thyrus $^{13}/_{14}$ U, $^{2}/_{14}$ Δ^{L2}Q, $^{1}/_{14}$ C; thyrrus $^{1}/_{14}$ U; thirus $^{5}/_{14}$ Δ^{L} (— *2 corr.* Δ^{L2}); tirus $^{12}/_{14}$ Σ^{T} (— *2 corr.* Σ^{T2}), $^{3}/_{14}$ Δ^{M}. — ¶ tergo T* (*ut vid.*, 26,3); isrł Γ^{A2} (*rescr., ut vid.*, 28,11). — *Pro voc.* –e (*ter*): –ae $^{2}/_{3}$ Φ^{E}*E (— *1 corr.* E²), $^{1}/_{3}$ Φ^{R} Θ^{H}Q; –ę $^{2}/_{3}$ Δ^{M}, $^{1}/_{3}$ Y; –i $^{1}/_{3}$ ES. *Deest* $^{2}/_{14}$ R, $^{1}/_{14}$ T; *adest* $^{8}/_{14}$ m, $^{6}/_{14}$ d. — *Cap.* Aa (*ter*): uru (*acc.*?) $^{1}/_{3}$ Ψ^{JZ}; tirus $^{2}/_{3}$ Γ^{L} Ψ^{Z}. *Om.* $^{1}/_{3}$ Γ^{F}; *desunt* $^{3}/_{3}$ S^{b}Γ^{A}. — *Cap.* Ab (*ter*): *sine var. Om.* $^{1}/_{3}$ Q; *in ras.* $^{1}/_{3}$ Π^{L2}; *deest* $^{3}/_{3}$ Θ^{S}.

Zabulon, *indecl.* (*ter*): zabalon $^{1}/_{3}$ U; zabulō $^{1}/_{3}$ Λ^{L}. *Deest* $^{3}/_{3}$ T.

II

ORTHOGRAPHICA NOMINUM APPELLATIVORUM

SELECTA

I. *NOTAE ASPIRATIONIS* H *ADDITIO AUT DETRACTIO*

A. INITIO VERBORUM

a, ab (*150es*): ha *vel* hab $^{54}/_{147}$ C, $^{1}/_{146}$ Δ^{L}. *Om.* $^{3}/_{150}$ CΔ^{L}.

abeo (*bis*): habeo $^{2}/_{2}$ CX, $^{1}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Pi^{L}$ 57. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ Z 57.

abicio (*5es*): habicio $^{4}/_{5}$ C. *Cf.* eicio *hic infra et* proicio, *p.* 292.

abiectio (16,5): habiectio C.

abies (*bis*): habies $^{2}/_{2}$ C, $^{1}/_{2}$ Σ^{T}.

abominabilis (16,25): habominabilis C; abhominabilis $\Phi E^{2}S^{2}Q\Omega$.

abominatio (*34es*): habomin. $^{28}/_{34}$ C, $^{4}/_{33}$ X, $^{2}/_{34}$ Δ^{L}, $^{1}/_{34}$ $\Sigma^{T}\Pi^{L}S^{*}U^{2}$; abhomin. $^{34}/_{34}$ $\Phi^{RG}\Omega$, $^{33}/_{34}$ Φ^{E}(+ 1 *corr.*)^{P}, $^{29}/_{34}$ S^{2}, $^{15}/_{34}$ E^{2}, $^{8}/_{34}$ Q (— 2 *corr.*), $^{6}/_{34}$ U (+ 1 *corr. ex* adhomin.), $^{1}/_{34}$ $\Lambda^{L2}O\Theta^{SH}Y^{*}S$(*et* 18,12 S^{a})$T^{2}M^{S}\Psi^{D}$; habhomin. Φ^{E} (6,6, *pro* habitatio). *Om.* $^{1}/_{34}$ XU*; *adsunt* $^{11}/_{34}$ i, $^{2}/_{34}$ z, $^{1}/_{34}$ fk.

abscindo (37,11): habscindo C.

abscondo (*5es*): habscondo $^{5}/_{5}$ C.

absque (*12es*): habsque $^{9}/_{12}$ C.

abundantia (16,48): habund. CX$\Sigma^{T}\Pi^{L}$ OΘ^{H}R*ESUM*Ω. *Adest* i. *Cf.* superabundantia *et* inundatio.

abyssus (*ter*): habyss. $^{1}/_{3}$ C; habiss. $^{1}/_{3}$ Δ^{L}. *Cf.* abyssus, *p.* 295.

ac (21,14): hac CX.

accedo (*9es*): hacc. $^{1}/_{9}$ C.

accendo (6,13): haccendo C.

accipio (*14es*): haccipio $^{4}/_{14}$ C.

acutus (*bis*): hacutus $^{2}/_{2}$ C.

adeps (*ter*): hadeps $^{3}/_{3}$ C.

adhereo (29,4): hadereo C; adereo X.

adheresco (3,26): ader. XΔU.

adhuc (*6es*): aduc $^{4}/_{6}$ Δ^{M}.

adnuntio (*11es*): hadnunt. *non invenitur.*

adoro (*4er*): hadoro $^{2}/_{4}$ C.

adsumo (*21es*): *nusquam* hadsum.

adulescens (23,12): hadulescens C.

adulescentia (*7es*): hadulescentia $^{6}/_{7}$ C; adholescentia $^{2}/_{7}$ Ω^{M}.

adulescentulus (9,6): hadulescentulus C; adholescentulus Ω^{M}.

adultera (*5es*): hadultera $^{2}/_{5}$ C.

aedes (42,1): hedes C.

aedificium (*11es*): hedificium $^{7}/_{11}$ C.

aedifico (*10es*): haedif. $^{1}/_{10}$ CΨ^{D}; hedif. $^{6}/_{10}$ C, $^{1}/_{10}$ X.

aemulatio (8,3): hemulatio C.

aequalis (45,11): hequalis C.

aequus (*8es*): hequus $^{4}/_{8}$ C.

aereus (*bis*): hereus $^{1}/_{2}$ CΔ^{M}; haerus $^{1}/_{2}$ C. *Cf.* aes, *hic infra et p.* 292.

aes (*6es*): *pro gen.* (*ter*) aheris $^{1}/_{3}$ C. — ¶ *Pro* eorum (7,11): herum C. *Cf.* aes, *p.* 292.

aetas (13,18): hetas C.

ager (*15es*): hager $^{3}/_{15}$ C.

agmen (*4er*): hagmen $^{2}/_{4}$ C.

agnus (*9es*): hagnus $^{8}/_{9}$ C.

ago (*5es*): hag. $^{1}/_{3}$ C; hegerit $^{2}/_{2}$ C.

ala (*12es*): hala $^{5}/_{12}$ C.

amare (27,30), amarissimus (27,31), amarus (3,14): hamar. $^{3}/_{3}$ C.

amaritudo (*ter*): hamaritudo $^{1}/_{3}$ C.

amator (*6es*): hamator $^{2}/_{6}$ C.

ambiguus (12,24): hambiguus C.

ambio (*bis*): hambio $^{2}/_{2}$ C.
ambo (*bis*): hambo $^{2}/_{2}$ C.
ambulo (*27es*): hambulo $^{25}/_{27}$ C.
amictus (*4er*): hamictus $^{3}/_{4}$ C.
amitto (36,15): hamitto C.
amo: amantium (16,8): ham. C.
amplius (*16es*): hamplius $^{15}/_{16}$ C.
angulus (*8es*): hangulus $^{7}/_{8}$ C.
angustia (*ter*): hangustia $^{2}/_{3}$ C.
annus (*27es*): hannus $^{1}/_{27}$ C.
ante (*25es*): hante $^{16}/_{25}$ C; *ante *semel* U.
antiquitas (*ter*): hantiquitas $^{1}/_{1}$ C.
antiquus (38,17): hantiquus C.
aperio (*18es*): haperio $^{9}/_{18}$ C.
aptus (15,5): habtus C.
aqua (*44es*): haqua $^{2}/_{44}$ C.
aquila (*4er*): *sine var.*
aquilo (*41es*): haquilo $^{9}/_{41}$ C.
ara (*4er*): hara $^{3}/_{4}$ C.
aresco (*ter*): har. $^{2}/_{3}$ C.
aridus (*4er*): haridus $^{3}/_{4}$ C.
aries (*17es*): haries $^{16}/_{17}$ C, $^{1}/_{17}$ M*.
aro (36,9): haro C.
aroma (27,22): haroma C.
ascendo (*19es*): hascendo $^{11}/_{19}$ C.
ascensor (*ter*): hascensor $^{3}/_{3}$ C.
ascensus (*ter*): hascensus $^{2}/_{3}$ C.
asinus (23,20): hasinus C.
aspectus (*20es*): haspectus $^{18}/_{20}$ C.
atque (*7es*): *nusquam* hatque *vel* hadque.
atramentarium (*ter*): hatram. $^{1}/_{3}$ C.
atrium (*46es*): hatrium $^{18}/_{45}$ C. *Om.* $^{1}/_{46}$ C.
auaritia (*bis*): hauar. $^{1}/_{2}$ C.
auersio (9,9): *sine var.*
auerto (*9es*): hauert. $^{2}/_{9}$ C.
aufero (*15es*): *neque* haufer. (*13es*), *neque* hablata (30,4) *legitur, sed* habstuli (16,50) C.
auis: auibus (*ter*): hauibus (39,17) C; habibus (39,4) C.
auris (*8es*): *sine var.*
aurum (*8es*): *sine var.*
auster (*9es*): haust. $^{5}/_{9}$ C.
australis (*9es*): haustr. $^{7}/_{9}$ C.
aut (*ter*): *sine var.*
autem (*ca 105es*): *nusquam* hautem.
azyma (45,21): hazyma C.

e (*bis*): he $^{1}/_{2}$ C; hę $^{1}/_{2}$ C; ę $^{1}/_{1}$ X, $^{1}/_{2}$ Π^{L}. *Om.* $^{1}/_{2}$ XΔ^{L}.
ebor (27,6): hebor CΨ^{D}.
ebrietas (*bis*): hebrietas $^{2}/_{2}$ C, $^{1}/_{2}$ Ψ^{D}.
eburneus (27,15): heburneus C.
ecce (*102es*): hecce $^{1}/_{102}$ U^{2}; hec $^{1}/_{102}$ X (*ex haplographia, scribendo* heccecidit *pro* ecce cecidit, 13,12); ęcce $^{80}/_{102}$ Π^{L}, $^{58}/_{102}$ Λ^{L}, $^{1}/_{102}$ X.
educo (*23es*): heduco $^{19}/_{23}$ C; ęduco $^{1}/_{23}$ C.
egenus (*ter*): hegenus $^{1}/_{3}$ C; aegenus $^{2}/_{3}$ C, $^{1}/_{3}$ Θ^{H}.
ego, *cf.* mihi, *p.* 293.
egredior (*42es*): hegredior $^{20}/_{43}$ C; aegredior $^{3}/_{43}$ C; ęgredior $^{3}/_{43}$ C.
egregius (*4er*): hegregius $^{4}/_{5}$ C, aegregius $^{1}/_{5}$ C. *Add. semel* C.
egressus (48,30): hegressus C.
eheu (6,11): eu X; heu $\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}\Phi O^{2}\Theta Y^{2}$ TSUMQΨ^{D}agrelust; hęu Λ^{L}. *Cf.* heu.
eicio (*10es*): heicio $^{1}/_{10}$ C; ęicio $^{3}/_{10}$ C; aeicio $^{1}/_{10}$ C; *pro perf.* eieci (*6es*): egec. $^{5}/_{6}$ C, $^{1}/_{6}$ Σ^{T}; aegec. $^{1}/_{6}$ C; eic. $^{3}/_{6}$ U, $^{2}/_{6}$ Θ^{A}, $^{1}/_{6}$ ET. *Cf. supra* abicio *et, p.* 292, proicio.
ektheta (*bis*): *vide infra, p.* 294.
electrum (*ter*): helectrum $^{2}/_{3}$ C; aelectrum $^{1}/_{3}$ C; ęle(c)trum $^{1}/_{3}$ $\Delta^{L}\Pi^{L}$.
electus (*bis*): ael. $^{2}/_{2}$ C; ęl. $^{2}/_{2}$ Π^{L}.
eleuo (*25es*): hel. $^{14}/_{28}$ C; ael. $^{8}/_{28}$ C; ęl. $^{11}/_{27}$ Π^{L}, $^{3}/_{28}$ C, $^{1}/_{25}$ X. *Add. ter* CΠ^{L}, *semel* X; *om. semel* XΠ^{L}.
eligo (*bis*): heligo $^{2}/_{2}$ C.
emineo (*4er*): hemineo $^{4}/_{4}$ C; ęmineo $^{4}/_{4}$ Π^{L}, $^{1}/_{4}$ X.
emissarius (7,22): hemissarius C; ęmissarius $\Delta^{M}\Pi^{L}$; *emissarius Φ^{E}*.
emitto (*4er*): hemitto $^{4}/_{4}$ C; ęmitto $^{3}/_{4}$ Π^{L}, $^{1}/_{4}$ Λ^{L}.
emo (7,12): haemo C; ęmo Π^{L}.
emundo (*ter*): hemundo $^{1}/_{2}$ C; ęmundo $^{2}/_{3}$ Π^{L}, $^{1}/_{3}$ X.
enumero (*pro* numero, 44,26): hen. C; ęn. Π^{L}.
enutrio (*bis*): henutrio $^{1}/_{1}$ C; ęnutrio $^{1}/_{2}$ Π^{L}.
epoto (23,36): heputo C.
eques (*7es*): heques $^{1}/_{7}$ C; ęques $^{5}/_{7}$ Π^{L}, $^{3}/_{7}$ Δ^{L}, $^{2}/_{7}$ C, $^{1}/_{5}$ Γ^{A}, $^{1}/_{7}$ $\Lambda^{L}\Psi^{D}$; aeques $^{1}/_{1}$ m, $^{4}/_{5}$ Q, $^{2}/_{7}$ Θ^{H}, $^{1}/_{7}$ UM*Ψ^{D}. *Adest* $^{1}/_{7}$ m; *deest* $^{1}/_{7}$ Γ^{A}. — ¶ *pro* eques (26,10)] equus AOΘ^{SAM}*RYQΓ^{A}.
equus (*12es*): hequus $^{8}/_{12}$ C; ęquus $^{11}/_{12}$ Π^{L}, $^{7}/_{12}$ Δ^{L}, $^{2}/_{11}$ Γ^{A}, $^{2}/_{12}$ Λ^{L}, $^{1}/_{12}$ C$\Theta^{H}\Psi^{D}$; aequus $^{1}/_{1}$ m, $^{5}/_{13}$ Q, $^{3}/_{12}$ Θ^{H}, $^{2}/_{12}$ Ψ^{D}, $^{1}/_{12}$ EUM*, $^{1}/_{13}$ O. *Adest* $^{1}/_{12}$ m; *deest* $^{2}/_{12}$ Γ^{A} (*sed habet* 26,10). *Cf.* eques.

erectus (*pro* rectus, 1,23): her. C.
erro (*8ᵉˢ*): herro $^{1}/_{8}$ C (*et* 13,4, herrant *pro* erant).
erumpo (*bis*): her. $^{1}/_{2}$ C; ęr. $^{1}/_{2}$ C.
eruo (*bis*): her. $^{2}/_{2}$ C.
esca (*bis*): hesca $^{2}/_{2}$ C; ęsca $^{2}/_{2}$ Λ^{L}M; aesca $^{2}/_{2}$ Θ^{A}, $^{1}/_{2}$ $O\Theta^{SHMG}$.
esurio (*bis*): hes. $^{2}/_{2}$ C; ęs. $^{2}/_{2}$ Λ^{L}, $^{1}/_{2}$ Π^{L}.
etiam (*5ᵉˢ*): hetiam $^{1}/_{5}$ C; haetiam $^{1}/_{5}$ C; ętiam $^{3}/_{5}$ $X\Lambda^{L}\Pi^{L}$, $^{1}/_{5}$ Δ^{L}; aetiam $^{3}/_{5}$ C, $^{2}/_{5}$ Λ^{L}, $^{1}/_{5}$ Π^{L}.
euagino (*4ᵉʳ*): heu. $^{2}/_{4}$ C; hęu. $^{1}/_{4}$ C; ęu. $^{2}/_{4}$ Π^{L}.
euello (*ter*): heu. $^{2}/_{3}$ C; ęu. $^{1}/_{3}$ CΠ^{L}.
euge (*4ᵉʳ*): heuge $^{3}/_{4}$ C; ęuge $^{1}/_{4}$ CX; eugę $^{1}/_{4}$ Λ^{L}.
euigilo (7,6): ęuig. Π^{L}; aeuig. C.

ha ha ha (*bis*): a a a $^{2}/_{2}$ $X\Pi^{L}\Phi^{RG}\Omega^{S}$gręt, $^{1}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Phi^{EP}\Theta^{H}\Psi^{D}\Omega^{M}$a; ah ah ah $^{2}/_{2}$ M^{2}lbs, $^{1}/_{2}$ $C\Lambda^{L}\Phi^{P}O^{2}\Theta^{AM}\Omega^{J}$a; aha aha aha $^{1}/_{2}$AO*.
habeo (*27ᵉˢ*): ab. $^{25}/_{27}$ Δ^{M}, $^{2}/_{3}$ l, $^{4}/_{27}$ C, $^{2}/_{27}$ Δ^{L} (+ 1 *corr.*), $^{1}/_{27}$ $\Theta^{H}U\Psi^{D}$. *Adest* $^{3}/_{27}$ l.
habitaculum (*bis*): abit. $^{2}/_{2}$ Δ^{M}, $^{1}/_{2}$ CS*. *Adest* $^{2}/_{2}$ l.
habitatio (*bis*): abit. $^{2}/_{2}$ Δ^{M}, $^{1}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Phi^{E}$. *Cf.* abominatio.
habitator (*9ᵉˢ*): abit. $^{2}/_{7}$ Δ^{M}, $^{2}/_{9}$ C. *Deest* $^{2}/_{9}$ Δ^{M}.
habito (*42ᵉˢ*): abit. $^{27}/_{34}$ Δ^{M}, $^{5}/_{42}$ C, $^{2}/_{42}$ Σ^{T} (+ 1 *corr.*), $^{1}/_{42}$ Δ^{L}. *Adest* $^{4}/_{42}$ l; *deest* $^{8}/_{42}$ Δ^{M}.
haedus (27,21): edus XΔ^{M}; ędus Δ^{L}.
harundineus (29,6): arundineus CXΣ^{T} $\Delta\Lambda^{L}O\Theta^{S}$EUMagrelvsc.
hasta (*bis*): asta $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}, $^{1}/_{2}$ $\Delta^{L}\Pi^{L}$S.
hebeninus (27,15): eben. $\Delta^{M2}\Pi^{L}$RYΓ^{A} Ψ^{D}g; ęben. X.
heiulo (27,30): eiulo $\Sigma^{T}\Delta^{L}\Pi^{L}\Omega$magrelv sc; ęiulo XO. *Adest* m.
herba (34,14): erba XΣ^{T}E*SM*.
hereditas (*21ᵉˢ*): ęreditas $^{1}/_{21}$ C; ereditas $^{2}/_{21}$ $\Sigma^{T}\Delta^{M}$.
heu (*6ᵉˢ*): eu $^{6}/_{6}$ X. *Cf.* eheu.
hic (*persaepe*): *pro* hac (*ter*): ac $^{1}/_{3}$ $\Sigma^{T}\Pi^{L}$; *pro* hae (*bis*): e $^{2}/_{3}$ Π^{L}; *pro* haec (*158ᵉˢ*): aec $^{1}/_{158}$ C; ec $^{1}/_{147}$ Δ^{M}*, $^{1}/_{158}$ $\Delta^{L}O^{*}\Theta^{H2}$. *Deest* $^{11}/_{158}$ Δ^{M}. — *Pro* hi (*8ᵉˢ*): hii $^{9}/_{9}$ $\Delta^{L}\Lambda^{L}$ $\Theta^{S}\Omega^{SJ}$, $^{8}/_{8}$ CΩ^{M}am, $^{7}/_{7}$ X, $^{2}/_{2}$ m, $^{1}/_{1}$ l, $^{7}/_{8}$ Σ^{T}(+ 1 *corr.*)$\Delta^{M}\Theta^{H}$, $^{7}/_{9}$ Θ^{A}, $^{2}/_{3}$ E^{2}, $^{6}/_{9}$ Q (— 3 *corr.*), $^{4}/_{8}$ S (— 2 *corr.*, + 1 *corr.*), $^{4}/_{9}$ Θ^{M}*, $^{3}/_{8}$ Y, $^{2}/_{8}$ R, $^{2}/_{9}$ T (+ 1 *corr.*), $^{1}/_{8}$ AU. *Adsunt* $^{2}/_{8}$ m, $^{1}/_{8}$ l; *deest* $^{5}/_{8}$ E; *om.* $^{2}/_{8}$ X; *add.* (38,11) X$\Delta^{L}\Lambda^{L}\Theta^{SAM}$*T Q*$\Omega^{SJ}$. — *Pro* his (*19ᵉˢ*): hiis $^{19}/_{19}$ Ω^{SJ}a, $^{4}/_{19}$ Ω^{M}, $^{2}/_{19}$ X.
hin (*6ᵉˢ*): in *non legitur*.
hinc (*16ᵉˢ*): inc $^{8}/_{15}$ Δ^{L}. *Om.* $^{1}/_{16}$ Δ^{L}.
hircus (*5ᵉˢ*): ircus $^{3}/_{5}$ Σ^{T}, $^{2}/_{5}$ Δ^{M}; yrcus $^{5}/_{5}$ X, $^{4}/_{5}$ Π^{L} (— 1 *corr.*), $^{2}/_{5}$ Δ^{M}, $^{1}/_{5}$ CS. *Cf.* hircus, *p.* 296.
hodie (*bis*): odi(e) $^{2}/_{2}$ XΔ. *Adest* $^{2}/_{2}$ l.
holocaustosis (44,11), holocaustum (*18ᵉˢ*): oloc. $^{19}/_{19}$ a, $^{14}/_{18}$ Δ^{M}(+ 1 *add.*), $^{14}/_{19}$ Σ^{T}, $^{12}/_{19}$ X, $^{3}/_{19}$ S (— 1 *corr.*), $^{2}/_{19}$ CU (+ 1 *corr.*), $^{1}/_{19}$ $\Lambda^{L*}\Theta^{H*}$; oloch. $^{1}/_{19}$ Σ^{T}; holoch. $^{14}/_{19}$ Θ^{A}, $^{6}/_{19}$ Θ^{M} (— 3 *corr.*), $^{3}/_{19}$ O, $^{1}/_{19}$ Σ^{T}.
homo (*137ᵉˢ*): omin(is) $^{2}/_{131}$ $\Delta^{L}\Lambda^{L}$(— 1 *corr.*), $^{1}/_{131}$ C$\Pi^{L}\Phi^{E}$. — ¶ homo *et* omnis *confunduntur*: ominibus *pro* omnibus (18,21. 28.30) $^{3}/_{3}$ Q*, $^{2}/_{3}$ Θ^{S}; hominis *pro* omnis (36,34) Σ^{T}; hominemque *pro* omnemque (36,10) Θ^{G}*; *contra* homnes X *vel* omnes Σ^{T} *pro* homines (34,31); omnium *pro* hominum (36,13) X.
hordeacius (4,12): ord. X$\Sigma^{T}\Delta\Pi^{L}\Phi^{P}S\Omega$a.
hordeum (*ter*): ord. $^{3}/_{3}$ X$\Pi^{L}\Omega$a, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}, $^{2}/_{3}$ Σ^{T}(+ 1 *corr.*)Δ^{M}(+ 1 *add.*)S, $^{1}/_{3}$ Δ^{L} (+ 1 *add.*)$\Lambda^{L*}\Phi^{E2P}\Theta^{H}$Y*T*MQ$\Psi^{D}$. *Deest* $^{2}/_{3}$ Γ^{A}.
horribilis (*bis*): orribilis $^{2}/_{2}$ X$\Delta^{M}\Pi^{L}$, $^{1}/_{2}$ $\Lambda^{L}O\Theta^{S}$*TSU.
horror (32,10): orror XΨ^{D}.
hortus (36,35): ortus X$\Delta\Lambda^{L}\Theta^{S}$YT*SUM^{S*} $\Gamma^{A}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$a.
hostis (*bis*): ostis $^{2}/_{2}$ Σ^{T}, $^{1}/_{2}$ $\Delta^{M}\Lambda^{L}\Theta^{S}$S.
huc (40,4): *cf.* adhuc.
humilis (*7ᵉˢ*): umilis $^{1}/_{7}$ Σ^{T}.
humus (*8ᵉˢ*): umus $^{1}/_{4}$ Γ^{A}(*rescr.*), $^{1}/_{8}$ Φ^{E*} T*S*. *Deest* $^{4}/_{8}$ Γ^{A}.
hyacinthus (27,24), hyacintus (23,6 *et* 27,7) *et* (hyacinth)us *vel* (hyacinth)inus *pro* ianthinus (16,10) *in* CX$\Sigma^{T}\Delta^{L}\Lambda^{L}\Pi^{L}$A $\Phi^{R2GP}O\Theta^{SHAG}R^{2}$ETS*UMQ$\Psi^{D}\Omega$izagrelș: h(y)ach(i)nt. $^{3}/_{4}$ M(— 2 *corr.*), $^{2}/_{4}$ Φ^{G}E (— 1 *corr.*), $^{1}/_{3}$ Φ^{E}RY, $^{1}/_{4}$ Θ^{G2}TU; h(y)achinct. $^{2}/_{4}$ M^{2}, $^{1}/_{3}$ Φ^{E}; h(y)achinth. $^{1}/_{4}$ E (+ 1 *corr.*); h(y)ac(i)nt. $^{3}/_{4}$ Φ^{R} (— 1 *corr.*), $^{2}/_{4}$ $\Lambda^{L}\Theta^{G}$(— 1 *corr.*), $^{2}/_{3}$ Δ^{M}Y, $^{1}/_{2}$ l, $^{1}/_{3}$ Φ^{E}, $^{1}/_{4}$ $\Phi^{GP}\Theta^{SA}$(+ 1 *corr.*)R(+ 1 *corr.*) UM*; h(y)acinct. $^{4}/_{4}$ Ψ^{D}, $^{3}/_{4}$ S(— 1 *corr.*),

$^{2}/_{4}$ CQ, $^{1}/_{3}$ R*, $^{1}/_{4}$ $\Lambda^{L}\Phi^{R2P}$; hyac(i)nth. $^{4}/_{4}$ ꝛꝛeıs, $^{3}/_{3}$ ꝺcm, $^{3}/_{4}$ Θ^{H}, $^{2}/_{4}$ T, $^{1}/_{3}$ $\Theta^{M}\Gamma^{A}$, $^{1}/_{4}$ Θ^{S}ES*U; hyacincth. $^{1}/_{3}$ Γ^{A}, $^{1}/_{4}$ S^{2}UQ; (y)ach(i)nt. $^{3}/_{4}$ O, $^{2}/_{4}$ Θ^{AG}, $^{1}/_{3}$ Δ^{M}, $^{1}/_{4}$ Φ^{GP} $\Theta^{H}M^{2}$; iachinct. $^{1}/_{4}$ Φ^{P}; (y)achinth. $^{1}/_{4}$ Θ^{S}T; (y)ac(i)nt. $^{1}/_{1}$ z, $^{3}/_{4}$ Π^{L}, $^{2}/_{4}$ Δ^{L}, $^{1}/_{4}$ AQ; iacinct. $^{4}/_{4}$ XΩa, $^{3}/_{4}$ Σ^{T}, $^{2}/_{4}$ Δ^{L}, $^{1}/_{4}$ $\Phi^{R2}M^{3}$; iac[...]t. $^{1}/_{2}$ l; (y)ac(i)nth. $^{3}/_{4}$ A, $^{1}/_{2}$ i, $^{1}/_{4}$ $\Sigma^{T}\Pi^{L}O\Theta^{SM}$*(+ 1 *corr.*)$R^{2}$; iacincth, $^{1}/_{4}$ Λ^{L}. *Adsunt* $^{2}/_{3}$ l, $^{2}/_{4}$ i, $^{1}/_{3}$ d, $^{1}/_{4}$ z. *Cf.* hyacinthus, *pp.* 293, 295 *et* 296.

ianthinus (16,10): hianthin. S^{2}; iantin. ꝛꝛ; iamtin. R*Y*. *Cf.* hyacinthus, *hic supra.*

iaspis (28,13): hiaspis Ψ^{D}; hyaspis Θ^{MG}; hyiaspis Θ^{A}; ihaspis Θ^{H}. *Cf. etiam p.* 292 *et p.* 296.

idolum (*36es*): hid $^{1}/_{36}$ C.

imago (*ter*): hym. $^{1}/_{3}$ C. *Cf.* imago, *p.* 296.

imber (*4er*): himb. $^{2}/_{4}$ Θ^{H}; hymb. $^{1}/_{4}$ Y. *Cf.* imber, *p.* 296.

inundatio (26,10), inundo (*bis*): inhund. $^{2}/_{3}$ C; in*undo $^{1}/_{3}$ Θ^{M}. *Cf.* abundantia *et* superabundantia.

is (*saepissime*): *hic notetur solummodo pro* eos (*120es*): heos $^{1}/_{119}$ C, ęos $^{29}/_{119}$ C, $^{1}/_{120}$ X.

iste (*35es*): hist. $^{1}/_{35}$ Σ^{T}*Δ^{L}.

o (*4er*): ho $^{3}/_{4}$ C.

ob *non adest, sed cf.* quamobrem.

obfirmo (4,3): hobfirmo C.

obiurgo (3,26): hobiurgo C.

oblatio (*4er*): hoblatio $^{3}/_{3}$ C. — ¶ hobligatio (40,43) C.

obliquus (*ter*): hobliquus $^{1}/_{3}$ C.

obliuio (*bis*): hobli. $^{2}/_{2}$ C.

obliuiscor (*bis*): hobliuiscor $^{2}/_{2}$ C.

obmutesco (27,32): hobmutesco C.

obprobrium (*10es*): hobprobr. $^{2}/_{10}$ C; hopprobr. $^{8}/_{10}$ C.

obseruatio (44,8): hobseruatio C.

obseruo (*bis*): hobseruo $^{1}/_{2}$ C.

obsidio (*5es*): hobsidio $^{4}/_{5}$ C.

obstupesco (*5es*), obstipui (27,35): hobst. $^{5}/_{6}$ C.

obuoluo (*bis*): hobuoluo $^{1}/_{2}$ C.

occidens (*ter*), occidentalis (*7es*): hoccid. $^{9}/_{10}$ C.

occīdo (*11es*): hocci. $^{11}/_{11}$ C, $^{2}/_{10}$ U. *Om.* $^{1}/_{11}$ U. *Cf.* occīdo, *p.* 296.

occisio (*bis*): hoccisio $^{2}/_{2}$ C.

octauus (43,27): hoctabus C.

octo (*7es*): hocto $^{7}/_{7}$ C, $^{1}/_{7}$ Δ^{L}.

oculus (*44es*): hoculus $^{42}/_{44}$ C.

odi (*4er*): hodi $^{3}/_{3}$ C, $^{2}/_{4}$ Σ^{T}, $^{1}/_{4}$ Λ^{L}.

odium (*bis*): hodium $^{2}/_{2}$ C, $^{1}/_{2}$ $\Sigma^{T}\Lambda^{L}$S* Ψ^{D2}.

odor (*ter*): hodor $^{3}/_{3}$ C, $^{1}/_{3}$ ES.

offendiculum (*5es*): hoffendiculum $^{5}/_{5}$ C.

offensio (*ter*): hoffensio $^{3}/_{3}$ C.

offero (*16es*): hoff. $^{12}/_{14}$ C; hobtul. $^{1}/_{1}$ C; hoblat. $^{1}/_{1}$ C.

oleum (*15es*): holeum $^{11}/_{15}$ C, $^{1}/_{15}$ Δ^{L}.

omnipotens (10,5): homnipotens C.

omnis (*231es*): homnis $^{217}/_{231}$ C, $^{6}/_{231}$ Δ^{L}, $^{1}/_{231}$ Σ^{T}, $^{1}/_{233}$ X. — *Cf.* homo.

onus (12,10): honus CXΔ.

onyx (28,13): honyx C. *Cf.* onyx, *p.* 296.

operimentum (*bis*): hoperimentum $^{2}/_{2}$ C.

operio (*16es*): hoperio $^{15}/_{16}$ C.

operor (*18es*): hoperor $^{18}/_{18}$ C, $^{1}/_{18}$ Δ^{M}.

opes (*4er*): hop. $^{4}/_{4}$ C.

oppono (*bis*): hopp. $^{1}/_{2}$ C.

opprimo (*bis*): hopprimo $^{2}/_{2}$ C.

optimus (27,18): hobtimus C.

opus (*13es*): hopus $^{13}/_{13}$ C.

oraculum (21,23): horaculum C.

oratio (*bis*): horatio $^{2}/_{2}$ C.

ordino (*bis*): hordino $^{2}/_{2}$ C.

ordo (43,11): hordo C.

oriens (*22es*), orientalis (*36es*): horient. $^{58}/_{58}$ C, $^{1}/_{58}$ U.

orior (*bis*): horior $^{2}/_{2}$ C.

ornamentum (*bis*), ornatus (27,10), orno (*ter*): horn. $^{6}/_{6}$ C, $^{4}/_{6}$ Δ^{L}.

ortus (*ter*): hortus $^{3}/_{3}$ C, $^{1}/_{3}$ Θ^{HG}U.

os, oris (*20es*): hos $^{20}/_{20}$ C, $^{10}/_{20}$ Δ^{M}, $^{5}/_{20}$ Δ^{L}, $^{1}/_{20}$ Σ^{T}.

os, ossis (*17es*): hos $^{13}/_{17}$ C, $^{1}/_{15}$ Δ^{M}*, $^{1}/_{16}$ Δ^{L}, $^{1}/_{17}$ $X\Sigma^{T}$*Ω^{M}. *Deest* $^{2}/_{17}$ Δ^{M}. — ¶ eos $^{1}/_{17}$ Δ^{L}.

ostendo (*9es*): hostendo $^{9}/_{9}$ CX, $^{3}/_{9}$ Δ^{L}, $^{1}/_{9}$ Σ^{T}.

ostiolum (41,24): hostiol. XΠ^{L}U; hosteol. $^{2}/_{2}$ C ($^{1}/_{2}$ *pro* ostia). — ¶ hostilia *pro* ostiola Ω^{M}.

ostium (*25es*): hostium $^{24}/_{25}$ Ω^{M}, $^{21}/_{25}$ U, $^{19}/_{25}$ X, $^{17}/_{24}$ Π^{L}, $^{3}/_{25}$ M*, $^{2}/_{25}$ $\Delta^{L}\Phi^{E}$(— 1

corr.), $^{1}/_{19}$ E²Γ^{A}, $^{1}/_{25}$ Δ^{M}Θ^{H}*RY(+ 1 *corr.*) QΩ^{J}; hosteum $^{24}/_{24}$ C, $^{6}/_{25}$ X, $^{2}/_{25}$ Δ^{M}. *Desunt* $^{6}/_{25}$ EΓ^{A}. — ¶ hostibus *pro* ostiis (41,24) Π^{L}; ostiarum *pro* ostiorum (*ibid.*) Σ^{T}. *Cf.* ostiolum.

otium (*bis*): hotium $^{1}/_{2}$ C.

ouis (*7^{es}*): houis $^{7}/_{7}$ C.

praesum: *cf.* sum ¶.

quamobrem (*ter*): quamhobrem $^{3}/_{3}$ C.

subactus (*bis*): subhactus $^{2}/_{2}$ X.

suburbana (*ter*): subhurbana $^{3}/_{3}$ C.

sum: er-: ęrant $^{6}/_{39}$ C, $^{1}/_{39}$ Δ^{L}(+ 1 *corr.*); aerimus $^{1}/_{1}$ C; ęris $^{1}/_{13}$ CX; aeris $^{1}/_{13}$ Θ^{H}U; ęrit $^{12}/_{79}$ C; hero $^{6}/_{7}$ C; herunt $^{10}/_{48}$ C. — ¶ *pro* erant: preęrant (27,27) C; herrant (13,4) C *et* errant Θ^{H}Ω^{S}.

es-: ęs $^{33}/_{53}$ C, $^{1}/_{53}$ Π^{L}; ęsse $^{2}/_{2}$ Π^{L}, $^{1}/_{2}$ C; ęssent $^{1}/_{1}$ Π^{L}; aessent $^{1}/_{1}$ C; ęsses $^{1}/_{1}$ C; ęsset $^{4}/_{7}$ Π^{L}, $^{3}/_{7}$ C; ęst $^{7}/_{310}$ C; ęstis $^{5}/_{16}$ C, $^{4}/_{16}$ Π^{L}, $^{1}/_{16}$ X; hestis $^{5}/_{16}$ C; aesto $^{1}/_{1}$ Θ^{H}.

superabundantia (*bis*): superhab. $^{2}/_{2}$ XΔ^{L}Π^{L}ESUM*Ω, $^{1}/_{2}$ Σ^{T}Φ^{E}Y*. *Cf.* abundantia *et* inundatio.

uber (*subst., 5^{es}*): hub. $^{5}/_{5}$ Cꝯ, $^{4}/_{5}$ lꝺ, $^{3}/_{5}$ ꝛ.

uberrimus (34,14): hub. Cꝛlꝺ.

ubi (*10^{es}*): hubi $^{10}/_{10}$ C.

ulciscor (*bis*): hulciscor $^{2}/_{2}$ C.

ullus (34,28): hullus C.

ultimus (*4er*): hultimus $^{4}/_{4}$ C.

ultio (*ter*): hultio $^{3}/_{3}$ C.

ultra (*34^{es}*): hultra $^{34}/_{34}$ C, $^{21}/_{34}$ Σ^{T}.

ululatus (21,22), ululo (*bis*): hulul. $^{3}/_{3}$ C, $^{1}/_{3}$ Δ^{L}.

umbilicus (*bis*): humbilicus $^{2}/_{2}$ C.

umbra (*bis*), umbraculum (*ter*): humbr. $^{4}/_{5}$ C, $^{1}/_{5}$ Θ^{H}.

umerulus: umerulis (41,26): humer. CX Σ^{T}Λ^{L}Π^{L}AΦ^{RP}*(*ut vid.*)YMΓ^{A}Ψ^{D}Ωagrelꝺꝛ. — ¶ humeralis *pro* humerulis *in* ETSU.

umerus (*7^{es}*): hum. $^{7}/_{7}$ CXΛ^{L}Π^{L}Θ^{H}SU Ψ^{D}Ωagrelꝺꝛ, $^{4}/_{4}$ E, $^{6}/_{7}$ Σ^{T}Δ^{LM}(— 1 *corr.*), $^{5}/_{7}$ Φ^{P}, $^{2}/_{3}$ m, $^{4}/_{7}$ TM(+ 1 *corr.*)Q, $^{1}/_{2}$ Γ^{A}, $^{2}/_{5}$ R², $^{2}/_{7}$ Φ^{E2}Θ^{G}Y(— 1 *corr.*, + 2 *corr.*), $^{1}/_{7}$ OR*(*ut vid.*). *Adsunt* $^{3}/_{7}$ m; *desunt* $^{5}/_{7}$ Γ^{A}, $^{3}/_{7}$ E, $^{2}/_{7}$ R. — ¶ numerus (25,9) R².

undecim (40,49), undecimus (*4er*): hundec. $^{5}/_{5}$ C.

undique (*14^{es}*): hundique $^{14}/_{14}$ C.

ungo: unxi (16,9): hunxi C.

unguentum (23,41): hung. C.

ungula (*bis*): hungula $^{2}/_{2}$ C.

unio (*subst.*, 37,17): hunio C.

uniuersus (*63^{es}*): huniuersus $^{62}/_{63}$ C, $^{11}/_{62}$ Σ^{T}, $^{4}/_{63}$ Δ^{L}; *uniuersus $^{1}/_{63}$ E.

unus (*95^{es}*): hunus $^{75}/_{94}$ C, $^{2}/_{93}$ Σ^{T}.

unusquisque (*23^{es}*): hunusq. $^{20}/_{22}$ C.

urbs (*16^{es}*): hurbs $^{15}/_{16}$ C.

uro: urens (*bis*): hurens $^{2}/_{2}$ CΔ^{L}.

usque (*55^{es}*): husque $^{53}/_{55}$ C.

usura (*4er*): husura $^{4}/_{4}$ C, $^{1}/_{4}$ Δ^{L}.

ut (*145^{es}*): hut $^{131}/_{144}$ C; huti $^{5}/_{144}$ C.

uterque (*7^{es}*): huterque $^{7}/_{7}$ C, *quibus addatur* hutrumque C, *pro* utrimque (40,12).

utilis (15,4): hutilis C.

uua (18,2): huua C.

uxor (*7^{es}*): huxor $^{6}/_{7}$ C.

B. INTER DUAS VOCALES

adprehendo (*bis*): adpreendo $^{2}/_{2}$ XΔ^{M}. *Adest* $^{1}/_{2}$ m.

aes: *pro gen.* aeris (*ter*): aheris $^{1}/_{3}$ C. *Cf.* aes, *p.* 288.

coerceo (31,15): coherceo Π^{L}OΘ^{AMG}Ω^{S}; choerceo Ω^{M}.

conprehendo (17,20): conpreendo XΣ^{T} Δ^{M}.

detraho (*bis in formis infecti*), extraho (*bis*): –trao $^{4}/_{4}$ X, $^{3}/_{4}$ Δ, $^{2}/_{4}$ CΣ^{T}, $^{1}/_{4}$ Φ^{E2P}.

iaspis (28,13): ihaspis Θ^{H}; h(y)aspis Θ^{AMG}Ψ^{D}. *Cf.* iaspis, *p.* 291 *et p.* 296.

introeo (*bis*): *pro fut.* (7,22): introhib. U.

leaena (19,2): lehena Δ^{M}.

mihi, nihil: *cf. p.* 293.

proelium (*ter*): prohelium $^{1}/_{3}$ U.

prohibeo (31,15): proibeo CXΣ^{T}ΔS*.

proicio (*16^{es}*): prohicio $^{2}/_{16}$ Σ^{T}. *Cf.* abicio, *p.* 288, *et* eicio, *p.* 289.

uehemens (*bis*), uehementer (*ter*): ueem. $^{4}/_{5}$ X, $^{2}/_{5}$ Σ^{T} (— 1 *corr.*), $^{1}/_{5}$ Δ^{L}; ueęm. $^{1}/_{5}$ X.

C. POST CONSONANTEM MUTAM

C - CH

arcanum (7,22): archanum $\Pi^{L}S^{2}UM^{2}$ $\Psi^{D}\Omega$a.

brachium (*13es*): bracchium $^{4}/_{4}$ i, $^{11}/_{13}$ T, $^{7}/_{13}$ E, $^{2}/_{13}$ Φ^{G}; bracium $^{12}/_{12}$ X, $^{12}/_{13}$ Δ^{L}, $^{6}/_{13}$ Δ^{M}, $^{1}/_{3}$ l, $^{2}/_{13}$ Σ^{T} (— 1 *corr.*), $^{1}/_{13}$ $\Lambda^{L2}\Theta^{S}$; brahium $^{11}/_{13}$ Σ^{T}. *Om.* $^{1}/_{13}$ X; *adsunt* $^{4}/_{13}$ i, $^{3}/_{13}$ l, $^{1}/_{13}$ m.

caerimonia (*4er*): cherimonia $^{4}/_{4}$ C, $^{1}/_{4}$ Γ^{A}.

calamus *pro* thalamus (40,7, *1o*): chalam. Π^{L}.

catena (*ter*): chatena $^{2}/_{3}$ Ω^{M}; cathena $^{3}/_{3}$ Ω^{SJ}a, $^{2}/_{3}$ $U\Psi^{D}$, $^{1}/_{3}$ $\Delta^{M}\Omega^{M}$.

cathedra (28,2): chathedra $\Delta^{M}\Theta^{SA}S\Omega^{M}$*; catedra $X\Sigma^{T}\Delta^{L}$.

chodchod (27,16): *cf. apparatum in l.*

chorus (*mensura, ter*) *et* corus (*5es*): *pro* chor.: cor. $^{3}/_{3}$ $X\Sigma^{T}\Delta\Phi^{RGP}\Theta^{M2}$RYESUM* grelvsc, $^{1}/_{3}$ Q*. — *Pro* cor.: chor. $^{5}/_{5}$ $CO^{2}\Theta^{SH}TQ\Omega^{SJ}$m, $^{4}/_{4}$ $\Gamma^{A}\Psi^{D}$a, $^{4}/_{5}$ $\Lambda^{L}\Pi^{L}S^{2}$ $M\Omega^{M}$, $^{3}/_{5}$ Θ^{A}Y, $^{2}/_{5}$ Φ^{E} (+ 1 *corr.*). *Om.* $^{1}/_{5}$ Ψ^{D}a; *deest* $^{1}/_{5}$ Γ^{A}.

chrysolitus (*bis*): cr(y)solitus $^{2}/_{2}$ $X\Sigma^{T}\Delta$ $\Lambda^{L}\Omega^{SJ}$a, $^{1}/_{1}$ T^{2}, $^{1}/_{2}$ $U\Psi^{D}\Omega^{M}$m; crysolithus $^{1}/_{1}$ T*; chr(y)solithus $^{2}/_{2}$ Cgrelvsc, $^{1}/_{2}$ $\Phi^{EP}\Theta^{M2}U^{2}Q\Omega^{M}$. *Adest* $^{1}/_{2}$ m; *deest* $^{1}/_{2}$ T. *Cf.* chrysolitus, *p.* 294 *et p.* 295.

cidaris (21,26): chitharis Λ^{L}; citharis $X\Sigma^{T}$ Δ^{LM2}; cidharis C.

cithara (26,13): chit. l; chyt. Φ^{P}O. *Adest* l. *Cf.* cithara, *p.* 294.

coclea (41,7): cochlea ETUgrelvsc.

coerceo (31,15): choerceo Ω^{M}; coherceo $\Pi^{L}O\Theta^{AMG}\Omega^{S}$.

corona (*7es*): chorona $^{2}/_{7}$ C, $^{1}/_{7}$ Σ^{T}.

corus, *cf. supra* chorus.

corusco (1,14): chor. $C\Omega^{SJ}$a.

cristallum (1,22): chr(i)stallum $\Phi\Theta^{HAMG}$ $T^{2}MQ\Psi^{D}$; xristallum X. *Cf.* cristallum, *p.* 295.

draco (*bis*): dracho $^{2}/_{2}$ CYQ, $^{1}/_{1}$ m, $^{1}/_{2}$ $A\Omega^{S}$. *Adest* $^{1}/_{2}$ m.

gazophylacium (*23es*): gazophylach. $^{2}/_{23}$ C; gazophilach. $^{17}/_{23}$ C. *Cf.* gazophylacium, *p.* 294 *et p.* 296.

hyacinthus (27,24), hyacintus (23,6 *et* 27,7) *et* (hyacinth)us *vel* (hyacinth)inus *pro* ianthinus (16,10): (hy)ach. $^{3}/_{4}$ Φ^{G}OM, $^{2}/_{3}$ Φ^{E}, $^{2}/_{4}$ $\Phi^{P}\Theta^{AG}$(+ 1 *corr.*)E(— 1 *corr.*, + 1 *corr.*), $^{1}/_{3}$ Δ^{M}RY, $^{1}/_{4}$ $C\Theta^{SH}$TU. *Cf.* hyacinthus, *pp.* 290, 295 *et* 296.

inclitus *vel* inclytus (*ter*): inchlytus $^{1}/_{3}$ S. *Cf.* inclitus, *p.* 296.

lacrima (24,16): lachryma grelv. *Cf.* lacrima, *p.* 296.

lacus (*10es*): lachus $^{5}/_{10}$ C.

mihi (*30es*): michi $^{30}/_{30}$ a, $^{4}/_{4}$ M^{S}, $^{15}/_{30}$ Π^{L}, $^{10}/_{30}$ Ω^{J}, $^{5}/_{30}$ Ω^{M}, $^{1}/_{30}$ Ω^{S}; mici $^{30}/_{30}$ X, $^{8}/_{27}$ Δ^{M}, $^{7}/_{30}$ Δ^{L}, $^{1}/_{30}$ Σ^{T}; *in compendio* $^{24}/_{30}$ Ω^{M}, $^{22}/_{30}$ Ω^{S}, $^{18}/_{30}$ Ω^{J}. *Om.* $^{1}/_{30}$ $\Sigma^{T}*\Theta^{M2}\Gamma^{A}$; *deest* $^{3}/_{30}$ Δ^{M}.

nihil (*ter*), nihili (28,19), nihilum (*bis*): nich- $^{6}/_{6}$ $\Pi^{L}\Psi^{D}\Omega^{SJ}$a, $^{5}/_{6}$ Ω^{M}, $^{1}/_{6}$ $\Delta^{L}\Phi^{R2}$; nic- $^{6}/_{6}$ X, $^{4}/_{6}$ Δ^{M}, $^{1}/_{6}$ C; *in compendio* $^{1}/_{6}$ Ω^{M}. *Om.* $^{1}/_{6}$ Δ^{M}*.

pascha: paschae (45,21): pasce $X\Delta^{L}U$ Ψ^{D}. *Om.* Σ^{T}.

pulcher (31,3), pulcherrimus (*bis*): pulcer. $^{3}/_{3}$ $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}$a, $^{1}/_{3}$ Π^{L}E*.

pulchrior (32,19): pulcrior $X\Delta S\Psi^{D}\Omega^{M}$a.

pulchritudo (*4er*): pulcritudo $^{4}/_{4}$ $X\Sigma^{T}$ Δ^{L}Ua, $^{3}/_{3}$ Δ^{M}(+ 1 *add.*), $^{3}/_{4}$ $S\Omega^{M}$, $^{2}/_{4}$ Λ^{L}, $^{1}/_{4}$ $E\Psi^{D}\Omega^{J}$.

scoria (*ter*): schoria $^{3}/_{3}$ $C\Delta^{M}$.

sepulchrum (*9es*): sepulcrum $^{9}/_{9}$ a, $^{6}/_{6}$ Δ^{M}, $^{8}/_{9}$ Δ^{L}S, $^{7}/_{8}$ X, $^{7}/_{9}$ Ω^{M}, $^{6}/_{9}$ Π^{L}, $^{5}/_{9}$ Ω^{J}, $^{4}/_{8}$ Σ^{T}(— 1 *corr.*, + 1 *add.*), $^{4}/_{9}$ U, $^{1}/_{9}$ Φ^{E} Ω^{S}; sepulchum $^{1}/_{9}$ S*. *Om.* $^{1}/_{9}$ $X\Sigma^{T}$*; *adest* $^{6}/_{9}$ m; *deest* $^{3}/_{9}$ Δ^{M}.

simulacrum (*4er*): simulachrum $^{4}/_{4}$ Ω^{S} relvsc, $^{3}/_{4}$ Ω^{J}, $^{1}/_{4}$ $Y\Omega^{M}$; simulagrum $^{1}/_{4}$ S*, *ut vid.*

P - PH - F

blasphemia (5,15), blasphemo (20, 27): blasf. $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}Δ^{L}, $^{1}/_{2}$ CE^{2}Ω^{S}; basfhem. $^{1}/_{1}$ i; blafem. $^{1}/_{2}$ C. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ li.

clypeus (*5^{es}*): clypheus $^{3}/_{5}$ C. *Cf.* clypeus, *p.* 295.

gazophylacium (*23^{es}*): gazofyl. $^{11}/_{11}$ k, $^{5}/_{23}$ T, $^{1}/_{23}$ Θ^{M}(+ 3 *corr.*); gazofil. $^{23}/_{23}$ XΣ^{T}ΔΦ^{ERG}RESUm, $^{22}/_{23}$ Λ^{L}OY, $^{21}/_{23}$ Θ^{M} (— 3 *corr.*), $^{18}/_{23}$ T, $^{15}/_{23}$ M, $^{9}/_{23}$ Θ^{H}, $^{2}/_{23}$ Π^{L}, $^{1}/_{23}$ Θ^{SA}QΩ^{S}. *Adest* $^{11}/_{23}$ k. *Cf.* gazophylacium, *p.* 293 *et p.* 296.

multifariam (27,24): multiphar. Δ^{L}Ωaelu.

nefarie (22,11), nefarius (23,44): nephar. $^{2}/_{2}$ a, $^{1}/_{2}$ Ω^{S}.

oephi (*17^{es}*): oefi $^{17}/_{17}$ RYTM*Q, $^{13}/_{13}$ Γ^{A}, $^{5}/_{5}$ f, $^{15}/_{17}$ Δ^{M}Λ^{L}ES(+ 2 *corr.*), $^{14}/_{17}$ Φ^{P}Θ^{S} (+ 1 *corr.*), $^{12}/_{17}$ U, $^{5}/_{17}$ Δ^{L}(+ 2 *corr.*), $^{4}/_{17}$ Φ^{E}(+ 1 *add.*, — 1 *corr.*)^{RG}, $^{2}/_{17}$ O; ofi $^{2}/_{17}$ Θ^{S}(— 1 *corr.*); ęfi $^{3}/_{17}$ X; efi $^{17}/_{17}$ M^{2}, $^{1}/_{17}$ XΦ^{E2}S*; efhi $^{2}/_{17}$ X; oefy $^{1}/_{17}$ U; eofi $^{1}/_{17}$ U; oeffi $^{1}/_{17}$ Δ^{M}*; oyfe $^{1}/_{17}$ U*; oefa (45,10) ES*U. *Adest* $^{11}/_{17}$ f; *legi nequit* $^{6}/_{11}$ f; *deest* $^{4}/_{17}$ Γ^{A}; *om.* $^{1}/_{17}$ Φ^{E}*. *Cf.* oephi, *p.* 296.

pedor: pedore (32,6): phedore M*; fedore T; foedore E. — ¶ fetore, pudore, putore, factore *etiam ibi leguntur in aliq. codd.*; *cf. appar. in l.*

pharetra (27,11): far. XΣ^{T}ΔΛ^{L}ΦΘ^{SH}R YSQΓ^{A}m.

profano (23,38), profanus (*ter*): prophan. $^{4}/_{4}$ Ω^{SJ}agre, $^{3}/_{4}$ Ω^{M}, $^{2}/_{3}$ Γ^{A}, $^{2}/_{4}$ Δ^{L}Π^{L}Q, $^{1}/_{4}$ Δ^{M}Θ^{SH}M; prouan. $^{1}/_{4}$ CΣ^{T}*. *Adsunt* $^{3}/_{4}$ l, $^{2}/_{4}$ i; *desunt* $^{1}/_{4}$ ETΓ^{A}. *Cf.* profano, *p.* 297.

propheta (*15^{es}*), prophetes (33,33), propheto (*25^{es}*): profet. $^{33}/_{40}$ U, $^{31}/_{39}$ T (— 2 *corr.*), $^{19}/_{26}$ E(— 1 *corr.*), $^{1}/_{2}$ u, $^{12}/_{41}$ X, $^{5}/_{36}$ R, $^{3}/_{41}$ YΩ^{M}, $^{2}/_{41}$ Σ^{T}, $^{1}/_{41}$ a; profhet. $^{6}/_{26}$ E (+ 1 *corr.*). *Adest* $^{2}/_{41}$ u; *desunt* $^{15}/_{41}$ E, $^{5}/_{41}$ R, $^{2}/_{41}$ T; *om.* $^{1}/_{41}$ U.

saffirus (10,1) *et* sapphirus (*bis*): *Pro* saff.: saph. Δ^{M}Π^{L}Φ^{E}SΨ^{D}Ωa; sapph. C Φ^{RGP}ΘTUMQgrelusm; sapp. Y. *Desunt* REΓ^{A}. — *Pro* sapph.: saph. $^{2}/_{2}$ Δ^{M}Ψ^{D} Ωa, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}m, $^{1}/_{2}$ Π^{L}Θ^{H}*; saff. $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}Λ^{L} Φ^{P}M, $^{1}/_{2}$ Δ^{L}Φ^{E2RG}Θ^{H}S; saf. $^{1}/_{2}$ Φ^{E}*S; sapp. $^{1}/_{2}$ AO. *Adest* $^{1}/_{2}$ m; *desunt* $^{1}/_{2}$ ETΓ^{A}. *Cf.* saffirus, *p.* 296.

scorpio (2,6): scorphio UQ.

sulphur (38,22): sulfur XΣ^{T}Δ^{L}Λ^{L}S^{2}(*ex* solfor); sulpur ORY. *Desunt* Δ^{M}M.

topadius (28,13): tophad. A. *Cf.* topadius, *p.* 295 *et p.* 297.

triumpho (22,5): triumf. XOΘ^{H}El. *Adsunt* li.

T - TH

balteus (23,15): baltheus Ω^{S}ag.

batus (*6^{es}*): bathus $^{6}/_{6}$ Λ^{L}Ω^{SJ}, $^{5}/_{5}$ Γ^{A}, $^{5}/_{6}$ Ω^{M}. *Deest* $^{1}/_{6}$ Γ^{A}.

catamane (*bis*): cathamane $^{2}/_{2}$ Ψ^{D}Ωa.

catena (*ter*): cathena $^{3}/_{3}$ Ω^{SJ}a, $^{2}/_{3}$ UΨ^{D}, $^{1}/_{3}$ Δ^{M}Ω^{M}; chatena $^{2}/_{3}$ Ω^{M}.

cathedra (28,2): catedra XΣ^{T}Δ^{L}; chathedra Δ^{M}Θ^{SA}SΩ^{M}*.

ceteri (*ter*): cetheri $^{2}/_{3}$ U.

chrysolitus (*bis*): cr(y)solitus $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}Δ Λ^{L}Ω^{SJ}a, $^{1}/_{1}$ T^{2}. *Deest* $^{1}/_{2}$ T. *Cf.* chrysolitus, *p.* 293 *et p.* 295.

cidaris (21,26): chitharis Λ^{L}; cidharis C; citharis XΣ^{T}Δ^{LM2}.

cithara: chithararum (26,13): chytararum Φ^{P}O; chitarum l. *Adest* l.

detraho (*ter*): dethr. $^{1}/_{3}$ Φ^{G}*Ω^{J}.

ekthetas (*bis*): hectetas $^{2}/_{2}$ X; etzhetas $^{2}/_{2}$ Θ^{HAG}, $^{1}/_{2}$ Θ^{M}*; zetas $^{1}/_{2}$ Γ^{A}; zetas ekthetas $^{1}/_{2}$ Γ^{A}; haecthetas $^{2}/_{2}$ Φ^{RGP}ESΨ^{D}, $^{1}/_{2}$ T(+ 1 *corr.*)M; haecthestas $^{1}/_{2}$ T*; haecthectas $^{2}/_{2}$ U; hecchecas $^{1}/_{2}$ Ω^{S}; heechecas $^{1}/_{2}$ Ω^{S}; hecthechas $^{2}/_{2}$ Ω^{J}; hecthetas $^{2}/_{2}$ g; erethetas $^{2}/_{2}$ Y^{2}; erthetas $^{2}/_{2}$ Δ^{M}*; ertheras $^{1}/_{2}$ Δ^{L}; ecthetas $^{2}/_{2}$ AΘ^{SM2}RY*Q; ethecas $^{2}/_{2}$ relust; et thecas $^{1}/_{2}$ Π^{L}Ω^{M}; et thetas $^{1}/_{2}$ Δ^{L}; thecas $^{1}/_{2}$ Π^{L}; ***thetas $^{2}/_{2}$ Φ^{E}*; e**hetas $^{1}/_{2}$ Θ^{M}*.

hyacinthus (27,24) *et* hyacintus (*bis*): *pro* hyacinthus (hyacin)tus ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{ERG} OΘ^{A2G}M*^{2}; (hyacin)ctus XΣ^{T}Φ^{P}SM^{3}Q Ψ^{D}Ωa. — *Pro* hyacintus: (hyacin)thus $^{2}/_{2}$ Θ^{HM}(— 1 *corr.*)grelbsctm, $^{1}/_{2}$ AΘ^{S}E^{2}TΓ^{A}; (hyacin)cthus $^{2}/_{2}$ M^{2}, $^{1}/_{2}$ Φ^{E}S^{2}UQΓ^{A}. — *Pro* ianthinus (16,10): (hyacin)thinus CΣ^{T}AOETS*i; iacincthinus Λ^{L}; (hyacin)tinus Φ^{ER*GP}Θ^{A}UM; iacynctinus Φ^{R2}; (hyacin)thus Π^{L}Θ^{S}R^{2}; (hyacin)tus Δ^{L} Θ^{HG}Qz; (hyacin)ctus XΨ^{D}Ωa. *Adsunt* iz. *Cf.* hyacinthus, *pp.* 290, 293 *et* 296.

ianthinus (16,10): iantin. w; iamtin. R* Y*. *Cf.* ianthinus, *p.* 291 *et* hyacinthus, *hic supra.*

notus (*ventus*, 42,12): nothus Φ^{ER2P}Θ^{M2}Ψ^{D}Ω.

rete (*4er*): rethe $^{2}/_{4}$ a, $^{1}/_{4}$ Ω^{S}.

sabbatum (*16^{es}*): sabbathum $^{16}/_{16}$ relb, $^{1}/_{16}$ s.

stacte (27,19): stacthen Δ^{L}U.

tau (*bis*): thau $^{2}/_{2}$ CΔΛ^{L}Φ^{ERG}Θ^{SHAM}UQ Ψ^{D}Ωagrelbsc, $^{1}/_{2}$ Θ^{G}(+ 1 *add.*)YT(+ 1 *corr.*). *Desunt* REΓ^{A}.

taurus (39,18): thaurus a.

thalamus (*11^{es}*): talamus $^{10}/_{11}$ X, $^{9}/_{11}$ Σ^{T} (+ 1 *corr.*), $^{6}/_{11}$ S (— 1 *corr*), $^{1}/_{11}$ C†Δ^{L} Λ^{L}*Θ^{S}*E^{2}Ω^{M}. — ¶ calamus *pro* talamus $^{2}/_{11}$ CΣ^{T}(— 1 *corr.*)M*, $^{1}/_{11}$ XΠ^{L}(chal.)Φ^{E2}. *Adest* $^{2}/_{11}$ f; *om.* $^{1}/_{11}$ E*.

thesaurus (*bis*): tesaurus $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}Δ^{M}, $^{1}/_{2}$ Δ^{L}. *Adsunt* $^{2}/_{2}$ m, $^{1}/_{2}$ d.

thronus (*bis*): tronus $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}ΔΛ^{L}S*, $^{1}/_{1}$ Ω^{M}, $^{1}/_{2}$ TU. *Om.* $^{1}/_{2}$ Ω^{M}.

thymiama (*bis*): t(y)miama $^{2}/_{2}$ XO, $^{1}/_{2}$ Δ^{L}Π^{L}Y†ETSUΨ^{D}Ω^{M}. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ iz. *Cf.* thymiama, *p.* 297.

tiara (23,15): th(i)ara ΔΛ^{L}AOΘ^{AMG}RY Ω^{MS}; hyara (*post* et) U. *Adest* i. *Cf.* tiara, *p.* 297.

tinctus (23,15): thinctus Δ^{M}*.

topadius (28,13): thopaz. Ca. *Cf.* topadius, *p.* 294 *et p.* 297.

turabulum (8,11): thuribulum CΩ^{SJ}ag relbsc.

tus (*bis*): thus $^{2}/_{2}$ CΩagrelbsc, $^{1}/_{2}$ OΘ^{A}S* (+ 1 *corr.*)Ψ^{D}.

tyrannus (23,23): thyrannus U. *Cf.* tyrannus, *p.* 297.

II. *COMMUTATIONES* I - Y

abies (*bis*): abyes $^{1}/_{2}$ Π^{L}Ω^{SJ}.

abyssus (*ter*): abissus $^{3}/_{3}$ Σ^{T}Λ^{L}Θ^{M2}a, $^{2}/_{3}$ ΔΘ^{H}, $^{1}/_{3}$ U; habissus $^{1}/_{3}$ Δ^{L}. *Cf.* abyssus, *p.* 288.

agger (*4er*): *pro acc.* (*ter*): aggirem $^{1}/_{3}$ U*; aggyrem $^{1}/_{3}$ T^{2}.

aio (9,8): ayo Λ^{L}.

ait (*59^{es}*): ayt $^{58}/_{59}$ Λ^{L}, $^{54}/_{59}$ Δ^{L}(+ 1 *corr.*), $^{14}/_{57}$ Σ^{T}(+ 1 *add.*), $^{1}/_{51}$ Δ^{M}(+ 1 *corr.*), $^{1}/_{59}$ C^{2}Π^{L}. *Om.* $^{1}/_{59}$ Δ^{L} (*sed* ayt *pro* dicit, 15,8), $^{2}/_{59}$ Σ^{T} (— 1 *corr.*); *deest* $^{8}/_{59}$ Δ^{M}.

aiunt (33,24): *sine var.*

azymus (45,21): azim. XΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{EP} Θ^{SHM}RYETSUΨ^{D}Ωa.

beryllus (28,13): berill. XΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{EP} OΘ^{SHA}RYS^{2}(il *in ras.*)UMQΓ^{A}Ψ^{D}Ωmaelb sctm; byrill. E. *Adest* m.

byssus (*4er*): bissus $^{4}/_{4}$ Σ^{T}Δ^{L}Λ^{L}Ω^{S}a, $^{1}/_{1}$ z, $^{3}/_{4}$ Θ^{S}(+ 1 *corr.*)UΩ^{M}, $^{2}/_{4}$ Δ^{M}Θ^{H}S, $^{1}/_{4}$ O. *Adsunt* $^{2}/_{4}$ i, $^{1}/_{4}$ dz.

chrysolitus (*bis*): c(h)rysolit. $^{2}/_{2}$ XΣ^{T}Δ Λ^{L}Π^{L}SUΨ^{D}Ω^{SJ}a, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}m, $^{1}/_{2}$ CAΦ^{G}Θ^{SH} Ω^{M}; chrysolyt. $^{1}/_{2}$ A. *Gen.*: –thy C. *Adest* $^{1}/_{2}$ m; *deest* $^{1}/_{2}$ Γ^{A}. *Cf.* chrysolitus, *p.* 293 *et p.* 294.

cibus (*6^{es}*): cybus $^{2}/_{2}$ m, $^{4}/_{6}$ U, $^{3}/_{6}$ S, $^{1}/_{6}$ R. *Adsunt* $^{3}/_{6}$ l, $^{2}/_{6}$ km, $^{1}/_{6}$ i.

cidaris (21,26): cyd. Ψ^{D}Ω^{J}a.

cincinnus (8,3): cincynnus C.

cithara (26,13): cyth. Π^{L}Θ^{HAM*G}SUQ Ω^{M*J}a; chyt. Φ^{P}O.

clypeus (*5^{es}*): clip. $^{5}/_{5}$ XΣ^{T}Δ^{L}Λ^{L}RYS Ωa, $^{3}/_{3}$ Δ^{M}, $^{3}/_{4}$ Γ^{A}, $^{3}/_{5}$ E(+ 1 *corr.*)UΨ^{D}, $^{1}/_{5}$ Π^{L}Θ^{HA}. *Adsunt* $^{1}/_{5}$ lm; *desunt* $^{2}/_{5}$ Δ^{M}, $^{1}/_{5}$ Γ^{A}. *Cf.* clypeus, *p.* 294.

cristallum (1,22): chryst. ΦΘ^{AMG}M. *Desunt* EΓ^{A}. *Cf.* cristallum, *p.* 293.

depilatus (29,18): depyl. Ψ^{D}.

desiderabilis (*bis*), desiderium (24, 25): desyd. $^{3}/_{3}$ re.

gazophylacium (*23es*): gazo(ph)il. $^{23}/_{23}$ CXΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}ΦΟΘ^{H}RYESUΓ^{A}am, $^{22}/_{23}$ Ω, $^{21}/_{23}$ Θ^{M}(— 3 *corr.*), $^{18}/_{23}$ AT, $^{10}/_{23}$ Q, $^{4}/_{23}$ Θ^{S}(— 1 *corr.*), $^{3}/_{23}$ Θ^{A} (— 1 *corr.*). *Adsunt* $^{11}/_{23}$ k, $^{5}/_{23}$ f. *Cf.* gazophylacium, *p.* 293 *et p.* 294.

gyrus (*15es*): girus $^{15}/_{15}$ Σ^{T}Δ^{M}Λ^{L}Θ^{G}, $^{14}/_{14}$ X, $^{14}/_{15}$ Θ^{AM}(+ 1 *corr.*), $^{13}/_{15}$ Δ^{L}, $^{11}/_{15}$ Θ^{H}, $^{10}/_{15}$ C, $^{9}/_{15}$ Π^{L}, $^{5}/_{9}$ Γ^{A}, $^{8}/_{15}$ Ω^{S}, $^{6}/_{15}$ Ω^{M}, $^{1}/_{3}$ m^{2}, $^{4}/_{15}$ Ψ^{D}, $^{3}/_{15}$ U, $^{2}/_{15}$ Θ^{S}SΩ^{J}, $^{1}/_{18}$ R*, $^{1}/_{15}$ Y^{2}TM(+ 1 *corr.*)a. *Adsunt* $^{8}/_{15}$ m, $^{2}/_{15}$ fk, $^{1}/_{15}$ l; *desunt* $^{6}/_{15}$ Γ^{A}, $^{4}/_{15}$ E, $^{2}/_{15}$ R.

hin (*6es*): hyn $^{5}/_{6}$ Ω^{SJ}a, $^{4}/_{6}$ XΛ^{L}. *Adest* $^{1}/_{6}$ f.

hircus (*5es*): (h)yrcus $^{5}/_{5}$ CXΠ^{L}Φ^{P}MΨ^{D} Ω^{SJ}, $^{1}/_{1}$ 251, $^{4}/_{5}$ SQ, $^{3}/_{5}$ O, $^{2}/_{5}$ Δ^{M}, $^{1}/_{4}$ Γ^{A}, $^{1}/_{5}$ Δ^{L}Λ^{L}Φ^{R}Θ^{SA}*YET. *Adest* $^{1}/_{5}$ 251; *deest* $^{1}/_{5}$ Γ^{A}. *Cf.* hircus, *p.* 290.

hyacinthus (27,24) *et* hyacintus (*bis*) *et scribunt* (hyacinth)us *vel* (hiacinth)inus *pro* ianthinus (16,10) CXΣ^{T}Δ^{L}Λ^{L}Π^{L}AΦ^{R2GP} OΘ^{SHAG}R^{2}ETS*UMQΨ^{D}Ωizagrelſs: (h)iac(h)in. $^{4}/_{4}$ XΣ^{T}Δ^{L}Λ^{L}S(— 1 *corr.*)Ωa, $^{1}/_{1}$ z, $^{2}/_{3}$ Γ^{A}, $^{2}/_{4}$ Θ^{H}R^{2}Ψ^{D}, $^{1}/_{2}$ i, $^{1}/_{3}$ Δ^{M}Θ^{M}*, $^{1}/_{4}$ Φ^{P}ET; (h)iac(h)yn. $^{4}/_{4}$ Π^{L}AO, $^{3}/_{4}$ Θ^{G}, $^{2}/_{4}$ Θ^{A}, $^{1}/_{2}$ l, $^{1}/_{3}$ Φ^{E}Θ^{M2}, $^{1}/_{4}$ CΦ^{R2}Θ^{H}Q; iac[...]tus $^{1}/_{2}$ l; hyacyn. $^{1}/_{4}$ E; hyiachyn. $^{1}/_{4}$ E. *Adsunt* $^{2}/_{3}$ l, $^{2}/_{4}$ i, $^{1}/_{3}$ d, $^{1}/_{4}$ z. *Cf.* hyacinthus, *pp.* 290, 293 *et* 295.

iaspis (28,13): yaspis X; hyaspis Θ^{MG}; hyiaspis Θ^{A}. *Adest* m. *Cf.* iaspis, *p.* 291 *et p.* 292.

idolum (*36es*): ydolum $^{36}/_{36}$ XΩ^{MS}, $^{35}/_{36}$ Ω^{J}a, $^{8}/_{36}$ Ψ^{D}, $^{6}/_{36}$ Π^{L}, $^{1}/_{36}$ C.

imago (*ter*): ymago $^{3}/_{3}$ XΩ, $^{2}/_{3}$ a; hymago $^{1}/_{3}$ C. *Cf.* imago, *p.* 291.

imber (*4er*): ymber $^{4}/_{4}$ XΩ^{J}a, $^{3}/_{4}$ Ω^{MS}, $^{2}/_{4}$ Ψ^{D}, $^{1}/_{4}$ YUM^{S}; hymber $^{1}/_{4}$ Y. *Cf.* imber, *p.* 291.

immolo (*9es*): ym(m)olo $^{3}/_{9}$ Δ^{M}, $^{2}/_{9}$ S*.

incircumcisus (*16es*): incircumcysus $^{7}/_{16}$ U; incyrcumcysus $^{2}/_{16}$ U.

inclitus (31,18) *et* inclytus (25, 9 *et* 26, 17): *pro* inclitus: inclytus Δ^{M}AΦΟΘ^{S}YET UMQgrelvsc. — *Pro* inclytus: inclitus $^{2}/_{2}$ CXΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}OΘ^{H}UΨ^{D}Ωam, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}, $^{1}/_{2}$ Θ^{M}(+ 1 *corr.*)^{G}ES; incl[.]tus $^{1}/_{2}$ l. *Adsunt* $^{2}/_{2}$ l, $^{1}/_{2}$ m; *deest* $^{1}/_{2}$ Γ^{A}. *Cf.* inclitus, *p.* 293.

indicus (27,6): yndicus X.

insula (*8es*): ynsula $^{8}/_{8}$ X, $^{2}/_{8}$ Ω^{J}. *Adsunt* $^{4}/_{8}$ l, $^{1}/_{8}$ m.

lacrima (24,16): lacryma Om; lachryma grelv. *Adest* m. *Cf.* lacrima, *p.* 293.

lacus (*10es*): *pro gen.* laci (32,33): lacy X.

limpidissimus (*4er*): lympidissimus $^{4}/_{4}$ g.

magistratus (*ter*): magystratus $^{1}/_{3}$ O. *Adsunt* $^{3}/_{3}$ l, $^{2}/_{3}$ i.

minister (*ter*): mynister $^{2}/_{3}$ S. *Adsunt* $^{2}/_{3}$ f, $^{1}/_{3}$ k.

ministerium (*4er*): mynisterium $^{1}/_{4}$ S. *Adsunt* $^{3}/_{4}$ f, $^{1}/_{4}$ k.

ministro (*10es*): *sine var.*

occido (*11es*): occysus $^{1}/_{2}$ U. *Cf.* occīdo, *p.* 291.

occisio (*bis*): *sin. var.*

oephi (*17es*): ephy $^{15}/_{17}$ Ω^{S}, $^{1}/_{17}$ Ω^{J}; oephy $^{9}/_{17}$ C, $^{1}/_{17}$ E. *Adsunt* $^{5}/_{17}$ k, $^{3}/_{17}$ f. *Cf.* oephi, *p.* 294.

onyx (28,13): onix XΣ^{T}ΔΛ^{L}Π^{L}Φ^{P}OΘ^{HAM} RYESUQΓ^{A}Ψ^{D}Ωma. *Adest* m. *Cf.* onyx, *p.* 291.

paradisus (*4er*): paradysus $^{4}/_{4}$ Π^{L}Φ^{E} Θ^{AG}Q, $^{3}/_{3}$ T, $^{3}/_{4}$ Θ^{M}Γ^{A}. *Adest* $^{1}/_{4}$ m; *deest* $^{1}/_{4}$ T.

peribolus (*bis*): perybolus $^{2}/_{2}$ a.

pilus (*bis*): pylus $^{1}/_{2}$ U. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ iz.

polymitus (*bis*): p(o)limitus $^{2}/_{2}$ CΔ^{M}Λ^{L} Π^{L}OΘ^{S}Ψ^{D}Ω^{SJ}a, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}, $^{1}/_{2}$ XΣ^{T}Φ^{P}Θ^{HA} ETSU(+ 1 *corr*)MQΩ^{M}; polimytus $^{1}/_{2}$ E; polimatus $^{2}/_{2}$ Δ^{L}; polemitus $^{1}/_{2}$ XΣ^{T}U*; polomitus $^{1}/_{2}$ Ω^{M}; polymetus $^{1}/_{2}$ S. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ iz.

proselytus (14,7): proselitus Δ^{M}Π^{L}Φ^{GP} OΘ^{S}*S^{2}Ω^{M}a; prosilitus XΣ^{T}Δ^{L}Λ^{L}*ES* U^{2}Ψ^{D}Ω^{SJ}; prosylitus Λ^{L2}; prosyl*tus T*. *Om.* U*.

pyra (24,9): pira XΣ^{T}Δ^{LM2}Λ^{L}Γ^{A}(*rescr.*) Ω^{SJ}a; pera Δ^{M}*.

resina (27,17): resyna C.

rex (*36es*): *pro gen.* regis (*8es*): regys $^{2}/_{8}$ O; *pro dat.* regi (31,2): regy S. *Adsunt* $^{3}/_{9}$ m, $^{2}/_{9}$ i.

saffirus (10,1) *et* sapphirus (1,26 *et* 28,13): *pro* saffirus: sapphyr. CΦ^{RP}ΘTUM Qgm; saphyr. Π^{L}Φ^{E}Ψ^{D}Ω^{M}; sappyr. Y. *Desunt* RE Γ^{A}. — *Pro* sapphirus: sapphyr. $^{2}/_{2}$ CΘ^{SAMG}RYUQm, $^{1}/_{1}$ ET, $^{1}/_{2}$ Φ^{EG}Θ^{H2}; saphyr. $^{1}/_{2}$ Ω^{MJ}; sappyr. $^{1}/_{2}$ O, saffyr. $^{2}/_{2}$ M, $^{1}/_{2}$ Φ^{RGP}. *Adest* $^{1}/_{2}$ m; *desunt* $^{1}/_{2}$ ETΓ^{A}. *Cf.* saffirus, *p.* 294.

sericum (27,16): siricum ΔΘ^{H}*M*; syricum XΦ^{RG}Θ^{G}*ETSUΨ^{D}.

siclus (*4er*): syclus $^{4}/_{4}$ X; *pro gen.* sicli (*ter*): sicly $^{3}/_{3}$ Φ^{E2}. *Adest* $^{4}/_{4}$ k.

silva (*bis*): sylva $^{2}/_{2}$ grelv.

stirps: stirpe (20,5): styrpe Δ^{L}; styppe S*. *Adest* i.

thymiama (*bis*): t(h)imiama $^{2}/_{2}$ $X\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}\Pi^{L}S\Omega^{MS}a$, $^{1}/_{1}$ Γ^{A}, $^{1}/_{2}$ $\Theta^{SH}RU\Psi^{D}\Omega^{J}$; thimyama $^{1}/_{2}$ M. *Adsunt* $^{1}/_{2}$ iz; *deest semel* Γ^{A}. *Cf.* thymiama, *p.* 295.

tiara (23,15): t(h)yara $C\Pi^{L}\Theta^{AMG}S\Psi^{D}\Omega^{J}a$; hyara (*post* et) U. *Adest* i. *Cf.* tiara, *p.* 295.

topadius (28,13): thopazyus C. *Cf.* topadius, *p.* 294 *et p.* 295.

tyrannus (23,23): tirannus $\Sigma^{T}\Delta\Lambda^{L}M\Omega^{M}$. *Adest* l. *Cf.* tyrannus *p.* 295.

III. *COMMUTATIONES* V - F.

deuoratio (*bis*), deuoratrix (36,13): *sine var.*

deuoro (*14es*): defor. $^{3}/_{14}$ Σ^{T}, $^{2}/_{14}$ X.

profano (23,38), profanus (*ter*): prouan. $^{1}/_{4}$ $C\Sigma^{T}$*. *Cf.* profano, *p.* 294.

prouincia (19,8): profinc. C.

BIBLIA SACRA

iuxta latinam vulgatam versionem ad codicum fidem,
cura et studio monachorum Abbatiae pontificiae Sancti
Hieronymi in Urbe O.S.B. edita

I. LIBER GENESIS
(1926), pp. XLVIII-428

II. LIBRI EXODI ET LEVITICI
(1929), pp. 486

III. LIBRI NUMERORUM ET DEUTERONOMII
(1936), pp. XII-528

IV. LIBRI IOSUE, IUDICUM, RUTH
(1939), pp. XII-490

V. LIBER SAMUHELIS
(I-II Regum, 1944), pp. XVI-378

VI. LIBER MALACHIM
(III-IV Regum, 1945), pp. VIII-354

VII. LIBER VERBORUM DIERUM
(1948), pp. XII-324

VIII. LIBRI EZRAE, TOBIAE, IUDITH
(1950), pp. XII-280

IX. LIBRI HESTER ET IOB
(1951), pp. XII-208

X. PSALMI
(1953), pp. XVI-300

XI. LIBRI SALOMONIS: PROVERBIA,
ECCLESIASTES, CANTICUM CANTICORUM
(1957), pp. XVI-202

XII. SAPIENTIA SALOMONIS,
LIBER HIESU FILII SIRACH
(1964), pp. XXIV-376

XIII. LIBER ISAIAE
(1969), pp. LXIV-296

XIV. LIBER HIEREMIAE, LAMENTATIONES,
LIBER BARUCH
(1972), pp. XLIV-392

XV. LIBER HIEZECHIELIS
(1978), pp. LXXXII-298